Kitabu ka Kanu

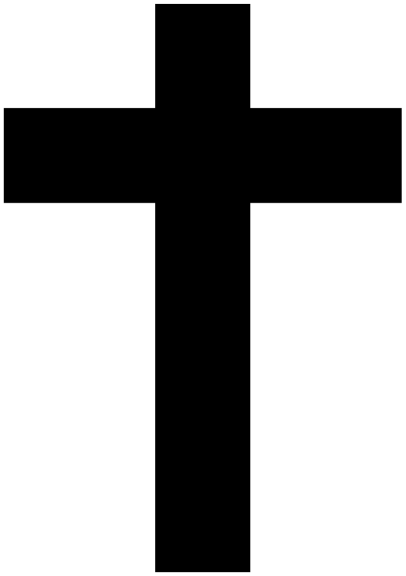

Portions of the Holy Bible in the Baga Sitemu language of Guinea

Kitabu ka Kanu

Portions of the Holy Bible in the Baga Sitemu language of Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue Baga Sitemu de Guinée

copyright © 2015 Pioneer Bible Translators

Language: Baga Sitemu

Translation by: Traducteurs Pionniers de la Bible

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source files dated 29 Apr 2025
e5320012-5c6f-534d-9205-97d787f9a95c

Contents

Dəkəcop 1
Kəwur 70
ALewy 131
Kələ̣m 176
Sariyɛ 234
Yosuwe 286
Rut 319
Matiye 324
Kəbaru Kətɔt ka Mark 377
Luk 408
Yɛbəc ya Asom a Yesu 463
Areka nŋɛ Sak ɛnacicəs mɔ 511
1Isaŋ 517
2 Isaŋ 523
3 Isaŋ 525

Tawureta Musa, Buk 1:
Dəkəcop da Doru
Moloku ma kəsəkəs buk ba Musa bəcɔkɔ-cɔkɔ: Dəkəcop

Buk bəcɔkɔ-cɔkɔ ba Musa mbɛ aŋwe «Dəkəcop» mɔ buk ba kədɛm kəkur ka Kitabu ka Kanu bɔ. CəHebəre yati c'ancicəs bi «Dəkəcop». Buk mbɛ bementər nde mes fəp mɛyɛfɛ mɔ, ntɛ Kanu kɔ afum ŋanacop kəsumpər mes mɔ. Acicəs ŋayɔ məkɔ moloku mɛlarəm ma afum aŋɛ ŋanacicəs buk ba Dəkəcop mɔ, kɔ tɛm ntɛ anacicəs buk babəkɔ mɔ. Alɔma ŋancɛm-cɛmnɛ a təlɔma yecicəs yokur yoloŋka nde Babiləŋ yɔ, kəyɛfɛ ka meren masar camət-tin (600) haŋ kəbəp masar kəcamət (500) ta antakom Yesu-ɛ. Alɔma sɔ ŋawosɛ kəlaŋ kəkur, a Musa ecicəs səbuk saŋsɛ kəcamət: Dəkəcop da Doru, Kəwur Dacar, ALewy Aloŋnɛ, Kəlɔm ka aYisrayel kɔ Sariyɛ Səgbəkərɛ kəyɛfɛ meren wul win masar maŋkəlɛ (1.400) kəbəp ka meren wul win masar maas (1.300) ta antakom Yesu-ɛ.

Buk ba Dəkəcop bəntəmpər moloku mɛtəksɛ mmɛ məyɔ dəkəcəmɛ dəpəŋ mɔ, mmɛ mɛŋmar kəloŋkanɛ ka alaŋ a Yesu Krist kəcərɛ ka mɛlpəs ma Kitabu ka Kanu: Kədɛm kəkur kɔ Kəfu mɔ. Buk bambɛ bəmentər ntɛ kəciya kəmbɛrɛ doru mɔ, kɔ kəfaŋ ka afum kəsətɔ ka wəyac. Tatɔkɔ tementər sɔ dəpɔ da Kanu kəyac ka afum. Antam kənəŋk tatɔkɔ kədəŋk kəcɔkɔ-cɔkɔ teta Yesu (Dəkəcop 3.15) kɔ Kanu kəndɛrəm kəsɔŋ Abraham kəpocɛ ka afum a doru fəp pətət (Dəkəcop 12.3).

Teyer ta Moloku ma Buk Bambɛ

1-2, Aloku tɔkɔ Kanu kənalompəs doru, Adama kɔ Awa mɔ.
3-5, Aloku teta Adama kɔ Awa, kəciya kəŋan kɔ yuruya yaŋan.
6-9, Aloku teta Nuha kɔ kutup kəpɔŋ.
10-11, Asɔkəs tɔkɔ tɛnacepər tɛm ta Nuha kɔ Abraham dacɔ mɔ, kəlɛkɛnɛ teta kəlɔ kəŋeci ka Babɛl.
12-50, Aloku teta Abraham, kəlɔ kɔn disrɛ, kɔ tocop ta afum aka Yisrayel:
12-25, Aloku teyi ta Abraham kɔ wəran kɔn Sara.
21-28, Aloku teta Siyaka kɔ wəran kɔn Rebeka,
35, Aloku teta defi da Siyaka.
25-50, Aloku teta Yakuba, awut ɔn kɔ kəcepɛ kəŋan Kanaŋ nde Misira.
37-50, Aloku teta Isifu wan nwɛ Yakuba ɛnananŋkanɛ kəbətər mɔ, kɔ tɔkɔ Isifu ɛnader pəyɔnɛ wəbɛ Misira mɔ.

Dəkəcop da Doru

Dəkəcop da Doru

1-11

Kɔ Kanu kəlompəs doru kɔ afum

1 Dəkəcop, kɔ Kanu kəwurɛ kɔm k'antɔf.
2 Tɛm tatɔkɔ antɔf ŋɛnayɔ fɛ teyi, kubump kənayi kəba kəroŋ. Mba Amera ŋa Kanu ŋɛnayi sɔ domun kəroŋ ŋocbum ŋi.
3 Kɔ Kanu kəloku: «Pəwaŋkəra peyi!» Kɔ pəwaŋkəra peyi.
4 Kɔ Kanu kənəŋk a pəwaŋkəra pentesɛ. Kɔ Kanu kəŋgbɛy pəwaŋkəra kɔ kubump.
5 Kɔ Kanu kəwe pəwaŋkəra «dɔsɔk», kɔ kəwe kubump «pibi.» Kɔ dɔfɔy deyi, kɔ bətbət beyi, kɔ tɔyɔnɛ dɔsɔk dɔcɔkɔ-cɔkɔ.
6 Kɔ Kanu kəloku sɔ: «Pəkuymɛ peyi, ntɛ tɔŋsɔŋɛ domun deyersɛnɛ mɔ!»

7 Kɔ Kanu kəyɔ kɔ pəkuymɛ peyi kɔ pɛŋgbɛy domun d'antɔf kɔ dakəroŋ, kɔ
teyi tatɔkɔ.
8 Kɔ Kanu kəwe pəkuymɛ mpɛ «kɔm.» Kɔ dɔfɔy deyi kɔ bətbət beyi, kɔ tɔyɔnɛ
dɔsɔk da mɛrəŋ.
9 Kɔ Kanu kəloku: «Domun ndɛ deyi kɔm tantɔf mɔ, doloŋkanɛ tofo tin,
pəwosu peyi, powur, peyi takəroŋ!» Kɔ teyi tatɔkɔ.
10 Kɔ Kanu kəwe tofo towosu «antɔf,» kɔ kəwe mofo mmɛ mɛla domun mɔ
«cəba.» Kɔ Kanu kənəŋk a tentesɛ tatɔkɔ.
11 Kɔ Kanu kəloku sɔ: «Antɔf ŋopoŋ pubuk, yika ŋa defet, kɔ tɔk yokom nyɛ
yende yockom antɔf kəroŋ taciŋa mɔ! Yɔyɔ sɔ defet da yi!» Kɔ teyi tatɔkɔ.
12 K'antɔf ŋompoŋ pəbuk, kɔ yika yɔyɔ defet, kɔ tɔk yokom yɔyɔ defet da yi.
Kɔ Kanu kənəŋk sɔ a tentesɛ.
13 Kɔ dɔfɔy deyi kɔ bətbət beyi, kɔ tɔyɔnɛ dɔsɔk da maas.
14 Kɔ Kanu kəloku sɔ: «Yomotər-motər yeyi dəpəkuymɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ dɔsɔk
dɛgbɛyɛnɛ kɔ pibi mɔ! Kɔ tɔyɔnɛ mɛgbɛkərɛ ma tɛm*, dɔsɔk kɔ meren.
15 Yɔyɔnɛ yomotər-motər ya pəkuymɛ nyɛ yende yɔcsɔŋ antɔf pəwaŋkəra
mɔ!» Kɔ teyi tatɔkɔ.
16 Kɔ Kanu kəwurɛ yomotər-motər mɛrəŋ *kɔ kəndɛt yi*. Pomot pɔpɔŋ
pɛtasərnɛ dɔsɔk, kɔ pomot pɛfɛt pɛtasərnɛ pibi. Kɔ Kanu kəwurɛ cɔs kɔ kəndɛt.
17 Kɔ Kanu kəndɛt yomotər-motər nyɛ dəkɔm yɔcsɔŋ antɔf pəwaŋkəra.
18 Pomot pɔpɔŋ pɛtasərnɛ dɔsɔk, pomot pɛfɛt kɔ cɔs yɛtasərnɛ pibi, tɔsɔŋɛ
pəwaŋkəra pɛgbɛyɛnɛ kɔ kubump. Kɔ Kanu kənəŋk a tentesɛ.
19 Kɔ dɔfɔy deyi, kɔ bətbət beyi, kɔ tɔyɔnɛ dɔsɔk da maŋkəlɛ.
20 Kɔ Kanu kəloku sɔ: «Yeŋesəm ya dəkəba yɛcsɛp dəromun. Bɛmp yɛcfɛlər-
fɛlər kɔm tantɔf!»
21 Kɔ Kanu kəwurɛ sɛm yɔpɔŋ ya dəromun dokom dokom, kɔ yɛŋɛrəŋ-ŋɛrəŋ
ya dəromun, kɔ domun doncop kəsɛp. Kɔ Kanu kəwurɛ sɔ bɛmp dokom
dokom. Kɔ Kanu kənəŋk a tentesɛ.
22 Kɔ Kanu kəmpocɛ yi pətət†, kɔ kəloku: «Nəyɔnɛ akombəra, nəla, nəlas
domun da dəkəba, kɔ bɛmp, yɛla antɔf kəroŋ!»
23 Kɔ dɔfɔy deyi kɔ bətbət beyi, kɔ tɔyɔnɛ dɔsɔk da kəcamət.
24 Kɔ Kanu kəloku sɔ: «Antɔf ŋɔyɔ yeŋesəm dokom dokom, sɛm yɔcɔl, yeliŋɛ-
liŋɛ, kɔ sɛm ya dəkulum, fəp fa yi kɔ dokom da yi!» Kɔ teyi tatɔkɔ.
25 Kɔ Kanu kəwurɛ sɛm ya dəkulum dokom dokom, yɔcɔl dokom dokom kɔ
yeliŋɛ-liŋɛ fəp dokom dokom. Kɔ Kanu kənəŋk a tentesɛ.
26 Kɔ Kanu kəloku: «Awa, palompəs fum teyi tosu, wəwurɛnɛ kosu, nwɛ
endetasərnɛ lop ya dəkəba, bɛmp ya darenc, yɔcɔl kɔ yeliŋɛ-liŋɛ ya dəntɔf fəp
mɔ!»
27 Kɔ Kanu kəsɛl afum
ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋawurɛnɛ kɔ nkɔn mɔ,
kɔ kəsɛl ŋa ŋawurɛnɛ kɔ nkɔn Kanu yati.
Kɔ kəsɛl ŋa wərkun kɔ wəran.
28 Kɔ Kanu kəmpocɛ ŋa pətət, kɔ kəloku: «Nəyɔnɛ akombəra, nəla, nəlas antɔf,
nəboc antɔf tɛfaŋ tonu! Nətasərnɛ lop ya dəkəba, bɛmp nyɛ yɛŋfɛlər darenc
mɔ, sɛm kɔ yeliŋɛ-liŋɛ ya dəntɔf fəp.»
29 Kɔ Kanu kəloku: «Isɔŋ nu yika nyɛ yɔyɔ defet dakayi mɔ, kɔ yokom ya tɔk.
Yɔyɔnɛ nu yeri.
30 Sɛm ya dəntɔf, bɛmp ya darenc, yɛfɛlər-fɛlər ya darenc, kɔ yeliŋɛ-liŋɛ ya
dəntɔf, ca fəp nyɛ yeŋesəm mɔ, isɔŋ yi dəmnɛ yika yobuk yɔyɔnɛ yi yeri.» Kɔ
teyi sɔ tatɔkɔ.

---

* **1:14** Tɛm (ta teren): məlɔfɛ, dɛrəŋ, lɛŋk, katɛla, kətən. † **1:22** *Kəpocɛ pətət* = «kəsɔŋ yi baraka».

31 Kɔ Kanu kənəŋk a mes məkɔ ɛnayɔ mɔ fəp, mətət dəm mɛnayi. Kɔ dəfɔy deyi
kɔ bətbət beyi, kɔ tɔyɔnɛ dəsɔk da camət-tin.

2

1 Dəsɔk da camət-tin dadəkɔ, di d'analəpəs kɔm kɔ antɔf, kɔ ca yəkɔ yeyi yi
disrɛ mɔ.
2 Tataka ta camət-mɛrəŋ, kɔ yolompəs ya Kanu fəp yelip, k'ɛsak, k'eŋesəm
tataka ta camət-mɛrəŋ ta yɛbəc yɔn.
3 Kɔ Kanu kəsɔŋ tataka ta camət-mɛrəŋ pəleli. K'eleləs pi, bawo dəsɔk dadəkɔ
dɔ Kanu kəsak yɛbəc ya kəlompəs yəkɔ ɛnayi mɔ.
4 Dəkəyɛfɛ da kɔm k'antɔf dɔ dadəkɔ, ntɛ awurɛ yi mɔ.

Dalɛ da Edeŋ

Ntɛ MARIKI Kanu* owurɛ antɔf kɔ kɔm mɔ,
5 ali tətɔk pa dalɛ pin pɛnayi fɛ antɔf kəroŋ, ali ayika ŋa dalɛ ŋin ŋɛnapoŋ fɛ
tɛm tatɔkɔ. Bawo MARIKI Kanu ɛnatorɛ fɛ wəcafən dəntɔf, fum ɛnayi fɛ sɔ, nwɛ
ɛmbəc antɔf mɔ.
6 Mba kifir kəncpɛ dəntɔf, nkɛ kəncdəməs antɔf fəp mɔ.
7 Kɔ MARIKI Kanu ɛsɛlɛ fum kəbof ka dəntɔf. Kɔ Kanu kəfurup kɔ dololəm
kifir ka kəyinɛ doru, kɔ fum ɔyɔnɛ paka peŋesəm.
8 Kɔ MARIKI Kanu ɔmbɔf tɔk yokom nde dalɛ da Edeŋ, kəca nkɛ dec dɛmpɛ
mɔ, k'ɛmbɛrsɛ di fum nwɛ ɛnasɛl mɔ.
9 Kɔ MARIKI Kanu ɔsɔŋɛ kɔ tɔk yokom yɔbɔt kədi yomponəs-poŋəs fəp,
kəlɛkɛnɛ kətɔk ka kəyinɛ wəyeŋ katina nkɛ kənacəmɛ nde dalɛ dacɔ mɔ, kɔ
kətɔk ka kəcərɛnɛ pətət kɔ pəlɛc.
10 Kɔ kəŋgbɔkɔ kəwur Edeŋ, nkɛ kəncdəməs dalɛ mɔ. Kɔ kəŋgbɔkɔ kaŋkɔ
kəŋkɔ kəyerənɛ dalɛ disrɛ waca maŋkəlɛ.
11 Kəca kəcɔkɔ-cɔkɔ k'ancwe «Pisɔŋ», ki kənɔŋkər atɔf ŋa Hawila fəp, nde
kɛma kəyi mɔ.
12 Nde ambəp kɛma kəsoku pɛs mɔ, tɔk yobotu ambɔnc,† kɔ masar mətət
meyim seŋ‡.
13 Kəca ka mɛrəŋ k'aŋwe «Kihɔŋ», ki kənɔŋkər atɔf ŋa Kus.§
14 K'aŋwe kəŋgbɔkɔ ka maas «Tikər»*, ki kəcepər kəca nkɛ dec dɛmpɛ dare da
Asur mɔ. Kəŋgbɔkɔ ka maŋkəlɛ kəyɔnɛ «Ɛfərat.»
15 Kɔ MARIKI Kanu ɛlɛk fum, k'ɛmbɛrsɛ kɔ dalɛ da Edeŋ disrɛ, a pəcbəfət ca,
pəcbumɛnɛ sɔ di.
16 Kɔ MARIKI Kanu entiŋ-tiŋ fum: «Məntam kədi yeri ya dalɛ dandɛ fəp.
17 Mba ta mədi pokom pa kətɔk ka kəcərɛnɛ pətət kɔ pəlɛc de! Bawo dəsɔk
ndɛ məndedi pokom pa ki mɔ, məŋfi!»
18 Kɔ MARIKI Kanu oloku: «Pəmar fɛ wərkun pəyi sona! Indelompəs
wəmarəs kən, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋayi mɛrəŋ mɔ.»
19 Kɔ MARIKI Kanu ɛŋkɛrɛ sɛm ya dalɛ kɔ bɛmp ya darenc nyɛ ɛnawurɛ
dəntɔf mɔ, pədeməmən ntɛ fum ende pəcwe yi mɔ. Ntɛ tɔŋsɔŋɛ yowurɛ yɔn
fəp yɔyɔ mewe mmɛ fum ende pəcwe yi mɔ.
20 Kɔ fum ɔsɔŋ sɛm yɔcɔl fəp mewe, kɔ bɛmp ya darenc kɔ fum ɔsɔŋ sɔ sɛm ya
dəkulum fəp mewe. Mba ntɛ tɔyɔnɛ ta fum mɔ, ɔsɔtɔ fɛ nwɛ endetam kəcmar
kɔ mɔ.
21 Kɔ MARIKI Kanu ɔsɔŋ wərkun mere məpɔŋ, k'endirɛ. Kɔ Kanu kəwurɛ
wərkun kəbɛnt kəkəsək ka dɛbəkəc. Kɔ kəluksərnɛ sɔ, kɔ kəntaməs dənda.

---

* **2:4** *MARIKI* = Tewe ta Kanu cəHebəre «YHWH» tɔyɔnɛ «Iyɔnɛ» kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «Indeyɔnɛ.» † **2:12** Labundɛ docuca kənəŋk, di d'aŋwe «bədɛliyɔm.» ‡ **2:12** *Masar mətət* mmɛ aŋwe «ɔnəkəs» mɔ. § **2:13** Dif'aŋwe məkɔ «Ecopi» kɔ «Sudaŋ». * **2:14** *Tikər* = Kəŋgbɔkɔ kəpɔŋ ka tɔf ya Asi: LaTurky, Siri, kɔ Irak.

22 Kɔ MARIKI Kanu olompsɛ wəran kəbɛnt kəkəsək nkɛ ɛnawurɛ wərkun mɔ,
k'eŋkenɛ wərkun wəran nwɛ.
23 Kɔ wərkun oŋkulɛ: «Apayo!»
«Wəkawɛ,
kəbɛnt ka bɛnt yem,
tɛsɛm ta sɛm yem.»
Wəkawɛ andewe «wəran» wənɛncɛnɛ ka wərkun,
bawo nnɔ dis dem d'awurɛ kɔ.
24 Ti tɔsɔŋɛ ntɛ wərkun ɛŋsakɛ kas kɔ kɛrɛ pəsektərnɛ kɔ wəran kɔn mɔ.
Ŋakafəlɛ ŋayɔnɛ tɛsɛm tin.
25 Wərkun kɔ wəran mɛrəŋ maŋan fəp kəsɔkər kɔ ŋanayi, ta ŋaŋlapərɛnɛ-ɛ.

Kiciya kəcɔkɔ-cɔkɔ: Wərkun kɔ wəran kəbɛləs kəŋan nde dalɛ da Edeŋ 3.1-24

3

Wərkun kɔ wəran: Kəbɛləs kəŋan nde dalɛ da Edeŋ

1 Abok ŋɛnacərɛ mes ŋɛtas sɛm ya dalɛ fəp nyɛ MARIKI Kanu ɛnawurɛ mɔ.
K'abok ŋeyif wəran: «Kanu kəloku nu ti yati a ta nədi yokom ya tɔk ya dalɛ
dandɛ ba?»
2 Kɔ wəran oloku abok: «Səndi yokom ya tɔk ya dalɛ dandɛ yati.
3 Mba kətɔk nkɛ kəyi dalɛ dacɔ mɔ, Kanu kəloku: ‹Ta nədi yokom ya ki, ta
nəgbuŋɛnɛ ŋaŋ ki! Kɔ nəyɔ ti-ɛ, nənfi.›»
4 K'abok ŋoloku wəran: «Nəfəfi!
5 Bawo Kanu kəncərɛ, a dɔsɔk ndɛ nəndi yi mɔ, fər yonu yeŋmepɛ, nəyi pəmɔ
Kanu nkɛ kəncərɛ pətət kɔ pəlɛc mɔ.»
6 Kɔ wəran ɛnəŋk a pokom pa kətɔk pɔmbət kədi, pɔmbət kəmɔmən, pɛntam
kəsɔŋ kəcərɛ pətət kɔ pəlɛc. Kɔ wəran oŋgbotu pokom k'endi. K'ɔsɔŋ wos wəkɔ
ŋanasol mɔ, kɔ wəkakɔ sɔ endi.
7 Kɔ ŋamepɛ fər, kɔ ŋancərɛnɛ a kəsɔkər kɔ ŋawur. Kɔ ŋaŋgbotu bɔpər, kɔ ŋasət
maŋkara kɔ ŋambɛrnɛ mi.
8 Dec dərəfɔy, ntɛ tefef towur mɔ, wərkun kɔ wəran ŋane dim da MARIKI
Kanu, nwɛ ɔnckɔtəs mɔ. Wərkun kɔ wəran kɔ ŋaŋkɔ ŋagbɔpnɛ ŋabəlɛ MARIKI
Kanu fər kiriŋ, tɔk ya dalɛ dadəkɔ dacɔ.
9 Kɔ MARIKI Kanu ewe wərkun eyif kɔ: «Deke məyi-ɛ?»
10 Kɔ wərkun oloku Kanu: «Dim d'in'am dalɛ disrɛ, k'inesɛ, bawo iwur
kəsɔkər, ti t'iŋgbɔpnɛnɛ.»
11 Kɔ MARIKI eyif kɔ sɔ: «Anɔ'mentər əm a kəsɔkər kɔ məwur-ɛ? Cepɔ məndi
pokom pa kətɔk kəŋkɔ inamən'am mɔ ba?»
12 Kɔ wərkun oloku: «Wəran nwɛ məsɔŋ im mɔ, nkən ɔsɔŋ im pi k'ina sɔ
indi.»
13 Kɔ MARIKI Kanu eyif wəran: «Ta ake tɔ məyɔnɛ tantɛ-ɛ?»
Kɔ wəran oloku Kanu: «Abok ŋetiŋkər im, k'indi pokom pampɛ.»
14 Kɔ MARIKI Kanu oloku abok:

«Bawo məsɔŋɛ wəran kəciya,
kəsɔŋ əm kənder pəlɛc sɛm yɔcɔl,
kɔ sɛm ya dop fəp dacɔ.
Kor kɔ mənde məcliŋɛnɛ,
məcdi kəbof mataka ma kiyi kam doru fəp.
15 Kəbɛrəs əm k'inder dacɔ kɔ wəran,
kəyɛfɛ nəna haŋ awut a wəran
kəbəp awut a məna, abok!

Wəran ende pəcputək əm domp,
mənа abok, məcŋaŋ kɔ dəmnɛ atek.»

16 Kɔ Kanu kəloku wəran:

«Indeyɔ kəbɛkəs kam kəccu'm.
Pəcuca pɔ mənde məckom.
Mɛfaŋ mam məndekɔ nda wos əm.
Mba endetasərn'am.»
17 Kɔ Kanu kəloku wərkun:

«Bawo məncəŋkəl dim da wəran kam,
kɔ məndi pokom pa kətɔk nkɛ inamən'am kədi mɔ,
indesɔŋ antɔf pəlɛc tetam:
Pəcuca pɔ mənde məcsɔtər ŋi yeri yam
dəsɔk o dəsɔk kiyi kam doru fəp.
18 Yika ya dəkulum yɔ mənde məcdi.
Mba antɔf ŋende ŋockom am
bɛŋk kɔ ŋgbɔŋkəlɔ.
19 Kawonɛ ka tobu tam
kəndesɔŋ'am kəcsɔm kəcom
haŋ tɛm ntɛ məndelukus dəntɔf
nde məyɛfɛ mɔ.
Bawo kəbof kɔ məyɔnɛ,
dəkəbof məndesɔlukus.»

20 Kɔ wərkun ɔsɔŋ wəran kɔn tewe ta «Hawa»*, bawo nkɔn Hawa ɔyɔnɛ iya wəka afum a doru fəp.
21 Kɔ MARIKI Kanu olompsɛ Adama kɔ wəran kɔn, Hawa, yamos ya akata, k'ɛmbɛr ŋa yi.
22 Kɔ MARIKI Kanu oloku: «Ah! Ntɛ fum ende pəyi oŋ pəmɔ səna mɔ, pəcərɛ pəlɛc kɔ pətɔt, səkɛmbərnɛ ta pətɛnc kəca pəlɛk sɔ pokom pa kətɔk kəyinɛ wəyeŋ, pədeyi oŋ doru katina.»
23 Kɔ MARIKI Kanu owurɛnɛ Adama dalɛ da Edeŋ disrɛ, pəkɔbəc antɔf nyɛ ɛnasɛlɛ kɔ mɔ.
24 Ntɛ MARIKI Kanu owurɛnɛ fum dalɛ da Edeŋ mɔ, k'ɛncəmbər mɛlɛkɛ kerub † ntende dec dɛmpɛ dalɛ da Edeŋ, kɔ dakma ndɛ dencfikəlɛ dɛccɛsəŋɛ nɛnc, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta alɔtərnɛ kətɔk ka kəyinɛ wəyeŋ mɔ.

4

Kayin kɔ Abɛl
4.1-26

1 K'Adama ŋambəpɛnɛ kɔ wəran kɔn Hawa, kɔ Hawa ɛmbɛkəs, k'oŋkom Kayin. Kɔ Hawa oloku: «Isɔtɔ wan wərkun kəmar ka MARIKI disrɛ.» *
2 Kɔ Hawa oŋkom sɔ wəfɛt ka Kayin nwɛ anawe Abɛl mɔ.
K'Abɛl ende pəyɔnɛ wəkɛk ka cir kɔ ŋkesiya. Kɔ Kayin ɔyɔnɛ wəbifti.
3 Kɔ tɛm tələma tende tɛbəp, kɔ Kayin ɛlɛk yokom ya dəntɔf, k'ɛŋkɛrɛ yi MARIKI kədeloŋnɛ.
4 K'Abɛl nkɔn sɔ, ɛŋkɛrɛ MARIKI yokom yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya yɔcəl yɔn kɔ moro ma yi. Kɔ MARIKI ɔməmənɛ Abɛl kɔ kəloŋnɛ kɔn fɔr yətɔt.

---

* **3:20** *Hawa* = «Iya», nwɛ ɔsɔŋ kiyi wəyeŋ † **3:24** *Mɛlɛkɛ kerub* = mmɛ mombum dɛbɛ da Kanu mɔ. Kerub kəyɔ dobomp da fum, dis da kusunuŋku, kɔ səyɔ sɔ banca yɛfɛlərɛ. * **4:1** *Kayin* = cəHebəre «kəmar»

5 Mba MARIKI ɛnaməmənɛ fɛ Kayin kɔ kəloŋnɛ kɔn fər yɔtɔt. Kɔ pəntɛlɛ
Kayin, k'ɛŋɛy kəro.
6 Kɔ MARIKI eyif Kayin: «Ta ake tɔ pəntɛlɛn'am-ɛ, ta ake tɔ məŋɛyɛ kəro-ɛ?
7 Kɔ məŋkɔt belbel-ɛ, məndesel. Kɔ məŋkɔt pəlɛc-ɛ, kiciya kəy'əm dəkusuŋka
kɔ mɛfaŋ ma ki mey'əm. Mba məsɛp mətasərnɛ ki.»
8 Kɔ Kayin ɔncɔpər wɛnc Abɛl. Mba ntɛ ŋanayi dalɛ mɔ, kɔ Kayin ɛyɛfər wɛnc
Abɛl kəsutɛnɛ, k'endif kɔ.
9 Kɔ MARIKI eyif Kayin: «Deke wɛnc əm Abɛl eyi-ɛ?» Kɔ Kayin oloku: «Incərɛ
fɛ. Cepɔ wəkɛkəs kɔn iyɔnɛ ba?»
10 Kɔ Kanu kəyif Kayin: «Cəke cɔ məyɔ wɛnc əm-ɛ? Dim da mecir ma wɛnc
əm deyi kəkulɛ-kulɛ kəyɛfɛ dəntɔf haŋ nnɔ iyi mɔ.
11 Ndɛkəl oŋ, kətolan'am k'antɔf ŋender pəlɛc, nŋɛ ŋɛwani kusu kɔ məsɔŋɛ ŋi
kəmerəs mecir ma wɛnc əm mɔ.
12 Kɔ mənde məcbəc antɔf-ɛ, ŋɔfɔde ŋɔcsɔŋ əm pəbotu pa ŋi. Ti tɔ pənde
pəctɛlɛn'am məccepɛ-cepɛ dəkəbəc.»
13 Kɔ Kayin oloku MARIKI: «Pəlel pa kiciya kem pɛmbɛk kəsarɛ.
14 Məmbɛləs im məkɔ nnɔ antɔf ŋam ŋebi ŋeyi mɔ. Pənamar im kəgbɔpən'am,
kɔ kəcepɛ-cepɛ dəntɔf, kɔ fum ɛmbəp im dənda-ɛ, pədif im.»
15 Mba, kɔ MARIKI oloku kɔ: «Kɔ fum endif Kayin-ɛ, aŋluksɛ ayɛk ŋən camət-
mɛrəŋ.» Kɔ MARIKI eŋgbesi Kayin ntɛ təŋsɔŋɛ aŋɛ ŋambəp kɔ mɔ, ta ŋasut kɔ
ŋadif.
16 Kɔ Kayin owur fər ya MARIKI kiriŋ dalɛ da Edeŋ, k'ɔŋkɔ pəyi atɔf ŋa Nodu
nde dec dɛmpɛ dalɛ da Edeŋ mɔ.

Yuruya ya Kayin

17 Kɔ Kayin ŋambəpɛnɛ kɔ wəran kɔn. Kɔ wəkakɔ ɛmbɛkəs k'oŋkom Henok.
Kɔ Kayin owurɛ dare k'ɔsɔŋ di tewe ta wan kɔn Henok.
18 Kɔ Henok oŋkom Iradu, k'Iradu oŋkom Mehuyayɛl, kɔ Mehuyayɛl oŋkom
Metusayɛl, kɔ Metusayɛl oŋkom Lɛmɛk.
19 Kɔ Lɛmɛk ɛlɛk aran mɛrəŋ, pacwe wəkin «Ada,» kɔ wəka mɛrəŋ «Cila.»
20 K'Ada oŋkom Yabal, nkɔn ɔyɔnɛ wətem ka akɛk yɔcɔl acepɛ-cepɛ.
21 Tewe ta wɛnc tɛnayɔnɛ Yubal: Nkɔn ɔyɔnɛ wətem k'afer coŋkəlo k'afula
luk.
22 Kɔ Cila nkɔn sɔ dəmnɛ oŋkom Tubal Kayin, nwɛ ɛncgbɛc ca fəp ya kɔpər kɔ
ya fɛc mɔ. Wəkirɛ kɔn ancwe Nahama.
23 Kɔ Lɛmɛk oloku aran ɔn:
«Ada kɔ Cila nəcəŋkəl dim dem!
Aran a Lɛmɛk nəsu ləŋəs nəcəŋkəl moloku mem.
K'asut im-ɛ, indif fum.
K'ambopər im-ɛ, indif wanfɛt.
24 Kɔ pəyɔnɛ padif afum camət-mɛrəŋ
kəluksɛ ayɛk ŋa Kayin-ɛ,
andedif afum 77,
a pacluksɛ ayɛk ŋa Lɛmɛk.»
25 Adama kɔ Hawa ŋasɔtɔ sɔ wan. Kɔ Hawa ewe kɔ «Sɛt», ti tɔ tatɔkɔ «Kanu
kəsɔŋ im sɔ wələma kədeyɔn'em Abɛl wəkɔ Kayin endif mɔ.»
26 Kɔ Sɛt ende pəkom wan pacwe kɔ Enɔs. Tɛm tatɔkɔ t'anacop kəkor-koru
tewe ta MARIKI.

5

Kəyɛfɛ Adama haŋ Nuha

1 Buk ba dokombəra da Adama bɔ bambɛ. Dəsɔk ndɛ Kanu kəsɛl Adama mɔ,
k'ɛsɛl kɔ, pəwurɛnɛ kɔ nkɔn Kanu.

2 Wərkun kɔ wəran k'ɛsɛl ŋa, k'ompocɛ ŋa pətɔt, k'ewe ŋa tewe ta «fum,» dɔsɔk
ndɛ ɛncsɛl ŋa mɔ.
3 Adama endesɔtɔ meren 130, k'ɔsɔtɔ wan wəwurɛnɛ kɔ nkɔn, pəmɔ təkɔ eyi
mɔ, k'ɔsɔŋ kɔ tewe ta Sɛt.
4 Ntɛ Adama oŋkom Sɛt mɔ, k'eyi sɔ doru meren 800, mmɛ ɛnasɔtɔ sɔ awut
arkun k'awut aran mɔ.
5 Kəwon ka Adama doru kənasɔtɔ meren 930, a k'endefi.
6 Sɛt ɛnasɔtɔ meren 105, a k'endekom Enɔs.
7 Ntɛ Sɛt oŋkom Enɔs mɔ, k'eyi sɔ doru meren 807, mmɛ ɛnakom sɔ awut
arkun k'awut aran alɔma mɔ.
8 Kəwon ka Sɛt doru kənasɔtɔ meren 912, k'efi.
9 Enɔs ɛnasɔtɔ meren 90 a pədekom Kenaŋ.
10 Ntɛ Enɔs oŋkom Kenaŋ mɔ, k'eyi sɔ doru meren 815, mmɛ ɛnakom sɔ awut
arkun k'awut aran alɔma mɔ.
11 Kəwon ka Enɔs doru fəp kənasɔtɔ meren 905, k'efi.
12 Kɔ Kenaŋ ɔsɔtɔ meren 70 a k'endekom Mahalalel.
13 Ntɛ oŋkom Mahalalel mɔ, kɔ Kenaŋ eyi sɔ doru meren 840, mmɛ ɛnakom
sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ.
14 Kəwon ka Kenaŋ doru fəp kənasɔtɔ meren 910, k'efi.
15 Mahalalel ɛnasɔtɔ meren 65 a k'endekom Yɛrɛdu.
16 Ntɛ Mahalalel oŋkom Yɛrɛdu mɔ, k'eyi sɔ doru meren 830, mmɛ ɛnakom
sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ.
17 Kəwon ka Mahalalel doru fəp, kənasɔtɔ meren 895, k'efi.
18 Yɛrɛdu ɛnasɔtɔ meren 162 a k'endekom Henok.
19 Ntɛ Yɛrɛdu oŋkom Henok mɔ, k'eyi sɔ doru meren 800, mmɛ ɛnakom sɔ
awut arkun k'awut aran alɔma mɔ.
20 Kəwon ka Yɛrɛdu doru fəp kənasɔtɔ meren 962, k'efi.
21 Henok ɛnasɔtɔ meren 65 a k'endekom Metusela.
22 Ntɛ Henok oŋkom Metusela mɔ, k'ɔsɔtɔ sɔ meren 300 ŋasol kɔ Kanu.
K'oŋkom sɔ awut arkun k'aran alɔma.
23 Kəwon ka Henok doru fəp kənasɔtɔ meren 365.
24 Kɔ Henok ɛncəmɛ dɔpɔ da Kanu darəŋ, kɔ tende telip, bawo Kanu kənalɛk
kɔ pəyi wəyeŋ.
25 Metusela ɛnasɔtɔ meren 187 a k'endekom Lɛmɛk.
26 Ntɛ Metusela oŋkom Lɛmɛk mɔ, k'ɔsɔtɔ sɔ meren 782, mmɛ ɛnakom sɔ awut
arkun k'awut aran alɔma mɔ.
27 Kəwon ka Metusela doru kənasɔtɔ meren 969, k'efi.
28 Lɛmɛk ɛnasɔtɔ meren 182 a k'endekom wan wərkun.
29 Kɔ Lɛmɛk ewe wan wəkakɔ «Nuha.»* K'oloku: «Wəkawɛ ende pəcyamsɛ-
yamsɛ su, kəcɛm-cɛmnɛ ka pucuy mpɛ yɛbəc yocuca nyɛ waca womboc antɔf
nyɛ, MARIKI ɛnasɔŋ pəlɛc tetosu mɔ.»
30 Ntɛ Lɛmɛk oŋkom Nuha mɔ, k'eyi sɔ doru meren 595. K'oŋkom sɔ awut
arkun k'awut aran alɔma.
31 Kəwon ka Lɛmɛk doru fəp kənasɔtɔ meren 777, k'efi.
32 Nuha ɛnasɔtɔ meren 500 a k'endekom Sem, Ham, kɔ Yafɛt.

6

Kanu kəncɛm-cɛmnɛ kən kənim ka afum doru

1 Ntɛ afum ŋancop kəla antɔf kəroŋ mɔ, k'aŋkomɔs ayecəra.
2 Kɔ mɛlɛkɛ ŋanəŋk a ayecəra aka afum ŋantesɛ. Kɔ ŋayɛk-yɛk aran aŋan
ayecəra akakɔ dacɔ.

---

* **5:29** *Nuha* = cəHebəre «kəyaməs-yaməs»

3 Kɔ MARIKI oloku: «Ifaŋ fɛ kəsak afum ŋayinɛ kifir kəyinɛ doru nkɛ inasɔŋ ŋa mɔ, bawo fum sɛm dəm yɔ. Kəyi kɔn doru kəfɔde kəccepər sɔ meren 120.»
4 Tɛm tatɔkɔ tɔ cɔrgba cənayi doru, ntɛ awut a Kanu* ŋantɛfərnɛ ayecəra aka afum, akɔ ŋasɔŋ ŋa awut mɔ. Awut akakɔ ŋanayɔnɛ abɛ akur a tɛm tatɔkɔ.
5 Kɔ MARIKI ɛnəŋk deyeŋki bəkəc da afum dɛla doru, dəsɔk o dəsɔk mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlɛc gbəcərəm mɔ afum ŋayinɛ.
6 Kɔ MARIKI ɛŋaŋnɛ tɛlər kəsɛl kɔn fum, k'abəkəc ŋɛŋkafəlɛ kɔ.
7 Kɔ MARIKI oloku: «Kənim k'inder afum aŋɛ inasɛl mɔ, kəyɛfɛ afum, kəbəp sɛm, kəkɔ ka yeliŋɛ-liŋɛ haŋ bɛmp ya darenc, bawo iŋaŋnɛ tɛlər kəsɛl kəŋan.»
8 Mba kɔ Nuha ɔsɔtɔ kəŋanɛnɛ ka MARIKI, bawo Kanu kənanəŋk dolompu dən.

Kanu kəyac Nuha

9 Tecepərɛnɛ ta Nuha tɛntɛ: Nuha, fum wətət ɛnayi pəlomp, pəsol kɔ Kanu.
10 Nuha, awut maas ŋ'ɛnakom: Sem, Ham kɔ Yafɛt.
11 Mba nnɔ fər ya Kanu kiriŋ, afum ŋanatesɛ fɛ bəkəc. Mes mɛlɛc gbəcərəm mɛnayi doru.
12 Kanu kənanəŋk a doru dɛsəkpɛ, bawo afum fəp ŋanagbaymɛ-gbaymɛ dəpɔ dətət.
13 Ti t'ɛnasɔŋɛ Kanu kəloku Nuha: «Incɛm-cɛmnɛ kəmələk yeŋesəm ya doru fəp, bawo tes taŋan təsɔŋɛ kɔ doru dɛla kədəkətɛrɛnɛ, kənim ŋa k'inder doru.
14 Məcaŋɛ abil ŋɔpɔŋ cəbam ca kawe, məwurɛ ŋi sədukələ sələrəm, məsop ŋi kərtal tedisrɛ kɔ todoru.
15 Ntɛ tɔ məndecaŋ ŋi: Ŋɔbəl cururu 300 (mɛtər 137), ŋɔwəkəl cururu 50 (mɛtər 23), ŋotukmɛ cururu 30 (mɛtər 14).
16 Məgbəpər ŋi tadarenc, məsak kururu katin (mɛtər dacɔ) kəyɛfɛ nde kəroŋ haŋ nde dəkəpom, məwurɛ ŋi kumba kəsək, mədeŋər ŋi dɛk maas.
17 Bawo ina, domun dɛlarəm † d'indesak ndɛ dendemələk ca fəp mɔ. Mpɛ o mpɛ peŋesəm doru mɔ, pendefi.
18 Kɔ məna, indesek sɔ danapa kɔ məna, mədə məbɛrɛ debil kɔ wəran kam, awut am k'aran aŋan!
19 Mədə məbɛrsɛnɛ sɔ ŋi disrɛ sɛm ya doru fəp mɛrəŋ mɛrəŋ, workun kɔ wɛran, ntɛ təŋsɔŋɛ nədə nəyi doru kɔ yi mɔ.
20 Sɛm yeŋesəm ya doru fəp, yorkun kɔ yɛran, yɛfɛt kɔ yɔpɔŋ, yede yɔlətərn'am ntɛ təŋsɔŋɛ yi sɔ yede yeyi doru mɔ.
21 Awa, mətɛn yeri fəp, məmɛŋkərnɛ yi ntɛ təŋsɔŋɛ nədə nəcsətɔ yedi nəna kɔ yi mɔ.»
22 Ti tɔ Nuha ɛnayɔ, ɛnayɔ mes fəp mmɛ Kanu kənaloku kɔ mɔ.

7

Nuha kəbɛrɛ kɔn debil

1 Kɔ MARIKI kəloku Nuha: «Məbɛrɛ abil disrɛ, məna k'afum am fəp, bawo iŋkəkcɛ a mən'olomp fər yem kiriŋ dɛtɛmp dandɛ dacɔ.
2 Məlɛkɛnɛ sɛm yətət camət-mɛrəŋ camət-mɛrəŋ, yorkun kɔ yɛran, mba sɛm yɛlɛc, məlɛk yi mɛrəŋ mɛrəŋ: Workun kɔ wɛran gbəcərəm.
3 Kɔ bɛmp, məlɛkɛnɛ yi fəp dacɔ, yorkun camət-mɛrəŋ kɔ yɛran camət-mɛrəŋ. Ti t'endesɔŋɛ yi sɔ yeyi doru.
4 Pəncəmɛ mata camət-mɛrəŋ, itorɛ wəcafən mata 40 kɔ pibi 40 camcam. Tɛm tatɔkɔ indefɛŋ nnɔ doru afum aŋɛ inasɛl mɔ fəp.»
5 Nuha ɛnayɔ məyɔ fəp, mmɛ MARIKI ɛnasom kɔ mɔ.

---

* **6:4** *Awut a Kanu* it'əyənɛ cəHebəre cəkur: «Awut a Kanu», «awut a canu», «mɛlɛkɛ», kɔ pəyənɛ fɛ ti-ɛ «afum apɔŋ». † **6:17** *Domun dɛlarəm* = «Wəcafən indetorɛ pəkal doru fəp.»

Kutup kəpəŋ

6 Nuha ɛnasətə meren 600 a kə domun dendekal antəf.
7 K'ɛmbɛrɛ debil kə wəran kən, awut ən k'aran aŋan, ntɛ təŋsəŋɛ ŋayacnɛ
domun ndɛ dɛnabaŋ antəf mə.
8 Sɛm yətət kə yɛlɛc, bɛmp kə sɛm yɛfɛt yɛfɛt nyɛ yeŋliŋɛ-liŋɛ mə fəp,
9 kə Kanu kəmbɛrsɛ yi abil disrɛ nde Nuha eyi mə, mɛrəŋ mɛrəŋ yorkun kə
yɛran, pəmə təkə Kanu kənaloku ti mə.
10 Ntɛ tataka ta camət-mɛrəŋ tencepər mə, kə domun dɛmbaŋ antəf.
11 Kəren nkɛ Nuha əsətə meren 600, tataka ta wəco kə camət-mɛrəŋ, ŋof ŋa
mɛrəŋ disrɛ, kə domun dombuncɛ dəcəŋgbəkə fəp, kə kəm kəŋgbitɛ pəpəŋ.
12 Kə wəcafən oncop kətuf mata 40 kə pibi 40.
13 Dəsək dayi də Nuha ɛnabɛrɛ debil kə wəran kən k'awut ən, Sem, Ham, kə
Yafɛt, k'aran aŋan maas,
14 kə sɛm ya dop kə ya dare yin yin kə sɛm yɛfɛt yɛfɛt, bɛmp kə taktaka.
15 Kə yeŋesəm (sɛm) yorkun kə yɛran mɛrəŋ mɛrəŋ nyɛ yɛnayi doru mə, kə
yender nde abil ŋa Nuha ŋeyi mə.
16 Kə yorkun kə yɛran sɛm dokom fəp, yɛmbɛrɛ abil disrɛ pəmə təkə Kanu
kənaloku ti Nuha mə, kə MARIKI kəŋgbətər ŋa kumba.
17 Kə domun dɛmbaŋ antəf mata 40, ntɛ domun dɛmpɛ mə, k'abil ŋofoy.
18 Ntɛ domun dɛncpɛ mə, ti tə abil ŋoncfoy.
19 Kə domun dɛmbɛrɛnɛ kəpɛ haŋ kə mərə meŋeci fəp mɛŋkalɛ.
20 (Tɛlpəs oŋ kə domun dɛmpɛ haŋ kə dencepər cururu wəco kə kəcamət
mərə kəroŋ). Kə domun dɛmpɛ kə dɛŋkal mərə meŋeci haŋ cururu wəco kə
kəcamət (mɛtər camət-mɛrəŋ).
21 Ca nyɛ yɛnayi antəf kəroŋ, a yecŋesəm mə fəp, kə yefi: Bɛmp, sɛm yəcəl,
sɛm ya dop kə yeliŋɛ-liŋɛ fəp kəlɛkɛnɛ afum.
22 Kəyɛfɛ paka mpɛ pɛnayi antəf kəroŋ a pecŋesəm mə, kə pefi.
23 Kə Kanu kəfɛŋ dəntəf paka mpɛ pencŋesəm mə, kəyɛfɛ fum haŋ kəbəp sɛm
yəpəŋ, yɛfɛt yɛfɛt kə bɛmp, k'enim yi doru fəp. Mɛnɛ Nuha gbəcərəm, aka kələ
kən disrɛ kə sɛm nyɛ yɛnayi debil mə, ŋanafis.
24 Domun dɛnabaŋ antəf haŋ mataka 150.

8

Domun kəwosər

1 Kə Kanu kəncɛm-cɛmnɛ Nuha, sɛm ya dop kə yəcəl ya dare, nyɛ yɛnayi kə
Nuha abil disrɛ mə. Kə Kanu kəwurɛ afef doru, kə domun doncop kətor.
2 Kəba ka dəntəf kə darenc cəmɛpɛnɛ, kə wəcafən ɛsak kətuf.
3 Kə domun dembelɛ antəf kəroŋ tepic tepic. Mata 150 disrɛ, kə domun
dɛncɛsɛ dəntəf.
4 Tataka ta wəco kə camət-mɛrəŋ (17), ŋof ŋa camət-mɛrəŋ, k'abil ŋɛndɛ tərə
tin ta Ararat kəroŋ.
5 Kə domun dɛncɛsɛ haŋ ŋof ŋa wəco. Tataka təcəkə-cəkə ta ŋof ŋaŋəkə, kə
mərə meŋeci moncop kəwurɛ səbomp.
6 Tataka ta 40, kə Nuha eŋgbiti wundɛr nwɛ ɛnabɛr abil mə.
7 K'ɛsak abɛmp ŋa ser * ŋin kə ŋəŋkə. Pəwon fɛ kə ŋoluksərnɛ, pənamar Nuha
pəkar domun delip kəwosər dəntəf.
8 Kə Nuha ɛsak sə antantoriya kəkəməmən kə pəyənɛ a domun d'ontor-ɛ.
9 Mba ŋɛnasətə fɛ kəfo nkɛ ŋɛntam kəndɛ mə, bawo domun dɛnasərəbaŋ
antəf fəp, kə ŋoluksərnɛ nde debil. Kə Nuha ɛntɛnc kəca k'osumpər ŋi,
k'ɛmbɛrsɛ debil.

* **8:7** *Abɛmp ŋa ser* = «abɛmp ŋa Mənar,» kə pəyənɛ fɛ ti-ɛ «kəwan ka asɛr.»

10 K'ɛŋkar sɔ mata camət-mɛrəŋ, k'ɛsak sɔ ŋi.
11 K'antantoriya ŋoluksərnɛ dec dərəfɔy ŋɛgbəm təbəpər tɛcaŋk ta kətək ka olif†. Kɔ Nuha ɛncərɛ katina a domun dɛncɛsɛ.
12 K'ɛŋkarɛnɛ sɔ haŋ tataka ta camət-mɛrəŋ, k'ɛsak sɔ antantoriya. Mba ntɛ ŋi ŋɔŋkɔ mɔ, ŋɛnalukus fɛ sɔ nnɔ eyi mɔ.
13 Tataka təcɔkɔ-cɔkɔ ta ŋof ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ nŋɛ Nuha ɔsɔtɔ meren 601, ti tɔ domun dɛnasak antəf. Kɔ Nuha eŋgbipi abil, k'ɔməmən doru. K'ɛnəŋk a domun fəp dowosər.
14 Tataka ta wəco mɛrəŋ kɔ camət mɛrəŋ (27), ŋof ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ ŋayi, antəf fəp ŋɛnawos fər.
15 Kɔ Kanu kəloku Nuha:
16 «Məwur abil disrɛ, məna kɔ wəran kam, awut am k'aran aŋan.
17 Məwurɛnɛ sɔ sɛm yɛləpəs nyɛ yeyi abil disrɛ kɔ məna mɔ. Kɔ bɛmp dokom fəp, sɛm yɛfɛt kɔ yɔpɔŋ, yɛsam doru yokom.»
18 Kɔ Nuha owur debil nkɔn kɔ wəran kɔn k'awut ɔn k'aran aŋan.
19 Kɔ sɛm, bɛmp kɔ yeliŋɛ-liŋɛ yowur fəp dokom dokom.
20 Kɔ Nuha olompəs tetek toloŋnɛ MARIKI, k'ɛlɛk sɛm kɔ bɛmp yosoku dacɔ yin yin, k'ɔncɔfɛ yi MARIKI nde tetek toloŋnɛ kəroŋ.
21 Kɔ MARIKI ɛmbaŋ ambɔnc ŋa kəloŋnɛ nŋɛ ŋontorɛ-torɛ kɔ abəkəc mɔ, k'olokunɛ dɛbəkəc, «Ifɔsɔsɔŋ antəf pəlɛc teta fum. Kance kɔ, bawo afum mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlɛc meyi ŋa dəbəkəc kəyɛfɛ dowut daŋan, mba ifɔsələsər ca nyɛ yeŋesəm doru pəmɔ ntɛ intɛp ti kəcyɔ mɔ.»
22 «Kəwon ka antəf doru fəp,
kəbɔf kɔ kətɛl,
pəwonu kɔ pəcaŋki,
kətən kɔ dɛrəŋ,
dɔsɔk kɔ pibi,
yɔfədelip.»

9

Kanu kədɛrmɛ kən Nuha

1 Kɔ Kanu kəmpocɛ Nuha pətət k'awut ɔn, kɔ kəloku ŋa: «Nəyɔnɛ akombəra, nəkom pəlarəm, nəlas antəf.
2 Kəyɛfɛ məkɔ, sɛm ya doru fəp, kəbəp bɛmp, sɛm yɛfɛt kɔ lop, yende yecnesɛ nu. Nəndetam kəcsɔm yi.
3 Paka o paka mpɛ peyi wəyeŋ pɔckɔt mɔ, pɔyɔnɛ nu peri pəmɔ ntɛ inasɔŋ nu yokom ya yika yɛcaŋk kɔ ya tɔk mɔ. Isɔŋ nu oŋ ndɛkəl yayɔkɔ fəp.
4 Mba ta nəde nəcsɔm wɛsɛm nwɛ wɔsɔrɔyɔ mecir ma wi mɔ. *
5 Indeyif nu teta mecir monu, mmɛ məyɔnɛ kəyi doru konu mɔ. Indeyif sɔ ti sɛm fəp nyɛ yendedif fum mɔ. Pəmɔ ntɛ indeyif ti fum nwɛ endedif wɛnc mɔ.»
6 «Nwɛ endif fum mɔ,
padif sɔ (məna wəkayi),
bawo Kanu kəlompəs fum pəwurɛnɛ kɔ nkɔn sərka.
7 Kɔ nəna, nəyɔnɛ akombəra, nəkom pəlarəm, nəsamsər doru.»
8 Kɔ Kanu kəloku sɔ Nuha k'awut ɔn:
9 «K'ina, indesek sɔ danapa kɔ nəna, kəbəp ka yuruya yam kɔ nəna nəncepər-
ɛ,
10 kɔ ca fəp nyɛ yɔnɔŋkər nu mɔ: Bɛmp, sɛm ya dare kɔ ya dop, nyɛ yowur debil mɔ, kɔ nyɛ andekom nnɔ doru mɔ.

† **8:11** *Kətək ka olif* = Yokom ya kətək kaŋkɛ kɔ nkɛ aŋwurɛ moro mmɛ antam kədi, pamotɛnɛ ki dəlamp, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ pasɔm pokom pa ki. * **9:4** Wɛsɛm nwɛ antɔfay amera mɔ.

11 Isek danapa kɔ nəna, ntɛ t'indeyɔ: Domun dɔfɔdesɔdi antɔf, wəcafən
ɔfɔdesɔyi nwɛ endeləsər antɔf mɔ.»
12 Kɔ Kanu kəndeŋər: «Paka pa danapa dosu pɛmpɛ mpɛ pendeyi su dacɔ kɔ
nəna doru o doru, kəbəp ka ca yeŋesəm.
13 Isɛkən ambəncəran (asiŋki) ŋem nde dəkəp. In'ende kəccɛm-cɛməs im
temer ntɛ isɔŋ antɔf mɔ.
14 Tɛm o tɛm ntɛ wəcafən ende pəcbiyɛ, a asiŋki ŋowur mɔ,
15 incɛm-cɛmnɛ temer tɔkɔ inasɔŋ nu kɔ ca nyɛ yeŋesəm doru mɔ, wəcafən
ɔfɔdesɔtuf nwɛ endesələsər ca ya doru fəp mɔ.
16 Dəkəp ambəncəran ŋɔŋkɔyi. K'indenəŋk ŋi-ɛ, indecɛm-cɛmnɛ temer ta
danapa dem ta doru o doru ntɛ inalɛk kɔ ca fəp nyɛ yeŋesəm doru mɔ.»
17 Kɔ Kanu kəŋgbɔkərɛnɛ sɔ moloku mamɛ Nuha: «Asiŋki ŋementər temer ntɛ
isɔŋ nu kɔ ca ya doru nyɛ yeŋesəm mɔ.»

Nuha k'awut ɔn maas: Doru dofu, kɔ kiciya kəfu sɔ

18 Awut a Nuha aŋɛ ŋanawur debil mɔ ŋanayɔnɛ: Sem, Ham, kɔ Yafɛt. Ham
ɔyɔnɛ papa wəka Kanaŋ.
19 Awut a Nuha akaŋɛ maas ŋagbɔkərɛ sɔ kəlas antɔf.
20 Kɔ Nuha ɔyɔnɛ wəbifti antɔf k'ɔmbɔf ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn. †
21 Kɔ Nuha omun member k'encis. K'ɔŋkɔ pəwur kəsɔkər nde abal ŋɔn disrɛ.
22 Ntɛ Ham papa wəka Kanaŋ ɛnəŋk kas Nuha pəyi kəsɔkər mɔ, k'ɔŋkɔ pəloku
ti awɛnc aŋa mɛrəŋ, aŋɛ ŋanayi nde doru mɔ.
23 Sem kɔ Yafɛt ŋalɛk kəloto. Mɛrəŋ maŋan fəp, kɔ ŋaŋkumpnɛ kəloto kaŋkɔ
dəcəro. Kɔ ŋaŋkɔ cəkəmuntəra kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp papa kəŋan pəyi kəsɔkər. Kɔ
ŋaŋkump kɔ kəsɔkər kəŋkɔ ɛnafəntərɛ mɔ. Mba ntɛ ŋanakafəli cəro cəŋan a kɔ
ŋaŋkɔ kas kəŋan cəkəmuntəra mɔ, ŋananəŋk fɛ kas kəŋan kəsɔkər.
24 Ntɛ pəncɛrŋɛ Nuha kəcis kaŋkɔ disrɛ mɔ, k'aloku kɔ tɔkɔ pənayi kɔ ntɛ
ɛnacis mɔ, kɔ tɔkɔ wan kɔn wəlpəs ɛnayɔ kɔ mɔ.
25 Kɔ Nuha oloku:
«Intolanɛ Kanaŋ pəlɛc!
Kanaŋ pəyɔnɛ wəcar ka acar a awɛnc aŋa!»
26 Kɔ Nuha oloku sɔ:
«Intola MARIKI, Kanu ka Sem,
Kanaŋ pəyɔnɛ wəcar kəŋan!
27 Kanu kəyac Yafɛt!
Yafɛt pəyi abal ŋa Sem disrɛ,
Kanaŋ nkɔn pəyɔnɛ wəcar kəŋan!»
28 Kɔ Nuha eyi sɔ doru meren 350, ntɛ domun dɛlarəm dencepər mɔ.
29 Kəwon ka Nuha doru fəp, kənasɔtɔ meren 950, a k'endefi.

Dokombəra da awut a Nuha dɛndɛ

10

Tɛla ta afum doru

1 Dokombəra da awut a Nuha: Semy, Ham, kɔ Yafɛt dɛndɛ. Awut a Nuha
ŋanakom awut, ntɛ domun dɛlarəm denacepər mɔ.
2 Awut a Yafɛt ŋanayɔnɛ: Komɛr, Makɔk, Maday, Yawaŋ, Tubal, Mɛsɛk, kɔ
Tiras.
3 Awut a Komɛr: Askenas, Rifat, kɔ Tokarma.
4 Awut a Yawaŋ: Elisa, Tarsis, Kitim, kɔ Dodanim.

† **9:20** Len yayɔkɔ yɔ aŋwe «wɛn» iy'ambɔf Yisrayel nyɛ yokom yayi yɔŋsɔŋ member mɔ.

5 Awut akakɔ ŋanakom afum aŋɛ ŋayersɛnɛ kəndɛ cəba kəsək mɔ, kɔ təf yaŋan,
kɔ cusu cəŋan, kɔ cusuŋka cəŋan nde təf yaŋan.
6 Awut a Ham ŋanayɔnɛ: Kus, Misira, Put, kɔ Kanaŋ.
7 Awut a Kus: Seba, Hawila, Sabta, Rama, kɔ Sabatəka. Awut a Rama: Saba
kɔ Dedaŋ.
8 Kus ɛnakom sɔ Nimrod, nkɔn onuŋkɛnɛ kəyɔnɛ korgba doru dandɛ.
9 Nimrod ɛnayɔnɛ wəpɛn korgba nde fɔr ya MARIKI kiriŋ. Ti tɔ alokɛnɛ:
«Pəmɔ Nimrod, korgba kəpɛn nde fɔr ya MARIKI kiriŋ.»
10 K'eŋkekərɛ dɛbɛ kərɛsna Babɛl, Ɛrɛk, Akad, kɔ Kalne nde atəf ŋa Siŋhar.
11 Dəndo atəf ŋaŋɔkɔ ŋɔ Asur ɛnawur, k'ɛncəmbər Niniwe, dare da Rehobot,
Kalah,
12 kɔ Rɛsɛŋ, dare dəpɔŋ dəkɔ dɛnayi Niniwe kɔ Kalah dacɔ mɔ.
13 Kɔ Misira ɛnayɔnɛ wətem k'afum aŋɛ: Aka Lud, aHanam, aLehab, aNaftu,
14 aPatərus, aKasəlu (aŋɛ aFilisti ŋawur dacɔ mɔ) k'aKaftor.
15 Kɔ Kanaŋ oŋkom Cidoŋ, coco cɔn, kɔ Het.
16 Kanaŋ ɛnayɔnɛ wətem ka cusuŋka cəlarəm: Aka Yebus, Amər, aKirkas,
17 aHewy, aHarki, aSini,
18 aka Arwad, aCemar, aHamat. Ti disrɛ kɔ cusuŋka ca Kanaŋ cənde
cəsamsər.
19 Cələncər ca aKanaŋ cənakɔ kəyɛfɛ Cidoŋ, Kerar kəsək, haŋ Kasa, kɔ kəca
ka Sodom, kəca ka Komora, kəca ka Adma kɔ kəca ka Ceboyim, haŋ Lasah.
20 Awut a Ham ŋɔ akakɔ, dəcusuŋka cusuŋka, dəcusu cusu, dətəf təf.
21 Kɔ Sem wəbeki ka Yafɛt, ɔsətɔ sɔ awut. Sem ɔyɔnɛ wətem ka Heber k'afum
ɔn fəp.
22 Awut a Sem ŋanayɔnɛ: Helam, Asur, Arpaksad, Lud, k'Aram.
23 Awut a Aram ŋanayɔnɛ: Huc, Hul, Kɛtɛr kɔ Mas.
24 Arpaksad ɛnakom Sɛlah. Kɔ Sɛlah oŋkom Hebɛr.
25 Kɔ Hebɛr oŋkom awut arkun mɛrəŋ. Tewe ta wəkin tɛnayɔnɛ Pɛlɛk,* bawo
tɛm tɔn tɔ antəf ŋɛnayerɛnɛ. Kɔ tewe ta wɛnc tɛnayɔnɛ Yoktan.
26 Kɔ Yoktan oŋkom Almodad, Sɛlɛf, Hacarmawɛt, Yɛrah,
27 Hadoram, Husal, Dikalah,
28 Hobal, Abimayɛl, Saba,
29 Ofir, Hawila, kɔ Yobab. Akaŋɛ fəp awut a Yoktan ŋanayi.
30 Kɔ ŋandɛ kəyɛfɛ ka Mesa, Sefar kəsək, haŋ nde mərɔ ma nde dec dɛmpɛ
mɔ.
31 Awut a Sem ŋɔ akakɔ, dəcusuŋka cusuŋka, dəcusu cusu, dətəf təf.
32 Cusuŋka ca awut a Nuha cɔ cacɔkɔ, kɔ təkɔ aŋkom ŋa mɔ. Afum akaŋɛ
ŋɔ afum ŋawur dəris a kɔ ŋandeyersɛnɛ dəntəf, doru fəp ntɛ domun dɛlarəm
denacepər mɔ.

11

Kəlɔ kəŋeci ka Babɛl

1 Tɛm tatɔkɔ doru fəp kusu kin k'anccɔp, pacloku, moloku min mayi.
2 K'afum ŋande ŋakɔ kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ, kɔ ŋanəŋk mərɔ atəf ŋa Siŋhar,
kɔ ŋandɛ mi dacɔ.
3 Kɔ ŋalokɛnɛ: «Pasut birik, pacɔf bi!» Kɔ birik bɔcɔf babɔkɔ bɔyɔnɛ ŋa masar,
kɔ kɔrtal kəyɔnɛ ŋa dos.
4 Kɔ ŋaloku sɔ: «Paŋkɔn, pacəmbər dare kɔ kəlɔ nkɛ domp da ki dendekɔ haŋ
dɔsɔ kɔm mɔ. Ntɛ tɔŋsɔŋɛ pasətɔ tewe mɔ, tɔsɔŋɛ su sɔ kətɔsamsər doru.»
5 Kɔ MARIKI ontor kədeməmən dare kɔ kəlɔ nkɛ afum ŋanccəmbər mɔ.

---

* **10:25** *Pɛlɛk* = cəHebəre «kəyerɛnɛ»

6 Kɔ MARIKI oloku, «Nəməmən afum aŋɛ! Fəp faŋan kusu kin kɔ ŋancɔp.
Nəməmən sɔ ntɛ ŋancop kəyɔ mɔ. Təlɔm o təlɔm teyi fɛ ntɛ təŋmɔnɛ ŋa kəyɔ ka
tɛfaŋ taŋan mɔ.
7 Paŋkɔn, pator, panɔŋkəl-nɔŋkəl kusu kəŋan ntɛ təŋsɔŋɛ ta ŋanenɛnɛ sɔ mɔ.»
8 Kɔ MARIKI ɛsamsər ŋa doru, kɔ ŋasak kəcəmbər dare.
9 Ti t'awenɛ di Babɛl, bawo difɔ MARIKI ɛnanɔŋkəl cusu, k'ɛsaməsər afum
doru.

Tecepərɛnɛ ta Sem kɔ awut ɔn, kəbəp ka Abram

10 Tecepərɛnɛ ta Sem tɛntɛ: Sem ɛnasɔtɔ meren 100, a pədekom Arpaksad,
teren ta mɛrəŋ ntɛ domun dɛnasak antɔf mɔ.
11 Kəkom ka Arpaksad, kɔ Sem eyi sɔ doru meren 500, mmɛ ɛnakom sɔ awut
arkun k'awut aran alɔma mɔ.
12 Arpaksad ɛnasɔtɔ meren 35, a pədekom Sɛlah.
13 Kəkom ka Sɛlah, Arpaksad ɛnasɔtɔ sɔ meren 403, mmɛ ɛnakom sɔ awut
arkun k'awut aran alɔma mɔ.
14 Sɛlah ɛnasɔtɔ meren 30, a pədekom Hebɛr.
15 Kəkom ka Hebɛr, Sɛlah ɛnasɔtɔ sɔ meren 403, mmɛ ɛnakom sɔ awut arkun
k'awut aran alɔma mɔ.
16 Kɔ Hebɛr ɔsɔtɔ meren 34, a pədekom Pɛlɛk.
17 Kəkom ka Pɛlɛk, Hebɛr ɛnasɔtɔ sɔ meren 430, mmɛ ɛnakom sɔ awut arkun
k'awut aran alɔma mɔ.
18 Pɛlɛk ɛnasɔtɔ meren 30, a pədekom Rehu.
19 Kəkom ka Rehu, Pɛlɛk ɛnasɔtɔ sɔ meren 209, mmɛ ɛnakom sɔ awut arkun
k'awut aran alɔma mɔ.
20 Rehu ɛnasɔtɔ meren 32, a pədekom Seruk.
21 Kəkom ka Seruk, Rehu ɛnasɔtɔ sɔ meren 207, mmɛ ɛnakom sɔ awut arkun
k'awut aran alɔma mɔ.
22 Seruk ɛnasɔtɔ meren 30, a pədekom Nahor.
23 Kəkom ka Nahor, Seruk ɛnasɔtɔ sɔ meren 200, mmɛ ɛnakom sɔ awut
arkun k'awut aran alɔma mɔ.
24 Nahor ɛnasɔtɔ meren 29 a pədekom Terah.
25 Kəkom ka Terah, Nahor ɛnasɔtɔ sɔ meren 119, mmɛ ɛnakom sɔ awut
arkun k'awut aran alɔma mɔ.
26 Terah ɛnasɔtɔ meren 70, a pədekom Abram, Nahor kɔ Haraŋ.

Tecepərɛnɛ ta Terah kɔ Abram

27 Tecepərɛnɛ ta Terah tɛntɛ: Terah okom Abram, Nahor kɔ Haraŋ nwɛ
ɛnakom Lɔt mɔ.
28 Haraŋ, fər ya kas kiriŋ y'ɛnafi, atɔf nŋɛ anakom kɔ mɔ, nde dare da Ur nde
atɔf ŋa Kaldi.
29 Abram kɔ Nahor ŋanɛncɛ. Wəran ka Abram ancwe Saray kɔ wəran ka
Nahor, Milka. Milka, wan ka Haraŋ ɛnayi, ŋapaŋnɛ kas kin kɔ Yiska.
30 Saray ɛnakom fɛ, ɛnasɔtɔ fɛ wan.
31 Kɔ Terah ɛlɛk wan kən Abram, kɔ wansɔ kən Lɔt, wan ka Haraŋ, k'ɛlɛkɛnɛ
sɔ Saray wəran ka Abram, kɔ ŋasol fəp faŋan kəwur ka nde dare da Ur nde atɔf
ŋa Kaldi kəkɔ ka atɔf ŋa Kanaŋ. Kɔ ŋambəp atɔf ŋa Haraŋ kɔ ŋandɛ di.
32 Terah ɛnawon doru meren 205, a k'endefi dəndo atɔf ŋa Haraŋ.

12
Tecepərɛnɛ ta Abraham

12.1-25.18

Kanu kəloku ka Abram kəwur ka atɔf ŋən

1 Kɔ MARIKI oloku Abram: «Məwur atɔf ŋam, dəŋkom dam, kəlɔ ka papa
kam, məkɔ atɔf nŋɛ indementər əm mɔ.
2 Indesɔŋ'am kəyɔnɛ ka kas k'afum alarəm, indesɔŋ əm pətɔt, indesɔŋɛ tewe
tam tɛbɛk. Məndetolanɛ afum alɔma pətɔt.
3 Indesɔŋ pətɔt aŋɛ ŋandetolan'am pətɔt mɔ. Indesɔŋ pəlɛc aŋɛ ŋandetolan'am
pəlɛc mɔ. Tetam t'indesɔŋɛnɛ cusuŋka ca doru fəp pətɔt.»
4 K'Abram owur Haraŋ pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnaloku kɔ ti mɔ, kɔ Lɔt ɛncɛpsɛ
kɔ darəŋ. Tɛnatəŋnɛ Abram pəsɔtɔ meren 75.
5 K'Abram ɛlɛk Saray, wəran kɔn, kɔ Lɔt wan ka wəbek'ɔn wərkun kɔ ca yɔkɔ
ŋanayɔ di mɔ, k'afum * akɔ ɛnasɔtɔ Haraŋ mɔ. Kɔ ŋawur kəkɔ atɔf ŋa Kanaŋ.

Abram nde atɔf ŋa Kanaŋ, kɔ kəndɛ kɔn Misira

Kɔ ŋambɛrɛ atɔf ŋa Kanaŋ.
6 K'Abram ɛncali atɔf haŋ kəfo nkɛ ancwe Səkɛm, haŋ nde tofo ntɛ Aŋkiri ŋa
More ŋɛncəmɛ mɔ. Aka Kanaŋ ŋanayi atɔf ŋaŋɔkɔ tɛm tatɔkɔ.
7 Kɔ MARIKI owurər Abram k'oloku kɔ: «Indesɔŋ atɔf ŋaŋɛ yuruya yam.»
K'Abram olompsɛ MARIKI mmɛ mɛnawurər kɔ mɔ, tetek tolɔŋnɛ dəndo.
8 K'eyekti sɔ di saŋka, nde ɛncyɛfɛ pəckɔ dəmərɔ mɔ, kəca nkɛ dec dɛmpɛ Betel
† mɔ. K'ɛncəmbər abal di, Betel beyi kɔ nde dec dɛŋkalɛ mɔ, dare da Hay deyi
kɔ nde dec dɛmpɛ mɔ. K'ɔlɔ di tetek tolɔŋnɛ MARIKI, k'ontola tewe ta MARIKI.
‡
9 K'Abram ɛyɛfɛ kəcal-cali kəkɔ ka kəca ka Nɛkɛf.
10 Dor dɛnayi dɔtɔf, k'Abram ontor Misira kəkɔcepərɛnɛ tɛm, bawo dor
dɛncbɛk kəbɛk dəm.
11 Ntɛ ɔlɔtərnɛ kəbɛrɛ Misira mɔ, k'oloku wəran kɔn Saray: «Məcəŋkəl im,
incərɛ a wəran wətɔt teyi məyɔnɛ.
12 K'aka Misira ŋandekɔnəŋk əm-ɛ, ŋandekɔloku: ‹Wəran kɔn ɔfɔ!› Tɛm tatɔkɔ
ŋandekɔdif im, ŋasak məna.
13 Mədekɔ məloku ŋa a wəkirɛ kem məyɔnɛ. Ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋasumpər im belbel
tetam mɔ, tetam t'endekɔsɔŋɛ, ta ifi-ɛ.»
14 Ntɛ Abram ɛmbɛrɛ Misira mɔ, k'aka Misira ŋanəŋk wəran nwɛ entesɛ
pəcepərər.
15 K'akəsək a Firawona § ŋanəŋk kɔ, kɔ ŋayek-yekəs kɔ nda Firawona. Ntɛ tɔ
k'aŋkɛrɛ wəran nwɛ nde kəlɔ ka Firawona.
16 Kɔ Firawona osumpər Abram belbel teta Saray, k'ɔsɔtɔ kəyɛfɛ sɛm yɛfɛt
haŋ yɔpɔŋ, sɔfale, amarəs arkun k'aran kɔ yɔkɔmɛ.
17 Mba kɔ MARIKI ɔsɔŋ Firawona k'afum ɔn runc yɔpɔŋ teta Saray, wəran
ka Abram.
18 Kɔ Firawona ewe Abram, k'eyif kɔ: «Cəke cɔ məyɔ em ntɛ? Ake'sɔŋɛ ntɛ
məntɔlok'im a wəran kam ɔfɔ mɔ?
19 T'ake tɔ məlokɛ a wəkirɛ kam ɔfɔ-ɛ? Məsɔŋ'em kəlɛk kɔ pəyɔnɛ wəran kem.
Ndɛkəl oŋ, wəran kam ɛwɛ. Məlɛk kɔ! Məkɔ!»
20 Kɔ Firawona oloku afum ɔn, «Nəsak kɔ pəkɔ nkɔn, kɔ wəran kɔn kɔ ca nyɛ
yɔyɔnɛ yɔn mɔ fəp.»

13

1 K'Abram ɛmpɛrnɛ Misira kəkɔ ka kəca ka Nɛkɛf, nkɔn, wəran kɔn kɔ ca yɔkɔ
ɛnayɔ mɔ fəp, pəsol kɔ wərok kɔn Lɔt.

Kəgbɛyɛnɛ ka Abram kɔ Lɔt

---

* **12:5** *Afum* = Ti tɔyɔnɛ «yeŋesəm, ca yeyi wəyeŋ.» † **12:8** *Betel* = «kəlɔ ka Kanu.» ‡ **12:8** *MARIKI* = Tewe tɔtɔt ta Kanu, ti tɔyɔnɛ «YHWH.» § **12:15** *Firawona* = Bafɔ tewe ta fum tɔ, mba tewe ta abɛ a Misira tencyi.

2 Abram ɛnasətɔ daka dɛlarəm, ɛnala yɔcɔl, pəsam kɔ kɛma.
3 K'ɛyɛfɛ kəcal-cali kəyɛfɛ ka Nɛkɛf haŋ Betel da ɛnadɔf abal təcɔkɔ-cɔkɔ mɔ,
Betel kɔ Hay dacɔ.
4 Kəca nkɛ ɛnanuŋkɛnɛ kəlompəs tetek toloŋnɛ Kanu dənda, k'Abram
oŋkornɛ tewe ta MARIKI. *
5 Lɔt nwɛ ŋanasol mɔ, nkɔn sɔ ɛnayɔ cir, ŋkesiya, cəna kəbəp cəbal.
6 Atɔf ŋɛnafɛtər ŋa kəyi kəŋan tofo tin, bawo yɔcɔl yaŋan yɛnala.
7 Kɔ kəcɔp kənde kəyi akɛk a yɔcɔl ya Abram k'akɛk a yɔcɔl ya Lɔt dacɔ. Atɔf
ŋaŋɔkɔ sɔ, aKanaŋ k'aPerisi ŋanandɛ ŋi tɛm tatɔkɔ.
8 K'Abram oloku Lɔt: «Pəmar fɛ akɛk a yɔcɔl yam ŋacɔp k'akɛk a yɔcɔl yem.
Səna sɔ pəmar fɛ su ti, bawo aka kəlɔ kin disrɛ ŋɔ səyɔnɛ.
9 Antɔf fəp ŋɔ ŋaŋɛ ŋey'əm fər kiriŋ mɔ. Kɔ məŋkɔ kəca kətɔt-ɛ, iŋkɔ kəmeriya.
Kɔ məŋkɔ kəmeriya, iŋkɔ kətɔt, mba məwosɛ səgbɛyɛnɛ.»
10 Kɔ Lɔt eyekti fər k'ɛnəŋk aranta ŋa Yurdɛn tɔkɔ ŋɛndəm mɔ (tɛm tatɔkɔ ta
Kanu kəntaləsər Sodom kɔ Komora-ɛ), pənckɔ haŋ Cohar pəmɔ aranta (mɛrɛ)
ŋa MARIKI, pəmɔ atɔf ŋa Misira.
11 Kɔ Lɔt ɛlɛk dalɛ da Yurdɛn fəp, k'ɔŋkɔ kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ, tatɔkɔ tɔ
ŋanagbɛyɛnɛ kɔ Abram.
12 K'Abram ɛndɛ atɔf ŋa Kanaŋ, kɔ Lɔt ɛndɛ sədare sa aranta ŋa Yurdɛn
k'ɔndɔf cəbal cɔn kəca ka Sodom.
13 Afum a Sodom ŋanatesɛ fɛ bəkəc, ŋancciya MARIKI.
14 Kɔ MARIKI oloku Abram, ntɛ ŋasakɛnɛ oŋ kɔ Lɔt mɔ: «Məyekti fər kəyɛfɛ
dənda məyi mɔ, məmɔmən kəca kətɔt, kəmeriya nde dec dɛmpɛ kɔ nde dɛŋkalɛ
mɔ.
15 Bawo atɔf ŋaŋɛ məŋnəŋk mɔ fəp indesɔŋ əm ŋi kɔ yuruya yam.
16 Indesɔŋɛ yuruya yam yɛla haŋ ta antam kəlɔm ŋa-ɛ, pəmɔ tɔkɔ antɔtam
kəlɔm kəbof antɔf kəroŋ mɔ.
17 Məyɛfɛ məkɔt atɔf ŋaŋɛ dobolu kɔ dowokulu da ŋi, bawo indesɔŋ əm ŋi.»
18 Kɔ Abram encepɛ cəbal cɔn, k'ende pədɔf ci nde tofo ntɛ Aŋkiri ŋa Mamre
yɛncəmɛ mɔ kəsək, ta ɔmbəlɛ Hebərɔŋ-ɛ, k'olompəs di tetek toloŋnɛ MARIKI. †

14

Abram, abɛ kɔ Melkisedek

1 Tɛm tatɔkɔ tɔ abɛ a tɔf maŋkəlɛ ŋancyɛfərɛnɛ kɔ abɛ a sədare kəcamət:
Amrafɛl wəbɛ wəka Siŋhar,* Aryok wəbɛ wəka Elasar, Kədər-Lahomɛr wəbɛ
wəka Helam, kɔ Tidəhal wəbɛ wəka Koyim,
2 tɛnatəŋnɛ abɛ akakɔ ŋacyɛfərɛnɛ kɔ abɛ a sədare kəcamət: Bera † wəbɛ wəka
Sodom, Birəsa ‡ wəbɛ wəka Komora, Sinab wəbɛ wəka Adma, Semeber wəbɛ
wəka Ceboyim kɔ wəbɛ wəka Bela mbɛ bɔyɔnɛ Cohar mɔ.
3 Abɛ akaŋɛ kəcamət fəp aranta ŋa Sidim dacɔ ŋanandɛ, nde pəyɔnɛ məkɔ
Kəba Kədokət mɔ.
4 Meren wəco kɔ mɛrəŋ ŋayi kətam ka Kədər-Lahomɛr dəntɔf, mba teren ta
wəco kɔ maas kɔ ŋayeŋkər kɔ səbomp.
5 Teren ta wəco kɔ maŋkəlɛ, Kədər-Lahomɛr k'abɛ akɔ ŋanabɛrɛnɛ mɔ, ŋasut
aRefay nde dare da Asterot-Karnayim, kɔ ŋasut aSus nde Ham, kɔ ŋasut afum
a Em nde Aranta ŋa Kiriyatayim.
6 K'abɛ maŋkəlɛ ŋasut aHor ndaraŋan, nde mərɔ ma Sehir.§ Kɔ ŋambɛləs aHor
haŋ nde tofo ntɛ Aŋkiri ŋa Paran ŋɛncəmɛ mɔ, nde tɛgbərɛ kəsək.

---

* **13:4** Məmɔmən Sora sa 12.8. † **13:18** *MARIKI* = Itɔ tatɔkɔ cəHebəre «YHWH»: Məmɔmən Sora sa 4.26 * **14:1** *Siŋhar* = Mesopotami † **14:2** *Bera* ti tɔ tatɔkɔ «pəlɛc» ‡ **14:2** *Birəsa* ti tɔ tatɔkɔ «abəkəc ŋɛlɛc» § **14:6** *Sehir* ti tɔ tatɔkɔ Edɔm, ndena Esayu kɔ afum ɔn

7 K'abɛ akaŋɛ maŋkəlɛ ŋaluksərnɛ Eyən-Mispe * (nŋɛ ŋɔyɔnɛ Kadɛs mɔ), kɔ ŋasut aka Amalek atɔf ŋaŋan fəp kɔ Amər aŋɛ ŋanandɛ Hacacon-Tamar mɔ.
8 Kɔ abɛ a sədare kəcamət (Sodom, Komora, Adma, Ceboyim kɔ Bela, ti tɔ tatɔkɔ Cohar) ŋambɛrɛnɛ kəsutɛnɛ nde aranta ŋa Sidim.
9 Akɔ sɔ ŋayi: Kədər-Lahomɛr wəbɛ wəka Helam, Tidəhal wəbɛ wəka Koyim, Amrafɛl wəbɛ wəka Siŋhar, kɔ Aryok wəbɛ wəka Elasar. Abɛ maŋkəlɛ ŋayɛfərɛnɛ kɔ abɛ kəcamət.
10 Ntɛ Aranta ŋa Sidim ŋɛnala cələmp ca kərtal mɔ, k'abɛ aŋɛ kəcamət dacɔ, wəbɛ wəka Sodom kɔ wəka Komora ŋayɛksɛ kɔ ŋantɛmpɛnɛ ci disrɛ. K'alpəs aŋɛ maas k'asɔdar aŋan ŋayɛksɛ kɔ ŋantɛfərnɛ kəca ka dətərɔ.
11 K'atam a asɔdar a abɛ kəcamət ŋawɛtəs ca ya aka Sodom kɔ Komora kɔ yeri yaŋan fəp, kɔ ŋaŋkɔ.
12 Kɔ ŋasumpər sɔ Lət kɔ daka dən, nkɔn Lət wan ka wəbeki ka Abram ɛnayi, (kəyɛfərɛnɛ kaŋkɛ kənabəp Lət nwɛ pəyi Sodom).
13 Kɔ wəmulpɛ dəkəwan wəkin ende pəloku ti Abram wəHebəre, nwɛ ɛnandɛ nde kəfo nkɛ Aŋkiri ŋa Mamre wəAmər ŋɛnacəmɛ mɔ. Mamre nwɛ pəyɔnɛ wɛnc ka Ɛskɔl kɔ Haner, aŋɛ ŋanacaŋəs kətəŋnɛ kɔ Abram mɔ.
14 Ntɛ Abram ene kəsumpər ka wan ka wəbek'ɔn mɔ, k'oloŋka asol ɔn afum 318 aŋɛ ŋanabaŋsɛ, akomɛnɛ ɔn dacɔ mɔ. K'ɛncɛpsɛ abɛ aŋɛ ŋanasumpər wan ka wəbek'ɔn darəŋ haŋ dare da Dan.
15 K'Abram eyerəs kənay (kəgba) kɔn, kɔ ŋawɛkərnɛ ŋa kəyɛfərɛnɛ ka pibi, nkɔn Abram k'amar ɔn, kɔ ŋasut asumpər a wan ka wəbek'ɔn, kɔ ŋambɛləs ŋa haŋ Hoba, nŋɛ ŋeyi Damas kəca kəmeriya mɔ.
16 K'oluksɛ ca fəp, k'oluksɛ sɔ Lət wan ka wəbek'ɔn, aran, k'afum alpəs aŋɛ.
17 Ntɛ Abram osut Kədər-Lahomɛr k'amarɛnɛ ɔn mɔ, kɔ wəbɛ wəka Sodom owur kədefaynɛ kɔ nde aranta ŋa Sawe, nde pəyɔnɛ «Aranta ŋa Wəbɛ» mɔ.
18 Melkisedek, wəbɛ wəka Salɛm,† ɛŋkɛrɛ kəcom kɔ member: Melkisedek, wəloŋnɛ wəka Kanu nkɛ kəyi canu cələma fəp kəroŋ mɔ, ɛnayi.
19 Kɔ Melkisedek ontolanɛ Abram, k'oloku: «Məna Abram, Kanu nkɛ kəyi canu cələma fəp kəroŋ mɔ, Wəbɛ wəka dəntɔf kɔ darenc, kəpoc'am pətət.
20 Ileləs Kanu nkɛ kəyi canu cələma fəp kəroŋ mɔ, nkɛ kəlɛk ayɛfərɛnɛ am kɔ kəmbɛr əm dəwaca mɔ!» Kɔ Abram ɔsɔŋ kɔ farilɛ fa ca yɔkɔ ŋanasətɔ dəkəwan mɔ fəp.
21 Kɔ wəbɛ wəka Sodom oloku Abram: «Məsɔŋ im afum, məlɛk ca yayɛ fəp yam.»
22 Kɔ Abram oluksɛ wəbɛ wəka Sodom məcɔp: «Indot kəca nnɔ MARIKI nwɛ eyi canu cələma fəp kəroŋ mɔ, nwɛ ɔyɔnɛ wəbɛ wəka darenc kɔ dəntɔf mɔ.
23 Ifəlɛk ali paka pin ca yam dacɔ. Ali debeŋa kɔ pəyi fɛ ti-ɛ pɛpətərɛ pa kɔfta kam. Ti tɔ məntətam kəloku: ‹In'ɔsɔŋɛ Abram kəyɔ daka.›
24 Ifəlɛk daka o daka, mɛnɛ yeri nyɛ afum em ŋandi mɔ, kɔ kəyer nkɛ atɛmp em Ɛskɔl, Haner, kɔ Mamre ŋasətɔ mɔ, bawo pəmar ŋasətɔ kəyer.»

15

MARIKI ɛncaŋəs kiyi kəŋan tes tin kɔ Abram

1 Ntɛ mes maməkɔ mencepər mɔ, kɔ MARIKI owurər Abram dəmere k'oloku kɔ ntɛ: «Ta mənesɛ, Abram! Ina yati indeyɔn'am aca. Indeluks'am kəway pəpɔŋ.»
2 Kɔ Abram eyif Kanu: «MARIKI Wəbɛ kem, ake məndesɔŋ im-ɛ? Intas ta iyɔ wan-ɛ, wədelɛk kɛ kem ɔyɔnɛ Eliyeser wəka Damas.»

---

* **14:7** *Eyən-Mispe* ti tɔ tatɔkɔ «abat ŋa kiti» † **14:18** *Salɛm* = «Yerusalɛm», ti tɔ tatɔkɔ Darsalam

3 Kɔ Abram ɔnɔcər: «Məsɔŋ f'em awut,* nwɛ aŋkom nde kələ kem disrɛ mɔ,
nkɔn endelɛk kɛ kem.»
4 Kɔ MARIKI oloku kɔ, «Ala, bafɔ nkɔn endeyɔnɛ wəlɛk ka kɛ kam, mba wan
kam wəkom nwɛ endewur əm dəris mɔ yati.»
5 Kɔ MARIKI owurɛnɛ Abram abal ŋɔn disrɛ, k'oloku kɔ: «Məgbətnɛ kəm.
Məlɔm cɔs cacɔkɔ, kɔ məntam-ɛ.» K'ɔnɔcər: «Pəmɔ cɔs cacɔkɔ, yuruya yam
afɔde pactam kələm ŋa fəp.»
6 Abram ɛnagbɛkər kəlaŋ kɔn MARIKI. Ti tɔ MARIKI ɛnalɔmɛ kɔ fum
wəlompu.
7 Kɔ Kanu kəloku kɔ: «In'ɔyɔnɛ MARIKI nwɛ ɛnawur'am Ur ŋa aKaldi
kədesɔŋ əm atɔf ŋaŋɛ, məde məlɛk ŋi kɛ mɔ.»
8 Kɔ Abram eyif: «MARIKI Wəbɛ kem, cəke c'indetam kəcərɛ a indesɔtɔ atɔf
ŋaŋɛ kɛ-ɛ?»
9 Kɔ Kanu kəloku kɔ: «Məkɛr'em wana weyecəra win, wir wɛran win, kɔ
aŋkesiya ŋorkun ŋin fəp fayi ya meren maas maas, tɔpay tin kɔ apokpoka ŋin.»
10 Kɔ Abram ɛŋkɛrɛ sɛm yayɔkɔ k'eŋgber-gberi yi dacɔ dacɔ k'ombocəs
yegber-gberi yayɔkɔ mɛrəŋ mɛrəŋ yɛtɛfərɛnɛ, kɔ bɛmp, məlməl m'ɛnaboc yi ta
aŋgberi yi-ɛ.
11 Kɔ yɔfən yontorər sɛm yegber-gberi yayɔkɔ, mba k'Abram ɛmbɛləs yi.
12 Dec dendekalɛ, k'Abram endirərnɛ, k'ayekyek ŋɔpɔŋ ŋɛŋgbəpərnɛ kɔ
k'enesɛ dəmere.
13 Kɔ Kanu kəloku Abram: «Məcərɛ a yuruya yam yendeyɔnɛ acikəra atɔf
ŋocuru nŋɛ ŋɔntɔyɔnɛ ŋaŋan mɔ. Ŋandekɔyɔnɛ di acar, andekɔtərəs ŋa di haŋ
meren 400.
14 Mba Indetərəs afum aŋɛ ŋandecəmbər ŋa dacar mɔ, ŋandewur atɔf ŋaŋɔkɔ
kɔ ca yɛlarəm.
15 Kɔ məna Abram, məndekɔbəp atem am pəforu disrɛ, † pawup əm detem
dobotu disrɛ. ‡
16 Yuruya yam yendeluksərnɛ nnɔ mɛnɛ tɛm ta danapa da maŋkəlɛ, bawo
Amər ŋantacepərər fɛ kiciya kəŋan a idebɛləs ŋa dɛ.»
17 Ntɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, k'asum ŋɛmət (dimi dontor) kɔ teken pɛncɛsəŋɛ, nɛnc
kɔ kinimɛ yencepər yoboc ya sɛm yeyer yayɔkɔ dacɔ.
18 Dəsɔk dadɔkɔ dɔ MARIKI ɛnacaŋəs kəyi kəŋan danapa kɔ Abram. Pəcloku
Abram: «Isɔŋ yuruya yam kəyɛfɛ ka kəŋgbɔkɔ ka Misira haŋ Ɛfərat, kəŋgbɔkɔ
kəpɔŋ:
19 Indesɔŋ yuruya yam atɔf ŋa aKeni, aKenisi, aKadmon,
20 ŋa aHewy, aPerisi, aRefay,
21 ŋa Amər, aKanaŋ, aKirkas, kɔ aYebus.»

16

Kəkom ka Səmayila

1 Saray wəran k'Abram ɛnakomɛ fɛ kɔ wan. Mba ɛnayɔ wəcar wəran
wəMisira, pacwe kɔ Hakar.
2 Kɔ Saray oloku Abram: «Mənəŋk, MARIKI ɛyamsər im kəsɔtɔ ka wan.
Məfəntərɛ kɔ wəcar kem, tələma intam kəsɔtər kɔ wan wərkun.» Kɔ Abram
ɛncəŋkəl dim da Saray.
3 Awa, kɔ Saray wəran ka Abram ɛlɛk wəcar kɔn wəMisira, Hakar, k'ɔsɔŋ kɔ
wos Abram pəyɔ kɔ wəran. Tɛnatəŋnɛ kəndɛ ka Abram atɔf ŋa Kanaŋ kəsɔtɔ
meren wəco.

---

* **15:3** Yuruya † **15:15** Ti tɔ tatɔkɔ «Məndefi pəforu disrɛ.» ‡ **15:15** Ti tɔ tatɔkɔ «Pəbotu pa detem dam.»

4 Kɔ Abram ŋafəntərɛ kɔ Hakar, kɔ Hakar ɛmbɛkəs. Ntɛ ɛncərɛ a ɛmbɛkəs mɔ,
Hakar ɔməmənɛ fɛ sɔ Saray fər yɔtɔt.
5 Kɔ Saray oloku Abram: «Mən'endesarɛ pəcuy pa məlɔməs mmɛ ɔlɔməs im
mɔ! Ina yati, in'ɛlɛk wəcar kem k'imbɛr əm kɔ dəwaca, mba ntɛ ɛnəŋknɛ oŋ
pəbɛkəs mɔ, k'ɛyɛfɛ kəfər-fərəs im. Mba MARIKI omboc su kiti dacɔ (kəyi su
dacɔ), ina kɔ məna!»
6 Kɔ Abram oluksɛ Saray moloku: «Wəcar kam ey'əm dəwaca. Məyɔ kɔ tɔkɔ
tentes'am mɔ.» Awa, kɔ Saray ɔntərəs Hakar haŋ kɔ Hakar ɛyɛksər kɔ, k'ɔŋkɔ
pəbɔlɛ.
7 Kɔ mɛlɛkɛ ma MARIKI məŋkɔ mɛbəp kɔ nde dətɛgbərɛ kələmp kələma kəsək
ta ɔmbɔlɛ kəŋgbɔkɔ * nkɛ kəyi dɔpɔ da Sur mɔ.
8 Kɔ mɛlɛkɛ mmɛ meyif: «Hakar, wəcar ka Saray, deke məyɛfɛ-ɛ? Deke məŋkɔ-
ɛ?» Kɔ Hakar oluksɛ mi moloku: «Mariki mem Saray, iyɛksər.»
9 Kɔ mɛlɛkɛ ma MARIKI moloku, «Məluksərnɛ ndena Mariki mam, məkɔ
məfəntərɛ kɔ dəntɔf.»
10 Kɔ mɛlɛkɛ ma MARIKI moloku kɔ: «Indesɔŋɛ yuruya yam yɛla haŋ ta
antam kələm ŋa-ɛ.»
11 Kɔ mɛlɛkɛ ma MARIKI moloku kɔ: «Məmbɛkəs tantɛ, wan wərkun
məndekom, wan wəkakɔ məde məsɔŋ kɔ tewe ta Səmayila†, bawo MARIKI ene
kəkulɛ-kulɛ ka pəcuy pam.
12 Wan kam endeyi pəmɔ sɔfale sa dop. Ende pəccaŋ afum fəp kəyɛfərɛnɛ,
fəp fəcyɛfərɛnɛ kɔ nkɔn. Sona s'endendɛ pəbɔlɛnɛ afum alpəs aŋɛ.»
13 Kɔ Hakar ewe MARIKI mmɛ mɛnalok-lokər kɔ mɔ, «Ata-Ɛl-Roy,» ti tɔ tatɔkɔ:
«Inəŋk nnɔ Kanu nkɛ kənəŋk im mɔ.»
14 Ti t'awenɛ kələmp kaŋkɔ, kələmp ka Lahay-Roy. Kələmp kaŋkɔ kəyi Kadɛs
kɔ Beredu dacɔ.
15 Kɔ Hakar oŋkomɛ Abram wan wərkun, kɔ Abram ewe wan wəkakɔ Hakar
ɛnakomɛ kɔ mɔ tewe ta Səmayila.
16 Abram ɛnasɔtɔ meren 86 tɛm ntɛ Hakar onckomɛ kɔ Səmayila mɔ.

17

Kanu kəsəkpər tewe ta Abram kɔ tɔyɔnɛ «Abraham»

1 Ntɛ Abram ɔsɔtɔ meren 99 mɔ, kɔ MARIKI owurər kɔ, pəcloku kɔ: «In'ɔyɔnɛ
Kanu nkɛ kəntam mes ma doru fəp mɔ, məkɔt fər yem kiriŋ, məcəmɛ pəlompu
darəŋ.
2 Indecaŋəs danapa dosu, ina kɔ məna dacɔ, isɔŋ əm yuruya yɛlarəm.»
3 Kɔ Abram ɛncəp tobu dəntɔf kɔ Kanu kəloku kɔ ntɛ:
4 «Ta ina, danapa dem dɛndɛ kɔ məna dacɔ: Məndeyɔnɛ kas ka afum a tɔf
yɛlarəm.
5 Afɔsɔw'am tewe ta Abram, mba Abraham,* bawo indesɔŋ'am kəyɔnɛ ka
kas ka afum a tɔf yɛlarəm.
6 Indesɔŋ əm dokombəra dɔpɔŋ, indesɔŋ'am kəkom ka afum alarəm, abɛ yati
ŋandeyi ŋa dacɔ.
7 Indepɛnɛ danapa, ina kɔ məna dacɔ kəbəp ka yuruya yam kɔ məna məfi-ɛ,
indecəmɛ danapa dadɔkɔ darəŋ kɔ yuruya yam doru o doru. Tɛm tatɔkɔ Kanu
kam k'indeyɔnɛ kɔ ka yuruya yam kɔ məna məndecepər-ɛ.
8 Indesɔŋ əm kɔ yuruya yam atɔf ŋa Kanaŋ ŋaŋɛ məntɛp kəcbɛrɛ mɔ fəp,
ŋendeyɔnɛ ŋaŋan doru o doru, iyɔnɛ Kanu kəŋan.»

---

* **16:7** Tofo tɛnayi, nde domun dətɔt doncwur dəntɔf mɔ. † **16:11** *Səmayila* = cəHebəre «Ɛncəŋkəl»
* **17:5** *Abram* = «Papa ka afum alarəm,» *Abraham* = «papa ka tɔf yɛlarəm.»

9 Kɔ Kanu kəloku Abraham: «Məna kɔ yuruya yam, dɛtɛmp dɛtɛmp nəleləs
danapa ndɛ səncaŋəs mɔ.
10 Ntɛ tɔ nəndetɔmpərərnɛ danapa dem ndɛ incaŋəs məna kɔ yuruya yam kɔ
məndecepər-ɛ. Nwɛ o nwɛ ɔŋyɔnɛ wərkun yuruya yam dacɔ mɔ, pakənc kɔ.
11 Kəkənc konu kəndementər kəcəmɛ konu danapa dem darəŋ.
12 Kəyɛfɛ dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp awut anu arkun fəp packənc ŋa tataka ta camət-
maas, pəyɔnɛ wəkom wəka kəlɔ kam, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ fum nwɛ asɔtɔnɛ pəsam
nnɔ wəcikəra eyi mɔ, ta ɔyɔnɛ wəka yuruya yam mɔ.
13 Pəmar pade packənc nwɛ andekom nde kəlɔ kam kɔ nwɛ andesɔtɔnɛ
pəsam mɔ, ti tendeyɔnɛ kəfat ka danapa dem da doru o doru nde dis donu.
14 Wərkun nwɛ o nwɛ antɔkənc mɔ, aŋwurɛ wəkayi afum ɔn dacɔ, tɛm tatɔkɔ
danapa dem delip nnɔ nkɔn eyi mɔ.»
15 Kɔ Kanu kəloku sɔ Abraham: «Ntɛ tɔyɔnɛ ta wəran kam Saray mɔ, ta məwe
kɔ sɔ Saray, kəyɛfɛ mɔkɔ Sara s'ande pacwe kɔ.
16 Kəpocɛ kɔ k'inder, ipocɛ sɔ məna wan nwɛ endekom'am mɔ. Indepocɛ kɔ
pətɔt, nkɔn endeyɔnɛ kɛrɛ ka tɔf yɛlarəm. Abɛ a tɔf yɛlarəm ŋandewur kɔ dəris.»
17 Kɔ Abraham ɛncəp kəro dəntɔf kəsel, k'olokunɛ dɛbəkəc: «Wərkun wəka
meren 100 ɛntam kəkom ba? Kɔ Sara ɔsɔtɔ meren 90 endekom ba?»
18 Kɔ Abraham oloku Kanu: «Məgbətnɛ Səmayila doru!»
19 Kɔ Kanu kəloku: «Ala! Wəran kam Sara endekom'am wan nwɛ məndewe
Siyaka † mɔ. Indecəmɛ danapa dosu darəŋ kɔ nkɔn, iyɛfɛ sɔ icəmɛ di darəŋ kɔ
yuruya yɔn kɔ nkɔn encepər-ɛ danapa da doru o doru dɔ.
20 Ntɛ tendeŋərnɛ ti mɔ, ine wəran kam pəctolanɛ Səmayila: Indepocɛ kɔ
pətɔt, indesɔŋ kɔ dokombəra dəpɔŋ indesɔŋɛ yuruya yɔn yɛla endeyɔnɛ kas ka
abɛ wəco kɔ mɛrəŋ kɔ wətem ka afum alarəm.
21 Mba ntɛ tɔyɔnɛ ta danapa dem mɔ, Sara oŋkom'am tɛm tantɛ dok.»
22 Ntɛ Kanu kəlip kəlok-lokər Abraham mɔ, kɔ Kanu kəmpɛ darenc.
23 K'Abraham ɛlɛk wan kɔn Səmayila kɔ afum aŋɛ anakom kəlɔ kɔn disrɛ mɔ
fəp, kəbəp ka aŋɛ ɛnawayɛ pəsam pɔn mɔ, ti tɔ tatɔkɔ arkun a kəlɔ kɔn disrɛ fəp.
K'ɛŋkənc ŋa dɔsɔk din dadɔkɔ, pəmɔ tɔkɔ Kanu kənaloku kɔ ti mɔ.
24 Abraham ɛnasɔtɔ meren 99 a k'andekənc kɔ.
25 Wan kɔn Səmayila, ɛnasɔtɔ meren wəco kɔ maas a k'andekənc kɔ.
26 Dɔsɔk dadɔkɔ d'aŋkənc Abraham kɔ wan kɔn, Səmayila.
27 K'aŋkənc arkun aka kəlɔ kɔn disrɛ fəp, kəyɛfɛ acar aŋɛ anakom di mɔ
haŋ akɔ ɛnawayɛ pəsam pɔn nnɔ acikəra ŋayi mɔ. K'aŋkənc ŋa fəp kɔ nkɔn
Abraham.

18

Kanu kəndəŋk a Sara endesɔtɔ wan wərkun

1 Kɔ MARIKI owurər Abraham nde tofo ntɛ ŋkiri ya Mamre yɛnacəmɛ mɔ,
tɛtəŋnɛ Abraham pəndɛ nde kusuŋka ka abal ŋɔn daŋ, tɛm ntɛ pəŋwonɛ mɔ.
2 Kɔ Abraham eyekti fər, k'ɛnəŋk arkun maas ŋacəmɛ ta ŋambəlɛ kɔ-ɛ. Ntɛ
ɛnəŋk ŋa mɔ, k'ewirnɛ kəkəbəpɛnɛ kɔ ŋa, k'ontontnɛnɛ ŋa haŋ dəntɔf.
3 Kɔ Abraham oloku wəkin ŋa dacɔ: «Mariki, ilɛtsɛn'am intam kəsɔtər əm
kəwosɛn'em kəcəmɛ ka nnɔna wacar kam ba?
4 Pakɛrɛ nu oŋ domun depic nəbikɛnɛ wɛcək, nəŋesəm nnɔ kətɔk nkɛ dəntɔf.
5 Indesɔŋ nu sɔ peri, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nu kəsɔtɔ sɔ fənəntər mɔ, a nədekɔ tɛm tatɔkɔ
nəfɔdecepər nnɔ nderem kifəli, iyi kiyi konu.» K'acikəra ŋaloku: «Tentesɛ!
Məyɔ tɔkɔ məloku mɔ.»
6 Kɔ Abraham ɔŋkɔ katəna katəna abal ŋɔn disrɛ nde Sara eyi mɔ, k'oloku
kɔ: «Məkufɛ məlɛk kəmbefe kətɔt tafala kəmaas məgbɛntɛ akaŋɛ cəcom.»

† **17:19** *Siyaka,* itɔ cəHebəre = kəsel.

7 K'ɛyɛksɛ sɔ kəkɔ ka nde yɔcɔl yeyi mɔ, k'osumpər tana pətət dis nde yɔcɔl
yɔn dacɔ, k'ɔsɔŋ pi wəcar kɔn wətɛmp wəkin kɔ wəkakɔ olompəs pi katəna
katəna.
8 Kɔ Abraham ɛlɛk fulaya kɔ mɛsɛ ma wana kɔ sɛm ya tana tatɔkɔ analompəs
mɔ, k'ɔŋkɔ pəcəmbərər yi acikəra ɔn. Kɔ nkɔn Abraham ɛncəmɛ ŋa kəsək kətɔk
dəntɔf, k'acikəra ŋacdi yeri.
9 Ntɛ ŋalip kədi yeri mɔ, kɔ ŋayif Abraham: «Deke wəran kam Sara eyi-ɛ?» Kɔ
Abraham oloku ŋa, «Eyi nde abal disrɛ.»
10 Kɔ wəcikəra wəkin oloku: «Inder nnɔ ndaram dok tɛm tantɛ wəran kam
Sara endekom wan wərkun.» Sara ɛnacəmɛ dəkusuŋka Abraham tadarəŋ
pəccəŋkəl.

11 Abraham kɔ Sara ŋanasikər, ŋabɛk, Sara ɛnawurɛnɛ fɛ sɔ wətam kəsɔtɔ
awut.
12 Kɔ Sara eselərnɛ pəcloku: «Ndɛkəl ntɛ isikər oŋ mɔ, pəbotu pendey'im sɔ
ba? Mariki wos im sɔ, esikər.»
13 Kɔ MARIKI eyif Abraham «Ta ake tɔ Sara eselɛ-ɛ a pəcloku: ‹Mba kance
kɔ, indetam kəsɔtɔ wan nnɔ isikər mɔ ba?›
14 Tes teyi ntɛ tɛntambər MARIKI mɔ ba? Dok tɛm tantɛ imboncər əm mɔ,
inder nnɔ ndaram, Sara endesɔtɔ wan wərkun.»
15 Kɔ Sara eyemɛ, k'ombupərɛ «Isel fɛ,» bawo ɛnanesɛ. Kɔ MARIKI ɔŋgbɔkərɛ:
«Ala, məsel!»

16 K'afum aŋɛ ŋayɛfɛ kəkɔ, kɔ ŋaməmən kəca ka Sodom. Kɔ Abraham
ɛncəmbər ŋa kəkɔlembərnɛ ŋa.
17 Kɔ MARIKI eyifnɛ: «Imɛŋkər Abraham ntɛ ifaŋ kəyɔ mɔ ba?
18 Abraham endeyɔnɛ kas ka afum a atɔf ŋɔpɔŋ, ŋa fənɔntər. Afum a doru
fəp tetɔn tɔ ŋandesɔtɔnɛ kəpocɛ pətət.
19 Bawo inasom kɔ pəloku awut ɔn kɔ afum ɔn, a ŋacəmɛ dɔpɔ da ina MARIKI
darəŋ, ŋacəmɛ pəlompu darəŋ kɔ sariyɛ ntɛ tɔŋsɔŋɛ ina Kanu ilasɛ Abraham
dim ndɛ ɛnasɔŋ tetɔn mɔ.»
20 Kɔ MARIKI oloku Abraham: «Mes mmɛ ambonccɛ Sodom kɔ Komora mɔ,
mɛmbɛk kɔ kiciya ka mi kəyɔ wɛywɛy.
21 Kətor k'inder dəntɔf ideməmən kɔ pəyɔnɛ a ntɛ aŋloku taŋan mɔ kance kɔ-ɛ,
kɔ pəntɔyɔnɛ ti-ɛ, ina sɔ icərɛ ti.»

22 Kɔ acikəra aŋɛ ŋayɛfɛ tofo tatɔkɔ kɔ ŋantɛfərnɛ kəca ka Sodom. MARIKI
pəsɔrɔyi kɔ Abraham.
23 Kɔ Abraham ɔlətərnɛ k'eyif Kanu: «Məndekɔtɔrsɛnɛ sɔ fum wəlompu pəmɔ
wəlɛc ba?
24 Tɔlɔma afum atət wəco kəcamət (50) ŋayi afum aka dare dadɔkɔ dacɔ,
məndekɔləsər sɔ dare dadɔkɔ ba? Məfɔtam kəŋaŋnɛnɛ ŋa teta afum alompu
akaŋɛ wəco kəcamət (50) aŋɛ ŋayi ŋa dacɔ mɔ?»
25 «Tɔbɔl'am məna kəyɔ ka tantɛ! Məfɔdedifɛnɛ fum wəlompu kɔ wətɔlomp,
tɛm tatɔkɔ wətədəkət pəsɔtɔ pəcuy pin payi kɔ wədəkət. Tɔbɔl'am məna nwɛ
məyɔnɛ wəboc kiti ka doru fəp mɔ, məfɔdeyi ta məleləs sariyɛ!»
26 Kɔ MARIKI oloku: «K'imbəp nde dare da Sodom disrɛ afum alompu wəco
kəcamət-ɛ (50), iŋaŋnɛnɛ alpəs akɔ tetaŋan.»

27 Kɔ Abraham ɔŋgbɔkərɛ k'oloku: «Nəməmən ntɛ iyeŋk abəkəc kəlok-lokər
Mariki Kanu mɔ, ina nwɛ iyɔnɛ kəbof ka dəntɔf kɔ ka dənɛnc dəm mɔ.
28 Tɔlɔma afum alompu akaŋɛ wəco kəcamət (50) ŋandekɔbut afum kəcamət
paləsər oŋ dare fəp ba?» Kɔ Kanu kəloku: «Ifələsər di k'imbəp di afum alompu
wəco maŋkəlɛ kɔ kəcamət-ɛ (45).»

29 Kɔ Abraham ɛncəmɛ kɔ darəŋ kəloku kɔ toloku ntɛ: «Təlɔma alompu wəco maŋkəlɛ (40) ŋ'andekɔbəp di?» Kɔ Kanu kəloku: «Ifɔləsər, k'imbəp di alompu wəco maŋkəlɛ-ɛ (40).»
30 Kɔ Abraham oloku: «Iləktərn'am, Mariki Kanu! Ta pətɛl'am k'ilok-loku sɔ-ɛ! Təlɔma alompu wəco maas (30) ŋ'andekɔbəp di?» Kɔ Kanu kəloku Abraham: «Ifɔləsər di k'imbəp dətɔf afum alompu wəco maas-ɛ (30).»
31 Kɔ Abraham oloku: «Mariki Kanu, məŋaŋnɛnɛ məcɔp mem. Təlɔma alompu wəco mɛrəŋ (20) ŋ'andekɔbəp di?» Kɔ Kanu kəloku Abraham: «Ifɔləsər di teta afum akakɔ wəco mɛrəŋ (20).»
32 Kɔ Abraham oloku: «Ilɛtsɛn'am, Mariki mem! Ta pətɛl'am, tɛlpəs t'indelok-lokər əm. Təlɔma alompu wəco ŋayi di.» Kɔ Kanu kəloku sɔ Abraham, «Ifɔləsər di teta afum akakɔ wəco.»
33 Ntɛ ŋalip kəlok-loku mɔ, kɔ MARIKI ɔŋkɔ, kɔ Abraham olukus nde ndərən.

19

Lət kəyacnɛ kən kələsər ka Sodom

1 Dec dərɔfɔy kɔ mɛlɛkɛ mmɛ mɛrəŋ mender Sodom. Lət pəndɛ dəkəbɛrɛ da dare. Ntɛ ɛnəŋk mi mɔ, k'ɛyɛfɛ kəkɔbəpɛnɛ kɔ mi, k'ontontnɛnɛ mi dəntɔf.
2 Kɔ Lət oloku ŋa: «Ilɛtsɛnɛ nu, nəna mariki mem, nəder nnɔ kəlɔ ka wəcar konu. Nəcepərɛnɛ dɛ pibi, nəbikɛnɛ wɛcək, nədena nəyɛfɛ bətbətana suy, nəsumpər sɔ dəpɔ donu, nəkɔ.» Kɔ mɛlɛkɛ moloku kɔ: «Ala, nnɔ tofo tantɛ tɔ səndecepərɛnɛ pibi!»
3 Mba kɔ Lət ɛncəmɛnɛ ŋa ti darəŋ haŋ kɔ ŋade ŋaləpsər kəkɔ nde ndərən. K'olompsɛ ŋa yeri yɔtɔt, k'ɛmpɛcɛ ŋa cəcom, kɔ ŋandi yeri.
4 Ta ŋantafəntərɛ-ɛ, k'afum a dare da Sodom ŋaŋkɛl kəlɔ, kəyɛfɛ awut haŋ abeki fəp faŋan ŋanayi di, ali fum anasak fɛ.
5 Kɔ ŋawe Lət kɔ ŋayif kɔ: «Deke afum akɔ ŋayi-ɛ, aŋɛ ŋambɛrɛ nnɔ ndaram nnɔ pibi pampɛ mɔ? Məwurɛnɛ ŋa nnɔ səyi mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ səfəntərər ŋa mɔ.»
6 Kɔ Lət owur dəkusuŋka nnɔ ŋayi mɔ, k'ɛŋgbət kumba tadarəŋ tɔn.
7 K'oloku ŋa: «Ala, Anapa, Ilɛtsɛnɛ nu ta nəyɔ pəlɛc pampɛ!
8 Ilɛtsɛnɛ nu! Iyɔ ayecəra mɛrəŋ atɔcərɛ arkun, ilɛtsɛnɛ nu ikɛrɛ nu ŋa nnɔ dabaŋka, nəyɔ ŋa mɛfaŋ monu. Mba ta nəyɔ acikəra em ntɛ o ntɛ, bawo kəyi kem kɔ ŋayinɛ dɛ!»
9 K'afum a Sodom ŋaloku kɔ: «Məbɔlɛ day! Məna wəcikəra məfaŋ kəbocər səna dəpɔ ndɛ səndekɔt mɔ, kɔ məntɔwurɛnɛ ŋa-ɛ, tɔkɔ səndedeŋər məna mɔ tendecepər taŋan!» Kɔ ŋawɛn Lət pəpɔŋ kɔ ŋalətərnɛ kumba kəkɔləsər ki.
10 Kɔ mɛlɛkɛ mmɛ mɛrəŋ mosumpər Lət, kɔ mɛmbɛrsɛ kɔ, kɔ mɛŋgbət kumba.
11 Afum akɔ ŋanayi dəkusuŋka mɔ, kɔ mɛlɛke məsɔŋ ŋa kətɔnəŋk, kəyɛfɛ wanfɛt haŋ wəbeki, kɔ tɛyamsɛ ŋa kənəŋk sɔ kumba.
12 Kɔ mɛlɛkɛ ŋayif Lət: «An'ɔ məyɔ sɔ nnɔ fum-ɛ? Arkun aŋɛ məsɔŋ aran mɔ, awut am arkun kɔ aran, kɔ afum am fəp, akɔ məyɔ dare dandɛ mɔ fəp, məwurɛnɛ ŋa nnɔ dare dandɛ.
13 Kələsər kɔ sənder tofo tantɛ, bawo MARIKI fər kiriŋ, ntɛ aŋlokɛ afum a dare dandɛ mɔ, tɛmbɛk. MARIKI osom su kədeləsər dare dandɛ.»
14 Kɔ Lət ɔŋkɔ pəbəp arkun aŋɛ ŋananɛncɛ awut ɔn mɔ, k'oloku ŋa: «Nəkufɛ nəyɛfɛ dɛ! Bawo MARIKI endeder kələsər dare dandɛ.» Mba, kɔ arkun akaŋɛ ŋancɛm-cɛmnɛ a kəwoləs kɔ Lət ɛndɛ.
15 Pəndeyi dəsɔka dɛləpəs kɔ mɛlɛkɛ ŋaloku Lət: «Mərokɛnɛ məyɛfɛ dɛ, məlɛk wəran kam, kɔ awut am ayecəra aŋɛ ŋayi nnɔ mɔ, ta pəlɛc pedesɔtɔ ŋa kɔ dare dandɛ denciya mɔ.»

16 Mba Lət pəcwon, kɔ mɛlɛkɛ ŋasumpər ŋa waca, nkɔn kɔ wəran kɔn kɔ awut
ɔn ayecəra mɛrəŋ, kɔ mɛlɛkɛ ŋawurɛnɛ ŋa dare disrɛ, bawo MARIKI ɛnafaŋ
kəyac kɔ.
17 Ntɛ mɛlɛkɛ ŋawurɛnɛ ŋa dare disrɛ mɔ, kɔ mɛlɛkɛ min moloku Lət: «Məyɛksɛ
ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta məfi mɔ! Ta məmɔmən tadarəŋ, ta məcəmbərəs tofo o tofo nnɔ
aranta ŋaŋɛ! Məkɔ məndɛ məyacnɛ nde dətərɔ, ta mədefi.»
18 Kɔ Lət oloku ŋa: «Ala, mariki mem! Tɔfɔtam kəyi.
19 Ilɛtsɛn'am! Wəcar kam ɔsɔtər əm kəŋaŋnɛnɛ ntɛ məlas layidi dam nnɔ iyi
mɔ, ntɛ məsak im kəyi doru mɔ, mba ifɔtam kəyɛksɛ ibəp tərɔ tatɔkɔ a məctorɛ
pəlɛc, kɔ pəyi fɛ ti-ɛ ina sɔ, iŋfi.
20 Ilɛtsɛn'am məŋnəŋk dare dɔkɔ, dɔlɔtərn'em k'iyɛksɛ ibɛrɛ di kɔ dɛfɛtɛ sɔ.
Məc'em ikɔ indɛ iyacnɛ di, dɛfɛtɛ fɛ ba? Intam di kəbɛrɛ, tɔsɔŋ'em kəyi doru!»
21 Kɔ mɛlɛkɛ moloku kɔ: «Awa, kətola kam kaŋkɛ disrɛ, ifɔləsər dare dadɔkɔ
məŋle mɔ.
22 Awa, məroknɛ məkɔ, bawo ifɔtam kəyɔ tɔlɔm o tɔlɔm ta məntabɛrɛ di-ɛ.»
Ti t'ɔsɔŋɛ ntɛ awenɛ dare dadɔkɔ Cohar * mɔ.
23 Dec dɛncpɛ, a kɔ Lət ɛmbɛrɛ Cohar.
24 Kɔ MARIKI ɔntufər aka Sodom kɔ Komora kəyɛfɛ darenc, pərbəlɔ kɔ nɛnc,
nyɛ MARIKI ɛncsak mɔ.
25 Kɔ Kanu kələsər sədare fəp, kɔ aranta, kɔ afum kəbəp ka yopoŋ dəntɔf fəp.
26 Kɔ wəran ka Lət ɔmɔmən tadarəŋ, k'ɛntəŋklɛ k'ɔyɔnɛ tɛrəŋka ta mɛr.
27 Kɔ Abraham ɛyɛfɛ bətbət suy, k'ɔŋkɔ nde tofo təkɔ ŋanacəmɛ kɔ MARIKI mɔ.
28 Kɔ Abraham ɔmɔmən kəca ka Sodom kɔ Komora, k'ɔmɔmən sədare sa
aranta fəp, k'ɛnəŋk kinimɛ kəcpɛ pəmɔ ntɛ kinimɛ kəpɔŋ kənde kəcpɛ daranta
mɔ.
29 Ntɛ Kanu kəncləsər sədare sa aranta ŋaŋɔkɔ mɔ, kɔ Kanu kəncɛm-cɛmnɛ
Abraham, kɔ kəyac Lət pəlɛc ntɛ kəncləsər sədare nsɛ Lət ɛnandɛ pəyacnɛ mɔ.

Lət kɔ awut ɔn aran

30 Kɔ Lət ɛyɛfɛ Cohar k'awut ɔn aran mɛrəŋ kəpɛ kəkɔndɛ dətərɔ, bawo
ɛnanesɛ kəndɛ ka Cohar. K'ɔŋkɔ pəyi kumbuŋkum † ka tərɔ təlɔma disrɛ.
31 Kɔ wan wəran wəcɔkɔ-cɔkɔ wəka Lət oloku wəlpəs: «Papa kosu ɔyɔnɛ
wətem, fum eyi fɛ dətɔf nwɛ endeder su mɔ, pəmɔ ntɛ mes mosu mokur
moloku ti mɔ.
32 Məder səsɔŋɛ kɔ kəmun member ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəfəntərər su, tɔŋsɔŋɛ səsɔtɔnɛ
kɔ yuruya mɔ.»
33 Kɔ ŋasɔŋɛ kas kəŋan kəmun member pibi papɔkɔ. Kɔ wan kɔn wəran
wəcɔkɔ-cɔkɔ ɔŋkɔ pəfəntərɛ kɔ kas. Mba Lət ɛnacərɛnɛ fɛ kəbɛrɛ kɔ kəwur ka
wan kɔn.
34 Dɔckɔsɔk k'oloku wəfɛtəra kɔn: «Ifəntərɛna nnɔ pibi kɔ papa. Pasɔŋɛ kɔ sɔ
kəmun member nnɔ pibi, ntɛ tɔŋsɔŋɛ məna sɔ nəkɔ nəfəntərɛ kɔ nkɔn mɔ tɔsɔŋɛ
pasɔtɔnɛ kɔ yuruya mɔ.»
35 Pəndesɔbiyɛ kɔ awut ɔn aran ŋasɔŋ kɔ sɔ member. Pibi papɔkɔ kɔ wan
kɔn wəran wəfɛt wəkɔ ɔŋkɔ pəbɛrər papa kəŋan Lət, kɔ ŋafəntərɛ. Kas kəŋan
ɛnacərɛnɛ fɛ kəbɛrɛ kɔ kəwur ka wəkakɔ sɔ.
36 Kɔ awut aran a Lət aŋɛ mɛrəŋ fəp ŋambɛksɛ Lət kas kəŋan.
37 Kɔ wan wəran wəka Lət wəcɔkɔ-cɔkɔ oŋkom wan wərkun, k'ewe kɔ
Mohab.‡ Nkɔn ɔyɔnɛ papa ka aMohab, ŋayi doru haŋ məkɔ.
38 Kɔ wan ka Lət wəran wəfɛt oŋkom wan wərkun, k'ewe kɔ «Ben Ami.»§
Nkɔn ɔyɔnɛ papa ka aka Amɔŋ ŋayi doru haŋ məkɔ.

---

* **19:22** *Cohar* = «pəfɛt» † **19:30** Abi nde tərɔ kəroŋ ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋatam kəgbɔpnɛ mɔ. ‡ **19:37** *Mohab* = «wəka papa» § **19:38** *Ben Ami* = «wan ka afum em»

20

Abraham kɔ Abimɛlɛk

1 Kɔ Abraham ɛyɛfɛ di kəkɔ ka atɔf ŋa Nɛkɛf. K'ɛndɛ Kadɛs kɔ Sur dacɔ, k'ɛyɛfɛ sɔ k'encepərɛnɛ tɛm Kerar.
2 Abraham oncloku afum aka di teta wəran kɔn Sara: «Wəkirɛ kem ɔfɔ.» Kɔ Abimɛlɛk, wəbɛ wəka Kerar, ɛmbaŋ Sara.
3 Awa, kɔ Kanu kənder Abimɛlɛk dəmere ma pibi kɔ kəloku kɔ: «Kəfi kɔ mənder teta wəran wəkɔ məsumpər mɔ, bawo wəran wəlɔ ɔfɔ!»
4 Abimɛlɛk nwɛ ɛnatɔgbuŋɛnɛ wəran nwɛ mɔ, k'eyif: «Mariki mem, cəke cɔ pəyi-ɛ, kədif kɔ mənder atɔf ŋin ali ŋayɔnɛ afum alompu?
5 Nkɔn Abraham yati olok'im: ‹Wəkirɛ kem ɔfɔ,› kɔ wəran yati nkɔn sɔ oloku: ‹Wɛnc im wərkun ɔfɔ?› Abəkəc ŋosoku ŋ'inayɔ, ali pəlɛc iyɔ fɛ.»
6 Kɔ Kanu kəloku kɔ dəmere: «Incərɛ belbel ina sɔ, a abəkəc ŋosoku ŋɔ mənayɔ ntɛ məcyɔ tantɛ mɔ. Ina yati in'ɛyaməs am kədəktər im, ti t'inatɔwos'am a məgbuŋɛnɛ kɔ.
7 Ndɛkəl, məluksɛ wəran wəkawɛ wos. Bawo sayibɛ sa Kanu s'ɔyɔnɛ, endetolan'am məyi doru. Kɔ məntɔluksɛ kɔ-ɛ, məcərɛ a kəfi kɔ mənder kɔ ca yɔkɔ məyɔ mɔ fəp.»
8 Kɔ Abimɛlɛk ɛyɛfɛ bətbət suy, k'ewe acar ɔn fəp. K'ɔlɔmər ŋa mere mamɔkɔ fəp. Kɔ kənesɛ kəpɔŋ kəsumpər afum akakɔ.
9 Kɔ Abimɛlɛk ewe Abraham k'eyif kɔ: «Cəke cɔ məyɔ su tantɛ-ɛ? Kɔ kiciya kəre k'inciy'am-ɛ, ntɛ məsɔŋɛ su, ina k'atɔf ŋem kəciya pəpɔŋ mɔ? Məy'em məyɔ mmɛ pəntɔmar məy'em mɔ.»
10 Kɔ Abimɛlɛk eyif Abraham: «Cəke cɔ mənafaŋ ntɛ məyɔ tantɛ mɔ?»
11 Kɔ Abraham oloku: «Inacɛm-cɛmnɛ a kənesɛ Kanu kəyi fɛ nnɔ, a andedif im teta wəran kem.
12 Ntɛ tendeŋərnɛ ti mɔ, kance kɔ, a wəkirɛ kem ɔfɔ. Kas kin kɔ səmpaŋnɛ, səyerɛnɛ cɛrɛ. K'ender sɔ k'ɔyɔnɛ wəran kem.
13 Ntɛ Kanu kəsɔŋ'em kəyɛfɛ kəlɔ ka papa wəkem mɔ, ti t'inaloku Sara: ‹Məlɛk'em layidi kəca nkɛ o nkɛ səŋkɔ mɔ, mədekɔ məcloku a wɛnc əm wərkun iyɔnɛ.›»
14 Kɔ Abimɛlɛk ɛlɛk cir, ŋkesiya, cəna kɔ acar arkun kɔ aran k'ɔsɔŋ Abraham k'oluksɛ kɔ wəran kɔn Sara.
15 Kɔ Abimɛlɛk oloku: «Atɔf ŋem ŋɔ ŋaŋɛ nnɔ fər yam kiriŋ, məndɛ nnɔ pəndebət əm mɔ.»
16 K'oloku Sara: «Isɔŋ wɛnc əm wərkun mɛncəmbəl ma gbeti wul win, bɔyɔn'am aca nnɔ afum ŋayi mɔ, kəmentər a məncərɛ fɛ təlɔm o təlɔm tes tantɛ disrɛ.»
17 Kɔ Abraham ontola Kanu, kɔ Kanu kəntaməs Abimɛlɛk, wəran kɔn kɔ acar ɔn, kɔ ŋantam kəkom,
18 bawo MARIKI ɛnasumpər aka kəlɔ ka Abimɛlɛk fəp dokombəra teta wəran ka Abraham, Sara.

21

Kəkom ka Siyaka

1 Kɔ MARIKI ɛmbaŋ Sara pəmɔ təkɔ ɛnaloku ti mɔ, kɔ MARIKI ɛlasɛ kɔ dim dəkɔ ɛnasɔŋ kɔ mɔ.
2 Kɔ Sara ɛmbɛkəs, k'oŋkomɛ Abraham wan wərkun detem dən disrɛ, tɛm tatɔkɔ Kanu kənaboncər kɔ mɔ.
3 Kɔ Abraham ewe wan wərkun nwɛ Sara oŋkomɛ kɔ mɔ «Siyaka.»
4 Kɔ Abraham ɛŋkənc Siyaka wan kɔn wərkun nwɛ tataka ta camət-maas tɔn, pəmɔ təkɔ Kanu kənasom kɔ ti mɔ.

5 Abraham ɛnasətə meren tasar tin (100), ntɛ anckom wan kən Siyaka mə.
6 Kə Sara oloku: «Kanu kəsəŋ'em kəselsər. Nwɛ o nwɛ ene kəkom kem Siyaka mə, təŋyə kə mesel.»
7 K'endeŋər: «An'ɛnatam kəsəŋɛ Abraham kəlaŋ a Sara endemɛsər awut-ɛ? Mba iŋkomɛ kə wan wərkun detem dən disrɛ.»

Abraham kəbɛləs kən Hakar kə Səmayila

8 Kə wan ɛmbɛk k'awurɛ kə mɛsɛ. Kə Abraham omboc kəsata kəpəŋ dəsək ndɛ awurɛ Siyaka mɛsɛ mə.
9 Kə Sara ɛnəŋk wan wərkun, nwɛ wəran wəMisira Hakar ɛnakomɛ Abraham mə, pəcsel.
10 Kə Sara oloku Abraham: «Məbɛləs wan wəran wəcar nwɛ kə wan kən wərkun. Bawo wan ka wəcar wəkawɛ ŋafədepaŋnɛ kɛ kə wan kem.»
11 Kə toloku tatəkə tɛntɛlɛ Abraham belbel teta wan kən.
12 Mba kə Kanu kəloku Abraham: «Ta tɛtɛl'am teta wan kam wərkun kə kɛrɛ, wəcar kam. Məwosɛnɛ Sara ntɛ o ntɛ ɛŋfaŋər əm mə. Bawo nnə Siyaka eyi mə, məndesətə yuruya nyɛ yendetəmpər tewe tam mə.
13 Indeyənɛ sə wan ka wəcar kam atəf. Bawo nkən sə yuruya yam y'əyənɛ.»
14 Kə Abraham ɛyɛfɛ bətbət suy, k'ɛlɛk kəcom, k'ɛlas apampɛ domun k'əsəŋ Hakar, k'ɛndəndəsər kə wan, k'ɛmbɛləs ŋa. Kə Hakar əŋkə pəyi Tɛgbərɛ ta Bersaba.
15 Ntɛ apampɛ ŋelip domun mə, kə Hakar ɛsak wan tətək dəntəf.
16 K'ɛŋkafələr k'əŋkə pəndɛ kəsək pəccəpəsnɛ: «Ifaŋ fɛ kəgbətnɛ wan kem pəcfi.» K'əŋkə pəndɛ pəbəlɛnɛ kə dobolu da kələm ka ambəncəran katin pətɛfərnɛ kə, pəcbok.
17 Kə Kanu kəne wan dim, kə mɛlɛkɛ ma Kanu mewe Hakar darenc kə meyif kə: «Ake'ntərs'əm-ɛ Hakar? Ta mənesɛ! Bawo Kanu kəne wan kam dim nde eyi mə.
18 Məyɛfɛ məlɛk wan, məsumpər kə waca mɛrəŋ, bawo afum alarəm ŋ'indesəŋ kə.»
19 Kə Kanu kəmepi Hakar fər k'ɛnəŋk kələmp. K'əŋkə pəlas apampɛ domun, k'əsəŋ wan k'omun.
20 Kə Kanu kəmbum wan nwɛ ɛncbɛk, pəyi dətɛgbərɛ mə, k'ende pəyənɛ wəpɛnɛ mbəncəran.
21 Kə Səmayila ɛmbɛk dəndo tɛgbərɛ ta Paran, kə kɛrɛ ɛntɛnɛ kə wəran wəMisira.

Abraham kəsek kən danapa kə Abimɛlɛk

22 Tɛm tatəkə, Abimɛlɛk ŋasol kə Pikəl, wəbɛ wəka asədar ən, k'ende pəloku Abraham: «Kanu kəsol am mes mmɛ məŋyə mə fəp.
23 Mədɛrəm'em oŋ ma nnə, məckornɛ Kanu a məfədetiŋkər im, awut em, kə awut-sə em, mədɛrəm em sə a məndetəmpər em kə atəf nŋɛ məyi mə abəkəc ŋosoku, pəmə təkə iyən'am mə.»
24 Kə Abraham oloku: «Indɛrəm am ti.»
25 Mba kə Abraham ɛnal Abimɛlɛk teta kələmp nkɛ acar a Abimɛlɛk ŋanabaŋɛ fənəntər mə.
26 Kə Abimɛlɛk oloku: «Incərɛ fɛ nwɛ ɛnayə təyə tatəkə mə: Mənasəŋɛ f'em ti kəcərɛ, məkə məndesəŋ'em oŋ ti kəcərɛ.»
27 Kə Abraham ɛlɛk ŋkesiya, cir kə cəna, k'əsəŋ yi Abimɛlɛk. Kə ŋaluksərnɛ kə ŋasek danapa mɛrəŋ maŋan.
28 Kə Abraham ɛncəmbər kəsək cir cəyecəra camət-mɛrəŋ ca yəcəl yən.
29 Kə Abimɛlɛk eyif Abraham: «Ŋkesiya yɛran camət-mɛrəŋ ya ake yə məncəmbər kəsək-ɛ?»

30 K'Abraham oloku Abimɛlɛk: «Məwosɛ kəbaŋ ŋkesiya yɛran camət-mɛrəŋ
yayɛ təyɔnɛ kətəŋnɛ kosu tes a in'ɛnakay kələmp kaŋkɛ.»
31 Ti tɔ awenɛ tofo tatɔkɔ «Bersaba», bawo dəndo kəfo kaŋkɔ kɔ ŋanadɛrmɛnɛ.
32 Kɔ ŋantəŋnɛ kəsek danapa dəndo Bersaba. Kɔ tɛyɛfɛ dənda, Abimɛlɛk kɔ
Pikɔl wəbɛ ka asɔdar ɔn ŋayɛfɛ, kɔ ŋalukus atɔf ŋa aFilisti.
33 Kɔ Abraham ɔmbɔf abet * Bersaba, k'oŋkornɛ MARIKI nwɛ ɔntɔlip doru o
doru mɔ.
34 K'Abraham encepərɛnɛ tɛm tobolu atɔf ŋa aFilisti.

22

Abraham owosɛ kəloŋnɛnɛ Kanu wan kɔn Siyaka

1 Ntɛ mes mmɛ mencepər mɔ, kɔ Kanu kəmbocər Abraham dɔpɔ, kɔ kəwe kɔ:
«Abraham!» K'owosɛnɛ ki: «In'ɛwɛ!»
2 Kɔ Kanu kəloku: «Məlɛk oŋ wan kam sona Siyaka, wəkakɔ məmbɔtər mɔ.
Məkɔ atɔf ŋa Moriya dəndo, məkɔ məloŋnɛn'em wan kam kəloŋnɛ ka kəcɔf nde
tərɔ mpɛ indekɔmentər əm mɔ.»
3 Kɔ Abraham ɛyɛfɛ bətbət suy k'ɛŋgbɛk səfale sɔn kəbənda, k'ɛlɛkɛnɛ acar ɔn
atɛmp mɛrəŋ kɔ wan kɔn Siyaka. Kɔ Abraham ɛŋgbɛs tɔk nyɛ ɛnakɔcɔfɛ Kanu
poloŋnɛ mɔ, k'ɛntas nde kəfo kəŋkɔ Kanu kənamentər kɔ mɔ.
4 Tataka ta maas, kɔ Abraham eyekti kəro k'ɛnəŋk kəfo kaŋkɔ pəbɔlɛ.
5 K'oloku atɛmp ɔn: «Nəyi nnɔ kɔ səfale. Siyaka k'ina, kəpɛ kɔ sənder nde
kəroŋ kəkɔtontnɛnɛ Kanu. Kɔ səlip-ɛ, səndebəp nu nnɔ.»
6 Kɔ Abraham ɛlɛk tɔk nyɛ anakɔcɔfɛ Kanu poloŋnɛ mɔ, k'ɛsarsər yi wan kɔn
Siyaka, kɔ nkɔn ɛlɛk nɛnc kɔ faka. Kɔ ŋasol mɛrəŋ maŋan kəkɔ.
7 Kɔ Siyaka ewe kas Abraham k'eyif kɔ: «Papa!» Kɔ wəkakɔ owosɛ: «In'ɛwɛ,
wan kem!» Kɔ Siyaka oloku: «Nɛnc dɔ dandɛ kɔ tɔk, mba deke teŋkesiya tɔkɔ
aŋkəloŋnɛ Kanu pacɔf mɔ peyi-ɛ?»
8 Kɔ Abraham oloku: «Wan kem, Kanu ki sərka kəŋkɔsɔtɔ teŋkesiya ntɛ
aŋkɔcɔfɛ kɔ poloŋnɛ mɔ.»
Kɔ ŋasol mɛrəŋ maŋan sɔ kəkɔ.
9 Ntɛ ŋambəp kəfo nkɛ Kanu kənamentər kɔ mɔ, kɔ Abraham ɛncəmbər tetek
toloŋnɛ Kanu, k'omboc tɔk. K'oŋkot wan kɔn Siyaka, k'edeŋər kɔ tɔk ya kəloŋnɛ
kəroŋ.
10 Kɔ Abraham ɛntɛnc kəca k'ɛlɛk faka kəkɔfay wan kɔn amera.
11 Kɔ mɛlɛkɛ ma MARIKI mewe kɔ darenc. Kɔ moloku: «Abraham! Abra-
ham!» K'owosɛ: «In'ɛwɛ!»
12 Kɔ mɛlɛkɛ moloku: «Ta mədeŋər wan kam kəca, ta məyɔ kɔ tes o tes, bawo
incərɛ oŋ ndɛkəl a məŋnesɛ Kanu, ntɛ məntɔfatɛn'em wan kam mɔ, wan kam
sona.»
13 Kɔ Abraham eyekti fər k'ɛnəŋknɛ tadarəŋ aŋkesiya ŋorkun lɛn ya ŋi
yɛpətsərnɛ dɛrəntəm. Kɔ Abraham ɔŋkɔ pəlɛk aŋkesiya nŋɛ k'ɛsəkpərɛ ŋi wan
kɔn, k'oloŋnɛ ŋi Kanu k'ɔncɔf, k'ɛsak wan kɔn.
14 Kɔ Abraham ɔsɔŋ tofo tatɔkɔ tewe ta «MARIKI ɛŋnəŋk*.» Ti tɔ aŋlokɛ məkɔ:
«Nde tərɔ ta MARIKI kəroŋ, andekɔnəŋk kɔ.»
15 Kɔ mɛlɛkɛ ma MARIKI məŋgbɔkərɛ sɔ kəwe Abraham darenc,
16 kɔ moloku: «Toloku ta MARIKI indɛrəm'am ti, ina sərka! ‹Bawo məyɔ
tantɛ, məfatɛnɛ f'em wan kam sona Siyaka,
17 indelas əm kəpocɛ pətət, indesɔŋɛ afum am ŋala pəmɔ cɔs ca darenc kɔ
asənc ŋa kəba kəsək. Yuruya yam † yendetasərnɛ aterɛnɛ aŋan.

---

* **21:33** Kətɔk nkɛ kəwurɛnɛ «tumbunyi» mɔ. * **22:14** *MARIKI ɛŋnəŋk* = «Wəbɛ Kanu ɔsɔŋ pɛmarsɛnɛ.»
† **22:17** *Yuruya yam* = pəlay pa kəbənda ka dokom dam

18 Afum a doru fəp ŋandesətə kəpocɛ pətət teta yuruya yam, bawo məncəŋkəl
dim dem.›»
19 Kə Abraham oluksərnɛ nde atɛmp ən ŋanckar kə mə, kə ŋayɛfɛ kə ŋasol fəp
faŋan kəkə Berseba, bawo Abraham Berseba ɛnandɛ.
20 Ntɛ mes maməkə mencepər mə, k'ande paloku Abraham ntɛ: Milka
oŋkomɛ sə wɛnc Nahor awut arkun:
21 Huc wan kən wəcəkə-cəkə, Bus wɛnc wərkun, Kemuyel papa ka Aram,
22 Kesed, Haso, Pildas, Yidlaf kə Betuhɛl.
23 Kə Betuhɛl oŋkom Rebeka. Awut arkun akaŋɛ camət-maas ŋə Milka
ɛnakomɛ Nahor, wɛnc ka Abraham.
24 Kə wəlak'ən Rehuma, nkən sə ɛnakomɛ kə awut: Tebah, Kaham, Tahas, kə
Mahaka.

23

Abraham kəwayɛ kən Sara kufu

1 Kəwon ka Sara doru kənasətə meren tasar tin wəco mɛrəŋ kə camət-mɛrəŋ
(127), meren maməkə mə Sara ɛnasətə doru.
2 Sara ɛnafi nde dare da Kiriyat-Arba, ti tə tatəkə Hebərəŋ atəf ŋa Kanaŋ. Kə
Abraham ender kətəŋnɛ kəwup ka Sara, pəbok kə.
3 Kə Abraham ɛyɛfɛ pəsak wəran kən wəfi, k'oloku aHewy moloku mmɛ:
4 «Wəcikəra iyənɛ, wəcepərɛnɛ tɛm nnə ndoronu, nəpoc em tofo towupɛnɛ
nnə ndoronu, intam kəwup wəran kem, ibəlɛn'em kə.»
5 Kə aHewy ŋaloku Abraham:
6 «Məcəŋkəl su, mariki! Fum wəpəŋ wəka Kanu məyənɛ su dacə. Məməmən
kəfo nkɛ kəmbət əm mə, məwup wəran kam dəkəwupɛnɛ dosu dacə. Ali fum
əfədefatɛnɛ dəkəwupɛnɛ dən kəwup ka wəran kam.»
7 Kə Abraham ɛyɛfɛ k'ontontnɛnɛ afum a dətəf, aHewy fər kiriŋ.
8 Kə Abraham oloku ŋa ntɛ: «Kə nəwosɛ a iwup wəran kem nnə ibəlɛn'em
kə-ɛ, nəcəŋkəl im, nəluksɛ tɛfaŋ tem Hɛfəroŋ, wan ka Cohar.
9 A pəsak em kumbuŋkum * ka Makpela nkɛ kəyənɛ kən mə, nde dalɛ
dəkusu. Pəwayər im di gbeti mbɛ bɛntam kəsətə di mə, ntɛ təŋsəŋɛ pəyənɛ di
dəkəwupɛnɛ dem nəna dacə mə.»
10 Hɛfəroŋ ɛnandɛ aHewy dacə. Kə Hɛfəroŋ wəHewy oloku Abraham aHewy
fər kiriŋ kə aŋɛ ŋancbɛrɛ dare daŋan dəkusuŋka mə:
11 «Ala, mariki mem. Məcəŋkəl im! Isəŋ əm dalɛ, k'isəŋ əm sə kumbuŋkum
kəŋkə kəyi di mə. Isəŋ əm ki, fər ya awut a atəf ŋem kiriŋ. Məwup di wəran
kam.»
12 Kə Abraham ontontnɛnɛ afum aka dətəf.
13 K'oloku ntɛ Hɛfəroŋ, fər ya afum a dətəf kiriŋ: «Məna sə məkafəlɛ məcəŋkəl
im! Iŋsəŋ kəway ka dalɛ! Məwosɛn'em ti, a idewup di wəran kem.»
14 Kə Hɛfəroŋ oloku Abraham:
15 «Mariki mem, məcəŋkəl im! Antəf ŋa gbeti mɛncəmbəl masar maŋkəlɛ
(400), ake babəkə bəyənɛ ina kə məna dacə-ɛ? Məwup di wəran kam!»
16 Ntɛ Abraham ene moloku ma Hɛfəroŋ mə, k'əsəŋ kə gbeti mbɛ ɛnabonc
mə, gbeti mɛncəmbəl masar maŋkəlɛ (400), fər ya aHewy kiriŋ. Gbeti
mɛncəmbəl masar maŋkəlɛ (400) babəkə, bɛnayənɛ hakɛ ŋa kəway ka antəf
ŋaŋəkə tɛm tatəkə nnə acaməs ŋayi mə.
17 Kə təyənɛ oŋ dalɛ da Hɛfəroŋ ndɛ deyi Makpela, pətɛfərɛnɛ di kə Mamre
mə, kəyɛfɛ dalɛ kəkə kumbuŋkum haŋ tək nyɛ yɛnacəmɛ dəkələncər mə fəp,

* **23:9** Bi yəkə yeyi nde mərə dəntəf, nde ŋancwupɛnɛ cəkə-cəkə mə.

18 kɔ yɔyɔnɛ oŋ ya Abraham fɔr ya aHewy kiriŋ kɔ akɔ ŋancbɛrɛ dare dadɔkɔ dəkusuŋka mɔ.
19 Ntɛ tencepər mɔ, kɔ Abraham owup wəran kɔn Sara nde kumbuŋkum ka dalɛ da Makpela, nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Mamre mɔ, ti tɔ tatɔkɔ Hebərəŋ atɔf ŋa Kanaŋ.
20 Dalɛ kɔ kumbuŋkum nkɛ kənayi di mɔ, kɔ pəyɔnɛ di oŋ dəkəwupɛnɛ da Abraham ndɛ ɛnaway fɔr ya aHewy kiriŋ mɔ.

24

Kənɛncɛnɛ ka Siyaka kɔ Rebeka

1 Abraham ɛnasikər, meren mən mɛnabɔlɛ kətɛnc, MARIKI ɛnapocɛ kɔ pətɔt fəp.
2 Kɔ Abraham oloku wəcar kɔn nwɛ ɛnananŋkanɛ kəwon nnɔ ndərən mɔ, nwɛ onclompsɛ kɔ ca yɔn mɔ: «Mədeŋ kəca kam alənŋk ŋem tantɔf,
3 Indesɔŋ'am kədɛrəm MARIKI, Kanu nkɛ kəyi darenc kɔ dəntɔf mɔ, ta məlɛkɛ wan kem wəran wəKanaŋ, afum akaŋɛ indɛ dacɔ mɔ.
4 Mba məde məkɔ atɔf ŋem nde dəŋkom dem, məlɛkɛ di wan kem Siyaka wəran.»
5 Kɔ wəcar kɔn oloku kɔ: «Tɔlɔma ta wəran ɔŋkɔwosɛ kəcɛps'em darəŋ kəder ka nnɔ-ɛ, tɛm tatɔkɔ iluksɛ wan kam atɔf nŋɛ məyɛfɛ mɔ ba?»
6 Kɔ Abraham oloku: «Məkɛmbərnɛ a məluksɛ wan kem dəndo de!
7 MARIKI, Kanu nkɛ kəyi darenc mɔ, nkɛ kəsɔŋ'em kəsak afum em kɔ dəŋkom dem mɔ, nkɛ kəlok-lokər im a kədɛrm'em kəsɔŋ ka atɔf ŋaŋɛ yuruya yem mɔ, nkɔn sərka endesom mɛlɛkɛ mɛcəm'am fɔr kiriŋ, dəndo məndekɔlɛkɛ wan kem wəran mɔ.
8 Kɔ wəran ɔntɔkɔwosɛ kəcəm'am darəŋ-ɛ, iŋaŋnɛn'am kədɛrəm nkɛ isɔŋ'am kədɛrəm mɔ. Mba ta məluksɛ wan kem dəndo de!»
9 Kɔ wəcar endeŋ kəca mariki mən Abraham alənŋk tantɔf, k'ɛndɛrmɛ kɔ teta moloku mamɔkɔ.
10 Kɔ wəcar ɛlɛk yɔkɔmɛ wəco yɔkɔmɛ ya mariki mən dacɔ, k'ɔŋkɔ. Tɛnatəŋnɛ pətɔmpər daka da wəbɛ kɔn dɔtɔt fəp.
11 Ntɛ ɛmbɛrɛ Mesopotami nde dare da Nahor mɔ, k'ɛncəp yɔkɔmɛ suwu dare kəsək ta ɔmbɔlɛ kələmp ka domun-ɛ, dec dɔrɔfɔy tɛm tɔkɔ aran ŋaŋwur kəkɔkɛt domun mɔ.
12 K'ontola: «Məna MARIKI, Kanu ka Abraham mariki mem, məmar im kənənŋk ka paka mpɛ intɛn mɔ, ilɛtsɛn'am. Kɔ məyɔ ti-ɛ, məlasɛ mariki mem Abraham layidi dɔkɔ mənasɔŋ kɔ mɔ.
13 In'ɛwɛ incəmɛ nnɔ kələmp kəsək mɔ, k'ayecəra a afum a dare ŋawur kədekɛt domun-ɛ.
14 Pəyɔnɛ a wəyecəra nwɛ indeloku: ‹Ilɛtsɛn'am məti tɔbɔl tam imun,› a wəkayi pəlok'im: ‹Məmun, isɔŋ sɔ yɔkɔmɛ yam yomun,› pəyɔnɛ a wəkakɔ məmpocɛ wəcar kam Siyaka! Tɛm tatɔkɔ indecərɛ a məlasɛ mariki mem Abraham layidi dɔkɔ mənasɔŋ kɔ mɔ.»
15 Ɛnalip fɛ moloku, kɔ Rebeka wan ka Betuhɛl, wan sɔ ka Milka kɔ Nahor wɛnc ka Abraham oŋwur pəgbaŋnɛ tɔbɔl tɔn.
16 Wəyecəra wətɔt teyi ɛnayi, ta ɛntacərɛ wərkun-ɛ, ali wərkun wəkin ɛnacərɛ fɛ kɔ dɛran. K'ontor dəkələmp k'ɛlas tɔbɔl tɔn k'ɛmpɛ.
17 Kɔ wəcar ɛyɛksɛ kəkɔfaynɛ kɔ, k'oloku kɔ: «Məpoc em domun depic da tɔbɔl tam, ilɛtsɛn'am.»
18 Kɔ Rebeka oloku: «Məmun, mariki mem!» K'ɛmbɛlkər kətinɛ kɔ tɔbɔl tɔn, k'ɔsɔŋ kɔ domun, k'omun.
19 Ntɛ elip kəsɔŋ wəcar ka Abraham k'omun mɔ, k'oloku kɔ sɔ: «Indekɛtɛ yɔkɔmɛ yam domun yi sɔ yomun haŋ pətəŋnɛ yi.»

20 K'ɛmbɛlkər kəneŋkəli domun dɛləpəs dəkəsamp, k'ɛyɛksɛ sɔ kəkɔkɛt domun dəlɔma dəkələmp, k'ɛŋkɛtɛ yɔkɔmɛ fəp domun.
21 Kɔ wəcar ka Abraham eyifnɛ teta wəyecəra nwɛ dɛbəkəc, kɔ pəyɔnɛ a MARIKI eyi kəlompsɛ kɔ pɔkɔt pɔn-ɛ.
22 Ntɛ yɔkɔmɛ yelip kəmun mɔ, kɔ wərkun nwɛ ɛlɛk kurundɛ ka kɛma ka tɛncəmbəl dacɔ,* kɔ cəsora ca dəkəca mɛrəŋ ca kɛma ka mɛncəmbəl wəco,† kəsora kin o kin k'ɔsɔŋ Rebeka.
23 Kɔ wərkun nwɛ eyif Rebeka: «An'okom əm-ɛ wəyecəra? Məlok'im ti ilɛtsɛn'am. Səntam kəsɔtɔ kəfo dəkəcepərɛnɛ pibi, nde kəlɔ ka papa kam?»
24 Kɔ Rebeka oloku: «Wan ka Betuhɛl iyɔnɛ, nwɛ Milka ɛnakomɛ Nahor mɔ.»
25 K'endeŋər: «Mɛmpəlɛ kɔ yika yɛlarəm yeyi nnɔ ndorosu kɔ tofo tecepərɛnɛ pibi teyi sɔ di.»
26 Kɔ wərkun nwɛ ontontnɛnɛ MARIKI,
27 pəcloku: «Iŋkor-kor'əm məna MARIKI, Kanu ka mariki mem Abraham. Məna nwɛ məntɔsak kəlas layidi ndɛ mənasɔŋ kɔ mɔ, məcyɔnɛ mariki mem mɛfaŋ mən fəp mɔ! MARIKI məsol'em kɔ məŋkɛr'em haŋ nnɔ kəlɔ ka awɛnc a mariki mem Abraham.»
28 Kɔ wəyecəra ɛyɛksɛ k'ɔŋkɔ pəlɔmər mes mamɔkɔ fəp kɛrɛ nde ndərən.
29 Rebeka ɛnayɔ wɛnc wərkun pacwe kɔ Labaŋ. Kɔ wəkakɔ ɛyɛksɛ kəkɔmɔmən wərkun nwɛ, nde dəkələmp.
30 Labaŋ ɛnanəŋkɛ Rebeka kurundɛ kɔ cəsora dəwaca, k'ɛnanenɛ kɔ pəcloku: «Ti tɔ wərkun wəkakɔ olok-lokər əm.» Kɔ wɛnc wərkun wəka Rebeka ender nda wərkun nwɛ, ɛnayi kələmp kəsək kɔ yɔkɔmɛ yɔn mɔ.
31 Kɔ Labaŋ oloku: «Məder məna nwɛ MARIKI ompocɛ mɔ! Ta ake tɔ məndeyinɛ dabaŋka-ɛ? Ifɛŋ dukulɔ k'ilompsɛ yɔkɔmɛ yam tofo.»
32 Kɔ wərkun nwɛ ɛmbɛrɛ dəkəlɔ. Kɔ Labaŋ ontorɛ yɛsarɛ ya yɔkɔmɛ, k'ɔsɔŋ yi yika kɔ mɛmpəlɛ. K'ɔsɔŋ wərkun nwɛ kɔ afum aŋɛ ɛnasolɛ mɔ domun debikɛnɛ wɛcək.
33 Kɔ tɛyɛfɛ dənda k'ancəmbərɛ kɔ yeri. Mba k'oloku: «Ifɔdi kərɛsna paka, mɛnɛ iloku toloku ntɛ inder kəloku mɔ.» Kɔ Labaŋ oloku kɔ: «Məloku!»
34 K'oloku: «Awa. Wəcar ka Abraham iyɔnɛ.
35 Bel-bel bɔ MARIKI ompocɛ mariki mem pətɔt nwɛ ɔyɔnɛ fum wəlel mɔ. Kanu kəmpocɛ kɔ cəna ŋkesiya kɔ cir, gbeti kɔ kɛma, acar arkun kɔ aran, yɔkɔmɛ kɔ sɔfale.
36 Sara wəran ka mariki mem ende pəkomɛ kɔ wan wərkun detembəra dɔn disrɛ. Wan wərkun wəkakɔ, nkɔn mariki mem ɔsɔŋ daka dɔn fəp.
37 Mariki mem Abraham ɔsɔŋ'em kədɛrəm, kəcloku: ‹Məfɔdetɛnɛ wan kem wəran ayecəra a Kanaŋ dacɔ atɔf nŋɛ iyi mɔ,
38 mba məde məkɔ nde iyɛfɛ mɔ, kor kosu disrɛ, mətɛnɛ di wan kem wəran.›
39 K'iloku Mariki mem: ‹Təlɔm ta wəran ɔŋkɔwosɛ kəcɛps'em darəŋ kəder nnɔ-ɛ.›
40 K'olok'im: ‹MARIKI nwɛ iŋkɔt fər kiriŋ mɔ, endesom mɛlɛkɛ mən mɛbaŋ əm pɔkɔt pam. Məlɛkɛ wan kem wəran nde kusuŋka kosu, pəyɔnɛ sɔ wəka kor kosu.›
41 Kɔ Abraham olok'im: ‹Indewur'am kədɛrəm kaŋkɛ imbɛrs'am a mədɛrəm mɔ, kɔ pəyɔnɛ a məŋkɔ nde kor kosu a ta awos'am, kəsɔŋ ka wan wəran-ɛ iŋŋaŋnɛn'am kədɛrəm kaŋkɛ.›
42 Ntɛ imbəpna məkɔ nde dəkələmp mɔ, k'iloku: ‹MARIKI, Kanu ka mariki mem Abraham, kɔ məŋwosɛ kəlompəs em pɔkɔt-ɛ,

* **24:22** Delel da kurundɛ ka kɛma kaŋkɔ dɛnayɔnɛ «grammes» camət-tin. † **24:22** Delel da kəsora kin dɛnayɔnɛ «grammes» tasar tin kɔ təlɔma.

43 in'ɔfɔ nwɛ iyi kələmp ka domun kəsək mɔ.› Wəyecəra nwɛ endewur
kədekɛt domun mɔ, nwɛ indeloku: ‹Məpoc em domun depic da təbəl tam
imun,›
44 a wəkayi pəlok'im: ‹Məbaŋ məmun məna sərka, indesɔkɛtɛ yɔkɔmɛ
yam!› Wəyecəra wəkakɔ pəyɔnɛ nwɛ MARIKI ɛncəmbərɛ wan ka mariki mem
Abraham mɔ!
45 Ilipna fɛ ti kəlokunɛ dɛbəkəc, kɔ Rebeka oŋwur pəgbaŋnɛ təbəl dəkəbanca.
K'ontor dəkələmp k'ɛŋkɛt domun. K'iloku kɔ: ‹Ilɛtsɛn'am məpoc'em imun.›
46 K'ɛmbɛlkər kətin'em təbəl tən təkɔ ɛŋgbaŋnɛna mɔ, k'olok'im: ‹Məmun,
indepocɛ sɔ yɔkɔmɛ yam yomun.› K'imun, k'ompocɛ sɔ yɔkɔmɛ yem kɔ yomun.
47 K'iyif kɔ: ‹An'okom əm-ɛ wəyecəra?› K'olok'im: ‹Wan ka Betuhɛl iyɔnɛ,
wansɔ ka Nahor kɔ Milka.› K'imbɛr kɔ kurundɛ dololəm kɔ cəsora dəwaca.
48 K'intontnɛnɛ MARIKI, k'iyek-yekəs kɔ, Kanu ka mariki mem Abraham,
nkɛ kəsol'em kədelɛk wan ka wɛnc idesɔŋ kɔ Siyaka wan ka nkɔn Abraham
mɔ.
49 Ndɛkəl oŋ kɔ pəyɔnɛ a məwosɛ kəlasɛ mariki mem Abraham pəsoku
disrɛ, layidi ndɛ mənasɔŋ kɔ mɔ, məsɔŋ'em ti kəcərɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ikɔ kəca
kəmeriya, kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, kətɔt.»
50 Labaŋ kɔ Betuhɛl ŋaloku: «Tes tantɛ nda MARIKI tɛyɛfɛ, səfɔtam kəloku ti
təlɔm o təlɔm.
51 Rebeka ɔfɔ wəkawɛ fər yam kiriŋ, məlɛk kɔ nəkɔ. Pəkɔ pəyɔnɛ wəran ka
wan ka mariki mam pəmɔ təkɔ MARIKI oloku ti mɔ.»
52 Ntɛ wəcar ka Abraham ene moloku maməkɔ mɔ, k'ontontnɛnɛ MARIKI
dəntɔf.
53 Kɔ wəcar k'Abraham owurɛ yosumpər-sumpər ya gbeti, ya kɛma, kɔ
yamos k'ɔsɔŋ yi Rebeka, k'ompocɛ sɔ Labaŋ wɛnc wərkun wəka Rebeka kɔ
kɛrɛ kəŋan pəlarəm.
54 Ntɛ mes maməkɔ melip mɔ, wərkun nwɛ k'asol ɔn, kɔ ŋandi yeri kɔ ŋamun,
kɔ ŋancepərɛnɛ pibi. Dec dendesɔk, ntɛ ŋayɛfɛ mɔ, kɔ wəcar nwɛ oloku: «Nəsak
im iluksərnɛ nda mariki mem.»
55 Kɔ Labaŋ ŋaloku kɔ kɛrɛ: «Wan wəran pəyi nnɔ kərɛsna mata wəco kɔ səna.
Kɔ tencepər-ɛ, məntam kəkɔ.»
56 Kɔ wərkun nwɛ oloku ŋa: «Ta nəsɔŋ'em kəwon ka nnɔ, bawo MARIKI
olompəs em pəkɔt. Nəsak im ilukus ndena mariki mem.»
57 Kɔ Labaŋ ŋaloku kɔ kɛrɛ: «Səwe wan wəran, səyif kɔ təkɔ ɛfaŋ mɔ.»
58 Kɔ ŋawe Rebeka kɔ ŋayif kɔ: «Məfaŋ kəkɔ kɔ wərkun nwɛ ba?» Kɔ Rebeka
owosɛ: «Ɛy.»
59 Labaŋ kɔ kɛrɛ ŋasak Rebeka kɔ wəran nwɛ ɛnabaŋ kɔ mɔ, wəcar ka
Abraham kɔ asol ɔn kɔ ŋaŋkɔ.
60 Kɔ ŋantolanɛ Rebeka kɔ ŋaloku kɔ:
«Məna wəkirɛ kosu, məyɔnɛ wəka afum alarəm!
Məyɔnɛ fum nwɛ yuruya yɔn yendetam aterɛnɛ aŋan mɔ!»
61 Kɔ Rebeka ɛyɛfɛ kɔ acar ɔn ayecəra k'ɛmpɛsɛ yɔkɔmɛ kəroŋ, k'ɛncəmɛ
wərkun nwɛ darəŋ. Kɔ wəcar ka Abraham ɛlɛk Rebeka kɔ ŋaŋkɔ.
62 Tɛtəŋnɛ Siyaka pəlukus kəyɛfɛ ka kələmp ka Lahay-Roy, pəndɛ nde atɔf ŋa
Nɛkɛf.
63 Dɔfɔy dələma kɔ Siyaka ɔŋkɔ dəŋkətəs dəkulum, endeyekti fər k'ɛnəŋk
yɔkɔmɛ yecder.
64 Rebeka endeyekti sɔ fər k'ɛnəŋk Siyaka, k'ontor yɔkɔmɛ kəroŋ.
65 K'eyif wəcar ka Abraham: «Wərkun wəre ɔfɔ wəkawɛ nnɔ dəkulum nwɛ
ender kəfaynɛ su mɔ?» Kɔ wəcar oloku kɔ: «Mariki mem mɔ.» K'ɛlɛk kəloto kɔn
k'ɛŋgbalərnɛ.
66 Kɔ wəcar ka Abraham ɔləmər Siyaka mes məkɔ ɛnacepərɛnɛ mɔ fəp.

67 Kɔ Siyaka eŋkekərɛ Rebeka abal ŋa kɛrɛ Sara disrɛ. K'ɛlɛk Rebeka k'ɔyɔnɛ wəran kɔn, k'ɔmbɔtər kɔ. Ti t'ɛnasɔŋɛ Siyaka pəwak kəpəl-pələs defi da kɛrɛ.

25

Defi da Abraham: Mewe ma yuruya yɔn nyɛ wəran kɔn Ketura ɛnakomɛ kɔ mɔ

1 Kɔ Abraham ɛlɛk sɔ wəran wəlɔma, pacwe kɔ Ketura.
2 Kɔ Ketura oŋkomɛ kɔ awut arkun: Simraŋ, Yɔksaŋ, Medaŋ, Madiyaŋ, Yisbak, kɔ Suwah.
3 Kɔ Yɔksaŋ oŋkom Saba kɔ Dedaŋ. Awut arkun a Dedaŋ ŋanayɔnɛ afum a tɔf maas: Asuri, aLetusi kɔ aLeyumi.
4 Awut a Madiyaŋ ŋanayɔnɛ Hefah, Hefer, Henok, Abidah, kɔ Ɛldaha. Akaŋɛ ŋanayɔnɛ awut a Ketura.
5 Abraham ɛnasɔŋ daka dɔn fəp Siyaka.
6 Awut a alak'ɔn, k'ompocɛ ŋa, pəsərəyi doru, k'eŋkekərɛ ŋa poŋ pəbɔlɛnɛ ŋa wan kɔn Siyaka, atɔf nŋɛ ŋeyi ntende kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ.
7 Kəwon ka Abraham doru kənasɔtɔ meren tasar tin wəco camət mɛrəŋ kɔ kəcamət (175).
8 Kɔ Abraham ontorɛ kifir, k'efi ntɛ encepərɛnɛ detem dobotu mɔ, pəbɛk, pənɛmbərɛ mataka ma doru, k'ɔnɔŋkəl atem ɔn aŋɛ ŋanafi mɔ.
9 Siyaka kɔ Səmayila awut a Abraham, ŋawup kɔ nde dəkəwupɛnɛ da Makpela, nde dalɛ da Hɛfəroŋ wan ka Cohar wəHewy, pətɛfərɛnɛ di kɔ Mamre.
10 Dalɛ dɛnayi ndɛ Abraham ɛnaway nnɔ aHewy ŋayi mɔ. Difɔ anawup Abraham kɔ wəran kɔn Sara.
11 Ntɛ defi da Abraham dencepər mɔ, kɔ Kanu kəmpocɛ wan kɔn Siyaka nwɛ ɛnandɛ nde kələmp ka Lahay-Roy kəsək mɔ.
12 Awut a Səmayila ŋɔ akaŋɛ, Səmayila wan k'Abraham, nwɛ wan wəran wəMisira Hakar wəcar ka Sara ɛnakomɛ Abraham mɔ.
13 Mewe ma awut a Səmayila mɛmɛ, tɔkɔ ŋanabɛkɛnɛ mɔ: Nebayɔt coco ca Səmayila, Kedar, Adebel, Mibəsam,
14 Misma, Dumah, Masa,
15 Hadad, Tema, Yetur, Nafis, kɔ Kedema. Awut a Səmayila ŋɔ akakɔ.
16 Mewe maŋan mɔ mamɔkɔ tɛndɛ taŋan cəgbo cəgbo. Abɛ wəco kɔ mɛrəŋ ŋanayi ŋa kiriŋ dɛlay daŋan.
17 Kəyi ka Səmayila doru kənawon meren tasar tin wəco maas kɔ camət mɛrəŋ (137). K'ontorɛ kifir, k'ɔnɔŋkəl atem ɔn akɔ ŋanafi mɔ.
18 Afum a Səmayila ŋayi kəyɛfɛ ka Hawila haŋ Sur nsɛ səntɛfərnɛ Misira mɔ, kəkɔ ka kəca ka Asiri. Yuruya ya Səmayila ŋanandɛ ŋatɛfərnɛ awɛnc aŋa fəp.

Tecepərɛnɛ ta Yakuba

25-36

Esayu kɔ Yakuba

19 Afum a Siyaka ŋ'aŋɛ, wan ka Abraham. Abraham okom Siyaka.
20 Siyaka ɛnasɔtɔ meren wəco maŋkəlɛ (40) a k'endenɛncɛ Rebeka, wan wəran wəka Betuhɛl wəka Aram wəka Padaŋ-Aram, wəkirɛ ka Labaŋ wəka Aram.
21 Kɔ Siyaka ontola MARIKI teta wəran kɔn, bawo ɛnakom fɛ wan. Kɔ MARIKI ene kətola kɔn. Kɔ wəran kɔn Rebeka ɛmbɛkəs.
22 Kɔ awut ŋayɛfərɛnɛ kɔ kor disrɛ, kɔ Rebeka eyifnɛ: «Ak'ender im tantɛ-ɛ?» K'ɔŋkɔ pəkornɛ MARIKI.
23 Kɔ MARIKI oloku kɔ: «Afum a tɔf mɛrəŋ ŋay'əm dəkor, afum mɛrəŋ akakɔ ŋandegbɛyɛnɛ kəwur əm dəkor. Afum a wəkin nwɛ ŋandetasərnɛ aka wəka mɛrəŋ. Wəbeki endeyi wəfɛt tantɔf.»
24 Dəŋkom dɔn k'anəŋk a cəberi cəyi kɔ dəkor.

25 Dəŋkom daŋan, kɔ wəcɔkɔ-cɔkɔ ender pəla cəfon cəyim dəris pəmɔ wɛsɛm,
k'awe kɔ Esayu.
26 Kɔ tencepər, kɔ wəka mɛrəŋ ender pəsumpər atek ŋa wəcɔkɔ-cɔkɔ. K'awe
wəkakɔ Yakuba. Siyaka pəsɔtɔ tɛm tatɔkɔ oŋ meren wəco camət tin (60) a
k'andekomɛ kɔ awut akaŋɛ.
27 Kɔ awut arkun aŋɛ ŋambɛk. Kɔ Esayu ende pəyɔnɛ wəpɛn wətɔt, wəbɔtər
kəyɛksɛ-yɛksɛ dəkulum kətɛn ka sɛm yɛpɛn, kɔ Yakuba nkɔn ɔyɔnɛ wəyi wəka
dare, wətɔsimsɛ dis pəbɔtər kəndɛ d'abal.
28 Siyaka ɛnabɔtər Esayu bawo ɛnabɔtər sɛm nyɛ Esayu ɛncpɛn mɔ. Rebeka
nkɔn pəbɔtər Yakuba.
29 Dəsɔk dələma kɔ Yakuba oncoŋər mɛnc, kɔ Esayu ender pəyɛfɛ dəkulum
dis dələl kɔ.
30 Kɔ Esayu oloku Yakuba: «Məpoc'em, ilɛtsɛn'am idi pəyim pam papɔkɔ
bawo dis dələl im.» Ti tɔ asɔŋɛ Esayu tewe ta «Edɔm*».
31 Kɔ Yakuba oloku Esayu: «Məwayər im mɔkɔ dəkəcamɛ da debeki dam.»
32 Kɔ Esayu oloku kɔ: «In'ɛwɛ icfi, ake dəkəcamɛ da debeki dadɔkɔ dendeyɔ
em-ɛ?»
33 Kɔ Yakuba oloku: «Mədɛrəm'em kərɛsna.» Kɔ Esayu ɛndɛrmɛ Yakuba
k'ɛwayər kɔ dəkəcamɛ da debeki dɔn.
34 Kɔ Yakuba ompocɛ Esayu kəcom, kɔ mɛnc mamɔkɔ. Kɔ Esayu endi yeri
yayɔkɔ, k'omun, k'ɛyɛfɛ k'ɔŋkɔ. Tatɔkɔ tɔ Esayu ɛnagbal dəkəcamɛ da debeki
dɔn.

26

Siyaka kɔ Abimɛlɛk

1 Kɔ dor dende deyi dɔtɔf, ndɛ dɛnaciyanɛ kɔ dor dɔcɔkɔ-cɔkɔ dɔkɔ dɛnayi di
tɛm ta Abraham mɔ. Kɔ Siyaka ɔŋkɔ nda Abimɛlɛk, wəbɛ ka aFilisti nde Kerar.
2 Kɔ MARIKI owurər Siyaka, k'oloku kɔ: «Ta mətor Misira, məyi atɔf nŋɛ
indeboncər əm mɔ.
3 Məndɛ atɔf ŋaŋɛ. Isol'am, indepoc'am pətɔt, bawo məna kɔ yuruya yam *
ŋ'indesɔŋ antɔf ŋaŋɛ fəp. Indelas tɛm tatɔkɔ kədɛrəm nkɛ inadɛrmɛ papa kam
Abraham mɔ.
4 Indeyɔ yuruya yam yɛla pəmɔ cɔs ca darenc. Indesɔŋ yuruya yam tɔf yayɛ
fəp. Afum a doru fəp ŋande ŋactɛn kətola nnɔ yuruya yam yeyi mɔ.
5 Abraham ɛnacəŋkəl dim dem, pəcəmɛ dɔpɔ dem darəŋ, pəsumpər moloku
mem, pələləs mɛfaŋ mem kɔ sariyɛ sem.»
6 Kɔ Siyaka ɛndɛ Kerar.
7 Ntɛ afum a tofo tatɔkɔ ŋancyifət teta wəran kɔn mɔ, pəcloku ŋa: «Wəkirɛ
kem ɔfɔ.» Pəcnesɛ kəloku a wəran kɔn ɔfɔ, ta afum a tofo tatɔkɔ ŋadif kɔ, bawo
Rebeka ɛnatesɛ.
8 Ntɛ kəyi kɔn kəncwon di mɔ, kɔ tosurɛnɛ Abimɛlɛk wəbɛ ka aFilisti pəwurɛ
kəro dəwundɛr pəcməmən, k'ɛnəŋk Siyaka pəccɛcɛnɛ kɔ wəran kɔn Rebeka.
9 Kɔ Abimɛlɛk ewe Siyaka k'eyif kɔ: «Wəran kam ɔyɔnɛ wəran nwɛ ba!
Ake'sɔŋɛ ntɛ məloku su a wəkirɛ kam ɔfɔ mɔ?» Kɔ Siyaka oloku kɔ: «Iloku ti
kənesɛ disrɛ ta idefinɛ tetɔn.»
10 Kɔ Abimɛlɛk oloku kɔ: «Cəke məyɔ su tantɛ? Pəpic pɛcəmɛ wələma su dacɔ
ŋafəntərɛ kɔ wəran kam, kɔ mən'ɔsɔŋɛ su kəsarɛ kiciya.»
11 Kɔ Abimɛlɛk ɔsɔŋ dim dadɔkɔ afum ɔn fəp, ntɛ: «Fum nwɛ o nwɛ oŋgbuŋɛnɛ
wərkun nwɛ kɔ wəran kɔn mɔ, mɛnɛ padif wəkayi.»
12 Kɔ Siyaka ɔmbɔf kəren kaŋkɔ dɔtɔf k'ɛntɛl tasar tin (100) ta tɔkɔ ɛnabɔf mɔ,
bawo MARIKI ɛnapocɛ kɔ pətɔt.

---

* **25:30** *Edɔm* ti tɔ tatɔkɔ «pəyim» * **26:3** Dɛlay dam

13 Kɔ wərkun nwɛ ɔsɔtɔ daka, k'ɛmbɛrɛnɛ kəsɔtɔ daka haŋ k'ɛnaŋkanɛ kəyɔnɛ wəka daka wəpɔŋ.
14 Siyaka ɛnayɔ yɔcɔl yɛlarəm: Cəna, cir, ŋkesiya, kɔ acar alarəm, tɔsɔŋɛ aFilisti ŋayɔnɛ kɔ kəraca.

Siyaka kəsek kən danapa kɔ Abimɛlɛk

15 Cələmp ncɛ acar a kas Abraham ŋanakay kiyi kən doru mɔ, kɔ aFilisti ŋamən tən ci, kɔ ŋalas ci kəbof.
16 Kɔ Abimɛlɛk oloku Siyaka: «Məyɛfɛ ndorosu məkɔ bawo məmbɛk su fənɔntər.»
17 Kɔ Siyaka ɛyɛfɛ di, k'ɔŋkɔ pəcəmbər saŋka nde dəŋgbəl da Kerar kəsək.
18 Kɔ Siyaka ɔŋgbəkərɛ sɔ kəkay cələmp ncɛ anakay tɛm ta kas Abraham, a kɔ aFilisti ŋamən tən ci kəcepər ka defi da Abraham mɔ. K'ewe sɔ ci mewe məkɔ kas ɛnawe ci mɔ.
19 Kɔ acar a Siyaka ŋaŋkay sɔ kələmp kələma, dəndo mərɔ dacɔ, kɔ ŋambəp ki disrɛ domun dətət.
20 Akɛk a yɔcɔl ya dare da Kerar ŋancaŋ akɛk a yɔcɔl ya Siyaka kəcɔp, ŋacsimsɛ kələmp, kɔ ŋaloku: «Kələmp kaŋkɛ kosu kɔ.» Kɔ Siyaka ewe kələmp kaŋkɔ Esɛk, bawo afum ŋanagbɛkəlɛnɛ ta ki kɔ nkɔn.
21 Kɔ acar a Siyaka ŋaluksərnɛ sɔ kəkay kələmp kələma nkɛ anagbɛkəlɛnɛ sɔ taka ki mɔ, k'ewe ki Sitna.
22 K'eliŋ saŋka sɔn dəndo, k'ɔŋkɔ pəkay sɔ kələmp kələma nkɛ anatɔgbɛkəlɛnɛ ta ki mɔ, k'ewe ki Rehobot, bawo, oncloku: MARIKI pəyac su, pəsikəli su, kədesɔtɔ fənɔntər atɔf ŋaŋɛ.
23 Kɔ Siyaka ɛmpɛrnɛ Bersaba.
24 Kɔ MARIKI owurər kɔ pibi papɔkɔ, k'oloku kɔ: «In'ɔyɔnɛ Kanu ka papa kam Abraham. Ta mənesɛ, bawo isol'am, indepoc'am pətət, indeyɔ sɔ yuruya yam ŋala, teta wəcar kem Abraham.»
25 Kɔ Siyaka ɛncəmbər di tetek tolɔŋnɛ k'okornɛ tewe ta MARIKI. K'ɛncəmbər sɔ di abal, kɔ acar ɔn ŋaŋkay sɔ di kələmp.
26 Kɔ Abimɛlɛk ɛyɛfɛ Kerar kəkɔnəŋk nkɔn Siyaka ŋasol kɔ Ahusat wanapa kɔn, kɔ Pikɔl wəbɛ wəka asɔdar ɔn.
27 Kɔ Siyaka eyif ŋa: «Ta ake tɔ nənderɛnɛ nnɔ nderem-ɛ, bawo nənter im, kɔ nəmbɛləs im nde ndoronu?»
28 Kɔ ŋaloku kɔ: «Sənəŋk belbel a MARIKI osol'am. Ti tɔ səlokɛ: A padɛrmɛnɛ, ti tɔ tatɔkɔ məna kɔ səna, patəŋnɛ pasek danapa.
29 Ntɛ tendesɔŋɛ ta məyɔ su ali pəlɛc pin, pəmɔ tɔkɔ sənatɔyɔ əm pəlɛc, kɔ səyɔ əm pətət haŋ kɔ səsak əm kɔ məŋkɔ pəforu disrɛ mɔ. Ndɛkəl oŋ MARIKI ompoc'am.»
30 Kɔ Siyaka ombocɛ ŋa kəsata, kɔ ŋandi yeri kɔ ŋamun.
31 Kɔ ŋayɛfɛ bətbət suy kɔ ŋandɛrmɛnɛ. Kɔ Siyaka ɛsak ŋa kɔ ŋalukus kɔ ŋasak Siyaka pəforu disrɛ.
32 Dɔsɔk din dadɔkɔ dɔ acar a Siyaka ŋander ŋaloku kɔ teta kələmp kəŋkɔ ŋanakay mɔ, kɔ ŋaloku kɔ: «Səsɔtɔ domun.»
33 Kɔ Siyaka ewe kələmp kaŋkɔ Sibeya. Ti tɔsɔŋɛ ntɛ aŋwenɛ dare dadɔkɔ Bersaba haŋ məkɔ mɔ.

Esayu kənɛncɛ kən

34 Esayu kəsɔtɔ kən meren wəco maŋkəlɛ (40), k'ɛlɛk aran aHewy, pacwe ŋa Sudit wan ka Beri kɔ Basmat wan ka Elən.
35 K'aran aHitara akaŋɛ mɛrəŋ ŋawonəs Siyaka kɔ Rebeka dis.

27

Yakuba kəsətə kən kəpocɛ nkɛ pənamar Esayu kəsətə mə

1 Siyaka ɔncyɔnɛ wətem, fər yɔclɔl kɔ haŋ kɔ tɛləpsər kɔ kətɔnəŋk. K'ewe wan
kən wəcɔkɔ-cɔkɔ Esayu, k'oloku kɔ: «Wan kem!» Kɔ Esayu owosɛ: «In'ɛwɛ!»
2 Kɔ Siyaka ɔŋgbɔkərɛ: «Iyɔnɛ wətem, incərɛ fɛ dɔsɔk dem defi.
3 Məlɛk oŋ yɛpɛnɛ yam, cəbəlma cam kɔ ambəncəran, məkɔ dəkulum məkɔ
məpɛn'em wɛsɛm.
4 Məlompəs'em peri pəmɔ tɔkɔ imbətər ti mɔ. Məkɛr'em pi, idi, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
ina yati itolan'am pətət a icfi mɔ.»
5 Rebeka pəccəŋkəl tɔkɔ Siyaka oncloku wan kən Esayu mɔ. Kɔ Esayu ɔŋkɔ
dəkulum kəkɔpɛn wɛsɛm, pəkɛrɛ.
6 Kɔ Rebeka oloku wan kən Yakuba: «Ntɛ t'ine. Papa kam pəcloku wɛnc əm
Esayu:
7 ‹Məkɛr'em wɛsɛm. Məlompəs'em peri mpɛ indedi, itolan'am pətət nde
MARIKI eyi mɔ, a icfi.›
8 Ndɛkəl oŋ wan kem məcəŋkəl dim dem, məyɔ tɔkɔ indelok'əm mɔ.
9 Məkɔ məlɛk'em nde yɔcɔl dacɔ, mbiyofo yətət mɛrəŋ. Ilompsɛ papa kam
peri pətət pəmɔ tɔkɔ ɔmbətər pi mɔ.
10 Məndekenɛ papa kam peri papɔkɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pətolan'am pətət a pəcfi
mɔ.»
11 Kɔ Yakuba oloku kɛrɛ Rebeka: «Ɛy, mba wɛnc im Esayu ɛla cəfon dəris,
k'ina iyɔ fɛ ci.
12 Tɔlɔma papa wəkem pəkɔwakəs im dis, endecər'em kətɔlomp tɔsɔŋ'em
kəsətɔ pəlɛc ta isətɔ pətət-ɛ.»
13 Kɔ kɛrɛ oloku kɔ: «Tɔyɔnɛ a pəlɛc papɔkɔ peder im! Məcəŋkəl gbəcərəm
dim dem. Məkɔ məkɛr'em mir.»
14 Kɔ Yakuba ɔŋkɔ pəlɛk mir, k'ɛŋkɛrɛ iya kɔn. Kɔ iya kɔn olompəs peri, pəmɔ
tɔkɔ papa kɔn ɛnabətər pi mɔ.
15 Kɔ Rebeka ɛlɛk yamos ya Esayu wan kɔn wəcɔkɔ-cɔkɔ, yamos yətət yɔkɔ
ɛnatam kəsətɔ dɛkɛr mɔ, k'ɔsɔŋ yi wan kɔn wəlpəs Yakuba k'ɛmbɛrnɛ.
16 K'oŋkump Yakuba akata ŋa mbiyofo yɔkɔ ŋanadif mɔ dəwaca kɔ dəkilim,
kəbəp ka mofo məkɔ mɛnatɔyɔ cəfon mɔ.
17 Kɔ Rebeka ɔsɔŋ wan kɔn Yakuba peri pəkɔ ɛnalompəs mɔ, kɔ kəcom.
18 Kɔ Yakuba ɔŋkɔ nde papa kɔn eyi mɔ, k'oloku: «Papa wəkem!» Kɔ Siyaka
owosɛ: «In'ɛwɛ. Mən'an'ɔfɔ-ɛ, Wan kem?»
19 Kɔ Yakuba oloku kas: «In'ɔfɔ Esayu wan kam wəcɔkɔ-cɔkɔ. Iyɔ tɔkɔ
məlokun'em mɔ. Məyɛfɛ ilɛtsɛn'am, məndɛ məsɔm wɛsɛm wem, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
məna yati mətolan'em pətət mɔ.»
20 Kɔ Siyaka oloku wan kɔn: «Mba məyeŋk kəsətɔ wɛsɛm wan kem!» Kɔ
Yakuba oloku: «MARIKI Kanu kam kəkɛr'em wi fər yem kiriŋ.»
21 Kɔ Siyaka oloku Yakuba: «Məcɔŋnɛ oŋ wan kem, iwakəs əm, icərɛ kɔ
pəyɔnɛ a wan kem Esayu ɔfɔ-ɛ.»
22 Kɔ Yakuba ɔlətərnɛ kas Siyaka, k'ɛwakəs kɔ k'oloku: «Dim dandɛ da
Yakuba dɔ, mba waca wawɛ wa Esayu wɔ.»
23 Siyaka ɛnanɛpəl fɛ kɔ. Bawo waca wɔn wɛnala cəfon pəmɔ waca wa wɛnc
Esayu, k'ontolanɛ kɔ pətət.
24 K'eyif: «Mən'ɔfɔ məna wan kem Esayu?» Kɔ Yakuba owosɛnɛ kɔ: «Ɛy.»
25 Kɔ Siyaka oloku: «Məbɛr'em isɔm wɛsɛm wa wan kem, ntɛ tɔŋsɔŋɛ, ina
yati itolan'am pətət mɔ.» Kɔ Yakuba ɛmbɛrɛ Siyaka yeri k'endi, k'ɛŋkɛrɛ kɔ sɔ
member k'omun.
26 Kɔ kas Siyaka oloku sɔ: «Məcɔŋnɛ məcup im wan kem.»

27 Kɔ Yakuba ɔncɔŋnɛ, k'oncup kɔ. Kɔ Siyaka ene ambɔnc ŋa yamos ya
Esayu. K'ontolanɛ kɔ ntɛ: «Ɛy, ambɔnc ŋa wan kem ŋeyi pəmɔ ambɔnc ŋa dalɛ
ndɛ MARIKI ompocɛ pətət mɔ.
28 Kanu kəsɔŋ əm pəcaŋki pa darenc
kɔ daka da dəntɔf:
Malɔ kɔ member pəlarəm!
29 MARIKI pəsɔŋɛ, afum ŋay'əm dəntɔf,
Kanu kəsɔŋɛ afum ŋatontnɛn'am!
Kanu kəsɔŋɛ məyi awɛnc əm aŋa kəroŋ,
Kanu kəsɔŋɛ awut a iya kam ŋatontnɛn'am dəntɔf!
Kanu kəsɔŋ pəlɛc, wəkɔ ɛŋfaŋ'am pəlɛc mɔ,
Kanu kəsɔŋ pətət wəkɔ ɛŋfaŋ'am pətət mɔ.»
30 Siyaka ɛnadelip kətolanɛ Yakuba, Yakuba endeyɛfɛ kas dəntɔf, kɔ wɛnc
Esayu ɛmbɛrɛ pəyɛfɛ dəkəpɛn.
31 Kɔ Esayu olompəs sɔ peri k'eŋkenɛ kas Siyaka. K'oloku kas: «Papa məyɛfɛ
məsɔm wɛsɛm wa wan kam, ntɛ tɔŋsɔŋɛ mətolan'em pətət məna yati mɔ.»
32 Kɔ kas Siyaka eyif kɔ: «Mən'an'ɔfɔ-ɛ?» Kɔ Esayu oloku kɔ: «In'ɔfɔ wan kam
wəcɔkɔ-cɔkɔ Esayu.»
33 Kɔ pəyi Siyaka yamayama, yamayama pəpɔŋ k'oloku: «An'ɔkɔ pəpɛn
wɛsɛm k'ɛŋkɛr'em-ɛ? Isɔm yi a kɔ məndeder, intolanɛ kɔ pətət. Kətola pətət
kəlip kəsumpər kɔ.»
34 Ntɛ Esayu ene moloku ma kas mɔ, k'ɛmbɛr kəbebe, k'oŋkulɛ-kulɛ pəpɔŋ,
k'oloku kas: «Ina sɔ mətolan'em pətət Papa.»
35 Kɔ Siyaka oloku kɔ: «Wɛnc əm enderɛnɛ cəmpənpən k'ɛlɛk kətolanɛ pətət
kam.»
36 Kɔ Esayu oloku: «Cepɔ ntɛ asɔŋ kɔ tewe ta Yakuba mɔ, ti t'ɛŋnɛmps'em
haŋ kəmɛrəŋ? Ɛnabaŋər im tɔkɔ dəcəmɛ da debeki dem. Kɔ pəndesɔyi tantɛ
k'ɛŋlɛkər im sɔ kətolanɛ pətət kem.» Kɔ Esayu endeŋər: «Papa, məmɛŋkərnɛ fɛ
sɔ kətolanɛ pətət kələma, məsɔŋ im ki?»
37 Kɔ Siyaka oloku Esayu: «Isɔŋ kɔ kəyi kam kəroŋ, k'isɔŋ kɔ awɛnc aŋa fəp
kəyi kɔ dəntɔf, k'isɔŋ kɔ bəle* kɔ wɛn. Cəke c'indeyɔnɛ məna-ɛ, wan kem?»
38 Kɔ Esayu eyif kas: «Kətola pətət kin kaŋkɔ gboŋ kɔ məyɔ ba, Papa? Ina sɔ
mətolan'em pətət, Papa!» Kɔ Esayu ɛyɛfɛ kəbok.
39 Kɔ kas Siyaka oloku kɔ: «Mənəŋk!
Dəkəndɛ dam dəfədeyɔ daka da dəntɔf
Kɔ pəcaŋki mpɛ pɛŋyɛfɛ darenc mɔ.
40 Dakma dam dendedəs əm doru,
Məndeyi wɛnc əm dəntɔf.
Məndeyi tam taciŋa
Fənɔntər fam fəndesɔŋɛ, məccer kɔ mɛfaŋ mɔn.»

Kəkɔ ka Yakuba nda ncɔk'ɔn Labaŋ

41 Kɔ Esayu ɛmɛŋkɛ Yakuba mɛtɛlɛ, teta kətolanɛ pətət nkɛ kas ɛnatolanɛ
Yakuba mɔ. Esayu pəccɔpəsnɛ dɛbəkəc, «Mataka ma defi da papa wəkem
məmbəlɛ fɛ sɔ. Indedif wɛnc im Yakuba.»
42 K'aŋkɔ paloku Rebeka mɛcɛmcɛmnɛ mɛlɛc ma Esayu nnɔ Yakuba eyi mɔ.
Kɔ Rebeka ewe wan kɔn Yakuba, k'oloku kɔ: «Məne ntɛ wɛnc əm Esayu ɛfaŋ
kəluks'am ayɛk mɔ, a pədif əm.
43 Awa wan kem, məcəŋkəl im! Məyɛfɛ, məkɔ məgbɔpnɛ ndena wɛnc im
wərkun Labaŋ nde Haraŋ.
44 Məkɔ məyi di mataka, haŋ mɛtɛlɛ ma wɛnc əm melip.

* **27:37** CəTabo «blé»

45 Kɔ mɛtɛlɛ ma wɛnc əm mendelip-ɛ, pəpələrnɛ pəcuy pɔkɔ məyɔ kɔ mɔ, indew'am məder. Ta ake t'indebutɛ nu mɛrəŋ monu dɔsɔk din-ɛ?»

Kəyɛksɛ ka Yakuba Pəkɔ Mesopotami

46 Kɔ Rebeka oloku Siyaka: «Doru dɛŋgbəf im teta awut aran aHewy. Kɔ Yakuba ɛnɛncɛ wəHewy, wan wəran wəka dətəf pəmɔ akaŋɛ, ake indesɔyɔ oŋ doru-ɛ?»

28

1 Kɔ Siyaka ewe Yakuba, k'ontolanɛ kɔ pətət, k'osom kɔ ntɛ: «Ta mənɛncɛ wəran wəka Kanaŋ.
2 Məyɛfɛ. Məkɔ Padaŋ-Aram, ndena papa ka iya kam. Məlɛk di wəran awut aran a ncɔk'am Labaŋ dacɔ.
3 Kanu kɛ kəntam mes fəp doru mɔ kəpoc'am pətət, kəsɔŋ əm dokombəra, kəsɔŋ'am məla ntɛ tɔŋsɔŋɛ məyɔnɛ afum alarəm mɔ!
4 MARIKI pəsɔŋ əm pətət pa Abraham kɔ yuruya yam ntɛ tɔŋsɔŋɛ atəf ŋaŋɛ məyi decikəra mɔ, ŋey'əm dəwaca pəmɔ tɔkɔ Kanu kənasɔŋ ŋi Abraham mɔ.»
5 Kɔ Siyaka ɛsak Yakuba k'ɔŋkɔ Padaŋ-Aram, ndena Labaŋ wan ka Betuhɛl, wəAram, wɛnc wərkun wəka Rebeka, iya wəka Yakuba kɔ Esayu.
6 Kɔ Esayu ɛnəŋk a Siyaka ontolanɛ Yakuba pətət, k'oloku kɔ kəkɔ sɔ Padaŋ-Aram pəkɔtɛn wəran, mba ntɛ Siyaka onctolanɛ kɔ mɔ, ɛnasom kɔ ntɛ: «Ta mənɛncɛ wəran wəka Kanaŋ de.»
7 Yakuba ɛnane moloku ma kas kɔ kɛrɛ, k'ɔŋkɔ Padaŋ-Aram.
8 Kɔ Esayu ɛnəŋk a mes ma awut aran aka Kanaŋ mɛnabɔt fɛ papa kɔn Siyaka.
9 Kɔ Esayu ɔŋkɔ ndena Səmayila, k'ɛlɛk di wəran pacwe kɔ Mahalat, wan wəran wəka Səmayila wan k'Abraham, wəkirɛ ka Nebayɔt, kəbɛrɛnɛ ka aran aHewy akɔ ɛnayɔ mɔ.

Kəwɛrəp ka Yakuba

10 Kɔ Yakuba ɛyɛfɛ Bersaba k'ɔŋkɔ Haraŋ.
11 K'ɛmbəp tofo tələma k'endirɛ di, bawo dec dɛnaləpɛ kɔ. Kɔ Yakuba ɛlɛk tasar tin ta kəfo kaŋkɔ, k'ɛfakɛnɛ pi, k'ɛfəntərɛ kəfo kaŋkɔ.
12 K'ɛwɛrəp, k'ɛnəŋk samɛ səcəmɛ dəntəf domp da si docgbuŋɛnɛ kɔm mɛlɛkɛ a Kanu mɛcfərəŋk si, mɛcpɛ, moctor.
13 Kɔ MARIKI ɛncəmɛ samɛ sasɔkɔ darenc. K'oloku: «In'ɔyɔnɛ MARIKI, Kanu k'Abraham papa kam, kɔ Kanu ka Siyaka. Antəf ŋaŋɔkɔ məfəntərɛ mɔ, indesɔŋ əm ŋi məna kɔ yuruya yam.
14 Yuruya yam ŋendela pəmɔ kəbof ka dəntəf. Məndewɔkələs dəkəndɛ dam kəca kətət kɔ kəmeriya, nde dec dɛmpɛ mɔ kɔ nde dɛŋkalɛ mɔ. Afum a doru fəp ŋande ŋactɛnər əm kətolanɛ pətət kɔ yuruya yam.
15 Ina yati in'osol'am, inde icbum əm kəca nkɛ o nkɛ məŋkɔ mɔ, indekɛr'am atəf ŋaŋɛ, bawo ifɔsak əm ta intalas tantɛ iŋlok'əm mɔ.»
16 Kɔ Yakuba entimɛ dəmere, k'oloku: «Tələma MARIKI eyi nnɔ tofo tantɛ, k'intɔnacərɛ ti!»
17 K'enesɛ k'oloku: «Mba tofo tɔyɔ wɛywɛy! Pənciyanɛ fɛ dɛ kɔ kələ ka Kanu, kusuŋka ka darenc kɔ!»
18 Kɔ Yakuba ɛyɛfɛ bətbət suy, k'ɛlɛk tasar tɔkɔ ɛnafakɛnɛ domp mɔ, k'ɛncəmbər pi, k'oloŋər pi kəroŋ moro məbəy teta kəpusɛ ka pi Kanu.
19 Kɔ Yakuba ewe tofo tatəkɔ Betel, mba dare dadɔkɔ dɛnanuŋkɛnɛ dəyɔ tewe ta Lus.

20 Kɔ Yakuba ontola pəcloku: «Kɔ pəyɔnɛ a Kanu kəsol'em kəcbum im dɔpɔ ndɛ iŋkɔt mɔ, kɔ pəyɔnɛ a kəŋsɔŋ im kəcom kem kəsɔm, kəsɔŋ im sɔ yamos ibɛrnɛ,
21 k'ilukus pəforu disrɛ nde kəlɔ ka papa wəkem-ɛ, awa MARIKI endeyɔnɛ Kanu kem.
22 Tasar tantɛ incəmbər teta kəpusɛ ka pi Kanu mɔ, pendeyɔnɛ kəlɔ ka Kanu. Indesɔŋ əm farilɛ fa mpɛ o mpɛ məndekɔsɔŋ im mɔ.»

29

Yakuba kəbəpɛnɛ kɔ Rasɛl

1 Kɔ Yakuba ɛyɛfɛ kəkɔt kəkɔ ka atɔf ŋa awut a nde dec dɛmpɛ mɔ.
2 Kɔ Yakuba ɛnəŋk kələmp dəndo dəkulum, kɔ yɔcɔl yɛfɛt yɛfɛt yoloŋkanɛ mofo maas yɛcəmɛ kələmp kaŋkɔ kəsək, bawo kələmp kaŋkɔ kɔ yɔcɔl yoncmun. Tasar mpɛ pɛnayi kələmp dəkusu mɔ pɛnabɛk.
3 Difɔ yɔcɔl fəp yɛncbəpɛnɛ. Pabiŋkəli tasar papɔkɔ anaboc kələmp dəkusu mɔ, cir kɔ ŋkesiya yomun. Kɔ yelip-ɛ paluksɛ tasar papɔkɔ sɔ kələmp dəkusu.
4 Kɔ Yakuba eyif akɛk yɔcɔl: «Awɛnc im aŋa, aka deke ŋɔ nəyɔnɛ-ɛ?» Kɔ akakɔ ŋaloku kɔ: «Aka Haraŋ ŋɔ səyɔnɛ.»
5 Kɔ Yakuba eyif ŋa: «Nəncərɛ Labaŋ, wan ka Nahor?» Kɔ ŋawosɛ: «Ɛy, səncərɛ kɔ.»
6 K'eyif ŋa: «Cəke cɔ pəyi kɔ-ɛ?» Kɔ akakɔ ŋaloku kɔ: «Daka o daka! Wan kɔn wəran Rasɛl ender wəkɔ kɔ yɔcɔl yɛfɛt yɛfɛt.»
7 Kɔ Yakuba oloku ŋa: «Dec dəsərəbɛk kərɛsna. Tɛm toloŋka yɔcɔl tɛntabəp fɛ. Nəsɔŋ yɔcɔl domun, kɔ nəlip-ɛ nəkekərɛ yi kərɛsna yɔkɔsɔmət.»
8 Kɔ ŋaloku kɔ: «Səfɔtam ti kɔ yɔcɔl fəp yɔntɔloŋkanɛ-ɛ, bawo ti tɔ səmbiŋkəli tasar ntɛ aŋsuncɛ kələmp mɔ, a yɔcɔl yɛfɛt yɛfɛt yomun.»
9 Yakuba eyi kəlok-lokər akɛk kɔ Rasɛl ɛmbɛrɛ kɔ yɔcɔl yɛfɛt yɛfɛt ya kas, bawo Rasɛl wəkɛk ɛnayi.
10 Ntɛ Yakuba ɛnəŋk Rasɛl wan wəran wəka Labaŋ kɔ yɔcɔl yɛfɛt yɛfɛt ya Labaŋ mɔ, k'ɔncɔŋnɛ k'embiŋkəli tasar tatɔkɔ ancsuncɛ kələmp mɔ. Kɔ yɔcɔl yɛfɛt yɛfɛt ya Labaŋ yomun.
11 Kɔ Yakuba oncup Rasɛl, k'ɛyɛfɛ kəfək, pəcbok.
12 Kɔ Yakuba oloku Rasɛl: «Fum ka papa kam iyɔnɛ, wan ka Rebeka iyɔnɛ.» Kɔ Rasɛl ɛyɛksɛ kəkɔloku ti kas Labaŋ.
13 Ntɛ Labaŋ ene kəder ka Yakuba wan ka wəkirɛ kɔn mɔ, k'ɛyɛksɛ k'ende pəsapnɛ Yakuba, k'ɛmakərɛnɛ kɔ. Kɔ Labaŋ eŋkekərɛ kɔ nde kəlɔ kɔn, kɔ Yakuba ɔləmər kɔ mes məkɔ mɛnasɔtɔ kɔ mɔ fəp.
14 Kɔ Labaŋ oloku kɔ: «Kance kəsoku pɛs kɔ: Mecir min mɔ səmpaŋnɛ!» Kɔ Yakuba eyi ndena Labaŋ ŋof ŋin.

Kənɛncɛ ka Yakuba kəmɛrəŋ

15 Kɔ Labaŋ ende pəloku Yakuba: «Bawo fum kem məyɔnɛ, məfɔdebəc'em kifəli? Məboncər im daka ndɛ məfaŋ da kəway kam mɔ.»
16 Labaŋ ɛnayɔ ayecəra mɛrəŋ: Tewe ta Bəmbɔ bɔn tɛnayɔnɛ Leya, kɔ Cayi cɔn Rasɛl.
17 Leya ɛnatesɛ fər dəkəro, mba Rasɛl ɛnananŋkanɛ kətesɛ.
18 Rasɛl ɛnabɔt Yakuba mes. Kɔ Yakuba oloku Labaŋ: «Indebəc'am meren camət-mɛrəŋ, teta wan kam wəran Cayi: Rasɛl.»
19 Kɔ Labaŋ oloku kɔ: «Kəsɔŋ əm kɔ kəncepər im tɔkɔ iŋkɔsɔŋ kɔ wərkun wəcuru mɔ. Məyi nnɔ nderem!»

20 Kɔ Yakuba ɛmbəcɛ Labaŋ meren camət-mɛrəŋ teta Rasɛl. Kɔ meren
camət-mɛrəŋ mamɔkɔ meyi, Yakuba dəfər pəmɔ mataka, bawo Rasɛl ɛnabɔt
kɔ mes.
21 Kɔ Yakuba ende pəloku Labaŋ: «Məsɔŋ im wəran wəkem bawo tɛm tem
ta yɛbəc telip, ifaŋ kənɛncɛ kɔ.»
22 Kɔ Labaŋ ewe aka tofo tatɔkɔ fəp, kɔ ŋambəpɛnɛ k'omboc kəsata.
23 Pəndeyi dɔfɔy, k'ɛlɛk wan kɔn wəran Leya k'eŋkenɛ Yakuba, kɔ Yakuba
ɛnɛncɛ kɔ.
24 Kɔ Labaŋ ɔsɔŋ wan kɔn wəran Leya wəcar wəran nwɛ ancwe Silpa mɔ.
25 Dec dendesɔk, kɔ Yakuba ɛnəŋk a bafɔ Leya asɔŋ kɔ. K'oloku Labaŋ: «Cəke
cɔ məyɔ em ntɛ? Bafɔ teta Rasɛl t'imbəc'am? Ta ake tɔ məntiŋkər'em-ɛ?»
26 Kɔ Labaŋ oloku: «Afɔsɔŋ səna ndorosu Cayi, ta antasɔŋ Bəmbɔ-ɛ.
27 Məlapəs tataka toluksər kɔ Bəmbɔ, a sədesɔŋ əm sɔ Cayi kɔ məndewosɛ sɔ
kəbəc'em tetɔn meren camət-mɛrəŋ-ɛ.»
28 Kɔ Yakuba ɔyɔ tatɔkɔ, k'ɛləpəs tataka toluksər kɔ Leya, kɔ Labaŋ ɔsɔŋ kɔ sɔ
wan kɔn wəran Rasɛl.
29 Kɔ Labaŋ ɛlɛk wəcar kɔn Bilha k'ɔsɔŋ kɔ Rasɛl.
30 Ka Yakuba ɛnɛncɛ sɔ Rasɛl nwɛ ɛnabɔt kɔ mes, pətas Leya mɔ. K'ɛmbəcɛ sɔ
Labaŋ meren camət-mɛrəŋ.

Awut a Yakuba

31 Kɔ MARIKI ɛnəŋk a ambətər fɛ Leya pəmɔ Rasɛl, k'ɔsɔŋ Leya dokombəra.
K'osumpər Rasɛl dokombəra.
32 Kɔ Leya ɛmbɛkəs. K'oŋkom wan wərkun, k'ewe wan wəkakɔ Ruben. Ti tɔ
tatɔkɔ nnɔ eyi mɔ, «MARIKI ɛnəŋk kəlapəs kem. Ndɛkəl oŋ, wos im endebətər
im.»
33 K'ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəbɛkəs, k'oŋkom sɔ wan wərkun. Kɔ Leya oloku a: «MARIKI
ene a ambətər f'em, k'ɔsɔŋ im sɔ wəkawɛ.» Kɔ Leya ɔsɔŋ wəkakɔ tewe ta
Simeyɔŋ.
34 Kɔ Leya oluksərnɛ k'ɛmbɛkəs, k'oŋkom wan wərkun sɔ. K'oloku: «Tantɛ
taŋ, wos im endegbɛkər'em, bawo iŋkomɛ kɔ awut arkun maas. It'anasɔŋɛ
wan wəkakɔ tewe ta Lewy.»
35 K'ɛmbɛkəs sɔ k'oŋkom wan wərkun sɔ. K'oloku: «Tantɛ taŋ indekor-koru
MARIKI.» Ti tɛnawenɛ wan wəkakɔ tewe ta Yuda. Kɔ Leya ɛsak oŋ, kəkom.

30

1 Ntɛ Rasɛl ɛnəŋk a eyi fɛ kəkomɛ Yakuba mɔ, k'ɔyɔnɛ wɛnc wəran Leya
kəraca. Kɔ Rasɛl oloku Yakuba: «Məsɔŋ im awut kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, iŋfi!»
2 Kɔ pəntɛlɛ Yakuba nnɔ Rasɛl eyi mɔ, k'oloku: «Incəmɛ dəkəcəmɛ da Kanu,
nkɛ kəntɔsɔŋ əm dokombəra mɔ?»
3 Kɔ Rasɛl oloku: «Wəcar kem wəran Bilha ɛwɛ, məfəntərɛ kɔ nkɔn ntɛ tɔŋsɔŋɛ
pəsɔtɔ wan mɔ. Nnɔ suwu sem s'endekom wan wəkakɔ, pəsɔŋ'em kəyɔ wan.»
4 Kɔ Rasɛl ɔsɔŋ Yakuba wəcar kɔn wəran Bilha. Kɔ Yakuba ɔŋkɔ kɔ,
5 Kɔ Bilha ɛmbɛkəs, k'oŋkomɛ Yakuba wan wərkun.
6 Kɔ Rasɛl oloku: «Kanu kəmboc'em kiti, kɔ kəne sɔ dim dem, kəmpoc'em
wan wərkun.» Ti tɛnasɔŋɛ wan wəkakɔ tewe ta Dan.
7 Kɔ Bilha wəcar ka Rasɛl, ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəbɛkəs, k'oŋkomɛ Yakuba wan
wərkun tamɛrəŋ.
8 Kɔ Rasɛl oloku: «Kanu kəmar im kəsiməs kɔ wɛnc im wəran Leya, k'intam
kɔ.» Kɔ Rasɛl ɔsɔŋ wan wəkakɔ tewe ta Naftali.
9 Ntɛ Leya ɛnəŋk a ɛsak kəkom mɔ, k'ɛlɛk wəcar kɔn Silpa k'ɔsɔŋ kɔ Yakuba
pənɛncɛ.
10 Kɔ Silpa wəcar ka Leya oŋkomɛ Yakuba wan wərkun.

11 Kɔ Leya oloku a: «Pəbotu pender!» Kɔ Leya ɔsɔŋ wan wəkakɔ tewe ta
Kadu.
12 Silpa wəcar ka Leya ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəkomɛ Yakuba wan wərkun tamɛrəŋ.
13 Kɔ Leya oloku: «Mba pəmbɔt im! Ɛy, aran ŋande ŋackul'em oŋ a pəmbɔt
əm.» K'ɔsɔŋ wan kakɔ tewe ta Asɛr.
14 Dɔsɔk dələma katɛla kənayi, kɔ Ruben ɔŋkɔ dalɛ. K'ɔŋkɔ pəsɔtə di yeri
yokom yələma*, k'ɛŋkɛrɛ yi iya kɔn Leya. Kɔ Rasɛl oloku Leya: «Ilɛtsɛn'am,
məpoc'em yokom yələma nyɛ wan kam ɛŋkɛr'am mɔ.»
15 Kɔ Leya oloku Rasɛl: «Pəntəŋnɛ f'am ntɛ məmbaŋər im wos im mɔ, mɛnɛ
məsɔtɔ sɔ yeri ya wan kem?» Kɔ Rasɛl oloku Leya: «Awa! Ndaram ende məkɔ
fəntərɛ, kəway ka yeri ya wan kam.»
16 Dɔfɔy dendebəp, ntɛ Yakuba ɛyɛfɛ dalɛ mɔ, kɔ Leya ɔŋkɔ pəfaynɛ kɔ,
k'oloku Yakuba: «Nnɔ nderem mənde məkɔ fəntərɛ, bawo kəsɔtə kam pibi
pəmɔkɔ, mɛnɛ ntɛ isəkpərɛ pi yeri yələma ya dalɛ nyɛ wan kem ɛŋkɛrɛna mɔ.»
Kɔ Yakuba ŋafəntərɛ pibi papɔkɔ kɔ Leya.
17 Kɔ Kanu kəmbaŋ Leya, k'ɛmbɛkəs. K'oŋkomɛ Yakuba wan wərkun wəka
kəcamət.
18 Kɔ Leya oloku: «Kanu kəsɔŋ im kəway kem. Ina nwɛ ilɛk wəcar kem wəran
k'isɔŋ kɔ wos im mɔ.» Kɔ Leya ewe wan wəkakɔ Isakar.
19 Kɔ Leya endesɔ pəbɛkəs, k'oŋkomɛ Yakuba sɔ wan wərkun wəka camət-tin.
20 Kɔ Leya oloku: «Kanu ompoc'em! Tantɛ taŋ, wos im endeyi tofo tin k'ina,
bawo iŋkomɛ kɔ awut arkun camət-tin.» Kɔ Leya ewe wan wəkakɔ Sabulon.
21 Kɔ Leya ɛmbɛkəs, k'oŋkom wan wəran nwɛ ɛnasɔŋ tewe ta Dina mɔ.
22 Kɔ Kanu kənde kəcɛm-cɛmnɛ Rasɛl, kɔ kəne kətola kɔn, kɔ kəsɔŋ kɔ
dokombəra.
23 Kɔ Rasɛl ende pəbɛkəs, k'oŋkom wan wərkun. K'oloku: «Kanu kəliŋ im
malap.»
24 Kɔ Rasɛl ewe wan kɔn wəkakɔ Isifu, k'oloku: «MARIKI pəbɛrɛn'em sɔ wan
wərkun wələma!»

Yakuba kəsɔtə kɔn daka

25 Ntɛ Rasɛl oŋkom Isifu mɔ, kɔ Yakuba oloku Labaŋ: «Məsak im ilukus nnɔ
nderem, ikɔ nde atəf ŋem.
26 Məsɔŋ im aran em k'awut em aŋɛ imbəc'am tetaŋan mɔ, ŋa ŋɔ səndekɔ,
bawo məna yati məncərɛ yɛbəc nyɛ imbəc'am mɔ.»
27 Kɔ Labaŋ oloku Yakuba: «Ifaŋ a məboncər im kəway nkɛ indesɔŋ əm mɔ.
Canu cem cəsɔŋ'em kəcərɛ a MARIKI ompoc'em pətət tetam.
28 Məboncər im kəway kam iŋsɔŋ əm ki.»
29 Kɔ Yakuba oloku Labaŋ: «Məna yati, məncərɛ kɔ təkɔ imbəc'am mɔ, kɔ təkɔ
isɔŋɛ kɔ yɔcɔl yam yeyi mɔ.
30 Bawo yɔcɔl yepic yɔkɔ inabəp'am mɔ, yɛla oŋ ndɛkəl. Kɔ MARIKI om-
poc'am kəlɛk dɔsɔk ndɛ imbɛrɛ kəlɔ kam mɔ, haŋ məkɔ. Ndɛkəl oŋ ake tɛm
tɔ indebəcɛ afum em-ɛ?»
31 Kɔ Labaŋ eyif kɔ: «Ak'indesɔŋ əm-ɛ?» Kɔ Yakuba oloku: «Məfədesɔŋ im
daka o daka. Kɔ məwosɛ kəyɔ təkɔ indelok'əm mɔ, indesɔkɛkəs yɔcɔl yam yɛfɛt
yɛfɛt, ibum'am sɔ yi.
32 Məkɔ indecepər yɔcɔl yam yɛfɛt yɛfɛt fəp dacɔ, mədekɔcəmbər ŋkesiya
yɛtɛmsər kɔ yɛcɛmcɛmər fəp kəsək yɔyɔnɛ yɔpɔŋ, yɔyɔnɛ yɛfɛt, ŋkesiya nyɛ
yɔyɔ lom yɛcapsər mɔ, kɔ cir ncɛ cəncɛmcɛmər, ncɛ cəntɛmsər mɔ. Yayɔkɔ
yendeyɔnɛ kəway kem.

---

* **30:14** Yokom nyɛ yɔyɔnɛ acɔl ŋa dokombəra mɔ

33 Dolompu dem deŋmentər əm ti alna, kɔ məndekɔməmən kəway kem-ɛ.
Mpɛ o mpɛ pɔ mənəŋk di alna cir dacɔ ta pɛntɛmsər, ta pɛncɛmcɛmər kɔ ŋkesiya
dacɔ ta pɛncapsər alom mɔ, məcərɛ a inkiyər əm pi.»
34 Kɔ Labaŋ oloku Yakuba: «Awa! Iwosɛ toloku tam.»
35 Awa, dɔsɔk dadɔkɔ dɔ, Labaŋ ɛncəmbər mbiyofo ya cəgbɛr, yɛcɛmcɛmər,
cir cətɛmsər kɔ cəcɛmcɛmər cir ncɛ cənayɔ pəfer mɔ fəp, ŋkesiya yɔkɔ yɛnayɔ
alom ŋɛcapsər mɔ. Kɔ Labaŋ ɛlɛk yi fəp, k'ɛmbɛr awut ɔn dəwaca.
36 K'awut ɔn ŋambəlɛnɛ yɔcəl yayɔkɔ, kəkɔt ka mata maas kɔ Yakuba dacɔ
nwɛ ɛnckɛkəs sɔ yɔcəl ya Labaŋ mɔ.
37 Kɔ Yakuba ɛlɛk wara wɛcaŋk wa tɔk maas yeciyanɛ, k'ɛnaci wi pol ntɛ
tɔŋsɔŋɛ pəfer pa kətɔk powur mɔ.
38 Kɔ Yakuba ɔndəfət wara wawɔkɔ ɛnanaci mɔ nde yɔcəl yoncmun mɔ,
ntɛ tɔŋsɔŋɛ yɛcnəŋk wara wawɔkɔ mɔ, təsɔŋɛ yorkun yɛccɛc yɛran kɔ yender
dəkəmun-ɛ.
39 Kɔ yɔcəl yɛncɛcɛnɛ wara wawɔkɔ kəsək, ti tɛnasɔŋɛ yɔcəl yockoməs mowut
ma cəgbɛr, mɛtɛmsər kɔ mɛcɛmcɛmər.
40 Ntɛ Yakuba ɛŋgbɛy meŋkesiya mɔ, k'ɛncəmbər yi fər ya yɔcəl ya Labaŋ kiriŋ
nyɛ yɛnayɔ cəgbɛr kɔ alom ŋɛcapsər mɔ, k'ɔsɔtɔ yɔcəl nyɛ ɛnacəmbər taciŋa ta
owosɛ yɔnɔŋkəlɛnɛ kɔ ya Labaŋ mɔ.
41 Kəcɛc nkɛ o nkɛ yɔcəl yetifi yorkun yɛcfaŋ kəcɛc yɛran mɔ, Yakuba ɛnclɛk
wara wɔn wɛnaci pəcəmbər wi yɔcəl fər kiriŋ dəndo yoncmun mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
yɛtam kəcɛcɛnɛ, yɛcnəŋk wara wawɔkɔ mɔ.
42 Kɔ Yakuba ɛnəŋk a, pɔcəl peleŋki pɛfaŋ kəcɛc-ɛ, ɔdɔf fɛ pi kəra kɔn kənaci.
Kɔ tende tɛləpsər oŋ Yakuba kəyɔ yɔcəl yetifi kɔ Labaŋ ɔyɔ yeleŋki.

Yakuba kəyɛksɛ pəkɔ ndena Labaŋ

43 Kɔ Yakuba ende pəyɔnɛ wəka daka wəpɔŋ. K'ɔyɔ yɔcəl yɛfɛt yɛfɛt yɛlarəm,
acar arkun, acar aran, yɔkɔmɛ kɔ sɔfale.

31

1 Kɔ Yakuba ene mɛcɛm-cɛmnɛ ma awut a Labaŋ, ŋacloku: «Yakuba ɛlɛk daka
da papa kosu fəp, di dɔsɔŋɛ kɔ kəyɔnɛ ka wəka daka dandɛ fəp.»
2 Kɔ Yakuba ɛŋgbɛkərɛ a kəro ka Labaŋ kəyi fɛ sɔ nnɔ eyi mɔ, pəmɔ tɔkɔ pənayi
cɔkɔ-cɔkɔ mɔ.
3 Kɔ MARIKI oloku Yakuba: «Məlukus atɔf ŋa awisi aŋa, dəŋkom dam.
Isol'am.»
4 Kɔ Yakuba ewe Rasɛl kɔ Leya aŋɛ ŋanayi dalɛ ŋackɛk yɔcəl yɔn cir kɔ ŋkesiya
mɔ.
5 K'oloku ŋa: «Iŋgbɛkərɛ a, kəro ka papa konu kəyi fɛ sɔ nnɔ iyi mɔ, pəmɔ tɔkɔ
pənayi cɔkɔ-cɔkɔ mɔ. Mba Kanu ka papa kem kəsol'em.
6 Nəncərɛ nəna yati a imbəcɛ papa konu kɔ fənɔntər fem fəp.
7 Mba papa konu ɛŋkafəli-kafəli, k'encepɛ-cepɛ kəway kem haŋ wəco. Mba
Kanu kəwosɛ fɛ kɔ kəy'em pəlɛc.
8 Pənaloku a yɛtɛmsər yɔyɔnɛ kəway kam-ɛ, kɔ yɔcəl fəp yɛnader yockoməs
awut atɛmsər. Pənaloku sɔ a ya cəgbɛr yɔyɔnɛ kəway kam-ɛ, yɔcəl fəp kɔ awut
a cəgbɛr yɔ yɛnader yockoməs.
9 Kanu kəmbaŋ yɔcəl yɔn nnɔ papa konu eyi mɔ, kɔ kəsɔŋ im.
10 Tɛm ntɛ yɔcəl yɛncfaŋ kəcɛcɛnɛ mɔ, k'iyekti fər darenc, k'iwɛrəp a yɔcəl
yorkun nyɛ yɛnccɛc yɛran mɔ, yɛnayɔ cəgbɛr, yɛtɛmsər, yɛcɛmcɛmər.
11 Kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu molok'im dəmere: ‹Yakuba!› K'iwosɛ: ‹In'ɛwɛ!›
12 Kɔ mɛlɛkɛ molok'im: ‹Məyekti fər məməmən. Yɔcəl yorkun fəp nyɛ yeyi
kəcɛc yɛran mɔ, yɔyɔ cəgbɛr kɔ yɛntɛmsər kɔ yɛcɛmcɛmər. Bawo inəŋk məyɔ
məkɔ Labaŋ ɔy'əm mɔ fəp.

13 In'ɔyɔnɛ Kanu ka Betel, nde mənacəmbər tasar, kɔ məbɔy pi moro teta
kəpus mɔ, nde mənadɛrm'im mɔ. Ndɛkəl oŋ, məyɛfɛ atɔf ŋaŋɛ, məlukus dəŋkom
dam.›»
14 Rasɛl kɔ Leya ŋaloku kɔ: «Mba səyɔ sɔ kɛ nnɔ kəlɔ ka papa kosu?
15 Mba ɔlɔm fɛ su oŋ pəmɔ acikəra ba, bawo ɛncaməs su, k'endi pəsam posu.
16 Daka ndɛ Kanu kəmbaŋər papa kosu mɔ fəp, dendeyɔnɛ oŋ dosu k'awut
asu. Məyɔ təkɔ Kanu kəlok əm mɔ fəp.»
17 Kɔ Yakuba ɛyɛfɛ, k'ɛndəs awut ɔn yɔkɔmɛ kəroŋ kɔ aran ɔn.
18 Kɔ Yakuba osolɛ yɔcɔl yɔn kəkɛk, kɔ daka dɔn fəp ndɛ ɛnasɔtɔ mɔ, yɔcɔl nyɛ
ɛnasɔtɔ Padaŋ-Aram mɔ, k'ɔŋkɔ ndena papa kɔn Siyaka, atɔf ŋa Kanaŋ.
19 Kɔ Labaŋ ende pəkɔ kəgbɛt-gbɛt ŋkesiya yɔn. Kɔ Rasɛl eŋkiyɛ mɛrəŋka ma
papa kɔn Labaŋ.
20 Kɔ Yakuba nkɔn entiŋkər Labaŋ wəAram ntɛ ɔnckɔ ndɔrɔn, ta elembərnɛ
kɔ mɔ.
21 Kɔ Yakuba ɛyɛksɛ kɔ daka dɔkɔ ɛnayɔ mɔ fəp, k'ɛyɛfɛ k'empimnɛ kəŋgbɔkɔ,
k'ɛntɛfərnɛ mərɔ ma Kaladu.
22 Tataka ta maas, k'aloku Labaŋ a Yakuba ɛyɛksɛ.
23 Kɔ Labaŋ ɛlɛk awɛnc aŋa kɔ ŋancəmɛ Yakuba darəŋ kəkɔt ka mata camət-
mɛrəŋ, kɔ ŋambəp kɔ nde mərɔ ma Kaladu.
24 Kɔ Kanu kənder Labaŋ wəAram dəmere ma pibi, kɔ Kanu kəloku kɔ:
«Məkɛmbərnɛ kəlok-lokər Yakuba.»
25 Kɔ Labaŋ ɛmbəp Yakuba pəcəmbər abal ŋɔn tərɔ kəroŋ. Kɔ nkɔn sɔ dəmnɛ
ɛncəmbər abal ŋɔn kɔ awɛnc aŋa tərɔ ta Kaladu kəroŋ.
26 Kɔ Labaŋ eyif Yakuba: «Cəke cɔ məyɔ tantɛ-ɛ? Ta ake tɔ məntiŋkər'em,
məckekərɛ awut em aran pəmɔ afum aŋɛ asumpər dəkəwan mɔ-ɛ?
27 Ta ake tɔ məŋgbɔpnɛnɛ kɔ məyɛksɛ-ɛ? Məntiŋkər f'em ba, məyɛksər f'em
ba? K'inasak əm məkɔ pəbotu disrɛ, pacleŋəs, pacfula pacfer.
28 Məwosɛ f'em kəcup awut-sɔ em arkun kɔ awut em aran! Tantɛ taŋ
məmbut amera.
29 Intam kəyɔ əm pəlɛc, mba Kanu ka papa kam kəlokus'em nendisna:
‹Məkɛmbərnɛ kəloku ka Yakuba pəlɛc!›
30 Bawo pəŋwon əm kəkɔ ndena papa kam, ta ake tɔ məŋkiyɛnɛ canu cem-ɛ?»
31 Kɔ Yakuba oloku Labaŋ: «Indenanesər-nesər ti kəcɛm-cɛmnɛ a,
məndebaŋər im awut am aran.
32 Mba məmɔmən nwɛ o nwɛ məŋnəŋkɛ canu cam afum em dacɔ mɔ, wəkakɔ
eŋfi! Awɛnc asu aŋa fər kiriŋ məmɔmən məlɛk mpɛ o mpɛ pɔyɔnɛ pam mɔ
məkekərɛ.» Mba Yakuba ɛnacərɛ fɛ a Rasɛl eŋkiyər Labaŋ canu ca kusuŋka
kəŋan.
33 Kɔ Labaŋ ɛmbɛrɛ abal ŋa Yakuba, k'owur k'ɛmbɛrɛ ŋa Leya, k'owur
k'ɛmbɛrɛ abal ŋa acar aran aŋɛ mɛrəŋ, ɛnəŋk fɛ daka o daka. Kɔ Labaŋ ɛmbɛrɛ
abal ŋa Rasɛl disrɛ.
34 Rasɛl pəlɛk mɛrəŋka pəboc mi dəntɔf, k'ɛlɛk dɔcɔm ndɛ aŋnɔnɛ yɔkɔmɛ
kəroŋ mɔ k'endeŋər, k'ɛyɛfɛ k'ɛndɛ di kəroŋ. Kɔ Labaŋ efen-feni abal disrɛ fəp
ɛnəŋk fɛ mɛrəŋka mmɛ.
35 Kɔ Rasɛl oloku papa kɔn: «Mariki mem, ta pətɛl'am, ntɛ intɔyɛfɛn'am mɔ,
tɛntəŋnɛ iyɔ təkɔ teŋyi aran tɛm o tɛm mɔ.» Kɔ Labaŋ ɛntɛn mɛrəŋka mmɛ haŋ,
ɛnəŋk fɛ.
36 Kɔ abəkɔc ŋɛmpɛ Yakuba, k'ɛncaŋ Labaŋ kɔcɔp. Kɔ Yakuba ɛlɛk moloku,
k'oloku: «Deke iləsər-ɛ, deke inciya-ɛ tantɛ məncəm'em darəŋ mɔ?
37 Ntɛ məfen-feni ca yem fəp mɔ, ake mənəŋk-ɛ ca yam ya dukulɔ-ɛ?
Məmentər im yi fər ya awɛnc im aŋa kɔ awɛnc əm aŋa ŋabɛrɛ su dacɔ ina kɔ
məna.

38 Meren wəco mɛrəŋ mə iyi nnə ndaram. Mba aŋkesiya ŋam ŋin, wir wan
win wɛlɛcɛ fɛ kor, isəmɛ f'am aŋkesiya yəcəl yam dacə.
39 Iŋkɛrɛ f'am pəcəl pefi, in'ɛnasarɛ teta yi. Məncwer im kəsəŋ ka kəway kə
nyɛ anckiyər im pəwaŋkəra kə pibi mə.
40 Inayi nnə nne yəccəf im pəwaŋkəra, kəfe kəcsut im pibi, mere məbəlɛn'em.
41 Təsətə meren wəco mɛrəŋ ntɛ iyi nnə ndaram mə. Icbəc'am teta awut am
aran meren wəco kə maŋkəlɛ, kə meren mmɛ camət-tin, ta yəcəl yam yɛfɛt
yɛfɛt. Mba mənacepɛ-cepɛ kəway kem haŋ wəco.
42 Pəyənɛ fɛ Kanu ka papa kem Abraham, Kanu Kəwɛy-wɛy ka Siyaka
kəsol'em-ɛ, kə tantɛ tə məsak im ilukus waca wəsəkər. Kanu kənəŋk malap
mem, kə kələləs nkɛ inalələs waca mə, ti tə kəmbocɛsa su nendisna kiti.»
43 Kə Labaŋ oloku Yakuba: «Awut arkun akaŋɛ, awut aran akaŋɛ kəbəp yəcəl
yayɛ fəp yemi yə. Cəke c'intam məkə kəyənɛ awut em aran kə awut aŋɛ ŋaŋkom
mə-ɛ?
44 Ndɛkəl məder səsek danapa fər ya fum wələma kiriŋ ina kə məna.»
45 Kə Yakuba ɛlɛk tasar tin, k'ɛncəmbər pi cos teta kəpus ka pi.
46 Kə Yakuba oloku awɛnc aŋa: «Nəwɛtəs masar!» K'awɛnc aŋa ŋawɛtəs
masar kə ŋamboc tɛpɛsa. Kə ŋandɛ tɛpɛsa papəkə kəroŋ kə ŋandi yeri.
47 Kə Labaŋ ewe tɛpɛsa papəkə «Yekar Sahaduta,» * kə Yakuba nkən ewe pi
«Kaled.»†
48 Kə Labaŋ oloku: «Tɛpɛsa pampɛ peyi su məkə dacə.» Ti tə asəŋɛ pi tewe ta
Kaled.
49 Tɛpɛsa papəkə p'aŋwe sə Mispe, bawo Labaŋ ɛnaloku: «MARIKI kəgbɛkərɛ
su ina kə məna kə səndesələrɛnɛ.
50 Kə məntərəs awut em aran-ɛ, kə məlɛk sə aran aləma-ɛ, məcərɛ a bafə fum
eyi su dacə, mba Kanu yati.»
51 Kə Labaŋ oloku: «Tɛpɛsa pɛmpɛ, kə tasar təkə incəmbər ina kə məna dacə
mə.
52 Tɛpɛsa pa masar pampɛ kə tasar pɛcəmbər cos pampɛ peyi su dacə
kətəŋnɛ tes, a ifəsəcepər tɛpɛsa pampɛ kəkəcaŋərn'am kəyə ka pəlɛc, məna sə
ta məcepər tɛpɛsa pampɛ kə tasar pampɛ kəkəcaŋərn'em kəkəyə pəlɛc.»
53 Kə Labaŋ oloku: «Kanu ka Abraham kə Nahor, kə Kanu ka kas kəŋan kəyi
su dacə.» Kə Yakuba ɛndɛrmɛ Kanu Kəwɛy-wɛy ka papa kən Siyaka.
54 Kə Yakuba oloŋnɛ tərə tatəkə kəroŋ, k'ewe awɛnc aŋa kədedi yeri yayəkə.
Kə ŋandi yeri yayəkə kə ŋandirɛ tərə papəkə kəroŋ.

32

1 Kə Labaŋ ɛyɛfɛ bətbət suy, k'oncup awut-sə ən arkun k'aran, k'ontolanɛ ŋa,
k'osumpər dəpə kəlukus ka nde ndərən.

Yakuba kəlompəsnɛ kən kəbəpɛnɛ kə Esayu

2 Kə Yakuba sə ɛncəmɛ dəpə dən darəŋ, kə mɛlɛke a Kanu ŋancɛpsɛ kə darəŋ.
3 Yakuba endenəŋk mi, k'oloku: «Afan ŋa Kanu ŋə!» K'əsəŋ tofo tatəkə tewe
ta Mahanayim*.
4 Yakuba pəyi tadarəŋ k'osom nda wɛnc Esayu nwɛ ɛnayi kulum ka Edəm
mə, atəf ŋa Sehir.
5 Kə Yakuba osom ŋa ntɛ: «Ntɛ tə nəŋkəloku mariki wɛnc im Esayu: ‹A wəcar
kam Yakuba-ɛ, a iŋkə iwon nda Labaŋ haŋ.
6 Iyə cəna, səfale, ŋkesiya, cir, acar arkun kə aran. Ti t'isom'am nnə mariki
wɛnc im eyi mə, pəctam kəwosɛ ibɛrɛ.›»

---

* **31:47** Itə tatəkə cəAram cə «Tɛpɛsa pa sede» † **31:47** *Kaled* = CəHebəre «Tɛpɛsa pa sede» * **32:3** *Mahanayim* = CəHebəre «fan mɛrəŋ»

7 K'asom ŋaluksərnɛ nnɔ Yakuba eyi mɔ, kɔ ŋaloku kɔ: «Səŋkɔ nda wɛnc əm
Esayu, nkən sɔ kəlompəsnɛ k'ɛndɛ kədebəp əm, kɔ afum 400.»
8 K'abəkəc ŋɔntɔfəntərɛ Yakuba, kɔ kənesɛ kəsumpər kɔ. K'eyer afum akɔ
ŋanasol mɔ cəgba mɛrəŋ, kəbəp ŋkesiya, cir, cəna haŋ yɔkɔmɛ.
9 Kɔ Yakuba oloku: «Kɔ Esayu ɛntam afum a kəgba kin-ɛ, a kɔ ŋaŋyɛksɛ.»
10 Kɔ Yakuba oloku: «Kanu ka papa kem Abraham, Kanu ka papa
kem Siyaka, MARIKI nwɛ olok'im: ‹Məlukus atɔf ŋam nde aŋkom əm mɔ,
indeyɔn'am pətɔt!›
11 Ifɛtər layidi kɔ pətɔt mpɛ məŋkɛr'em mɔ, ina wəcar kam. Bawo ntɛ
inccepər Yurdɛn yayɛ mɔ, togbo tem gbəcərəm t'inatɔmpər, ndɛkəl oŋ iyer
afum em cəgba mɛrəŋ.
12 Ilɛtsɛn'am məbaŋ im, wɛnc im Esayu dəwaca! Bawo iŋnesɛ ta pədesut im,
kɔ iya ka awut em.
13 Kɔ məna Kanu mənalok'im: ‹Indey'əm pətɔt, indeyɔ yuruya yam ŋala
pəmɔ asənc ŋa dəkəba, nŋɛ antɔtam kələm mɔ.›»
14 Difɔ Yakuba ɛnacepərɛnɛ pibi. K'ɛyɛk-yɛk daka dən dɔkɔ ɛnakɛrɛ mɔ dacɔ
kəkɔpocɛ wɛnc Esayu:
15 Cir masar mɛrəŋ (200), mbiyofo wəco mɛrəŋ (20), ŋkesiya yɛran masar
mɛrəŋ (200) kɔ yorkun wəco mɛrəŋ (20),
16 kɔ yɔkɔmɛ yɛran wəco maas (30) kɔ awut ayi akɔ yɛncmɛsər mɔ, cəna cəran
wəco maŋkəlɛ (40), mura wəco (10), sɔfale səran wəco mɛrəŋ (20) kɔ sərkun
wəco (10).
17 Kɔ Yakuba ɔsɔŋ yɔcɔl yayɔkɔ fəp fa yi kɔ dokom da yi acar ɔn, k'oloku ŋa:
«Nəy'im kiriŋ, nəsolɛ yɔcɔl yayɛ dokom dokom, nəbəlɛnɛ yi kɔ yɔkɔ.»
18 K'osom wəcɔkɔ-cɔkɔ: «Kɔ nəŋkɔbəpɛnɛ kɔ wɛnc im Esayu a pəyif əm: ‹An'ɔ
məyɔnɛ? Deke məŋkɔ-ɛ? An'ɔyɔ yɔcɔl yayɛ məsolɛ mɔ-ɛ?›
19 Məloku kɔ: ‹Ya wəcar kam Yakuba yɔ, kəpocɛ kɔ nkɛ ɔsɔŋ im a ikenɛ mariki
mem Esayu mɔ. Mba nkən ɔfɔ wəkɔ ender im tadarəŋ mɔ.›»
20 K'osom sɔ kəsom kin kaŋkɔ, asolɛ yɔcɔl ya mɛrəŋ, ya maas kəbəp ka alpəs
akɔ ŋanayi tadarəŋ ŋasolɛ yɔcɔl mɔ: «Tatɔkɔ tɔ nəŋkɔloku Esayu kɔ nəŋkɔbəpɛnɛ-
ɛ.
21 Nəloku kɔ: ‹Wəcar kam Yakuba ender su wəkɔ tadarəŋ.›» Bawo Yakuba
ɛnaloku: «Kəpocɛ kaŋkɛ kəy'im kiriŋ mɔ, ik'iŋkɔtor-torɛnɛ kɔ abəkəc, a
sədenəŋkɛnɛ fɔr disrɛ. Tɔlɔma endekɔselɛn'em belbel.»
22 Kɔ yopocɛ yayɔkɔ yeyi kɔ kiriŋ, k'encepərɛnɛ pibi papɔkɔ dəndo dəkulum.

Yakuba kəsiməs kən kɔ Kanu

23 Kɔ Yakuba ɛyɛfɛ pibi papɔkɔ, k'ɛlɛk aran ɔn mɛrəŋ, amarəs aran ɔn mɛrəŋ
k'awut ɔn wəco kɔ pin, k'ɛncalɛnɛ ŋa dəŋgbəl da Yabɔk.
24 Ntɛ Yakuba ɛlɛk aran ɔn, k'ɛncalɛnɛ ŋa dəŋgbəl kɔ daka dɔkɔ ɛnayɔ mɔ fəp.
25 Kɔ Yakuba eyi di sona. Pəndebiyɛ, kɔ fum wələma ɛyɛfɛ kəsiməs kɔ Yakuba
haŋ dəsɔka.
26 Ntɛ wəsimsɛnɛ kən ɛnəŋk, eyi fɛ kətam kɔ mɔ, k'osut kɔ nnɔ dətɔkɔc. Kɔ
tɔkɔc ta Yakuba towur pəcsiməs kɔ fum wəkakɔ.
27 Kɔ fum wəkakɔ oloku: «Məsak im ikɔ, bawo pəyi kəyɔ panpan.» Kɔ Yakuba
oloku kɔ: «Ifɔsak əm məkɔ ta məntolan'em-ɛ.»
28 Kɔ fum wəkakɔ eyif Yakuba: «Cəke c'aŋw'am-ɛ?» Kɔ Yakuba oloku:
«Yakuba y'aŋw'em.»
29 Kɔ fum wəkakɔ oloku kɔ sɔ: «Yakuba yɔfɔsɔyɔnɛ tewe tam, Yisrayel† ŋ'ande
pacw'am, bawo məsiməs kɔ Kanu kɔ afum, kɔ məntam ŋa.»

† **32:29** *Yisrayel* = CəHebəre «kəsiməs kɔ Kanu»

30 Kɔ Yakuba eyif fum wəkakɔ: «Ilɛtsɛn'am məboncər im tewe tam.» Kɔ fum nwɛ eyif kɔ: «Ta ake tɔ məfaŋɛ kəcərɛnɛ tewe tem-ɛ?» Kɔ fum nwɛ ontolanɛ Yakuba dəndo.
31 Kɔ Yakuba ɔsɔŋ tofo tatɔkɔ tewe ta Peniyɛl‡, bawo nkɔn olokunɛ: «Inəŋk Kanu səgbətnɛnɛ, k'intɔfi.»
32 Dec dɛncpɛ a pəccepər Peniyɛl. Yakuba pəctorər tɔkɔc tɔn.
33 Ti tɔsɔŋɛ ntɛ awut a Yisrayel ŋantɔsɔm abənta ŋa dətɔkɔc mɔ, bawo abənta ŋa dətɔkɔc ŋɔ Kanu kənasut Yakuba, nde kəbɛnt ka dəkəcək kɔ kəbɛnt ka dəkumunt yɛmbəpɛnɛ mɔ.

33

Yakuba kəbəpɛnɛ kəŋan kɔ Esayu

1 Kɔ Yakuba eyekti kəro k'ɛnəŋk Esayu pəcder pəsɔlɛ afum tasar tin (100). Kɔ Yakuba eyer awut Leya, Rasɛl, kɔ acar aŋɛ mɛrəŋ dacɔ.
2 Kɔ Yakuba ɛncəmbər aran ɔn acar kiriŋ, k'awut aŋan ŋancɔnc ŋa, kɔ Leya ɛncɛk k'awut ɔn ŋayi kɔ darəŋ, kɔ Rasɛl ɛncəmɛ kɔ wan kɔn Isifu eyi kɔ darəŋ.
3 Kɔ nkɔn yati encepər ŋa fɔr kiriŋ, k'ontontnɛnɛ Esayu dəntɔf camət-mɛrəŋ, haŋ k'ɔlətərnɛ kɔ.
4 Kɔ Esayu ɛyɛksɛ kəkɔbəpɛnɛ kɔ Yakuba wɛnc, k'ɛsapnɛ kɔ, k'ɛnɛpsərnɛ kɔ dəkilim, k'oncup kɔ, kɔ ŋayɛfɛ fəp faŋan kəbok.
5 Kɔ Esayu eyekti kəro, k'ɛnəŋk aran kɔ awut, k'eyif: «Are ŋɔ akaŋɛ?» Kɔ Yakuba oloku kɔ: «Awut akaŋɛ ŋɔ Kanu kənamar im kəsɔtɔ nənəfər dən disrɛ, ina wəcar kam.»
6 Kɔ aran ɔn acar ŋalətərnɛ Esayu, kɔ awut aŋan, kɔ ŋantontnɛnɛ kɔ.
7 Kɔ Leya ɔlətərnɛ kɔ sɔ kɔ awut ɔn, kɔ ŋa sɔ ŋantontnɛnɛ kɔ, kɔ Isifu kɔ Rasɛl ŋalətərnɛ kɔ, kɔ ŋantontnɛnɛ kɔ.
8 Kɔ Esayu eyif kɔ: «Ake məndeyɔnɛ yɔcəl yayɛ səncepər-cepər mɔ?» Kɔ Yakuba oloku kɔ: «Kətəŋnɛ ka məna mariki mem k'inafaŋ. Ti t'inacɛm-cɛmnɛ kəsɔŋ əm yi.»
9 Kɔ Esayu oloku Yakuba: «Yɛlar im ina wɛnc im, məmɛŋkərnɛ yayɛ yɔyɔnɛ yam.»
10 Kɔ Yakuba oloku Esayu: «Ala. Ilɛtsɛn'am, kɔ pəyɔnɛ a isɔtər əm kətəŋnɛ, məwosɛ məbaŋ kəpocɛ kem. Ti t'imɔmənɛ kəro kam pəmɔ tɔkɔ aŋmɔmən kəro ka Kanu mɔ, kɔ məselɛn'em belbel.
11 Məbaŋ kəpocɛ kem nkɛ isɔŋ əm mɔ, bawo Kanu kəmar im k'isɔtɔ daka dɔkɔ ifaŋ mɔ fəp.» Kɔ Yakuba ɛncəmɛnɛ ti Esayu darəŋ haŋ kɔ wəkakɔ owosɛ kəbaŋ ka kəpocɛ kaŋkɔ.
12 Kɔ Esayu oloku: «Paŋkɔn, pasolnɛ dɔpɔ, in'endey'əm kiriŋ.»
13 Kɔ Yakuba oloku: «Mariki mem, məncərɛ a awut ŋancuca kəkɔtɛnɛ, k'isolɛ sɔ mir mowut kɔ mana mɛmɛsɛ. K'ayɔ yi yɔkɔt pəpɔŋ dɔsɔk din-ɛ yɔcəl yowut fəp yeŋfi.
14 Mariki mem məy'im kiriŋ, indey'əm tadarəŋ, pəpic-pəpic isurɛnɛ yɔcəl k'awut pɔkɔt, haŋ ibɛrɛ ndena wɛnc im nde atɔf ŋa Sehir.»
15 Kɔ Esayu oloku: «Isakər'am afum em alɔma akɔ isolɛ mɔ.» Kɔ Yakuba eyif Esayu: «Ak'indeyɔnɛ ŋa-ɛ? Tɛfaŋ ta ina, isɔtɔ kəŋaŋnɛ nnɔ məna mariki mem meyi mɔ.»
16 Dɔsɔk dadɔkɔ dɔ Esayu ɛlɛk dɔpɔ kəlukus ka Sehir.

Yakuba kəndɛ kɔn Səkɛm kəsək

17 Kɔ Yakuba ɔŋkɔ dare da Sukɔt. K'ɔlɔ kəlɔ kɔn k'ɔlɔnɛ yɔcəl yɔn ŋgbancan. Ti t'asɔŋɛ tofo tatɔkɔ tewe ta «Sukɔt*».

‡ **32:31** *Peniyɛl* = CəHebəre «kəro ka Kanu»
* **33:17** *Sukɔt* = CəHebəre «ŋgbancan»

18 Kɔ Yakuba ɛmbɛrɛ kətamnɛ disrɛ dare da Səkɛm, atɔf ŋa Kanaŋ. K'ɔŋkɔ
pəcəmbərəs dare kəsək kəbɛrɛ kɔn kəyɛfɛ ka Padaŋ-Aram.
19 K'ɛway awut a Hamɔr arkun dəwaca, papa ka Səkɛm, tofokəl ta antɔf nde
ɛnacəmbər abal mɔ. Ɛnaway di mɛncəmbəl† tasar tin (100).
20 Kɔ Yakuba ɛncəmbər di tetek toloŋnɛ Kanu, k'ewe tofo tatɔkɔ «El-Elohe-
Yisrayel‡».

34

Simeyɔŋ kɔ Lewy kəluksɛ ayɛk ŋa wəkirɛ kəŋan Dina nwɛ analapəs mɔ

1 Dina, wan wəran nwɛ Leya ɛnakomɛ Yakuba mɔ, ɛyɛfɛ kəkɔnəŋk awut aran
a dɔtɔf.
2 Səkɛm, wan ka Hamɔr wəHewy wəbɛ wəka dɔtɔf, ɛnəŋk kɔ, k'ɛmbaŋ kɔ,
k'ombocərnɛ kɔ, k'ɛlapəs kɔ.
3 Kɔ Səkɛm esektərnɛ teta Dina wan wəran ka Yakuba, haŋ dəmoloku mɔn
k'ɛsɛp kəsɔtɔ ka kəbɔtər ka Dina.
4 Kɔ Səkɛm oloku papa kɔn Hamɔr: «Məsɔŋ im wəyecəra wəkawɛ pəyɔnɛ
wəran kem wənɛncɛ.»
5 Kɔ Yakuba ende pəcərɛ a Səkɛm ɛncərɛ wan kɔn Dina dɛran. Mba ntɛ awut
a Yakuba arkun ŋanayi dalɛ kɔ yɔcɔl yɔn mɔ, kɔ Yakuba ɛncaŋkɛ ti haŋ kɔ ŋander
kəyɛfɛ dalɛ.
6 Kɔ Hamɔr papa ka Səkɛm ɔŋkɔ pəlok-lokər Yakuba.
7 Kɔ awut a Yakuba ŋander kəyɛfɛ dalɛ. Ntɛ ŋane moloku maməkɔ mɔ, kɔ
mosumpər ŋa. Kɔ pəntɛlɛ ŋa, bawo Səkɛm ɛnayɔ tɔyɔ ntɛ pənatɔmar paŋaŋnɛnɛ
kɔ Yisrayel mɔ: Kəkiyɛ kəcərɛ Dina wan ka Yakuba dɛran, ta ŋayɔnɛ akin ayi-ɛ.
8 Kɔ Hamɔr oloku ŋa ntɛ: «Wan kem Səkɛm ɛfaŋ kəfaŋ dəm wəkirɛ konu Dina
kənɛncɛ, nəsɔŋ kɔ kɔ pənɛncɛ, ilɛtsɛnɛ nu.
9 Antam kəkotərɛnɛ pacnɛncɛnɛnɛ. Nəde nəcsɔŋ su awut anu aran, nəclɛk
awut asu aran.
10 Nəndendɛ kɔ səna, atɔf ŋendeyi nu dəwaca pəmɔ səna, nəyi dɛ, nəccaməs,
nətɛn sɔ dɛ ntɔf.»
11 Kɔ Səkɛm oloku papa kɔ awɛnc a Dina: «K'isətər nu kəwosɛ-ɛ, iŋsɔŋ nu mpɛ
o mpɛ nəŋwer im mɔ.
12 Nəwer im kəfac kəpɔŋ kɔ yopocɛ yɛlarəm. Iŋsɔŋ nu yi. Mba nəsɔŋ
wəyecəra wəkawɛ Səkɛm pənɛncɛ.»
13 Kɔ awut a Yakuba arkun ŋantiŋkər Səkɛm kɔ kas bawo Səkɛm ɛnakiyɛ
kəcərɛ ka wəkirɛ kəŋan dɛran.
14 Kɔ awut a Yakuba ŋaloku Səkɛm kɔ kas: «Pəncuca su kəsɔŋ wəkirɛ kosu,
fum nwɛ antɔkənc mɔ, bawo tendeyɔnɛ kəlapəs kosu.
15 Kɔ səndewosɛ tɛfaŋ tonu-ɛ, mɛnɛ nəna sɔ nəwosɛ kəyi pəmɔ səna, ti tɔ
tatɔkɔ arkun aŋɛ ŋayi nu dacɔ mɔ fəp pakənc ŋa.
16 Tɛm tatɔkɔ səŋwosɛ kəclɛk awut anu aran sənɛncɛ, nəna sɔ dəmnɛ nəclɛk
akosu nəcnɛncɛ. Səndɛ nnɔ kɔ nəna payɔnɛ sɔ afum akin ayi.
17 Mba kɔ nəntətam kəne tɔkɔ səloku a pakənc nu mɔ, səŋlɛk wan kosu Dina,
səkɔ.»
18 Hamɔr kɔ wan kɔn Səkɛm ŋawosɛ moloku maməkɔ, kəwosɛ a pakənc ŋa.
19 Kɔ wan wərkun nwɛ oncop tɔyɔ tatɔkɔ, bawo ɛnabətər Dina haŋ pəcepərər.
Nkɔn Səkɛm sɔ, anabətər kɔ nde ndaraŋan patas aka di fəp.
20 Hamɔr kɔ Səkɛm ŋaŋkɔ nde dəkəbɛrɛ da dare daŋan, kɔ ŋaloku afum a dare:
21 «Afum akaŋɛ ŋasɔkɛ su bəkəc. Ŋawosɛ kəndɛ atɔf ŋaŋɛ ŋaccaməs, atɔf ŋaŋɛ
ŋɔwɔkəl ŋa. Ande paclɛkərɛnɛ aran kɔ ŋa.

† **33:19** CəHebəre «kesita» = kəway ka teŋkesiya kənayi tɛm tatɔkɔ CəHebəre «El, Kanu ka Yisrayel» ‡ **33:20** *El-Elohe-Yisrayel* =

22 Mba afum akaŋɛ kəwosɛ kəŋan kəndɛ kɔ səna, payɔnɛ akin ayi, mɛnɛ
pawosɛ arkun aŋɛ ŋayi su dacɔ mɔ fəp, pakənc ŋa pəmɔ ŋa.
23 Yɔcɔl yaŋan kɔ ca yaŋan fəp yɔfɔdeyɔnɛ yosu ba? Pawosɛ tɛfaŋ taŋan
gbəcərəm, ŋayi su dɛ.»
24 Akɔ ŋanakɔ dəkəbɛrɛ da dare daŋan mɔ fəp, kɔ ŋancəŋkəl Hamər kɔ wan kɔn
Səkɛm. Arkun akɔ ŋanader dəkəbɛrɛ da dare daŋan dəkəcəŋkəl mɔ fəp, k'aŋkənc
ŋa.
25 Tataka ta maas ta kəkənc kəŋan, akənc ŋayi kəcunɛnɛ, kɔ awut a Yakuba
mɛrəŋ, Simeyɔŋ kɔ Lewy awɛnc arkun a Dina, ŋalɛkəs sakma səŋan kɔ ŋander
ŋacop dəkəbɛrɛ da dare daŋan, nde afum a di ŋanacɛm-cɛmnɛ kəyi pəforu disrɛ
mɔ. Simeyɔŋ kɔ Lewy ŋawɛkərnɛ arkun a dɔtɔf kədifət haŋ kɔ ŋalip ŋa fəp.
26 Kɔ ŋandifɛnɛ sɔ Hamər kɔ Səkɛm sakma səŋan, kɔ ŋalɛk wəkirɛ kəŋan Dina
ndena Səkɛm kɔ ŋaŋkɔ.
27 K'awut a Yakuba ŋawɛkərnɛ sɔ afi, kɔ ŋaŋkiyər aka dare bawo mɛtɛlɛ
mɛnayi ŋa kəlapəs ka wəkirɛ kəŋan Dina.
28 Kɔ ŋalɛk ŋkesiya, cir, cəna, sɔfale, yɔcɔl yɔkɔ yɛnayi dare disrɛ kɔ dəkulum
mɔ fəp.
29 Kɔ awut a Yakuba ŋawɛtəs ca ya afi, awut aŋan, aran aŋan, kɔ ca yɔkɔ
ŋanabəp nda Səkɛm kɔ Hamər mɔ fəp kɔ ŋaŋkekərɛ.
30 Kɔ Yakuba oloku Simeyɔŋ kɔ Lewy: «Nəyɔ em pəlɛc tetonu tendesɔŋɛ
aka Kanaŋ kɔ aka Perisi ŋadeter im! Nəncərɛ a səmpicɛ, kəbɛrɛnɛ kɔ ŋander
kədesutɛnɛ kɔ ina, tɛm tatɔkɔ ŋandesut im ŋaləsər afum em.»
31 Kɔ awut a Yakuba ŋaloku kas kəŋan: «Səndewosɛ Səkɛm pəyɔ wəkirɛ kosu
pəmɔ wəran wəyi yamayama ba?»

35

Yakuba kəyɛfɛ Səkɛm pəkɔ Betel

1 Kɔ Kanu kəloku Yakuba: «Məyɛfɛ məpɛ məkɔ məndɛ Betel, məlompəs di
tetek tolonɲnɛ Kanu nkɛ kənawurər əm, ntɛ mənayɛksər wɛnc əm Esayu mɔ.»
2 Kɔ Yakuba oloku afum ɔn, kɔ akɔ ŋanayi kɔ nkɔn mɔ: «Nəwurɛ nu dacɔ canu
cəcikəra. Nəsɔkəsnɛ, nəsəkpər yɛbɛrnɛ.
3 Kəyɛfɛ k'ander, papɛrnɛ Betel. Dəndo iŋkɔcəmbər tetek tolonɲnɛ Kanu nkɛ
kənalok-lokər im dɔsɔk ndɛ inayi pəcuca disrɛ, a kɔ kəsol'em tɛm ntɛ inayi dɔpɔ
ickɔ decikəra mɔ.»
4 Kɔ ŋasɔŋ Yakuba canu cəcikəra ncɛ cənayi ŋa dəwaca mɔ fəp, kəbəp ya
dələŋəs yaŋan. Kɔ Yakuba ɛmət yi nde kətɔk kəpɔŋ kəŋkɔ kəyi Səkɛm kəsək mɔ.
5 Kɔ ŋaŋkɔ. Kɔ ayek-yek ŋa Kanu ŋɛŋgbəpərnɛ aka sədare səkəsək fəp, kɔ
ŋantɔtam kəcəmɛ awut a Yakuba darəŋ.
6 Kɔ Yakuba ŋambɛrɛ kɔ akɔ ŋanacəmɛ kɔ darəŋ mɔ fəp, kəkɔ ka Lus, ti tɔ tatɔkɔ
dare da Betel, atɔf ŋa Kanaŋ.
7 K'ɛncəmbər di tetek tolonɲnɛ Kanu, k'ewe tofo tatɔkɔ «El-Betel», bawo difɔ
Kanu kənawurər kɔ tɛm ntɛ ɛnayɛksər wɛnc mɔ.
8 Kɔ Debora, wəran nwɛ ɛnadusum Rebeka mɔ, efi. K'awup kɔ Betel tantɔf,
nde aŋkiri dəntɔf nŋɛ awe tewe ta «Kətɔk ka Mɛncər» mɔ.
9 Kɔ Kanu kəwurər sɔ Yakuba, ntɛ ɛmbɛrɛ Padaŋ-Aram mɔ, kɔ kəmpocɛ kɔ
pətɔt.
10 Kɔ Kanu kəloku kɔ: «Mən'aŋwe Yakuba, mba afɔsɔw'am tewe ta Yakuba
tatɔkɔ. ‹Yisrayel› ŋ'ande pacw'am oŋ.» Kɔ Kanu kəsɔŋ kɔ oŋ tewe ta Yisrayel.
11 Kɔ Kanu kəloku kɔ: «In'ɔyɔnɛ Kanu nkɛ kəntam mes fəp mɔ. Məyɔnɛ
wəkombəra, məla. Afum a tɔf yɛlarəm ŋɔ məndekom, abɛ ŋandewur əm dəris.

12 Atəf nŋɛ isəŋ Abraham kə Siyaka mə, indesəŋ əm ŋi kə yuruya yam kə məndecepər-ɛ. Indesəŋ ŋa atəf ŋaŋɛ.»
13 Kə Kanu kəmbəlɛ kə day, nde kənalok-lokər kə mə.
14 Kə Yakuba ɛncəmbər tasar da kəfo kaŋkə Kanu kənalok-lokər kə mə. K'oloŋər pi member kə moro məbəy teta kəpusɛ ka pi Kanu.
15 Kə Yakuba əsəŋ tofo tatəkə tewe ta Betel*, nde Kanu kənalok-lokər kə mə.

Kəkom ka Beŋyamin, defi da Rasɛl

16 Yakuba ɛyɛfɛ Betel kə afum ən. Ŋanawak kəbəlɛ sə kəbɛrɛ ka Efrata, kə Rasɛl oŋkom, kəkom kəcuy.
17 Eyi pəcuy pa kəkom kaŋkə, kə wəbaŋ kən wan oloku: «Ta mənesɛ, bawo məsətə sə wan wərkun!»
18 Ntɛ Rasɛl encfi mə, k'ewe wan wəkakə Bɛn-Oni†. Mba kə kas ewe kə Beŋyamin‡.
19 Kə Rasɛl efi. K'awup kə nde dəpə da Efrata, nde Betlɛhɛm.
20 Kə Yakuba ɛncəmbər tasar nde kufu ka Rasɛl, tasar popus papəkə ɛnacəmbər kufu ka Rasɛl mə, pəsərəyi di haŋ məkə.
21 Kə Yakuba əŋkə, pəcəmbər abal nde Mikədal-Edɛr takəroŋ.
22 Ntɛ Yakuba eyi atəf ŋaŋəkə mə, kə Ruben əŋkə pəfəntərər Bilha wəlakə ka papa kən, kə Yakuba ɛncərɛ ti.
Yakuba ɛnasətə awut arkun wəco kə mɛrəŋ:
23 Awut a Leya: Ruben coco ca Yakuba, Simeyəŋ, Lewy, Yuda, Isakar, kə Sabulon.
24 Awut a Rasɛl: Isifu kə Beŋyamin.
25 Awut a Bilha, wəmarəs ka Rasɛl: Dan kə Naftali.
26 Awut a Silpa, wəmarəs ka Leya: Kadu kə Asɛr. Awut a Yakuba ŋanayi akakə, aŋɛ ɛnakom Padaŋ-Aram mə.
27 Kə Yakuba ender kas Siyaka kəsək, nde Mamre, nde Kiriyat Arba, nde pəyənɛ Hebərəŋ mə, a kə Abraham kə Siyaka ŋanayi decikəra mə.
28 Kəwon ka Siyaka doru kənasətə meren tasar tin kə wəco camət maas (180).
29 K'eŋgbiŋ kifir. K'efi, k'ənəŋkəl atem ən akə ŋanafi mə, Siyaka ɛnasikər, doru dɛtəŋnɛ kə. K'awut ən Esayu kə Yakuba ŋawup kə.

36

Esayu kəndɛ kən nde atəf ŋa Edəm

1 Dokombəra da Esayu də dandɛ, nwɛ aŋwe sə Edəm mə.
2 Kə Esayu ɛlɛk aran ən, aran a Kanaŋ dacə: Ada, wan wəran ka Elon wəHewy, Oholibama wan wəran ka Ana, wan wəran ka Cibehəŋ wəHewy,
3 Basmat wan wəran ka Səmayila, wəkirɛ ka Nebayət.
4 Kə Ada oŋkomɛ Esayu Elifas, kə Basmat oŋkom Rehuwɛl.
5 Kə Oholibama oŋkom Yehus, Yahelam, kə Korah. Awut a Esayu ŋə akakə aŋɛ anakomɛ kə Kanaŋ mə.
6 Kə Esayu ɛlɛk aran ən, awut ən arkun kə aran, afum ən aka kələ kən, yəcəl yən kə ca yəkə ɛnasətə atəf ŋa Kanaŋ mə fəp, k'əŋkə atəf ŋələma. K'əmbəlɛ wɛnc Yakuba,
7 bawo yəcəl yɛnalar ŋa, ta ŋantam kəyi tofo tin-ɛ. Atəf nŋɛ ŋanayi mə ŋɛnafɛtər ŋa teta yəcəl yaŋan yɛlarəm.
8 Kə Esayu ɛndɛ nde mərə ma Sehir. Esayu, nkən ancwe sə Edəm.

Yuruya ya Esayu

---

* **35:15** *Betel* = CəHebəre «Kələ ka Kanu» † **35:18** *Bɛn-Oni* = CəHebəre «wan wəka pucuy» ‡ **35:18** *Beŋyamin* = CəHebəre «Wan wəka kəca kətət»

9 Dokombəra da Esayu, də dandɛ wətem ka yuruya nyɛ aŋwe Edəm mə, nde
məra ma Sehir kəroŋ.
10 Mewe ma awut a Esayu mə mamɛ: Elifas wan ka Ada wəran ka Esayu,
Rehuwɛl wan ka Basmat wəran ka Esayu.
11 Awut a Elifas ŋanayənɛ: Teman, Omar, Sefo, Kahetam, kə Kenas.
12 Timna wəlakə ka Elifas ɛnayi wan ka Esayu. K'oŋkomɛ Elifas Amalɛk.
Awut a Ada ŋə akakə wəran ka Esayu.
13 Mewe ma awut a Rehuwɛl mə mamɛ: Nahat, Serah, Sama, kə Misa. Awut
a Basmat ŋə akakə wəran ka Esayu.
14 Mewe ma awut a Oholibama wan wəran ka Ana, wansə ka Cibehəŋ,
wəran ka Esayu: K'oŋkomɛ Esayu Yehus, Yahelam, kə Korah.
15 Mewe ma abɛ a yuruya ya Esayu mɛmɛ: Awut abɛ a Elifas, coco ca Esayu:
Wəbɛ Teman, wəbɛ Omar, wəbɛ Sefo, wəbɛ Kenas,
16 wəbɛ Korah, wəbɛ Kahetam, kə wəbɛ Amalɛk. Abɛ a Elifas ŋə akakə, atəf
ŋa Edəm. Awut a Ada ŋə akakə.
17 Awut a Rehuwɛl, wan ka Esayu ŋə akaŋɛ: Wəbɛ Nahat, wəbɛ Serah, wəbɛ
Sama, kə wəbɛ Misa. Abɛ a Rehuwɛl ŋə akakə atəf ŋa Edəm. Awut a Basmat ŋə
akakə, wəran ka Esayu.
18 Awut a Oholibama ŋə akaŋɛ, wəran ka Esayu: Wəbɛ Yehus, wəbɛ
Yahelam, kə wəbɛ Korah. Abɛ a Oholibama ŋə akaŋɛ wan wəran ka Ana,
wəran ka Esayu.
19 Awut a Esayu ŋə akakə, kə abɛ aŋan. Esayu nwɛ ancwe sə «Edəm» mə.
20 Awut a Sehir wəHori ŋə akaŋɛ: Lotaŋ, Sobal, Cibehəŋ, Ana,
21 Disəŋ, Eser, kə Disaŋ. Abɛ aHori ŋə akakə, awut a Sehir nde atəf ŋa Edəm.
22 Awut a Lotaŋ ŋanayənɛ Hori kə Hemam. Wəkirɛ ka Lotaŋ ɛnayənɛ Timna.
23 Awut a Sobal ŋanayənɛ Alwaŋ, Manahat, Ebal, Sefo, kə Onam.
24 Awut a Cibehəŋ ŋanayənɛ Aya kə Ana. Ana wəkakə ɛnafir kələmp nde
dətɛgbərɛ, pəkə dəŋkɛk səfale sa papa kən Cibehəŋ.
25 Awut a Ana ŋanayənɛ Disəŋ kə Oholibama, wan ka Ana wəran.
26 Awut a Disaŋ ŋanayənɛ: Hemdaŋ, Esbaŋ, Yitəran, kə Keran.
27 Awut a Eser ŋanayənɛ: Bilaŋ, Sawaŋ, kə Akaŋ.
28 Awut a Disaŋ ŋanayənɛ Huc kə Araŋ.
29 Abɛ a Hori ŋə akaŋɛ: Wəbɛ Lotaŋ, wəbɛ Sobal, wəbɛ Cibehəŋ, wəbɛ Ana,
30 wəbɛ Disəŋ, wəbɛ Eser, wəbɛ Disaŋ. Abɛ a Hori ŋa akakə, abɛ aŋan atəf ŋa
Sehir.
31 Tɛm tatəkə abɛ ŋanatəmpər fɛ kərɛsna dɛbɛ nde atəf ŋa Yisrayel. Mewe ma
abɛ aŋɛ ŋanacepər atəf ŋa Edəm mə, mə mamɛ:
32 Bela, wan ka Behor, ɛnayənɛ wəbɛ Edəm, tewe ta dare dən tɛnayənɛ
Dinaba.
33 Kə Bela efi. Kə Yobab wan ka Serah wəka Bəcəra ɛlɛk dɛbɛ dən.
34 Kə Yobab efi. Kə Hucam wəka atəf ŋa Temani ɛlɛk dɛbɛ dən.
35 Kə Hucam efi. Kə Hadad wan ka Bedadu ɛlɛk dɛbɛ dən. Nkən ɛnacəmbər
Madiyaŋ nde kulum ka Mohab. Tewe ta dare dən tɛnayənɛ Awit.
36 Kə Hadad efi. Kə Samla wəka Masreka ɛlɛk dɛbɛ dən.
37 Kə Samla efi. Kə Sawul wəka dare da Rehobot Dəkəŋgbəkə ɛlɛk dɛbɛ dən.
38 Kə Sawul efi. Kə Bal Hanan, wan ka Akbər, ɛlɛk dɛbɛ dən.
39 Kə Bal Hanan wan ka Akbər efi. Kə Hadar ɛlɛk dɛbɛ dən. Tewe ta dare dən
tɛnayənɛ Pawu, kə tewe ta wəran kən tɛnayənɛ Mehetabɛl, wan ka Matɛrodu
wəran, wan ka Mesahabu wəran.
40 Mewe ma abɛ a Esayu mə maməkə, dəcor dəcor, dətəf təf. Pəmə tatəkə
mewe maŋan moloku ti mə: Wəbɛ Timna, wəbɛ Alwa, wəbɛ Yetet,
41 wəbɛ Oholibama, wəbɛ Ela, wəbɛ Pinəŋ,

42 wəbɛ Kenas, wəbɛ Teman, wəbɛ Mibəcar,
43 wəbɛ Makdiyɛl, wəbɛ Iram. Akaŋɛ ŋanayɔnɛ abɛ a Edɔm, kɔ dəkəndɛ daŋan
atɔf ŋɔkɔ ŋanayɔnɛ abɛ mɔ. Esayu ɛnayɔnɛ wətem ka aka Edɔm.

37
Tecepərɛnɛ ta Isifu

37-50

Taruku ta Yakuba k'afum ɔn

Mɛwɛrəp ma Isifu

1 Kɔ Yakuba ɛndɛ atɔf ŋa Kanaŋ nde kas ɛnandɛ mɔ.
2 Dokombəra da Yakuba dɛndɛ: Kəsɔtɔ ka Isifu meren wəco kɔ camət-mɛrəŋ,
kɔ Isifu ɛyɛfɛ pəccɛpsɛ awɛnc aŋa darəŋ ŋackɛk ŋkesiya kɔ cir. Pəyɔnɛ wan wəfɛt,
pəccəmɛ awut arkun a Bilha kɔ Silpa darəŋ, aran a kas. Mba Isifu encder
pəcsɔŋɛ papa kəŋan kəcarɛ mɛcɛmcɛmnɛ mɛlɛc məkɔ menccepər di mɔ fəp.
3 Yakuba* ɛnabətər Isifu pətas awut ɔn alpəs aŋɛ fəp, bawo detem disrɛ
d'ɛnasɔtɔ kɔ. Kɔ Yakuba ɔsɔt burumus bɔnɔŋkəsəl lom k'ɔsɔŋ bi Isifu.
4 Kɔ awɛnc a Isifu ŋande ŋanəŋk, a kas kəŋan ɔmbətər Isifu pətas ŋa fəp. Kɔ
ŋamɛŋkɛ Isifu mɛtɛlɛ mamɔkɔ. Kɔ ŋayi ta ŋaŋlok-lokər Isifu belbel-ɛ.
5 Kɔ Isifu ɛwɛrəp, k'ɔŋkɔ pəloku mere mamɔkɔ awɛnc aŋa, kɔ akakɔ
ŋananŋkanɛ sɔ kəter kɔ.
6 Kɔ Isifu oloku ŋa: «Awɛnc im aŋa, nəcəŋkəl mere mmɛ iwɛrəpna mɔ!
7 Dəkulum ayina pacsek mɛmpəlɛ. Pəwon fɛ kɔ kilim kem ka mɛmpəlɛ
kəyɛfɛ kɔ kəncəmɛ sot! Kɔ cilim ca mɛmpəlɛ ma nəna cənder cənɔŋkər kem,
kɔ cəntontnɛnɛ ki.»
8 Kɔ awɛnc aŋa ŋaloku kɔ: «Mba məna məncɛm-cɛmnɛ kəyɔnɛ ka wəbɛ ka səna
ba? Məyi su kəroŋ?» Kɔ ŋambɛrɛnɛ sɔ kəter kɔ teta moloku mɔn mamɔkɔ.
9 Kɔ Isifu endesɔ pəwɛrəp, k'oloku sɔ ti awɛnc aŋa. K'oloku: «Iwɛrəpna sɔ:
Dec, ŋof kɔ cɔs wəco kɔ pin yontontnɛn'em.»
10 Kɔ Isifu oloku mere mamɔkɔ papa kɔn kɔ awɛnc aŋa. Kɔ papa kɔn oŋkul-
kulər kɔ, k'eyif kɔ: «Cəke cɔ mere mamɛ məwɛrəp mɔ moloku-ɛ? Məncɛm-
cɛmnɛ a səndeder, iya kam, awɛnc əm aŋa, kɔ ina sədetontnɛn'am dəntɔf?»
11 Kɔ awɛnc a Isifu ŋayɔnɛ kɔ kəraca. Mba kɔ kas kəŋan ɛmɛŋkərnɛ kəwɛrəp
kaŋkɔ.

Awɛnc a Isifu ŋancaməs kɔ

12 Kɔ awɛnc a Isifu ŋande ŋawur, kəkɔkɛk ŋkesiya kɔ cir ya kas kəŋan nde
Səkɛm.
13 Kɔ Yakuba oloku Isifu: «Awɛnc əm aŋa ŋayi Səkɛm ŋawurɛnɛ yɔcɔl
kəkɔsɔmət. Məder, ifaŋ kəsom əm nde ŋayi mɔ.» Kɔ Isifu owosɛ: «In'ɛwɛ!»
14 Kɔ Yakuba oloku kɔ: «Məkɔ məmɔmən em kɔ pəyɔnɛ a daka o daka dɔyɔ fɛ
awɛnc əm aŋa kɔ yɔcɔl yɛfɛt yɛfɛt-ɛ. Məder məlok'im ti.» K'osom kɔ kəyɛfɛ ka
aranta ŋa Hebərəŋ, kɔ Isifu ɔŋkɔ Səkɛm.
15 Kɔ wərkun wələma ɔŋkɔ pəbəp kɔ pəckafələ-kafələ dəkulum. Kɔ wərkun
nwɛ eyif kɔ: «Ake məntɛn-ɛ?»
16 Kɔ Isifu oloku kɔ: «Awɛnc im aŋa ŋ'intɛn, ilɛtsɛn'am məmentər im nde ŋayi
kəkɛk yɔcɔl mɔ.»
17 Kɔ wərkun nwɛ oloku kɔ: «Ŋayɛfɛ dɛ, inenɛna ŋa ŋacloku: ‹Paŋkɔn kəca ka
Dotaŋ.›» Kɔ Isifu ɛncəmɛ ni yaŋan darəŋ kɔ yɔcɔl haŋ k'ɔŋkɔ pəbəp ŋa Dotaŋ.
18 K'awɛnc aŋa ŋanəŋk kɔ pəbəlɛ, ta ɛntabəp ŋa-ɛ, kɔ ŋasekɛ kɔ kədif.
19 Kɔ ŋalokɛnɛ: «Wəbɛ ka kəwɛrəp ender wəkɔ.

---

* **37:3** CəHebəre «Yisrayel» = tewe tantɛ tɔ Kanu ki sərka kənasɔŋ Yakuba. Məmɔmən

20 Nəder oŋ padif kɔ, pagbal kɔ nde dəkələmp. Pakɔ paloku a wɛsɛm wɔsɔm
kɔ. Paməmən oŋ daka ndɛ kəwɛrəp kɔn kəndeyɔnɛ mɔ.»
21 Kɔ Ruben ene ti, k'ɛmbaŋ kɔ akakɔ dəwaca. K'oloku: «Ta pasɔŋɛ kɔ kəfi.»
22 Kɔ Ruben oloku sɔ: «Ta nəwurɛ mecir! Nəgbal kɔ kələmp kaŋkɛ kəyi nnɔ
dətɛgbərɛ mɔ. Ta nədeŋər kɔ kəca!» Ɛnaloku ŋa moloku mamɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
pətam kəyac Isifu defi, pəkenɛ kɔ kas mɔ.
23 Ntɛ Isifu ɛmbəp awɛnc aŋa mɔ, kɔ akakɔ ŋawurɛ kɔ burumus bɔnɔŋkəsəl
lom bəkɔ ɛnabɛrnɛ mɔ.
24 Kɔ ŋasumpər kɔ, kɔ ŋantorɛ kɔ dəkələmp. Kələmp kaŋkɔ kənawosər, ali
domun kənayɔ fɛ.
25 Kɔ ŋandɛ ŋacdi yeri, ŋandeyekti fər, kɔ ŋanəŋk afum a Səmayila ŋayɛfɛ atəf
ŋa Kaladu. Yəkɔmɛ yaŋan yɛsarɛ suray, cəl kɔ labundɛ nyɛ ŋanckekərɛ Misira
mɔ.
26 Kɔ Yuda eyif awɛnc aŋa: «Ta ake tɔ andedifɛ wɛnc kosu pamɛŋk mecir
məŋ-ɛ?
27 Nəder pacamsər kɔ afum a Səmayila. Ta padeŋər kɔ kəca. Bawo wɛnc
kosu ɔfɔ, mecir min mayi mɔ ampaŋnɛ.» K'awɛnc aŋa ŋanenɛ kɔ moloku
maməkɔ.
28 Kɔ acaməs aMadiyaŋ aŋɛ ŋanccepər mɔ, ŋampɛnɛ Isifu dəkələmp. Kɔ
awɛnc a Isifu ŋancamsər kɔ aMadiyaŋ gbeti ncəmbəl wəco mɛrəŋ, k'aMadiyaŋ
ŋaŋkekərɛ Isifu Misira.
29 Ntɛ Ruben oluksərnɛ kədeməmən kələmp disrɛ mɔ, ɛmbəp fɛ sɔ Isifu
kələmp disrɛ. K'ɛwal-wali yɛbɛrnɛ yɔn.
30 K'ɛŋkafəlɛ nnɔ awɛnc aŋa ŋayi mɔ, k'oloku: «Wan nwɛ eyi fɛ sɔ nnɔ
dəkələmp! Cəke indeyɔ oŋ-ɛ?»
31 Kɔ ŋalɛk burumus ba Isifu, kɔ ŋafay ambiyofo amera, kɔ ŋasopət burumus
babəkɔ mecir.
32 Kɔ ŋaŋkenɛ kas kəŋan burumus bɔnɔŋkəsəl lom ba Isifu babəkɔ, kɔ ŋaŋkɔ
ŋacloku kas kəŋan: «Yamos yayɛ yɔ səŋkɔ sənəŋk. Məna sɔ məməmən ma kɔ
pəyɔnɛ a burumus ba wan kam bɔ-ɛ.»
33 Kɔ Yakuba ɛnɛpəl bi, k'oloku: «Burumus ba wan kem bɔ! Wɛsɛm wɛlɛc
wələma wɔsɔm kɔ! Wɛsɛm wɛwatəri-watəri kɔ!»
34 Kɔ Yakuba ɛwal-wali yamos yɔn, k'esekənɛ kəloto k'abɛk defi. K'ombok
wan kɔn Isifu mataka mɛlarəm.
35 Kɔ awut ɔn arkun kɔ aran fəp ŋayɛfɛ kətorɛ-torɛ kɔ abəkəc. Mba
k'ombupərɛ kəlɛtsɛnɛ fəp. K'oloku: «Indebok wan kem haŋ dəsɔk ndɛ in-
dekɔbəp kɔ dabiya mɔ!» K'ɛncəmɛ kəbok ka wan kɔn darəŋ.
36 Kɔ aMadiyaŋ ŋancaməs Isifu Misira. Kɔ Potifar wətupɛ ka Firawona yeri
nwɛ ɛnayɔnɛ wəbɛ ka abum a dəsaŋka sa Firawona mɔ, ɛway kɔ.

38

Yuda kɔ Tamar

1 Tɛm tatɔkɔ, Yuda pəbɔlɛnɛ awɛnc aŋa, k'ɔŋkɔ pəyi kɔ wərkun wələma nwɛ
ancwe Hira mɔ, wəka Adulam ɛnayi.
2 Dəndo, kɔ Yuda ɛnəŋk wəyecəra wəKanaŋ wələma pacwe kɔ Suwa. K'ɛlɛk
kɔ k'ɛnɛncɛ k'ombocərnɛ kɔ.
3 Kɔ Suwa ɛmbɛkəs, k'oŋkomɛ Yuda wan wərkun k'ewe kɔ Er.
4 K'ɛmbɛkəs sɔ k'oŋkom wan wərkun k'ɔsɔŋ kɔ tewe ta Onaŋ.
5 K'ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəkom wan wərkun nwɛ ɛnawe Sɛlah mɔ. Dare da Kisibu
Yuda ɛnayi tɛm ntɛ Suwa onckom Sɛlah mɔ.
6 Kɔ Yuda ɛfacɛ coco cɔn wəyecəra nwɛ ancwe Tamar mɔ.
7 Mba Er, nwɛ ɛnayɔnɛ coco ca Yuda mɔ, ɛnatesɛ fɛ fər ya MARIKI kiriŋ. Kɔ
MARIKI ɔsɔŋɛ kɔ kəfi.

8 Kɔ Yuda oloku tɔŋɔ tɔn Onaŋ: «Məbocərnɛ wəran ka wəbek'am. Məsɔŋɛ
wəran kɔn pəsətɔnɛ kɔ yuruya.»
9 Ntɛ Onaŋ ɛnacərɛ a awut aŋɛ endesɔŋ wəran ka wəbek'ɔn, ŋafədeyɔnɛ akɔn
mə, kɔ Onaŋ ŋanckɔnafəntərɛ kɔ wəran ka wɛnc-ɛ, pəcloŋ domun dɔn d'arkun
dəntəf, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ɔsɔŋɛ wɛnc kəsətɔ yuruya mə.
10 Məyɔ mɔn mamək mɔncbət fɛ MARIKI, k'ɔsɔŋɛ sɔ nkɔn Onaŋ kəfi.
11 Kɔ Yuda oloku Tamar wəran ka wan kɔn: «Məndɛ kəbal ka wos əm
ndena papa kam haŋ wan kem wərkun Sɛlah pəcbɛk.» Bawo Yuda onclokunɛ:
«Wəkawɛ sɔ kəfi k'ender pəmɔ abek'ɔn.» Kɔ Tamar ɔŋkɔ pəyi nde kəlɔ ka papa
kɔn.

12 Kɔ mataka mɛlarəm mencepər, kɔ wan wəran ka Suwa, wəran ka Yuda,
efi. Ntɛ abəkəc ŋɛnator Yuda mə, k'ɛmpɛrnɛ kəca ka Timna kɔ wanapa kɔn
Hira wəka Adulam, nde akɔ ŋancfon ŋkesiya yɔn ŋanayi mə.
13 K'aŋkɔ paloku Tamar: Konci kam ɛntas Timna kəkɔfon ŋkesiya yɔn yɛfɛt.
14 Kɔ Tamar owurɛ yamos yɔn ya cəbokəra, k'ɛŋgbalərnɛ kəloto, k'ɛnɛpsərnɛ
ki, k'ɔŋkɔ pəndɛ dəkəbɛrɛ da Enayim nde dɔpɔ da Timna. Bawo ɛnanəŋk a
Sɛlah ɛmbɛk, k'antɔlɛk kɔ pasɔŋ Sɛlah pəyɔnɛ wəran kɔn.
15 Kɔ Yuda ɛnəŋk Tamar, kɔ pəyi kɔ pəmɔ wəran wəyamayama, bawo
ɛnakumpənɛ kəro.
16 Kɔ Yuda ɛncaŋ Tamar moloku dɔpɔ: «Taŋkɔn, səkɔ səfəntərɛ.» Bawo Yuda
ɛnacərɛ fɛ a wəran ka wan kɔn wərkun ɔfɔ. Kɔ Tamar eyif kɔ: «Ake məndekɔsɔŋ
im, kɔ məmbocərn'em-ɛ?»
17 K'oloku: «Iŋkəkɛr'am wir wowut yɔcɔl yem dacɔ.» Kɔ Tamar oloku: «Mɛnɛ
məsɔŋ im paka pələm itɔmpər haŋ məckɛrɛ wir wowut wawəkɔ.»
18 Kɔ Yuda eyif kɔ: «Ake indesɔŋ əm haŋ ickɛrɛ wir wowut nwɛ-ɛ?» Kɔ Tamar
oloku kɔ: «Məsɔŋ im tamp tam, kəbənda kɔ kəgbo kaŋkɔ məntɔmpər mɔ.» Kɔ
Yuda ɔsɔŋ kɔ yi. Kɔ Yuda ɛfəntərɛ kɔ Tamar, kɔ Tamar ɛmbɛksɛ Yuda.
19 Kɔ Tamar ɛyɛfɛ k'ɔŋkɔ, k'owurɛ kəloto kaŋkɔ ɛnagbalərnɛ mɔ, k'ɛmbɛrnɛ
sɔ yamos yɔn ya kəbal.

20 Kɔ Yuda osom wanapa kɔn wəAdulam, a pəkenɛ Tamar wir wowut,
pəkɛrɛnɛ ca yɔkɔ ɛnacəmbər di sɛkɛ mɔ. Mba ɛnanəŋk fɛ kɔ.
21 Kɔ wəkakɔ ɔŋkɔ pəcyifət afum akɔ ɛnabəp di mɔ: «Deke wəran wətɛn arkun,
nwɛ ɛncəmɛna nnɔ dɔpɔ da Enayim mɔ, eyi-ɛ?» Kɔ akakɔ ŋaloku kɔ: «Wəran
wətɛn arkun ɔfɔcəmɛ nnɔ.»
22 Kɔ wərkun nwɛ olukus k'ɔŋkɔ pəcloku Yuda: «Inəŋk fɛ kɔ. Ali afum a tofo
tatɔkɔ ŋaloku: ‹A wəran wətɛn arkun eyi fɛ nnɔ.›»
23 Kɔ Yuda oloku: «Pəmɛŋkərnɛ ca yem yɔkɔ ɔntɔmpər mɔ! Ta patɛnərnɛ
malap. Bawo isom pakenɛ kɔ wir wowut kɔ məntɔnəŋk kɔ.»
24 Ntɛ yof maas yencepər mɔ, k'ande paloku Yuda: «Wəran ka wan kam
ɔŋkɔt yamayama, kɔ tɔsɔŋɛ kɔ kəbɛkəs.» Kɔ Yuda oloku: «Nəwurɛnɛ kɔ. Pacɔf
kɔ!»
25 Ntɛ asolɛ kɔ kəwurɛnɛ doru mɔ, k'osom nda konci kɔn: «Wəbɛkəsəs kem
ɔyɔ ca nyɛ. Məsɛp məcərɛ nwɛ ɔyɔ tamp pampɛ, kəbənda kaŋkɛ, kɔ kəgbo kaŋkɛ
mɔ.»
26 Kɔ Yuda ɛnɛpəl yi. K'oloku: «Tamar olomp pətas im, bawo iwosɛ fɛ kəsɔŋ
kɔ wan kem Sɛlah.» Difɔ tɛnalip ɛncərɛ fɛ kɔ sɔ dɛran.

27 Ntɛ Tamar ɛyɛfɛ kəkom mɔ, k'anəŋk a cəberi cəyi kɔ dəkor.
28 Tamar eyi kəkom. Kɔ wan wəcɔkɔ-cɔkɔ owurɛ kəca. Kɔ wəran wəbaŋ wan
osumpər kənaka nkɛ kəca k'oŋkot kɔ debeŋa deyim dəkəca, pəcloku: «Wəkawɛ
andenuŋkɛnɛ kəkom.»

29 Mba kɔ kənaka nkɛ kəliŋ kəca, kɔ wɛnc onuŋkɛnɛ kəwur. Kɔ wəbaŋ wan
eyifnɛ: «Kəpəc kəre kɔ məwurɛ kaŋkɛ-ɛ?» Kɔ Tamar ewe wan wəkakɔ Pɛrɛc. *
30 Kɔ wan wəka mɛrəŋ owur, nwɛ anakot debeŋa dəkəca mɔ, kɔ Tamar ewe
wəkakɔ tewe ta Serah. †

39

Isifu kiyi kɔn Misira ndena Potifar

1 K'aŋkekərɛ Isifu Misira. Kɔ Potifar wəMisira, wəbɛ wəpɔŋ wəka firawona,
nwɛ ɛnayɔnɛ wəkiriŋ ka abum ɔn mɔ, ɛway kɔ afum a Səmayila dəwaca akɔ
ŋanakɛrɛ kɔ Misira mɔ.
2 MARIKI ɛnasolɛ Isifu, pəcuca fəp pɔ MARIKI ɛncbaŋ kɔ. Kəlɔ ka Mariki mən
wəMisira k'ɛnayi.
3 Kɔ Mariki mən ɛnəŋk a MARIKI osolɛ Isifu. Mosumpər mən fəp, MARIKI
ɛncmar kɔ mectesɛ kɔ dəwaca.
4 Kɔ Isifu ende pəsɔtɔ kəlaŋ ka wəbɛ kən nwɛ ɛncbəcɛ mɔ. Kɔ wəkakɔ ɛlɛk kɔ,
k'ɔsɔŋ kɔ dɛbɛ da kəcəmbər-cəmbər mes ma kəlɔ kən disrɛ. K'ɛlɛk daka dən fəp,
k'ɛmbɛr di Isifu dəwaca pəclompsɛ-lompsɛ kɔ di kəcəmbər-cəmbər.
5 Ntɛ Potifar ɛlaŋ Isifu, a k'ɔsɔŋ kɔ kəcəmbər-cəmbər ka mes ma kəlɔ kən
disrɛ fəp mɔ, kɔ MARIKI ompocɛ kəlɔ ka wəMisira nwɛ, teta Isifu. Kɔ kəpocɛ
ka MARIKI kəsumpər daka da Potifar fəp, kəyɛfɛ dɛkɛr haŋ nde dalɛ.
6 K'ɛsakərɛ teta daka dən fəp Isifu, nkən ɛnasumpər fɛ sɔ ntɛ o ntɛ mɛnɛ yeri
nyɛ encdi mɔ.

Isifu kɔ wəran ka Potifar

Mba Isifu fum wətɔt teyi ɛnayi.
7 Ntɛ mes mamɔkɔ mencepər mɔ, kɔ wəran ka mariki mən ende pəcencər
Isifu fɔr, k'oloku kɔ: «Məfəntərɛ kɔ ina!»
8 Kɔ Isifu ɛfati. K'oloku wəran ka mariki mən: «Mənəŋk ntɛ mariki mem ɛlɛk
mes mən fəp k'ɛmbɛr im dəwaca mɔ, tɔsɔŋɛ ɔfɔsɔyɔ ntɛ o ntɛ dɛkɛr k'ɛlɛk sɔ daka
dən fəp k'ɔsɔŋ im kəcəmbər-cəmbər.
9 Fum nwɛ o nwɛ eyi fɛ nnɔ kəlɔ kaŋkɛ nwɛ elelɛ pəcepər im mɔ.
Ɔmənɛnɛ f'em ntɛ o ntɛ ta kəlɔ kaŋkɛ mɛnɛ məna, bawo wəran kən məyɔnɛ.
Ak'endesɔŋ'em oŋ kəyɔ pəlɛc pɔpɔŋ, iciyanɛ sɔ Kanu-ɛ?»
10 Kɔ wəran nwɛ ɛncəmɛnɛ Isifu moloku mamɔkɔ darəŋ haŋ mataka
mɛlarəm. Mba Isifu ɛnawosɛ fɛ mɛcɛm-cɛmnɛ mən, kəcərɛ a ŋafəntərɛ kɔ nkən.
11 Dəsɔk dəlɔma, kɔ Isifu ɛmbɛrɛ dukulɔ dəkəlompəs yɛbəc yɔn. Mba dəsɔk
dadɔkɔ afum a kəlɔ kaŋkɔ ali wəkin ɛnayi fɛ dɛkɛr.
12 Kɔ wəran nwɛ osumpər pɛbɛrnɛ pa Isifu k'oloku kɔ: «Məfəntərɛ kɔ ina!»
Kɔ Isifu ɛsakərɛ kɔ pɛbɛrnɛ pɔn, k'ɛyɛksɛ k'owur doru.
13 Ntɛ wəran nwɛ ɛnəŋk a Isifu ɛsakərɛ kɔ pɛbɛrnɛ pɔn dəwaca, k'ɛyɛksɛ
k'owur doru mɔ.
14 K'ewe afum a kəlɔ kəŋan k'oloku ŋa ntɛ: «Nənəŋk, wəHebəre nwɛ wos im*
ɛŋkɛrɛ pədefani su mɔ. Isifu ender im a pədefəntərɛ kɔ ina. Ti tɔ iŋkul-kulɛnɛ
pəpɔŋ.
15 Ntɛ endecərɛ a kəpɛnɛ k'indɛ dim mɔ, k'ɛyɛksɛ. K'ɛsakər'em pɛbɛrnɛ pɔn
kɔ nkɔn owur nde doru.»
16 Kɔ wəran nwɛ ombocərnɛ pɛbɛrnɛ pa Isifu kəsək, haŋ mariki ma Isifu
pəcbɛrɛ dɛkɛr.
17 Kɔ wəran nwɛ oloku wos tin tayi, k'oloku kɔ: «Wəcar wəHebəre nwɛ
məŋkɛrɛ su mɔ, ender im a pədefan'im.

---

* **38:29** *Pɛrɛc* = «kəpəc» † **38:30** *Serah* = «Kəpɛ ka dec» * **39:14** Potifar

18 Mba ntɛ iŋkulɛ-kulɛ pəpəŋ mɔ, k'ɛsak pɛbɛrnɛ pɔn nnɔ iyi mɔ. Kɔ nkɔn
ɛyɛksɛ k'owur nde doru.»
19 Ntɛ mariki ma Isifu ene moloku ma wəran kɔn, nwɛ oncloku kɔ: «Ntɛ tɔ
wəcar kam ɔy'em!»
20 Kɔ mɛtɛlɛ məpəŋ mosumpər mariki ma Isifu. Kɔ wəkakɔ ɛmbɛr Isifu dəbili
kəca nkɛ wəbɛ ɛncbɛr afum dəbili mɔ. Kɔ Isifu eyi dəndo dəbili.

Kəyi ka Isifu dəbili

21 Kɔ MARIKI osolɛ Isifu, k'ɛlas layidi da amera ŋobotu ŋəkɔ ɛnasɔŋ kɔ mɔ.
K'ɔsɔŋɛ wəbɛ wəka dəbili kəmar kɔ.
22 Kɔ wəbɛ wəka dəbili ɛlɛk aka dəbili fəp k'ɛmbɛr ŋa Isifu dəwaca, ntɛ o ntɛ
tenccepər oŋ di mɔ, Isifu tencepər dəwaca kərɛsna.
23 Wəbɛ wəka dəbili ɔncmɔmən fɛ sɔ ntɛ o ntɛ Isifu ɛnatɔmpər dəwaca, bawo
MARIKI ɛnasolɛ kɔ, pəclompsɛ kɔ mosumpər mɔn fəp.

40

1 Ntɛ mes maməkɔ mencepər mɔ, kɔ amarəs mɛrəŋ a Firawona, wəbɛ ka
Misira, wətupɛ kɔ wəcɔfɛ kɔn cəcom, ŋande ŋaciyanɛ mariki maŋan.
2 Kɔ pəntɛlɛ Firawona nnɔ amarəs ɔn mɛrəŋ ŋayi mɔ.
3 Kɔ Firawona osom k'asumpər ŋa, k'aŋkɔ pacaŋər ŋa nde bili bəkɔ anacaŋər
Isifu mɔ.
4 Kɔ wəbɛ ka aka dəbili oloku Isifu kəgbɛkərɛ ŋa pəmɔ ntɛ ɛnayi ŋa kəsək mɔ.
Kɔ ŋayi dəbili tɛm tɛlarəm.

Isifu kəloku tedisrɛ ta mere ma amarəs a Firawona, aŋɛ ɛnacaŋəs dəbili mɔ

5 Pibi pin disrɛ, kɔ amarəs a Firawona aŋɛ mɛrəŋ ŋawɛrəp. Nwɛ o nwɛ,
tɛwɛrəp tɔn taciŋa teciyanɛ kɔ ta wəkɔ.
6 Dec dendesɔk, kɔ Isifu ɛnəŋk ŋa ŋaməncnɛ.
7 Kɔ Isifu eyif amarəs a Firawona aŋɛ mɛrəŋ aŋɛ ŋanayi dəbili kɔ nkɔn mɔ,
k'eyif ŋa: «Ta ake tɔ nəŋɛyɛ cəro məkɔ-ɛ?»
8 Kɔ ŋaloku Isifu: «Səwɛrəpna nnɔ pibi, mba fum eyi fɛ nnɔ nwɛ endetam
kəloku su tedisrɛ ta mere maməkɔ mɔ.» Kɔ Isifu eyif ŋa: «Bafɔ Kanu kətɔmpər
kəcərɛ ka tedisrɛ ta mes ba? Nəlok'im ma mere monu.»
9 Kɔ wətupɛ ka Firawona yomunəs ɔləmər Isifu mere maməkɔ ɛnawɛrəp mɔ.
K'oloku: «Mere mmɛ iwɛrəpna mɔ: Aŋgbɔŋkəlɔ ŋa wɛn ŋeyin'em fər kiriŋ.
10 Ŋɔyɔ wara maas. Ntɛ aŋgbɔŋkəlɔ nŋɛ ŋoŋgbuc mɔ kɔ cɛk ya yokom yɛmbɛk,
kɔ yokom yayɔkɔ yələl.
11 Tɛtəŋnɛ itɔmpər apət nŋɛ inctupɛ wəbɛ kem Firawona mɔ. K'ilɛk yokom
yələma k'ifəcəs yi nnɔ apət nŋɛ inctupɛ Firawona mɔ disrɛ, k'isəŋ Firawona
məncɔncɔ ma pokom papəkɔ inafəcsɛ kɔ dəpət mɔ.»
12 Kɔ Isifu oloku kɔ: «Tedisrɛ tayi tɛntɛ: Wara wawəkɔ maas, mata maas mɔ.
13 Kɔ mata maas mencepər-ɛ, Firawona endesəlukus kəyekt'əm domp,
pəluks'am yɛbəc yam. Məndesɔ məctupɛ kɔ yomunəs pəmɔ təkɔ məncbəc ti
mɔ, məcbɛr kɔ yeri yɔkɔ mənde kəctupɛ kɔ mɔ dəkəca.
14 K'andesak əm-ɛ, ta mədekɔpələrn'em, ilɛtsɛn'am məlɛk'em layidi a
məndekɔmar im nnɔ wəbɛ eyi mɔ. Ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəwurɛn'em nnɔ kələ kaŋkɛ
disrɛ mɔ.
15 Bawo atɔf ŋa Hebəre ŋalɛk im k'aŋkɛrɛ Misira. Kɔ nnɔ, ali tes iyɔ fɛ ntɛ
andebɛr'em dəbili mɔ.»
16 Ntɛ wəcɔfɛ ka Firawona cəcom ɛnəŋk a moloku mmɛ Isifu oloku ma mere
mɔ, məmbət kəne, k'oloku Isifu: «Ina mere mem, mafala maas ma kəcom
kəgbɛnt m'isarɛna.

17 Kəfala kaŋkɔ kəŋɛcna ci dacɔ mɔ fəp, yeri yɔkɔ wəcɔf cəcom ontup a pəcsɔŋ
yi Firawona mɔ fəp yeyina dənda. Bɛmp yɔcsɔm yeri yayɔkɔ isarɛna kəfala
disrɛ mɔ.»
18 Kɔ Isifu oloku kɔ: «Tedisrɛ tayi tɛntɛ: Cəfala cacɔkɔ maas, mata maas mɔ.
19 Kɔ mata maas mencepər-ɛ, Firawona endepɛn'am darenc, pəbɛr əm
kəbənda dəkilim pəgbɛk əm, bɛmp yɔsɔm əm.»
20 Tataka ta maas, dɔsɔk doluksər da kəkom ka Firawona. K'ombocɛ amarəs
ɔn kəsata kəpɔŋ. K'ɔsɔŋ wəcɔfɛ kɔn cəcom dɛbɛ dəpɔŋ, amarəs ɔn fəp fər kiriŋ.
21 K'oluksɛ sɔ wəka mɛrəŋ wəkɔ yɛbəc yɔkɔ ɛnayi cɔkɔ-cɔkɔ mɔ: Kɔ wəkakɔ
oncop sɔ kəctup pəbɛr Firawona apət dəkəca.
22 Kɔ Firawona osumpər wəcɔf cəcom wəpɔŋ pəmɔ tɔkɔ Isifu ɛnaloku ti mɔ.
23 Wətupɛ ka Firawona yomunəs ɛncɛm-cɛmnɛ fɛ sɔ Isifu, k'ɛmpələrnɛ kɔ.

41

Kəwɛrəp ka Firawona

1 Kɔ teren tin tencepər, teren ta mɛrəŋ, kɔ Firawona ɛwɛrəp: Pəcəmɛ
kəŋgbɔkɔ nkɛ aŋwe Nil mɔ kəsək.
2 Kɔ cəna cəran cətifi camət-mɛrəŋ cəncafɛ dəkəŋgbɔkɔ. Kɔ cəyɛfɛ kəsɔmət
dalɛ.
3 Kɔ cəna cəran camət-mɛrəŋ cələma cəleŋki cəncafɛ sɔ cəkɔ tadarəŋ
dəkəŋgbɔkɔ. Kɔ ci cəŋkɔ sɔ cəcəmɛ cəcɔkɔ-cɔkɔ kəsək dəkəŋgbɔkɔ.
4 Kɔ cəna cəleŋki ncɛ cəyɛfɛ kəsɔm cəna cətifi cəkɔ. Kɔ Firawona ɛntəmɛ.
5 Kɔ Firawona ɔŋgbɔkərɛ sɔ kədirɛ, k'ɛwɛrəp sɔ tamɛrəŋ.
6 Səbomp sa malɔ camət-mɛrəŋ səpɔŋ səwurəs atoka ŋin ŋətət. Kɔ səbomp sa
malɔ səfɛt səwurəs səcɔkɔ-cɔkɔ tantɔf.
7 Kɔ səbomp sa malɔ səfɛt nsɛ səndi səbomp sa malɔ səpɔŋ sələrɛ səkɔ. Kɔ
Firawona ɛntəmɛ sɔ. Mere mayi mɔ mamɔkɔ.
8 Dec dendesɔk, kɔ amera ŋɛlɛcɛ-lɛcɛ Firawona. K'ewe acərɛ mes k'abeki
a Misira fəp. Kɔ Firawona ɔlɔmər ŋa mere mɔn. Mba ali fum ɛnayi fɛ nwɛ
ɛnctam kəloku kɔ tedisrɛ ta mere mɔn mɔ.
9 Kɔ wətupɛ kɔn yomunəs ɛlɛk moloku, k'oloku Firawona: «Incɛm-cɛmnɛ
mɔkɔ tɛpələrnɛ tem.
10 Pənatɛlɛ Firawona nnɔ amarəs ɔn ŋayi mɔ, k'osom k'asumpər im kɔ wəcɔfɛ
kɔn cəcom, k'ɛmbɛr su dəbili nde kəlɔ ka wəbɛ ka abum ɔn.
11 Kɔ səwɛrəp ina kɔ wəka mɛrəŋ kem pibi pin. Nwɛ o nwɛ mere mɔn taciŋa
mmɛ antam kəloku tedisrɛ ta mi mɔ.
12 Tɛtəŋnɛ səyi bili bin kɔ wətɛmp wəcar wəHebəre wəka wəbɛ ka abum a
Firawona wələma. Kɔ səloku kɔ nwɛ o nwɛ mere mɔn k'oloku su tedisrɛ ta mi.
13 Kɔ tosurɛnɛ kɔ teyi pəmɔ tɔkɔ ɛnaloku nwɛ o nwɛ mɔ. Kɔ Firawona
oluks'em yɛbəc yem yɔcɔkɔ-cɔkɔ. K'ɛŋgbɛk wəka mɛrəŋ kem.»

Isifu oloku tedisrɛ ta mere ma Firawona

14 Kɔ Firawona osom a pawenɛ kɔ Isifu. K'awurɛnɛ kɔ katəna katəna dəbili.
K'ofonnɛ, k'ɛsəkpər yamos, k'ɔŋkɔ nde Firawona ɛnawe kɔ mɔ.
15 Kɔ Firawona oloku Isifu: «Iwɛrəp, mba ali fum isətɔ fɛ nwɛ oŋlok'im
tedisrɛ ta mere mem mɔ. Mba alok'im a məntam kəloku tedisrɛ ta mere mmɛ
aŋlok'əm mɔ.»
16 Kɔ Isifu oloku Firawona: «Bafɔ in'ɔfɔ! Kanu kəndeloku Firawona tedisrɛ
ta mere mɔn.»
17 Kɔ Firawona oloku Isifu: «Mere mem-ɛ, kəŋgbɔkɔ kəsək incəmɛna.
18 Kɔ cəna camət-mɛrəŋ cətɔt cətifi cəncafɛ dəkəŋgbɔkɔ, kɔ cəyɛfɛ kəsɔmət
dalɛ.

19 Kɔ cəna camət-mɛrəŋ cələma cəleŋki cəlɛc, ci cəncafɛ sɔ cəkɔ tadarəŋ dəkəŋgbɔkɔ. Mba intanəŋk fɛ Misira cəna cəlɛcɛ pəmɔ cacɔkɔ.
20 Kɔ cəna cəlɛc cəleŋki ncɛ cəyɛfɛ kəsɔm cəcɔkɔ-cɔkɔ camət-mɛrəŋ cətifi cətɔt cəkɔ.
21 Cəna cətifi ncɛ cəcbɛrɛ cəleŋki dəputuk, ta ancərɛ kɔ pəyɔnɛ yati cəmbɛrɛ ci dəputuk-ɛ. Kɔ cəna cəlɛc ncɛ cənaŋkanɛ sɔ kəlɛcɛ, pətas tɔkɔ cənalɛcɛ mɔ. K'intəmɛ.
22 K'iwɛrəp sɔ ntɛ: Səbomp camət-mɛrəŋ sa malɔ sətɔt səlarɛ səwurəs atoka ŋin ŋayi.
23 Kɔ səbomp camət-mɛrəŋ sa malɔ səlɔma səfɛt səwurəs səcɔkɔ-cɔkɔ səkɔ tantɔf.
24 Kɔ səbomp sa malɔ səfɛt nsɛ səndi səbomp sa malɔ səpɔŋ səkɔ. Iloku mere mamɛ acərɛ mes. Mba ali fum isɔtɔ fɛ nwɛ oŋlok'im tedisrɛ ta mi mɔ.»
25 Kɔ Isifu oloku Firawona: «Mere ma Firawona fəp, toloku tin tɔ moloku. Kanu kəyi kəmentər Firawona ntɛ kəndeyɔ mɔ.
26 Cəna cətɔt ncɛ camət-mɛrəŋ, meren camət-mɛrəŋ mɔ. Kɔ səbomp sa malɔ sətɔt nsɛ camət-mɛrəŋ, meren camət-mɛrəŋ mɔ, mere min mɔ.
27 Cəna cəlɛc cəleŋki ncɛ cəmpɛna cəkɔ tadarəŋ mɔ, meren camət-mɛrəŋ mɔ, kɔ səbomp sa malɔ səfɛt nsɛ, dor da meren camət-mɛrəŋ dɔ.
28 Pəmɔ tɔkɔ intɛp ti kəcloku Firawona mɔ, Kanu kəmentər Firawona tɔkɔ kəndeyɔ mɔ.
29 Meren camət-mɛrəŋ ma kənɛmbərɛ mender mamɛ atɔf ŋa Misira fəp.
30 Kɔ meren camət-mɛrəŋ ma kənɛmbərɛ mencepər-ɛ meren camət-mɛrəŋ ma dor mendecəmɛ mi darəŋ: Dor dadɔkɔ dendeluksɛ Misira darəŋ.
31 Kɔ dor dadɔkɔ dencepər-ɛ, afɔdetam kəcərɛ yati kɔ pəyɔnɛ a kənɛmbərɛ kənayi dɛ tələma-ɛ. Debeki da dor dadɔkɔ dendesɔŋɛ ti.
32 Kɔ mənəŋk Firawona pəgbɔkərɛ kəwɛrəp mere min mamɔkɔ kəmɛrəŋ-ɛ, Kanu kəyi kəsɔŋɛ kɔ kəcərɛ: A mes melip nnɔ kəyi mɔ, kəbɛlkər kɔ kənder oŋ kəbəc yɛbəc ya ki.
33 Ntɛ Firawona ɛncərɛ oŋ a Isifu ɔyɔ amera, k'ɛncərɛ sɔ mes mɔ, kɔ Firawona ɔsɔŋ kɔ dɛbɛ atɔf ŋa Misira disrɛ.
34 Firawona pəyɛfɛ oŋ, pəboncəs akɔ ŋandeyɔnɛ abɛ aŋɛ ŋandekɔtɛnɛ atɔf ŋa Misira mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋabaŋəs katin ka kəcamət ka kəsɔtɔ yɛtɛl yaŋan, atɔf ŋa Misira meren camət-mɛrəŋ ma kəmɛmbərɛ mmɛ disrɛ mɔ.
35 Ŋaloŋka yeri ya meren mobotu mmɛ mender mɔ, ŋayɔ ti dim da Firawona dəntɔf. Firawona pəsom pamɛŋk yeri sədare fəp.
36 Yeri yayɔkɔ yɔ andemɛŋkɛ atɔf, kədɛm ka meren camət-mɛrəŋ ma dor mmɛ Isifu oloku kədeyi mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta dor dadɔkɔ dedetam atɔf ŋa Misira mɔ.»

Isifu ɔyɔnɛ wəmarəs wəcɔkɔ-cɔkɔ wəka Firawona

37 Kɔ moloku mamɔkɔ məmbɔt Firawona kɔ amarəs ɔn.
38 Kɔ Firawona eyif ŋa: «Andetam kəsɔtɔ fum pəmɔ Isifu ba, pəyɔ amera ŋa Kanu?»
39 Kɔ Firawona oloku Isifu: «Ntɛ Kanu kəsɔŋ əm kəcərɛ ka mes mamɛ fəp mɔ, fum o fum eyi fɛ nwɛ ɔsɔk domp, pəcərɛ mes pəmɔ məna mɔ.
40 Məna Isifu, mən'endeyɔnɛ wəkiriŋ ka kəlɔ kem, afum a atɔf ŋem fəp. Mən'ɔ ŋandeyi darəŋ, dɛbɛ da ina Firawona gbəcərəm dendecepər dam.»
41 Kɔ Firawona oloku Isifu: «Misira mɔ mamɛ isɔŋ əm dɛbɛ da atɔf ŋaŋɛ fəp.»
42 Kɔ Firawona owurɛ kurundɛ kɔn dəkəca, k'ɛmbɛr ki Isifu dəkəca. K'ɛmbɛr Isifu yamos yɔtɔt ya kəloto ka səbeŋa sa kentəler. K'ɛŋgbɛk kɔ kɛma dəkilim.

43 Kɔ Firawona ɛmbɛk Isifu abil ŋa dəkəwan ŋɔkɔ ŋɛnacɔnc ŋɔn mɔ, kɔ
ŋancɛk kəkɔ. Kɔ afum ŋayɛfɛ kəkul-kulɛnɛ ŋa: «Abərek!» * Tatɔkɔ tɔ Firawona
ɛnasɔŋ Isifu dɛbɛ, atɔf ŋa Misira.
44 Kɔ Firawona oloku sɔ Isifu: «In'ɔyɔnɛ Firawona! Kɔ məntəwosɛ-ɛ atɔf ŋa
Misira, ali fum ɔfɔyekti dɛ kəca, k'ɔŋkɔyekti kəcək kɔn atɔf ŋa Misira.»
45 Kɔ Firawona ewe Isifu tewe ta Misira «Cafənat Paheneyah.» K'ɔsɔŋ kɔ
wəran pacwe kɔ Asnat, wan wəran ka Potifera, wəloŋnɛ ka dare da Hon. Kɔ
Isifu owur kəkɔcərɛ Misira mmɛ ɛnasɔtɔ kəkɔtɛnɛ dɛbɛ ta ɛncərɛ mi mɔ.
46 Isifu ɛnasɔtɔ meren wəco maas (30) a Firawona pədecərɛ kɔ. Ntɛ
ancəmbər kɔ dɛbɛ mɔ, fɔr ya Firawona kiriŋ yɔ Isifu ɛnawur kəkɔcərɛ atɔf ŋa
Misira fəp.
47 Meren camət-mɛrəŋ ma kənɛmbərɛ mamɔkɔ disrɛ, kɔ afum a Misira
ŋambɛrɛnɛ kəbəc.
48 Kɔ Isifu oloŋka yeri yayɔkɔ fəp Misira meren mmɛ camət-mɛrəŋ. K'oloŋka
yeri ya sədare səfɛt səkɔ sənɔŋkər sədare səpɔŋ mɔ.
49 Isifu ɛnaloŋka kur ka yeri pəmɔ kəsənc ka dəkəba, kur kənabɛk haŋ
paccɛm-cɛmnɛ a dor dɔfɔsɔtam kəsumpər aka Misira.
50 Teren tɔcɔkɔ-cɔkɔ ta dor, kɔ Isifu oŋkom awut arkun mɛrəŋ aŋɛ Asnat wan
wəran ka Potifera wəloŋnɛ ka dare da Hon ɛnakomɛ kɔ mɔ.
51 Kɔ Isifu ewe coco cɔn Manase, ti tatɔkɔ Kanu kəsɔŋɛ kɔ kəpələr ka pəcuy
fəp kɔ kəsakɛnɛ kɔ aka kələ ka kas.
52 K'ewe wan kɔn tɔŋɔ Ɛfrayim, ti tɔ tatɔkɔ Kanu kəsɔŋ kɔ dokombəra atɔf nŋɛ
analapəs kɔ mɔ.
53 Kɔ meren camət-mɛrəŋ ma kənɛmbərɛ melip.
54 Kɔ meren camət-mɛrəŋ ma dor moncop pəmɔ tɔkɔ Isifu ɛnaloku ti mɔ. Dor
dɛnayi tɔf ya Misira fəp. Mba yeri yɛmɛŋkərnɛ yɛnayi sɔ atɔf ŋa Misira fəp.
55 Ntɛ dor dosumpər aka Misira mɔ, kɔ ŋambokər Firawona kəsɔtɔ ka cəcom.
Kɔ Firawona oloku aka Misira: «Nəkɔ nənəŋk Isifu, ntɛ oŋloku nu mɔ, nəyɔ
tatɔkɔ!»
56 Ntɛ dor dɛmbɛk Misira mɔ, kɔ Isifu oncop kəcamsər aka Misira malɔ. Mba
dor dɛncbɛk kəbɛk dəm atɔf ŋa Misira.
57 Afum ŋacyɛfɛ mofo fəp ma Misira kədeway malɔ nnɔ Isifu eyi mɔ, bawo
dor dɛnananŋkanɛ kəbɛk Misira.

42

Yakuba kəsom kɔn awut ɔn Misira

1 Kɔ Yakuba ene a mɛŋgbɛn * meyi Misira. Kɔ Yakuba oloku awut ɔn: «Ta
ake tɔ nəndeyinɛ nnɔ nəcməmənɛnɛ fɔr disrɛ-ɛ?»
2 Kɔ Yakuba oloku: «Ine a malɔ meyi Misira. Nətor nəkɔ nəwayɛ su dəndo
malɔ, ta padefinɛ dor.»
3 Kɔ awɛnc a Isifu wəco ŋantor kəkɔway malɔ Misira.
4 Mba Yakuba ɛnasak fɛ Beŋyamin wəkɔ ɛnapaŋnɛ kɛrɛ kɔ Isifu mɔ pəcɛpsɛ
awɛnc aŋa darəŋ, bawo Yakuba ɛnaloku: «Beŋyamin ɔfɔkɔ ta tes tɛlɛc təlɔma
təkɔsɔtɔ kɔ.»
5 Kɔ awut a Yakuba ŋaŋkɔ Misira kəkɔway malɔ pəmɔ tɔkɔ afum alarəm
ŋanckɔ Misira dəkəway malɔ mɔ, bawo dor dɛnayi atɔf ŋa Kanaŋ fəp.

Isifu eyeŋkəs abəkəc ŋɔn nnɔ awɛnc ŋayi mɔ

* **41:43** *Abərek* = «Nətontnɛ!» * **42:1** Mɛŋgbɛn mmɛ ancɔ pasɔtɔ farin mɔ

6 Tɛm tatɔkɔ Isifu pəyɔnɛ wəbɛ wəka sədare sa Misira. Nkɔn ɛncwayər afum
a Misira fəp malɔ. Kɔ awɛnc a Isifu ŋander ŋatontnɛnɛ Isifu fər yɔn kiriŋ, ŋacəp
mobu dəntɔf.
7 Kɔ Isifu ɛnəŋk awɛnc aŋa. K'ɛnɛpəl ŋa. Mba owurər fɛ ŋa kəcərɛnɛ. K'olok-
lokərɛ ŋa dim deyeŋki, k'eyif ŋa: «Deke nəyɛfɛ-ɛ?» Kɔ awɛnc aŋa ŋaloku kɔ: «Atɔf
ŋa Kanaŋ ŋɔ səyɛfɛ, kɔ sənder kəway nnɔ yeri.»
8 Kɔ Isifu ɛnɛpəl awɛnc aŋa. Mba awɛnc aŋa ŋananɛpəl fɛ kɔ.
9 Kɔ Isifu ɛncɛm-cɛmnɛ mere məkɔ ɛnawɛrəp tetaŋan mɔ. K'oloku ŋa: «Atɛn
mes ŋɔ nəyɔnɛ! Mes ma atɔf ŋaŋɛ mɔ nənder kətɛn, nəkɔ nəloku mi aka atɔf
ŋonu.»
10 Kɔ ŋaloku Isifu: «Ala, mariki mem, dəkəway yeri gbəcərəm sənder.
11 Dɛwɛnca dɔ səyɔ fəp fosu, wərkun wəkin okom su. Səsɔkɛnɛ bəkəc!
Səclok'əm a dəkətɛn yeri gbəcərəm sənder.»
12 Kɔ Isifu oloku ŋa: «Kəbupərɛ ti kɔ nəndɛ, mɛtambər ma atɔf ŋaŋɛ mɔ
nənder kətɛn nəkɔloku mi ndoronu.»
13 Kɔ awɛnc aŋa ŋaloku Isifu: «Wəco kɔ mɛrəŋ wɔ sənayi kas kosu kəkom nde
Kanaŋ. Mba wəkɔ ɛfɛtɛ su dacɔ mɔ eyi məkɔ dɛkɛr kɔ papa kosu, kɔ wəkin
ɛnafi.»
14 Kɔ Isifu oloku ŋa: «Tɔkɔ iloku nu mɔ, ti tɔyɔnɛ kance: Atɛn mes ŋɔ nəyɔnɛ!
15 Awa, yɛbəc nyɛ y'indecəmbər nu: Indɛrmɛ nu tewe ta Firawona, nəfɔwur
nnɔ ta wəfɛt konu wəlpəs wəkakɔ nəsak dɛkɛr mɔ ender-ɛ.
16 Nəsom wɛnc konu wəkin pəkɔkɛrɛ wɛnc konu wəkakɔ nəsak dɛkɛr mɔ. Kɔ
nəna aŋɛ endesak nnɔ mɔ, dəbili andebɛr nu. Andeməmən moloku monu,
pacərɛ kɔ pəyɔnɛ kance kɔ nəloku-ɛ. Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, indɛrmɛ nu tewe ta
Firawona atɛn mes ŋɔ nəyɔnɛ!»
17 Kɔ Isifu ɛmbɛr ŋa dəbili mata maas.
18 Tataka ta maas, kɔ Isifu oloku ŋa: «Nəyɔ ntɛ, tɔsɔŋɛ nu kəyi doru. Iŋnesɛ
Kanu!
19 Kɔ pəyɔnɛ a nəsɔkɛnɛ bəkəc-ɛ, nəsak wɛnc konu wəkin dəbili. Nəna alpəs
aŋɛ nəkenɛ afum anu yeri kərɛs bawo dor deyi.
20 Nəkɛrɛn'em wəfɛt konu wəkɔ nəsak dəndo mɔ ntɛ tɔŋsɔŋɛ paməmən
moloku monu kɔ pəyɔnɛ a kance kɔ-ɛ, ta nədefi.»
21 Ti tɔ ŋanayɔ, ŋaclokɛnɛ: «Ɛy. Sən'ɛnayɔ ti wɛnc kosu. Bawo anəŋk ayɛk ŋɔn,
tɛm ntɛ oncloku su a paŋaŋnɛnɛ kɔ mɔ, ta ancəŋkəlɛ kɔ-ɛ. Ti tɔ ayɛk ŋɔn ŋeyi
kəsutɛ su tantɛ.»
22 Kɔ Ruben ɛlɛk moloku, k'oloku ŋa: «Inaloku fɛ nu ti ba, ta nəyɔ wan nwɛ
pəlɛc? Mba nənacəŋkəl f'em. Ndɛkəl oŋ awer su mecir mɔn.»
23 Awɛnc a Isifu ŋanacərɛ fɛ a Isifu eŋne kusu kəŋan bawo wəcepərɛnɛ
moloku ɛnayi kɔ dacɔ kɔ awɛnc aŋa.
24 Kɔ Isifu ɔmbɔlɛ awɛnc aŋa, k'ɔŋkɔ pəbok.

Awut a Yakuba kəlukus kəŋan Kanaŋ

Ntɛ elip mɔ, k'oluksərnɛ kədelok-lokər ŋa. K'ɛlɛk Simeyɔŋ awɛnc aŋa dacɔ,
k'ɛmbɛr kɔ dəbili fər ya awɛnc aŋa kiriŋ.
25 Kɔ Isifu osom a palasɛ ŋa yeri dəlɔba, paluksɛ nwɛ o nwɛ pəsam pɔn nde
alɔba ŋɔn, pasarsər ŋa yeri yayɔkɔ. Ti tɔ anayɔnɛ ŋa.
26 Kɔ awɛnc ɔn ŋasarsər sɔfale səŋan yeri. Kɔ ŋasumpər dəpɔ kɔ ŋaŋkɔ.
27 Kɔ wɛnc ka Isifu wəkin ende pəsikəli alɔba ŋɔn nde dəkarwaŋse pəfaŋ
kəwurɛ sɔfale sɔn yika yɔsɔm, kɔ wəkakɔ ɛnəŋk pəsam pɔn alɔba ŋɔn disrɛ.
28 K'oloku awɛnc aŋa: «Aluks'em pəsam pem. Ipɛmpɛ nnɔ alɔba ŋem.» Kɔ
mera yeyi ŋa yamayama kəcərɛ a ŋaŋkɔ dəkəway paluksɛ ŋa sɔ pəsam paŋan.
Kɔ ŋayifnɛ: «Cəke cɔ Kanu kəyɔ su tantɛ-ɛ?»

29 Kɔ ŋambɛrɛ ndena papa kəŋan Yakuba nde atɔf ŋa Kanaŋ. Kɔ ŋaləmər kas
kəŋan mes məkɔ mɛnasɔtɔ ŋa mɔ fəp.
30 Kɔ ŋaloku kas kəŋan: «Fum wəkɔ ɔyɔnɛ mariki ma atɔf ŋa Misira mɔ, olok-
lokərɛ su dim deyeŋki, k'endeŋɛ su kəyɔnɛ atɛn mes ma Misira mmɛ səndeloku
aka nnɔ mɔ.
31 Kɔ səloku kɔ a səsɔkɛnɛ bəkəc, bafɔ atɛn mes ŋɔ səyɔnɛ.
32 Kɔ Səloku kɔ sɔ a wəco kɔ mɛrəŋ wɔ sənayi kas kosu kəkom, mba wəfɛt
kosu eyi dɛkɛr nde Kanaŋ, kɔ wəkin ɛnafi su dacɔ.
33 Kɔ mariki ma Misira moloku su: ‹Ntɛ tɔ nəndeyɔ a itam kəcərɛ a nəsɔkɛnɛ
bəkəc. Nəsak wɛnc konu wəkin nnɔ, nəkenɛ afum anu yeri kərɛsna bawo dor
deyi.
34 Nəkɔ, nəkɛr'em wəfɛt konu. Tɛm tatɔkɔ, indecərɛ a bafɔ atɛn mes ŋɔ
nəyɔnɛ, kɔ nəsɔkɛnɛ bəkəc. Indeluksɛ nu wɛnc konu, tɛm tatɔkɔ nəcəmɛ sɔ
kəcaməs konu darəŋ dɔtɔf.›»

35 Ntɛ ŋambɛrɛ ndaraŋan akɔ ŋayuk malɔ məkɔ ŋanakɛrɛ mɔ, kɔ fəp faŋan
ŋanəŋkəs-nəŋkəs pəsam paŋan nde ləba yaŋan disrɛ. Ŋa kɔ kas kəŋan ntɛ
ŋanəŋkəs pəsam nde ləba yaŋan disrɛ mɔ, kɔ kənesɛ kənder ŋa.
36 Kɔ kas kəŋan Yakuba oloku ŋa: «Awut em ŋɔ nəfaŋ kəbaŋsər im! Isifu eyi fɛ
sɔ doru, Simeyɔŋ eyi fɛ sɔ doru, kɔ nəfaŋ sɔ kəlɛkər im Beŋyamin-ɛ! In'ɔ maməkɔ
fəp mendetərəs.»
37 Kɔ Ruben oloku papa kɔn: «Məde məyɔ padif awut em mɛrəŋ k'intɔkɛr'am
Bɛŋyamin. Məbɛr im kɔ dəwaca, indekɛr'am kɔ.»
38 Kɔ Yakuba oloku: «Wan kem ɔfɔtor kɔ nəna, bawo wəbek'ɔn Isifu efi. Sona
s'eyi oŋ. Kɔ tɛlɛc təsɔtɔ kɔ dɔpɔ-ɛ, cəke cɔ nəndeyɔ-ɛ, tɛm tatɔkɔ nəŋsɔŋ'em kətorɛ
cəfon cem cəfer dabiya kɔ abəkəc ŋocuy nde afi ŋayi mɔ.»

43

Yakuba kəwosɛ kɔn Beŋyamin kəkɔ kɔ awɛnc aŋa

1 Dor dɛncbɛk kəbɛk dəm dɔtɔf.
2 Ntɛ ŋalip kədi malɔ məkɔ ŋanakɛrɛ kəyɛfɛ Misira mɔ, kɔ Yakuba oloku awut
ɔn: «Nəluksərnɛ, nəkɔ nəwayɛ su yeri yepic.»
3 Kɔ Yuda oloku kɔ: «Wəbɛ ka Misira ɛnabeŋnɛ su: ‹Ta inəŋk nu sɔ cəro, kɔ
nəntɔkɛr'em wɛnc konu wəlpəs-ɛ.›
4 Kɔ məŋwosɛ kəsak wəfɛt kosu səkɔ-ɛ, səntor Misira kəkɔway'am yeri.
5 Kɔ məntɔwosɛ kəsak kɔ səkɔ-ɛ, səfɔtam kətor Misira kəkɔway'am yeri, bawo
wərkun wəkakɔ ɛnaloku: ‹Ta inəŋk nu sɔ cəro kɔ nəntɔkɛr'em wəfɛt konu-ɛ.›»
6 Kɔ Yakuba oloku: «Ta ake tɔ nənayɔn'em pəlɛc tantɛ, kəcloku wərkun
wəkakɔ a nəyɔ wəfɛt-ɛ?»
7 Kɔ awut ɔn ŋaloku: «Wərkun wəkakɔ ɛnayifət su pəlarəm tetosu kɔ
tokomɛnɛ tosu, pəcyif su: ‹Papa konu ɔsərəyi doru? Nəyɔ wɛnc wələma sɔ?› Kɔ
səluksɛ kɔ moloku maməkɔ. Sənatam kəcərɛ, a endeloku su: ‹Nəkɔ nəkɛr'em
wəfɛt konu!›?»
8 Kɔ Yuda oloku papa kəŋan Yakuba: «Məsak wəfɛt səkɔ kɔ ina. Səndeyɛfɛ
səkɔ, təsɔŋɛ su kədeyi doru ta səfi-ɛ, məna papa, awut asu kɔ səna.
9 In'ɔsɔŋ əm temer, teta wəfɛt: In'ɔ məndewer kɔ, kɔ intɔkɛr'am kɔ-ɛ, ta iluksɛ
kɔ ider ibɛr əm kɔ dəwaca-ɛ, in'endesarɛ tɛm tatɔkɔ kiciya doru o doru nnɔ
məyi mɔ.
10 Patɔbɔlsɛnɛ moloku-ɛ, kɔ səntam ntɛ kəkɔ kəmɛrəŋ səlukus.»

11 Kɔ papa kəŋan Yakuba oloku ŋa: «Bawo teyi tantɛ, nəkɔ nəyɔ ntɛ: Nəlɛk
yopocɛ, ca ya atɔf ŋaŋɛ yəlɔma nətɔmpərɛnɛ wərkun wəkakɔ: Dɔni, mɛsɛ ma
cəme mepic, cigbili, yamaku, mɛŋgbɛn ma yalakɛ kɔ cɔla.*
12 Nəlɛk pəsam pɔkɔ nənakekərɛ təcɔkɔ-cɔkɔ mɔ kəmɛrəŋ. Nəluksɛ pəsam
pɔkɔ anabɛrɛ nu dələba mɔ, təlɔma ŋanaciya kəciya dəm.
13 Nəlɛk wəfɛt konu nəkɔ ndena wərkun wəkawɛ.
14 Intola MARIKI nwɛ ɛntam mes ma doru fəp mɔ, pəsɔŋɛ wərkun wəkakɔ
pəkɔ pəyɔnɛ nu nɔnɔfɔr pəsak wɛnc konu wəkɔ osumpər mɔ nəder, nəkɛrɛnɛ sɔ
Beŋyamin! Kɔ ina kɔ pəyɔnɛ a awut em ŋandewur im dəwaca-ɛ, awa ŋawur im
dəwaca!»

Isifu ŋandi yeri kɔ awɛnc aŋa

15 Kɔ awut a Yakuba ŋalɛk yopocɛ yayɔkɔ kɔ pəsam pɔkɔ ŋanakekərɛ təcɔkɔ-
cɔkɔ mɔ kəmɛrəŋ, kɔ Beŋyamin. Kɔ ŋayɛfɛ, kɔ ŋantor Misira. Kɔ ŋaŋkɔ
ŋamentərnɛ Isifu.
16 Ntɛ Isifu ɛnəŋk Beŋyamin kɔ awɛnc aŋa mɔ, k'oloku wəcamsɛ kɔn: «Məbɛrsɛ
afum akaŋɛ dɛkɛr, mədif pɔcɔl, məcoŋ, bawo afum akaŋɛ ŋɔ səndenadi mɔkɔ
yeri tofo tin daŋana.»
17 Kɔ fum wəkakɔ ɔyɔ tɔkɔ Isifu ɛnaloku kɔ mɔ, k'ɛmbɛrsɛ afum aŋɛ dɛkɛr
ndena Isifu.
18 Kɔ awɛnc a Isifu ŋanesɛ ntɛ anabɛrsɛ ŋa ndena Isifu mɔ, kɔ ŋaloku: «Teta
pəsam pɔkɔ anasak ləba yosu disrɛ mɔ ti t'aŋkɛrɛ su nnɔ. Aŋkɛrɛ su nnɔ,
ŋadewɛkərnɛ su ŋacəmbər su dacar kɔ sɔfale sosu.»
19 Kɔ ŋalətərnɛ wəcamsɛ ka Isifu, kɔ ŋaloku kɔ moloku mmɛ dəkusuŋka:
20 «Nəŋaŋnɛnɛ su, mariki mem! Sənader təcɔkɔ-cɔkɔ kədeway yeri.
21 Ntɛ sənclukus mɔ, kɔ səŋkɔsikəli ləba yosu karwaŋse, kɔ sənəŋk nwɛ o nwɛ
pəsam pɔn nde alɔba ŋɔn. Mba səŋkɛrɛnɛ sɔ pi.
22 Səŋkɛrɛnɛ sɔ pəsam pɔlɔma kədeway yeri. Səncərɛ fɛ nwɛ ɛnabɛr pəsam
papɔkɔ nde ləba yosu disrɛ mɔ.»
23 Kɔ wərkun nwɛ oloku ŋa: «Ta nənesɛ bəkəc yɔfɔr nu! Kanu konu kɔ, Kanu
ka papa konu kənasɔŋ nu pəsam nde ləba yonu. Pəsam ponu pɛnader im.»
Kɔ wəcamsɛ ka Isifu owurɛnɛ Simeyɔŋ nnɔ awɛnc aŋa ŋayi mɔ.
24 Kɔ fum wəkawɛ ɛmbɛrsɛ ŋa nde kələ ka Isifu disrɛ. K'ɔsɔŋ ŋa domun, kɔ
ŋambikɛnɛ wɛcək. K'ɔsɔŋ sɔ sɔfale səŋan yika.
25 Kɔ ŋalompəs kəpocɛ kəŋan, ŋackar kəder ka Isifu daŋ, bawo ŋananenɛ Isifu
pəcloku: «Sən'endedi yeri daŋ dɔmɔkɔ kɔ ŋa.»
26 Ntɛ Isifu ender dɛkɛr daŋ mɔ, kɔ ŋasɔŋ Isifu yopocɛ yaŋan nyɛ
ŋanatɔmpərɛnɛ kɔ mɔ, kɔ ŋantontnɛnɛ kɔ dəntɔf.
27 Kɔ Isifu eyifət ŋa teta dis daŋan, k'eyif ŋa: «Papa konu wətem wəkɔ nəŋle
mɔ, ɛntamnɛ? Ɔsɔrɔyi doru?»
28 Kɔ awɛnc aŋa ŋaloku: «Wəcar kam, papa kosu ɛntamnɛ, ɔsɔrɔyi doru.» Kɔ
ŋantontnɛnɛ Isifu.
29 Kɔ Isifu eyekti fɔr. Ntɛ ɛnəŋk Beŋyamin wəpaŋnɛ kɔn kɛrɛ mɔ, k'eyif ŋa:
«Wəkawɛ ɔyɔnɛ wəfɛt konu wəlpəs, wəkɔ nənalok'im tetɔn mɔ?» K'ɔnɔcər:
«Kanu kəmar əm wan kem!»
30 Kɔ Isifu oncopər moloku, bawo ɛnctɛyɛ-tɛyɛ pəbotu pa kənəŋk ka wɛnc,
ɛnafaŋ kəbok. Kɔ Isifu ɛmbɛrɛ dukulɔ dɔn, k'ombok di haŋ.
31 Kɔ Isifu ɛsak kəbok, k'ombufərnɛ kəro, k'owur. K'ɛsɛp kətəbok sɔ fɔr ya
awɛnc aŋa kiriŋ. K'oloku: «Nəwurɛnɛ su yeri.»
32 K'ambɛrɛ Isifu yeri taciŋa, awɛnc aŋa taciŋa, kɔ aMisira ŋa ŋayi sɔ taciŋa.
Bawo aMisira ŋancwosɛ fɛ kəpaŋnɛ dap da yeri kɔ aHebəre.

* **43:11** Ti tɔ tatɔkɔ mɛŋgbɛn mɛyɛŋk kəway.

33 Kɔ awɛnc a Isifu ŋandɛ fər yɔn kiriŋ. Kəyɛfɛ ka coco ca papa kəŋan haŋ wəfɛt kəŋan nwɛ o nwɛ kɔ dəkəndɛ dɔn. Kɔ ŋayɛfɛ kəlokɛnɛ kəciyanɛ nkɛ kəyi ŋa ntɛ Isifu osumpər ŋa mɔ.
34 Kɔ Isifu ɛmbɛrɛnɛ ŋa yeri yɔn nyɛ nkɔn encdi mɔ. Mba pɛbɛrɛnɛ mpɛ ɛnasɔŋ Beŋyamin mɔ pɛnala kəcamət, pɛtas pa akɔ. Kɔ ŋamun haŋ kɔ pəntəŋnɛ ŋa kɔ nkɔn Isifu.

44

Isifu ɔntərəs awɛnc ɔn ntɛ təŋsəŋɛ pətam kəcərɛ bəkəc yaŋan mɔ

1 Kɔ Isifu oloku wəcamsɛ kɔn: «Məlasɛ afum akaŋɛ malɔ dələba pəmɔ təkɔ ləba yaŋan yɛntam kəlɛk malɔ mɔ. Məbɛr pəsam paŋan nde ləba yaŋan disrɛ.
2 Məbɛr sɔ apət ŋem ŋomunɛ ŋa gbeti ŋɔkɔ, nde alɔba ŋa wəfɛt wəkɔ kɔ pəsam pɔkɔ ɛŋkɛrɛ kədewayɛ malɔ mɔ.» Kɔ wəcamsɛ ka Isifu ɔyɔ təkɔ Isifu ɛnaloku kɔ mɔ.
3 Dec dendesɔk, k'asak afum aŋɛ kəlukus nde ndaraŋan kɔ səfale səŋan.
4 Ŋawur dare disrɛ ta ŋantabɔlɛ-ɛ, kɔ Isifu oloku wəcamsɛ kɔn: «Məyɛfɛ məcəmɛ afum aŋɛ darəŋ haŋ məbəp ŋa. Məyif ŋa: ‹Ta ake tɔ nəsɔŋɛ pətət kəway pəlɛc-ɛ?
5 Bafɔ apət ŋaŋɛ ŋɔ mariki mem oŋmunɛ, ŋɔsɔŋɛ kɔ kəcərɛ təkɔ tender mɔ ba? Nənciya kəyɔ tantɛ nəyɔ mɔ.›»
6 Kɔ wəcamsɛ ka Isifu ɛmbɛlər ŋa k'ɛmbəp ŋa. K'ɔŋgbɔkərɛnɛ ŋa moloku mɔkɔ Isifu ɛnasom kɔ mɔ.
7 Kɔ ŋaloku wəcamsɛ ka Isifu: «Ta ake tɔ mariki oŋlok-lokərɛ su tantɛ-ɛ? Səna amarəs am səfətam kəyɔ tatɔkɔ.
8 Sənuŋkɛnɛ kərɛsna kɔ səŋkɛrɛ nu pəsam pɔkɔ sənanəŋk nde ləba yosu mɔ, kəyɛfɛ Kanaŋ. Ta ake tɔ səndekiyɛnɛ pəsam kɔ pəyi fɛ ti kɛma nde kəlɔ ka mariki mam-ɛ?
9 Nwɛ o nwɛ aŋnəŋkɛ ca yayɔkɔ mɔ, padif kɔ, kɔ səna fəp səyɔnɛ acar a mariki mem!»
10 Kɔ wəcamsɛ ka Isifu oloku ŋa: «Awa. Ine nu sim! Nwɛ o nwɛ aŋnəŋkɛ paka mɔ, ɔŋyɔnɛ wəcar kem. Nəna alpəs aŋɛ nəŋkɔ.»
11 Kɔ ŋambɛlkər-bɛlkər kətorɛ-torɛ ləba yaŋan dəntəf kɔ ŋasikəli-sikəli yi.
12 Kɔ wəcamsɛ ka Isifu oncop kəfen-feni kəyɛfɛ alɔba ŋa wəbeki, k'ɛləpsər alɔba ŋa wəfɛt. Kɔ wəcamsɛ ka Isifu ɔŋkɔ pənəŋk apət nŋɛ nde alɔba ŋa Beŋyamin.
13 Kɔ awɛnc a Isifu ŋawal-wali yamos yaŋan, kɔ ŋandəndəsər sɔ səfale səŋan ləba yaŋan. Kɔ ŋaluksərnɛ sɔ dare disrɛ.

Yuda kəcɔpɛ Beŋyamin

14 Yuda kɔ awɛnc aŋa ŋander sɔ nda Isifu wəkɔ ɛnasərəyi kəfo kaŋkɔ ŋanasak kɔ mɔ. Kɔ ŋantɛmpɛnɛ dəntəf Isifu fər kiriŋ.
15 Kɔ Isifu eyif ŋa: «Cəke cɔ nəyɔ tantɛ-ɛ? Nəncərɛ fɛ a intam kəcərɛ təkɔ təŋgbɔpnɛ mɔ, təkɔ tender mɔ?»
16 Kɔ Yuda oloku: «Cəke c'indeloku mariki mem-ɛ? Cəke c'indeloku mətam kəlaŋ su-ɛ? Kanu kəmbəp amarəs am ŋaciya. Səyɔnɛ oŋ acar a mariki mosu, kəyɛfɛ səna haŋ wəkɔ anəŋk apət alɔba ŋən disrɛ mɔ.»
17 Kɔ Isifu oloku: «Ifədebəc ti tatɔkɔ! Fum nwɛ anəŋkɛ apət mɔ, endeyɔnɛ wəcar kem. Kɔ nəna, nəpɛrnɛ nəkɔ ndena papa konu bəkəc yoforu disrɛ.»
18 Kɔ Yuda ələtərnɛ Isifu k'oloku kɔ: «Iləktərn'am mariki, məwosɛ wəmarəs kam pəlok-lokər əm ta abəkəc ŋɛp'am nnɔ eyi mɔ! Bawo məyi pəmɔ Firawona.
19 Təcɔkɔ-cɔkɔ Mariki ɛnayifət amarəs ɔn pəcloku: ‹Nəyɔ kas kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ wəfɛt ba?›

20 Kɔ səwosɛnɛ kɔ: ‹Səyɔ kas kətem, kɔ wəfɛt wan nwɛ oŋkom detem dən disrɛ mɔ. Wəpaŋnɛ kən kɛrɛ ɛnafi. Kɛrɛ kən kəkom, sona s'eyi oŋ, kɔ kas ɔmbətər kɔ.›
21 Kɔ məloku amarəs am: ‹Nəkɔ nəkɛrɛ wəfɛt konu inəŋk kɔ fər yem.›
22 Kɔ səloku mariki mem: ‹Wəfɛt kosu ɔfɔtam kəyɛfɛ papa kosu kəsək. K'ɛyɛfɛ kɔ kəsək-ɛ, papa kosu eŋfi.›
23 Kɔ məloku amarəs am: ‹Kɔ nəntɔkɛrɛ wəfɛt konu-ɛ, ta inəŋk nu sɔ dɛ.›
24 Ntɛ səluksərnɛ ndena papa kosu wəmarəs kam mɔ, kɔ səluksɛ kɔ moloku ma məna mariki mem.
25 Kɔ papa kosu oloku: ‹Nəkɔ sɔ nəwayɛ su yeri yepic.›
26 Kɔ səloku kɔ: ‹Səfɔtam kəkɔ. Mba kɔ səŋsolɛ wəfɛt kosu-ɛ, səŋkɔ, bawo wərkun wəkakɔ ɔfɔwosɛ kənəŋk su cəro ta səŋkenɛ kɔ wəfɛt kosu pənəŋk-ɛ.›
27 Kɔ papa kosu wəmarəs kam oloku su: ‹Nəncərɛ a wəran kem awut mɛrəŋ ŋ'ɛnakom'em.
28 Kɔ wəkin ende pəsak im. Ilaŋ ti a wəkakɔ, anawatəri-watəri kɔ, bawo intanəŋk fɛ kɔ haŋ mɔkɔ.
29 Kɔ nəmbaŋər im sɔ ndɛkəl wəkawɛ-ɛ, tes tedekɔsɔtɔ kɔ-ɛ, pəcuy disrɛ pɔ nəndesɔŋ'em kətorɛ cəfon cem cəfer dabiya nde afi ŋayi mɔ.›
30 Ndɛkəl oŋ k'ilukus nde wəmarəs kam, papa kem eyi mɔ, ta iŋkenɛ kɔ wəfɛt kosu nwɛ abəkəc ŋɔn ŋosumpər mɔ,
31 eŋfi katina kɔ ɔntɔnəŋkɛ su wəfɛt kosu-ɛ. Tɛm tatɔkɔ amarəs am ŋandesɔŋɛ wəmarəs kam papa kosu kətorɛnɛ cəfon cɔn cəfer dabiya pəcuy disrɛ.
32 Bawo ina wəmarəs kam isɔŋ kɔ temer kəluksɛ kɔ sɔ wan kɔn, icloku papa kosu: ‹K'intɔluks'am wəfɛt kosu-ɛ, in'endesarɛ kiciya doru o doru nnɔ papa kem eyi mɔ!›
33 Ndɛkəl ilɛtsɛn'am: Ina wəmarəs kam iyi nnɔ. Iyɔnɛ wəcar ka məna mariki mem. Wəfɛt kosu pəlukus kɔ awɛnc im aŋa nde papa kosu eyi mɔ.
34 Cəke c'intam kəlukus, ta iluksɛ wəfɛt kosu nnɔ papa kosu eyi mɔ-ɛ? Ha! Intola fɛ kənəŋk pəlɛc pɔkɔ pendekɔsɔtɔ papa kosu mɔ, k'intɔluksɛ kɔ wəfɛt kosu-ɛ!»

45

Isifu ɔsɔŋɛ awɛnc aŋa kənɛpəl kɔ

1 Isifu ɛnatam fɛ sɔ kəmɛŋk mɛncər nnɔ afum akɔ ŋanayi kɔ kəsək mɔ dacɔ, k'oŋkulɛ: «Nəwurɛnɛ afum fəp!» Ali wəkin ɛnayi fɛ sɔ Isifu kəsək ntɛ encmentərnɛ awɛnc aŋa mɔ.
2 K'ɛyɛfɛ kəbok, aMisira kɔ aka kəlɔ ka Firawona ŋane kɔ dim kəbok.
3 Kɔ Isifu oloku awɛnc aŋa: «In'ɔfɔ Isifu! papa kem ɔsɔrɔyi doru ba?» Mba awɛnc aŋa ŋanatam fɛ kəluksɛ kɔ moloku ntɛ pənciyanɛ ŋa kənəŋk kɔ sɔ mɔ.
4 Kɔ Isifu oloku awɛnc aŋa: «Ilɛtsɛnɛ nu, nəlɔtərn'em.» Kɔ ŋalɔtərnɛ kɔ. K'oloku ŋa sɔ: «In'ɔfɔ Isifu wɛnc konu nwɛ nənacaməs a kɔ aŋkɛrɛ kɔ Misira mɔ.
5 Ndɛkəl oŋ, ta nəwakəsnɛ. Ta pətɛlɛ nu kəcaməs kem pakɛr'em nnɔ, bawo kəbum konu, nəyi doru kɔ Kanu kənabɛlkər'em kəkɛrɛ nnɔ, iyi nu kiriŋ.
6 Teren ta mɛrəŋ ta dor tɔ tantɛ dɔtɔf. Pəncəmɛ meren kəcamət afɔde pacbifti, afɔde pactɛl.
7 Kanu kəkɛr'em iyi nu kiriŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nu kəsɔtɔ ka nnɔ atɔf ŋaŋɛ yuruya mɔ, imar nu ta nəfi, icbum nu pəyeŋki pampɛ ayi kəcepərɛnɛ mɔ.
8 Ndɛkəl oŋ, bafɔ nən'ɛkɛr'em nnɔ, mba Kanu kɔ. Kanu kəncəmbər im iyɔnɛ papa ka Firawona, mariki ma kəlɔ kən disrɛ, wəkiriŋ ka sədare sa Misira fəp.
9 Nəroknɛ nəpɛ nde papa kem eyi mɔ. Nəkɔ nəloku kɔ: ‹Ntɛ tɔ wan kam Isifu ɛnaloku su: Kanu kəncəmbər im mariki ma atɔf ŋa Misira fəp. Ta məwon kəder nnɔ iyi mɔ!

10 Nde atəf ŋa Kosɛŋ ŋɔ məŋkɔyi, məfədebəl'em, kəyɛfɛ məna papa kəbəp
awut am, awut-sɔ am, yɔcəl yam yəpəŋ kɔ yɛfɛt haŋ ca nyɛ məyɔ mɔ fəp.
11 Nnɔ taŋ indetam kəcsɔŋ əm ca fəp bawo pəsərɔcəmɛ meren kəcamət a dor
declip. Ti disrɛ dor dəfədesumpər yɔkɔ məyɔ mɔ.›»
12 «Fɔtɔ nəŋgbətnɛ ti fər yonu, kɔ wəfɛt kem Beŋyamin ɛŋgbətən'em fər yɔn
yati a in'oŋlok-lokər nu.
13 Nəkɔ nəloku papa kem kɔ pəlel mpɛ isətɔ Misira mɔ fəp. Nələmər kɔ ntɛ
nənəŋk dɛ mɔ fəp. Nəroknɛ nətorɛnɛ papa kem nnɔ iyi mɔ.»
14 Kɔ Isifu ɛnapsərnɛ sɔ wəfɛt kɔn Beŋyamin dəkilim, kɔ ŋayɛfɛ kəbok.
15 Kɔ Isifu oncupəs awɛnc aŋa fəp. Kɔ ŋandeləpsər kəndɛ tofo tin kɔ ŋalok-loku.

Firawona kəwe ka Yakuba Misira

16 Kɔ moloku maməkɔ mɛsam kələ ka Firawona fəp disrɛ, a awɛnc a Isifu
ŋanderna məkɔ. Kɔ toloku tatəkɔ təmbət Firawona kɔ amarəs ɔn.
17 Kɔ Firawona oloku Isifu: «Məloku awɛnc əm aŋa: ‹Nəyɔ ntɛ: Nəlɛk yɔcəl
yonu, nəkɔ atəf ŋa Kanaŋ.
18 Nəlɛk papa konu kɔ afum ɔn, nəder nnɔ iyi mɔ. Indeyɔnɛ nu ntɛ o ntɛ
tentesɛ atəf ŋa Misira mɔ. Nənde nəcdi yeri yoboŋu ya Misira.›
19 Iwos'am kəloku awɛnc əm aŋa: ‹Nəyɔ ntɛ: Nəlɛk cibil atəf ŋa Misira, nəkɔ
nəlɛk awut kɔ aran anu kɔ papa konu nəder.›
20 Ta nəŋaŋnɛ mɛlər teta ca yonu yɔkɔ nəndekɔsak di mɔ, bawo mpɛ o mpɛ
peyi atəf ŋa Misira pɔyɔnɛ pətət mɔ, pendeyɔnɛ ponu.»
21 Kɔ awut a Yakuba ŋayɔ tatəkɔ. Kɔ Isifu ɔsɔŋ awɛnc aŋa cibil pəmɔ təkɔ
Firawona ɛnasom kɔ ti mɔ. K'ɔsɔŋ ŋa sɔ yeri yɔkɔ ŋanakɔ kəcdi dɔpɔ mɔ.
22 Kɔ Isifu ompocɛ awɛnc aŋa fəp yamos yɛsəkpərɛ k'ɔsɔŋ Beŋyamin gbeti
mɛncəmbəl masar maas (300) kɔ yamos kəcamət yɛsəkpərɛ.
23 Ca nyɛ yɔ Isifu ɛnasɔŋ pakenɛ kas kəŋan: Sɔfale surkun wəco səsarɛ
ca yɔtət ya Misira, kɔ sɔfale səran wəco səsarɛ malɔ, cəcom kɔ yeri ta ntɛ
ɔŋkɔsumpər dɔpɔ kəder Misira mɔ.
24 Kɔ Isifu ɛsak awɛnc aŋa kɔ ŋalukus. K'oloku ŋa: «Ta nəkɔcɔp dɔpɔ de!»
25 Kɔ awɛnc a Isifu ŋayɛfɛ Misira kɔ ŋampɛ Kanaŋ ndena papa kəŋan Yakuba.
26 Kɔ awɛnc a Isifu ŋaloku kas kəŋan teta Isifu kiyi kɔn doru sɔ. Kɔ ŋaloku kas
kəŋan a Isifu ɔyɔnɛ wəbɛ wəka atəf ŋa Misira fəp. Mba abəkəc ŋɛnapɛ fɛ Yakuba
bawo ɛnalaŋ fɛ ŋa.
27 Kɔ ŋalɔmər kɔ moloku məkɔ Isifu ɛnasom ŋa mɔ fəp. Ntɛ Yakuba ɛnanəŋk
cibil cəkɔ Isifu ɛnasak kədelɛk kɔ mɔ, ti tɛnasɔŋɛ kɔ oŋ abəkəc kəpɛ.
28 Kɔ Yakuba oloku: «Ilaŋ ti oŋ! Wan kem Isifu ɔsərɔyi doru! Indekɔnəŋk kɔ
a icfi.»

46

Yakuba kəkɔ kɔn Misira

1 Kɔ Yakuba ɔŋkɔ kɔ ca yɔkɔ ɛnayɔ mɔ. Ntɛ ɛmbɛrɛ Bersaba mɔ, k'oloŋnɛ di
Kanu ka papa kɔn Siyaka.
2 Kɔ Kanu kəlok-lokər Yakuba kənəŋk ka pibi disrɛ. Kɔ Kanu kəwe kɔ:
«Yakuba! Yakuba!» K'owosɛ: «In'ɛwɛ!»
3 Kɔ Kanu kəloku kɔ: «In'ɔfɔ ina Kanu, Kanu ka papa kam. Ta mənesɛ kətor
ka Misira. Bawo difɔ iŋkɔsɔŋ'am kəyɔnɛ ka kas ka afum alarəm.
4 Sən'endesol kətor ka Misira. In'endesɔŋ'am sɔ kəpɛ. Isifu yati endemɛp'əm
fər waca wɔn.»
5 Kɔ Yakuba ɛyɛfɛ Bersaba. Kɔ awut a Yakuba ŋaŋkekərɛ kas kəŋan, aran
aŋan, kɔ awut aŋan cibil ca dəntəf disrɛ ncɛ Firawona ɛnasɔŋ pakɔ kɛrɛ ŋa mɔ.

6 Kɔ ŋalɛk sɔ yɔcɔl yaŋan kɔ ca yɔkɔ ŋanasɔtɔ atɔf ŋa Kanaŋ mɔ. Kɔ Yakuba
ɔŋkɔ Misira kɔ afum ɔn fəp.
7 K'eŋkenɛnɛ atɔf ŋa Misira yuruya yɔn fəp, awut ɔn arkun kɔ awut-sɔ ɔn
arkun, awut ɔn aran kɔ awut-sɔ ɔn aran.

Dɛlay da afum a Yakuba

8 Mewe ma awut a Yakuba mɔ mmɛ, aŋɛ ŋanakɔ Misira mɔ. Yakuba kɔ awut
ɔn:
Coco ca Yakuba, Ruben.
9 Awut a Ruben: Henok, Palu, Hecərəŋ, kɔ Karmi.
10 Awut a Simeyɔŋ: Yemuyɛl, Yamin, Ohad, Yakin, kɔ Cohar, kɔ Sawul wan
wərkun wəka wəKanaŋara.
11 Awut a Lewy: Kerson, Kehat, kɔ Merari.
12 Awut a Yuda: Hɛr, Onan, Sɛlah, Perɛc, kɔ Serah, mba Hɛr kɔ Onan ŋanafi nde
atɔf ŋa Kanaŋ. Awut a Perɛc ŋanayɔnɛ Hecərəŋ kɔ Hamul.
13 Awut a Isakar: Tola, Puwa, Yɔb, kɔ Simrəŋ.
14 Awut a Sebulɔŋ: Sered, Ɛlɔŋ, kɔ Yahalɛl.
15 Awut akaŋɛ ŋɔ Leya ɛnakomɛ Yakuba nde Padaŋ-Aram, mba wan kɔn wəran
Dina eyi fɛ ti. Kəlɛk awut ɔn aran haŋ arkun, ŋanakɔ afum wəco maas (33).
16 Awut a Kadu: Cifyɔn, Haki, Suni, Ecəbɔŋ, Eri, Arodi, kɔ Areli.
17 Awut a Asɛr: Yima, Yisuwa, Yisuwi, kɔ Beriya, kɔ Sera wəkirɛ kəŋan. Wan
ka Beriya: Hebɛr kɔ Malkiyɛl.
18 Awut a Silpa wəmarəs nwɛ Labaŋ ɛnasɔŋ wan kɔn wəran Leya mɔ, ŋɔ akakɔ
aŋɛ ɛnakomɛ Yakuba mɔ. Ŋanayi afum wəco kɔ camət-tin (16).
19 Awut a Rasɛl, wəran ka Yakuba: Isifu kɔ Beŋyamin.
20 Kɔ Isifu nkɔn oŋkom Misira awut mɛrəŋ: Manase kɔ Ɛfrayim, aŋɛ Asnat
wan wəran ka Potifera wəloŋnɛ ka dare da Hon, ɛnakomɛ Isifu mɔ.
21 Awut a Beŋyamin: Bela, Bekɛr, Asubɛl, Kera, Naman, Ehi, Rɔs, Mupim,
Hupim, kɔ Ardu.
22 Yuruya yayɛ yɔ Rasɛl ɛnasɔtɔnɛ nkɔn Yakuba, ŋanayi afum wəco kɔ maŋkəlɛ
(14).
23 Wan ka Dan: Husim.
24 Mewe ma awut a Naftali mɛmɛ: Yacel, Kumi, Yecer, kɔ Silem.
25 Awut a Bilha ŋɔ akakɔ, Bilha nwɛ Labaŋ ɛnasɔŋ wan kɔn wəran Rasɛl mɔ
pəyɔ kɔ wəcar, k'oŋkomɛ ŋa Yakuba. Ŋanayi afum camət-mɛrəŋ.
26 Afum aŋɛ ŋanacɛpsɛ Yakuba kəkɔ ka Misira mɔ, ŋanayi afum wəco camət
tin kɔ camət tin (66) aŋɛ ŋanayɔnɛ akom ɔn mɔ, alɔm fɛ aran a awut ɔn arkun
de.
27 Awut a Isifu aŋɛ ɛnakom Misira mɔ: Ŋanayi awut mɛrəŋ. Afum a Yakuba
aŋɛ ŋanacəpsɛ kɔ darəŋ kəkɔ ka Misira mɔ, ŋanayi fəp faŋan afum wəco camət
mɛrəŋ (70).

Yakuba kəndɛ kɔn nde Misira

28 Kɔ Yakuba osom Yuda pəyi kɔ kiriŋ kəkɔ ka Kosɛŋ ndena Isifu. Kɔ Yuda
ɛmbɛrɛ atɔf ŋa Kosɛŋ.
29 Kɔ Isifu ɛlɛk abil ŋɔn k'ɛmpɛ Kosɛŋ kəkɔbəpɛnɛ kɔ papa kɔn Yakuba. Isifu
ŋaŋkɔwurərɛnɛ kɔ papa kɔn, k'ɛnapsərnɛ kɔ dəkilim k'ɛyɛfɛ kəbok. K'ombok
haŋ.
30 Kɔ Yakuba oloku Isifu: «Intam oŋ kəfi bawo inəŋk əm kəro, k'incərɛ oŋ a
məyi doru!»
31 Kɔ Isifu oloku awɛnc aŋa kɔ afum a papa kɔn: «Ilukus ikɔ iluksɛ Firawona
kəbɛrɛ konu. Ikɔ iloku kɔ a: ‹Awɛnc im aŋa kɔ afum a papa kem aŋɛ ŋanayi atɔf
ŋa Kanaŋ mɔ, ŋander nnɔ iyi mɔ.

32 Afum akɛk a ŋkesiya, cir, kɔ cəna ŋɔ ŋayɔnɛ, bawo akɛk a acɔl ŋɔ. Ŋaŋkɛrɛ
yɔcɔl yaŋan fəp kɔ ca yaŋan.›
33 Kɔ tɛm tendebəp ntɛ Firawona endewe nu pəcyif nu: ‹Ake'yɔnɛ yɛbəc
yonu-ɛ?›
34 Nəcloku kɔ: ‹Sən'acar am, akɛk ŋɔ səyɔnɛ, kəyɛfɛ dɛtɛmp dosu haŋ məkɔ,
yɛbəc yayɔkɔ yɔ səmbəpɛ akombəra asu.› Ti disrɛ, nəyi Kosɛŋ, bawo pəcyik-yik
aMisira kəndɛ kɔ akɛk a ŋkesiya kɔ cir.»

47

1 Kɔ Isifu ɔŋkɔ pəluksɛ ti Firawona. K'oloku kɔ: «Awɛnc im aŋa kɔ papa kem
ŋander kəyɛfɛ ka atɔf ŋa Kanaŋ kɔ yɔcɔl yaŋan ŋkesiya, cir kɔ cəna kəbəp ka ca
yaŋan fəp. Ŋayi tantɛ atɔf ŋa Kosɛŋ.»
2 Kɔ Isifu ɛlɛk awɛnc aŋa kəcamət k'ementər ŋa Firawona.
3 Kɔ Firawona eyif awɛnc a Isifu: «Ake'yɔnɛ yɛbəc yonu-ɛ?» Kɔ awɛnc a Isifu
ŋaloku Firawona: «Sən'acar am, akɛk a ŋkesiya, cir kɔ cəna ŋɔ səyɔnɛ pəmɔ papa
kosu aŋa.»
4 Kɔ ŋaloku sɔ Firawona: «Sənder kədendɛ atɔf ŋaŋɛ, bawo dəkəcɔl deyi fɛ sɔ
nde acar am ŋayɛfɛ mɔ, kɔ dor dɛmbɛk kəbɛk dəm atɔf ŋa Kanaŋ. Məwosɛ oŋ
acar am kəndɛ atɔf ŋa Kosɛŋ.»
5 Kɔ Firawona oloku Isifu: «Papa kam kɔ awɛnc əm aŋa ŋander nnɔ məyi mɔ.
6 Atɔf ŋa Misira ŋey'əm dəwaca, mədəs papa kam kɔ awɛnc əm aŋa nnɔ
pəntesɛ ŋa Kosɛŋ mɔ, kɔ məncərɛ sɔ awɛnc əm aŋa dacɔ afum alompu-ɛ,
məcəmbər ŋa ŋackɛks'em yɔcɔl.»
7 Kɔ Isifu ɛŋkɛrɛ papa kən Yakuba kədementər kɔ Firawona. Kɔ Yakuba
ontolanɛ Firawona.
8 Kɔ Firawona eyif Yakuba: «Meren cəke mɔ məyi doru-ɛ?»
9 Kɔ Yakuba oloku kɔ: «Meren mmɛ isətɔ kəcepɛ-cepɛ disrɛ mɔ, mɛmbəp
meren tasar tin kɔ wəco maas (130), kiyi kem doru kəncepər katəna katəna.
Incepərɛnɛ meren meyeŋki kiyi kem doru. Intasətɔ fɛ meren mmɛ akombəra
em ŋanasətɔ mɔ, mba tecepərɛnɛ doru tin tayi tɔ səncepərɛnɛ doru.»
10 Kɔ Yakuba ontolanɛ sɔ Firawona. K'ɛyɛfɛ, k'ɛsak kɔ.
11 Kɔ Isifu ɛndəs papa kən kɔ awɛnc aŋa atɔf ŋa Misira. K'ɔsɔŋ ŋa antɔf Misira,
nde atɔf ŋa Ramsɛs, pəmɔ tɔkɔ Firawona ɛnaloku kɔ ti mɔ.
12 Kɔ Isifu ɛntam oŋ kəgbɛkərɛ papa kɔn, awɛnc aŋa, kɔ aka kəlɔ ka papa kɔn
fəp pəmɔ tɔkɔ ŋanalanɛnɛ mɔ.

Isifu kəkɔtɛnɛ mes ma Misira

13 Yeri yɛnayi fɛ sɔ atɔf ŋa Misira fəp, bawo dor dɛnasətɔ fənəntər. Atɔf ŋa
Misira kɔ atɔf ŋa Kanaŋ dor dɛnclɛŋkəs oŋ kəlɛŋkəs dəm afum a tɔf yayɔkɔ.
14 Kɔ Isifu ɛwɛtəs gbeti fəp mbɛ bɛnayi atɔf ŋa Misira kɔ atɔf ŋa Kanaŋ
mɔ. Pəcsəkpərɛ gbeti babɔkɔ malɔ, kɔ Isifu ɛmbɛrsɛ gbeti babɔkɔ nde kəlɔ ka
Firawona.
15 Ntɛ gbeti ba Misira kɔ Kanaŋ belip mɔ, kɔ aMisira fəp ŋander nnɔ Isifu eyi
mɔ. Kɔ ŋaloku: «Məsɔŋ su yeri! Cepɔ səndefi fər yam kiriŋ bawo gbeti beyi fɛ
sɔ?»
16 Kɔ Isifu oloku: «Nəsɔŋ yɔcɔl yonu. Iŋsɔŋ nu kəcom kəsəkpɛ ka yɔcɔl yonu,
bawo gbeti beyi fɛ sɔ.»
17 Kɔ ŋaŋkɛrɛ Isifu yɔcɔl yaŋan. Kɔ Isifu ɔŋsɔŋ ŋa yeri kəsəkpɛ ka yɔcɔl yaŋan:
Fəlɛs, yɔcɔl yɛfɛt kɔ yɔpɔŋ, sɔfale. Kɔ Isifu ɔsɔŋ ŋa yeri ya teren tatɔkɔ kəsəkpɛ
ka yɔcɔl yaŋan fəp.
18 Ntɛ teren tatɔkɔ tencepər mɔ, kɔ aka Misira ŋander sɔ nnɔ Isifu eyi mɔ teren
tɔckɔsɔk. Kɔ ŋaloku kɔ: «Səfɔtam kəmɛŋkər mariki mem a gbeti bosu belip, kɔ
yɔcɔl yosu yelip. Daka o daka dɛncəmɛ fɛ su sɔ, mɛnɛ dis dosu kɔ ntɔf yosu.

19 Səndefi oŋ fər yam kiriŋ ba, kɔ ntɔf yosu? Məway su kɔ ntɔf yosu kəsəkpɛ
ka yeri. Tɛm tatɔkɔ səyɔnɛ acar a Firawona, səna kɔ ntɔf yosu. Məsɔŋ su defet
səbəc ta sədefi, ntɔf yosu yedefəntərɛ gbəlməs.»
20 Kɔ Isifu ɛwayɛ Firawona ntɔf ya Misira fəp, aka Misira fəp ŋanacaməs ntɔf
yaŋan, bawo dor dɛnabɛkər ŋa. Kɔ atɔf ŋɔyɔnɛ oŋ ŋa Firawona.
21 Kɔ Firawona ɛlɛk afum aŋɛ ŋanayi dəcələncər ca Misira mɔ, k'ɛŋkɛrɛ ŋa
sədare səpɔŋ.
22 Mba Isifu ɛnaway fɛ ntɔf ya aloŋnɛ, bawo Firawona ɛnamɔnɛ kəway ka
ntɔf yaŋan. Aloŋnɛ ŋayi kəkɛkəs ka Firawona disrɛ, ti tɔ aloŋnɛ ŋanatɔcamsɛ
ntɔf yaŋan.
23 Kɔ Isifu oloku afum a Misira: «Iway nu məkɔ kɔ ntɔf yonu, nəyɔnɛ məkɔ
aka Firawona. Defet dɛndɛ: Nəntam kəbɔf dəntɔf.
24 Kɔ nənde nəctɛl-ɛ, nəde nəcsɔŋ farilɛ poboc pin pa yɛtɛl yonu Firawona.
Nəna nəlɛk yoboc maŋkəlɛ nyɛ, yendeyɔnɛ nu yeri ya dɛkɛr kɔ awut, yɔyɔnɛ nu
sɔ defet da teren təcɔnc mɔ.»
25 Kɔ ŋaloku Firawona: «Məluksɛ su kəyi doru! Səsɔtɔ kəŋaŋnɛnɛ ka mariki
mosu, səndeyɔnɛ acar a Firawona.»
26 Kɔ Isifu ɛncəmbər ti kɔ təyɔnɛ məkɔ təyɔ ta Misira: Poboc pa kəcamət fəp
pa Firawona pɔ. Mɛnɛ ntɔf ya aloŋnɛ gbəcərəm yɔtɔyɔnɛ ya Firawona.

Mɛfaŋ ma Yakuba mɛlpəs

27 Kɔ Yakuba ɛndɛ atɔf ŋa Misira, atɔf ŋa Kosɛŋ. Kɔ pəyɔnɛ di ndaraŋan
k'ɔyɔnɛ kas ka afum alarəm.
28 Kɔ Yakuba eyi doru meren wəco kɔ camət-mɛrəŋ (17) atɔf ŋa Misira.
Kəwon ka Yakuba doru fəp kənasɔtɔ meren tasar tin wəco maŋkəlɛ kɔ camət
mɛrəŋ (147).
29 Mataka ma Yakuba kəlɔtəs kəlip, k'ewe wan kɔn Isifu k'oloku kɔ: «Kɔ
məfaŋ kəmar im-ɛ, məboc kəca kam aləŋk ŋem tantɔf, məlɛk'em layidi pəsoku
disrɛ ndɛ məndetɔmpər'em mɔ: Ilɛtsɛn'am ta məwup im Misira!
30 K'indefəntərɛ kɔ papa kem aŋa-ɛ, məwurɛn'em Misira. Məkɔ məwup im
nde kufu kəŋan kəyi mɔ.» Kɔ Isifu oloku kɔ: «Indeyɔ təkɔ məlok'im mɔ.»
31 Kɔ Yakuba oloku: «Mədɛrəm'em ti.» Kɔ Isifu ɛndɛrmɛ kɔ ti. Kɔ Yakuba
ontontnɛ nde kəfənc kɔn dəromp.

48

Yakuba kətolanɛ kɔn awut arkun a Isifu

1 Ntɛ mes mamɔkɔ mencepər mɔ, k'aŋkɔ paloku Isifu a Papa kɔn ɛntamnɛ fɛ.
Kɔ Isifu ɛlɛkɛnɛ awut ɔn mɛrəŋ Manase kɔ Ɛfrayim.
2 K'asɔŋɛ ti Yakuba kəcarɛ, k'aloku kɔ: «Wan kam Isifu eyi kəder nnɔ məyi
mɔ.» Kɔ Yakuba oloŋka fənəntər fɔn k'ɛyɛfɛ, k'ɛndɛ kəfənc kɔn kəroŋ.
3 Kɔ Yakuba oloku Isifu: «MARIKI nwɛ ɛntam mes fəp ma doru mɔ ɛnawurər
im dare da Lus nde atɔf ŋa Kanaŋ k'ɔsɔŋ im temer kədepoc'em pətɔt.
4 K'olok'im: ‹Indesɔŋ əm dokombəra, indesɔŋ'am kəla, indesɔŋ'am kəyɔnɛ
wətem ka afum alarəm. Indesɔŋ atɔf ŋaŋɛ yuruya yam kɔ məncepər-ɛ, atɔf
ŋaŋɛ ŋendeyɔnɛ ŋaŋan doru o doru.›»
5 «Ndɛkəl oŋ, awut mɛrəŋ aŋɛ məŋkom atɔf ŋa Misira a k'indeder nnɔ məyi
mɔ, ŋandeyɔnɛ akemi. Ɛfrayim kɔ Manase ŋayɔnɛ akemi, pəmɔ təkɔ iyɔ Ruben
kɔ Simeyɔŋ mɔ.
6 Mba awut aŋɛ məndekom oŋ aŋɛ mɛrəŋ tadarəŋ mɔ, akam ŋandeyi akakɔ,
awɛnc aŋa ŋɔ ŋandesətər kɛ.

48:3 28.13

7 Kəder kem Padaŋ, kɔ Rasɛl efir im dɔpɔ da Kanaŋ, ta pəmbɔlɛ su kəbɛrɛ
Efrata-ɛ. Difɔ inawup kɔ katina dəndo dɔpɔ da Efrata, nde pəyɔnɛ Betlɛhɛm
mɔ.»
8 Kɔ Yakuba ɔmɔmən awut a Isifu k'eyif: «Are ŋɔ akaŋɛ-ɛ?»
9 Kɔ Isifu oloku papa kɔn: «Awut em ŋɔ, aŋɛ Kanu kəsɔŋ im nnɔ mɔ.» Kɔ
Yakuba oloku: «Ilɛtsɛn'am məyɔ ŋa ŋacɔŋnɛ nnɔ itolanɛ ŋa.»
10 Detem dɛnalɔləs Yakuba fɔr. Ɛnctam fɛ sɔ kənəŋk. Kɔ Isifu ɔncɔŋ awut ɔn
nde Yakuba eyi mɔ, kɔ Yakuba oncup ŋa, k'ɛmakərnɛ ŋa.
11 Kɔ Yakuba oloku Isifu: «Inacɛm-cɛmənɛ fɛ sɔ kədenəŋk əm. Mba Kanu
kəsɔŋ'em k'inəŋk əm haŋ awut am!»
12 Kɔ Isifu eliŋ awut kas dələŋk, k'ɛncəp kəro dəntɔf.
13 Kɔ Isifu osumpər mɛrəŋ maŋan fəp waca, pəsumpərɛ Ɛfrayim kəca kətɔt
mba pəyi kəca kəmeriya ka Yakuba, k'osumpərɛ Manase kəca kəmeriya mba
pəyi Yakuba kəca kətɔt, k'ɔncɔŋɛnɛ ŋa sɔ nde wətem kəŋan eyi mɔ.
14 Kɔ Yakuba ɛntɛnc kəca kɔn kətɔt, k'endeŋ ki Ɛfrayim dəromp nwɛ ɛnafɛtɛ
mɔ, k'endeŋər Manase kəca kɔn kəmeriya dəromp. Ɛnacərɛ belbel tɔkɔ ɔncyɔ
waca wɔn mɔ, ali ntɛ Manase ɛnayɔnɛ wan wəcɔkɔ-cɔkɔ mɔ.
15 Motolanɛ mmɛ mɔ Yakuba ɛnatolanɛ Isifu:
«Kanu nkɛ kənəŋk papa kem aŋa Abraham kɔ Siyaka tecepərɛnɛ taŋan mɔ,
Kanu nkɛ kəŋkɛks'im kəyɛfɛ ntɛ iyi doru haŋ məkɔ mɔ,
16 Mɛlɛkɛ mmɛ mɛncyac im pəlɛc mɔ, məsɔŋɛ awut aŋɛ!
Pawe ŋa tewe tem
kɔ mewe ma papa kem aŋa, Abraham kɔ Siyaka.
Kanu kəsɔŋɛ ŋa kəkom pəlarəm nde atɔf ŋaŋɔkɔ dacɔ.»
17 Ntɛ Isifu ɛnəŋk kas pəcdeŋər Ɛfrayim kəca kɔn kətɔt mɔ, kɔ tɔntɔbɔt kɔ. Kɔ
Isifu osumpər kəca ka kas, k'ɔncɔŋ ntende domp da Manase ta pədeŋər ki
Ɛfrayim.
18 Kɔ Isifu oloku papa kɔn: «Ta məyɔ tantɛ, fɔtɔ Manase ɛbɛk. Nkɔn pəmar
mədeŋər kəca kam kətɔt.»
19 Kɔ papa kɔn ɛfati, k'oloku: «Incərɛ ti, wan kem. Incərɛ ti! Nkɔn sɔ endeyɔnɛ
wətem ka afum alarəm, endebɛk. Mba wɛnc Tɔŋɔ endebɛk kɔ, yuruya yɔn
yendelas tɔf fəp.»
20 Kɔ Yakuba ontolanɛ ŋa dɔsɔk dadɔkɔ, k'oloku: «Mən'endesɔŋɛ Yakuba
pəctolanɛ a pəckulɛ a: ‹Kanu kəsɔŋ'am kəyi pəmɔ Ɛfrayim, pəmɔ Manase!›»
Tatɔkɔ tɔ Yakuba ɛnacəmbər Efrayim Manase kiriŋ.
21 Kɔ Yakuba oloku Isifu: «Kəfi k'inder! Mba Kanu kəndesolɛ nu.
Kəndeluksɛ nu atɔf ŋa atem anu.
22 Imbɛrɛn'am pɔkɔ awɛnc əm aŋa ŋantədesɔtɔ mɔ*, ip'ɔyɔnɛ mpɛ inabaŋərɛ
aka Amər dakma dem kɔ ambəncəran ŋem mɔ.»

49

Kətolanɛ ka Yakuba awut ɔn wəco kɔ mɛrəŋ

1 Kɔ Yakuba ewe awut ɔn, k'oloku:
«Nəloŋkanɛ iloku nu tɔkɔ tendeder nu kiriŋ mɔ.
2 Nəloŋkanɛ, nəcəŋkəl im awut a Yakuba!
Nəcəŋkəl Yisrayel* papa konu!
3 Ruben, məna coco cem,
məna nwɛ inakom
tɛm ntɛ inayɔ fənəntər mɔ:
Məncepər awɛnc əm aŋa

* **48:22** Paka papɔkɔ pɔyɔnɛ dare da Səkɛm. * **49:2** Məmɔmən 32.29, 35.10

tokom, kɔ fənɔntər.
4 Məyeŋk pəmɔ domun ndɛ dɛŋyɛksɛ dəkəŋgbɔkɔ mɔ,
mba məfɔdesɔyɔnɛ wəkiriŋ,
Bawo mənapɛsɛ dəkəfəntərɛ da papa kam,
Mənayik-yikəs kəfənc kem kəpɛsɛ ka ki, kɔ wəran kem wəkin.

5 Simeyɔŋ kɔ Lewy dɛwɛnca dɔ ŋayɔ:
Ŋa ŋantəŋnɛ, ŋasek kəkɔyɔ pəlɛc.
6 Ala, ifaŋ fɛ kənɔŋkəl tɛŋkəndəm taŋan!
Ta mɛcɛm-cɛmnɛ mem mɛtəŋnɛ nde ŋantəŋnɛ kəbəpɛnɛ mɔ!
Bawo mɛtɛlɛ maŋan disrɛ, ŋandif fum.
Kəwosɛ kəŋan disrɛ, kɔ ŋancopu-copu mura bənta.
7 Intolanɛ mɛtɛlɛ maŋan pəlɛc, bawo mɛmbɛk pɛləsər.
Intolanɛ pəlɛc deyeŋki bəkəc daŋan, bawo dɔfɔyɔnɛ nənɔfɔr.
Indeyerəs ŋa atɔf ŋa Yakuba,
Indesamsər ŋa atɔf ŋa Yisrayel.

8 Yuda, məna, awɛnc əm aŋa ŋandeyek-yekəs əm.
Məndesumpər aterɛnɛ am cərɔbɔ.
Kɔ awɛnc əm aŋa ŋandecəp am səbomp fɔr yam kiriŋ.
9 Yuda, kusunuŋku kəwut kɔ məyɔnɛ.
Dəkəwatəri-watəri wɛsɛm wam məyɛfɛ, wan kem!
Nkɔn oŋnut wɛcək, pəfəntərɛ pəmɔ kusunuŋku.
Pəmɔ kusunuŋku kəran: An'ɛntam ki kəyekti ta kəfaŋ-ɛ?
10 Kəgbo ka dɛbɛ kəfɔde kəcbɔlɛ Yuda,
kəgbo ka dɛbɛ kəndeyi yuruya yɔn dəwaca,
haŋ tɛm ntɛ wəka kəgbo kaŋkɔ yati endeder mɔ,
wəkɔ afum fəp ŋandeyi dəntɔf mɔ.
11 Nkɔn (Yuda) ende pəckot səfale sɔn dəŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn,
pəkot wan ka si nde kətɔk ka wɛn,
Ende pəcyak yamos yɔn dəwɛn,
kɔ burumus bɔn, dəməncɔncɔ ma yokom ya wɛn.
12 Member mendesɔŋɛ kɔ fɔr kəyimbərɛ,
Mɛsɛ ma wana mendefertər əm sek.

13 Kɔ məna Sabulon, kəba kəsək məndendɛ,
nde cibil cəndeyɔ kətənta mɔ.
Cələncər ca atɔf ŋaŋɔkɔ cəndewɔkəl haŋ Sidoŋ.
14 Isakar, məna səfale səpɔŋ sɔ məyɔnɛ,
nsɛ səŋfəntərɛ gbərɛ mɛrəŋ dacɔ mɔ.
15 Pənəŋk a kəfo kaŋkɔ eyi kəŋesəm mɔ kəntesɛ,
k'atɔf ŋɔmbɔt.
Pətirmi kumunt padəndəsər kɔ pɛsarɛ,
Yɛbəc ya dacar y'endeyi.

16 Dan, endeyɔnɛ afum ɔn wəbɛ.
Pəmɔ kusuŋka kələma cusuŋka cəlpəs ca Yisrayel cəkɔ.
17 Dan, endeyi pəmɔ abok nŋɛ ŋeyi dɔpɔ mɔ,
aŋkisin nŋɛ ŋeyi dɔpɔ kəsək mɔ.
Abok nŋɛ ŋɛŋaŋ bənta ya afəlɛs,
a tɔsɔŋɛ wəyɛksɛnɛ ka ŋi kətɛmpɛnɛ mɔ.

49:4 35.22 **49:6** 34.25

18 Iŋgbɛkər əm amera MARIKI, a məndeyac im!

19 Kadu, kənay† kəndepaŋnɛ kɔ
pəyɛfɛ pəcəmɛ ŋa darəŋ kəbɛləs.
20 Ndena Asɛr, yeri yoboŋu yendela di.
Antəf ŋam ŋende ŋəcsəŋ yeri nyɛ pəmar yɔyɔnɛ yeri y'abɛ mɔ.

21 Naftali, were w'ɔyɔnɛ nwɛ weyi kiyi ka wi, ta tes o tes toŋkotərnɛ wi mɔ.
Ende pəckoməs awut atət‡.

22 Isifu, popoŋ pa kətək kəkom pɔyɔnɛ,
Popoŋ pa kətək kəkom nkɛ kəcəmɛ kəŋgbɔkɔ kəsək mɔ,
wara wa ki wetilsərnɛ damba.
23 Ŋandəktər kɔ, kɔ ŋampɛn.
Apɛnɛ mbəncəran ŋanayɔnɛ ayɛfərɛnɛ am.
24 Mba ambəncəran ŋən ŋende ŋɛtəŋnɛnɛ kɔ nkɔn sərka.
Anacaŋəs waca wən
kətam ka Kanu kɔ fənəntər fa Yakuba dəntəf.
Ɔyɔnɛ wəkɛkəs kɔ togbu pa aka Yisrayel§.
25 Tewe ta Kanu ka papa kam, nkɛ kəyɔnɛ wəmar kam mɔ,
tewe ta Kanu nkɛ kəntam mes fəp ma doru mɔ, nkɛ kəndepoc'am mɔ:
Kəpocɛ pətət nkɛ kəndeyɛfɛ darenc mɔ,
kəpocɛ pətət nkɛ kəŋyɛfɛ dəntəf mɔ,
kəpocɛ pətət ka awut alarəm kɔ yɔcəl yɛlarəm.
26 Kətolanɛ nkɛ papa kam ontolan'am mɔ,
kəncepər kətolanɛ pətət ka aŋɛ ŋaŋkom im mɔ,
haŋ dəkələpsər da mərɔ ma doru o doru.
Kətolanɛ pətət kaŋkɔ kəyi Isifu dəromp,
dəndo domp dacɔ da Isifu
nwɛ ɔyɔnɛ wəbɛ ka awɛnc aŋa mɔ!

27 Beŋyamin, kalma k'ɔyɔnɛ nkɛ kəŋwatəri-watəri mɔ.
Bətbət kəwatəri-watəri wɛsəm wa ki,
dəfɔy, pəyerəs yɔsətɔ ya ki.»
28 Awut akaŋɛ ŋayɔnɛ cusuŋka wəco kɔ mɛrəŋ ca Yisrayel. Moloku mamɛ mɔ kas kəŋan ɛnaloku ŋa, ntɛ onctolanɛ ŋa mɔ. Yakuba ɛnatolanɛ ŋa nwɛ o nwɛ kɔ kətolanɛ kɔn taciŋa.

Defi da Yakuba

29 Ntɛ Yakuba elip kətolanɛ awut ɔn mɔ, k'osom ŋa: «Intas kəbəp atem em aŋɛ ŋafi mɔ. Nəwup im kɔ papa kem aŋa, nde kufu kəŋkɔ kəyi nde dalɛ da Hɛfəroŋ wəHewy mɔ,
30 nde kufu nkɛ kəyi dalɛ da Makpela, Mamre kəsək, nde atəf ŋa Kanaŋ. Dalɛ dadɔkɔ dɔ Abraham ɛnaway nnɔ Hɛfəroŋ eyi mɔ, pəyɔnɛ di dəkəwupɛnɛ da afum ɔn.
31 Difɔ anawup Abraham kɔ wəran kɔn Sara, difɔ anawup Siyaka kɔ wəran kɔn Rebeka, difɔ inawup sɔ Leya wəran kem.
32 Dalɛ kɔ kufu nkɛ kəyi di mɔ, Abraham ɛnaway di aHewy dəwaca.»
33 Ntɛ Yakuba elip kəsom awut ɔn mɔ, k'ɛfəntərɛ dəkəfənc. K'eŋgbiŋ kifir k'ɔnəŋkəlɛnɛ atem ɔn aŋɛ ŋanafi mɔ.

† **49:19** Kənare ‡ **49:21** Pəcloku moloku mətət § **49:24** CəHebəre = «tasar pa aka Yisrayel»

50

Kəbal ka Yakuba

1 Kɔ Isifu ɛntɛmpɛnɛ papa kɔn kəroŋ, k'ombok kɔ kəroŋ, k'oncup kɔ.
2 Kɔ Isifu osom acar ɔn akɔ ŋanayɔnɛ atɛn cəl mɔ, a ŋasop kas acəl nŋɛ ŋɔsɔŋɛ ta wəfi ente katəna mɔ. Kɔ atɛn cəl ŋasop Yakuba acəl ŋaŋɔkɔ.
3 Kɔ tɔŋkɔ mata wəco maŋkəlɛ (40). Tɛm tatɔkɔ mataka maməkɔ m'ancsop afi acəl ŋa kətɔte ŋaŋɔkɔ, kɔ aMisira ŋambok kɔ mata wəco camət mɛrəŋ (70).
4 Ntɛ mataka ma kəbal kɔn mencepər mɔ, kɔ Isifu oloku afum akɔ ŋanayi nde saŋka sa Firawona mɔ, k'oloku ŋa: «K'intam kəsɔtər nu layidi-ɛ, nəloku ntɛ Firawona ilɛtsɛnɛ nu:
5 Papa kem ɛnasɔŋ'em kədɛrəm, pəcloku: ‹Kəfi k'inder! Məkɔ məwup im nde kufu kəŋkɔ iŋkay nde atɔf ŋa Kanaŋ mɔ.› Difɔ ifaŋ kəpɛ ikɔwup papa kem. K'ilip-ɛ, inder.»
6 Kɔ Firawona oloku kɔ: «Məpɛ məkɔ məwup papa kam pəmɔ tɔkɔ ɔsɔŋ'am kədɛrəm mɔ.»
7 Kɔ Isifu ɛmpɛ kəkɔwup papa kɔn. Kɔ ŋampɛ kɔ abeki aka saŋka sa Firawona fəp kəbəp abeki a atɔf ŋa Misira.
8 Kɔ afum a Isifu fəp, kəlɛk awɛnc aŋa kəbəp ka afum a papa kɔn, mɛnɛ awut afɛt, yɔcəl yaŋan yɔpɔŋ kɔ yɛfɛt ŋ'anasak atɔf ŋa Kosɛŋ.
9 Isifu kɔ cibil ca dəntɔf k'ayɛksɛnɛ fəlɛs ŋampɛ kɔ nkɔn, kɔ tɔsɔŋɛ akɔ a Kanaŋ kəla.
10 Ŋandebəp pəferere pa Atad, nŋɛ ŋeyi Yurdɛn takəroŋ mɔ, kɔ ŋawup Yakuba dəndo kəyek-yekəs disrɛ. Kɔ Isifu ombok kas mata camət-mɛrəŋ.
11 Kɔ andɛ a atɔf ŋaŋɔkɔ, aka Kanaŋ, ŋayi kəbal ka Yakuba dəndo pəferere pa Atad. Kɔ ŋaloku: «Defi dɔpɔŋ dɔ dandɛ aMisira dacɔ!» Ti t'asɔŋɛ tofo tatɔkɔ tewe ta «Abɛl Misira» nde Yurdɛn takəroŋ.
12 Kɔ awut a Yakuba ŋayɔ tɔkɔ papa kəŋan ɛnaloku ŋa mɔ.
13 Kɔ awut ɔn ŋaŋkekərɛ kɔ atɔf ŋa Kanaŋ. Kɔ ŋawup kɔ nde kufu ka dalɛ da Makpela, dalɛ ndɛ Abraham ɛnaway Hɛfəroŋ wəHiti dəwaca mɔ, pəyɔ di dəkəwupɛnɛ da afum ɔn, nde Mamre kəsək.
14 Ntɛ Isifu elip kəwup papa kɔn mɔ, k'oluksərnɛ Misira kɔ awɛnc aŋa kɔ akɔ ŋanacəmbər kɔ, kəkɔwup papa kɔn mɔ.

Mes maməkɔ mɛnacepər ntɛ defi da Yakuba delip mɔ

15 Ntɛ awɛnc a Isifu ŋanəŋk a papa kəŋan efi mɔ, kɔ ŋaloku: «Kɔ Isifu ɛŋkafəlɛ pəyɔnɛ wətərɛnɛ kosu, kəluksɛ ka ayɛk ŋa pəlɛc mpɛ sənayɔ kɔ mɔ!»
16 Kɔ ŋasom a paloku Isifu: «Papa kam ɛnasom ntɛ a pəcfi:
17 ‹Ntɛ tɔ nəŋkɔloku Isifu: O! Ilɛtsɛn'am məŋaŋnɛnɛ awɛnc əm aŋa pəlɛc kɔ kiciya kəŋan, bawo ŋanayɔ əm pəlɛc! Ilɛtsɛn'am məŋaŋnɛ oŋ kiciya ka acar a Kanu ka papa kam!›» Kɔ Isifu ombok ntɛ analoku kɔ moloku maməkɔ mɔ.
18 Kɔ awɛnc aŋa ŋander ŋa sərka ŋatɛmpɛnɛ Isifu dəntɔf kɔ ŋaloku: «Sən'ɔfɔ akaŋɛ acar am.»
19 Kɔ Isifu oloku ŋa: «Ta nənesɛ. Cepɔ Kanu k'iyɔnɛ?
20 Nənasek'em kəyɔ ka pəlɛc. Mba Kanu kənakafəli ti pətɔt, kəlompsɛ ka ntɛ teyi məkɔ mɔ, kɔ kəyac ka defi da afum alarəm.
21 Ndɛkəl oŋ, ta nənesɛ! Indetamɛ nu mɛfaŋ monu fəp kɔ ma awut anu.» Kɔ Isifu ontorɛ-torɛ ŋa bəkəc, k'olok-lokərɛ ŋa dim d'antɔf.
22 Kɔ Isifu ɛndɛ Misira nkɔn kɔ afum ɔn. K'eyi doru meren tasar tin kɔ wəco (110).
23 Kɔ Isifu ɛnəŋk awut a Ɛfrayim haŋ dɛtɛmp maas. Kɔ Makir, wan ka Manase, oŋkom awut ɔn ləŋk ya Isifu kəroŋ.

24 Kɔ Isifu oloku awɛnc aŋa: «Kəfi k'inder. Mba Kanu kəndemar nu ilaŋ ti. Kanu kəndepɛnɛ nu nde atɔf ŋɔkɔ kənalɛkɛ Abraham, Siyaka kɔ Yakuba layidi kəsɔŋ ŋa mɔ.»
25 Kɔ Isifu ɔsɔŋɛ awut a Yakuba kədɛrəm, pəcloku: «Kanu kəndemar nu ilaŋ ti. Nəde nəpɛnɛ bɛnt yem, nəbəlɛnɛ yi nnɔ.»
26 Kɔ Isifu efi pəsətə meren tasar tin kɔ wəco (110). K'asop kɔ acɔl nŋɛ ŋɔŋsɔŋɛ wəfi kətəte katəna mɔ. Kɔ ŋambɛr kɔ kaŋkəra ka tasar pɛpat dəndo atɔf ŋa Misira.

Tawureta Musa, Buk 2:
Kəwur ka aka Yisrayel Misira Ŋayi Yɛŋən
Moloku ma kəsɔkəs buk ba Musa ba mɛrəŋ:
Kəwur

Dəbuk bəcɔkɔ-cɔkɔ ba tawureta Musa bɔ taruku ta aka Yisrayel poncop, mbɛ aŋwe: «Dəkəcop da Doru.» Sora səlpəs səkɔ səmentər tɔkɔ aka Yisrayel ŋanayi atɔf ŋa Misira tɛm ta Aŋnabi Isifu mɔ.

Ntɛ Isifu kɔ awɛnc aŋa ŋafi mɔ, kɔ kəbət kəncop kəpicɛ aka Yisrayel kɔ aka Misira dacɔ. Dəkələpsər da ti, kɔ aka Yisrayel ŋayɔnɛ acar a aka Misira. Kɔ abɛ a Misira ŋancəmbər aka Yisrayel yɛbəc yocuca, ti disrɛ kɔ aka Yisrayel ŋalɔnɛ aka Misira sədare səŋan.

Mba MARIKI nwɛ ɔntəpələrnɛ afum ɔn mɔ, osom Aŋnabi Musa nde atɔf ŋa Misira ntɛ tɔŋsɔŋɛ aka Yisrayel ŋasɔtɔ kəyi yɛŋən mɔ. Kɔ Kanu kəmentərɛ mes mɛwɛy-wɛy wəco dəwaca wa Musa haŋ kɔ firawona ɛmbɛləs aka Yisrayel. Ntɛ aka Yisrayel ŋancop kəkɔt mɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp kəba ka Cəŋkɔlma nkɛ kəyɔnɛ kələncər ka Misira nkɛ kənafaŋ kəyamsər ŋa kəcepər mɔ. Firawona kɔ asɔdar ɔn ŋasɛp kədifət ŋa dəndo, mba kɔ Kanu kəmentər sɔ dəndo tes tɛwɛy-wɛy, k'eŋgbiti dɔpɔ kəba dacɔ ndɛ aka Yisrayel ŋanacali. Arkun, aran, awut kɔ yɔcɔl yaŋaŋ fəp ŋanacali dəkəba dɔpɔ dowosu kəroŋ. Ntɛ aka Misira ŋanacəmɛ ŋa darəŋ mɔ, kɔ Kanu kəŋgbəpər ŋa domun da dəkəba.

Kəba mokuru, kɔ aka Yisrayel ŋancop kəkɔt dətɛgbarɛ kəkɔ ka atɔf ŋa Kanaŋ nŋɛ Kanu kənasɔŋ temer kəsɔŋ ŋa mɔ. Ŋasərəyi dɔpɔ, kɔ Kanu kəsɔŋ Aŋnabi Musa mosom mən wəco nde tərɔ ta Sinayi kəroŋ fər ya afum kiriŋ. Mba tɛnawon fɛ, kɔ afum ŋaŋgbɛkəl sariyɛ sa Kanu, kɔ ŋasalɛnɛ tɛrəŋka. Ti tɔ Kanu kənasɔŋɛnɛ aka Yisrayel kəkɔt dətɛgbarɛ meren wəco maŋkəlɛ disrɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ aŋɛ ŋanagbɛkəl Kanu mɔ fəp ŋalip kəfis-fis a ŋacbɛrɛ atɔf ŋa Kanaŋ.

Kəkɔt kaŋkɔ disrɛ, kɔ Kanu kəyi ŋa kiriŋ kəsolɛ ŋa. Nərɔ da debeki dən dɛnayi ŋa kiriŋ pibi kɔ daŋ. Ntɛ ŋanayɛfɛ kəkɔ mɔ, kɔ ŋantorɛ aŋgbancan. Nərɔ da debeki da Kanu dɛnayi aka Yisrayel kiriŋ haŋ kɔ ŋambɛrɛ nde ŋanacəmbərəs mɔ. Towurɛnɛ ta tatɔkɔ tɛnayi meren wəco maŋkəlɛ disrɛ fəp.

Teta defi da Aŋnabi Musa tɔ buk bambɛ boloku tɛlpəs. Ta pəmbɔlɛ kɔ sɔ kəfi-ɛ, k'ɛlɛk aka Yisrayel k'ɔsɔŋ Aŋnabi Yosuwe nwɛ ɛnabɛrsɛnɛ ŋa atɔf ŋa Kanaŋ mɔ.

Kəyi ka Kanu afum ɔn dacɔ, pətəksɛ ŋa dolompu, pəbumɛ ŋa sɔkət, tatɔkɔ fəp towurɛnɛ tɔ tɔyɔnɛ afum a Kanu tɛm tosu tantɛ ayi mɔ. Kanu kəfaŋ kəcəmbər su dɔpɔ dətət kəkɔ ka ariyana nde ɔŋkɔbɛrsɛnɛ su mɔ. Kanu kəmar su marənt maməkɔ disrɛ. AMINA!

Teyer ta buk bambɛ

1, Asɔkəs tɔkɔ anacəmbər aka Yisrayel dacar atɔf ŋa Misira mɔ.

2-4, Asɔkəs tecepərɛnɛ ta Musa haŋ tɛm ntɛ ɛnade pəbaŋ aYisrayel aka Misira dəwaca mɔ.

5-15.21, Aloku tɔkɔ Kanu kənayɔ mes mɛwɛy-wɛy kɔ arom nŋɛ kənasɔŋ aMisira ntɛ tɔŋsɔŋɛ kəbaŋər asɔdar a firawona afum ɔn mɔ.

15.22-19, Aloku tɔkɔ ŋanayɛfɛ Misira kɔ ŋaŋkɔ ŋandɛ toro ta Sinayi mɔ.

20-31, Aloku tɔkɔ Kanu kənasɔŋ Aŋnabi Musa Sariyɛ nsɛ sənasɔkəs mosom ntɛ pəmar aka Yisrayel ŋade ŋayi kɔ tɔkɔ pəmar ŋade ŋacleləs nkɔn Kanu mɔ.

32, Aloku tɔkɔ aka Yisrayel ŋanayeŋkər Kanu səbomp ntɛ ŋanacɔŋəs Aruna kəsɛlɛ kɛma tɛrəŋka pa tura mɔ.

33-40, Alɔm tɔkɔ Musa ɛnanəŋk nərɔ da debeki da Kanu mɔ. Kɔ tɛyɛfɛ day, Kɔ Musa ɛntəksɛ aka Yisrayel Sariyɛ sa Kanu kɔ tɔkɔ pəmar palompəs dəkiyi da Kanu, kaŋkəra ka Sede, kɔ yogbuŋsərɛnɛ yɔlɔma teta kəbəcɛ Kanu dəndo aŋgbancan yosoku, kɔ yamos taciŋa ya aloŋnɛ.

Kəwur ka aka Yisrayel Misira

Kanu kəwurɛnɛ aka Yisrayel Misira

1-15

Aka Yisrayel kəyi kəŋan dacar Misira

1 Mewe ma awut a Yakuba* mɔ mmɛ, aŋɛ ŋanader Misira kɔ nkɔn Yakuba mɔ. Fəp faŋan ŋanakɛrɛnɛ aka wɔlɔ waŋan disrɛ fəp:
2 Ruben, Simeyɔŋ, Lewy, kɔ Yuda,
3 Isakar, Sabulon, kɔ Beŋyamin,
4 Dan, Naftali, Kadu kɔ Asɛr.
5 Yuruya ya Yakuba fəp ŋanayi afum wəco camət-mɛrəŋ (70). Tɛnatəŋnɛ Isifu nkɔn pəyi tɛm tatɔkɔ Misira.
6 Kɔ Isifu ende pəfi kɔ awɛnc aŋa, kɔ danapa dadɔkɔ fəp.
7 Kɔ aka Yisrayel ŋande ŋasɔtɔ dokombəra, kɔ ŋala, kɔ kənay kəŋan kəsɔtɔ sɔkət kəcepərər. K'atɔf ŋa Misira ŋɛlarɛ ŋa.
8 Ntɛ tɛm tɔlɔma tencepər mɔ, kɔ fum wəlɔma nwɛ ɛnatɔcərɛ Isifu mɔ, ende pəyɔnɛ wəbɛ Misira.
9 Kɔ wəbɛ nwɛ ende pəloku afum ɔn: «Nənəŋk, afum aka Yisrayel ŋala, kɔ ŋayɔ sɔkət ŋatas su.
10 Mɛnɛ patɛn kəcərɛ kəkɔt, ntɛ andeyamsər ŋa dokombəra daŋan mɔ. Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, kɔ kəwan kəyɛfɛ-ɛ, ŋantam kəmar aterɛnɛ asu kəsutɛnɛ, kɔ telip-ɛ, ŋamulpər su ŋawur atɔf ŋaŋɛ.»
11 Awa, kɔ aka Misira ŋancəmbər akiriŋ aŋɛ ŋanakɔsɔŋəs aka Yisrayel yɛbəc ya dacar mɔ. Ti disrɛ, kɔ aka Yisrayel ŋancəmbər sədare sa Pitɔm kɔ Ramsɛs, pəyɔnɛ di dəkəmɛŋk da firawona†.
12 Mba pəkɔt pa firawona pɛnakɔt fɛ few, bawo tatɔkɔ anctərəs aka Yisrayel mɔ, ti tɔ ŋanckom, ŋacla, ŋacwəkələs dəkəndɛ daŋan, kɔ tɔsɔŋɛ pater aka Yisrayel pəpɔŋ.
13 Kɔ aka Misira ŋancəmbər aka Yisrayel yɛbəc ya dacar yeyeŋki.
14 K'aka Misira ŋandoktəsɛ aka Yisrayel doru yɛbəc yeyeŋki: Yɛbəc ya dos, ya birik, ya dalɛ fəp. Yɛbəc ya dacar yayɔkɔ yɔ ŋanacəmbər aka Yisrayel.

Firawona ɔntərəs aka Yisrayel

15 Kɔ wəbɛ wəka Misira ende pəloku aran abaŋ awut aHebəre, pacwe wəkin «Sifra,» kɔ wəka mɛrəŋ «Puwa.»
16 Kɔ wəbɛ wəka Misira oloku ŋa: «Kɔ nənde kəcbaŋ aran aHebəre awut-ɛ, nəcməmən ŋa kiriŋ. Nwɛ ɔŋyɔnɛ wərkun mɔ, nədif kɔ, nwɛ ɔŋyɔnɛ wəran mɔ, nəsak wəkakɔ pəyi doru.»
17 Mba kɔ aran abaŋ awut aŋɛ ŋanesɛ Kanu, ŋayɔ fɛ ntɛ wəbɛ ka Misira ɛnaloku ŋa mɔ, kɔ ŋance awut arkun kɔ ŋayi doru.
18 Kɔ wəbɛ wəka Misira ewe aran abaŋ awut aŋɛ, k'eyif ŋa: «Ta ake tɔ nəyɔnɛ tantɛ-ɛ? Ta ake tɔ nəncenɛ awut aŋan arkun ŋacyinɛ doru-ɛ?»
19 Kɔ abaŋ awut aŋɛ ŋaloku firawona: «Ntɛ tɔsɔŋɛ ti mɔ, aran aHebəre ŋayi fɛ pəmɔ aran aka Misira. Aran aHebəre ŋayeŋk mɛnc dəŋkom, ŋaŋlip kəkom a səna abaŋ awut səcbəp di.»

---

* **1:1** CəHebəre = «Awut a Yisrayel,» Kanu kənasɔŋ Yakuba tewe ta «Yisrayel.» Məmɔmən Dəkəcop 32.29.
† **1:11** *Firawona* = Bafɔ tewe ta fum tɔ, mba tewe ta nwɛ o nwɛ ɔntɔmpər dɛbɛ da Misira mɔ.

20 Kɔ Kanu kəyɔnɛ abaŋ awut aŋɛ pətɔt, k'aka Yisrayel ŋala, kɔ ŋasɔtɔ sɔ sɔkət
kɔ ŋancepərər.
21 Abaŋ awut aŋɛ ŋananesɛ Kanu, itɔ Kanu kənasɔŋɛ ŋa dokombəra.
22 Kɔ firawona ende pəsom afum ɔn fəp: «Nəsumpər awut arkun aHebəre
fəp, aŋɛ ande packom mɔ, nəcgbal ŋa nde kəŋgbɔkɔ ka Nil, mba nəcsak
gbəcərəm awut aran ŋayi doru.»

2

Kəkom ka Musa kɔ dowut dɔn

1 Kɔ wərkun wələma wəka kusuŋka ka Lewy ɛnɛncɛ wəran wələma nwɛ
ŋanapaŋnɛ kusuŋka kin kɔ nkɔn mɔ.
2 Kɔ wəran nwɛ ɛmbɛkəs, k'oŋkom wan wərkun. Kɔ wəran nwɛ ɛnəŋk dətət
da wan, k'ɔŋgbɔpnɛnɛ wan kɔn yof maas.
3 Ntɛ ɛnəŋk a ɔfɔsətam kəgbɔpnɛnɛ wan mɔ, kɔ wəran nwɛ ɛlɛk kəfala nkɛ
andunɛ cəŋkɔlma mɔ, k'osop ki paka mpɛ powurɛnɛ kɔrtal kɔ bən ya cəme
mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ki kəfɔy mɔ. K'ɛmbɛr wan kəfala nkɛ disrɛ, k'ɔŋkɔ pəcəmbər
ki dəcəŋkɔlma nde aparpara ŋa kəŋgbɔkɔ ka Nil.
4 Kɔ wəkirɛ ka wan nwɛ aŋgbal mɔ, ɛncəmɛ pəwak kəbɔlɛnɛ kaŋkəra nkɛ, ntɛ
tɔŋsɔŋɛ pəctam kəcərɛ tɔkɔ tendeder wan mɔ.
5 Kɔ wan wəran wəka firawona ende pətor nde kəŋgbɔkɔ kəkɔbikɛ-bikɛ,
amarəs ɔn aran ŋayi kəkɔtəs agbɛp ŋa kəŋgbɔkɔ ka Nil. Kɔ wan ka firawona
wəran nwɛ ɛnəŋk kəfala cəŋkɔlma dacɔ, k'osom wəmarəs kɔn wəran kəkɔlɛk
ki.
6 Wan ka firawona wəran endegbipi kəfala nkɛ, k'ɛnəŋk wan: Wan wərkun
ɛnayi, pəcbok. Kɔ tɔyɔnɛ kɔ nɔnɔfɔr, k'oloku: «Wan wəHebəre wələma ɔfɔ
wəkawɛ!»
7 Kɔ wəkirɛ ka wan nwɛ oloku wan ka firawona wəran: «Məfaŋ a ikɔ
iwen'am wəkombəra wəHebəre wələma, pədemsər'am wan wəkawɛ?»
8 Kɔ wan ka firawona wəran oluksɛ wəyecəra ntɛ: «Məkɔ!» Kɔ wəyecəra nwɛ
ɔŋkɔ pəwe iya wəka wan wəkakɔ anafir mɔ.
9 Kɔ wan ka firawona wəran oloku wəran nwɛ: «Məkenɛnɛ wan wəkawɛ
məkɔ məcmɛsər'em kɔ belbel. Indesɔŋ əm kəway.» Kɔ wəran nwɛ ɛlɛk wan,
k'ɛmɛsər kɔ.
10 Ntɛ awurɛ wan mɛsɛ mɔ, kɔ wəran nwɛ ɛlɛk kɔ, k'eŋkenɛ wan ka firawona
wəran, pəyɔnɛ kɔ wan. K'ɔsɔŋ kɔ tewe ta Musa bawo ti tɔ tatɔkɔ «dəromun
incafi kɔ.»

Pəmar Musa pəyɛksɛ pəkɔ Madiyaŋ

11 Ntɛ Musa ɛmbɛk k'ɔyɔnɛ wətɛmp mɔ, dɔsɔk dələma k'ende pəkɔ
kəkɔməmən awɛnc aŋa, k'ɔŋkɔ pənəŋk yɛbəc yaŋan yeyeŋki nyɛ anacəmbər ŋa
mɔ. Ntɛ ɔncɔŋnɛ kiriŋ mɔ, k'ɔŋkɔ pənəŋk wəka Misira pəcsut wɛnc wəHebəre
wəkin.
12 Kɔ Musa ɔməmən-məmən, ntɛ ɔntɔnəŋk fum mɔ, k'osut wəka Misira nwɛ
k'endif, k'ɛlɛk kɔ k'ɛmət dɛsənc.
13 Dɔckɔsɔk kɔ Musa owur sɔ, k'ɔŋkɔ pənəŋk aHebəre mɛrəŋ ŋacsutɛnɛ. K'eyif
wəkɔ ɛnadəkət mɔ: «Ta ake tɔ məŋsutɛ wəkos əm-ɛ?»
14 Kɔ fum nwɛ oloku kɔ: «An'ɛcəmbər əm dɛbɛ kɔ wəboc kiti su kəroŋ-ɛ?
Kədif im kɔ mənder pəmɔ tɔkɔ məndifsa wəka Misira mɔ ba?» Kɔ Musa enesɛ,
k'olokunɛ dɛbəkəc: «Tələma ancərɛ tes tantɛ iyɔsa mɔ.»
15 Kɔ firawona ene tɔkɔ tɛnacepər mɔ, k'ɛntɛn oŋ kədif Musa. Mba kɔ Musa
ɛyɛksɛ k'ɔmbɔlɛ firawona, k'ɔŋkɔ atɔf ŋa Madiyaŋ. Ntɛ ɛmbɛrɛ Madiyaŋ mɔ
k'ɔŋkɔ pəndɛ kələmp kəsək.

16 Awa, wəloŋnɛnɛ ka aka Madiyaŋ ɛnayɔ awut aran camət-mɛrəŋ. Kɔ awut
aran aŋɛ ŋander kədekɛt domun, kɔ ŋalasəs dəkəmun da yɔcɔl ya kas kəŋan.
17 Kɔ akɛk alɔma ŋander ŋabɛləs ŋa. Kɔ Musa ɛyɛfɛ k'ɔŋkɔ pəbaŋ ŋa, k'ɔsɔŋ
yɔcɔl yaŋan domun kɔ yomun.
18 Ntɛ ŋalukus nda kas kəŋan Rehuwɛl mɔ, kɔ kas kəŋan eyif ŋa: «Ta ake tɔ
nənuŋkɛnɛnɛ mɔkɔ kəbɛrɛ-ɛ?»
19 K'ayecəra aŋɛ ŋaloku kas kəŋan: «Wəka Misira wələma ɛyac su nnɔ akɛk
ŋayi mɔ. Ɛŋkɛtɛna su domun yati, k'ɔsɔŋ yɔcɔl yosu.»
20 Kɔ Rehuwɛl eyif ayecəra: «Deke eyi-ɛ? Ta ake tɔ nəsakɛ fum wəkakɔ-ɛ?
Nəwe kɔ pəder pədi yeri.»
21 Kɔ Musa ende pəwosɛ kəyi ka ndena Rehuwɛl, nwɛ ɛnasɔŋ wan kɔn wəran
Sefora kənɛncɛ mɔ.
22 Kɔ wəran kakɔ ende pəkom wan, k'awe kɔ Kɛrsɔm, «Wəcikəra,» bawo
k'oloku ti tɔ tatɔkɔ: «Wəcikəra iyɔnɛ kərɛsna atɔf ŋocuru.»

Kanu kəyɛk-yɛk Musa kəwurɛ ka aka Yisrayel dacar

23 Ntɛ pəwon mɔ, kɔ wəbɛ wəka Misira ende pəfi, aka Yisrayel ŋacgbis,
ŋackulɛ-kulɛnɛ teta dacar deyeŋki dɔkɔ ŋanayi mɔ. Kɔ kəmar nkɛ ŋancbok mɔ,
kəmpɛ haŋ nde nkɔn Kanu eyi mɔ.
24 Kɔ Kanu kəne kigbis kəŋan. Kɔ Kanu kəncɛm-cɛmnɛ danapa ndɛ ŋanacaŋəs
kɔ Abraham, Siyaka kɔ Yakuba mɔ.
25 Kɔ Kanu kəmɔmən aka Yisrayel, kɔ kəlɛk te taŋan waca disrɛ.

3

1 Kɔ Musa ende pəyiɔnɛ wəkɛk yɔcɔl ya Yetero, papa ka wəran kɔn, nwɛ
ɛnayɔnɛ wəloŋnɛ wəka Madiyaŋ mɔ. Dəsɔk dələma, k'ende pəkekərɛ yɔcɔl
k'encepər dətɛgbərɛ, k'ɛmbəp Horɛb tərɔ ta Kanu.
2 Kɔ mɛlɛkɛ ma MARIKI mowurər kɔ dənɛnc dɛmar disrɛ, nde dɛrəntəm. Kɔ
Musa ɔmɔmən, k'ɛnəŋk arəntəm fəp ŋɛcmar, mba ŋɛnctɛyɛ fɛ.
3 Kɔ Musa ɛncɛm-cɛmnɛ: «Iluksərnɛ ma, imɔmən tes ntɛ intatɔnəŋk mɔ, ta ake
tɔ arəntəm ŋɔntɔtɛyɛnɛ-ɛ?»
4 Kɔ MARIKI ɛnəŋk a kəluksərnɛ kɔ Musa ɛndɛ kəkɔgbɛkərɛ tes ntɛ. Kɔ Kanu
kəwe kɔ dəndo dɛrəntəm, k'oloku kɔ: «Musa! Musa!» K'owosɛnɛ kɔ: «In'ɛwɛ!»
5 Kɔ Kanu kəloku kɔ: «Ta məcɔŋnɛ nnɔ, məwurɛ cɔfta dəwɛcək, bawo kəfo
kaŋkɔ məncəmɛ mɔ, antɔf ŋosoku ŋɔ.»
6 Kɔ kəndeŋər: «In'ɔyɔnɛ Kanu ka papa kam, Kanu ka Abraham, Kanu ka
Siyaka, Kanu ka Yakuba.»
Kɔ Musa oŋkumpnɛ kəro, bawo ɛnanesɛ kəmɔmən Kanu.
7 Kɔ MARIKI oloku: «Inəŋk belbel ntɛ antərəs afum em aŋɛ ŋayi Misira mɔ.
Ine ntɛ ŋayi kəbokər kətərəs ka abɛ aŋɛ ŋancəmbər ŋa dacar fər kiriŋ mɔ, incərɛ
pucuy paŋan.
8 It'intorɛnɛ kədebaŋər ŋa aka Misira, ipɛnɛ ŋa sɔ atɔf ŋaŋɛ, ikekərɛ ŋa atɔf
ŋobotu, atɔf ŋowokəlu disrɛ, nde atɔf ŋoboŋu dalɛ k'awop, atɔf nŋɛ aka Kanaŋ,
aHit, aka Amər, aPerisi, aHiwy kɔ aYebus ŋandɛ mɔ.
9 Kəbok ka aka Yisrayel kənder oŋ haŋ nnɔ iyi mɔ, k'inəŋk kətərəs kəlarəm
nkɛ aka Misira ŋayi kətərəs afum em mɔ.
10 Ndɛkəl oŋ məkɔ, isom əm ndena firawona. Məwurɛnɛ afum em aka
Yisrayel Misira.»

Kanu kəmboncər tewe tən Musa

11 Kɔ Musa eyif Kanu: «An'iyɔnɛ-ɛ, ntɛ indekɔ nda firawona, ikɔwurɛnɛ aka
Yisrayel Misira mɔ?»

12 Kɔ Kanu kəloku kɔ: «In'osol'am! Tɛgbɛkərɛ ntɛ tendesɔŋ'am kəcərɛ a
in'osom əm: Ntɛ məndewurɛnɛ aka Yisrayel Misira mɔ, fəp fonu nəde
nəcsalɛn'em nnɔ tərɔ ntɛ.»
13 Kɔ Musa oloku kɔ: «K'iŋkɔ nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ, ikɔ icloku ŋa: Kanu
ka atem anu kəsom im nnɔ nəyi mɔ. Mba kɔ ŋaŋkɔyif im ntɛ aŋwe ki mɔ, cəke
c'iŋkɔloku ŋa-ɛ?»
14 Kɔ Kanu kəloku Musa: «Nwɛ iyɔnɛ mɔ, iyɔnɛ!» Kɔ kəndeŋər: «Ntɛ tɔ
məŋkɔloku aka Yisrayel: Nwɛ aŋwe ‹Iyɔnɛ› osom im nnɔ nəyi mɔ.»
15 Kɔ Kanu kəloku sɔ Musa: «Ntɛ tɔ məŋkɔloku aka Yisrayel: ‹MARIKI, Kanu
ka atem anu, Kanu ka Abraham, ka Siyaka, ka Yakuba kəsom im nnɔ nəyi mɔ.›
Tewe tem tɔ tatɔkɔ ta tɛm o tɛm, kɔ tɛcɛmcɛmnɛ tem tantɛ tɔ dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp.
16 Məkɔ məloŋka abeki aka Yisrayel, məloku ŋa: ‹MARIKI, Kanu ka atem anu
Abraham, Siyaka, kɔ Yakuba owurər im.› Kɔ kəloku: ‹Incɛm-cɛmnɛ kəwurɛ nu
pəcuca pəkɔ ancəmbər nu Misira mɔ.
17 K'iloku a kəwurɛnɛ nu k'inder kətərəs disrɛ nkɛ nəyi Misira mɔ, ikekərɛ
nu atɔf ŋa aKanaŋ, aHit, aka Amər, aPerisi, aHiwy kɔ aYebus, atɔf nŋɛ ŋoboŋ
dalɛ k’awop mɔ.›»
18 «Aka Yisrayel ŋaŋkɔcəŋkəl dim dam, nəsol oŋ nəkɔ, məna kɔ abeki aka
Yisrayel, ndena wəbɛ wəka Misira, nəloku kɔ: ‹MARIKI, Kanu ka aHebəre
kəmbəp su. Ndɛkəl məwosɛ su kəkɔt marənt ma mata maas nde dətɛgbərɛ, ntɛ
tɔŋsɔŋɛ səkɔ səloŋnɛ MARIKI Kanu kosu mɔ.›
19 Ina incərɛ a wəbɛ ka Misira ɔfɔdekɔwosɛ nu kəkɔ, ta pəyɔnɛ fənɔntər fəsɔŋɛ
kɔ ti-ɛ.
20 Kətenci k'inder kəca isut Misira, mes mɛwɛy-wɛy məpɔŋ fəp m'indesutɛ
Misira. Kɔ mes maməkɔ mencepər-ɛ, ŋadesak nu nəkɔ.
21 Indesɔŋɛ aka Yisrayel ŋasɔtɔ kəmar ka kəbɔtər ka aka Misira. Kɔ nənde
nəckɔ-ɛ, nəfɔdekɔ waca wɔsɔkər.
22 Aran aka Yisrayel fəp ŋade ŋawer aran a Misira aŋɛ ŋayi ndaraŋan,
kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, aran akɔ ŋandɛ mɔ, ca ca gbeti, ya kɛma kɔ yamos, nyɛ
nəndesarsər awut anu arkun kɔ aran mɔ. Ntɛ tɔ nəbaŋər aka Misira ca cəŋan.»

4

Kanu kəmentər fənɔntər fɔn Musa

1 Mba kɔ Musa oluksɛ MARIKI moloku: «Ŋafɔdekɔlaŋ im, ŋafɔdekɔcəŋkəl
dim dem. Ntɛ ŋandekɔloku mɔ: ‹MARIKI owurər f'am.›»
2 Kɔ MARIKI eyif kɔ: «Ake məntɔmpər-ɛ?» Kɔ Musa oloku: «Kəgbo.»
3 Kɔ MARIKI oloku: «Mələm ki ma dəntɔf.» Kɔ Musa ɛləm kəgbo kɔn dəntɔf,
kɔ kəgbo kəntəŋkəlɛ abok. Kɔ Musa ɛyɛksər ŋi.
4 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Mətɛnc kəca məsumpər ŋi nde dəkəleŋa.» Kɔ
Musa ɛntɛnc kəca k'osumpər ŋi, kɔ ŋɛntəŋkəlɛ sɔ kəgbo kəca kɔn disrɛ.
5 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Tantɛ t'endekɔsɔŋɛ aka Yisrayel kəlaŋ oŋ a
MARIKI Kanu ka atem aŋan, Kanu ka Abraham, Siyaka, kɔ Yakuba kəwurər
əm.»
6 Kɔ MARIKI oloku sɔ Musa: «Məbɛr kəca duma tantɔf dɛbəkəc,» kɔ Musa
ɛmbɛr kəca kɔn duma tantɔf k'endeŋnɛ dɛbəkəc. Ntɛ eliŋnɛ ki mɔ, «Eh!», kɔ sen
səsumpər kɔ kəca kɔ kəferɛ, pəmɔ ntɛ kibi kəntufər paka mɔ.
7 Kɔ Kanu kəloku kɔ sɔ: «Məgbɔkərɛ sɔ kədeŋnɛ kəca dɛbəkəc.» Kɔ Musa en-
deŋnɛ sɔ kəca kɔn duma tantɔf dɛbəkəc, «Eh!», kɔ akata ŋa kəca kɔn ŋoluksərnɛ
sɔ kəyi pəmɔ ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ.
8 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Kɔ pəyɔnɛ a ŋalaŋ f'am, ŋancəŋkəl fɛ dim da
tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy tɔcɔkɔ-cɔkɔ-ɛ, ŋandelaŋ əm teta tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy tɔcɔnc
tantɛ.

9 Kɔ pəyɔnɛ a ŋasumpər fɛ sɔ moloku mam ta mɛgbɛkərɛ mɛwɛy-wɛy mamɛ mɛrəŋ-ɛ, ta ŋancəŋkəl dim dam-ɛ, məkɛt domun da Nil, məloŋ di antɔf ŋowosu kəroŋ, domun da kəŋgbɔkɔ ka Nil dadɔkɔ mənloŋ mɔ, dɔŋyɔnɛ mecir antɔf ŋowosu kəroŋ.»

Kanu kəyɛk-yɛk Aruna pəyɔnɛ wədəŋk ka Musa

10 Kɔ Musa oloku MARIKI: «Məŋaŋnɛ Mariki, mba fum nwɛ ɔntɔfəfərɛnɛ temer mɔ iyɔnɛ. Bafɔ nendisna, bafɔ nendecna, bafɔ kəyɛfɛ ntɛ mənalɛk kəlok-lokər ina, wəcar kam, a k'ilelɛ kusu kɔ temer mɔ. Tɛsəkpər fɛ. Bawo ilelɛ kusu kɔ temer.»

11 Kɔ MARIKI oloku Musa: «An'ɔsɔŋ fum kusu ntɛ tɔŋsɔŋɛ pətam kəlok-loku mɔ-ɛ? An'ɔsɔŋɛ fum kəyɔnɛ bobo, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wətɔne-ɛ? An'ɔsɔŋɛ fum kənəŋk, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wətɔnəŋk-ɛ? Bafɔ in'ɔfɔ, ina MARIKI ba?

12 Ndɛkəl oŋ, məkɔ! Ina yati indekɔyi kɔ kusu kam, indekɔ ictəks'am tɔkɔ məndekɔ məcloku mɔ.»

13 Mba kɔ Musa oloku sɔ: «Məŋaŋnɛ Mariki mba ilɛtsɛn'am, məsom wəlɔma wəkɔ məfaŋ mɔ.»

14 Kɔ pəntɛlɛ MARIKI nnɔ Musa eyi mɔ, k'oloku Musa: «Bafɔ məyɔ wɛnc Aruna, wəLewy? Incərɛ a oŋlok-loku belbel. Gbɛs, nkɔn ender wəkɔ kədefayn'am. Kənəŋk kam kəndebɔt kɔ dɛbəkəc.

15 Məde məlok-lokər kɔ, məde məloku kɔ ntɛ endekəloku mɔ. In'endekətɔmpər kusu kam kɔ kɔn, iŋkətəks'on tɔkɔ nəndekɔ nəcyɔ mɔ.

16 Aruna endekɔlok-lokər'am afum aka Yisrayel, endekɔ kəcyɔn'am kusu, məna məyi pəmɔ kanu nkɛ kəsom kɔ mɔ.

17 Mətɔmpər kəgbo kaŋkɛ dəkəca, ki kɔ məŋkɔ məcmentərɛ mɛgbɛkərɛ mɛwɛy-wɛy.»

Musa olukus nde afum ɔn ŋayi mɔ

18 Kɔ Musa ɔŋkɔ, k'oluksərnɛ ndena Yetero papa ka wəran kɔn. Kɔ Musa oloku kɔ: «Ilɛtsɛn'am kəwos'em kəluksərnɛ Misira nde afum em ŋayi mɔ kəkɔnəŋk kɔ ŋasərəyi doru-ɛ.» Kɔ Yetero oloku Musa: «Awa məkɔnɛ abəkəc ŋoforu.»

19 Kɔ MARIKI oloku Musa, dəndo atɔf ŋa Madiyaŋ: «Məkɔ, məlukus Misira, bawo afum aŋɛ ŋanafaŋ kədif əm mɔ, ŋafi.»

20 Kɔ Musa ɛlɛk wəran kɔn kɔ awut ɔn, k'ɛndəs ŋa sɔfale kəroŋ, k'olukus atɔf ŋa Misira pətɔmpər kəgbo nkɛ Kanu kənaloku kɔ kəlɛk mɔ.

21 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Ntɛ məyi kəlukus Misira mɔ, məkɔkcɛ mɛgbɛkərɛ mɛwɛy-wɛy məkɔ isɔŋ'am kətam kəyɔ mɔ fəp, məkɔ məyɔ mi firawona fɔr kiriŋ. Mba ina Kanu, iŋkɔ icyeŋkəs kɔ domp ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ɛsak aka Yisrayel ŋakɔ mɔ.

22 Məkɔ məloku firawona: ‹Ntɛ tɔ MARIKI oloku: Yisrayel coco cem cɔ.

23 Ilok'əm a məsak wan kem pəkɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəkɔsalɛn'em mɔ. Mba ntɛ məfati kəsak kɔ pəkɔ mɔ, kədif k'inder wan kam wəcɔkɔ-cɔkɔ.›»

Kəkənc ka wan ka Musa

24 Kəlukus kəŋan disrɛ, kɔ Musa ɔŋkɔ pəcepərɛnɛ pibi kəfo kəlɔma, kɔ MARIKI ender pəbəp kɔ, pəcfaŋ kədif kɔ.

25 Kɔ Sefora wəran kɔn ɛlɛk tasar towoŋu, k'eŋgbintɛ kərot ka wan kɔn, k'oŋgbuŋɛnɛnɛ ki wɛcək wa Musa, k'oloku: «Wos im wəka dəmecir məyɔn'em!»

26 MARIKI ɛncɛm-cɛmnɛ fɛ sɔ kədif ka Musa teta kəkənc ka wan kɔn. Itɔ Sefora ɛnalokɛnɛ sɔ Musa: «Wos im wəka dəmecir!» Toloku tantɛ t'aŋloku teta kəkənc.

Kəbəpɛnɛ ka Musa kɔ Aruna

27 Kɔ MARIKI oloku Aruna: «Məkɔ məbəpɛnɛ kɔ Musa nde dətɛgbərɛ.» Kɔ Aruna ɔŋkɔ pəbəp wɛnc Musa nde tərɔ ta Kanu, k'ɛsapnɛ kɔ.

28 Kɔ Musa oloku wɛnc Aruna moloku kɔ mɛgbɛkərɛ mɛwɛy-wɛy fəp mmɛ MARIKI ɛnasom kɔ kəloku kɔ kəyɔ mɔ.
29 Musa kɔ Aruna ŋasol, kɔ ŋaŋkɔ ŋaloŋka abeki aka Yisrayel fəp.
30 Kɔ Aruna oluksɛ abeki a Yisrayel moloku mmɛ MARIKI ɛnasom Musa kədeloku mɔ fəp, k'ementər mɛgbɛkərɛ mɛwɛy-wɛy fər ya afum kiriŋ.
31 Kɔ afum a Yisrayel ŋalaŋ. Kɔ ŋancərɛ a MARIKI enderɛnɛ te taŋan k'ɛncərɛ pəcuca pəkɔ ŋayi disrɛ mɔ, kɔ ŋantontnɛ kəkor-koru belbel MARIKI.

5

Musa kɔ Aruna ŋaŋkɔ nda firawona

1 Ntɛ tencepər mɔ, Musa kɔ Aruna ŋaŋkɔ ŋabəp firawona kɔ ŋaloku kɔ: «Ntɛ tɔ MARIKI oloku, Kanu ka aka Yisrayel: Məsak afum em ŋakɔ ŋaboc'em kəsata ka sali nde dətɛgbərɛ.»
2 Kɔ firawona eyif ŋa: «An'ɔyɔnɛ MARIKI, ntɛ indecəŋkəl dim dɔn, isak aka Yisrayel ŋakɔ mɔ? Incərɛ fɛ MARIKI, tamɛrəŋ ta ti sɔ, ifɔsak aka Yisrayel ŋakɔ nnɔ o nnɔ.»
3 Kɔ Musa ŋaloku kɔ Aruna: «Kanu ka aHebəre kənabəp su. Məsak su, ilɛtsɛn'am, səkɔt mata maas dətɛgbərɛ səkɔloŋnɛ MARIKI Kanu kosu, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta osutɛ su arom kɔ dakma mɔ.»
4 Kɔ wəbɛ ka Misira eyif ŋa: «Məna Musa kɔ Aruna, ta ake tɔ nəfaŋ kəyamsɛ afum yɛbəc yaŋan-ɛ?» A cəke? Nəkɔ nəsumpər yɛbəc yonu ya dacar.
5 Kɔ firawona oloku: «Nənəŋk, aka Yisrayel ŋala oŋ dɔtɔf! Kɔ nəsɔŋɛ ŋa kəsak yɛbəc yaŋan yeyeŋki.»

Firawona kənɔcərɛ ka aka Yisrayel yɛbəc

6 Dɔsɔk din dadɔkɔ dɔ firawona osom abɛ a dacar aMisira kɔ abum aYisrayel, pəcloku:
7 «Ta nəgbɔkərɛ sɔ kəcsɔŋ aka Yisrayel mɛmpəlɛ mosutɛ birik pəmɔ tɔkɔ nəsɔŋsa ŋa nendisna kɔ nendecna mɔ. Mɛnɛ ŋasərka ŋakɔ oŋ ŋactɛn mi!
8 Kələm ka birik nkɛ ŋasutsa nendisna kɔ nendecna mɔ, nəgbəc ŋa ŋasut ki! Ta nəbelɛ ŋa kələm kaŋkɔ de! Bawo acembər ŋɔ ŋayɔnɛ! Ti tɔ ŋambokɛnɛnɛ, ŋacloku: ‹Paŋkɔn loŋnɛ Kanu kosu.›
9 Nəbɛrɛnɛ yɛbəc ya afum akaŋɛ, pəmar ŋabəc yi ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ŋancəŋkəl sɔ moloku ma yem mamɔkɔ mɔ!»
10 Kɔ abɛ a dacar kɔ abum aYisrayel ŋaloku afum: «Ntɛ tɔ firawona oloku: ‹Ifɔsɔsɔŋ nu mɛmpəlɛ!
11 Nəkɔ, nənasərka nətɛn mɛmpəlɛ nnɔ o nnɔ nəntam kəsɔtɔ mi mɔ, mba ali pəpic afədebeli yɛbəc yonu yeyeŋki nyɛ pəmar nu kəbəc mɔ.›»
12 Kɔ aka Yisrayel ŋasamsər atɔf ŋa Misira fəp, kətɛn toka ya mɛmpəlɛ mosutɛ birik.
13 Abɛ a dacar aMisira ŋacgbəŋ-gbəŋər ŋa, ŋacloku: «Nəkufɛ nəlip yɛbəc yonu ya dɔsɔk o dɔsɔk, pəmɔ cɔkɔ-cɔkɔ ntɛ mɛmpəlɛ mencyi mɔ.»
14 Ŋanakɔ haŋ ŋacsut abum aYisrayel aŋɛ abɛ a Misira aka firawona ŋanacəmbərɛ aka Yisrayel mɔ, ŋacyif ŋa: «Ta ake tɔ nəntəbapɛ məkɔ kələm ka birik bɔkɔ nəsutsa nendisna kɔ nendecna mɔ-ɛ?»
15 Kɔ abum aYisrayel ŋaŋkɔ ŋabokɛnɛ nnɔ firawona eyi mɔ, kɔ ŋaloku kɔ: «Ta ake tɔ məntərsɛ tantɛ acar am-ɛ?
16 Ayi fɛ sɔ kəsɔŋ acar am mɛmpəlɛ, k'aŋloku su sɔ: ‹Nəsut birik!› Mənəŋk ntɛ aŋsut acar am mɔ, mba afum am yati, ŋasarɛ kiciya.»
17 Mba kɔ firawona oluksɛ ŋa: «Nəna nəncembər, nəfanɛ! Ti tɔ nəŋlokɛnɛ: ‹Paŋkɔn loŋnɛ MARIKI!›
18 Ndɛkəl oŋ, nəkɔ nəsumpər yɛbəc yonu. Afɔsɔsɔŋ nu mɛmpəlɛ, mba kələm ka birik bɔkɔ amboncər nu kəsut mɔ, kɔ nəndesut.»

19 Kɔ abum aYisrayel ŋa sɔ ŋanəŋk pəcuca pəkɔ ŋayi mɔ ntɛ aloku ŋa: «Afɔbeli
kələm ka birik bəkɔ amboncər nu kəsut dəsək o dəsək mɔ!»
20 Ntɛ abɛ aŋɛ ŋancsɔŋəs aka Yisrayel yɛbəc yeyeŋki ŋawur nda firawona mɔ,
kɔ ŋambəp Musa kɔ Aruna aŋɛ ŋackar ŋa mɔ.
21 Kɔ abum aYisrayel ŋaloku Musa kɔ Aruna: «MARIKI pəmɔmən nu, pəsɔŋ
nu kəway! Nəsɔŋɛ firawona kɔ amarəs ɔn kəter su. Nəlɛk sakma kɔ nəmbɛr ŋa
dəwaca ŋadif su!»
22 Kɔ Musa oluksərnɛ nnɔ MARIKI eyi mɔ, k'oloku: «Mariki ta ake tɔ məyɔnɛ
afum akaŋɛ pəlɛc-ɛ? Itɔ mənasom em ba?
23 Kəyɛfɛ ntɛ iŋkɔ ndena firawona k'ilok-lokər kɔ tewe tam mɔ, pəlɛc dəm
peyi kəyɔ afum akaŋɛ, məyi fɛ kəyɔ təlɔm o təlɔm məbaŋ afum am.»

6

1 MARIKI oloku Musa: «Kənəŋk kɔ mənder oŋ, ntɛ indeyɔ firawona mɔ: Kəca
ka fənɔntər k'indesɔŋɛnɛ kɔ kəsak aka Yisrayel ŋakɔ. Tɔyɔ ta kəca ka fənɔntər
fem tendesɔŋɛ kɔ yati kəbɛləs aka Yisrayel atɔf ŋɔn disrɛ.»

Kanu kəsɔŋ Musa temer kədewurɛ aka Yisrayel dacar

2 Kɔ Kanu kəlok-lokər sɔ Musa, kəcloku kɔ: «In'ɔyɔnɛ MARIKI.
3 Inawurər Abraham, k'iwurər Siyaka, k'iwurər Yakuba, ina, Kanu nkɛ
kəntam mes ma doru fəp mɔ, mba təcɔkɔ-cɔkɔ inasɔŋɛ fɛ ŋa kəcərɛ tewe tem
ta ‹MARIKI›.
4 Inasek sɔ danapa kɔ ŋa, k'isɔŋ ŋa Kanaŋ atɔf nŋɛ ŋanccepɛ-cepɛ kəndɛ mɔ.
5 K'ine sɔ kigbis ka aka Yisrayel aŋɛ aka Misira ŋayi kətɔrsɛ dacar mɔ,
k'incɛm-cɛmnɛ danapa ndɛ inasek kɔ ŋa mɔ.
6 Ti tɔ məŋkɔlokɛnɛ aka Yisrayel a in'ɔyɔnɛ MARIKI, indewurɛ nu yɛbəc
yeyeŋki nyɛ aka Misira ŋancəmbər nu mɔ, indewurɛ nu yɛbəc nyɛ aka Misira
ŋayi kətɔrsɛ nu mɔ. Fənɔntər fem f'indewursɛ nu ŋa dəwaca a idebocər ŋa kiti
kəlel.
7 Indebaŋ nu ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəyɔnɛ afum em, iyɔnɛ Kanu konu mɔ. Tɛm tatɔkɔ
nəndecərɛ sɔ a in'ɔyɔnɛ MARIKI Kanu konu, nkɛ kəwurɛ nu yɛbəc yeyeŋki nyɛ
aka Misira ŋancəmbər nu mɔ.
8 Iŋkɔbɛrsɛ nu atɔf nŋɛ inadot kəca idɛrmɛ Abraham, Siyaka, kɔ Yakuba
kəsɔŋ nu mɔ. Ina MARIKI iŋkɔsɔŋ nu ŋi ŋɔyɔnɛ ŋonu.»
9 Ti tɔ Musa ɛnaloku aka Yisrayel, mba ŋancne fɛ tɔkɔ Musa oncloku ŋa mɔ.
Bəkəc yɛnafəfərɛnɛ ŋa teta yɛbəc yeyeŋki yɔkɔ ŋanayi disrɛ mɔ.
10 Kɔ MARIKI oloku sɔ Musa:
11 «Məkɔ məloku firawona wəbɛ ka Misira a pəsak aka Yisrayel ŋakɔ, ŋawur
atɔf ŋɔn.»
12 Kɔ Musa oloku fər ya MARIKI kiriŋ: «Kɔ aka Yisrayel ŋantɔcəŋkəl im, cəke
cɔ firawona ɔŋkɔcəŋkəl im-ɛ, ina nwɛ ilelɛ temer mɔ?»
13 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna, k'osom ŋa teta aka Yisrayel kɔ firawona
wəbɛ ka Misira, ŋawurɛnɛ aka Yisrayel atɔf ŋa Misira.

Mewe ma atem a Musa kɔ Aruna

14 Mewe ma akiriŋ aŋan dəwɔlɔ mɔ mmɛ:

Awut a Ruben Coco ca Yisrayel (Yakuba): Henok, Palu, Hecərɔŋ kɔ Karmi.
Cor ca Ruben cənayi cacɔkɔ.
15 Awut a Simeyɔŋ: Yemuyɛl, Yamin, Ohad, Yakin kɔ Cohar, Sawul wəkɔ
wəKanaŋara ɛnakomɛ kɔ mɔ. Cor ca Simeyɔŋ cənayi cacɔkɔ.
16 Mewe ma awut a Lewy mɔ mmɛ tɔkɔ ŋaŋkomɛnɛ mɔ: Kerson, Kehat kɔ
Merari. Kəwon ka Lewy doru kənabəp meren tasar tin wəco maas kɔ camət-
mɛrəŋ (137).

17 Awut a Kerson: Libni kɔ Simeyi, kɔ cor cəŋan.
18 Awut a Kehat: Amram, Yicahar, Hebərɔŋ kɔ Usiyɛl. Kəwon ka Kehat
doru kənasɔtɔ meren tasar tin wəco maas kɔ maas (133).
19 Awut a Merari: Mali kɔ Musi.
Cor ca Lewy cənayi cacɔkɔ kɔ tɔkɔ anacicəs taruku ta dokombəra da Lewy
disrɛ mɔ.
20 Kɔ Amram ɛnɛncɛ wəran nwɛ ancwe Yokɛbɛd wəkirɛ ka kas mɔ, kɔ
wəkakɔ oŋkomɛ kɔ Aruna kɔ Musa. Kəwon ka Amram doru kənasɔtɔ meren
tasar tin wəco maas kɔ camət-mɛrəŋ (137).
21 Awut a Yicahar: Kore, Nefɛk kɔ Sikiri.
22 Awut a Usiyɛl: Misayel, Elcafaŋ kɔ Sitiri.
23 Kɔ Aruna ɛnɛncɛ wəran nwɛ ancwe Eliseba mɔ, wan ka Aminadab
wəran, wəkirɛ ka Nasɔŋ. Kɔ wəkakɔ oŋkomɛ kɔ Nadab, Abihu, Elasar kɔ
Itamar.
24 Awut a Kore: Asir, Elkana kɔ Abiyasaf. Cor ca Kore cənayi cacɔkɔ.
25 Kɔ Elasar, wan ka Aruna, ɛnɛncɛ wəran awut aran a Putiyel dacɔ, kɔ
wəkakɔ oŋkomɛ kɔ wan wərkun nwɛ anawe Finehas mɔ. Akiriŋ a cor ca
Lewy ŋ'akakɔ.
26 Afum akaŋɛ mɛrəŋ Musa kɔ Aruna ŋɔ MARIKI ɛnaloku: «Nəwurɛnɛ aka
Yisrayel atɔf ŋa Misira dəcor dəcor.»
27 Aruna kɔ Musa yati ŋanalok-lokər firawona wəbɛ wəka Misira teta
kəwurɛnɛ ka aka Yisrayel atɔf ŋa Misira.

Kanu kəŋgbɔkərɛ sɔ kəsɔŋ ka Musa temer

28 Dəsɔk ndɛ MARIKI ɛnalok-lokər Musa nde atɔf ŋa Misira mɔ,
29 kɔ MARIKI oloku Musa: «In'ɔyɔnɛ MARIKI. Məkɔ məgbɔkərɛ məloku
firawona wəbɛ ka Misira moloku fəp mmɛ ilok'əm mɔ.»
30 Kɔ Musa oloku fər ya MARIKI kiriŋ: «Ina nwɛ ilelɛ temer mɔ: Cəke cɔ
firawona ɔŋkɔcəŋkəl im-ɛ?»

7

1 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məcəŋkəl im, indesɔŋ'am kəyɔnɛ kanu nnɔ
firawona eyi mɔ. Wɛnc əm Aruna nkɔn endedəŋk mi, nkɔn pəyɔnɛ sayibɛ sam.
2 Mən'endekɔ məcloku tɔkɔ indekɔ icsom əm fəp, wɛnc əm pəcgbɔkərɛnɛ mi
firawona, ntɛ tɔsɔŋɛ pəsak aka Yisrayel ŋawur atɔf ŋɔn mɔ.
3 Kɔ ina, in'ɔŋkɔ icyeŋkəs firawona domp, icyɔ Misira mɛgbɛkərɛ mɛwɛy-wɛy
kɔ məyɔ məpɔŋ mɛlarəm.
4 Firawona ɔfɔcəŋkəl nu. Tɛm tatɔkɔ t'iŋkɔsutɛ Misira kəca kem, iwurɛnɛ aka
Yisrayel afum em dəcor dəcor, citi cəpɔŋ c'indewurɛnɛ ŋa atɔf ŋa Misira.
5 Aka Misira ŋandecərɛ a in'ɔyɔnɛ MARIKI ntɛ indesutɛ ŋa kəca kem, iwurɛnɛ
aka Yisrayel di mɔ.»
6 Musa kɔ Aruna ŋayɔ belbel tɔkɔ MARIKI ɛnasom ŋa mɔ.
7 Tɛnatəŋnɛ Musa pəsɔtɔ meren wəco camət-maas (80), kɔ wɛnc Aruna
meren wəco camət-maas kɔ maas (83), tɛm ntɛ ŋanclok-lokər firawona mɔ.

Firawona ɛfati kəcəŋkəl Musa kɔ Aruna

8 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna:
9 «Tɛm ntɛ firawona endeloku: ‹Nəyɔ tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy mɔ,› məna
məloku Aruna: ‹Məlɛk kəgbo kam mələm ki firawona dəntɔf.› Kəgbo kaŋkɔ
kəndetəŋkəlɛ kəyɔnɛ abok.»
10 Kɔ Musa ŋaŋkɔ kɔ Aruna nde firawona eyi mɔ, kɔ ŋayɔ pəmɔ tɔkɔ MARIKI
ɛnasom ŋa mɔ. Kɔ Aruna ɛləm kəgbo kɔn dəntɔf fər ya firawona kɔ amarəs ɔn
kiriŋ, kɔ kəgbo kaŋkɔ kəntəŋkəlɛ abok.

11 Mba kɔ firawona ewe asɛr kɔ acərɛ mes a Misira. Dure fəp faŋan kɔ ŋa sɔ
ŋayɔ tin tayi.
12 Akakɔ fəp, kɔ ŋaləməs cəgbo cəŋan dəntəf, kɔ cəntəŋkəlɛ bok. Mba kɔ kəgbo
ka Aruna kəmerəs cəgbo cəŋan.
13 Kɔ firawona eyeŋk sɔ domp, k'ɛfati kəcəŋkəl Musa kɔ Aruna pəmɔ təkɔ
MARIKI ɛnaloku ti mɔ.

Pəlɛc pəcɔkɔ-cɔkɔ: Domun da Nil dɛntəŋkəlɛ mecir

14 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Firawona ɛntaŋ aləŋəs, ɛfati kəsak aka Yisrayel
ŋakɔ.
15 Bətbətana, mədena məkɔ məbəp firawona tɛm ntɛ endena pəcder nde
dəkəŋgbɔkɔ mɔ. Mədena məcəmɛ məkar kɔ nde agbɛp ŋa kəŋgbɔkɔ ka Nil,
mətəmpər kəgbo kaŋkɔ kənatəŋkəlɛ abok mɔ.
16 Mədena sɔ məloku firawona: ‹MARIKI Kanu k'aHebəre kəsom im nnɔ
məyi mɔ, idelok'əm: Məsak afum em ŋakɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ ŋakɔ ŋasalɛn'em nde
dətɛgbərɛ mɔ.› Mba məna, haŋ ndɛkəl məyi fɛ kəcəŋkəl ti.
17 Ntɛ tɔ MARIKI oloku: ‹Tantɛ tendesɔŋ'am kəcərɛ a in'ɔyɔnɛ MARIKI: Kəsutɛ
k'inder domun da kəŋgbɔkɔ ka Nil kəgbo kaŋkɛ, dɛtəŋkəlɛ dəyɔnɛ mecir.
18 Lop nyɛ yeyi dəkəŋgbɔkɔ mɔ, yendefi. Domun da dəkəŋgbɔkɔ dendesɛn
pəlɛc, aka Misira ŋafədewosɛ sɔ kəmun ka domun da kəŋgbɔkɔ kaŋkɔ.›»
19 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məloku Aruna: Məlɛk kəgbo kam məcenc
kəca kam domun da Misira kəroŋ kəyɛfɛ ka domun da dəsəbo kəbəp ka da
dəsəŋgbəl, haŋ da dəcumbul kəkɔ ka da yɛmɛŋkɛ domun yaŋan fəp.» Domun
dendetəŋkəlɛ mecir, mecir mendeyi Misira fəp, haŋ dəyɛmɛŋkɛ domun ya
masar kɔ ya tɔk.
20 Musa kɔ Aruna ŋanayɔ pəmɔ təkɔ MARIKI ɛnasom ŋa mɔ. Kɔ Musa eyekti
kəgbo kəsutɛ ki domun da Nil fər ya firawona kɔ amarəs ɔn kiriŋ, kɔ domun
da dəkəŋgbɔkɔ fəp dɛntəŋkəlɛ mecir.
21 Kɔ lop nyɛ yɛnayi kəŋgbɔkɔ ka Nil mɔ fəp yefi, kɔ domun da Nil dɛsɛn pəlɛc,
aka Misira ŋanctam fɛ sɔ kəmun domun da Nil, kɔ mecir meyi Misira fəp.
22 Kɔ dure aka Misira ŋayɔ deser daŋan fəp. Kɔ firawona eyeŋk sɔ domp,
ɛncəŋkəl fɛ Musa kɔ Aruna, pəmɔ təkɔ MARIKI ɛnaloku ti mɔ.
23 Kɔ firawona olukus nde ndərən, ɛnabɛr fɛ məyɔ maməkɔ dɛbəkəc.
24 Kɔ aka Misira fəp ŋaŋkayəs cələmp nde kəŋgbɔkɔ ka Nil kəsək ntɛ təŋsɔŋɛ
ŋasɔtɔ domun domun mɔ, bawo ŋanctam fɛ sɔ kəmun domun da Nil.
25 Kɔ mata camət-mɛrəŋ mencepər kəyɛfɛ ntɛ MARIKI osut domun da Nil
mɔ.

Pucuy pa mɛrəŋ: Fəntəl

26 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məde məkɔ nde firawona eyi mɔ, məloku kɔ:
‹Ntɛ tɔ MARIKI oloku: Məsak afum em ŋakɔ ntɛ təŋsɔŋɛ ŋakɔ ŋasalɛn'em mɔ.
27 Kɔ məfati kəsak ŋa ŋakɔ-ɛ, ina MARIKI, iŋsutɛ atɔf ŋam fəntəl.
28 Kəŋgbɔkɔ ka Nil kəndesɛp fəntəl, nyɛ yendepɛ yɛbɛrɛ kəlɔ kam disrɛ, yɛbɛrɛ
nde dəkəfəntərɛ dam, yɛpɛsɛ nde kəfənc kam, yɛbɛrɛ sɔ nde wɔlɔ wa amarəs am
kɔ afum am fəp, yendebɛrɛ sɔ nde ancɔf'am cəcom, haŋ ampɔcək'am cəcom
mɔ.
29 Fəntəl yendefərəŋk əm, yɛfərəŋk afum am kɔ amarəs am fəp.›»

8

1 Ntɛ tɔ kɔ MARIKI oloku Musa: «Məloku Aruna: ‹Məcenc kəca kam kɔ kəgbo
kam kəŋgbɔkɔ kəroŋ, nde dəsəŋgbəl sa Nil fəp, haŋ nde dəcumbul, məpɛnɛ
fəntəl atɔf ŋa Misira.›»

2 Kɔ Aruna encenc kəca kən domun da Misira kəroŋ, kɔ fəntəl yɛmpɛ kɔ yoŋkump antɔf ŋa Misira.
3 Kɔ dure kɔ deser daŋan ŋa sɔ ŋayɔ pəmɔ tatɔkɔ, kɔ ŋampɛnɛ fəntəl antɔf ŋa Misira.
4 Kɔ firawona ewe Musa kɔ Aruna k'oloku ŋa: «Nətolanɛ su MARIKI pəbəlɛn'em fəntəl yayɛ kɔ afum em. Tɛm tatɔkɔ iŋsak afum aka Yisrayel, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋakɔ ŋaloŋnɛ MARIKI mɔ.»
5 Kɔ Musa oloku firawona: «Pəlel pam, ake tɛm t'indetolan'on, kɔ amarəs am, kɔ afum aka atɔf ŋam, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəsɔlɛnɛ fəntəl ya nde ndaram kɔ ya nde wɔlɔ wam, pəcəmɛ ya nde dəkəŋgbɔkɔ gbəcərəm nyɛ ɔntədeliŋ mɔ-ɛ?»
6 Kɔ firawona oloku kɔ: «Məyɔ ti alna.» Kɔ Musa oloku kɔ: «Tendeyi pəmɔ tɔkɔ məloku ti mɔ, təsɔŋ'am kəcərɛ a ali fum eyi fɛ pəmɔ MARIKI Kanu kosu!
7 Fəntəl yendebɔl'am kɔ wɔlɔ wam, k'amarəs am, k'afum am, mɛnɛ nde dəkəŋgbɔkɔ ka Nil gbəcərəm yendeyi.»
8 Musa kɔ Aruna ŋawur ndena firawona, kɔ Musa ɛlɛtsɛnɛ MARIKI teta fəntəl nyɛ ɛnakɛrɛ firawona kətərəs kən mɔ.
9 Kɔ MARIKI ɔyɔ tɔkɔ Musa ɛnaloku kɔ mɔ. Kɔ fəntəl yefis-fis kəyɛfɛ nde dəwɔlɔ, dəcəbaŋka haŋ nde dalɛ.
10 K'aloŋka-loŋka yi mɛpɛsa mɛpɛsa, kɔ ambɔnc ŋa pəte pa yi ŋosumpər atɔf ŋa Misira fəp.
11 Mba ntɛ firawona ɛnəŋk a kəŋesəm kənder mɔ, k'eyeŋk sɔ domp, ɛncəŋkəl fɛ sɔ Musa kɔ Aruna pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnaloku ti mɔ.

Pəcuy pa maas: Mes-yɛŋaŋ

12 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məloku Aruna: ‹Məcenc kəgbo kam, məsutɛ ki kəbof ka dəntɔf.› Kəbof kaŋkɔ kəndetəŋkəlɛ mes-yɛŋaŋ Misira fəp.»
13 Itɔ ŋanayɔ. Kɔ Aruna encenc kəgbo kən k'osutɛ ki kəbof ka dəntɔf. Kɔ kəbof kaŋkɔ kəntəŋkəlɛ mes nyɛ yɛncŋaŋ afum kɔ yɔcɔl mɔ, kɔ kəbof ka atɔf ŋa Misira fəp kəyɔnɛ mes.
14 Kɔ dure ŋa sɔ ŋawakəs deser daŋan fəp ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋa sɔ ŋawurɛ mes-yɛŋaŋ mɔ, mba ŋanatam fɛ. Kɔ mes yɛlar-lar afum kɔ yɔcɔl.
15 Kɔ dure ŋaloku firawona: «Kəca ka Kanu kɔ!» Mba firawona encyeŋk kəyeŋk dəm domp, owosɛ fɛ kəcəŋkəl Musa kɔ Aruna, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnaloku ti mɔ.

Pəcuy pa maŋkəlɛ: Waŋkəp

16 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məde məyɛfɛ bətbət suy, məkɔ məcəmɛ dəpɔ dɔkɔ firawona encepər mɔ. K'ende kəcwur kəkɔ ka nde dəkəŋgbɔkɔ-ɛ, məde məloku kɔ: ‹Ntɛ tɔ MARIKI oloku: Məsak afum em ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋakɔ ŋasalɛn'em mɔ!
17 Kɔ məntɔsak afum em ŋakɔ-ɛ, iŋwɛnər'on kənay ka waŋkəp yɛlarəm, kəyɛfɛ məna, kəkɔ amarəs am, kəbəp afum am haŋ wɔlɔ wam. Wɔlɔ wa aka Misira wendelarɛ waŋkəp haŋ yokump antɔf nŋɛ ŋayi mɔ.
18 Mba dəsɔk dadɔkɔ indegbɛy atɔf ŋa Kosɛŋ nde afum em ŋayi mɔ, dəndo taŋ waŋkəp yɛlarəm yɔfɔkɔyi di, isɔŋ'am oŋ kəcərɛ a ina, MARIKI, iyi atɔf ŋaŋɛ dacɔ.
19 Indeboc tɛgbɛkərɛ afum em kɔ afum am dacɔ, ntɛ tendeyɔnɛ tɛyacɛ ta afum em mɔ. Alna tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy tatɔkɔ teŋyi.›»
20 Kɔ MARIKI ɔyɔ tatɔkɔ. Kɔ waŋkəp yɛlarəm yender nde kəlɔ ka firawona kɔ nde kəlɔ ka amarəs ɔn, kɔ nde atɔf ŋa Misira fəp kɔ waŋkəp yɛlarəm yayɔkɔ yɛləsər atɔf.
21 Kɔ firawona ewe Musa kɔ Aruna, k'oloku ŋa: «Nəkɔ nəloŋnɛ Kanu konu nnɔ atɔf ŋaŋɛ disrɛ.»

22 Kɔ Musa oluksɛ firawona: «Pəntesɛ fɛ kəyɔ tatɔkɔ, bawo kəloŋnɛ nkɛ səŋkɔloŋnɛ MARIKI Kanu kosu mɔ, kəloŋnɛ kɔ nkɛ kəyik-yik aka Misira mɔ teta dinɛ daŋan, kɔ səloŋnɛ ki fɔr yaŋan kiriŋ-ɛ, bafɔ ŋandeca-cas su ba?
23 Mata maas mɔ səndekɔt nde dətɛgbərɛ a səkɔloŋnɛ MARIKI Kanu kosu, pəmɔ tɔkɔ ɔŋkɔloku su ti mɔ.»
24 Kɔ firawona oloku: «Ina kəsak nu k'inder nəkɔloŋnɛ MARIKI Kanu konu nde dətɛgbərɛ. Mba ta nəbɔlɛ de, nətolanɛn'em!»
25 Kɔ Musa oloku firawona: «Inckɔwur nnɔ ndaram intola MARIKI, alna tuŋ waŋkəp yɛlarəm yayɛ yɔmbɔlɛ firawona, amarəs ɔn kɔ afum ɔn. Mba ta firawona pəgbɔkərɛ sɔ kəyembər su, ta pəfati kəsak aka Yisrayel ŋakɔloŋnɛ MARIKI.»
26 Ntɛ Musa owur ndena firawona mɔ, k'ontola MARIKI.
27 Kɔ MARIKI ɔyɔ tɔkɔ Musa ɛnaloku kɔ mɔ, kɔ waŋkəp yɛlarəm yɔmbɔlɛ firawona, kɔ afum ɔn, kɔ amarəs ɔn. Ali awaŋkəp ŋin ŋɛnayi fɛ sɔ Misira.
28 Mba kɔ firawona ɛntaŋ aləŋəs, owosɛ fɛ kəsak aka Yisrayel ŋakɔ.

9

Pəcuy pa kəcamət: Docu da yɔcɔl

1 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məkɔ məbəp firawona, məkɔ məloku kɔ: ‹Ntɛ tɔ MARIKI, Kanu ka aHebəre kəloku: Məsak afum em ŋakɔ ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋakɔ ŋasalɛn'em mɔ.›
2 Kɔ məfati kəsak ŋa ŋakɔ, məwon sɔ kəsumpər ŋa sɔ-ɛ,
3 MARIKI oŋsutɛ yɔcɔl yam kəca nyɛ yeyi dəkulum mɔ, kəyɛfɛ ka fəlɛs kəbəp ka sɔfale, yɔkɔmɛ kəkɔ ka nde cəna kɔ ŋkesiya yeyi mɔ, yendesɔtɔ arom ŋɛlɛc.
4 Mba MARIKI endegbɛy yɔcɔl ya aka Yisrayel nnɔ yɔcɔl ya aka Misira yeyi mɔ, ali pɔcɔl pin pɔfɔdefi yɔcɔl ya aka Yisrayel dacɔ.
5 MARIKI ombonc dɔsɔk ndɛ toncop mɔ, oloku a alna ɔŋyɔ ti atɔf ŋa Misira disrɛ.»
6 Kɔ MARIKI ɔyɔ ti dɔckɔsɔk. Kɔ yɔcɔl ya aka Misira yefi, ali pɔcɔl pa aka Yisrayel pin pɛnafi fɛ.
7 Kɔ firawona osom pakɔ patɛn mes mamɔkɔ. K'aŋkɔ pabəp ali pɔcɔl pa aka Yisrayel pin pɛnafi fɛ. Mba haŋ tɛm tantɛ firawona ɛntaŋ aləŋəs, ɛsak fɛ aka Yisrayel ŋakɔ.

Pəcuy pa camət-tin: Bɛcɛ

8 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna: «Nəwɛt asum ŋa karɔrɔ kəca pet, Musa pələm ŋi darenc fɔr ya firawona kiriŋ.
9 Asum ŋaŋɔkɔ ŋendetəŋkəlɛ kəfəl atɔf ŋa Misira fəp kəroŋ. Kəfəl kaŋkɔ kəndesɔŋ atɔf ŋa Misira fəp kəyɛfɛ afum kəbəp ka yɔcɔl pəkəfər-kəfər mpɛ pendeyɔnɛ ŋa bɛcɛ mɔ.»
10 Musa kɔ Aruna ŋawɛt asum ŋa karɔrɔ kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp firawona, kɔ Musa ɛləm asum ŋaŋɔkɔ darenc, kɔ ŋɔsɔŋ afum kɔ yɔcɔl bɛcɛ ya arom.
11 Dure aMisira ŋanctam fɛ kəcəmɛ Musa fɔr kiriŋ, teta bɛcɛ nyɛ yɛnawur ŋa pəmɔ tɔkɔ yɛnawur aka Misira fəp mɔ.
12 Kɔ MARIKI ɔncɔŋəs sɔ firawona kəyeŋk domp, ɛncəŋkəl fɛ ŋa sɔ pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnaloku ti Musa mɔ.

Pəcuy pa camət-mɛrəŋ: Letər

13 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məde məyɛfɛ bətbət suy, məkɔ məmentərnɛ firawona kiriŋ. Məloku kɔ: ‹Ntɛ tɔ MARIKI, Kanu ka aHebəre kəloku: Məsak afum em ŋakɔ, ŋasalɛn'em.

14 Bawo tantɛ taŋ mən'indesɔŋ pucuy pem fəp, kəyɛfɛ ka amarəs am kəbəp
ka afum am fəp, ntɛ təŋsɔŋɛ məcərɛ a paka mpɛ o mpɛ powurɛnɛ fɛ kɔ ina doru
dandɛ.
15 Inacenc kəca isut am arom, məna kɔ afum am-ɛ, kɔ məməlkɛ ntɛ doru
dandɛ.
16 Mba isak əm kɔ məyi doru ntɛ təsɔŋɛ imentər əm fənɔntər fem, təsɔŋɛ sɔ
tewe tem tɛsamsər doru fəp mɔ.
17 Kɔ məmpətəs sɔ afum em, məsak fɛ ŋa ŋakɔ-ɛ,
18 intufər aka Misira alna dec dandɛ letər dɛlarəm ndɛ dɛntatətuf Misira
kəyɛfɛ dəsək ndɛ moncop mɔ haŋ ndɛkəl.
19 Ndɛkəl oŋ, məsom nde dalɛ pakɛrɛ pɔcəl mpɛ o mpɛ kɔ daka ndɛ o ndɛ
dəyɔnɛ dam mɔ, letər dendetorər afum kɔ yɔcəl fəp kəroŋ nyɛ yeyi dalɛ ta
aloŋka yi dəkəlɔ mɔ, yendefi.›»
20 Amarəs a firawona aŋɛ ŋananesɛ toloku ta MARIKI mɔ, ŋambɛrsɛ acar aŋan
kɔ yɔcəl yaŋan dəcəkɛr katəna.
21 Mba aŋɛ ŋanatəbɛr moloku ma MARIKI dɛbəkəc mɔ, ŋasak acar aŋan kɔ
yɔcəl yaŋan dalɛ disrɛ.
22 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məpɛnɛ kəca kam darenc, letər dotor atəf ŋa
Misira disrɛ fəp, afum kəroŋ, yɔcəl kəroŋ kɔ yika ya dalɛ da Misira kəroŋ.»
23 Kɔ Musa ɛmpɛnɛ kəgbo kɔn darenc, kɔ MARIKI owurɛ dim da pukulɛ-kulɛ,
kɔ letər dontor, kɔ dɛwɛ dosut antəf. Kɔ MARIKI ontorɛ letər dəntəf pəpɔŋ.
24 Kɔ letər dontor, nɛnc dɛccɛsəŋɛ letər dacɔ. Kəyɛfɛ ntɛ doru dɛnacop mɔ haŋ
məkɔ, letər, afef kɔ dɛwɛ yɛntator fɛ Misira pəmɔ dəsək dadəkɔ.
25 Kɔ letər dontorər ca yɔkɔ yɛnayi dalɛ mɔ fəp, antəf ŋa Misira fəp kəyɛfɛ ka
afum kəbəp ka yɔcəl. Kɔ letər dosut sɔ yika ya dalɛ fəp, kɔ dentep-tepi sɔ tək ya
dalɛ fəp.
26 Atəf ŋa Kosɛŋ gbəcərəm nde aka Yisrayel ŋanayi mɔ, ŋɔ letər dɛnatətor.
27 Kɔ firawona osom pawenɛ kɔ Musa kɔ Aruna k'oloku ŋa: «Tantɛ taŋ,
inciya. MARIKI olomp, ina kɔ afum em sən'eciya.
28 Nətola MARIKI. Pukulɛ-kulɛ kɔ letər yɛcəmɛ! Iŋsak nu nəkɔ, afɔsɔcəmbərəs
nu kəkɔ.»
29 Kɔ Musa oloku firawona: «Kɔ indenawur dare-ɛ, indepɛnɛ waca wem
nde MARIKI eyi mɔ. Pukulɛ-kulɛ pendenasakɛ, letər dɔfɔdenayi, tendesɔŋ'am
kəcərɛ a doru dandɛ da MARIKI dɔ.
30 Mba incərɛ a məna kɔ amarəs am, nəfɔdesɔnesɛ MARIKI Kanu.»
31 Akotan ŋɛnalɛŋk, pundu pokom letər dɛnasɔŋɛ yi kəlɛcɛ.
32 Mba mɛŋgbɛn məlɔma mɛnalɛcɛ fɛ, bawo mi moncwon kəkom, ti tɔ letər
dɛnatələsərɛ mi.
33 Kɔ Musa owur ndena firawona kɔ dare disrɛ, kɔ Musa encencər MARIKI
waca. Pukulɛ-kulɛ pa darenc kɔ letər yɛsakɛ, kɔ wəcafən ɛsak kətuf.
34 Ntɛ firawona ɛnəŋk wəcafən, kɔ letər yɛsak kətuf kɔ pukulɛ-kulɛ pa darenc
pɛsakɛ mɔ, k'ɔŋgbəkərɛ sɔ kəciya k'ɛntaŋ aləŋəs, nkɔn kɔ amarəs ɔn.
35 Kɔ firawona eyeŋk domp, ɛsak fɛ aka Yisrayel ŋakɔ, pəmɔ təkɔ MARIKI
ɛnasɔŋɛ ti Musa kəloku mɔ.

10

Pəcuy pa camət-maas: Cəlaŋkəma

1 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məkɔ məbəp firawona, bawo in'endesɔŋɛ kɔ
kətaŋ aləŋəs, nkɔn kɔ amarəs ɔn, ntɛ təsɔŋɛ imentər mɛgbɛkərɛ mɛwɛy-wɛy
mem fər yaŋan kiriŋ mɔ.

2 Ntɛ tendesɔŋ'am kəsɔtɔ tɔkɔ mənde məcloku awut am kɔ awut-sɔ am mɔ, mes mmɛ iyɔ aMisira, kɔ mɛgbɛkərɛ mɛwɛy-wɛy mmɛ iwurɛ ndaraŋan mɔ. Tendesɔŋ'on kəcərɛ a in'ɔyɔnɛ MARIKI.»
3 Musa kɔ Aruna ŋaŋkɔ nde firawona eyi mɔ, kɔ ŋaloku kɔ: «Ntɛ tɔ MARIKI Kanu ka aHebəre kəloku: Ake tɛm tɔ məndesak kəfati kətontnɛn'em-ɛ? Məsak afum em ŋakɔsalɛn'em.
4 Kɔ məfati kəsak afum em ŋakɔ-ɛ, alna iŋkɛrɛ cəlaŋkəma atɔf ŋam.
5 Cəndekump atɔf ŋam ali antɔf ta aŋnəŋk-ɛ. Ci cəndesɔm yɔbɔf yɛlpəs nyɛ letər dɛsak mɔ, cəndesɔm tɔk yonu yɔkɔ yeyi kəpoŋ nde dəkulum mɔ fəp.
6 Cəndelas wɔlɔ wam, wɔlɔ wa amarəs am, kɔ wɔlɔ wa aka Misira fəp. Kəyɛfɛ awisi aŋa kəbəp ka atem am, ali wəkin ɛnəŋk fɛ towurɛnɛ ta ti haŋ məkɔ.» Kɔ Musa ɛmbɛr firawona kumunt, k'owur ndərən.
7 Kɔ amarəs a firawona ŋayif kɔ: «Ake tɛm tɔ fum wəkawɛ endesak kəyɔnɛ su towul-ɛ? Məsak afum aŋɛ ŋakɔsalɛnɛ MARIKI, Kanu kəŋan. Məntacərɛ fɛ a Misira meyi kəlɛcɛ ba?»
8 K'aŋkɔ sɔ pawe Musa kɔ Aruna, kɔ ŋander nnɔ firawona eyi mɔ. Kɔ firawona oloku ŋa: «Nəntam kəkɔsalɛnɛ MARIKI, Kanu konu. Mba are ŋaŋkɔ-ɛ?»
9 Kɔ Musa oloku kɔ: «Səŋkɔ kɔ atɛmp asu, atem asu, səŋkɔ kɔ awut asu arkun kɔ ayecəra, səŋkɔ kɔ yɔcɔl yosu yɔpɔŋ kɔ yɛfɛt, bawo kəsata ka MARIKI kɔ nnɔ səna səyi mɔ.»
10 Mba kɔ firawona oloku ŋa: «MARIKI pəmar nu kɔ pəyɔnɛ icsak nu nəkɔ nəna kɔ aran anu kɔ awut anu-ɛ! Təsɔk pɛs a nəyɔ mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlɛc!
11 Tɛfaŋ tonu təfətam kəkɔt! Nəna arkun nəkɔ nəsalɛnɛ MARIKI, tatɔkɔ tɔ nəfaŋ!» K'ambɛləs ŋa firawona fər kiriŋ.
12 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məcenc kəca atɔf ŋa Misira, ntɛ tɔŋsɔŋɛ cəlaŋkəma kəder mɔ, cəpɛ, cəsɔm yika ya dətɔf fəp kɔ yobuk yɛlpəs nyɛ letər dɛnasak atɔf ŋa Misira mɔ.»
13 Kɔ Musa encenc kəgbo kɔn atɔf ŋa Misira, kɔ MARIKI owurɛ afef kəyɛfɛ ka ntende dec dɛmpɛ mɔ, kɔ afef ŋowur Misira dɔsɔk dadɔkɔ fəp pibi kɔ pəwaŋkəra. Dec dendesɔk, afef ŋa ntende dec dɛmpɛ mɔ ŋɛŋkɛrɛ cəlaŋkəma.
14 Kɔ cəlaŋkəma cəmpɛ atɔf ŋa Misira fəp, kɔ cəndɛs-dɛs mofo fəp Misira disrɛ. Ntɛ tɔ doru doncop cəlaŋkəma cəntayi fɛ pəmɔ tatɔkɔ, cəfɔsɔyi pəmɔ ti.
15 Kɔ cəlaŋkəma cəŋkump antɔf ŋa Misira fəp, kɔ cəmbiyəsər antɔf. Kɔ cəsɔm yika ya dəntɔf fəp, kɔ yokom ya tɔk fəp, kɔ ca ncɛ letər dɛnasak mɔ fəp. Misira disrɛ fəp anasak fɛ ali pubuk pin pa kətɔk kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ pa ayika ŋa dalɛ.
16 Kɔ firawona ɛmbɛlkər kəwe ka Musa kɔ Aruna. K'oloku ŋa: «Inciyanɛ MARIKI Kanu konu, k'inciyanɛ sɔ nəna.
17 Ndɛkəl oŋ ilɛtsɛn'am məŋaŋnɛn'em kiciya kem tɛlpəs tantɛ. Nətolan'em nnɔ MARIKI Kanu konu eyi mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəluks'em darəŋ defi dandɛ mɔ.»
18 Kɔ Musa owur ndena firawona, k'ontola MARIKI.
19 Kɔ MARIKI ɛŋkafəli afef ŋɔpɔŋ nŋɛ ŋɛnayɛfɛ kəca nkɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, afef ŋaŋɔkɔ ŋɛnafɛlərɛnɛ cəlaŋkəma cacɔkɔ, kɔ ŋeŋkekərɛ nde kəba ka Cəŋkəlma. Ali kəlaŋkma kin afef ŋaŋɔkɔ ŋɛnasak fɛ atɔf ŋa Misira fəp.
20 Mba kɔ MARIKI eyeŋkəs sɔ firawona domp, kɔ firawona ɛfati kəsak ka aka Yisrayel ŋakɔ.

Pəcuy pa camət-maŋkəlɛ: Kubump

21 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məcenc kəca kam darenc, kubump kətor atɔf ŋa Misira, kubump ka kəwakəs.»
22 Kɔ Musa encenc kəca kɔn darenc, kɔ kubump ka kəwakəs kəntor atɔf ŋa Misira fəp haŋ mata maas.

23 Nwɛ o nwɛ ɛncnəŋk fɛ wəkɔ, ali fum ɛnctam fɛ kəyɛfɛ dəkiyi dɔn haŋ mata maas. Mba aka Yisrayel fəp ŋanayɔ pəwaŋkəra nde ŋanayi mɔ.
24 Kɔ firawona ewe Musa k'oloku kɔ: «Nəkɔ nəsalɛnɛ MARIKI! Mba yɔcɔl yonu yɛfɛt kɔ yɔpɔŋ taŋ nəndesak yi nnɔ, awut anu afɛt afɛt kɔ aran anu, nəntam kəkekərɛ ŋa.»
25 Mba kɔ Musa oluksɛ kɔ: «Məna yati, mɛnɛ mədesɔŋ su yɔcɔl yɔlɔma nyɛ səndekɔloŋnɛnɛ kɔ yɔkɔ səndekɔcɔfɛ MARIKI Kanu kosu mɔ.
26 Ntɛ tendeŋərnɛ ti mɔ, səndekenɛnɛ yɔcɔl yosu ali kəgboro kin səfɔdesak, bawo yi yɔ səndekɔwurɛ dacɔ nyɛ səndekɔloŋnɛnɛ MARIKI Kanu kosu. Səntacərɛ fɛ kərɛsna mpɛ səŋkɔloŋnɛnɛ MARIKI mɔ, mɛnɛ səcbɛrɛ dəndo.»
27 Kɔ MARIKI eyeŋkəs sɔ firawona domp, firawona ɛnafaŋ fɛ sɔ kəsak aka Yisrayel ŋakɔ.
28 Kɔ firawona oloku Musa: «Məwur nnɔ nderem! Məkɛmbərnɛ ta inəŋk əm sɔ fər yem kiriŋ, dəsɔk ndɛ o ndɛ mənder sɔ nnɔ mɔ, məŋfi dəsɔk dadɔkɔ.»
29 Kɔ Musa oloku firawona: «Ntɛ məloku ti tatɔkɔ mɔ, awa! Ifəsɔgbɔkərɛ kəder nnɔ fər yam kiriŋ.»

11

Kədəŋk ka pucuy pɛlpəs

1 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Pəcuy pin gboŋ p'indesɔdeŋər firawona, kɔ Misira. Kɔ tencepər-ɛ, endesak nu nəwur dɛ. K'endelip kəsak nu a nəkɔ-ɛ, endekɔ haŋ pəcbɛləs nu dɛ few.
2 Məmɛŋkəs afum am, ilɛtsɛn'am, a wərkun nwɛ o nwɛ kɔ wəran nwɛ o nwɛ ŋawer andɛ aŋan ca ca gbeti kɔ kɛma.»
3 Kɔ MARIKI ɔsɔŋ aka Yisrayel kəmar ka kəbɔtər nde fər ya aka Misira kiriŋ. Musa sɔ yati fum ɛnayi nwɛ amarəs a firawona kɔ afum ŋanaleləs atɔf ŋa Misira mɔ.
4 Kɔ Musa oloku: Ntɛ tɔ MARIKI oloku: «Cɛkcɛkana, indenacepər Misira dacɔ.
5 Awut acɔkɔ-cɔkɔ fəp ŋandenafi atɔf ŋa Misira, kəyɛfɛ coco ca firawona wəkakɔ ɛndɛ dɔcɔm dɔn dabɛ kəroŋ mɔ, haŋ kəkɔbəp coco ca wəmarəs kɔn wəran wəkɔ ɛŋgbɛntɛ kɔ kəcom mɔ, kəkɔ haŋ awut acɔkɔ-cɔkɔ fəp a yɔcɔl.
6 Kəbok kəpɔŋ kəndeyi Misira, kəbok nkɛ kəntatɔyi Misira, a kɔ kəntɔsɔyi dɛ mɔ.
7 Mba ndena aka Yisrayel, ali acen ŋɔfɔdekul-kulər di kəyɛfɛ fum, haŋ pɔcɔl, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəcərɛ tɔkɔ MARIKI ɛŋgbɛy kəyɔ aka Misira nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ.
8 Amarəs am fəp ŋandeder ŋatontnɛn'em ŋacloku: ‹Məna kɔ afum aŋɛ ŋancəm'am darəŋ mɔ fəp, nəkɔ!› Kɔ tencepər-ɛ, indewur atɔf ŋaŋɛ.» Kɔ Musa owur nda firawona, pətɛlɛ kɔ pəpɔŋ.
9 Awa kɔ MARIKI oloku Musa: «Firawona ɔfɔkɔcəŋkəl nu, ntɛ tɔŋsɔŋɛ mɛgbɛkərɛ mɛwɛy-wɛy mem mɛla atɔf ŋa Misira mɔ.»
10 Musa kɔ Aruna ŋayɔ mɛgbɛkərɛ mɛwɛy-wɛy mmɛ fəp fər ya firawona kiriŋ. Kɔ MARIKI eyeŋkəs domp da firawona tuŋ, ɛsak fɛ aka Yisrayel ŋawur atɔf ŋɔn.

12

Kəsata ka Kəcepər

1 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna nde atɔf ŋa Misira:
2 «Ŋof ŋaŋɛ ŋendeyɔnɛ nu oŋ ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ ŋa yof. Ŋi ŋendeyɔnɛ nu ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ ŋa teren.

3 Nəloku ti kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp, nəcloku ŋa: Tataka ta wəco ta ŋof
ŋaŋɛ, wəkombəra o wəkombəra, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, kəlɔ o kəlɔ ŋalɛk aŋkesiya
ŋorkun ŋa teren tin, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ambiyofo.
4 Kɔ afum a kəlɔ ka wəkayi disrɛ ŋampicər pɔcɔl papɔkɔ-ɛ, wəkayi pəlɛkɛnɛ
andɛ ɔn akɔ ŋalətərɛnɛ wɔlɔ mɔ, wəkayi pəmɔmən dɛlay da afum a kəlɔ kɔn.
Nəyerəs pɔcɔl papɔkɔ, ntɛ nwɛ o nwɛ ɛntam kəsɔm mɔ.
5 Pɔyɔnɛ pɔcɔl porkun pa teren tin mpɛ pɔntɔyɔ dolokəp mɔ. Nəntam kəlɛk
aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ambiyofo.
6 Nəmɛŋk pi haŋ tataka ta wəco kɔ maŋkəlɛ ta ŋof ŋaŋɛ. Fitiri fa dɔsɔk dadɔkɔ,
kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp ŋasurɛnɛ kəfayəs nwɛ o nwɛ pɔcɔl pɔkɔ ɛmɛŋkərnɛ
kədif mɔ.
7 Palɛk mecir mamɔkɔ pasop mi cəsək kɔ takəroŋ ta fərɛm fa kusuŋka ka kəlɔ
kəŋkɔ andesɔm sɛm yayɔkɔ mɔ.
8 Pakakəl sɛm yayɔkɔ pibi payi, pasɔmɛ sɛm yayɔkɔ cəcom cətɔyɔ lebin kɔ
bəpər yodokət.
9 Afɔsɔm sɛm yayɔkɔ yogbulpun, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, papɛcɛ yi domun de!
Aŋkakəl yi kəkakəl dəm, kəyɛfɛ domp kəbəp ka cəgboro cayi, kəkɔ yedisrɛ ya
pɔcɔl papɔkɔ.
10 Ali tɛsɛm tin ta nəsak pa dɔckɔsɔk. Mba kɔ nəsak tɛsɛm tɔlɔma-ɛ, dɔckɔsɔk
nəcɔf pi.
11 Ntɛ tɔ pəmar nəlompəsnɛ kəsɔm sɛm yayɔkɔ: Nəkotnɛ mabamaba dəfi,
nəbɛrnɛ cɔfta, nətɔmpər mogbo dəwaca. Nəsɔm yi katəna katəna. Ti tendeyɔnɛ
kəsata ka Kəcepər ka mɛlɛkɛ medif teta kələləs ka MARIKI.
12 Pibi pampɛ pender mɔ, indecepər atɔf ŋa Misira disrɛ fəp, idifət awut
acɔkɔ-cɔkɔ a atɔf ŋa Misira, kəyɛfɛ ka nnɔ afum ŋayi mɔ haŋ nnɔ yɔcɔl yeyi mɔ,
kəbocər k'inder canu ca Misira kiti kəlel. In'ɔfɔ MARIKI.
13 Mecir mamɔkɔ mendekɔyɔnɛ nu tɛgbɛkərɛ ta dəwɔlɔ nwɛ nəndekɔyi mɔ:
K'indekɔ icnəŋk mecir-ɛ, indekɔ iccepər nu ta intorər nu pəlɛc mpɛ o mpɛ
pɛŋmələk mɔ-ɛ, mpɛ indekɔ icsutɛ atɔf ŋa Misira mɔ.
14 Dɔsɔk dadɔkɔ dendeyɔnɛ nu dɔsɔk dɛcɛm-cɛmnɛ, nədekɔ nəcbocɛ kəsata
kaŋkɔ MARIKI. Nəde nəcboc kəsata kaŋkɔ nətɔmpərnɛ sariyɛ sasɔkɔ dɛtɛmp
donu tɛm o tɛm.»

Kəsata ka kəcom kətɔyɔ lebin

15 «Mata camət-mɛrəŋ disrɛ, nənde nəcsɔm cəcom cətɔyɔ lebin. Tataka
tɔcɔkɔ-cɔkɔ, nəwurɛnɛ lebin nde wɔlɔ wonu, bawo nwɛ o nwɛ ɔŋsɔm kəcom
kəyɔ lebin mɔ, kəyɛfɛ tataka tɔcɔkɔ-cɔkɔ haŋ tataka ta camət-mɛrəŋ ta kəsata
kaŋkɛ, aŋwurɛ wəkayi afum aka Yisrayel dacɔ.
16 Tataka tɔcɔkɔ-cɔkɔ kɔ tataka ta camət-mɛrəŋ nəde nəwe kəloŋkanɛ kəsoku
teta kələləs ina MARIKI. Ali yɛbəc ta fum pəsumpər dɔsɔk dadɔkɔ mɛrəŋ, mɛnɛ
yeri yonu yedi gbəcərəm yɔ nəŋlompəs dɔsɔk dadɔkɔ nyɛ nwɛ o nwɛ ɛntam kədi
mɔ.»
17 «Nəbocɛ kəsata ka Cəcom cətɔyɔ lebin, bawo dɔsɔk dadɔkɔ yati
d'inawurɛnɛ afum anu atɔf ŋa Misira dəcor dəcor. Nəde nəcboc kəsata kaŋkɔ
tɛm o tɛm dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp.
18 Ŋof ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ tataka ta wəco kɔ maŋkəlɛ (14) tayi dec dərəfɔy, nəsɔm
cəcom cətɔnɔŋkəl lebin haŋ tataka ta wəco mɛrəŋ kɔ tin (21) dec dərəfɔy.
19 Mata camət-mɛrəŋ mmɛ disrɛ, pəmar fɛ pabəp lebin nde wɔlɔ wonu disrɛ.
Nwɛ o nwɛ ɔŋsɔm kəcom kənɔŋkəl lebin mɔ, aŋwurɛ wəkayi kəloŋkanɛ ka aka
Yisrayel dacɔ, pəyɔnɛ wəka Yisrayel, pəmɔ wəcikəra.
20 Ta nəsɔm mpɛ o mpɛ pɔyɔ lebin mɔ. Cəcom cətɔnɔŋkəl lebin gbəcərəm cɔ
nəntam kəsɔm, nnɔ o nnɔ nəndɛ mɔ.»

Kəsata ka Kəcepər kəcɔkɔ-cɔkɔ

21 Kɔ Musa ewe abeki a Yisrayel fəp, k'oloku ŋa: «Nəkɔ nəlɛk ŋkesiya, kɔ
pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ cir kəlɔ o kəlɔ pɔcɔl pin teta kəcepər ka mɛlɛkɛ medif, nəfayəs yi.
Nəsu məbəl mecir mamɔkɔ mɛbɛrɛ mi.
22 Nəlɛk sɔ lɛ ya hisɔp nəcgbət yi dəmecir ma poloŋnɛ məkɔ meyi dətɔbəl mɔ,
nəcsopət mi dəfərɛm fa cumba ca cusuŋka cəsək kɔ takəroŋ ta wɔlɔ wonu. Kɔ
nəna dacɔ ali fum ta pəwur nde kəlɔ kɔn haŋ dec dɔsɔk.
23 Ntɛ MARIKI endenanɔŋkər Misira kəcsutɛ ŋa pəlɛc mɔ, k'ɛnəŋk mecir
mamɔkɔ nde fərɛm fa cusuŋka ca wɔlɔ wonu-ɛ, MARIKI encepər kəcepər dəm
wɔlɔ wonu kəroŋ, ɔfɔsak wəmələk kɔ pəlɛc pɔn kəbɛrɛ wɔlɔ wonu.
24 Nəde nəmɛŋkərnɛ ti, tɔyɔnɛ oŋ sariyɛ sa məna kɔ yuruya yam doru o doru.
25 Kɔ nəndekɔ nde atɔf nŋɛ MARIKI endekɔsɔŋ nu mɔ, pəmɔ tɔkɔ oloku ti mɔ-
ɛ, nədekɔ nəmɛŋkərnɛ tokor-koru tantɛ.
26 Kɔ awut anu ŋandekɔyif nu: ‹Cəke cɔ tɔyɔ tokur tantɛ toloku-ɛ?›
27 Nəloku ŋa: ‹Kəloŋnɛ ka kəcɛm-cɛməs ntɛ MARIKI ɛnacepər wɔlɔ wa aka
Yisrayel dəndo Misira ntɛ oncsutɛ Misira pəlɛc, pəcyay wɔlɔ wosu mɔ.›» K'aka
Yisrayel ŋantontnɛnɛ MARIKI, kɔ ŋancəpɛ kɔ suwu.
28 Ntɛ tatɔkɔ tencepər mɔ, k'aka Yisrayel ŋasumpər dɔpɔ, kɔ ŋaŋkɔ. Kɔ ŋayɔ
tatɔkɔ MARIKI ɛnasom Musa kɔ Aruna mɔ.

Pəcuy pɛlpəs: Defi da awut acɔkɔ-cɔkɔ a Misira

29 Cɛkcɛk cəndebəp, kɔ MARIKI endifət awut acɔkɔ-cɔkɔ fəp nde atɔf ŋa
Misira, kəyɛfɛ ka wan ka firawona wəcɔkɔ-cɔkɔ nwɛ ɛnandɛ dɔcɔm dɔn dabɛ
mɔ, haŋ wan wəcɔkɔ-cɔkɔ wəka fum nwɛ osumpər k'ɛmbɛr dəbili mɔ, kəbəp ka
awut acɔkɔ-cɔkɔ a yɔcɔl fəp.
30 Kɔ firawona ɛyɛfɛ pibi, nkɔn kɔ amarəs ɔn, kəbəp ka aka Misira fəp, bawo
kəlɔ kənayi fɛ nkɛ kənatɔyɔ wəfi mɔ.
31 Pibi disrɛ kɔ firawona ewe Musa kɔ Aruna, k'oloku ŋa: «Nəyɛfɛ nəwur
afum em dacɔ, nəna k'aka Yisrayel fəp! Nəkɔ nəsalɛnɛ MARIKI pəmɔ tɔkɔ
nəloku ti mɔ.
32 Nəkenɛnɛ yɔcɔl yonu pəmɔ tɔkɔ nəloku ti mɔ. Nəkɔ! Nətolan'em sɔ!»
33 Aka Misira ŋancbɛlkər aka Yisrayel kəwur ka dətɔf bawo ŋancloku: «Kəfi
kɔ sənder fəp!»
34 K'aka Yisrayel ŋalɛkɛnɛ cəcom cəŋan ta lebin dɛntakəfəs ci-ɛ. Kɔ
ŋaŋgbaŋəsnɛ yɔnɔktɛ yaŋan cəcom pafɔktər yi dəyamos yaŋan.
35 K'aka Yisrayel ŋayɔ tɔkɔ Musa ɛnaloku ŋa mɔ: Kɔ ŋantola aka Misira ca ca
gbeti, ya kɛma, kɔ yamos.
36 Kɔ MARIKI ɔsɔŋ aka Yisrayel kəmar ka kəbɔtər nde fər ya aka Misira,
kɔ akakɔ ŋasɔŋ aka Yisrayel ca cəkɔ ŋanafaŋər ŋa mɔ. Ti disrɛ kɔ ŋafoŋət aka
Misira.
37 K'aka Yisrayel ŋayɛfɛ Ramsɛs kəkɔ ka Sukɔt, kənay k'asədar kənatam kəyi
arkun wul masar camət-tin (600.000) ta alɔm awut k'aran aŋan-ɛ.
38 Acikəra alɔma ŋananɔŋkəlɛnɛ aka Yisrayel kəkɔ. Ŋasolɛnɛ yɔcɔl yɛfɛt kɔ
yɔpɔŋ yaŋan yɛlarəm.
39 Kɔ ŋalompsɛ biskit bɔtənɔŋkəl lebin ambefe ŋɔkɔ ŋanayɛfɛnɛ Misira mɔ.
Kəmbefe kaŋkɔ kənapɛ fɛ bawo ananɔŋkəl fɛ ki lebin. Ntɛ anabɛləs ŋa Misira
mɔ, ŋanatam fɛ kəkar kəlompəsnɛ ŋadɛmnɛ yeri ya dɔpɔ.
40 Kəndɛ ka aka Yisrayel Misira kənawon meren masar maŋkəlɛ kɔ wəco
maas (430).
41 Dɔsɔk ndɛ meren mmɛ masar maŋkəlɛ kɔ wəco maas (430) melip mɔ,
dɔsɔk dadɔkɔ yati dɔ afum a MARIKI fəp ŋawur Misira dəcor dəcor.

42 Pibi papɔkɔ camcam MARIKI ɛnacepərɛnɛ pi kəwurɛnɛ aka Yisrayel atɔf ŋa Misira, pəmar pibi papɔkɔ pəyɔnɛ aka Yisrayel pɛmɛŋkərnɛ dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp kətədirɛnɛ teta MARIKI, tendeyɔnɛ ŋa oŋ tɔyɔ taŋan tokur ta doru o doru.

Sariyɛ səbocɛ kəsata ka Pak

43 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna: «Ntɛ tɔ sariyɛ sa kəsata ka kəcɛm-cɛməs ka Kəcepər ka mɛlɛkɛ medif səloku: Ali wəcikəra ta pəde pəcdi yeri yayɔkɔ.
44 Wəcar nwɛ awayɛ pəsam mɔ, ɛntam kədi yeri yonu, kɔ pəyɔnɛ a aŋkənc kɔ-ɛ.
45 Amɔnɛ wəcikəra wəcepər kɔ wəbəc nwɛ aŋsɔŋ kəway mɔ kədi yi.
46 Sɛm yayɔkɔ dɛkɛr aŋsɔm yi, afɔkekərɛ yi kəfo kəcuru, ali kəbɛnt kin ta papor-poru.
47 Kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp ŋamboc kəsata kaŋkɔ.
48 Məna wəcikəra nwɛ məfaŋ kəbocɛ MARIKI kəsata kaŋkɔ mɔ, mɛnɛ arkun a kəlɔ kɔn disrɛ fəp, pakənc ŋa. Wəkayi ɛntam kələtərnɛ kəsata, pəyi kɔ pəmɔ wəka Yisrayel. Mba wətɔkənc nwɛ o nwɛ ɔfɔsɔm sɛm yayɔkɔ.
49 Tɛtəksɛ tin tatɔkɔ t'amboncər wəYisrayel yati kɔ wəcikəra nwɛ eyi nu dacɔ mɔ.»
50 K'aka Yisrayel ŋasurɛnɛ kəyɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom Musa kɔ Aruna mɔ.
51 Dəsɔk dadɔkɔ dɔ MARIKI ɛnawurɛnɛ aka Yisrayel atɔf ŋa Misira, pəcɛk ŋa cəgba cəŋan dəcor dəcor.

13

Mɛtəkəs məlɔma ma Pak

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Nəpus'em awut acɔkɔ-cɔkɔ fəp, pəyɔnɛ aka afum, pəyɔnɛ aka yɔcɔl, nwɛ o nwɛ ɔyɔnɛ wan ka kɛrɛ wəcɔkɔ-cɔkɔ aka Yisrayel dacɔ, wəkemi ɔfɔ.»
3 Kɔ Musa oloku afum: «Nəde nəccɛm-cɛmnɛ dəsɔk ndɛ nəwur atɔf ŋa Misira, nde nənayɔnɛ acar mɔ, bawo sɔkət sa kəca ka nkɔn MARIKI sənawurɛnɛ nu di. Ti disrɛ ta pasɔm paka o paka pɔnɔŋkəl lebin.
4 Nəŋwur məkɔ ŋɔf ŋa Abib*.
5 Tɛm ntɛ MARIKI endekɔbɛrs'am atɔf ŋa Kanaŋ, nda aHit, nda Amər, nda aHiwy, nda aYebus, atɔf nŋɛ ŋombɔŋ dalɛ k'awop mɔ, nŋɛ MARIKI ɛnadɛrmɛ atem anu kəsɔŋ əm mɔ, mədekɔ məcbocɛ MARIKI kəsata kaŋkɛ ŋɔf ŋaŋɛ.
6 Mata camət-mɛrəŋ məcsɔm kəcom cətɔnɔŋkəl lebin. Tataka ta camət-mɛrəŋ məbocɛ MARIKI kəsata.
7 Cəcom cətɔnɔŋkəl lebin c'andekɔ pacsɔm mata mamɔkɔ camət-mɛrəŋ. Pəmar fɛ padekɔ pacnəŋk nda nwɛ o nwɛ daka o daka dɔnɔŋkəl lebin, pəmar fɛ yati padekɔ sɔ pacnəŋk ndaram lebin, atɔf ŋam disrɛ fəp.»
8 «Dəsɔk dadɔkɔ məde məloku wan kam ntɛ: ‹Teta tɔkɔ MARIKI ɛnayɔn'em ntɛ incwur Misira mɔ.›
9 Tendeyɔnɛ nu tɛgbɛkərɛ kəca kam kəroŋ kɔ tɛcɛmcɛməs ta fər yam, tɔsɔŋɛ mɛtəksɛ ma MARIKI mey'əm dəkusu, bawo kəca ka sɔkət kɔ MARIKI ɛnawurɛn'am Misira.
10 Tataka tantɛ ombonc mɔ tɔ mənde məcboc oŋ kəsata kɔn, kəren o kəren.»
11 «Kɔ MARIKI endekɔbɛrs'am Kanaŋ, pəsɔŋ əm di, pəmɔ tɔkɔ ɛndɛrm'am ti kɔ atem am mɔ,
12 məde məcsɔŋ nwɛ o nwɛ ɔyɔnɛ wan wərkun wəcɔkɔ-cɔkɔ wəka wəran, kɔ awut acɔkɔ-cɔkɔ a yɔcɔl yam. Arkun akɔ, MARIKI ɔyɔ ŋa.

---

* **13:4** *Ŋɔf ŋa Abib* = «Tɛm ta Lɛŋk»

13 Kɔ pəyɔnɛ a wan wəcɔkɔ-cɔkɔ wəka sɔfale ɔfɔ-ɛ, məwurusɛ si aŋkesiya,
kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ambiyofo. Kɔ məntəwurus si-ɛ, mətepi sɔfale sasɔkɔ kilim.
Məwurus sɔ awut arkun acɔkɔ-cɔkɔ a afum.
14 Alna kɔ wan kam endeyif əm: ‹Cəke cɔ tantɛ toloku-ɛ?›, məloku kɔ: ‹Sɔkət
sa kəca sɔ MARIKI ɛnawurɛnɛ su Misira, nde atɔf nŋɛ sənayɔnɛ acar mɔ.
15 Ntɛ firawona ɛncfati kəsak su səkɔ mɔ, kɔ MARIKI endifət awut acɔkɔ-cɔkɔ
fəp atɔf ŋa Misira, kəyɛfɛ ka awut acɔkɔ-cɔkɔ a afum haŋ awut acɔkɔ-cɔkɔ a
yɔcɔl. Ti təsɔŋɛ ntɛ iŋloŋnɛnɛ MARIKI pɔcɔl porkun mpɛ o mpɛ pəyɔnɛ pɔcɔkɔ-
cɔkɔ pa kɛrɛ ka pi mɔ, icwurus awut em arkun acɔkɔ-cɔkɔ.›
16 Tendeyɔn'am tɛgbɛkərɛ kəca kam kəroŋ kɔ tafəc mpɛ aŋkot əm dətobu fər
yam dacɔ mɔ, bawo sɔkət sa kəca sɔ MARIKI ɛnawurɛnɛ su Misira.»

Kanu kəsolɛ afum ɔn kəkɔ

17 Ntɛ firawona ɛsak aka Yisrayel ŋakɔ mɔ, Kanu kəsolnɛnɛ fɛ ŋa dɔpɔ da
atɔf ŋa aFilisti, ali ntɛ pənayɔnɛ a dɔpɔ dadɔkɔ dɔlətərnɛ mɔ. Bawo Kanu
kənalokunɛ: «K'aka Yisrayel ŋanəŋk kəwan-ɛ, ŋaŋaŋnɛ tɛlər kəwur kəŋan
Misira, təsɔŋɛ ŋa sɔ kəluksərnɛ di.»
18 Kɔ Kanu kənɔŋkərɛnɛ aka Yisrayel kəca ka dɔpɔ da dətɛgbərɛ, ntende kəba
ka Cəŋkɔlma. Aka Yisrayel ŋanawur atɔf ŋa Misira ŋalompəsnɛ cəkəwan.
19 Kɔ Musa ɛlɛkɛnɛ bɛnt ya Isifu, bawo Isifu ɛnasɔŋɛ awut a Yisrayel
kədɛrəm, pəcloku: «Kɔ Kanu kəndemar nu-ɛ, nənde nəmitɛnɛ bɛnt yem,
nəkekərɛ.»
20 K'aka Yisrayel ŋayɛfɛ Sukɔt, kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbər saŋka səŋan Etam, ntende
tɛgbərɛ dəkusu.
21 MARIKI ɔnckɔt kɔ ŋa, daŋ pəkɔtɛnɛ ŋa kɔ acul ŋa kəp ntɛ təŋsɔŋɛ ŋa kəsolnɛ
dɔpɔ mɔ, kɔ pibi pəmot pa acul ŋa nɛnc pɔsɔŋ ŋa pəwaŋkəra, təŋsɔŋɛ ŋa kətam
kəkɔt daŋ kɔ pibi.
22 Acul ŋa kəp ŋencliŋnɛ fɛ aka Yisrayel fər kiriŋ daŋ, acul ŋa pəmot pa nɛnc
ŋencliŋnɛ fɛ ŋa sɔ fər kiriŋ pibi.

14

Firawona ɛyɛfɛ kəbɛləs aka Yisrayel

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Məloku aka Yisrayel a ŋaluksərnɛ ŋader ŋacəmbər saŋka səŋan nde Pi Hirət
tekiriŋ, Mikədəl kɔ kəba dacɔ, ŋatɛfərnɛ Bal Cefɔŋ. Kəfo kaŋkɔ tekiriŋ kɔ
nəŋkɔcəmbər saŋka kəba kəsək.
3 Firawona ɔŋkɔ pəclokɛ aYisrayel: ‹Kəyara-yara kɔ ŋandɛ dətɔf, pənciyanɛ
ŋa, tɛgbərɛ tendi ŋa!›
4 Indeyeŋkəs firawona domp, endecəmɛ ŋa darəŋ kəbɛləs. Ti disrɛ, indesətɔ
kəyek-yekəs dəməyɔ mmɛ indeyɔ firawona kɔ asɔdar ɔn fəp mɔ, aka Misira
ŋandecərɛ a in'ɔyɔnɛ MARIKI.» K'aka Yisrayel ŋayɔ ti.
5 K'aŋkɔ paloku wəbɛ wəMisira a aka Yisrayel ŋayɛksɛ. K'abəkəc ŋa firawona
kɔ amarəs ɔn yɛŋkafəlɛ sɔ teta aka Yisrayel. Kɔ ŋayifnɛ: «Cəke cɔ sənayɔ tantɛ
kəsak aka Yisrayel ŋakɔ-ɛ? Səŋgbal abəcɛ asu!»
6 Kɔ firawona osom a pasektər abil ŋɔn ŋa dəkəwan, k'osolɛ asɔdar ɔn kɔ
ŋaŋkɔ.
7 Kɔ firawona ɛlɛk cibil ca dəkəwan cətət masar camət-tin (600), kɔ cibil ca
dəkəwan ca Misira cəlpəs, abɛ asɔdar ŋanayi ci kəroŋ.
8 Kɔ MARIKI eyeŋkəs domp da firawona wəbɛ ka Misira: k'ɛncəmɛ aka
Yisrayel darəŋ kəbɛləs, mba aka Yisrayel ŋanaŋɛc səbomp kəwur atɔf ŋa
Misira.

9 K'aka Misira ŋancəmɛ aka Yisrayel darəŋ kəbɛləs: Fəlɛs ya firawona fəp kɔ
cibil cɔn ca dəkəwan, kəbəp ka ayɛksɛnɛ ɔn fəlɛs, kəkɔ ka asɔdar ɔn, kɔ ŋaŋkɔ
ŋabəp aka Yisrayel nde Pi Hirɔt ntende kəba kəsək nde ŋanacəmbər saŋka
ŋatɛfərɛnɛ Bal Cefɔŋ mɔ.
10 Ntɛ firawona ɔnclətərnɛ mɔ, aka Yisrayel ŋandeyekti fɔr, apayo! kɔ ŋanəŋk
aka Misira ŋancəmɛ ŋa darəŋ kəbɛləs. K'aka Yisrayel ŋanesɛ pəpɔŋ, kɔ ŋaŋkulɛ-
kulɛ MARIKI.
11 K'aka Yisrayel ŋaloku Musa: «Cufu cəla fɛ Misira ntɛ məŋkɛrɛ su kədedif
nnɔ dətɛgbərɛ mɔ ba? Cəke cɔ məŋyɔ su tantɛ-ɛ, məwurɛnɛ su Misira mɔ?»
12 Bafɔ sənalok'əm Misira: «Məce su səbəcɛ aka Misira, bawo kəbəcɛ ka
aMisira kəncepər su kəfi nnɔ dətɛgbərɛ!»
13 Kɔ Musa oloku aka Yisrayel: «Ta nənesɛ, nəcəmɛ gbiŋ, nəgbətnɛ ntɛ
MARIKI endeyac nu məkɔ mɔ, bawo aka Misira akaŋɛ nəŋgbətnɛ məkɔ mɔ,
nəfɔsɔnəŋk ŋa few.
14 MARIKI endesutnɛnɛ nu, kɔ nəna, nəndɛ nəcaŋk.»

Kanu kəwurɛnɛ kən dəpɔ kəba disrɛ

15 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Ta ake tɔ məŋkul-kulɛn'em-ɛ? Məloku aka
Yisrayel ŋasolnɛ dəpɔ daŋan darəŋ tuŋ kəkɔ.
16 Kɔ məna Musa məyekti kəgbo kam, məcenc ki dəkəba, məgberi ki. Aka
Yisrayel ŋakɔt kəba disrɛ antɔf ŋowosu kəroŋ.
17 Kɔ ina MARIKI, kəyeŋkəs k'inder səbomp s'aka Misira, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋacəmɛ
nu darəŋ kəbɛləs mɔ. Difɔ indeyek-yekəsnɛnɛ kələsər firawona, asɔdar ɔn fəp,
cibil cɔn ca dəkəwan, k'ayɛksɛnɛ a ci.
18 Tɛm tatɔkɔ, aka Misira ŋandecərɛ a in'ɔyɔnɛ MARIKI, k'indeyek-yekəsnɛnɛ
firawona, kɔ cibil cɔn ca dəkəwan k'ayɛksɛnɛ ɔn fəlɛs.»
19 Mɛlɛkɛ ma Kanu mmɛ mencyi asɔdar aka Yisrayel tekiriŋ mɔ, məŋkɔ
mɛcəmɛ asɔdar aka Yisrayel tadarəŋ, acul ŋa kəp nŋɛ ŋencyi ŋa tekiriŋ mɔ, ŋi
sɔ kɔ ŋɔŋkɔ ŋa tadarəŋ.
20 K'acul ŋa kəp ŋɔŋkɔ ŋeyi asɔdar aka Yisrayel k'asɔdar aka Misira dacɔ.
Acul ŋa kəp nŋɛ ŋɔncsɔŋ pibi kəsək k'aka Misira, kəsək ka mɛrəŋ ŋɔcsɔŋ aka
Yisrayel pəwaŋkəra pibi disrɛ. Pibi papɔkɔ disrɛ fəp, aka Yisrayel kɔ aka
Misira ŋanalətərɛnɛ fɛ.
21 Kɔ Musa entenci kəca kɔn dəkəba, kɔ MARIKI owurɛ afef ŋəpɔŋ nŋɛ
ŋɛncyɛfɛ kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ. Kɔ ŋɛwɛn pibi papɔkɔ fəp domun da dəkəba
kɔ ŋowosəs kəba, kɔ domun dɛgbɛyɛnɛ.
22 K'aka Yisrayel ŋantor dəkəba antɔf ŋowosu, kɔ domun deyi kəca kətət kɔ
kəmeriya pəmɔ biŋkəli.
23 K'aka Misira ŋancəmɛ aka Yisrayel darəŋ kəbɛləs kəyɛfɛ fəlɛs ya firawona
kəbəp cibil cɔn ca dəkəwan, kəkɔ ka ayɛksɛnɛ ɔn fəlɛs, fəp faŋan kɔ ŋantor
dəkəba.
24 Dəsɔka dɛləpəs kɔ MARIKI ontorɛ fɔr, k'ɔməmən asɔdar aka Misira pəyi
acul ŋa nɛnc kɔ ŋa kəp disrɛ, k'osutɛ asɔdar aka Misira pəyamayama.
25 Kɔ MARIKI ɛyamsər səntef sa cibil ca dəkəwan ca aka Misira kəkafəlɛ
belbel, kɔ təsɔŋɛ ci kəyɛlnɛ kəkɔt. K'aka Misira ŋaloku: «Payɛksɛ pamulpər aka
Yisrayel, bawo MARIKI eyi kəsutnɛnɛ ŋa nnɔ aka Misira ŋayi mɔ!»
26 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məcenc kəca kam dəkəba, domun dɛgbəpərnɛ
aka Misira, kəyɛfɛ ka cibil cəŋan ca dəkəwan kəbəp ka ayɛksɛnɛ fəlɛs aŋan.»
27 Kɔ Musa encenc kəca kɔn dəkəba, dəsɔka dɛləpəs kɔ kəba kəluksərnɛ tɔkɔ
kənayi mɔ. Aka Misira ŋanayi kəyɛksər kəba, mba kɔ MARIKI ɛŋgbəpər ŋa
domun.

28 Kɔ domun dender kɔ dɛŋgbəpərnɛ cibil cəŋan ca dəkəwan, kɔ ayɛksɛnɛ fəlɛs kɔ asɔdar a firawona fəp, aŋɛ ŋanator dəkəba kəcɛpsɛ ka aka Yisrayel mɔ. Ali wəkin ɛnamulpɛ fɛ.
29 Mba aka Yisrayel ŋa ŋackɔt kəba disrɛ antɔf ŋowos fər. Domun deyi ŋa kəca kətɔt kɔ kəmeriya pəmɔ biŋkəli.
30 Dɔsɔk dadəkɔ dɔ MARIKI ɛnabaŋ aka Yisrayel aMisira dəwaca. K'aka Yisrayel ŋanəŋk aka Misira ŋafis-fis daparpara.
31 K'aka Yisrayel ŋanəŋk fənɔntər nfɛ MARIKI ɛnasutɛ aka Misira mɔ. K'aka Yisrayel ŋanesɛ MARIKI, kɔ ŋalaŋ MARIKI kɔ Musa wəmarəs kɔn.

15

Teleŋ ta Musa kɔ aka Yisrayel

1 Ntɛ tencepər mɔ, Musa k'aka Yisrayel ŋaleŋsɛ MARIKI teleŋ ntɛ:
«Indeleŋsɛ MARIKI
bawo ɛnamentər debeki da kətam kɔn:
Ɛŋgbal afəlɛs kɔ wəyɛksɛnɛ ka ŋi dəkəba.
2 MARIKI ɔyɔnɛ sɔkət sem kɔ teleŋ tem,
Nkɔn ɔyɔnɛ wəyac kem.
Kanu kem kɔ, indeyek-yekəs kɔ.
Kanu ka papa kem kɔ,
indekor-koru debeki dɔn.
3 MARIKI korgba kɔ! Tewe tɔn tɔyɔnɛ MARIKI.
4 Ɛləm dəkəba cibil ca dəkəwan ca firawona kɔ kənay kɔn k'asɔdar.
Asɔdar abaŋsɛ aMisira,
anakal ŋa nde kəba ka Cəŋkəlma.
5 Kɔ putukum pa kəba pɛŋgbəpərnɛ ŋa, kɔ ŋantor kəba dəntɔf pəmɔ masar.
6 Kəca kam kətɔt, MARIKI, kəyɔ fənɔntər fəwɛy-wɛy! Kəca kam kətɔt, MARIKI, kəmputuk wətərɛnɛ kam.
7 Debeki da dɛbɛ dam dɔsɔŋɛ kəyɛt aŋɛ ŋancəm'am dɛbəkəc mɔ.
Kɔ məwurɛ mɛtɛlɛ mam-ɛ:
Mendi ŋa pəmɔ ntɛ nɛnc dendi tuktukur ya mɛmpəlɛ mɔ.
8 Kifir k'aloləm ŋam gbəcərəm kəsɔŋɛ domun da dəkəba kəgbɛyɛnɛ,
kɔ yam yɛncəmɛ pəmɔ biŋkəli,
kɔ domun da kəba dəntɔf dɛncəp.
9 Wətərɛnɛ kosu oncloku: ‹Kəbɛləs ŋa k'inder, isumpər ŋa!
Ibaŋər ŋa ca cəŋan pəmɔ tɔkɔ pəncepərər kəbɔt im mɔ.
Kəwurɛ k'inder dakma, iməlkɛ ŋa kəca kem!›
10 Kɔ məfurup,
kɔ kəba kəŋkal ŋa,
kɔ ŋaŋkalɛ pəmɔ ntɛ tomunt pegbəleŋ pontor domun da dəkəba dɛwɛy-wɛy disrɛ mɔ.
11 Canu cəyi fɛ ncɛ cəntəŋnɛnɛ kɔ məna MARIKI mɔ!
An'eyi pəmɔ məna, dosoku dam dɛmbɛk, dɔyɔ wɛywɛy,
nwɛ pəmar a pakor-koru mɔ,
məna nwɛ məŋyɔ mes mmɛ moŋwosəs kusu mɔ?
12 Məntenci kəca kam kətɔt gbəcərəm,
kɔ antɔf ŋendi ŋa.
13 Kəsektərnɛ kam danapa kɔ məŋkɔtɛnɛ afum am akaŋɛ mənawurus mɔ,
fənɔntər fam fɔ məndesolɛ ŋa,
məliŋərnɛ ŋa nde dəkiyi dam dosoku.
14 Ntɛ andɛ asu ŋane ti mɔ, kɔ ŋayikcɛ.
Kɔ kənesɛ kəpɔŋ kəsumpər afum aka Filisti.

15 Ayekyek ŋosumpər abɛ a atəf ŋa Edəm,
kə kəyikcɛ kəsumpər afum akiriŋ a Mohab,
kə bəkəc yɛlɛcɛ-lɛcɛ aka Kanaŋ fəp.
16 Kənesɛ kə ayekyek ŋontorər ŋa.
Debeki da kəca kam, dɛnasəŋɛ ŋa kəcaŋk pəmə tasar
haŋ afum am ŋaclip kəcepər, MARIKI, haŋ afum aŋɛ mənaway mə ŋaclip kəcepər.
17 Məde məkekərɛ ŋa məkə mədəs
nde təra kəroŋ mpɛ məsəŋ ŋa kɛ mə,
kəfo kaŋkə mənalompəs dəkiyi dam mə, MARIKI,
dəndo kəfo kəsoku kaŋkə mənacəmbərɛ, Mariki, waca wam mə.
18 MARIKI əntəmpər dɛbɛ doru o doru.
19 Bawo fəlɛs ya firawona kə cibil cən ca dəkəwan kə ayɛksɛnɛ fəlɛs ən ŋantɛmpɛnɛ dəkəba.
Kə MARIKI ɛŋgbəpər ŋa domun da dəkəba,
mba aYisrayel ŋaŋkət antəf ŋowosu kəba dacə, wɛcək waŋan wowos fər.»
20 Kə sayibɛ Miriyam, wəkirɛ ka Aruna ɛlɛk tamba, kə aran aYisrayel fəp ŋancəmɛ kə darəŋ, ŋacpisɛ ŋacfer mamba.
21 Kə Miriyam oluksɛ ŋa:
«Nəleŋsɛ MARIKI, bawo ɛnamentər debeki da kətam kən.
Ɛləm dəkəba afəlɛs kə wəyɛksɛnɛ ka ŋi.»

Aka Yisrayel kəkət kəŋan dətɛgbərɛ

15-18

Domun da Mara

22 Kə Musa əsəŋɛ aka Yisrayel kəyɛfɛ kəba ka Cəŋkəlma, k'osolnɛnɛ ŋa dəpə da tɛgbərɛ ta Sur. Kə ŋaŋkət mata maas dətɛgbərɛ, ŋasətə fɛ domun.
23 Kə ŋambɛrɛ Mara, mba ŋanatam fɛ kəmun domun da Mara, bawo dɛnadoktɛ. Ti tə awenɛ di tewe ta Mara «pədokət».
24 K'aka Yisrayel ŋancop kəcəpɛnɛ-cəpɛnɛ nnə Musa eyi mə, ŋacloku: «Ake andemun-ɛ?»
25 Kə Musa oŋkornɛ MARIKI, kə MARIKI ementər kə kətək nkɛ ɛnaləm dəromun mə, kə domun dadəkə dəyənɛ dobotu. Difə MARIKI ɛnasəŋ aka Yisrayel sariyɛ kə təyə tokur təkə ŋande ŋacyə doru o doru mə. Dəndo MARIKI ɛnawakəs kəlaŋ kəŋan.
26 Kə Musa oloku: «Kə məncəŋkəl belbel dim da MARIKI Kanu kam, kə məyə ntɛ tentesɛ MARIKI fər kiriŋ mə, məsu ləŋəs məcəŋkəl mosom mən kə məmɛŋkərnɛ sariyɛ sən fəp-ɛ, ali docu din ifəsəŋ əm ndɛ isəŋ aka Misira mə. In'əfə MARIKI, nwɛ ɛntaməs əm mə.»
27 K'aka Yisrayel ŋaŋkə ŋabɛrɛ Elim nde cələmp wəco kə mɛrəŋ (12) cənayi kə komp wəco camət-mɛrəŋ (70) mə. Kə ŋacəmbər saŋka səŋan dəndo domun kəsək.

16

Yeri ya man kə bakərnɛ

1 Kə kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp kəyɛfɛ Elim kə ŋaŋkə ŋabɛrɛ tɛgbərɛ ta Sin, mpɛ pəyi Elim kə Sinayi dacə mə, tataka ta wəco kə kəcamət ta ŋof ŋa mɛrəŋ nŋɛ ŋayɛfɛ Misira mə.
2 Awa kə kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp ŋancop kəcəpɛnɛ-cəpɛnɛ dəndo dətɛgbərɛ nnə Musa kə Aruna ŋayi mə.

3 Kɔ aka Yisrayel ŋaloku ŋa: «Ah! Ali MARIKI ɛnadiftɛ su kəca kən Misira, ntɛ sənandɛ carərə ca sɛm kəsək mə, ntɛ səncsəm cəcom haŋ sənɛmbərɛ mə! Kədiftɛ ka kəloŋkanɛ kaŋkɛ fəp dor kɔ nəwurɛnɛ su kədesak tɛgbərɛ tantɛ!»
4 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Kətufər nu k'inder cəcom kəyɛfɛ ka darenc. Afum ŋande ŋacwur ŋacwɛtəs dəsək o dəsək ncɛ ŋantam kəsəm dəsək mə, tɛm tatɔkɔ indewakəs ŋa icərɛ kɔ pəyɔnɛ ŋancəmɛ mɛtəksɛ mem darəŋ-ɛ.
5 Tataka ta camət-tin, kɔ ŋandelompəs yɔkɔ ŋawɛtəs mə, nəndesɔtɔ kəmɛrəŋ ka yeri ya dəsək o dəsək.»
6 Musa kɔ Aruna ŋaloku aka Yisrayel fəp: «Dəfɔyana, nəndenacərɛ a MARIKI ɛnawurɛnɛ nu atɔf ŋa Misira.
7 Bətbətana, nəndenanəŋk nərə da debeki da MARIKI, bawo ene kəcɔpɛnɛ konu nnə nkən MARIKI eyi mə. Kɔ səna, ake səyɔnɛ ntɛ nəndecɔpɛnɛ nnə səyi mə-ɛ?»
8 Kɔ Musa oloku: «MARIKI endenasɔŋ nu məkɔ dəfɔy sɛm yɔsəm, bətbətana cəcom ncɛ nəndesəm haŋ nənɛmbərɛ mə. Kɔ MARIKI ene kəcɔpɛnɛ nkɛ nəncɔpɛnɛ nnə eyi mə. Kɔ səna ake səyɔnɛ-ɛ? Bafɔ nnə səyi mə nəncɔpɛnɛ, mba nnə MARIKI eyi mə.»
9 Kɔ Musa oloku Aruna: «Məloku kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel: Nəder nələtərnɛ MARIKI fər kiriŋ, bawo ene kəcɔpɛnɛ konu.»
10 Aruna eyi kəlok-lokər kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp, ŋandekafəli fər kəca ka ntende dətɛgbərɛ, kɔ ŋanəŋk nərə da debeki da MARIKI dowur kəp disrɛ.
11 Kɔ MARIKI oloku Musa:
12 «Ine kəcɔpɛnɛ ka aka Yisrayel. Məloku ŋa ntɛ: Dəfɔyana sɛm yɔ nəndenasəm, bətbətana cəcom cɔ nəndenanɛmbərɛ. Ti disrɛ nəndecərɛ a in'ɔyɔnɛ MARIKI, Kanu konu.»
13 Pəndeyi dəfɔy, kɔ bɛmp yender yɛfəntərɛ yokump saŋka. Dec dendesək kɔ kibi kəfəntərɛ antɔf mofo fəp mmɛ mɛŋkɛl saŋka mə.
14 Ntɛ kibi kəndeliŋnɛ dəntɔf mə, kɔ pəyi antɔf ŋa tɛgbərɛ kəroŋ pəmə ca ncɛ yowurɛ mɛŋgbɛn mə, ca cacɔkɔ yeferɛ pəmə ntɛ ancɛ malɔ məsɔkər antɔf kəroŋ mə.
15 K'aka Yisrayel ŋaməmən kɔ ŋayifɛnɛ: «Ake də dandɛ-ɛ?» bawo ŋanacərɛ fɛ daka ndɛ dɛnayi mə. Kɔ Musa oloku ŋa: «Yeri yɔ nyɛ MARIKI ɔsɔŋ nu mə.
16 Ntɛ tə MARIKI osom: Nəwɛtəs nwɛ o nwɛ, yeri nyɛ yɛntam kətəŋnɛ kɔ mə. Nwɛ o nwɛ pəwɛt litɛr mɛrəŋ da fum wəkin, kələm ka təkɔ nəyi dəcəbal mə.»
17 K'aka Yisrayel ŋayɔ tatɔkɔ Musa ɛnaloku ŋa mə, k'alɔma ŋancepərər kələm, k'alɔma ŋantəbəp kələm.
18 Mba ntɛ anatubuc mə, nwɛ ɛnawɛt pəcepərər kələm mə, ombut təkɔ ɛnacepərər mə. Kɔ wəkɔ ɛnawɛt pəpic mə, ɔŋsətɔ kələm kəŋkɔ pənamar mə. Kɔ nwɛ o nwɛ ɛwɛtəs yeri nyɛ ŋɛnatam kətəŋnɛ ŋa mə.

Sariyɛ sələma nsɛ səŋkɔtərnɛ teta man mə

19 Kɔ Musa oloku ŋa: «Ali fum ta pəfənərnɛ yeri ya dəckəsək.»
20 Mba ŋanacəŋkəl fɛ Musa, k'afum alɔma ŋafənərnɛ yeri ya dəckəsək. Pəndeyi bətbət kɔ yeri yayɔkɔ yɛmbɛrɛ yɛt, kɔ yɛsɛn. Kɔ pəntɛlɛ Musa nnə afum akakɔ ŋayi mə.
21 Bətbət o bətbət, nwɛ o nwɛ ɛncwɛt yeri yɔkɔ yɛnctəŋnɛ kɔ kədi ka dəsək dadɔkɔ mə, kɔ nne yɔnckɔnawonɛ-ɛ, yɛsəŋgbər.
22 Tataka ta camət-tin, kɔ nwɛ o nwɛ ɛwɛt potubuc pa mata mɛrəŋ, litɛr maŋkəlɛ da fum wəkin. K'akiriŋ a kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel ŋaŋkɔ ŋaluksɛ ti Musa.
23 Kɔ Musa oloku ŋa: «Ti tə MARIKI oloku. Alna dəsək da kəŋesəm dɔ, ndɛ ampusɛ MARIKI mə. Nəpɛc yɔkɔ pəmar nu kəpɛc təkɔ nəfaŋ mə, yecernɛ yɔkɔ fəp, nəmɛŋkərnɛ yi haŋ bətbətana.»

24 Kɔ ŋamɛŋk yeri yayɔkɔ haŋ bətbət pəmɔ tɔkɔ Musa ɛnasom ŋa ti mɔ. Yeri
yayɔkɔ ŋanamɛŋk mɔ, yɛt yɛnabɛrɛ fɛ yi, yɛnasɛn fɛ sɔ.
25 Kɔ Musa oloku ŋa: «Nədi yeri yayɛ mɔkɔ, bawo dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ
ampusɛ MARIKI mɔ deyi mɔkɔ, nəfɔsɔtɔ mɔkɔ yeri yɛwɛtəs dalɛ.
26 Mata camət-tin disrɛ nəntam kəwɛtəs yeri, mba simiti tataka ta camət-
mɛrəŋ yeri yɛwɛtəs yɔfɔyi.»
27 Tataka ta camət-mɛrəŋ, kɔ afum alɔma ŋawur kəkɔwɛtəs yeri, mba
ŋanasɔtɔ fɛ.
28 Kɔ MARIKI eyif Musa: «Haŋ tɛm tere tɔ nəndesak kəcfati kəmɛŋkərnɛ
mosom kɔ mɛtəksɛ mem-ɛ?
29 Nəmɔmən! Kɔ MARIKI ɔsɔŋ nu simiti dɔsɔk da kəŋesəm-ɛ, pəsɔŋ nu sɔ
tataka ta camət-tin yeri yɔkɔ pəmar nu kədi mata mɛrəŋ mɔ. Nwɛ o nwɛ pəmar
pəndɛ kəfo nkɛ eyi mɔ, ta nwɛ o nwɛ pəwur ndɔrɔn tataka ta camət-mɛrəŋ
dɔsɔk ndɛ ampusɛ MARIKI mɔ.»
30 Ntɛ tɔ, k'aka Yisrayel ŋaŋesəm simiti tataka ta camət-mɛrəŋ.
31 K'aka Yisrayel ŋawe yeri yayɔkɔ «man*». Yeri yayɔkɔ yɛnawurɛnɛ mɛŋgbɛn
ma yika yɔlɔma, meferɛ, meyi dəkusu pəmɔ ntɛ kəcom kəŋyɔ mɛsɛ ma cəme
mɔ.
32 Kɔ Musa oloku: «Ntɛ tɔ MARIKI osom: Nəlas kəfala ka litɛr mɛrəŋ katin
yeri ya man, nəmɛŋkɛ yi awut-sɔ anu, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋade ŋanəŋk cəcom ncɛ iŋsɔŋ
nu nəcdi nnɔ dətɛgbərɛ ntɛ iwurɛn'on atɔf ŋa Misira mɔ.»
33 Kɔ Musa oloku Aruna: «Məlɛk tɔndɛ məbɛr pi yeri ya man litɛr mɛrəŋ.
Məkɔ məcəmbər pi nde MARIKI fər kiriŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pamɛŋkɛ yi oŋ dɛtɛmp da
awut-sɔ anu mɔ.»
34 Pəmɔ tatɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ, kɔ Aruna ɛlas tɔndɛ k'ɔŋkɔ
pəcəmbər pi kiriŋ nde walakɛ nwɛ wementər danapa dɔn, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pamɛŋk
yi mɔ.
35 K'aka Yisrayel ŋandi man meren wəco maŋkəlɛ (40) haŋ tɛm ntɛ ŋanader
atɔf nŋɛ afum ŋanandɛ mɔ. Ŋanadi man haŋ kəren nkɛ ŋanader nde kələncər ka
atɔf ŋa Kanaŋ mɔ.
36 Wəco wa potubucɛ pa omɛr† pɔncyɔ potubucɛ pa efah katin.

17

Domun da Masa kɔ Meriba

1 Kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp kəyɛfɛ tɛgbərɛ ta Sin kɔ kəcepɛ-cepɛ pəmɔ
tɔkɔ MARIKI oncsom ŋa ti mɔ. Kɔ ŋancəmbər saŋka nde Refidim, mba domun
domun dɛnayi fɛ ndɛ afum ŋanctam kəmun mɔ.
2 Awa, k'afum ŋayɛfɛ kətɛnsər Musa kəcɔp. Kɔ ŋaloku: «Məsɔŋ su domun
səmun!» Kɔ Musa oluksɛ ŋa moloku: «Ta ake tɔ nəntɛns'em kəcɔp-ɛ? Ta ake
tɔ nəŋwaksɛ MARIKI-ɛ?»
3 Mera yɛnawos aka Yisrayel, afum ŋaccɔpɛnɛ nnɔ Musa eyi mɔ. Ŋacloku: «Ta
ake tɔ mənasɔŋɛ su kəpɛ Misira, mədesɔŋɛ su kəfinɛ mera yowosu, səna, awut
asu kɔ yɔcɔl yosu-ɛ?»
4 Kɔ Musa oŋkulɛ-kulɛ pəckornɛ MARIKI, pəcloku: «Cəke c'indeyɔnɛ afum
akaŋɛ-ɛ? Kɔ pəncepər ndɛkəl nnɔ-ɛ, ŋandeca-cas im.»
5 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məcepər aka Yisrayel tekiriŋ, məlɛkɛnɛ abeki aka
Yisrayel. Məlɛkɛnɛ sɔ kəgbo kam nkɛ mənasutɛ kəŋgbɔkɔ ka Nil mɔ, məcɔŋnɛ
kiriŋ.

---

* **16:31** Kɔ aka Yisrayel ŋawe yeri yayɔkɔ «man,» ti tatɔkɔ kusu kəŋan «Ake yeri yɔ yayɛ-ɛ?» † **16:36** Potubucɛ pa man ancwosɛ fum kəlɛk dɔsɔk din mɔ pɔyɔnɛ litɛr mɛrəŋ, pi pɔ aka Yisrayel ŋancwe «omɛr». Potubucɛ pampɛ wəco pɔncyɔ «efah» katin.

6 K'ina, incəmɛ nnɔ tekiriŋ tam, tasar ta tərɔ ta Horɛb kəroŋ. Məsutɛ tasar
kəgbo kam, poŋwur domun ndɛ aka Yisrayel ŋantam kəmun mɔ.» Kɔ Musa ɔyɔ
ti, fər ya abeki aka Yisrayel kiriŋ.
7 Kɔ ŋawe kəfo kaŋkɔ Masa «kədəktər», kɔ Meriba «kəcɔp», bawo aka Yisrayel
ŋanatɛnsər di Musa kəcɔp, kɔ ŋawakəs di MARIKI, kəcyifnɛ: «MARIKI eyi su dacɔ
ba, ka eyi fɛ su dacɔ?»

Aka Amalɛk ŋawɛkərnɛ aYisrayel kəsutɛnɛ

8 Dəndo kəfo kaŋkɔ ancwe Refidim mɔ, difɔ aka Amalɛk ŋander ŋayektər aka
Yisrayel kəwan.
9 Awa, kɔ Musa oloku Yosuwe: «Məyɛk-yɛkɛ su dacɔ arkun, məwur məsutɛnɛ
k'aka Amalɛk. Alna incəmɛ nde tərɔ dətelempan itɔmpər kəgbo ka Kanu.»
10 Kɔ Yosuwe ɔyɔ tɔkɔ Musa ɛnaloku kɔ mɔ, kəkɔsutɛnɛ k'aka Amalɛk. Musa,
Aruna kɔ Hur ŋampɛ nde tərɔ dətelempan.
11 Kɔ Musa ɛmpɛnɛ kəca darenc-ɛ, aka Yisrayel ŋatasərnɛ aka Amalɛk. Mba
k'ɔnckɔnatorɛ waca-ɛ, aka Amalɛk ŋatasərnɛ aka Yisrayel.
12 Ntɛ waca wendelɔl Musa mɔ, Aruna kɔ Hur ŋalɛk tasar kɔ ŋaŋkɔ ŋaboc pi
Musa dəntɔf kɔ wəkakɔ ɛndɛ pi kəroŋ. Aruna kɔ Hur ŋasoc Musa waca darenc,
Aruna kəca kin Hur kəca ka mɛrəŋ haŋ kɔ dec dəŋkɔ dɛkalɛ.
13 Kɔ Yosuwe ɛntam Amalɛk k'afum ɔn, k'endiftɛ ŋa dakma.
14 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məcicəs ti nde dəbuk, tede tɔyɔnɛ tɛcɛmcɛmnɛ,
məloku Yosuwe belbel, a indenim Amalɛk ntɛ tɔŋsɔŋɛ ali fum ta endecɛm-
cɛmnɛ ŋa doru dandɛ mɔ.»
15 Kɔ Musa ɛncəmbər tetek tolɔŋnɛ k'ewe di: «MARIKI ɔyɔnɛ tɛgbɛkərɛ ta
kətam kem.»
16 Kɔ Musa oloku: «Bawo ayektər dɛbɛ da MARIKI kəca kələma, MARIKI
endesutɛnɛ kəsutɛnɛ dəm kɔ dɛtɛmp o dɛtɛmp da aka Amalɛk.»

18

Kəbəpɛnɛ ka Yetero kɔ Musa

1 Yetero, wəloŋnɛ ka Madiyaŋ papa ka wəran ka Musa, ene mes məkɔ Kanu
kənayɔnɛ Musa k'aka Yisrayel afum ɔn mɔ, k'ɛncərɛ tɔkɔ MARIKI owurɛnɛ aka
Yisrayel Misira mɔ.
2 Kɔ Yetero papa ka wəran ka Musa, ɛlɛk Sefora, wəran ka Musa nwɛ
ɛnalukus ndərən k'awut ɔn mɛrəŋ mɔ,
3 Musa ɛnasɔŋ tewe ta Kɛrsəm coco cɔn, bawo ɛnaloku: «Wəcikəra iyɔnɛ nnɔ
atɔf ŋocuru ŋaŋɛ.»
4 Kɔ wan wəka mɛrəŋ, nkɔn ɛnawe Eliyeser, bawo Musa ɛnaloku: «Kanu ka
papa wəkem kənder kədemar im, kɔ kəyac im dakma da firawona.»
5 Wəran ka Musa k'awut ɔn kɔ kas Yetero ŋander ŋabəp Musa dətɛgbərɛ, nde
ɛnacəmbər saŋka tərɔ ta Kanu kəsək mɔ.
6 Kɔ Yetero oloku Musa: «Ina papa wəka wəran kam, Yetero, inder nnɔ məyi
mɔ kɔ wəran kam kɔ awut ɔn mɛrəŋ.»
7 Kɔ Musa eŋgbintərnɛ papa ka wəran kɔn, k'ɛncəpɛ kɔ suwu, k'ɛmakərnɛ kɔ.
Kɔ ŋayifɛnɛ nwɛ o nwɛ ntɛ pəyi kɔ mɔ, kɔ ŋambɛrɛ dabal.
8 Kɔ Musa ɔlɔmər papa ka wəran kɔn mes məkɔ MARIKI ɛnayɔ firawona
k'aka Misira mɔ fəp teta aka Yisrayel, k'ɔlɔmər kɔ sɔ pəcuca pɔkɔ ŋanasətɔ dəpɔ,
kɔ tɔkɔ MARIKI ɛnayac ŋa pi mɔ.
9 K'amera ŋɔmbɔt Yetero teta pətɔt pɔkɔ MARIKI ɛnayɔnɛ aka Yisrayel mɔ
fəp, kɔ tɔkɔ MARIKI ɛnabaŋ aka Yisrayel aka Misira dəwaca mɔ.
10 Kɔ Yetero oloku: «Iŋkor-koru Kanu nkɛ kəbaŋ nu aka Misira kɔ firawona
dəwaca mɔ, MARIKI nwɛ owurɛ nu dacar da aka Misira mɔ!

11 Incərɛ oŋ a MARIKI ɛmbɛk pətas canu fəp, ɛnamentər ti ntɛ aka Misira ŋanctərəs aka Yisrayel mə.»
12 Kɔ Yetero papa ka wəran ka Musa ɛlɛk pəcɔl mpɛ ɛnadekɔcɔfɛ Kanu mə, k'oloŋnɛ sɔ yoloŋnɛ yələma. Aruna kɔ abeki aka Yisrayel fəp ŋander ŋadi yeri yayɔkɔ kɔ papa ka wəran ka Musa Kanu fər kiriŋ.

Musa kədəs kən abɛ aboc kiti

13 Dɔckɔsɔk, kɔ Musa ɛndɛ kəboc kiti ka aka Yisrayel, k'aka Yisrayel ŋacəmɛ Musa fər kiriŋ kəyɛfɛ bətbət haŋ dɔfɔy ntɛ tɔŋsɔŋɛ Musa pəcəŋkəl moloku maŋan mə.
14 Kɔ papa ka wəran ka Musa ɛnəŋk təkɔ Musa ɔncyɔnɛ aka Yisrayel mə fəp, k'oloku: «Cəke cɔ məŋyɔnɛ aka Yisrayel tantɛ fəp-ɛ? Ta ake tɔ mənɔnɛ nnɔ sona-ɛ, ta ake tɔ afum ŋacəmɛn'am fər kiriŋ kəyɛfɛ tɛbətbət haŋ dɔfɔy-ɛ?»
15 Kɔ Musa oloku papa ka wəran kən: «Dɔpɔ da Kanu d'afum ŋander kətɛn nnɔ iyi mə.
16 Afum aŋɛ kəgbɛkəlɛnɛ kəmbɛrɛ dacɔ mə, ŋader ŋanəŋk im. Iboc kiti afum akakɔ mɛrəŋ dacɔ, icsɔŋɛ ŋa kəcərɛ sariyɛ sa Kanu kɔ mɛtəksɛ mən.»
17 Kɔ papa ka wəran ka Musa oloku kɔ: «Tantɛ məŋyɔ mə, tentesɛ fɛ.
18 Məŋlələsnɛ dis, mələləs sɔ afum aka Yisrayel aŋɛ nəyi mə dis. Tɔyɔ tantɛ tɛnaŋkanɛ kəlelɛ, məfɔtam kəyɔ ti sona.
19 Ndɛkəl oŋ məcəŋkəl dim dem məwosɛ imɛŋkəs əm ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəsol kɔ Kanu mə! Ntɛ pəmar mə, məna məyɔnɛ afum aka Yisrayel nnɔ Kanu kəyi mə, mən'ɔ pəmar məckenɛ Kanu moloku ma kəgbɛkəlɛnɛ ma aka Yisrayel.
20 Məlɔmər ŋa sariyɛ sa Kanu, kɔ mɛtəksɛ mən. Məmentər ŋa sɔ dɔpɔ dɔkɔ pəmar ŋacəmɛ darəŋ mə, kɔ tɔyɔ ntɛ pəmar ŋa kəyɔ mə.
21 Məyɛk-yɛk afum alompu aka Yisrayel fəp dacɔ, aŋɛ ŋaŋnesɛ Kanu mə, afum akɔ ŋayeŋkɛ kance, aŋɛ ŋantɔfaŋ daka ndɛ dɔntɔsɔk mə. Məcəmbər afum wul o wul (1.000), afum am akakɔ məyɛk-yɛk mə, wəkin pəyɔnɛ ŋa wəbɛ, wələma wəbɛ wəka afum tasar tin (100), wələma wəbɛ wəka afum wəco kəcamət (50), wələma wəbɛ wəka afum wəco.
22 Afum ayɛk-yɛk akakɔ ŋacbocɛ aka Yisrayel kiti tɛm fəp. Ŋackenɛ məna Musa mes məpɔŋ, ŋa ŋackiti mes mɛfɛt məkɔ. Məbelinɛ pɛsarɛ, ŋa sɔ ŋamar əm kəsarɛ pi.
23 Kɔ məyɔ tatɔkɔ, Kanu kəcsoməs əm ti-ɛ, məfɔtərəsnɛ. Tamɛrəŋ ta ti, afum akaŋɛ ŋaŋkɔ ndaraŋan pəforu disrɛ.»
24 Kɔ Musa ɛncəŋkəl dim da papa ka wəran kən, k'ɔyɔ tatɔkɔ wəkakɔ ɛnaloku kɔ mə fəp.
25 Kɔ Musa ɛyɛk-yɛk afum alompu Yisrayel fəp disrɛ, k'ɛncəmbər ŋa dɛbɛ: Wəbɛ wəka afum wul win (1.000), wəbɛ wəka afum tasar tin (100), wəbɛ wəka afum wəco kəcamət (50), wəbɛ wəka afum wəco.
26 K'akakɔ ŋambocɛ oŋ aka Yisrayel kiti tɛm fəp. Ŋackenɛ Musa mes mocuca kəboc kiti, ŋa ŋacboc kiti ka mes mɛfɛt məkɔ.
27 Kɔ Musa elembərnɛ papa ka wəran kən, kɔ wəkakɔ olukus nde atɔf ŋən.

19
Kanu kəsek danapa kɔ Yisrayel

19-24

Kanu kəwenɛ aka Yisrayel kəsek danapa

1 Ŋof ŋa maas kəyɛfɛ ntɛ ŋawur Misira mə, k'aka Yisrayel ŋambɛrɛ dəsək dadəkɔ nde tɛgbərɛ ta Sinayi.
2 K'aka Yisrayel ŋayɛfɛ Refidim mə, kɔ ŋaŋkɔ tɛgbərɛ ta Sinayi. Dəndo kɔ ŋancəmbər saŋka ŋatɛfərnɛ tərɔ ta di.

3 Kɔ MARIKI ewe Musa tərɔ kəroŋ, kɔ Musa ɛmpɛ di. Kɔ MARIKI oloku kɔ:
«Ntɛ tɔ məŋkɔloku afum a Yakuba akaŋɛ, moloku mamɛ mɔ məŋkɔdəŋkər aka
Yisrayel:
4 Nənanəŋk nənasərka təkɔ inayɔ aka Misira mɔ: Pəyi pəmɔ banca ya asiksik
y'ifɛlərɛnɛ nu, kəkɛrɛ nu nnɔ iyi mɔ.
5 Ndɛkəl oŋ, kɔ nəsu ləŋəs nəncəŋkəl dim dem belbel, nəmɛŋkərnɛ sɔ danapa
dem ndɛ sənasek mɔ-ɛ, nəna aka Yisrayel nəŋyɔnɛ akemi aka dətim afum fəp
dacɔ. In'ɔyɔ doru fəp,
6 mba kɔ nəna aka Yisrayel, nəndeyɔn'em afum aloŋnɛ, nəyɔn'em sɔ afum
asoku. Moloku mamɛ mɔ məŋkɔloku ŋa.»
7 Kɔ Musa ɔŋkɔ pəwe abeki aka Yisrayel, k'ementər ŋa moloku mmɛ MARIKI
ɛnasom kɔ mɔ.
8 K'aka Yisrayel fəp ŋasurɛnɛ kəloku Musa: «Səndeyɔ təkɔ MARIKI oloku mɔ
fəp.» Kɔ Musa oluksɛ MARIKI moloku maməkɔ aka Yisrayel.
9 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Indeder nnɔ məyi mɔ, igbəpnɛ dəkəp kəpɔŋ,
ntɛ təŋsɔŋɛ aka Yisrayel ŋacn'em dim ntɛ inde iclok-lokər əm mɔ, təsɔŋɛ ŋa
sɔ kəcgbɛkər əm kəlaŋ tɛm fəp.» Kɔ Musa kəluksɛ MARIKI moloku ma aka
Yisrayel.

Kəbəpɛnɛ ka Kanu kɔ Musa nde tərɔ ta Sinayi

10 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məkɔ nde aka Yisrayel ŋayi mɔ, məpus'em ŋa
məkɔ kɔ alna teta kəbəpɛnɛ kəŋan kɔ ina, ŋayak sɔ yamos yaŋan.
11 Ŋalip kəlompəsnɛ ŋackar dəsɔkɔ, bawo tataka tatɔkɔ, MARIKI endetor fər
ya aka Yisrayel fəp kiriŋ nde tərɔ ta Sinayi kəroŋ.
12 Məkɔ məcəmbər ŋa agbɛp ŋa tərɔ haŋ mənəŋkər, məcloku ŋa: ‹Nəkɛmbərnɛ
ta nəpɛ dətərɔ, ta nəgbuŋɛnɛ sɔ agbɛp ŋa pi. Nwɛ o nwɛ ogbuŋɛnɛ pi, mɛnɛ padif
kɔ.
13 Wəkayi, kəca kəfɔgbuŋɛnɛ kɔ, mba anca-cas kɔ kəca-cas dəm, kɔ pəyɔnɛ fɛ
ti-ɛ, pasɔ-sɔsɛ kɔ cəbəlma. Pəyɔnɛ wɛsɛm, pəyɔnɛ fum, nwɛ o nwɛ oŋgbuŋnɛ pi
mɔ, wəkayi ɔfɔyi sɔ doru.› Tɛm ntɛ afula kəlɛn ka aŋkesiya dim dəpɔŋ mɔ, afum
ayɛk-yɛk ŋandenatam kəpɛsɛ tərɔ kəroŋ.»
14 Kɔ Musa ontor dətərɔ kəder nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ, k'ompus ŋa, kɔ ŋayak
sɔ yamos yaŋan.
15 Kɔ Musa oloku aka Yisrayel: «Nəlompəsnɛ haŋ dəsɔkɔ, ta nələtərnɛ aran.»
16 Tataka ta maas bətbət kɔ pəŋkulɛ-kulɛ darenc, kɔ pəmotər-motər, kɔ kəp
kəpɔŋ kəyi tərɔ kəroŋ. K'aluk ŋowurɛ dim pəpɔŋ, aka Yisrayel akɔ ŋanayi
dəsaŋka mɔ fəp, ŋayɛfɛ kəyikcɛ.
17 Kɔ Musa owurɛnɛ aka Yisrayel dəsaŋka kəkɔbəpɛnɛ kɔ Kanu, kɔ ŋaŋkɔ
ŋacəmɛ tərɔ dəntɔf.
18 Tərɔ ta Sinayi fəp pɛncpɛ kinimɛ, bawo MARIKI ɛnator di nɛnc disrɛ.
Kinimɛ ka pi kəcpɛ pəmɔ kinimɛ ka doco, kɔ tərɔ fəp pɛyɛfɛ kəyikcɛ pəpɔŋ.
19 Ntɛ dim da aluk dɛncnaŋkanɛ kəkulɛ pəpɔŋ mɔ, Musa pəclok-loku, Kanu
kəcluksɛ kɔ moloku dəpukulɛ-kulɛ.
20 Kɔ MARIKI ontor nde tərɔ ta Sinayi kəroŋ, dəndo dətelempan, kɔ MARIKI
ewe Musa, kɔ Musa ɛmpɛ.
21 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Mətor məkɔ məmənɛ aka Yisrayel ta ŋabɛlkər
kədeməmən MARIKI de, ta tedesɔŋɛ alarəm kəfi.
22 Ali aloŋnɛnɛ aŋɛ ŋantam kələtərn'em mɔ yati, ŋa sɔ ŋapusnɛ teta kəbəpɛnɛ
kəŋan kɔ ina, ta ŋasɔŋɛ MARIKI kədedifət aloŋnɛ aləma kəgba kəŋan.»
23 Kɔ Musa oloku MARIKI: «Aka Yisrayel ŋafədetam kəpɛ tərɔ ta Sinayi,
bawo mənasom im belbel, məcloku: ‹Məmentər ŋa kələncər, məpus tərɔ teta
kəbəpɛnɛ kəŋan kɔ ina, məbɔlɛnɛ pi afum.›»

24 Kɔ MARIKI oloku kɔ: «Məkɔ, mətor, nəpɛ kɔ Aruna. Mba ta aloŋnɛnɛ kɔ
aka Yisrayel ŋabɛlkər kəpɛ nnɔ MARIKI eyi mɔ de, ta ŋadesɔŋ'em kədifət afum
kəgba kəŋan dacɔ.»
25 Kɔ Musa ontor nnɔ afum ŋayi mɔ, k'olok-lokər ŋa.

20

Mosom wəco ma sariyɛ sa MARIKI mmɛ ɛnasɔŋ Musa mɔ

1 Kɔ Kanu kəloku moloku mamɛ fəp:
2 «In'ɔyɔnɛ MARIKI Kanu kam, in'owurɛn'am atəf ŋa Misira nde kəlɔ ka
dacar.»
3 «Məfɔdeyɔ canu cəlɔma fər ya ina kiriŋ.»
4 «Ta məpat sɔ tɛrəŋka, ta məlompəs paka o paka mpɛ powurɛnɛ kɔ pəkɔ peyi
dəkɔm, dəntəf, kɔ dəkəba mɔ.
5 Ta mədе məctontnɛ ca yayɔkɔ fər kiriŋ, ta mədе məcsalɛnɛ yi sɔ, bawo ina
MARIKI, Kanu kam, Kanu k'iyɔnɛ nkɛ kəyɔ kəraca mɔ, nkɛ kəŋluksɛ kəway ka
kiciya ka papa nnɔ awut ɔn ŋayi mɔ, haŋ dɛtɛmp maas haŋ dɛtɛmp maŋkəlɛ da
akɔ ŋanter im mɔ.
6 Mba intɔmpər kəsektərnɛ danapa haŋ dɛtɛmp wul win (1.000) da afum aŋɛ
ŋambɔtər im, ŋamɛŋkərnɛ mosom mem mɔ.»
7 «Ta mədekɔ məcbonc tewe ta MARIKI Kanu kam kifəli. MARIKI ɔfɔŋaŋnɛnɛ
nwɛ omboncəs tewe tən kifəli mɔ.»
8 «Məccɛm-cɛmnɛ dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ MARIKI mɔ, məpus'em di.
9 Mata camət-tin tataka toluksər disrɛ mədekɔ məcbəc, məclompəs yɛbəc
yam fəp mataka mamɔkɔ disrɛ.
10 Mba tataka ta camət-mɛrəŋ, dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ MARIKI Kanu
kam mɔ dɔ. Ali yɛbəc ta məbəc dɔsɔk dadɔkɔ, kəyɛfɛ məna, wan kam wərkun
kɔ wəran, kəkɔ ka wəcar kam wərkun kɔ wəran, kəbəp ka yɔcəl yam kɔ acikəra
aŋɛ ŋayi sədare sam mɔ.
11 Bawo mata camət-tin mɔ MARIKI ɛnalompəs antəf, kəm, kəba kɔ ca
cəkɔ yeyi doru mɔ fəp, k'eŋesəm tataka ta camət-mɛrəŋ. It'ɔsɔŋɛ ntɛ MARIKI
ompocɛ dɔsɔk da kəŋesəm pətət, k'ampusɛ kɔ di mɔ.»
12 «Məleləs wisi kɔ wiri, ntɛ tɔŋsɔŋɛ mataka mam meyi doru məbəl nde antəf
ŋɔkɔ MARIKI Kanu kam ɔsɔŋ əm mɔ.»
13 «Ta mədif fum.»
14 «Ta məsumpər dalakɔ.»
15 «Ta məkiyɛ.»
16 «Ta məbaŋɛ wɛnc əm sede sa yem.»
17 «Ta məyɔ fər gban-gban nnɔ kəlɔ ka wɛnc əm kəyi mɔ. Ta məyɔ fər gban-
gban nnɔ wəran ka wɛnc əm eyi mɔ, kəyɛfɛ wəcar kən wərkun kɔ wəran, wana
wən, kəbəp ka səfale sən, ta məfaŋɛ daka o daka da wɛnc əm abəkəc ŋɛlɛc.»
18 K'afum fəp, ŋane pukulɛ-kulɛ pa darenc kɔ dim da aluk kɔ ŋanəŋk pəmotər-
motər kɔ kinimɛ kəcpɛ tərɔ kəroŋ. Ntɛ aka Yisrayel ŋanəŋk mes mamɔkɔ mɔ,
kɔ ŋayikcɛ, kɔ ŋancəmɛ ŋabɔlɛnɛ tərɔ.
19 K'aka Yisrayel ŋaloku Musa: «Məlok-lokər su, səndecəŋkəl əm, mba ta
Kanu kəlok-lokər su, ta tɔsɔŋɛ sədefi.»
20 Kɔ Musa oloku aka Yisrayel: «Ta nənesɛ, bawo kəwakəs konu kɔ Kanu
kənderɛnɛ. Ntɛ ɛfaŋ mɔ a nənesɛ kɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta nənciya mɔ.»
21 Aka Yisrayel ŋacəmɛ pəbɔlɛ, mba Musa nkɔn pəclətərnɛ kubump nkɛ
MARIKI ɛnayi disrɛ mɔ.

Sariyɛ nsɛ səŋkotərnɛ tetek toloŋnɛ Kanu mɔ

22 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Ntɛ tɔ məŋkɔloku aka Yisrayel: ‹Nənəŋk a dəkɔm iyi kəlok-lokər nu.
23 Ta nəde nəclompəs ina fɔr kiriŋ canu ca gbeti, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, canu ca kɛma.
24 Məde məlompəs'em tetek toloŋnɛ pa dos, mpɛ nənde kəcloŋnɛn'em kəroŋ yoloŋnɛ yɔcɔf kɔ yoloŋnɛ yam ya kəpaŋnɛ pəforu, ŋkesiya kɔ cir kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, cəna. Ina sɔ indeder əm icpoc'am pətɔt kəfo nkɛ o nkɛ inde icsɔŋɛ kəcɛm-cɛmnɛ tewe tem mɔ.
25 Kɔ pəyɔnɛ a tetek toloŋnɛ pa masar pɔ məŋlompəs-ɛ, ta məlompsɛ pi masar mɛpat. Bawo kɔ məmpat mi-ɛ, məŋsɔŋɛ mi kətɔsɔk teta tetek toloŋnɛ pem.
26 Ta nəlomps'em tetek toloŋnɛ mpɛ ande pacfərəŋk a pakɔ paloŋn'em mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta panəŋk wəkɔ ɔŋkɔpɛsɛ kəkɔloŋn'em mɔ kəsɔkər.›»

21

Sariyɛ nnɔ acar aHebɔre ŋɑyi mɔ

1 «Məyɔ mokur fɔr ya Kanu kiriŋ mmɛ mɔ məŋkɔloku ŋa:
2 Kɔ məway wəcar wəHebəre-ɛ, pəyɔnɛ wəcar meren camət-tin. Teren ta camət-mɛrəŋ, pəwur yɛŋən dacar ali kəway ɔfɔsɔŋ.
3 Kɔ tɔyɔnɛ sona s'ɛnayi tɛm ntɛ ɛcbɛrɛ dacar mɔ, sona sɔn s'oŋwur sɔ. K'ɛnanɛncɛ-ɛ, wəran kɔn ŋaŋwur dacar.
4 Kɔ pəyɔnɛ a mariki mən ɔsɔŋ kɔ wəran, wəran wəkakɔ pəkomɛ kɔ awut arkun kɔ awut aran-ɛ, awut kɔ wəran, aka mariki mən ŋɔ ŋaŋyɔnɛ, nkɔn pəwur dacar sona sɔn.
5 Kɔ wəcar nwɛ oloku: ‹Imbətər mariki mem, awut em kɔ wəran kem, ifaŋ fɛ kəwur dacar-ɛ,›
6 awa, mariki mən pəlɔtərnɛnɛ kɔ Kanu, pəbakcər kɔ dəkumba kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, pəlɛk kɔ pəbakcər dəfərɛm fa kumba kɔn. Mariki mən pəpifɛ kɔ abak aləŋəs, tɛm tatɔkɔ wəcar wəkakɔ endeyɔnɛ oŋ wəbəcɛ kɔn doru o doru.»
7 «Kɔ fum ɛncaməs wan kɔn wəran pəkɔyɔnɛ wəcar-ɛ, wəkakɔ ɔfɔwur dacar pəmɔ awut arkun acar.
8 Kɔ pəyɔnɛ a mariki mən ɛnaway kɔ pənɛncɛ-ɛ, tɛlpəs ta ɔmbɔt kɔ sɔ mes-ɛ, pəmar pəce fum wələma pəwurus kɔ, mba sariyɛ səfɔwosɛ mariki mamɔkɔ kəcamsər kɔ acikəra atɔyɔnɛ aHebəre, bawo elip kəyembər kɔ.
9 Kɔ pəyɔnɛ a mariki mamɔkɔ wan kɔn wərkun ɛwayɛ kɔ kənɛncɛ-ɛ, pəmar pəyɔ kɔ tɔyɔ tin tayi kɔ awut ɔn aran akom kɔ ŋandekɔ dəkələ-ɛ pəmɔ tɔkɔ tɔyɔ tokur fɔr ya Kanu kiriŋ toloku ti mɔ.
10 Kɔ mariki mən ɛnɛncɛ sɔ wəran wələma, pəmar fɛ pəbeli ntɛ o ntɛ ɔncyɔ wəran wəkakɔ mɔ, kəyɛfɛ yeri kəbəp ka yamos, haŋ kəfəntərɛ.
11 Kɔ mariki mmɛ ɔntɔyɔnɛ wəran nwɛ mes mamɛ maas-ɛ, wəran wəkawɛ ɛntam kəwur dacar ali daka ɔfɔsɔŋ, ali pəsam ɔfɔsɔŋ.»

Meciya mmɛ pəmar padifɛ fum mɔ

12 «Fum nwɛ o nwɛ oŋsut wələma haŋ pədif kɔ mɔ, mɛnɛ padif wəkayi.
13 Kɔ pəyɔnɛ a məŋyɛfɛnɛ fɛ kədif kɔn-ɛ, Kanu kəsɔŋɛ k'efir əm dəwaca, indementər əm kəfo nkɛ məntam kəyɛksɛ məkɔ məyacnɛ mɔ.
14 Nwɛ endifɛ wɛnc cəmpənpən pəyɛfɛnɛ ti mɔ, ali pəyacnɛ tetek toloŋnɛ pem kəroŋ, məkɔ məlɛk kɔ ntɛ tɔŋsɔŋɛ padif kɔ mɔ.»
15 «Nwɛ o nwɛ oŋsut kas, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, kɛrɛ mɔ, mɛnɛ padif wəkayi.»
16 «Nwɛ o nwɛ eŋkiyɛ fum pəcaməs, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, panəŋkɛ kɔ fum wəkakɔ dəwaca mɔ, mɛnɛ padif wəkayi.»
17 «Nwɛ o nwɛ ontolanɛ kas, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, kɛrɛ pəlɛc mɔ, mɛnɛ padif wəkayi.»

Kəsut kɔ kəbopər

18 «Kɔ afum ŋaŋgbɛkəlɛnɛ, wəkin pətɛmp wəka mɛrəŋ kɔn tasar, kɔ pəyɔnɛ fɛ
ti aŋkulma, kɔ wəkakɔ ɔntɔfi mba pəwon kəfəntərɛ ti-ɛ,
19 kɔ tɔyɔnɛ a wəkakɔ ɛntam kəyɛfɛ pətɔmpər kəgbo pəkɔtəs doru-ɛ, pəmar
pace wəkakɔ ɛnasut kɔ mɔ. Mba wəkakɔ ɛnasut kɔ pəsɔŋɛ kɔ kəcu mɔ, ɛmar
kəsɔŋ kɔ kəway ka ntɛ ɛyamsɛ kɔ yɛbəc mɔ, pətɛnɛ kɔ sɔ acɔl haŋ pətamnɛ.»
20 «Kɔ fum ɛntɛmp wəcar kɔn kətɔk, tɔyɔnɛ wəcar wərkun, wəran, kɔ wəcar
wəkakɔ efinɛ ti-ɛ, aŋluksɛ wəkayi ayɛk.
21 Mba kɔ wəcar wəkakɔ efi fɛ haŋ tataka tin, mata mɛrəŋ mecepər-ɛ, afɔyɔ
fum wəkakɔ ntɛ o ntɛ bawo daka da mariki mɔn d'ɔyɔnɛ.»
22 «Kɔ afum ŋasutɛnɛ ŋakɔ ŋasutərɛnɛ wəran wəbɛkəs, tɔsɔŋɛ wəkakɔ kəkom
mba ta daka o daka dɔsɔtɔ kɔ sɔ-ɛ, pəmar wos ka wəran wəkakɔ ŋatəŋnɛ kɔ
aboc kiti ŋaboncər asutɛnɛ kəway nkɛ ŋaŋsɔŋ fəp mɔ.
23 Mba kɔ pəyɔnɛ a tɔsɔŋ wəran wəbɛkəs kakɔ dolokəp-ɛ, kəway ka defi
kəyɔnɛ defi,
24 dɔfɔr kɔ dɔfɔr, desek kɔ desek, kəca kɔ kəca, kəcək kɔ kəcək,
25 kəcɔf k'aŋsɔŋɛ kəcɔf kəway, kəbopər k'aŋsɔŋɛ kəbopər kəway, kəfat
k'aŋsɔŋɛ kəfat kəway.»
26 «Kɔ fum oŋsut wəcar kɔn wərkun, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəran haŋ pəpici kɔ dɔfɔr-
ɛ, pəmar pəsak wəcar wəkakɔ pəkɔ yɛŋən, tɔyɔnɛ kəway ka dɔfɔr dɔn.
27 Kɔ fum osut wəcar kɔn haŋ pəyotu kɔ desek-ɛ, pəmar pəsak wəcar wəkakɔ
pəkɔ yɛŋən, tɔyɔnɛ kəway ka desek dɔn.»
28 «Kɔ wana wɛncaŋ wərkun, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəran lɛn, fum wəkakɔ pəfinɛ
ti-ɛ, wana wawɔkɔ wɛmar kəca-cas haŋ wefi, sɛm ya wana wawɔkɔ yɛmar fɛ
kəsɔm, ti disrɛ kiti nkɛ o nkɛ afɔsɔbocər wəka wana wawɔkɔ.
29 Mba kɔ pəyɔnɛ a wana wɔ, tokur aŋa wɛnccaŋ afum lɛn, pacsɔŋɛ ti
wəsərka kəcərɛ ta wəkakɔ ɛŋkɛmbərnɛ wi haŋ wana wawɔkɔ wedif fum-ɛ,
pəmar paca-cas wana wawɔkɔ haŋ wefi, wəka wana sɔ mɛnɛ padif kɔ.
30 Mba kɔ pəyɔnɛ a kəway k'awer wəka wana wawɔkɔ ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta andif kɔ
mɔ, pəmar pəsɔŋ kəway kaŋkɔ awer kɔ mɔ fəp.
31 Kɔ pəyɔnɛ a wana, wan wərkun kɔ pəyɔnɛ wan wəran wendif-ɛ, tɔyɔ tokur
fər ya Kanu kiriŋ tin tatɔkɔ tɔ pəmar pakɔtɛnɛ.
32 Kɔ pəyɔnɛ a wana nwɛ wəcar wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wəcar wəran wendif-
ɛ, pəmar pasɔŋ sikəl wəco maas (30) mariki ma wəcar wəkakɔ, ntɛ tɔyɔnɛ ta
wana mɔ, paca-cas wi haŋ wefi.»
33 «Kɔ fum ɛŋkay abi, pəsak ŋi fos ta ɛŋgbəpər ŋi, a wana wəder kɔ pəyɔnɛ fɛ
ti, sɔfale səder sətor abi ŋaŋɔkɔ disrɛ-ɛ,
34 wəkay ka abi ɛŋlɛk pɔcɔl papɔkɔ pefi mɔ, pəsɔŋ wəka pɔcɔl pəsam pəyɔnɛ
kəway ka pɔcɔl pɔn.»
35 «Kɔ wana wa fum wendif wana wa wəkɔ-ɛ, ŋacaməs wana wɔkɔ wɔntɔfi
mɔ, ŋayerɛnɛ pəsam, ŋayerɛnɛ sɔ sɛm ya wana wɔkɔ wefi mɔ.
36 Mba kɔ pəyɔnɛ tokur aŋa wana wɔ wɛnccaŋ lɛn, paloku ti wəsərka ta
owosɛ kəkɛmbərnɛ wi-ɛ, tɛm tatɔkɔ wəka wana nwɛ wɛncaŋ wɔkɔ lɛn a kɔ wefi
mɔ, ɛŋlɛk wana wefi, pəsɔŋ wəkɔ wana weyi wəyeŋ.»

Kəkiyɛ ka yɔcɔl

37 «Kɔ fum eŋkiyɛ wana kɔ pəyɔnɛ fɛ ti aŋkesiya, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wir-ɛ, tɔyɔnɛ
a ɛfay pɔcɔl papɔkɔ amera kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəcaməs pi-ɛ, pəmar pəluksɛ cəna
kəcamət kəway ka wana win wɔkɔ eŋkiyɛ mɔ, ŋkesiya maŋkəlɛ kəway ka ŋin
ŋɔkɔ eŋkiyɛ mɔ.»

22

1 Kɔ pəyɔnɛ pabəpɛnɛ wəke pəcbɛrɛ kəkɔkiyɛ, pasut kɔ haŋ pəfi-ɛ, ancərɛ fɛ teta mecir ma wəkakɔ, afɔluksɛ ayɛk ŋaŋɔkɔ.
2 Mba kɔ pəyɔnɛ a pəwaŋkəra pɔ ambəpɛnɛ wəkayi dec dɔsɔrɔyi dɛ-ɛ, fum nwɛ oŋsut wəke haŋ pədif kɔ mɔ, tɛyɛfɛnɛ tɔ. Wədif kɔn ɛsarɛ teta mecir ma wəke wəkakɔ. Mba wəke nwɛ aŋsumpər mɔ oŋluksɛ kəway ka paka pɔkɔ eŋkiyɛ mɔ, k'ɔntɔtam kəsɔŋ kəway ka pi-ɛ, pəmar pacaməs wəke wəkakɔ pasɔŋ kəway ka pi.
3 K'ambəpɛ kɔ paka papɔkɔ eŋkiyɛ mɔ pɔsɔrɔyi wəyeŋ-ɛ, tɔyɔnɛ wana, sɔfale, aŋkesiya, wir, wəkayi pəmar pəluksɛ pɔcɔl papɔkɔ pədeŋər pi pɔcɔl pin.

Kələsərɛ ka fum daka dɔn

4 Kɔ fum ɛsak yɔcɔl yɔn, yɔkɔ yɔsɔmɛ wɛnc yɔbɔf yɔn ya dalɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti ŋgbɔŋkələ yɔn ya wɛn-ɛ, pəmar pamɔmən abɔf ŋɔn nŋɛ ŋoŋkom belbel mɔ, pasɔŋ wəkɔ yɔcɔl yɔn yɔsɔmɛ yɔbɔf mɔ, yokom yɔn yɔkɔ yentesɛ mɔ.
5 Kɔ fum ɛmbɛr yika nɛnc, nɛnc dadɔkɔ dɔkɔ dɔcɔf kur ka yɛtɛl dɔbɔf, tɔyɔnɛ a yɔbɔf yayɔkɔ yɔlɔl, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti yɔsɔrɔbukɛ-ɛ, pəmar wəbɛr ka nɛnc dadɔkɔ pəsɔŋ kəway yi.
6 Kɔ fum ɔsɔŋ wəndɛ kɔn kəmɛŋk ka pəsam, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti daka dɔlɔm, a pakɔ pakiyər wəkakɔ anasɔŋ kəmɛŋk mɔ nde kələ kɔn disrɛ k'anəŋk wəke wəkakɔ-ɛ, pəmar pəsɔŋ kəmɛrəŋ ka daka dɔkɔ ɛnakiyɛ mɔ.
7 Kɔ tɔyɔnɛ anəŋk fɛ wəke ka ca yayɔkɔ-ɛ, pəmar wəkɔ anasɔŋ daka kəmɛŋk pəkɔ pəmentərnɛ Kanu pədɛrəm a ɛncərɛ fɛ tɔsɔlɛ ntɛ o ntɛ ta daka dadɔkɔ.
8 Tes o tes t'aŋgbɛkəlɛnɛ, tɔyɔnɛ ta wana, sɔfale, aŋkesiya, wir kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, yamos, paka mpɛ o mpɛ pɔsɔlɛ, afum mɛrəŋ ŋacgbɛkəlɛnɛ kəyɔnɛ ka wəka pɔcɔl kɔ pəyɔnɛ fɛ ti paka pɔlɔm-ɛ, agbɛkəlɛnɛ akakɔ mɛrəŋ ŋakɔ ŋamentərnɛ nda akiti fər ya Kanu kiriŋ. Nwɛ kiti kəŋkɔlɛcɛ mɔ, fum wəkakɔ pəsɔŋ wəkɔ ŋanayi kəgbɛkəlɛnɛ mɔ mɛrəŋ ma paka pɔkɔ ŋanayi kəgbɛkəlɛnɛ ta pi mɔ.
9 Kɔ fum ɔsɔŋ wɛnc kəcɔl tɔyɔnɛ wana, sɔfale, aŋkesiya, wir tɔyɔnɛ pɔcɔl mpɛ o mpɛ, a pɔcɔl papɔkɔ pefi, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, pətɛpɛ kəcək, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pakiyɛ pi, ta fum o fum ɛntəŋnɛ ti-ɛ,
10 pəmar fum wəkɔ anasɔŋ kəcɔl mɔ, pəkɔ pədɛrmɛ wɛnc wəkɔ ɛnasɔŋ kɔ kəcɔl mɔ a ɛŋkiyɛ fɛ pɔcɔl pɔkɔ wɛnc ɛnasɔŋ kɔ kəcɔl mɔ. Tɛm tatɔkɔ pəmar wəka pɔcɔl pəwosɛ kədɛrəm kaŋkɔ, pəmar fɛ sɔ wɛnc pəluksɛ kəway ka pi.
11 Mba kɔ pəyɔnɛ a aŋkiyɛ pɔcɔl mpɛ nde kələ kɔn-ɛ, pəmar pəluksɛ kəway ka pi wɛnc wəkɔ ɛnasɔŋ kɔ kəcɔl mɔ.
12 Kɔ pəyɔnɛ a wɛsɛm wa dop wɛwatəri-watəri pɔcɔl papɔkɔ-ɛ, fum wəkɔ anasɔŋ kəcɔl mɔ, ɛmar kəkenɛ sɛm yɛlpəs yayɔkɔ wəkɔ ɛnasɔŋ kɔ kəcɔl mɔ, wəkakɔ pəyɔnɛ sɔ wənəŋk ka ti. Tɛm tatɔkɔ pəmar fɛ kɔ sɔ kəluksɛ kəway ka pi nwɛ ɛnasɔŋ kɔ kəcɔl mɔ.
13 Kɔ fum ɔŋkɔ pəyefu pɔcɔl nnɔ wɛnc eyi mɔ, a pɔcɔl papɔkɔ pede pɛtɛpɛ kəcək, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pefi kumunt ka wəka pɔcɔl papɔkɔ darəŋ-ɛ, pəmar wəkɔ ɛnakɔ pəyefu wɛnc pɔcɔl mɔ, pəluksɛ pi kəway.
14 Kɔ pɔcɔl papɔkɔ pefi fɔr ya wəka pi kiriŋ-ɛ, kəluksɛ kəway ka pɔcɔl papɔkɔ kəyi fɛ sɔ. Kɔ pəyɔnɛ anasɔŋ kɔ daka a pəcyefu kɔ pɔcɔl papɔkɔ-ɛ, pəntəŋnɛ tatɔkɔ.

Sariyɛ sa amera kɔ dinɛ səlɔma

15 Kɔ wərkun ɛŋkɛltər wəyecəra wətɔcərɛ wərkun, nwɛ wərkun ɛntatɔfac mɔ, haŋ ŋafəntərɛ-ɛ, pəmar pəsɔŋ kəfac ka wəyecəra wəkakɔ, pəlɛk kɔ sɔ pənɛncɛ.
16 Kɔ pəyɔnɛ a papa ka wəyecəra nwɛ owosɛ fɛ kəsɔŋ ka wərkun nwɛ wəyecəra kɔn-ɛ, tɔfɔyamsɛ wərkun wəkakɔ kəsɔŋ ka kəfac ka wəyecəra wəkakɔ ŋafəntərɛ kɔ nkɔn mɔ.

17 Ta nəsak wəran dure pəyi doru.
18 Nwɛ o nwɛ ɛŋfəntərər wɛsɛm mə, mɛnɛ padif wəkakɔ.
19 Nwɛ o nwɛ oŋloŋnɛ canu cəcuru ta pəyɔnɛ MARIKI-ɛ, mɛnɛ pasut kɔ haŋ pəməlkɛ.
20 Ta mədir wəcikəra, ta məmentər kɔ sɔ fənɔntər, bawo nəna sɔ nənayi decikəra atɔf ŋa Misira.
21 Ta nətərəs wəcəbokəra nwɛ o nwɛ, ta nətərəs sɔ wan nwɛ o nwɛ akombəra ɔn ŋafi mə.
22 Kɔ mətərəs fum wəkakɔ haŋ kəbok kɔn kəder im-ɛ, iŋne kəbok kɔn,
23 pəntɛl'em pəpɔŋ, dəkəwan indif'am dakma. Tɛm tatɔkɔ məna sɔ wəran kam endeyɔnɛ wəcəbokəra, awut am ŋayɔnɛ atɔyɔ kas.
24 Kɔ məmbər wətɔyɔ daka pəsam afum em dacɔ-ɛ, ta məyɔ pəmɔ tɔkɔ wəbɔs-bɔsər wələma ɔŋyɔ mə, ta məloku a mɛnɛ pədeŋər'am gbɛs dəkəluksɛ da debe dam.
25 Kɔ fum ɛncəmbər'am sɛkɛ duma dɔn da kəfe-ɛ, məluksɛ kɔ di a dec dɛckalɛ,
26 bawo duma dadɔkɔ gbəcərəm dɔyɔ dokumpɛ da dis dɔn. Dere d'ɔŋkɔkumpɛnɛ a pəfəntərɛ-ɛ? Kɔ wəkayi oŋkorn'em-ɛ, iŋne kɔ dim bawo Kanu nkɛ iyɔnɛ mə, iŋyɔnɛ nɔnəfər.
27 Ta məfər-fərəs Kanu, ta mətolanɛ wəkiriŋ wəka afum am pəlɛc.
28 Ta nəcwon kəkɛr'em yoloŋnɛ ya yɛtɛl yonu. Nəcsɔŋ im awut anu arkun acɔkɔ-cɔkɔ.
29 Ti tɔ pəmar sɔ məcyɔ nnɔ wana wam, aŋkesiya ŋam kɔ wir wam pəmar wan wəcɔkɔ-cɔkɔ wəka pɔcɔl pam ŋayi kɔ kɛrɛ mata camət-mɛrəŋ. Tataka ta camət-maas, məsɔŋ im pi.
30 Afum apus ŋɔ nəndeyɔn'em, pəmar fɛ nəde nəcsɔm sɛm nyɛ wɛsɛm wɛwatəri-watəri dəkulum mə, nəde nəcgbalɛ yi cen.

23

Kəleləs ka atɔyɔ fənɔntər

1 «Ta məkɔtɛnɛ yem. Ta məbaŋɛ fum wəlɛc kəbaŋɛ ka yem.
2 Ta məcəmɛ kənay darəŋ kəkɔyɔ pəlɛc. K'andebocɛ afum kiti-ɛ, ta məlasnɛ kəca k'afum alarəm yem disrɛ nəsɔŋɛ aboc kiti kəfɛr kiti.
3 Ta məbaŋɛ wətɔyɔ daka dəŋkiti k'ɔntɔyɔ kance-ɛ.
4 Kɔ məŋkɔ məpətərnɛ wana wa wətɛrɛnɛ kam kɔ pəyɔnɛ fɛ ti sɔfale sɔn səsɔlɛ-ɛ, məsumpər si məkɛrɛ kɔ dare.
5 Kɔ mənəŋk sɔfale sa wətɛrɛnɛ kam sətɛmpɛnɛ pɛsarɛ pa si dəntɔf-ɛ, ta məcepər, məmar kɔ kədeŋ-deŋi si pɛsarɛ.
6 Ta nəyay sariyɛ sa wɛnc əm wətɔyɔ daka dəŋkiti.
7 Məbɔlɛnɛ toloku ta yem, ta məsɔŋɛ wətɔləsər tes kɔ pəyɔnɛ ti-ɛ wəlompu kəfi, bawo ifɔsak fum wəlɛc pəkɔ yɛŋən.
8 Ta məbaŋ kəpocɛ ka dəŋkiti, bawo kəpocɛ kaŋkɔ kəŋsɔŋɛ anəŋk kətɔsənəŋk kance, kəsɔŋɛ sɔ kənəŋk kance ka alompu.
9 Ta mətərəs wəcikəra nwɛ ɛndɛ ndaram mə. Nəncərɛ belbel tɔkɔ pəŋyi kɔ mə, bawo acikəra ŋɔ nənayɔnɛ atɔf ŋa Misira.»

Teren ta kəŋesəm kɔ dɔsɔk da kəŋesəm

10 «Meren camət-tin məcbɔf antɔf ŋam, məcpim yokom ŋa ŋi.
11 Mba teren ta camət-mɛrəŋ məsɔŋɛ ŋi kəŋesəm məsak ŋi. Itɔ afum am atɔyɔ daka ŋandinɛ sɔ ŋi kɔ sɛm ya dop sɔ yɔsɔm yɛlpəs yɔkɔ. Məyɔ sɔ tin tayi ta ŋgbɔŋkələ yam ya wɛn kɔ tɔk yam ya olif.

12 Məbəc yɛbəc yam mata camət-tin. Mba tataka ta camət-mɛrəŋ, məleləs
dəsək da kəŋesəm, ntɛ təŋsəŋɛ wana kə səfale sam yeŋesəm dəsək dadəkə mə,
ntɛ təŋsəŋɛ sə wan ka wəcar kam wəran kə wəcikəra ŋatam sə kəŋesəm mə.
13 Nəcəmɛ mamɛ iloku nu mə fəp darəŋ. Nəkɛmbərnɛ belbel ta nəde
nəckornɛ canu cəcuru. Ta nəcɛm-cɛməs mewe ma canu cəcuru, ta panenɛ nu
mi dəkusu yati!»

Cəsata ca sali ncɛ pəmar pacboc Yisrayel mə

14 «Kəren o kəren mədekə məcboc'em cəsata ca sali maas.
15 Məde məcboc'em kəsata ka cəcom cətənəŋkəl lebin. Mata camət-mɛrəŋ
ma kəsata kaŋkə disrɛ, ŋof ŋa Abib*, məde məcsəm cəcom cətənəŋkəl lebin,
pəmə təkə isom əm ti Misira mə, bawo ŋof ŋaŋəkə disrɛ ŋə mənawur di. Pəmar
fɛ pade pacmentərnɛ fər yem kiriŋ waca wəsəkər.»
16 «Məde məcboc'em sə kəsata ka Kətɛl, yokom yəcəkə-cəkə ya yəbəf yam ya
dalɛ.»
«Kə mənde məcboc'em kəsata ka Kəpim ka yəbəf yam ya teren dəkələpsər,
kə məlip kəloŋka ka yokom ya tək yam-ɛ.
17 Kəmaas teren disrɛ pəmar arkun fəp afum anu dacə ŋamentərnɛ fər ya
Wəbɛ MARIKI kiriŋ.»
18 «Ta məloŋ mecir ma yoloŋnɛ nyɛ məŋkɛr'em mə paka pənəŋkəl lebin mpɛ
o mpɛ. Ta nəmɛŋkərnɛ moro ma poloŋnɛ pem haŋ dəckəsək bətbət.
19 Məde məckɛrɛ nde kələ ka MARIKI Kanu kam yokom yəcəkə-cəkə ya yəbəf
ya atəf ŋam. Ta məpɛcɛ wir mɛsɛ ma kɛrɛ ka wi de.»

Kəsəŋ temer kə kətəkəs təkət a ŋaclɛk dəpə kəkə

20 «K'ina, indesom mɛlɛkɛ mmɛ mendey'əm kiriŋ, mmɛ mendekə mocbum
əm dəpə mə, mosol'am haŋ məbɛrɛ kəfo nkɛ inalomps'am mə.
21 Mədekə məkɛmbərnɛ fər ya mi kiriŋ, mədekə məcəmɛ dim da mi darəŋ. Ta
məyeŋkər mi domp, bawo məfədekəŋaŋnɛ dɛtaŋi ləŋəs dam, bawo tewe tem
teyi mi disrɛ.
22 Kə məncəŋkəl dim dən belbel, məyə təkə ilok'əm mə fəp-ɛ, indeyənɛ wəter
ka aterɛnɛ am, wəyɛfərɛnɛ ka aŋɛ ŋambəp əm kəyɛfərɛnɛ mə.
23 Mɛlɛkɛ mem mendekət fər yam kiriŋ mekekərɛ nda Amər, aHit, aPerisi,
aKanaŋ, aHiwy kə aYebus, indekəmələk ŋa.
24 Ta mətontnɛnɛ canu cəŋan, ta məsalɛnɛ ci. Ta məcyə təkə ŋaŋyə mə, mba
məcləsər mɛrəŋka maŋan few, məcwəkəc masar motontnɛ məkə ŋaccəmbər
mə.
25 Kə nəndekə nəcsalinɛ MARIKI Kanu konu-ɛ, endekə pəcsəŋ pətət kəcom
kam kə domun dam pəbələn'am docu.
26 Wəran wəcəŋ əfədekəyi atəf ŋam, wəran wətəkom əfəkəsəyi di. Indesəŋ
am kəwon doru.
27 Ayek-yek ŋ'indenuŋkɛnɛ kəsak ŋey'əm kiriŋ, indewɛnər afum akə nəndekə
ndaraŋan mə fəp anciyan, indekəsəŋɛ aterɛnɛ anu fəp ŋayɛksər nu.
28 Deme d'indenuŋkɛnɛ isak dey'əm kiriŋ, ndɛ dendekəbɛləs aHiwy, aKanaŋ
kə aHit mə.
29 Ifədekəbɛləs ŋa fər yam kiriŋ kəren kin, ta tedesəŋɛ atəf kəyə yer-yer, sɛm
yɛlɛc ya dop yɛla nyɛ yendetərəs əm mə.
30 Pəpic pəpic p'indekə icbɛləs ŋa fər yam kiriŋ haŋ məcla məctam kəbaŋ
atəf fəp.
31 Indekəboc'am kələncər kəyɛfɛ ka kəba ka Cəŋkəlma haŋ nde kəba
k'aFilisti, kəyɛfɛ ka nde dətɛgbərɛ haŋ nde kəŋgbəkə ka Ɛfərat. Bawo indekəlɛk
afum aka atəf ŋaŋəkə ibɛr əm ŋa dəwaca, ibɛləs ŋa fər yam kiriŋ.

---

* **23:15** *Ŋof ŋa Abib* = CəHebəre «ŋof ŋa Lɛŋk»

32 Ta mədekɔcaŋəs danapa kɔ ŋa, ta məcaŋəs sɔ danapa kɔ canu cəŋan.
33 Ŋafədekɔ ndɛ atɔf ŋam, ntɛ təŋsɔŋɛ ta ŋadesɔŋ'am kəciya nnə iyi mɔ. Kɔ
məsak afum akakɔ kəndɛ ndaram-ɛ, təŋsɔŋ'am kəsali canu cəŋan, təyɔn'am
towul.»

24

Kanu kəsek danapa k'aka Yisrayel

1 Kɔ Kanu kəloku Musa: Məpɛ nnɔ MARIKI iyi mɔ, məna, Aruna, Nadab
kɔ Abihu, kɔ abeki wəco camət-mɛrəŋ (70) aka Yisrayel, nədekɔ nətontn'em
pəbəlɛ.
2 Musa sona endelətərnɛ MARIKI, akɔ ŋafədelətərnɛ de, afum sɔ ŋafədepɛ kɔ
nkɔn.
3 Kɔ Musa ender k'oloku moloku ma MARIKI maməkɔ fəp aka Yisrayel, kɔ
mosom mən fəp. K'aka Yisrayel ŋawosɛ dim din: «Moloku mmɛ MARIKI oloku
mɔ fəp, səndeyɔ mi».
4 Kɔ Musa encicəs moloku ma MARIKI fəp. Dec dendesɔk k'ɛyɛfɛ bətbət suy,
k'ɛncəmbər tetek toloŋnɛ nde tərɔ dəntɔf k'ɛncəmbər sɔ masar wəco kɔ mɛrəŋ
teta tɛcɛmcɛməs ta cusuŋka ncɛ wəco kɔ mɛrəŋ ca Yisrayel.
5 K'osom atɛmp aka Yisrayel ŋakenɛ MARIKI yoloŋnɛ yɔcɔf, ŋakenɛ sɔ MARIKI
mura ma kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu.
6 Kɔ Musa ɛlɛk dacɔ da mecir maməkɔ k'ɛmbɛr mi dətəbəl, k'ɛwɛsəsər dacɔ
da mecir tetek toloŋnɛ kəroŋ.
7 K'ɛlɛk buk ba Danapa ndɛ ŋanacaŋəs kɔ MARIKI mɔ, k'ɛŋkaraŋɛnɛ bi aka
Yisrayel. K'aka Yisrayel ŋaloku: Səndecəmɛ təkɔ MARIKI oloku mɔ darəŋ fəp,
səndesɔcəŋkəl kɔ.
8 Kɔ Musa ɛlɛk mecir k'ɛwɛsəsər mi aka Yisrayel, k'oloku: Nənəŋk mecir ma
danapa ndɛ MARIKI esek kɔ nəna aka Yisrayel mɔ mamɛ, kɔ mosom mən mmɛ
nəntəŋnɛ mɔ fəp.
9 Kɔ Musa ŋampɛ k'Aruna, Nadab, Abihu kɔ abeki aŋɛ wəco camət-mɛrəŋ
(70) aka Yisrayel.
10 Kɔ ŋanəŋk Kanu ka Yisrayel pəcəmbərər wɛcək wa Ki tantɔf, pənayi pəmɔ
ntɛ aŋlompəs paka pɔyɔ alom ŋa bulu mɔ, pəmɔ təkɔ kɔm kəŋsɔk mɔ.
11 Mba ɛnatenci fɛ kəca kɔn afum apɔŋ aka Yisrayel akakɔ kəroŋ. Kɔ
ŋaŋgbətnɛ Kanu, kɔ ŋandi yeri kɔ ŋamun.

Kəbəpɛnɛ ka Musa nde dətərɔ kɔ Kanu

12 Kɔ MARIKI oloku Musa: Məpɛ nnɔ iyi mɔ, nnɔ tərɔ kəroŋ məde məcəmɛ
nnɔ kərɛsna: Walakɛ wa masar w'indesɔŋ əm, sariyɛ kɔ tosom tem t'incicəs
wi kəroŋ ntɛ məŋkətəksɛ aka Yisrayel mɔ.
13 Musa ɛyɛfɛ kɔ Yosuwe wəmarəs kɔn, kɔ Musa ɛmpɛ tərɔ ta Kanu kəroŋ.
14 K'oloku abeki aka Yisrayel: «Nəkar su nnɔ haŋ səder sɔ səbəp nu.
Nəmɔmən Aruna kɔ Hur ŋayi nu dɛ kəsək. Nwɛ o nwɛ tes tɛmbəp mɔ, wəkayi
pələtərnɛ ŋa.»
15 Kɔ Musa ɛmpɛ sɔ dətərɔ, kɔ kəp kəŋgbəpər tərɔ.
16 Kɔ nərɔ da debeki da MARIKI deyi tərɔ ta Sinayi kəroŋ oŋ, kɔ kəp
kəŋgbəpər tərɔ haŋ mata camət-tin. Tataka ta camət-mɛrəŋ, MARIKI pəyi
dəkəp k'ewe Musa.
17 Nərɔ da debeki da MARIKI dɛnawurɛnɛ nɛnc aka Yisrayel dəfər pəmɔ ntɛ
nɛnc dɔpɔŋ dende kəcmar tərɔ kəroŋ mɔ.
18 Kɔ Musa ɛmbɛrɛ kəp kaŋkɔ disrɛ, k'ɛmpɛ nde tərɔ kəroŋ. Kɔ Musa ɔŋkɔ
pəwon nde tərɔ kəroŋ mata wəco maŋkəlɛ (40) daŋ kɔ pibi.

25
Tɛcəmbər ta aŋgbancan ŋosoku

25-31

Kəfɛk ka aka Yisrayel

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Məloku aka Yisrayel a ŋabaŋəs kəfɛk kem. Nəbaŋ kəpocɛ ka nwɛ o nwɛ
əŋsɔk abəkəc pɛs kəsɔŋ ki mɔ.
3 Kəfɛk nkɛ kɔ nəndebaŋsər ŋa: Kɛma, gbeti, kɔpər,
4 cəloto cəgbət karɛ alom ŋa məntambɛnc, alom ŋeyim ŋeyimbərər, cəloto ncɛ
andunɛ səbeŋa sa kentəler kɔ ncɛ andunɛ cəfon ca wir mɔ,
5 kata ya ŋkesiya nyɛ aŋgbət karɛ alom ŋeyim mɔ, kata ya ntempeli, tək ya
kasiya,
6 moro momotɛnɛ, labundɛ dobotu ambənc ndɛ ande pacnəŋkəl moro
məbɔy məsɔkəsnɛ, kɔ suray səbotu ambənc,
7 kɔ masar mətət mmɛ aŋwe onikəs mɔ kɔ mətət məlɔma mmɛ andebɛr duma
da efɔd kɔ yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc mɔ.
8 Kəfo kəsoku kɔ aka Yisrayel ŋandecəmbər'em, ntɛ təŋsɔŋɛ idetam kəndɛ ŋa
dacɔ mɔ.
9 Pəmɔ yayɔkɔ indementər əm mɔ, məlompəs ca ya dəkiyi dosoku kɔ
yosumpər-sumpər ya di pəmɔ tatɔkɔ.»

Kaŋkəra ka sede

10 «Kaŋkəra ka kətək ka kasiya kɔ ŋandelompəs. Ŋatubuc ki dobolu cururu
mɛrəŋ kɔ dacɔ, kɔ dowokulu da ki kururu katin kɔ dacɔ kɔ dotukum da ki
kururu katin kɔ dacɔ.
11 Məsop kaŋkəra kaŋkɔ kɛma kəsoku pɛs, tedisrɛ kɔ todoru, payɔ ki kəbər
ka kɛma haŋ panɔŋkər.
12 Palompəs cəsora maŋkəlɛ ca kɛma ncɛ andekɔbɛr kaŋkəra kaŋkɔ
dəmoŋkubut mɔ cəsora mɛrəŋ kəsək kin, kɔ cəkɔ mɛrəŋ kəsək ka mɛrəŋ kəŋkɔ.
13 Məpat cəgbo mɛrəŋ ca tək ya kasiya məsop ci kɛma.
14 Pasor cəgbo cacɔkɔ dəcəsora ca kɛma cacɔkɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ pade pactam
kəsɛlɛŋ kaŋkəra kaŋkɔ pacgbaŋnɛ mɔ.
15 K'alip kəsor cəgbo cacɔkɔ dəcəsora ca kaŋkəra-ɛ, pəmar fɛ sɔ pasulu ci.
16 Kaŋkəra kaŋkɔ disrɛ kɔ məŋkɔbɛr walakɛ nwɛ wementər danapa dem
k'aka Yisrayel nwɛ indesɔŋ əm mɔ.
17 Afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya ŋaŋɔkɔ, kɛma kəsoku pɛs kɔ nəndekɔlompsɛ ŋi.
Dobolu da ŋi dendeyɔ cururu mɛrəŋ kɔ dacɔ, kɔ dowokulu da ŋi kururu katin
kɔ dacɔ. Afɛŋk ŋaŋɔkɔ ŋendeyɔnɛ ŋɛgbəpərɛ kaŋkəra.
18 Məlompsɛ mɛlɛkɛ kerub* mɛrəŋ kɛma kətɛmp, məsɛlərɛnɛ mi dəkəcop kɔ
dəkələpsər da afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya kəroŋ.
19 Məsɛlərɛnɛ mɛlɛkɛ kerub min dəkəcop da afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya kəroŋ,
mɛlɛkɛ kerub mɔkɔ dəkələpsər da ŋi kəroŋ. Məlompəs mɛlɛkɛ kerub mɛrəŋ kɔ
afɛŋk ŋaŋɔkɔ yɔyɔnɛ paka pin nde dəkəcop kɔ dəkələpsər da ŋi kəroŋ.
20 Mɛlɛkɛ mamɔkɔ mɛrəŋ mendekɔperi banca takəroŋ, yi yokump afɛŋk
ŋɔsɔksɛ kiciya, mɛtɛfərɛnɛ meti cəro nde afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya kəroŋ.
21 K'alip kəbɛr ki disrɛ walakɛ nwɛ wementər danapa dem kɔ aka Yisrayel
nwɛ indesɔŋ əm mɔ, məgbəpərɛ kaŋkəra afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya ŋaŋɔkɔ.
22 Dənda afɛŋk ŋaŋɔkɔ kəroŋ sənde səcbəpɛnɛ, mɛlɛkɛ kerub mamɔkɔ mɛrəŋ
dacɔ mmɛ meyi afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya ŋaŋɔkɔ aŋgbəpər kaŋkəra kaŋkɔ kəroŋ mɔ.
Difɔ indekɔ icsom əm mɛfaŋ mem fəp mɔkɔ mənde məcloku aka Yisrayel mɔ.»

---

* **25:18** *Mɛlɛkɛ kerub* = Mɛlɛkɛ mɔ mmɛ mɛnayɔ yɛbəc ya kəbum mofo mosoku ma Kanu mɔ.

Amɛsa ŋa cəcom ncɛ aŋsəŋ Kanu mɔ

23 «Məlompsɛ amɛsa kətɔk ka kasiya. Dobolu da ŋi dəyɔ cururu mɛrəŋ,
dowokulu da ŋi dəyɔ kururu katin, kɔ deŋeci da ŋi kururu katin kɔ dacɔ.
24 Məsop amɛsa ŋaŋɔkɔ kɛma kəsoku pɛs, məlompəs ŋi cəsək kəbər ka kɛma
haŋ mənɔŋkər.
25 Məboc cəbam cələma cəsək cacɔkɔ maŋkəlɛ tantɔf, dowokulu da ci dɔcyɔ
kəca disrɛ, mənɛpsər ci kɛma haŋ mənɔŋkər.
26 Məlompəs cəsora maŋkəlɛ ca kɛma, məboc ci dəmoŋkubut kəsurɛnɛ ka
yɛcəmɛnɛ maŋkəlɛ ya amɛsa ŋaŋɔkɔ.
27 Cəsora cacɔkɔ maŋkəlɛ cələtərnɛ fərɛm. Cəsora cacɔkɔ c'andekɔsor cəgbo
ncɛ ande paclɛkɛnɛ amɛsa ŋaŋɔkɔ mɔ.
28 Məpat cəgbo ca kətɔk ka kasiya, məsop ci kɛma, cəgbo cacɔkɔ c'andekɔ
pactam kəgbaŋnɛnɛ amɛsa ŋaŋɔkɔ.
29 Məlompsɛ ŋi ca ncɛ pəmar mɔ: Pəlet, məbəl, səpət kɔ mapan nyɛ andekɔ
pacbəcɛ yoloŋnɛ ya moro kɔ wɛn mɔ, kɛma kəsoku pɛs kɔ məndelompsɛ yi.
30 Pəmar məde məccəmbər'em kəcom nkɛ ande pacloŋn'em mɔ nnɔ amɛsa
ŋaŋɛ kəroŋ tɛm o tɛm.»

Pɛdɛtɛ səlamp pa wara camət-mɛrəŋ

31 «Məde məlompsɛ pɛdɛtɛ səlamp kɛma kətɛmp kəsoku pɛs. Pasɛlərɛnɛ pi
kəyɛfɛ ka pɛcəmɛnɛ kəkɔ təmboŋk pa pi, yɔnɔnɛ ya səlamp, yogbuc ya pi, kɔ
yowurɛnɛ ya yɛlɛŋk ya tɔk.
32 Tatɔkɔ tɔ pɔŋkɔyi wara camət-tin wɔŋkɔyɛfɛ dətəmboŋk paracɔ mɔ, kəca o
kəca wara maas.
33 Kəra o kəra ka pɛdɛtɛ səlamp kəyɔ yogbuc maas kɔ yɛlɛŋk ya yi. Itɔ pəŋkɔyi
wara camət-tin nwɛ wɔŋkɔyɛfɛ dətəmboŋk pa pɛdɛtɛ səlamp mɔ mɔ.
34 Təmboŋk pa pɛdɛtɛ səlamp pɔyɔ yɔnɔnɛ ya səlamp maŋkəlɛ nyɛ
yɔŋkɔwurɛnɛ yɛlɛŋk ya tɔk yokom mɔ, yogbuc, kɔ yɛlɛŋk ya yi.
35 Wara wawɔkɔ mɛrəŋ mɛrəŋ kəmaas nwɛ wɛŋyɛfɛ dətəmboŋk paracɔ mɔ,
dəkəyɛfɛ da wara mɛrəŋ o mɛrəŋ mɛnɛ pogbuc pin peyi wi tantɔf.
36 Pasɛlərɛnɛ yogbuc kɔ wara, patɛmpɛ fəp fa yi ancəmbəl ŋin ŋa kɛma
kəsoku pɛs.
37 Məlompəs səlamp camət-mɛrəŋ səkɔ pəmar pacəmbər yɔnɔnɛ səlamp
kəroŋ mɔ, ntɛ təŋsoŋɛ səcweŋki tekiriŋ mɔ.
38 Macaŋk kɔ map mɛkayɛ meken sɔ fəp fa mi pəmar məyɔnɛ kɛma kəsoku
pɛs.
39 Pɛdɛtɛ səlamp, pɛcəmbərɛ pa pi kɔ yosumpər-sumpər yayɔkɔ, kɛma
kəsoku pɛs kilo wəco maas (30) kɔ pəmar palompsɛ yi.
40 Məna Musa məgbətnɛ belbel, məsurɛnɛ yɛbəc nyɛ məməmən nnɔ tərɔ
kəroŋ mɔ.»

26

Aŋgbip ŋosoku

1 «Musa məlompsɛ dəkiyi dosoku cəpol wəco ca kəloto ka səbeŋa sa kentəler,
ka alom ŋa məntambɛnc, alom ŋa bulu k'alom ŋeyim. Səbeŋa sasɔkɔ sɔ
məŋkɔdunɛ ci kəroŋ lulu ya mɛlɛkɛ kerub. Yɛbəc ya wəcɛrəŋ yendeyi yayɔkɔ.
2 Dobolu da cəpol cacɔkɔ fəp dɔkɔ dəyɔ nkɛ o nkɛ cururu wəco mɛrəŋ kɔ
camət-maas (28), kɔ dowokulu da kəpol nkɛ o nkɛ dɔkɔ dəyɔ cururu maŋkəlɛ,
cəpol fəp cəde cətəŋnɛnɛ potubuc.
3 Mədekɔ məgbɛtlɛnɛ-gbɛtlɛnɛ cəpol kəcamət dɛwɛnca, məyɔ sɔ tin tayi cəkɔ
kəcamət.

4 Məwes-wesɛ dobol da kəloto kəcɔkɔ-cɔkɔ kəkəsək səbeŋa s'alom ŋa məntambɛnc, məde mənut yi, məyɔ sɔ tin tayi kəpol ka kəloto ka mɛrəŋ.
5 Dobol da cəloto cacɔkɔ mɛrəŋ məwes-wesɛ di səbeŋa wəco kəcamət (50), mənut yi, məsɔŋɛ yewes-wesi ya cəloto cacɔkɔ mɛrəŋ fəp yosurɛnɛ dɛwɛnca.
6 Məde məlompəs ŋkora wəco kəcamət (50) ya kɛma nyɛ məndekɔcɛpərɛnɛ cəloto cacɔkɔ mɛrəŋ mɔ, ntɛ tendesɔŋɛ cəloto ca dəkiyi dosoku kədeyɔnɛ kin mɔ.
7 Mədunɛ cəpol ca kəloto ka mɛrəŋ kətelər nkɛ wəco kɔ pin cəfon ca wir, ncɛ andekɔperi dəkiyi dosoku kəroŋ mɔ.
8 Dobolu da kəpol nkɛ o nkɛ dede dɔyɔ cururu wəco maas (30), kɔ dowokulu dede dɔyɔ cururu maŋkəlɛ. Cəpol ncɛ wəco kɔ pin (11) fəp cəde cəyɔ potubuc pin payi.
9 Məgbɛtlɛnɛ taciŋa cəpol kəcamət, kɔ cəpol cəkɔ camət-tin sɔ taciŋa. Kəpol ka camət-tin, pəmar ki kəyɛlɛ tekiriŋ ta aŋgbancan.
10 Məde məlompəs yewes-wesi wəco kəcamət (50) kəpol kəkəsək ka yɛgbɛtlɛnɛ yɔcɔkɔ-cɔkɔ, mənut yi. Kəpol kəkəsək ka yɛgbɛtlɛnɛ ya mɛrəŋ sɔ, məlompəs kəsək kayi yewes-wesi wəco kəcamət (50), mənut sɔ yayɔkɔ.
11 Məlompəs ŋkora wəco kəcamət (50) ya kɔpər nyɛ məndegbɛkər deyewes-wesi mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ aŋgbancan ŋɔyɔnɛ ŋin mɔ.
12 Dacɔ da cəpol ca cəloto dendecernɛ, paŋɛrɛ di dəkiyi dosoku tadarəŋ.
13 Dobolu da cəpol ca cəloto decernɛ, pəmar payer di dacɔ kəsək o kəsək ntɛ tɔŋsɔŋɛ paŋɛr dəkiyi dosoku belbel mɔ.
14 Məlompsɛ pokumpɛ pa aŋgbancan kata ya ŋkesiya yɔkɔ aŋgbət karɛ kəyim mɔ, məgbɔkərɛ sɔ kəlompsɛ kata ya ntempeli pokumpɛ pa mɛrəŋ.
15 Məlompsɛ fərɛm fa dəkiyi dosoku tɔk ya kasiya, nfɛ andekɔcəmbər mɔ.
16 Pəmar fərɛm o fərɛm fəbəl cururu wəco kɔ dowokulu da fi dɔyɔ kururu katin kɔ dacɔ.
17 Fərɛm o fərɛm pəmar fəyɔ sek mɛrəŋ nyɛ yosol dɛwɛnca mɔ, tatɔkɔ tɔ pəmar payɔ fərɛm fa dəkiyi dosoku fəp.
18 Məlompsɛ ntende kəca kətət ka di nde dec dɛmpɛ mɔ fərɛm wəco mɛrəŋ (20).
19 Məlompsɛ yɛcəmɛnɛ wəco maŋkəlɛ (40) ya gbeti nyɛ məndekɔcəmbər tantəf ta fərɛm wəco mɛrəŋ (20) mɔ. Nfɛ o nfɛ fəyɔ yɛcəmɛnɛ mɛrəŋ, kəsurɛnɛ ka bi yɔkɔ pəmar pasɛt sek mɛrəŋ yɔkɔ fərɛm fəyɔ mɔ.
20 Kəca kəmeriya ka dəkiyi dosoku nde dec dɛmpɛ mɔ, məlompsɛ sɔ dəndo fərɛm wəco mɛrəŋ (20).
21 Yɛcəmɛnɛ wəco maŋkəlɛ (40) ya gbeti, ti tɔ tatɔkɔ yɛcəmɛnɛ mɛrəŋ yede yeyi fərɛm fin tantəf.
22 Məde məlompəs fərɛm camət-tin fa tɔgbɔkɛnɛ ta dəkiyi dosoku kəca ka ntende dec dɛŋkalɛ mɔ.
23 Məlompəs fərɛm mɛrəŋ taciŋa nfɛ fəŋkɔyi dəmoŋkubut nde tɔgbɔkɛnɛ pa dəkiyi dosoku mɔ.
24 Məde məyɔ fərɛm fafɔkɔ mɛrəŋ fəgbɛpɛnɛ kəyɛfɛ tantəf, məkotərɛnɛ fi takəroŋ kəsora kin. Tin tayi t'andeyɔ fərɛm, mɛrəŋ fəkɔ feyi moŋkubut mamɔkɔ mɛrəŋ mɔ.
25 Itɔ tatɔkɔ fərɛm camət-maas kɔ yɛcəmɛnɛ wəco kɔ camət-tin (16) ya gbeti, fərɛm o fərɛm fəyɔ yɛcəmɛnɛ mɛrəŋ tantəf.
26 Məpat cəgbo ca kətɔk ka kasiya kəcamət ncɛ andesumpərɛ fərɛm fəp fa kəsək kin ka dəkiyi dosoku mɔ.
27 Cəgbo kəcamət sɔ ca fərɛm fa kəsək ka mɛrəŋ ka dəkiyi dosoku, kɔ cəgbo kəcamət sɔ ca fərɛm fa tɔgbɔkɛnɛ ta dəkiyi dosoku ntende dec dɛŋkalɛ mɔ.

28 Kəgbo kəracɔ kəmar kəcepər fərɛm fa kəsək kin fəp dacɔ kəyɛfɛ fərɛm
fəcɔkɔ-cɔkɔ haŋ kəbəp fəlpəs.
29 Məde məsop fərɛm fəp kɛma, məlompsɛ cəsora kɛma ncɛ andecɛpərɛnɛ
cəgbo cacɔkɔ mɔ, məsop sɔ ci kɛma.
30 Kɔ maməkɔ melip-ɛ, məna Musa məyekti dəkiyi dosoku, məcəmbər di
dowurɛnɛ kɔ dandɛ imentər əm nnɔ tərɔ kəroŋ mɔ.
31 Məlompsɛ kəloto kəkəŋkɛ ka səbeŋa sa kentəler, sa alom ŋa məntambɛnc,
sa alom ŋa bulu, kɔ sa alom ŋeyim. Pawurɛ kəloto kaŋkɔ kəroŋ lulu ya mɛlɛkɛ
kerub mɛrəŋ. Yɛbəc ya wəcɛrəŋ kədu yendeyi yayɔkɔ.
32 Məde mədɛt ki dəmogbu maŋkəlɛ ma kətək ka kasiya mmɛ asop kɛma kɔ
məyɔ ŋkora ya kɛma mɔ, məcəmbər mi dəyɛcəmɛnɛ maŋkəlɛ kəroŋ ya gbeti.
33 Nədɛtər kəloto kəkəŋkɛ ŋkora tantɔf. Kəloto kəkəŋkɛ kaŋkɔ tadarəŋ
k'aŋkɔcəmbər kaŋkəra nkɛ kəyɔ walakɛ nwɛ wementər danapa dem kɔ aka
Yisrayel mɔ. Nədɛt kəloto kəkəŋkɛ kaŋkɔ ntɛ tɔŋsɔŋɛ kəyer aŋgbip ŋosoku kɔ
tɔksɔ tosoku mɔ.
34 Kɔ məlip-ɛ, məgbəpər oŋ afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya kaŋkəra nkɛ kəmentər
danapa dem k'aka Yisrayel nde dətɔksɔ tosoku.
35 Məcəmbər amɛsa kəloto kəkəŋkɛ todoru, aŋgbip disrɛ ntende kəca kətət
ka nde dec dɛmpɛ mɔ, kɔ pɛdɛtɛ səlamp pi pɛtɛfərɛnɛ kɔ amɛsa ntende kəca
kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ mɔ.
36 Məde mədunɛ kusuŋka k'aŋgbancan cəloto cəŋɛrɛ ca səbeŋa sa kentəler,
panɔŋkəsəl səbeŋa sa alom ŋa məntambɛnc, sa alom ŋa bulu kɔ sa alom ŋeyim.
37 Məde məpatɛ kəloto kəŋɛrɛ mogbu kəcamət ma kətək ka kasiya, məsop mi
kɛma, məgbɛkər ŋkora ya kɛma mogbu maməkɔ. Məsɛlɛ yɛcəmɛnɛ ya mogbu
kəcamət yayɔkɔ kɔpər.»

27

Tetek toloŋnɛ

1 «Məlompsɛ tetek toloŋnɛ Kanu kətək ka kasiya, dobolu da pi dəyɔ cururu
kəcamət, kɔ dowokulu da pi sɔ cururu kəcamət. Tetek pɛtəŋnɛnɛ cəsək fəp,
mba deŋeci da pi dəyɔ cururu maas.
2 Məlompəs lɛn ya tetek nde moŋkubut maməkɔ makəroŋ maŋkəlɛ. Məde
məsɛlərɛnɛ lɛn yayɔkɔ kɔ tetek toloŋnɛ ntɛ tɔŋsɔŋɛ yɔyɔnɛ paka pin mɔ, məsop
pi kɔpər.
3 Məlompsɛ tetek toloŋnɛ dap dɛbɛrɛ kəbof, pel, mapan, bak yosortɛ sɛm kɔ
map mɛkayɛ meken. Məlompsɛ yosumpər-sumpər yayɛ fəp kɔpər.
4 Məlompsɛ tetek toloŋnɛ manta ma kɔpər, məbɛr mi cəsora maŋkəlɛ ca kɔpər
dəmoŋkubut. Məcəmbər mi kəbər ka tetek toloŋnɛ tantɔf, deŋeci da manta
maməkɔ mɛcbəp dacɔ da tetek.
5 Pacəmbər manta maməkɔ kəbər ka tetek toloŋnɛ tantɔf, deŋeci da manta
maməkɔ mɛcbəp deŋeci dacɔ da tetek.
6 Məpatɛ tetek toloŋnɛ cəgbo kətək ka kasiya, məsop ci kɔpər.
7 Pasor cəgbo cacɔkɔ dəcəsora cacɔkɔ cəyi cəsək ca tetek papɔkɔ mɔ, ntɛ
tɔŋsɔŋɛ pactam kəkekərɛ tetek toloŋnɛ papɔkɔ mɔ.
8 Tetek toloŋnɛ papɔkɔ məŋkəlompsɛ cəbam mɔ, pede pəyɔ fos disrɛ. Ŋayɔ pi
pəmɔ tɔkɔ anamentər əm nnɔ tərɔ kəroŋ mɔ.»

Kəlompəs k'abaŋka

9 «Məlompəs abaŋka ŋa dəkiyi dosoku. Ntende kəca kətət ka nde dec dɛmpɛ
mɔ, pəmar dobolu da saŋka dəyɔ cururu tasar tin (100), mədɛt di cəloto ca
səbeŋa sa kentəler.

10 Mogbu wəco mɛrəŋ ma kəpər (20) kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi ya kɔpər wəco mɛrəŋ
(20), ŋkora ya mogbu kɔ gbat-gbata ya mi pəmar yɔyɔnɛ ya gbeti.
11 Kəca kəmeriya ka ntende dec dɛmpɛ mɔ, pəmar ki kəyɔ sɔ cəloto pəmɔ
kəcɔkɔ-cɔkɔ dobolu da ki dɔyɔ cururu tasar tin (100), kəca kaŋkɔ kəyɔ mogbu
wəco mɛrəŋ (20) kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi wəco mɛrəŋ (20) ya kɔpər. Ŋkora ya mogbu
kɔ gbat-gbata ya mi fəp, pəmar palompsɛ yi gbeti.
12 Dowokulu d'abaŋka kəca nkɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, cəloto ca saŋka sa ŋi cəbəl
cururu wəco kəcamət (50), mogbu ma ci wəco kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi wəco.
13 Dowokulu d'abaŋka kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ, pəmar dəbəl cururu wəco
kəcamət (50).
14 Pəmar cəloto ca kəsək kin cəde cəyɔ dobolu da cururu wəco kɔ kəcamət
(15), mogbu maas kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi maas.
15 Padɛt sɔ cəloto cururu wəco kɔ kəcamət (15) cələma kəca ka mɛrəŋ, mogbu
maas kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi maas.
16 Pəmar paŋɛrɛ kusuŋka ka saŋka cəloto ca səbeŋa sa kentəler ca cururu
wəco mɛrəŋ (20), yɛbəc yayɔkɔ yede yɔyɔnɛ ya wəcərɛ kədu pəlompsɛ ci səbeŋa
sa alom ŋa məntambɛnc, sa alom ŋa bulu, sa alom ŋeyim, pəcəmbərɛ cəloto
cəŋɛrɛ caŋkɔ mogbu maŋkəlɛ kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi maŋkəlɛ.
17 Mogbu mmɛ andecəmbərɛ saŋka mɔ fəp gbat-gbata ya mi yɔyɔnɛ gbeti.
Ŋkora sɔ yɔyɔnɛ ya gbeti, kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi yɔyɔnɛ ya kɔpər.
18 Saŋka sasɔkɔ səbəl cururu tasar tin (100), kɔ dowokulu da si cururu wəco
kəcamət (50), kɔ deŋeci da si cururu kəcamət. Pəmar cəloto cacɔkɔ fəp cəyɔnɛ
ca səbeŋa sa kentəler, kɔ yɛcəmɛnɛ ya kɔpər.
19 Kəyɛfɛ ka yosumpər-sumpər ya yɛbəc ya dəndo dəkiyi dosoku kəbəp ka
cəgbo cədɔf ca saŋka fəp, pəmar palompsɛ yi fəp kɔpər.»

Moro ma səlamp

20 «Kɔ məna Musa, məsom aka Yisrayel ŋakɛr'am moro mətət ma olif məfɔc,
ntɛ tɔŋsɔŋɛ səlamp səctam kəmar dəfɔy o dəfɔy mɔ.
21 Aruna kɔ awut ɔn arkun ŋandekɔcəmbər pɛdɛtɛ səlamp nde aŋgbancan
ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu nde todoru ta kəloto kəŋkɔ kəkəŋk kaŋkəra nkɛ kəmentər
danapa dem k'aka Yisrayel mɔ. Pəmar səlamp sədekɔ səcmar MARIKI fər kiriŋ
kəyɛfɛ dəfɔy haŋ bətbət. Sariyɛ sa tɛm o tɛm sɔ, pəmar aka Yisrayel ŋade ŋaclelɔs
si dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp.»

28

Yamos ya wəloŋnɛ

1 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Mələtərnɛnɛ aYisrayel dacɔ nnɔ məyi mɔ wɛnc
əm Aruna, k'awut ɔn arkun Nadab, Abihu, Elasar kɔ Itamar. Məgbɛy ŋa kɔ
aka Yisrayel alpəs aŋɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋayɔn'em aloŋnɛ mɔ.
2 Məlompsɛ wɛnc əm Aruna yamos ya dəKanu, ntɛ tɔŋsɔŋɛ yede yecmentər
dəkəcamɛ kɔ delel dɔn mɔ.
3 Məlok-lokər acɛrəŋ fəp, akɔ ilas kifir ka dɛcɛrəŋ mɔ: Ŋa ŋandelompsɛ Aruna
yamos, nyɛ endebɛrnɛ k'ande pacsɔkəs kɔ-ɛ, a padeyɔnɛ oŋ wəloŋnɛ kem.
4 Yamos nyɛ yɔ pəmar ŋalompəs: Yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc, duma da efɔd,
burumus, duma dedisrɛ, kəfakəl, kɔ tabataba. Ŋalompsɛ wɛnc əm Aruna kɔ
awut ɔn yamos ya dəKanu ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋade ŋacbəc em yɛbəc ya kəloŋnɛ mɔ.
5 Acərɛ kədu ŋalɛk kɛma, kəloto ka səbeŋa sa kentəler alom ŋa məntambɛnc,
ŋa bulu, kɔ ŋeyim.»

Efɔd ŋa wəloŋnɛ wəpɔŋ

6 «Acɛrəŋ ŋadunɛ duma da efɔd kəloto ka səbeŋa sa kentəler, sa alom ŋa məntambɛnc, alom ŋa bulu kɔ ŋeyim kɔ səbeŋa sa kɛma.
7 Palompəs yeyesɛ banca mɛrəŋ, pasɔtərɛnɛ yi cəsək ca banca ya duma da efɔd.
8 Pasɔtərɛnɛ sɔ tabataba yɔyɔnɛ paka pin kɔ duma da efɔd. Tolompəs ta yi towurɛnɛ: Kəloto ka səbeŋa sa kentəler, səbeŋa sa alom ŋa məntambɛnc, sa alom ŋa bulu, kɔ alom ŋeyim kɔ səbeŋa sa kɛma.
9 Məlɛk sɔ walakɛ wa masar mətət ma onikəs mɛrəŋ nwɛ məndecic mewe ma awut a Yakuba mɔ.
10 Pacic mewe camət-tin tasar təcɔkɔ-cɔkɔ kəroŋ, kɔ mewe mɛlpəs məkɔ camət-tin sɔ tasar ta mɛrəŋ təkɔ kəroŋ, təkɔ ŋambɛkɛnɛ mɔ.
11 Masar mɛpat mamɔkɔ mɛrəŋ mɔyɔnɛ yɛbəc yətət, wəcərɛ kəpat pəpatəs tamp ta masar pəcicəs mi kəroŋ mewe ma awut a Yisrayel, pəbɛr mi fərɛm fa kɛma.
12 Məde məsətərɛnɛ masar mamɔkɔ mɛrəŋ yeyesɛ banca ya duma da efɔd kəroŋ, təyɔnɛ tɛcɛmcɛməs ta awut a Yisrayel (Yakuba). Ti disrɛ Aruna ende pəcdɛtərnɛ mewe mamɔkɔ dəbanca fər ya ina MARIKI kiriŋ ntɛ təŋsəŋɛ iccɛm-cɛmnɛ nu tɛm fəp mɔ.
13 Məlompsɛ fərɛm fafɔkɔ kɛma,
14 mədu megbekce mɛrəŋ pəmɔ kəbənda yayɔkɔ sɔ kɛma kəsoku pɛs, nyɛ andekɔdɛtər fərɛm fafɔkɔ mɔ.»

Yuba ya kiti nyɛ wəloŋnɛ wəpəŋ ɛŋgbɛknɛ mɔ

15 «Məlompəs yuba ya kiti yɛgbɛknɛ dɛbəkəc, pasɔtɛ yi kəloto ka səbeŋa sa kentəler, səbeŋa sa kɛma, səbeŋa sa alom ŋa məntambɛnc, alom ŋa bulu, alom ŋeyim pəmɔ təkɔ alompəs duma da efɔd mɔ. Yɛbəc ya wəcɛrəŋ yendeyi yayɔkɔ.
16 Panut ki kəmɛrəŋ, kəsək o kəsək kəyɔ dobolu da kəca disrɛ katin.
17 Pəmar məcɛk kəloto kaŋkɔ kəroŋ masar momotər-motər cəgba maŋkəlɛ: Kəgba kəcɔkɔ-cɔkɔ kəyɔ tasar teyim, tasar p'alom ŋa cəbe, kɔ tasar pa alom ŋa bulu ŋɔnɔŋksəl pəbuk.
18 Kəgba ka mɛrəŋ kəyɔ masar momotər-motər mmɛ: Tasar teyim ceŋ, tasar t'alom ŋa bulu kɔ diyamaŋ.
19 Kəgba ka maas kəyɔ masar mmɛ: Tasar pa alom ŋa alembəra, tasar pa lom yɛla cəgbɛr kɔ tasar ta alom ŋa məntambɛnc.
20 Kəgba ka maŋkəlɛ kəyɔ masar mmɛ: Tasar ta alom ŋobuk mɛl, tasar ta lom yɛcɛmcɛmər kɔ tasar ta alom ŋobuk. Tasar o tasar məde məsɛtər pi dəfərɛm fa kɛma.
21 Pacic mewe ma awut a Yisrayel (Yakuba) masar mamɔkɔ wəco kɔ mɛrəŋ (12) kəroŋ pəmɔ təkɔ ancic tamp mɔ. Tasar o tasar tende kəcmentər tewe ta kusuŋka kin ncɛ wəco kɔ mɛrəŋ (12) dacɔ ca Yisrayel.»
22 «Məde məlompsɛ yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc megbekce ma kɛma kəsoku pɛs.
23 Məlompəs curundɛ mɛrəŋ ncɛ məŋkəbɛr moŋkubut mɛrəŋ makəroŋ ma yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc mɔ.
24 Məgbɛkər megbekce mamɔkɔ mɛrəŋ ma kɛma curundɛ cəkɔ cəyi dəmoŋkubut ma yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc yayɔkɔ mɔ.
25 Məde məgbɛkər sɔ cəsək cəlpəs ca megbekce mamɔkɔ mɛrəŋ dəfərɛm mɛrəŋ nfɛ fəyi yeyesɛ banca ya duma da efɔd mɔ tekiriŋ.
26 Məlompəs sɔ curundɛ mɛrəŋ ca kɛma ncɛ andekɔbɛr moŋkubut mantəf ma yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc, kəsək kaŋkɔ kəndekɔ kəcgbuŋɛnɛ duma da efɔd mɔ.
27 Məlompəs sɔ curundɛ mɛrəŋ cəlɔma ca kɛma ncɛ andekɔbɛr yeyesɛ banca ya duma da efɔd tantəf mɔ tekiriŋ, dəkəsətərɛnɛ da yi pəsurɛnɛ kɔ takəroŋ ta tabataba ta duma da efɔd.

28 Kəbənda ka alom ŋa məntambɛnc kɔ məŋkɔkotərɛnɛ curundɛ ca yuba
yɛgbɛknɛ dɛbəkəc kɔ ca duma da efɔd, ntɛ tɔŋsɔŋɛ yuba yedeŋsɛ takəroŋ ta
tabataba pa duma da efɔd, tɔsɔŋɛ sɔ yuba kətɔtam kəsakɛnɛ kɔ duma da efɔd
mɔ.
29 Ti tendesɔŋɛ Aruna kəbɛrɛ nde aŋgbip ŋosoku pəgbɛknɛ yuba ya kiti
dɛbəkəc, nyɛ yɔyɔ mewe ma cusuŋka ca Yisrayel fəp mɔ. Ti tɔŋsɔŋɛ ina MARIKI
kəccɛm-cɛmnɛ nu tɛm fəp.»
30 «Məna Musa, mədekɔ məbɛr nde yuba ya kiti disrɛ masar ma kiti mɛrəŋ
‹*Yurim*› kɔ ‹*Tumim*,› ntɛ tɔŋsɔŋɛ meyi Aruna dɛbəkəc k'endebɛrɛ nde MARIKI
fɔr kiriŋ-ɛ. Ti disrɛ Aruna ende kəcgbɛknɛ yi tɛm o tɛm k'endebɛrɛ nde MARIKI
fɔr kiriŋ ntɛ tɔŋsɔŋɛ aka Yisrayel ŋacərɛ kiti kem mɔ.»

Yamos ya aloŋnɛ yɔlɔma

31 «Məde məlompsɛ burumus ba efɔd səbeŋa sa alom ŋa məntambɛnc fəp.
32 Dede dɔyɔ dəkəməl domp nde dacɔ da burumus babɔkɔ, pəmar pagbɛnt bi
haŋ panɔŋkər, pəmɔ ntɛ andu yamos ya akata, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta bɛwalɛ mɔ. Yɛbəc
ya wəcɛrəŋ kədu yendeyi.
33 Mədu burumus babɔkɔ tantɔf cəpare ca alom ŋa məntambɛnc, alom ŋa
bulu k'alom ŋeyim. Məbɛrsər-bɛrsər haŋ mənɔŋkər meŋgbeŋkəle ma kɛma lulu
ya cəpare dacɔ.
34 Teŋgbeŋkəle pa kɛma pin kəpare kin, teŋgbeŋkəle pa kɛma pin kəpare kin
y'aŋkɔbɛrsərɛnɛ burumus tantɔf haŋ panɔŋkər.
35 Duma dadɔkɔ dɔ Aruna ende kəcbɛrnɛ k'endekɔbəc'em yɛbəc ya wəloŋnɛ-
ɛ. Dim da ŋgbeŋkəle dadɔkɔ d'ande kəcne k'endebɛrɛ nde aŋgbip ŋosoku fɔr ya
MARIKI kiriŋ kɔ k'ende kəcwur di-ɛ, ti tɔŋsɔŋɛ kɔ kətɔfi.»
36 «Məlompəs abɔpər ŋa kɛma kəsoku pɛs nŋɛ andecic ‹Dosoku da MARIKI›
pəmɔ tɔkɔ ancic tamp mɔ.
37 Məkotərɛnɛ abɔpər ŋaŋɔkɔ kəfakəl tekiriŋ kəbənda ka alom ŋa
məntambɛnc.
38 Abɔpər ŋaŋɔkɔ aŋkotər Aruna dətobu mɔ ŋendesɔkəs yoloŋnɛ ya aka
Yisrayel fəp, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ina MARIKI ide icbaŋ kəpocɛ kəŋan, ali ŋacciya-ciya
kəckɛr'em yopocɛ yayɔkɔ.
39 Duma dedisrɛ kɔ kəfakəl yɔ məndelompsɛ kəloto ka səbeŋa sa kentəler.
Məlompsɛ kɔ sɔ tabataba, yɛbəc ya wəcɛrəŋ kədu yendeyi.»

Yamos ya aloŋnɛ alɔma

40 «Ntɛ tɔyɔnɛ ta awut arkun a Aruna mɔ, suma sədisrɛ s'andesɔtɛ ŋa,
mabamaba kɔ cəfakəl nyɛ ŋande ŋacmentərɛ dəkəcəmɛ kɔ delel daŋan mɔ.»
41 «Kɔ məna Musa, mən'endebɛr wɛnc əm Aruna kɔ awut ɔn yamos yayɔkɔ,
məbɔy ŋa moro dəsəbomp mədeŋər ŋa pɛsarɛ paŋan. Tatɔkɔ tɔ məndekɔ
cəmbər ŋa dekiriŋ, ŋayɔnɛ afum asoku, ŋacbəc em oŋ yɛbəc ya aloŋnɛ.
42 Məlompsɛ ŋa cɔgba ca kəloto ka səbeŋa sa kentəler ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ŋawur
kəsɔkər mɔ, cɔgba cacɔkɔ cəcyɛfɛ ŋa dəfi haŋ nde dələŋk.
43 Cɔgba cacɔkɔ cɔ Aruna kɔ awut ɔn arkun ŋande ŋacbɛrnɛ kɔ ŋande kəcbɛrɛ
nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, kɔ ŋade kəclətərnɛ nde tetek
toloŋnɛ-ɛ. Ti disrɛ ŋafɔdesarɛ kiciya nkɛ kəndedif ŋa mɔ. Sariyɛ sa tɛm o tɛm
sɔ nnɔ Aruna kɔ yuruya yɔn ŋayi mɔ.»

29

Kədəs ka aloŋnɛ

1 Kɔ MARIKI oloku: «Ntɛ tɔ pəmar məna Musa məkɔ mədəs Aruna kɔ awut ɔn
kəyɔnɛ afum asoku, ŋacbəc'em ŋayɔn'em aloŋnɛ: Məlɛk tura kɔ ŋkesiya yorkun
nyɛ mɛrəŋ yɔtɔyɔ dolokəp,

2 cəcom cətənəŋkəl lebin, cəcom cəlok-lok cətəyə lebin papəckɛ ci moro, kə biskit bətəyə lebin pasop bi moro, məlompsɛ cəcom cacəkə fəp kəmbefe kətət ka bəle.
3 Məbɛr ci dəkəfala məkekərɛ kəfala kaŋkə, tura kə ŋkesiya yorkun mɛrəŋ.
4 Mələtərnɛnɛ Aruna kə awut ən arkun nde kusuŋka ka aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kə Kanu tekiriŋ, məbiknɛnɛ ŋa domun.
5 Məde məlɛk yamos, məbɛr Aruna yamos: Duma dedisrɛ, burumus ba duma da efəd, duma da efəd, kə yuba yɛgbɛknɛ nyɛ məndekəkotərɛnɛ dɛbəkəc kə tabataba pa duma da efəd mə.
6 Məcəp kə kəfakəl, mədɛtər ki tekiriŋ təbəpər tɛgbɛkərɛ ta dəKanu.
7 Məlɛk moro məbəy mopusɛ, məloŋər kə mi dəromp, təyənɛ kədəs kə dekiriŋ da yɛbəc yem ya kəloŋnɛ.
8 Kə telip-ɛ, məwe sə awut arkun a Aruna ŋacəŋnɛ, ŋa sə məbɛr ŋa suma sədisrɛ saŋan.
9 Kə məlip-ɛ, məgbəncəs Aruna kə awut ən arkun mabamaba maŋan, məcəpəs ŋa cəfakəl. Ti disrɛ mədəs ŋa yɛbəc yem ya dəKanu təyənɛ oŋ sariyɛ sa kor kəŋan doru o doru.
10 Mələtərnɛnɛ tura papəkə nde daŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kə Kanu. Aruna kə awut ən arkun ŋadeŋər pi waca dəromp.
11 Məsu təbəl məfay wana wawəkə MARIKI fər kiriŋ ntende kusuŋka ka aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kə Kanu. Mecir ma wi mɛbɛrɛ dətəbəl.
12 Məgbət tɛlər dəmecir ma tura papəkə məsopət mi lɛn maŋkəlɛ ya moŋkubut ma tetek toloŋnɛ, məloŋ mecir mɛlpəs nde pɛcəmɛnɛ pa tetek tatəkə.
13 Məlɛk moro məkə moŋkump yedisrɛ ya pəcəl papəkə mə fəp, pəwotwotər pa mim, fi nyɛ mɛrəŋ kə moro ma yi, məkə məcəf'em yi fəp nde tetek toloŋnɛ kəroŋ.
14 Məcəf sɛm, yedisrɛ ya aputuk kə akata ŋa tura yayəkə dənɛnc saŋka todoru. Kəloŋnɛ kə nkɛ kəŋsəŋɛ paŋaŋnɛnɛ aloŋnɛ kiciya kəŋan mə.
15 Kə telip-ɛ, nəkɛrɛ aŋkesiya ŋorkun ŋəcəkə-cəkə, Aruna kə awut ən arkun ŋadeŋər ŋi waca dəromp.
16 Məsu təbəl məfay aŋkesiya ŋaŋəkə, məlɛk mecir maməkə məwɛsəsər cəsək ca tetek toloŋnɛ fəp haŋ mənəŋkər.
17 Məcɛnəs aŋkesiya ŋorkun ŋaŋəkə fəkəl fəkəl, məyak yedisrɛ ya ŋi kə wɛcək, məkə məboc yi fəkəl ya sɛm yayəkə kə domp kəroŋ.
18 Məcəfɛ MARIKI aŋkesiya ŋorkun fəp tetek toloŋnɛ kəroŋ. Pəcəl pəcəf pə, mpɛ ancəfɛ MARIKI mə, ambənc ŋa pi ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc.
19 K'alip-ɛ, məkɛrɛ sə aŋkesiya ŋa mɛrəŋ ŋəkə. Aruna kə awut ən arkun ŋadeŋər sə ŋaŋəkə waca dəromp.
20 Məsu təbəl məfay aŋkesiya ŋaŋəkə. Məlɛk mecir ma ŋi məsop mi Aruna kə awut ən ləŋəs ya waca wətət, kə tɛlər təpəŋ mpɛ o mpɛ pa waca waŋan wətət, kə tɛlər təpəŋ mpɛ o mpɛ pa wɛcək waŋan wətət. Məlɛk mecir mɛlpəs, məwɛsəsər mi cəsək ca tetek toloŋnɛ fəp haŋ mənəŋkər.
21 Məlɛk sə mecir məkə meyi tetek toloŋnɛ kəroŋ mə kə moro məbəy məwɛsəsər mi Aruna kə yamos yən, məyə sə tin tayi awut ən kə yamos yaŋan. Kəlɛk dəsək dadəkə, Aruna kə awut ən ŋayənɛ oŋ aloŋnɛ apus em.
22 Məlɛk moro ma aŋkesiya ŋorkun, kəleŋa, moro mmɛ moŋkump yedisrɛ ya aŋkesiya mə, pəwotwotər pa mim, kə fi mɛrəŋ kə moro mmɛ moŋkump yi mə kə aləŋk ŋa kəcək kətət. Aŋkesiya ŋorkun ŋɛdəsɛ ŋa dekiriŋ da kəloŋnɛ ŋə.
23 Məwurɛ cəcom cətəyə lebin cələma dəkəfala nkɛ ancəmbər MARIKI fər kiriŋ mə: Kəcom kəlok-lok kin, kəcom nkɛ anəktərɛnɛ moro ma olif mə, kə biskit.

24 Məbɛr yi fəp Aruna dəwaca kɔ awut ɔn, mətubucnɛ kəsɔŋ yi ina MARIKI
fər kiriŋ.
25 Kɔ telip-ɛ, məbaŋər ŋa yi dəwaca, məkɔ məcɔfɛ yi MARIKI nde dətetek
poloŋnɛ kəroŋ. Ambɔnc ŋa yi ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc. Kəloŋnɛ kɔ, nkɛ
ancɔfɛ MARIKI mɔ.
26 Məlɛk kəmpəcpəc ka aŋkesiya ŋorkun ŋa mɛrəŋ ŋɛdəsɛ ŋa Aruna dekiriŋ da
kəloŋnɛ, mətubucnɛ kəsɔŋ ki MARIKI kəca kam pəmɔ təkɔ aŋsɔŋ fum paka mɔ,
sɛm ya məna yɔ yayɔkɔ.

27 Məsɔkəs kəmpəcpəc nkɛ məndesɔŋ MARIKI pəmɔ təkɔ aŋsɔŋ fum daka
mɔ. Məsɔŋ sɔ aləŋk ŋa aŋkesiya ŋorkun nŋɛ anafɛk teta kədəsɛ Aruna k'awut
ɔn dekiriŋ da kəloŋnɛ mɔ.
28 Yopoc mɛrəŋ yayɔkɔ ya Aruna kɔ awut ɔn yɔ, tendeyɔnɛ sariyɛ sa tɛm o tɛm
aka Yisrayel dacɔ. Bawo yopocɛ ya kəfɛk yayɔkɔ, yoloŋnɛ ya kəpaŋnɛ pəforu
yɔ, nyɛ yɔyɔnɛ ya MARIKI mɔ. Mba Aruna k'awut ɔn ŋande ŋacsɔtər yi aka
Yisrayel dəyoloŋnɛ yaŋan.

29 Kɔ Aruna efi-ɛ, yamos yɔn ya dəKanu yayɔkɔ wələma aŋsɔŋ yi awut ɔn
dacɔ, wəkakɔ sɔ pəbɛrnɛ yi dɔsɔk ndɛ ambɔy moro kədəs kɔ dekiriŋ da yɛbəc
ya dəKanu mɔ.
30 Wəloŋnɛ wəkin awut ɔn dacɔ nwɛ andedəs dəkəcəmɛ da Aruna mɔ,
ɛmbɛrnɛ yamos yayɔkɔ mata camət-mɛrəŋ, k'endebɛrɛ aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ
Kanu disrɛ kəkɔbəc'em nde aŋgbip ŋosoku-ɛ.

31 Məlɛk aŋkesiya ŋorkun nŋɛ ŋɔyɔnɛ ŋɛdəsɛ dekiriŋ da kəloŋnɛ mɔ, məpɛc
sɛm yayɔkɔ kəfo kəsoku kələma saŋka disrɛ.
32 Aruna kɔ awut ɔn arkun ŋasɔm sɛm yayɔkɔ, kɔ cəcom cəkɔ cəyi dəkəfala
mɔ, nde kusuŋka ka aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.
33 Ŋa gbəcərəm ŋɔ pəmar kəsɔm ka sɛm ya kəsɔkəs ka kiciya yayɔkɔ kɔ
kəloŋnɛ ka kədəs dekiriŋ da kəloŋnɛ kem kɔ kəsɔkəs ka yi. Pəmar fɛ fum
wəcuru pəsɔm sɛm yayɔkɔ, bawo yeri yosoku yɔ.
34 Kɔ pəyɔnɛ a sɛm ya yoloŋnɛ yayɔkɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, cəcom cələma cəncəmɛ
haŋ bətbət-ɛ, məgbal yɛlpəs yɔkɔ dənɛnc. Pəmar fɛ pasɔm yi, bawo yeri yopus
yɔ.

35 Məyɔ Aruna kɔ awut ɔn arkun pəmɔ təkɔ isom əm ti mɔ fəp. Mata camət-
mɛrəŋ mɔ məndedəs ŋa dekiriŋ da kəloŋnɛ.
36 Dɔsɔk o dɔsɔk mata camət-mɛrəŋ maməkɔ disrɛ pəmar məloŋnɛ tura pin
teta kətubucnɛ ka kəsɔkəs ka kiciya. Ti təŋsəŋɛ məsɔkəs tetek toloŋnɛ kətɔsɔk
ka pi. Kɔ tencepər-ɛ, məloŋər moro tetek toloŋnɛ kəroŋ ntɛ təŋsəŋɛ məpusɛ pi
MARIKI mɔ.
37 Mata camət-mɛrəŋ mɔ mənde məctubucnɛ kəsɔkəs tetek toloŋnɛ teta
kəpusɛ ka pi MARIKI. Itɔ tetek toloŋnɛ pəŋyɔnɛ oŋ posoku pɛs mpɛ ampusɛ
MARIKI mɔ, təcsəŋɛ paka o paka pogbuŋɛnɛ pi, ampusɛ pi MARIKI. Kɔ təyɔnɛ
fum pəgbuŋɛnɛ pi-ɛ, ɔŋyɔnɛ oŋ fum nwɛ ampusɛ MARIKI mɔ.»

Kəloŋnɛ fəp ka dɔsɔk o dɔsɔk

38 «Dɔsɔk o dɔsɔk pəmar mədе məcloŋnɛ oŋ tetek toloŋnɛ kəroŋ ŋkesiya
yorkun mɛrəŋ ya teren tin tin.
39 Aŋkesiya ŋin bətbət bɔ məŋloŋnɛ ŋi, aŋkesiya ŋa mɛrəŋ dəfɔy dɔ məŋloŋnɛ
ŋi.
40 Aŋkesiya ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ pacɔfɛ ŋi MARIKI kɔ kəmbefe kətɔt kilo kəmaas nkɛ
ampɔckɛ moro mətɔt ma olif litɛr din kɔ dacɔ mɔ, məloŋər ki wɛn litɛr din kɔ
dacɔ teta kəloŋnɛ.

41 Kɔ dɔfɔy dɛmbəp-ɛ, məkɛr'em sɔ aŋkesiya ŋa mɛrəŋ mədeŋər ŋi kəloŋnɛ
ka mɛŋgbɛn kɔ ka wɛn pəmɔ tɔkɔ məkɛr'em bətbət mɔ. Yoloŋnɛ yɔ, nyɛ ancɔfɛ
MARIKI mɔ, ambɔnc ŋa yi ŋontorɛ-torɛ kɔ abəkəc.
42 Tekiriŋ oŋ, dɛtɛmp o dɛtɛmp dende kəcloŋn'em kəloŋnɛ ka kəcɔf pɔcɔl nde
kusuŋka ka aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, fər ya MARIKI kiriŋ. Difɔ indekɔ
icbəpɛnɛ kɔ nəna a iclok-lokər əm di.
43 Difɔ indekɔ icbəpɛnɛ k'aka Yisrayel, nɔrɔ da debeki dem dende docpus di.
44 Ina MARIKI in'endesəpus aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ tetek toloŋnɛ, ipus sɔ
Aruna kɔ yuruya yɔn ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋade ŋayɔnɛ aloŋnɛ em.
45 Indendɛ aka Yisrayel dacɔ, iyɔnɛ Kanu kəŋan.
46 Aka Yisrayel ŋandecərɛ a in'ɔyɔnɛ MARIKI Kanu kəŋan, ina nwɛ inawurɛnɛ
ŋa atɔf ŋa Misira, idendɛ ŋa dacɔ mɔ. In'ɔyɔnɛ MARIKI, Kanu kəŋan.»

30

Tetek pɔcɔfɛ MARIKI suray

1 Məde məlompəs tetek pɔcɔfɛ MARIKI suray. Kətɔk ka kasiya kɔ
məndelompsɛ pi.
2 Dobolu da tetek papəkɔ dɔyɔ kururu katin, kɔ dowokulu da pi kururu
katin, pəndetəŋnɛnɛ cəsək fəp. Deŋeci da pi dɔyɔ cururu mɛrəŋ, tetek papəkɔ
kɔ lɛn ya pi yɛtəpərɛnɛ yɔyɔnɛ paka pin.
3 Məsop pi kɛma kəsoku pɛs, kəlɛk amɛsa ŋa pi kəroŋ kəbəp ka cəsək ca pi
kəkɔ haŋ lɛn ya pi. Məlompəs pi kəbər ka kɛma cəsək haŋ mənɔŋkər.
4 Məlompəs cəsora mɛrəŋ ca kɛma, məbɛr ci kəbər tantɔf ka cəsək mɛrəŋ
ca tetek papəkɔ. Cəsora cacɔkɔ cɔ andekɔ pacsor cəgbo, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pactam
kəsɛlɛŋ pi mɔ.
5 Məde məpat cəgbo ca kətɔk ka kasiya, məsop ci kɛma.
6 Məkɔ məcəmbər tetek papəkɔ tekiriŋ ta kəloto kəkəŋkɛ kaŋkəra nkɛ kəyɔ
walakɛ nwɛ wementər danapa dem kɔ aka Yisrayel mɔ. Afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya
nŋɛ aŋgbəpər kaŋkəra kəroŋ mɔ, difɔ səndekɔ səcbəpɛnɛ.
7 Bətbət o bətbət Aruna pədekɔ pəccɔf'em di suray k'ende kəclompəs səlamp-
ɛ.
8 Aruna pədekɔ pəccɔf suray səbotu ambɔnc sasɔkɔ k'endekɔ pəcmot səlamp
dec dərəfɔy-ɛ. Pəmar pade paccɔf suray sasɔkɔ dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp donu.
9 Tetek tɔ ntɛ pəntɔmar nəde nəccɔfɛ di MARIKI suray səcuru mɔ, pəmar fɛ
nəcloŋnɛ di yɔcɔl yɔcɔf, ta nəcloŋnɛ di sɔ kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn, afɔde pacloŋər
di wɛn wa kəloŋnɛ.
10 Katin gboŋ teren disrɛ tɔ Aruna ende pəctubucnɛ kəsɔkəs kiciya lɛn ya
tetek toloŋnɛ kəroŋ. Dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp ende pəctubucnɛ kəsɔksɛ tetek mecir
ma pɔcɔl pa kəloŋnɛ ka kiciya katin teren o teren. Tetek tosoku pɛs pɔ pɔyɔnɛ
oŋ, mpɛ ampusɛ MARIKI mɔ.

Dut da aŋgbancan ŋosoku

11 Kɔ MARIKI oloku Musa:
12 Kɔ məndekɔlip kəlɔm aka Yisrayel fəp-ɛ, nwɛ o nwɛ pəfɛkɛ MARIKI gbeti
kəway ka kəyi kɔn doru, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta docu ndɛ o ndɛ dosumpər ŋa tɛm ta
kəlɔm mɔ.
13 Afum aŋɛ andekɔlɔm mɔ fəp, ntɛ tɔ ŋandekɔfɛk: Gbeti gbəleŋ kəram
kəcamət pəmɔ potubuc pa nde aŋgbip ŋosoku mpɛ pɔyɔnɛ kəram wəco mɛrəŋ
(20) mɔ. Ina MARIKI andefɛkɛ gbeti babɔkɔ.
14 Nwɛ o nwɛ andekɔlɔm nwɛ ɔsɔtɔ meren wəco mɛrəŋ (20) mɔ, haŋ kəpɛ
takəroŋ fəp faŋan ŋafɛkɛ MARIKI.

15 Wəka daka ɔfɔla wətɔyɔ daka kəfɛk kaŋkɔ, fəp faŋan ŋandetəŋnɛnɛ kəfɛk nwɛ o nwɛ endefɛkɛ MARIKI gbɛti gbəleŋ kəcamət, ntɛ təŋsɔŋɛ ŋawurusnɛ kəyi kəŋan doru mɔ.
16 Kɔ məlip kəbaŋəs kəfɛk kaŋkɔ-ɛ, məde məclompsɛ gbeti babɔkɔ mes ma aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu. Ti tende kəcsɔŋɛ MARIKI kəcɛm-cɛmnɛ aka Yisrayel pəcyac ŋa teta kəwurus kəyi kəŋan doru.

Kəsamp kəsɔkəsnɛnɛ

17 Kɔ MARIKI oloku Musa:
18 Məsɛl kəsamp ka kɔpər, kɔ pɛcəmɛnɛ pa ki sɔ pəyɔnɛ kɔpər, məbɛr kəsamp kaŋkɔ domun ndɛ aloŋnɛ ŋande ŋacsɔkəsnɛnɛ mɔ, məkɔ məcəmbər kəsamp kaŋkɔ tetek toloŋnɛ kɔ aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ dacɔ.
19 Kəsamp kaŋkɔ kɔ Aruna kɔ awut ɔn arkun ŋande ŋackɛt domun ndɛ ŋande ŋacbiknɛnɛ waca kɔ wɛcək mɔ.
20 Kɔ ŋambɛrɛ aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu disrɛ-ɛ, domun dadɔkɔ dɔ ŋande kəcbikɛnɛ, ti təŋsɔŋɛ ta ŋafi-ɛ. Tin tayi tɔ kɔ ŋande kəckɔ kələtərnɛ tetek toloŋnɛ kəkɔbəc kɔ kəcɔfɛ MARIKI yoloŋnɛ-ɛ.
21 Wɛcək kɔ waca wɔ pəmar ŋacbikɛnɛ, ntɛ təŋsɔŋɛ ta ŋafi mɔ. Sariyɛ sa tɛm o tɛm sɔ, nnɔ Aruna kɔ yuruya yɔn ŋayi mɔ dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp.

Moro məbɔy ma kədəs ka aloŋnɛ

22 Kɔ MARIKI oloku Musa:
23 Məna məlɛk suray səbotu ambɔnc: Kələl ka kətɔk nkɛ aŋwe mir mɔ kilo kəcamət, pol ya kətɔk kəbifəli nkɛ aŋwe sinamən mɔ kilo mɛrəŋ kɔ dacɔ, kɔ kilo mɛrəŋ kɔ dacɔ ka awo ŋələma nŋɛ ŋɔmbɔt ambɔnc mɔ,
24 kɔ kətɔk ka kasiya kəbifəli kilo kəcamət pəmɔ potubuc pa nde aŋgbip ŋosoku, kɔ moro ma olif litɛr camət-tin.
25 Məlompsɛ yi moro məbɔy mopus ma dəKanu: Pagbuluŋ mi labundɛ, tɔyɔnɛ yɛbəc ya wəcərɛ kəlompəs labundɛ. Moro mopus mɔ mmɛ ande pacbɔy nde dəKanu mɔ.
26 Moro mamɔkɔ mɔ mənde məcbɔy aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu kɔ kaŋkəra nkɛ kəyɔ walakɛ nwɛ wementər danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel mɔ,
27 kəbəp ka amɛsa kɔ yosumpər-sumpər ya ŋi fəp, pɛdɛtɛ səlamp kɔ yosumpər-sumpər ya pi, tetek pɔcɔfɛ MARIKI suray,
28 tetek toloŋnɛ yɔcɔf kɔ yosumpər-sumpər ya pi, kəsamp kɔ pɛcəmɛnɛ pa ki.
29 Məpusɛ MARIKI ca cacɔkɔ, yendeyɔnɛ ca cəpus yosoku pɛs, təsɔŋɛ paka mpɛ o mpɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti fum nwɛ o nwɛ oŋgbuŋɛnɛ ca cacɔkɔ mɔ, ɔŋyɔnɛ oŋ fum nwɛ ampusɛ MARIKI mɔ.
30 Məbɔy sɔ Aruna moro mamɔkɔ kɔ awut ɔn kədəs ŋa dekiriŋ da kələŋnɛ, məpus ŋa ntɛ təŋsɔŋɛ ŋacbəc'em oŋ mɔ.
31 Məloku aka Yisrayel: Moro məbɔy mopus ma ina MARIKI mɔ, dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp donu.
32 Ali fum ɔfɔsopɛ mi dəris tatɔkɔ kifəli, ali fum pəmar fɛ sɔ pəlompəs moro mowurɛnɛ ma mamɛ. Moro mɔ mmɛ ambɔy kəpus ka aloŋnɛ aŋɛ andəs dekiriŋ da yɛbəc ya dəKanu mɔ. Moro mopus mɔ mmɛ pəmar aka Yisrayel ŋaleləs MARIKI fɔr kiriŋ mɔ.
33 Nwɛ o nwɛ olompəs moro mowurɛnɛ ma mi, pəsop mi wətɔyɔnɛ wəloŋnɛ mɔ, aŋwurɛ wəkayi aka Yisrayel dacɔ.

Kəlompəs ka suray

34 Kɔ MARIKI oloku Musa: Məlɛk ca cəbotu ambɔnc: Stakte, onikəs kɔ kalbanɔŋ, mənɔŋkəl yi kɔ suray sətət sa kələl ka kətɔk, yɛtəŋnɛnɛ dɛlay.

35 Wəcərɛ kəlompəs labundɛ pənəŋkəl suray sasɔkɔ mɛr, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəsətɔ
suray sətət kɔ səsoku nsɛ ampusɛ yɛbəc ya dəKanu mɔ.
36 Pabifəli suray səlɔma, nsɛ andekɔboc nde kaŋkəra nkɛ kəyɔ walakɛ nwɛ
wementər danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel mɔ tekiriŋ ta nde aŋgbancan
disrɛ kəfo nkɛ səndekɔ səcbəpɛnɛ mɔ. Suray sosoku sɔ nsɛ ampusɛ MARIKI
mɔ.
37 Pəmar fɛ nəde nəclompəs suray səwurɛnɛ sa saŋsɛ nsɛ afum ŋaŋsopɛ kifəli
mɔ, pəmar səyɔnɛ nu səpusɛ fum nwɛ andəs dekiriŋ da yɛbəc ya MARIKI mɔ.
38 Nwɛ o nwɛ olompəs suray pəmɔ saŋsɛ, teta kəne ka si ambənc ŋobotu mɔ,
aŋwurɛ wəkayi aka Yisrayel dacɔ.

31

Alompəs a aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Mənəŋk iwe Betsalel tewe tɔn, wan ka Uri, wansɔ ka Hur, wəka kusuŋka
ka Yuda.
3 Ilas kɔ amera ŋa Kanu ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəcɛrŋɛ, pəsɔk domp, pəcərɛ yɛbəc fəp
mɔ,
4 ɛncərɛ kəpər yɛbəc ya kɛma, ya gbeti kɔ ya kɔpər,
5 kəpat ka masar momotər-motər kɔ kəsɛt mi dəfərɛm, kəpat ka tɔk, kɔ
dɛcɛrəŋ da yɛbəc fəp.
6 Isɔŋ kɔ wəmar nwɛ ɔyɔnɛ Oholiyab wan ka Ahisamak wəka kusuŋka ka
Dan, k'isɔŋ sɔ afum alɔma dɛcɛrəŋ. Ŋa ŋ'andekɔbɛrɛnɛ kəbəc ka tɔkɔ isom əm
mɔ fəp:
7 Kəyɛfɛ ka aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu kəbəp ka kaŋkəra nkɛ kəyɔ walakɛ
nwɛ wementər danapa da MARIKI k'aka Yisrayel mɔ, kəkɔ afɛŋk ŋɔsɔksɛ
kiciya, kɔ yosumpər-sumpər ya aŋgbancan,
8 kəlɛk amɛsa kɔ yosumpər-sumpər ya ŋi, pɛdɛtɛ səlamp pa kɛma kəsoku pɛs,
kəbəp ka yosumpər-sumpər ya pi, tetek pɔcɔfɛ MARIKI suray,
9 tetek tolonŋnɛ pa pɔcɔl pɔcɔf kɔ yosumpər-sumpər ya pi, kəsamp kɔ
pɛcəmɛnɛ pa ki,
10 yamos ya dəKanu ya Aruna wəloŋnɛ kɔ yuruya yɔn nyɛ ŋande kəcbɛrnɛ kɔ
ŋandebəc'em-ɛ.
11 Moro məbəy kɔ labundɛ dobotu ambənc da aŋgbip ŋosoku, acɛrəŋ ŋalompəs
yi pəmɔ tɔkɔ isom əm ti mɔ.»

Simiti dəsɔk da kəŋesəm

12 Kɔ MARIKI oloku Musa:
13 «Məloku aka Yisrayel: Nəde nəcleləs dəsɔk da kəŋesəm dem, tendeyɔnɛ ina
kɔ nəna aka Yisrayel dacɔ tɛgbɛkərɛ haŋ dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp da yuruya yonu,
ti tendesɔŋɛ ŋacərɛ a in'ɔyɔnɛ MARIKI mmɛ məŋsɔkəs nu, nəyɔnɛ afum aŋɛ
ampus'em mɔ.
14 Nəde nəcleləs dəsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ MARIKI mɔ, bawo dəsɔk
dopus dɔ nnɔ nəyi mɔ. Nwɛ o nwɛ ɔntələləs di mɔ, andif kɔ. Fum nwɛ o nwɛ
ɛmbəc tɛbəc dəsɔk dadɔkɔ mɔ, aŋwurɛ kɔ aka Yisrayel dacɔ.
15 Nəde nəcbəc mata camət-tin, mba simiti tataka ta camət-mɛrəŋ tɔyɔnɛ
dəsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ MARIKI mɔ. Fum nwɛ o nwɛ ɛmbəc dəsɔk da
kəŋesəm dadɔkɔ mɔ, andif kɔ.
16 Pəmar aka Yisrayel ŋaleləs dəsɔk da kəŋesəm. Ŋacəmɛ sariyɛ sa di darəŋ
dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp, tɔyɔnɛ tɛcaŋsɛ ta danapa da tɛm o tɛm.
17 Tɛgbɛkərɛ tantɛ tendeyi oŋ ina k'aka Yisrayel dacɔ tɛm o tɛm. Bawo
mata camət-tin mɔ MARIKI ɛnabəc antɔf kɔ kɔm, tataka ta camət-mɛrəŋ k'ɛsak
yɛbəc, k'eŋesəm.»

18 Ntɛ MARIKI elip kəlok-lokər Musa nde tərə ta Sinayi mə, k'əsəŋ Musa walakɛ wa masar mɛrəŋ nwɛ wementər danapa dən kə aka Yisrayel mə, nwɛ MARIKI ɛnacicɛ mɛlər mən yati mə.

32

Aka Yisrayel kələsər kəŋan danapa kə Kanu

32-34

Tura ta kɛma

1 Kə aka Yisrayel ŋanəŋk ntɛ Musa oncwon kətor kəyɛfɛ ka nde tərə kəroŋ mə. Awa, k'afum ŋaŋkə ŋaloŋkanɛ nnə Aruna eyi mə, kə ŋaloku: «Məlompsɛ su canu cəkət su fər kiriŋ, bawo Musa fum wəkawɛ ɛmpɛnɛ su Misira mə, səncərɛ fɛ ntɛ təsətə kə mə.»

2 Kə Aruna oloku ŋa: «Nəwurɛ yadələŋəs ya kɛma nyɛ aran anu, awut anu arkun kə aran, ŋambɛrəsnɛ mə, nəkɛr'em yi.»

3 K'afum aka Yisrayel fəp ŋawurɛ-wurɛ yadələŋəs ya kɛma nyɛ ŋanabɛrəsnɛ dələŋəs mə, kə ŋasəŋ yi Aruna.

4 Kə Aruna ɛmbaŋsər ŋa yi dəwaca, k'ɛŋgbɛcɛ tɛrəŋka ta tura towut anata. K'aka Yisrayel ŋaloku: «Kanu kam kə kaŋkɛ, Yisrayel, nkɛ kəmpɛn'am atəf ŋa Misira mə.»

5 Ntɛ Aruna ɛnəŋk ti mə, k'olompəs tetek toloŋnɛ tura tatəkə tekiriŋ. K'oŋkulɛ: «Alna amboc MARIKI kəsata!»

6 Dəckəsək k'aka Yisrayel ŋayɛfɛ bətbət suy kə ŋaŋkɛrɛ yoloŋnɛ yəcəf kə yoloŋnɛ ya kəpaŋnɛ pəforu. Kə ŋandɛ, ŋandi yeri, ŋamun, kə ŋayɛfɛ kəwoləs-woləs.

7 Kə MARIKI oloku Musa: «Mətor katəna katəna, bawo afum am aŋɛ məsolɛ kəwurɛnɛ atəf ŋa Misira mə, ŋanciya pəpəŋ.

8 Ŋambɛlkər kəgbaymɛ dəpə dəkə imentər ŋa mə. Tɛrəŋka ta tura ta afɛc tə ŋalompəs, kə ŋantontnɛnɛ pi, kə ŋaloŋnɛnɛ pi, haŋ kə ŋaloku: ‹Canu conu cə cancɛ Yisrayel ncɛ cəwurɛnɛ nu atəf ŋa Misira mə!›»

9 Kə MARIKI oloku Musa: «Awa, inəŋk ntɛ afum akaŋɛ ŋayi mə, ataŋi ləŋəs ŋə ŋayənɛ fəp faŋan.

10 Ndɛkəl oŋ məc'em, kətɛl'em kə pander nnə ŋayi mə, kəmələk ŋa k'inder fəp faŋan, mba məna indesəŋ'am kəyə yuruya yɛlarəm məyənɛ wəka atəf ŋəpəŋ.»

11 Kə Musa ɛlɛtsɛnɛ MARIKI Kanu kən kəŋaŋnɛ, k'oloku kə: «MARIKI, ta ake tə pəntɛlɛn'am nda afum am-ɛ, aŋɛ məwurɛnɛ Misira fənəntər fam fəpəŋ kə səkət sa kəca kam mə-ɛ?»

12 Tendesəŋɛ aka Misira ŋandeloku: «Kəyə kəŋan pəlɛc kə MARIKI owurɛnɛ aka Yisrayel atəf ŋa Misira, kəkədif kəŋan nde dəmərə, pəmələk ŋa, pənim ŋa antəf kəroŋ!» Mətorɛ abəkəc ta məyə ti, məbupərɛ kəyə ka afum am pəlɛc!

13 Məcɛm-cɛmnɛ Abraham, Siyaka kə Yakuba, acar am aŋɛ mənaloku, məcdɛrəm mənasərka: «Indesəŋɛ afum am kəla pəmə cəs ca darenc. Indesəŋ yuruya yam atəf ŋaŋɛ fəp nŋɛ iloku ta ŋi mə, ŋəyənɛ oŋ kɛ kəŋan doru o doru.»

14 Kə MARIKI ombupərɛ sə pəlɛc pəkə ɛnacɛm-cɛmnɛ kəyə afum ən mə.

15 Kə Musa ontor kəyɛfɛ ka tərə kəroŋ, pətəmpər walakɛ nwɛ mɛrəŋ, pacicəs wi bəkəc yayi mɛrəŋ fəp.

16 Walakɛ wawəkə mɛrəŋ, yɛbəc ya Kanu yɛnayi, nkən Kanu ɛnacicəs wi kəroŋ kəca kən.

17 Ntɛ Yosuwe ene aka Yisrayel kəkulɛ-kulɛ mə, k'oloku Musa: «Sim sa kəwan s'iŋne saŋsɛ nde saŋka disrɛ.»

18 Kə Musa oloku kə: «Ala bafə sim sa kəsətə kətam ka kəyɛfərɛnɛ sə, bafə sim sa kəpariya kəyɛfərɛnɛ sə ina iyi kəne. Sim sa kəsata sə ina iyi kəne.»

19 Ntɛ ɔlətərnɛ saŋka mə, k'ɛnəŋk tɛrəŋka ta tura towut, k'ɛnəŋk sɔ afum ŋacpisɛ. Awa, kɔ pəntɛlɛ Musa, k'ɛŋgbal walakɛ wa masar wawəkɔ ɛnatəmpər mə, kɔ wɔŋkɔ wɛwɛslɛ-wɛslɛ nde tərə dəntəf.
20 Kɔ Musa ɛlɛk tɛrəŋka tatəkɔ ŋanalompəs mə, k'ɔŋkɔ pəbɛr pi dənɛnc. Kɔ Musa embifəli yɛlpəs yɔkɔ yɛnacəmɛ mə, k'ɛlɛk yi k'ɛŋgbal dəromun ndɛ ɛnasɔŋ aka Yisrayel kəmun mɔ.
21 Kɔ Musa ɛŋkafəlɛ nnɔ Aruna eyi mə, k'eyif kɔ: «Cəke cɔ aka Yisrayel ŋayɔ əm ntɛ məsɔŋɛ ŋa kiciya kəpɔŋ kaŋkɛ mə?»
22 Kɔ Aruna oloku: «Ta pətɛl'am, mariki mem! Məna yati məncərɛ aka Yisrayel: Ŋambətər mes mɛlɛc.
23 Ŋa ŋalok'im: ‹Məlompsɛ su canu ncɛ cəndekət su kiriŋ mə, bawo səncərɛ fɛ ntɛ təsətɔ Musa nwɛ ɛnawurɛnɛ su atəf ŋa Misira mɔ.›
24 K'iloku ŋa a nwɛ o nwɛ ɔŋyɔ peyesnɛnɛ pa kɛma mə pəwurɛ pi! Kɔ ŋasɔŋ im yi, k'imbɛr yi dənɛnc, kɔ tura towut tantɛ towur di disrɛ.»

Kətərəs

25 Kɔ Musa ɛnəŋk ntɛ antəsətam kədusum afum mə, bawo Aruna ɛnasak ŋa ŋacyɔ təkɔ ŋafaŋ mə, kɔ təsɔŋɛ ŋa kəyɔ təkɔ tɛŋlapəs ŋa nnɔ aterɛnɛ aŋan ŋayi mɔ.
26 Kɔ Musa ɔŋkɔ pəcəmɛ dəkusuŋka da saŋka, k'oloku: «Nəna aŋɛ nəyinɛ MARIKI mə, nəder nnɔ iyi mɔ!» K'aka kusuŋka ka Lewy fəp ŋaŋkɔ ŋamɛpnɛ Musa dəntəf.
27 Kɔ Musa oloku ŋa: «Ntɛ tɔ MARIKI, Kanu ka Yisrayel kəloku: ‹Nwɛ o nwɛ pəlɛk dakma dɔn, pəcop nnɔ dəkusuŋka da saŋka haŋ dəkələpsər da si, kədifət awɛnc anu, anapa anu k'akomɛnɛ anu.›»
28 Dəsək dadəkɔ k'aLewy ŋaleləs dim da Musa, kɔ təsɔŋɛ aka Yisrayel afum wul maas (3.000) kəfi.
29 Kɔ Musa oloku aLewy: «Kəyɛfɛ məkɔ andəs nu nəyɔnɛ oŋ afum aŋɛ ŋandeyi yɛbəc ya MARIKI mə, bawo nənesərnɛ fɛ kədif ka awut anu kɔ awɛnc anu aŋa. MARIKI pəpocɛ nu məkɔ pətət!»

Musa ɛlɛtsɛnɛ Kanu kəŋaŋnɛnɛ ka aka Yisrayel

30 Dəckəsək, kɔ Musa oloku aka Yisrayel: «Nənciya pəpɔŋ! Ndɛkəl oŋ kəpɛ k'inder nde MARIKI eyi mə. Təlɔma ikətam kəsətər kɔ kəsɔkəs ka kiciya konu.»
31 Kɔ Musa oluksərnɛ nde MARIKI eyi mə, k'oloku: «Məŋaŋnɛ MARIKI! Afum akaŋɛ ŋanciya pəpɔŋ, ŋalompəs canu ca kɛma.
32 Məŋaŋnɛnɛ ŋa kiciya kəŋan, ilɛtsɛn'am! Kɔ məyɔ fɛ ti-ɛ, mənim ina tewe nde buk bəkɔ mənacic mɔ.»
33 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Fum nwɛ enciy'em mə, iŋliŋ tewe tən buk bem disrɛ.
34 Ndɛkəl oŋ, məkɔ, məsolɛ afum am məkekərɛ ŋa kəfo nkɛ imentər əm mɔ. Mɛlɛkɛ mem mendekɔ yi nu kiriŋ, mba dəsək ndɛ inder kəbocɛ nu kiti nde nəyi mə, indesɔŋ ŋa ayɛk ŋa kiciya kəŋan.»
35 Kɔ MARIKI osut aka Yisrayel, bawo ŋanacəmɛ Aruna darəŋ, a wəkakɔ pəlompsɛ ŋa tɛrəŋka ta tura towut.

33

Kanu kəloku Musa kəlɛk dəpɔ ŋakɔ

1 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Nəyɛfɛ kəfo kaŋkɛ, məna k'aka Yisrayel aŋɛ məmpɛnɛ atəf ŋa Misira mɔ. Nəkɔ nde atəf ŋɔkɔ inadɛrmɛ Abraham, Siyaka, kɔ Yakuba mə, icloku: ‹Indesɔŋ ŋi yuruya yam.›
2 Indesak mɛlɛkɛ meyi nu kiriŋ, indekɔbɛləs aKanaŋ, aMər, aHit, aPerisi, aHiwy, kɔ aYebus,

3 atəf ŋaŋəkə ŋomboŋ dalɛ k'awop mə. Mba ifədesolɛ nu inasərka, iŋnesɛ ta idekəlip nu kədifət, bawo afum ataŋi ləŋəs ŋə nəyənɛ.»
4 Ntɛ aka Yisrayel ŋane moloku mebeŋəsnɛnɛ maməkə mə, kə ŋanənɛ mi kəbal, nwɛ o nwɛ ɛnayesnɛ fɛ sə.
5 Kə MARIKI oloku Musa: «Məloku aka Yisrayel: Afum ataŋi ləŋəs ŋə nəyənɛ. K'isolɛ nu kəkə tɛm tepic gbəcərəm-ɛ, iŋmələk nu dəpə. Nəwurɛ yeyesnɛnɛ yonu indeməmən ntɛ indeyə nu mə.»
6 Ti disrɛ, k'aka Yisrayel ŋaŋgbek-gbeki yeyesnɛnɛ yaŋan fəp kəyɛfɛ ka tərə ta Horɛb.

Aŋgbancan ŋɛbəpsɛnɛ kə Kanu

7 Kə Musa ɛlɛk aŋgbancan k'ɛncəmbər ŋi nkənsərka saŋka todoru pəwak kəbəlɛnɛ ŋi. K'ewe di «Aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kə Kanu.» Nwɛ o nwɛ ɛncfaŋ tes nnə MARIKI eyi mə, mɛnɛ wəkayi pəwur saŋka disrɛ pəder nde aŋgbancan ŋaŋəkə.
8 Kə Musa ende kəcwur kəkə daŋgbancan-ɛ, aka Yisrayel fəp ŋaŋyɛfɛ. Ŋacəmɛ-cəmɛ cusuŋka ca cəbal cəŋan ŋagbətnɛ kə haŋ pəbɛrɛ aŋgbancan ŋaŋəkə disrɛ.
9 Kə Musa elip kəbɛrɛ aŋgbancan ŋaŋəkə disrɛ-ɛ, acul ŋa kəp ŋotor ŋɛcəmɛ dəkusuŋka da aŋgbancan ŋaŋəkə, MARIKI pəlok-loku kə Musa.
10 K'aka Yisrayel fəp ŋanəŋk təkə kəp kənccəmɛ kəsuŋka ka aŋgbancan mə, ŋayɛfɛ fəp faŋan ŋatontəsnɛ nwɛ o nwɛ nde kusuŋka ka abal ŋən.
11 MARIKI pəlok-lokər Musa ŋatɛfərɛnɛ, pəmə ntɛ fum endelok-lokər wanapa kən mə. Kə telip-ɛ, Musa pəlukus nde dəsaŋka. Mba wəmarsɛnɛ kən wətɛmp Yosuwe wan ka Nun ɛncyɛfɛ fɛ aŋgbancan ŋaŋəkə disrɛ.

MARIKI kəlok-loku kən kə Musa

12 Kə Musa oloku MARIKI: «Məməmən, məlok'im: ‹Məsolɛ aka Yisrayel,› mba məmentər f'em fum nwɛ məyi kəsom kədemar im mə. Ti disrɛ məloku: ‹Incərɛ tewe tam, k'iyɛk-yɛk əm, kə kəmar ka kəbətər kem kəmbəp əm.›
13 Ndɛkəl oŋ ilɛtsɛn'am, kə pəyənɛ a məmar im teta kəbətər kam-ɛ, məsəŋ'em kəcərɛ səpə sam. Təŋsəŋ'em kəcər'am, təsəŋ'em sə kəmar ka kəbətər kam kəsol'em. Məməmən afum a atəf ŋaŋɛ, akam ŋə!»
14 Kə MARIKI oloku Musa: «Inasərka, in'endekə kə məna! Isəŋ əm sə pəforu.»
15 Kə Musa oloku: «Kə pəyənɛ a məfəkə-ɛ, ta məsəŋɛ su kəpɛ nnə de.
16 Cəke c'andetam kəcərɛ a məyɛk-yɛk su ina kə afum am-ɛ? Kəyi kam su dacə gbəcərəm kəntam kəmentər kəgbɛy kosu kə afum alpəs aka doru.»
17 Kə MARIKI oloku Musa: «Indeyə təkə məloku mə. Incərɛ tewe tam, k'iyɛk-yɛk əm, kə kəmar ka kəbətər kem kəmbəp əm.»
18 Kə Musa oloku MARIKI: «Məmentər im nərə da debeki dam, ilɛtsɛn'am.»
19 Kə MARIKI oloku Musa: «Indecepərɛn'am fər kiriŋ dobotu dem amera, icbonc sə tewe ta MARIKI fər yam kiriŋ. Iŋaŋnɛnɛ nwɛ iŋfaŋ kəŋaŋnɛnɛ mə, indeyənɛ fum nənəfər nwɛ indefaŋ kəyənɛ nənəfər mə.»
20 Kə MARIKI endeŋər: «Məfədetam kənəŋk im kəro məna Musa, bawo fum əfətam kənəŋk im kəro wəkayi pəyi sə doru.»
21 Kə MARIKI oloku: «Kəfo kə kaŋkɛ ina kəsək, məcəmɛ tasar tantɛ kəroŋ.
22 Kə nərə da debeki dem dendenacepər-ɛ, indebɛr əm abi ŋa tasar disrɛ, ikump əm kəca kem haŋ iclip kəcepər.
23 K'ilip kəcepər-ɛ, a idəliŋ kəca kem, tɛm tatəkə məntam kənəŋk im kumunt, mba afətam kənəŋk im kəro.»

34

Walakɛ wofu wa sariyɛ

1 Kɔ MARIKI oloku Musa: Məpat walakɛ mɛrəŋ wa masar pəmɔ wɔcɔkɔ-cɔkɔ, indecicəs moloku məkɔ mɛnayi walakɛ wɔcɔkɔ-cɔkɔ wawɔkɔ mənapor-poru mɔ kəroŋ.
2 Məlompəsnɛ bətbətana. Mədena mənuŋkɛnɛ kəpɛ nnɔ tərɔ ta Sinayi kəroŋ, məkɔ məcəmɛ fər yem kiriŋ dəndo tərɔ dətelempan.
3 Ali fum ta pəpɛ kɔ məna, ta panəŋk sɔ fum tərɔ kəroŋ. Kəyɛfɛ ka ŋkesiya, cir, cəna ta yələtərnɛ di kəsɔmət!
4 Kɔ Musa ɛmpat walakɛ wa masar mɛrəŋ pəmɔ wɔcɔkɔ-cɔkɔ. Kɔ Musa ɛyɛfɛ bətbət suy k'ɛmpɛ nde tərɔ ta Sinayi kəroŋ pətɔmpər walakɛ wa masar wawɔkɔ mɛrəŋ pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom kɔ ti mɔ.
5 Kɔ MARIKI ontor dəkəp, k'ɔŋkɔ pəyi Musa kəsək, k'omboncnɛ tewe tən: «MARIKI.»
6 Kɔ MARIKI encepər Musa fər kiriŋ pəcloku: «MARIKI, MARIKI, Kanu k'iyɔnɛ nkɛ kəŋyɔnɛ nənɔfər, kəcŋaŋnɛnɛ mɔ, Kanu nkɛ pəntɔbɛlkər kətɛlɛ mɔ, Kanu nkɛ kəŋsektərnɛ danapa da ki mɔ.
7 Kanu k'iyɔnɛ nkɛ kəntɔmpər kəsektərnɛ danapa da fum haŋ dɛtɛmp wul win mɔ, Kanu nkɛ kəŋaŋnɛnɛ afum kiciya kəŋan, kətɔcəŋkəl kəŋan kɔ pəlɛc paŋaŋ mɔ. Mba kəfɔŋaŋnɛ kiti ka fum nwɛ ɛndəkət mɔ, fum nwɛ enciya mɔ iŋsɔŋ kəway kəlɛc kɔn yuruya yɔn dɛtɛmp maas, haŋ dɛtɛmp maŋkəlɛ.»
8 Kɔ Musa ɛmbɛlkər kəcəp tobu dəntɔf k'ontontnɛ.
9 Kɔ Musa oloku: «Mariki, ilɛtsɛn'am kɔ pəyɔnɛ a isɔtɔ kəmar ka kəbɔtər fər yam kiriŋ-ɛ, məder Mariki məsolɛ su. Afum ataŋi ləŋəs ŋɔ səyɔnɛ yati, mba məŋaŋnɛnɛ kiciya kosu kɔ pəlɛc posu, məlɛk su səyɔnɛ afum am.»

Kəgbəkərɛ sɔ kəsek danapa

10 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Danapa dɔ səndesek, fər ya afum am fəp kiriŋ, indeyɔ mes məpɔŋ mmɛ mɛntatɔyi doru dandɛ fəp mɔ, kɔ nda afum a tɔf yɛlpəs nyɛ mɔ. Aka Yisrayel aŋɛ ŋandekɛl əm mɔ, ŋandenəŋk yɛbəc ya MARIKI, tɔyɔ təpɔŋ ntɛ indeyɔ kɔ məna mɔ.»
11 «Məde məcyɔ ntɛ o ntɛ iŋkɔsom əm məkɔ kədeyɔ mɔ. Indekɔbɛləs fər yam kiriŋ Amər, aKanaŋ, aHit, aPerisi, aHiwy, kɔ aYebus.
12 Məkɛmbərnɛ ta nədekɔsek danapa kɔ afum aka tɔf nyɛ nəndekɔbɛrɛ mɔ, ta ŋadeyɔnɛ mowul aka Yisrayel dacɔ.
13 Nədekɔ nəcwɔkəc tetek toloŋnɛ taŋan, nəgbal masar motontnɛ maŋan mɛcəmbər, nəccɛpəs mogbu maŋan motontnɛ ma dəcanu.
14 Ta mədekɔ məctontnɛnɛ canu cəcuru, bawo tewe tən tɔyɔnɛ ‹MARIKI ma kəraca,› Kanu nkɛ kəyɔ kəraca mɔ.
15 Ta mədekɔsek danapa kɔ afum aka atɔf ŋaŋɔkɔ. Bawo kɔ teyi-ɛ, kɔ ŋandekɔsali ŋacloŋnɛ canu cəŋan-ɛ, ŋaŋw'am kəkɔtəŋnɛ ti, kɔ məŋkɔ oŋ-ɛ, məfɔtam kəyi ta məndi yeri yayɔkɔ ŋaŋkɔloŋnɛnɛ canu cəŋan mɔ-ɛ.
16 Kɔ nəfacɛ awut anu arkun awut aŋan aran-ɛ, awut aran akakɔ ŋandebɛrsɛ ŋa kəsali kɔ kəloŋnɛ kəŋan ka canu cəcuru.
17 Ta mədekɔlompəs canu ca fɛc de.»
18 «Mədekɔ məcboc kəsata ka cəcom cətɔyɔ lebin: Mata camət-mɛrəŋ ma ŋof ŋa Abib, mədekɔ məcsɔm cəcom ncɛ cəntɔyɔ lebin mɔ, pəmɔ ntɛ isom əm ti mɔ, bawo ŋof ŋa Abib, ŋaŋɔkɔ disrɛ ŋɔ mənayɛfɛ atɔf ŋa Misira.»
19 «Pokom pɔcɔkɔ-cɔkɔ porkun pa yɔcɔl fəp pemi pɔ, kəlɛkɛnɛ pokom porkun mpɛ yɔcɔl yonu yende yockom mɔ, kəlɛk wana, wir haŋ aŋkesiya.
20 Məndekɔ məcwurus səfale səwut nsɛ andekɔkom səcɔkɔ-cɔkɔ mɔ, aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin kɔ pəyɔnɛ fɛ ti ambiyofo, kɔ məntɔwurus si-ɛ, mətepi si kilim. Mədekɔ məcwurus awut am arkun acɔkɔ-cɔkɔ aŋɛ andekɔ packom'am mɔ.»

«Afɔde packɔ nde kəfo kem kəsoku waca wɔsɔkər.»
21 «Məndekɔ məcbəc mata camət-tin, məleləs tataka ta camət-mɛrəŋ ntɛ
tɔyɔnɛ dɔsɔk da kəŋesəm mɔ. Ali pəyɔnɛ a tɛm tebifti kɔ tɛtɛl tɔ məleləs pi.»
22 «Mədekɔ məcboc kəsata ka Mataka Moluksər, tɛm ntɛ məndekɔcop kətɛl
mɔ, kɔ kəsata ka Yɛtɛl tɛm ntɛ məndetɛl dəcəbɔf teren dəkələpsər mɔ.
23 Kəren o kəren, kəmaas kɔ aka Yisrayel arkun pəmar ŋader ŋamentərnɛ fər
ya Wəbɛ MARIKI Kanu ka aka Yisrayel kiriŋ.
24 Bawo indekɔbaŋər afum alɔma tɔf yaŋan ibɛrɛnɛ yonu ntɛ tɔŋsɔŋɛ yonu
yɛbɛk mɔ, ali fum ɔfɔdekɔtubucnɛ kəbaŋər nəna tɔf yonu tɛm tantɛ maas ta
teren disrɛ, ntɛ mənde kəckɔ dəkəmentərnɛ MARIKI Kanu konu fər kiriŋ mɔ.»
25 «Məfɔde məckɛr'em pɔcɔl poloŋnɛ kɔ paka pənɔŋkəl lebin, pəmar fɛ
məmɛŋk sɛm ya kəloŋnɛ ka kəcɛm-cɛməs ka Kəcepər ka mɛlɛkɛ medif kəyɛfɛ
dɔfɔy haŋ dɔckɔsɔk bətbət.»
26 «Mədekɔ məckɛrɛ nde kəlɔ ka MARIKI Kanu kam yokom yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya
antɔf ŋam. Ta mədekɔ məcpɛcɛ ambiyofo mɛsɛ ma kɛrɛ ka ŋi.»
27 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məcic moloku mamɛ, bawo moloku mamɛ
m'indesekɛ danapa kɔ məna k'aka Yisrayel.»
28 Kɔ Musa ŋayi kɔ MARIKI mata wəco maŋkəlɛ pibi kɔ daŋ. Endi fɛ peri,
omun fɛ domun. K'encicəs walakɛ nwɛ kəroŋ moloku ma sariyɛ sa danapa,
mɛtəkəs wəco.

Kəlukus ka Musa nde dəsaŋka

29 Kɔ Musa ontor kəyɛfɛ ka tərɔ ta Sinayi kəroŋ pətɔmpər walakɛ mɛrəŋ nwɛ
wementər danapa dɔn kɔ aka Yisrayel mɔ. Musa ɛnacərɛ fɛ a kəlok-loku kɔn
kɔ Kanu kənasɔŋɛ kɔ kəro kəmot.
30 Aruna kɔ aka Yisrayel fəp ŋaŋgbətnɛ Musa, ntɛ kəro kɔn kəncmot mɔ. Kɔ
ŋanesɛ kələtərnɛ kɔ.
31 Kɔ Musa ewe ŋa. Kɔ Aruna k'akiriŋ a kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp ŋander
nnɔ nkɔn Musa eyi mɔ, k'olok-lokər ŋa.
32 Ntɛ elip mɔ, kɔ aka Yisrayel alpəs aŋɛ ŋalətərnɛ kɔ oŋ, k'oloku ŋa moloku
məkɔ MARIKI ɛnasom kɔ nde tərɔ ta Sinayi kədeloku aka Yisrayel mɔ.
33 Ntɛ Musa elip kəlok-loku ŋa mɔ, k'ɛlɛk kəfakəl k'oŋkumpnɛ kəro.
34 Ntɛ Musa endebɛrɛ nde kəfo kəsoku kəkɔlok-loku kɔ MARIKI mɔ, k'eliŋnɛ
kəfakəl dəkəro. K'owur kəyɛfɛ ka dəndo kəfo kəsoku disrɛ-ɛ, pəloku aka
Yisrayel tɔkɔ MARIKI osom kɔ kədeloku ŋa mɔ.
35 Aka Yisrayel ŋancmɔmən kəro ka Musa ntɛ kəcmot mɔ. K'elip kəlok-lokər
ŋa, pəkumpnɛ sɔ kəro mɛnɛ dɔsɔk ndɛ ɔŋkɔ sɔ nde kəfo kəsoku disrɛ kəkɔlok-
loku kɔ MARIKI mɔ.

35

Kəcəmbər ka aŋgbancan ŋosoku

35-40

Simiti dɔsɔk da kəŋesəm

1 Kɔ Musa oloŋka aka Yisrayel fəp, k'oloku ŋa: «Ntɛ tɔ MARIKI osom a pacyɔ:
2 Mata camət-tin pabəc, mba tataka ta camət-mɛrəŋ, simiti, dɔsɔk da
kəŋesəm dɔ ndɛ ampusɛ MARIKI mɔ. Fum nwɛ o nwɛ ɛmbəc dɔsɔk dadɔkɔ mɔ,
andif kɔ.
3 Pəmar fɛ nəmot nɛnc dɔsɔk da kəŋesəm simiti nde wɔlɔ wonu.»

AYisrayel ŋaŋkɛrɛ kəfɛk kəŋan

4 Kɔ Musa oloku kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp: «Ntɛ tɔ MARIKI osom:
5 ‹Nəlɛk dəyɔsɔtɔ yonu nəfɛkɛ MARIKI. Wərkun nwɛ o nwɛ ɔsɔk abəkəc ŋɔtɔt,
pəkɛrɛ MARIKI kəfɛk: Kəyɛfɛ kɛma, gbeti, kɔpər,

6 cəloto cəgbət karɛ alom ŋa məntambɛnc, alom ŋeyim, ŋeyimbərər sɔ, cəloto ncɛ andunɛ səbeŋa sa kentəler kɔ cəfon ca wir mɔ,
7 kata ya ŋkesiya yorkun nyɛ aŋgbət karɛ alom ŋeyim mɔ, kata ya ntempeli, tɔk ya kasiya,
8 kɔ moro momotɛnɛ, labundɛ dobotu ambɔnc ndɛ ande pacgbuluŋ moro məbɔy, kɔ suray səbotu ambɔnc,
9 kɔ masar mətət mmɛ aŋwe onikəs mɔ, kɔ mətət məlɔma mmɛ andebɛr duma da efɔd kɔ yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc mɔ.
10 Acɛrəŋ aŋɛ ŋayi nu dacɔ mɔ fəp, ŋader ŋalompəs ca cəkɔ MARIKI osom nu kəlompəs mɔ fəp:
11 Dəkiyi dosoku, aŋgbancan fəp kɔ pokumpɛ pa ŋi, ŋkora ya ŋi, fərɛm fa ŋi, mogbu ma ŋi, gbat-gbata ya ŋi kɔ yɛcəmɛnɛ ya ŋi,
12 kaŋkəra ka dəKanu kɔ cəgbo ca ki kɔ afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya, kɔ kəloto kəŋɛrɛ,
13 amɛsa kɔ cəgbo ca ŋi, yosumpər-sumpər ya ŋi fəp kɔ cəcom ncɛ aloŋnɛnɛ Kanu mɔ,
14 pɛdɛtɛ səlamp kɔ yosumpər-sumpər ya pi, səlamp kɔ moro momotɛnɛ,
15 tetek mpɛ ancɔfɛ MARIKI suray mɔ, kɔ cəgbo ca pi, moro məbɔy, suray səbotu ambɔnc, kəloto kəŋɛrɛ kəŋkɔ andɛt aŋgbancan ŋosoku dəkusuŋka mɔ,
16 tetek toloŋnɛ yɔcɔf yɔcɔl kɔ manta ma kɔpər ya pi, cəgbo ca pi kɔ yosumpər-sumpər ya pi fəp, kəsamp kəbɛrɛ domun dɔsɔkəsnɛnɛ, kɔ pɛcəmɛnɛ pa ki,
17 cəloto ca saŋka, mogbu ma ci kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi, kɔ kəloto kəŋɛrɛ ka nde kusuŋka ka saŋka,
18 cəgbo cədɔf ca dəkiyi dosoku, ca saŋka, kɔ bənda yɔkɔ pəmar mɔ,
19 yamos yodu yɔkɔ pəmar pabɛrnɛ a pabəc yɛbəc nde aŋgbip ŋosoku mɔ, kɔ yamos ya dəKanu nyɛ Aruna kɔ awut ɔn ŋandekɔ ŋacbɛrnɛ a ŋacbəcɛ Kanu mɔ.›»
20 Kɔ kəloŋkanɛ k'aka Yisrayel fəp ŋayɛfɛ fər ya Musa kiriŋ.
21 Afum aŋɛ ŋanatesɛ bəkəc mɔ fəp, kɔ ŋaŋkɛrɛ MARIKI kəfɛk kəŋan teta yɛbəc ya aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, kɔ kəlompəs ka yamos ya dəKanu.
22 K'arkun kɔ aran ŋander. Afum aŋɛ ŋanayɔ bəkəc yosoku pɛs mɔ ŋaŋkɛrɛ yeyesnɛnɛ ya kɛma yadələŋəs, kurundɛ, yɛgbɛknɛ, cəsora kɔ yeyesnɛnɛ fəp nyɛ alompsɛ kɛma mɔ, kɔ ŋander ŋasɔŋ yi MARIKI kəloŋnɛ.
23 Aŋɛ ŋanayɔ cəloto ca alom ŋa məntambɛnc mɔ, alom ŋeyim, cəloto ca səbeŋa sa kentəler, ca cəfon ca wir, kata ya ŋkesiya yorkun nyɛ aŋgbət dəpəyim, kɔ kata ya ntempeli mɔ ŋaŋkɛrɛ yi fəp.
24 Aŋɛ ŋanamɛŋkərnɛ kəsək kəfɛk ka gbeti kɔ kɔpər mɔ, ŋaŋkɛrɛ yi MARIKI. Aŋɛ ŋanayɔ tɔk ya kasiya mɔ, ŋaŋkɛrɛ yi teta yɛbəc yayɔkɔ.
25 K'aran acɛrəŋ ŋandunɛ cəloto ca suwa waca waŋan, kɔ ŋaŋkekərɛ ncɛ ŋanadu mɔ, cəloto ca alom ŋa məntambɛnc, alom ŋeyim, alom ŋa bulu kɔ cəloto ca səbeŋa sa kentəler.
26 Aran acɛrəŋ alɔma aŋɛ ŋanatesɛ bəkəc mɔ, kɔ ŋandunɛ cəloto cətelər cəfon ca cir.
27 K'akiriŋ aka Yisrayel ŋaŋkɛrɛ masar ma onikəs kɔ masar mətət məlɔma mmɛ pəmar pabɛrəs duma da efɔd kɔ yuba nyɛ wəloŋnɛ wəpɔŋ ɛŋgbɛknɛ dɛbəkəc mɔ,
28 kɔ suray səbotu ambɔnc, kɔ moro momotɛnɛ dəsəlamp, moro məbɔy kɔ suray nsɛ ancɔf mɔ.
29 Arkun kɔ aran aŋɛ o aŋɛ ŋanatesɛ bəkəc kəfɛkɛ yɛbəc nyɛ MARIKI ɛnasom Musa mɔ, fəp ŋanakɛrɛ MARIKI kəpocɛ kəŋan bəkəc yosoku pɛs.

Betsalel kɔ Oholiyab ŋasumpər yɛbəc

30 Kɔ Musa oloku aka Yisrayel: Nəmɔmən, MARIKI ewe Betsalel tewe tɔn,
wan ka Uri wansɔ ka Hur wəka kusuŋka ka Yuda,
31 k'ɛlas kɔ amera ŋa Kanu ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəcɛrŋɛ, pəsɔk domp, pəcərɛ yɛbəc fəp
mɔ.
32 Ɛncərɛ kəpər yɛbəc ya kɛma, ya gbeti, kɔ ya kɔpər,
33 kəpat ka masar momotər-motər, kɔ kəsɛt mi dəfərɛm, kəpat ka tɔk, kɔ
dɛcɛrəŋ da yɛbəc fəp, kɔ kəpər ka yi.
34 Kɔ Kanu kəmpocɛ Betsalel pətət ntɛ tɔŋsɔŋɛ pətam kətəksɛ afum alɔma
dɛcɛrəŋ dadɔkɔ fəp mɔ, kɔ kəmpocɛ sɔ Oholiyab wan ka Ahisamak wəka
kusuŋka ka Dan pətət papɔkɔ.
35 MARIKI ɛnalas ŋa dɛcɛrəŋ ŋactam kəbəc ka yɛbəc yayɔkɔ fəp, kəyɛfɛ ka
kəpat, kənɛkəs, kəcɛm, kədu cəloto ca alom ŋa məntambɛnc, alom ŋeyim, cəloto
cəfəfər kɔ cəloto cətelər, kɔ kəpər ka yɛbəc fəp.

36

1 Kəyɛfɛ ka Betsalel kəkɔ ka Oholiyab kəbəp ka acɛrəŋ alpəs akɔ MARIKI
ɛnasɔŋ dɛcɛrəŋ kɔ dosoku səbomp ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋacərɛ yɛbəc ya nde aŋgbip
ŋosoku ŋasumpər yɛbəc ŋasurɛnɛ yi pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti mɔ.
2 Kɔ Musa ewe Betsalel, Oholiyab kɔ acɛrəŋ akɔ MARIKI ɛnabɛr dosoku
səbomp mɔ, aŋɛ bəkəc yaŋan yɛnasumpər kəbəc yɛbəc yayɔkɔ mɔ.
3 Kɔ ŋasɔtər Musa ca cəkɔ aka Yisrayel ŋanafɛk teta kəlompəs kɔ yɛbəc ya
aŋgbip ŋosoku mɔ. Bətbət o bətbət anckɛrɛ Musa yɛfɛk tuŋ, bəkəc yosoku pɛs.
4 Awa afum acɛrəŋ aŋɛ ŋanasumpər yɛbəc fəp ya aŋgbip ŋosoku mɔ,
ŋancəmbərəs nwɛ o nwɛ yɛbəc yɔkɔ ɛnayi mɔ.
5 Kɔ ŋander ŋaloku Musa: Afum ŋayi kəcepərər kəkɛrɛ ka yɛfɛk teta yɛbəc yɔkɔ
MARIKI osom kəlompəs mɔ.
6 Kɔ Musa osom padəŋk saŋka disrɛ fəp: Ali fum, pəyɔnɛ wərkun pəyɔnɛ
wəran, ta pətɛn sɔ pɛfɛkɛ aŋgbip ŋosoku! K'ayamsər oŋ afum kənaŋkanɛ kəkɛrɛ
ka yɛfɛk yɛcəmbərɛ ya aŋgbip ŋosoku.
7 Yɛfɛk nyɛ anabaŋəs mɔ yɛnctəŋnɛ haŋ yecepərər teta yɛbəc nyɛ pənamar
kəbəc mɔ.

Aŋgbip ŋosoku

8 Afum acɛrəŋ aŋɛ ŋancbəc mɔ fəp, ŋalompsɛ dəkiyi dosoku cəpol wəco ca
səbeŋa sa kentəler, alom ŋa məntambɛnc, alom ŋa bulu, k'alom ŋeyim, padu
ci kəroŋ lulu ya mɛlɛkɛ kerub, yɛbəc ya acɛrəŋ yɛnayi.
9 Dobolu da cəpol cacɔkɔ fəp dɔyɔ nkɛ o nkɛ cururu wəco mɛrəŋ kɔ camət-
maas (28) kɔ dowokulu da kəpol nkɛ o nkɛ dɔyɔ cururu maŋkəlɛ, cəpol fəp
cənatəŋnɛnɛ potubuc.
10 K'ɛŋgbɛtlɛnɛ-gbɛtlɛnɛ cəpol kəcamət kin kin, k'ɛŋgbɛtlɛnɛ-gbɛtlɛnɛ sɔ cəkɔ
kəcamət.
11 Kɔ ŋawes-wesɛ dobol da kəloto kəcɔkɔ-cɔkɔ kəkəsək səbeŋa s'alom ŋa
məntambɛnc, kɔ ŋanut yi, kɔ ŋayɔ sɔ tin tayi kəpol ka kəloto ka mɛrəŋ.
12 Dobol da cəloto cacɔkɔ mɛrəŋ, k'ewes-wesɛ di səbeŋa wəco kəcamət (50),
k'onut yi, k'ɔsɔŋɛ yewes-wesi ya cəloto cacɔkɔ mɛrəŋ fəp kəsurɛnɛ yin yin.
13 K'olompəs ŋkora wəco kəcamət (50) ya kɛma nyɛ ɛnacɛpərɛnɛnɛ cəloto
cacɔkɔ mɛrəŋ mɔ, kɔ tɔsɔŋɛ cəloto ca dəkiyi dosoku kəyɔnɛ kin.
14 Ntɛ elip mɔ, k'olompsɛ cəpol ca kəloto kətelər wəco kɔ pin cəfon ca wir, ncɛ
ɛnalompsɛ dəkiyi dosoku mɔ, k'emperi ci dəkiyi dosoku kəroŋ.
15 Kəpol nkɛ o nkɛ kənayɔ dobolu da cururu wəco maas (30), kɔ dowokulu
dɔyɔ cururu maŋkəlɛ. Cəpol ncɛ wəco kɔ pin (11) cənatəŋnɛnɛ potubuc.
16 K'ɛŋgbɛtlɛnɛ taciŋa cəpol ncɛ kəcamət, k'ɔyɔ sɔ tin tayi cəkɔ camət-tin.

17 K'olompəs yewes-wesi wəco kəcamət (50) kəpol kəkəsək ka yɛgbɛtlɛnɛ yɔcɔkɔ-cɔkɔ, k'onut yi. Kəpol kəkəsək ka yɛgbɛtlɛnɛ ya mɛrəŋ yɔkɔ k'olompəs yewes-wesi wəco kəcamət (50), k'onut sɔ yayɔkɔ.
18 K'olompəs ŋkora wəco kəcamət (50) ya kəpər, k'ɛŋgbɛkərɛnɛ yi kɔ tɔsɔŋɛ aŋgbancan kəyɔnɛ ŋin.
19 K'olompsɛ pokumpɛ pa aŋgbancan pɔcɔkɔ-cɔkɔ kata ya ŋkesiya yorkun nyɛ anagbət karɛ kəyim mɔ, k'oŋkumpɛ tamɛrəŋ kata ya ntempeli.
20 K'olompsɛ dəkiyi dosoku tək ya kasiya fərɛm k'ɛncəmbər fi.
21 Dobolu da fərɛm o fərɛm dɛnayɔ cururu wəco kɔ dowokulu da fi kururu katin kɔ dacɔ.
22 Fərɛm o fərɛm fənayɔ sek mɛrəŋ nyɛ yɛnasol mɔ, tatɔkɔ t'ɛnayɔ sɔ fərɛm fa dəkiyi dosoku fəp.
23 K'olompəs fərɛm wəco mɛrəŋ (20) fa kəca kətɔt ka nde dec dɛmpɛ da dəkiyi dosoku mɔ.
24 K'olompəs yɛcəmɛnɛ wəco maŋkəlɛ (40) ya gbeti nyɛ ɛnacəmbər tantɔf ta fərɛm wəco mɛrəŋ (20). Fərɛm o fərɛm fənayɔ yɛcəmɛnɛ mɛrəŋ, kəsurɛnɛ ka bi nyɛ antam kəsɛt sek mɛrəŋ yɔkɔ fərɛm fəyɔ mɔ.
25 K'olompəs sɔ fərɛm wəco mɛrəŋ (20) fa kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ da dəkiyi dosoku mɔ,
26 kɔ yɛcəmɛnɛ wəco maŋkəlɛ (40) ya gbeti, ti tɔ tatɔkɔ yɛcəmɛnɛ mɛrəŋ yɛnayi fərɛm fin tantɔf.
27 K'olompəs fərɛm camət-tin fa tɔgbɔkɛnɛ ta dəkiyi dosoku, kəca ka ntende dec dɛŋkalɛ mɔ,
28 k'olompəs fərɛm mɛrəŋ taciŋa fa moŋkubut ma tɔgbɔkɛnɛ pa dəkiyi dosoku.
29 K'ɛŋgbɛpɛnɛ fərɛm fafɔkɔ mɛrəŋ kəyɛfɛ tantɔf k'oŋkotərnɛ fi takəroŋ kəsora kin. K'ɔyɔ tin tayi fərɛm nfɛ mɛrəŋ, nfɛ fənayi moŋkubut yayɔkɔ mɛrəŋ mɔ.
30 Fərɛm camət-maas fənayi, kɔ yɛcəmɛnɛ wəco kɔ camət-tin (16) ya gbeti, ti tɔ tatɔkɔ fərɛm o fərɛm fənayɔ yɛcəmɛnɛ mɛrəŋ tantɔf.
31 K'ɛmpat cəgbo ca kətɔk ka kasiya kəcamət ncɛ cənasumpər fərɛm fəp fa kəsək kin ka dəkiyi dosoku mɔ.
32 Cəgbo kəcamət ca fərɛm fa kəsək ka mɛrəŋ ka dəkiyi dosoku, kɔ cəgbo kəcamət sɔ cəsumpərɛ fərɛm fa tɔgbɔkɛnɛ ta dəkiyi dosoku, ntende dec dɛŋkalɛ mɔ.
33 K'olompəs kəgbo kəracɔ nkɛ kənacepər fərɛm fa kəsək kin fəp dacɔ mɔ, kəyɛfɛ fərɛm fəcɔkɔ-cɔkɔ haŋ kəbəp fəlpəs.
34 K'osop fərɛm fəp kɛma, k'olompəs cəsora ca kɛma nde pənamar cəgbo cəcepər mɔ, k'osop sɔ ci kɛma.
35 K'olompsɛ kəloto kəkəŋkɛ səbeŋa sa kentəler sa alom ŋa məntambɛnc, sa alom ŋa bulu kɔ sa alom ŋeyim. K'ondu kəloto kaŋkɔ kəroŋ mɛlɛkɛ kerub, yɛbəc ya wəcɛrəŋ kədu yɛnayi yayɔkɔ.
36 K'ɛmpatɛ ki mogbu maŋkəlɛ ma kətɔk ka kasiya, k'osop mi kɛma. Mogbu mamɔkɔ mɔ anabɛr ŋkora ya kɛma. K'olompsɛ mogbu mamɔkɔ yɛcəmɛnɛ maŋkəlɛ ya gbeti.
37 Dəkusuŋka d'aŋgbancan, k'ondunɛ kəloto kəŋɛrɛ səbeŋa sa kentəler, k'ənəŋksəl si səbeŋa sa alom ŋa məntambɛnc, sa alom ŋa bulu kɔ sa alom ŋeyim.
38 K'olompsɛ kəloto kəŋɛrɛ mogbu kəcamət kɔ ŋkora, k'osop yɛnɛkəs ya mogbu takəroŋ kɔ gbat-gbata ya mi kɛma. Yɛcəmɛnɛ ya mi kəcamət, kəpər kənayi.

37

Kaŋkəra ka sede sa danapa

1 Kɔ Betsalel olompsɛ kaŋkəra ka sede sa danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel
kətɔk ka kasiya. Kaŋkəra kaŋkɔ kənabɔl cururu mɛrəŋ kɔ dacɔ, kɔ dowokulu
da ki dɛnayɔ kururu katin kɔ dacɔ.
2 Kɔ Betsalel osop kaŋkəra kaŋkɔ tedisrɛ kɔ todoru kɛma kəsoku pɛs,
k'olompəs kəbər ka kɛma haŋ k'ɔnɔŋkər.
3 K'olompəs cəsora maŋkəlɛ ca kɛma ncɛ ɛnabɛr moŋkubut ma kaŋkəra kaŋkɔ
mɔ, kəsək kətɔt cəsora mɛrəŋ kɔ kəsək kəmeriya cəsora mɛrəŋ.
4 K'ɛmpat cəgbo mɛrəŋ ca kətɔk kəca kətɔt ka kasiya, k'osop ci kɛma kəsoku
pɛs.
5 K'osor cəgbo cacɔkɔ cəsora cəcəsək ntɛ tɔŋsɔŋɛ pactam ki kəsɛlɛŋ mɔ.
6 Kɔ ŋalompsɛ afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya kɛma kəsoku pɛs, dobolu da ŋi dɛnayɔ
cururu mɛrəŋ kɔ dacɔ kɔ dowokulu da ŋi dɔyɔ kururu katin kɔ dacɔ.
7 K'olompsɛ mɛlɛkɛ kerub mɛrəŋ kɛma kətɛmp, k'ɛsɛlərɛnɛ mi dəkəcop kɔ
dəkələpsər da afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya kəroŋ.
8 Məsɛlərɛnɛ mɛlɛkɛ kerub min dəkəcop da afɛŋk kəroŋ, mɛlɛkɛ kerub mɛrəŋ
məkɔ dəkələpsər da ŋi kəroŋ. K'olompəs mɛlɛkɛ kerub mɛrəŋ kɔ afɛŋk ŋɔsɔksɛ
kiciya, kɔ yɔyɔnɛ paka pin nde dəkəcop kɔ dəkələpsər da ŋi kəroŋ.
9 Mɛlɛkɛ kerub mamɔkɔ mɛrəŋ meperi banca takəroŋ, yi yokump afɛŋk
ŋɔsɔksɛ kiciya, mɛnatɛfərɛnɛ meti cəro ŋi kəroŋ.

Amɛsa ŋa cəcom ncɛ aŋsəŋ Kanu mɔ

10 Kɔ Betsalel olompsɛ amɛsa kətɔk ka kasiya. Dobolu da amɛsa ŋaŋɔkɔ
dɛnayɔ cururu mɛrəŋ, kɔ dowokulu da ŋi dɛnayɔ kururu katin, kɔ deŋeci da
ŋi kururu katin kɔ dacɔ.
11 K'osop ŋi kɛma kəsoku pɛs, k'olompəs ŋi kəbər ka kɛma haŋ k'ɔnɔŋkər.
12 Kɔ Betsalel olompsɛ cəsək cacɔkɔ maŋkəlɛ fərɛm nfɛ dowokulu da fi
dɛnctəŋnɛnɛ kɔ dowokulu da kəca disrɛ mɔ, k'ɛmbɛr ki kəbər ka kɛma haŋ
k'ɔnɔŋkər.
13 K'olompəs sɔ cəsora maŋkəlɛ ca kɛma ncɛ ɛnabɛr moŋkubut m'amɛsa
kəsurɛnɛ ka yɛcəmɛnɛ maŋkəlɛ ya ŋi mɔ.
14 Cəsora cacɔkɔ cənalətərnɛ fərɛm, difɔ ancsor cəgbo ncɛ anctam kəlɛk ŋi
mɔ.
15 K'olompəs cəgbo ca kətɔk ka kasiya k'osop ci kɛma, cəgbo cacɔkɔ c'anclɛkɛ
amɛsa ŋaŋɔkɔ.
16 K'olompsɛ yosumpər-sumpər ya dɛmɛsa kəyɛfɛ pəlet, məbɔl, səpɔt kɔ
mapan nyɛ ancbəcɛ teta yoloŋnɛnɛ ya moro kɔ ya wɛn mɔ, kɛma kəsoku pɛs
k'ɛnalompsɛ yi.

Pɛdɛtɛ səlamp pa wara camət-mɛrəŋ

17 Kɔ Betsalel olompsɛ pɛdɛtɛ səlamp kɛma kətɛmp kəsoku pɛs, k'ɛsɛlərɛnɛ
kəyɛfɛ pɛcəmɛnɛ, kəkɔ təmboŋk pa pi, yɔnɔnɛ ya səlamp, yogbuc ya pi, kɔ
yowurɛnɛ ya yɛlɛŋk ya tɔk.
18 Wara camət-tin wɛncyɛfɛ dətəmboŋk paracɔ, kəca o kəca wara maas.
19 Kəra o kəra kənayɔ yɔnɔnɛ ya səlamp maas nyɛ yɛnawurɛnɛ yɛlɛŋk ya
tɔk yokom mɔ, kənayɔ sɔ pogbuc kɔ pɛlɛŋk. Itɔ pənayi wara camət-tin nwɛ
wɛnayɛfɛ dəpɛdɛtɛ səlamp mɔ.
20 Təmboŋk pa pɛdɛtɛ səlamp pɛnayɔ yɔnɔnɛ ya səlamp maŋkəlɛ nyɛ
yɛnawurɛnɛ kɔ yɛlɛŋk ya tɔk yokom mɔ, yogbuc kɔ yɛlɛŋk ya yi.
21 Wara wawɔkɔ mɛrəŋ mɛrəŋ kəmaas nwɛ wɛncyɛfɛ dətəmboŋk paracɔ mɔ,
dəkəyɛfɛ da wara mɛrəŋ o mɛrəŋ, pogbuc pin pin pencyi wi tantɔf.
22 Yogbuc kɔ wara wawɔkɔ fəp anasɛlərɛnɛ yi, fəp fa yi fəyɔnɛ ancəmbəl ŋin
ŋa kɛma kəsoku pɛs kətɛmp.

23 K'olompəs səlamp camət-mɛrəŋ, macaŋk kɔ map mɛkayɛ meken.
K'olompsɛ fəp fa mi kɛma kəsoku pɛs.
24 Kɛma kəsoku pɛs kilo wəco maas (30) k'ɛnalompsɛ pɛdɛtɛ səlamp kɔ
yosumpər-sumpər ya pi.

Tetek pɔcɔfɛ pa suray

25 Kɔ Betsalel olompsɛ tetek pɔcɔfɛ MARIKI suray kətɔk ka kasiya. Dobolu
da tetek papɔkɔ dɛnayɔ kururu katin, kɔ dowokulu da pi kururu katin,
pənatəŋnɛ cəsək fəp, kɔ deŋeci da pi cururu mɛrəŋ. Tetek kɔ lɛn ya pi yɛtəpərɛnɛ
anasɛlərɛnɛ yɔyɔnɛ paka pin.
26 K'osop pi kɛma kəsoku pɛs kəlɛk amɛsa ŋa pi kəroŋ kəbəp ka cəsək ca pi
kəkɔ haŋ lɛn ya pi. K'olompəs pi kəbər ka kɛma cəsək haŋ k'ɔnɔŋkər.
27 K'olompəs cəsora mɛrəŋ ca kɛma ncɛ anabɛr ci kəbər tantɔf ta cəsək mɛrəŋ
ca tetek papɔkɔ. Cəsora cacɔkɔ cɔ andekɔ pacsor cəgbo, ntɛ təŋsɔŋɛ pactam
kəlɛk ka pi mɔ.
28 K'ɛmpat cəgbo ca kətɔk ka kasiya k'osop ci kɛma.
29 Kɔ Betsalel olompəs moro məbɔy mopusɛ, k'olompsɛnɛ sɔ suray səsoku
pɛs nsɛ səmbɔt ambɔnc mɔ, yɛbəc ya wəcərɛ kəlompəs labundɛ yɛnayi.

38

Tetek poloŋnɛnɛ kɔ kəsamp kəsɔkəsnɛnɛ

1 Kɔ Betsalel olompsɛ tetek toloŋnɛ Kanu pɔcɔl pacɔf kətɔk ka kasiya, dobolu
da pi dɛnabəp cururu kəcamət, kɔ dowokulu da pi cururu kəcamət. Cəsək ca
pi cəntəŋnɛnɛ, mba deŋeci da pi dɛnayɔ cururu maas.*
2 K'olompəs lɛn ya tetek nde moŋkubut makəroŋ maŋkəlɛ, nyɛ anasɛlərɛnɛ
kɔ pi mɔ, kɔ tɔsɔŋɛ pi kəyɔnɛ paka pin, k'osop pi kɔpər.
3 K'olompsɛ yosumpər-sumpər ya tetek toloŋnɛ fəp, kəlɛk ka dap, pel,
mapan, bak yosortɛ sɛm kɔ map mɛkayɛ meken. K'olompsɛ yosumpər-sumpər
yayɛ fəp kɔpər.
4 K'olompəs manta ma kɔpər, k'ɛncəmbər mi kəbər ka tetek toloŋnɛ kəyɛfɛ
tantɔf haŋ dacɔ. K'ɛsɛl cəsora maŋkəlɛ ca kɔpər ncɛ ɛnabɛr dəmoŋkubut ma
manta, teta kəsor ka cəgbo mɔ.
5 K'olompəs cəsora maŋkəlɛ ncɛ ɛnabɛr moŋkubut maŋkəlɛ ma manta ma
kɔpər mamɔkɔ mɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ pactam kəsor ka cəgbo mɔ.
6 K'ɛmpat cəgbo ca kətɔk ka kasiya, k'osop ci kɔpər.
7 K'osor cəgbo cacɔkɔ dəcəsora cacɔkɔ cənayi cəsək ca tetek toloŋnɛ mɔ, ntɛ
təŋsɔŋɛ pactam kəlɛk tetek papɔkɔ mɔ. Ɛnalompsɛ pi cəbam, kɔ pɔyɔ fos disrɛ.
8 K'ɛsɛlɛ kəsamp ka kɔpər, kɔ pɛcəmɛnɛ pa ki sɔ pənayɔnɛ kɔpər. K'alompsɛ yi
mɛm nyɛ aran aŋɛ ŋanayi yɛbəc nde kusuŋka ka aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu
mɔ.

Cəloto ca saŋka

9 K'olompəs abaŋka. K'ɛncəmbərɛ saŋka kəca kətɔt ka ntende dec dɛmpɛ mɔ
cəloto ca səbeŋa sa kentəler. Dobolu da cəloto cacɔkɔ dɛnabəp cururu tasar tin
(100).
10 Mogbu ma yi wəco mɛrəŋ (20) kɔ yɛcəmɛnɛ wəco mɛrəŋ (20) kɔpər kənayi.
Ŋkora ya mogbu kɔ gbat-gbata ya mi yɔyɔnɛ gbeti.
11 Kəca kəmeriya ka ntende dec dɛmpɛ mɔ, cəloto cənabɔl cururu tasar tin
(100), mogbu wəco mɛrəŋ (20) kɔ yɛcəmɛnɛ ya yi wəco mɛrəŋ (20) ya kɔpər,
ŋkora ya mogbu kɔ gbat-gbata ya mi fəp gbeti bɛnayi.

---

* **38:1** Kururu kin kəntəŋnɛ kɔ mɛtər min dacɔ.

12 Kəca nkɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, cəloto cənabɔl cururu wəco kəcamət (50) mogbu
ma ci wəco kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi wəco, ŋkora ya mogbu kɔ gbat-gbata ya mi fəp
gbeti bɛnayi.
13 Kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ, dobolu d'abaŋka dɛnayɔ cururu wəco kəcamət
(50).
14 Kɔ kəsək kin kəyɔ cəloto ncɛ cənabɔl cururu wəco kɔ kəcamət (15) mɔ,
mogbu maas kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi maas.
15 Kəca ka mɛrəŋ, dəkusuŋka da saŋka kəca kətət kɔ kəmeriya, dobolu da
cəloto dɛnayɔ cururu wəco kɔ kəcamət (15), mogbu maas kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi
maas.
16 Cəloto ncɛ ananɛpər saŋka mɔ fəp, cəloto ca səbeŋa sa kentəler sənayi.
17 Yɛcəmɛnɛ ya mogbu fəp, ya kɔpər yɛnayi, ŋkora ya mogbu kɔ gbat-gbata
fəp ya gbeti yɛnayi, yɛnɛksɛ ya mogbu fəp anasop yi gbeti, kɔ mogbu ma saŋka
fəp anakotərɛnɛ mi kɔ gbat-gbata ya gbeti.

18 K'ondunɛ cəloto ncɛ anaŋɛrɛ kusuŋka ka saŋka mɔ. K'olompsɛ ci səbeŋa sa
alom ŋa məntambɛnc, səbeŋa alom ŋa bulu, sa alom ŋeyim, səbeŋa sa kentəler,
yɛbəc ya wəcərɛ kədu yɛnayi. Cəloto cəŋɛrɛ cənabɔl cururu wəco mɛrəŋ (20) kɔ
deŋeci da ci dɛnayɔ cururu kəcamət, pəmɔ dowokulu da cəloto ca saŋka.
19 Anadɛtər yi mogbu maŋkəlɛ mmɛ mɛnacəmɛnɛ yɛcəmɛnɛ maŋkəlɛ ya
kɔpər mɔ, ŋkora kɔ gbat-gbata ya gbeti yɛnayi, kɔ yɛnɛksɛ ya mogbu sɔ, anasop
yi gbeti.
20 Cəgbo cədɔf ca dəkiyi dosoku kɔ abaŋka ŋa saŋka fəp, ca kɔpər cənayi.

Dɛlay da kɛma, gbeti kɔ kɔpər nkɛ anabəcɛ mɔ

21 Tatɔkɔ tɔ daka da fɛc ndɛ anabɛrsɛ kəlompəs ka dəkiyi dosoku ndɛ walakɛ
nwɛ wementər danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel mɔ. Pəmɔ təkɔ Musa
ɛnasom ŋa ti mɔ, aLewy ŋanaləm yi, Itamar pəyi ti kiriŋ wan wərkun wəka
wəloŋnɛ Aruna.
22 Kɔ Betsalel wan ka Uri, wansɔ ka Hur, wəka kusuŋka ka Yuda, ɛmbəc təkɔ
MARIKI ɛnasom Musa mɔ fəp.
23 Oholiyab, wan ka Ahisamak, wəka kusuŋka ka Dan ɛnamar kɔ, wəkakɔ
ɛncpat, wəcɛrəŋ nwɛ oncdu cəloto ca alom ŋa məntambɛnc, alom ŋa bulu, kɔ
alom ŋeyim, kɔ cəloto ca səbeŋa sa kentəler.

24 Kɛma nkɛ kənabɛrɛ kəlompəs ka aŋgbip ŋosoku mɔ fəp kənabəp kilo masar
camət-maas wəco camət-mɛrəŋ kɔ camət-mɛrəŋ (877), potubucɛ pa aŋgbip
ŋosoku p'anatubcɛ ki.
25 Gbeti mbɛ aka kəloŋkanɛ ka Yisrayel ŋanafɛk mɔ fəp, bɛnakɔ kilo wul maas
wəco kɔ camət-maas (3.018), potubucɛ pa aŋgbip ŋosoku p'anatubcɛ ki.
26 K'ayer kəfɛk kaŋkɔ-ɛ, antam kəloku a arkun wul masar camət-tin kɔ maas,
masar kəcamət wəco kəcamət (603.550) aŋɛ ŋanasətɔ meren wəco mɛrəŋ (20)
haŋ kəpɛ kəroŋ mɔ, nwɛ o nwɛ ɛnafɛk pəsam gbeti kəcamət potubucɛ pa pəsam
p'aŋgbip ŋosoku.
27 Kɔ ŋalompsɛ gbeti wul maas (3.000) yɛcəmɛnɛ tasar tin (100) ya fərɛm
ya aŋgbip ŋosoku kɔ ya kəloto kəkəŋkɛ tedisrɛ ti təŋsəŋ pɛcəmɛnɛ o pɛcəmɛnɛ
analompsɛ pi gbeti kilo wəco maas (30).
28 K'alompsɛ gbeti bɛlpəs mbɛ kilo wəco kɔ camət-mɛrəŋ (17) kɔ kəram
masar camət-mɛrəŋ kɔ wəco kəcamət (750) ŋkora ya mogbu, k'aŋsop sɔ
ncaləran kɔ gbat-gbata nyɛ anakotərɛnɛ kɔ mogbu mɔ.
29 Kɔpər nkɛ aka Yisrayel ŋanatubucnɛ kəsəŋ MARIKI mɔ kənabəp kilo wul
mɛrəŋ, tasar tin wəco mɛrəŋ kɔ maŋkəlɛ (2.124).

30 Kɔ ŋalompəs ki yɛcəmɛnɛ ya dəkusuŋka da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, tetek tolonŋnɛ pa kɔpər kɔ manta ma kɔpər mɔkɔ ananɛp pi mɔ, kɔ yosumpər-sumpər ya tetek fəp,
31 kɔ yɛcəmɛnɛ ya saŋka kɔ ya dəkusuŋka da saŋka, kɔ cəgbo cədɔf ca dəkiyi dosoku kɔ ca saŋka fəp.

39

Yamos ya wəlonŋnɛ wəpəŋ

1 Səbeŋa sa alom ŋa məntambɛnc, alom ŋa bulu, kɔ alom ŋeyim sɔ ŋanalompsɛ yamos ya dəKanu nyɛ pəmar pabɛrnɛ a pabəc yɛbəc nde aŋgbip ŋosoku mɔ. K'alompsɛ sɔ Aruna yamos ya dəKanu pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.
2 K'olompsɛ duma da efɔd kəloto ka səbeŋa sa kentəler, sa kɛma, sa alom ŋa məntambɛnc, alom ŋa bulu, kɔ alom ŋeyim.
3 Kɔ ŋamperi bɔpər ya kɛma nyɛ ŋanagbint-gbinti kɔ ŋanɛkəs yi mɛgbɛr mɛfɛt mɛfɛt mmɛ ŋancbɛrsər cəloto cəfəfər ca səbeŋa sa kentəler, alom ŋa məntambɛnc, alom ŋa bulu, kɔ alom ŋeyim, kɔ tɔyɔnɛ yɛbəc ya acɛrəŋ kədu.
4 K'ambɛr duma da efɔd yeyesɛ banca mɛrəŋ nyɛ anasɔtərɛnɛ yi cəsək ca banca ya duma da efɔd mɔ.
5 Tabataba mpɛ pɛnanɔŋkər duma da efɔd ŋaŋɔkɔ mɔ. Anasɔtərɛnɛ pi, kɔ yɔyɔnɛ paka pin kɔ duma da efɔd: Tolompəs ta yi tɛnawurɛnɛ: kəloto ka səbeŋa sa kentəler, sa kɛma, sa alom ŋa məntambɛnc, alom ŋa bulu, kɔ alom ŋeyim pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.
6 Kɔ ŋalompəs walakɛ wa masar mɔtɔt ma onikəs kɔ ŋambɛrsər mi fərɛm fa kɛma disrɛ. Kɔ ŋancicəs mewe ma awut a Yisrayel, pəmɔ ntɛ ancic tamp mɔ.
7 K'ɔsɔtərɛnɛ masar mamɔkɔ yeyesɛ banca ya duma da efɔd kəroŋ, kəcɛm-cɛməs ka mewe ma awut a Yisrayel (Yakuba), pəmɔ ntɛ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.

Yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc

8 K'ondunɛ yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc kəloto ka səbeŋa sa kentəler, panɔŋkəl səbeŋa sa kɛma, sa alom ŋa məntambɛnc, alom ŋa bulu kɔ alom ŋeyim, pəmɔ tɔkɔ analompəs duma da efɔd mɔ. Yɛbəc ya wəcɛrəŋ kədu yɛnayi.
9 Yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc yayɔkɔ ananut yi kəmɛrəŋ, yɛtəŋnɛnɛ cəsək fəp dobolu da cəsək ca yi dɛnayɔ kəca disrɛ katin.
10 Kɔ ŋandɛtər ki masar momotər-motər cəgba maŋkəlɛ: Kəgba kəcɔkɔ-cɔkɔ kənayɔ tasar teyim, tasar t'alom ŋa cəbe, kɔ tasar pa alom ŋobuk mɛl.
11 Kəgba ka mɛrəŋ kənayɔ tasar teyim ceŋ, tasar t'alom ŋa bulu kɔ diyamaŋ.
12 Kəgba ka maas kənayɔ Tasar pa alom ŋa alembəra, tasar pa lom yɛla cəgbɛr kɔ tasar pa alom ŋa məntambɛnc.
13 Kəgba ka maŋkəlɛ kənayɔ tasar pa alom ŋobuk mɛl, tasar pa lom yɛcɛmcɛmər kɔ tasar pa alom ŋobuk. Tasar o tasar anasɛtər pi dəfərɛm fa kɛma.
14 Tasar o tasar anacic pi tewe ta wan wəkin wəka Yisrayel (Yakuba), pəmɔ tɔkɔ ancic tamp mɔ. Ti tencmentər mewe ma cusuŋka ncɛ wəco kɔ mɛrəŋ (12) ca Yisrayel.
15 Kɔ ŋalompsɛ yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc yayɔkɔ megbekce ma kɛma kəsoku pɛs.
16 Kɔ ŋalompəs fərɛm mɛrəŋ fa kɛma, kɔ curundɛ mɛrəŋ ca kɛma ncɛ anabɛr moŋkubut mɛrəŋ ma yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc makəroŋ mɔ.
17 K'aŋgbɛkər megbekce mamɔkɔ mɛrəŋ ma kɛma curundɛ cəkɔ cəyi dəmoŋkubut ma yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc yayɔkɔ.
18 Kɔ ŋaŋkɔ ŋaŋgbɛkər cəsək cəlpəs ca megbekce mamɔkɔ mɛrəŋ dəfərɛm mɛrəŋ nfɛ fənayi yeyesɛ banca ya duma da efɔd mɔ tekiriŋ.

19 Kɔ ŋalompəs sɔ curundɛ mɛrəŋ ca kɛma kɔ ŋambɛr ci moŋkubut ma yuba
yɛgbɛknɛ yayɔkɔ tantɔf, kəsək nkɛ kəncgbuŋɛnɛ duma da efɔd mɔ.
20 Kɔ ŋalompəs sɔ curundɛ mɛrəŋ cəlɔma ca kɛma ncɛ ŋanabɛr yeyesɛ banca
ya duma da efɔd tantɔf mɔ, tekiriŋ, dəkəsɔtərɛnɛ da yi nde pəsurɛnɛ kɔ takəroŋ
ta tabataba ta duma da efɔd mɔ.
21 Kɔ ŋaŋkotərɛnɛ curundɛ ca yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc kɔ ca duma da efɔd
kəbənda ka alom ŋa məntambɛnc, kɔ tɔsɔŋɛ yuba yɛgbɛknɛ dɛbəkəc kədeŋsɛ
takəroŋ ta tabataba pa duma da efɔd, tɔsɔŋɛ sɔ yuba kətɔtam kəsakɛnɛ kɔ
duma da efɔd, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.

Yamos yosoku yəlɔma

22 K'ondunɛ burumus ba efɔd səbeŋa sa alom ŋa məntambɛnc fəp, yɛbəc ya
wəcɛrəŋ kədu yɛnayi.
23 Dəkəməl domp da duma dadɔkɔ dacɔ dɛnayi, pəmɔ ntɛ andunɛ yamos
akata mɔ. Anagbɛnt di kilim haŋ panɔŋkər ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta dɛwalɛ mɔ.
24 Kɔ ŋandu bi tantɔf haŋ kɔ ŋanɔŋkər cəpare ca alom ŋa məntambɛnc, alom
ŋa bulu, alom ŋeyim kɔ səbeŋa sa kentəler.
25 Kɔ ŋalompəs meŋgbeŋkəle ma kɛma kəsoku pɛs, kɔ ŋambɛrsər-bɛrsər yi
burumus tantɔf haŋ kɔ ŋanɔŋkər lulu ya cəpare dacɔ.
26 Teŋgbeŋkəle pin kəpare kin, teŋgbeŋkəle pin kəpare kin k'ambɛrsər yi
burumus haŋ k'anɔŋkər, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəkɔbəc'em pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom
ti Musa mɔ.
27 K'acɛrəŋ kədu ŋasɔtɛ sɔ Aruna kɔ awut ɔn duma dedisrɛ da kəloto ka
səbeŋa sa kentəler.
28 Cəfakəl, məmbo kɔ cəgba fəp fa yi fənayɔnɛ kəloto ka kentəler.
29 K'acɛrəŋ ŋandunɛ mabamaba kəloto ka səbeŋa sa kentəler, ŋanɔŋkəsəl
səbeŋa sa alom ŋa məntambɛnc, sa alom ŋa bulu, kɔ sa alom ŋeyim, pəmɔ tɔkɔ
MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.
30 Kɔ ŋalompsɛ abɔpər ŋa dəKanu kɛma kəsoku pɛs, k'ancic ŋi kəroŋ «Dosoku
da MARIKI» pəmɔ ntɛ ancic tamp mɔ.
31 Kɔ ŋaŋkotərɛnɛ tɛbənda ta alom ŋa məntambɛnc kəfakəl takəroŋ, pəmɔ
tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.

Yɛbəc yelip, k'aŋkɛrɛ yi Musa

32 Kɔ yɛbəc ya dəkiyi dosoku, y'aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu yelip oŋ. Aka
Yisrayel ŋanasurɛnɛ kəyɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom Musa mɔ.
33 K'aka Yisrayel ŋaŋkɛrɛ Musa dəkəyi dosoku: Aŋgbancan kɔ ca ya ŋi: ŋkora
ya ŋi, fərɛm fa ŋi, gbat-gbata ya ŋi, mogbu ma ŋi kɔ yɛcəmɛnɛ ya ŋi,
34 kata ya ŋkesiya yorkun nyɛ aŋgbət alom ŋeyim, pokumpɛ pa kata ya
ntempeli, kɔ kəloto kəŋɛrɛ,
35 kaŋkəra nkɛ kəmentər danapa da MARIKI, kɔ cəgbo ca ki kɔ afɛŋk ŋɔsɔksɛ
kiciya,
36 amɛsa kɔ yosumpər-sumpər ya ŋi fəp, kɔ cəcom ncɛ aloŋnɛnɛ Kanu mɔ,
37 pɛdɛtɛ səlamp pa kɛma kəsoku pɛs kɔ səlamp sa pi, yosumpər-sumpər ya
pi fəp kɔ moro momotɛnɛ ma pi,
38 tetek toloŋnɛ pa kɛma, moro məbɔy, suray səbotu ambənc, kəloto kəŋɛrɛ
ka dəkusuŋka da aŋgbancan,
39 tetek toloŋnɛ pa kɔpər kɔ manta ma kɔpər, kɔ cəgbo ca pi kɔ yosumpər-
sumpər ya pi, kəsamp kəbɛrɛ domun dɔsɔkəsnɛnɛ kɔ pɛcəmɛnɛ pa ki,
40 cəloto ca saŋka kɔ mogbu ma ci, kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi, kəloto kəŋɛrɛ
dəkusuŋka da saŋka, kəlɛkɛnɛ bənda kɔ cəgbo cədɔf ca yi, yosumpər-sumpər
nyɛ pənamar pabəcɛ dəkiyi dosoku mɔ fəp, aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ
fəp,

41 yamos yodu yɔkɔ pəmar pabɛrnɛ a pabəc yɛbəc nde aŋgbip ŋosoku mɔ, kɔ
yamos ya dəKanu nyɛ Aruna kɔ awut ɔn ŋandekɔ ŋacbɛrnɛ a ŋacbəcɛ Kanu mɔ.
42 Aka Yisrayel ŋanabəc yɛbəc yayɔkɔ pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.
43 Ntɛ Musa ɛnəŋk a ŋasurɛnɛ kəbəc yɛbəc fəp yɔkɔ MARIKI ɛnasom kəbəc mɔ,
k'ontolanɛ aka Yisrayel pətət.

40

Kəsom ka kəcəmbər k'aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ kəsəkəs ka ŋi teta yɛbəc ya dəKanu

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Tataka tɔcɔkɔ-cɔkɔ ta ŋof ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ, məcəmbər dəkiyi dosoku, aŋgbancan
ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.
3 Məbɛrsɛ di kaŋkəra nkɛ kəyɔ walakɛ nwɛ wementər danapa dem kɔ aka
Yisrayel mɔ, məkəŋkɛ kaŋkəra kaŋkɔ kəloto ta afum ŋacnəŋk ki.
4 Məkɛrɛ amɛsa məcəmbər ŋi kəroŋ yosumpər-sumpər tɔkɔ pəmar mɔ.
Məkɛrɛ pɛdɛtɛ səlamp məcəmbər, mədɛt pi səlamp.
5 Məkɔ məcəmbər tetek toloŋnɛ pa kɛma mpɛ ande paccɔf suray nsɛ səmbət
ambɔnc mɔ, tekiriŋ ta kaŋkəra nkɛ kəmentər danapa da MARIKI mɔ. Kɔ telip-
ɛ, mədɛt kəloto kəŋɛrɛ nde kusuŋka ka dəkiyi dosoku.
6 Məcəmbər tetek toloŋnɛ yɔcɔl yɔcɔf nde dəkəbɛrɛ da dəkiyi dosoku, ndɛ
dəyɔnɛ aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.
7 Məcəmbər kəsamp aŋgbip kɔ tetek toloŋnɛ dacɔ, palas ki domun.
8 Məcəmbər saŋka haŋ mənɔŋkər, mədɛt kəloto kəŋɛrɛ dəkusuŋka da si.»
9 «Məlɛk moro məbɔy məsop mi dəkiyi dosoku kɔ yosumpər-sumpər ya di
fəp. Məpus di kɔ yosumpər-sumpər ya di ntɛ təŋsɔŋɛ ca cacɔkɔ fəp nde dəkiyi
dosoku kɔ disrɛ yɔyɔnɛ yopus fər ya MARIKI kiriŋ.
10 Məbɔy tetek toloŋnɛ mpɛ ancɔfɛ MARIKI yɔcɔl mɔ, kɔ yosumpər-sumpər
ya pi, məpusɛ MARIKI tetek toloŋnɛ, təsɔŋɛ pi oŋ kəyɔnɛ posoku pɛs fər yem
kiriŋ.
11 Məbɔy kəsamp kɔ pɛcəmɛnɛ pa ki, məpusɛ yi sɔ MARIKI.»
12 «Məcɔŋɛnɛ Aruna kɔ awut ɔn arkun nde kusuŋka ka aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ
kɔ Kanu, məbikɛ ŋa domun.
13 Məbɛr Aruna yamos yɔn ya dəKanu, məbɔy kɔ moro ma dəKanu, tɛm
tatɔkɔ məsɔkəs kɔ pəbəc'em oŋ yɛbəc ya wəloŋnɛ.
14 Məcɔŋɛnɛ sɔ awut ɔn məbɛrəs ŋa duma dedisrɛ daŋan.
15 Məbɔy ŋa moro ma dəKanu pəmɔ tɔkɔ məmbɔy mi kas kəŋan mɔ. Ŋa sɔ
ŋade ŋabəc'em pəmɔ aloŋnɛ. Kəbɔy ka moro ma dəKanu kaŋkɔ kəndesɔŋɛ ŋa
kətɔmpər yɛbəc ya kəloŋnɛ kem doru o doru.»
16 Kɔ Musa ɔyɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom kɔ mɔ fəp.

Musa osom kəcəmbər ka aŋgbancan

17 Tataka tɔcɔkɔ-cɔkɔ ta ŋof ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ ŋa teren ta mɛrəŋ, k'ancəmbər dəkiyi
dosoku.
18 Kɔ Musa ɛncəmbər dəkiyi dosoku kɔ yɛcəmɛnɛ ya di, k'ɛncəmbər fərɛm,
k'emperi cəgbo, k'ɛncəmbər mogbu.
19 Ntɛ elip mɔ, k'emperi kəloto kəkumpɛ dəkiyi dosoku, k'oluksərnɛ
k'ɛŋgbəpər kəloto ka mɛrəŋ takəroŋ, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom kɔ ti mɔ.
20 Kɔ Musa ɛlɛk walakɛ nwɛ wementər danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel
wɔkɔ anacicəs mɔ, k'ɛmbɛr kaŋkəra disrɛ, k'osor cəgbo cəlɛkɛ ca kaŋkəra
kaŋkɔ, k'ɛlɛk afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya k'ɛŋgbəpər ki takəroŋ.
21 K'ɛlɛk kaŋkəra k'eŋkekərɛ ki nde dəkiyi dosoku disrɛ. K'ɛndɛt kəloto
kəkəŋkɛ nkɛ kəyi tekiriŋ ta kaŋkəra nkɛ kəmentər danapa da MARIKI kɔ aka
Yisrayel mɔ, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.

22 Kɔ Musa ɛncəmbər amɛsa aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu disrɛ, ntende kəca
kəmeriya ka dəkiyi dosoku.
23 K'ɛncəmbər-cəmbər cəcom fər ya MARIKI kiriŋ, pəmɔ tɔkɔ nkɔn MARIKI
ɛnasom ti Musa mɔ.
24 K'ɛncəmbər pɛdɛtɛ səlamp aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu disrɛ, pɛtɛfərɛnɛ
kɔ amɛsa, ntende kəca kətɔt ka dəkiyi dosoku.
25 K'ɛncəmbər səlamp MARIKI fər kiriŋ, pəmɔ tɔkɔ nkɔn MARIKI ɛnasom ti
nkɔn Musa mɔ.
26 Kɔ Musa ɛncəmbər tetek pa kɛma nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ disrɛ kəloto
kəkəŋkɛ tekiriŋ.
27 K'ɔncɔf suray səbotu ambɔnc, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom kɔ ti mɔ.
28 K'ɛndɛt kəloto kəŋɛrɛ nde kusuŋka da dəkiyi dosoku.
29 Kɔ Musa ɛncəmbər tetek toloŋnɛ yɔcɔl yɔcɔfɛ MARIKI nde kusuŋka ka
dəkiyi dosoku, ndɛ dɔyɔnɛ aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ, k'oloŋnɛ di pɔcɔl
pɔcɔf, kɔ kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti nkɔn Musa mɔ.
30 Kɔ Musa ɛncəmbər kəsamp aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ tetek toloŋnɛ dacɔ,
k'ambɛr ki domun dɔsɔkəsnɛnɛ.
31 Kəlɛk nkɔn Musa kəbəp ka Aruna haŋ awut ɔn arkun kɔ ŋambikɛnɛ waca
kɔ wɛcək teta kəsɔkəsnɛ.
32 Kɔ ŋande kəcbɛrɛ aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu disrɛ ŋackɔ kəlɔtərnɛ tetek
toloŋnɛ-ɛ, mɛnɛ ŋambikɛnɛ teta kəsɔkəsnɛ pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa
mɔ.
33 Kɔ Musa ɛncəmbər saŋka k'ɔnɔŋkər dəkiyi dosoku kɔ tetek toloŋnɛ, k'ɛndɛt
kəloto kəŋɛrɛ nde kusuŋka ka saŋka. Tatɔkɔ tɔ Musa ɛnaləpəs yɛbəc nyɛ
MARIKI ɛnasom kɔ mɔ.

Nərɔ da debeki da MARIKI dɛlas aŋgbancan

34 Ntɛ yɛbəc nyɛ yelip mɔ, kɔ kəp kənder kəgbəpərnɛ aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ
Kanu, kɔ nərɔ da debeki da MARIKI dender dɛlas dəkiyi dosoku.
35 Tɛnasɔŋɛ ta Musa ɛntam kəbɛrɛ daŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ-ɛ, bawo kəp kənayi
ŋi kəroŋ kɔ nərɔ da debeki da MARIKI dɛnalas dəkiyi dosoku.
36 Tɛm ntɛ aka Yisrayel ŋaccepɛ-cepɛ mɔ, ŋacyɛfɛ fɛ kəlɛk dəpɔ mɛnɛ kəp
kənuŋkɛnɛ kəyɛfɛ dəkiyi dosoku kəroŋ.
37 Kɔ kəp kəntɔyɛfɛ-ɛ, aka Yisrayel ŋafɔcepɛ haŋ dɔsɔk ndɛ kəŋyɛfɛ mɔ.
38 Dɔsɔk disrɛ, kəp ka MARIKI kəncyi dəkiyi dosoku kəroŋ, kɔ pəmbiyɛ-ɛ nɛnc
dencyi sɔ dəkiyi dosoku kəroŋ, tatɔkɔ tɛnayi fər ya aka Yisrayel fəp kiriŋ, tɛm
ntɛ ŋanayi kəcepɛ-cepɛ kəŋan disrɛ fəp mɔ.

Tawureta Musa, Buk 3:
Sariyɛ sa ALewy kɔ sa Kəloŋnɛ
Moloku ma kəsɔkəs buk ba Musa ba maas:
Sariyɛ sa aLewy kɔ sa kəloŋnɛ

Buk bambɛ bəyɔnɛ buk ba maas ba Aŋnabi Musa, mbɛ aŋwe «Sariyɛ sa aLewy» mɔ. MARIKI, encemp, ɔyɔ fɛ wətubcɛnɛ. Mpɛ o mpɛ aŋkɛrɛ kɔ mɔ, pəmar pɔyɔnɛ poloŋnɛ pɔtɔt, pəmar sɔ pacəmɛ sariyɛ sa kəloŋnɛ darəŋ tin tin tin, ntɛ təŋsɔŋɛ pəbaŋ ki mɔ. Sariyɛ saŋsɛ səloku tɔkɔ pəmar packɛrɛ MARIKI yoloŋnɛ, kɔ sariyɛ sa yɛbəc ya aloŋnɛ nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.

MARIKI ɛnayɛk-yɛk kusuŋka k'aLewy aka Yisrayel dacɔ kəyɔnɛ aloŋnɛnɛ aŋan, k'ɛndəs ŋa kəyɔnɛ asumpər-sumpər a yɛbəc yɔn ya aŋgbip ŋɔn ŋosoku. Kəyɛfɛ tɛm tobol-bolu atəksɛ ŋancɛm-cɛmnɛ, a Aŋnabi Musa ɛnacicəs buk bambɛ. Ŋancɛm-cɛmnɛ sɔ a Musa ɛnacicəs səbuk kəcamət səcɔkɔ-cɔkɔ sa Toloku ta Kanu, nsɛ səyɔnɛ Dəkəcop, Kəwur, ALewy, Kələm, kɔ Sariyɛ*. Itɔ aŋnəŋk nde sora səcɔkɔ-cɔkɔ sa buk bambɛ: «Kɔ MARIKI ewe Musa ..., k'osom kɔ ...» Atəksɛ aləma ŋancɛm-cɛmnɛ a kɔ təyɔnɛ a analompəs moloku ma buk bambɛ kəyɛfɛ yecicəs yokur nyɛ anabəp nde dare da Babiloŋ meren masar kəcamət (500) ta antakom Yesu mɔ.

Buk bambɛ disrɛ aləm yoloŋnɛ nyɛ o nyɛ Kanu kənasom aloŋnɛ kəkɛrɛ mɔ. Yoloŋnɛ yələma nyɛ aŋkɛrɛ teta kiciya ka afum mɔ. Yəkɔ aŋkɛrɛ MARIKI teta tɛfaŋ ta fum: Wəkayi pəkɛrɛ yi abəkəc ŋosoku pɛs bawo ɔmbətər MARIKI. Mba mpɛ o mpɛ pɔyɔnɛ pɔtɔt, mpɛ fum ɛŋkɛrɛ MARIKI mɔ, pəmar pɔyɔnɛ pɔtɔt pɛtas ca yɔn yələma, ta pɔyɔ dolokəp. Ti tementər a Kanu, kəcempi kɔ. Tɛlpəs nde buk bambɛ, Kanu kələm cəke cɔ aka Yisrayel kɔ aloŋnɛ ŋantam kəyɔnɛ afum apus fɔr ya Kanu kiriŋ, kɔ təyɔnɛ ŋayik-yikəsnɛ-ɛ, ntɛ ŋaŋyɔ a ŋasɔkəsnɛ sɔ nnɔ Kanu kəyi mɔ. Buk bambɛ disrɛ sənəŋk belbel a Kanu kəyɔ fɛ wətubcɛnɛ. K'andecəmɛ sariyɛ sa buk bambɛ darəŋ-ɛ, aka Yisrayel ŋandetam kəyi doru kəbum ka Kanu dəntɔf.

Teyer ta buk bambɛ

1-7, Sariyɛ sa kəloŋnɛ.
8-10, Aruna kɔ awut ɔn kədəs kəŋan yɛbəc ya kəloŋnɛ.
11-16, Sariyɛ sa yeri, kɔ sa docu.
17-27, Sariyɛ sa mes məlɔma: Dəkədi yeri, cəsata, məyɔ mətɔt kɔ kələləs ka teren ta kəŋesəm ka antɔf.

Sariyɛ sa ALewy kɔ sa Kəloŋnɛ

Sariyɛ sa yoloŋnɛ

1-7

Kəloŋnɛ ka yɔcəl yoloŋnɛ yɔcɔfɛ MARIKI

1 Kɔ MARIKI ewe Musa kəyɛfɛ ka nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, k'osom kɔ:
2 «Məloku aka Yisrayel ntɛ: Kɔ fum wəkin nəna dacɔ ɛfaŋ kəpocɛ MARIKI pɔcəl teta kəloŋnɛ-ɛ, ɛntam kəlɛk pi nde cir, ŋkesiya kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ cəna cɔn dacɔ.
3 Kɔ fum endekenɛ MARIKI wana teta poloŋnɛ pɔcɔf pɔn-ɛ, pɔyɔnɛ tura pɔtɔyɔ dolokəp. Wəkayi pəkekərɛ pi nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, ntɛ təŋsɔŋɛ MARIKI pəbaŋ kəpocɛ kaŋkɔ mɔ.

* : Dəkəcop da doru (*Genèse*), Kəwur ka dacar Misira (*Exode*), Kələm ka aka Yisrayel (*Nombres*) kɔ Sariyɛ səgbɔkərɛ (*Deutéronome*)

4 Wəkayi pədeŋ kəca kən pɔcɔl poloŋnɛ pɔcɔf papɔkɔ dəromp, MARIKI
ɛmbaŋ kəpocɛ kaŋkɔ teta kəsɔkəs ka kiciya kən.
5 Wəkɛrɛ ka tura papɔkɔ pəfay pi MARIKI fɔr kiriŋ. Awut arkun yuruya
ya Aruna aloŋnɛ ŋasu təbəl, mecir mamɔkɔ mɛmbɛrɛ pi disrɛ. Ŋamentər mi
MARIKI, ŋawɛsəsər mi cəsək ca tetek toloŋnɛ mpɛ peyi dəkəbɛrɛ da aŋgbancan
ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ haŋ ŋanɔŋkər.
6 Fum wəkayi pənat poloŋnɛ pɔcɔf papɔkɔ, pəcɛnəs pi fəkəl fəkəl.
7 Awut arkun a Aruna wəloŋnɛ ŋade ŋacmot nɛnc nde tetek toloŋnɛ ta Kanu
kəroŋ, ŋade ŋaccɔl tɔk dənɛnc.
8 Awut arkun a Aruna aloŋnɛ ŋade ŋacboc fəkəl ya sɛm yayɔkɔ, domp kɔ moro
ma yi ŋade ŋacdeŋ yi dətɔk ya nɛnc nde tetek toloŋnɛ Kanu kəroŋ.
9 Wəkɛrɛ tura papɔkɔ pəyakɛ yedisrɛ kɔ wɛcək wa pi domun, k'elip-ɛ,
wəloŋnɛ wəkin pəlɛk yi pəcɔfɛ MARIKI fəp nde tetek toloŋnɛ kəroŋ. Pɔcɔl pɔcɔf
pɔ, kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, ambɔnc ŋa ki ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc.
10 Kɔ fum endekenɛ pɔcɔl poloŋnɛ pɔcɔf mpɛ ɛlɛk dəŋkesiya kɔ pəyɔnɛ fɛ ti
dəcir cɔn mɔ-ɛ, pəyɔnɛ porkun mpɛ pɔntɔyɔ dolokəp mɔ.
11 Pəfay pi tetek toloŋnɛ Kanu kəca kəmeriya nkɛ dec dɛmpɛ mɔ MARIKI fɔr
kiriŋ, pabɛr mecir mamɔkɔ fəp tɔbɔl disrɛ. Awut arkun a Aruna aloŋnɛ ŋalɛk
mecir mamɔkɔ ŋawɛsəsər mi tetek toloŋnɛ Kanu cəsək fəp.
12 Wəsɔŋ pɔcɔl papɔkɔ pəcɛnəs pi fəkəl fəkəl, domp kɔ moro, wəloŋnɛ pədeŋ
fəkəl ya sɛm yayɔkɔ nɛnc da tetek toloŋnɛ Kanu kəroŋ.
13 Pəyakɛ yedisrɛ kɔ wɛcək wawɔkɔ domun. Wəloŋnɛ pəlɛk pəkenɛ yi fəp
MARIKI, pəcɔfɛ kɔ yi nde tetek toloŋnɛ kəroŋ. Pɔcɔl pɔcɔf pɔ, kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ
MARIKI mɔ, ambɔnc ŋa ki ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc.
14 Kɔ fum endekenɛ MARIKI abɛmp teta poloŋnɛ pɔcɔf-ɛ, wəkayi pəlɛk
mɔpay kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ntantoriya.
15 Wəloŋnɛ pəkekərɛ abɛmp nŋɛ nde dətetek toloŋnɛ ta Kanu kəroŋ, pəkɔncəl
ŋi kilim, pəcɔfɛ ŋi MARIKI domp nde tetek toloŋnɛ kəroŋ, pəloŋər mecir ma
abɛmp ŋaŋɔkɔ tetek toloŋnɛ Kanu cəsək.
16 Wəloŋnɛ pəwurɛ təlɔba pɛmɛŋkɛ yeri kɔ rət ya abɛmp ŋaŋɔkɔ, pəgbal yi
tetek toloŋnɛ Kanu kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ, nde ambɛr kəbof kəboŋu mɔ.
17 Wəloŋnɛ pəgberi abɛmp ŋaŋɔkɔ banca dacɔ kɛp mɛrəŋ, mba ta pəgbɛy ŋi.
Pəcɔfɛ ŋi MARIKI nde tɔk ya tetek toloŋnɛ kəroŋ. Pɔcɔl pɔcɔf pɔ, kəloŋnɛ nkɛ
ancɔfɛ MARIKI mɔ, ambɔnc ŋa ki ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc.»

2

Kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn

1 Kɔ fum endekenɛ MARIKI yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn-ɛ, yɔyɔnɛ kəmbefe kətɔt
pəloŋər ki moro, pədeŋər ki suray sətɔt sa kələl ka kətɔk.
2 Pəkɛrɛ kəmbefe kaŋkɔ awut arkun a Aruna aloŋnɛ. Wəloŋnɛ wəkin pəwɛt
kəmbefe kaŋkɔ aloŋər moro mɔ aŋkulma katin kɔ suray sətɔt sayi fəp, pəcɔfɛ yi
MARIKI nde dətetek toloŋnɛ kəroŋ, tɛcɛmcɛməs tɔ. Kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ MARIKI
mɔ, ambɔnc ŋa ki ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc.
3 Kəmbefe kəlpəs ka kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn kaŋkɔ, Aruna kɔ yuruya yɔn ŋayɔ
ki. Kəloŋnɛ kəsoku kəpus kɔ, bawo dəyoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, kəyɛfɛ.
4 Kɔ pəyɔnɛ məckekərɛ poloŋnɛ pa mɛŋgbɛn mpɛ ancɔf dəpɔcɔfɛ kəcom mɔ,
pəyɔnɛ kəmbefe kətɔt, kəcom kəlok-lok kətɔnɔŋkəl lebin panɔktərɛnɛ ki moro,
kɔ pəyɔnɛ fɛ ti biskit bətɔnɔŋkəl lebin pasopət bi moro.
5 Kɔ mədе məckekərɛ kəcom kənɛkət teta kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn-ɛ, kəyɔnɛ
kəmbefe kətɔt kənɔktərɛnɛ kɔ moro ma olif ta kəyɔ lebin.

6 Patepi kəcom kaŋkɔ mopoc mopoc, paloŋər sɔ ki moro. Kəloŋnɛ ka
mɛŋgbɛn kɔ.
7 Kɔ məndekekərɛ kəcom nkɛ anɛkət dətap teta kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn mɔ-ɛ,
panɔktərɛnɛ kəmbefe kətɔt kaŋkɔ kɔ moro ma olif.
8 Məkenɛ MARIKI kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn nkɛ alompəs mɔ, pakɛrɛ ki wəloŋnɛ
nwɛ ɔŋkələtərnɛnɛ ki tetek toloŋnɛ Kanu mɔ.
9 Kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn kɔ, wəloŋnɛ pəbeli pɔkɔ aŋkəkɛrɛ MARIKI teta kəcɛm-
cɛməs mɔ, pəcɔfɛ ki MARIKI dəndo dətetek toloŋnɛ kəroŋ. Kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ
MARIKI mɔ kɔ, nkɛ ambɔnc ŋa ki ŋontorɛ-torɛ kɔ abəkəc mɔ.
10 Kəmbefe kəlpəs ka kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn kaŋkɔ, Aruna kɔ yuruya yɔn ŋayɔ
ki. Kəloŋnɛ kəsoku kəpus kɔ, bawo dəyoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, kəyɛfɛ.
11 Ali kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn kin nkɛ andekenɛ MARIKI mɔ ta kənɔŋkəl lebin.
Ta pacɔfɛ MARIKI poloŋnɛ mpɛ o mpɛ anɔŋkəl lebin kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ mɛsɛ ma
cəme mɔ.
12 Nəkenɛ MARIKI yɛtɛl yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya yɔbɔf yonu, mba ta pacɔfɛ kɔ yi nde
dətetek toloŋnɛ kəroŋ, pəmɔ yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ kɔ teta ambɔnc ŋəkɔ ŋontorɛ-
torɛ kɔ abəkəc mɔ.
13 Poloŋnɛ pa mɛŋgbɛn mpɛ o mpɛ mənde məckenɛ MARIKI mɔ, payɛk-yɛkər
pi mɛr. Ta məsak kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn kam ta kəyɔ mɛr-ɛ, bawo mɛr məyɔnɛ
tɛcɛmcɛməs ta kəsek ka Kanu kam danapa kɔ aka Yisrayel. Yoloŋnɛ fəp məyɛk-
yɛkər yi mɛr.
14 Nənde nəckekərɛ kəloŋnɛ MARIKI mɛŋgbɛn ma yɛtɛl yonu yɔcɔkɔ-cɔkɔ,
nənɛktɛ mɛŋgbɛn ma asek ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ nɛnc, kɔ telip-ɛ, nəcɔ mɛŋgbɛn mamɔkɔ
təmpɛra a nəndekɛrɛ kəloŋnɛ kaŋkɔ.
15 Nəloŋər ki moro ma olif, nədeŋər ki suray sətɔt sa kələl ka kətɔk. Kəloŋnɛ
ka mɛŋgbɛn kɔ.
16 Wəloŋnɛ nkɔn pəbeli təmpɛra pələma pəcɔf kɔ moro ma olif kɔ suray
sasɔkɔ fəp teta kəcɛm-cɛməs. Kəloŋnɛ kɔ nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ.

3

Kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu

1 «Kɔ fum endekenɛ MARIKI kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu, təyɔnɛ pəclɛk wana
wawɔkɔ nde yɔcəl yɔn dacɔ-ɛ, pəkenɛ MARIKI tura kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wana wɛran
nwɛ wɔntəyɔ dolokəp mɔ.
2 Pədeŋər kəca kɔn domp da pɔcəl papɔkɔ a pədefay pi nde dəkəbɛrɛ da
aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu. Pasu təbəl mecir mamɔkɔ mɛbɛrɛ pi disrɛ. Awut
arkun a Aruna aloŋnɛ ŋawɛsəsər mecir mamɔkɔ dətetek toloŋnɛ Kanu haŋ
ŋanɔŋkər.
3 Yedisrɛ ya poloŋnɛ pa kəpaŋnɛ pəforu nyɛ ande packekərɛ kəcɔfɛ MARIKI
mɔ: Moro mmɛ moŋkump yedisrɛ mɔ fəp,
4 fi yayɔkɔ mɛrəŋ kɔ moro mɔkɔ moŋkump yi mɔ, kɔ mɔkɔ moŋkump cəsək kɔ
pəwotwotər pa mim mɔ, pawurɛ mi fəp tin kɔ fi.
5 Awut arkun a Aruna ŋacɔfɛ yi fəp MARIKI nde dətetek toloŋnɛ kəroŋ kɔ
pɔcəl pɔcɔf mpɛ peyi dənɛnc da tɔk mɔ. Kəloŋnɛ kɔ, nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ,
ambɔnc ŋa ki ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc.
6 Kɔ fum endekenɛ MARIKI pɔcəl pa kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu mpɛ ɛlɛk
dəŋkesiya kɔ pəyɔnɛ fɛ ti dəcir mɔ, pəkenɛ MARIKI pɔcəl mpɛ pɔntəyɔ dolokəp
mɔ, pɔyɔnɛ porkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ pɛran.
7 Kɔ pəyɔnɛ a aŋkesiya ŋɔ-ɛ, pəkekərɛ ŋi nde MARIKI fər kiriŋ.
8 Fum wəkakɔ pədeŋ kəca kɔn domp da poloŋnɛ pɔn, pəfay pi nde tekiriŋ ta
aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu. Pasu təbəl mecir mamɔkɔ mɛbɛrɛ pi disrɛ. Awut

arkun a Aruna ŋawɛsəsər mecir ma poloŋnɛ papɔkɔ cəsək ca tetek toloŋnɛ Kanu haŋ ŋanɔŋkər.
9 Dəpoloŋnɛ pa kəpaŋnɛ pəforu papɔkɔ aŋkɛrɛ MARIKI pacɔfɛ kɔ mɔ, wəloŋnɛ wəkin pəkɛrɛ: Moro ma pi, kəleŋa məlməl pagbinti ki nde dəkətiti kɔ moro fəp mmɛ moŋkump yedisrɛ mɔ,
10 fi yayɔkɔ mɛrəŋ kɔ moro mɔkɔ moŋkump yi mɔ, kɔ mɔkɔ moŋkump cəsək kɔ pəwotwotər pa mim mɔ, pawurɛ mi fəp tin kɔ fi.
11 Wəloŋnɛ pəcɔf yi fəp nde dətetek toloŋnɛ Kanu kəroŋ, yeri nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ yɔ.
12 Kɔ fum endekenɛ MARIKI wir yɔcəl yɔn dacɔ-ɛ, pəkekərɛ wi MARIKI fər kiriŋ.
13 Pədeŋər pɔcəl papɔkɔ kəca dəromp, k'elip-ɛ, pafay pi nde tekiriŋ ta aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu. Pasu təbəl mecir mamɔkɔ mɛbɛrɛ pi disrɛ. Awut arkun a Aruna ŋawɛsəsər mecir mamɔkɔ tetek toloŋnɛ Kanu cəsək haŋ ŋanɔŋkər.
14 Wəloŋnɛ wəkin pəlɛk yedisrɛ ya poloŋnɛ mpɛ aŋkɛrɛ MARIKI mɔ pəcɔfɛ kɔ yi: Moro mɔkɔ moŋkump yedisrɛ ya pɔcəl papɔkɔ mɔ fəp,
15 fi yayɔkɔ mɛrəŋ kɔ moro mɔkɔ moŋkump yi mɔ, kɔ mɔkɔ moŋkump cəsək kɔ pəwotwotər pa mim mɔ, pawurɛ mi fəp tin kɔ fi.
16 Wəloŋnɛ pəcɔfɛ yi MARIKI fəp nde dətetek toloŋnɛ kəroŋ. Yeri nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ yɔ. Ambənc ŋa yi ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc. Moro ma yɔcəl yoloŋnɛ fəp, ma MARIKI mɔ.
17 Sariyɛ sa doru o doru sɔ tendeyɔnɛ dɛtɛmp o dɛtɛmp donu mofo mmɛ nəndendɛ mɔ: Nəfɔde nəcsɔm moro ma wɛsɛm kɔ ma pɔcɔl, nəfɔde nəcmun mecir ma yi.»

4

Kəloŋnɛ ka kiciya nkɛ antɔyɛfɛnɛ mɔ

1 Kɔ MARIKI osom Musa:
2 «Məloku aka Yisrayel:
Kɔ fum enciya kətɔyɛfɛnɛ disrɛ pəyɔ tes ntɛ sariyɛ sa MARIKI səmɔnɛ mɔ-ɛ, tɔkɔt ntɛ tɔ nəde nəckɔt:

Kəloŋnɛ teta kiciya ka wəloŋnɛ wəkiriŋ

3 Kɔ tɔyɔnɛ wəloŋnɛ nwɛ anabɔy moro kəyɔnɛ ka wəkiriŋ k'aloŋnɛ mɔ eciya, pəsɔŋɛ sɔ afum kəsarɛ kiciya-ɛ, pəkenɛ MARIKI teta kiciya kɔn tura pətɔyɔ dolokəp.
4 Pəkekərɛ tura tatɔkɔ nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, nde tekiriŋ ta MARIKI. Wəloŋnɛ pədeŋ tura tatɔkɔ kəca dəromp, pəfay pi MARIKI fər kiriŋ. Pasu təbəl mecir mamɔkɔ mɛbɛrɛ pi disrɛ.
5 Wəkiriŋ k'aloŋnɛ nwɛ anabɔy moro mɔ pəlɛk mecir mamɔkɔ pəkekərɛ nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu,
6 pəgbət tɛlər dəmecir mamɔkɔ, pəwɛsəsər haŋ camət-mɛrəŋ MARIKI fər kiriŋ, tekiriŋ ta kəloto nkɛ kəŋkəŋk tɔksɔ tosoku mɔ.
7 Wəloŋnɛ pəsop mecir mamɔkɔ lɛn maŋkəlɛ ya moŋkubut ma tetek mpɛ ancɔfɛ Kanu suray pɔkɔ peyi nde tekiriŋ ta MARIKI mɔ, nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu. K'elip-ɛ, pəkɔ pəloŋər mecir mɛlpəs ma tura tatɔkɔ nde pɛcəmɛnɛ pa tetek toloŋnɛ mpɛ peyi dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, nde ancɔfɛ MARIKI yɔcəl yoloŋnɛ mɔ.
8 Pəwurɛ moro fəp ma tura ta kəloŋnɛ ka kiciya, moro mɔkɔ moŋkump yedisrɛ ya pɔcəl papɔkɔ mɔ fəp,

9 fi yayɔkɔ mɛrəŋ kɔ moro mɔkɔ mɔfɔktər yi, kɔ mɔkɔ moŋkump yi cəsək kɔ
pəwot-wotər pa mim mɔ, pəgbinti mi tin kɔ fi.
10 Pəmɔ ntɛ aŋwurɛ yi nde dətura ta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu mɔ, wəloŋnɛ
pəcɔfɛ yi MARIKI nde dətetek toloŋnɛ mpɛ ancɔf yɔcɔl yoloŋnɛ mɔ.
11 Mba akata ŋa tura, sɛm ya pi fəp, domp, wɛcək kɔ yedisrɛ ya pi kəlɛkɛnɛ
yedisrɛ ya aputuk ya pi fəp,
12 yɛlpəs ya tura, wəloŋnɛ pəwurɛnɛ yi dəsaŋka todoru kəfo kəsoku nkɛ
aŋgbal kəbof kəboŋu mɔ, pəkɔ pəcɔfɛ yi dəndo nɛnc da tɔk, nde tɛpɛsa pa kəbof
kəboŋu kəroŋ.

Kəloŋnɛ teta kiciya ka kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp

13 Kɔ pəyɔnɛ a kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp ŋaciya tosom tin ta MARIKI ta
ŋayɛfɛnɛ ti-ɛ, kɔ ŋayɔ tes ntɛ sariyɛ sa MARIKI səmɔnɛ, tɔsɔŋɛ ŋa kəsarɛ kiciya-ɛ,
14 ŋanckɔnacərɛ kiciya kəŋan, ŋakɛrɛ tura teta kəloŋnɛ ka kiciya kaŋkɔ.
Ŋakekərɛ tura tatɔkɔ nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu tekiriŋ.
15 Abeki a kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel ŋadeŋər pi waca dəromp, ŋawurɛ fum
wəkin ŋa dacɔ pəfay tura papɔkɔ MARIKI fər kiriŋ. Pasu tɔbəl mecir mamɔkɔ
mɛbɛrɛ pi disrɛ.
16 Wəkiriŋ k'aloŋnɛ wəkɔ anabəy moro mɔ, pəkekərɛ mecir ma pi nde
aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu disrɛ.
17 Wəloŋnɛ pəgbət tɛlər dəmecir mamɔkɔ, pəwɛsəsər mi kəloto kəŋkɔ kəŋkəŋk
tɔksɔ tosoku mɔ haŋ camət-mɛrəŋ MARIKI fər kiriŋ.
18 Pəsopət sɔ mecir mamɔkɔ lɛn maŋkəlɛ ya moŋkubut ma tetek mpɛ ancɔf
suray mpɛ peyi MARIKI fər kiriŋ mɔ nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu disrɛ.
Pəloŋər mecir mɛlpəs fəp nde pɛcəmɛnɛ pa tetek toloŋnɛ Kanu pɔcɔl pɔcɔf mpɛ
peyi nde dəkəbɛrɛ d'aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ.
19 Pəwurɛ moro ma pɔcɔl papɔkɔ fəp pəcɔfɛ mi MARIKI nde tetek toloŋnɛ
kəroŋ.
20 Pəyɔ teta tura tatɔkɔ pəmɔ tɔkɔ ɔŋyɔ teta tura mpɛ aŋloŋnɛ teta kiciya mɔ,
wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs aka Yisrayel kiciya kəŋan, MARIKI pəŋaŋnɛnɛ ŋa
ki.
21 Wəloŋnɛ pəlɛk yɛlpəs ya tura papɔkɔ pəwurɛnɛ saŋka todoru, pəkɔ pəcɔf
yi pəmɔ tura poloŋnɛ pa kiciya ka nkɔnsərka. Kəloŋnɛ ka kiciya ka kəloŋkanɛ
k'aka Yisrayel fəp kɔ kaŋkɔ.

Kəloŋnɛ teta kiciya ka wəkiriŋ wələma

22 Kɔ pəyɔnɛ a wəkiriŋ wəkin eciya MARIKI ta ɛyɛfɛnɛ ti, pəyɔ tes ntɛ sariyɛ
sa MARIKI Kanu kɔn səmɔnɛ mɔ, tɔsɔŋɛ kɔ kəsarɛ kiciya-ɛ,
23 ɔnckɔnacərɛ kiciya kaŋkɔ, pəkɛrɛ ambiyofo nŋɛ ŋɔntəyɔ dolokəp mɔ teta
kəloŋnɛ.
24 Pədeŋər ambiyofo ŋaŋɔkɔ kəca dəromp, pəfay ŋi kəfo nkɛ aŋfay yoloŋnɛ
yɔcɔf mɔ, nde MARIKI fər kiriŋ. Pasu tɔbəl mecir mamɔkɔ mɛbɛrɛ pi disrɛ.
Kəloŋnɛ ka kiciya kɔ.
25 Wəloŋnɛ pəgbət tɛlər tɔn mecir ma pɔcɔl pa kəloŋnɛ ka kiciya, pəsopət mi
lɛn maŋkəlɛ ya moŋkubut ma tetek mpɛ ancɔfɛ MARIKI yoloŋnɛ mɔ, pəloŋər
pɛcəmɛnɛ pa tetek tatɔkɔ mecir mɛlpəs mamɔkɔ.
26 Pəcɔfɛ MARIKI moro ma pɔcɔl papɔkɔ fəp nde dətetek toloŋnɛ kəroŋ, pəmɔ
moro ma kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu. Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs ka wəkiriŋ
kəciya kɔn, MARIKI ɛŋŋaŋnɛnɛ kɔ kiciya kɔn.

Kəloŋnɛ teta kiciya ka fum wələma

27 Kɔ pəyɔnɛ a fum wələma gbəcərəm wəka dɔtɔf eciya sariyɛ sa MARIKI ta
ɛyɛfɛnɛ ti, pəyɔ tes ntɛ sariyɛ sa MARIKI səmɔnɛ mɔ, tɔsɔŋɛ kɔ kəsarɛ kiciya-ɛ,

28 ɔnckɔnacərɛ kiciya kɔn, pəkɛrɛ wir wɛran nwɛ wɔntəyɔ dolokəp mɔ teta
kəloŋnɛ ka kiciya kɔn.
29 Pədeŋər pɔcɔl pa kəloŋnɛ papɔkɔ kəca dəromp, pəfay pi nde aŋfay yoloŋnɛ
nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ. Pasu təbəl mecir mamɔkɔ mɛbɛrɛ pi disrɛ.
30 Wəloŋnɛ pəgbət tɛlər tɔn dəmecir ma pɔcɔl pa kəloŋnɛ ka kiciya kaŋkɔ,
pəsopət mi lɛn maŋkəlɛ ya moŋkubut ma tetek mpɛ ancɔfɛ MARIKI yoloŋnɛ
yɔcɔf mɔ, pəloŋər mecir mɛlpəs mɔkɔ pɛcəmɛnɛ pa pi.
31 Pəwurɛ moro ma pɔcɔl papɔkɔ fəp, pəmɔ təkɔ aŋwurɛ moro ma poloŋnɛ
pa kəpaŋnɛ pəforu mɔ. Wəloŋnɛ pəcɔfɛ mi MARIKI nde tetek toloŋnɛ kəroŋ,
ambɔnc ŋaŋɔkɔ ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc. Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs kɔ
kiciya kɔn, MARIKI ɛŋŋaŋnɛnɛ kɔ ki.
32 Kɔ pəyɔnɛ a fum wəkayi aŋkesiya ŋ'ɛŋkɛrɛ kədeloŋnɛ teta kiciya kɔn-ɛ,
pəkɛrɛ aŋkesiya ŋɛran nŋɛ ŋɔntəyɔ dolokəp mɔ.
33 Fum wəkakɔ pədeŋ kəca kɔn pɔcɔl pa kəloŋnɛ ka kiciya dəromp, pəfay
pi nde kəfo nkɛ aŋfay yɔcɔl yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ. Pasu təbəl mecir
mamɔkɔ mɛbɛrɛ pi disrɛ.
34 Wəloŋnɛ pəgbət tɛlər tɔn dəmecir ma pɔcɔl poloŋnɛ pa kiciya, pəsopət mi
lɛn maŋkəlɛ ya moŋkubut ma tetek mpɛ ancɔfɛ MARIKI yoloŋnɛ mɔ, pəloŋər
mecir mɛlpəs mamɔkɔ pɛcəmɛnɛ pa pi.
35 Pəwurɛ moro ma pɔcɔl papɔkɔ fəp, pəmɔ təkɔ aŋwurɛ moro ma aŋkesiya
nŋɛ aŋloŋnɛ kəpaŋnɛ ka pəforu mɔ. Wəloŋnɛ pəcɔfɛ mi MARIKI nde tetek
toloŋnɛ kəroŋ kɔ yoloŋnɛ yɔkɔ ancɔfɛ MARIKI mɔ. Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs
kɔ kiciya kɔn, MARIKI ɛŋŋaŋnɛnɛ kɔ ki.»

5

Motubcɛnɛ mɛgbasŋa məlɔma

1 Kɔ fum entəŋnɛ tes-ɛ, pawe dəŋkiti fum wəkakɔ ɛncərɛ tes tatɔkɔ mɔ, wəkayi
pəciya kətɔwosɛ kəloku tɔkɔ ene kɔ pəyɔnɛ fɛ ti tɔkɔ ɛncərɛ tes tatɔkɔ mɔ, ɛŋsarɛ
kiciya kɔn.
2 Kɔ fum oŋgbuŋɛnɛ paka mpɛ o mpɛ pətɔsɔk ta ɛyɛfɛnɛ ti-ɛ, təyɔnɛ wɛsɛm
wefi, pɔcɔl pefi, pəliŋɛ-liŋɛ pefi, fum wəkayi ɔŋyɔnɛ wətɔsɔk, tɛm tatɔkɔ wəkayi
ɛŋsarɛ kiciya.
3 Kɔ fum oŋgbuŋɛnɛ pəyikyik pa fum ta ɛyɛfɛnɛ ti təŋsɔŋɛ nkɔn sɔ kətɔsɔk,
k'endenacərɛ ti tɛlpəs-ɛ, wəkayi ɛŋsarɛ kiciya.
4 Kɔ fum ontorɛ dim pəloku tes o tes ta ɛncɛm-cɛmnɛ tɛləpsər ta ti, pədɛrəm
kəyɔ pəlɛc kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pətɔt, k'endenacərɛ ti tɛlpəs-ɛ, wəkayi ɛŋsarɛ kiciya.
5 Kɔ fum ɛsarɛ kiciya pəmɔ kaŋkɔ-ɛ, pəkɔ pəcɛŋ teta tes tɔkɔ enciya mɔ,
6 kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, pəkenɛ MARIKI aŋkesiya ŋɛran teta kəloŋnɛ ka kəlompəs
ka kiciya kɔn. Pəkɛrɛ sɔ aŋkesiya ŋɛran ŋa teren tin, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wir wɛran
wa teren tin teta kəloŋnɛ ka kiciya. Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs kɔ kiciya kɔn.

Yoloŋnɛ nyɛ atɔyɔ daka ŋaŋkenɛ MARIKI mɔ

7 Kɔ fum ɔntɔyɔ pɔsɔtɔnɛ aŋkesiya kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wir teta kəloŋnɛ ka kəlompəs
ka kiciya kɔn-ɛ, wəkayi pəkɛrɛ MARIKI məpay mɛrəŋ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ntan-
toriya mɛrəŋ. Abɛmp ŋin paloŋnɛ ŋi MARIKI pəmɔ təkɔ aŋloŋnɛ poloŋnɛ pa
kiciya mɔ, abɛmp ŋa mɛrəŋ pəmɔ təkɔ aŋloŋnɛ pɔcɔl pɔcɔf mɔ.
8 Fum wəkayi pəkɛrɛ yi wəloŋnɛ, wəloŋnɛ pənuŋkɛnɛ pəkɛrɛ abɛmp nŋɛ
MARIKI teta kəloŋnɛ ka kiciya mɔ. Pəkɔncəl ŋi kilim, mba ta pəcopu ki de.
9 Wəloŋnɛ pəwɛsəsər mecir ma kəloŋnɛ ka kiciya cəsək ca tetek toloŋnɛ Kanu
kəroŋ, pəloŋər mecir mɛlpəs mɔkɔ pɛcəmɛnɛ pa tetek. Kəloŋnɛ ka kiciya kɔ.

10 Kɔ tatɔkɔ tencepər-ɛ, wəloŋnɛ pəcɔfɛ MARIKI abɛmp ŋa mɛrəŋ pəmɔ tɔkɔ sariyɛ səloku ti mɔ. Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs ka fum wəkakɔ kəciya kɔn, MARIKI ɛŋŋaŋnɛnɛ kɔ ki.
11 Kɔ fum ɔntɔyɔ pɔsɔtɔnɛ mɔpay mɛrəŋ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, ntantoriya mɛrəŋ-ɛ, wəkayi pəkɛrɛ kəmbefe kətɔt kilo kəmaas padeloŋnɛ teta kiciya kɔn. Mba teta kəloŋnɛ ka kiciya kaŋkɔ wəkayi ɔfɔbɛr kəmbefe kaŋkɔ moro ma olif, ɔfɔdeŋər sɔ ki suray. Kəloŋnɛ ka kiciya kɔ.
12 Fum wəkayi pəkenɛ wəloŋnɛ kəmbefe kaŋkɔ, wəloŋnɛ pəwɛt ki aŋkulma katin teta kəcɛm-cɛməs, pəcɔf ki nde dətetek toloŋnɛ Kanu kɔ yoloŋnɛ yɔkɔ ancɔfɛ MARIKI mɔ. Kəloŋnɛ ka kiciya kɔ.
13 Kɔ telip-ɛ, wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs kɔ kiciya nkɛ enciya mɔ, MARIKI ɛŋŋaŋnɛnɛ wəkayi kiciya kɔn. Kəcom kəlpəs, ka wəloŋnɛ kɔ, pəmɔ kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn.

Kəloŋnɛ ka kəlompəs ka kiciya-ciya

14 Kɔ MARIKI oloku Musa:
15 «Kɔ fum ɔntɔcəmɛ sariyɛ sa ca nyɛ ampusɛ MARIKI mɔ darəŋ ta ɛyɛfɛnɛ ti-ɛ, enciya kiciya kəpɔŋ. Pəkɛrɛ poloŋnɛ teta kəloŋnɛ ka kəlompəs ka kiciya kɔn: Aŋkesiya ŋorkun ŋɔtɔyɔ dolokəp. Kəway ka ŋi kəmbəp kəway kəŋkɔ amboncər kɔ nde aŋgbip ŋosoku mɔ.
16 Pədeŋər sɔ alamali nŋɛ wəloŋnɛ omboncər kɔ mɔ teta tɔkɔ enciyanɛ aŋgbip mɔ. Pəsɔŋ alamali ŋaŋɔkɔ fəp wəloŋnɛ. Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs kɔ kiciya kɔn kɔ ka aŋkesiya ŋoloŋnɛnɛ teta kəlompəs ka kiciya kɔn. MARIKI ɛŋŋaŋnɛnɛ kɔ ki.
17 Kɔ fum enciya pəyɔ tes tin ntɛ sariyɛ sa MARIKI səmɔnɛ mɔ, ali tɔyɔnɛ a ɛyɛfɛnɛ fɛ ti, ɛŋsarɛ kiciya kɔn.
18 Fum wəkayi pəkɛrɛ wəloŋnɛ aŋkesiya ŋorkun dəyɔcəl yɔn teta kəlompəs ka kəciya kɔn, nŋɛ ŋɔntɔyɔ dolokəp mɔ. Ŋɛtəŋnɛ kəway ka kəloŋnɛ ka kəlompəs ka kiciya. Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs ka wəkayi kiciya kɔn nkɛ ɔntɔyɛfɛnɛ mɔ. Aŋŋaŋnɛnɛ kɔ ki.
19 Kəloŋnɛ ka kəlompəs ka kiciya kɔ, bawo wəkayi ɛsarɛ kiciya nnɔ MARIKI eyi mɔ.»
20 Kɔ MARIKI oloku Musa:
21 «Fum nwɛ o nwɛ enciya MARIKI fɔr kiriŋ, pəyemɛ teta paka mpɛ anasɔŋ kɔ kəmɛŋk, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, paka mpɛ ɛnakiyɛ mɔ, paka mpɛ ɛnabɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəbaŋər wɛnc mɔ,
22 kɔ tɔyɔnɛ wəkayi efir paka pɔlɔma, pəde pəgbɛkəl ti tɛlpəs, kɔ pəyɔnɛ fɛ mamɔkɔ fəp, pədɛrəm yem disrɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəmɛŋk tes tɛlɛc pəmɔ tatɔkɔ mɔ-ɛ,
23 fum wəkayi ɛŋsarɛ kiciya. Pəluksɛ paka pɔkɔ eŋkiyɛ, mpɛ anasɔŋ kɔ kəmɛŋk, mpɛ ɛnabaŋər wɛnc, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti paka mpɛ ɛnafir mɔ wəsərka.
24 Teta paka mpɛ pɔŋsɔŋɛ fum kədɛrəm yem disrɛ mɔ, pəluksɛ pi fəp wəsərka, mba pədeŋər sɔ alamali nŋɛ wəloŋnɛ omboncər kɔ mɔ. Pəloŋka daka dadɔkɔ pəsɔŋ wəkɔ ɛnayɔ di mɔ dɔsɔk ndɛ ɛncərɛ a ɛsarɛ kiciya mɔ.
25 Kɔ tatɔkɔ telip-ɛ, fum wəkakɔ pəkenɛ wəloŋnɛ teta kəloŋnɛ ka kəlompəs ka kiciya kɔn nnɔ MARIKI eyi mɔ, aŋkesiya ŋorkun nŋɛ ŋɔntɔyɔ dolokəp, nŋɛ ŋɛntəŋnɛ sɔ kəway nkɛ amboncər kɔ aŋgbip ŋosoku teta kəloŋnɛ kaŋkɔ mɔ.
26 Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs ka fum wəkakɔ kiciya kɔn MARIKI fɔr kiriŋ, tɔyɔnɛ kiciya nkɛ o nkɛ ɛŋsarɛ mɔ, MARIKI ɛŋŋaŋnɛnɛ kɔ ki.»

6

Sariyɛ sa aloŋnɛ

Kəloŋnɛ ka yəcəl nkɛ ancəfɛ MARIKI mə

1 Kə MARIKI oloku Musa:
2 «Məsom Aruna k'awut ən arkun tosom ntɛ:
Sariyɛ sa pəcəl mpɛ ancəfɛ MARIKI mə sə saŋsɛ: Pəcəl pəcəf peyi aco ŋa tetek toloŋnɛ Kanu kəroŋ pibi fəp haŋ dec dəsək, nɛnc da pi dɛmar pibi fəp.
3 Wəloŋnɛ pəbɛrnɛ burumus kə kəgba kən ka kəloto ka suwa. Pəwɛt kəbof kəboŋu nkɛ nɛnc dəncəfɛna MARIKI poloŋnɛ mə, pəboc ki tetek toloŋnɛ Kanu kəsək.
4 K'elip-ɛ, pəwurɛ yamos yayəkə ɛmbɛrnɛna mə, pəlɛk yocuru pəwɛt kəbof kaŋkə pəwurɛnɛ ki dəsaŋka, pəkə pəboc ki kəfo kəsoku.
5 Nɛnc dɛcmar tetek toloŋnɛ Kanu kəroŋ, ta denimɛ. Bətbət o bətbət wəloŋnɛ pəcələr di tək, pədeŋ poloŋnɛ pəcəf tetek kəroŋ, pəcəfɛ MARIKI moro ma pəcəl poloŋnɛ pa kəpaŋnɛ pəforu.
6 Nɛnc dɛcmar tɛm fəp tetek toloŋnɛ Kanu kəroŋ, ta denimɛ few.

Kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn

7 Sariyɛ nsɛ səcəmɛ kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn darəŋ: Awut arkun a Aruna ŋackɛrɛ ki MARIKI fər kiriŋ, tekiriŋ ta tetek toloŋnɛ Kanu.
8 Wəloŋnɛ pəwɛt yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn yayəkə aŋkulma katin ŋa kəmbefe kətət, moro ma olif kə suray sətət sa kələl ka kətək fəp nsɛ andeŋər yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn mə, pəcəfɛ yi MARIKI fəp dətetek toloŋnɛ kəroŋ. Tɛcɛmcɛməs tə. Ambənc ŋa yi ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc.
9 Aruna k'awut ən arkun ŋalɛk yɛlpəs ya kəloŋnɛ yayəkə, ta ŋanəŋkəl yi lebin kə ŋandedi yi-ɛ. Kəfo kəsoku kə ŋadi yeri yayəkə nde abaŋka ŋa aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kə Kanu.
10 Afənəŋkəl yi lebin. Yɛlpəs yayəkə y'impocɛ ŋa yoloŋnɛ yem dacə, nyɛ ancəfɛ ina MARIKI mə. Yeri yayəkə yosoku yə, nyɛ ampusɛ MARIKI pəmə təkə pəyi kəloŋnɛ ka kiciya kə ka kəlompəs ka kiciya mə.
11 Yuruya ya Aruna arkun gbəcərəm ŋande ŋacsəm ki. Tede təyənɛ ŋa sariyɛ sa doru o doru, dɛtɛmp o dɛtɛmp daŋan, ntɛ təyənɛ ta yoloŋnɛ nyɛ ancəfɛ MARIKI mə, fum o fum əntəyənɛ wəloŋnɛ, a pəgbuŋɛnɛ yoloŋnɛ yayəkə mə, ɛŋsarɛ kiciya kəpəŋ.»
12 Kə MARIKI oloku Musa:
13 «Yoloŋnɛ nyɛ yə Aruna k'awut ən arkun ŋaŋkɛrɛ MARIKI dəsək ndɛ wəkin ŋa dacə əŋsətə kəbəy ka kəyənɛ ka wəloŋnɛ mə: Kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn kaŋkə Aruna k'awut ən ŋaloŋnɛ dəsək dadəkə kəmbefe kətət kilo kəmaas, kilo katin kə dacə bətbət, kilo katin kə dacə dəfəy.
14 Panəktərɛnɛ kəmbefe kaŋkə moro ma olif, panɛkət kəcom kaŋkə dəkarərə kəwon. Məde məkenɛ MARIKI kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn kaŋkə. Patepi kəcom kəfɛt kəfɛt a padecəfɛ ki MARIKI, ambənc ŋaŋəkə ŋontorɛ-torɛ kə abəkəc.
15 Wan ka Aruna nwɛ andebəy kədəs dekiriŋ da kəloŋnɛ dadəkə mə, nkən sə pəloŋnɛ kəloŋnɛ kaŋkə. Sariyɛ sa doru o doru sə nnə MARIKI eyi mə, pacəfɛ kəcom kaŋkə fəp MARIKI.
16 Kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn nkɛ o nkɛ ka wəloŋnɛ, pacəfɛ ki fəp MARIKI, ali kəpic ta pasəm.»

Kəloŋnɛ ka kiciya

17 Kə MARIKI osom Musa:
18 «Məloku Aruna k'awut ən:
Sariyɛ nsɛ səcəmɛ kəloŋnɛ ka kiciya darəŋ: Kəfo nkɛ aŋfay yəcəl yoloŋnɛ nyɛ ancəfɛ MARIKI mə, difə aŋfay sə pəcəl poloŋnɛ pa kiciya. Paka posoku pə mpɛ ampusɛ MARIKI mə.
19 Wəloŋnɛ nwɛ oŋloŋnɛ poloŋnɛ pa kiciya mə, pəsəm pi kəfo kəsoku nde abaŋka ŋa aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kə Kanu.

20 Nwɛ o nwɛ oŋgbuŋɛnɛ sɛm ya poloŋnɛ papɔkɔ mɔ, ɛŋsarɛ kiciya kəpɔŋ! Kɔ
mecir ma pɔcɔl papɔkɔ afay mɔ mɛncɛsəkər yamos-ɛ, payak pɛcɛsəkər papɔkɔ
nde kəfo nkɛ ampus mɔ.
21 Dap da dos ndɛ ampɛcɛ sɛm yayɔkɔ mɔ, k'alip-ɛ, pawɔkəc di. Kɔ pəyɔnɛ
a dap da kɔpər d'ampɛcɛ sɛm yayɔkɔ-ɛ, anckɔnalip, pasɔŋk di, payaksɛ di
domun.
22 It'ɔyɔnɛ arkun a dokom d'aloŋnɛ gbəcərəm ŋantam kəsɔm yi: Yeri yosoku
yɔ nyɛ ampusɛ MARIKI mɔ.
23 Mba afɔsɔm pɔcɔl poloŋnɛ pa kiciya mpɛ o mpɛ aŋkekərɛ mecir ma pi nde
aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu teta kətubucnɛ kəsɔkəs ka aŋgbip ŋosoku kətɔsɔk
mɔ, ta pasɔm pi, mba paləm pi fəp dənɛnc.»

7

Kəloŋnɛ ka kəlompəs ka kəciya

1 Sariyɛ nsɛ səcəmɛ kəloŋnɛ ka kəlompəs ka kiciya darəŋ. Kəloŋnɛ kaŋkɛ
kəsoku kɔ, nkɛ ampusɛ MARIKI mɔ.
2 Kəfo nkɛ aŋfay yɔcɔl yoloŋnɛ yɔcɔf mɔ, aŋfay sɔ pɔcɔl poloŋnɛ teta kəlompəs
ka kiciya. Pasu təbəl mecir maməkɔ mɛbɛrɛ pi disrɛ. Pawɛsəsər mecir maməkɔ
cəsək ca tetek toloŋnɛ Kanu haŋ panɔŋkər.
3 Pakɛrɛ moro ma pi fəp, kəleŋa, kɔ moro məkɔ moŋkump yedisrɛ mɔ,
4 fi yayɔkɔ mɛrəŋ kɔ moro məkɔ məfɔktər yi mɔ, kɔ pəwot-wotər pa mim mmɛ
aŋgbiti tin kɔ fi mɔ.
5 Wəloŋnɛ pəcɔfɛ yi MARIKI nde tetek toloŋnɛ kəroŋ. Kəloŋnɛ ka kəlompəs
ka kiciya kɔ, nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ.
6 Aloŋnɛ arkun gbəcərəm ŋantam kəsɔm sɛm yayɔkɔ kəfo kəsoku. Kəloŋnɛ
kaŋkɛ kəsoku kɔ, nkɛ ampusɛ MARIKI mɔ.
7 Kəloŋnɛ ka kəlompəs ka kiciya kɔ kəloŋnɛ ka kiciya, sariyɛ sin sayi sɔ
kəloŋnɛ kaŋkɛ mɛrəŋ kəyɔ: Sɛm yayɔkɔ, wəloŋnɛ nwɛ ontubucnɛ kəsɔkəs kiciya
mɔ, ɔyɔ yi.

Mpɛ wəloŋnɛ ɔŋsətɔ mɔ

8 Kɔ wəloŋnɛ eŋkenɛ fum pɔcɔl poloŋnɛ pɔcɔf-ɛ, wəloŋnɛ ɔyɔ akata ŋa pɔcɔl
pɔcɔf papɔkɔ.
9 Poloŋnɛ pa mɛŋgbɛn mpɛ o mpɛ pɔ ancɔf doco, panɛkət dəkarərɔ kɔ pəyɔnɛ
fɛ ti dədap mɔ, wəloŋnɛ nwɛ eŋkekərɛ pi pəcɔfɛ MARIKI mɔ, ɔyɔ pi.
10 Poloŋnɛ pa mɛŋgbɛn mpɛ o mpɛ p'anɔktərɛnɛ kɔ moro, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ
powos, yuruya ya Aruna fəp ŋɔ aŋyer pi pɛtəŋnɛnɛ ŋa gbɛp.

Kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu

11 Sariyɛ nsɛ səcəmɛ kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu darəŋ, nkɛ aŋkenɛ MARIKI
mɔ.
12 Kɔ fum ɛndekenɛ kəloŋnɛ ka kəyif MARIKI barka teta pətət pən-ɛ, wəkayi
pədeŋər poloŋnɛ pa cəcom cəlok-lok ncɛ anɔktərɛnɛ kɔ moro ma olif mɔ ta kəyɔ
lebin, kɔ biskit bətənɔŋkəl lebin pasopət bi moro ma olif, kɔ cəcom cəlok-lok
ncɛ alompsɛ kəmbefe kətət nkɛ anɔktərɛnɛ moro ma olif mɔ.
13 Pəkekərɛ sɔ cəcom cəlok-lok ncɛ anɔŋkəl lebin mɔ, kədeŋər ka kəloŋnɛ ka
kəyif MARIKI barka kɔ kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu kən.
14 Wəkayi pəbeli pəkenɛ MARIKI pipic dəyoloŋnɛ yən fəp, yɛlpəs yayɔkɔ ya
wəloŋnɛ nwɛ ɛwɛsəsər mecir ma pɔcɔl poloŋnɛ pa kəpaŋnɛ pəforu dətetek mɔ,
nkən ɔyɔ yi.
15 Sɛm ya pɔcɔl pa kəloŋnɛ ka kəyif MARIKI barka kɔ ka kəpaŋnɛ pəforu,
dəsɔk ndɛ aŋloŋnɛ pi mɔ, idɔ aŋsɔm yi ali pin afɔsak pedirɛ haŋ bətbət.

16 Kɔ wəkayi eŋkekərɛ kəloŋnɛ ka kədɛrəm, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, kəloŋnɛ ka kəpocɛ
abəkəc ŋosoku pɛs-ɛ, dəsɔk ndɛ endekekərɛ pɔcɔl papɔkɔ mɔ, idɔ aŋsɔm pi.
K'asak pɛlpəs pedirɛ-ɛ, antam kəsɔm pi dɔckɔsɔk.
17 Kɔ pəyɔnɛ a sɛm yɛntambər afum pasak yi yedirɛ sɔ-ɛ, dɔckɔsɔk da maas
pacɔf yi.
18 Nwɛ o nwɛ ɔsɔm sɛm ya kəloŋnɛ kəpaŋnɛ ka pəforu kaŋkɔ tataka ta maas,
fum nwɛ eŋkenɛ MARIKI poloŋnɛ mɔ, MARIKI ɔfɔbaŋ pi, kəloŋnɛ kɔn kaŋkɔ
kəyɔnɛ fɛ kɔ daka o daka, sɛm yayɔkɔ yɔyɔnɛ kɔ oŋ yɔtɔsɔk. Nwɛ o nwɛ ɔŋsɔm
yi mɔ, ɛsarɛ kiciya.
19 Kɔ paka pɔtɔsɔk poŋgbuŋɛnɛ sɛm yayɔkɔ-ɛ, ta pasɔm yi, pagbal yi dənɛnc.
Mɛnɛ fum pəsɔk a pəctam kəsɔm sɛm ya kəloŋnɛ kaŋkɔ.
20 Mba fum nwɛ o nwɛ ɔsɔm sɛm ya kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu nkɛ kəyɔnɛ
ka MARIKI ta ɔsɔk-ɛ, aŋwurɛ wəkayi aYisrayel dacɔ.
21 Fum nwɛ o nwɛ ogbuŋɛnɛ paka pɔtɔsɔk, pəmɔ fum wətɔsɔk, sɛm yɔtɔsɔk,
yeliŋɛ-liŋɛ yɔtɔsɔk, paka pɔtɔsɔk mpɛ o mpɛ, a wəkayi pəsɔm sɛm ya kəloŋnɛ
ka kəpaŋnɛ pəforu nkɛ kəyɔnɛ ka MARIKI mɔ, aŋwurɛ wəkayi aYisrayel dacɔ.

Sariyɛ səlɔma nsɛ sɔ aka Yisrayel ŋandecəmɛ darəŋ

22 Kɔ MARIKI osom Musa:
23 «Məloku aka Yisrayel:
Ta ŋadi moro ma wana, ma aŋkesiya kɔ ma wir.
24 Moro ma wɛsɛm nwɛ antɔfay kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wɛsɛm nwɛ sɛm yendif mɔ,
nəntam mi kəyɔnɛ mes fəp, mba ta nədi mi.
25 Fum nwɛ o nwɛ edi moro ma pɔcɔl poloŋnɛ mpɛ aŋkekərɛ pacɔfɛ MARIKI
mɔ, aŋwurɛ kɔ aka Yisrayel dacɔ.
26 Ta nəmun mecir, məyɔnɛ ma abɛmp, ma pɔcɔl kəfo nkɛ o nkɛ nəŋyi mɔ.
27 Fum nwɛ o nwɛ omun mecir məyɔnɛ mmɛ o mmɛ mɔ, aŋwurɛ wəkayi aka
Yisrayel dacɔ.»
28 Kɔ MARIKI osom sɔ Musa:
29 «Məloku aka Yisrayel: Məna nwɛ məndekenɛ MARIKI poloŋnɛ teta
kəpaŋnɛ ka pəforu mɔ, məkenɛ kɔ fəkəl yɔn nyɛ wəkayi embelər poloŋnɛ pɔn
pa kəpaŋnɛ pəforu dacɔ mɔ.
30 Fum nwɛ eŋkenɛ MARIKI poloŋnɛ mɔ, pəkekərɛ moro ma pɔcɔl poloŋnɛ
mpɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, pəkekərɛ mi kɔ kəmpəcpəc nkɛ antubucnɛ kəsɔŋ
MARIKI fər kiriŋ mɔ.
31 Wəloŋnɛ pəcɔfɛ MARIKI moro mamɔkɔ nde tetek toloŋnɛ kəroŋ, mba
kəmpəcpəc kəyɔnɛ ka Aruna k'awut ɔn arkun.
32 Dəyoloŋnɛ ya kəpaŋnɛ pəforu nəmbelɛ wəloŋnɛ aləŋk ŋa kəca kətət.
33 Awut arkun a Aruna dacɔ, nwɛ eŋkekərɛ mecir kɔ moro ma pɔcɔl poloŋnɛ
pa kəpaŋnɛ pəforu mɔ, nkɔn ɔŋsɔtɔ aləŋk ŋaŋɔkɔ.
34 Iŋlɛk dəyoloŋnɛ ya kəpaŋnɛ pəforu nyɛ aka Yisrayel ŋaŋkɛrɛ ina MARIKI
mɔ: Kəmpəcpəc nkɛ antubucnɛ kəsɔŋ em mɔ, k'aləŋk nŋɛ aŋwurɛ mɔ, isɔŋ yi
Aruna wəloŋnɛ kɔ yuruya yɔn. Sɛm yayɔkɔ yende yɔcyɔnɛ yaŋan, sariyɛ sa
doru o doru sɔ tendeyɔnɛ nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ.
35 Fəkəl yayɔkɔ yɔ ambelɛ Aruna kɔ yuruya yɔn dəyoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ
MARIKI mɔ, kəyɛfɛ dɔsɔk ndɛ andəs ŋa dekiriŋ kəyɔnɛ aloŋnɛ a MARIKI mɔ.
36 Tatɔkɔ tɔ MARIKI osom aka Yisrayel kəde kəcsɔŋ aloŋnɛ fəkəl yayɔkɔ dɔsɔk
ndɛ ambɔy ŋa mɔ, sariyɛ sa doru o doru sɔ tendeyɔnɛ ŋa dɛtɛmp o dɛtɛmp
daŋan.
37 Sariyɛ sa yoloŋnɛ sɔ saŋsɛ: Sariyɛ sa yɔcɔl yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ,
sa kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn, sa kəloŋnɛ ka kiciya, sa kəloŋnɛ ka kəlompəs ka kiciya,
sa kəloŋnɛ ka kədəs ka dekiriŋ da aloŋnɛ kɔ sa kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu.

38 Tatɔkɔ tɔ MARIKI ɛnasom Musa dəndo dətɛgbərɛ nde tərɔ ta Sinayi, dɔsɔk
ndɛ ɛnaloku aka Yisrayel kəkɛrɛ MARIKI yoloŋnɛ mɔ.»

8
Aloŋnɛ acɔkɔcɔkɔ

8-10

Kəpus kɔ kədəs ka aloŋnɛ dekiriŋ

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Məlɛk Aruna k'awut ɔn arkun, yamos ya aloŋnɛ, moro məbɔy mopusɛ,
tura ta kəloŋnɛ ka kiciya, ŋkesiya yorkun nyɛ mɛrəŋ kɔ kəfala ka cəcom
cətɔnɔŋkəl lebin.
3 Məloŋka aka kəloŋkanɛ ka Yisrayel fəp nde dəkəbɛrɛ d'aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ
kɔ Kanu.»
4 Kɔ Musa ɔyɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom kɔ mɔ, kɔ aka Yisrayel ŋaloŋkanɛ nde
dəkəbɛrɛ d'aŋgbancan.
5 Kɔ Musa oloku kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel: «Ntɛ tɔ MARIKI osom aka
Yisrayel kəyɔ.»
6 Kɔ Musa ɔncɔŋ Aruna kɔ awut ɔn arkun, k'embikɛnɛnɛ ŋa domun.
7 K'ɛmbɛr Aruna duma dedisrɛ k'ɛŋgbənc kɔ tabataba, k'endeŋər kɔ buru-
mus kɔ duma da efɔd ndɛ ɛnagbəncɛ tabataba pa duma da efɔd ndɛ ɛnakot kɔ
tadarəŋ mɔ.
8 Kɔ Musa ɛŋgbɛk kɔ yuba yɛgbɛknɛ nyɛ ɛnabɛr masar mɛrəŋ disrɛ mɔ: Tasar
ta *Yurim* kɔ ta *Tumim*.
9 K'ɛncəp kɔ kəfakəl, k'ɛndɛtər ki tekiriŋ abɔpər ŋa kɛma, tɛgbɛkərɛ ta
dəKanu, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.
10 Kɔ Musa ɛlɛk moro məbɔy mopusɛ, k'ɔmbɔy dəkiyi dosoku kɔ ca cəkɔ
yɛnayi di mɔ, k'ompus yi fəp.
11 K'ɛwɛsəsər moro tetek toloŋnɛ Kanu haŋ camət-mɛrəŋ teta kəpus ka
pi, k'ɔmbɔy tetek toloŋnɛ Kanu kɔ yosumpər-sumpər ya di fəp, kəsamp kɔ
pɛcəmɛnɛ pa ki ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəpus yi mɔ.
12 K'oloŋər domp da Aruna moro maməkɔ, k'ɔmbɔy Aruna sɔ ntɛ tɔŋsɔŋɛ
pəpus kɔ mɔ.
13 Kɔ Musa ɔncɔŋɛnɛ awut arkun a Aruna, k'ɛmbɛr ŋa suma sədisrɛ.
K'ɛŋgbəncəs ŋa mabamaba, k'ɛncəpəs ŋa cəfakəl pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti
Musa mɔ.
14 Kɔ Musa ɔlətərnɛnɛ tura toloŋnɛ ta kiciya. Aruna kɔ awut ɔn arkun
ŋandeŋər pi waca dəromp.
15 Kɔ Musa ɛfay pi, k'asu təbəl kɔ mecir maməkɔ mɛmbɛrɛ pi disrɛ. Kɔ Musa
ɛlɛkɛ mecir tɛlər tɔn k'osopət mi lɛn maŋkəlɛ ya moŋkubut ma tetek toloŋnɛ
Kanu teta kəpusɛ ka pi MARIKI. Tatɔkɔ t'ɛnasɔkəs tetek toloŋnɛ Kanu. K'oloŋər
mecir mɛlpəs məkɔ pɛcəmɛnɛ pa tetek toloŋnɛ, k'ompus pi ntɛ tɔŋsɔŋɛ pactam
kəsɔkəs ka pi kətɔsɔk mɔ.
16 Kɔ Musa ɛlɛk moro məkɔ mɛnakump yedisrɛ mɔ fəp, pəwotwotər pa mim
kɔ fi nyɛ mɛrəŋ kɔ moro ma yi, k'ɔncɔfɛ yi MARIKI tetek toloŋnɛ kəroŋ.
17 Mba kɔ Musa ɔŋkɔ pəcɔf nde saŋka todoru yɛlpəs ya tura: Akata, sɛm kɔ
yedisrɛ ya aputuk pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom kɔ ti mɔ.
18 Kɔ Musa ɛŋkɛrɛ aŋkesiya ŋorkun ŋa poloŋnɛ pɔcɔf. Aruna kɔ awut ɔn arkun
ŋandeŋər ŋi waca dəromp.
19 Kɔ Musa ɛfay ŋi, k'asu təbəl, kɔ mecir maməkɔ mɛmbɛrɛ pi disrɛ. Kɔ Musa
ɛwɛsəsər mi tetek toloŋnɛ Kanu cəsək haŋ k'ɔnɔŋkər.
20 Kɔ Musa ɛncɛnəs aŋkesiya ŋorkun ŋaŋɔkɔ fəkəl fəkəl. K'ɔncɔfɛ yi MARIKI
kəyɛfɛ domp, fəkəl, kɔ moro ma aŋkesiya ŋaŋɔkɔ.

21 K'ɛyakɛ yedisrɛ kɔ wɛcək domun, a k'endecɔf yi fəp nde tetek tolonɲnɛ Kanu
kəroɲ. Aɲkesiya ɲorkun ɲaɲəkɔ fəp ɲɔ Musa ɛnacɔfɛ MARIKI. Poloɲnɛ papəkɔ
p'ancɔfɛ MARIKI, ambɔnc ɲa pi ɲontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc. Musa ɛnayɔ pəmɔ
təkɔ MARIKI ɛnasom kɔ ti mɔ.
22 Kɔ Musa ɛɲkɛrɛ aɲkesiya ɲa mɛrəɲ nɲɛ ɲəyɔnɛ ɲa kədəs ka dekiriɲ da
kəloɲnɛ mɔ. Aruna kɔ awut ɔn arkun ɲandeɲər aɲkesiya ɲaɲəkɔ waca dəromp.
23 Kɔ Musa ɛfay ɲi, k'asu təbəl, kɔ mecir maməkɔ mɛmbɛrɛ pi disrɛ. Kɔ Musa
ɛlɛk mecir, k'osop mi aləɲəs ɲa kəca kətət ka Aruna kɔ tɛlər tɔn təpɔɲ ta kəca
kətət kɔ tɛlər tɔn təpɔɲ pa kəcək kɔn kətət.
24 Kɔ Musa ɔncɔɲɛnɛ awut arkun a Aruna, k'osop ɲa mecir maməkɔ nde
ləɲəs yaɲan ya kəca kətət, mɛlər maɲan məpɔɲ ma waca waɲan wətət kɔ mɛlər
maɲan məpɔɲ ma wɛcək waɲan wətət, kɔ Musa ɛwɛsəsər mecir mɛlpəs məkɔ
tetek tolonɲnɛ Kanu cəsək haɲ k'ɔnɔɲkər.
25 Kɔ Musa ɛlɛk kəleɲa kɔ moro məkɔ mɛnakump yedisrɛ ya aɲkesiya nyɛ mɔ,
kɔ pəwotwotər pa mim kɔ fi mɛrəɲ kɔ moro ma yi kɔ aləɲk ɲa kəcək kətət.
26 Kɔ Musa ɛlɛk kəfala ka cəcom cətɔnɔɲkəl lebin nkɛ anacəmbər MARIKI fɔr
kiriɲ mɔ, k'ɛlɛk kəcom kəlok-lok kin, kəcom kəlok-lok kin nkɛ anɔktərɛnɛ moro
ma olif mɔ, kɔ biskit, k'endeɲər yi moro ma pɔcɔl poloɲnɛ kɔ aləɲk ɲa kəca kətət
kəroɲ.
27 Kɔ Musa ɛlɛk yi fəp k'ɛmbɛr Aruna dəwaca kɔ awut ɔn, k'ontubucnɛ kəsɔɲ
yi MARIKI fɔr kiriɲ.
28 Kɔ Musa ɛmbaɲər ɲa yi dəwaca, k'endeɲ yi pəcɔl pəcɔf kəroɲ, k'ɔncɔfɛ
yi fəp MARIKI dətetek tolonɲnɛ kəroɲ. Kɔ təyɔnɛ kəloɲnɛ ka kədəs ka aloɲnɛ
dekiriɲ da yɛbəc ya dəKanu. Kəloɲnɛ kɔ, nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, nkɛ ambɔnc
ɲa ki ɲontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc mɔ.
29 Kɔ Musa ɛlɛk kəmpəcpəc ka aɲkesiya ɲoloɲnɛnɛ ɲa kədəs dekiriɲ da
kəloɲnɛ, k'ontubucnɛ kəsɔɲ ɲi MARIKI fɔr kiriɲ, ɲaɲɔkɔ ɲɛnayɔnɛ ɲa Musa,
pəmɔ təkɔ MARIKI ɛnasom kɔ ti mɔ.
30 Kɔ Musa ɛlɛk moro məbɔy mopusɛ kɔ mecir məkɔ mɛnayi nde dətetek
tolonɲnɛ Kanu kəroɲ mɔ, k'ɛwɛsəsər mi Aruna kɔ yamos yɔn, awut ɔn kɔ yamos
yaɲan. K'ompus Aruna kɔ yamos yɔn, awut a Aruna arkun kɔ yamos yaɲan.
31 Kɔ Musa oloku Aruna kɔ awut ɔn arkun: «Nəpɛc sɛm nyɛ nde kusuɲka ka
aɲgbancan ɲɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, difɔ nəɲkɔsɔm yi kɔ cəcom ncɛ cəyi nnɔ kəfala
ka kədəs ka dekiriɲ mɔ, pəmɔ təkɔ inaluksɛ nu kəsom ka Kanu mɔ: Aruna kɔ
awut ɔn ɲaɲsəm yi.
32 Kɔ yɔntəlip-ɛ, nəcɔf yɛlpəs ya sɛm kɔ cəcom cacɔkɔ.
33 Mata camət-mɛrəɲ nəfəyɛfɛ dəkəbɛrɛ da aɲgbancan ɲɛbəpɛnɛ kɔ Kanu haɲ
mataka ma kədəs konu dekiriɲ mecepər, bawo mata camət-mɛrəɲ m'andəs nu
dekiriɲ da kəloɲnɛ.
34 Tantɛ teyi məkɔ mɔ, tɔ MARIKI nkɔn wəsərka osom a payɔ, ntɛ təɲsɔɲɛ
kəsɔkəs nu kiciya konu mɔ.
35 Mata camət-mɛrəɲ mɔ nəndeyi dəkəbɛrɛ da aɲgbancan ɲɛbəpɛnɛ kɔ Kanu,
pibi kɔ daɲ kɔ tencepər-ɛ nəmɛɲkərnɛ sariyɛ sa MARIKI saɲsɛ ntɛ təɲsɔɲɛ ta
nəfi mɔ: Tantɛ t'anasom im.»
36 Aruna kɔ awut ɔn arkun ɲayɔ məyɔ fəp mmɛ MARIKI ɛnasom Musa nnɔ
ɲayi mɔ.

9

Yoloɲnɛ yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya Aruna k'awut ɔn nde aɲgbancan ɲɛbəpɛnɛ kɔ Kanu

1 Tataka ta camət-maas kɔ Musa ewe Aruna kɔ awut ɔn arkun, kəlɛkɛnɛ ka
abeki aka Yisrayel.

2 Kɔ Musa oloku Aruna: «Məlɛk tura tɛfɛt ta kəloŋnɛ ka kiciya kɔ aŋkesiya
ŋorkun ŋa teren tin teta poloŋnɛ mpɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, mɛrəŋ ma yi fəp ta
yɔyɔ dolokəp, məmentər yi MARIKI fər kiriŋ.
3 Məloku aka Yisrayel ntɛ: Nəlɛk ambiyofo teta kəloŋnɛ ka kiciya, tura ta
teren tin kɔ aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin ta yɔyɔ dolokəp, nəcɔfɛ yi MARIKI,
4 tura tin kɔ aŋkesiya ŋorkun ŋin ŋa kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu ntɛ təŋsəŋɛ
paloŋnɛ yi MARIKI fər kiriŋ mɔ, kɔ kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn nkɛ anɔktərɛnɛ kɔ
moro ma olif mɔ, bawo MARIKI endewurər nu mɔkɔ!»

5 K'aŋkekərɛ ca yɔkɔ Musa ɛnasom kəkekərɛ nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan
ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ. Kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp ŋabəpɛnɛ kɔ ŋancəmɛ
MARIKI fər kiriŋ.
6 Kɔ Musa oloku: «Ntɛ tɔ MARIKI osom, nəyɔ ti ntɛ təŋsəŋɛ nərɔ da delel da
MARIKI dowurər nu mɔ.»
7 Kɔ Musa oloku Aruna: «Mələtərnɛ tetek toloŋnɛ Kanu. Məloŋnɛ kəloŋnɛ ka
kiciya kam kɔ pɔcəl poloŋnɛ pɔcɔf pam, mətubucnɛ kəsɔkəsnɛ kiciya kam kɔ ka
afum. Məsəŋ sɔ yoloŋnɛ ya afum, mətubucnɛ sɔ kəsɔkəs ŋa kiciya kəŋan pəmɔ
tɔkɔ MARIKI osom ti mɔ.»

8 Kɔ Aruna ɔlətərnɛ tetek toloŋnɛ Kanu k'ɛfay tura tɛfɛt teta kiciya ka
nkɔnsərka. K'asu tɔbəl, kɔ mecir mamɔkɔ mɛmbɛrɛ pi disrɛ.
9 Kɔ awut arkun a Aruna ŋaŋkenɛ kɔ mi. K'Aruna ɛŋgbət mi tɛlər tɔn k'osopət
lɛn maŋkəlɛ ya moŋkubut ma tetek toloŋnɛ, k'oloŋər mɛlpəs pɛcəmɛnɛ pa pi.
10 K'ɔncɔfɛ MARIKI dətetek toloŋnɛ kəroŋ moro ma pɔcəl, fi mɛrəŋ kɔ pəwot-
wotər pa mim ma kəloŋnɛ ka kiciya, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.
11 Mba k'aŋkɔ pacɔf saŋka tadarəŋ sɛm kɔ akata.

12 K'Aruna ɛfay pɔcəl mpɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, k'asu tɔbəl, kɔ mecir mamɔkɔ
mɛmbɛrɛ pi disrɛ. Kɔ awut ɔn ŋasəŋ kɔ mecir mamɔkɔ, k'ɛwɛsəsər mi cəsək ca
tetek toloŋnɛ haŋ k'ɔnɔŋkər.
13 Kɔ ŋasəŋ kɔ fəkəl kɔ domp da poloŋnɛ pɔcɔf, k'ɔncɔfɛ yi MARIKI tetek
toloŋnɛ kəroŋ.
14 K'ɛyak yedisrɛ ya pɔcəl papɔkɔ kɔ wɛcək, k'ɔncɔfɛ yi MARIKI nde dətetek
toloŋnɛ kəroŋ kɔ poloŋnɛ pɔcɔf.

15 Kɔ Aruna oloŋnɛ yoloŋnɛ ya aka Yisrayel. K'ɛlɛk ambiyofo nŋɛ aka
Yisrayel ŋanakɛrɛ kədeloŋnɛ teta kiciya mɔ, k'ɛfay ŋi, k'oloŋnɛ ŋi teta kiciya
pəmɔ tɔkɔ ɛnaloŋnɛ tura mɔ.
16 K'eŋkenɛ MARIKI yoloŋnɛ yɔcɔf nyɛ mɛrəŋ pəmɔ tɔkɔ sariyɛ səloku ti mɔ.
17 K'eŋkekərɛ yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn nyɛ ɛnalas dəkəca mɔ, k'ɔncɔfɛ yi MARIKI
nde dətetek toloŋnɛ kəroŋ, kəlɛkɛnɛ ka poloŋnɛ pɔcɔf pɛbətbət.
18 K'ɛfay tura kɔ aŋkesiya ŋorkun teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu ka afum.
K'asu tɔbəl, kɔ mecir mamɔkɔ mɛmbɛrɛ pi disrɛ. Kɔ awut arkun a Aruna ŋasəŋ
kɔ mecir mamɔkɔ, k'ɛwɛsəsər mi cəsək ca tetek toloŋnɛ haŋ k'ɔnɔŋkər.
19 Kɔ ŋasəŋ kɔ moro ma tura kɔ aŋkesiya, kəleŋa kɔ moro moŋkump fi kɔ
pəwot-wotər pa mim.
20 K'endeŋ moro dəkəmpəcpəc, k'ɔncɔfɛ MARIKI moro dətetek toloŋnɛ
kəroŋ.
21 Kɔ Aruna ontubucnɛ kəsəŋ kəmpəcpəc kɔ aləŋk ŋa kəca kətɔt MARIKI fər
kiriŋ, pəmɔ tɔkɔ Musa ɛnasom ti mɔ.

22 Kɔ Aruna eyekti waca darenc nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ, k'ontolanɛ ŋa
pətɔt. Ntɛ elip kəloŋnɛ ka kiciya, kəloŋnɛ ka poloŋnɛ pɔcɔf kɔ kəloŋnɛ ka
kəpaŋnɛ pəforu mɔ, k'ontor tetek toloŋnɛ Kanu.

23 Musa kɔ Aruna ŋambɛrɛ aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu disrɛ. Ntɛ ŋandewur
mɔ, kɔ ŋantolanɛ aka Yisrayel pətɔt. Kɔ nərɔ da debeki da MARIKI dowurər aka
Yisrayel fəp.
24 Kɔ nɛnc dowur MARIKI fər kiriŋ kɔ dəncɔf pəcɔl poloŋnɛ pəcɔf kɔ moro
ma pi dətetek toloŋnɛ kəroŋ. Kɔ aka Yisrayel fəp ŋanəŋk ti. Kɔ ŋaŋkul-kulɛnɛ
pəbotu, kɔ ŋancəp mobu dəntɔf.

10

Sariyɛ sa kəbal

1 Kɔ awut arkun mɛrəŋ a Aruna, Nadab kɔ Abihu nwɛ o nwɛ k'ɛlɛk tap
k'ɛmbɛr pi nɛnc disrɛ k'ɔncɔlər suray. Kɔ ŋaŋkenɛ MARIKI nɛnc ndɛ dɛnatɔtesɛ
ndɛ ɛnatɔsom ŋa kəkɛrɛ mɔ.
2 Kɔ nɛnc dowur MARIKI tekiriŋ, kɔ dəncɔf ŋa, kɔ ŋafi mɛrəŋ maŋan MARIKI
fər kiriŋ.
3 Kɔ Musa oloku Aruna: «Ntɛ tɔ MARIKI ɛnasom:
‹Ifaŋ aŋɛ ŋaŋlətərn'em mɔ,
ŋacərɛ a in'ɔyɔnɛ Kanu ka kance,
ŋade ŋaclelɔs dosoku dem.
Ŋacyek-yekɔs nərɔ da debeki dem
aka Yisrayel fəp fər kiriŋ.›»
Kɔ Aruna ɛncaŋk pem.
4 Kɔ Musa ewe Misayɛl kɔ Elcafaŋ awut a Usiyɛl papa ka Aruna wəfɛt,
k'oloku ŋa: «Nəcɔŋnɛ nəde nəlɛk awɛnc nu aŋa, nəwurɛnɛ ŋa daŋgbancan
ŋosoku, nəbɔlɛnɛ ŋa saŋka.»
5 K'akakɔ ŋancɔŋnɛ kɔ ŋalɛk cəbel cəŋan ŋasɔrɔbɛrnɛ suma sədisrɛ səŋan kɔ
ŋawurɛnɛ ŋa dəsaŋka, pəmɔ tɔkɔ Musa ɛnaloku ti mɔ.
6 Kɔ Musa oloku Aruna, Elasar kɔ Itamar, awut a Aruna: «Ta nəsakti cəfon
conu. Ta nəwal-wali yamos yonu, tɔŋsɔŋɛ nu kətɔfi, tɔŋsɔŋɛ kətɔkɛrɛ kəloŋkanɛ
ka aka Yisrayel mɛtɛlɛ. Awɛnc nu aŋa, aka Yisrayel fəp ŋabok teta afum aŋɛ
nɛnc da MARIKI dendif mɔ.
7 Ta nəyɛfɛ dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, ta tedesɔŋ'on kəfi, bawo
moro məbɔy teta kəpus ma MARIKI meyi nu dəris.» Kɔ ŋayɔ tɔkɔ Musa ɛnaloku
ŋa mɔ.

Sariyɛ sa yomun yecisəs

8 Kɔ MARIKI oloku Aruna:
9 «Məna kɔ awut am: Kɔ nəndekɔ nəcbɛrɛ aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu-ɛ,
ta nəmun wɛn, ta nəmun sɔ maŋkɔntɔ mmɛ o mmɛ, tɔŋsɔŋɛ nu kətɔfi. Tende
tɔyɔnɛ nu sariyɛ sa doru o doru, dɛtɛmp o dɛtɛmp donu.
10 Ti tendesɔŋ'on nəctam kəgbɛy paka popus kɔ pətɔpus, paka posoku kɔ
pətɔsɔk.
11 Nəctam sɔ kətəksɛ aka Yisrayel sariyɛ nsɛ MARIKI ɛnasom Musa kədeloku
ŋa mɔ.»

Pəsətɔ pa aloŋnɛ yoloŋnɛ dacɔ

12 Kɔ Musa oloku Aruna, kɔ awut ɔn aŋɛ ŋanacəmɛ kɔ mɔ, Elasar kɔ Itamar:
«Nəlɛk yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn yɛlpəs ya yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, nədi
yi tetek toloŋnɛ kəsək. Ta nənɔŋkəl yi lebin de, yeri yosoku yɔ nyɛ ampusɛ
MARIKI mɔ.
13 Nədi yi kəfo kəsoku: Itɔ sariyɛ səloku nu məna kɔ awut am arkun teta
yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, itɔ anasom im.
14 Nəsɔm sɔ yi kəfo kəsoku, məna kɔ awut am kəyɛfɛ kəmpəcpəc nkɛ
anatubucnɛ kəsɔŋ MARIKI kɔ aləŋk ŋɔkɔ anabelər mɔ. Asɔŋ nu yi, kɔ sariyɛ

səloku a mən'ɔyɔ yi k'awut am, nnɔ yoloŋnɛ ya kəpaŋnɛ pəforu ya aka Yisrayel yeyi mɔ.
15 Aka Yisrayel ŋade ŋackɛrɛ moro ma yɔcɔl yoloŋnɛ nyɛ ande paccɔfɛ MARIKI mɔ, ŋabelər aləŋk kɔ kəmpəcpəc ŋatubucnɛ kəsɔŋ yi MARIKI fər kiriŋ. K'alip ti-ɛ, aləŋk kɔ kəmpəcpəc yɔyɔnɛ yonu, bawo sariyɛ sa MARIKI sɔ, sɛm yonu yɔ yayɔkɔ doru o doru, pəmɔ təkɔ MARIKI osom ti mɔ.»
16 Kɔ Musa ɛntɛn ambiyofo ŋoloŋnɛnɛ kiciya belbel, mba k'ɔnkɔ pəbəp pacɔf ŋi. Kɔ pəntɛlɛ Musa nnɔ Elasar kɔ Itamar ŋayi mɔ, awut arkun a Aruna aŋɛ ŋanacəmɛ kɔ mɔ, kɔ Musa eyif ŋa:
17 «Ta ake tɔ nəntəsəmɛ ambiyofo ŋoloŋnɛnɛ kiciya nde kəfo kəsoku-ɛ? Yeri yosoku yɔ nyɛ ampusɛ MARIKI mɔ, ɔsɔŋ nu yi ntɛ təŋsɔŋɛ nəcsarɛ kiciya ka kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel, nəctubucnɛ kəsɔkəs ŋa kiciya kəŋan mɔ, itɔ MARIKI ɔsɔŋɛ nu ŋi.
18 Anakekərɛ fɛ mecir mamɔkɔ nde aŋgbip ŋosoku disrɛ. Pənamar nəsɔm ambiyofo ŋaŋɔkɔ nde kəfo kəpus mɔ, pəmɔ təkɔ inasom nu ti mɔ.»
19 Kɔ Aruna oloku Musa: «Dɔsɔk dandɛ dɔ awut em ŋanakekərɛ kəloŋnɛ ka kiciya kəŋan kɔ ka poloŋnɛ pəcɔfɛ MARIKI fər kiriŋ. Məncərɛ belbel təkɔ tɛnasɔt'em mɔ: K'isɔm dɔsɔk dəmɔkɔ poloŋnɛ pa kiciya-ɛ, təmbɔt MARIKI ba?»
20 Kɔ Musa ene ti, kɔ təmbɔt kɔ.

Ca nyɛ yɔsɔk kɔ nyɛ yɔntɔsɔk mɔ

11

Sɛm nyɛ MARIKI owosɛ nu kəsɔm kɔ nyɛ ɔmənɛ kəsɔm mɔ

1 Kɔ MARIKI osom Musa kɔ Aruna:
2 «Nəloku aka Yisrayel:
Sɛm nyɛ yeyi dəntɔf mɔ fəp, nyɛ y'awosɛ nu kəde kəcsɔm:
3 Nəndetam kəcsɔm sɛm fəp nyɛ yɛŋgbɛyɛnɛ mɛlər mɔ, yɛcnakəmnɛ kɔ yɔntɔyi kəsɔmət-ɛ, pəmɔ wana.
4 Mba ta nəde nəcsɔm sɛm nyɛ yɛŋnakəmnɛ gbəcərəm ta yɛŋgbɛyɛnɛ mɛlər mɔ. Ta nəde nəcsɔm sɔ sɛm nyɛ yɛŋgbɛyɛnɛ mɛlər mɛrəŋ gbəcərəm ta yɛnakəmnɛ mɔ, pəmɔ sɛm nyɛ: Yɔkɔmɛ yɛŋnakəmnɛ, mba yɛŋgbɛyɛnɛ fɛ mɛlər, yɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ.
5 Debem da dəmasar sɔ dɛŋnakəmnɛ, mba dɛŋgbɛyɛnɛ fɛ mɛlər, dɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ.
6 Tərɔp tɛŋnakəmnɛ, mba pɛŋgbɛyɛnɛ fɛ mɛlər, pɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ.
7 Asɔp ŋɛŋgbɛyɛnɛ mɛlər, mba ŋɔfɔnakəmnɛ yeri pəmɔ wana, ŋɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ.
8 Ta nəsɔm sɛm ya asɔp, ta nəgbuŋɛnɛ ŋefi ŋa yi. Ŋɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ.
9 Ntɛ tɔyɔnɛ sɛm nyɛ yeyi dəromun mɔ, nyɛ yɔ awosɛ nu kəde kəcsɔm: Sɛm nyɛ yɔyɔ yɛŋɛrnɛnɛ kɔ wokwok mɔ fəp, kɔ yeyi dəromun mɔ, tɔyɔnɛ dəcəba tɔyɔnɛ dəcəŋgbɔkɔ.
10 Mba sɛm yɛfɛt yɛfɛt kɔ yɔpɔŋ nyɛ yeyi dəromun mɔ fəp, tɔyɔnɛ dəcəba tɔyɔnɛ dəcəŋgbɔkɔ, yeliŋɛ-liŋɛ nyɛ yɔntɔyɔ wokwok kɔ yɛŋɛrnɛnɛ mɔ, nəter yɔtɔsɔk yayɔkɔ.
11 Nəter sɛm yayɔkɔ, ta nəsɔm yi. Nəkɛmbərnɛ kəcgbuŋɛnɛ yi, nələm pefi pa yi pəmɔ pəyikyik mpɛ nənter mɔ.
12 Nəter sɛm ya dəromun fəp nyɛ yɔntɔyɔ yɛŋɛrnɛnɛ kɔ wokwok mɔ.
13 Kɔ bɛmp nyɛ yɔ nəndeter, ta nəde nəcsɔm yi, yɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ: Asiksik, ayɔfən, asiksik ŋa dəkəba,
14 aŋkələkəlo, təŋgbɛ kɔ dokomɛnɛ da yi,
15 bɛmp yaser kɔ dokomɛnɛ da yi fəp,

16 otəris, awump ŋa dare, acəmɛcəmɛ, abəkar kɔ dokomɛnɛ da yi,
17 awump ŋa dop kɔ dokomɛnɛ da ŋi, aŋgbeŋgbəlec,
18 antombon, ayɔfən,
19 kətɛp kɔ dokomɛnɛ da yi, kɔ tempirfin.
20 Nəter yeyi wəyeŋ yɛfɛt yɛfɛt nyɛ yɔyɔ banca yɛcfɛlər kɔ yɔckɔt wɛcək wa yi maŋkəlɛ kəroŋ mɔ, yɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ.
21 Mba yoyokɛ-yokɛ yɛfɛt yɛfɛt dacɔ nyɛ yɔyɔ banca yɛcfɛlər mba yɔckɔtɛnɛ sɔ wɛcək maŋkəlɛ mɔ, nəntam kəsɔm nyɛ yɔyɔ wɛcək mɛrəŋ nwɛ wɛntam kəsɔŋɛ yi kəyokɛ dəntɔf mɔ.
22 Yoyokɛ-yokɛ nyɛ yɛŋfɛlər mɔ, nyɛ yɔ nənde nəctam kəcsɔm: Dokomɛnɛ da cəlaŋkəma kɔ cəcal.
23 Mba yeŋesəm yɛfɛt yɛfɛt yɔlɔma nyɛ yɔyɔ banca yɛcfɛlər, yɔckɔt sɔ wɛcək maŋkəlɛ wa yi kəroŋ mɔ fəp, yɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ, nəde nəter yi.

Yogbuŋɛnɛ ya sɛm nyɛ yɔŋsɔŋɛ fum kətəsɔk mɔ

24 Sɛm nyɛ yɔŋsɔŋɛ nu kətəsɔk: Nwɛ o nwɛ ogbuŋɛnɛ wefi wa yi, wəkayi ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
25 Nwɛ o nwɛ ɔntɔmpər wɛsɛm wefi wawɔkɔ mɔ, pəmar pəyak yamos yɔn, wəkayi ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
26 Wɛsɛm nwɛ o nwɛ wɔntɔgbɛyɛnɛ mɛlər belbel kɔ pəyɔnɛ fɛ ti ta wɛŋnakəmnɛ kɔ wendeŋesəm pəmɔ wana-ɛ, wɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ. Nwɛ o nwɛ oŋgbuŋɛnɛ wi mɔ, ɔsɔk fɛ.
27 Wɛsɛm nwɛ o nwɛ wɔyɔ wɛcək maŋkəlɛ nwɛ wɔyɔ sɛnc mɔ, wɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ. Nwɛ o nwɛ oŋgbuŋɛnɛ wefi wa yi, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
28 Nwɛ o nwɛ ɔtɔmpər wefi wa yi, pəyak yamos yɔn, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ. Yɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ.
29 Sɛm yeliŋɛ-liŋɛ nyɛ yɛŋsɛp dəntɔf mɔ, nyɛ yɔntɔsɔk nnɔ nəyi mɔ: Agbɛlkɛc, wer, asel kɔ dokomɛnɛ da yi,
30 sokedɔŋkɛ, acakar, kəmbəmbərət, tɛgbəcmɔtɛ, kɔ akəlencen.
31 Sɛm yɛfɛt yeliŋɛ-liŋɛ yɛsɛp dacɔ, nyɛ yɔtɔsɔk nnɔ nəyi mɔ. Nwɛ o nwɛ ogbuŋɛnɛ pefi pa yi, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
32 Paka mpɛ o mpɛ pɔ peliŋɛ-liŋɛ papɔkɔ pin pefi payi pɛntɛmpɛnɛ kəroŋ, pɔsɔk fɛ: Tɔyɔnɛ apɛpɛ, yamos, akata, alɔba, paka mpɛ o mpɛ andegbuŋsərɛnɛ mɔ. Payaksɛ paka papɔkɔ domun, mba pɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ. Kɔ dɔfɔy dencepər-ɛ, pɔŋsɔk oŋ.
33 Pɛsɛl mpɛ o mpɛ pɔ yeliŋɛ-liŋɛ yayɔkɔ pin pefi payi pɛntɛmpɛnɛ disrɛ ca cəlɔma kəroŋ, pɔsɔk fɛ sɔ, nəwɔkəc pɛsɛl papɔkɔ.
34 Peri mpɛ o mpɛ pɔ aloŋər domun ndɛ dɛyɛfɛ pɛsɛl papɔkɔ disrɛ mɔ, pɔsɔk fɛ sɔ. Kɔ pəyɔnɛ pomun pɔ-ɛ, pɔsɔk fɛ, peyi oŋ pɛbɛrɛ mpɛ o mpɛ disrɛ.
35 Paka mpɛ o mpɛ pɔ pefi pa pin pa yeliŋɛ-liŋɛ yayɔkɔ pɛntɛmpɛnɛ kəroŋ, pɔsɔk fɛ. Kɔ tɔyɔnɛ pɛntɛmpɛnɛ pɔcɔfɛ cəcom disrɛ-ɛ, paləsər pi, pɔcɔfɛ kəcom papɔkɔ pɔsɔk fɛ oŋ nnɔ nəyi mɔ.
36 Kɔ pefi pa yeliŋɛ-liŋɛ papɔkɔ pin pɛntɛmpɛnɛ dəkələmp kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, dəkəŋgbɔkɔ-ɛ, domun dadɔkɔ dɔsɔk, mba fum wəkɔ ɔŋkɔwurɛ pi dənda dəromun mɔ, ɔsɔk fɛ.
37 Kɔ pefi payi pɛntɛmpɛnɛ mɛŋgbɛn mɔkɔ pəmar pakɔbɔf mɔ kəroŋ-ɛ, mɛŋgbɛn mamɔkɔ mɔsɔk.
38 Mba kɔ pəyɔnɛ a ampuk mɛŋgbɛn mamɔkɔ teta kədi-ɛ, a pefi pa peliŋɛ-liŋɛ papɔkɔ pɛctɛmpɛnɛ mi kəroŋ-ɛ, mɛŋgbɛn mamɔkɔ mɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ.
39 Kɔ tɔyɔnɛ wɛsɛm nwɛ aŋwosɛ nu kəsɔm mɔ, wefi wisərka, nwɛ o nwɛ oŋgbuŋɛnɛ wi mɔ, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.

40 Nwɛ o nwɛ ɔsɔm sɛm ya pefi papɔkɔ, pəyak yamos yɔn, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ. Nwɛ o nwɛ ɔtɔmpər sɔ pefi papɔkɔ mɔ, pəyak yamos yɔn, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
41 Nəter yeliŋɛ-liŋɛ yɛfɛt fəp nyɛ yɛŋsɛp dəntɔf mɔ, pəyikyik pɔ, ta nəsɔm yi.
42 Nəter yeliŋɛ-liŋɛ dəntɔf, kɔ nyɛ yeŋliŋɛ kor ka yi kəroŋ mɔ, kɔ nyɛ yɔŋkɔtɛ wɛcək maŋkəlɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wɛcək wecepər maŋkəlɛ mɔ, pəyikyik pɔ.
43 Ta nəsɔŋnɛ kətɔsɔk nkɛ anter mɔ teta yeliŋɛ-liŋɛ yɛfɛt nyɛ yɛŋsɛp mɔ. Ta nəwosɛ yogbuŋɛnɛ nu, yɔsɔŋɛ nu kətɔsɔk.
44 MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu. Nədeyɔnɛ afum acempi aŋɛ ampus'em mɔ, bawo ina MARIKI, incemp. Ta nəsɔŋnɛ kətɔsɔk teta yeliŋɛ-liŋɛ yɛfɛt nyɛ yɛŋsɛp dəntɔf mɔ.
45 MARIKI iyɔnɛ nwɛ ɛnapɛnɛ nu atɔf ŋa Misira, ideyɔnɛ Kanu konu mɔ. Nəyɔnɛ afum acempi aŋɛ ampus'em mɔ, bawo ina MARIKI, incemp.
46 Sariyɛ sasɔkɔ səcəmɛ sɛm darəŋ, bɛmp, yɛŋɛrəŋ ya dəromun fəp kɔ yeliŋɛ-liŋɛ ya dəntɔf fəp,
47 ntɛ tɔŋsɔŋɛ pagbɛy sɛm yosoku kɔ yɔtɔsɔk mɔ, sɛm nyɛ awosɛ kəsɔm kɔ nyɛ antɔwosɛ kəsɔm mɔ.»

12

Kəsɔkəsnɛ ka wəran k'elip kəkom-ɛ

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Məloku aka Yisrayel:
Kɔ wəran ɛmbɛkəs pəkom wan wərkun-ɛ, ɔsɔk fɛ haŋ mata camət-mɛrəŋ. Ɔsɔk fɛ pəmɔ tɔkɔ endenəŋk wəka darenc ŋof o ŋof mɔ.
3 Tataka ta camət-maas pakənc wan.
4 Wəran wəkakɔ pəyi sɔ mata wəco maas kɔ maas (33) kəsɔkəsnɛ mecir mɔn. Ta pəgbuŋɛnɛ paka mpɛ o mpɛ ampusɛ MARIKI mɔ, ta wəkayi sɔ pəkɔ nde aŋgbip ŋosoku, haŋ pəlip kəlas mataka mɔn ma kəsɔkəsnɛ.
5 Kɔ wəran oŋkom wan wəran-ɛ, ɔsɔk fɛ haŋ mataka moluksər mɛrəŋ, pəmɔ tɔkɔ endenəŋk wəka darenc ŋof o ŋof mɔ. Pəsɔkəsnɛ mecir mɔn mata wəco camət-tin kɔ camət-tin (66).
6 Kɔ wəran elip mataka mɔn ma kəsɔkəsnɛ-ɛ, tɔyɔnɛ dokombəra da wan wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wan wəran, pəkɛrɛ wəloŋnɛ nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu tekiriŋ, aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin teta poloŋnɛ pɔcɔf, kɔ antantoriya kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, tɔpay teta kəloŋnɛ ka kiciya.
7 Wəloŋnɛ pəkɛrɛ yi MARIKI fər kiriŋ, pətubucnɛ sɔ kəsɔkəs kɔ kətɔsɔk kɔn. Kɔ telip-ɛ, wəran wəkakɔ ɔŋsɔk kəloŋ kɔn mecir dəŋkom. Sariyɛ sasɔkɔ səcəmɛ wəran darəŋ nwɛ oŋkom wan wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, pəkom wan wəran mɔ.
8 Kɔ wəran wəkakɔ ɔntɔyɔ daka ndɛ ɔŋkɔsɔtɔnɛ aŋkesiya ŋa teren tin mɔ, wəran wəkakɔ pəlɛk məpay mɛrəŋ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ntantoriya yowut mɛrəŋ, pin pəyɔnɛ poloŋnɛ pɔcɔf, pa mɛrəŋ pəyɔnɛ poloŋnɛ pa kiciya. Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs kɔ kətɔsɔk kɔn, wəran wəkayi ɔsɔk oŋ.»

13

Docu da akata ndɛ dɛncalərnɛ fum mɔ

1 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna:
2 «Kɔ fum ɔyɔ pəkəfər-kəfər dakata, amɔncɔ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, pətɛmsər petelər mpɛ pɛŋləpsər kəyɔnɛ kɔ docu da akata ndɛ dɛncalərnɛ mɔ, pakekərɛ wəkayi wəloŋnɛ Aruna kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, wan kɔn wəkin.
3 Wəloŋnɛ pəkɔkcɛ arunc nŋɛ ŋeyi kɔ dakata mɔ. Kɔ pəyɔnɛ cəfon cɔn ca dakata cəferɛ-ɛ, tɔyɔnɛ arunc ŋɔn ŋontukmɛ ŋɛtas akata ŋɔn-ɛ, arunc ŋa docu d'akata dɛcalərnɛ dɔ. Wəloŋnɛ pəkɔkcɛ kɔ, pəloku kɔ a ɔsɔk fɛ.

4 Kɔ pəyɔnɛ wəkayi ɔyɔ pətɛmsər petelər pefer mpɛ pɔntɔtukmɛ pɛtas akata
ŋɔn mɔ, tɔyɔnɛ cəfon cɔn ca dakata cəntaferɛ fɛ-ɛ, wəloŋnɛ pəbɔlɛnɛ wəka
arunc wəkakɔ afum mata camət-mɛrəŋ.
5 Tataka ta camət-mɛrəŋ wəloŋnɛ pəgbɔkərɛ sɔ kəkɔkcɛ kɔ. Kɔ tɔyɔnɛ mata
camət-mɛrəŋ mamɛ disrɛ, arunc ŋɔn ŋencepər fɛ tɔkɔ ɛnasak ŋi mɔ, runc
yɛsamsər fɛ kɔ dakata-ɛ, wəloŋnɛ pəgbɔkərɛ kəbɔlɛnɛ kɔ sɔ afum haŋ mata
camət-mɛrəŋ.
6 Kɔ mata camət-mɛrəŋ mɛmbəp sɔ tamɛrəŋ-ɛ, wəloŋnɛ pəkɔkcɛ kɔ, k'ɛnəŋk
runc nyɛ yɔfɔncnɛ, yɛsamsər fɛ kɔ dakata-ɛ, wəloŋnɛ ɛntam kəloku a fum
wəkakɔ ɔsɔk, amɔncɔ ŋɔ. Wəkayi pəyak yamos yɔn, ɔsɔk.
7 Mba kɔ pəyɔnɛ amɔncɔ ŋaŋɔkɔ ŋɔwɔkəl kɔ dakata-ɛ, tɛm ntɛ wəloŋnɛ ɛnalip
kəloku kɔ a fum wəsoku ɔfɔ mɔ, wəkayi pəmar pəluksərnɛ kəkɔmentərnɛ
wəloŋnɛ sɔ.
8 Wəloŋnɛ pəkɔ pəkɔkcɛ, kɔ pəyɔnɛ amɔncɔ ŋɔwɔkəl kɔ dakata-ɛ, wəloŋnɛ
pəloku a wəkayi ɔsɔk fɛ. Arunc ŋa docu da akata dɛcalərnɛ dɔ yati.
9 Kɔ arunc ŋa docu da akata dɛcalərnɛ ŋosumpər fum-ɛ, pakekərɛ kɔ nda
wəloŋnɛ.
10 Wəloŋnɛ pəkɔkcɛ kɔ: Kɔ akata ŋɔn ŋowur pəkəfər-kəfər pəfer-ɛ, kɔ pəkəfər-
kəfər pəfer papɔkɔ pɔsɔŋɛ kɔ cəfon ca dakata kəferɛ-ɛ, haŋ magbali mocwur
pəkəfər-kəfər pɔn-ɛ,
11 arunc ŋa docu da akata dɛcalərnɛ ŋɛcəp kɔ dakata. Wəloŋnɛ pəloku a
wəkayi ɔsɔk fɛ. Wəloŋnɛ ɔfɔsɔtɛn kəbɔlɛnɛ kɔ afum teta kəkɔkcɛ kɔ sɔ, bawo
ɔsɔk fɛ.
12 Kɔ tɔyɔnɛ arunc ŋa docu da akata dɛcalərnɛ dɛsamsər kɔ dakata, do-
sumpər akata ŋɔn fəp, kəyɛfɛ dəromp haŋ dəwɛcək, nnɔ o nnɔ wəloŋnɛ
ɔŋmɔmən kɔ dis mɔ-ɛ,
13 wəloŋnɛ pəkɔkcɛ kɔ. Kɔ tɔyɔnɛ runc yosumpər kɔ dis fəp-ɛ, wəloŋnɛ pəloku
a wəkakɔ ɔsɔk, bawo dis dɔn fəp deferɛ. Fum wəkakɔ ɔsɔk.
14 Mba dɔsɔk ndɛ ancop kənəŋk kɔ magbali dəris mɔ, wəkayi ɔsɔk fɛ.
15 Kɔ wəloŋnɛ ɛnəŋk kɔ magbali-ɛ, pəloku wəkayi a ɔsɔk fɛ: Magbali mɔsɔk
fɛ, arunc ŋa docu da akata dɛcalərnɛ dɔ.
16 Kɔ magbali mɛsəkpər alom meferɛ-ɛ, wəkayi pəkɔ sɔ ndena wəloŋnɛ.
17 Wəloŋnɛ pəgbɔkərɛ kəkɔkcɛ kɔ. Kɔ pəyɔnɛ arunc ŋɔn ŋeferɛ sɔ-ɛ, wəloŋnɛ
pəloku a wəkayi ɔsɔk.
18 Kɔ abɛcɛ ŋowur fum, ŋede ŋɛtamnɛ,
19 a tɛlpəs oŋ, pəkəfər-kəfər pefer pede powur da abɛcɛ ŋɛnayi mɔ kɔ pəyɔnɛ
fɛ ti, pətɛmsər petelər pefer peyimbərər pəlɔma pede powur dənda-ɛ, wəkayi
pəkɔ pəmentərnɛ wəloŋnɛ.
20 Wəloŋnɛ pəkɔkcɛ kɔ: Kɔ pəyɔnɛ arunc ŋaŋɔkɔ ŋontukmɛ ŋɛtas akata-ɛ,
cəfon ca dənda cəferər-ɛ, wəloŋnɛ pəloku a wəkayi ɔsɔk fɛ. Arunc ŋa docu da
akata dɛcalərnɛ dɔ, ndɛ dowur dɛbɛcɛ mɔ.
21 Kɔ wəloŋnɛ ɔŋkɔkcɛ arunc ŋaŋɔkɔ ŋɔyɔ fɛ kəfon kəfer-ɛ, arunc ŋaŋɔkɔ
ŋontukmɛ fɛ sɔ ŋɛtas akata ŋɔn, tɔyɔnɛ sɔ arunc ŋaŋɔkɔ ŋɔfɔncnɛ-ɛ, wəloŋnɛ
pəbɔlɛnɛ wəkayi afum mataka camət-mɛrəŋ.
22 Kɔ pəyɔnɛ docu dɔwɔkəl kɔ dakata-ɛ, wəloŋnɛ pəloku a ɔsɔk fɛ. Arunc ŋa
docu da akata dɛcalərnɛ dɔ.
23 Mba kɔ arunc ŋaŋɔkɔ ŋeyi teyi tɔcɔkɔ-cɔkɔ ta ŋi, ta ŋɔwɔkəl kɔ dakata-ɛ,
kəfat ka abɛcɛ kɔ. Wəloŋnɛ pəloku a wəkayi ɔsɔk.
24 Kɔ fum ɛntɛyɛ akata, wəkayi pənalɛ akata, pɔyɔnɛ pətɛmsər petelər pəferɛ
dənda kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, pəferər peyimbərər-ɛ,
25 wəloŋnɛ pəkɔkcɛ kɔ. Kɔ pəyɔnɛ cəfon ca pətɛmsər papɔkɔ peferɛ-ɛ,
pətɛmsər papɔkɔ pontukmɛ pɛtas akata-ɛ, arunc ŋa docu da akata dɛcalərnɛ

dɔ, ndɛ dosumpər kɔ dənda pəntɛyɛ mɔ. Wəloŋnɛ pəloku a wəkayi ɔsɔk fɛ, arunc ŋa docu da akata dɛcalərnɛ dɔ.
26 Kɔ wəloŋnɛ ɛnəŋk cəfon cəfer cəyi fɛ kɔ pətɛmsər petelər, ta pəntukmɛ pətas akata, tɔyɔnɛ pəfɔncnɛ-ɛ, wəloŋnɛ pəbəlɛnɛ wəkayi afum mata camət-mɛrəŋ.
27 Tataka ta camət-mɛrəŋ, wəloŋnɛ pəmɔmən kɔ. Kɔ tɔyɔnɛ arunc ŋɔwɔkəl kɔ dakata-ɛ, wəloŋnɛ pəloku a fum wəkayi ɔsɔk fɛ. Arunc ŋa docu da akata dɛcalərnɛ dɔ.
28 Kɔ pəyɔnɛ pɛtamsər papɔkɔ peyi teyi tɔcɔkɔ-cɔkɔ ta pi-ɛ, kɔ pəyɔnɛ pɔwɔkəl fɛ kɔ dakata pɔfɔncnɛ-ɛ, pəkəfər-kəfər pa kətɛyɛ pɔ. Wəloŋnɛ pəloku a wəkayi ɔsɔk, kəfat ka kətɛyɛ kɔ.
29 Kɔ wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəran pəyɔ arunc dəromp kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, dəkek-ɛ,
30 wəloŋnɛ pəkɔkcɛ arunc ŋaŋɔkɔ, kɔ ŋontukmɛ ŋɛtas akata, ta ŋɔyɔ cəfon cəyɔfəl ca alom ŋa cəbe-ɛ, wəloŋnɛ pəloku a wəkayi ɔsɔk fɛ. Tani tɔ, arunc ŋa docu dakata dɛcalərnɛ ndɛ doŋsumpər akata ŋa dəromp kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ ŋa dəkek mɔ.
31 Kɔ wəloŋnɛ ɛnəŋk arunc ŋa tani ŋaŋɔkɔ ŋontukmɛ fɛ ŋɛtas akata ŋɔn, ta ŋɔyɔ sɔ cəfon cəbi-ɛ, wəloŋnɛ pəbəlɛnɛ wəkakɔ ɔyɔ arunc ŋa tani ŋaŋɔkɔ mɔ afum mata camət-mɛrəŋ.
32 Tataka ta camət-mɛrəŋ, wəloŋnɛ pəkɔkcɛ sɔ arunc ŋaŋɔkɔ. Kɔ pəyɔnɛ arunc ŋa tani ŋaŋɔkɔ ŋɔwɔkəl fɛ, ŋɔyɔ fɛ cəfon ca alom ŋa cəbe, ŋontukmɛ fɛ ŋɛtas akata ŋɔn-ɛ,
33 fum wəkakɔ pəfonnɛ, mba ɔfɔfon kəfo kəŋkɔ arunc ŋa tani ŋeyi mɔ. Wəloŋnɛ pəbəlɛnɛ kɔ afum tamɛrəŋ sɔ, mata camət-mɛrəŋ.
34 Wəloŋnɛ pəgbɔkərɛ sɔ kəkɔkcɛ kɔ arunc ŋa tani tataka ta camət-mɛrəŋ. Kɔ pəyɔnɛ arunc ŋa tani ŋaŋɔkɔ ŋɔwɔkəl fɛ kɔ dakata, ŋontukmɛ fɛ ŋɛtas akata ŋɔn-ɛ, wəloŋnɛ pəloku a wəkayi ɔsɔk, pəyak yamos yɔn, ɔsɔk.
35 Kɔ pəyɔnɛ wəkayi ntɛ wəloŋnɛ oloku a ɔsɔk mɔ mba arunc ŋɔn ŋende ŋɔwɔkəl kɔ dakata-ɛ,
36 wəloŋnɛ pəgbɔkərɛ kɔ sɔ kəkɔkcɛ. Kɔ pəyɔnɛ a arunc ŋa tani ŋɔwɔkəl kɔ dakata-ɛ, wəloŋnɛ ɔfɔsɔtɛn kəcərɛ kɔ pəyɔnɛ wəkayi ɔyɔ cəfon ca alom ŋa cəbe-ɛ, wəkayi ɔsɔk fɛ.
37 Kɔ pəyɔnɛ arunc ŋa tani ŋaŋɔkɔ ŋɔwɔkəl fɛ kɔ dakata fəp, tɔyɔnɛ cəfon cəbi cəmpoŋ kɔ dənda-ɛ, arunc ŋa tani ŋaŋɔkɔ ŋɛntamnɛ, wəkayi ɔsɔk. Wəloŋnɛ pəloku kɔ a ɔsɔk.
38 Tɔyɔnɛ wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəran, ɔyɔ pətɛmsər pefer dakata-ɛ,
39 wəloŋnɛ pəkɔkcɛ kɔ. Kɔ pəyɔnɛ pətɛmsər papɔkɔ peferər kɔ pɔfɔncnɛ-ɛ, yatərɛ yowur wəkayi dakata, ɔsɔk.
40 Kɔ wərkun ɔgbɔtəlɛ-gbɔtəlɛ cəfon-ɛ, kəlɛndɛ kɔ, wəkayi ɔsɔk.
41 Kɔ pəyɔnɛ dətobu cəfon cəŋgbɔtəlɛ-gbɔtəlɛ kɔ-ɛ, kəlɛndɛ ka dətobu kɔ. Wəkayi ɔsɔk.
42 Mba kɔ tɔyɔnɛ tekiriŋ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti tadarəŋ ta dənda pəŋgbɔtəlɛ-gbɔtəlɛ mɔ, arunc ŋeyi kəroŋ ŋeferər kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, ŋeyimbərər-ɛ, arunc ŋa docu da akata dɛcalərnɛ ŋowur wəkayi dənda dəkəlɛndɛ, tɔyɔnɛ tekiriŋ, tɔyɔnɛ tadarəŋ.
43 Wəloŋnɛ pəkɔkcɛ kɔ. Kɔ tɔyɔnɛ a pəkəfər-kəfər papɔkɔ peferər, peyimbərər, tɔyɔnɛ tekiriŋ tɔyɔnɛ tadarəŋ mba powurɛnɛ kɔ arunc ŋa docu da akata dɛcalərnɛ-ɛ,
44 id'osumpər wəkayi, ɔsɔk fɛ. Wəloŋnɛ pəloku kɔ a ɔsɔk fɛ, bawo arunc ŋa docu da akata dɛcalərnɛ dosumpər kɔ domp.
45 Fum nwɛ docu da akata dɛcalərnɛ doŋsumpər mɔ, pəmar pəcbɛrnɛ yamos yɛwalɛ-walɛ, pəwur domp fos. Wəkayi pəkumpnɛ kusu, pəckulɛ-kulɛ: ‹Wətɔsɔk! Wətɔsɔk!›

46 Kəwon nkɛ o nkɛ kɔ docu dadɔkɔ dowon kɔ mɔ, ɔsɔk fɛ. Kətɔsɔk kɔn disrɛ, pəyi sona. Dəkiyi dɔn dɔbɔlɛnɛ saŋka.»

Yamos yɔməf

47 Kɔ pətɛmsər pa pəməf posumpər yamos, tɔyɔnɛ kəloto ka səbeŋa sa cəfon ca aŋkesiya kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəloto ka suwa-ɛ,
48 ali pəyɔnɛ kəpol, tɔyɔnɛ kəloto ka səbeŋa sa cəfon ca aŋkesiya, ka kəloto ka suwa, kɔ akata nŋɛ alompəs mɔ,
49 kɔ pətɛmsər papɔkɔ pəyɔ alom ŋobuk, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, alom ŋeyimbərər yamos kəroŋ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti akata kəroŋ-ɛ, pakenɛ wəloŋnɛ pətɛmsər papɔkɔ, pəkɔ pəkɔkcɛ.
50 Wəloŋnɛ pəkɔkcɛ pətɛmsər papɔkɔ, pəmɛŋk paka papɔkɔ haŋ mata camət-mɛrəŋ.
51 Tataka ta camət-mɛrəŋ, wəloŋnɛ pəgbɔkərɛ sɔ kəkɔkcɛ ka paka papɔkɔ: Kɔ pəyɔnɛ a pətɛmsər papɔkɔ pɔwɔkəl pi kəroŋ-ɛ, kəretan kɔ nkɛ antətam kəliŋ day mɔ. Paka pətɔsɔk pɔ.
52 Wəloŋnɛ pəcɔf kəpol, kəloto ka səbeŋa sa cəfon ca aŋkesiya, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəloto ka suwa, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, paka papɔkɔ alompsɛ akata mɔ. Bawo afətam kəwurɛ pi pətɛmsər papɔkɔ, pacɔf pi.
53 Mba kɔ wəloŋnɛ ɔŋkɔkcɛ paka papɔkɔ, pənəŋk pətɛmsər pɔwɔkəl fɛ pi kəroŋ-ɛ,
54 wəloŋnɛ pəsom payak pi, pəgbɔkərɛ sɔ pi kəmɛŋk haŋ mata camət-mɛrəŋ.
55 Kɔ wəloŋnɛ endenasɔgbɔkərɛ pi kəkɔkcɛ ntɛ alip pi kəyak mɔ, pənəŋk pətɛmsər papɔkɔ pɛsəkpər fɛ teyi, ali pɔwɔkəl fɛ paka papɔkɔ kəroŋ, paka pətɔsɔk pɔ. Pacɔf pi, tɔyɔnɛ tedisrɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, takəroŋ ta paka papɔkɔ tɔ pəntɛmsər.
56 Mba kɔ wəloŋnɛ ɛnəŋk, ntɛ ayak kəloto kaŋkɔ mɔ, pətɛmsər papɔkɔ posumpər fɛ sɔ pəpɔŋ-ɛ, wəloŋnɛ pəwali kəfo kaŋkɔ pənatɛmsər dəyamos, dəkəloto kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, paka pa akata mɔ.
57 Kɔ tencepər a pətɛmsər pedegbɔkərɛ sɔ kəwur paka papɔkɔ kəroŋ-ɛ, tɔyɔnɛ kəpol, kəloto, paka pa akata, kəretan kəyi kəsumpər paka papɔkɔ, pacɔf pi.
58 Kɔ paka pɛntɛmsər tɔyɔnɛ kəpol, kəloto, paka pa akata mpɛ anayak, pətɛmsər pa pəməf papɔkɔ powur mɔ-ɛ, pagbɔkərɛ pi kəyak, a pedeyɔnɛ paka posoku.
59 Sariyɛ sasɔkɔ səcəmɛ docu d'akata dɛcalərnɛ darəŋ, kɔ pətɛmsər pa pəməf pa yamos ya səbeŋa sa cəfon ca aŋkesiya kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəloto ka suwa, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, paka mpɛ alompsɛ akata mɔ. Mɛtəksɛ mamɛ mɔŋsɔŋɛ kəcərɛ a paka mpɛ pɔsɔk kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pɔsɔk fɛ.

14

Kəsɔkəs ka aŋɛ docu da akata dɛcalərnɛ dosumpər mɔ

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Sariyɛ nsɛ səcəmɛ kəsɔkəs ka aŋɛ docu da akata dɛcalərnɛ dosumpər mɔ dɔsɔk da kəsɔkəs kəŋan. Pakenɛ kɔ wəloŋnɛ,
3 wəloŋnɛ pəwur dəsaŋka sa aka Yisrayel. Kɔ wəloŋnɛ ɛnəŋk docu da akata dɛcalərnɛ da fum wəkawɛ dɛntamnɛ-ɛ,
4 wəloŋnɛ pəsom pasumpərɛ wəkakɔ eyi kəsɔkəsnɛ mɔ, bɛmp yosoku mɛrəŋ yeyi wəyeŋ, padeŋər kətɔk kəbotu ambɔnc ka sɛdər*, tafəc peyim, kɔ alɛ ŋa hisɔp†.

* **14:4** *Kətɔk ka sɛdər* = tɔk ya atɔf ŋa Palestin yɔ, kətɔk kɔ nkɛ kəmbət ambɔnc mɔ. † **14:4** *Hisɔp* = mətɔk ma atɔf ŋa Palestin mɔ, mmɛ ambətsɛ sapu kɔ moro mosopɛ ambɔnc mɔ. Wara wa mi wɔyɔ cəfon ncɛ cəwurɛnɛ alɛ mɔ. Tətɔk pɔ mpɛ aŋsɔksɛ afum dəmɔyɔ mokur maŋan mɔ.

5 Wəloŋnɛ pəsom, pafay abɛmp ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ ŋɔkɔ dətɔbəl mpɛ pəyɔ domun
decempi da dəkəŋgbɔkɔ mɔ.
6 Wəloŋnɛ pəlɛk abɛmp ŋa mɛrəŋ ŋɔkɔ ŋeyi wəyeŋ mɔ kɔ kətɔk kəbotu
ambɔnc ka sɛdər, tafəc peyim, kɔ alɛ ŋa hisɔp, pəgbət yi fəp nde dətɔbəl mpɛ
pəyɔ mecir ma abɛmp ŋɔkɔ afay mɔ.
7 Wəloŋnɛ pəwɛsəsər fum wəkakɔ eyi kəsɔkəsnɛ docu d'akata dɛcalərnɛ mɔ
mecir haŋ camət-mɛrəŋ. Kɔ tencepər-ɛ, pəloku fum wəkawɛ ɔsɔk oŋ. Wəloŋnɛ
pəsak abɛmp ŋeyi wəyeŋ, ŋɛfɛlər ŋɔkɔ dəkulum.
8 Fum nwɛ asɔkəs mɔ pəyak yamos yɔn, pəfonnɛ cəfon cɔn fəp, pəbikɛ
dəromun. Kɔ telip-ɛ, wəkayi ɔsɔk, ɛntam kəbɛrɛ dəsaŋka sa aka Yisrayel, mba
pəyi mata camət-mɛrəŋ todoru ta abal ŋɔn.
9 Tataka ta camət-mɛrəŋ, pəfonnɛ sɔ cəfon ca dəris fəp, ca domp dɔn, ca kek,
haŋ ca dəfɔr pəfonnɛ sɔ cəfon cɔn ca dəris cəlpəs cəkɔ. Pəyak yamos yɔn, pəbikɛ
domun, tɛm tatɔkɔ ɔsɔk.
10 Tataka ta camət-maas, wəkayi pəlɛk ŋkesiya yorkun mɛrəŋ ya teren tin tin
nyɛ yɔntɔyɔ dolokəp, kɔ aŋkesiya ŋɛran ŋa teren tin ŋɔtɔyɔ dolokəp, kəmbefe
kətɔt ka kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn kilo camət-maŋkəlɛ panɔktərɛnɛ ki moro, kɔ moro
litɛr dacɔ. Pəkɛrɛ yi wəloŋnɛ.
11 Wəloŋnɛ nwɛ eyi kəsɔkəs fum mɔ, pəcəmbər wəkayi kɔ yoloŋnɛnɛ yɔn
MARIKI fər kiriŋ, nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.
12 Wəloŋnɛ pəlɛk aŋkesiya ŋorkun ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ, pəkekərɛ ŋi MARIKI fər kiriŋ
teta kəloŋnɛ ka kəlompəs ka kiciya, kɔ moro litɛr dacɔ. Pətubucnɛ kəsɔŋ yi
MARIKI fər kiriŋ.
13 Wəloŋnɛ pəfay aŋkesiya ŋorkun nde kəfo kəsoku nkɛ aŋfay yɔcəl ya kəloŋnɛ
teta kiciya kɔ yɔkɔ ancɔfɛ MARIKI mɔ. Pasu təbəl mecir mamɔkɔ mɛbɛrɛ pi
disrɛ. Yoloŋnɛ ya kəlompəs ka kiciya kɔ ya kəloŋnɛ ka kiciya, wəloŋnɛ ɔyɔ yi.
Yeri yosoku yɔ nyɛ ampusɛ MARIKI mɔ.
14 Wəloŋnɛ pəlɛk mecir ma pɔcəl poloŋnɛ pa kəlompəs ka kiciya, pəsop mi
aləŋəs ŋa kəca kətɔt kɔ tɛlər tɔpɔŋ ta kəca kətɔt kɔ tɛlər tɔpɔŋ ta kəcək kətɔt ka
fum wəkakɔ ayi kəsɔkəs mɔ.
15 Wəloŋnɛ pəlɛk moro ma olif, pəkəlnɛ mi kəca kɔn kəmeriya disrɛ.
16 Wəloŋnɛ pətɛm tɛlər tɔn tɔcɔkərɛ ta kəca kətɔt dəmoro mɔkɔ meyi kɔ kəca
kəmeriya disrɛ mɔ, pəwɛsəsərɛ mi tɛlər tatɔkɔ ɛntɛm dəmoro mɔ camət-mɛrəŋ
MARIKI tekiriŋ.
17 Wəloŋnɛ pəlɛk sɔ moro mɔkɔ meyi kɔ dəkəca mɔ, pəsop mi fum wəkakɔ
aləŋəs ŋa kəca kətɔt kɔ tɛlər tɔpɔŋ ta kəca kətɔt, kɔ tɛlər tɔpɔŋ ta kəcək kətɔt, da
anasop mecir ma poloŋnɛ pa kəlompəs ka kiciya mɔ.
18 Wəloŋnɛ pəsop moro mɛlpəs mɔkɔ mɛncəmɛ kɔ dəkəca mɔ domp da fum
wəkɔ ayi kəsɔkəs mɔ. Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs wəkayi kətɔsɔk kɔn MARIKI
fər kiriŋ.
19 Kɔ telip-ɛ, wəloŋnɛ pəkɛrɛ poloŋnɛ pa kiciya, pətubucnɛ kəsɔkəs wəkayi
kətɔsɔk kɔn. Wəloŋnɛ pəfay poloŋnɛ mpɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ.
20 Wəloŋnɛ pəcɔfɛ MARIKI nde tetek toloŋnɛ kəroŋ pɔcəl poloŋnɛ kɔ pa
mɛŋgbɛn. Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs wəcunɛ docu ndɛ dɛncalərnɛ dakata mɔ,
wəkakɔ ɔŋsɔk oŋ.»

Kəsɔkəs ka wətɔyɔ daka nwɛ docu da akata dɛcalərnɛ dɛnasumpər mɔ

21 «Kɔ pəyɔnɛ nwɛ docu da akata dɛcalərnɛ dɛnasumpər mɔ wətɔyɔ daka
ɔfɔ, kəsɔtɔ kɔn kəfɔtam kəsɔŋ kɔ daka dadɔkɔ-ɛ, pəlɛk aŋkesiya ŋorkun ŋin ŋa
teren tin teta kəloŋnɛ ka kəlompəs ka kiciya, pəmentər ŋi MARIKI ntɛ tɔŋsɔŋɛ
patubucnɛ kəsɔkəs kɔ kətɔsɔk kɔn mɔ. Pədeŋər sɔ kəmbefe kətɔt kilo kəmaas
nkɛ anɔktərɛnɛ kɔ moro ma olif mɔ teta kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn, kɔ moro litɛr dacɔ.

22 Wəkayi pəlɛk məpay mɛrəŋ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ntantoriya mɛrəŋ, pəmɔ tɔkɔ
kəsɔtɔ kɔn kəmentər mɔ, ŋin ŋɔyɔnɛ poloŋnɛ pa kiciya, kɔ pa mɛrəŋ pɔyɔnɛ
poloŋnɛ pa pɔcɔl poloŋnɛ pɔcɔf.
23 Tataka ta camət-maas wəkayi pəkɛrɛ wəloŋnɛ yoloŋnɛ yɔn fəp nde
dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ, fɔr ya MARIKI kiriŋ.
24 Wəloŋnɛ pəlɛk aŋkesiya ŋorkun teta kəloŋnɛ ka kəlompəs ka kiciya kɔ moro
ma olif litɛr dacɔ, pətubucnɛ kəsɔŋ yi MARIKI fɔr kiriŋ.
25 Wəloŋnɛ pəfay aŋkesiya ŋorkun nŋɛ aŋkɛrɛ teta kəloŋnɛ ka kəlompəs ka
kiciya mɔ. Pasu təbəl mecir mamɔkɔ mɛbɛrɛ pi disrɛ. Wəloŋnɛ pəlɛk mecir
ma ŋi, pəsop mi aləŋəs ŋa kəca kətɔt ka fum wəkakɔ eyi kəsɔkəsnɛ mɔ, tɛlər tɔn
tɔpɔŋ ta kəca kətɔt, kɔ tɛlər tɔn tɔpɔŋ ta kəcək kətɔt.
26 Wəloŋnɛ pəkəl moro ma olif kəca kɔn kəmeriya disrɛ,
27 pətɛm tɛlər tɔn tɔcɔkərɛ dəmoro mamɔkɔ, pəwɛsəsər camət-mɛrəŋ MARIKI
fɔr kiriŋ.
28 Wəloŋnɛ pəsop moro mamɔkɔ meyi kɔ dəkəca mɔ aləŋəs ŋa kəca kətɔt ka
fum wəkakɔ ayi kəsɔkəs mɔ, tɛlər tɔpɔŋ ta kəca kɔn kətɔt kɔ tɛlər tɔpɔŋ ta kəcək
kɔn kətɔt, kəfo nkɛ anasop kɔ mecir ma poloŋnɛ pa kəlompəs ka kiciya mɔ.
29 Wəloŋnɛ pəsop moro mɛlpəs mɔkɔ mɛncəmɛ kɔ kəca disrɛ mɔ fum wəkakɔ
ayi kəsɔkəs mɔ dəromp, ntɛ təŋsɔŋɛ patubucnɛ kəsɔkəs kɔ kətɔsɔk kɔn MARIKI
fɔr kiriŋ mɔ.
30 Kɔ tencepər-ɛ, wəloŋnɛ pəlɛk tɔpay pɔcɔkɔ-cɔkɔ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, antantoriya
ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ, mpɛ wəkayi ɛntam kəsɔtɔ mɔ.
31 Pəloŋnɛ pin kəloŋnɛ ka kiciya, pəloŋnɛ pa mɛrəŋ kəloŋnɛ ka poloŋnɛ pɔcɔf
kɔ kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn. Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs fum nwɛ ayi kəsɔkəs mɔ
MARIKI fɔr kiriŋ.
32 Sariyɛ sasɔkɔ səcəmɛ wəkɔ docu d'akata dɛcalərnɛ doŋsumpər mɔ, fum
wəkɔ kəsɔtɔ kɔn kəmpicɛ teta kəsɔkəs kɔn mɔ.»

Pətɛmsər pa damba da kəlɔ

33 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna:
34 «Kɔ nəndekəbɛrɛ atɔf ŋa Kanaŋ nŋɛ isɔŋ nu mɔ-ɛ, k'isop pətɛmsər pa
pəkilər kəlɔ kəlɔma ka atɔf ŋonu ŋofu-ɛ,
35 wəka kəlɔ kaŋkɔ pəkɔ pəloku ti wəloŋnɛ: ‹Pətɛmsər pəlɔma p'inəŋk nde kəlɔ
kem.›
36 Wəloŋnɛ pəsom kərɛsna pawurɛ ca yayɔkɔ yeyi kəlɔ kaŋkɔ disrɛ mɔ, a nkɔn
wəloŋnɛ pədebɛrɛ ki kəkɔkcɛ pətɛmsər papɔkɔ. Ti disrɛ, paka mpɛ o mpɛ pɛnayi
kəlɔ kaŋkɔ disrɛ mɔ fəp, pəfɔyɔnɛ pətɔsɔk. Kɔ telip-ɛ, wəloŋnɛ pəbɛrɛ kəlɔ kaŋkɔ
disrɛ kəkɔkcɛ.
37 Kɔ pəyɔnɛ a pətɛmsər papɔkɔ pɔyɔ alom ŋobukər kɔ pəyɔnɛ fɛ ti alom
ŋeyimbərər tɔyɔnɛ abi ŋaŋɔkɔ ŋontukmɛ dədamba da kəlɔ-ɛ,
38 wəloŋnɛ pəwur kəlɔ kaŋkɔ disrɛ. K'eyi dəkəbɛrɛ da kəlɔ-ɛ, pəcaŋ ki mata
camət-mɛrəŋ.
39 Wəloŋnɛ pəluksərnɛ di tataka ta camət-mɛrəŋ, kɔ pəyɔnɛ a pətɛmsər
papɔkɔ pɔwɔkəl samba sa kəlɔ kəroŋ-ɛ,
40 wəloŋnɛ pəsom pawurɛ masar mamɔkɔ mɛntɛmsər mɔ, pakɔ pagbaləs mi
kəfo kətɔsɔk, pawurɛnɛ mi dare disrɛ.
41 Pakɔs dos dadɔkɔ anasop damba tedisrɛ mɔ fəp, pawurɛnɛ di dare disrɛ
nde kəfo kətɔsɔk pagbal.
42 Palɛk masar məlɔma, pəcəmbər mi dəkəcəmɛ da məcɔkɔ-cɔkɔ. Pawɛt sɔ
dos dəlɔma pasop samba sədisrɛ sasɔkɔ.
43 Kɔ tɔyɔnɛ pətɛmsər papɔkɔ pəŋgbɔkərɛ sɔ kəsumpər kəlɔ nkɛ anawurɛ
masar a k'aŋkɔs, k'asop sɔ ki dos mɔ,

44 wəloŋnɛ pəgbəkərɛ sɔ kəkɔkcɛ ki. Kɔ pəyɔnɛ a pətɛmsər powur sɔ-ɛ, pəkilər pɔ mpɛ pɛncalərnɛ dəkələ mɔ: Kələ kaŋkɔ kəsɔk fɛ.
45 Mɛnɛ pacekəli kələ kaŋkɔ, pawuŋ ki, pawɛtəs masar, cəgbo kɔ kəbof nkɛ analɔnɛ kələ kaŋkɔ mɔ fəp, pakɔ pagbal yi kəfo kətɔsɔk, pəwurɛnɛ yi dare disrɛ.
46 Fum nwɛ o nwɛ ɛbɛrɛ kələ kaŋkɔ disrɛ mata maməkɔ ancaŋ ki mɔ, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
47 Fum nwɛ o nwɛ endirɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, pədi peri kələ kaŋkɔ disrɛ mɔ, pəyak yamos yɔn.
48 Kɔ wəloŋnɛ oluksərnɛ kəkɔkcɛ kələ pənəŋk, ntɛ aŋgbəkərɛ kəsop ka kələ kaŋkɔ dos mɔ, pətɛmsər powur fɛ sɔ, wəloŋnɛ pəloku kələ kaŋkɔ kəsɔk, pəlɛc peliŋnɛ ki.
49 Kəloŋnɛ ka kəsɔkəs ka kələ, wəloŋnɛ pəlɛk bɛmp mɛrəŋ, kɔ kətɔk kəbotu ambɔnc ka sɛdər, tafəc peyim, kɔ alɛ ŋa hisɔp.
50 Pəfay abɛmp ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ tɔbɔl disrɛ mpɛ pɔyɔ domun decempi da dəkəŋgbɔkɔ mɔ.
51 Wəloŋnɛ pəlɛk kətɔk kəbotu ambɔnc ka sɛdər, alɛ ŋa hisɔp, tafəc peyim kɔ abɛmp ŋa mɛrəŋ ŋɔkɔ, pəgbət yi dəromun decempi da dəkəŋgbɔkɔ dɔkɔ deyi tɔbɔl tɔkɔ pɔyɔ mecir ma abɛmp ŋɔkɔ afay mɔ, pəwɛsəsər kələ kaŋkɔ haŋ camət-mɛrəŋ.
52 Pəliŋɛ pətɔsɔk pa kələ kaŋkɔ mecir ma abɛmp, domun decempi da dəkəŋgbɔkɔ dadɔkɔ, abɛmp ŋɔkɔ antɔfay mɔ, kɔ kətɔk kəbotu ambɔnc ka sɛdər, alɛ ŋa hisɔp kɔ tafəc peyim.
53 Wəloŋnɛ pəsak abɛmp ŋɛfɛlər ŋowur dare disrɛ, ŋɔkɔ dəkulum. Tatɔkɔ tɔ wəloŋnɛ ontubucnɛ kəsɔkəs ka kələ kətɔsɔk ka ki. Kələ kaŋkɔ kəŋsɔk oŋ tɛm tatɔkɔ.
54 Sariyɛ sasɔkɔ səcəmɛ docu d'akata dɛcalərnɛ kɔ tani ta dəromp fəp darəŋ,
55 kəyɛfɛ pəkilər pa wɔlɔ haŋ yamos,
56 kəyɛfɛ pəkəfər-kəfər, amɔncɔ, haŋ pətɛmsər pomotər-motər fəp.
57 Sariyɛ saŋsɛ səŋsɔŋɛ kəcərɛ kəyɛfɛ ka fum kəkɔ ka ca yɛlpəs nyɛ, ca ncɛ yɔsɔk kɔ nyɛ yɔntɔsɔk mɔ. Sariyɛ sa docu da akata dɛcalərnɛ, pəməf pa yamos, kɔ pəkilər sɔ sasɔkɔ.»

15

Mes mmɛ məŋsɔŋɛ wərkun kətɔsɔk mɔ

1 Kɔ MARIKI osom Musa kɔ Aruna:
2 «Nəloku aka Yisrayel:
Wərkun nwɛ o nwɛ docu dɔsɔŋɛ domun dɛcgbələr dəkəsɔtɛ dɔn ta pəyɔnɛ məsɔtɛ mɔ-ɛ, dɔsɔŋ kɔ kətɔsɔk.
3 Kɔ docu dadɔkɔ dɔcsɔŋɛ domun docwur dəkəsɔtɛ dɔn ta pəyɔnɛ məsɔtɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, ta doŋwur kɔ-ɛ, pəyi oŋ ntɛ o ntɛ, domun dadɔkɔ dɔsɔŋɛ kɔ kətɔsɔk.
4 Kəfənc nkɛ o nkɛ kɔ wəkayi ɛfəntərɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti dɔcɔm ndɛ o ndɛ dɔ wəkayi ɔnɔnɛ, yɔsɔk fɛ.
5 Fum nwɛ o nwɛ oŋgbuŋɛnɛ kəfənc kaŋkɔ, pəyak yamos yɔn, pəbikɛ dis dɔn. Wəkayi ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
6 Fum nwɛ ɛndɛ dɔcɔm ndɛ fum wətətamnɛ wəkayi ɛyɛfɛ mɔ, pəyak yamos yɔn, pəbikɛ. Wəkayi ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
7 Fum nwɛ oŋgbuŋɛnɛ wətətamnɛ wəkayi mɔ, pəyak yamos yɔn, pəbikɛ. Wəkayi ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
8 Kɔ wətətamnɛ wəkakɔ oyukər fum wəsoku lin-ɛ, wəsoku wəkakɔ pəyak yamos yɔn, pəbikɛ. Ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
9 Dɔcɔm da pɛyɛksɛnɛ mpɛ o mpɛ dɔ fum wətətamnɛ ɛndɛ kəroŋ pəkɔ delek mɔ, dɔsɔk fɛ.

10 Fum nwɛ o nwɛ ogbuŋɛnɛ paka mpɛ wətətamnɛ wəkakɔ ɛnafakɛnɛ mɔ, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ. Fum nwɛ ɛŋlɛk ca pəmɔ yayɔkɔ mɔ, pəyak yamos yɔn, pəbikɛ. Ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
11 Fum nwɛ o nwɛ wətətamnɛ oŋgbuŋɛnɛ ta embikɛnɛ waca mɔ, fum wəkakɔ oŋgbuŋɛnɛ mɔ, pəyak yamos yɔn, pəbikɛ, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
12 Pɛsɛl mpɛ o mpɛ pɔ wətətamnɛ wəkayi oŋgbuŋɛnɛ mɔ, pawɔkəc pi. Kɔ pəyɔnɛ pɛbɛrɛ paka pa kətɔk pɔ-ɛ, pagbosɛ pi domun.
13 Kɔ domun dɔkɔ dɛnasɔŋɛ fum wəkakɔ kətɔsɔk mɔ dɛsakɛ kɔ kəcgbələr-ɛ, fum wəkakɔ pəkar tataka toluksər tin, a pəcsɔk. Pəyak yamos yɔn, pəbikɛ domun decempi da dəkəŋgbɔkɔ, k'elip-ɛ, ɔsɔk oŋ.
14 Tataka ta camət-maas, wəkayi pəlɛk mɔpay mɛrəŋ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ntantoriya mɛrəŋ, pəkɔ nde MARIKI fər kiriŋ, nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, pəkɔ pəsɔŋ yi wəloŋnɛ.
15 Wəloŋnɛ pəloŋnɛ abɛmp ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya kɔ abɛmp ŋa mɛrəŋ teta kəloŋnɛ ka poloŋnɛ pɔcɔf. Kɔ telip-ɛ, MARIKI fər kiriŋ wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs wəkayi kətɔsɔk kaŋkɔ kənayi kɔ mɔ.
16 Fum nwɛ o nwɛ domun d'arkun dowur kɔ mɔ, wəkayi pəbikɛ dis dɔn fəp. Wəkayi ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
17 Pəyɔnɛ yamos, pəyɔnɛ pokumpɛnɛ pa akata, kɔ domun d'arkun dadɔkɔ doŋgbuŋɛnɛ pi-ɛ, payak paka papɔkɔ, mba pɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
18 Kɔ wərkun ɛfəntərər wəran-ɛ, mɛrəŋ maŋan fəp ŋabikɛ, ŋasɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.

Tes ntɛ təŋsɔŋɛ wəran kətɔsɔk mɔ

19 Kɔ wəran ɛnəŋk wəka darenc, mecir mɛcgbələr kɔ-ɛ, ɔsɔk fɛ haŋ tataka toluksər tin. Fum nwɛ oŋgbuŋɛnɛ kɔ mɔ, wəkayi sɔ ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
20 Kɔ wəran ɛnəŋk wəka darenc-ɛ, kəfənc nkɛ o nkɛ k'ɛfəntərɛ, dɔcɔm ndɛ o ndɛ dɔ wəkayi ɛndɛ, yɔsɔk fɛ.
21 Fum nwɛ o nwɛ ogbuŋɛnɛ kəfənc kaŋkɔ, pəyak yamos yɔn, pəbikɛ dis dɔn. Wəkayi ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
22 Fum nwɛ o nwɛ oŋgbuŋɛnɛ dɔcɔm dadɔkɔ mɔ, wəkayi pəyak yamos yɔn, pəbikɛ dis dɔn, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
23 Kɔ tɔyɔnɛ paka pɔlɔma pɛnayi kəfənc kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, paka pɔkɔ wəran wəkakɔ ɛnandɛ kəroŋ mɔ, nwɛ o nwɛ ogbuŋɛnɛ paka papɔkɔ mɔ, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
24 Kɔ pəyɔnɛ ŋafəntərɛ kɔ wərkun kəfənc kin, mecir mɔn ma wəka darenc mosoptɛ wərkun-ɛ, wərkun wəkakɔ ɔsɔk fɛ haŋ tataka toluksər tin, kəfənc nkɛ o nkɛ k'ɛfəntərɛ kəroŋ kəsɔk fɛ sɔ.
25 Kɔ mecir mendegbələr wəran, ta pəyɔnɛ wəka darenc ɛnəŋk-ɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, pənəŋk wəka darenc tecepər mataka mɔkɔ ɔmbɔt nəŋk kɔ, ɔsɔk fɛ haŋ dɔsɔk ndɛ tɛŋsakɛ kɔ, pəmɔ tɔkɔ ɔntɔsɔk ntɛ endenəŋk wəka darenc mɔ.
26 Kəfənc nkɛ o nkɛ k'ɛfəntərɛ, paka mpɛ o mpɛ p'ɛndɛ kəroŋ mata mamɔkɔ mecir mendegbələr kɔ mɔ, yɔsɔk fɛ pəmɔ tɔkɔ wəran ɔntɔsɔk k'endenəŋk wəka darenc-ɛ.
27 Fum nwɛ o nwɛ oŋgbuŋɛnɛ kəfənc kaŋkɔ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti dɔcɔm dadɔkɔ mɔ, pəyak yamos yɔn, pəbikɛ, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
28 Kɔ mecir mɛsakɛ kɔ kəgbələr-ɛ, wəran wəkakɔ pəkar sɔ tataka toluksər tin, a pədesɔk sɔ.
29 Tataka ta camət-maas, pəlɛk mɔpay mɛrəŋ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, ntantoriya mɛrəŋ pəkenɛ yi wəloŋnɛ nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.

30 Wəloŋnɛ pəloŋnɛ abɛmp ŋin ŋɔkɔ teta kəloŋnɛ ka kiciya, kɔ abɛmp ŋa
mɛrəŋ ŋɔkɔ teta kəloŋnɛ ka poloŋnɛ pɔcɔf. Kɔ telip-ɛ, wəloŋnɛ pətubucnɛ
MARIKI fər kiriŋ kəsɔkəs kɔ kətɔsɔk ka kəwur ka mecir kɔn.»
31 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna: «Nəloku aka Yisrayel a ŋabɔlɛnɛ aŋgbip
ŋosoku kɔ ŋantɔsɔk-ɛ: Ti tendesɔŋɛ ta ŋafinɛ teta kətɔsɔk kəŋan nkɛ kəntam
kəsɔŋɛ dəkiyi dem kətɔsɔk mɔ.
32 Sariyɛ saŋsɛ səcəmɛ kəyɛfɛ afum aŋɛ docu da kəgbələr domun dəkəsɔtɛ
daŋan dosumpər ta pəyɔnɛ məsɔtɛ mɔ-ɛ, tɔsɔŋɛ ŋa kətɔsɔk,
33 kəbəp wəran nwɛ eyi kənəŋk wəka darenc mɔ, kəlɛkɛnɛ ka wərkun kɔ
pəyɔnɛ fɛ ti wəran nwɛ docu da kəgbələr domun dəkəsɔtɛ dən doŋsumpər mɔ,
kɔ wərkun nwɛ ɛŋfəntərər wəran nwɛ ɔntɔsɔk mɔ tɔŋsɔŋɛ fəp faŋan kətɔsɔk.»

Kəsata kəpɔŋ ka dɔsɔk da Kəsɔkəs ka kiciya

16

1 Kɔ MARIKI oloku Musa ntɛ awut arkun a Aruna mɛrəŋ aŋɛ ŋanamentərnɛ
nde MARIKI fər kiriŋ kɔ ŋafinɛ ti mɔ.
2 Kɔ MARIKI osom Musa: «Məloku wɛnc əm Aruna, ta pəde pəcbɛrɛ tɛm fəp
nde dətɔksɔ, ta pəde pəccali tɛm fəp kəloto nkɛ kəŋkəŋk afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya
nŋɛ ŋeyi kaŋkəra ka danapa da MARIKI kəroŋ mɔ, ta pədefi tɛm ntɛ indewur
dəkəp afɛŋk ŋaŋɔkɔ kəroŋ mɔ.
3 Tɛbɛrɛ ntɛ tɔ Aruna ende pəcbɛrɛ nde dətɔksɔ tosoku: Pəlɛk tura teta
kəloŋnɛ ka kiciya, kɔ aŋkesiya ŋorkun teta poloŋnɛ pɔcɔf.
4 Pəbɛrnɛ duma dedisrɛ, kɔ kɔgba, pəgbəncnɛ tabataba, pəcəpnɛ kəfakəl.
Yamos yayɔkɔ fəp yɔyɔnɛ yopus, ya kəloto ka suwa, iy'ende pəcbɛrnɛ k'elip
kəbikɛ-ɛ.
5 Kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel ŋade ŋacsɔŋ Aruna mbiyofo mɛrəŋ teta kəloŋnɛ
ka kiciya kɔ aŋkesiya ŋorkun ŋin teta poloŋnɛ mpɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ.
6 Aruna pəlɔtərnɛnɛ tura tetek toloŋnɛ, pəloŋnɛ pi teta kiciya ka nkɔnsərka,
pətubucnɛ kəsɔkəsnɛ kiciya kɔn kɔ ka aka kəlɔ kɔn disrɛ.
7 Aruna pəlɛk mbiyofo nyɛ mɛrəŋ, pəkekərɛ yi MARIKI fər kiriŋ nde dəkəbɛrɛ
da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.
8 Aruna pəkot yampuŋpuŋ ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəcərɛ a mbiyofo yayɔkɔ mɛrəŋ, ŋɔkɔ
aloŋnɛnɛ MARIKI mɔ, kɔ ŋɔkɔ aŋkekərɛ kəkɔsak yɛŋən nde dətɛgbərɛ mɔ.
9 Ambiyofo nŋɛ yampuŋpuŋ yɔsɔŋ MARIKI mɔ, Aruna pəlɛk ŋi, pəloŋnɛ teta
kiciya.
10 Kɔ ambiyofo nŋɛ yampuŋpuŋ yɔsɔŋ kəkɔsak yɛŋən nde dətɛgbərɛ mɔ,
Aruna pəkekərɛ ŋi ŋeyi wəyeŋ nde daŋgbancan MARIKI fər kiriŋ, pətubucnɛ
kəsɔkəs ŋi kiciya a padekekərɛ ŋi kəkɔsak yɛŋən nde dətɛgbərɛ.
11 Aruna nkɔn pəkekərɛ tura pa kəloŋnɛ ka kiciya ka nkɔnsərka, pətubucnɛ
kəsɔkəsnɛ kiciya kɔn, kɔ ka aka kəlɔ kɔn disrɛ. Pəfay tura pa kəloŋnɛ ka kiciya
ka nkɔnsərka. Pasu tɔbəl, mecir mamɔkɔ mɛbɛrɛ pi disrɛ.
12 Aruna pəlɛk nde tetek toloŋnɛ pa dətɔksɔ kəroŋ tap tɛlarɛ meken MARIKI
fər kiriŋ, kɔ suray sətət aŋkulma kəmɛrəŋ, pəkekərɛ yi kəloto kəkəŋkɛ tadarəŋ,
nde dətɔksɔ tosoku,
13 pəcɔf suray sasɔkɔ MARIKI fər kiriŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ kinimɛ ka suray kaŋkɔ
kəgbəpərnɛ afɛŋk nŋɛ ŋeyi kaŋkəra nkɛ kəmentər danapa da MARIKI kɔ aka
Yisrayel mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ Aruna kətɔfi mɔ.
14 Aruna pəgbət tɛlər tɔn dəmecir ma tura pa kəloŋnɛ ka kiciya, pəwɛsəsər
afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya ntende dec dɛmpɛ mɔ. Pəwɛsəsər sɔ haŋ camət-mɛrəŋ
afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya tekiriŋ.

15 Kɔ telip-ɛ, Aruna pəwur sɔ pəfay ambiyofo ŋa kəloŋnɛ ka kiciya ka aka Yisrayel. Pasu tɔbɔl mecir maməkɔ mɛbɛrɛ pi disrɛ. Aruna pəkekərɛ mecir maməkɔ nde kəloto kəkəŋkɛ tadarəŋ. Aruna pəyɔ sɔ mecir ma ambiyofo maməkɔ pəmɔ tɔkɔ ɔyɔ mecir ma tura mɔ, pəwɛsəsər mecir maməkɔ afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya kəroŋ kɔ tekiriŋ.

16 Ti disrɛ Aruna pətubucnɛ kəsɔkəs ka tɔksɔ tosoku, dɛtaŋi ləŋəs da aka Yisrayel kɔ kiciya kəŋan fəp. Kɔ tɛyɛfɛ day-ɛ, pəyɔ sɔ tin tayi aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu nŋɛ ŋeyi ŋa dacɔ kətɔsɔk kəŋan disrɛ mɔ.

17 Ali fum ɔfɔyi aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu disrɛ kɔ Aruna endebɛrɛ dətɔksɔ kəkɔtubucnɛ kəsɔkəs kiciya-ɛ, haŋ tɛm ntɛ endewur mɔ. Aruna pətubucnɛ kəsɔkəsnɛ kiciya kɔn, ka kəlɔ kɔn disrɛ, kɔ ka kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp.

18 K'elip-ɛ, pəwur ntende dətetek toloŋnɛ pɔkɔ peyi MARIKI fər kiriŋ mɔ, pətubucnɛ kəsɔkəs pi kətɔsɔk, pəlɛk mecir ma tura kɔ ma ambiyofo, pəsopət mi lɛn maŋkəlɛ ya moŋkubut ma tetek toloŋnɛ.

19 Aruna pəwɛsəsərɛ tɛlər tɔn mecir haŋ camət-mɛrəŋ tetek toloŋnɛ kəroŋ. Kiciya ka aka Yisrayel kənasɔŋɛ pi kətɔsɔk, mba ti disrɛ Aruna pəsɔkəs pi, poluksərnɛ sɔ kəyɔnɛ paka popus.

20 Kɔ Aruna elip kətubucnɛ kəsɔkəs kətɔsɔk ka tɔksɔ, ka aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu kɔ ka tetek toloŋnɛ-ɛ, pakɛrɛ kɔ ambiyofo ŋeyi wəyeŋ.

21 Aruna pədeŋər waca wɔn mɛrəŋ ambiyofo ŋaŋɔkɔ ŋeyi wəyeŋ mɔ, pəlɔmər ŋi kiciya ka aka Yisrayel, dɛtaŋi daŋan ləŋəs kɔ mes maŋan mɛlɛc fəp, pəsarsər ŋi. Kɔ telip-ɛ, pawurɛ fum ŋa dacɔ, pəkekərɛ ambiyofo ŋaŋɔkɔ nde dətɛgbərɛ.

22 Tɛm tatɔkɔ, ambiyofo ŋɛsarɛ kiciya ka aka Yisrayel fəp, ŋekekərɛ ki kəfo kəyer-yer nkɛ antɔbəp mɔ. Wəkayi pəkekərɛ ambiyofo pəsak ŋi nde dətɛgbərɛ.

23 Aruna pəluksərnɛ nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, pəwurɛ yamos ya kəloto ka suwa yɔkɔ ɛnabɛrnɛ a k'ɛmbɛrɛ nde dətɔksɔ tosoku mɔ, pəboc yi dəndo deŋgbip.

24 Pəbikɛ dəndo kəfo kaŋkɔ ampusɛ kɔ kəbikɛ mɔ, pəbɛrnɛ yamos yɔn. Aruna pəwur, pəloŋnɛ pɔcɔl pɔcɔf pɔn kɔ pa aka Yisrayel. Pətubucnɛ kəsɔkəsnɛ kiciya kɔn kɔ ka aka Yisrayel.

25 Pəcɔfɛ MARIKI tetek toloŋnɛ kəroŋ moro ma pɔcɔl poloŋnɛ pa kiciya.

26 Fum nwɛ eŋkekərɛ ambiyofo ŋaŋɔkɔ kəkɔsak yɛŋən nde dətɛgbərɛ mɔ, pəyak yamos yɔn, pəbikɛnɛnɛ domun a pədebɛrɛ dəsaŋka.

27 Ntɛ tɔyɔnɛ tura kɔ ambiyofo nyɛ aloŋnɛnɛ kiciya, a k'aŋkekərɛ mecir ma yi dətɔksɔ kəkɔtubucnɛ kəsɔkəs ka kətɔsɔk kɔ ka kiciya fəp mɔ, pakekərɛ yɔcɔl yayɔkɔ mɛrəŋ saŋka todoru, pacɔf akata, sɛm kɔ yedisrɛ ya aputuk ya yi.

28 Fum nwɛ ɛŋgbal yi dənɛnc mɔ pəyak yamos yɔn, pəbikɛ a pədebɛrɛ dəsaŋka.

29 Sariyɛ sasɔkɔ sɔ nəde nəcyɔ doru o doru: Tataka ta wəco ta ŋof ŋa camət-mɛrəŋ, nəsuŋ, ali tɛbəc ta nəsumpər, kəyɛfɛ nəna aka Yisrayel haŋ kəbəp acikəra akɔ ŋancepərɛnɛ tɛm tepic nu dacɔ mɔ,

30 bawo dɔsɔk dadɔkɔ d'antubucnɛ kəsɔkəs nu kiciya konu. Nəndesɔk oŋ MARIKI fər kiriŋ teta kiciya konu fəp.

31 Dɔsɔk dadɔkɔ camcam dede dɔyɔnɛ nu dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ MARIKI mɔ, nəde nəcsuŋ. Nəde nəcleləs sariyɛ sasɔkɔ doru o doru.

32 Kɔ Aruna encepər-ɛ, wəloŋnɛ nwɛ ende pəctubucnɛ kəsɔkəs kiciya kɔ kətɔsɔk mɔ endeyɔnɛ wəloŋnɛ nwɛ anabɔy moro teta yɛbəc ya dəKanu, padəs kɔ dəkəcəmɛ da kas kəyɔnɛ ka wəloŋnɛ wəpɔŋ. Pəde pəcbɛrnɛ yamos ya dəKanu ya kəloto ka suwa.

33 Nkɔn ende pəctubucnɛ kəsɔkəs ka tɔksɔ tosoku, aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu kɔ tetek toloŋnɛ, pətubucnɛ kəsɔkəs aloŋnɛ kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp kiciya kəŋan.
34 Sariyɛ sɔ, nsɛ nəntɔdesak kəyɔ doru o doru mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ katin kəren o kəren disrɛ, pactam kətubucnɛ kəsɔkəs aka Yisrayel fəp kiciya kəŋan.»
K'ayɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom Musa mɔ.

17
Dosoku da aka Yisrayel

17-27

Sariyɛ nsɛ səcəmɛ teta mecir darəŋ

1 Kɔ MARIKI osom Musa:
2 «Məloku Aruna, awut ɔn kɔ aka Yisrayel fəp, a ntɛ tɔ MARIKI osom:
3 Kɔ wəka Yisrayel ɛfaŋ kəfay tura, aŋkesiya kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wir saŋka disrɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti saŋka tadarəŋ,
4 ta eŋkekərɛ pɔcɔl papɔkɔ nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu kəkɔloŋnɛ pi MARIKI nde dəkiyi dɔn tekiriŋ-ɛ, anlɔm wəkayi wəsarɛ kiciya teta mecir mamɔkɔ oloŋ mɔ. Aŋwurɛ wəkayi aka Yisrayel dacɔ.
5 Ti disrɛ sariyɛ saŋsɛ səndesɔŋɛ aka Yisrayel kətɔfay sɔ yɔcɔl yaŋan dəkulum, mba ŋackenɛ yi MARIKI kəloŋnɛ nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, fər ya wəloŋnɛ kiriŋ. Ŋakenɛ yi MARIKI teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu.
6 Wəloŋnɛ pəwɛsəsər mecir ma yoloŋnɛ yayɔkɔ tetek toloŋnɛ pa MARIKI mpɛ pəyi dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ. Pəcɔfɛ moro ma yi MARIKI, ambɔnc ŋaŋɔkɔ ŋontorɛ-torɛ kɔ abəkəc.
7 Ti disrɛ aka Yisrayel kətɔsɔ kəcloŋnɛ canu ca yem ncɛ cəwurɛnɛ mbiyofo, ncɛ ŋayi pəyamayama mɔ. Aka Yisrayel ŋacəmɛ sariyɛ sasɔkɔ darəŋ doru o doru, dɛtɛmp o dɛtɛmp daŋan.
8 Awa! Məloku ŋa sɔ ntɛ: Kɔ wəka Yisrayel, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəcikəra nwɛ eyi ŋa dacɔ mɔ, pəckɛrɛ poloŋnɛ pɔcɔf, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, poloŋnɛ pələma,
9 ta eŋkekərɛ pɔcɔl papɔkɔ nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu tekiriŋ kəkɔloŋnɛ MARIKI-ɛ, aŋwurɛ fum wəkakɔ aka Yisrayel dacɔ.
10 Fum nwɛ o nwɛ, pəyɔnɛ wəka Yisrayel, pəyɔnɛ wəcikəra nwɛ eyi aka Yisrayel dacɔ mɔ, omun mecir pəyɔnɛ mmɛ o mmɛ, iŋkafələrnɛ wəkakɔ omun mecir mɔ, iwurɛ kɔ aka Yisrayel dacɔ.
11 Bawo kiyi wəyeŋ ka dis, dəmecir kəyi. Ina MARIKI in'ɛcəmbərɛ nu mi dətetek toloŋnɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ isɔkəs nu kiciya konu mɔ, bawo mecir məŋsɔŋɛ kəsɔkəs kiciya. Ntɛ tɔyɔnɛ, a mi mətɔmpər kəyi wəyeŋ ka dis mɔ.
12 It'ɔsɔŋɛ k'iloku aka Yisrayel: Ta nwɛ o nwɛ nu dacɔ pəmun mecir. Ta wəcikəra nwɛ o nwɛ eŋyi nu dacɔ mɔ pəmun mecir.
13 Kɔ wəka Yisrayel wələma kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wəcikəra nwɛ eyi nu dacɔ mɔ, osumpər dəkulum wɛsɛm kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, abɛmp nyɛ awosɛ kəsɔm mɔ, pəloŋ mecir ma yi dəntɔf pəkufunɛ mi kəbof.
14 Bawo kiyi wəyeŋ doru fəp, dəmecir kəyi. It'ilokɛ aka Yisrayel: Ta nəmun mecir ma paka peyi wəyeŋ mpɛ o mpɛ, bawo kiyi wəyeŋ doru fəp, dəmecir kəyi. Nwɛ o nwɛ omun mecir ma paka peyi wəyeŋ mɔ, aŋwurɛ wəkayi aka Yisrayel dacɔ.
15 Kɔ fum o fum wəka Yisrayel kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wəcikəra nwɛ eyi ŋa dacɔ mɔ, wələma ɔsɔm wɛsɛm nwɛ wefi wisərka, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wɛsɛm wələma wendif wi-ɛ, pəyak yamos yɔn, pəbikɛnɛnɛ domun, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ. Kɔ tencepər-ɛ, wəkayi ɔsɔk oŋ.

16 Kɔ fum wəkayi ɔntɔyak yamos yɔn, k'embikɛnɛ fɛ sɔ-ɛ, wəkayi ɛŋsarɛ kiciya.»

18

Kəfəntərər wəran nkɛ amənɛ mɔ

1 MARIKI oloku Musa:
2 «Məsom aka Yisrayel, məloku ŋa: In'ɔyɔnɛ MARIKI, Kanu konu.
3 Ta nəyɔ mes mɔkɔ aŋyɔ atɔf ŋa Misira nde nənayi mɔ, ta nəyɔ sɔ mes mɔkɔ aŋyɔ atɔf ŋa Kanaŋ nde iyi kəkekərɛ nu mɔ. Ta nəcəmɛ mɔyɔ maŋan darəŋ!
4 Nəde nəcyɔ mɔyɔ mokur mem, nəmɛŋkərnɛ sariyɛ sem, bawo in'ɔyɔnɛ MARIKI Kanu konu.
5 Nəmɛŋkərnɛ sariyɛ sem kɔ mɔyɔ mokur mem: Məna nwɛ mənde kəccəmɛ mi darəŋ mɔ, məŋyinɛ mi doru. In'ɔyɔnɛ MARIKI.
6 Ta wəYisrayel nwɛ o nwɛ ŋafəntərɛ kɔ wəran nwɛ ŋalɔtərɛnɛ dokom mɔ. In'ɔyɔnɛ MARIKI.
7 Ta məfəntərɛ kɔ wəran ka wisi nwɛ ɔyɔnɛ wiri mɔ. Iya kam ɔfɔ, ta məfəntərɛ kɔ nkɔn.
8 Ta məfəntərɛ kɔ kɔncəra kam nwɛ o nwɛ. Kəlapəs ka wisi kɔ.
9 Ta məfəntərɛ kɔ wəkirɛ kam, wəpaŋnɛ kɛrɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, nwɛ nəmpaŋnɛ kas mɔ, tɔyɔnɛ pakom kɔ kəlɔ konu disrɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəfo kəcuru.
10 Ta məfəntərɛ kɔ wansɔ kam wəran, nwɛ wan kam wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wan kam wəran oŋkom mɔ. Kəlapəs kam kɔ.
11 Ta məfəntərɛ kɔ wan wəran nwɛ kɔncəra kam oŋkom mɔ. Wan wəran wəkakɔ wisi aŋkomɛ kɔ, wəkirɛ kam ɔfɔ.
12 Ta məfəntərɛ kɔ wəkirɛ ka papa kam, bawo wəkomɛnɛ ka papa kam ɔfɔ.
13 Ta məfəntərɛ kɔ wɛnc wəran ka iya wəkam, bawo wəkomɛnɛ ka iya wəkam ɔfɔ.
14 Ta məlapəs wɛnc ka wisi kəfəntərɛ kɔ wəran kɔn, bawo kɔncəra kam ɔfɔ.
15 Ta məfəntərɛ kɔ wəran ka wan kam wərkun. Wəran ka wan kam ɔfɔ. Ta məfəntərɛ kɔ nkɔn.
16 Ta məfəntərɛ kɔ wəran ka wɛnc əm, kəlapəs ka wɛnc əm kɔ.
17 Ta məfəntərər wəran kɔ wan kɔn wəran. Ta məfəntərər sɔ yuruya yɔn yɛran nyɛ o nyɛ, tɔyɔnɛ wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ wəran, akomɛnɛ ɔn pat ŋɔ. Tes tɛlɛc ta kəbut amera tɔ.
18 Ta mənɛncɛ wɛnc wəran ka wəran kam kəyi ka wəran kam doru fəp. Tɔŋsɔŋɛ kəraca kəyi ŋa dacɔ.
19 Ta məfəntərɛ kɔ wəran tɛm ntɛ endenəŋk wəka darenc bawo wəran wəkakɔ ɔsɔk fɛ tɛm tatɔkɔ.
20 Ta məfəntərɛ kɔ wəran ka wɛnc wəlɔma afum am dacɔ, bawo tɔŋsɔŋ'am kətɔsɔk.
21 Ta məloŋnɛ məcɔfɛ wan kam wəkin kanu ka yem Molɛk. Kɔ pəyɔnɛ ti-ɛ, ta nəfulus tewe ta Kanu kam. MARIKI iyɔnɛ.
22 Ta wərkun pəfəntərɛ kɔ wərkun pəmɔ tɔkɔ ɛŋfəntərɛ kɔ wəran mɔ. Pəyikyik mpɛ MARIKI enter mɔ pɔ.
23 Ta məfəntərər ali pɔcɔl mpɛ o mpɛ, bawo tɔŋsɔŋ'am kətɔsɔk. Ali wəran sɔ ta ŋafəntərɛ kɔ pɔcɔl. Dɛyamayama dɔpɔŋ dɔ.
24 Ta mpɛ o mpɛ yi dacɔ pɔsɔŋɛ nu kətɔsɔk bawo mes mamɔkɔ fəp mɛnasɔŋɛ afum a tɔf yɔlɔma, aŋɛ iyi kəbɛlɔs nu tekiriŋ mɔ, kətɔsɔk.
25 Atɔf ŋa Kanaŋ yati ŋɔsɔk fɛ sɔ, iluksɛ kəway ka kiciya ka ŋi, kɔ atɔf ŋɛŋɛnc akɔ ŋanandɛ ŋi mɔ.
26 Nəna aka Yisrayel kɔ acikəra aŋɛ ŋayi nu dacɔ mɔ, nəmɛŋkərnɛ sariyɛ kɔ mɔyɔ mokur mem, ta nədekɔ nəcyɔ pəyikyik papɔkɔ MARIKI enter mɔ de.

27 Afum akɔ ŋananuŋkɛnɛ kəndɛ atɔf ŋaŋɔkɔ mɔ, ŋanayɔ ŋi pəyikyik fəp mpɛ MARIKI enter mɔ, kɔ təsɔŋɛ atɔf kətɔsɔk.
28 Ti disrɛ, ta nəsɔŋɛ antɔf kətɔsɔk, ŋendeŋɛnc nəna aŋɛ nəsɔŋɛ ŋi kətɔsɔk mɔ, pəmɔ tɔkɔ ŋɛnaŋɛnc akɔ ŋananuŋkɛnɛ ŋi kəndɛ mɔ.
29 Fum o fum ɔyɔ pəyikyik papɔkɔ mpɛ o mpɛ MARIKI enter mɔ, aŋwurɛ kɔ aka Yisrayel dacɔ.
30 Nəmɛŋkərnɛ mosom mem, ta nənde nəcyɔ pəyikyik mpɛ MARIKI enter mɔ, ta nəde nəcyɔ məyɔ meyikyik mmɛ anuŋkɛnɛ kəndɛ ka atɔf ŋaŋɛ ŋancyɔ, a nəna nədeder mɔ. Ta məyɔ mamɔkɔ medesɔŋɛ nu kətɔsɔk. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.»

19

Ntɛ Kanu kəfaŋ a pabəcɛ ki mɔ

1 Kɔ MARIKI osom Musa:
2 «Məloku kəloŋkanɛ ka Yisrayel fəp: Pəmar nəyɔnɛ afum acempi aŋɛ ampus'em mɔ, bawo ina MARIKI Kanu konu, incemp!
3 Fum nwɛ o nwɛ nəna dacɔ pəleləs kɛrɛ kɔ kas, pəleləs sɔ dɔsɔk dem da kəŋesəm fəp. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.
4 Ta nəgbaymɛ nəcəmɛ mɛrəŋka mefəli darəŋ, ta nəlompəs sɔ canu ca fɛc. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.
5 Kɔ nənde nəckɛr'em yoloŋnɛ ya kəpaŋnɛ pəforu-ɛ, nəloŋn'em yi pəmɔ tɔkɔ sariyɛ səloku ti mɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ ibaŋ kəloŋnɛ konu mɔ.
6 Nəsɔm daka dadɔkɔ, dɔsɔk ndɛ nəŋloŋn'em mɔ kɔ dɔckɔsɔk, yɔkɔ yɛncəmɛ haŋ tataka ta maas mɔ, pacɔf yi.
7 Kɔ fum wələma ɔsɔm yeri yayɔkɔ tataka ta maas-ɛ, yeri yɔtɔsɔk yɔ, ifɔbaŋ kəloŋnɛ konu kaŋkɔ.
8 Fum nwɛ o nwɛ endi sɔ yeri yayɔkɔ mɔ, ɛŋsarɛ kiciya, bawo eyik-yikəs paka mpɛ ampusɛ MARIKI mɔ: Aŋwurɛ fum wəkakɔ aka Yisrayel dacɔ.
9 Kɔ nənde nəctɛl nde antɔf ŋonu-ɛ, ta nədekɔ nəctɛl səbomp sa yokom yɔkɔ yeyi abɔf ŋonu cəsək mɔ, ta nədekɔ sɔ nəcluksərnɛ kəcgbɛtəs səbomp səkɔ nənatɔnəŋk dəkətɛl mɔ.
10 Ta nəluksərnɛ sɔ kəpiməs yokom ya ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn yɔkɔ aŋsakəs-sakəs ŋi darenc mɔ, ta nəwɛtəs sɔ cəbɔkəlɛ ca yi. Nəsakərɛ yi atɔyɔ daka, kɔ acikəra. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.
11 Ta nəkiyɛ, ta nwɛ o nwɛ pəyembər wɛnc, ta məyɔ kɔ cəmpənpən.
12 Ta nədɛrəm yem disrɛ tewe tem, kɔ məyɔ ti-ɛ, məfulus tewe ta Kanu kam. MARIKI iyɔnɛ.
13 Ta mədir wɛnc əm, ta məkiyɛ! Ta kəway ka fum nwɛ ɛmbəc'am mɔ kədir'am dəwaca haŋ dɔckɔsɔk.
14 Ta mətolanɛ wətɔne pəlɛc, ta nəbocɛ sɔ wətɔnəŋk paka dɔpɔ mpɛ ɔŋkɔpət mɔ. Məmentər məyɔ mam disrɛ a məleləs im. MARIKI iyɔnɛ, Kanu kam.
15 Ta nəcboc kiti pətɔlomp disrɛ: Ta məcəmɛnɛ wətɔyɔ daka, ta məbaŋɛ wəka daka, mba məbocɛ wɛnc əm kiti tɔkɔ sariyɛ səloku ti mɔ.
16 Ta nəfor afum anu. Ta nəyemsɛnɛ wɛnc konu, yem nyɛ yɔŋkɔsɔŋɛ padif kɔ mɔ. MARIKI iyɔnɛ.
17 Ta məmɛŋkərnɛ dɛbəkəc mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlɛc ma wɛnc əm, ta mənesərnɛ kənal kɔ tɔkɔ teyi mɔ de! Ta mədesarsərnɛ kiciya tetɔn.
18 Ta məluksɛ ayɛk, ta məmɛŋkərnɛ mɛtɛlɛ nnɔ awɛnc əm aŋa ŋayi mɔ. Məbətər wɛnc əm pəmɔ tɔkɔ məmbətərnɛ mɔ, MARIKI iyɔnɛ.

19 Nəde nəcmɛŋkərnɛ sariyɛ sem: Ta məsɔŋɛ yɔcɔl mɛrəŋ yɛcɛcɛnɛ nyɛ yɔntɔyɔnɛ dokom din dayi mɔ. Ta nəbɔf abɔf ŋonu yəbɔf nyɛ yɔntɔyɔnɛ yin yayi mɔ. Ta nəbɛrnɛ yamos nyɛ anɔŋkəl kədunɛ səbeŋa sa akotan kɔ sa kentəler mɔ.
20 Kɔ wərkun ɛfəntərər wəran wəcar nwɛ wərkun wələma owurɛnɛ tetɔn kəfaŋ kənɛncɛ mɔ, kɔ pəyɔnɛ a antawurus fɛ wəran wəkakɔ, tamɛrəŋ ta antasak wəran wəkakɔ pəwur dacar pəkɔ yɛŋən-ɛ, wərkun wəkakɔ ɛfəntərər wəran wəcar wəkakɔ mɔ pəsɔŋ alamali. Mba afədif ŋa, bawo wəran wəkakɔ ɔsɔrəyɔnɛ wəcar.
21 Wərkun wəkakɔ pəkenɛ MARIKI aŋkesiya ŋorkun nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, ŋɔyɔnɛ poloŋnɛ pa kəlompəs ka kiciya.
22 Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs wəkayi kiciya MARIKI fər kiriŋ teta kəlompəs ka kiciya kaŋkɔ ɔyɔ mɔ, MARIKI ɛŋŋaŋnɛnɛ kɔ kiciya kaŋkɔ.
23 Kɔ nəndekɔbɛrɛ atɔf ŋa Kanaŋ nəlip kəbɔf ka tɔk yokom yedi fəp-ɛ, nəclɔm yokom ya tɔk yayɔkɔ amɔnɛ kədi haŋ meren maas, ta nədi yi.
24 Yokom ya tɔk yayɔkɔ yendekɔkom teren ta maŋkəlɛ mɔ fəp, nəde nəcpusɛ yi ina MARIKI, nəckɛr'em yi kəkorkoru disrɛ.
25 Teren ta kəcamət, nəntam kədi yokom yayɔkɔ, nədekɔ nəcpim yi, yendela, yɔyɔnɛ yonu. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.
26 Ta nəde nəcsɔm sɛm nyɛ mecir mayi məsərəyi yi mɔ. Ta nəyɔ mes ma dure, ta nəgbal kəsənc.
27 Ta nəfonnɛ cəfon cəkəsək ca domp donu, ta məfonnɛ kek cəsək.
28 Ta nəpirintnɛ ca cələm dəkata nyɛ kəbikɛ kəntɔnim mɔ, ta nəgbes-gbesinɛ sɔ dis teta kəbal ka fum wəfi. MARIKI iyɔnɛ.
29 Ta nələsər delel da awut anu aran kəcɔŋəs ŋa kəcfəntərɛ-fəntərɛ kɔ arkun aŋɛ ŋantɔnɛncɛ ŋa mɔ, ta tedesɔŋɛ afum a dətɔf kəyi ka yamayama, ta tedesɔŋɛ ŋacyɔ mes mɛlɛc ma kəbut amera mamɔkɔ.
30 Nədekɔ nəcleləs dəsək da kəŋesəm dem ndɛ o ndɛ, nəleləs sɔ kəfo kəsoku kem. MARIKI iyɔnɛ.
31 Ta nəsɛp kəlok-loku kɔ mera ya afi. Ta nətɛn kəsɔŋnɛ kətɔsɔk tetaŋan. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.
32 Məde məcleləs abeki, məde məcsɔŋ wətem pəlel. Məmentər dəməyɔ mam a məleləs ina Kanu kam. MARIKI iyɔnɛ.
33 Kɔ wəcikəra ender pəyi nu dacɔ atɔf ŋonu-ɛ, ta nədir kɔ.
34 Nəsumpər wəcikəra kakɔ pəmɔ wɛnc konu. Nəbətər kɔ pəmɔ nənasərka. Nəccɛm-cɛmnɛ a nəna sɔ nənayɔnɛ acikəra atɔf ŋa Misira. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.
35 Ta nəyɔ kətəlomp nkɛ o nkɛ dəyotubucɛ yonu fəp.
36 Nəyɔ yotubcɛ yɛtəŋnɛnɛ. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu nkɛ kənawurɛnɛ nu atɔf ŋa Misira mɔ.
37 Nəmɛŋkərnɛ sariyɛ sem kɔ məyɔ mokur mem fəp, nəde nəccəmɛ sɔ mi darəŋ. MARIKI iyɔnɛ.»

20

Kiti ka mes mɛlɛc məlɔma

1 Kɔ MARIKI osom Musa:
2 «Məloku aka Yisrayel:
Fum nwɛ o nwɛ, kəyɛfɛ wəka Yisrayel haŋ acikəra aŋɛ ŋayi nu dacɔ mɔ, ɔsɔŋ wan kɔn wəkin nnɔ kanu ka yem nkɛ aŋwe Molɛk mɔ, padif wəkayi. Aka Yisrayel ŋaca-cas kɔ masar.
3 Ina sɔ iŋkafələr wəkayi fər, iwurɛ kɔ aka Yisrayel dacɔ, bawo ɔsɔŋ yuruya yɔn yin kanu ka yem nkɛ aŋwe Molɛk mɔ. Ti disrɛ, ɔsɔŋɛ aŋgbip ŋem ŋosoku kətɔsɔk, k'ofulus dosoku da tewe tem.

4 Kɔ aka Yisrayel ŋamɛpɛ mes mamɔkɔ fɔr, ta ŋandif fum wɔkakɔ ɔsɔŋ wan
kɔn kanu ka yem nkɛ aŋwe Molɛk mɔ-ɛ,
5 ina MARIKI, iŋkafɔlɔr fum wɔkayi fɔr kɔ aka kor kɔn disrɛ, iwurɛ ŋa aka
Yisrayel dacɔ, nkɔn fum wɔkakɔ kɔ akɔ ŋampaŋnɛ pɔyamayama kɔyek-yekɔs
ka kanu ka yem ka Molɛk kaŋkɔ mɔ.
6 Kɔ fum ɛsɛp kɔnɔŋkɛnɛ kɔ afi kɔ pɔyɔnɛ fɛ ti pɔgbal kɔsɔnc nkɛ o nkɛ nnɔ
afi ŋayi mɔ, ŋampaŋnɛ pɔyamayama kɔyek-yekɔs ka canu ca yem cacɔkɔ-ɛ,
iŋkafɔlɔr wɔkayi fɔr, iwurɛ kɔ aka Yisrayel dacɔ.
7 Nɔpusnɛ fɔr yem kiriŋ, nɔyɔnɛ afum acempi, bawo MARIKI iyɔnɛ, Kanu
konu.

Mɛnɛncɛnɛ kɔ mɛfɔntɔrɛ mmɛ amɔnɛ mɔ

8 Nɔde nɔmɛŋkɔrnɛ sariyɛ sem, nɔde nɔccɔmɛ sɔ si darɔŋ. In'ɔyɔnɛ MARIKI,
nwɛ ompus nu mɔ, nɔyɔnɛ afum acempi.
9 Nwɛ o nwɛ ontolanɛ kas kɔ pɔyɔnɛ fɛ ti, kɛrɛ pɔlɛc mɔ, padif kɔ. Nkɔn ɛsarɛ
teta defi dɔn sona gboŋ, bawo otolanɛ akombɔra ɔn pɔlɛc.
10 Kɔ fum oŋsumpɔr dalakɔ kɔ wɔran wɔlɔ kɔ tɔyɔnɛ wɔran ka wɛnc wɔlɔma
ŋayi dalakɔ-ɛ, padif afum akakɔ mɛrɔŋ fɔp.
11 Kɔ wɔrkun ɛfɔntɔrɔr wɔran wɔlɔma wɔka kas-ɛ, ɛlapɔs kas, padif mɛrɔŋ
maŋan fɔp. Ŋasarɛ sɔ teta defi daŋan.
12 Kɔ wɔrkun ɛfɔntɔrɔr wɔran ka wan kɔn wɔrkun-ɛ, padif afum akakɔ
mɛrɔŋ fɔp. Dɛyamayama dɔpɔŋ dɔ: Ŋasarɛ sɔ teta defi daŋan.
13 Kɔ wɔrkun ŋafɔntɔrɔr wɔkos wɔrkun pɔmɔ tɔkɔ wɔrkun ɛŋfɔntɔrɛ kɔ
wɔran mɔ, mɛrɔŋ maŋan fɔp ŋayɔ pɔyikyik mpɛ MARIKI enter mɔ, padif ŋa
mɛrɔŋ maŋan fɔp. Ŋasarɛ sɔ teta defi daŋan.
14 Kɔ wɔrkun ɛnɛncɛ wan wɔran kɔ kɛrɛ-ɛ, tes tɛlɛc ta kɔbut amera tɔ. Pacɔf
wɔrkun wɔkakɔ, wan wɔran kɔ kɛrɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta tes ta kɔbut amera tatɔkɔ
tɔgbɔkɔrɛ sɔ kɔyi nu dacɔ mɔ.
15 Kɔ wɔrkun ɛfɔntɔrɔr pɔcɔl-ɛ, padif wɔrkun wɔkakɔ, padif sɔ pɔcɔl papɔkɔ.
16 Kɔ wɔran ɛfɔntɔrɛ kɔ pɔcɔl-ɛ, padif wɔran wɔkakɔ kɔ pɔcɔl papɔkɔ. Ŋasarɛ
sɔ teta defi daŋan.
17 Kɔ fum ɛnɛncɛ wɔkirɛ kɔn nwɛ ŋampaŋnɛ kas kɔ pɔyɔnɛ fɛ ti, nwɛ ŋampaŋnɛ
kɛrɛ mɔ, ŋakɔ haŋ ŋafɔntɔrɛ-ɛ, tɔyɔ ta malap tɔ ŋayɔ, pawurɛ ŋa fɔr ya awɛnc aŋa
kiriŋ. Fum nwɛ ɛfɔntɔrɔr wɔkirɛ kɔn mɔ, ɛsarɛ kiciya kɔn.
18 Kɔ wɔrkun ɛfɔntɔrɔr wɔran nwɛ eyi kɔnɔŋk wɔka darenc mɔ, aŋwurɛ
mɛrɔŋ maŋan fɔp aka Yisrayel dacɔ, kɔcɔrɛ mɛrɔŋ maŋan fɔp ŋatɔŋnɛ kɔfɔntɔrɛ
tɛm ntɛ wɔran eyi kɔnɔŋk wɔka darenc mɔ.
19 Ta mɔfɔntɔrɔr wɛnc wɔran wɔka iya kam, kɔ pɔyɔnɛ fɛ ti wɔkirɛ ka papa
kam, bawo kɔlapɔs ka akombɔra am kɔ. Aŋɛ ŋaŋyɔ ti mɔ, ŋaŋsarɛ kiciya kɔŋan.
20 Kɔ wɔrkun ɛfɔntɔrɔr kɔncɔra kɔn-ɛ, ŋalapɔs wos ka wɔkakɔ. Afum akakɔ
mɛrɔŋ ŋasarɛ kiciya kɔŋan, ŋaŋfi ta ŋayɔ awut-ɛ.
21 Kɔ fum ɛnɛncɛ wɔran ka wɛnc-ɛ, tɔyɔ teyikyik tɔ. Afum akakɔ mɛrɔŋ
ŋafɔsɔtɔ awut, tamɛrɔŋ wɔrkun wɔkakɔ ɛlapɔs wɛnc.
22 Nɔmɛŋkɔrnɛ sariyɛ sem kɔ mɔyɔ mokur mem fɔp, nɔde nɔcyɔ mi, ti
tendesɔŋɛ atɔf nŋɛ iŋkekɔrɛ nu kɔndɛ mɔ, ta atɔf ŋɛŋɛnc nu-ɛ.
23 Ta nɔdekɔ nɔcyɔ mɔyɔ ma afum akɔ iŋkɔbɛlɔs nu fɔr kiriŋ mɔ de! Afum
akakɔ kɔcyɔ kɔŋan mes mɛlɛc mamɔkɔ fɔp kɔsɔŋɛ k'inter ŋa.
24 Mba inaloku nu:
‹Nɔn'endekɔlɛk antɔf ŋaŋan,
ina yati endekɔsɔŋ nu ŋi,
antɔf ŋoboŋu ŋɔ dalɛ kɔ awop.
MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu, in'ɛgbɛy nu kɔ afum alpɔs aŋɛ.›

25 Itɔ pəmar nəcgbɛy sɛm yosoku kɔ yətəsək, bɛmp yosoku kɔ yətəsək, ntɛ
təŋsəŋɛ ta nəyik-yikəsnɛ teta sɛm yayəkɔ yəntəsək mə. Sɛm, bɛmp, kɔ yɛfɛlər-
fɛlər nyɛ yencepɛ-cepɛ nu dacɔ mɔ, iŋgbɛy yi ntɛ təŋsəŋɛ nəcərɛ nyɛ yəntəsək
mə.
26 Nəyənɛ afum acempi apus nnə iyi mə, bawo ina MARIKI, incemp. Iŋgbɛy nu
kɔ afum alpəs aŋɛ ntɛ təŋsəŋɛ nəyənɛ akemi mə.
27 Kɔ wərkun kɔ pəyənɛ fɛ ti, wəran wələma ŋande kəclok-loku kɔ afi, kɔ pəyənɛ
fɛ ti ŋacgbal kəsənc, paca-cas ŋa masar, padif. Ŋasarɛ sɔ teta defi daŋan.»

21

Sariyɛ nsɛ səyənɛ sa aloŋnɛ mə

Cəke cɔ pəmar aloŋnɛ ŋayi-ɛ

1 Kɔ MARIKI osom Musa: «Məloku awut arkun a Aruna, aloŋnɛ: Ta wəloŋnɛ
pəsɔŋnɛ kətəsək kəgbuŋɛnɛ kəbel ka fum, a ntɛ wəkakɔ ɔyənɛ wəka kusuŋka ka
Lewy mə.
2 Mɛnɛ təyənɛ a fum kən pat ɔfɔ: Kɛrɛ, kas, wan kən wərkun, wan kən wəran,
wɛnc.
3 Kɔ pəyənɛ wəkirɛ kən wətələ ɔfə-ɛ, aŋwosɛ kɔ kətəsək tetən. Wəkirɛ, wəka
kələ kəŋan disrɛ ɔfɔ, bawo wəloŋnɛ ɛntasɔŋ fɛ kɔ wərkun kələ kəcuru disrɛ.
4 Wəloŋnɛ wəkiriŋ ka afum ɔyənɛ, pəmar fɛ pəsɔŋɛnɛ kətəsək pəfulusnɛ.
5 Ta aloŋnɛ ŋafonnɛ səbomp mofo məlɔma, ta ŋafonnɛ cek cəsək, ta ŋagbes-
gbesinɛ dis.
6 Ŋayənɛ aŋɛ ampusɛ Kanu kəŋan mə, ta ŋafulus tewe ta Kanu kəŋan, bawo ŋa
ŋaŋkɛr'em yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ ina MARIKI mə, yeri ya Kanu kəŋan. Itɔ pəmar
ŋayənɛ afum acempi aŋɛ ampus'em mə.
7 Ta aloŋnɛ ŋacnɛncɛ aran ayi yamayama, kɔ pəyənɛ fɛ ti, wəran nwɛ aŋləsər
kəfac mɔ, kɔ pəyənɛ fɛ ti, wəran nwɛ ŋasakɛnɛ kɔ wos mɔ, bawo wəloŋnɛ
wərkun ɔfɔ, nwɛ ampusɛ Kanu kən mə.
8 Məna wəka Yisrayel nwɛ o nwɛ məde məcleləs wəloŋnɛ, bawo nkən ɛŋkɛrɛ
yeri nyɛ nəŋsəŋ ina Kanu konu mə. Aloŋnɛ ŋade ŋayənɛ afum apus nnə nəyi
mə, bawo ina MARIKI incemp, k'iyɛk-yɛk aka Yisrayel ntɛ təŋsəŋɛ ŋayənɛ afum
acempi mə.
9 Kɔ wan wəran ka wəloŋnɛ ofulusnɛ pəyi yamayama-ɛ, kas wəloŋnɛ ofulus:
Pacɔf wan wəran wəkakɔ pəyi wəyeŋ.»

Sariyɛ nsɛ wəloŋnɛ wəpɔŋ pəmar pəcəmɛ darəŋ mə

10 «Wəloŋnɛ wəpɔŋ ɔyənɛ wəkiriŋ ka awɛnc aŋa aloŋnɛ: Nkən nwɛ anabəy
moro dəromp, padəs kɔ dekiriŋ da kəloŋnɛ, pabɛr kɔ yamos ya dəKanu mɔ, ta
pəsaktinɛ cəfon, ta pəwal-wali yamos yən teta defi.
11 Ta wəloŋnɛ wəpɔŋ pəkɔ defi da nwɛ o nwɛ, ta pəsɔŋɛnɛ kətəsək, ali təyənɛ
a kas, kɔ pəyənɛ fɛ ti kɛrɛ efi-ɛ.
12 Ta pəyɛfɛ nde kəfo kəsoku, ta pədefulus kəfo kəsoku ka Kanu kən, bawo
kəbəy kən moro ma dəKanu kənapus kɔ aloŋnɛ dacɔ. MARIKI iyənɛ.
13 Wəloŋnɛ wəpɔŋ pənɛncɛ wəran nwɛ antələsər kəfac mɔ.
14 Ta pənasər wəcəbokəra, ta pənɛncɛ wəran nwɛ ŋasakɛnɛ kɔ wos mɔ, ta
pənɛncɛ wəran nwɛ ofulusnɛ pəyi yamayama mə. Pəlɛk wəran akomɛnɛ ɔn
dacɔ nwɛ antələsər kəfac mɔ,
15 ntɛ təŋsəŋɛ ŋa kətəgbuluŋ awut nde dokom daŋan, ŋayənɛ afum acempi,
asoku pɛs mə. In'ɔyənɛ MARIKI mmɛ mompus ŋa yɛbəc yem mɔ.»

Dolokəp ndɛ dɛŋyamsɛ kəyənɛ wəloŋnɛ mə

16 Kɔ MARIKI osom Musa:
17 «Məloku Aruna:

Yuruya yam fəp dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp, nwɛ o nwɛ ɔŋyɔ dolokəp dəris mɔ, ta pələtərnɛ tetek tolonŋnɛ kəsɔŋ ina Kanu kɔn peri.
18 Fum nwɛ o nwɛ ɔyɔ dolokəp kəfo kələma dəris, ta pələtərn'em: Kəyɛfɛ wətɔnəŋk, fum nwɛ ɛntəmbələr mɔ, fum nwɛ ɔyɔ dolokəp dəkəro mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, dis dɔn dɛlɛcɛ kəfo kələma mɔ,
19 fum nwɛ ɛntɛpɛ kəca kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, kəcək mɔ,
20 fum wəka kəndɛŋk, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, fum wəkələc, fum nwɛ ɔyɔ tɛsɛŋk dərɔfər mɔ, wəka yatərɛ, wəka amɔncɔ, wərkun nwɛ antɛmp cɔkəl mɔ.
21 Ali wəkin yuruya ya Aruna wəlonŋnɛ dacɔ nwɛ ɔyɔ dolokəp mɔ, ta pələtərnɛ tetek tem tolonŋnɛ kəkɛr'em yolonŋnɛ nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ. Nwɛ ɔyɔ dolokəp mɔ, ɔfələtərnɛ kəsɔŋ Kanu kɔn yeri.
22 Mba wəkayi ɛntam kədi yeri ya Kanu kɔn, yolonŋnɛ yosoku kɔ nyɛ ampus'em mɔ.
23 Mba ta wəlonŋnɛ wəyɔ dolokəp pəbəp kəloto kəkəŋkɛ, ta wəkayi pələtərnɛ sɔ tetek tolonŋnɛ Kanu, bawo ɔyɔ dolokəp. Ta pəfulus mofo mem mosoku, ina MARIKI impus mi.»
24 Kɔ Musa oloku Aruna moloku mmɛ, kɔ awut ɔn kɔ aka Yisrayel fəp.

22

Sariyɛ sa kədi yeri nyɛ alonŋnɛ Kanu mɔ

1 Kɔ MARIKI osom Musa:
2 «Məlɔmər Aruna kɔ awut ɔn mes mmɛ aŋmɔnɛ ŋa kədi yolonŋnɛ nyɛ aka Yisrayel ŋande ŋacpus'em mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ŋafulus tewe ta dosoku dem mɔ. MARIKI iyɔnɛ.
3 Məloku ŋa: Yuruya ya alonŋnɛ fəp dacɔ, wərkun nwɛ o nwɛ ɔlətərnɛ yolonŋnɛ yosoku nyɛ aka Yisrayel ŋampusɛ MARIKI mɔ, ta wəkayi ɔsɔk-ɛ, aŋwurɛ wərkun wəkakɔ yɛbəc yem. MARIKI iyɔnɛ.
4 Wərkun nwɛ o nwɛ yuruya ya Aruna dacɔ docu da akata dɛcalərnɛ dosumpər kɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wəkayi domun dɛcgbələr dəkəsɔtɛ dɔn ta pəyɔnɛ məsɔtɛ-ɛ, ta pədi yolonŋnɛ yosoku ya MARIKI, haŋ pəcsɔk. Tin tayi tɔ kɔ nwɛ ɔntɔsɔk bawo oŋgbuŋsərɛnɛ wəfi, kɔ nwɛ domun d'arkun dendewur,
5 kɔ nwɛ oŋgbuŋsərɛnɛ yɛliŋɛ-liŋɛ yɔtɔsɔk kɔ pəyɔnɛ fɛ ti fum nwɛ kəgbuŋsərɛnɛ kɔn kəŋsɔŋɛ fum kətɔsɔk mɔ, tɔyɔnɛ kətɔsɔk ka fum wəkakɔ nkɛ o nkɛ.
6 Nwɛ o nwɛ ogbuŋsərɛnɛ paka pɔtɔsɔk, wəkayi ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ, ta fum wəkakɔ pədi yeri ya yolonŋnɛ yosoku, mɛnɛ wəkayi pəbikɛ.
7 Dec dɔnckɔnakalɛ wəkayi pəsɔk oŋ, ɛntam kədi sɔ yeri yosoku ya kəlonŋnɛ, yeri yɔn yɔ.
8 Ta wəlonŋnɛ pəsɔm wɛsɛm nwɛ antɔfay mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, pɔcɔl mpɛ wɛsɛm wələma wendif mɔ, tɔŋsɔŋɛ kɔ kətɔsɔk. MARIKI iyɔnɛ.
9 Alonŋnɛ ŋandemɛŋkərnɛ sariyɛ sa yɛbəc yem, ta ŋasarɛ kiciya ka kəfulus yeri nyɛ ampusɛ MARIKI mɔ. Kɔ ŋantələləs teta yeri yayɔkɔ tɔŋsɔŋɛ ŋa kəfi. Ina MARIKI, in'ompus ŋa.
10 Ta nwɛ o nwɛ wətɔyɔnɛ dokom da alonŋnɛ pədi yeri yosoku ya kəlonŋnɛ. Kəyɛfɛ wəcikəra wəcepər kəbəp ka wəbəcɛ ka wəlonŋnɛ nwɛ ɔŋsɔŋ kəway mɔ, ali wəkin ta pədi yeri yosoku yayɔkɔ.
11 Mba wəcar nwɛ wəlonŋnɛ ɛnawayɛ pəsam pən mɔ, ɛntam kədi yi, kɔ fum nwɛ aŋkom kələ kɔn disrɛ mɔ, ŋantam kədi yeri yopus ya kəlonŋnɛ yayɔkɔ.
12 Kɔ wətɔyɔnɛ wəlonŋnɛ ɛnɛncɛ wan wəran wəka wəlonŋnɛ, ta wəran wəkakɔ pədi sɔ yeri yosoku ya kəlonŋnɛ.

13 Wan wəran ka wəloŋnɛ nwɛ ɔntɔkom a wos pəfi, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, ŋasakɛnɛ kɔ wos, pəlukus pəde pandɛ kəlɔ ka kas pəmɔ tɔkɔ ɛnayi di ntɛ ɛnatɔlɔ mɔ, ɛntam kədi sɔ yeri ya kas. Mba ta wətɔyɔnɛ yuruya ya aloŋnɛ nwɛ o nwɛ pədi yeri yosoku yayɔkɔ.
14 Kɔ fum wəlɔma, kətɔyɛfɛnɛ disrɛ endi peri mpɛ ampusɛ MARIKI mɔ-ɛ, wəkayi pəsɔŋ wəloŋnɛ pɛtəŋnɛnɛ pa yeri yosoku yɔkɔ endi mɔ, pəkafəlɛ sɔ pədeŋər alamali nŋɛ wəloŋnɛ omboncər kɔ mɔ.
15 Ta aloŋnɛ ŋafulus yoloŋnɛ ya aka Yisrayel nyɛ ŋande ŋacbelər yoloŋnɛ nyɛ ŋampusɛ MARIKI mɔ.
16 Kɔ aloŋnɛ ŋandi yeri yayɔkɔ ta ŋasɔk-ɛ, ŋaŋsɔŋɛ aka Yisrayel kəsarɛ kiciya nkɛ pəmar ŋaŋsɔŋɛ alamali mɔ. In'ɔyɔnɛ MARIKI nwɛ ompus yoloŋnɛ mɔ.»

Sariyɛ sa kəyɛk-yɛk pɔcɔl poloŋnɛ

17 Kɔ MARIKI osom Musa:
18 «Məloku Aruna kɔ awut ɔn kɔ aka Yisrayel fəp: Fum nwɛ o nwɛ wəka kəlɔ ka Yisrayel kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəcikəra wəcepərɛnɛ tɛm aka Yisrayel dacɔ edekenɛ MARIKI kəloŋnɛ ka poloŋnɛ pɔcɔf: Tɔyɔnɛ teta kədɛrəm nkɛ o nkɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, teta kəloŋnɛ ka kəpocɛ abəkəc ŋosoku pɛs fəp,
19 kɔ wəkayi ɛfaŋ a ibaŋ kəloŋnɛ kɔn-ɛ, pəloŋn'em pɔcɔl porkun mpɛ pɔntɔyɔ dolokəp mɔ, tɔyɔnɛ tura, aŋkesiya, ambiyofo.
20 Ta nəkɛr'em pɔcɔl mpɛ pəyɔ dolokəp mɔ, ifɔbaŋ kəloŋnɛ konu kaŋkɔ.
21 Kɔ fum endekenɛ MARIKI wana, aŋkesiya, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wir teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu kɔ pəyɔnɛ fɛ ti teta kədɛrəm kɔn kɔ pəyɔnɛ fɛ ti teta kəpocɛ abəkəc ŋosoku pɛs-ɛ, iŋwosɛ kəbaŋ ka kəloŋnɛ kaŋkɔ, kɔ tɔyɔnɛ pɔcɔl papɔkɔ pɔyɔ fɛ dolokəp-ɛ.
22 Ta nəkenɛ MARIKI pɔcɔl pətɔnəŋk, pɔcɔl mpɛ ambopər kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, pɔcɔl mpɛ aŋgbinti kəcək mɔ, mpɛ pɔŋgbətəlɛ-gbətəlɛ cəfon mɔ, pɔcɔl mpɛ pɔyɔ yatərɛ mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti amanta kɔ pəyɔnɛ fɛ ti docu da akata dɔlɔma mɔ. Ta nəkekərɛ pi teta kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ MARIKI nde dətetek toloŋnɛ kəroŋ mɔ.
23 Məntam kəken'em kəloŋnɛ ka kəpocɛ abəkəc ŋosoku pɛs: Wana, aŋkesiya, wir nwɛ wɔyɔ kəcək kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəca kəbəl kətas kəŋkɔ mɔ, mba ifɔbaŋ yayɔkɔ teta kəlas ka kədɛrəm konu.
24 Ta nəkɛrɛ ina MARIKI pɔcɔl mpɛ antɛmp, mpɛ amporu-poru, mpɛ awurɛ cɔkəl kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, pɔcɔl mpɛ ancopu arit mɔ. Ta nədekɔ nəcyɔ yɔcɔl yonu tatɔkɔ nde atɔf ŋonu.
25 Ta nəway acikəra dəwaca yɔcɔl yɔkɔ aŋgbinti dis mofo məlɔma mɔ, kədeloŋnɛ ina Kanu konu. Kəgbinti dis da pɔcɔl papɔkɔ dɔsɔŋɛ pi kəyɔ dolokəp. Ifɔbaŋ pi kəloŋnɛ konu.»
26 Kɔ MARIKI oloku Musa:
27 «Kəyɛfɛ tura, aŋkesiya ŋorkun, ambiyofo, k'aŋkom yi-ɛ, wan pəyi kɛrɛ dəntɔf haŋ mata camət-mɛrəŋ. Kəyɛfɛ oŋ tataka ta camət-maas ta pɔcɔl papɔkɔ, iŋwosɛ pi kəbaŋ teta kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ.
28 Ta nəfay pɔcɔl pɛran kɔ wan ka pi dɔsɔk din dayi, tɔyɔnɛ wana, aŋkesiya kɔ wir.
29 Kɔ nəndeloŋnɛ MARIKI teta kəyif kɔn barka-ɛ, nəcəmɛ sariyɛ sa kəloŋnɛ ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəbaŋ ki mɔ.
30 Nəsɔm sɛm yayɔkɔ dɔsɔk da kəloŋnɛ dadɔkɔ, ali pin ta nəsak pa dɔckɔsɔk. MARIKI iyɔnɛ.
31 Nəmɛŋkərnɛ mosom mem, nəde nəcyɔ mi. MARIKI iyɔnɛ.
32 Ta nəfulus dosoku dem, ntɛ tɔŋsɔŋɛ aka Yisrayel ŋaleləs dosoku dem mɔ. In'ɔyɔnɛ MARIKI nwɛ ompus nu mɔ.

33 Inawurɛnɛ nu atɔf ŋa Misira ntɛ tɔŋsɔŋɛ ide iyɔnɛ Kanu konu mɔ. MARIKI iyɔnɛ.»

23

Mataka ma cəsata ca Yisrayel

Dəsək da Kəŋesəm ndɛ ampusɛ MARIKI mɔ

1 Kɔ MARIKI osom Musa:
2 «Məloku aka Yisrayel:
Cəsata ca kəyek-yekəs MARIKI ncɛ nənde nəcwe kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp mɔ, kəloŋkanɛ kəsoku kənde kəcyi.
Mataka ma cəsata cacɔkɔ mɔ mamɛ:
3 Mataka camət-tin ma tataka toluksər disrɛ fəp aŋwosɛ nu kəbəc, mba tataka ta camət-mɛrəŋ simiti, dəsək da kəŋesəm ndɛ ampusɛ MARIKI mɔ dɔ, kəloŋkanɛ kəsoku kɔ, tetem. Ali tɛbəc tin ta nəsumpər dəsək da kəŋesəm dadəkɔ, dəsək deleləs MARIKI dɔ nnɔ o nnɔ nəndeyi mɔ.
4 Cəsata ca kəyek-yekəs MARIKI ncɛ cɔ nənde nəcwenɛ kəloŋkanɛ kəsoku ka aka Yisrayel tɛm ntɛ ambonc mɔ.»

Kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ medif kɔ ka Cəcom cətənəŋkəl lebin

5 Kɔ MARIKI osom Musa: «Tataka ta wəco kɔ maŋkəlɛ ta ŋɔf ŋəcɔkɔ-cɔkɔ ŋa teren, dec dərəfəy, nəbocɛ MARIKI kəsata ka Kəcepər*.
6 Tataka ta wəco kɔ kəcamət (15) ta ŋɔf ŋaŋɔkɔ, nəde nəcbocɛ MARIKI kəsata ka Cəcom cətənəŋkəl lebin. Nəde nəcsɔm cəcom cətənəŋkəl lebin mata camət-mɛrəŋ camcam.
7 Tataka təcɔkɔ-cɔkɔ ta tataka toluksər tayi, nəde nəcwe kəloŋkanɛ kəsoku teta kəleləs MARIKI. Ta nəbəc dəsək dadəkɔ yɛbəc nyɛ o nyɛ nəmbət bəc mɔ.
8 Nəckɛrɛ yoloŋnɛ yɔkɔ ancɔfɛ MARIKI mɔ, dəsək o dəsək, mata camət-mɛrəŋ disrɛ. Tataka ta camət-mɛrəŋ, nəde nəcwe kəloŋkanɛ kəsoku teta kəleləs MARIKI. Ta nəbəc dəsək dadəkɔ yɛbəc nyɛ o nyɛ nəmbət bəc mɔ.»

Kəsata ka Asek ŋəcɔkɔ-cɔkɔ

9 Kɔ MARIKI osom Musa:
10 «Məloku aka Yisrayel:
Kɔ nəndekəbɛrɛ atɔf ŋonu nŋɛ isɔŋ nu mɔ, kɔ nəndekɔ nəctɛl-ɛ, nədekɔ nəckenɛ wəloŋnɛ asek ŋəcɔkɔ-cɔkɔ ŋa yɛtɛl yonu yəcɔkɔ-cɔkɔ.
11 Wəloŋnɛ nkɔn ɔŋkɔtubucnɛ kəsɔŋ yi MARIKI fər kiriŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəbaŋ yi mɔ. Wəloŋnɛ ontubucnɛ ŋi kəsɔŋ dɔckɔsɔk da kəŋesəm.
12 Dəsək ndɛ nəntubucnɛ kəsɔŋ asek ŋa yɛtɛl yayɔkɔ mɔ, idɔ nəkenɛ MARIKI aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin nŋɛ ŋɔntɔyɔ dolokəp mɔ teta poloŋnɛ pəcəf.
13 Nədeŋər kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn kilo camət-tin ka kəmbefe kətət nkɛ anɔktərɛnɛ kɔ moro mɔ. Nədeŋər sɔ wɛn litɛr din kɔ dacɔ, nəcɔfɛ yi MARIKI. Kəloŋnɛ kɔ, nkɛ ambɔnc ŋa ki ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc mɔ.
14 Nəfɔdi ali pokom pa yɛtɛl yayɔkɔ kəyɛfɛ kəcom, mɛŋgbɛn mɛnɛkət, mɛŋgbɛn mofu, ali pin ta nədi, ta nəntakenɛ Kanu konu sek yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya yɛtɛl yonu-ɛ. Təyɔnɛ nu sariyɛ sa doru o doru, dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp donu, nnɔ o nnɔ nəndeyi mɔ.»

Kəsata ka Kətɛl

15 Kɔ MARIKI osom sɔ Musa: «Kəyɛfɛ ka dəsək ndɛ nəŋkɛrɛ sek ya yɛtɛl yonu nyɛ antubucnɛ kəsɔŋ mɔ, kəyɛfɛ dɔckɔsɔk da kəŋesəm dadəkɔ, nəde nəclɔm mataka moluksər camət-mɛrəŋ.

---

* **23:5** *Kəsata ka Kəcepər* = it'ɔyɔnɛ kəsata nkɛ mɛlɛkɛ mmɛ mɛnadifət awut acɔkɔ-cɔkɔ a Misira, mɛsak awut a Yisrayel mɔ. It'aŋwenɛ kəsata kaŋkɛ «kəsata ka Kəcepər.»

16 Nəde nəclɔm mata wəco kəcamət, haŋ dɔckɔsɔk da dəsɔk da kəŋesəm da
camət-mɛrəŋ, nəkenɛ sɔ MARIKI kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn mofu.
17 Kəyɛfɛ nde dəkiyi donu, nəde nəckɛrɛ cəcom mɛrəŋ kədetubucnɛ kəsɔŋ
ci MARIKI. Kəcom o kəcom pəmar palompsɛ ki kəmbefe kətɔt kilo kəmaas
panɔŋkəl ki lebin pakakəl. Cəcom cɔ ncɛ aŋlompsɛ MARIKI yɛtɛl yɔcɔkɔ-cɔkɔ
mɔ.
18 Nədeŋər kəloŋnɛ ka kəcom kaŋkɔ: Ŋkesiya yorkun camət-mɛrəŋ ya teren
tin tin nyɛ yɔntɔyɔ dolokəp mɔ, tura tin, ŋkesiya yorkun mɛrəŋ, nəcɔf'em yi nde
dətetek toloŋnɛ kəroŋ nədeŋər sɔ yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn kɔ wɛn wa yi. Yoloŋnɛ
yɔ nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, ambɔnc ŋa yi ŋontorɛ-torɛ kɔ abəkəc.
19 Kɔ tatɔkɔ tencepər-ɛ, nəkɛrɛ MARIKI ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya,
kɔ ŋkesiya yorkun mɛrəŋ ya teren tin teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu.
20 Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔŋ yi fər ya MARIKI kiriŋ, kəlɛkɛnɛ ka cəcom
cəcɔkɔ-cɔkɔ ncɛ antubucnɛ kəsɔŋ kɔ ŋkesiya yayɔkɔ mɛrəŋ: Yeri yopus ya
MARIKI yɔ, wəloŋnɛ ɔyɔ yi.
21 Dɔsɔk dadɔkɔ yati, nəde nəcwe kəloŋkanɛ kəsoku teta kələləs im, ta nəbəc
yɛbəc nyɛ o nyɛ nəmbɔt bəc mɔ. Tɔyɔnɛ nu sariyɛ sa doru o doru, dɛtɛmp kɔ
dɛtɛmp donu, nnɔ o nnɔ nəndeyi mɔ.
22 Kɔ nənde nəctɛl nde antɔf ŋonu-ɛ, ta nəde nəctɛl cəsək ca cəbɔf conu, ta
nəluksərnɛ sɔ kəgbɛtəs ka səbomp nsɛ nəmpələs tadarəŋ tonu mɔ, nəsakərɛ
sasɔkɔ wətɔyɔ daka kɔ wəcikəra. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.»

Kəsata ka Kəcɛm-cɛməs kɔ Kəfula luk

23 Kɔ MARIKI osom Musa:
24 «Məloku aka Yisrayel:
Dɔsɔk dɔcɔkɔ-cɔkɔ da ŋof ŋa camət-mɛrəŋ dɔyɔnɛ nu dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ
ampusɛ MARIKI mɔ, dɔsɔk dɛcɛm-cɛməs kɔ dofula luk. Nəde nəcwe kəloŋkanɛ
kəsoku tewe tem.
25 Ta nəbəc dɔsɔk dadɔkɔ yɛbəc nyɛ o nyɛ nəmbɔt bəc mɔ, mba nəkɛrɛ MARIKI
yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ kɔ mɔ.»

Dɔsɔk dɔpɔŋ da Kəsɔkəs ka kiciya

26 Kɔ MARIKI oloku Musa:
27 «Tataka ta wəco ta ŋof ŋa camət-mɛrəŋ, dɔsɔk dɔpɔŋ da Kəsɔkəs ka kiciya
dɔ. Dɔsɔk dadɔkɔ kəloŋkanɛ kəsoku kɔ, teta kələləs im. Nəsuŋ dɔsɔk dadɔkɔ,
nəkɛrɛ MARIKI yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ kɔ mɔ.
28 Ta nəsumpər tɛbəc o tɛbəc dɔsɔk dadɔkɔ, bawo dɔsɔk da Kəsɔkəs ka kiciya
dɔ, dɔsɔk dotubucnɛ kəsɔkəs nu kiciya konu fər ya MARIKI kiriŋ, Kanu konu.
29 Nwɛ o nwɛ ɛdɛncəs kəsuŋ dɔsɔk dadɔkɔ mɔ, aŋwurɛ kɔ aka Yisrayel dacɔ.
30 Nwɛ o nwɛ oŋsumpur yɛbəc dɔsɔk dadɔkɔ mɔ, ina yati iŋmələk kɔ afum ɔn
dacɔ.
31 Ali tɛbəc ta nəsumpur dɔsɔk dadɔkɔ. Sariyɛ sa doru o doru sɔ dɛtɛmp o
dɛtɛmp, nnɔ o nnɔ nəndeyi mɔ.
32 Dɔsɔk dadɔkɔ dɔyɔnɛ nu dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ MARIKI mɔ, nəsuŋ
tatɔkɔ ta camət-maŋkəlɛ ta ŋof, nəŋesəm kəyɛfɛ dɔfɔy haŋ dɔckɔsɔk dɔfɔy.»

Kəsata ka Cəlɛŋgbɛ

33 Kɔ MARIKI osom Musa:
34 «Məloku aka Yisrayel:
Tataka ta wəco kɔ kəcamət ta ŋof ŋa camət-mɛrəŋ, pabocɛ MARIKI kəsata ka
Cəlɛŋgbɛ, haŋ mataka camət-mɛrəŋ.
35 Tataka tɔcɔkɔ-cɔkɔ, kəloŋkanɛ kəsoku kɔ, teta kələləs im. Ta nəbəc dɔsɔk
dadɔkɔ yɛbəc nyɛ o nyɛ nəmbɔt bəc mɔ.

36 Dəsək o dəsək mata camət-mɛrəŋ mamək̀ɔ disrɛ, nəckenɛ MARIKI yoloŋnɛ nyɛ andecɔfɛ kɔ mɔ. Tataka ta camət-maas, kəloŋkanɛ kəsoku kɔ, teta kələləs im. Nəkɛrɛ ina MARIKI yoloŋnɛ nyɛ andecɔf'em mɔ. Kəloŋkanɛ kəlpəs ka kəsata kaŋkɛ kɔ, ta nəbəc dəsək dadək̀ɔ yɛbəc nyɛ o nyɛ nəmbət bəc mɔ.
37 Cəsata cancɛ cɔ nəcboc teta kələləs ka MARIKI, nəde nəcwe kəloŋkanɛ kəsoku nkɛ nəde nəckɛrɛ MARIKI yoloŋnɛ nyɛ ande paccɔfɛ kɔ nde dətetek toloŋnɛ Kanu kəroŋ mɔ, yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn, yoloŋnɛ ya kəpaŋnɛ pəforu kɔ yoloŋnɛ ya wɛn wa yi, pəmɔ təkɔ pəmar paloŋnɛ dəsək ndɛ o ndɛ mɔ.
38 Yoloŋnɛ yayək̀ɔ y'ande pacdeŋər yoloŋnɛ ya dəsək da kəŋesəm fəp ndɛ ampusɛ MARIKI mɔ, kəyɛfɛ ka yopocɛ yonu, yoloŋnɛ ya kədɛrəm yonu haŋ yoloŋnɛ yopocɛ yonu nyɛ nəŋsəŋ MARIKI bək̀əc yosoku pɛs mɔ.
39 Teta kəsata ka cəlɛŋgbɛ, tataka ta wəco kɔ kəcamət yati ta ŋɔf ŋa camət-mɛrəŋ, kɔ kətɛl ka yɔbɔf yonu kəlip-ɛ, nədek̀ɔ nəcboc kəsata ka MARIKI mata camət-mɛrəŋ disrɛ. Tataka təcɔkɔ-cɔkɔ kɔ tataka ta camət-maas ta kəsata kaŋkɔ, mataka meŋesəm mmɛ ampusɛ MARIKI mɔ.
40 Tataka təcɔkɔ-cɔkɔ, nəlɛk yokom yətət ya tək yokom yonu, bat ya komp, wara wa tək yɔyɔ bəpər kɔ cəŋkəlma ca dəromun, nəwoləs-woləs ina MARIKI Kanu konu fər kiriŋ mata camət-mɛrəŋ mamək̀ɔ fəp disrɛ.
41 Kəren o kəren nəde nəcbocɛ ina MARIKI kəsata mata camət-mɛrəŋ, ŋɔf ŋa camət-mɛrəŋ ŋa teren o teren disrɛ. Tede təyɔnɛ nu sariyɛ sa doru o doru, dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp.
42 Akom aka Yisrayel fəp ŋade ŋacyi cəlɛŋgbɛ disrɛ mata camət-mɛrəŋ,
43 ntɛ təŋsəŋɛ yuruya yonu yedecərɛ a inayinɛ aka Yisrayel dəcəlɛŋgbɛ ntɛ inawurɛnɛ ŋa atɔf ŋa Misira mɔ. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.»
44 Tatək̀ɔ tɔ Musa ɛnaləmər aka Yisrayel cəsata ca kəloŋkanɛ kəyek-yekəs MARIKI.

24

Pɛdɛtɛ səlamp sa aŋgbip ŋosoku

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Məsom aka Yisrayel ŋakɛr'am moro mətət ma olif məfɔc, ntɛ təŋsəŋɛ səlamp səctam kəmar dəfɔy o dəfɔy mɔ.
3 Aruna pəccəmbər pɛdɛtɛ səlamp nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu nde todoru ta kəloto kəkəŋkɛ kaŋkəra nkɛ kəmentər danapa dem k'aka Yisrayel, ntɛ təŋsəŋɛ səcmar tɛm fəp MARIKI fər kiriŋ kəyɛfɛ dəfɔy haŋ bətbət mɔ. Tede təyɔnɛ nu sariyɛ sa doru o doru, dɛtɛmp o dɛtɛmp deleləs si.
4 Aruna pədek̀ɔ pəccəmbər səlamp pɛdɛtɛ pa səlamp pa kɛma kəsoku pɛs, ntɛ təŋsəŋɛ səcmar tɛm fəp MARIKI fər kiriŋ mɔ.

Cəcom ncɛ aloŋnɛ MARIKI mɔ

5 Məlɛk kəmbefe kətət, məkakəl cəcom cəlok-lok wəco kɔ mɛrəŋ, palompsɛ kəcom nkɛ o nkɛ kəmbefe kilo camət-tin.
6 Nəboc ci fər ya MARIKI kiriŋ nde amɛsa ŋa kɛma kəsoku pɛs, cəgba mɛrəŋ. Kəgba o kəgba pacɛk ki cəcom camət-tin.
7 Kəgba o kəgba məboc ki suray sətət sa kələl ka kətək, nsɛ andecɔfɛ ina MARIKI dəkəcəmɛ da cəcom teta kəcɛm-cɛməs mɔ.
8 Dəsək o dəsək deŋesəm ndɛ ampusɛ MARIKI mɔ, paboc'em cəcom cacɔkɔ ntɛ təŋsəŋɛ cəde cəcyi MARIKI fər kiriŋ tɛm fəp mɔ. Dəcəcom ca aka Yisrayel nənde nəcbelər ci, danapa da doru o doru dɔ.
9 Cəcom cacɔkɔ, ca Aruna kɔ yuruya yən cɔ, ŋade ŋacsɔm ci kəfo kəsoku: Yede yɔyɔnɛ ŋa yeri yosoku nyɛ ambelər yoloŋnɛ nyɛ ampusɛ MARIKI kəcɔfɛ kɔ mɔ dacɔ. Tede təyɔnɛ nu sariyɛ sa doru o doru.»

Kətərəs nkɛ wərok nwɛ əlɔməs Kanu əŋsətə mə

10-11 Dəsək dələma, wərok wəYisrayel wələma kas pəyɔnɛ wəMisira, pacwe kɛrɛ Selomit wan wəran wəka Dibri wəka kusuŋka ka Dan. Kɔ wərok nwɛ, ɔŋkɔ aYisrayel dacɔ k'ɔŋkɔ pəyektər wəka Yisrayel wələma kəyɛfərɛnɛ dəndo dəsaŋka. Kɔ wərok nwɛ əlɔməs MARIKI pəcbonc tewe tɔn, k'ontolanɛ kɔ pəlɛc. K'asumpər wan wəkakɔ k'aŋkenɛ kɔ Musa.

12 K'aŋkɔ pacaŋər kɔ, packar MARIKI kəloku tɔkɔ andeyɔ kɔ mɔ.

13 Kɔ MARIKI oloku Musa:

14 «Nəwurɛnɛ wan wəkawɛ əlɔməs im mɔ saŋka disrɛ! Aŋɛ ŋane kɔ dim mɔ fəp, ŋadeŋər kɔ waca dəromp, ntɛ tɔŋsɔŋɛ afum fəp ŋacərɛ a fum wəkawɛ ɛsarɛ kəciya mɔ, kɔ telip-ɛ, kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp ŋaca-casɛ kɔ masar.

15 Ntɛ tɔ məŋkɔloku aka Yisrayel:

Məna nwɛ o nwɛ məntolanɛ Kanu kam pəlɛc mɔ, məsarɛ kiciya kam.

16 Nwɛ o nwɛ ɛŋfər-fərəs tewe ta MARIKI mɔ, padif kɔ: Kəloŋkanɛ ka Yisrayel fəp ŋanca-casɛ wəkayi masar ŋadif. Wəkayi, pəyɔnɛ wəka Yisrayel, pəyɔnɛ wəcikəra, andif wəkayi teta ntɛ əlɔməs tewe ta Kanu mɔ.

Pəlɛc mpɛ məŋyɔ wɛnc əm mɔ, ipɔ aŋluks'am

17 Nwɛ o nwɛ oŋsut fum pədif kɔ mɔ, mɛnɛ padif wəkayi.

18 Nwɛ o nwɛ osut pəcɔl pa wɛnc pədif pi mɔ, pəsɔŋ pələma peyi wəyeŋ kəway ka pɔkɔ endif mɔ.

19 Kɔ fum ombopər fum wələma-ɛ, pabopər sɔ wəkayi, pəmɔ kəbopər kəŋkɔ ombopər wɛnc mɔ:

20 Kəway ka kətepi kəyɔnɛ kətepi, dəfər dəyɔnɛ kəway ka dəfər, desek dəyɔnɛ kəway ka desek. Dolokəp dəkɔ ɔŋyɔ wɛnc mɔ, idɔ aŋluksɛ kɔ.

21 Nwɛ oŋsut pəcɔl pədif mɔ, pəluksɛ kəway ka pi, pəcɔl peyi wəyeŋ, mba k'osut fum pədif-ɛ, mɛnɛ padif kɔ.

22 Kiti kin kayi kɔ kəyɛfɛ wəcikəra kəbəp wəka Yisrayel: MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.»

Kətərəs ka wərok

23 Kɔ Musa oloku moloku mamɔkɔ aka Yisrayel, k'awurɛnɛ wəkakɔ ɛnatolanɛ tewe ta Kanu pəlɛc mɔ, saŋka tadarəŋ k'aŋkɔ paca-cas kɔ masar. Kɔ aka Yisrayel ŋayɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom Musa mɔ.

25

Sariyɛ sa kəwurus ka ntəf kɔ k'afum

Teren teŋesəm ta antəf

1 Kɔ MARIKI osom Musa nde tərɔ ta Sinayi:

2 «Məloku aka Yisrayel:

Kɔ nəndekəbɛrɛ atəf nŋɛ iyi kəsɔŋ nu mɔ, nəce antəf ŋonu ŋaŋɔkɔ ŋeŋesəm pipic, teta kələləs ka MARIKI.

3 Meren camət-tin disrɛ, nəntam kəcbəf nde cəbəf conu, nəcɛpəs wara wa ŋgbɔŋkələ ya wɛn yonu, nəcpim yokom ya yi.

4 Mba teren ta camət-mɛrəŋ, teren camcam ta kəŋesəm ta antəf tɔ, ntɛ ampusɛ MARIKI mɔ. Ta məbəf dalɛ dam, ta məcɛpəs ŋgbɔŋkələ ya wɛn wam dəntəf.

5 Ta mətɛl pas ya mɛŋgbɛn məkɔ mɛnatɛmpɛnɛ kɔ moŋpoŋ mɔ, ta məpim sɔ yokom ya ŋgbɔŋkələ ya wɛn wam wɔkɔ məntɔcɛpəs dəntəf mɔ. Teren teŋesəm ta antəf tɔ.

6 Ti disrɛ nəntam kəcdi yokom nyɛ antəf ŋendepoŋ teren ta ŋi teŋesəm disrɛ mɔ, kəyɛfɛ məna, kəkɔ wəcar kam wərkun kɔ wəran, wəbəcɛ kam nwɛ məŋsɔŋ kəway mɔ, kɔ wəcikəra wəcepər wəkɔ eyi ndaram mɔ.

7 Yokom yayɔkɔ yendekɔyɔnɛ sɔ yeri ya yɔcɔl kɔ sɛm yonu yɔkɔ yeyi nde atɔf
ŋam mɔ teren tatɔkɔ fəp.»

Teren ta Kəkul-kulɛnɛ pəbotu

8 «Nəde nəclɔm meren meŋesəm camət-mɛrəŋ, haŋ camət-mɛrəŋ, kəwon ka
ti kəyɔnɛ meren wəco maŋkəlɛ kɔ camət-maŋkəlɛ (49).
9 Tataka ta wəco ta ŋof ŋa camət-mɛrəŋ, dəsɔk dadɔkɔ məfula aluk cawon
cawon: Dəsɔk da Kəsɔkəs ka kiciya dɔ, nəfula luk atɔf ŋonu fəp disrɛ.
10 Nəpusɛ teren ta wəco kəcamət (50) tatɔkɔ MARIKI, tɛm tatɔkɔ nədəŋk kəyi
yɛŋən dətɔf aka sədare sonu fəp. Teren tatɔkɔ tɔyɔnɛ nu teren ta Kəkul-kulɛnɛ
Pəbotu. Nwɛ o nwɛ pəluksərnɛ kəbaŋ antɔf kɔ paka pɔn, pəkɔ sɔ afum ɔn kəsək
nde kəlɔ kɔn disrɛ.
11 Teren ta wəco kəcamət (50) tatɔkɔ tendeyɔnɛ nu teren ta Kəkul-kulɛnɛ
Pəbotu, ta nədebɔf, ta nədetɛl sɔ pas yɔkɔ yompoŋ dalɛ mɔ, ta nəpim sɔ
ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn yonu nyɛ nəntɔcɛpəs dəntɔf mɔ.
12 Bawo teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu tɔ, tɔyɔnɛ nu teren topus. Nəde nəcdi
yokom nyɛ dalɛ donu dɔŋsɔŋ disərka mɔ.
13 Kəren ka kəsata ka Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu kaŋkɔ disrɛ, nwɛ o nwɛ pəlukus
nde antɔf ŋɔn.
14 Kɔ məndecamsər wɛnc əm antɔf, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti məcwayər kɔ paka pɔlɔm-ɛ,
ta nwɛ o nwɛ pədir wɛnc.
15 Məwayər wɛnc əm, mba ta məpələr kələm ka meren mɔkɔ mencepər
kəyɛfɛ ka teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu tɛlpəs haŋ teren tɔkɔ nəyi mɔ, kɔ meren
mɛtɛl mɔkɔ mɛncəmɛ sɔ a teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu kəcbəp sɔ mɔ.
16 Tɔkɔ meren mende kəcbɔlɛ mɔ, itɔ kəway kənde kəcpɛ. Tɔkɔ meren mende
kəcbelɛ mɔ, itɔ kəway kənde kəctor, bawo kələm ka kətɛl k'ayi kəcamsər əm.
17 Ta fum o fum pədir wɛnc, mənesɛ Kanu kam. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.
18 Nəde nəcəmɛ sariyɛ sem darəŋ, nəmɛŋkərnɛ məyɔ mem mokur, nəccəmɛ
mi darəŋ, nənɔnɛ bəkəc yoforu dətɔf.
19 Antɔf ŋendekɔ ŋɔcsɔŋ yokom ya ŋi, nyɛ nəndekɔ nəcdi haŋ nəgbərfɛnɛ mɔ,
nənɔnɛ di bəkəc yoforu.
20 Kɔ nəndekɔ nəcyifnɛ: ‹Kɔ səntɔbɔf paka, ta səmpim paka-ɛ, ake səndedi
teren ta camət-mɛrəŋ-ɛ?›
21 Awa ina MARIKI, indetorər nu kəpocɛ pətət kem teren ta camət-tin disrɛ,
indesɔŋɛ antɔf ŋokom yokom ya meren maas.
22 Teren ta camət-maas, nəgbɔkərɛ sɔ kəbɔf ka cəbɔf conu, mba kəren kaŋkɔ
sɔ, yɛtɛl yonu yokur yɔ nəndi sɔ, bawo yokom yɔkɔ nənamɛŋk mɔ, yendelar
nu haŋ ta nəntam yi kəlip kədi teren ta camət-maas-ɛ, nəntam kəkar teren ta
camət-maŋkəlɛ a nəccop kədi ka yokom yofu.»

Sariyɛ sa kəwurus ntɔf

23 «Afɔde paccaməs antɔf telip katina: Antɔf fəp ŋemi ŋɔ, nde nderem nəyi
decikəra, andɛ a ŋi kərɛsna ŋɔ nəyɔnɛ.
24 Ti disrɛ atɔf nŋɛ indesɔŋ nu mɔ, mɛnɛ nəkɔcəmbər di sariyɛ səwurusɛ antɔf
ŋam nŋɛ mənacamsər fum mɔ.
25 Kɔ daka delipər wɛnc əm, pəcamsər əm antɔf ŋɔn tofokəl-ɛ, wɛnc nwɛ
ŋanaŋkanɛ kələtərɛnɛ dokom mɔ, ɛntam kəder pəwurus antɔf ŋaŋɔkɔ wɛnc
ɛnacamsər əm mɔ.
26 Kɔ fum wəkayi ɔntɔyɔ wɛnc wələtərɛnɛ dokom nwɛ ɛntam kəwurus antɔf
ŋɔn mɔ, kɔ nkɔn ende pəsətɔ daka ndɛ nkɔnsərka ɛntam kəwurusɛ antɔf ŋɔn
ŋɔkɔ ɛnacaməs mɔ,
27 pələm meren mmɛ mencepər kəyɛfɛ ntɛ ɛnacaməs tofokəl papɔkɔ haŋ
kəren nkɛ ɔsətɔ daka ndɛ ɔŋkɔwurusɛ pi mɔ, pələm sɔ meren mmɛ mɛncəmɛ

a teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu tɛcbəp mɔ, pədeŋər kəway kaŋkɔ pəsɔŋ wəkɔ ɛnaway mɔ, tɛm tatɔkɔ ɛntam kəluksərnɛ nde antɔf ŋɔn.
28 Kɔ wəkayi ɔsɔtɔ fɛ daka ndɛ ɔŋkɔwurusɛ antɔf ŋɔn, haŋ teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu tɛbəp, antɔf ŋeŋyi wəkɔ ɛnaway ŋi mɔ dəwaca. Kɔ teren tatɔkɔ tɛmbəp-ɛ, wəcaməs ka ŋi pəluksərnɛ sɔ kəbaŋ antɔf ŋɔn.
29 Kɔ fum ɛncaməs kəlɔ kɔn nkɛ kəyi dare dɔpɔŋ ndɛ asɔ saŋka haŋ k'anɔŋkər mɔ, wəcaməs kəlɔ ɛntam kəwurus ki haŋ teren tin kəyɛfɛ ntɛ ɛnacaməs kəlɔ kaŋkɔ mɔ. Wəway kəlɔ ɛntam kəkarɛnɛ kɔ kəwurus ka kəlɔ kaŋkɔ haŋ teren tin.
30 Kɔ teren tin camcam tencepər wəka kəlɔ ender fɛ pəwurus kəlɔ kɔn-ɛ, tɛm tatɔkɔ kəlɔ kəŋyɔnɛ ka wəkɔ ɛnaway ki mɔ kɔ awut ɔn. Wəway ka kəlɔ kaŋkɔ ɔfɔluksɛ wəcaməs ka ki teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu de.
31 Sariyɛ sin sayi sɔ wəlɔ wa sədare səfɛt kɔ ntɔf, antam wi kəwurus pəmɔ ntɛ aŋluksɛ sɔ wi asərka kɔ teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu tɛmbəp-ɛ.
32 Sədare sa aLewy, kɔ wəlɔ wəkɔ wɔyɔnɛ waŋan mɔ, aLewy ŋa ŋande ŋactam kəwurus wi tɛm o tɛm.
33 Ali tɔyɔnɛ wəLewy wələma ɛway kəlɔ kaŋkɔ, oŋluksɛ ki wəLewy wəcɔkɔ-cɔkɔ wəkɔ ɛnayɔ ki mɔ teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu, bawo wəlɔ wa sədare sa aLewy gbəcərəm wɔ ŋayɔ aka Yisrayel dacɔ.
34 Dalɛ dɔkɔ deyi sədare səŋan cəsək mɔ, afɔway di, dalɛ daŋan dɔ doru o doru.»

Sariyɛ nsɛ wətɔyɔ daka ɛŋlɛkər'am debe mɔ

35 «Kɔ wɛnc əm eyi'm kəsək daka delipər kɔ-ɛ, məcəmɛ kɔ dəntɔf, pəyɔnɛ wəcikəra, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəcikəra wəcepərɛnɛ tɛm, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nkɔn sɔ pətam kəyi ndaram mɔ.
36 Ta nətɛnər kɔ kədir nkɛ o nkɛ, mənesɛ Kanu kam, wɛnc əm ɛntam kəyi ndaram kɔ mənа.
37 Məbər kɔ pəsam, mba ta məwer kɔ kədeŋər ka tɔkɔ mənabər kɔ mɔ. Kɔ məbər kɔ yeri-ɛ, ta məwer kɔ kədeŋər am.
38 MARIKI iyɔnɛ, Kanu kam nkɛ kənawurɛnɛ nu atɔf ŋa Misira, kədesɔŋ nu atɔf ŋa Kanaŋ mɔ. Iyɔnɛ Kanu konu.»

Sariyɛ sa kəwurus nsɛ səyɔnɛ sa afum mɔ

39 «Kɔ wɛnc əm ɔyɔnɛ wətɔyɔ daka, pəcamsərn'am-ɛ, ta məcəmbər kɔ yɛbəc ya dacar.
40 Pəcbəc'am ndaram, məcsɔŋ kɔ kəway, pəmɔ wəcikəra wəcepər. Pəbəc'am haŋ teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu.
41 Kɔ teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu tɛmbəp-ɛ, wəkayi pəwur kəlɔ kam yɛŋən, nkɔn kɔ awut ɔn ŋalukus nde kor kəŋan, nde antɔf ŋa akas aŋa.
42 Bawo amarəs em ŋɔ aŋɛ iwurɛnɛ atɔf ŋa Misira mɔ. Afɔcaməs ŋa pəmɔ tɔkɔ ancaməs acar mɔ.
43 Ta məcəmbər wɛnc əm yɛbəc ya dacar, məmentər a məleləs ina Kanu kam.
44 Afum a tɔf nyɛ yɛŋkɛl nu mɔ, nəntam kəcwayər ŋa acar arkun kɔ aran.
45 Nəndetam sɔ kəcway acikəra akɔ ŋandendɛ nu dacɔ kəcepərɛnɛ tɛm mɔ, afum aŋan a dəcor akɔ aŋkom atɔf ŋonu mɔ, akakɔ nəntam kəcəmbər ŋa dacar.
46 Nənde nəcsakərɛ ŋa awut anu kɔ nəna nəfi-ɛ, ŋayɔnɛ akəŋan. Nənde nəcmɛŋk ŋa, ŋayɔnɛ nu acar doru o doru. Mba nəna aka Yisrayel, ta nwɛ o nwɛ pəcəmbər wɛnc yɛbəc ya dacar.
47 Kɔ wɛnc əm ɔyɔnɛ wətɔyɔ daka, pəkɔ pəcamsərnɛ wəcikəra wəcepərɛnɛ tɛm, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wəcikəra nwɛ ɛndɛ nu dacɔ mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wɛnc ka wəcikəra wəkɔ ŋampaŋnɛ kor kin mɔ,
48 wɛnc konu ɛntam kəwurusnɛ: Aŋwosɛ wɛnc wələma kəwurus kɔ.

49 Kɔ wɛnc ɔntɔtam kəwurus kɔ-ɛ, ncɔk'ɔn, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wəkiya kɔn, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wɛnc nwɛ ŋalətərɛnɛ dokom mɔ ŋantam kəwurus kɔ. Kɔ pəyɔnɛ fum wəkakɔ ɔsɔtɔ daka dowurusɛnɛ, ɛntam kəwurusnɛ nkɔnsərka.
50 Wəkayi ɔŋlɔm kəyɛfɛ kəren nkɛ ɛncaməsnɛ mɔ haŋ meren mmɛ mɛncəmɛ teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu kəbəp mɔ. Dəkələm da meren maməkɔ, antam kəcərɛ kəway nkɛ pəmar pəsɔŋ mɔ. Palɔm kəway kaŋkɔ pəmɔ tɔkɔ aŋsɔŋ fum kəway ka yɛbəc mɔ.
51 Kɔ pəyɔnɛ teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu tɔsɔrɔbɔlɛ-ɛ, wəkayi pawurusɛ kɔ kəway kəŋkɔ ɛnacamsɛ kɔ mɔ.
52 Kɔ pəyɔnɛ a teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu tɔlɔtərnɛ-ɛ, palɔm meren mmɛ mɛncəmɛ teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu kəbəp mɔ, pasɔŋ wəkɔ ɛnaway kɔ mɔ kəway kətəŋnɛnɛ ka meren mmɛ mɛncəmɛ mɔ.
53 Kəyi ka wəkayi fəp ndena wəkɔ ɛnaway kɔ mɔ, wəbəc ɔyɔnɛ nwɛ pəmar pasɔŋ kəway teren kəlip mɔ, ta wəway kɔn pəcəmbər kɔ yɛbəc ya dacar fɔr yonu kiriŋ.
54 K'awurus fɛ wɛnc konu towurus ntɛ o ntɛ-ɛ, nəkar endewur dacar nkɔn kɔ awut ɔn teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu.
55 In'ɔ aka Yisrayel ŋayɔnɛ acar. Abəc'em ŋɔ, in'owurɛnɛ ŋa atɔf ŋa Misira. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.»

26

1 «Ta nəde nəclompəs mɛrəŋka mefəli, ali ta nəde nəcpat tɛrəŋka, ali tasar totontnɛ tin nəde nəccəmbər, ta nədekɔ nəccəmbər ali tasar pɛnɛkəs pin mpɛ nəndekɔ nəctontnɛ fɔr kiriŋ mɔ. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.
2 Nədekɔ nəcleləs dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampus'em mɔ fəp, nəleləs sɔ aŋgbip ŋosoku ŋem. MARIKI iyɔnɛ.»

Yopocɛ yətət nyɛ MARIKI əsəŋ mɔ

3 «Kɔ nəncəmɛ sariyɛ sem darəŋ, nəmɛŋkərnɛ mosom mem, nəcyɔ mi-ɛ,
4 iŋsɔŋ nu wəcafən tɛm tən, yəbɔf yonu yoŋkom, kɔ tɔk ya dəkulum yoŋkom sɔ yokom ya yi.
5 Awa nde ndoronu kəsɛpər ka mɛŋgbɛn kənde kəcwon haŋ tɛm tɔfɔcəs wɛn, kɔ kəfɔcəs wɛn kəwon haŋ tɛm ta kəbɔf ka dalɛ sɔ. Nəde nəcdi yeri yonu nəcgbərfɛnɛ, nənənɛ sɔ bəkəc yoforu nde atɔf ŋonu.
6 Iŋfɔrəs atɔf ŋonu, nənde nəcfəntərɛ ali fum ta empempi nu-ɛ. Indebɛləs'on atɔf ŋonu sɛm ya dop yɛlɛc yɔkɔ, dakma dəfɔsɔcepər atɔf ŋonu.
7 Nənde nəcbɛləs aterɛnɛ anu aŋɛ nənde kəcdiftɛ sakma sonu mɔ.
8 Afum anu kəcamət gboŋ ŋande ŋacbɛləs aterɛnɛ anu afum tasar tin, afum anu tasar tin (100) ŋande ŋacbɛləs aterɛnɛ anu afum wul wəco (10.000), aŋɛ nənde kəcdiftɛ sakma sonu mɔ.
9 Indecencɛ nu kəro, isɔŋ nu dokombəra, isɔŋɛ nu kəla, indeleləs sɔ danapa dem kɔ nəna.
10 Nəndekɔ nəcdi yɛtɛl yonu yokur haŋ nəwurɛ yɛlpəs nəbɛr yofu.
11 Indekɔcəmbər dəkəyi dem nu dacɔ, ifədebɛr nu kumunt.
12 Indesolɛ nu, iyɔnɛ nu Kanu, nəna nəyɔnɛ afum em.
13 MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu, nkɛ kənawurɛnɛ nu atɔf ŋa Misira, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta nəyɔnɛ sɔ acar mɔ. K'intepi kətam ka aka Misira, k'isɔŋɛ nu kəyekti səbomp.»

MARIKI kəpocɛ pəlɛc

14 «Mba kɔ nəntɔcəŋkəl moloku mem, ta nəncəmɛ mosom mem fəp darəŋ-ɛ,
15 kɔ nənce sariyɛ sem, nəfən məyɔ mokur mem, ta nəncəmɛ mosom mem darəŋ, kɔ nəncopu danapa dem-ɛ,

16 ntɛ t'iŋyɔ nu: Indebɛr nu abɔc dəbəkəc, meleŋki kɔ fiba, ntɛ tendeyamsɛ nu kənəŋk belbel, təcsɔm mataka monu meyi doru mɔ. Nənde nəcbɔf kifəli, aterɛnɛ anu ŋande kəcdi yi.
17 Indebɛr nu kumunt, aterɛnɛ anu ŋande kəctam nu. Aŋɛ ŋanter nu mɔ ŋande kəcyi nu kəroŋ, nəcyɛksɛ ta fum o fum ɛncəmɛ nu darəŋ-ɛ.
18 Kɔ maməkɔ fəp meyi ta nəcəŋkəl im-ɛ, intərəs nu camət-mɛrəŋ teta kiciya konu.
19 Indetepi kədot banca konu, isɔŋɛ wəcafən kətəder, yəbɔf yɔfɔde yectesɛ atɔf ŋonu.
20 Səkət sonu sənde kəclɛcɛ kifəli, atɔf ŋonu ŋɔfɔsɔkom pəmɔ təkɔ pəmar mɔ, tək yonu yɔfɔsɔkom.
21 Kɔ nəncəm'em dɛbəkəc kəyɛfərɛnɛ, ta nəwosɛ kəcəŋkəl im-ɛ, iŋnɔcər sɔ kəsutɛ nu mətərəs camət-mɛrəŋ teta kiciya konu.
22 Iŋkɛrɛ nu sɛm ya dop, nyɛ yende kəcdifər nu awut mɔ, sɛm nyɛ yendelip kədifət ka yɔcəl yonu, sɛm nyɛ yendesɔŋɛ nu kəpicɛ mɔ. Tɛm tatəkɔ səpɔ sonu səyɔ yeryer.
23 Kɔ maməkɔ fəp meyi ta nəwosɛ kətərəs kem kaŋkɔ, nəcəm'em dɛbəkəc-ɛ,
24 ina sɔ incəmɛ nu dɛbəkəc, iŋnɔcər kəsut nu camət-mɛrəŋ teta kiciya konu.
25 Iŋkɛrɛ nu dakma doluksɛ ayɛk, ndɛ dendeluksɛ ayɛk ŋa danapa dem mɔ. Tɛm ntɛ nəŋloŋkanɛ sədare sonu mɔ, nəna dacɔ iŋkɛrɛ nu arom, tɛm tatəkɔ ambɛr nu aterɛnɛ anu dəwaca.
26 K'indebaŋər nu kəcom-ɛ, aran wəco ŋande ŋacbɛrɛnɛ kəcɔf cəcom pɔcɔfɛ kəcom pin, ŋatubuc kəyer nu ci, təŋsɔŋɛ nəcsɔm ci ta cəsɔŋɛ nu kənɛmbərɛ-ɛ.
27 K'iyɔ sɔ maməkɔ ta nəncəŋkəl im, nəsərəcəm'em dɛbəkəc-ɛ,
28 incəmɛ nu dɛbəkəc icepərər, iŋnɔcər kətərəs nu camət-mɛrəŋ teta kiciya konu.
29 Nənde kəcsɔm dis da awut anu arkun kɔ aran.
30 Iŋləsər mofo mɛsali monu nde dəmərə, iwuŋ metek monu nde nəncɔfɛ suray canu conu ca yem mɔ, ilɛk cəbel ca afum anu afi, ideŋər ci cəbel ca mɛrəŋka monu kəroŋ. Abəkəc ŋem ŋɔbɔlɛ nu.
31 Indecekəli sədare sonu, iləsər mofo mɛsali monu, ifɔsɔliŋərnɛ ambɔnc ŋa yoloŋnɛ yonu nŋɛ ŋontorɛ-tor'em abəkəc mɔ.
32 Inasərka in'endewoŋkər atɔf. Aterɛnɛ anu aŋɛ ŋandendɛ ŋi mɔ, ŋandesumpərnɛ cusu.
33 Iŋkɛrɛ nu afum aŋɛ ŋandewɛkərnɛ nu mɔ, isamsər nu afum a tɔf alpəs aŋɛ dacɔ. Atɔf ŋonu, aŋləsər ŋi pəmɔ tɛgbərɛ, kɔ sədare sonu səcɛkəlɛ.
34 Awa, meren mmɛ nəndeyi marənt ndena aterɛnɛ anu mɔ fəp, atɔf ŋonu nŋɛ nəsak ŋɛlɛcɛ mɔ, ŋendeŋesəm kəsəkpɛ ka təkɔ nənatɔsak ŋi ŋeŋesəm mɔ.
35 Tɛm ntɛ ŋendeyi ŋɛlɛcɛ mɔ fəp, ŋendesɔtɔ kəŋesəm nkɛ ŋɛnatɔŋesəm ntɛ nənandɛ ŋi mɔ.
36 Awɛnc nu aŋa alpəs aŋɛ ŋandeyi nda aterɛnɛ aŋan mɔ, indesɔŋ ŋa defer fər. Kəborɛ-borɛ ka abɔpər gbəcərəm kənde kəcsɔŋɛ ŋa kəyɛksɛ. Ŋande kəcyɛksɛ pəmɔ ntɛ fum endeyɛksər dakma mɔ, ŋayɛksɛ haŋ ŋakɔ ŋatɛmpɛnɛ, ta fum o fum ɛncəmɛ ŋa darəŋ-ɛ.
37 Ŋandekɔ ŋacfoŋkən-foŋkən ŋaccaŋərɛnɛ kəyɛksɛ pəmɔ təkɔ aterɛnɛ aŋan ŋancəmɛ ŋa darəŋ ŋatɔmpərɛ ŋa sakma mɔ, təyɔnɛ oŋ ali fum ɛncəmɛ fɛ ŋa darəŋ. Nəfɔdetam kəcəmɛ aterɛnɛ anu fər kiriŋ.
38 Dəkələpsər da ti, marənt mɔ nəndefi, tɔf ŋocuru yemer nu.
39 Dətɔf ya aterɛnɛ anu, awɛnc anu alpəs aŋɛ andesak mɔ, ŋandete teta kiciya kəŋan kɔ ka atem aŋan.»

Kanu kəncɛm-cɛmnɛ danapa dɔn

40 «Mba aŋɛ ŋantədefi kətərəs kaŋkɔ disrɛ mɔ, ŋandecɛŋ kiciya kəŋan kɔ ka atem aŋan, mes mɛlɛc mmɛ ŋacyɔ ina MARIKI, ŋacəm'em sɔ dɛbəkəc.
41 Ti tendesɔŋɛ ŋa kəcərɛ a ina sɔ, icəmɛ ŋa dɛbəkəc, k'isamsər ŋa nde atɔf ŋa aterɛnɛ aŋan. Tɛm tatɔkɔ, kɔ bəkəc yaŋan yətəcərɛ ina Kanu yendekɔlapəs ŋa teta kətəsumpər danapa dosu, ŋawosɛ kətərəs ka kiciya kəŋan-ɛ,
42 indecɛm-cɛmnɛ danapa dem ndɛ inasek kɔ Yakuba, Siyaka, kɔ Abraham mɔ, ti tendesɔŋ'em oŋ kəcɛm-cɛmnɛ atɔf ŋonu.
43 Ti disrɛ kɔ ŋandesak atɔf-ɛ, atɔf ŋaŋɔkɔ ŋendetam kəŋesəm. Tɛm tatɔkɔ ŋandewosɛ kətərəs bawo ŋawosɛ fɛ sariyɛ sem kɔ ŋafən məyɔ mem mokur teta ntɛ ŋantəcəmɛnɛ məyɔ mokur mem darəŋ ŋacfati sɔ kəyɔ sariyɛ sem mɔ.
44 Ali tɛm tatɔkɔ asamsər ŋa nda aterɛnɛ aŋan mɔ, ifɔter ŋa doru o doru haŋ imələk ŋa de, ifɔcopu sɔ danapa dem kɔ ŋa. MARIKI iyɔnɛ, Kanu kəŋan.
45 Ɛy, indecɛm-cɛmnɛ kəŋaŋnɛnɛ ŋa, teta danapa dɔkɔ sənacaŋəs kɔ atem aŋan mɔ, aŋɛ inawurɛnɛ atɔf ŋa Misira mɔ, fɔr ya afum a tɔf yɛlpəs nyɛ fəp kiriŋ, ideyɔnɛ ŋa Kanu mɔ. MARIKI iyɔnɛ.»
46 Sariyɛ saŋsɛ, məyɔ mokur kɔ mɛtəksɛ mamɛ mɔ MARIKI ɛnacəmbər nkɔn kɔ aka Yisrayel dacɔ nde tərɔ ta Sinayi, kəsom ka Musa.

27

Afum kɔ daka ndɛ andɛrmɛ MARIKI mɔ

1 Kɔ MARIKI osom Musa:
2 «Məloku aka Yisrayel:

Kɔ fum ɛndɛrəm kəsɔŋ ka fum wəlɔma teta yɛbəc ya MARIKI-ɛ, pəmar wəkayi pəwurusɛ kɔ pəsam mpɛ pɛntəŋnɛ kəway ka kəwurusɛ fum nkɛ am-bonc nde aŋgbip ŋosoku mɔ, nkɔn pəlɛk fum kɔn.

3 Kəway kaŋkɛ kɔ nəndetam kəcwurusɛ afum aŋɛ anasɔŋ MARIKI kədɛrəm disrɛ mɔ:

Kɔ pəyɔnɛ wərkun nwɛ ɔsɔtɔ kəyɛfɛ meren wəco mɛrəŋ (20) haŋ kəbəp ka meren wəco camət-tin mɔ (60), pawurusɛ kɔ pəsam gbəleŋ wəco kəcamət (50) potubucɛ pa nde aŋgbip ŋosoku.

4 Kɔ pəyɔnɛ wəran ɔfɔ-ɛ, pəsam gbəleŋ wəco maas (30) pɔ.

5 Kɔ pəyɔnɛ wan nwɛ ɔsɔtɔ meren kəyɛfɛ kəcamət haŋ wəco mɛrəŋ (20) mɔ, k'ɔyɔnɛ wan wərkun-ɛ, pəsam gbəleŋ wəco mɛrəŋ (20),
k'ɔyɔnɛ wəran-ɛ, pəsam gbəleŋ wəco (10) pɔ.

6 Kɔ pəyɔnɛ wanfɛt wəka ŋof ŋin haŋ meren kəcamət ɔfɔ-ɛ, aŋsɔŋ teta wan wərkun pəsam gbəleŋ kəcamət (5), teta wan wəran pəsam gbəleŋ maas (3).

7 Kɔ pəyɔnɛ wəbeki wəka meren wəco camət-tin (60) haŋ pəcepər ɔfɔ-ɛ, aŋsɔŋɛ tetɔn pəsam gbəleŋ wəco kɔ kəcamət (15) k'ɔyɔnɛ wərkun-ɛ. K'ɔyɔnɛ wəran-ɛ, pasɔŋ pəsam gbəleŋ wəco (10).

8 Kɔ pəyɔnɛ wəkɔ ɛndɛrəm mɔ ɔyɔ fɛ daka ndɛ ɔŋkɔsɔŋ kəway kətəŋnɛ mɔ, pakɔ pacəmbər wəkayi wəloŋnɛ fɔr kiriŋ, wəloŋnɛ pəcɛm-cɛmnɛ tɔkɔ ɔŋkɔboncər kɔ mɔ. Wəloŋnɛ pəmɔmən kəsɔtɔ ka wəkayi daka a pəctam kəwer kɔ kəway kaŋkɔ pəmar pəsɔŋ mɔ.

9 Kɔ pəyɔnɛ pəcɔl pɔ mpɛ pentesɛ kəkenɛ MARIKI mɔ, mpɛ o mpɛ andekenɛ MARIKI mɔ, papus pi.

10 Afɔsəkpərɛ pəcɔl pətət, pɛlɛc. Afɔsɔsəkpərɛ pɛlɛc, pətət. K'asəkpərɛ pəcɔl, pəcɔl pələma-ɛ, ampusɛ MARIKI yɔcɔl yayɔkɔ mɛrəŋ fəp.

11 Kɔ pəyɔnɛ pəcɔl pətɔsɔk pɔ-ɛ, mpɛ antɔwosɛ kəloŋnɛ MARIKI mɔ, pakenɛ pi wəloŋnɛ pəmɔmən.

12 Wəloŋnɛ əŋkəməmən dətət da pəcəl kə pəyənɛ fɛ ti, dɛlɛc da pəcəl papəkə, a pəboncər wəkayi təkə pəmar pəsəŋ kəway mə. Kəway kaŋkə kə afum ŋaŋkəcəmɛ darəŋ.
13 Kə wəka pəcəl ɛfaŋ kəwurus pəcəl pən-ɛ, pəsəŋ kəway ka pi kə alamali nŋɛ wəloŋnɛ omboncər kə mə.
14 Kə fum ompusɛ kələ kən MARIKI, wəloŋnɛ pəməmən dətət kə dɛlɛc da kələ kaŋkə, kəway kaŋkə əŋkəboncɛ ki mə, k'aŋkəcəmɛ darəŋ.
15 Kə wəka kələ kaŋkə ɛfaŋ kəwurus kələ kən-ɛ, pəsəŋ kəway ka ki məlməl, a pədeŋər sə alamali nŋɛ wəloŋnɛ omboncər kə mə. Kələ kaŋkə kəŋluksərnɛ sə kəyənɛ kən.
16 Kə fum ɛlɛk abəf ŋən pəpusɛ MARIKI-ɛ, defet dəkə ɛŋgbalɛ abəf ŋaŋəkə mə d'aŋkəlɛk kəway ka di: Pəsam gbəleŋ wəco kəcamət (50) kəway ka defet da mɛŋgbɛn kilo masar maas (300).
17 Kə pəyənɛ a kəcop ka teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu tə wəkayi ompusɛ abəf ŋən MARIKI-ɛ, tatəkə t'amboncɛ kə kəway.
18 Kə pəyənɛ a teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu tencepər a kə fum endepusɛ abəf ŋən MARIKI-ɛ, wəloŋnɛ pələm meren məkə mɛncəmɛ a teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu tɛcbəp mə, pəbeli kəway ka abəf.
19 Kə wəka abəf ɛfaŋ kəwurus ka abəf ŋən-ɛ, pəsəŋ kəway ka abəf ŋən nkɛ wəloŋnɛ omboncər kə mə. A pədeŋər sə alamali nŋɛ wəloŋnɛ omboncər kə mə. Tɛm tatəkə abəf ŋoluksərnɛ sə ŋəyənɛ ŋən.
20 Kə wəka abəf owurus fɛ abəf ŋən haŋ fum wəcuru pəway ŋi-ɛ, wəka abəf ŋaŋəkə əfəsətam kəwurus ŋi.
21 Kə teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu tɛmbəp-ɛ, abəf ŋaŋəkə ŋoŋluksərnɛ MARIKI, aloŋnɛ ŋayə oŋ ŋi. Pəŋyi tɛm tatəkə pəmə ntɛ fum əŋsəŋ paka MARIKI, ta ɛntam sə pi kəbaŋ mə.
22 Kə fum ompusɛ MARIKI abəf nŋɛ ɛnaway mə, təyənɛ bafə kɛ ka atem ən kəsak kə-ɛ,
23 wəloŋnɛ pələm meren mmɛ mɛncəmɛ teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu təkə kəbəp mə, wəka abəf pəsəŋ dəsək dadəkə yati kəway kaŋkə wəloŋnɛ omboncər kə mə. Papusɛ pəsam papəkə MARIKI.
24 Kə teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu tɛmbəp-ɛ, abəf ŋoluksər wəka ŋi wəcəkə-cəkə, itə tatəkə fum nwɛ ɛnalɛk ŋi kɛ ka atem ən mə.
25 Kəway nkɛ o nkɛ ambonc mə, kəyənɛ kəway ka nde aŋgbip ŋosoku: Delel da pəsam gbəleŋ bin dɛtəŋnɛnɛ kə kəram wəco (10).»

Sariyɛ sələma nsɛ səncəmɛ fum kə daka ndɛ ampusɛ MARIKI mə

26 «Ali fum ta pəpusɛ MARIKI wan wəcəkə-cəkə wəka pəcəl pən, pəyənɛ wana, aŋkesiya, wir, bawo awut acəkə-cəkə a yəcəl yən fəp, MARIKI əyə yi.
27 Kə pəyənɛ pəcəl pətəsək pə-ɛ, wəka pi pəwurus pi, pəsəŋ kəway nkɛ wəloŋnɛ omboncər kə mə. A pədeŋər sə alamali nŋɛ wəloŋnɛ omboncər kə mə. K'əntəwurus pi-ɛ, wəloŋnɛ ɛntam pi kəcamsər nwɛ ɛŋfaŋ pi mə, kəway kaŋkə wəloŋnɛ omboncər kə mə.
28 Paka mpɛ o mpɛ pəyənɛ pa fum, wəkayi pəlɛk pi pəpusɛ MARIKI doru o doru mə, afəsətam kəcaməs pi, afəsətam kəwurus pi, pəyənɛ fum, pəyənɛ pəcəl, pəyənɛ abəf nŋɛ wəka ŋi ɛlɛk kɛ mə. Daka ndɛ o ndɛ ampus topus tatəkə mə, daka dosoku də ndɛ ampusɛ MARIKI mə, afəsətam kəsəkpər ti.
29 Kə təyənɛ fum əfə nwɛ sariyɛ sa kədif səsumpur mə, afətam kəwurus kə, mɛnɛ padif fum wəkayi.
30 Farilɛ fa yəbəf fəp, pəyənɛ pəbəf, pəyənɛ yokom ya tək, MARIKI əyə yi, daka də ndɛ ampusɛ MARIKI mə.

31 Kɔ fum ɛfaŋ kəwurus ka farilɛ fɔn-ɛ, pəsɔŋ kəway ka farilɛ fɔn, pədeŋər sɔ
alamali nŋɛ wəloŋnɛ omboncər kɔ mɔ.
32 Farilɛ fa yɔcɔl, cəna, ŋkesiya, kɔ cir fəp, camət-maŋkəlɛ ya wəka yɔcɔl yɔ, pa
wəco, MARIKI ampusɛ pi.
33 Afɔtɛn kəcərɛ kɔ pəyɔnɛ pɔcɔl papɔkɔ pentesɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, pɛlɛcɛ-ɛ,
afɔsəkpər pi. K'asəkpərɛ pɔcɔl pɔcɔl-ɛ, yɔcɔl yayɔkɔ mɛrəŋ fəp ampusɛ yi
MARIKI, afɔsɔtam kəwurus yi.»
34 Mosom mamɔkɔ mɔ MARIKI ɛnasom Musa nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ nde
tɔrɔ ta Sinayi.

Tawureta Musa, Buk 4:
Kəlɔm ka aka Yisrayel
Moloku ma kəsɔkəs buk ba Musa ba maŋkəlɛ:
Kəlɔm

Buk ba Kəlɔm boloku marənt ma aka Yisrayel meren wəco maŋkəlɛ (40) nde dətɛgbərɛ ŋactɛn atɔf nŋɛ MARIKI ɛnasɔŋ temer kəsɔŋ ŋa, nŋɛ ŋɔyɔnɛ atɔf ŋa Kanaŋ mɔ. Buk babɔkɔ b'aŋwe «Kəlɔm ka aka Yisrayel» bawo bɔyɔ mopoc mɛrəŋ mmɛ moloku kəlɔm ka arkun aŋɛ ŋanatam kəsutɛnɛ cusuŋka ca Yisrayel dacɔ mɔ (Sora 1 kɔ sora 26). Kəyɛfɛ tokur aŋa acərɛ mes ŋancɛm-cɛmnɛ a Aŋnabi Musa ɛnacicəs buk mbɛ kɔ səbuk maŋkəlɛ səlɔma sa Tawureta Musa: Dəkəcop da Doru, Kəwur ka aka Yisrayel ŋayi Yɛŋən, Sariyɛ s'aLewy, Kəlɔm ka aka Yisrayel, kɔ Sariyɛ Səgbɔkərɛ. Yecicəs yisərka yoloku ti, bawo moloku məcɔkɔ-cɔkɔ ma buk bambɛ moloku cəHebəre: «Kɔ MARIKI oloku Musa: ...» (Kəlɔm 1.1). Tɛntam sɔ kəyi a Musa ecicəs pəlarəm pa buk babɔkɔ, k'atəksɛ sariyɛ s'aSuyif ŋadebɛrɛnɛ tɛlpəs moloku mepic məlɔma teta kəsɔksər ka mes fəp mmɛ Musa encepərɛnɛ doru mɔ. Totubcɛnɛ: Pəncuca kəcɛm-cɛmnɛ a Musa ɛnacicəs moloku pəmɔ Kəlɔm 12.3, nnɔ aŋkor-koru dofum dən mɔ.

Marənt maŋan disrɛ nde dətɛgbərɛ, aka Yisrayel ŋambokɛnɛ kɔ ŋayeŋkər Kanu səbomp ŋacgbɔkərɛ ti pəlarəm. Kəsɔŋ kəŋan kəway, k'antərəs ŋa. Totubcɛnɛ ta mamɔkɔ tɔyɔnɛ ntɛ aka Yisrayel ŋananesɛ mɔ, kɔ ŋambokɛnɛ ntɛ afum aka Kanaŋ ŋananaŋkanɛ kəyɔ sɔkət mɔ (Sora 14.1-4). Teta mes mamɔkɔ, kɔ Kanu kəloku a dɛtɛmp din məlməl da afum ŋandefi a aka Yisrayel ŋadebɛrɛ atɔf nŋɛ MARIKI ɛnadɛrəm kəsɔŋ ŋa mɔ. Musa nkənsərka yati ɔnckɔtɛnɛ fɛ mɛtəksɛ ma MARIKI tɛm fəp pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom kɔ ti mɔ. Ti tɛnasɔŋɛ ta MARIKI owosɛ kəbɛrɛ ka Musa atɔf nŋɛ ɛnaloku kəsɔŋ afum ɔn mɔ. Ali ntɛ afum ŋanayeŋkər Kanu səbomp mɔ, Kanu kənasak fɛ kəkɛkəs ŋa. Ntɛ aterɛnɛ a aYisrayel ŋalɛk wəgbal kəsənc wətəlaŋ Kanu nwɛ ancwe Balam kətolanɛ aka Yisrayel pəlɛc mɔ, kətolanɛ aka Yisrayel pətət gbəcərəm kɔ Kanu kənawosɛ kɔ (Kəlɔm sora 22-24).

Teyer ta buk bambɛ

1-10.11: Moloku ma kəlɔm ka aka Yisrayel, kɔ tɛcəmbər-cəmbər ta saŋka səŋan, yɛbəc ya aloŋnɛ kɔ yopocɛ nyɛ kusuŋka o kusuŋka kənasɔŋ teta kəpus ka tetek toloŋnɛ mɔ.

10.12-25: Marənt ma aka Yisrayel nde dətɛgbərɛ.

26-36: Kəlɔm ka mɛrəŋ kɔ mɛtəksɛ məlɔma ma afum aka Yisrayel. Mamɔkɔ mɛbɛrɛnɛ mewe ma mofo mmɛ aka Yisrayel ŋanacəmbər saŋka mɔ, ntɛ ŋanckɔ atɔf nŋɛ Kanu kənadɛrəm kəsɔŋ ŋa mɔ, kɔ ntɛ anayerəs atɔf ŋaŋɔkɔ mɔ.

Kəlɔm ka aka Yisrayel

Yisrayel kəyi kəŋan nde tɛgbərɛ ta Sinayi

1-10

Kəlɔm kəcɔkɔ-cɔkɔ ka afum cusuŋka ca Yisrayel disrɛ

1 Nde tɛgbərɛ ta Sinayi, nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, tataka təcɔkɔ-cɔkɔ ta ŋɔf ŋa mɛrəŋ, teren ta mɛrəŋ ta kəwur ka aka Yisrayel Misira, kɔ MARIKI oloku Musa:

2 «Nəlɔm kəloŋkanɛ ka afum a Yisrayel dəcor kɔ dəwɔlɔ, nəlɔm səbomp tin tin mewe ma arkun fəp.

3 Məna kɔ Aruna nələm aŋɛ ŋantam kətɔmpər yosutnɛnɛ Yisrayel mɔ,
dəcəgba ca asutɛnɛ, kəyɛfɛ aŋɛ ŋayɔ meren wəco mɛrəŋ haŋ kəcepər ka ti mɔ.
4 Nəndekɔsɔtɔ amar, akiriŋ akin akin a cusuŋka conu.
5 Mənəŋk mewe ma arkun aŋɛ ŋandemar nu mɔ.
Kusuŋka ka Ruben: Elicur wan ka Sedewur.
6 Kusuŋka ka Simeyɔŋ: Selumiyel, wan ka Curisaday.
7 Kusuŋka ka Yuda: Nasɔŋ, wan ka Aminadab.
8 Kusuŋka ka Isakar: Netaneyel, wan ka Cuwar.
9 Kusuŋka ka Sabulon: Eliyab, wan ka Heloŋ.
10 Kusuŋka ka awut a Isifu, kusuŋka ka Efrayim: Elisama, wan ka Amihud.
Kusuŋka ka Manase: Kamaliyel, wan ka Pedacur.
11 Kusuŋka ka Beŋyamin: Abidan, wan ka Kideyoni.
12 Kusuŋka ka Dan: Ahiyeser, wan ka Amisaday.
13 Kusuŋka ka Asɛr: Pakiyel, wan ka Okəraŋ.
14 Kusuŋka ka Kad: Eliyasaf, wan ka Dewel.
15 Kusuŋka ka Naftali: Ahira, wan ka Enan.»
16 Akiriŋ a cusuŋka aŋɛ anayɛk-yɛk kəloŋkanɛ ka Yisrayel dacɔ mɔ, ŋanayɔnɛ
akiriŋ a cəgba ca asutɛnɛ a Yisrayel.
17 Musa kɔ Aruna ŋalɛk afum aŋɛ anamentər mewe maŋan mɔ,
18 kɔ ŋaloŋka aka Yisrayel fəp dɔsɔk dɔcɔkɔ-cɔkɔ da ŋof ŋa mɛrəŋ. Musa kɔ
Aruna ŋacicəs mewe maŋan dəcor kɔ dəwɔlɔ, kɔ ŋalɔm ŋa tin tin, arkun aŋɛ
ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ (20) haŋ ŋacepər ti mɔ.
19 Pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa a pəlɔm ŋa nde dətɛgbərɛ ta Sinayi mɔ.
20 Kɔ kələm kəncop nda kusuŋka ka awut a Ruben wan wəcɔkɔ-cɔkɔ wəka
Yisrayel, kəbənda ka yuruya yɔn, dəcor kɔ dəwɔlɔ, dokom kɔ dokom, palɔm
tin tin mewe ma arkun fəp, aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ haŋ ŋacepər ti, kɔ
aŋɛ ŋantam kətɔmpər yosutnɛnɛ mɔ,
21 arkun aŋɛ ŋanalɔm nde kusuŋka ka Ruben mɔ: Wul wəco maŋkəlɛ kɔ
camət-tin, masar kəcamət (46.500).
22 Kəbənda ka yuruya ya Simeyɔŋ, dəcor kɔ dəwɔlɔ, aŋɛ analɔm tin tin mewe
ma arkun fəp kəyɛfɛ aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ haŋ ŋacepər ti mɔ, arkun
aŋɛ ŋanctam kətɔmpər yosutnɛnɛ mɔ,
23 arkun aŋɛ analɔm nde kusuŋka ka Simeyɔŋ mɔ, ŋanayi afum wul wəco
kəcamət kɔ camət-maŋkəlɛ, masar maas (59.300).
24 Kəbənda ka yuruya ya Kad, dəcor kɔ dəwɔlɔ, k'alɔm mewe ma arkun
aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ haŋ ŋacepər ti, arkun aŋɛ ŋanctam kətɔmpər
yosutnɛnɛ mɔ,
25 aŋɛ analɔm nde kusuŋka ka Kad: Afum wul wəco maŋkəlɛ kɔ kəcamət,
masar camət-tin wəco kəcamət (45.650).
26 Kəbənda ka yuruya ya Yuda, dəcor kɔ dəwɔlɔ, k'alɔm mewe ma arkun
aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ haŋ ŋacepər ti, arkun aŋɛ ŋanctam kətɔmpər
yosutnɛnɛ mɔ,
27 arkun aŋɛ analɔm nde kusuŋka ka Yuda mɔ, ŋanayi afum wul wəco camət-
mɛrəŋ kɔ maŋkəlɛ, masar camət-tin (74.600).
28 Kəbənda ka yuruya ya Isakar, dəcor kɔ dəwɔlɔ k'alɔm mewe ma arkun
aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ haŋ ŋacepər ti, arkun aŋɛ ŋanctam kətɔmpər
yosutnɛnɛ mɔ,
29 arkun aŋɛ analɔm nde kusuŋka ka Isakar, ŋanayi afum wul wəco kəcamət
kɔ maŋkəlɛ, masar maŋkəlɛ (54.400).
30 Kəbənda ka yuruya ya Sabulon, dəcor kɔ dəwɔlɔ k'alɔm mewe ma arkun
aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ, haŋ ŋacepər ti, arkun aŋɛ ŋanctam kətɔmpər
yosutnɛnɛ mɔ,

31 arkun aŋɛ analəm nde kusuŋka ka Sabulon, ŋanayi afum wul wəco
kəcamət kɔ camət-mɛrəŋ, masar maŋkəlɛ (57.400).
32 Kəbənda ka yuruya ya Isifu: Awut aka Efrayim, dəcor kɔ dəwɔlɔ k'alɔm
mewe ma arkun aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ haŋ ŋacepər ti, arkun aŋɛ
ŋanctam kətɔmpər yosutnɛnɛ mɔ,
33 arkun aŋɛ analəm nde kusuŋka ka Efrayim ŋanayi afum wul wəco
maŋkəlɛ, masar kəcamət (40.500).
34 Kəbənda ka yuruya ya Manase, dəcor kɔ dəwɔlɔ k'alɔm mewe ma arkun
aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ haŋ ŋacepər ti, arkun aŋɛ ŋanctam kətɔmpər
yosutnɛnɛ mɔ,
35 arkun aŋɛ analəm nde kusuŋka ka Manase mɔ, ŋanayi afum wul wəco
maas kɔ mɛrəŋ, masar mɛrəŋ (32.200).
36 Kəbənda ka yuruya ya Beŋyamin, dəcor kɔ dəwɔlɔ k'alɔm mewe ma arkun
aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ, haŋ ŋacepər ti, arkun aŋɛ ŋanctam kətɔmpər
yosutnɛnɛ mɔ,
37 analəm nde kusuŋka ka Beŋyamin arkun wul wəco maas kɔ kəcamət,
masar maŋkəlɛ (35.400).
38 Kəbənda ka yuruya ya Dan, dəcor kɔ dəwɔlɔ k'alɔm mewe ma arkun aŋɛ
ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ haŋ ŋacepər ti, kɔ arkun aŋɛ ŋanctam kətɔmpər
yosutnɛnɛ mɔ.
39 Awa, nde kusuŋka ka Dan analəm di arkun wul wəco camət-tin kɔ mɛrəŋ,
masar camət-mɛrəŋ (62.700).
40 Kəbənda ka yuruya ya Asɛr, dəcor kɔ dəwɔlɔ k'alɔm mewe ma arkun
aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ haŋ ŋacepər ti, arkun aŋɛ ŋanctam kətɔmpər
yosutnɛnɛ mɔ,
41 arkun aŋɛ analəm nde kusuŋka ka Asɛr ŋanayi afum wul wəco maŋkəlɛ kɔ
pin, masar kəcamət (41.500).
42 Kɔ kəbənda ka yuruya ya Naftali, dəcor kɔ dəwɔlɔ k'alɔm mewe ma arkun
aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ haŋ ŋacepər ti, arkun aŋɛ ŋactam kətɔmpər
yosutnɛnɛ mɔ,
43 akaŋɛ ŋanalɔm nde kusuŋka ka Naftali ŋanayi afum wul wəco kəcamət kɔ
maas, masar maŋkəlɛ (53.400).
44 Arkun akaŋɛ ŋɔ Musa, Aruna kɔ arkun aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ aŋɛ ŋanayɔnɛ
akiriŋ a cusuŋka ca Yisrayel mɔ, ŋanalɔm, kəlɔ o kəlɔ fum wəkin.
45 Arkun akaŋɛ ŋ'analɔm aka Yisrayel dacɔ, dəwɔlɔ kɔ dəwɔlɔ kəyɛfɛ aŋɛ
ŋanasɔtɔ meren wəco mɛrəŋ haŋ ŋacepər ti, arkun aŋɛ ŋanctam kətɔmpər
yosutnɛnɛ Yisrayel mɔ,
46 arkun aŋɛ analɔm mɔ fəp, ŋanayi afum wul masar camət-tin kɔ maas,
masar kəcamət wəco kəcamət (603.550).

Yɛbəc sona ya aka kusuŋka ka Lewy

47 ALewy teta kusuŋka kəŋan ananɔŋkəl fɛ ŋa kələm ka aka Yisrayel dacɔ.
48 Kɔ MARIKI oloku Musa:
49 «Ta mədenɔŋkəl arkun a kusuŋka ka Lewy kələm kɔ aka Yisrayel.
50 Məna, məkekərɛ aLewy nde dəkiyi da kaŋkəra nkɛ kəmentər danapa da
MARIKI kɔ aka Yisrayel mɔ, kɔ yosumpər-sumpər kɔ ca yəkɔ yeyi di disrɛ mɔ
fəp. Ŋa ŋande ŋacgbaŋnɛ kaŋkəra kaŋkɔ kɔ yosumpər-sumpər ya di, ŋayɔnɛ
akiriŋ a ki, ŋa ŋande ŋackɛl dəkiyi da kaŋkəra dadɔkɔ.
51 K'andecepɛnɛ dəkiyi dosoku-ɛ, aLewy ŋancekəli di. K'aŋkɔ sɔ kəcəmbər
dəkiyi dosoku-ɛ, aLewy ŋaŋlɔ sɔ di. Kɔ fum wəfulus ɔlətərnɛ di-ɛ, mɛnɛ padif
kɔ.
52 Aka Yisrayel fəp nwɛ o nwɛ pəyi saŋka sən disrɛ, ta pəbɔlɛnɛ kɔlər ka kəgba
kɔn k'asutɛnɛ.

53 ALewy ŋande ŋackɛl dəkiyi dosoku ndɛ doŋkump kaŋkəra nkɛ kəmentər
danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel mɔ, ntɛ təŋsəŋɛ ta mɛtɛlɛ ma MARIKI mɛbəp
kəloŋkanɛ ka afum a Yisrayel mɔ, aLewy ŋacbum dəkiyi dosoku da kaŋkəra
kaŋkɔ.»
54 Kɔ aka Yisrayel ŋayɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom Musa mɔ.

2

Tɛcəmbər ta cəbal ca cusuŋka saŋka disrɛ

1 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna:
2 «Aka Yisrayel nwɛ o nwɛ pəcəmɛ kələr kɔn kəsək, tɛnɛpəlɛ ta kəlɔ kɔn dəntɔf.
Ŋacəmɛ ŋatɛfərɛnɛ, ŋacəmbər cəbal cətɛfərɛnɛ, cəkɛl aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ
Kanu.
3 Aŋɛ ŋandekɔcəmɛ ntende dec dɛmpɛ mɔ, ŋaŋdekɔyi kələr ka saŋka sa Yuda
dəntɔf, kəgba k'asutɛnɛ nkɛ o nkɛ, kəyɔ wəkiriŋ wəkin wəka kusuŋka kɔn.
Wəkiriŋ ka kusuŋka ka Yuda: Nasɔŋ, wan ka Aminadab,
4 asutɛnɛ ɔn aŋɛ analɔm mɔ, ŋanabəp wul wəco camət-mɛrəŋ kɔ maŋkəlɛ,
masar camət-tin (74.600).
5 Kusuŋka ka Yuda kəsək, ka Isakar kəŋkɔcəmɛ. Wəkiriŋ ka kusuŋka kəŋan:
Netaneyel, wan ka Cuwar.
6 Asutɛnɛ ɔn aŋɛ analɔm mɔ: Afum wul wəco kəcamət kɔ maŋkəlɛ, masar
maŋkəlɛ (54.400).
7 Kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, kusuŋka ka Sabulon. Wəkiriŋ ka kusuŋka kəŋan: Eliyab,
wan ka Heloŋ.
8 Asutɛnɛ ɔn aŋɛ analɔm mɔ: Afum wul wəco kəcamət kɔ camət-mɛrəŋ,
masar maŋkəlɛ (57.400).
9 Afum akaŋɛ ŋanalɔm kəyi saŋka sa Yuda: Asutɛnɛ wul tasar tin wəco camət-
maas kɔ camət-tin, masar maŋkəlɛ (186.400), asutɛnɛ akakɔ ŋandeyi kiriŋ kəkɔ.
10 Ntende kəca kətɔt ka nde dec dɛmpɛ mɔ, kələr ka saŋka sa Ruben: Wəkiriŋ
kəŋan Elicur, wan ka Sedewur.
11 Asutɛnɛ ɔn aŋɛ analɔm mɔ: Afum wul wəco maŋkəlɛ kɔ camət-tin, masar
kəcamət (46.500).
12 Ŋa kəsək, kusuŋka ka Simeyɔŋ. Wəkiriŋ kəŋan: Selumiyel, wan ka
Curisaday.
13 Asutɛnɛ ɔn aŋɛ analɔm mɔ: Afum wul wəco kəcamət kɔ camət-maŋkəlɛ,
masar maas (59.300).
14 Kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, kusuŋka ka Kadu. Wəkiriŋ kəŋan: Eliyasaf, wan ka
Rehuwel.
15 Asutɛnɛ ɔn aŋɛ analɔm mɔ: Afum wul wəco maŋkəlɛ kɔ kəcamət, masar
camət-tin wəco kəcamət (45.650).
16 Asutɛnɛ aŋɛ analɔm nde saŋka sa Ruben mɔ: Wul tasar tin wəco kəcamət
kɔ pin, masar maŋkəlɛ wəco kəcamət (151.450), asutɛnɛ akakɔ ŋandekɔ
tamɛrəŋ.
17 Kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu ŋosolnɛ ŋa darəŋ kɔ saŋka
sa aLewy ŋayi saŋka dacɔ. Ŋacɛk kəkɔ tɔkɔ ŋaŋkəloŋkanɛ kəndɛ mɔ, nwɛ o nwɛ
kɔ kəgba kɔn, kələr kɔn dəntɔf.
18 Ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kələr ka saŋka sa Efrayim kənayi di, kəgba ka
asutɛnɛ ɔn. Wəkiriŋ ka kusuŋka kəŋan ɛnayɔnɛ Elisama wan ka Amihud.
19 Asutɛnɛ ɔn aŋɛ analɔm mɔ: Afum wul wəco maŋkəlɛ, masar kəcamət
(40.500).
20 Ŋa kəsək kusuŋka ka Manase. Wəkiriŋ kəŋan: Kamaliyel wan ka Pedacur.
21 Asutɛnɛ ɔn aŋɛ analɔm mɔ: Afum wul wəco maas kɔ mɛrəŋ, masar mɛrəŋ
(32.200).

22 Kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, kusuŋka ka Beŋyamin, wəkiriŋ kəŋan: Abidan wan ka Kideyoni.
23 Asutɛnɛ ɔn aŋɛ analɔm mɔ: Afum wul wəco maas kɔ kəcamət, masar maŋkəlɛ (35.400).
24 Asutɛnɛ aŋɛ analɔm saŋka sa Efrayim mɔ, ŋanayi afum wul tasar tin kɔ camət-maas, tasar tin (108.100). Kəgba ka asutɛnɛ kaŋkɔ kəŋkɔ tamaas, ŋayi aLewy tadarəŋ.
25 Ntende kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ mɔ, kɔlər ka saŋka sa Dan, kəgba ka asutɛnɛ ɔn. Wəkiriŋ ka kusuŋka kəŋan: Ahiyeser wan ka Amisaday.
26 Asutɛnɛ ɔn aŋɛ analɔm mɔ: Afum wul wəco camət-tin kɔ mɛrəŋ, masar camət-mɛrəŋ (62.700).
27 Kusuŋka ka Asɛr, aŋɛ ŋancəmbər saŋka səŋan kusuŋka ka Dan kəsək mɔ ŋader. Wəkiriŋ kəŋan: Pakiyel wan ka Okəraŋ.
28 Asutɛnɛ aŋɛ analɔm mɔ: Afum wul wəco maŋkəlɛ kɔ pin, masar kəcamət (41.500).
29 Kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, kusuŋka ka Naftali. Wəkiriŋ ka kusuŋka kəŋan: Ahira wan ka Enan.
30 Asutɛnɛ aŋɛ analɔm mɔ: Afum wul wəco kəcamət kɔ maas, masar maŋkəlɛ (53.400).
31 Asutɛnɛ aŋɛ analɔm saŋka sa Dan mɔ: Afum wul tasar tin wəco kəcamət kɔ camət-mɛrəŋ, masar camət-tin (157.600). Ŋandekɔ tɛlpəs kɔ kɔlər kəŋan.»
32 Afum akaŋɛ ŋanalɔm Yisrayel, dəwɔlɔ kɔ dəwɔlɔ. Akakɔ analɔm cəgba ca asutɛnɛ dəsaŋka disrɛ mɔ, ŋanabəp wul masar camət-tin kɔ maas, masar kəcamət wəco kəcamət (603.550).
33 Analɔm fɛ aLewy aYisrayel dacɔ, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.
34 Kɔ aYisrayel ŋayɔ tɔkɔ MARIKI ɛnaloku Musa mɔ. Tatɔkɔ tɔ ŋanaloŋkanɛ aŋɛ o aŋɛ kɔ kɔlər kəŋan. Tatɔkɔ tɔ ŋanckɔ aŋɛ o aŋɛ kɔ kor kəŋan kɔlɔ kəŋan disrɛ.

3

Yɛbəc ya kusuŋka k'aLewy

1 Mewe ma awut a Aruna kɔ Musa mɔ mamɛ dɔsɔk ndɛ MARIKI olok-lokər Musa nde tɔrɔ ta Sinayi mɔ.
2 Mewe ma awut arkun a Aruna mɔ mamɛ: Coco Nadab, tɔŋɔ Abihu, sama Elasar, baki Itamar.
3 Mewe ma awut arkun a Aruna mɔ mamɔkɔ, aloŋnɛ aŋɛ ŋanasɔtɔ kəbɔy, akaŋɛ ŋanawurɛ kəyɔnɛ ka akiriŋ a yɛbəc ya Kanu.
4 Nadab kɔ Abihu ŋanasɔtɔ fɛ awut ntɛ ŋanafi nde tɛgbərɛ ta Sinayi MARIKI fər kiriŋ mɔ, bawo ŋanakɛrɛ kɔ nɛnc dɔtɔtesɛ ndɛ ɛnatɔsom ŋa kəkɛrɛ kɔ mɔ. Kəfi kəŋan kənasɔŋɛ Elasar kɔ Itamar ŋayɔnɛ oŋ akiriŋ a aloŋnɛ kas kəŋan Aruna kəsək.
5 Kɔ MARIKI oloku Musa:
6 «Məkɛrɛ kusuŋka k'aLewy, məsɔŋ ŋa Aruna wəloŋnɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋacmar kɔ mɔ.
7 Ŋacəmɛ yɛbəc yɔn kɔ kəloŋkanɛ ka Yisrayel fəp nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu. Ŋa ŋadekɔ ŋacbəc yɛbəc ya nde dəkiyi dosoku.
8 Ŋa ŋandekɔyɔnɛ abum a yosumpər-sumpər ya nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, ŋacəmɛ sɔ yɛbəc ya aka Yisrayel. Ŋa ŋandekɔcəmɛ yɛbəc ya nde dəkiyi dosoku.
9 Məsɔŋ aLewy, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋacmar Aruna kɔ awut ɔn arkun yɛbəc, tewe t'aka Yisrayel mɔ.
10 Mədəs Aruna kɔ awut ɔn arkun kəyɔnɛ ka akiriŋ a yɛbəc ya Kanu. Kɔ fum wəcuru ɔlətərnɛ kəyɔ yɛbəc ya aloŋnɛ-ɛ, mɛnɛ padif kɔ.»

11 Kɔ MARIKI oloku Musa:
12 «Ina, ilɛk aLewy aYisrayel dacɔ dəkəcəmɛ da awut acɔkɔ-cɔkɔ a aran aYisrayel fəp. ALewy, akemi ŋɔ.
13 Bawo awut acɔkɔ-cɔkɔ fəp, akemi ŋɔ. Dəsək ndɛ inasut awut acɔkɔ-cɔkɔ Misira mɔ, k'impusnɛnɛ awut acɔkɔ-cɔkɔ a Yisrayel fəp, kəlɛk wəkom wəcɔkɔ-cɔkɔ nwɛ o nwɛ wəka fum kəbəp ka wəka pɔcɔl.»

Kələm kəcɔkɔ-cɔkɔ ka aka kusuŋka ka aLewy

14 Nde tɛgbərɛ ta Sinayi, kɔ MARIKI oloku Musa:
15 «Məlɔm awut a Lewy dəwəlɔ kɔ dəcor, məlɔm arkun kəlɛk aŋɛ ŋasɔtɔ ŋof ŋin haŋ ŋacepər ti mɔ.»
16 Kɔ Musa ɔlɔm ŋa pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom kɔ ti mɔ.
17 Mewe ma awut a Lewy mɔ mamɛ: Kerson, Kehat kɔ Merari.
18 Mewe ma awut a Kerson mɔ mamɛ dəcor: Libini kɔ Simeyi.
19 Awut a Kehat dəcor: Amram, Yicahar, Hebərɔŋ kɔ Usiyɛl.
20 Awut a Merari dəcor: Mali kɔ Musi. Cor ca aLewy cɔ cacɔkɔ dəwəlɔ.
21 Kerson ɔyɔnɛ wətem ka aka kor ka Libini kɔ kor ka Simeyi. Cor ca Kerson cɔ.
22 Afum aŋɛ analɔm ŋa dacɔ mɔ, arkun aŋɛ analɔm kəyɛfɛ aŋɛ ŋanasɔtɔ ŋof ŋin haŋ ŋacepər ti mɔ, ŋanabəp afum wul camət-mɛrəŋ, masar kəcamət (7.500).
23 Cor ca Kerson ŋancndɛ nde dəkiyi dosoku tadarəŋ ntende dec dɛŋkalɛ mɔ.
24 Wəkiriŋ ka cor ca Kerson: Eliyasaf, wan ka Layɛl.
25 Ntɛ tɔyɔnɛ ta aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ, awut a Kerson ŋanatɔmpər kəcəmbər-cəmbər ka mes ma dəkiyi dosoku fəp: Kəyɛfɛ aŋgbancan kəkɔ kəloto kəkumpɛ, kəbəp kəloto kəkəŋkɛ nkɛ kəyi nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ,
26 cəloto ca saŋka kɔ kəloto kəŋɛrɛ dəkəbɛrɛ da saŋka, dəkiyi dosoku fəp kɔ tetek toloŋnɛ panɔŋkərɛ yi bənda yɔkɔ aŋsektɛ ca yayɔkɔ mɔ.
27 Aka Kehat: Kor ka Amram, ka Yicahar, ka Hebərɔŋ kɔ ka Usiyɛl. Kehat ɔyɔnɛ wəkiriŋ kəŋan.
28 Ntɛ analɔm arkun fəp kəyɛfɛ ka akɔ ŋanasɔtɔ ŋof ŋin haŋ ŋacepər ti mɔ, ŋanabəp wul camət-maas, masar camət-tin (8.600). Ŋa ŋanatɔmpər teta ca yɔkɔ yɛnayi aŋgbip ŋosoku disrɛ mɔ.
29 Kor ka awut a Kehat ŋa ŋancndɛ nde kəca kətət ka dəkiyi dosoku.
30 Wəkiriŋ ka wɔlɔ wa cor ca aka Kehat: Elicafan wan ka Usiyɛl.
31 Ŋa ŋanatɔmpər teta kaŋkəra ka Danapa da Kanu kɔ aka Yisrayel, amɛsa, pɛdɛtɛ səlamp, metek moloŋnɛ, yosumpər-sumpər ya deŋgbip nyɛ ambəcɛ di mɔ fəp, kɔ kəloto kəkəŋkɛ. Ŋa ŋanatɔmpər sɔ yɛbəc fəp ya ca yayɔkɔ.
32 Wəbɛ ka akiriŋ a cor ca aka Lewy: Elasar wan wərkun ka wəloŋnɛ Aruna. Nkɔn ɔncmɔmən aŋɛ ŋanatɔmpər yɛbəc ya deŋgbip mɔ.
33 Merari ɔyɔnɛ wətem ka aka kor ka Mali kɔ ka Musi. Cor mɛrəŋ cɔ ɔyɔ: Kor ka Mali kɔ ka Musi.
34 Ntɛ analɔm arkun dacɔ aŋɛ ŋanasɔtɔ kəyɛfɛ ŋof ŋin haŋ ŋacepər ti mɔ, anasɔtɔ wul camət-tin, masar mɛrəŋ (6.200).
35 Wəkiriŋ ka aka kor ka Merari ɛnayɔnɛ Curiyel wan ka Abihayil. Ŋa ŋancndɛ kəca kəmeriya ka dəkiyi dosoku.
36 Awut a Merari ŋanatɔmpər teta fərɛm fa dəkiyi dosoku, mogbu kɔ gbat-gbata kɔ yɛcəmɛnɛ ya aŋgbancan kɔ ca yɔkɔ ancbəcɛ di mɔ,
37 mogbu ma saŋka haŋ panɔŋkər kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi, cəgbo ca ŋi kɔ bənda.
38 Musa, Aruna kɔ awut ɔn arkun, ŋa ŋandɛ dəkiyi dosoku tekiriŋ ntende dec dɛmpɛ mɔ, aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu tekiriŋ. Ŋa ŋatɔmpər teta yɛbəc ya aŋgbip ŋosoku. Fum wəcuru nwɛ o nwɛ ɔŋlətərnɛ ŋi mɔ, mɛnɛ padif kɔ.

39 ALewy aŋɛ Musa kɔ Aruna ŋanaləm pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ŋa ti mɔ,
arkun fəp dəcor aŋɛ ŋanasɔtɔ ŋof ŋin haŋ ŋacepər ti mɔ, ŋanabəp wul wəco
mɛrəŋ kɔ mɛrəŋ (22.000).

Kəwurus ka awut acɔkɔ-cɔkɔ

40 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məlɔm arkun acɔkɔ-cɔkɔ fəp aYisrayel dacɔ,
kəyɛfɛ aŋɛ ŋasɔtɔ ŋof ŋin haŋ ŋacepər ti mɔ, məlɔm ŋa məcic mewe maŋan.
41 MARIKI iyɔnɛ. Məlɛk em aLewy dəkəcəmɛ da awut acɔkɔ-cɔkɔ aka
Yisrayel, yɔcɔl yaŋan yi sɔ yɔyɔnɛ yɔcɔl yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya aka Yisrayel.»
42 Kɔ Musa ɔlɔm awut acɔkɔ-cɔkɔ a Yisrayel fəp pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom
kɔ ti mɔ.
43 Arkun acɔkɔ-cɔkɔ aŋɛ analɔm ŋa dacɔ mɔ fəp, mewe ma aŋɛ ŋanasɔtɔ ŋof
ŋin haŋ ŋacepər ti mɔ, ŋanabəp wul wəco mɛrəŋ kɔ mɛrəŋ, masar mɛrəŋ wəco
camət-mɛrəŋ kɔ maas (22.273).
44 Kɔ MARIKI oloku Musa:
45 «Məlɛk aLewy dəkəcəmɛ da awut acɔkɔ-cɔkɔ a Yisrayel. Məlɛk sɔ yɔcɔl ya
aLewy dəkəcəmɛ da yɔcɔl ya Yisrayel. ALewy, akemi ŋɔ ŋayɔnɛ. MARIKI iyɔnɛ.
46 Afum masar mɛrəŋ wəco camət-mɛrəŋ kɔ maas (273) ŋancepərər kələm ka
aLewy. Mɛnɛ pawurus ŋa,
47 məwer nwɛ o nwɛ pəsam gbeti kəcamət, potubucɛ pa nde aŋgbip ŋosoku,
mpɛ o mpɛ kəram wəco.
48 Məsɔŋ pəsam papɔkɔ Aruna kɔ awut ɔn, teta kəway ka kəwurus ka kələm
ka aLewy akɔ kəncepərər mɔ.»
49 Kɔ Musa ewerəs gbeti babɔkɔ, kəwurus ka afum akɔ ŋanacepərər dɛlay da
aLewy mɔ.
50 Kɔ Musa ɛlɛk gbeti ba awut acɔkɔ-cɔkɔ aYisrayel: Pəsam gbəleŋ wul win,
masar maas wəco camət-tin kɔ kəcamət (1.365), pəmɔ potubuc pa nde aŋgbip
ŋosoku.
51 Kɔ Musa ɔsɔŋ gbeti babɔkɔ ɛnawerəs mɔ Aruna kɔ awut ɔn arkun pəmɔ
tɔkɔ MARIKI ɛnasom kɔ ti mɔ.

4

Yɛbəc ya cor ca kusuŋka ka aLewy

Yuruya ya Kehat

1 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna:
2 «Məlɔm aKehat arkun aLewy dacɔ, dəcor kɔ dəwɔlɔ,
3 kəyɛfɛ aŋɛ ŋasɔtɔ meren wəco maas kəbəp ka meren wəco kəcamət mɔ (30-
50), aŋɛ o aŋɛ ŋantam kəbəc tɛbəc tɔlɔma nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ.
4 Awa, yɛbəc ya yuruya ya Kehat nde d'aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu yɔ nyɛ:
Ŋa ŋatɔmpər teta ca yosoku nyɛ ampusɛ MARIKI mɔ.
5 Kɔ aYisrayel ŋandecepɛ-ɛ, Aruna kɔ awut ɔn arkun ŋanuŋkɛnɛ ŋader ŋaliŋ
kəloto kəkəŋkɛ, ŋagbəpər kaŋkəra nkɛ kəmentər danapa da MARIKI kɔ aka
Yisrayel mɔ.
6 Ŋadeŋər ki kəroŋ kəloto ka akata ŋa antempeli, kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ ŋaperi ki
kəroŋ kəloto ka alom ŋa məntambɛnc.
7 Ŋaperi kəloto ka alom ŋa məntambɛnc amɛsa ŋa cəcom cəloŋnɛ kəroŋ,
ŋacəmbər ki kəroŋ pəlet, məmbəl, mapan kɔ məpət moloŋnɛnɛ wɛn.
Ŋaccəmbər di cəcom ncɛ pəmar pacsəŋ im tɛm fəp mɔ.
8 Ŋakumpɛ yayɔkɔ fəp kəloto ka alom ŋeyim ŋadeŋər ki kəloto ka akata ŋa
antempeli, kɔ telip-ɛ, ŋasor ki cəgbo cəlɛkɛ ca ki.

9 Ŋalɛk kəloto ka alom ŋa məntambɛnc ŋakumpɛ pɛdɛtɛ səlamp kɔ səlamp sa pi kəyɛfɛ macaŋk, map mɛkayɛ meken kɔ yɛbɛrɛ ya moro mmɛ ambəcɛ dəndo aŋgbancan mɔ.
10 Ŋakumpɛ ca yayɔkɔ kəloto ka akata ŋa antempeli, ŋadɛtər ki cəgbo mɛrəŋ.
11 Ŋaperi kəloto ka alom ŋa məntambɛnc tetek toloŋnɛ ta kɛma, ŋakumpɛ ki akata ŋa antempeli, ŋadɛtɛ yi cəgbo cəkɔ aŋsor cəlɛkɛ ca kaŋkəra mɔ.
12 Ŋalɛk yosumpər-sumpər yɔkɔ ambəcɛ dəndo deŋgbip mɔ fəp, ŋanɛpsərɛ yi kəloto ka alom ŋa məntambɛnc, ŋakumpɛ yi akata ŋa antempeli, ŋadɛt yi dəcəgbo mɛrəŋ.
13 Ŋacliŋ kəbof ka dənɛnc tetek pɔcɔfɛ MARIKI suray, kɔ ŋalip-ɛ, ŋaperi kəloto ka alom ŋa məntambɛnc tetek toloŋnɛ kəroŋ.
14 Ŋadeŋ yosumpər-sumpər yayɔkɔ ambəcɛ di mɔ fəp, kəlɛk carərə, bak, pel kɔ səpɔt səpɔŋ, yosumpər-sumpər ya tetek toloŋnɛ fəp, ŋakumpɛ yi akata ŋa antempeli. Kɔ telip-ɛ, ŋasor cəgbo cəlɛkɛ ca ki.
15 Kɔ ŋayɛfɛ kəcepɛ-ɛ, Aruna kɔ awut ɔn arkun ŋader kəgbəpər aŋgbip ŋosoku kɔ yosumpər-sumpər ya di fəp, awut a Kehat ŋader ŋalɛk aŋgbip ŋosoku, mba ta ŋagbuŋɛnɛ ŋi de, ntɛ təŋsəŋɛ ta ŋafi mɔ. Yɛbəc ya awut a Kehat yɔ yayɔkɔ nde d'aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.
16 Elasar wan wərkun wəka Aruna wəloŋnɛ, nkɔn ɔtɔmpər kəmɔmən ka moro ma səlamp, suray səbotu ambɔnc, mɛŋgbɛn mmɛ aŋloŋnɛ MARIKI tɛm o tɛm mɔ, kɔ moro məbɔy. Nkɔn ɔtɔmpər kəbum ka dəkiyi dosoku kɔ daka dɔkɔ deyi di disrɛ mɔ fəp, kɔ yosumpər-sumpər ya dəndo aŋgbip ŋosoku.»
17 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna:
18 «Ta nəcopər kusuŋka ka aLewy cor ca Kehat.
19 Nəyɔnɛ ŋa tatɔkɔ, təŋsəŋɛ ŋa kətɔfi kɔ ŋandekɔ kəlɔtərnɛ kəgbuŋsərɛnɛ ca yosoku nyɛ ampusɛ MARIKI mɔ. Aruna kɔ awut ɔn arkun ŋander ŋacəmbər nwɛ o nwɛ yɛbəc yɔn gbəcərəm kɔ ca yɔkɔ pəmar wəkayi pəsarɛ mɔ.
20 Ta ŋabɛrɛ sona deŋgbip ŋosoku ali tɛm tepic kəmɔmən ka ca yopus. Kɔ ŋayɔ ti-ɛ, ŋaŋfi.»

Yuruya ya Kerson

21 Kɔ MARIKI oloku Musa:
22 «Məlɔm sɔ awut arkun a Kerson, dəwɔlɔ kɔ dəcor
23 kəyɛfɛ aŋɛ ŋasɔtɔ meren wəco maas kəbəp ka meren wəco kəcamət mɔ (30-50), aŋɛ o aŋɛ ŋantam kəbəc yɛbəc yɔlɔma nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ.
24 Yɛbəc ya kor ka Kerson yɔ yayɛ:
25 Ŋa ŋantɔmpər cəloto cəŋɛrɛ ca dəkəyi dosoku kɔ ca aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, kəloto kəkumpɛ ka ŋi kɔ akata ŋa antempeli ŋɔkɔ andeŋər ki kəroŋ, kɔ kəloto kəkumpɛ kəŋkɔ kəyi dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ.
26 Cəloto cəŋɛrɛ saŋka kɔ kəloto kəŋkɔ kəyi nde dəkəbɛrɛ da saŋka mɔ, dəkiyi dosoku fəp haŋ panɔŋkər kɔ tetek toloŋnɛ, bənda ya saŋka kɔ yosumpər-sumpər ya di, ŋa ŋatɔmpər yɛbəc yayɔkɔ fəp.
27 Kəsom ka Aruna kɔ awut ɔn arkun kɔ yuruya ya Kerson yɔ ŋande ŋacbəc, ntɛ təyɔnɛ yɛsarɛ kɔ yɛbəc mɔ, yuruya ya Kerson yende yoloku ŋa təkɔ pəmar ŋa kətɔmpər, təkɔ pəmar ŋabəc mɔ.
28 Tatɔkɔ təyɔnɛ yɛbəc ya kor ka Kerson nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, Itamar wan wərkun wəka Aruna wəloŋnɛ pəcməmən yɛbəc yaŋan.»

Yuruya ya Merari

29 MARIKI pəcloku Musa: «Məlɔm arkun a yuruya ya Merari dəcor kɔ dəwɔlɔ,
30 kəyɛfɛ aŋɛ ŋasɔtɔ meren wəco maas kəbəp ka meren wəco kəcamət mɔ (30-50), aŋɛ o aŋɛ ŋantam kəbəc yɛbəc ya nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ.

31 Yɛbəc nyɛ yɔyɔnɛ yaŋan, ŋade ŋacgbaŋnɛ ca fəp ya aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu: Fərɛm fa dəkiyi dosoku, cəgbo, mogbu kɔ yɛcəmɛnɛ ya di,
32 mogbu maməkɔ mɛŋkɛl saŋka mɔ kɔ yɛcəmɛnɛ ya mi, cəgbo kɔ bənda, yosumpər-sumpər fəp kɔ ca yɔkɔ yɔyɔnɛ yɛbəcɛ ya yi mɔ fəp. Aloŋnɛ ŋaləmər ŋa tin tin mewe ma ca yɔkɔ pəmar ŋa kətɔmpər mɔ fəp.
33 Tatɔkɔ tɔyɔnɛ yɛbəc ya kor ka Merari, yɛbəc yaŋan nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu fəp, Itamar wan wərkun wəka Aruna wəloŋnɛ pəcməmən yi.»
34 Musa, Aruna kɔ akiriŋ a kəloŋkanɛ ka afum a Yisrayel ŋaləm arkun a kor ka Kehat dəcor kɔ dəwɔlɔ,
35 aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco maas kəbəp ka meren wəco kəcamət mɔ (30-50),
aŋɛ o aŋɛ ŋantam kəbəc yɛbəc yɔləma nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ.
36 Afum aŋɛ analəm ŋa dacɔ dəcor mɔ, ŋanayi wul mɛrəŋ, masar camət-mɛrəŋ wəco kəcamət (2.750).
37 Afum akaŋɛ ŋanaləm kor ka Kehat dacɔ, afum akɔ ŋancbəc nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ. Musa kɔ Aruna ŋaləm ŋa kəsom ka MARIKI disrɛ.
38 Arkun aŋɛ analəm awut a Kerson dacɔ dəcor kɔ dəwɔlɔ mɔ,
39 aŋɛ ŋasɔtɔ meren wəco maas kəbəp ka meren wəco kəcamət mɔ, aŋɛ o aŋɛ ŋantam kəbəc yɛbəc yɔləma nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ,
40 arkun aŋɛ analəm ŋa dacɔ dəcor kɔ dəwɔlɔ mɔ, ŋanayi wul mɛrəŋ, masar camət-tin wəco maas (2.630).
41 Afum akaŋɛ ŋanaləm kor ka Kerson dacɔ, arkun akɔ ŋancbəc nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ. Musa kɔ Aruna ŋaləm ŋa kəsom ka MARIKI disrɛ.
42 Arkun aŋɛ analəm nde kor ka Merari dəcor kɔ dəwɔlɔ mɔ,
43 aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco maas haŋ meren wəco kəcamət mɔ, afum aŋɛ ŋancbəc nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ,
44 aŋɛ analəm ŋa dacɔ dəcor mɔ, ŋanabəp wul maas, masar mɛrəŋ (3.200).
45 Afum akaŋɛ ŋanaləm awut arkun a Merari dacɔ. Musa kɔ Aruna ŋaləm ŋa kəsom ka MARIKI disrɛ.
46 ALewy aŋɛ Musa, Aruna kɔ akiriŋ aYisrayel ŋanaləm dəcor kɔ dəwɔlɔ mɔ,
47 aŋɛ ŋanasɔtɔ meren wəco maas haŋ kəbəp meren wəco kəcamət mɔ, afum aŋɛ ŋanctam kəbəc kɔ kəsarɛ nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu,
48 aŋɛ analəm ŋa dacɔ mɔ fəp, ŋanabəp afum wul camət-maas, masar kəcamət kɔ wəco camət-maas (8.580).
49 K'aləm ŋa pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom Musa, pəcmentər nwɛ o nwɛ yɛbəc yɔn. K'aləm ŋa kəsom ka MARIKI disrɛ.

5

Kəwurɛ ka afum atɔsɔk dəsaŋka

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Məsom aka Yisrayel, ŋawurɛ afum aŋɛ ŋayɔ docu dɛcalərnɛ da akata mɔ fəp saŋka səŋan disrɛ, ŋawurɛ sɔ nwɛ o nwɛ ɔyɔ docu dəkəsɔtɛ dən dɛcgbələr domun, ŋawurɛ sɔ nwɛ o nwɛ ɔtɔsɔk teta defi mɔ.
3 Pəyɔnɛ wərkun, pəyɔnɛ wəran nəwurɛ kɔ saŋka disrɛ ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ŋayik-yikəs saŋka səŋan nde iyi ŋa dacɔ mɔ.»
4 Kɔ aka Yisrayel ŋayɔ tatɔkɔ, ŋawurɛ atɔsɔk dəsaŋka. Kɔ aYisrayel ŋayɔ tɔkɔ MARIKI ɛnaloku Musa mɔ.

Kəcɛŋ teta mes mɛlɛc kɔ kəlompəs ka mi

5 Kɔ MARIKI osom Musa:
6 «Məloku aYisrayel: Kɔ wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəran enciya wəkos fum kiciya nkɛ kəyɔnɛ kəgbɛkəl ka MARIKI mɔ, fum wəkakɔ ɛŋsarɛ kiciya nnɔ MARIKI eyi mɔ.

7 Pəcɛŋ gbasŋa kiciya kɔn, pəsɔŋ kəway ka paka papɔkɔ məlməl, a pədeŋər
sɔ alamali nŋɛ wəloŋnɛ omboncər kɔ mɔ, pasɔŋ kəway kɔ alamali wəkɔ anciya
mɔ teta kəlompəs ka kiciya.
8 Kɔ tɔyɔnɛ fum wəkakɔ enciya mɔ efi, mba ta ɔyɔ wəkomɛnɛ wəgbəcɛnɛ nwɛ
antam kəsɔŋ daka dolompsɛ da kiciya kɔn mɔ-ɛ, wəloŋnɛ pəmar pasɔŋ daka
dadɔkɔ pətubucnɛ kəsɔŋ di ina MARIKI, wəciya pəkɛrɛ aŋkesiya ŋorkun teta
kəloŋnɛ ka kəlompəs ka kiciya. Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs kɔ kiciya kɔn.
9 Mpɛ o mpɛ ambelər yoloŋnɛ ya aka Yisrayel mɔ, wəloŋnɛ wəkɔ aŋkɛrɛ
poloŋnɛ papɔkɔ mɔ, ɔyɔ pi.
10 Ca yopus nyɛ aŋkɛrɛ MARIKI mɔ, wəloŋnɛ ɔyɔ yi.»

Wəran nwɛ aŋkəkcɛ teta dalakɔ mɔ

11 Kɔ MARIKI oloku Musa:
12 «Məloku aYisrayel, məloku ŋa: Kɔ wərkun ɔyɔ wəran nwɛ ɔŋyɔ kɔ
cəmpənpən, ta ɔsɔkɛ kɔ mɔ,
13 kɔ wərkun wələma ɛfəntərər wəran wəkakɔ ta wos ɛncərɛ ti, wəran wəkakɔ
eyik-yikəsnɛ kəgbɔpnɛ disrɛ, ta fum o fum ɔyɔnɛ ti sede, ta fum o fum osumpər
kɔ tɔyɔ tatɔkɔ disrɛ,
14 k'ɔyɔnɛ ti kəraca, k'ɔyɔnɛ wəran kɔn kəraca, kɔ tɔyɔnɛ kance kɔ, kɔ tɔyɔnɛ
kəraca nkɛ ɔyɔnɛ wəran kɔn mɔ yem yɔ-ɛ,
15 awa wərkun wəkakɔ pəkekərɛ wəran kɔn ndena wəloŋnɛ kɔ kəmbefe ka
mɛŋgbɛn ma ɔrs kilo kəmaas, ta pəloŋər ki moro, ta pədeŋər sɔ suray, bawo
kəloŋnɛ teta kəraca kɔ, kəloŋnɛ nkɛ kəcɛm-cɛməs kiciya nkɛ kəncepər mɔ.
16 Wəloŋnɛ pəcəmbər wəran wəkakɔ MARIKI fɔr kiriŋ.
17 Wəloŋnɛ pəlɛk domun dopus dətɔbɔl. Wəloŋnɛ pəwɛt kəbof dəntɔf ka
dəndo dəkiyi dosoku, pəbɛr ki domun dadɔkɔ disrɛ.
18 Wəloŋnɛ pəcəmbər wəran wəkakɔ MARIKI fɔr kiriŋ, pəperi kɔ cəfon, pəbɛr
kɔ dəwaca poloŋnɛ pa mɛŋgbɛn pa kəraca papɔkɔ pɛcɛm-cɛməsɛ, wəloŋnɛ nkɔn
pətɔmpər domun dodokət da kətolanɛ pəlɛc.
19 Wəloŋnɛ pəloku wəran wəkakɔ kədɛrəm: ‹Kɔ tɔyɔnɛ nəfəntərɛ fɛ kɔ wərkun
nwɛ o nwɛ, ntɛ məlɔ mɔ, məŋgbɔpnɛ fɛ wos əm məyik-yikəsnɛ-ɛ, domun
dodokət da kətolanɛ pəlɛc dandɛ dɔfɔyɔ'm tɔləm o tɔləm tɛlɛc.
20 Mba kɔ tɔyɔnɛ, ntɛ məlɔ mɔ, məŋgbɔpnɛ kɔ nəfəntərɛ kɔ wərkun wəcuru,
kɔ tɔsɔŋ'am kətɔsɔk-ɛ,›
21 wəloŋnɛ pəloku wəran wəkakɔ kədɛrəm, pəloku wəran: ‹MARIKI
pəpoc'am pəlɛc afum am dacɔ, MARIKI pəsumpər əm dokombəra, pəyams'am
kəkom,
22 domun dandɛ dɔŋsɔŋ pəlɛc mɔ, dosumpər əm dokombəra dɛyams'am
kəkom.› Wəran pəloku: ‹Iwosɛ, teyi tatɔkɔ!›
23 Wəloŋnɛ pəcic kətolanɛ pəlɛc kaŋkɔ dəwalakɛ kəroŋ, k'elip-ɛ, pənimɛ
yecicəs yayɔkɔ domun dodokət da kətolanɛ pəlɛc dadɔkɔ.
24 Pəsɔŋ wəran domun dadɔkɔ pəmun di, dotor kɔ dəkor dɔsɔŋ kɔ pəlɛc.
25 Wəloŋnɛ pəbaŋər wəran nwɛ poloŋnɛ pa mɛŋgbɛn pa kəraca. Wəloŋnɛ
pətubucnɛ kəsɔŋ yi MARIKI a pədekekərɛ nde dətetek poloŋnɛ.
26 Wəloŋnɛ pəwɛt aŋkulma katin ŋa poloŋnɛ pa mɛŋgbɛn teta kəcɛm-cɛməs,
pəcɔfɛ pi MARIKI nde tetek toloŋnɛ kəroŋ, kɔ tencepər-ɛ, a pədesɔŋ wəran
domun dadɔkɔ kəmun.
27 Kɔ wəran elip kəmun domun dadɔkɔ, tɔyɔnɛ eyik-yikəsnɛ kəgbɔpnɛ disrɛ,
ŋafəntərɛ kɔ wərkun wəcuru-ɛ, domun dadɔkɔ dontor kɔ dəkor dɔsɔŋ kɔ pəlɛc,
dosumpər kɔ dokombəra, dɛyamsɛ kɔ kəkom. Wəran nwɛ pəsɔtɔ pəlɛc awɛnc
aŋa dacɔ.

28 Mba kɔ tɔyɔnɛ wəran nwɛ eyik-yikəsnɛ fɛ-ɛ, wəran wəsoku ɔfɔ, yem
y'ambonccɛ kɔ, endekom pəsɔtɔ yuruya.
29 Sariyɛ sasɔkɔ səyɔnɛ sa kəraca, kɔ wəran ɔlɔ, pəkafəlɛ pəgbɔpnɛ ŋafəntərɛ
kɔ wərkun wəcuru-ɛ,
30 sariyɛ sasɔkɔ səŋkɔt sɔ nnɔ wərkun nwɛ ɔŋyɔnɛ wəran kɔn kəraca yem
disrɛ mɔ. Kɔ wərkun eŋkekərɛ wəran kɔn MARIKI fɔr kiriŋ, wəloŋnɛ pəyɔ
wəran sariyɛ saŋsɛ fəp.
31 Kiciya nkɛ o nkɛ kəyi fɛ wərkun, mba wəran ɛsarɛ kiciya kɔn, kɔ tɔyɔnɛ a
kance kɔ-ɛ.»

6

Sariyɛ sa wədɛrəm kəŋɛrnɛ

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Məloku aka Yisrayel, məloku ŋa: Kɔ wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəran,
ɛndɛrəm kəpusnɛ kəsɔŋnɛ ina MARIKI-ɛ, kədɛrəm ka kəŋɛrnɛ kɔ,
3 ta fum wəkakɔ pəmun sɔ wɛn kɔ yomunəs ya maŋkɔntɔ, ta pəmun
məncɔncɔ ma yokom ya wɛn, ta pədi yowosu ya yokom ya wi
4 mata məkɔ eŋyi kəŋɛrnɛ disrɛ mɔ fəp, ta pədi paka mpɛ o mpɛ pɛŋyɛfɛ
dəwɛn mɔ, kəyɛfɛ mɛŋgbɛn* ma wi haŋ abomba ŋa wi.
5 Mata məkɔ ɛndɛrəm kəyi kəŋɛrnɛ disrɛ teta MARIKI mɔ fəp, ta pafon kɔ
domp haŋ tɛm ta kəpusnɛ kɔn telip. Ɔyɔnɛ fum wəcempi, pəsak cəfon cɔn
cəpoŋ yɛŋən.
6 Mata mamɔkɔ ɛndɛrəm kəŋɛrnɛ teta MARIKI mɔ disrɛ, ta pəlɔtərnɛ wəfi,
7 tɔyɔnɛ kəbel ka kas, ka kɛrɛ, ka wɛnc wərkun, ka wəkirɛ kɔn ta tɔsɔŋɛ kɔ
kətɔsɔk, bawo docoku dɔn domp dementər a wəŋɛrnɛ wəka Kanu ɔyɔnɛ.
8 Mata məkɔ eŋyi kəŋɛrnɛ disrɛ mɔ fəp, wəpusnɛ wəka MARIKI ɔyɔnɛ.
9 Kɔ tɔyɔnɛ fum pəfi kɔ kəsək gbəncana babɔkɔ, tɔsɔŋɛ kɔ kələsər kədɛrəm kɔn
ka kəŋɛrnɛ-ɛ pəfonnɛ sɔ dɔsɔk dɔn da kəsɔkəsnɛ, tataka ta camət-mɛrəŋ.
10 Tataka ta camət-maas pəkɛrɛ mɔpay mɛrəŋ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti ntantoriya
mɛrəŋ wəloŋnɛ nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.
11 Wəloŋnɛ pəloŋnɛ pin teta kəloŋnɛ ka kiciya, pəloŋnɛ pɔkɔ teta poloŋnɛ mpɛ
ancɔfɛ MARIKI mɔ, pətubucnɛ kəsɔkəs kɔ kətɔsɔk kɔn teta kəgbuŋɛnɛ ka wəfi.
Dɔsɔk dadɔkɔ, pəgbɔkərɛ sɔ kəpusnɛ domp.
12 Wəkayi pəgbɔkərɛ sɔ kəpusnɛ MARIKI mata mɔn ma kəŋɛrnɛ. Fum
wəkakɔ pəkɛrɛ aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin teta kəloŋnɛ ka kəlompəs ka
kiciya. Afələm mata məkɔ mencepər mɔ, bawo defi dɛnaləsər kəŋɛrnɛ kɔn teta
MARIKI.
13 Sariyɛ nsɛ səyɔnɛ sa aŋɛ ŋandɛrəm kəŋɛrnɛ teta MARIKI mɔ. Dɔsɔk ndɛ
kədɛrəm kɔn ka kəŋɛrnɛ kəŋlip mɔ, pakekərɛ kɔ nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan
ŋɛbəpɛnɛ.
14 Pəkɛrɛ MARIKI poloŋnɛ pɔn: Aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin ŋətɔyɔ dolokəp
teta poloŋnɛ mpɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, aŋkesiya ŋɛran ŋa teren tin ŋətɔyɔ
dolokəp teta kəloŋnɛ ka kiciya, kɔ aŋkesiya ŋorkun ŋin ŋətɔyɔ dolokəp teta
kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu.
15 Pəkɛrɛ sɔ kəfala kin ka cəcom cətɔnɔŋkəl lebin, cəcom cəlok-lok ca
kəmbefe kətɔt papɔckɛ ki moro, kɔ biskit bətɔnɔŋkəl lebin pasopət bi moro.
Pədeŋər sɔ yoloŋnɛ yaŋan ya mɛŋgbɛn kɔ ya wɛn.
16 Wəloŋnɛ pəkɛrɛ yoloŋnɛ yayɔkɔ fɔr ya MARIKI kiriŋ, pəloŋnɛ poloŋnɛ pa
kiciya kɔ mpɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ.

* **6:4** *Mɛŋgbɛn*, cusu ca Bəkər cɔ. Aləma ŋacloku məntambər, ka məntɔmbal.

17 Pəkɛrɛ MARIKI aŋkesiya ŋorkun teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu, pədeŋər
kəfala ka cəcom cətənəŋkəl lebin. Wəloŋnɛ pəkɛrɛ kəloŋnɛ kən ka mɛŋgbɛn kə
ka wɛn,
18 wədɛrəm kəŋɛrnɛ pəfonnɛ cəfon ca kəŋɛrnɛ nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan
ŋɛbəpɛnɛ kə Kanu, pəlɛk cəfon cən ca kəŋɛrnɛ cacəkə, pəbɛr ci dəndo dənɛnc
da kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu dəkə deyi kəmar mə.
19 Wəloŋnɛ pəlɛk kəbanca ka aŋkesiya ŋorkun ŋəkə ampɛc mə, kəcom kəlok-
lok kin kətənəŋkəl lebin nde kəfala disrɛ kə biskit bətənəŋkəl lebin, pəbɛr yi
wədɛrəm kəŋɛrnɛ dəwaca, təyənɛ wədɛrəm kəŋɛrnɛ elip kəfonnɛ cəfon cən ca
kəŋɛrnɛ.
20 Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsəŋ yi MARIKI fər kiriŋ. Ca yopus yə, nyɛ yəyənɛ ya
wəloŋnɛ mə, kəlɛkɛnɛ ka kəmpəcpəc kaŋkə antubucnɛ kəsəŋ MARIKI, kə aləŋk
ŋəkə aŋwurɛ mə, kə telip oŋ-ɛ, sariyɛ səŋwosɛ kə sə kəmun wɛn.
21 Sariyɛ sasəkə səyənɛ sa wəŋɛrnɛ nwɛ ɛndɛrəm kəsəŋnɛ MARIKI mə.
Yoloŋnɛ yayəkə y'oloŋnɛ MARIKI teta kəŋɛrnɛ kən, k'ɛntam kəyə tələm pəcepər
tatəkə-ɛ, aŋwosɛ kə ti, mba mɛnɛ pənuŋkɛnɛ kələləs kədɛrəm kən, pəmə təkə
sariyɛ sa kəŋɛrnɛ səloku ti mə.»

Totolanɛ pətət

22 Kə MARIKI oloku Musa:
23 «Məloku Aruna kə awut ən arkun, ntɛ tə pəmar nəde nəctolanɛ aka
Yisrayel pətət, nəcloku ŋa:
24 ‹MARIKI pəpoc'am, pəbumɛn'am!
25 MARIKI pəgbətn'am, pəyənɛ nu nənəfər!
26 MARIKI pəyektər əm kəro kən, pəsəŋ əm pəforu!›
27 Kə aloŋnɛ ŋandebonc tewe tem kətolanɛ aka Yisrayel pəmə ntɛ iləmər ŋa mə-ɛ,
ina MARIKI impocɛ ŋa pətət.»

7

Cibil ncɛ anasəŋ teta kəcepɛ-cepɛnɛ aŋgbip ŋosoku mə

1 Dəsək ndɛ Musa ɛnalip kəcəmbər dəkiyi dosoku mə, k'ompus di pəcbəy di
moro kə yosumpər-sumpər ya di fəp. K'əyə tin tayi tetek toloŋnɛ kə yosumpər-
sumpər ya di fəp, k'əmbəy yi k'ompus sə yi.
2 Awa kə akiriŋ a Yisrayel, akiriŋ a wələ disrɛ ŋaŋkɛrɛ yoloŋnɛ yaŋan. Akiriŋ
aka dəcusuŋka akakə ŋanaləm aYisrayel mə, ŋanakɛrɛ yi.
3 Kə ŋaŋkɛrɛ yoloŋnɛ yaŋan MARIKI fər kiriŋ: Cibil camət-tin ncɛ cəna wəco
kə mɛrəŋ cənclinəs mə, wəkiriŋ o wəkiriŋ ɛnasəŋ wana win, akiriŋ mɛrəŋ
ŋancpaŋnɛ kəsəŋ abil ŋin. Kə ŋaŋkɛrɛ ci nde dəkəbɛrɛ dəkiyi dosoku tekiriŋ.
4 Kə MARIKI oloku Musa:
5 «Məbaŋər ŋa yoloŋnɛ yaŋan ntɛ təŋsəŋɛ pacbəcɛ yi nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ
kə Kanu. Məbɛr yi aLewy dəwaca, aŋɛ o aŋɛ kə yɛbəc yaŋan.»
6 Kə Musa ɛlɛk cibil kə cəna k'əsəŋ ci aLewy.
7 K'əsəŋ cibil mɛrəŋ kə cəna maŋkəlɛ awut arkun a Kerson, kətubcɛnɛ ka
yɛbəc yəkə ŋayə mə.
8 K'əsəŋ cibil maŋkəlɛ kə cəna camət-maas awut arkun a Merari, kətubcɛnɛ
ka yɛbəc yəkə ŋayə mə, kəməmən ka Itamar wan wərkun wəka wəloŋnɛ Aruna
disrɛ.
9 Mba ɛnasəŋ fɛ awut a Kehat, ntɛ yɛbəc ya akakə yɛnayənɛ ya ca yopus mə,
kə ntɛ pəmar ŋagbaŋnɛ yi mə.

Yoloŋnɛ yopusɛ tetek toloŋnɛ

10 Kə akiriŋ ŋaŋkɛrɛ yoloŋnɛ yopusɛ ya tetek toloŋnɛ dəsək dəbəy da pi. Kə
ŋaŋkɛrɛ yi fər ya MARIKI kiriŋ.

11 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Akiriŋ ŋacder akin akin dɔsɔk o dɔsɔk wəkin
pəkɛrɛ yoloŋnɛ yɔn teta kəpus ka tetek toloŋnɛ tofu.»
12 Dɔsɔk dɔcɔkɔ-cɔkɔ, ta kusuŋka ka Yuda, Nasɔŋ wan ka Aminadab
ɛnamentərnɛ.
13 Yopocɛ nyɛ y'ɛnakɛrɛ: Apəlet ŋin nŋɛ analompsɛ gbeti kilo kin kɔ kəram
masar maas (1.300), kɔ apɔt nŋɛ analompsɛ gbeti kəram masar camət-mɛrəŋ
(700) mɔ. Pəsam gbeti mpɛ o mpɛ pɛnctəŋnɛnɛ kɔ potubuc pa pəsam gbeti pa
nde aŋgbip ŋosoku. Ca yayɔkɔ mɛrəŋ fəp yɛlarɛ kəmbefe kətɔt nkɛ ananɔktərɛnɛ
kɔ moro teta kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn mɔ.
14 K'ɛŋkɛrɛ sɔ apɔt ŋəlɔma nŋɛ analompsɛ kɛma kəram tasar tin (100) palas
ŋi suray mɔ,
15 tura tin, aŋkesiya ŋorkun, k'aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin teta yoloŋnɛ nyɛ
ancɔfɛ MARIKI mɔ,
16 ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya,
17 kɔ teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu: Mura mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun kəcamət,
mbiyofo kəcamət, ŋkesiya yorkun kəcamət ya teren tin tin. Yoloŋnɛ yayɔkɔ yɔ
Nasɔŋ wan ka Aminadab ɛnakɛrɛ.
18 Dɔsɔk da mɛrəŋ, ta kusuŋka ka Isakar, wəkiriŋ kəŋan Netaneyel wan ka
Cuwar ɛnamentərnɛ.
19 Yoloŋnɛ nyɛ y'ɛnakɛrɛ: Apəlet ŋin nŋɛ analompsɛ gbeti kilo kin kɔ kəram
masar maas (1.300) mɔ, kɔ apɔt nŋɛ analompsɛ gbeti kəram masar camət-
mɛrəŋ (700) mɔ. Pəsam gbeti mpɛ o mpɛ pɛnctəŋnɛnɛ kɔ potubuc pa pəsam
gbeti pa nde aŋgbip ŋosoku. Ca yayɔkɔ mɛrəŋ fəp yɛlarɛ kəmbefe kətɔt nkɛ
ananɔktərɛnɛ kɔ moro teta yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn mɔ.
20 Kɔ apɔt ŋəlɔma nŋɛ analompsɛ kɛma kəram tasar tin (100) mɔ, palas ŋi
suray,
21 tura tin, aŋkesiya ŋorkun, aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin teta yoloŋnɛ nyɛ
ancɔfɛ MARIKI mɔ,
22 ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya,
23 kɔ teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu: Mura mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun kəcamət,
mbiyofo kəcamət, ŋkesiya yorkun kəcamət ya teren tin tin. Yoloŋnɛ yayɔkɔ yɔ
Netaneyel wan ka Cuwar ɛnakɛrɛ.
24 Dɔsɔk da maas, wəkiriŋ ka aka Sabulon, Eliyab wan ka Heloŋ
ɛnamentərnɛ.
25 Yoloŋnɛ nyɛ y'ɛnakɛrɛ: Apəlet ŋin nŋɛ analompsɛ gbeti kilo kin kɔ kəram
masar maas (1.300) mɔ, kɔ apɔt nŋɛ analompsɛ gbeti kəram masar camət-
mɛrəŋ (700) mɔ. Pəsam gbeti mpɛ o mpɛ pɛnctəŋnɛnɛ kɔ potubuc pa pəsam
gbeti pa nde aŋgbip ŋosoku. Ca yayɔkɔ mɛrəŋ fəp yɛlarɛ kəmbefe kətɔt nkɛ
ananɔktərɛnɛ kɔ moro teta yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn mɔ.
26 K'ɛŋkɛrɛ sɔ apɔt ŋəlɔma nŋɛ analompsɛ kɛma kəram tasar tin (100), pəlas
ŋi suray,
27 tura tin, aŋkesiya ŋorkun ŋin, aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin, teta kəloŋnɛ nkɛ
ancɔfɛ MARIKI mɔ,
28 ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya,
29 kɔ teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu: Mura mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun kəcamət,
mbiyofo kəcamət, ŋkesiya yorkun kəcamət ya teren tin tin. Yoloŋnɛ yayɔkɔ yɔ
Eliyab wan ka Heloŋ ɛnakɛrɛ.
30 Dɔsɔk da maŋkəlɛ, wəkiriŋ ka aka Ruben, Elicur wan ka Sedewur
ɛnamentərnɛ.
31 Yoloŋnɛ nyɛ y'ɛnakɛrɛ: Apəlet ŋin nŋɛ analompsɛ gbeti kilo kin kɔ kəram
masar maas (1.300) mɔ, kɔ apɔt nŋɛ analompsɛ gbeti kəram masar camət-
mɛrəŋ (700) mɔ. Pəsam gbeti mpɛ o mpɛ pɛnctəŋnɛnɛ kɔ potubuc pa pəsam

gbeti pa nde aŋgbip ŋosoku. Ca yayɔkɔ mɛrəŋ fəp yɛlarɛ kəmbefe kətɔt nkɛ ananɔktərɛnɛ kɔ moro teta yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn mɔ.
32 K'ɛŋkɛrɛ sɔ apɔt ŋələma nŋɛ analompsɛ kɛma kəram tasar tin (100) palas ŋi suray,
33 tura tin, aŋkesiya ŋorkun ŋin, aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin teta kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ,
34 ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya,
35 kɔ teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu: Mura mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun kəcamət, mbiyofo kəcamət, ŋkesiya yorkun kəcamət ya teren tin tin. Yoloŋnɛ yayɔkɔ yɔ Elicur wan ka Sedewur ɛnakɛrɛ.
36 Dəsɔk da kəcamət, wəkiriŋ ka aka Simeyɔŋ, Selumiyel wan ka Curisaday, ɛnamentərnɛ.
37 Yoloŋnɛ nyɛ y'ɛnakɛrɛ: Apəlet ŋin nŋɛ analompsɛ gbeti kilo kin kɔ kəram masar maas (1.300) mɔ, kɔ apɔt nŋɛ analompsɛ gbeti kəram masar camət-mɛrəŋ (700) mɔ. Pəsam gbeti mpɛ o mpɛ pɛnctəŋnɛnɛ kɔ potubuc pa pəsam gbeti pa nde aŋgbip ŋosoku. Ca yayɔkɔ mɛrəŋ fəp yɛlarɛ kəmbefe kətɔt nkɛ ananɔktərɛnɛ kɔ moro teta yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn mɔ.
38 K'ɛŋkɛrɛ sɔ apɔt ŋələma nŋɛ analompsɛ kɛma kəram tasar tin (100) palas ŋi suray,
39 tura tin, aŋkesiya ŋorkun ŋin, aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin, teta kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ,
40 ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya,
41 kɔ teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu: Mura mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun kəcamət, mbiyofo kəcamət, ŋkesiya yorkun kəcamət ya teren tin tin. Yoloŋnɛ yayɔkɔ yɔ Selumiyel wan ka Curisaday ɛnakɛrɛ.

42 Dəsɔk da camət-tin, wəkiriŋ ka aka Kadu, Eliyasaf wan ka Dewel, ɛnamentərnɛ.
43 Yoloŋnɛ nyɛ y'ɛnakɛrɛ: Apəlet ŋin nŋɛ analompsɛ gbeti kilo kin kɔ kəram masar maas (1.300) mɔ, kɔ apɔt nŋɛ analompsɛ gbeti kəram masar camət-mɛrəŋ (700) mɔ. Pəsam gbeti mpɛ o mpɛ pɛnctəŋnɛnɛ kɔ potubuc pa pəsam gbeti pa nde aŋgbip ŋosoku. Ca yayɔkɔ mɛrəŋ fəp yɛlarɛ kəmbefe kətɔt nkɛ ananɔktərɛnɛ kɔ moro teta yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn mɔ.
44 K'ɛŋkɛrɛ sɔ apɔt ŋələma nŋɛ analompsɛ kɛma kəram tasar tin (100) palas ŋi suray mɔ,
45 tura tin, aŋkesiya ŋorkun ŋin, aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin, teta kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ,
46 ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya,
47 kɔ teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu: Mura mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun kəcamət, mbiyofo kəcamət, ŋkesiya yorkun kəcamət ya teren tin tin. Yoloŋnɛ yayɔkɔ yɔ Eliyasaf wan ka Dewel ɛnakɛrɛ.

48 Dəsɔk da camət-mɛrəŋ, wəkiriŋ ka aka Efrayim, Elisama wan ka Amihud ɛnamentərnɛ.
49 Yoloŋnɛ nyɛ y'ɛnakɛrɛ: Apəlet ŋin nŋɛ analompsɛ gbeti kilo kin kɔ kəram masar maas (1.300) mɔ, kɔ apɔt nŋɛ analompsɛ gbeti kəram masar camət-mɛrəŋ (700) mɔ. Pəsam gbeti mpɛ o mpɛ pɛnctəŋnɛnɛ kɔ potubuc pa pəsam gbeti pa nde aŋgbip ŋosoku. Ca yayɔkɔ mɛrəŋ fəp yɛlarɛ kəmbefe kətɔt nkɛ ananɔktərɛnɛ kɔ moro teta yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn mɔ.
50 K'ɛŋkɛrɛ sɔ apɔt ŋələma nŋɛ analompsɛ kɛma kəram tasar tin (100) palas ŋi suray mɔ,
51 tura tin, aŋkesiya ŋorkun ŋin, aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin teta kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ,
52 ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya,

53 kɔ teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu: Mura mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun kəcamət, mbiyofo kəcamət, ŋkesiya yorkun kəcamət ya teren tin tin. Yoloŋnɛ yayɔkɔ yɔ Elisama wan ka Amihud ɛnakɛrɛ.
54 Dɔsɔk da camət-maas, wəkiriŋ ka aka Manase, Kamaliyel wan ka Pedacur ɛnamentərnɛ.
55 Yoloŋnɛ nyɛ y'ɛnakɛrɛ: Apəlet ŋin nŋɛ analompsɛ gbeti kilo kin kɔ kəram masar maas (1.300) mɔ, kɔ apɔt nŋɛ analompsɛ gbeti kəram masar camət-mɛrəŋ (700) mɔ. Pəsam gbeti mpɛ o mpɛ pɛnctəŋnɛnɛ kɔ potubuc pa pəsam gbeti pa nde aŋgbip ŋosoku. Ca yayɔkɔ mɛrəŋ fəp yɛlarɛ kəmbefe kətɔt nkɛ ananɔktərɛnɛ kɔ moro teta yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn mɔ.
56 K'ɛŋkɛrɛ sɔ apɔt ŋəlɔma nŋɛ analompsɛ kɛma kəram tasar tin (100) palas ŋi suray mɔ,
57 tura tin, aŋkesiya ŋorkun ŋin, aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin, teta kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ,
58 ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya,
59 kɔ teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu: Mura mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun kəcamət, mbiyofo kəcamət, ŋkesiya yorkun kəcamət ya teren tin tin. Yoloŋnɛ yayɔkɔ yɔ Kamaliyel wan ka Pedacur ɛnakɛrɛ.
60 Dɔsɔk da camət-maŋkəlɛ, wəkiriŋ ka aka Bɛŋyamin, Abidan wan ka Kideyoni ɛnamentərnɛ.
61 Yoloŋnɛ nyɛ y'ɛnakɛrɛ: Apəlet ŋin nŋɛ analompsɛ gbeti kilo kin kɔ kəram masar maas (1.300) mɔ, kɔ apɔt nŋɛ analompsɛ gbeti kəram masar camət-mɛrəŋ (700) mɔ. Pəsam gbeti mpɛ o mpɛ pɛnctəŋnɛnɛ kɔ potubuc pa pəsam gbeti pa nde aŋgbip ŋosoku. Ca yayɔkɔ mɛrəŋ fəp yɛlarɛ kəmbefe kətɔt nkɛ ananɔktərɛnɛ kɔ moro teta yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn mɔ.
62 K'ɛŋkɛrɛ sɔ apɔt ŋəlɔma nŋɛ analompsɛ kɛma kəram tasar tin (100) palas ŋi suray mɔ,
63 tura tin, aŋkesiya ŋorkun ŋin, aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin, teta kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ,
64 ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya,
65 kɔ teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu: Mura mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun kəcamət, mbiyofo kəcamət, ŋkesiya yorkun kəcamət ya teren tin tin. Yoloŋnɛ yayɔkɔ yɔ Abidan wan ka Kideyoni ɛnakɛrɛ.
66 Dɔsɔk da wəco, wəkiriŋ ka aka Dan, Ahiyeser wan ka Amisaday, ɛnamentərnɛ.
67 Yoloŋnɛ nyɛ y'ɛnakɛrɛ: Apəlet ŋin nŋɛ analompsɛ gbeti kilo kin kɔ kəram masar maas (1.300) mɔ, kɔ apɔt nŋɛ analompsɛ gbeti kəram masar camət-mɛrəŋ (700) mɔ. Pəsam gbeti mpɛ o mpɛ pɛnctəŋnɛnɛ kɔ potubuc pa pəsam gbeti pa nde aŋgbip ŋosoku. Ca yayɔkɔ mɛrəŋ fəp yɛlarɛ kəmbefe kətɔt nkɛ ananɔktərɛnɛ kɔ moro teta yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn mɔ.
68 K'ɛŋkɛrɛ sɔ apɔt ŋəlɔma nŋɛ analompsɛ kɛma kəram tasar tin (100) palas ŋi suray mɔ,
69 tura tin, aŋkesiya ŋorkun ŋin, aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin teta kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ,
70 ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya,
71 kɔ teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu: Mura mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun kəcamət, mbiyofo kəcamət, ŋkesiya yorkun kəcamət ya teren tin tin. Yoloŋnɛ yayɔkɔ yɔ Ahiyeser wan ka Amisaday ɛnakɛrɛ.
72 Dɔsɔk da wəco kɔ pin, wəkiriŋ ka aka kusuŋka ka Asɛr, Pakiyel wan ka Okəraŋ, ɛnamentərnɛ.
73 Yoloŋnɛ nyɛ y'ɛnakɛrɛ: Apəlet ŋin nŋɛ analompsɛ gbeti kilo kin kɔ kəram masar maas (1.300) mɔ, kɔ apɔt nŋɛ analompsɛ gbeti kəram masar camət-mɛrəŋ (700) mɔ. Pəsam gbeti mpɛ o mpɛ pɛnctəŋnɛnɛ kɔ potubuc pa pəsam

gbeti pa nde aŋgbip ŋosoku. Ca yayɔkɔ mɛrəŋ fəp yɛlarɛ kəmbefe kətɔt nkɛ ananɔktərɛnɛ kɔ moro teta yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn mɔ.
74 K'ɛŋkɛrɛ sɔ apɔt ŋəlɔma nŋɛ analompsɛ kɛma kəram tasar tin (100) palas ŋi suray mɔ,
75 tura tin, aŋkesiya ŋorkun ŋin, aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin, teta kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ,
76 ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya,
77 kɔ teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu: Mura mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun kəcamət, mbiyofo kəcamət, ŋkesiya yorkun kəcamət ya teren tin tin. Yoloŋnɛ yayɔkɔ yɔ Pakiyel wan ka Okəraŋ ɛnakɛrɛ.
78 Dɔsɔk da wəco kɔ mɛrəŋ wəkiriŋ ka aka kusuŋka ka Naftali, Ahira wan ka Enan ɛnamentərnɛ.
79 Yoloŋnɛ nyɛ y'ɛnakɛrɛ: Apəlet ŋin nŋɛ analompsɛ gbeti kilo kin kɔ kəram masar maas (1.300) mɔ, kɔ apɔt nŋɛ analompsɛ gbeti kəram masar camət-mɛrəŋ (700) mɔ. Pəsam gbeti mpɛ o mpɛ pɛnctəŋnɛnɛ kɔ potubuc pa pəsam gbeti pa nde aŋgbip ŋosoku. Ca yayɔkɔ mɛrəŋ fəp yɛlarɛ kəmbefe kətɔt nkɛ ananɔktərɛnɛ kɔ moro teta yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn mɔ.
80 K'ɛŋkɛrɛ sɔ apɔt ŋəlɔma nŋɛ analompsɛ kɛma kəram tasar tin (100) palas ŋi suray mɔ,
81 tura tin, aŋkesiya ŋorkun ŋin, aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin, teta kəloŋnɛ nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ,
82 ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya,
83 kɔ teta kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu: Mura mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun kəcamət, mbiyofo kəcamət, ŋkesiya yorkun kəcamət ya teren tin tin. Yoloŋnɛ yayɔkɔ yɔ Ahira wan ka Enan ɛnakɛrɛ.
84 Yoloŋnɛ yayɔkɔ yɔ akiriŋ a Yisrayel ŋanasɔŋ teta kəpus ka tetek toloŋnɛ, dɔsɔk ndɛ ambɔy pi mɔ: Pəlet wəco kɔ mɛrəŋ ya gbeti, səpɔt wəco kɔ mɛrəŋ ya gbeti, kɔ səpɔt wəco kɔ mɛrəŋ ya kɛma.
85 Apəlet nŋɛ o nŋɛ kilo kin, kəram masar maas (1.300), apɔt nŋɛ o nŋɛ kəram masar camət-mɛrəŋ (700), gbeti ba ca yayɔkɔ bɛmbəp kilo wəco mɛrəŋ kɔ maŋkəlɛ (24), pəmɔ ntɛ antubuc nde deŋgbip mɔ.
86 Səpɔt nsɛ wəco kɔ mɛrəŋ sa kɛma, apɔt o apɔt kəram tasar tin (100), palas ŋi suray. Delel da kɛma ka səpɔt saŋsɛ fəp dɛnabəp kilo kin kəram masar mɛrəŋ (200).
87 Yɔcəl nyɛ anakɛrɛ teta yoloŋnɛ nyɛ anacɔfɛ MARIKI mɔ yɛnabəp: Mura wəco kɔ mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun wəco kɔ mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun ya teren tin tin wəco kɔ mɛrəŋ kɔ yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn ma yi, kɔ mbiyofo wəco kɔ mɛrəŋ ya kəloŋnɛ ka kiciya.
88 Yɔcəl ya kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu: Mura wəco mɛrəŋ kɔ maŋkəlɛ (24), ŋkesiya yorkun wəco camət-tin (60), mbiyofo wəco camət-tin (60), ŋkesiya yorkun ya teren tin tin wəco camət-tin (60). Yayɔkɔ yɛnayɔnɛ yoloŋnɛ ya kəpus ka tetek toloŋnɛ, ntɛ analip pi kəbɔy mɔ.
89 Ntɛ Musa ɛncbɛrɛ nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kəkɔlok-loku kɔ Kanu mɔ, k'ene dim ndɛ donclok-lokər kɔ kəyɛfɛ afɛŋk ŋɔsɔksɛ kiciya nŋɛ aŋgbəpər kaŋkəra nkɛ kəmentər danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel mɔ. Mɛlɛkɛ kerub mɛrəŋ dacɔ, k'olok-lokər kɔ.

8

Kəcəmbər ka pɛdɛtɛ səlamp

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Məsom Aruna: Kɔ məncəmbər səlamp-ɛ, pəmar pomot pa səlamp nsɛ camət-mɛrəŋ pewɛŋki tekiriŋ ta pɛdɛtɛ pa si.»

3 Kɔ Aruna ɔyɔ tatɔkɔ, k'omot sələmp k'ɛncəmbər si səcmot tekiriŋ ta pɛdɛtɛ
pa si, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.
4 Ntɛ t'analompəs pɛdɛtɛ sələmp papɔkɔ: Kɛma kətɛmp k'anagbɛcɛ pi kəyɛfɛ
pɛcəmɛnɛ pa pi haŋ yowurɛnɛ ya yɛlɛŋk. Analompəs pɛdɛtɛ pa sələmp
kəsurɛnɛ tɔkɔ MARIKI ɛnamentər Musa mɔ.

Kəpus ka aLewy

5 Kɔ MARIKI oloku Musa:
6 «Məlɛk aLewy aYisrayel dacɔ, məpus em ŋa.
7 Ntɛ tɔ məŋkɔpus em ŋa: Məwɛsər ŋa domun ndɛ dɔŋkəsɔkəs ŋa kiciya mɔ,
ŋafonnɛ dis fəp, ŋayak yamos yaŋan, ŋasɔkəsnɛ.
8 Kɔ tencepər-ɛ, ŋalɛk tura kɔ yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn ya pi, it'ɔyɔnɛ kəmbefe
kətɔt nkɛ anɔktərɛnɛ kɔ moro mɔ, məlɛk sɔ tura pa mɛrəŋ teta kəloŋnɛ ka kiciya.
9 Məkekərɛ aLewy nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, məloŋka aka Yisrayel
fəp.
10 Məcɔŋɛnɛ aLewy fər ya ina MARIKI kiriŋ, aYisrayel ŋadeŋ aLewy waca
waŋan.
11 Aruna pətubucnɛ kəsɔŋ ina MARIKI aLewy aYisrayel dacɔ, tɔyɔnɛ oŋ ŋa
ŋayi yɛbəc ya ina MARIKI.
12 ALewy ŋadeŋər waca waŋan dəsəbomp sa mura, məloŋnɛ pin teta kiciya,
kɔ pa mɛrəŋ poloŋnɛ pɔcɔfɛ MARIKI teta kəsɔkəs ka kiciya ka aLewy.
13 Məcəmbər aLewy fər ya Aruna kɔ awut ɔn arkun kiriŋ, mətubucnɛ kəsɔŋ
ŋa MARIKI.
14 Məgbɛy aLewy kɔ aYisrayel. Ti disrɛ aLewy ŋayɔnɛ akemi.
15 Kɔ tatɔkɔ tencepər-ɛ, aLewy ŋader ŋacəmɛ yɛbəc ya nde aŋgbancan
ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu. Tatɔkɔ tɔ məŋkɔsɔkəs ŋa, mətubucnɛ sɔ kəsɔŋ ŋa ina
MARIKI,
16 bawo ampus im ŋa fəp aka Yisrayel dacɔ. Ilɛk aLewy dəkəcəmɛ da awut
acɔkɔ-cɔkɔ da wəYisrayel nwɛ o nwɛ ɔyɔnɛ wan wəcɔkɔ-cɔkɔ wəka kɛrɛ mɔ.
17 Bawo awut acɔkɔ-cɔkɔ a Yisrayel fəp akemi ŋɔ, tɔyɔnɛ wan wəcɔkɔ-cɔkɔ
wəka fum, tɔyɔnɛ wəka pɔcɔl. Dɔsɔk ndɛ inasut awut acɔkɔ-cɔkɔ atɔf ŋa Misira
mɔ, d'inapusnɛ awut acɔkɔ-cɔkɔ a Yisrayel.
18 K'ilɛk aLewy dəkəcəmɛ da awut acɔkɔ-cɔkɔ a Yisrayel fəp.
19 Isɔŋ aLewy Aruna kɔ awut ɔn arkun aYisrayel dacɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋacəmɛnɛ
aYisrayel yɛbəc ya nde d'aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ, ŋactubucnɛ sɔ
kəsɔkəs aYisrayel kiciya kəŋan. Ti disrɛ aYisrayel ŋafɔsɔtɔ pəlɛc teta kəlɔtərnɛ
kəŋan aŋgbip ŋosoku.»
20 Musa, Aruna kɔ kəloŋkanɛ ka afum a Yisrayel fəp ŋasurɛnɛ kəyɔ aLewy
tɔkɔ MARIKI ɛnasom Musa kəyɔ ŋa mɔ.
21 Kɔ aLewy ŋasɔkəsnɛ kɔ ŋayak yamos yaŋan. Kɔ Aruna ontubucnɛ
kəmentər ŋa MARIKI fər kiriŋ, k'ontubucnɛ sɔ kəsɔkəs ŋa kiciya kəŋan ntɛ
tɔŋsɔŋɛ ŋasɔk oŋ mɔ.
22 Kɔ tatɔkɔ tencepər-ɛ, aLewy ŋader ŋacəmɛ yɛbəc ya nde daŋgbancan
ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu Aruna kɔ awut ɔn arkun fər kiriŋ, pəmɔ tɔkɔ MARIKI
ɛnasom Musa teta aLewy mɔ, tatɔkɔ t'ɛnayɔnɛ ŋa.
23 Kɔ MARIKI oloku Musa:
24 «Ntɛ tɔyɔnɛ ta aLewy: WəLewy wərkun nwɛ o nwɛ ɔsɔtɔ meren kəyɛfɛ
meren wəco mɛrəŋ kɔ kəcamət (25) haŋ pəcepər mɔ, ɛntam kəbəc nde
aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.
25 K'ɔsɔtɔ meren wəco kəcamət-ɛ (50), pəsak kəbəc nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ
kɔ Kanu.
26 Wəkayi pəcmar awɛnc aŋa kɔ akakɔ ŋande kəcbum yɛbəc nde aŋgbancan
ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu-ɛ, mba ta nkɔn pəbəc nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.

Məyɔ tatɔkɔ nnɔ aLewy ŋayi mɔ, teta yɛbəc yaŋan nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.»

9

Tataka ntɛ ambocɛ kəsata ka Kəcepər mɔ

1 Nde tɛgbərɛ ta Sinayi, ŋof ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ ŋa teren ta mɛrəŋ kəyɛfɛ kəwur ka aka Yisrayel atɔf ŋa Misira, kɔ MARIKI oloku Musa:

2 «AYisrayel ŋacboc kəsata ka kəcɛm-cɛməs ka Kəcepər ka mɛlɛkɛ medif* tataka ntɛ ambonccɛ ki mɔ.

3 Nəde nəcboc kəsata kaŋkɔ tataka ta wəco kɔ maŋkəlɛ ta ŋof ŋaŋɛ, kɔ dec dendekalɛ-ɛ, nəboc ki pəmɔ tɔkɔ sariyɛ kɔ məyɔ mokur moŋkotərɛnɛ ki mɔ.»

4 Kɔ Musa oloku ti aYisrayel, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋaboc kəsata kaŋkɛ mɔ.

5 Kɔ ŋamboc kəsata kaŋkɔ tataka ta wəco kɔ maŋkəlɛ ta ŋof ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ dec dɛckalɛ, dəndo tɛgbərɛ ta Sinayi. Kɔ aYisrayel ŋasurɛnɛ kəyɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom Musa mɔ.

6 Kɔ arkun alɔma ŋayi aŋɛ ŋanatɔsɔk teta kəgbuŋɛnɛ kəŋan wəfi mɔ, a ŋafɔtam kəboc kəsata ka Kəcepər dɔsɔk dadɔkɔ. Awa, kɔ ŋaŋkɔ ŋamentərnɛ Musa kɔ Aruna dɔsɔk dadɔkɔ yati,

7 kɔ ŋayif Musa: «Teta wəfi tɔsɔŋɛ su kətɔsɔk, t'ake tɔ səntɔtamɛ kəkɛrɛ MARIKI yoloŋnɛ dɔsɔk da kəsata dandɛ kɔ awɛnc asu aŋa a Yisrayel-ɛ?»

8 Kɔ Musa oloku ŋa: «Nəcəmɛ nnɔ, nəkar im ikɔ icəŋkəl moloku mmɛ MARIKI ɔŋkɔsom im tetonu mɔ.»

9 Kɔ MARIKI oloku Musa:

10 «Məloku aka Yisrayel: Kɔ wərkun wəlɔma nəna dacɔ dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp donu fəp, ɔntɔsɔk teta wəfi kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəkɔ marənt mobol-bolu-ɛ, pəbocɛ MARIKI kəsata ka kəcɛm-cɛməs Kəcepər ka mɛlɛkɛ medif.

11 Ŋade ŋacboc kəsata kaŋkɔ tataka ta wəco kɔ maŋkəlɛ ta ŋof ŋa mɛrəŋ, kɔ dec dendekalɛ-ɛ, ŋasɔmɛ ki cəcom cətɔnɔŋkəl lebin kɔ bɔpər yodokət.

12 Ali paka ta pasak haŋ bətbət, ta paporu sɔ ali kəbɛnt ka poloŋnɛ. Paboc kəsata ka Kəcepər kaŋkɔ pəmɔ tɔkɔ sariyɛ səloku mɔ.

13 Kɔ wərkun ɔsɔk, ta ɔŋkɔ marənt pəfati kəboc kəsata ka kəcɛm-cɛməs ka Kəcepər-ɛ, aŋwurɛ kɔ afum ɔn dacɔ, bawo ɔsɔŋ fɛ MARIKI kəpocɛ kɔn dɔsɔk ndɛ ambonc mɔ. Wərkun wəkakɔ ɛsarɛ teta kiciya kɔn.

14 Kɔ wəcikəra nwɛ eyi nu dacɔ mɔ omboc kəsata ka Kəcepər ka MARIKI-ɛ, pəmar pəsurɛnɛ tɔkɔ sariyɛ kɔ tɔkɔ asom teta ki mɔ. Sariyɛ sin sayi sɔ nəna kɔ acikəra teta kəsata kaŋkɔ.»

Kəp kəŋkump dəkiyi dosoku

15 Dɔsɔk ndɛ ancəmbər dəkiyi dosoku ndɛ aŋwe aŋgbancan nde walakɛ nwɛ wementər danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel mɔ, kɔ kəp kəŋkump di bətbət haŋ dɔfɔy. Kəyɛfɛ oŋ dɔfɔy haŋ bətbət, kɔ kəp nkɛ kəyi dəkiyi dosoku kəroŋ kəcmot pəmɔ nɛnc.

16 Tatɔkɔ tɔ tencyi tɛm fəp: Kəp kəckump di, kɔ pəmbiyɛ-ɛ, pəcmot pəmɔ nɛnc.

17 Tɛm o tɛm tɔ kəp kəyɛfɛ aŋgbancan kəroŋ, aYisrayel ŋancyɛfɛ ŋakɔ nde kəp kəncəmɛ mɔ, ŋancəmbər di saŋka.

18 AYisrayel ŋancyɛfɛ kəsom ka MARIKI, ŋacndɛ kəsom ka MARIKI. Ŋancndɛ kəfo kaŋkɔ kəwon ka kəp dəkiyi dosoku kəroŋ fəp.

19 Kɔ kəp kəwon dəkiyi dosoku kəroŋ-ɛ, aYisrayel ŋacəmɛ yɛbəc ya MARIKI, ŋafɔkɔ.

---

* **9:2** *Kəsata ka Kəcepər* it'ɔyɔnɛ kəsata nkɛ mɛlɛkɛ mmɛ mɛnadifət awut acɔkɔ-cɔkɔ a Misira, mɛsak awut a Yisrayel mɔ. It'aŋwenɛ kəsata kaŋkɛ «kəsata ka Kəcepər»

20 Kɔ kəp kəyi dəkiyi dosoku kəroŋ mataka mepic-ɛ, aYisrayel ŋancndɛ kəfo kaŋkɔ kəsom ka MARIKI, ŋancyɛfɛ sɔ kəkɔ kəsom ka MARIKI.
21 Kɔ tɔyɔnɛ kəp kəyi dəkiyi dosoku kəroŋ kəyɛfɛ bətbət haŋ pibi, kɔ kəyɛfɛ di kəroŋ bətbət-ɛ, aYisrayel ŋaŋyɛfɛ kəfo kaŋkɔ. Kɔ kəp kəyɛfɛ dəkiyi dosoku kəroŋ pəwaŋkəra-ɛ, aYisrayel ŋayɛfɛ kəfo kaŋkɔ.
22 Kɔ kəp kəyi dəkiyi dosoku kəroŋ mata mɛrəŋ, ŋof ŋin kɔ pəyɔnɛ fɛ ti teren tin-ɛ, aYisrayel ŋancndɛ, ŋafɔkɔ. Kɔ kəp kəyɛfɛ dəkiyi dosoku kəroŋ-ɛ, ŋa sɔ ŋayɛfɛ kəkɔ.
23 Ŋancndɛ kəsom ka MARIKI, ŋacyɛfɛ kəkɔ kəsom ka MARIKI. AYisrayel ŋanccəmɛ yɛbəc ya MARIKI pəmɔ tɔkɔ MARIKI oncsom Musa mɔ.

10

Luk ya gbeti

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Məlompəs luk mɛrəŋ ya gbeti bɛtɛmp. Luk yayɔkɔ yɔ mənde məcwenɛ kəloŋkanɛ ka afum aka Yisrayel, məcsɔŋɛ ŋa sɔ kəyekti saŋka kəkɔ.
3 K'afula luk mɛrəŋ-ɛ, kəloŋkanɛ ka aYisrayel fəp ŋabəpsɛn'am dəntɔf nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.
4 K'afula aluk ŋin-ɛ, abɛ kɔ akiriŋ a cusuŋka ca Yisrayel ŋambəpsɛn'am kəsək.
5 K'afula ŋi cawon cawon-ɛ, aŋɛ ŋanacəmbər saŋka ntende dec dɛmpɛ aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ, ŋayɛfɛ ŋakɔ.
6 K'afula ŋi cawon cawon ta mɛrəŋ-ɛ, aŋɛ ŋandɛ kəca kətɔt ka aŋgbancan mɔ ŋayɛfɛ ŋakɔ. Kəkɔ nkɛ o nkɛ, aluk ŋaŋfula cawon cawon.
7 Nəfula sɔ kəbəpsɛnɛ ka kəloŋkanɛ ka aYisrayel, mba nəfərəs kəfula.
8 Awut arkun a Aruna, aloŋnɛ ŋande ŋacfula luk. Sariyɛ nsɛ sɔ nəndecəmɛ darəŋ doru o doru dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp.
9 Nde atɔf ŋonu, kɔ nəndekɔ nəckɔ dəkəsutɛnɛ kɔ aterɛnɛ anu-ɛ aŋɛ ŋaŋwɛkərnɛ nu mɔ, pəmar nəfula luk cawon cawon, MARIKI Kanu konu endecɛm-cɛmnɛ tetonu, pəyac nu nnɔ aterɛnɛ anu ŋayi mɔ.
10 Mataka monu ma pəbotu mmɛ nəmbəpsɛnɛ kəboc cəsata kɔ kəcəmɛ ka yof yonu mɔ, nəfula luk, nəkɛrɛ yoloŋnɛ yɔcɔf kɔ yoloŋnɛ ya kəpaŋnɛ pəforu yonu. Ti disrɛ, tɔŋyɔnɛ tɛcɛmcɛməs ta Kanu konu tetonu. MARIKI iyɔnɛ, Kanu konu.»

Kəyɛfɛ Sinayi kəkɔ ka kələncər ka Mohab

10.11-21.35

Aka Yisrayel ŋalɛk sɔ dəpɔ kəkɔ

11 Teren ta mɛrəŋ ta kəndɛ kəŋan tɛgbərɛ ta Sinayi, tataka ta wəco mɛrəŋ ta ŋof ŋa mɛrəŋ, kɔ kəp kəyɛfɛ dəkiyi dosoku da walakɛ nwɛ wementər danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel mɔ.
12 Kɔ aYisrayel ŋayɛfɛ kəcepɛ tɛgbərɛ ta Sinayi kəkɔ, kɔ kəp kəŋkɔ kəcəmɛ tɛgbərɛ ta Paran.
13 Kəyɛfɛ kəŋan kəkɔ kəcɔkɔ-cɔkɔ kənayi kaŋkɔ, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.
14 Kɔ kələr ka saŋka sa aka Yuda dəcəgba ca asutɛnɛ, ŋayɛfɛ kəkɔ acɔkɔ-cɔkɔ. Nasɔŋ wan ka Aminadab ɛnayɔnɛ ŋa wəkiriŋ.
15 Kəgba ka asutɛnɛ a kusuŋka ka Isakar, Netaneyel wan ka Cuwar ɛnayɔnɛ ŋa wəkiriŋ.
16 Eliyab wan ka Heloŋ ɛnayɔnɛ wəkiriŋ ka kəgba ka asutɛnɛ a kusuŋka ka Sabulon.
17 K'ancekəli dəkiyi dosoku. Aka kor ka Kerson kɔ ka Merari ŋayɛfɛ kəkɔ ŋagbaŋnɛ di.

18 Kɔ kələr ka saŋka sa aka Ruben, dəcəgba ca asutɛnɛ ŋayɛfɛ kəkɔ. Elicur
wan ka Sedewur ɛnayɔnɛ ŋa wəkiriŋ.
19 Kɔ kəgba ka asutɛnɛ a kusuŋka ka Simeyɔŋ ŋayɛfɛ kəkɔ, Selumiyel wan ka
Curisaday ɛnayɔnɛ ŋa wəkiriŋ.
20 Kɔ kəgba ka asutɛnɛ ka kusuŋka ka Kad ŋayɛfɛ kəkɔ, Eliyasaf wan ka
Dewel ɛnayɔnɛ ŋa wəkiriŋ.
21 Kɔ aka Kehat ŋayɛfɛ kəkɔ, ŋagbaŋnɛ yosumpər-sumpər ya aŋgbip ŋosoku
nyɛ ambəcɛ di mɔ. Kɔ aLewy akɔ ŋanuŋkɛnɛ kədecaŋər-caŋər dəkiyi dosoku,
ŋackar kəder ka aka Kehat.
22 Kɔ kələr ka saŋka sa Efrayim ŋayɛfɛ kəkɔ dəcəgba ca asutɛnɛ, Elisama wan
ka Amihud ɛnayɔnɛ ŋa wəkiriŋ.
23 Kɔ kəgba ka asutɛnɛ a kusuŋka ka Manase ŋayɛfɛ kəkɔ, Kamaliyel wan ka
Pedacur ɛnayɔnɛ ŋa wəkiriŋ.
24 Kɔ kəgba ka asutɛnɛ aka Bɛŋyamin ŋayɛfɛ kəkɔ, Abidan wan ka Kideyoni
ɛnayɔnɛ ŋa wəkiriŋ.
25 Kɔ kələr ka saŋka sa aka Dan ŋayɛfɛ kəkɔ dəcəgba ca asutɛnɛ, ŋa ŋanafak
saŋka fəp tadarəŋ. Ahiyeser wan ka Amisaday ɛnayɔnɛ ŋa wəkiriŋ.
26 Kəgba ka asutɛnɛ aka kusuŋka ka Asɛr ŋayɛfɛ kəkɔ, Pakiyel wan ka Okəraŋ
ɛnayɔnɛ ŋa wəkiriŋ.
27 Kəgba ka asutɛnɛ aka kusuŋka ka Naftali ŋayɛfɛ kəkɔ, Ahira wan ka Enan
ɛnayɔnɛ ŋa wəkiriŋ.
28 Tantɛ tɔ cəgba ca asutɛnɛ aka Yisrayel cənacɛk kəkɔ.

Musa ɛntɛn wəsolɛ aYisrayel teta marənt

29 Kɔ Musa oloku Hobab wan ka Rehuwel wəka Madiyaŋ papa ka wəran
ka Musa: «Kəfo kɔ səŋkɔ nkɛ MARIKI oloku su: ‹Indesɔŋ nu mɔ.› Məder pakɔ
səŋkɔyɔ əm pətɔt, bawo MARIKI oloku kəyɔ Yisrayel pətɔt.»
30 Kɔ wəkakɔ oloku Musa: «Ifɔkɔ. Atɔf ŋem ŋ'iŋkɔ nde aŋkom im mɔ.»
31 Kɔ Musa ɛlɛtsɛnɛ kɔ: «Ta məsak su ilɛtsɛn'am, kɔ məncərɛ sɔ mofo mmɛ
səntam kəndɛ nde dətɛgbərɛ mɔ, məyɔnɛ wəsolɛ kosu.
32 Kɔ məndər pakɔ-ɛ, məna sɔ məŋsətɔ pətɔt pɔkɔ MARIKI oloku kəyɔnɛ su
mɔ.»
33 Kɔ aka Yisrayel ŋayɛfɛ tɔrɔ ta MARIKI kəkɔ, kɔ ŋaŋkɔt mata maas. Kaŋkəra
ka danapa da MARIKI kəyi ŋa kiriŋ, mata maas kəctɛnɛ ŋa dəkəŋesəm.
34 Kəp ka MARIKI kəncyi ŋa kəroŋ pəwaŋkəra kɔ ŋandeyɛfɛ kəkɔ-ɛ.
35 Kəyɛfɛ nkɛ o nkɛ kaŋkəra kəncyɛfɛ kəkɔ mɔ, Musa oncloku: «Məyɛfɛ
MARIKI! Ater am ŋasamsər! Aŋɛ ŋanter əm mɔ, ŋayɛksɛ fər yam kiriŋ!»
36 Tɛm o tɛm ntɛ kaŋkəra kənccəmɛ mɔ, Musa oncloku: «Məluksərnɛ,
MARIKI! Məder nnɔ cəgba ca asədar a Yisrayel aŋɛ ŋancepər wul wul mɔ!»

11

Kəcɔpəsnɛ ka aka Yisrayel

1 Aka Yisrayel ŋaccɔpəsnɛ pəlarəm fər ya MARIKI kiriŋ. Ntɛ ene ti mɔ, kɔ
pəntɛlɛ kɔ. Kɔ nɛnc da MARIKI dowur ŋa dacɔ, kɔ dəncəf saŋka kəyɛfɛ toŋkubut
haŋ pa mɛrəŋ.
2 Kɔ aka Yisrayel ŋaŋkulɛ-kulɛ kəwe Musa kədemar ŋa. Kɔ Musa ɛlɛtsɛnɛ
MARIKI, kɔ nɛnc denimɛ.
3 K'awe kəfo kaŋkɔ tewe ta Tabera, ti təyɔnɛ «Kətɛyɛ», bawo nɛnc da MARIKI
dɛnacəf afum ŋa dacɔ.
4 Dəsək dələma sɔ, afum alɔma ŋanayi aYisrayel dacɔ sɛm yɛbas ŋa, kɔ aka
Yisrayel yati ŋancop kəbok, ŋacloku: «An'endesɔŋ su sɛm yɔsɔm-ɛ?

5 Səncɛm-cɛmnɛ lop nyɛ səncsɔm kifəli Misira mɔ, kamkumbus, cəmbasoso,
mɛrkɛt, ces kɔ yowurɛnɛ ya yi!
6 Ndɛkəl oŋ kəfi kɔ sənder! Yeri yələma yɛmbas su, mba fər yosu yɔfənəŋk
paka o paka mɛnɛ yeri ya man gbəcərəm!»
7 Awa, man mɛnawurɛnɛ kɔ mɛŋgbɛn mefer.
8 Aka Yisrayel ŋancsamsər kəwɛtəs ka mi, ŋagbifəlɛ mi masar kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-
ɛ dəkirir. Dəkarərə anccoŋ mi, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ palompsɛ mi cəcom, mencyi
dəkusu pəmə biskit mbɛ bɔyɔ moro mɔ.
9 Kɔ kibi kənde kəctufər afum pibi dəsaŋka-ɛ, man moctuf.
10 Kɔ Musa ene təkɔ afum ŋancbokɛnɛ mɔ, nwɛ o nwɛ nde kor kɔn, nde
dəkəbɛrɛ d'abal ŋən. Kɔ pəntɛlɛ MARIKI pəpɔŋ, kɔ pəntɔbət sɔ Musa.
11 Kɔ Musa eyif MARIKI: «Ta ake tɔ mənuŋksərɛ ina, wəcar kam pəlɛc pelel
pampɛ-ɛ? Ta ake tɔ məntɔyɔn'em nɔnɔfɔr-ɛ, ntɛ məlɛk mes ma afum akaŋɛ fəp
kɔ məsarsər im mɔ?
12 In'olompəs afum akaŋɛ fəp ba? In'okom ŋa ntɛ məlok'im: ‹Məgbɔsnɛ ŋa
pəmɔ ntɛ wəkombəra ɔŋgbɔsnɛ kənaka mɔ, haŋ nde atɔf ŋɔkɔ mənadɛrmɛ atem
aŋan kəsɔŋ ŋa mɔ?›
13 Deke iŋkəlɛk sɛm nyɛ indesɔŋ afum akaŋɛ fəp mɔ? Bawo ŋambokər im
ŋacloku: ‹Məsɔŋ su sɛm səsɔm!›
14 Ifɔtam ina sona kəsarɛ mes ma afum akaŋɛ fəp. Mes maŋan melelər im,
ifɔtam mi kəsarɛ.
15 Kɔ tɔyɔnɛ pəlɛc pelel pampɛ pɔ məndenuŋksər im-ɛ, kɔ tɔyɔnɛ məyɔn'em
nɔnɔfɔr-ɛ, ilɛtsɛn'am mədif im oŋ, tɔsɔŋ'em kətɔnəŋk pəlɛc pampɛ məyi
kəcəmbər im mɔ.»
16 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məloŋkan'em abeki wəco camət-mɛrəŋ (70) aka
Yisrayel, aŋɛ məncərɛ kəyɔnɛ abeki kɔ atubuc mes a afum mɔ. Məkɛrɛ ŋa nnɔ
aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, ŋade ŋacəmɛ nnɔ kɔ məna.
17 Indetor di ilok-lokər əm, indebelər əm Amera ŋem ŋepic, iyer ŋa ŋi, ntɛ
tɔŋsɔŋɛ ŋamar əm kəsarɛ mes ma afum akaŋɛ mɔ, tɔsɔŋ'am kətɔsɔsarɛ mi sona
sam.
18 Ntɛ tɔyɔnɛ ta afum mɔ, məloku ŋa: Nəpusnɛ teta alna, nəndesɔsɔm sɛm,
bawo nəmbokər MARIKI, nəcloku: ‹An'endesɔŋ su sɛm nyɛ səndesɔm mɔ?
Sənayinɛ pətɔt Misira!› MARIKI endesɔŋ nu sɛm nəsɔm.
19 Nəndesɔm yi, bafɔ dɔsɔk din, bafɔ mata mɛrəŋ, bafɔ mata kəcamət, bafɔ
mata wəco, bafɔ mata wəco mɛrəŋ,
20 mba ŋof ŋin camcam haŋ sɛm yayɔkɔ yocwur nu dələloəm, haŋ yɛgbəf nu,
bawo nənce MARIKI nwɛ eyi nu dacɔ, kɔ nəmbok fər yɔn kiriŋ nəcloku: ‹Ta
ake tɔ səwurɛnɛ Misira-ɛ?›»
21 Kɔ Musa oloku: «Afum akaŋɛ ŋaŋkɛl im mɔ ŋambəp arkun wul masar
camət-tin (600.000), kɔ məloku: ‹Indesɔŋ ŋa sɛm yɔsɔm ŋof ŋin camcam!›
22 Ali padifɛ afum akaŋɛ ŋkesiya, cir, kɔ cəna cosu, sɛm ya yi yɛntəŋnɛ ŋa ba?
Andesɔŋ ŋa lop ya dəkəba fəp, a yɛtəŋnɛ ŋa ba?»
23 Kɔ MARIKI eyif Musa: «Kəca ka MARIKI kəndebumpsɛnɛ oŋ ba?
Məndenəŋk təkɔ ilok'əm mɔ kɔ tɔyɔnɛ tendeyi kɔ pəyɔnɛ tɔfɔdesɔyi-ɛ.»

Kanu kəlɛk dəAmera ŋən kɔ kəyerəs abeki aŋɛ wəco camət-mɛrəŋ

24 Kɔ Musa owur, k'oloku afum moloku ma MARIKI. K'oloŋka abeki a
Yisrayel aŋɛ wəco camət-mɛrəŋ (70), k'ɛncəmbər ŋa ŋakɛl aŋgbancan.
25 Kɔ MARIKI ontor dəkəp, k'olok-lokər Musa. Kɔ MARIKI ɛlɛk dəMusa
Amera ŋəkɔ ɛnabɛr kɔ mɔ, k'eyerəs ŋi abeki aŋɛ wəco camət-mɛrəŋ (70). Ntɛ
Amera nŋɛ ŋendegbuŋɛnɛ ŋa mɔ, kɔ ŋayɛfɛ kəlok-loku cəsayibɛ, mba katin
kaŋkɔ gbəcərəm kɔ tɛnasɔtɔ ŋa.

26 Arkun mɛrəŋ, pacwe wəkin Eldad, kɔ wəkɔ Medad, ŋaŋyi dəsaŋka, kɔ
Amera nŋɛ ŋəŋkɔ ŋogbuŋɛnɛ ŋa, afum ŋɔ, analəm ŋa abeki a Yisrayel dacɔ,
mba ŋanawur fɛ ŋakɔ dəndo aŋgbancan ŋosoku dəsɔk dadɔkɔ, kɔ ŋayɛfɛ kəlok-
loku cəsayibɛ dəndo dəsaŋka.
27 Kɔ wətɛmp wələma ɛyɛksɛ kəkɔloku ti Musa: «Eldad kɔ Medad ŋayi kəlok-
loku cəsayibɛ nde dəsaŋka!»
28 Kɔ Yosuwe wan ka Nun nwɛ ɛnayɔnɛ wəmarsɛnɛ ka Musa kəyɛfɛ dɛtɛmp
dən mɔ, oloku: «Musa mariki mem, məmɔnɛ ŋa!»
29 Kɔ Musa eyif kɔ: «Kəraca kɔ məŋyɔn'em ba? Ah, MARIKI pəyerəs afum ɔn
fəp Amera ŋɔn, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋayɔnɛ sayibɛ mɔ!»
30 Kɔ Musa olukus nde dəsaŋka kɔ abeki aka Yisrayel akaŋɛ.

MARIKI ɛŋgbalɛ aka Yisrayel bakɔrnɛ

31 Kɔ MARIKI owurɛ afef nŋɛ ŋɛnayɛfɛ nde dəkəba mɔ, kɔ ŋender ŋɛgbalɛ aka
Yisrayel bakɔrnɛ nde dəsaŋka kɔ cəsək ca si kəkɔt ka pəwaŋkəra pin camcam
kəsək o kəsək, bɛmp yɛnadeŋsərɛnɛ dəntɔf deŋeci da kururu kəmɛrəŋ.
32 Dəsɔk dadɔkɔ fəp, kɔ pibi fəp kɔ dɔckɔsɔk, afum ŋacwɛtəs bakɔrnɛ. Nwɛ
ɛnapicɛ bɛmp yɛwɛtəs mɔ, ɛnasɔtɔ tɔn tin pəcepər. Kɔ ŋancɛ yi saŋka kəsək haŋ
kənɔŋkər ntɛ tɔŋsɔŋɛ yowos mɔ.
33 Ntɛ sɛm yɛnasərəyi ŋa dəcusu ta ŋantacɔkəm yi mɔ, kɔ pəntɛlɛ MARIKI nnɔ
aka Yisrayel ŋayi mɔ. Kɔ MARIKI osutɛ ŋa pucuy pɔpɔŋ.
34 K'awe kəfo kaŋkɔ Kibərot Tawa, ti tɔyɔnɛ «Kufu ka tɛbas», bawo dəndo
anawup afum akɔ kəsɔm sɛm kənabas mɔ.
35 Kɔ aka Yisrayel ŋayɛfɛ Kibərot Tawa kəkɔ ka Hacerot, kɔ ŋancəmbər di
saŋka.

12

Miriyam kɔ Aruna ŋafor Aŋnabi Musa

1 Awa, Aruna kɔ Miriyam ŋafor Musa teta wəran wəKusi wəkɔ ɛnalɛk
kənɛncɛ mɔ.
2 Kɔ ŋaloku: «Musa gbəcərəm MARIKI olok-lokər ba? Bafɔ olok-lokər sɔ səna?»
Kɔ MARIKI ene ti.
3 Musa fum wənatɔpɛnɛ banca ɛnayi, ɛnatorɛ banca pətas afum a doru fəp.
4 Kɔ MARIKI oloku Musa, Aruna kɔ Miriyam: «Nəwur maas monu fəp nəkɔ
nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu. Kɔ ŋaŋkɔ maas maŋan fəp.»
5 Kɔ MARIKI ontor dəkəp, k'ɔŋkɔ pəcəmɛ nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan
ŋɛbəpɛnɛ, k'ewe Aruna kɔ Miriyam, kɔ ŋancɔŋnɛ mɛrəŋ maŋan.
6 Kɔ MARIKI oloku: «Nəcəŋkəl moloku mem ilɛtsɛnɛ nu! Kɔ fum eyi nu dacɔ
pəyɔnɛ sayibɛ-ɛ, iŋmentərnɛ wəkayi dəsɔk, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ilok-lokər kɔ pibi
kəwɛrəp disrɛ.
7 Tenciyanɛ kɔ ta wəcar kem Musa fum nwɛ ilaŋ teta yɛbəc yem fəp mɔ ɔfɔ.
8 Dim dem yati d'iŋlok-lokərɛ kɔ gbasŋa, ifɔgbɔpnɛ kɔ, ɛŋnəŋk məyɔ mem
məlɔma yati mmɛ afum ŋantɔnəŋk mɔ. Ta ake tɔ nəntɔnesɛnɛ kəfor Musa
wəcar kem-ɛ?»
9 Kɔ pəntɛlɛ MARIKI nnɔ ŋayi mɔ, k'olukus.
10 Kɔ kəp kəluksərnɛ sɔ aŋgbancan kəroŋ, kɔ sen səsumpər Miriyam, k'eferɛ
pəmɔ ntɛ kibi kəntufər paka mɔ. Kɔ Aruna ɛŋkafəlɛ nnɔ Miriyam eyi mɔ. Sen
səsumpər Miriyam dis dən fəp.
11 Kɔ Aruna oloku Musa: «Məŋaŋnɛ, mariki mem! Ilɛtsɛn'am, ta məsarsər su
kiciya nkɛ sənciya dotoŋkulu disrɛ mɔ.
12 Ilɛtsɛn'am, ta pəyi pəmɔ wan nwɛ aŋkom pəfi mɔ, nwɛ dis dən dəsɔmnɛ
kəsək k'endewur kɛrɛ dəkor-ɛ!»

13 Kɔ Musa oloku MARIKI: «Kanu ilɛtsɛn'am mətaməs kɔ!»
14 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Təcyɔnɛ a kas oyukər kɔ lin dəkəro-ɛ, k'eyinɛ fɛ malap maməkɔ haŋ mata camət-mɛrəŋ ba? Pawurɛnɛ kɔ dəsaŋka mata camət-mɛrəŋ, kɔ tencepər-ɛ, aŋluksɛ kɔ sɔ.»
15 K'awurɛnɛ Miriyam dəsaŋka mata camət-mɛrəŋ. Aka Yisrayel ŋanayɛfɛ fɛ kəkɔ haŋ k'aluksɛ kɔ sɔ dəsaŋka.
16 Ntɛ tencepər mɔ, kɔ aka Yisrayel ŋayɛfɛ Hacerot kɔ ŋaŋkɔ ŋandɛ nde tɛgbərɛ ta Paran.

13

Musa osom afum kəkətɛn yɔkyɔk mes ma Kanaŋ

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Məsom afum ŋakɔtɛnəs mes yɔkyɔk atɔf ŋa Kanaŋ nkɛ isɔŋ aka Yisrayel mɔ, məyɛk-yɛk kusuŋka o kusuŋka wərkun wəkin nwɛ ɔyɔnɛ wəkiriŋ afum ɔn dacɔ mɔ.»
3 Kɔ Musa osom afum akakɔ kəyɛfɛ ka tɛgbərɛ ta Paran, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom kɔ mɔ, fəp fəŋan akiriŋ ŋɔ ŋanayɔnɛ aYisrayel dacɔ.
4 Mewe maŋan mɔ mmɛ:
Kusuŋka ka Ruben: Samuya wan ka Sakur.
5 Kusuŋka ka Simeyɔŋ: Safat wan ka Hory.
6 Kusuŋka ka Yuda: Kalɛb wan ka Yefune.
7 Kusuŋka ka Isakar: Yikal wan ka Isifu.
8 Kusuŋka ka Efrayim: Hose wan ka Nun.
9 Kusuŋka ka Beŋyamin: Palti wan ka Rafu.
10 Kusuŋka ka Sabulon: Kadiyel wan ka Sody.
11 Kusuŋka ka Manase, wan ka Isifu: Kady wan ka Susy.
12 Kusuŋka ka Dan: Amiyel wan ka Kemali.
13 Kusuŋka ka Asɛr: Setur wan ka Mikayel.
14 Kusuŋka ka Naftali: Naby wan ka Wofosi.
15 Kusuŋka ka Kad: Kewel wan ka Maky.
16 Afum akaŋɛ ŋɔ Musa ɛnasom kəkɔkcɛ atɔf. Kɔ Musa ewe Hose wan ka Nun tewe ta Yosuwe*.
17 Kɔ Musa osom ŋa kəkɔkɔkcɛ mes ma atɔf ŋa Kanaŋ, k'oloku ŋa: «Nəpɛrnɛ ta Nɛkɛf, nəkɔ nəpɛ ta dəmərɔ.
18 Nəkɔ nəkɔkcɛ atɔf ntɛ ŋeyi mɔ: Afum aŋɛ ŋayi ŋi mɔ, kɔ təyɔnɛ ŋayɔ səkət, kɔ təyɔnɛ ŋayɔ fɛ səkət-ɛ, nəcərɛ, kɔ təyɔnɛ ŋala, kɔ təyɔnɛ ŋala fɛ.
19 Nətɛn sɔ kəcərɛ kɔ təyɔnɛ atɔf ŋɔtɔt ŋɔ kɔ təyɔnɛ atɔf ŋɛlɛc ŋɔ-ɛ, kɔ təyɔnɛ sədare səŋan mopoc mopoc mɔ ŋandɛ kɔ təyɔnɛ sədare səŋan samba səŋeci s'aŋkɛlɛ si-ɛ.
20 Nəkɔkcɛ sɔ kəcərɛ kɔ təyɔnɛ antɔf ŋaŋan ŋentesɛ yɔbɔf, kɔ təyɔnɛ ŋɔfɔtesɛ yɔbɔf-ɛ, kɔ təyɔnɛ atɔf ŋaŋəkɔ ŋɔyɔ tɔk, kɔ təyɔnɛ ŋɔyɔ fɛ tɔk-ɛ. Nəbaŋsɛ, nəpimɛnɛ yokom ya tɔk ya atɔf ŋaŋəkɔ, bawo tɛm ta kəpim ta yokom yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya wɛn tɔ.»
21 Kɔ afum akakɔ anasom mɔ ŋampɛ, kɔ ŋaŋkɔ ŋatɛnəs yɔkyɔk mes ma atɔf ŋa Kanaŋ, kəyɛfɛ tɛgbərɛ ta Cin haŋ dare da Rehob, ndɛ dɔlɔtərnɛ Lebo Hamat mɔ.
22 Kɔ ŋampɛrnɛ ta Nɛkɛf, kɔ ŋaŋkɔ haŋ Hebərəŋ nde afum aŋeci yuruya ya Anak, Ahiman, Sesay kɔ Talmay, yɛnayi mɔ. Analɔ dare da Hebərəŋ meren camət-mɛrəŋ mecepər a padelɔ dare da Coyan ca Misira.

* **13:16** Tewe ta Yosuwe kɔ tewe ta Hose mɛntəŋnɛ kəloku cəHebəre: «MARIKI ɛyac!»

23 Kɔ ŋaŋkɔ haŋ nde dəŋgbəl da Ɛskɔl nde ŋanagbinti aŋgbɔŋkələ ŋa wɛn kɔ acɛk ŋa pokom pa ŋi mɔ, kɔ ŋasɛlɛŋ yi kɔ afum mɛrəŋ ŋaŋgbaŋnɛ. Kɔ ŋampimɛnɛ sɔ yokom ya cəpare kɔ ya fik.
24 K'awe kəfo kaŋkɔ dəŋgbəl da Ɛskɔl, ti tɔyɔnɛ cəHebəre «Acɛk» teta acɛk ŋɔkɔ aka Yisrayel ŋanapim di mɔ.

Kəlukus ka asom, kɔ ŋander ŋaləmər Musa təkɔ ŋananəŋk di mɔ

25 Ntɛ mata wəco maŋkəlɛ (40) mencepər mɔ, k'asom ŋalukus kəyɛfɛ atɔf ŋɔkɔ ŋanakɔ kətɛnəs mes yɔkyɔk mɔ.
26 Ŋandebɛrɛ, kɔ ŋaŋkɔ ndena Musa, Aruna kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp aŋɛ ŋayi Kadɛs, nde tɛgbərɛ ta Paran mɔ. K'asom ŋaloku Musa kɔ Aruna kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp təkɔ ŋananəŋk mɔ, kɔ ŋamentərɛnɛ ŋa yokom ya tək ya atɔf ŋaŋɔkɔ.
27 Kɔ ŋaləm: «Səŋkɔ nde atɔf ŋɔkɔ mənasom su mɔ. Atɔf ŋoboŋu dalɛ k'awop yati ŋɔ. Yokom ya tək ya di yɔ yayɛ!
28 Mba afum aŋɛ ŋayi atɔf ŋaŋɔkɔ mɔ ŋayɔ fənəntər, sədare səŋan səmbɛk, k'aŋkɛlɛ si samba. Sənəŋk di yati yuruya ya Anak, afum aŋeci.
29 Aka Amalɛk ŋandɛ Nɛkɛf. AHit, aYebus kɔ aka Amər ŋandɛ dəmərɔ, kɔ aKanaŋ, ŋa ŋandɛ kəba kəsək kɔ gbɛp ya kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn.»
30 Kɔ Kalɛb ɔsəŋɛ afum kəcaŋk fər ya Musa kiriŋ. K'oloku: «Pakɔ pabaŋ atɔf, aŋkətam ŋa!»
31 Mba asom aləma akɔ ŋanakɔ kɔ ŋa mɔ, ŋaloku Musa: «Afɔtam kəkɔsutɛnɛ kɔ afum akaŋɛ, bawo ŋayɔ sɔkət ŋatas su.»
32 Kɔ ŋayɛfɛ kəloku pəlɛc pa atɔf ŋaŋɔkɔ aka Yisrayel fər kiriŋ. Kɔ ŋaloku: «Atɔf nŋɛ sənanɔŋkər kəkɔkcɛ mes ma di mɔ, atɔf ŋɔ nŋɛ ŋendif afum aŋɛ ŋander kəndɛ di mɔ. Afum aŋɛ sənəŋk di mɔ fəp, afum aŋeci ŋɔ.
33 Afum aŋɛ sənəŋk di mɔ, ŋaŋɛc tɛcəmɛ. Aka yuruya ya Anak yɔ. K'ayi ŋa kəsək-ɛ, səŋyi pəmɔ cəntaŋgbɛ. Tatɔkɔ yati tɔ ŋancnəŋk su.»

14

Aka Yisrayel ŋafati kəbɛrɛ Kanaŋ

1 Kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp ŋayɛfɛ kəkulɛ-kulɛ, kɔ ŋambok pibi fəp.
2 Kɔ aka Yisrayel ŋancɔpər Musa kɔ Aruna. Kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel ŋaloku: «Kəfi kosu Misira kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, kəfi kosu nnɔ dətɛgbərɛ kəncepər kəfi kosu aterɛnɛ asu dəwaca!
3 Ta ake tɔ MARIKI eyi kəkekərɛ su atɔf ŋaŋɔkɔ pəkɔ pəsɔŋɛ padifɛ su sakma-ɛ? Ŋasumpər-sumpər aran kɔ aka wɔlɔ wosu disrɛ, aŋɛ andeləm yofoŋət yaŋan dacɔ mɔ! Kəlukus kosu Misira kəncepər fɛ tatɔkɔ ba?»
4 Ŋaclokɛnɛ taŋan: «Pacəmbər wəbɛ wəkin, palukus Misira!»
5 Musa kɔ Aruna ŋantontnɛnɛ MARIKI dəntɔf kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp fər kiriŋ.
6 Ntɛ Yosuwe wan ka Nun kɔ Kalɛb wan ka Yefune akɔ ŋanakɔ kəkɔkcɛ mes ma atɔf ŋalip kəne moloku mamɔkɔ mɔ, kɔ pəntɛlɛ ŋa haŋ kɔ ŋawal-wali yamos yaŋan.
7 Kɔ ŋaloku kəloŋkanɛ ka afum a Yisrayel fəp: «Atɔf ŋaŋɔkɔ sənɔŋkər kəkɔkcɛ mes ma di mɔ, atɔf ŋɔtɔt ŋɔ.
8 Kɔ MARIKI ɔmbɔtər su-ɛ, ɛmbɛrsɛ su atɔf ŋaŋɔkɔ, pəsɔŋ su ŋi. Atɔf ŋɔ nŋɛ ŋomboŋ dalɛ k'awop mɔ!
9 Ta payeŋkər MARIKI səbomp, ta panesɛ sɔ afum a atɔf ŋaŋɔkɔ katəna k'aŋkɔtam. Ŋayɔ fɛ sɔ katəkəp nkɛ kəŋkump ŋa mɔ. MARIKI eyi kɔ səna. Ta nənesɛ ŋa!»

10 Ntɛ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp kəloku kəca-cas Yosuwe kɔ Kalɛb mɔ,
kɔ nərɔ da debeki da MARIKI dontor aka Yisrayel fəp fər kiriŋ nde aŋgbancan
ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.

Musa ontola MARIKI kəŋaŋnɛnɛ aka Yisrayel

11 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Ake tɛm tɔ afum akaŋɛ ŋandesak kəcerəsnɛ mes
mem-ɛ? Ake tɛm tɔ ŋandefati kəgbɛkər im kəlaŋ-ɛ, ali ntɛ imentər mɛgbɛkərɛ
mɛwɛy-wɛy fər yaŋan kiriŋ mɔ?
12 Arom ŋ'indesɔŋ ŋa, ibaŋər ŋa sɔ kɛ nkɛ inaloku kəsɔŋ ŋa, mba məna
indesɔŋ'am kəyɔnɛ kas ka atɔf ŋɔpɔŋ nŋɛ ŋendebɛk ŋɔyɔ sɔkət ŋɛtas aka Yisrayel
mɔ!»
13 Kɔ Musa oloku MARIKI: «Aka Misira ŋane a sɔkət sam sɔ mənapɛnɛ afum
akaŋɛ atɔf ŋa Misira,
14 kɔ ŋaloku ti afum aka atɔf ŋaŋɔkɔ. Kɔ aka Kanaŋ ŋane ntɛ: A məna MARIKI
məyi afum am dacɔ, a məŋmentərnɛ ŋa gbasŋa, a məckət ŋa fər kiriŋ, məcbumɛ
ŋa kəp pəwaŋkəra disrɛ, kɔ pibi disrɛ nɛnc.
15 Kɔ məndifət afum akaŋɛ fəp katin-ɛ, afum a tɔf nyɛ ŋane pacloku tetam
mɔ, ŋandeloku:
16 ‹MARIKI ɔfɔtam kəbɛrsɛ afum akaŋɛ atɔf nŋɛ ɛnadɛrəm kəsɔŋ ŋa mɔ: Ti
t'endifɛ ŋa nde dətɛgbərɛ!›
17 Ndɛkəl oŋ, ilɛtsɛn'am fənɔntər fa MARIKI fəmentərnɛ debeki dɔn disrɛ
pəmɔ tɔkɔ məloku ti mɔ.
18 Pəfɔtɛlɛ MARIKI katəna, k'eŋsektərnɛ danapa, ɛŋŋaŋnɛnɛ kiciya kɔ
kəyeŋkər domp. Mba ɔfɔsəkpərɛ wəciya wətɔciya, pəsɔŋ kəway ka kiciya
yuruya ya wəciya haŋ dɛtɛmp da maas, dɛtɛmp da maŋkəlɛ.
19 Məŋaŋnɛ kiciya ka afum akaŋɛ ilɛtsɛn'am teta kəsektərnɛ danapa kam,
pəmɔ ntɛ mənalɛk kəŋaŋnɛnɛ afum akaŋɛ kəyɛfɛ Misira haŋ nnɔ mɔ.»
20 Kɔ MARIKI oloku: «ɪŋaŋnɛnɛ ŋa teta moloku mam.
21 Mba indɛrəm kəyi kem doru kɔ nərɔ da debeki da MARIKI ndɛ dɛlarɛ doru
mɔ:
22 Afum aŋɛ ŋananəŋk nərɔ da debeki dem kɔ mɛgbɛkərɛ mmɛ inawurɛ
Misira kɔ nde dətɛgbərɛ mɔ, mba ŋandəktər im haŋ wəco kɔ ŋantɔcəŋkəl,
23 nwɛ o nwɛ ŋa dacɔ ɔfɔdenəŋk atɔf nŋɛ inadɛrəm kəsɔŋ atem aŋan mɔ. Ali
wəkin akaŋɛ ŋanc'em mɔ ŋafɔdenəŋk ŋi.
24 Mba bawo amera ŋələma ŋɛnayi Kalɛb wəcar kem k'eleləs tɔkɔ inasom kɔ
mɔ ta enesərnɛ-ɛ, indekɔbɛrsɛnɛ nkɔn atɔf ŋaŋɔkɔ ɔŋkɔ mɔ, yuruya yɔn yɛbaŋ
sɔ di.
25 Aka Amalɛk kɔ aKanaŋ dəmərɔ dacɔ ŋandɛ. Alna, nəlɛk dɔpɔ da dətɛgbərɛ
kəkɔ kəca ka kəba ka Cəŋkəlma.»

MARIKI omboc kiti nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ

26 Kɔ MARIKI eyif Musa kɔ Aruna:
27 «Kəloŋkanɛ ka afum alɛc akaŋɛ tɛm tere tɔ ŋandesak kəgbɛkəl im-ɛ? Ine tɔkɔ
aka Yisrayel ŋaŋgbɛkəl im mɔ!
28 Moloku ma MARIKI mɔ mamɛ! Məloku ŋa ntɛ: Indɛrəm kəyi kem doru,
indeyɔ nu tɛtəŋnɛ ta moloku məkɔ nəloku fər yem kiriŋ mɔ.
29 Nnɔ tɛgbərɛ tantɛ tɔ nəndefi. Nəna fəp fonu aŋɛ analəm nəsətɔ meren wəco
mɛrəŋ (20) haŋ kəcepər ti mɔ, kɔ nəŋgbɛkəl im mɔ,
30 nəfədebɛrɛ atɔf nŋɛ inadot kəca idɛrəm kədəs nu mɔ. Mɛnɛ Kalɛb wan ka
Yefune kɔ Yosuwe wan ka Nun gbəcərəm ŋandekɔbɛrɛ di.
31 Kɔ awut anu aŋɛ nəloku: ‹Aŋkɔsak ŋa pafoŋət mɔ,› iŋkɔbɛrsɛ ŋa di, ŋa
ŋandekɔcərɛ atɔf ŋaŋɔkɔ nəna nənce mɔ.
32 Kɔ nəna, nnɔ tɛgbərɛ tantɛ tɔ nəndefi.

33 Awut anu ŋandeyɔnɛ akɛk yɔcɔl nde dətɛgbərɛ meren wəco maŋkəlɛ (40) disrɛ, ŋa ŋandesarɛ kəway ka kiciya ka dɛyamayama donu, haŋ nəclip kəfis-fis nnɔ dətɛgbərɛ.
34 Kələm ka mataka məkɔ nənawon kəkɔkcɛ mes ma atɔf ŋa Kanaŋ yɔkyɔk mɔ, it'ɔyɔnɛ mata wəco maŋkəlɛ (40), nəndesarɛ kəciya konu meren wəco maŋkəlɛ (40), dɔsɔk o dɔsɔk teren tin. Ti tendesɔŋɛ nu kəcərɛ ntɛ kəfatər kem kəyi mɔ.
35 Ina MARIKI, ilok-loku. Nəna kəloŋkanɛ ka afum alɛc kɔ nəyɔnɛ, nətəŋn'em kəroŋ. Awa, indɛrəm towurɛnɛ ta ti t'indeyɔ nu. Nnɔ tɛgbərɛ tantɛ tɔ nəndelip fəp, difɔ nəndefi.»
36 Afum aŋɛ Musa ɛnasom kəkɔtɛnəs mes yɔkyɔk atɔf ŋa Kanaŋ mɔ, kəlukus kəŋan kɔ ŋander ŋalɔm pəlɛc pa atɔf ŋaŋɔkɔ, kɔ tɔsɔŋɛ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp kətəŋnɛ Musa kəroŋ.
37 Arkun akakɔ ŋanalɔm pəlɛc pa atɔf ŋa Kanaŋ mɔ, ŋafis-fis MARIKI fər kiriŋ katəna bawo ɛnasutɛ ŋa pucuy.
38 Afum akɔ ŋanakɔ kəkɔkcɛ mes nde Kanaŋ mɔ fəp ŋanafi, mɛnɛ Yosuwe wan ka Nun kɔ Kalɛb wan ka Yefune ŋanacəmɛ oŋ.

Aka Yisrayel ŋaŋkɔt ntɛ MARIKI ɔntɔsom ŋa mɔ

39 Kɔ Musa oloku mamɛ aka Yisrayel fəp, k'afum ŋaŋkekərɛ kəbal kəpɔŋ.
40 Ali ntɛ MARIKI ɛnatɔsom ŋa kəkɔ mɔ, kɔ ŋayɛfɛ bətbət suy kəpɛrnɛ ka ntende dəmərɔ, ŋacloku: «Kəpɛrnɛ kɔ səndɛ kəfo nkɛ MARIKI oloku teta ki mɔ: A sənciya!»
41 Mba Musa oloku: «Ta ake tɔ nəŋsakɛ mosom ma MARIKI-ɛ? Tantɛ tɔfɔkɔt.
42 Ta nəpɛrnɛ! MARIKI eyi fɛ nu dacɔ. Ta nəsɔŋɛ aterɛnɛ anu kəkɔsut nu.
43 Aka Amalɛk kɔ aKanaŋ ŋayi tekiriŋ tonu, sakma s'andekɔdiftɛ nu. Bawo nəŋgbaymɛ nnɔ MARIKI eyi mɔ, ɔfɔdeyi nu dacɔ.»
44 Kɔ ŋantaŋ ləŋəs kəpɛ ka nde dətərɔ kəroŋ. Mba Musa kɔ kaŋkəra ka danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel ŋanayɛfɛ fɛ saŋka disrɛ.
45 Awa, aka Amalɛk kɔ aKanaŋ aŋɛ ŋanandɛ dəndo dəmərɔ mɔ ŋantor. Kɔ ŋasut aYisrayel kɔ ŋambɛləs ŋa haŋ Horma.

15

Yopocɛ nyɛ yɛncəmbər yoloŋnɛ mɔ

1 Kɔ MARIKI osom Musa:
2 «Məloku aka Yisrayel ntɛ: Kɔ nəŋkɔbɛrɛ atɔf ŋɔkɔ nəŋkɔndɛ mɔ, atɔf nŋɛ isɔŋ nu mɔ,
3 kɔ nəndekɔ nəccɔfɛ MARIKI yoloŋnɛ-ɛ, tɔyɔnɛ pɔcɔl pɔcɔf, tɔyɔnɛ kəloŋnɛ ka kədɛrəm ka kətola tes, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəloŋnɛ ka kəpocɛ abəkəc ŋosoku pɛs, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti yoloŋnɛ nyɛ nəŋkɛrɛ MARIKI tɛm ta cəsata conu cəpɔŋ mɔ, yɔyɔnɛ cəna, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti ŋkesiya, cir ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəcsɔŋɛ MARIKI kəne ambɔnc ŋobotu mɔ,
4 məna nwɛ məndeloŋn'em pɔcɔl mɔ, pəkɛrɛn'em sɔ kəmbefe kətɔt kilo kəmaas panɔktərɛnɛ ki moro litɛr din kɔ dacɔ teta kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn.
5 Pəkɛrɛ sɔ wɛn litɛr din kɔ dacɔ, kɔ tɔyɔnɛ pəckɛrɛ aŋkesiya ŋorkun kədeloŋnɛ poloŋnɛ pɔcɔfɛ MARIKI kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, kəloŋnɛ kələma.
6 Kɔ tɔyɔnɛ pəcloŋnɛ aŋkesiya ŋorkun-ɛ, pəkɛrɛnɛ kəmbefe kətɔt kilo camət-tin pənɔktərɛnɛ ki moro litɛr mɛrəŋ teta kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn,
7 pədeŋər sɔ kəloŋnɛ ka wɛn litɛr mɛrəŋ, ambɔnc ŋa kəloŋnɛ kaŋkɔ ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc.

8 Kɔ tɔyɔnɛ məckɛrɛ tura towut teta poloŋnɛ pɔcɔf, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəloŋnɛ ka
kədɛrəm kətola tes, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu nnɔ MARIKI eyi
mɔ-ɛ,
9 pəkɛrɛnɛ kɔ wana, poloŋnɛ pa mɛŋgbɛn pa kəmbefe kətɔt kilo camət-
maŋkəlɛ panɔktərɛnɛ kɔ moro litɛr maas,
10 pəkɛrɛnɛ sɔ kəloŋnɛ ka wɛn litɛr maas. Ambɔnc ŋa yoloŋnɛ yayɔkɔ ancɔfɛ
MARIKI mɔ ŋontorɛ-torɛ kɔ abəkəc.
11 Tɔyɔ tin tatɔkɔ ta aŋyɔnɛ tura ntɛ o ntɛ, aŋkesiya ŋorkun nŋɛ o nŋɛ,
ambiyofo kɔ aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin nŋɛ o nŋɛ.
12 Nəntam kəkɛrɛ yɔcɔl yɛlarəm kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ yɔcɔl yepic, mba nəcdeŋər
ca yayɛ fəp, pɔcɔl mpɛ o mpɛ nəndekɔ kəloŋnɛ mɔ.
13 Tantɛ tɔ nwɛ o nwɛ aŋkom aYisrayel dacɔ mɔ ŋacəmɛ sariyɛ saŋsɛ darəŋ
kɔ ŋande kəckɛrɛ yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, ambɔnc ŋa yi ŋotorɛ-torɛ
MARIKI abəkəc.
14 Tɔyɔnɛ dɛtɛmp donu fəp, wəcikəra nwɛ owon kəndɛ nu dacɔ, kɔ nwɛ eyi
kəcepərɛnɛ tɛm tepic nu dacɔ mɔ, fəp fəŋan ŋacəmɛ tɔyɔ tin tantɛ darəŋ pəmɔ
nəna. Kɔ ŋande ŋackɛrɛ yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ ina MARIKI mɔ, ambɔnc ŋa yi
ŋotorɛ-tor'em abəkəc.
15 Sariyɛ sin sasɔkɔ səndeyɔnɛ sa aka Yisrayel fəp, kɔ sa acikəra akɔ ŋayi nu
dacɔ mɔ. Sariyɛ sa doru o doru sɔ dɛtɛmp donu fəp. Kəgbɛy kəyi fɛ wəYisrayel
kɔ wəcikəra dacɔ MARIKI fɔr kiriŋ.
16 Sariyɛ sin gboŋ səndeyi, kɔ dɔpɔ din nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ kɔ nnɔ
acikəra aŋɛ ŋayi nu dacɔ mɔ.»

Kəloŋnɛ ka cəcom cəcɔkɔ-cɔkɔ

17 Kɔ MARIKI osom Musa:
18 «Məloku aka Yisrayel: Kɔ nəndekɔbɛrɛ atɔf nŋɛ indekɔbɛrsɛ nu mɔ,
19 kɔ nənde kəcsɔm cəcom ca atɔf ŋaŋɔkɔ-ɛ, pəmar nəcbelɛ MARIKI cələma.
20 Pəmɔ tɔkɔ ambeli mɛŋgbɛn nde dəkur, tɛm ta kəsɛpər mɔ, nəbeli kəmbefe
kətɛp kəcnɔkət, nəlompsɛ ki kəcom kəlok-lok teta kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn monu
məcɔkɔ-cɔkɔ pəmɔ tɔkɔ aŋloŋn'em mɛŋgbɛn kəsɛpər mɔ.
21 Nəde nəcsɔŋ kəcom kəpɛc kəcɔkɔ-cɔkɔ MARIKI, sariyɛ sa dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp
donu sɔ.»

Kəloŋnɛ ka kiciya kətɔyɛfɛnɛ

22 «Kɔ tɔyɔnɛ kətɔyɛfɛnɛ disrɛ ta nəŋkɔtɛnɛ mosom mamɛ fəp mmɛ MARIKI
osom Musa mɔ,
23 mes fəp mmɛ MARIKI osom nu, kəlɛk dɔsɔk ndɛ MARIKI ɛnasom Musa
nnɔ nəyi mɔ, awut anu kɔ awut-sɔ anu,
24 kɔ tɔyɔnɛ kətɔyɛfɛnɛ disrɛ k'ayɔnɛ tes tatɔkɔ, ta kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel
kəncərɛ ti-ɛ, kəloŋkanɛ kəŋan fəp ŋakɛrɛ tura mpɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, ambɔnc
ŋa pi ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc. Ŋadeŋər sɔ kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn kɔ ka wɛn
pəmɔ tɔkɔ sariyɛ səloku ti mɔ, kɔ ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya.
25 Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs ka kəloŋkanɛ ka afum a Yisrayel kiciya kəŋan,
aŋŋaŋnɛnɛ ŋa ki. Bawo kəciya kənayi nkɛ ŋanatɔyɛfɛnɛ mɔ. Kɔ ŋaŋkɛrɛ kəloŋnɛ
nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, ŋaŋkɛrɛ sɔ kəloŋnɛ ka kiciya MARIKI fɔr kiriŋ teta
kiciya kəŋan.
26 Aŋŋaŋnɛ kəloŋkanɛ ka afum a Yisrayel kɔ acikəra akɔ ŋayi ŋa dacɔ mɔ,
bawo kiciya ka afum fəp kənayi nkɛ ŋanatɔyɛfɛnɛ mɔ.
27 Kɔ tɔyɔnɛ a fum wəkin eciya kətɔyɛfɛnɛ disrɛ-ɛ, wəkayi pəkɛrɛ wir wɛran
wa teren tin teta kəloŋnɛ ka kiciya.
28 Wəloŋnɛ pətubucnɛ kəsɔkəs wəsɔlɛ nwɛ enciya mɔ kiciya kɔn MARIKI fɔr
kiriŋ. Kɔ wəloŋnɛ ontubucnɛ kəsɔkəs kɔ kiciya kɔn-ɛ, aŋŋaŋnɛnɛ kɔ ki.

29 Ntɛ aŋyɔ kəciya disrɛ ta ɛyɛfɛnɛ ti mɔ, sariyɛ sin sɔ nnɔ aka Yisrayel kɔ acikəra aŋɛ ŋayi nu dacɔ mɔ.
30 Mba kɔ fum wələma wəka Yisrayel kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəcikəra enciya kəyɛfɛnɛ disrɛ-ɛ, ələməs MARIKI, aŋwurɛ wəkakɔ afum ɔn dacɔ.
31 Fum wəkakɔ ɛfər-fərəs toloku ta MARIKI, k'ence tosom tən, aŋwurɛ wəkakɔ afum ɔn dacɔ pəsarɛ sɔ kiciya kɔn.»

Kələsər sariyɛ sa dɔsɔk ndɛ MARIKI osom kəcŋesəm mɔ

32 Ntɛ aka Yisrayel ŋanayi nde dətɛgbərɛ mɔ, k'aŋkɔ pabəp wərkun wələma pəcwɛtəs tək simiti dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ MARIKI mɔ.
33 Afum akɔ ŋanabəp kɔ pəcwɛtəs tək mɔ, ŋakekərɛ kɔ nde Musa, Aruna kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp fər kiriŋ.
34 Pamɛŋk fum nwɛ kəfo nkɛ ɔntətam kəmulpɛ mɔ, bawo antatəŋnɛ fɛ ntɛ o ntɛ andeyɔ kɔ mɔ.
35 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Fum wəkawɛ mɛnɛ padif kɔ, kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp ŋaca-cas kɔ nde saŋka todoru.»
36 Kəloŋkanɛ fəp ŋawurɛnɛ kɔ saŋka todoru, ŋaca-cas kɔ, ti disrɛ pəfi pəmɔ təkɔ MARIKI osom ti Musa mɔ.

Yewes-wesi ya yamos ya aloŋnɛ tantəf

37 Kɔ MARIKI osom Musa:
38 «Məloku aka Yisrayel, a dɛtɛmp daŋan fəp ŋade ŋawes-wesi yamos yaŋan tantəf, ŋacbɛr bənda ya alom ŋa məntambɛnc.
39 Yewes-wesi ya yamos yonu yɔ. Nəde nəcməmən yi, nəccɛm-cɛmnɛ mosom ma MARIKI, ntɛ təŋsəŋɛ nəcəmɛ mi darəŋ mɔ. Ta nəde nəccɛm-cɛmnɛ mɛfaŋ ma bəkəc yonu kɔ ma fər yonu, nyɛ yɔŋsəŋɛ nu kəsak ka kəbət ka Kanu nəcəmɛ canu cəcuru darəŋ mɔ.
40 Nənde nəccɛm-cɛmnɛ mosom mem, nəcəmɛ mi darəŋ. Nəyɔnɛ afum acempi aŋɛ ampus'em mɔ.
41 MARIKI iyɔnɛ Kanu konu. In'ɛnawurɛnɛ nu Misira ideyɔnɛ Kanu konu. MARIKI iyɔnɛ Kanu konu.»

16

Kore k'asol ɔn ŋancəmɛ Musa dɛbəkəc

1 Kore wan ka Yicahar, wansɔ ka Kehat wəka kusuŋka ka Lewy, kɔ Dataŋ kɔ Abiram awut a Eliyab, kɔ Ɔŋ wan ka Pelet aka kusuŋka ka Ruben,
2 ŋancəmɛ Musa dɛbəkəc, kɔ afum masar mɛrəŋ kɔ wəco kəcamət (250) aka Yisrayel ŋasol kɔ ŋa. Arkun aka mewe məpɔŋ ŋɔ ŋanayɔnɛ kəloŋkanɛ kaŋkɔ.
3 Kɔ ŋaŋmɛpnɛ Musa kɔ Aruna, kɔ ŋalok-lokər ŋa: «Tantɛ tɛntəŋnɛ su oŋ! Afum a kəloŋkanɛ ka Yisrayel fəp, ampusɛ ŋa MARIKI, kɔ MARIKI eyi ŋa dacɔ. Ta ake tɔ nəndotnɛ nnɔ kəloŋkanɛ ka MARIKI kəyi mə-ɛ?»
4 Ntɛ Musa ɛnane moloku mamək mɔ, kɔ mosumpər kɔ pəpɔŋ, k'ɛntɛmpɛnɛ dəntəf, k'ɛncəpɛ MARIKI tobu.
5 K'oloku Kore kɔ kəloŋkanɛ kɔn fəp: «Alna bətbət MARIKI endenasɔŋɛ kəcərɛ nwɛ ɔyɔnɛ wəkɔn, nwɛ encemp, nwɛ ɛntam kələtərnɛ kɔ mɔ, ɛŋsak wəkɔ ɛyɛk-yɛk mɔ pələtərnɛ nde eyi mɔ.
6 Nəyɔ ntɛ, mənа Kore kɔ kəloŋkanɛ kam fəp, nəlɛk map məcɔfɛ suray.
7 Alna nəbɛr mi meken kɔ suray fər ya MARIKI kiriŋ. Wərkun nwɛ MARIKI endeyɛk-yɛk mɔ, nkɔn ampusɛ kɔ. Nəna nəŋgbəf im, Yuruya ya Lewy!»
8 Kɔ Musa oloku Kore: «Nəcəŋkəl, ilɛtsɛnɛ nu awut-sɔ a Lewy!

9 Tɛntəŋnɛ fɛ nu ntɛ Kanu ka Yisrayel kəyɛk-yɛk nu taciŋa kəloŋkanɛ ka aka
Yisrayel dacɔ, kɔ owosɛ nəna kələtərnɛ, nətɔmpər yɛbac yɔn nde dəkiyi dosoku
teta kəloŋkanɛ ka Yisrayel mɔ?
10 MARIKI owosɛ məna Kore kɔ awɛnc əm aŋa aLewy fəp kələtərnɛ kɔ, kɔ
nəŋwe sɔ kəyɔnɛ ka aloŋnɛ!
11 Ti tɔsɔŋɛ ntɛ məna kɔ kəloŋkanɛ ka afum fəp nəyeŋkər MARIKI səbomp
mɔ! Anɔ Aruna ɔyɔnɛ-ɛ, ntɛ nəndecəmɛ kɔ dɛbəkəc mɔ?»
12 Kɔ Musa osom fum wələma kəkɔwe Dataŋ kɔ Abiram awut a Eliyab. Mba
kɔ ŋaloku: «Səfɔpɛ!
13 Pəntəŋnɛ f'am ntɛ məmpɛnɛ su kəyɛfɛ atɔf ŋoboŋu dalɛ k'awop mɔ, mədedif
su nnɔ dətɛgbərɛ? Kɔ məfaŋ sɔ kəsɔŋnɛ dɛbɛ?
14 Ala! Bafɔ atɔf ŋoboŋu dalɛ k'awop ŋɔ məŋkɛrɛ su. Məyer fɛ su dalɛ kɔ
ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn yɔyɔnɛ yosu! Məcɛm-cɛmnɛ a atɔnəŋk ŋɔ səyɔnɛ ba? Səfati,
səfɔder!»
15 Kɔ pəntɛlɛ Musa pəpɔŋ, k'oloku MARIKI: «Ta məbaŋ yoloŋnɛ yaŋan! Paka
o paka intabaŋər fɛ ŋa, ali səfale, ali katin intayɔ fɛ wəkin tes tɛlɛc.»

Kətərəs ka Kore kɔ acəmɛnɛ ɔn

16 Kɔ Musa oloku Kore: «Məna kɔ kəloŋkanɛ kam fəp, nəkɔ alna MARIKI fər
kiriŋ kɔ Aruna.
17 Nwɛ o nwɛ pətɔmpərɛnɛ tap pəbɛr pi suray, pəkɔ pəmentər pi MARIKI.
Ti tɔŋkɔsɔŋ map masar mɛrəŋ wəco kəcamət (250). Məna kɔ Aruna nəna sɔ
nəkenɛnɛ map monu.»
18 Dɔckɔsɔk Kore kɔ kəloŋkanɛ kɔn ŋalɛk nwɛ o nwɛ tap tɔn, kɔ ŋambɛr mi
meken, kɔ ŋandeŋər suray takəroŋ kɔ ŋaŋkɔ dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ
kɔ Kanu, kɔ Musa kɔ Aruna.
19 Kɔ Kore oloŋka kəloŋkanɛ kɔn fəp nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ
Kanu, k'eŋgbiŋər ŋa nnɔ Musa kɔ Aruna ŋayi mɔ.
Gbəncana babɔkɔ, kɔ nɔrɔ da debeki da MARIKI dowurər kəloŋkanɛ ka aka
Yisrayel fəp.
20 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna:
21 «Nəgbɛynɛ kəloŋkanɛ k'afum akaŋɛ imələk ŋa katina!»
22 Mba Musa kɔ Aruna ŋancəp mobu dəntɔf kɔ ŋantola Kanu ŋacyif: «O Kanu,
məna nwɛ məsɔŋ kəŋesəm yeyi wəyeŋ ya doru fəp mɔ! Fum wəkin enciy'am,
pəndetɛl'am nnɔ kəloŋkanɛ k'afum fəp kəyi mɔ ba?»
23 Kɔ MARIKI oloku Musa:
24 «Məloku kəloŋkanɛ ka afum a Yisrayel: Nəbɔlɛnɛ cəbal ca Kore, Dataŋ kɔ
Abiram nde ŋandɛ mɔ!»
25 Kɔ Musa ɛyɛfɛ k'ɔŋkɔ pəbəp Dataŋ kɔ Abiram, abeki a Yisrayel ŋacəmɛ kɔ
darəŋ.
26 Kɔ Musa oloku kəloŋkanɛ ka afum a Yisrayel: «Ilɛtsɛnɛ nu nəbɔlɛ cəbal ca
afum alɛc bəkəc akaŋɛ, ta nəgbuŋɛnɛ sɔ daka ndɛ o ndɛ dɔyɔnɛ daŋan mɔ, ta
tɔsɔŋɛ nədefinɛ teta kiciya kəŋan.»
27 Kɔ aka Yisrayel ŋambɔlɛ cəbal ca Kore, Dataŋ kɔ Abiram.
Dataŋ kɔ Abiram ŋawur kɔ ŋancəmɛ nde dəkəbɛrɛ da cəbal cəŋan kɔ aran
aŋan, kɔ aka wəlɔ waŋan disrɛ fəp.
28 Kɔ Musa oloku: «Tantɛ tendesɔŋɛ nu kəcərɛ a MARIKI osom im kədeyɔ
mamɛ fəp. Ali tes ifɔlɛkərnɛ kəyɔ inasərka.
29 Kɔ afum akaŋɛ ŋafi pəmɔ tɔkɔ afum alpəs ŋaŋfi mɔ, ta ŋafinɛ pəwɛy-wɛy-ɛ,
bafɔ MARIKI osom im.
30 Mba kɔ MARIKI ɔyɔ tes tɛwɛy-wɛy, kɔ antɔf ŋɛwani kusu ŋemer afum
akaŋɛ kɔ daka daŋan, ŋayi wəyeŋ a ŋackɔ dabiya-ɛ, tɔŋsɔŋɛ nu kəcərɛ a afum
akaŋɛ ŋafani MARIKI.»

31 Musa endelip moloku mən kɔ antɔf ŋɛŋgbɛrɛ ŋa dəntɔf.
32 Kɔ antɔf ŋɛwani kusu, kɔ ŋemer Dataŋ, Abiram, afum aŋan, asol a Kore
fəp kɔ daka daŋan.
33 Kɔ ŋantor dabiya ŋayi wəyeŋ, ŋa kɔ daka ndɛ dəyɔnɛ daŋan mɔ. Kɔ antɔf
ŋɛmət ŋa, kɔ ŋaməlkɛ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel dacɔ.
34 Aka Yisrayel aŋɛ ŋanayi ŋa kəsək mɔ fəp, ŋayɛksɛ ntɛ afum aŋɛ ŋanckulɛ-
kulɛ mɔ, ŋacloku: «Ta antɔf ŋemer su!»
35 Gbəncana babɔkɔ kɔ MARIKI owurɛ nɛnc, kɔ dəncɔf arkun masar mɛrəŋ
kɔ wəco kəcamət (250) aŋɛ pənatɔmar kəcɔf suray mɔ.

17

Map məcɔfɛ suray ma acəmɛnɛ a Kore

1 Kɔ MARIKI osom Musa:
2 «Məloku Elasar wan wərkun wəka Aruna wəloŋnɛ, a pəliŋ map nɛnc dacɔ,
pələm meken pəbɔlɛ, bawo ampus map mamɔkɔ.
3 Map ma arkun aŋɛ ŋanaciya akɔ ŋafinɛ teta kiciya kəŋan mɔ, nətɛmpəs mi,
nətəpəs tetek toloŋnɛ. Bawo anamentər mi fər ya MARIKI kiriŋ, təsɔŋɛ kɔ
məyɔnɛ mopus, mendeyɔnɛ tɛgbɛkərɛ nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ.»
4 Elasar wəloŋnɛ ɛwɛtəs map ma kɔpər mmɛ akɔ nɛnc dɛnadiftɛ teta kiciya
kəŋan ŋanamentər mɔ, k'ɛntɛmpəs mi, k'antəpəs mi tetek toloŋnɛ.
5 Təyɔnɛ tɛcɛmcɛməs ta aka Yisrayel, ntɛ təŋsɔŋɛ nwɛ o nwɛ ɔntɔyɔnɛ
wəloŋnɛ, wərkun nwɛ o nwɛ ɔntɔyɔnɛ yuruya ya Aruna mɔ, ɔfɔmentərnɛ
kəmot ka suray MARIKI fər kiriŋ, ta pədeyi pəmɔ Kore kɔ kəloŋkanɛ ka
acəmɛnɛ ɔn, tantɛ tɔ MARIKI ɛnasom Musa kəloku.

Aka Yisrayel ŋancɔpɛnɛ teta Musa kɔ Aruna

6 Dɔckɔsɔk, kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp ŋayɛfɛ kəcɔpɛnɛ teta Musa kɔ
Aruna, ŋacloku: «Nən'ɔsɔŋɛ afum a MARIKI kəfis-fis!»
7 Ntɛ aka Yisrayel ŋancloŋkanɛ teta Musa kɔ Aruna mɔ, ntɛ ŋanatɛfərnɛ
aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu mɔ, kɔ kəp kəŋkump ŋi, kɔ nərɔ da debeki MARIKI
dowurər ŋa.
8 Musa kɔ Aruna ŋaŋkɔ nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ tekiriŋ.
9 Kɔ MARIKI oloku Musa:
10 «Nəbɔlɛnɛ kəloŋkanɛ kaŋkɛ, imələk ŋa katin!»
Musa kɔ Aruna ŋancəp mobu dəntɔf.
11 Kɔ Musa oloku Aruna: «Məlɛk tap məbɛr pi meken ma tetek toloŋnɛ məbɛr
pi suray, məkɔ katəna nde kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel ŋayi mɔ, məkɔ mətubucnɛ
kəsɔkəs ŋa kiciya kəŋan. Mɛtɛlɛ mender MARIKI, pəlɛc peyeŋki poncop!»
12 Kɔ Aruna ɛlɛk tap, pəmɔ təkɔ Musa ɛnaloku kɔ ti mɔ, k'ɛyɛksɛ aloŋkanɛ
dacɔ. Pəlɛc pɛnacop nnɔ afum ŋayi mɔ. K'ɛmbɛr suray k'ontubucnɛ kəsɔkəs
aka Yisrayel kiciya kəŋan.
13 Aruna pəcəmɛ afi kɔ ayi wəyeŋ dacɔ, kɔ pəlɛc pɛsakɛ.
14 Pəlɛc papɔkɔ pɛnadif afum wul wəco kɔ maŋkəlɛ, masar camət-mɛrəŋ
(14.700), ta alɔm afum akɔ ŋanafi teta Kore disrɛ mɔ.
15 Kɔ Aruna ender nnɔ Musa eyi mɔ, nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ
Kanu, kɔ pəlɛc pɛsakɛ.

Kəgbo ka Aruna

16 Kɔ MARIKI oloku Musa:
17 «Məloku aka Yisrayel: Məwer ŋa kusuŋka o kusuŋka kəgbo kin, wəkiriŋ ka
kusuŋka o kusuŋka pəsɔŋ əm kəgbo kin, ti tɔyɔnɛ cəgbo wəco kɔ mɛrəŋ. Məcic
tewe ta kusuŋka o kusuŋka kəgbo kəŋan kəroŋ.

18 Məcic tewe ta Aruna kəgbo ka aLewy. Wəkiriŋ ka kusuŋka o kusuŋka
endeyɔ kəgbo kin.
19 Məboc cəgbo cacɔkɔ nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ disrɛ, nde kaŋkəra tekiriŋ
nkɛ kəmentər danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel, nde imbəpɛnɛ kɔ nəna mɔ.
20 Wərkun nwɛ indeyɛk-yɛk mɔ, kəgbo kɔn kəndepoŋ. Ti disrɛ indesɔŋɛ aka
Yisrayel kəsak kəcɔpɛnɛ tetonu.»
21 Kɔ Musa osom aka Yisrayel ntɛ: Akiriŋ a cusuŋka fəp ŋasɔŋ kɔ kəgbo kin,
wəkiriŋ o wəkiriŋ kəgbo kin ti təŋsɔŋ cəgbo wəco kɔ mɛrəŋ. Kəgbo ka Aruna
kənayi cəgbo cacɔkɔ dacɔ.
22 Kɔ Musa omboc cəgbo fəp MARIKI fər kiriŋ nde aŋgbancan nŋɛ ŋɔyɔ
kaŋkəra nkɛ amɛŋk walakɛ nwɛ wementər danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel
mɔ.
23 Dɔckɔsɔk, ntɛ Musa ɛmbɛrɛ nde aŋgbancan ŋosoku disrɛ mɔ, kəgbo ka
Aruna, nkɛ kəyɔnɛ ka aka kusuŋka ka aLewy mɔ, kəpoŋ. Kənagbuc kɔ kəsɔŋ
yɛlɛŋk, kɔ kəwurɛ yokom yololu.
24 Kɔ Musa owurɛ cəgbo fəp MARIKI fər kiriŋ, k'ementər ci aka Yisrayel fəp,
kɔ ŋanəŋk kɔ nwɛ o nwɛ ɛlɛk kəgbo kɔn.
25 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məluksɛ sɔ kəgbo ka Aruna nde kaŋkəra nkɛ
kəmentər danapa dem kɔ aka Yisrayel mɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ pamɛŋk ki di teta
tɛgbɛkərɛ ta ayeŋki səbomp. Ti disrɛ məŋyamsɛ ŋa kəcɔpɛnɛ tetem, təsɔŋɛ ŋa
sɔ kətɔfi.»
26 Kɔ Musa ɔyɔ təkɔ MARIKI ɛnasom kɔ mɔ, kɔ teyi tatəkɔ.

Yɛbəc ya aloŋnɛ kɔ aLewy

27 Kɔ aka Yisrayel ŋaloku Musa: «Tosu telip, səna səsɔlɛ, fəp fosu səsɔlɛ!
28 Nwɛ o nwɛ ɔŋlətərnɛ dəkiyi dosoku da MARIKI mɔ, eŋfi! Tantɛ tɔ səndelip
kəfis-fis fəp fosu ba?»

18

1 Kɔ MARIKI oloku Aruna: «Məna, awut am kɔ aka kəlɔ kam disrɛ
nən'endesarɛ kiciya nkɛ o nkɛ aŋyɔ nnɔ aŋgbip ŋosoku mɔ. Məna kɔ awut am
nən'endesarɛ kiciya nkɛ nnɔ yɛbəc ya wəloŋnɛ yeyi mɔ.
2 Məsak sɔ awɛnc əm aŋa aLewy, aka kusuŋka ka wisi ŋalətərnɛ aŋgbip
kɔ məna. Ŋadekɔ ŋacmar əm, mba məna kɔ awut am, nən'endekɔ nəccəmɛ
aŋgbancan nŋɛ kaŋkəra nkɛ kəmentər danapa dem kəyi mɔ tekiriŋ.
3 Awɛnc əm aŋa aLewy ŋandebum yɛbəc yam kɔ ya daŋgbancan, mba ŋafɔde
ŋaclətərnɛ yosumpər-sumpər yopus kɔ tetek toloŋnɛ. Ti disrɛ nəna kɔ ŋa nəfɔfi.
4 Ŋandey'əm kəsək ŋacmar əm yɛbəc ya nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu fəp.
Ali fum wəcuru ɔfɔlətərnɛ nu.
5 Kɔ nəna yɛbəc ya nde deŋgbip yɔ nəndeyi kɔ ya tetek toloŋnɛ. Ti disrɛ mɛtɛlɛ
ma Kanu məfɔsɔyi nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ.
6 Ina, ilɛk awɛnc əm aŋa aLewy aka Yisrayel dacɔ: Akemi ŋɔ, k'isɔŋ nu ŋa ntɛ
təŋsɔŋɛ ŋacbəc yɛbəc ya nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ ina mɔ.
7 Mba məna Aruna kɔ awut am nəsumpər yɛbəc yonu ya aloŋnɛ nde dətetek
toloŋnɛ kɔ ya nde deŋgbip nde kəloto kəkəŋkɛ tadarəŋ. Ina Kanu isɔŋ nu yɛbəc
yayɔkɔ. Kɔ fum wəcuru ɔlətərnɛ kəfo kəpus kaŋkɔ-ɛ, mɛnɛ padif kɔ.»

Yɔsɔtɔ ya aloŋnɛ

8 Kɔ MARIKI oloku Aruna: «Ina, isɔŋ əm kətɔmpər teta yoloŋnɛ nŋɛ aka
Yisrayel ŋampus'em mɔ fəp. Isɔŋ əm yi məna kɔ awut am, yendeyɔnɛ ya awut
am doru o doru.
9 Yeri nyɛ yendeyɔnɛ ya məna ca yopus dacɔ nyɛ antɔcɔf mɔ: Yoloŋnɛ yaŋan
ya mɛŋgbɛn fəp, yoloŋnɛ ya kiciya kɔ yoloŋnɛ ya kəlompəs ka kiciya nyɛ aka

Yisrayel ŋande ŋackɛr'em mɔ. Ca yosoku nyɛ ande pacpusɛ MARIKI mɔ, yam yɔ, kɔ awut am arkun.
10 Mədi yi pəmɔ daka dosoku ndɛ ampusɛ MARIKI mɔ. Arkun a yuruya ya
Aruna fəp ŋantam yi kədi. Məde məcleləs sariyɛ sa yeri nyɛ ampusɛ MARIKI
mɔ.
11 Nyɛ yendeyɔnɛ yam: Nənde nəcsɔtɔ kəsək ka daka ndɛ aka Yisrayel ŋande
ŋackɛr'em, yoloŋnɛ nyɛ antubucnɛ kəsɔŋ im mɔ. Impocɛ nu yayɔkɔ doru o
doru, məna kɔ awut am arkun kɔ awut am aran. Aka kələ kam disrɛ fəp, nwɛ
o nwɛ ɔŋsək mɔ, ɛntam kədi yeri yayɔkɔ.
12 Isɔŋ əm yokom yɔcɔkɔ-cɔkɔ nyɛ aka Yisrayel ŋande ŋackɛrɛ MARIKI mɔ:
Yeri yɔtɔt ya moro ma olif, ya wɛn kɔ ya mɛŋgbɛn fəp.
13 Yokom ya tək yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya dɔtɔf nŋɛ ŋande ŋackɛrɛ MARIKI mɔ, yam
yende yecyi. Nwɛ o nwɛ ɔŋsək aka kələ kam disrɛ mɔ, ɛntam yi kədi.
14 Mpɛ o mpɛ pɔ aka Yisrayel ŋande ŋacsɔŋ im mɔ, afɔtam kəwurus pi, pam
pende pecyi.
15 Nwɛ o nwɛ ɔyɔnɛ wan wəcɔkɔ-cɔkɔ wəka kɛrɛ afum kɔ yɔcəl dacɔ, nwɛ
aŋkɛrɛ MARIKI mɔ, wəkam eŋyi. Mba wan wəcɔkɔ-cɔkɔ wəka fum kɔ wəka
pɔcəl pətɔsək ande pacwurus'am ŋa.
16 Kəway ka kəwurus nkɛ ande pacwurus'am ŋa mɔ kəyɔnɛ: Wan wərkun
wəka ŋof ŋin gbeti mɛncəmbəl kəcamət tɛncəmbəl mpɛ o mpɛ pɔyɔ kəram
wəco, pəmɔ kəway ka gbeti nkɛ kəyi nde aŋgbip ŋosoku mɔ.
17 Mba afɔwurus wan wəcɔkɔ-cɔkɔ wəka wana, wəka aŋkesiya kɔ wəka wir,
ampusɛ yi MARIKI, nkɔn aŋloŋnɛ yi. Mecir ma yi mɔ mənde məcwɛsəsər
tetek toloŋnɛ, məccɔfɛ sɔ MARIKI moro ma yi, ambɔnc ŋaŋɔkɔ ŋontorɛ-torɛ kɔ
abəkəc.
18 Sɛm ya yi, yam yɔ, pəmɔ kəmpəcpəc nkɛ atubucnɛ kəsɔŋ MARIKI kɔ aləŋk
ŋa kəca kətɔt mɔ.
19 Isɔŋ nəna aloŋnɛ daka ndɛ o ndɛ aka Yisrayel ŋande ŋacbelɛ MARIKI
dəyoloŋnɛ nyɛ ampusɛ kɔ mɔ. Yeri yonu yɔ yayɔkɔ, məna Aruna, awut am
arkun kɔ aran doru o doru. Danapa da mɛr dɔ səsek məna kɔ yuruya yam
doru o doru.»
20 Kɔ MARIKI oloku Aruna: «Məfɔdeyɔ kɛ atɔf ŋaŋan, məfɔdesɔtɔ tofokəl ŋa
dacɔ. In'ɔyɔnɛ kɛ kam kɔ tofokəl pam aka Yisrayel dacɔ.»

Yɔsɔtɔ ya aLewy

21 Kɔ MARIKI endeŋər sɔ kəloku: «Isɔŋ aka kusuŋka ka aLewy kɛ, farilɛ fəp
Yisrayel disrɛ kəway ka yɛbəc yɔkɔ ŋambəc nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu
mɔ.
22 Aka Yisrayel ŋafɔsɔlɔtərnɛ aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta
ŋasarsərnɛ kiciya, ŋafi mɔ.
23 ALewy ŋatɔmpər yɛbəc ya nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, ŋa ŋaŋsarɛ sɔ
kiciya nkɛ ŋanciya di mɔ. Sariyɛ sa doru o doru sɔ, sa dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp. ALewy
ŋafɔsɔtɔ kɛ aYisrayel dacɔ.
24 Isɔŋ aLewy kɛ nkɛ kəyɔnɛ farilɛ nfɛ aka Yisrayel ŋambelɛ MARIKI mɔ.
It'ɔsɔŋɛ ntɛ ilokɛ tetaŋan, a ŋafɔsɔtɔ kɛ aka Yisrayel dacɔ.»
25 Kɔ MARIKI osom Musa:
26 «Məloku aLewy: Kɔ nənde nəcsɔtər aka Yisrayel farilɛ nfɛ isɔŋ nu yɔsɔtɔ
yaŋan disrɛ, yɔyɔnɛ kɛ konu mɔ, nəwurɛ pebelər pa MARIKI farilɛ fa farilɛ.
27 Ande pacbelɛ MARIKI farilɛ fafɔkɔ pəmɔ ntɛ ambelɛ kɔ mɛŋgbɛn nde dəkur
kɔ wɛn wofu nwɛ ambelɛ nu dapampɛ nde aŋfɔcəs wi mɔ.
28 Tatɔkɔ tɔ nənde nəcyɔ, nəna sɔ nəcbelɛ MARIKI farilɛ dəca fəp nyɛ aka
Yisrayel ŋande ŋacsɔŋ nu mɔ, nəna sɔ nəcsɔŋ farilɛ nfɛ nənde nəcwurɛ teta
MARIKI mɔ Aruna wəloŋnɛ.

29 Dəyopocɛ fəp nyɛ aŋsəŋ nu mə, nəcbelɛ MARIKI popoc pətət pa yi, nəpusɛ kə pi. Dəca yətət fəp nəcbelɛ popoc popus.
30 Məloku sə aLewy: Kə nəmbelɛ yi MARIKI-ɛ, nəmɛŋkərnɛ yɛlpəs. Nəntam kəmɛŋkərnɛ yi pəmə ntɛ aYisrayel ŋaŋmɛŋkərnɛ yɛlpəs ya mɛŋgbɛn, ya wɛn wofu kə ya moro ma olif maŋan. AYisrayel kə aLewy, tin tayi tə.
31 Nəntam yi kədi mofo fəp, nəna kə aka kələ konu disrɛ: Kəway ka yɛbəc yonu kə, yəkə nəmbəc nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kə Kanu mə.
32 Tatəkə təfəsəŋɛ nu kəsarɛ kiciya nkɛ o nkɛ, kə nənde nəclip kəbeli yətət, ta nəfulus yoloŋnɛ yopus ya aka Yisrayel-ɛ, nəfəfinɛ ti.»

19

Kəlompəs ka domun ndɛ dəŋsəkəs mə

1 Kə MARIKI oloku Musa kə Aruna:
2 «Ntɛ t'ancic dəsariyɛ sa MARIKI nsɛ ɛncəmbər mə: Məloku aka Yisrayel, a ŋakɛr'am wana wɛran weyim nwɛ wəntəyə dolokəp, nwɛ wɛntatədandɛ kel mə.
3 Nəsəŋ wi Elasar wəloŋnɛ, pəwurɛnɛ wi dəsaŋka, pafay wi fər yən kiriŋ. Pasu təbəl mecir mamək mɛbɛrɛ pi disrɛ.
4 Elasar wəloŋnɛ pəlɛk mecir ma wana wawəkə, pəwɛsəs mi camət-mɛrəŋ ntende dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kə Kanu.
5 Pacəf wana wawəkə fər yən kiriŋ, akata, sɛm ya wi, mecir kə yedisrɛ ya aputuk.
6 Wəloŋnɛ pəlɛk kətək kəbotu ambənc ka sɛdər kə yika yobotu ambənc ya hisəp kə tafəc peyim, pələm ca yayəkə dənɛnc yəcəfɛnɛ kə wana wawəkə.
7 Wəloŋnɛ pəyakɛ yamos yən kə dis dən domun, a pədebɛrɛ saŋka disrɛ. Wəloŋnɛ əsək fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
8 Nwɛ ɛnacəf wana mə pəyak yamos yən, pəbikɛ domun, əsək fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
9 Wərkun wəsoku wəkin pəwɛt kəbof ka wana wawəkə, pəkə pəboc ki kəfo kəpus saŋka tadarəŋ. Pamɛŋkɛ ki kəloŋkanɛ ka Yisrayel teta kəlompəs ka domun dəsəksɛ. Kəloŋnɛ ka kiciya kə.
10 Fum nwɛ ɛŋwɛt kəbof ka wana kaŋkə mə, pəyak yamos yən, əsək fɛ haŋ dec dɛkalɛ. Sariyɛ sa doru o doru sə nnə aka Yisrayel kə acikəra aŋɛ ŋandɛ ŋa dacə mə.»

Sariyɛ sa kəsəkəsnɛ

11 Nwɛ oŋgbuŋɛnɛ wəfi mə, əsək fɛ haŋ mata camət-mɛrəŋ.
12 Tataka ta maas kə ta camət-mɛrəŋ, pəmar pəsəkəsnɛnɛ domun ndɛ dəŋsəkəs mə. K'əntəsəkəsnɛ tataka ta maas kə ta camət-mɛrəŋ-ɛ, əfəsək.
13 Nwɛ o nwɛ oŋgbuŋɛnɛ wəfi ta əsəkəsnɛ mə, eŋyik-yikəs dəkiyi da MARIKI. Aŋwurɛ wəkayi aYisrayel dacə, bawo awɛs-wɛsəsər fɛ kə domun dəsəksɛ, əsək fɛ: Kətəsək kən kəyi kə sə kəroŋ.
14 Sariyɛ sə nsɛ: Kə fum efi abal disrɛ-ɛ, nwɛ o nwɛ ɛmbɛrɛ abal ŋaŋəkə disrɛ, nwɛ o nwɛ eŋyi di mə, əfəsək haŋ mata camət-mɛrəŋ.
15 Pɛbɛrɛ paka mpɛ o mpɛ peŋyi abal ŋaŋəkə disrɛ ta aŋgbəpər pi mə, pəsək fɛ.
16 Nwɛ o nwɛ oŋgbuŋɛnɛ dəkulum fum nwɛ andif, kə pəyənɛ fɛ ti pəfinɛ defi dekifəli, bɛnt ya wəfi kə pəyənɛ fɛ ti kufu kən-ɛ, əsək fɛ haŋ mata camət-mɛrəŋ.
17 Palɛkɛ wətəsək, kəbof ka wana weyim nwɛ ancəfɛ MARIKI teta kiciya mə, pabɛr ki dətaŋku, pabɛr ki kəroŋ domun decempi da dəkəŋgbəkə.
18 Wərkun wəsoku pəlɛk alɛ ŋa hisəp, pəgbət ŋi dəromun. K'elip-ɛ, pəwɛsəsər abal, pənaŋkanɛ yosumpər-sumpər kə afum akə ŋayi di mə, nwɛ oŋgbuŋsərɛnɛ

bɛnt ya wəfi, nwɛ andif kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəfinɛ defi dekifəli, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kufu kɔn mɔ.
19 Fum wəsoku pəwɛsəsər wətɔsɔk tataka ta maas kɔ ta camət-mɛrəŋ, wəkakɔ ɔsɔk tataka ta camət-mɛrəŋ. Pəyak yamos yɔn, pəbikɛ domun, kɔ dec dɛŋkalɛ-ɛ, ɔŋsɔk.
20 Wərkun wətɔsɔk nwɛ ɔntɔsɔkəsnɛ mɔ, andewurɛ kɔ aka Yisrayel dacɔ, bawo eyik-yikəs kəfo kəpus ka MARIKI. Bawo anawɛsəsər fɛ kɔ domun dɔsɔksɛ, ɔsɔk fɛ.
21 Sariyɛ sa doru o doru sɔ nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ. Nwɛ ɛwɛsəsər domun dɔsɔksɛ dadɔkɔ mɔ, pəyak yamos yɔn. Nwɛ oŋgbuŋɛnɛ domun dɔsɔksɛ mɔ, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.
22 Mpɛ o mpɛ wətɔsɔk oŋgbuŋɛnɛ mɔ, pɔŋyɔnɛ pətɔsɔk. Nwɛ oŋgbuŋɛnɛ pi mɔ, ɔsɔk fɛ haŋ dec dɛkalɛ.

20

Domun da Meriba
KWUR 17.1-7

1 Kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp kənder nde tɛgbərɛ ta Cin ŋof ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ ŋa teren tatɔkɔ, kɔ afum ŋandɛ Kadɛs. Difɔ Miriyam ɛnafi, k'awup kɔ.
2 Ntɛ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel kənatɔyɔ domun mɔ, kɔ ŋaloŋkanɛ teta Musa kɔ Aruna.
3 Kɔ afum aka Yisrayel ŋantɛnər Musa kəyɛfərɛnɛ. Ŋacloku: «Ali sənafi ntɛ awɛnc asu ŋancfis-fis fɔr ya MARIKI kiriŋ mɔ!
4 T'ake tɔ nəŋkɛrɛnɛ kəloŋkanɛ ka MARIKI nnɔ dətɛgbərɛ sədefis-fis kɔ yɔcɔl yosu-ɛ?
5 T'ake tɔ nənawurɛnɛ su Misira, kɔ nəŋkɛrɛ su kəfo kəlɛc kaŋkɛ-ɛ? Bafɔ kəfo kɔ nkɛ antam kəgbal defet mɔ, fik fəyi fɛ, wɛn weyi fɛ, cəpare cəyi fɛ, ali domun deyi fɛ ndɛ antam kəmun mɔ.»
6 Musa kɔ Aruna ŋambəlɛnɛ afum aka Yisrayel, kɔ ŋaŋkɔ dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu. Kɔ ŋantɛmpɛnɛ dəntɔf, nərɔ da debeki da MARIKI dementərnɛ ŋa.
7 Kɔ MARIKI oloku Musa:
8 «Məlɛk kəgbo məloŋka kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel, məna Musa kɔ Aruna wɛnc əm. Nəlok-lokər tasar peyeŋki fɔr yaŋan kiriŋ, pɔsɔŋ domun. Məwurɛ ŋa domun da tasar peyeŋki məsɔŋɛ aka Yisrayel ŋamun kɔ yɔcɔl yaŋan.»
9 Kɔ Musa ɛlɛk kəgbo k'Aruna nkɛ kənayi MARIKI fɔr kiriŋ mɔ, pəmɔ tɔkɔ ɛnasom kɔ ti mɔ.
10 Musa kɔ Aruna ŋaloŋka aka Yisrayel tekiriŋ ta tasar peyeŋki. Kɔ Musa oloku ŋa: «Nəcəŋkəl, ilɛtsɛnɛ nu, ataŋi ləŋəs! Səndetam kəwurɛ nu domun nnɔ tasar peyeŋki pampɛ ba?»
11 Mba Musa eyekti kəca kɔn k'osutɛ tasar teyeŋki kəgbo kəmɛrəŋ. Gbəncana babɔkɔ kɔ domun dɛlarəm dowur. Kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel ŋamun kɔ yɔcɔl yaŋan.
12 Mba kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna: «Bawo nəsɔtɔ fɛ kəlaŋ kəlarəm nnɔ iyi mɔ, nəmentər fɛ decempi dem fɔr ya aka Yisrayel kiriŋ, nəfədebɛrsɛnɛ afum akaŋɛ atɔf nŋɛ isɔŋ ŋa mɔ.»
13 K'awe abat ŋaŋɔkɔ «Meriba» ti tɔyɔnɛ kusu kəŋan «Kəcɔp», kəfo kaŋkɔ kɔ aka Yisrayel ŋanctɛn kəcaŋ MARIKI kəcɔp, nwɛ ɛnamentər decempi dɔn ŋa dacɔ mɔ.

Wəbɛ wəka Edɔm ɛfati kəce aka Yisrayel ŋacepər

14 Kəyɛfɛ Kadɛs, kɔ Musa osom afum ndena wəbɛ wəka Edɔm: «Ntɛ tɔ aka Yisrayel, awɛnc əm aŋa ŋaloku: Məncərɛ mes mocuy mmɛ mɛmbəp su mɔ fəp.

15 Atem asu ŋanator Misira, kɔ səwon di kəndɛ. Mba, kɔ aka Misira ŋantərəs
su, səna kɔ atem asu.
16 Kɔ səŋkulɛ-kulɛ nnɔ MARIKI eyi mɔ, k'ɛncəŋkəl su. K'osom mɛlɛkɛ min, kɔ
mowurɛ su Misira. Ndɛkəl oŋ səyi Kadɛs, dare ndɛ deyi'm kəsək mɔ.
17 Məce su, ilɛtsɛn'am, səcepər dare dam. Səfɔcepər nde dalɛ dam, dalɛ da
ŋgbɔŋkələ ya wɛn wam, səfɔmun domun da cələmp cam. Dɔpɔ din gboŋ dɔ
səndesolnɛ, səfɔgbaymɛ kəca kətɔt, səfɔgbaymɛ kəca kəmeriya, haŋ səcepər
kələncər kam.»
18 Mba kɔ wəbɛ wəka Edɔm oluksɛ kɔ ntɛ: «Nəfɔcali atɔf ŋem, kɔ nəcepər-ɛ,
incaŋ nu kəyɛfərɛnɛ kɔ dakma dem.»
19 Kɔ aka Yisrayel ŋaloku: «Dɔpɔ din dɔ səndesolnɛ, kɔ səmun domun dam,
səna kɔ yɔcɔl yosu-ɛ səŋsəŋ'əm kəway ka di, tɔyɔ fɛ tes. Kəcepər gbəcərəm kɔ
səfaŋ ali səfɔcəmbərəs.»
20 Mba kɔ wəbɛ wəka Edɔm oluksɛ ŋa sɔ: «Nəfɔcepər nnɔ!» K'aka Edɔm ŋawur
kɔ afum alarəm aŋɛ ŋanayɔ fənəntər fəpəŋ mɔ, kəkɔgbintərnɛ aka Yisrayel
kəsutɛnɛ.
21 Kɔ wəbɛ wəka Edɔm ɛfati kəce aka Yisrayel ŋacepər atɔf ŋɔn. Ti tɛnasəŋɛ
aka Yisrayel kəlɛk dɔpɔ docuru.

Defi da Aruna

22 Kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp ŋayɛfɛ Kadɛs, kɔ ŋaŋkɔ nde tərɔ ta Hor.
23 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Aruna, nde tərɔ ta Hor nde kələncər ka Edɔm.
24 Kɔ MARIKI oloku: «Aruna nkɔn endefi, pəlukus nde atem ɔn ŋayi mɔ,
ɔfɔbɛrɛ atɔf nŋɛ isəŋ aka Yisrayel mɔ, bawo nənacəmɛ mosom mem dɛbəkəc
nde abat ŋa Meriba.»
25 Məna, Musa məlɛk Aruna kɔ wan kɔn Elasar məpɛnɛ ŋa tərɔ ta Hor kəroŋ.
26 Məwurɛ Aruna yamos yɔn yopus, məbɛr yi wan kɔn Elasar, nnɔ Aruna
endefi pəlukus sɔ nde atem ɔn ŋayi mɔ.
27 Kɔ Musa ɔyɔ təkɔ MARIKI ɛnasom kɔ mɔ. K'ɛmpɛ tərɔ ta Hor kəroŋ, fər ya
kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp kiriŋ.
28 Kɔ Musa owurɛ Aruna yamos yɔn, k'ɛmbɛr yi wan kɔn Elasar. Dəndo
Aruna ɛnafi tərɔ kəroŋ. Musa kɔ Elasar ŋantor dətərɔ.
29 Ntɛ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp ŋanacərɛ a Aruna efi mɔ, kɔ kəlɔ ka
Yisrayel fəp kəmbok kɔ mata wəco maas (30).

21

Aka Yisrayel kətam kəŋan aKanaŋ

1 Wəbɛ wəka dare da Arad, wəKanaŋ, nwɛ ɛnandɛ nde Nɛkɛf mɔ, ene a aka
Yisrayel ŋayi kəder dɔpɔ da Atarim. K'osut aka Yisrayel k'osumpər-sumpər
acar.
2 Ti disrɛ kɔ aka Yisrayel ŋandɛrmɛ MARIKI, ŋacloku: «Kɔ məmbɛr afum
akaŋɛ su dəwaca-ɛ, səŋləsər sədare səŋan fəp».
3 Kɔ MARIKI ɛncəŋkəl ŋa, k'ɛmbɛr aKanaŋ aYisrayel dəwaca. Kɔ aka Yisrayel
ŋasut ŋa, kɔ ŋaləsər sədare səŋan. K'awe kəfo kaŋkɔ tewe ta Horma, tɔyɔnɛ kusu
kəŋan «Kələsər».

Bok ya məkɔn

4 Kɔ aka Yisrayel ŋayɛfɛ tərɔ ta Hor ŋalɛk dɔpɔ da kəba ka Cəŋkəlma, ntɛ
təŋsəŋɛ ŋanɔŋkər Edɔm mɔ. Ŋayi dɔpɔ kɔ bəkəc yɛlɛcɛ-lɛcɛ ŋa.
5 Kɔ aka Yisrayel ŋalokər-lokər Kanu kɔ Musa: «T'ake tɔ nəwurɛ su Misira a
nədedif su nnɔ dətɛgbərɛ? Nnɔ kəcom kɔ domun yɔntəyi mɔ, mɛnɛ yeri yɔtəbət
yayɛ.»

6 Ti disrɛ kɔ MARIKI ɛŋkɛrɛ afum akakɔ bok ya mɔkɔn. Kɔ yɛŋaŋəs afum kɔ
alarəm ŋafis-fis aYisrayel dacɔ.
7 Kɔ afum ŋander ŋanəŋk Musa kɔ ŋaloku: «Sənciya, səlokər-lokər MARIKI
kɔ məna. Məlɛtsɛnɛ MARIKI, a pəbəlɛnɛ su bok yayɛ!» Kɔ Musa eyi kəlɛtsɛnɛ
MARIKI teta aka Yisrayel.
8 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məlompəs abok ŋa mɔkɔn mədɛt ŋi togbu darenc.
Nwɛ o nwɛ abok ŋɛŋŋaŋ mɔ k'ɛŋgbətnɛ abok ŋaŋɔkɔ-ɛ, ɔfɔfi.»
9 Kɔ Musa olompəs abok ŋa kɔpər, k'ɛndɛt ŋi dətogbu darenc. Aŋɛ bok
yɛnaŋaŋ tɛm tatɔkɔ, kɔ ŋaŋgbətnɛ ŋi mɔ, ŋanafi fɛ.

Tɔkɔt ta aka Yisrayel haŋ ŋakɔ ŋabɛrɛ Piska

10 Kɔ aka Yisrayel ŋaŋkɔ ŋandɛ Obot.
11 Kɔ ŋayɛfɛ Obot kɔ ŋancəmbər saŋka nde Iye Abarim, dəndo tɛgbərɛ mpɛ
pətɛfərɛnɛ Mohab nde dec dɛmpɛ mɔ.
12 Kɔ ŋayɛfɛ di kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbər cəbal nde dəŋgbəl da Sered kəsək.
13 Kɔ ŋayɛfɛ kəfo kaŋkɔ, kɔ ŋampɛrnɛ kəca ka kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ nkɛ kəŋgbələr
nde dətɛgbərɛ kɔ kəndewur atɔf ŋa aka Amər mɔ. Kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ kəyɔnɛ
kələncər aka Mohab kɔ aka Amər dacɔ.
14 It'alokɛnɛ dəbuk ba Cəwan ca MARIKI:
«Dare da Waheb nde Sufa
kɔ waca wa səŋgbəl sa Arnɔŋ fəp,
15 kɔ səŋgbəl nsɛ səyi kəca ka dare da Ar
sələtərnɛ ntende kələncər ka Mohab.»
16 Kɔ ŋayɛfɛ dəndo kɔ ŋaŋkɔ Ber, it'ɔyɔnɛ kusu kəŋan: «Kələmp». Difɔ MARIKI
ɛnaloku Musa: «Məloŋka aka Yisrayel, isɔŋ ŋa domun.»
17 Teta kələmp kaŋkɔ tɛnasɔŋɛ aka Yisrayel kəleŋəs teleŋ ntɛ:
Məpɛnɛ dəkələmp, Domun! Pakul-kulɛnɛ pəbotu!
18 Kələmp nkɛ abɛ ŋaŋkay mɔ,
nkɛ afum apɔŋ asu ŋaŋkayɛ
cəŋgbasar ca dɛbɛ mɔ
kɔ cəgbo cəŋan cəkɔtsɛ mɔ!
Kɔ ŋayɛfɛ dətɛgbərɛ kɔ ŋaŋkɔ Matana.
19 Ntɛ aka Yisrayel ŋanayɛfɛ Matana mɔ, kɔ ŋaŋkɔ Naliyel, kɔ ŋayɛfɛ Naliyel kɔ
ŋaŋkɔ Bamot.
20 Kɔ ŋayɛfɛ Bamot kɔ ŋaŋkɔ mərɔ dacɔ mmɛ meyi atɔf ŋa Mohab mɔ, kəca ka
takəroŋ ta tərɔ ta Piska, tərɔ mpɛ pentilsərnɛ tekiriŋ ta tɛgbərɛ mɔ.

Kəsut ka abɛ Sihɔŋ kɔ Ɔk

21 Kɔ aka Yisrayel ŋasom ndena Sihɔŋ, wəbɛ wəAmər ŋacloku kɔ:
22 «Səfaŋ kəcali nnɔ atɔf ŋam. Səfɔgbaymɛ ntende dalɛ dam, səfɔgbaymɛ
ntende ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn wam, səfɔmun domun da cələmp cam. Dəpɔ din
gboŋ dɔ səndesolnɛ, səfɔgbaymɛ haŋ səcali atɔf ŋam.»
23 Sihɔŋ ɛnawosɛ fɛ aka Yisrayel kəcepər nde kələncər kɔn. Kɔ Sihɔŋ oloŋka
afum ɔn fəp, kɔ ŋawur kəkɔsutɛnɛ kɔ aka Yisrayel nde dətɛgbərɛ. Kɔ ŋander
ŋagbintərnɛ ŋa Yahas kɔ ŋawɛkərnɛ ŋa kəsutɛnɛ.
24 Kɔ aka Yisrayel ŋandiftɛ ŋa sakma, kɔ ŋabaŋ atɔf ŋa Sihɔŋ kəyɛfɛ kəŋgbɔkɔ
ka Arnɔŋ haŋ ka Yabɔk, haŋ kəbəp kələncər ka atɔf ŋa Amɔŋ. Belbel b'anabum
kələncər ka Amɔŋ.
25 Aka Yisrayel ŋasumpər sədare sasɔkɔ fəp, kɔ ŋandɛ sədare sa Amər nde,
dare da Hesbon, kɔ madare mmɛ mənɔŋkər ŋa mɔ.
26 Hesbon dare da Sihɔŋ dɛnayi, kɔ wəbɛ wəka Amər osutɛnɛ kɔ wəbɛ wəka
Mohab wəcɔkɔ-cɔkɔ, kɔ wəbɛ wəka Amər ɛmbaŋər kɔ atɔf ŋɔn fəp haŋ nde
kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ.

27 It'ɔŋsɔŋɛ aka taruku ŋaloku:
«Nəder Hesbon, dare da Sihɔŋ! Nəcəmbər di, dɔsɔtɔ sɔ fənəntər!
28 Bawo nɛnc dowur Hesbon,
kɔ dɛləsər dare da Sihɔŋ,
kɔ dəncɔf dare da Ar nde atɔf ŋa Mohab,
kɔ canu ca yem ca mofo mɛsali nde mərɔ ma Arnɔŋ.
29 Ah! Pəcuy ponu pɛmbɛk, nəna aka Mohab!
Nəsɔlɛ, afum aka Kemos!
Sihɔŋ wəbɛ wəka Amər ɔsɔŋɛ awut anu arkun kəyɛksɛ,
k'ɔsɔŋɛ awut anu aran kəyɔnɛ acar ɔn.
30 Sələmər 'Amər cəbəlma: Aləsər Hesbon haŋ Dibɔŋ. Kɔ sələsər Hesbon haŋ
Nofa, haŋ kəbəp ka atɔf ŋa Medeba.»
31 Tantɛ tɔ aka Yisrayel ŋanandɛ atɔf ŋa aka Amər.
32 Kɔ Musa osom atɛn mes kəkɔcərɛ dare da Yaser. Ti disrɛ kɔ aka Yisrayel ŋasumpər madare mɛkəsək, kɔ ŋambɛləs aka Amər akɔ ŋanayi di mɔ.
33 Kɔ aka Yisrayel ŋampɛrnɛ ntende dɔpɔ da Basan. Ɔk, wəbɛ wəka Basan kɔ asɔdar ɔn fəp ŋawur kəkɔsutɛnɛ kɔ aka Yisrayel, kɔ ŋayektər ŋa kəwan nde Edreyi.
34 Kɔ MARIKI oloku Musa: Ta mənesɛ kɔ, imbɛr əm kɔ dəwaca, nkɔn, afum ɔn fəp kɔ atɔf ŋɔn. Məyɔ kɔ tɛfaŋ tam pəmɔ tɔkɔ mənayɔ Sihɔŋ wəbɛ wəka Amər, nwɛ ɛnandɛ Hesbon mɔ.
35 Kɔ aka Yisrayel ŋasut Ɔk, afum ɔn kɔ awut ɔn, ali ŋanasak fɛ ayi wəyeŋ, kɔ ŋalɛk atɔf ŋaŋɔkɔ kɛ.

22

Kəcepɛ-cepɛ ka aka Yisrayel aranta ŋa Mohab

22-36

Taruku ta Balam: Kəwe ka wəbɛ Balak

1 Kɔ aka Yisrayel ŋaŋkɔ ŋacəmɛ aranta ŋowosu ŋa Mohab, nde dec dɛmpɛ kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn mɔ, ŋatɛfərnɛ Yeriko.
2 Balak wan ka Cipor ɛnanəŋk tɔkɔ aka Yisrayel ŋanayɔ aka Amər mɔ.
3 Aka Mohab ŋananesɛ dɛlay da afum akaŋɛ, bawo aMohab ŋanane tɔkɔ Yisrayel ŋanayɔ Amər mɔ, kɔ dis dɛndɛncɛ ŋa fəp.
4 Kɔ Mohab oloku abeki aka Madiyaŋ: «Ndɛkəl oŋ kəsɔm kɔ kənay kaŋkɛ kənder ca nyɛ yeyi su kəsək mɔ fəp pəmɔ ntɛ wana wɔŋsɔm yɔbɔf ya dalɛ mɔ.» Balak wan ka Cipor ɛnayɔnɛ wəbɛ wəka atɔf ŋa Mohab tɛm tatɔkɔ.
5 K'osom ndena Balam wan ka Behor, nwɛ ɛnandɛ Petor ntende kəŋgbɔkɔ ka Ɛfərat kəsək mɔ. K'oloku ntɛ: «Afum alɔma ŋawur Misira ŋalarɛ dɔtɔf, ŋandɛ su tekiriŋ.
6 Ndɛkəl oŋ məder, ilɛtsɛn'am məntolan'em afum akaŋɛ pəlɛc, bawo ŋayɔ sɔkət ŋatas im. Ti disrɛ tɔlɔma indetam kəsut ŋa ibɛləs ŋa atɔf ŋem, bawo incərɛ nwɛ məntolanɛ pətɔt mɔ, ɔŋsɔtɔ pətɔt, kɔ nwɛ məntolanɛ pəlɛc mɔ, wəkayi ɔŋsɔtɔ pəlɛc.»
7 Abeki aMohab kɔ aMadiyaŋ ŋaŋkɔ, ŋakenɛ wəgbal kəsənc yopocɛ. Kɔ ŋander ŋabəp Balam kɔ ŋaloku kɔ moloku ma Balak.
8 Kɔ Balam oloku ŋa ntɛ: «Nəcepərɛnɛ nnɔ pibi, indeluksɛ nu toloku ntɛ MARIKI endelok'im mɔ.»
Kɔ akiriŋ aMohab ŋayi ndena Balam.
9 Ntɛ tɛm tɔlɔma tencepər mɔ, kɔ Kanu kənde kəder Balam, kɔ kəyif kɔ: «Afum are ŋayi ndaram-ɛ?»
10 Kɔ Balam oloku Kanu: «Balak wan ka Cipor, wəbɛ wəka Mohab, nkɔn osom ŋa kədelok'im:

11 ‹Afum aŋɛ ŋawur Misira mɔ ŋalas atɔf. Ndɛkəl, məder məntolan'em ŋa
pəlɛc. Təlɔma intam kəsut ŋa haŋ ibɛləs ŋa.›»
12 Kɔ Kanu kəloku Balam: «Məfɔkɔ kɔ ŋa. Ta mətolanɛ aka Yisrayel pəlɛc,
bawo antolanɛ ŋa pətɔt.»
13 Kɔ Balam ɛyɛfɛ bətbət k'oloku akiriŋ a Balak: «Nəkɔ nde atɔf ŋonu, bawo
MARIKI ɛfati kəsak im kəkɔ kɔ nəna.»
14 Kɔ akiriŋ aMohab ŋander ŋabəp Balak kɔ ŋaloku kɔ: «Balam ɛfati kəder kɔ
səna.»
15 Kɔ Balak osom sɔ akiriŋ akɔ ŋanala acɔkɔ-cɔkɔ, aŋɛ dekiriŋ daŋan
dɛnacepər da akakɔ mɔ.
16 Kɔ ŋander ŋabəp Balak wan ka Cipor, kɔ ŋaloku kɔ: «Ilɛtsɛn'am, ta tes o tes
tɛyaməs am kədenəŋk im.
17 Indelas əm pəlel, iyɔn'am tɔkɔ məŋlok'im mɔ. Məder, ilɛtsɛn'am,
mətolan'em afum akaŋɛ pəlɛc.»
18 Mba kɔ Balam oloku asom a Balak: «Ali Balak pəsɔŋ im gbeti kɔ kɛma fəp
nyɛ yeyi nde kəlɔ kɔn mɔ, ifɔtam tɔlɔm o tɔlɔm kəgbaymɛ tosom ta MARIKI,
Kanu kem!
19 Awa, ilɛtsɛnɛ nu nəyi nnɔ pibi pampɛ, nəna sɔ, icərɛ ntɛ MARIKI endelok
im sɔ mɔ.»
20 Kɔ Kanu kəwurər Balam pibi disrɛ, k'oloku kɔ: «Bawo arkun akaŋɛ ŋander
kəw'am, məkɔ kɔ ŋa. Mba məyɔ tɔkɔ indelok'əm mɔ.»
21 Kɔ Balam ɛyɛfɛ bətbət, k'ɛmbɛkɛ sɔfale sɔn səfɛt kəroŋ kɔ ŋantas kɔ akiriŋ
aka Mohab.

Sɔfale sa Balam

22 Kɔ pəntɛlɛ Kanu, bawo Balam ŋaŋkɔ kɔ akiriŋ aMohab. Kɔ mɛlɛkɛ ma
MARIKI mɛncəmɛ dɔpɔ kədemɔnɛ kɔ kəcepər. Kɔ Balam ɛmpɛsɛ sɔfale sɔn səfɛt
kəroŋ, ŋanayi kɔ acar ɔn mɛrəŋ.
23 Ntɛ sɔfale sənəŋk mɛlɛkɛ ma MARIKI mɛcəmɛ dɔpɔ mətɔmpər dakma mɔ,
kɔ sɔfale səŋgbaymɛ dɔpɔ, kɔ səŋkɔ ta dalɛ. Balam osut si ntɛ tɔŋsɔŋɛ səsolnɛ
dɔpɔ mɔ.
24 Kɔ mɛlɛkɛ ma MARIKI mɛncəmɛ sɔ dɔpɔ ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn dacɔ, biŋkəli
beyi kəca kətɔt kɔ kəmeriya.
25 Ntɛ sɔfale sənanəŋk mɛlɛkɛ ma MARIKI mɔ, kɔ səŋgbəcərɛnɛ kəcək ka
Balam damba. K'ɔŋgbəkərɛ sɔ si kəsut.
26 Kɔ mɛlɛkɛ ma MARIKI mecepər pəbɔlɛ, kɔ məŋkɔ mɛcəmɛ kəfo kələma
kətɔwəkəl nkɛ antɔtam kəgbaymɛ kəca kətɔt kɔ kəmeriya mɔ.
27 Ntɛ sɔfale sənəŋk mɛlɛkɛ ma MARIKI sɔ mɔ, kɔ səfəntərɛ Balam tantɔf. Kɔ
pəntɛlɛ Balam k'osutɛ sɔfale kəgbo kɔn.
28 Awa, kɔ MARIKI ɛwani sɔfale kusu, kɔ səloku Balam: «Cəke c'iyɔ ntɛ məsut
im tamaas mɔ-ɛ?»
29 Kɔ Balam oloku sɔfale sɔn: «Məfan'im kəfani dəm! Təcyɔnɛ a intɔmpər
dakma dəkəca-ɛ, k'indif əm ndɛkəl.»
30 Kɔ sɔfale səloku Balam: «Bafɔ sɔfale sam s'iyɔnɛ nsɛ məmpɛsɛ tɛm fəp haŋ
məkɔ mɔ ba? Tantɛ t'imbɔt kəyɔ əm ba?» Kɔ Balam oloku: «Ala!»
31 Kɔ MARIKI emepi fɔr ya Balam, k'ɛnəŋk mɛlɛkɛ ma MARIKI mɛcəmɛ
dɔpɔ, mətɔmpər dakma dəkəca. Kɔ Balam ontontnɛ, k'ɛncəp suwu kɔ tobu tɔn
dəntɔf.
32 Kɔ mɛlɛkɛ ma MARIKI moloku kɔ: «Ta ake tɔ məsutɛ si kəmaas-ɛ? Iwur ntɛ
tɔŋsɔŋɛ idemɔn'am kəkɔ, bawo inəŋk marənt mamɛ mentesɛ f'am.
33 Sɔfale sam sənəŋk im, kɔ səngbaym'em kəmaas. Sətɔyɔ tatɔkɔ-ɛ, kɔ
mən'indif isak si doru.»

34 Kɔ Balam oloku mɛlɛkɛ ma MARIKI: «Inciya. Incərɛ fɛ a məy'im kiriŋ dəpɔ. Mba kɔ marənt mamɛ məntəbət əm-ɛ, ilukus!»
35 Kɔ mɛlɛkɛ ma MARIKI moloku Balam: «Məkɔ kɔ arkun akaŋɛ. Mba məloku gbəcərəm ntɛ indekɔlok'əm mɔ.» Kɔ Balam ŋaŋkɔ kɔ akiriŋ aka Balak.

Kəbəpɛnɛ ka Balam kɔ Balak

36 Kɔ Balak ene a Balam ender. K'owur kəkɔfaynɛ kɔ haŋ dare da Mohab ndɛ dəsɔŋɛnɛ kələncər kɔ Arnɔŋ mɔ.
37 Kɔ Balak oloku Balam: «Bafɔ inaw'am ba? Ak'ɛnasɔŋ'am kətəder katəna mədenəŋk im-ɛ? Mənacɛm-cɛmnɛ ifətam kəsɔŋ əm pəlel?»
38 Kɔ Balam oloku Balak: «Ndɛkəl oŋ, ntɛ inder inəŋk əm mɔ, intam kəlok'əm ntɛ o ntɛ ifaŋ mɔ? Toloku ntɛ Kanu kəndebɛr im dəkusu mɔ, t'indelok'əm!»
39 Balam kɔ Balak ŋaŋkɔ, kɔ ŋambɛrɛ dare da Kiriyat-Hucot.
40 Balak oloŋnɛ cəna kɔ ŋkesiya, k'ɔsɔŋ Balam kɔ akiriŋ aŋɛ ŋanayi mɔ.

Balam ontolanɛ aka Yisrayel pətət

41 Bətbət, kɔ Balak ɛlɛk Balam k'ɛmpɛnɛ kɔ dare da Bamət Bal, nde ɛnctam kənəŋk dɛlay da aka Yisrayel mɔ.

23

1 Kɔ Balam oloku Balak: «Məcəmbər'em nnɔ metek moloŋnɛ camət-mɛrəŋ, məlomps'em mura camət-mɛrəŋ kɔ ŋkesiya yorkun camət-mɛrəŋ.»
2 Balak ɛnayɔ təkɔ Balam ɛnaloku kɔ mɔ. Balak kɔ Balam ŋancɔfɛ MARIKI tetek toloŋnɛ ntɛ o ntɛ kəroŋ tura tin kɔ aŋkesiya ŋorkun ŋin.
3 Kɔ Balam oloku Balak: «Məcəmɛ poloŋnɛ pɔcɔf pam kəsək, ina ibɔlɛ. Təlɔma MARIKI pədeder kəbəp im. Indelok'əm ntɛ endementər im mɔ.» Kɔ Balam ɔŋkɔ nde tərɔ mpɛ pɔntɔyɔ tɔk mɔ.
4 Kɔ Kanu kəwurər Balam, kɔ Balam oloku Kanu: «Icəmbər metek moloŋnɛ camət-mɛrəŋ, k'iloŋnɛ tetek o tetek kəroŋ tura tin kɔ aŋkesiya ŋorkun ŋin.»
5 Kɔ MARIKI ɛmbɛr moloku Balam dəkusu. K'oloku kɔ: «Məlukus nde Balak eyi mɔ, məloku kɔ ntɛ.»
6 K'olukus nde Balak eyi mɔ, nwɛ ɛnacəmɛ poloŋnɛ pɔcɔf pən kəsək kɔ abɛ aka Mohab fəp.
7 Balam oloku taruku ntɛ:
«Balak ɔsɔŋ'em kəder kəyɛfɛ Aram,
wəbɛ wəka Mohab ɔsɔŋ'em kəder nde mərɔ ma kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ.
K'olok'im: ‹Məder mətolanɛ afum a Yakuba pəlɛc!
Ɛy, məder, məsɔŋɛ aka Yisrayel kənesɛ!›
8 Mba cəke c'intam kətolanɛ pəlɛc nwɛ Kanu nkɔnsərka ɔntɔsɔŋ pəlɛc mɔ?
Cəke c'indesɔŋɛ afum kənesɛ aŋɛ MARIKI ɔntɔsɔŋɛ kənesɛ mɔ?
9 Nde masar dətelempan iŋnəŋk afum akaŋɛ,
nde mərɔ kəroŋ iŋgbətnɛ ŋa:
Afum ŋɔ, aŋɛ ŋandɛ taciŋa mɔ,
ŋancərɛnɛ a ŋanciyanɛ kɔ təf yɔkɔ.
10 An'ɛntam kələm dɛlay da aka Yisrayel-ɛ?
Afum aka kor ka Yakuba ŋala pəmɔ cɔs.
Intola kəfi pəmɔ akɔ ŋaleləs Kanu mɔ,
ilip pəmɔ ntɛ aka Yisrayel ŋaŋlip mɔ.»
11 Kɔ Balak oloku Balam: «Cəke cɔ məy'em-ɛ? Isɔŋ'am kəder nnɔ kətolanɛ aterɛn'em pəlɛc, mba kɔ məna məntolanɛ ŋa pətət.»
12 Balam oloku: «K'indelok-loku-ɛ, pəmar fɛ a ickɛmbərnɛ kəloku moloku mmɛ MARIKI ɛmbɛr im dəkusu mɔ ba?»

Balam ontolanɛ aka Yisrayel pətət ta mɛrəŋ

13 Balak oloku kɔ: «Məder kɔ ina, ilɛtsɛn'am, kəfo kələma nde məndenəŋk ŋa
mɔ. Kəsək kin kɔ məndenəŋk, mba məfɔnəŋk ŋa fəp. Mətolan'em ŋa pəlɛc!»
14 Kɔ Balak eŋkekərɛ Balam haŋ dəkiyi da wəbum, nde telempan pa tərɔ ta
Piska kəsək. K'ɛncəmbər metek moloŋnɛ camət-mɛrəŋ, k'ɔncɔfɛ MARIKI tetek
o tetek tura tin kɔ aŋkesiya ŋorkun ŋin.
15 Kɔ Balam oloku Balak: «Məna məcəmɛ nnɔ, poloŋnɛ pɔcɔf pam kəsək. Ina,
ikɔcəŋkəl MARIKI.»
16 Kɔ MARIKI ender kədebəpɛnɛ kɔ Balam. K'ɛmbɛr kɔ toloku tin dəkusu
k'oloku kɔ: «Məlukus nde Balak eyi mɔ, məloku kɔ ntɛ.»
17 Kɔ Balam oluksərnɛ nde Balak eyi mɔ, nwɛ ɛnacəmɛ poloŋnɛ pɔcɔf pən
kəsək mɔ, ŋayi kɔ akiriŋ aMohab. Kɔ Balak eyif kɔ: «Cəke cɔ MARIKI oloku-ɛ?»
18 Kɔ Balam oloku taruku ntɛ:
«Məyɛfɛ, Balak, məcəŋkəl im!
Məsu aləŋəs ntɛ indelok'əm mɔ, wan ka Cipor!
19 Kanu, bafɔ wərkun ɔfɔ nwɛ eŋyemɛ mɔ,
bafɔ fum ɔfɔ nwɛ ɛŋŋaŋnɛ tɛlər mɔ.
Ntɛ oloku mɔ, ɔfɔdeyɔ ti ba?
Ntɛ oŋloku mɔ, bafɔ ɔŋyɔ ti ba?
20 Ina, iwosɛ kətolanɛ afum akaŋɛ pətɔt,
bawo MARIKI ɔsɔŋ ŋa pətɔt, ifɔsəkpər.
21 MARIKI ɛnəŋkɛ fɛ Yakuba pəcuca,
ɔfɔnəŋk kətərəs aYisrayel dacɔ.
MARIKI, Kanu kəŋan, eyi kɔ ŋa.
Eŋne kəkulɛ-kulɛnɛ pəbotu paŋan pəmɔ wəbɛ.
22 Nkɔn Kanu ɛnawurɛnɛ ŋa Misira,
kɔ sɔkət nsɛ səwurɛnɛ sa wana wa dəkulum mɔ.
23 Kəgbal kəsənc kəyi fɛ aka Yisrayel dacɔ,
dure deyi fɛ nde yuruya ya Yakuba
ŋancərɛ tɛm tɔtɔt mes mmɛ Kanu kəŋyɔ mɔ fəp.
24 Afum akaŋɛ ŋaŋyɛfɛ pəmɔ kusunuŋku kəran,
ŋacəmɛ pəmɔ kusunuŋku kərkun,
nkɛ kəntɔfəntərɛ ta kəntalip kəsɔm wɛsɛm nwɛ kəŋsumpər mɔ,
kəmun mecir ma pedif pa ki.»
25 Kɔ Balak oloku Balam: «Kɔ məntɔwosɛ kətolanɛ ŋa pəlɛc-ɛ, ta mətolanɛ ŋa
pətɔt ilɛtsɛn'am!»
26 Kɔ Balam oloku kɔ: «Isɔŋ'am ti kəcərɛ: Pəmar iloku ntɛ o ntɛ MARIKI
oŋlok'im mɔ!»

Balam ontolanɛ aka Yisrayel tamaas

27 Kɔ Balak oloku Balam: «Məder, ilɛtsɛn'am, ikekər'am sɔ kəfo kələma.
Tələma nəŋkɔtəŋnɛ kɔ Kanu a mətolan'em afum akaŋɛ pəlɛc!»
28 Kɔ Balak eŋkekərɛ Balam nde telempan pa tərɔ ta Peyɔr mpɛ pentilsərnɛ
tɛgbərɛ mɔ.
29 Kɔ Balam oloku Balak: «Məcəmbər'em nnɔ metek moloŋnɛ camət-mɛrəŋ
məlomps'em mura camət-mɛrəŋ kɔ ŋkesiya camət-mɛrəŋ.»
30 Kɔ Balak ɔyɔ tɔkɔ Balam ɛnaloku kɔ mɔ, k'ɔncɔfɛ MARIKI tura tin kɔ
aŋkesiya ŋin tetek toloŋnɛ ntɛ o ntɛ kəroŋ.

24

1 Ntɛ Balam ɛnəŋk a pənabət MARIKI kəsɔŋ aka Yisrayel pətɔt mɔ, ɔŋkɔ fɛ sɔ
pəmɔ tɔkɔ ɔncyɔ ti mɔ kətɛnəs məyɔ mən ma dure, k'ɛŋkafəlɛ k'ɛntɛfərnɛ kəca
ka dətɛgbərɛ.

2 Kɔ Balam eyekti fər k'ɛnəŋk aka Yisrayel ŋandɛ cusuŋka cusuŋka, awa kɔ
amera ŋa Kanu ŋender kɔ.
3 K'oloku taruku ntɛ:
«Moloku mmɛ mɔ, ina Balam wan ka Behor iloku,
ina wərkun nwɛ iŋnəŋk pəcempi cəleŋ mɔ,
4 moloku ma nwɛ eŋne moloku ma Kanu mɔ,
ma nwɛ ɛŋnəŋk ntɛ Wəka Fənɔntər eŋmentər kɔ mɔ,
moloku ma nwɛ ontontnɛ Kanu fər kiriŋ mɔ, fər yemepi.
5 Afum aka Yisrayel, nəna aŋɛ nəwur dokom da Yakuba mɔ,
cəbal conu ncɛ nəyi mɔ cəntesɛ yati!
6 Cəbal conu cəfəntərɛ pəmɔ dəŋgbəl,
pəmɔ lakɔ ndɛ deyi kəŋgbɔkɔ kəsək mɔ,
pəmɔ sukum nsɛ MARIKI ɔmbɔf mɔ,
pəmɔ tɔk yetes ya sɛdər nyɛ yɛncəmɛ domun kəsək mɔ.
7 Nde ndoronu domun dompurər dəkələmp dɛcdəməs yəbɔf ya dalɛ.
Wəbɛ wəYisrayel endetam Akak,
dɛbɛ da Yisrayel dendesɔtɔ fənɔntər.
8 Kanu kənawurɛnɛ ŋa atɔf ŋa Misira,
kɔ fənɔntər fəpɔŋ nfɛ fəwurɛnɛ fa wana wa dop mɔ.
Ŋaŋmələk afum akɔ ŋaŋwɛkərnɛ ŋa mɔ.
Ŋactepi bɛnt ya aterɛnɛ aŋan, ŋacfutɛ ŋa cəbəlma.
9 Ŋantontnɛ, ŋafəntərɛ pəmɔ kusunuŋku,
pəmɔ kusunuŋku kəran, an'ɛntam ki kəyekti-ɛ?
Aka Yisrayel, fum pəsɔtɔ pətɔt nwɛ ontolan'am pətɔt mɔ,
pəsɔtɔ pəlɛc nwɛ ontolan'am pəlɛc mɔ!»
10 Awa, kɔ pəntɛlɛ Balak pəpɔŋ nnɔ Balam eyi mɔ. K'ompol waca teta
mɛtɛlɛ mɔn, k'oloku Balam: «Aterɛnɛ em ŋ'inaw'am kədetolanɛ pəlɛc, kɔ məna
mətolanɛ ŋa pətɔt haŋ kəmaas!
11 Ndɛkəl oŋ, məyɛfɛ məkɔ nde ndaram! Inaloku a indelas əm pəlel, mba
MARIKI ɛmbaŋər əm pəlel papɔkɔ!»

Balam oloku tedeyi tɔtɔt ta aka Yisrayel

12 Kɔ Balam eyif Balak: «Bafɔ inaloku asom am ntɛ ba?
13 ‹Ali tɔyɔnɛ Balak pəsɔŋ im gbeti kɔ kɛma ka kələ kɔn disrɛ fəp, ifətam
kəgbɛkəl tosom ta MARIKI kəyɔ ka pətɔt kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ pəlɛc. Tɔkɔ MARIKI
endelok'im mɔ, t'indeloku.›
14 Ndɛkəl oŋ, intas nde afum em ŋayi mɔ, məder ilok'əm kɔ pəndewon-ɛ, ntɛ
aka Yisrayel ŋandeyɔ oŋ afum am mɔ.»
15 Kɔ Balam ɛndəŋk toloku ntɛ:
«Moloku ma Balam wan ka Behor,
moloku ma wərkun nwɛ ɛŋnəŋk pəcempi mɔ,
16 moloku ma nwɛ eŋne moloku ma Kanu mɔ,
ma nwɛ ɛncərɛ mɛcərɛ ma Wəka darenc mɔ,
moloku ma ina nwɛ iŋnəŋk mementər ma Wəka Fənɔntər mɔ,
ma nwɛ ontontnɛ fər ya Kanu kiriŋ mɔ, fər yemepi.
17 Iŋnəŋk tɔkɔ tendeder mɔ, mba bafɔ kərɛsna kɔ tendeyi,
iŋgbətnɛ ti, mba bafɔ tɛkərɛsna tɔ.
Kɔs kəyi kəyɛfɛ yuruya ya Yakuba dacɔ,
wəka kəŋgbasar eyi kəyɛfɛ Yisrayel.
Kɔ kəŋgbasar kɔn ka dɛbɛ, dɛkəŋk oŋsut ki aMohab,
pələsər yuruya ya Sɛt fəp, aŋɛ ŋayɔnɛ acepɛ-cepɛ aka dɔtɔf mɔ.
18 Yisrayel ŋandeyɔ səkət. Ŋandebaŋ Edɔm,

ŋandebaŋər Sehir, aterɛnɛ ɔn.
19 Wəwur ka dokom da Yakuba endetasərnɛ ŋa,
endemələk alpəs akɔ ŋandecəmɛ dare mɔ.»

Balam ɛndəŋk kələsər ka aterɛnɛ aka Yisrayel

20 Kɔ Balam ɛnəŋk aka Amalɛk k'oloku moloku mmɛ:
«Amalɛk ŋɔ akaŋɛ aŋɛ ŋantam fəp mɔ.
Kɔ pəndewon-ɛ, andeləsər ŋa few.»
21 Kɔ Balam ɛnəŋk sɔ aKeni, k'oloku:
«Dəkiyi donu d'ɛncəp,
tasar kəroŋ wɔlɔ wonu weyi.
22 Mba andemələk nəna aKeni,
tɛm ntɛ aka Asur ŋandekekərɛ nu dacar mɔ.»
23 Kɔ Balam oloku sɔ:
«Pəlɛc pere! An'endeyi doru tɛm ntɛ Kanu kəndeyɔ ti mɔ-ɛ?
24 Cibil cəndeder kəyɛfɛ Sipər,
afum akakɔ ŋandesut aka Asur, ŋasut sɔ aka Heber,
mba ayɛfɛ Sipər akakɔ sɔ ŋatɛfərnɛ kəmələk kəŋan!»
25 Kɔ Balam olukus nde ndərən, kɔ Balak nkɔn sɔ ɔŋkɔ kəca kɔn.

25

Aka Yisrayel ŋancəmɛ mes ma mɛrəŋka darəŋ

1 Ntɛ aka Yisrayel ŋanandɛ Sitim mɔ, dəndo kɔ ŋayɛfɛ kəcfəntərər ayecəra aMohab.
2 Kɔ ayecəra aMohab akakɔ ŋasɔŋɛ aYisrayel kəcloŋnɛ canu cəŋan, ŋadi yeri ya canu cacɔkɔ, ŋactontnɛnɛ ci.
3 Kɔ aka Yisrayel ŋasektərnɛ teta Bal Peyɔr, kɔ pəntɛlɛ MARIKI nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ.
4 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məlɛk abɛ aka Yisrayel fəp, məyɔ pagbɛk ŋa fɔr ya MARIKI kiriŋ ŋatɛfərnɛ dec, ntɛ tɔŋsɔŋɛ mɛtɛlɛ məpɔŋ ma MARIKI molukus Yisrayel darəŋ mɔ.»
5 Kɔ Musa oloku aboc kiti a Yisrayel: «Nwɛ o nwɛ nu dacɔ pədif afum ɔn dacɔ akɔ ŋasektərnɛ teta Bal Peyɔr mɔ!»
6 Kɔ wəYisrayel wələma ender pəmentər awɛnc aŋa wəran wəMadiyaŋ wələma, fɔr ya Musa kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp kiriŋ, tɛnatəŋnɛ akakɔ ŋacbok nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.
7 Ntɛ Finehas wan wərkun wəka Elasar wansɔ ka Aruna wəloŋnɛ ɛnəŋk kɔ mɔ, k'ɛyɛfɛ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel dacɔ k'ɛlɛk kəŋgbasar.
8 Kɔ Finehas ɛncəmɛ kɔ darəŋ nde aŋgbancan disrɛ nde wəkakɔ ɛnabɛrɛ kɔ wəran wəMadiyaŋ nwɛ mɔ, k'endif ŋa mɛrəŋ maŋan fəp, k'ɔsɔ ŋa cor dəntɔf. Gbəncana babɔkɔ, arom nŋɛ ŋɛnayi aka Yisrayel mɔ, ŋɛncəmɛ.
9 Pəcuy papɔkɔ pɛnadif afum wul wəco mɛrəŋ kɔ maŋkəlɛ (24.000).
10 Kɔ MARIKI oloku Musa:
11 «Wəloŋnɛ Finehas wan wərkun wəka Elasar wansɔ ka Aruna wəloŋnɛ oluksɛ mɛtɛlɛ mem nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ, bawo ɛnayɛfərɛnɛn'em aka Yisrayel, tɔsɔŋ'em kətɔmələk ŋa mɛtɛlɛ mem ma kəraca disrɛ.
12 Awa, məloku Finehas a səsek danapa da pəforu kɔ nkɔn.
13 Danapa da pəforu dən dendeyi, da yuruya yən kɔ nkɔn encepər-ɛ, ɔsɔŋɛ ŋa kədeyɔnɛ aloŋnɛ a doru o doru, bawo ementər kəraca ka Kanu kɔn, k'ɔsɔkəs aka Yisrayel kiciya kəŋan.»

14 Tewe ta wəYisrayel nwɛ anadif kɔ wəran wəMadiyaŋ nwɛ mɔ tɛnayɔnɛ
Simri. Wan ka Salu ɛnayi, wəkiriŋ ɛnayɔnɛ kələ ka apa kɔn kusuŋka ka
Simeyɔŋ dacɔ.
15 Tewe ta wəran wəMadiyaŋ wəkɔ anadif mɔ, tɛnayɔnɛ Kosbi. Wan wəran
ka Cur ɛnayi wəbɛ wəka cor cələrəm ca kusuŋka k'aMadiyaŋ kələma.
16 Kɔ MARIKI oloku Musa:
17 «Nəwɛkərnɛ aMadiyaŋ, nədifət ŋa,
18 bawo dəməyɔ ma Peyɔr kɔ ma Kosbi, cəmpənpən cɔ ŋanawɛkərnɛ nu.
Kosbi wəkirɛ kəŋan ɛnayi, wan wəran wəka wəbɛ wəMadiyaŋ wələma. Dɔsɔk
da pəlɛc pɔpɔŋ pa Peyɔr d'anadif kɔ.»
19 Ntɛ pəcuy pɔpɔŋ pencepər mɔ, kɔ MARIKI oloku ŋa sɔ moloku.

26

Kələm ka mɛrəŋ ka cusuŋka ca Yisrayel

1 Kɔ MARIKI oloku Musa kɔ Elasar, wan wərkun wəka wəloŋnɛ Aruna:
2 «Nələm aka kəloŋkanɛ ka Yisrayel fəp, kəyɛfɛ arkun aŋɛ ŋasɔtɔ meren wəco
mɛrəŋ (20) haŋ ŋacepər ti, dəwɔlɔ kɔ dəwɔlɔ afum fəp aŋɛ ŋantam kəsutɛnɛnɛ
Yisrayel mɔ.»
3 Dəndo dətɛgbərɛ ta Mohab nde kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəsək nde pəntɛfərɛnɛ
kɔ Yeriko mɔ, Musa kɔ Elasar ŋaloku aka Yisrayel:
4 «Nələm arkun fəp kəyɛfɛ meren wəco mɛrəŋ (20) haŋ pəcepər ti,» pəmɔ təkɔ
MARIKI osom ti Musa kɔ aka Yisrayel aŋɛ ŋancwur Misira mɔ.
5 Kusuŋka ka Ruben wan wəcɔkɔ-cɔkɔ ka Yakuba, nkɛ kor ka yuruya ya
Henok, kɔ ya Palu yowur mɔ,
6 yuruya ya Hecərəŋ kɔ ya Karmi.
7 Ŋa ŋanayɔnɛ aka cor ca Ruben: Aŋɛ analəm ŋa dacɔ mɔ, ŋanabəp wul wəco
maŋkəlɛ kɔ maas, masar camət-mɛrəŋ kɔ wəco maas (43.730).
8 Wan ka Palu ɔyɔnɛ Eliyab,
9 papa ka Nemuyel, Dataŋ kɔ Abiram. Dataŋ kɔ Abiram abeki mɛrəŋ aka
kəloŋkanɛ ka aYisrayel akaŋɛ ŋanayeŋkər Musa kɔ Aruna səbomp. Ŋa ŋanasolɛ
afum masar mɛrəŋ wəco kəcamət (250) a Kore ntɛ ŋanacəmɛ MARIKI dɛbəkəc
mɔ.
10 Kɔ antɔf ŋɛwani kusu kɔ ŋemer Dataŋ, Abiram kɔ nkɔn Kore. Dɔsɔk dadɔkɔ
dɔ kəloŋkanɛ kɔn kəfi fəp, ntɛ nɛnc dɛnacɔf afum masar mɛrəŋ kɔ wəco kəcamət
mɔ (250). Kɔ təyɔnɛ alpəs akɔ tɛgbɛkərɛ.
11 Mba awut a Kore ŋanafi fɛ dɔsɔk dadɔkɔ.
12 Kusuŋka ka Simeyɔŋ dəcor kɔ dəcor: Yuruya ya Nemuyel, ya Yamin, kɔ
ya Yakin
13 kor ka Serah kɔ ka Sawul.
14 Cor ca Simeyɔŋ cənabəp arkun wul wəco mɛrəŋ kɔ mɛrəŋ, masar mɛrəŋ
(22.200).
15 Kusuŋka ka Kad, dəcor kɔ dəcor: Cifiyɔn, Haki kɔ Suni kɔ yuruya yaŋan,
16 Osni kɔ Eri kɔ yuruya yaŋan,
17 Arod kɔ Areli kɔ yuruya yaŋan.
18 Afum aŋɛ analəm kusuŋka ka Kad dacɔ mɔ, ŋanabəp arkun wul wəco
maŋkəlɛ, kɔ masar kəcamət (40.500).
19 Yuruya ya Yuda: Er kɔ Onan, mba Er kɔ Onan ŋanafi atɔf ŋa Kanaŋ.
20 Kusuŋka ka Yuda kɔ kaŋkɛ dəcor kɔ dəcor: Kor ka Sela, ka Pɛrɛc kɔ ka
Serah kɔ yuruya yaŋan.
21 Cor ca Pɛrɛc cɔ cancɛ: Kor ka Hecərəŋ kɔ ka Hamul kɔ yuruya yaŋan.
22 Cor ca Yuda cɔ cancɛ, afum aŋɛ analəm ŋa dacɔ mɔ ŋanabəp arkun wul
wəco camət-mɛrəŋ kɔ camət-tin, masar kəcamət (76.500).

23 Yuruya ya Isakar yɔ yayɛ dəcor kɔ dəcor: Kor ka Tola kɔ ka Puwa kɔ
yuruya yaŋan,
24 kor ka Yasub kɔ ka Simrəŋ kɔ yuruya yaŋan.
25 Cor ca Isakar cənayi cacɔkɔ, afum aŋɛ analəm ŋa dacɔ mə ŋanabəp arkun
wul wəco camət-tin kɔ maŋkəlɛ, masar maas (64.300).
26 Yuruya ya Sabulon yɔ yayɛ dəcor kɔ dəcor: Kor ka Sered, ka Elon kɔ ka
Yalel, kɔ yuruya yaŋan.
27 Cor ca Sabulon cənayi cacɔkɔ, afum aŋɛ analəm ŋa dacɔ mə ŋanabəp arkun
wul wəco camət-tin, masar kəcamət (60.500).
28 Yuruya ya Isifu yɔ yayɛ dəcor kɔ dəcor: Kor ka Manase kɔ ka Efrayim.
29 Yuruya ya Manase yɔ yayɛ: Kor ka Makir kɔ ka Kalad. Makir ɛnakom
Kalad, kɔ yuruya ya Kalad ŋa sɔ ŋanayɔnɛ cor cələma.
30 Cor ca Kalad cɔ cancɛ: Kor ka Yeser kɔ ka Helek,
31 kor ka Asriyel kɔ ka Sɛkɛm,
32 kor ka Semida kɔ ka Hefer.
33 Mba Celofad wan ka Hefer ɛnasɔtɔ fɛ wan wərkun, mɛnɛ awut aran.
Mewe ma awut ɔn aran mə mamɛ: Mala, Noha, Hokəla, Milka kɔ Tirsa.
34 Cor ca Manase cənayi cacɔkɔ, afum aŋɛ analəm ŋa dacɔ mə ŋanabəp arkun
wul wəco kəcamət kɔ mɛrəŋ, masar camət-mɛrəŋ (52.700).
35 Yuruya ya Efrayim yɔ yayɛ dəcor kɔ dəcor: Kor ka Sutela, kor ka Beker kɔ
ka Tahan kɔ yuruya yaŋan.
36 Kor ka Sutela kɔ kaŋkɛ: Eran kɔ yuruya yɔn.
37 Cor ca Efrayim cɔ cancɛ, afum aŋɛ analəm ŋa dacɔ mə ŋanabəp arkun wul
wəco maas kɔ mɛrəŋ, masar kəcamət (32.500). Yuruya ya Isifu yɔ yayɔkɔ dəcor
kɔ dəcor.
38 Yuruya ya Beŋyamin yɔ yayɛ dəcor kɔ dəcor: Kor ka Bela, ka Asbel kɔ ka
Ahiram kɔ yuruya yaŋan.
39 Kor ka Sufam kɔ ka Hufam kɔ yuruya yaŋan.
40 Yuruya ya Bela ŋanayɔnɛ Ardu kɔ Naman.
41 Yuruya ya Beŋyamin yɔ yayɔkɔ dəcor kɔ dəcor. Afum aŋɛ analəm ŋa dacɔ
mə ŋanabəp arkun wul wəco maŋkəlɛ kɔ kəcamət, masar camət-tin (45.600).
42 Yuruya ya Dan yɔ yayɛ dəcor kɔ dəcor: Kor ka Suham. Cor ca Dan cənayi
cacɔkɔ dəcor kɔ dəcor.
43 Afum aŋɛ analəm nde cor ca Suham mə ŋanabəp arkun wul wəco camət-
tin kɔ maŋkəlɛ, masar maŋkəlɛ (64.400).
44 Yuruya ya Asɛr dəcor kɔ dəcor: Kor ka Yimna, ka Yiswi kɔ ka Beriya.
45 Yuruya ya Beriya: Kor ka Heber kɔ ka Malkiyel kɔ yuruya yaŋan.
46 Tewe ta wan wəran wəka Asɛr tɛnayɔnɛ Serah.
47 Yuruya ya Asɛr yɛnayi yayɔkɔ dəcor kɔ dəcor: Afum aŋɛ analəm ŋa dacɔ
mə ŋanabəp arkun wul wəco kəcamət kɔ maas, masar maŋkəlɛ (53.400).
48 Yuruya ya Naftali dəcor kɔ dəcor: Kor ka Yacel kɔ ka Kuni,
49 kor ka Yecer kɔ ka Silem.
50 Cor ca Naftali cənayi cacɔkɔ dəcor kɔ dəcor, afum aŋɛ analəm ŋa dacɔ mə
ŋanabəp arkun wul wəco maŋkəlɛ kɔ kəcamət, masar maŋkəlɛ (45.400).
51 Afum aŋɛ analəm aka Yisrayel dacɔ ŋanabəp afum wul masar camət-tin
kɔ pin, masar camət-mɛrəŋ kɔ wəco maas (601.730).

Andəŋk kəyer atəf ŋa Kanaŋ

52 Kɔ MARIKI oloku Musa:
53 «Kəyer ŋa kɔ ander atəf, ŋɔyɔnɛ kɛ kəŋan təkɔ ŋalanɛnɛ afum mɔ.
54 Afum akɔ ŋandenaŋkanɛ kəla mɔ, məsɔŋ ŋa kɛ nkɛ kənaŋkanɛ kəbɛk mɔ, akɔ
ŋampicɛ afum mɔ, məsɔŋ ŋa kɛ nkɛ kəmpicɛ mɔ, andesɔŋ nwɛ o nwɛ kɛ kɔn təkɔ
alanɛnɛ afum aŋɛ alɔm mɔ.

55 Mba yampuŋpuŋ y'andekot kəyer nu atəf, andeyer nu kɛ dəcusuŋka kɔ
dəcusuŋka.
56 Yampuŋpuŋ y'andekot kəyer kɛ akɔ ŋala kɔ akɔ ŋampicɛ mɔ.»

Kələm ka aLewy tamɛrəŋ

57 Afum aŋɛ ŋ'analəm kusuŋka ka Lewy dəcor kɔ dəcor: Kor ka Kerson, kor
ka Kehat kɔ ka Merari.
58 Cusuŋka cancɛ cəyɔ cor cəfɛt cələma: Kor ka Libni, ka Hebərɔŋ, ka Mali,
ka Musi kɔ ka Kore. Kehat nkɔn okom Amram.
59 Tewe ta wəran ka Amram tɛnayɔnɛ Yokɛbɛd wan wəran wəka Lewy.
Anakom kɔ ntɛ Lewy ɛnayi Misira mɔ. Yokɛbɛd oŋkomsɛ Amram: Aruna,
Musa, kɔ Miriyam wəkirɛ kəŋan.
60 Awut a Aruna ŋayɔnɛ Nadab, Abihu, Elasar, kɔ Itamar.
61 Nadab kɔ Abihu ŋa ŋanafi ntɛ ŋanamentərnɛ fər ya MARIKI kiriŋ ŋacɔfɛ kɔ
suray nsɛ antəpusɛ MARIKI mɔ.
62 ALewy arkun aŋɛ analəm aYisrayel dacɔ, aŋɛ ŋanayɔ ŋof ŋin ŋacepər ti mɔ,
ŋanabəp wul wəco mɛrəŋ kɔ maas (23.000). Kələm kəŋan kənadeŋərnɛ fɛ kələm
ka aka Yisrayel dacɔ, bawo anasɔŋ fɛ aka Lewy kɛ aka Yisrayel dacɔ.

Kəcaŋəs ka kələm ka aka Yisrayel

63 Afum aŋɛ ŋɔ Musa kɔ Elasar wəloŋnɛ ŋanaləm nde aranta ŋowosu ŋa
Mohab, dəndo kəŋgbəkɔ ka Yurdɛn kəsək, nde pəntɛfərnɛ kɔ dare da Yeriko
mɔ.
64 AYisrayel aŋɛ dacɔ, ali fum wəkin ɛnayi fɛ di ntɛ Musa kɔ Aruna wəloŋnɛ
ŋanaləm aka Yisrayel cɔkɔ-cɔkɔ nde dətɛgbərɛ ta Sinayi mɔ.
65 Teta aŋɛ ŋanafi mɔ, MARIKI ɛnaloku: «Ŋandefi dətɛgbərɛ, ali wəkin ɔfədeyi
doru, mɛnɛ Kalɛb wan ka Yefune, kɔ Yosuwe wan ka Nun.»

27

Kɛ ka awut aran

1 Dəsək dələma, kɔ awut aran aka Celofad, wan ka Hefer, wansɔ ka Kalad
wəka Makir, aka cusuŋka ka Manase wan ka Isifu, ŋamentərnɛ. Mewe ma
awut aran akakɔ mɔ mamɛ: Mala, Noha, Hokəla, Milka kɔ Tirsa.
2 Kɔ awut aran aŋɛ ŋaŋkɔ ŋamentərnɛ fər ya Musa kiriŋ, wəloŋnɛ Elasar,
akiriŋ kɔ kəloŋkanɛ fəp nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu. Kɔ
ŋaloku:
3 «Papa kosu efi nde dətɛgbərɛ, ɛnayi fɛ kəloŋkanɛ ka Kore dacɔ nkɛ kənafani
MARIKI mɔ: Kiciya kɔn yati kɔ efinɛ, ɛsak fɛ wan wərkun.
4 Kətɔyɔ ka papa kosu wan wərkun kəndesɔŋɛ padeliŋ tewe tɔn kor kɔn disrɛ
ba? Awa nəsɔŋ su kɛ awɛnc a papa kosu dacɔ.»
5 Kɔ Musa ementər tetaŋan fər ya MARIKI kiriŋ.
6 Kɔ MARIKI oloku Musa:
7 «Awut aran a Celofad ŋayɔ kance. Nəsɔŋ ŋa antəf kɛ awɛnc a kas kəŋan dacɔ,
ŋa ŋɔ məndesɔŋ kɛ ka kas kəŋan.
8 Məloku aYisrayel: Kɔ fum wələma efi ta ɛsak wan wərkun-ɛ, nəsɔŋ kɛ kɔn
wan kɔn wəran.
9 K'ɔntɔyɔ wan wəran-ɛ, nəsɔŋ kɛ kɔn awɛnc aŋa arkun.
10 Mba kɔ wəfi wəkakɔ ɔntɔyɔ awɛnc arkun-ɛ, nəsɔŋ kɛ kɔn awɛnc a kas.
11 Kɔ kas ɔntɔyɔ awɛnc-ɛ, nəsɔŋ kɛ kɔn wəkomɛnɛ kɔn nwɛ ŋaŋgbəcɛnɛ kor
kəŋan disrɛ mɔ. Nkɔn pəmar pəsətɔ ki. Tendeyɔnɛ aka Yisrayel sariyɛ, pəmɔ
təkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.»

Yosuwe amentər a pəcɔnc Musa

12 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məpɛ tərɔ pa Abarim kəroŋ, məmɔmən atɔf nŋɛ isɔŋ aka Yisrayel mɔ.
13 Məndenəŋk ŋi, mba məndefi ta məmbɛrɛ di-ɛ, pəmɔ təkɔ təsətɔ wɛnc əm Aruna mɔ,
14 bawo nənayeŋkər mosom mem səbomp nde tɛgbərɛ ta Cin, ntɛ kəloŋkanɛ kəctɛnsər im kəcɔp mɔ: Nənamentər fɛ decempi dem fər ya Yisrayel kiriŋ.» Ntɛ təyɔnɛ ta domun da Meriba* nde Kadɛs† nde tɛgbərɛ ta Cin mɔ.
15 Kɔ Musa oloku MARIKI:
16 «MARIKI, Kanu nkɛ kəntɔmpər kəpɛnɛ kɔ kətorɛ kifir ka yeyi wəyeŋ ya doru fəp mɔ, məcəmbər wəkiriŋ wərkun kəloŋkanɛ kaŋkɛ,
17 nwɛ ende pəcsolɛ ŋa kɔ ŋaŋkɔ ŋacder sɔ mɔ, ta kəloŋkanɛ ka MARIKI kədeyi pəmɔ yɔcɔl nyɛ yɔntɔyɔ wəkɛk mɔ.»
18 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Məlɛk Yosuwe wan ka Nun, wərkun nwɛ isɔŋ amera ŋem mɔ. Mədeŋər kɔ kəca.
19 Məkɔ məcəmbər kɔ wəloŋnɛ Elasar kɔ kəloŋkanɛ fəp kiriŋ, məsɔŋ kɔ mosom fər yaŋan kiriŋ.
20 Məndesɔŋ kɔ pelel pam pələma, ntɛ təŋsɔŋɛ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp kəccəŋkəl kɔ mɔ.
21 Yosuwe ende pəccəmɛ wəloŋnɛ Elasar tekiriŋ. Wəloŋnɛ pəyifɛ kɔ ina MARIKI masar ma kiti mmɛ məyɔnɛ *Yurim* mɔ. Mosom maməkɔ mɔ aka Yisrayel ŋande ŋackɔnɛ ŋacderɛnɛ sɔ, nkɔn Yosuwe kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp.»
22 Kɔ Musa ɔyɔ təkɔ MARIKI ɛnasom kɔ mɔ. K'ɛlɛk Yosuwe k'ɛncəmbər kɔ wəloŋnɛ Elasar kɔ kəloŋkanɛ fəp fər kiriŋ.
23 Kɔ Musa endeŋər Yosuwe waca, k'ɔsɔŋ kɔ mosom, pəmɔ təkɔ MARIKI ɛnaloku ti Musa mɔ.

28

Sariyɛ sa kəloŋnɛ

Kəloŋnɛ ka dɔsɔk o dɔsɔk

1 Kɔ MARIKI osom Musa:
2 «Məloku aka Yisrayel tosom ntɛ: Nəde nəckɛmbərnɛ belbel kəckɛr'em yoloŋnɛ nyɛ yɔyɔnɛ yopocɛ yem, tɛm ntɛ ambonc mɔ, yeri yem, yoloŋnɛ yɔcɔf nyɛ ambɔnc ŋa yi ŋontorɛ-tor'em abəkəc mɔ.
3 Məde məloku ŋa sɔ: Yoloŋnɛ yɔcɔf yɔ nəndekenɛ MARIKI: Dɔsɔk o dɔsɔk nəde nəccɔfɛ MARIKI ŋkesiya yorkun mɛrəŋ ya teren tin tin yɔtɔyɔ dolokəp.
4 Mənde məcloŋnɛ aŋkesiya ŋorkun ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ bətbət, kɔ ŋa mɛrəŋ dec dərɔfɔy.
5 Teta kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn, məde məckɛrɛ kilo maas ka kəmbefe kətɔt mənəktərɛnɛ ki litɛr din kɔ dacɔ da moro ma olif mətɔt.
6 Yɔcɔl yoloŋnɛ yayɔkɔ ancɔfɛ MARIKI dɔsɔk o dɔsɔk mɔ yede yocwurɛnɛ kɔ yɔkɔ anacop kəloŋnɛ kɔ nde tərɔ ta Sinayi mɔ. Ambɔnc ŋa yi ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc, kəloŋnɛ ka yeri nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ kɔ.
7 Aŋkesiya ŋorkun nŋɛ o nŋɛ, məloŋər wɛn litɛr din kɔ dacɔ teta kəloŋnɛ ka wɛn. Məloŋər wi nde dəkiyi dosoku.
8 Dec dərɔfɔy, məloŋnɛ aŋkesiya ŋorkun ŋa mɛrəŋ, toloŋnɛ tin tayi pəmɔ yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn ya bətbət, kɔ kəloŋnɛ ka wɛn wa ki. Kəloŋnɛ ka yeri kɔ nkɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, ambɔnc ŋa ki ŋontorɛ-torɛ kɔ abəkəc.»

Kəloŋnɛ ka dɔsɔk da kəŋesəm

* **27:14** *Meriba* ti təyɔnɛ cəHebəre, «Kəcɔp». † **27:14** *Kadɛs* ti təyɔnɛ kusu kəŋan «Pəsoku» kɔ pəyɔnɛ fɛ ti «Pəcempi».

9 «Simiti, dəsək da kəŋesəm ndɛ ampusɛ MARIKI mə, nəde nəcloŋnɛ ŋkesiya
yorkun mɛrəŋ ya teren tin tin yətəyə dolokəp. Teta kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn,
məkɛrɛ sə kəmbefe kətət kilo camət-tin panəktərɛnɛ ki moro kə kəloŋnɛ ka wɛn
wa ki.
10 Dəsək o dəsək nəde nəcloŋnɛ MARIKI poloŋnɛ pəcəf bətbət kə dəfəy. Mba
dəsək da kəŋesəm ndɛ ampusɛ kə mə, nəde nəcdeŋər poloŋnɛ pəcəf papəkə kə
wɛn wa pi.»

Kəloŋnɛ ka tataka təcəkə-cəkə ta ŋof o ŋof

11 Dəsək dəcəkə-cəkə da yof yonu fəp, nəkɛrɛ MARIKI yoloŋnɛ yəcəf yayɛ:
Mura mɛrəŋ, aŋkesiya ŋorkun ŋin kə ŋkesiya yorkun camət-mɛrəŋ ya teren tin
tin yətəyə dolokəp.
12 Nəde nəcdeŋər sə yoloŋnɛ yayəkə teta kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn: Tura mpɛ o
mpɛ kəmbefe kətət kilo camət-maŋkəlɛ panəktərɛnɛ ki moro kə aŋkesiya ŋorkun
nŋɛ o nŋɛ kəmbefe kətət kilo camət-tin panəktərɛnɛ ki moro,
13 aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin nŋɛ o nŋɛ padeŋər ŋi poloŋnɛ pa mɛŋgbɛn pa
kəmbefe kətət kilo kəmaas panəktərɛnɛ ki moro. Kəloŋnɛ ka pəcəl mpɛ ancəfɛ
MARIKI mə pə, ambənc ŋa poloŋnɛ pəcəf papəkə ŋontorɛ-torɛ kə abəkəc.
14 Nədeŋər sə kəloŋnɛ ka wɛn: Teta tura mpɛ o mpɛ nəkɛrɛ litɛr maas, teta
aŋkesiya ŋorkun litɛr mɛrəŋ, kə teta aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin nŋɛ o nŋɛ litɛr
din kə dacə. Yoloŋnɛ yəcəl yəcəf yayɛ yə pəmar nənde nəcloŋnɛ tataka təcəkə-
cəkə ta ŋof ŋofu ŋa teren fəp.
15 Nəkɛrɛ sə MARIKI ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya, nənəcər ŋi yoloŋnɛ
yayəkə ancəfɛ MARIKI dəsək o dəsək mə, kə kəloŋnɛ ka wɛn wa yi.

Kəloŋnɛ ka kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ Medif

16 Ŋof ŋəcəkə-cəkə ŋa teren, tataka ta wəco kə maŋkəlɛ (14), nəboc kəsata ka
kəcɛm-cɛməs ka Kəcepər ka mɛlɛkɛ medif kələləs ka MARIKI.
17 Tataka ta wəco kə kəcamət (15) ta ŋof ŋaŋəkə, nəde nəcbocɛ MARIKI kəsata
ka Cəcom cətənəŋkəl lebin. Nəde nəcsəm cəcom cətənəŋkəl lebin mata camət-
mɛrəŋ camcam.
18 Dəsək dəcəkə-cəkə da tataka toluksər tayi, nəde nəcwe kəloŋkanɛ kəsoku
teta kələləs MARIKI. Ta nəbəc dəsək dadəkə yɛbəc nyɛ o nyɛ nəmbət bəc mə!
19 Nəde nəkɛrɛ MARIKI yoloŋnɛ nyɛ nəndecəfɛ kə mə teta poloŋnɛ pəcəf:
Mura mɛrəŋ, aŋkesiya ŋorkun ŋin kə ŋkesiya yorkun camət-mɛrəŋ ya teren tin
tin. Nəlɛk yəcəl yətəyə dolokəp.
20 Pəcəl mpɛ o mpɛ, nədeŋər pi kəmbefe kətət ka poloŋnɛ pa mɛŋgbɛn
panəktərɛnɛ ki kə moro: Tura mpɛ o mpɛ kilo camət-maŋkəlɛ kə aŋkesiya
ŋorkun kilo camət-tin,
21 aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin nŋɛ o nŋɛ kilo kəmaas.
22 Nəkɛrɛ ambiyofo ŋin teta kəloŋnɛ ka kiciya, ntɛ təŋsəŋɛ patubucnɛ kəsəkəs
nu kiciya konu mə.
23 Yoloŋnɛ yayəkə yə nəde nədeŋər sə yoloŋnɛ nyɛ ancəfɛ MARIKI bətbət, nyɛ
ancəfɛ kə dəsək o dəsək mə.
24 Dəsək o dəsək mata camət-mɛrəŋ disrɛ nəde nəckɛrɛ yoloŋnɛ yayəkə, yi
yəyənɛ yoloŋnɛ ya yeri nyɛ ancəfɛ MARIKI mə. Ambənc ŋa yi ŋontorɛ-torɛ kə
abəkəc. Padeŋər yi sə yoloŋnɛ ya dəsək o dəsək nyɛ ancəfɛ MARIKI mə, kə
kəloŋnɛ ka wɛn wa yi.
25 Tataka ta camət-mɛrəŋ, kəloŋkanɛ kəsoku kə teta kələləs MARIKI. Ta nəbəc
dəsək dadəkə yɛbəc nyɛ o nyɛ nəmbət bəc mə.

Kəloŋnɛ ka kətɛl

26 Dəsək ndɛ nəntɛl yokom yəcəkə-cəkə ya antəf ŋonu mə, nəde nəckɛr'em
yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn mofu ma yɛtɛl yonu. Dəsək da kəsata ka Mataka Moluksər
dadəkə, nəde nəcwe kəloŋkanɛ kəsoku teta kələləs ina MARIKI. Ta nəbəc dəsək
dadəkə yɛbəc nyɛ o nyɛ nəmbət bəc mə.
27 Nəkɛrɛ MARIKI yoloŋnɛ nyɛ ancəfɛ kə mə: Mura mɛrəŋ, aŋkesiya ŋorkun
ŋin kə ŋkesiya yorkun camət-mɛrəŋ ya teren tin tin. Ambənc ŋa yi ŋotorɛ-torɛ
MARIKI abəkəc.
28 Pəcəl o pəcəl, nəloŋnɛnɛ pi kəmbefe kətət nkɛ anəktərɛnɛ kə moro mə: Teta
tura o tura nədeŋər kilo camət-maŋkəlɛ, teta aŋkesiya ŋorkun nŋɛ o nŋɛ kilo
camət-tin,
29 kə teta aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin nŋɛ o nŋɛ kilo kəmaas.
30 Nəloŋnɛ sə ambiyofo ŋin teta kətubucnɛ kəsəkəs nu kiciya konu.
31 Nədeŋər yoloŋnɛ yayəkə fəp yoloŋnɛ yəcəf ya dəsək o dəsək kə yoloŋnɛ ya
mɛŋgbɛn nyɛ andeŋər yi mə. Nəde nəckɛrɛ yəcəl nyɛ yəntəyə dolokəp mə, kə
yoloŋnɛ ya wɛn.

29

Kəloŋnɛ ka dəsək da Kəkul-kulɛnɛ pəbotu

1 Dəsək dəcəkə-cəkə da ŋof ŋa camət-mɛrəŋ, nəde nəcwe kəloŋkanɛ kəsoku
teta kələləs ina MARIKI. Ta nəbəc dəsək dadəkə yɛbəc nyɛ o nyɛ nəmbət bəc
mə. Dəsək ndɛ aŋfula aluk cawon cawon mə pəbotu pə.
2 Nəde nəcloŋnɛ MARIKI yəcəl yəcəf, ambənc ŋa yoloŋnɛ yayəkə ŋontorɛ-torɛ
kə abəkəc: Tura tin, aŋkesiya ŋorkun ŋin kə ŋkesiya yorkun ya teren tin tin
camət-mɛrəŋ, fəp fa yi ta yəyə dolokəp.
3 Nəkɛrɛ sə yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn ya yi, kəmbefe kətət nkɛ anəktərɛnɛ kə
moro mə: Teta tura o tura kəmbefe kilo camət-maŋkəlɛ, teta aŋkesiya ŋorkun
kəmbefe kilo camət-tin,
4 teta aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin nŋɛ o nŋɛ kəmbefe kilo kəmaas.
5 Mədeŋər sə ambiyofo ŋin teta kətubucnɛ kəsəkəs nu kiciya konu.
6 Padeŋər yəcəl yoloŋnɛ yayəkə kəloŋnɛ nkɛ ancəfɛ MARIKI dəsək o dəsək mə.
Padeŋər sə yi yəcəl yoloŋnɛ yəcəf ya dəsək dəcəkə-cəkə da ŋof o ŋof kə yoloŋnɛ
ya mɛŋgbɛn kə yoloŋnɛ ya wɛn ya yi. Ambənc ŋa yoloŋnɛ yəcəf yayəkə fəp
ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc.

Kəloŋnɛ ka dəsək da Kətubucnɛ Kəsəkəs ka Kiciya

7 Tataka ta wəco ta ŋof ŋa camət-mɛrəŋ, nəde nəcwe kəloŋkanɛ kəsoku, nəsuŋ
ta nəbəc ntɛ o ntɛ dəsək dadəkə.
8 Nəkenɛ MARIKI yoloŋnɛ yəcəf, ambənc ŋa yi ŋontorɛ-torɛ kə abəkəc: Tura
tin, aŋkesiya ŋorkun ŋin kə ŋkesiya yorkun camət-mɛrəŋ ya teren tin tin nyɛ
yəntəyə dolokəp mə.
9 Yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn ya yi yəyənɛ kəmbefe kətət nkɛ anəktərɛnɛ moro mə:
Kəmbefe kaŋkə kilo camət-maŋkəlɛ teta tura tin, kilo camət-tin teta aŋkesiya
ŋorkun,
10 kəmbefe kətət kilo kəmaas teta aŋkesiya ŋorkun ŋa teren tin nŋɛ o nŋɛ.
11 Nəkɛrɛ sə ambiyofo teta kəloŋnɛ ka kiciya, kədeŋər ka kəloŋnɛ ka
kətubucnɛ kəsəkəs ka kiciya, padeŋər sə yoloŋnɛ nyɛ ancəfɛ MARIKI dəsək o
dəsək mə, yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn kə ya wɛn wa yi.

Kəloŋnɛ ka kəsata ka Cəlɛŋgbɛ

12 Tataka ta wəco kə kəcamət ta ŋof ŋa camət-mɛrəŋ, nəde nəcwe kəloŋkanɛ
kəsoku teta kələləs ka ina MARIKI. Ta nəbəc dəsək dadəkə yɛbəc nyɛ o nyɛ
nəmbət bəc mə. Nəbocɛ MARIKI kəsata mata camət-mɛrəŋ disrɛ.

13 Nəkekərɛ yɔcəl yɔcɔf, yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ, ambɔnc ŋa yoloŋnɛ
yayɔkɔ ŋontorɛ-torɛ MARIKI abəkəc: Mura wəco kɔ maas, ŋkesiya yorkun
mɛrəŋ kɔ ŋkesiya wəco kɔ maŋkəlɛ ya teren tin tin, yi fəp yɔtɔyɔ dolokəp.
14 Yoloŋnɛ ya mɛŋgbɛn ya yi yɔyɔnɛ kəmbefe kətɔt nkɛ anɔktərɛnɛ moro mɔ:
Teta tura o tura nəkɛrɛ kəmbefe kilo camət-maŋkəlɛ, teta aŋkesiya ŋorkun nŋɛ
o nŋɛ kəmbefe kilo camət-tin,
15 ŋkesiya ya teren tin tin wəco kɔ maŋkəlɛ kəmbefe kilo kəmaas teta nŋɛ o
nŋɛ,
16 nəkɛrɛ sɔ ambiyofo teta kəloŋnɛ ka kiciya, nədeŋər sɔ yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ
MARIKI dɔsɔk o dɔsɔk mɔ, kɔ kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn kɔ ka wɛn wa yi.
17-34 Kəyɛfɛ tataka ta mɛrəŋ haŋ ta camət-mɛrəŋ ta kəsata, nəcdeŋər kəloŋnɛ
nkɛ ancɔfɛ MARIKI dɔsɔk o dɔsɔk mɔ, nəcloŋnɛ yɔcəl yɔtɔyɔ dolokəp, yoloŋnɛ
ya mɛŋgbɛn ya kəmbefe kɔ wɛn wa yi. Yɔcəl nyɛ yɔ nənde nəcloŋnɛ:
Dɔsɔk da mɛrəŋ: Mura wəco kɔ mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun mɛrəŋ, ŋkesiya wəco kɔ
maŋkəlɛ ya teren tin tin, kɔ ambiyofo ŋin.
Dɔsɔk da maas: Mura wəco kɔ pin, ŋkesiya yorkun mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun wəco
kɔ maŋkəlɛ ya teren tin tin, kɔ ambiyofo ŋin.
Dɔsɔk da maŋkəlɛ: Mura wəco, ŋkesiya yorkun mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun wəco kɔ
maŋkəlɛ ya teren tin tin, kɔ ambiyofo ŋin.
Dɔsɔk da kəcamət: Mura camət-maŋkəlɛ, ŋkesiya yorkun mɛrəŋ, ŋkesiya
yorkun wəco kɔ maŋkəlɛ ya teren tin tin, kɔ ambiyofo ŋin.
Dɔsɔk da camət-tin: Mura camət-maas, ŋkesiya yorkun mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun
wəco kɔ maŋkəlɛ ya teren tin tin, kɔ ambiyofo ŋin.
Dɔsɔk da camət-mɛrəŋ: Mura camət-mɛrəŋ, ŋkesiya yorkun mɛrəŋ, ŋkesiya
yorkun wəco kɔ maŋkəlɛ ya teren tin tin kɔ ambiyofo ŋin.
35 Tataka ta camət-maas ta kəsata, kəloŋkanɛ kəlpəs kɔ. Ta nəbəc ntɛ o ntɛ
nəmbət bəc mɔ dɔsɔk dadɔkɔ.
36 Nəkekərɛ yɔcəl nyɛ ancɔfɛ MARIKI mɔ yoloŋnɛ yɔcɔf nyɛ ambɔnc ŋa yi
ŋontorɛ-torɛ kɔ abəkəc mɔ: Tura tin, aŋkesiya ŋorkun ŋin kɔ ŋkesiya yorkun
camət-mɛrəŋ ya teren tin tin, fəp fa yi ta yɔyɔ dolokəp.
37 Pɔcəl o pɔcəl, pəmar paloŋnɛnɛ pi kəmbefe kɔ wɛn kətubcɛnɛ ka ntɛ sariyɛ
səloku nu ti mɔ.
38 Nəloŋnɛ sɔ ambiyofo teta kəloŋnɛ ka kiciya, nədeŋər yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ
MARIKI dɔsɔk o dɔsɔk mɔ, nədeŋər sɔ kəloŋnɛ ka mɛŋgbɛn kɔ ka wɛn nwɛ
aŋloŋnɛnɛ yi mɔ.
39 Yoloŋnɛ yayɛ yɔ nənde nəckɛrɛ MARIKI mataka ma kəsata. Nədeŋər yi
yoloŋnɛ ya kədɛrəm, yoloŋnɛ ya kəpocɛ abəkəc ŋosoku pɛs, yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ
MARIKI mɔ, ya mɛŋgbɛn, ya wɛn kɔ ya kəpaŋnɛ pəforu.

30

1 Kɔ Musa oloku aka Yisrayel tɔkɔ MARIKI ɛnasom kɔ mɔ fəp.

Sariyɛ sa kədɛrəm

2 Kɔ Musa oloku akiriŋ a cusuŋka ca Yisrayel: «Ntɛ tɔ MARIKI osom:
3 Kɔ fum ɛndɛrəm kəkɛrɛ MARIKI poloŋnɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəŋaŋnɛ tes təlɔma,
pəmar fɛ pəyi ta ɛlas dim dɔn-ɛ, pəyɔ tɔkɔ oloku mɔ.
4 Kɔ wəyecəra ɔsərəyi ndena kas, pədɛrəm kəyɔnɛ MARIKI tes təlɔma,
5 kɔ kas ɛncərɛ kədɛrəm kaŋkɔ ta oloku təlɔm o təlɔm-ɛ, wan wəran pəmar
pəlas dim dɔn, pəyɔ tɔkɔ ɛnadɛrəm kəyɔ mɔ.
6 Mba dɔsɔk ndɛ kas ɛncərɛ ti, pəloku a owosɛ fɛ kədɛrəm ka wan kɔn wəran
mɔ, wan wəran nwɛ ɛntam kəyi ta ɛlas dim dɔkɔ ɛnadɛrəm mɔ. MARIKI
ɛŋaŋnɛnɛ kɔ kədɛrəm kɔn, bawo kas owosɛ fɛ.

7 Kɔ wəyecəra ɛndɛrəm, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəsɔŋ temer kəyɔ tes tɔlɔma ta ɛncɛm-
cɛmnɛ, tecepər pəde pəlɔ tɛlpəs,
8 dɔsɔk ndɛ wos ɛncərɛ ti ta oloku tɔlɔm o tɔlɔm-ɛ, pəmar pəlas dim dɔkɔ
ɛnadɛrəm mɔ.
9 Mba dɔsɔk ndɛ wos ɛncərɛ ti, pəloku a owosɛ fɛ kədɛrəm ka wəran kɔn mɔ-
ɛ, wəran nwɛ ɛntam kəyi ta ɛlas dim dɔkɔ ɛnadɛrəm mɔ. MARIKI ɛŋaŋnɛnɛ kɔ
kədɛrəm kɔn, bawo wos owosɛ fɛ.
10 Kɔ wəcəbokəra kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəran nwɛ ŋancenɛnɛ kɔ wos, tɔyɔnɛ
ɛndɛrəm kəyɔ ka tes-ɛ, pəmar pəlas dim dɔn.
11 Kɔ wəran wəlɔ ɛndɛrəm kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəsɔŋ temer kəyɔ ka tes tɔlɔma,
12 wos pəcərɛ kədɛrəm kaŋkɔ ta oloku tɔlɔm o tɔlɔm-ɛ, pəmar pəlas dim da
kədɛrəm dɔkɔ ɛnasɔŋ mɔ.
13 Mba kɔ tɔyɔnɛ, dɔsɔk ndɛ wos ɛncərɛ ti mɔ, wos pəloku a owosɛ fɛ kədɛrəm
kaŋkɔ-ɛ, wəran nwɛ ɛntam kəyi ta ɔyɔ tɔkɔ ɛnadɛrəm mɔ. MARIKI ɛŋaŋnɛnɛ
wəran nwɛ, bawo wos owosɛ fɛ kədɛrəm kaŋkɔ.
14 Kədɛrəm nkɛ o nkɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəsɔŋ temer kəsak tes tɔlɔma-ɛ, wos
ɛntam kəwosɛ ti kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəbupərɛ ti.
15 Kɔ wos ɔntɔloku tɔlɔm o tɔlɔm haŋ dɔckɔsɔk-ɛ, wos owosɛ tɛm tatɔkɔ
kədɛrəm kaŋkɔ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəsɔŋ temer kaŋkɔ. Wos owosɛ ti tɛm tatɔkɔ teta
kəyi kɔn ta ombupərɛ dɔsɔk ndɛ ɛncərɛ ti mɔ.
16 Kɔ tɔyɔnɛ pəwon kəbupərɛ ti-ɛ, nkɔn wos ɔŋyɔnɛ wəciya teta ntɛ wəran kɔn
ɔntɔlas dim da kədɛrəm kɔn mɔ.»
17 Sariyɛ saŋsɛ sɔ MARIKI ɛnasom Musa, ntɛ pəmar teyi wərkun kɔ wəran
kɔn dacɔ mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəyecəra kɔ kas dacɔ kɔ tɔyɔnɛ pəsərəyi ndena
kas-ɛ.

31

Aka Yisrayel ŋawɛkərnɛ aka Madiyaŋ

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Məluksɛ aMadiyaŋ ayɛk ŋa aYisrayel. Kɔ tencepər-ɛ, məndefi.»
3 Kɔ Musa oloku aYisrayel: «Afum nəna dacɔ ŋalɛk yosutnɛnɛ, ŋakɔ ŋawɛkərnɛ
aMadiyaŋ kəsutɛnɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəluksɛ ayɛk nŋɛ MARIKI oloku kəluksɛ ŋa mɔ.
4 Nəyɛk-yɛk afum wul win (1.000) kusuŋka o kusuŋka ka Yisrayel.»
5 K'ayɛk-yɛk cusuŋka ca Yisrayel fəp arkun asutɛnɛ wul wəco kɔ mɛrəŋ
(12.000).
6 Kɔ Musa eŋkekərɛ arkun akaŋɛ wul win (1.000) kusuŋka o kusuŋka
dəkəsutɛnɛ kəlɛkɛnɛ Finehas wan ka wəloŋnɛ Elasar, nwɛ ɛnatɔmpər
yosumpər-sumpər yopus ya aŋgbip ŋosoku kɔ luk nyɛ awenɛ teta kəloŋkanɛ
mɔ.
7 Kɔ ŋalɛk yosutnɛnɛ kɔ ŋawɛkərnɛ aMadiyaŋ pəmɔ ntɛ MARIKI ɛnasom ti
Musa mɔ: Kɔ ŋandifət arkun aMadiyaŋ fəp.
8 Kɔ ŋandiftɛnɛ abɛ aMadiyaŋ aŋɛ kəcamət: Ewy, Rekem, Cur, Hur, Reba, kɔ
ŋandifɛnɛ sɔ Balam wan ka Behor.
9 Kɔ aka Yisrayel ŋasumpər aran kɔ awut aMadiyaŋ dacar kɔ ŋafoŋət yɔcɔl kɔ
daka daŋan fəp.
10 Kɔ ŋancɔfət sədare səŋan səpɔŋ kɔ madare maŋan.
11 Kɔ ŋaŋkekərɛ daka da Madiyaŋ fəp, kəlɛk afum haŋ yɔcɔl yaŋan nyɛ
ŋanasumpər mɔ.
12 Kɔ ŋaŋkekərɛ acar aŋɛ ŋanasumpər dəkəwan kɔ daka dɔkɔ ŋanalɛk mɔ, kɔ
ŋamentər yi Musa, wəloŋnɛ Elasar kɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel aŋɛ ŋanandɛ
nde tɛgbərɛ ta Mohab nde Yurdɛn kəsək, ŋatɛfərnɛ Yeriko mɔ.

13 Musa, wəloŋnɛ Elasar kɔ akiriŋ a kəloŋkanɛ ka Yisrayel fəp ŋawur
kəkɔfaynɛ ŋa saŋka tadarəŋ.
14 Kɔ pəntɛlɛ Musa nnɔ akiriŋ a cəgba ca asutɛnɛ wul win (1.000), kɔ ca
asutɛnɛ tasar tin (100) a dəkəwan aŋɛ ŋanalukus mɔ.
15 Kɔ Musa oloku: «Ta ake tɔ nəntɔdiftɛ aran akaŋɛ fəp-ɛ?
16 Aran akaŋɛ, moloku ma Balam disrɛ ŋasɔŋɛ aka Yisrayel kəcamɛ MARIKI
dɛbəkəc teta Peyɔr. Ti tɛnasɔŋɛ pəcuy pɔsɔtɔ kəloŋkanɛ ka MARIKI.
17 Ndɛkəl oŋ nədifət awut arkun aMadiyaŋ kɔ aran fəp aŋɛ arkun ŋafəntərər
mɔ.
18 Mba ayecəra aŋɛ arkun ŋantatɔfəntərər mɔ, nəmɛŋkərnɛ ŋa, akonu.
19 Kɔ nəna, nwɛ o nwɛ endif fum kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəgbuŋɛnɛ wəfi mɔ, pəyi nnɔ
saŋka tadarəŋ, ŋandesɔkəsnɛ kiciya kəŋan tataka ta maas kɔ ta camət-mɛrəŋ kɔ
acar anu.
20 Nəndesɔkəs sɔ yamos fəp, ca ya akata, ca nyɛ aŋlompsɛ cəfon ca cir mɔ, kɔ
yosumpər-sumpər nyɛ alompsɛ tɔk mɔ.»
21 Kɔ wəloŋnɛ Elasar oloku asɔdar aŋɛ ŋanakɔ dəkəwan mɔ: «Tantɛ tɔ sariyɛ
nsɛ MARIKI osom Musa mɔ səloku:
22 Kɛma, gbeti, kɔpər, afɛc, yoku kɔ sumbu,
23 ca nyɛ yɛntam nɛnc mɔ fəp, nəcɔf yi, a nədesɔksɛ yi domun dəsɔksɛ. Nyɛ
yɔntɔtam nɛnc mɔ, domun ndɛ dəŋsɔkəs mɔ d'andesɔksɛ yi.
24 Nəyak yamos yonu tataka ta camət-mɛrəŋ, nəŋsɔk tɛm tatɔkɔ. Kɔ ten-
cepər-ɛ, nəntam kəbɛrɛ dəsaŋka.»

Teyer ta daka ndɛ ŋanasɔtɔ dəkəwan mɔ

25 Kɔ MARIKI oloku Musa:
26 «Məna, wəloŋnɛ Elasar kɔ akiriŋ a dəcor aka kəloŋkanɛ, nələm daka ndɛ
nəsɔtɔ dəkəwan mɔ, afum kɔ yɔcɔl nyɛ nəsumpər mɔ fəp.
27 Nəyer daka ndɛ nəsɔtɔ dəkəwan mɔ asutɛnɛ kɔ aka kəloŋkanɛ.
28 Yɔsɔtɔ ya asutɛnɛ dacɔ, nyɛ yɔyɔnɛ ya MARIKI. Fum wəkin afum masar
kəcamət (500) dacɔ, wana win cəna masar kəcamət (500) dacɔ, aŋkesiya ŋin
ŋkesiya masar kəcamət (500) dacɔ, wir win cir masar kəcamət (500) dacɔ
yɔyɔnɛ ya MARIKI.
29 Nəsɔŋ wəloŋnɛ Elasar yɔsɔtɔ yayɔkɔ ambelɛ ina MARIKI mɔ.
30 Daka dɔkɔ aŋsɔŋ aka Yisrayel mɔ, nəwurɛ fum wəkin afum wəco kəcamət
(50) dacɔ, pɔcɔl pin wəco kəcamət (50) dacɔ, kəyɛfɛ cəna, ŋkesiya, sɔfale, cir
kəbəp ka yɔcɔl yɛlpəs yɔkɔ nəsɔŋ yayɔkɔ aLewy aŋɛ ŋantɔmpər kəbum ka dəkiyi
dosoku dem mɔ.»
31 Musa kɔ wəloŋnɛ Elasar ŋayɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom Musa mɔ.
32 Yɔcɔl nyɛ asutɛnɛ ŋanafoŋət dəkəwan mɔ: Dɛlay da ŋkesiya kɔ cir dɛnabəp
wul masar camət-tin, wəco camət-mɛrəŋ kɔ kəcamət (675.000).
33 Dɛlay da cəna dɛnabəp wul wəco camət-mɛrəŋ kɔ mɛrəŋ (72.000).
34 Dɛlay da sɔfale dɛnabəp wul wəco camət-tin kɔ pin (61.000),
35 kɔ aran wul wəco maas kɔ mɛrəŋ (32.000) aŋɛ arkun ŋanatɔfəntərər mɔ.
36 Yɔcɔl yɛfɛt nyɛ y'anasɔŋ asutɛnɛ: Ŋkesiya kɔ cir wul masar maas wəco
maas kɔ camət-mɛrəŋ, masar kəcamət (337.500).
37 Yɔcɔl nyɛ anabelər ya MARIKI mɔ yɛnabəp masar camət-tin, wəco camət-
mɛrəŋ kɔ kəcamət (675).
38 Cəna wul wəco maas kɔ camət-tin (36.000), k'ambelɛ MARIKI wəco camət-
mɛrəŋ kɔ mɛrəŋ (72).
39 Sɔfale wul wəco maas, masar kəcamət (30.500), k'ambelɛ MARIKI wəco
camət-tin kɔ pin (61).
40 Afum wul wəco kɔ camət-tin (16.000) k'ambelɛ MARIKI wəco maas kɔ
mɛrəŋ (32).

41 Kɔ Musa ɔsɔŋ wəloŋnɛ Elasar yɔsɔtɔ nyɛ pənamar pasɔŋ MARIKI mɔ, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.
42 Yɔsɔtɔ yɔkɔ pənamar pasɔŋ aYisrayel mɔ, nyɛ Musa ɛnabelər yɔsɔtɔ ya asutɛnɛ dacɔ mɔ,
43 ŋkesiya kɔ cir yɛnabəp wul masar maas wəco maas kɔ camət-mɛrəŋ, masar kəcamət (337.500),
44 cəna cənabəp wul wəco maas kɔ camət-tin (36.000),
45 sɔfale sənabəp wul wəco maas, masar kəcamət (30.500),
46 kɔ afum ŋanabəp wul wəco kɔ camət-tin (16.000).
47 Yɔsɔtɔ yɔkɔ pənamar pasɔŋ aYisrayel mɔ, kɔ Musa owurɛ pɔsɔtɔ mpɛ o mpɛ dacɔ, pin wəco kəcamət (50) disrɛ, k'ɔsɔŋ aLewy aŋɛ ŋantɔmpər kəbum ka dəkiyi dosoku da MARIKI mɔ, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom ti Musa mɔ.

Yɔsɔtɔ ya dəkəwan nyɛ anapocɛ Kanu mɔ

48 Akiriŋ a asutɛnɛ tasar tin (100), akiriŋ a asutɛnɛ wul win (1.000) ŋander ŋabəp Musa,
49 kɔ ŋaloku kɔ: «Sələm asutɛnɛ aŋɛ sənasolɛ mɔ. Ali wəkin ombut fɛ su dacɔ.
50 Fəp fosu səmpocɛ-pocɛ MARIKI ca ya kɛma nyɛ səsɔtɔ dəkəwan mɔ, kəyɛfɛ yɛgbɛknɛ, cəsora, curundɛ ca tamp, kəbəp yadələŋəs kɔ ca ya kɛma yɔlɔma, ntɛ tɔŋsɔŋɛ patubucnɛ kəsɔkəs səna yati kiciya kosu MARIKI fər kiriŋ mɔ.»
51 Musa kɔ wəloŋnɛ Elasar ŋasɔtər asutɛnɛ kɛma, ca fəp yɛgbɛc.
52 Delel da kɛma fəp nkɛ akiriŋ a asutɛnɛ tasar tin (100), asutɛnɛ wul win (1.000) ŋanasɔŋ MARIKI mɔ, dɛnabəp kilo tasar tin kɔ wəco camət-mɛrəŋ (170).
53 Asutɛnɛ, ŋa ŋanamɛŋkərnɛ yɔsɔtɔ yaŋan nyɛ ŋanafoŋət mɔ.
54 Musa kɔ wəloŋnɛ Elasar ŋambaŋ kɛma nkɛ akiriŋ a asutɛnɛ tasar tin (100) kɔ asutɛnɛ wul win (1.000) ŋaŋkɛrɛ ŋa mɔ, kɔ ŋambɛr yi nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, ntɛ tɔŋsɔŋɛ tɔyɔnɛ tɛcɛmcɛməs ta MARIKI teta aka Yisrayel mɔ.

32

Cusuŋka maas cəndɛ kəca nkɛ dec dɛmpɛ Yurdɛn mɔ

1 Aka kusuŋka ka Ruben kɔ ka Kad ŋanayɔ yɔcɔl yɛlarəm. Kɔ ŋanəŋk a antɔf ŋa Yaser kɔ ŋa Kalad ŋentesɛ kəcɔl.
2 Kɔ aka cusuŋka ca Kad kɔ Ruben ŋander ŋaloku Musa, wəloŋnɛ Elasar kɔ akiriŋ a kəloŋkanɛ:
3 «Atarot, Dibɔŋ, Yaser, Nimra, Hesbon, Eleyale, Sebam, Nebo kɔ Beyɔŋ,
4 sədare nsɛ kəloŋkanɛ ka Yisrayel ŋasut kəmar ka MARIKI disrɛ mɔ fəp. Atɔf ŋaŋɛ ŋentesɛ kəcɔl. Səna, acar am, səyɔ yɔcɔl.»
5 Kɔ ŋaloku: «Kɔ tɔyɔnɛ məcwosɛ-ɛ, Musa məsɔŋ səna kəyer disrɛ atɔf ŋaŋɛ. Ta məcepərɛnɛ su kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn.»
6 Kɔ Musa eyif aka kusuŋka ka Kad kɔ ka Ruben: «Awɛnc anu aŋa ŋande ŋackɔ dəkəwan, nəna nəndɛ nnɔ ba?
7 Ta ake tɔ nəfaŋ kəbɛrɛ aYisrayel abɔc kəkɔ atɔf nŋɛ MARIKI ɔsɔŋ ŋa mɔ-ɛ?
8 Tantɛ tɔ awisi aŋa ŋanayɔ, ntɛ inasom Kadɛs Barneya mɔ, kəkɔkɔkcɛ atɔf ŋa Kanaŋ mɔ.
9 Kɔ ŋaŋkɔ nde dəŋgbəl da Ɛskɔl, ntɛ ŋaŋkɔkcɛ atɔf mɔ, kɔ ŋambɛr aYisrayel abɔc kətɔbɛrɛ atɔf nŋɛ MARIKI eyi kəsɔŋ ŋa mɔ.
10 Kɔ pəntɛlɛ MARIKI dɔsɔk dadɔkɔ, k'ɛndɛrəm:
11 ‹Arkun aŋɛ ŋanapɛ kəyɛfɛ ka Misira mɔ, kəlɛk ka meren wəco mɛrəŋ (20) haŋ kəcepər ka ti, ŋafɔdenəŋk atɔf nŋɛ inadɛrəm kəsɔŋ Abraham, Siyaka kɔ Yakuba mɔ, bawo ŋaleləs fɛ dim dem.
12 Mɛnɛ Kalɛb wan ka Yefune wəka kor ka Kenisi kɔ Yosuwe wan ka Nun, ŋa ŋadenəŋk atɔf ŋaŋɔkɔ, bawo ŋa ŋaleləs dim da MARIKI.›

13 Kɔ pəntɛlɛ MARIKI nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ, k'ɔsɔŋɛ ŋa kənɔŋkər-nɔŋkər
nnɔ dətɛgbərɛ meren wəco maŋkəlɛ (40) haŋ kɔ dɛtɛmp ndɛ dɛnayɔ tɔkɔ
tɔntɔbɔt MARIKI mɔ ŋalip kəməlkɛ.
14 Kɔ nəna, nəlɛk sɔ dəkəcəmɛ da awisi aŋa, pəmɔ yɔpɔsər ya kətɔk nəyɔnɛ
kəgba ka aciya, nənɔcər mɛtɛlɛ ma MARIKI nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ!
15 Nəna aka cusuŋka ca Kad kɔ Ruben, kɔ nəntələləs dim da MARIKI-ɛ, ɛŋsak
sɔ afum asu nnɔ dətɛgbərɛ, nəsɔŋɛ ŋa kəməlkɛ.»
16 Kɔ aka cusuŋka aŋɛ ŋalətərnɛ Musa kɔ ŋaloku kɔ: «Kulɛ ka ŋkesiya kɔ cir
cosu kɔ səfaŋ kəlompəs nnɔ kɔ dəkiyi da afum asu aka dəwɔlɔ.
17 Kɔ səlip-ɛ, səlɛk yosutnɛnɛ səcəmɛ aYisrayel tekiriŋ, haŋ səkekərɛ ŋa mofo
maŋan mɛndɛ. Aka wɔlɔ wosu disrɛ ŋandendɛ sədare nsɛ ambum mɔ, teta afum
aŋɛ anabaŋər atɔf mɔ.
18 Səfɔlukus nnɔ ndorosu ta aka Yisrayel ŋasɔtɔ nwɛ o nwɛ kɛ kɔn-ɛ.
19 Səna səfɔkɔsɔtɔ paka dəkɛ kəŋan nde kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn tadarəŋ, bawo
səna səsɔtɔ kɛ kəca nkɛ dec dɛmpɛ Yurdɛn mɔ.»
20 Kɔ Musa oloku ŋa: «Kɔ nəyɔ tatɔkɔ, kɔ nəlɛk yosutnɛnɛ nəcəmɛ MARIKI
tekiriŋ kəkɔ dəkəwan,
21 nəlɛk fəp fonu yosutnɛnɛ nəcali Yurdɛn MARIKI fər kiriŋ, nəyi di haŋ
MARIKI pəlip kəbɛləs aterɛnɛ ɔn-ɛ,
22 kɔ nəndelukus tɛm ntɛ atɔf ŋendeyi kətam ka MARIKI dəntɔf mɔ-ɛ, awa,
tɛm tatɔkɔ gbəcərəm, tonu telip nnɔ MARIKI kɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ. Tɛm
tatɔkɔ yati atɔf ŋaŋɛ ŋɔyɔnɛ oŋ ŋonu kəwosɛ ka MARIKI.
23 Mba kɔ nəntɔyɔ tatɔkɔ-ɛ, nənciya MARIKI, nəcərɛ a kiciya konu
kəŋluksərnɛ nu.
24 Nəcəmbər dəkiyi da afum anu aka dəwɔlɔ kɔ kulɛ ka ŋkesiya kɔ cir conu,
nəyɔ sɔ tɔkɔ towur nu dəcusu mɔ.»
25 Aka kusuŋka ka Kad kɔ ka Ruben ŋaloku Musa: «Acar am ŋɔ səyɔnɛ, Mariki,
tɔkɔ məloku mɔ, tɔ səndeyɔ.
26 Aran asu kɔ awut, yɔcɔl yosu fəp yendeyi sədare sa Kalad.
27 Fəp fosu səndelɛk yosutnɛnɛ səkɔ dəkəwan kəsom ka MARIKI pəmɔ tɔkɔ
məloku ti mɔ.»
28 Kɔ Musa osom tetaŋan wəloŋnɛ Elasar, Yosuwe wan ka Nun kɔ akiriŋ a
wɔlɔ wa cusuŋka ca Yisrayel.
29 Kɔ Musa oloku ŋa: «Kɔ aka cusuŋka ca Kad kɔ Ruben ŋancali kəŋgbɔkɔ
ka Yurdɛn kɔ nəna-ɛ, kɔ fəp faŋan ŋalɛk yosutnɛnɛ kəkɔ dəkəwan pəmɔ tɔkɔ
MARIKI osom ti mɔ, kɔ atɔf ŋeyi kətam konu dəntɔf-ɛ, nəsɔŋ ŋa atɔf ŋa Kalad
kɛ.
30 Mba kɔ ŋantɔlɛk yosutnɛnɛ ŋacali kɔ nəna-ɛ, ŋasɔtɔ kɛ ka antɔf nəna dacɔ
nnɔ Kanaŋ.»
31 Aka cusuŋka ca Kad kɔ Ruben ŋaloku: «Ntɛ MARIKI oloku su mɔ, səndeyɔ
ti.
32 Səndelɛk yosutnɛnɛ pəmɔ tɔkɔ MARIKI oloku ti mɔ, səbɛrɛ Kanaŋ. Mba
səna, nnɔ kəca nkɛ dec dɛmpɛ Yurdɛn mɔ sədesɔtɔ kɛ ka antɔf.»
33 Kɔ Musa ɔsɔŋ aka cusuŋka ca Kad kɔ Ruben kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase
wan ka Isifu atɔf ŋa Sihɔŋ wəbɛ wəka Amor, atɔf ŋa Ɔk wəbɛ ka Basan, atɔf kɔ
sədare sayi, kɔ antɔf ŋɔkɔ ŋɛŋkɛl sədare sasɔkɔ mɔ fəp.
34 Kɔ aka kusuŋka ka Kad ŋancəmbər Dibɔŋ, Atarot, Arower,
35 Atarot Sofan, Yaser, Yokboha,
36 Bet Nimra kɔ Bet Haraŋ sədare sa sɔkət, kulɛ ka ŋkesiya kɔ cir cəŋan.
37 Kɔ aka kusuŋka ka Ruben ŋancəmbər Hesbon, Eleyale, kɔ Kiriyatayim,
38 Nebo kɔ Bal Meyɔŋ, sədare nsɛ anader pasəkpər mewe mɔ, kɔ Sibima. Kɔ
ŋasɔŋ sədare səkɔ ŋancəmbər mɔ mewe.

39 Aka kor ka Makir wan ka Manase ŋaŋkɔ Kalad kɔ pəyɔnɛ di ndaraŋan. Kɔ
ŋambaŋər di aka Amor akɔ ŋanandɛ di mɔ.
40 Kɔ Musa ɔsɔŋ atɔf ŋa Kalad Makir wan ka Manase kɔ wəkakɔ ɛndɛ di.
41 Yahir wan ka Manase, ɔŋkɔ pəlɛk madare ma aka Amor məlɔma, k'ewe di
madare ma cəbal ma Yahir.
42 Noba nkɔn sɔ ɔŋkɔ pəwɛkərnɛ Kenat kɔ madare mmɛ mɛsəŋkɛnɛ di mɔ,
k'ɔsɔŋ di tewe tɔn Noba.

33

Mofo mɛcəmbərəs ma aYisrayel ntɛ ŋanawur Misira mɔ

1 Mofo mecepɛ-cepɛ ma aYisrayel mɔ mamɛ ntɛ ŋanawur Misira cəgba kɔ
cəgba, Musa kɔ Aruna ŋasolɛ ŋa mɔ.
2 Kɔ Musa encic mewe ma mofo mmɛ ŋanccəmbərəs mɔ, kəsom ka MARIKI.
3 Kɔ ŋayɛfɛ Ramsɛs ŋof ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ, tataka ta wəco kɔ kəcamət ta ŋof ŋɔcɔkɔ-
cɔkɔ. Dɔckɔsɔk da kəcepər ka mɛlɛkɛ medif, kɔ aYisrayel ŋawur yɛŋən fɔr ya
aka Misira fəp kiriŋ.
4 Tɛm tatɔkɔ tɔ aka Misira ŋancwup awut aŋan acɔkɔ-cɔkɔ akɔ ŋanafir ŋa mɔ.
Kɔ MARIKI ombocər canu ca Misira kiti.
5 Kɔ aka Yisrayel ŋayɛfɛ Ramsɛs kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbər saŋka nde Sukɔt.
6 Kɔ ŋayɛfɛ Sukɔt kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Etam nŋɛ ŋeyi tɛgbərɛ kəsək mɔ.
7 Kɔ ŋayɛfɛ Etam kɔ ŋaluksərnɛ kəca ka Pi Hirɔt nde pəntɛfərɛnɛ Bal Cefɔŋ mɔ
kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Mikədəl.
8 Kɔ ŋayɛfɛ Pi Hirɔt kɔ ŋancali kəba ka Cəŋkəlma kɔ ŋaŋkɔ dətɛgbərɛ. Kɔ ŋaŋkɔt
mata maas tɛgbərɛ ta Etam disrɛ, kɔ ŋaŋkɔ ŋandɛ Mara.
9 Kɔ ŋayɛfɛ Mara kɔ ŋaŋkɔ Elim. Cələmp wəco kɔ mɛrəŋ (12) cənayi Elim kɔ
komp wəco camət-mɛrəŋ (70) dəndo ŋanacəmbərəs.
10 Kɔ ŋayɛfɛ Elim kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs kəba ka Cəŋkəlma kəsək.
11 Kɔ ŋayɛfɛ dəndo kəba ka Cəŋkəlma, kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs tɛgbərɛ ta Sin.
12 Kɔ ŋayɛfɛ tɛgbərɛ ta Sin kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Dofka.
13 Kɔ ŋayɛfɛ Dofka kɔ ŋaŋkɔ ŋandɛ Alus.
14 Kɔ ŋayɛfɛ Alus kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Refidim, nde afum ŋanatɔsɔtɔ domun
domun mɔ.
15 Kɔ ŋayɛfɛ Refidim kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs tɛgbərɛ ta Sinayi.
16 Kɔ ŋayɛfɛ tɛgbərɛ ta Sinayi kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Kibərot Tawa.
17 Kɔ ŋayɛfɛ Kibərot Tawa kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Hacerot.
18 Kɔ ŋayɛfɛ Hacerot kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Ritma.
19 Kɔ ŋayɛfɛ Ritma kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Rimon Pɛrɛc.
20 Kɔ ŋayɛfɛ Rimon Pɛrɛc kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Libna.
21 Kɔ ŋayɛfɛ Libna kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Risa.
22 Kɔ ŋayɛfɛ Risa kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Kelata.
23 Kɔ ŋayɛfɛ Kelata kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs nde tɔrɔ ta Sɛfɛr.
24 Kɔ ŋayɛfɛ tɔrɔ ta Sɛfɛr kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Harada.
25 Kɔ ŋayɛfɛ Harada kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Makelot.
26 Kɔ ŋayɛfɛ Makelot kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Tahat.
27 Kɔ ŋayɛfɛ Tahat kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Tara.
28 Kɔ ŋayɛfɛ Tara kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Mitka.
29 Kɔ ŋayɛfɛ Mitka kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Hasemona.
30 Kɔ ŋayɛfɛ Hasemona kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Moserot.
31 Kɔ ŋayɛfɛ Moserot kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Bene Yakan.
32 Kɔ ŋayɛfɛ Bene Yakan kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Hor Kidkad.
33 Kɔ ŋayɛfɛ Hor Kidkad kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Yotbata.

34 Kɔ ŋayɛfɛ Yotbata kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Abərona.
35 Kɔ ŋayɛfɛ Abərona kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Eciyɔŋ Keber.
36 Kɔ ŋayɛfɛ Eciyɔŋ Keber kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs tɛgbərɛ ta Cin nde Kadɛs.
37 Kɔ ŋayɛfɛ Kadɛs kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs nde tərɔ ta Hor nde Edɔm kəsək.
38 Kɔ wəloŋnɛ Aruna ɛmpɛ nde tərɔ ta Hor kəroŋ kəsom ka MARIKI disrɛ, k'ɔŋkɔ pəfi di teren ta wəco maŋkəlɛ (40) kəwur ka aka Yisrayel Misira, tataka təcɔkɔ-cɔkɔ ta ŋof ŋa kəcamət.
39 Aruna ɛnasɔtɔ meren tasar tin wəco mɛrəŋ kɔ maas (123) ntɛ encfi nde tərɔ ta Hor mɔ.
40 WəKanaŋ ɛnayi nwɛ ɛnayɔnɛ wəbɛ wəka dare da Arad, pəndɛ Nɛkɛf mɔ. Nkɔn ɛnane taŋ kəder ka aYisrayel.
41 Kɔ ŋayɛfɛ tərɔ ta Hor kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Calmona.
42 Kɔ ŋayɛfɛ Calmona kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Punon.
43 Kɔ ŋayɛfɛ Punon kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Obot.
44 Kɔ ŋayɛfɛ Obot kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Iye Abarim, nde kələncər ka Mohab.
45 Kɔ ŋayɛfɛ Iyim kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Dibɔŋ Kad.
46 Kɔ ŋayɛfɛ Dibɔŋ Kad kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs Almon Diblatayim.
47 Kɔ ŋayɛfɛ Almon Diblatayim kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs nde tərɔ ta Abarim nde pəntɛfərɛnɛ Nebo mɔ.
48 Kɔ ŋayɛfɛ tərɔ ta Abarim kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbərəs nde tɛgbərɛ ta Mohab, kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəsək nde pəntɛfərɛnɛ Yeriko mɔ.
49 Kɔ ŋaŋkɔ ŋandɛ Yurdɛn kəsək, kəyɛfɛ Bet Yesimɔt haŋ Abɛl Sitim nde tɛgbərɛ ta Mohab.

Kəsom ka MARIKI teta kəyer ka antɔf ŋa Kanaŋ

50 Nde tɛgbərɛ ta Mohab, nde kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəsək nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Yeriko mɔ, kɔ MARIKI oloku Musa:
51 «Məloku aYisrayel: Kɔ nəŋkɔcepər Yurdɛn kəbɛrɛ ka atɔf ŋa Kanaŋ-ɛ,
52 nəkɔ nəbaŋər afum akɔ ŋandɛ atɔf ŋaŋɔkɔ mɔ fəp, nəmələk masar maŋan mɛpat motontnɛnɛ, nəmələk mɛrəŋka maŋan ma fɛc yɛgbɛc, nələsər sɔ mofo mɛsali dəmərɔ mmɛ ŋampusɛ canu cəŋan mɔ.
53 Nəbaŋ atɔf nandɛ ŋi, isɔŋ nu atɔf ŋaŋɔkɔ ntɛ təŋsɔŋɛ ŋɔyɔnɛ nu kɛ mɔ.
54 Nəkot yampuŋpuŋ nəyer atɔf nŋɛ ŋɔyɔnɛ kɛ konu mɔ, dəcor dəcor. Nəbɛkɛnɛ ntɔf təkɔ nəlanɛnɛ mɔ, akɔ ŋala mɔ, nəsɔŋ ŋa kɛ ka antɔf nkɛ kəmbɛk mɔ. Aŋɛ ŋampicɛ mɔ, nəsɔŋ ŋa kɛ ka antɔf nkɛ kəmpicɛ mɔ. Cusuŋka ncɛ o ncɛ ŋabaŋ da yampuŋpuŋ yɔŋsɔŋ ŋa mɔ. Nəbaŋ ntɔf yayɔkɔ yɔyɔnɛ nu kɛ ka dəcusuŋka.
55 Kɔ nəntəbɛləs afum aŋɛ ŋandɛ atɔf ŋaŋɔkɔ fəp fər yonu kiriŋ-ɛ, afum akɔ nəŋsak mɔ, ŋandekɔtərəs nu pəmɔ ntɛ paka pɛmbɛrɛ fum dəfər mɔ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti bɛŋk nyɛ yɔŋsɔ-sɔs cumunt mɔ. Ŋande ŋactərəs nu sədare nsɛ nəndɛ mɔ.
56 Iŋyɔ nu təkɔ inacɛm-cɛmnɛ kəyɔ ŋa mɔ.»

34

Cələncər ca Kanaŋ

1 Kɔ MARIKI oloku Musa:
2 «Məsom aYisrayel ntɛ, məloku ŋa: Kɔ nəndekɔbɛrɛ Kanaŋ-ɛ, antɔf nyɛ isɔŋ nu kɛ mɔ, cələncər ca ŋi cɔ cancɛ:
3 Kəca kətɔt kɔ məntɛfərnɛ nde dec dɛmpɛ mɔ, antɔf ŋonu ŋɔŋkɔcop tɛgbərɛ ta Cin kɔ atɔf ŋa Edɔm. Kələncər konu kəŋkɔcop kəca kətɔt ka kəba Kədokət kɔ məntɛfərnɛ nde dec dɛmpɛ mɔ.

4 Kəkɔ kəkafələr ntende kəca kətɔt ka dəkəpɛ da Mekəlencər, kəsolnɛ kəca ka
Cin, kəkɔcepər kəca kətɔt ka Kadɛs Barneya, kəkɔ kəcepər sɔ Hacar Adar kɔ
Acmon,
5 kəkɔkafələr sɔ Acmon haŋ kəkɔ kəsumpər dəŋgbəl da Misira a kədewur nde
dəkəba.
6 Kələncər konu ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kəkɔyɔnɛ kəba Kəpɔŋ.
7 Ntende kəca kəmeriya kɔ məntɛfərnɛ nde dec dɛmpɛ mɔ, kəyɛfɛ nde kəba
Kəpɔŋ, nəcic ki haŋ nde tərɔ ta Hor.
8 Kəyɛfɛ nde tərɔ ta Hor, nəcic ki kəcepər dəkəbɛrɛ da Lebo Hamat ntɛ təŋsɔŋɛ
kəbəp Cedad mɔ.
9 Kələncər kaŋkɔ kəkɔ ta Sifron haŋ kəkɔ kəsumpər Hacar Enan: Kələncər konu
ka kəca kəmeriya kɔ kaŋkɔ.
10 Nəcic kələncər konu ntende dec dɛmpɛ mɔ, kəyɛfɛ Hacar Enan haŋ Sefam,
11 kələncər kaŋkɔ kətor kəyɛfɛ Sefam kəkɔ Ribla kəca nkɛ dec dɛmpɛ Ayin mɔ,
kələncər kaŋkɔ kətor kəgbuŋɛnɛ dobo da kəba ka Kineret ntende dec dɛmpɛ
mɔ.
12 Kələncər kaŋkɔ kətor sɔ Yurdɛn, kəkɔ kəsumpər kəba Kədokət.
Atɔf ŋonu ŋaŋɔkɔ kɔ cələncər ncɛ cənɔŋkər ŋi mɔ.»
13 Kɔ Musa osom aYisrayel ntɛ: «Atɔf ŋaŋɔkɔ ŋɔ nəŋkɔyerɛnɛ dəyampuŋpuŋ,
antɔf nŋɛ MARIKI ɔsɔŋ payer cusuŋka ncɛ camət-maŋkəlɛ kɔ dacɔ mɔ.
14 Bawo kusuŋka ka Ruben dəcor kɔ dəcor, kusuŋka ka Kad dəcor kɔ dəcor
ŋasɔtɔ kɛ kəŋan ka antɔf, kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase sɔ kəsɔtɔ kɛ kəŋan ka antɔf.
15 Cusuŋka cancɛ mɛrəŋ kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase ŋanasɔtɔ kɛ kəŋan ka
antɔf kəca nkɛ dec dɛmpɛ Yurdɛn nde pətɛfərɛnɛ Yeriko mɔ.»

Mewe ma afum akɔ ŋanatɔmpər teta kəyer ka antɔf ŋa Kanaŋ mɔ

16 Kɔ MARIKI oloku Musa:
17 «Mewe ma afum mɔ mamɛ, aŋɛ ŋaŋkɔyer nu antɔf mɔ. Wəloŋnɛ Elasar kɔ
Yosuwe wan ka Nun.
18 Nədekɔ nəlɛk wəkiriŋ wəkin ka kusuŋka o kusuŋka, teta kəyer ka antɔf.
19 Mewe ma afum akaŋɛ mɔ mamɛ:
Kusuŋka ka Yuda: Kalɛb wan ka Yefune,
20 Kusuŋka ka Simeyɔŋ: Semuwɛl wan ka Amihud.
21 Kusuŋka ka Bɛŋyamin: Elidad wan ka Kislon.
22 Kusuŋka ka Dan: Buki wan ka Yokəli.
23 Kusuŋka ka Isifu, kor ka Manase: Wəkiriŋ Haniyel wan ka Efod.
24 Kusuŋka ka Efrayim: Kemuyel wan ka Siftan.
25 Kusuŋka ka Sabulon: Wəkiriŋ Elicafan wan ka Parnak.
26 Kusuŋka ka Isakar: Paltiyel wan ka Asan.
27 Kusuŋka ka Asɛr: Ahihud wan ka Selomi.
28 Kusuŋka ka Naftali: Pedahel wan ka Amihud.»
29 Afum akaŋɛ ŋɔ MARIKI ɛnasom kəyer ka antɔf ŋa Kanaŋ aYisrayel.

35

Sədare sa aLewy

1 Nde tɛgbərɛ ta Mohab, nde Yurdɛn kəsək, nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Yeriko mɔ, kɔ
MARIKI oloku Musa:
2 «Məsom aYisrayel, ŋasɔŋ aLewy kɛ ka antɔf dəntɔf yaŋan disrɛ, sədare
nsɛ ŋantam kəndɛ mɔ, nəsɔŋ ŋa sɔ ntɔf nyɛ yɛŋkɛl si mɔ, yɔcəl yaŋan yɔcsɔtɔ
dəkəsɔmət.
3 ALewy ŋandɛ sədare sasɔkɔ, ntɔf yɔkɔ yɛŋkɛl ŋa mɔ yɔyɔnɛ dəkəsɔmət da
yɔcəl yaŋan, pətɔt paŋan kɔ pa yɔcəl yaŋan.

4 Ntɔf yɔkɔ yɛŋkɛl sədare səŋan, nyɛ nəndesɔŋ ŋa mɔ, pəmar yɔyɔ dowokulu
da mɛtər masar kəcamət (500) haŋ pənɔŋkər.
5 Teta dəkəsɔmət da yɔcɔl yayɔkɔ nətubuc kəyɛfɛ ka damba ndɛ dɛŋkɛl dare
mɔ, kəkɔ ntende dec dɛmpɛ mɛtər wul win (1.000) kɔ nde dɛŋkalɛ sɔ mɔ, mɛtər
wul win (1.000), kəca kətɔt mɛtər wul win (1.000) kɔ kəmeriya mɛtər wul win
(1.000), dare deyi dacɔ.
6 Nəsɔŋ aLewy sədare səyacnɛ camət-tin nsɛ wədif fum ta ɛyɛfɛnɛ ti, ɛntam
kəyɛksɛ pəkɔ mɔ. Nəsɔŋ ŋa sɔ sədare wəco maŋkəlɛ kɔ mɛrəŋ (42).
7 Sədare nsɛ pəmar pasɔŋ aLewy mɔ: Sədare wəco maŋkəlɛ kɔ camət-maas
(48) kɔ cəsək ca si teta dəkəsɔmət da yɔcɔl yaŋan.
8 Sədare nsɛ nəndesɔŋ aLewy mɔ, tɔkɔ cusuŋka cəŋlanɛnɛ kəsɔtɔ ntɔf mɔ,
tɔ cəndelanɛnɛ sɔ kəsɔŋ aLewy ntɔf. Kusuŋka nkɛ kəŋsɔtɔ pəlarəm mɔ kəsɔŋ
pəlarəm, nkɛ kəŋsɔtɔ pipic mɔ kəsɔŋ pipic.»

Sədare səyacnɛ

9 Kɔ MARIKI oloku Musa:
10 «Məloku aYisrayel: Kɔ nəncali Yurdɛn nəcbɛrɛ Kanaŋ-ɛ,
11 nəyɛk-yɛk sədare nsɛ səndeyɔnɛ nu sədare səyacnɛ mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nwɛ
endif fum ta ɛyɛfɛnɛ ti, ɛŋyɛksɛ pəkɔ pəyacnɛ mɔ.
12 Sədare sasɔkɔ səndeyɔnɛ nu səyacnɛ, wəluksɛ ayɛk. Ti disrɛ, wədif fum
ɔfɔfi ta kəloŋkanɛ kəntakiti kɔ-ɛ.
13 Sədare camət-tin nsɛ nəndesɔŋ mɔ, səndeyɔnɛ nu səyacnɛ.
14 Nəsɔŋ sədare maas ntende dec dɛmpɛ Yurdɛn mɔ, sədare maas nde
Kanaŋ: Sədare sasɔkɔ səyɔnɛ nu səyacnɛ.
15 Sədare sasɔkɔ camət-tin səyɔnɛ səyacnɛ sa aYisrayel, acikəra andɛ kɔ
acepərɛnɛ tɛm aŋɛ ŋayi nu dacɔ mɔ, nwɛ o nwɛ endif fum ta ɛyɛfɛnɛ ti mɔ,
ɛntam kəyɛksɛ pəkɔ pəyacnɛ di.
16 Kɔ fum ɛyɛfɛnɛ ti, pəsutɛ wɛnc paka pa afɛc tɔsɔŋɛ kɔ kəfi-ɛ, wədif fum ɔfɔ,
mɛnɛ padif wəkakɔ.
17 Kɔ fum ɛncanɛ wɛnc tasar tɔsɔŋɛ kɔ kəfi-ɛ, wədif fum ɔfɔ. Mɛnɛ padif fum
wəkakɔ.
18 Kɔ fum osutɛ wɛnc paka pa kətɔk tɔsɔŋɛ kɔ kəfi-ɛ, wədif fum ɔfɔ. Mɛnɛ
padif wəkakɔ.
19 Wəluksɛ ayɛk ŋa wəfi, ɔnckɔnabəp wədif fum wəkakɔ, pədif kɔ.
20 Kɔ tɔyɔnɛ fum pəwɛn wɛnc kəter disrɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəca kɔ paka pɔlɔm
tɔsɔŋɛ wəkakɔ kəfi-ɛ,
21 kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəcaŋ kɔ aŋkulma kantera disrɛ tɔsɔŋɛ wəkayi kəfi-ɛ, padif
wəcaŋ kɔn aŋkulma, wədif fum ɔfɔ. Wəluksɛ ayɛk ŋa wəfi ɔnckɔnabəp kɔ, pədif
kɔ.
22 Mba kɔ fum ɛwɛn wɛnc kətɔyɛfɛnɛ disrɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəca kɔ paka pɔlɔm
kətɔyɛfɛnɛ disrɛ-ɛ,
23 kɔ tɔyɔnɛ pəca kɔ tasar kətɔyɛfɛnɛ disrɛ, tɔsɔŋɛ kɔ kəfi mba ta ŋanaterɛnɛ,
ta ɛntɛn kəyɔ kɔ pəlɛc-ɛ,
24 kəloŋkanɛ kəboc kiti wədif fum kɔ wəluksɛ ayɛk ŋa wəfi dacɔ.
25 Kɔ kəloŋkanɛ kəbaŋ wədif fum wəluksɛ ayɛk ŋa wəfi dəwaca. Kəloŋkanɛ
kəluksɛ wədif fum wəkakɔ dare dɔkɔ ɛnayɛksɛ pəkɔ pəyacnɛ mɔ.
Pəyi di haŋ wəloŋnɛ wəpɔŋ nwɛ ɛnasɔtɔ kəbɔy ka moro ma dəKanu mɔ, pəfi.
26 Kɔ wədif fum owur cələncər ca dare ndɛ ɛnayɛksɛ pəyacnɛ mɔ,
27 tɔyɔnɛ wəluksɛ ayɛk ŋa wəfi pəbəp kɔ cələncər ca dare dɛyacnɛ todoru-ɛ,
wəluksɛ ayɛk pədif kɔ-ɛ, ɛsarɛ fɛ teta defi dɔn.
28 Bawo pəmar wədif fum nwɛ pəyi dare dɛyacnɛ disrɛ haŋ wəloŋnɛ wəpɔŋ
pəfi. Kɔ tencepər-ɛ, wədif fum nwɛ ɛntam kəlukus nde dare dɔn dokur.

29 Nəde nəcleləs sariyɛ saŋsɛ dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp nnɔ o nnɔ nəndeyi mɔ.
30 Kɔ tɔyɔnɛ fum pədif wɛnc kəyɛfɛnɛ disrɛ-ɛ, padif wədif fum wəkakɔ, kɔ sede alarəm ŋalok-loku-ɛ, toloku ta sede sin təfɔsɔŋɛ padif wədif fum wəkakɔ.
31 Ta nəde nəcwosɛ kəpocɛ kəlɛc teta kəkafəli pəlompu. Ta nəŋaŋnɛnɛ wədif fum nwɛ pəmar padif mɔ, mɛnɛ padif kɔ.
32 Ta nədesɔ nəcwosɛ kəpocɛ nəŋaŋnɛnɛ wədif fum pəlukus dare dɔn dokur ta wəloŋnɛ wəpɔŋ ɛntafi-ɛ.
33 Ta nəyik-yikəs atɔf ŋɔkɔ nəŋyi mɔ. Bawo k'andif fum-ɛ, tɔŋsɔŋɛ atɔf kəyik-yik, mecir ma wədif ka fum gbəcərəm mɔ antam kəsɔksɛ ka atɔf nŋɛ andif fum mɔ.
34 Ta nəde nəcyik-yikəs atɔf nŋɛ nəndendɛ mɔ, difɔ indɛ nu dacɔ: MARIKI iyɔnɛ, indɛ aka Yisrayel dacɔ.»

36

Aran aŋɛ ŋalɛk kɛ ka kas kəŋan mɔ, mɛnɛ ŋalə kusuŋka kəŋan disrɛ

1 Kɔ akiriŋ a kor ka Kalad, wan ka Makir wəka Manase, nwɛ ɔyɔnɛ wəka kusuŋka ka Isifu mɔ, ŋander ŋaloku fɔr ya Musa kiriŋ, akiriŋ a cusuŋka kɔ akiriŋ a cor ca Yisrayel.
2 Kɔ ŋander ŋaloku: «Mariki mem, MARIKI osom əm kəsɔŋ dəyampuŋpuŋ atɔf ŋɔyɔnɛ kɛ ka aYisrayel. Kɔ məsɔtər sɔ MARIKI kəsɔŋ ka kɛ ka Celofad wɛnc kosu, awut ɔn aran.
3 Kɔ tɔyɔnɛ wəka kusuŋka kələma aYisrayel dacɔ pənɛncɛ kɔ-ɛ, pəlɛc pampɛ pɛntam kəbəp su tɛm tatɔkɔ, bawo kɛ kosu kəndebelɛ antɔf ŋa kusuŋka kosu, kədeŋər ka kɛ ka kusuŋka ka awos aŋa. Ti disrɛ, kɛ nkɛ yampuŋpuŋ yɛnasɔŋ su mɔ kəmbelɛ.
4 Tedeŋər ta ti, kɔ teren ta Kəkul-kulɛnɛ Pəbotu* tɛmbəp-ɛ, kɛ kəŋan ka antɔf kəndebelɛ dəkɛ ka kusuŋka kosu kədeŋərnɛ ka awos aŋa.»
5 Kɔ Musa osom aYisrayel kəsom ka MARIKI disrɛ, k'oloku: «Aka kusuŋka ka Isifu ŋaloku kance.
6 Ntɛ tɔ MARIKI osom awut aran a Celofad: Ŋalɔ nwɛ ŋaŋfaŋ pənɛncɛ ŋa mɔ, mba tɔcyɔnɛ a wərkun wəkayi pəcyɔnɛ wəka kusuŋka ka kas kəŋan.
7 Tɔŋyɔnɛ tɛm tatɔkɔ, kɛ ka antɔf ŋa Yisrayel kəfɔyɛfɛ kəkɔ kədeŋərnɛ kɛ ka kusuŋka kələma. Kusuŋka nkɛ o nkɛ kətɔmpər kɛ ka antɔf ŋaŋan.
8 Kɔ tɔyɔnɛ kusuŋka disrɛ wəran ɛlɛk kɛ ka antɔf ŋa kas-ɛ, wəka kusuŋka ka kas pəmar pənɛncɛ kɔ. Ti disrɛ, kusuŋka o kusuŋka ka Yisrayel kəndetɔmpərnɛ kɛ ka antɔf nkɛ atem aŋan ŋanasɔtɔ mɔ.
9 Kɔ teyi tatɔkɔ-ɛ, kɛ ka antɔf nkɛ o nkɛ kəfɔkɔ kusuŋka kələma. Kusuŋka ka Yisrayel nkɛ o nkɛ kəntɔmpər kɛ ka antɔf ŋa akas aŋa.»
10 Kɔ awut aran a Celofad ŋayɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom Musa mɔ.
11 Mala, Tirsa, Hokəla, Milka kɔ Noha awut aran a Celofad ŋaləs-ləs nda awut arkun a akas aŋan afɛt,
12 aka yuruya ya Manase wan ka Isifu dacɔ. Kɔ kɛ ka antɔf ŋaŋan kəyi sɔ kɔ kusuŋka kɔ kor ka apa kəŋan.
13 Tosom kɔ sariyɛ saŋsɛ sɔ MARIKI ɛnaloku Musa kəsom aYisrayel nde tɛgbərɛ ta Mohab nde Yurdɛn kəsək, nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Yeriko mɔ.

* **36:4** Məmɔmən ALewy 25.10 kɔ kəcepər.

Tawureta Musa, Buk 5:
Sariyɛ Səgbɔkərɛ
Moloku ma kəsɔkəs buk ba Musa ba kəcamət:
Sariyɛ Səgbɔkərɛ

Buk ba Sariyɛ Səgbɔkərɛ, buk bɛlpəs ba səbuk kəcamət sa Tawureta Musa bɔ bambɛ. Səbuk kəcamət sasɔkɔ səyɔnɛ səcɔkɔ-cɔkɔ sa kədɛm kokur ka Kitabu Kətət ka Kanu. CəHebəre, tewe ta buk babɔkɔ təyɔnɛ «Moloku». Ancɛm-cɛmnɛ a Musa ecicəs buk ba Sariyɛ Səgbɔkərɛ, ambɛrɛnɛ fɛ moloku mmɛ aloku teta defi dɔn mɔ de. Ntɛ tɔ yecicəs yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya buk bambɛ yoncop: «Moloku mamɛ mɔ Aŋnabi Musa ɛnaloku aka Yisrayel fəp.» (Sryɛ 1.1) Kədɛm Kəfu ka Kibaru Kətət ka Kanu kəloku sɔ a Musa ecicəs Sariyɛ Səgbɔkərɛ. Tementər ta ti teyi nde buk ba Kədɛm Kəfu ka Kibaru Kətət ka Kanu disrɛ. Sənəŋk tementər ta ti nde buk ba Asom disrɛ, sora 3.22-23. Ti disrɛ, Piyɛr ɔgbɔkərɛ moloku ma Sariyɛ Səgbɔkərɛ 18.15-18, k'oloku a moloku ma Musa mɔ. Ti təyɔnɛ, acərɛ mes ŋalaŋ a Aŋnabi Musa ɛnacicəs səbuk kəcamət sa Tawureta: Dəkəcop da doru, Kəwur, Sariyɛ s'aLewy, Kələm kɔ Sariyɛ Səgbɔkərɛ. Musa ɛnacicəs bi fəp kəyɛfɛ meren wul win masar maas (1.300) haŋ kəbəp meren wul win masar maŋkəlɛ (1.400) ta antakom Yesu Krist-ɛ.

Anacicəs Sariyɛ Səgbɔkərɛ pəmɔ kəsek danapa ka wəbɛ kɔ dɛbɛ dələma kətam kɔn dəntɔf, pəmɔ tɔkɔ tɛnayi cɔkɔ-cɔkɔ mɔ. Tes tɛtəŋnɛ tɔ nnɔ Kanu kɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ. Kanu kənawosɛ kəpocɛ ka aka Yisrayel pətət kɔ ŋawosɛ kəcəmɛ sariyɛ sɔn darəŋ-ɛ. Kɔ aka Yisrayel ŋafati kəcəmɛ sariyɛ sa Kanu darəŋ-ɛ, antərəs ŋa. Moloku mɔ, mmɛ aŋgbɔkərɛ-gbɔkərɛ dəbuk babɔkɔ mɔ, mba sora 27-28 səsɔkəs ti belbel, səcləm kətolanɛ kətət kɔ kətolanɛ pəlɛc nkɛ ŋantam kəsətɔ kəcəmɛ sariyɛ kɔ kətɔcəmɛ sariyɛ darəŋ ka aka Yisrayel mɔ. Buk babɔkɔ boloku kədəŋk ka kəsek danapa kaŋkɔ, ntɛ cusuŋka ca Yisrayel cənayerɛnɛ kəcəmɛ mərɔ mɛrəŋ kəroŋ, ŋaclokunɛ kətolanɛ pətət kɔ kətolanɛ pəlɛc sim səpɔŋ, kəmentər kəwosɛ kəŋan danapa da Kanu kɔ afum ɔn aka Yisrayel.

Teyer ta buk bambɛ

1-3, Aŋnabi Musa ələm təkɔ tɛnacepər ntɛ aka Yisrayel ŋayi marənt nde dətɛgbərɛ mɔ.
4-26, Aloku Sariyɛ sa danapa ndɛ Kanu kənasek kɔ aYisrayel mɔ.
27-30, Aka Yisrayel ŋaloku pəpɔŋ kətolanɛ pətət kɔ kətolanɛ pəlɛc kəmentər a danapa dɛgbasŋa dɔ.
31-34, Kɔ Musa oloku moloku mɛlpəs məlɔma Yosuwe kɔ cusuŋka ca Yisrayel fəp, a k'endefi.

Sariyɛ Səgbɔkərɛ

Moloku ma kawandi kəcɔkɔ-cɔkɔ ka Musa

1.1-4.43

1 Moloku mamɛ mɔ Aŋnabi Musa ɛnaloku aka Yisrayel fəp tɛm ntɛ ŋanayi mokuru ma Yurdɛn, nde tɛgbərɛ, nde aranta ŋowosu ndɛ pəntɛfərɛnɛ kɔ Suf mɔ, sədare sa Paran: Tofɛl, Labaŋ, Hacerot kɔ Disahab dacɔ.
2 Kəkɔt ka mata wəco kɔ tin (11) kɔ, kəyɛfɛ ka tərɔ ta Horɛb məsolnɛ ta dɔpɔ da mərɔ ma Sehir haŋ məkɔ məbɛrɛ Kadɛs Barneya.
3 Teren ta wəco maŋkəlɛ (40) ntɛ aka Yisrayel ŋanayɛfɛ kɔ ŋawur Misira mɔ, tataka tacɔkɔ-cɔkɔ ta ŋof ŋa wəco kɔ pin (11), kɔ Musa oloku ŋa moloku fəp məkɔ MARIKI ɛnasom kɔ nnɔ ŋayi mɔ.

4 Musa oncloku ŋa mi tɛtəŋnɛ elip kəsut Sihɔŋ wəbɛ ka Amɔr nwɛ ɛnandɛ
Hesbon mɔ, kɔ Ɔk wəbɛ ka Basan nwɛ ɛnandɛ Astarot kɔ Edreyi mɔ.
5 Ntende dec dɛmpɛ Yurdɛn mɔ, nde atɔf ŋa Mohab, kɔ Musa oncop kəsɔksər
aka Yisrayel Sariyɛ sa Kanu nsɛ, pəcloku mamɛ:

Kanu kəsom aka Yisrayel kəkɔ

6 «MARIKI Kanu kosu ɛnalok-lokər su nde tərɔ ta Horɛb: Kəwon konu kəndɛ
nnɔ tərɔ tantɛ kəsək kəntəŋnɛ oŋ.
7 Nəyɛfɛ nəsumpər sɔ dɔpɔ nəkɔ nde tərɔ ta aka Amɔr kɔ andɛ aŋan fəp,
nda akɔ ŋandɛ Araba, tərɔ kəroŋ, Sefela, Nɛkɛf, agbɛp ŋa kəba, haŋ nde atɔf
ŋ'aKanaŋ kɔ Libaŋ, haŋ nde Ɛfərat kəŋgbɔkɔ kəpɔŋ.
8 Mənəŋk! Isɔŋ nu antɔf ŋaŋɛ! Nəkɔ nəbaŋ antɔf nŋɛ MARIKI ɛnadɛrmɛ atem
anu Abraham, Siyaka kɔ Yakuba kəsɔŋ ŋa kɔ yuruya yaŋan kɔ ŋa ŋancepər-ɛ.»

Musa ɛncəmbər aboc kiti

9 «Tɛm tantɛ ina Musa icloku nu: Ifɔtam kəsarɛ mes monu sona sem.
10 MARIKI Kanu konu kəsɔŋɛ nu kəla, nəla məkɔ pəmɔ kənay ka cɔs ca
darenc.
11 Intola MARIKI Kanu ka atem anu kəsɔŋɛ nu sɔ kəla wul win (1.000)
pəcepər tantɛ, pəpocɛ nu pətɔt pəmɔ tɔkɔ ɛnaloku nu ti mɔ!
12 Cəke c'intam kəsarɛ sona sem pɛsarɛ pəlel pa mɛgbɛkəlɛnɛ monu-ɛ?
13 Nəyɛk-yɛk nu dacɔ afum aŋɛ ŋancərɛ kəkɔtɛnɛ mes, asoku səbomp aŋɛ
aleləs cusuŋka conu disrɛ mɔ, icəmbər ŋa ŋayɔnɛ nu akiriŋ.»
14 Kɔ nəlok'im a tɔkɔ məncɛm-cɛmnɛ kəyɔ mɔ, a tentesɛ.
15 K'ilɛk afum akɔ ŋanayɔnɛ akiriŋ a cusuŋka conu mɔ, afum aŋɛ ŋancərɛ
kəkɔtɛnɛ mes, aŋɛ afum fəp ŋaleləs belbel mɔ, k'incəmbər ŋa, kɔ ŋayɔnɛ akiriŋ
anu aka afum wəco wəco, akiriŋ aka afum wəco kəcamət kəcamət (50, 50),
akiriŋ aka afum tasar tin tin (100, 100), akiriŋ aka afum wul win win (1.000,
1.000), k'atubuc mes cusuŋka conu disrɛ.
16 Tɛm tatɔkɔ t'inasom abocɛ anu kiti: «Nəcəŋkəl awɛnc anu aŋa, nəbocɛ nwɛ
o nwɛ kiti pəlompu disrɛ nkɛ pəmar pabocɛ nkɔn kɔ wɛnc, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, nkɔn
kɔ wəcikəra dacɔ mɔ.
17 Ta nəde nəcməmən cəro dəŋkiti de! Nəcəŋkəl fum wəlel pəmɔ tɔkɔ
nəncəŋkəl wəfəfər mɔ. Ta fum o fum pənɛmpsɛ nu fər, bawo Kanu kəyɔ kiti.
Kɔ kiti kələma kəncuca nu-ɛ, nəken'em ki, ina sɔ icəŋkəl.
18 Tɛm tantɛ, isom nu kəyɔ mes fəp mmɛ pəmar nu kədeyɔ mɔ.»

Asom afum kəkəməmən atɔf yɔkyɔk

19 Kɔ səyɛfɛ tərɔ ta Horɛb, sənakɔt dɔpɔ da tərɔ ta aka Amɔr. Səŋkɔ səcali
tɛgbərɛ tɔpɔŋ tɛwɛy-wɛy tatɔkɔ nənəŋk mɔ, pəmɔ tɔkɔ MARIKI Kanu kosu
kənasom su ti mɔ. Kɔ sənder səbɛrɛ Kadɛs Barneya.
20 K'iloku nu: «Nəmbəp tərɔ ta aka Amɔr mpɛ MARIKI Kanu kosu kəsɔŋ su
mɔ.
21 Mənəŋk! Fɔr yam kiriŋ MARIKI Kanu kam kəsɔŋ əm atɔf ŋaŋɛ. Məpɛ məkɔ
məbaŋ ŋi pəmɔ tɔkɔ MARIKI Kanu ka atem am kənalok'əm ti mɔ. Ta mənesɛ,
ta dis dələl əm!»
22 Kɔ nənder nələtərn'em fəp kəlok'im: «Panuŋkɛnɛ pasom afum, ŋakɔ
ŋaməmən atɔf ŋaŋɛ yɔkyɔk, ŋader ŋaluksɛ su mes mmɛ ŋanəŋk dɔpɔ ndɛ andekɔt
kəpɛ ka di mɔ, kɔ sədare nsɛ pəmar pabəp mɔ.»
23 Kɔ moloku maməkɔ məmbɔt im, k'ilɛk arkun wəco kɔ mɛrəŋ (12) nu dacɔ,
kusuŋka o kusuŋka fum wəkin.
24 Kɔ ŋayɛfɛ ŋasumpər dɔpɔ, kɔ ŋampɛ mərɔ kəroŋ haŋ kɔ ŋaŋkɔ ŋabɛrɛ haŋ
kəŋgbɔkɔ k'Ɛskɔl, kɔ ŋaŋgbɛkərɛ di belbel.

25 Kɔ ŋampimɛnɛ yokom y'antɔf ŋaŋɔkɔ yɔlɔma kɔ ŋantor ŋakɛrɛ su yi. Kɔ
ŋaloku su ntɛ: «Antɔf ŋɔtɔt ŋɔ MARIKI Kanu kosu kəsɔŋ su.»
26 Mba nənawosɛ fɛ kəpɛ di, kɔ nəyeŋkəsnɛ səbomp nnɔ mosom ma MARIKI
Kanu konu meyi mɔ.
27 Kɔ nəcɔpɛnɛ nde cəbal conu, nəcloku: «Ntɛ MARIKI enter su mɔ,
it'owurɛnɛ su atɔf ŋa Misira, pədelɛk su pəbɛr aka Amər dəwaca ntɛ tɔsɔŋɛ
ŋadifət su mɔ.
28 Deke səndepɛ-ɛ? Awɛnc asu ŋasɔŋɛ su bəkəc kəlɛcɛ-lɛcɛ, ntɛ ŋaloku su:
‹Afum ŋɔ, ŋala ŋatas su kɔ ŋaŋɛc su sɔ tɛcəmɛ. Sədare səŋan səmbɛk kɔ səyɔ
sibiŋkəli haŋ darenc. Sənakɔ haŋ sənəŋk yuruya ya Anak afum aŋeci tɛcəmɛ.›»
29 Iloku nu: «Ta nəyikcɛ, ta nənesɛ ŋa!
30 MARIKI Kanu konu nkɛ kəyi nu kiriŋ kəkɔt mɔ, kəŋkɔsutnɛnɛ nu, pəmɔ
tɔkɔ kənayɔnɛ nu fər yonu kiriŋ Misira,
31 kɔ tɔkɔ kənayɔnɛ nu sɔ nde dətɛgbərɛ mɔ, difɔ mənanəŋk MARIKI Kanu
kam kəlɛk əm pəmɔ ntɛ wərkun ɛŋlɛk wan kɔn mɔ kəkɔt konu disrɛ fəp haŋ kɔ
nənder nəbɛrɛ kəfo kaŋkɛ.»
32 Ti disrɛ nənagbɛkər fɛ sɔ MARIKI Kanu konu kəlaŋ,
33 nkɔn nwɛ ɔnckɔt nu fər kiriŋ dəpɔ tɛm tatɔkɔ pəckɔtɛnɛ nu kəfo nkɛ
nəntam kəcəmbər saŋka mɔ. Kɔ pəmbiyɛ-ɛ, nɛnc dɔ MARIKI encmentərɛ nu
dəpɔ ndɛ pəmar nəkɔt mɔ, kɔ pəyɔ waŋkəra-ɛ, kəp kɔ encmentərɛ nu dəpɔ ndɛ
pəmar nəkɔt mɔ.
34 MARIKI ene kəcɔpəsnɛ konu. Mɛtɛlɛ mən disrɛ, k'ɛndɛrəm:
35 «Ali fum wəkin wəka dɛtɛmp dɛlɛc dandɛ ɔfədenəŋk antɔf ŋobotu nŋɛ
inadɛrəm kəsɔŋ atem anu mɔ.
36 Mɛnɛ Kalɛb sona, wan ka Yefune endekɔnəŋk di. Indesɔŋ kɔ, nkɔn kɔ awut
ɔn, atɔf nŋɛ ɛnakɔt mɔ, bawo nkɔn ɛlas kəyɔ mes məkɔ MARIKI ɛnafaŋər kɔ
mɔ.»
37 Tetonu tɛnasɔŋɛ ntɛ pəntɛlɛnɛ MARIKI nnɔ iyi mɔ, k'olok'im: «Məna Musa
yati məfɔbɛrɛ atɔf ŋaŋɔkɔ.
38 Yosuwe wan ka Nun, nwɛ ɛncəm'am fər kiriŋ mɔ, endekɔbɛrɛ atɔf ŋaŋɔkɔ.
Məyeŋkəs kɔ abəkəc bawo nkɔn endekɔsɔŋ atɔf ŋaŋɛ aka Yisrayel ŋɔyɔnɛ kɛ
kəŋan.»
39 Kɔ MARIKI oloku fəp fonu: «Cənaka conu ncɛ nənaloku: ‹Ŋandeyɔnɛ ca
nyɛ aterɛnɛ asu ŋandekɔwɛtəs mɔ,› kɔ awut anu akakɔ ŋantɔcərɛ pətɔt kɔ pəlɛc
məkɔ mɔ, ŋa ŋandekɔbɛrɛ atɔf ŋaŋɔkɔ kɔ Yosuwe. Ŋa ŋɔ indekɔsɔŋ atɔf ŋaŋɔkɔ.
40 Kɔ nəna, nəyɛfɛ nəkafəlɛ nəsumpər dəpɔ da dətɛgbərɛ ntende kəca ka kəba
ka Cəŋkɔlma.»
41 Kɔ nəna aka Yisrayel nəluks'em moloku ntɛ: «Sənaciya nnɔ MARIKI eyi
mɔ. Səndekɔpɛ, səsutɛnɛ pəmɔ tɔkɔ MARIKI Kanu kosu kəsom su ti mɔ.» Kɔ
nwɛ o nwɛ ɛlɛk yosutnɛnɛ teta kəwan, bawo nənacɛm-cɛmnɛ a pəŋkɔfəfərɛnɛ
nu kəbaŋ sədare sa mərɔ kəroŋ.
42 Mba MARIKI olok'im: «Musa məloku ŋa: ‹Ta nəpɛ, ta nəsutɛnɛ, bawo iyi fɛ
nu dacɔ. Itɔ aterɛnɛ anu ŋafɔdekɔsut nu.›»
43 K'ilok-lokər nu, mba nənacəŋkəl f'em kɔ nəntaŋər kəsom ka MARIKI ləŋəs.
Kəlɛknɛ disrɛ kɔ nəsumpər dəpɔ kəpɛ ka nde dəmərɔ.
44 Awa, aka Amər aŋɛ ŋanandɛ dəndo mərɔ mamɔkɔ mɔ, ŋantor kədebəpɛnɛ
kɔ nəna, kɔ ŋambɛləs nu pəmɔ ntɛ cəme cəmbɛləs mɔ. Ŋanasamsər nu kəyɛfɛ
mərɔ ma Sehir haŋ Horma.
45 Ntɛ nəyɛfɛ dəkəwan mɔ, kɔ nənde nəbokər MARIKI, mba MARIKI enenɛ fɛ
nu, owosɛ fɛ yati kəsu aləŋəs pəcəŋkəl kəbokɛnɛ konu.
46 Kɔ nəndɛ Kadɛs kɔ nəwon di haŋ.

2

Kəcali ka təf ya Edəm, Mohab k'Amən

1 Kɔ səyɛfɛ kɔ səsumpər sɔ dɔpɔ kəkɔ kəca ka dətɛgbərɛ ntende kəba ka
Cəŋkɔlma, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnalok'im ti mɔ. Mataka mɛlarəm səcnɔŋkər-
nɔŋkər dəndo mərɔ ma Sehir.
2 Awa! Kɔ MARIKI olok'im:
3 «Nəwon kənɔŋkər-nɔŋkər nnɔ mərɔ mamɛ, nəyɛfɛ nəsumpər sɔ dɔpɔ da kəca
kəmeriya ka ntende dec dɛmpɛ mɔ.
4 Məna Musa məloku tosom ntɛ aka Yisrayel: ‹Kələncər ka akomɛnɛ anu kɔ
nəŋkɔcepər, yuruya ya Esayu, aŋɛ ŋandɛ mərɔ ma Sehir mɔ. Ŋandekɔnesɛ nu,
mba nəkɛmbərnɛ belbel.
5 Ta nədekɔyektər ŋa kəyɛfərɛnɛ de! Bawo ali kəfo nkɛ fum ɛntam kəcəmbər
kəcək mɔ ifɔdekɔsɔŋ nu atəf ŋaŋan disrɛ. Inalip kəsɔŋ mərɔ ma Sehir Esayu,
məyɔnɛ mən.
6 Nəndekɔ nəcway kəway dəm yeri kɔ domun donu dəndo.›
7 Bawo MARIKI Kanu kam kəmpoc'am pətət dəmosumpər ma waca wam
fəp, Kanu kənacərɛ kəkət kam tɛgbərɛ pɔpɔŋ pampɛ. Meren wəco maŋkəlɛ (40)
mɔ mamɛ MARIKI Kanu kam kəsol'am, ali paka pombut f'am.»
8 Ti tɛnasɔŋɛ səcepər səbɔlɛ akomɛnɛ asu, awut a Esayu aŋɛ ŋandɛ nde mərɔ
ma Sehir mɔ. Ntɛ sənccepər ŋa mɔ, kɔ səyay dɔpɔ da Araba, Elat kɔ Eciyɔŋ
Keber. Kɔ səŋkɔ səkafəlɛ kɔ səlɛk dɔpɔ da tɛgbərɛ ta Mohab.
9 Kɔ MARIKI olok'im: «Ta məyektər aMohab kəwan, ta məwɛkərnɛ ŋa sɔ!
Bawo ali kəfo ifɔsɔŋ əm atəf ŋaŋan. Inalip kəsɔŋ dare da Ar awut a Lət, dəyɔnɛ
daŋan.»
10 Cɔkɔ-cɔkɔ aka Emy ŋanandɛ dare da Ar, afum apɔŋ ŋanayi, ŋala, ŋaŋɛc
tɛcəmɛ pəmɔ aka Anak.
11 Anclɔm aRefay pəmɔ aka Anak, mba aMohab, «aka Emy» ŋɔ ŋancwe ŋa.
12 Atəf ŋa mərɔ ma Sehir, cɔkɔ-cɔkɔ aHor ŋanandɛ ŋi, kɔ awut a Esayu ŋander
ŋabaŋər ŋa ŋi, kɔ ŋandifət ŋa, kɔ ŋandɛ di, pəmɔ tɔkɔ aka Yisrayel ŋayɔ nde atəf
ŋaŋan, nŋɛ MARIKI ɛnasɔŋ ŋa kəndɛ mɔ.
13 Kɔ MARIKI osom ŋa ntɛ: «Ndɛkəl oŋ, nəyɛfɛ oŋ nəcali kəŋgbɔkɔ ka Sered.»
Kɔ səŋkɔ səcali ki.
14 Kəwon kosu dɔpɔ ntɛ səlɛk kəkət kəyɛfɛ ka Kadɛs Barneya haŋ səcali
kəŋgbɔkɔ ka Sered mɔ, kənasətɔ meren wəco maas kɔ camət-maas (38), haŋ kɔ
danapa da afum asu aka dəkəwan fəp ŋalip kəfis-fis su dacɔ, pəmɔ tɔkɔ MARIKI
ɛnadɛrmɛ ŋa ti mɔ.
15 Kəca ka MARIKI kənayi ŋa sɔ kəroŋ teta kəmələk kəŋan ŋa su dacɔ haŋ
ŋalip kəfis-fis.
16 Ntɛ arkun a dəkəwan fəp ŋafis-fis afum dacɔ mɔ,
17 kɔ MARIKI olok'im:
18 «Məkɔ məndekɔcali kələncər k'aMohab məbɛrɛ dare da Ar.
19 Tɛm tatɔkɔ, mətɛfərnɛ oŋ aka Amɔŋ. Ta mədekɔyektər ŋa kəwan, ta
mədekɔwɛkərnɛ ŋa de, bawo ifɔsɔŋ əm ali kəfo kin dəndo atəf ŋ'Amoŋ. Inalip
kəsɔŋ ŋi awut a Lət, ŋɔyɔnɛ ŋaŋan.»
20 Atəf ŋaŋɔkɔ sɔ analɔm ŋi pəmɔ atəf ŋa aka Refay, ŋa ŋanandɛ ŋi cɔkɔ-cɔkɔ.
Aka Amɔŋ ŋacwe afum akakɔ «aSamsumi.»
21 Afum akakɔ apɔŋ ŋanayi, ŋala, ŋaŋɛc sɔ tɛcəmɛ, pəmɔ yuruya ya Anak. Kɔ
MARIKI ɛmələk aRefay fɔr ya aka Amɔŋ kiriŋ, kɔ ŋambaŋər ŋa atəf ŋaŋɔkɔ kɔ
ŋandɛ.
22 Tatɔkɔ tɔ MARIKI ɛnayɔnɛ awut a Esayu aŋɛ ŋandɛ nde mərɔ ma Sehir mɔ,
ntɛ ɛnamələk aHor fɔr yaŋan kiriŋ mɔ, kɔ ŋambaŋ atəf ŋaŋan, kɔ ŋandɛ di haŋ
mɔkɔ.

23 Aka Awy aŋɛ ŋanandɛs-ndɛs sədare haŋ Kasa mɔ, aKaftɔr aŋɛ ŋanayɛfɛ Kaftɔr mɔ, ŋanader ŋadifət ŋa, kɔ ŋandɛ atɔf ŋaŋan.
24 «Awa, nəyɛfɛ nəsumpər sɔ dɔpɔ nəcali kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ. Məmɔmən ilɛk Sihɔŋ, wəbɛ ka Hesbon wəka aka Amər kɔ atɔf ŋɔn, ibɛr əm dəwaca. Tɛm tɛmbəp, məbaŋər ŋa atɔf ŋaŋan, məyektər ŋa kəwan.
25 Kəyɛfɛ məkɔ, kəbɛr k'inder oŋ afum akaŋɛ ŋayi kɔm tantɔf mɔ fəp anciyan kɔ kənes'am. Kɔ ŋane pacloku tetam-ɛ, ŋaŋyikcɛ, dis dɛdɛncɛ ŋa fər yam kiriŋ.»

Kəbaŋ ka tɔf ŋa dɛbɛ da Sihɔŋ

26 Inasak asom kəyɛfɛ ka nde tɛgbərɛ ta Kedemot, kəkɔ ka nda Sihɔŋ wəbɛ ka Hesbon, kəkɔloku kɔ moloku ma kətəŋnɛ:
27 «Atɔf ŋam ŋ'ifaŋ kəcali, mba dɔpɔ dem d'indesolnɛ gbəcərəm, ifɔgbaymɛ kəca kətɔt, ifɔgbaymɛ kəca kəmeriya.
28 Pəsam pɔ indekɔ icwayər'am yeri yonu nyɛ indekɔ icdi mɔ, icwayər'am sɔ pəsam domun ndɛ indekɔ icmun mɔ, kəcepər gbəcərəm k'ifaŋ ta incəmbərəs-ɛ.
29 Itɔ sənatəŋnɛ kɔ awut a Esayu aŋɛ ŋandɛ nde mərɔ ma Sehir, k'aMohab aŋɛ ŋandɛ dare d'Ar mɔ. Məna sɔ məwos'em kəcepər atɔf ŋam haŋ kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn, icali ikɔ nde atɔf ŋɔkɔ MARIKI Kanu kosu kəsɔŋ su kəkɔndɛ mɔ.»
30 Mba Sihɔŋ, wəbɛ ka Hesbon, ɛnawosɛ fɛ kəce su səcepər nde ndərɔn, bawo MARIKI Kanu kam kənayeŋkəs kɔ abəkəc kɔ domp, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəlɛk kɔ pəbɛr əm dəwaca mɔ, itɔ teyinɛ məkɔ tantɛ.
31 Kɔ MARIKI olok'im: «Məmɔmən ilɛk oŋ ndɛkəl Sihɔŋ kɔ atɔf ŋɔn k'imbɛr əm ŋa dəwaca. Məbaŋ oŋ ndɛkəl atɔf ŋɔn, ŋɔyɔnɛ ŋam.»
32 Kɔ Sihɔŋ owur kɔ afum ɔn fəp, kəkɔcaŋ su kəsutɛnɛ nde Yahas.
33 Kɔ MARIKI Kanu kosu kəmbɛr kɔ su dəwaca, kɔ səsut kɔ, nkɔn kɔ awut ɔn, kɔ afum ɔn fəp.
34 Tɛm tatɔkɔ tɔ sənasumpər sədare sasɔkɔ fəp kɔ səsut afum aŋan haŋ ŋaməlkɛ, kəyɛfɛ arkun kəbəp ka aran haŋ awut fəp, ali wəkin ɛnamulpər fɛ su.
35 Mba yɔcɔl kɔ daka gbəcərəm da sədare sasɔkɔ sənasumpər mɔ, dɔ sənafoŋət.
36 Kəyɛfɛ ka Arower nde agbɛp ŋa kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ, kɔ dare dɔkɔ deyi nde kəŋgbɔkɔ kaŋkɔ kəsək mɔ, haŋ kəbɛrɛ Kalad, ali dare dɛnayi fɛ ndɛ sənatarpɛnɛ mɔ. Kɔ MARIKI Kanu kosu kəlɛk ŋa fəp kɔ kəmbɛr ŋa su dəwaca.
37 Mba sənagbuŋɛnɛ fɛ atɔf ŋ'Amoŋ. Sənakenɛ afum aŋɛ ŋanandɛ kəŋgbɔkɔ ka Yabɔk kəsək mɔ fəp pəlel, kɔ afum akɔ ŋanayi sədare sa dəmərɔ mɔ fəp, kəlɛkɛnɛ ka sədare səkɔ MARIKI Kanu kosu kənamənɛ su kəgbuŋɛnɛ mɔ.

3

Kəbaŋ k'atɔf ŋa Ɔk, wəbɛ ka Basan

1 Kɔ səyɛfɛ səsumpər sɔ dɔpɔ kəpɛrnɛ ka Basan. Kɔ Ɔk wəbɛ ka Basan owur kədecaŋ su kəsutɛnɛ nde Edreyi, kɔ afum ɔn fəp.
2 Kɔ MARIKI olok'im: «Ta mənesɛ kɔ! Ilɛk kɔ, k'imbɛr əm dəwaca, kɔ afum ɔn fəp kɔ atɔf ŋɔn. Məyɔ kɔ pəmɔ tɔkɔ mənayɔ Sihɔŋ wəbɛ ka aka Amər, nwɛ ɛnandɛ Hesbon mɔ.»
3 MARIKI Kanu kosu ɛlɛk sɔ Ɔk wəbɛ ka Basan kɔ afum ɔn fəp, k'ɛmbɛr su dəwaca. Kɔ səsut ŋa, ali fum ɛnamulpər fɛ su ŋa dacɔ.
4 Tɛm tatɔkɔ tɔ sənasumpər sədare sasɔkɔ fəp, ali dare din dɛnayi fɛ si dacɔ ndɛ sənatɔsumpər mɔ. Ɔk ɛnatɔmpər dɛbɛ da sədare wəco camət-tin (60) nde Arkɔb ŋa Basan.
5 Sədare sasɔkɔ fəp, anakɛl si sibiŋkəli səŋeci səyɔ cumba ncɛ anccaŋ mɔ. Mba sədare səlarəm səlɔma sənayi sɔ nsɛ sənatɔyɔ sibiŋkəli mɔ.

6 Kɔ səsut afum aka di fəp haŋ kɔ ŋaməlkɛ, pəmɔ təkɔ sənayɔ Sihɔŋ wəbɛ ka
Hesbon mɔ, kɔ səndifət ŋa fəp, kəyɛfɛ arkun kəbəp ka aran haŋ awut.
7 Mba kɔ səfoŋət yɔcɔl kɔ daka fəp da sədare sasɔkɔ.

Kəyerɛnɛ ka atɔf ŋa Kalad

8 Tɛm tatɔkɔ tɔ sənabaŋər sɔ abɛ a aka Amər aŋɛ mɛrəŋ atɔf ntende kəca
kəŋkɔ dec dɛmpɛ Yurdɛn, kəyɛfɛ ka nde kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ haŋ nde tərɔ ta
Hɛrmɔŋ.
9 Tərɔ tatɔkɔ tɔ aSidɔŋ ŋancwe «Siriyɔŋ,» aka Amər ŋacwe pi «Senir.»
10 Sənabaŋ sədare sa aranta ŋa Kalad kɔ Basan fəp, haŋ Salka kɔ Edreyi
sədare sa wəbɛ Ɔk sənayi nde Basan.
11 Ɔk wəbɛ wəka Basan sona gboŋ s'ɛnacəmɛ doru oŋ aRefay alpəs dacɔ.
Kəfənc kɔn ka fɛc kəsərəyi Raba dare dɔpɔŋ d'Amoŋ. Dobolu da kəfənc kaŋkɔ
dəncyɔ cururu camət-maŋkəlɛ, kɔ dowokulu da ki cururu maŋkəlɛ.
12 Tɛm tatɔkɔ tɔ sənabaŋ atɔf ŋaŋɔkɔ, k'isɔŋ ŋi aRuben kɔ aKad kəyɛfɛ ka atɔf
ŋa Arower nde kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ haŋ dacɔ da mərɔ ma Kalad kɔ sədare sayi.
13 K'isɔŋ atɔf ŋɛlpəs ŋa Kalad kɔ tɔf fəp ya dɛbɛ da Ɔk nde Basan, aka kusuŋka
dacɔ ka Manase, kɔ ŋandɛ ntende dec dɛmpɛ Yurdɛn mɔ: Sədare sa Arkɔb kɔ
Basan fəp, s'ancwe atɔf ŋ'aRefay.
14 Kɔ Yahir wan ka Manase ɛlɛk sədare nsɛ sənayi kəyɛfɛ ka Arkɔb mɔ,
haŋ kələncər k'aKesur kɔ aMakat. K'ɛsəkpər Basan tewe, k'ɔsɔŋ di tewe tɔn.
«Sədare sa cəbal sa Yahir», it'asərəwe di haŋ mɔkɔ.
15 K'ilɛk atɔf ŋa Kalad k'isɔŋ ŋi Makir.
16 K'ilɛk kəsək ka antɔf ŋa Kalad kələma, k'isɔŋ aRuben kɔ aKad haŋ k'iŋkɔ
inarnɛ kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ, kəkɔ ka nde kəŋgbɔkɔ ka Yabɔk nde aka Amɔŋ ŋayɔ
kələncər mɔ.
17 Kələncər ka antɔf nŋɛ ŋeyi ntende dec dɛmpɛ Yurdɛn mɔ kɔ kəŋkɔ kəlɛkɛnɛ
Araba ŋəkɔ ŋəsɔŋɛnɛ kələncər kɔ Yurdɛn mɔ, kəyɛfɛ ka Kineret haŋ kəkɔ ka
kəba k'Araba haŋ nde kəba Kədokət, nde pətəmbələr pa tərɔ ta Piska ntende
dec dɛmpɛ mɔ.
18 Tɛm tatɔkɔ t'inasom nu, icloku ntɛ: «MARIKI Kanu konu kəlɛk atɔf ŋaŋɛ kɔ
kəsɔŋ nu, ŋendeyɔnɛ ŋonu. Nəna afum aŋɛ nəyɔ sɔkət mɔ fəp, nəlɛk yosutnɛnɛ
nəcepər awɛnc nu aŋa aka Yisrayel kiriŋ.
19 Aran anu k'awut anu kɔ yɔcɔl yonu gbəcərəm, yendeyi nnɔ sədare nsɛ isɔŋ
nu mɔ. Incərɛ a yɔcɔl yonu yɛla.
20 Nəsol kɔ awɛnc nu aŋa haŋ tɛm ntɛ MARIKI endesɔŋ ŋa kəŋesəm pəmɔ
nəna mɔ, haŋ ŋa sɔ ŋabaŋ atɔf ŋɔkɔ MARIKI Kanu konu kəsɔŋ ŋa nde kəca ka
mokuru ma Yurdɛn mɔ. Kɔ telip-ɛ, nəntam kəluksərnɛ nwɛ o nwɛ nde antɔf
nŋɛ isɔŋ kɔ mɔ.»
21 Tɛm tatɔkɔ t'inasom Yosuwe, k'iloku kɔ: «Fər yam yɛnəŋk ntɛ MARIKI
Kanu konu kəyɔ abɛ aŋɛ mɛrəŋ mɔ, tatɔkɔ tɔ MARIKI endekɔsɔyɔ tɔf nyɛ
məndekɔcepər mɔ fəp.
22 Ta nədekɔnesɛ ŋa de! Bawo MARIKI Kanu konu yati endekɔ pəcsutɛnɛnɛ
nu.»

Musa ɔfədekɔbɛrɛ Kanaŋ

23 Tɛm tatɔkɔ t'inalɛtsɛnɛ MARIKI:
24 «MARIKI Wəbɛ kem, məncop kəmentər im, ina wəcar kam, debeki dam, kɔ
sɔkət sa kəca kam. Kanu kəre kəyi nde darenc kɔ pəyɔnɛ fɛ ti nnɔ dəntɔf nkɛ
kəntam kətubucnɛ yɛbəc yam kɔ məyɔ mam məpɔŋ mə-ɛ?
25 Ilɛtsɛn'am məna Kanu kəsak im icepər nnɔ, ikɔ inəŋk antɔf ŋobotu nŋɛ ŋeyi
Yurdɛn mokuru mɔ, mərɔ mentesɛ dəfər mmɛ kɔ Libaŋ.»

26 Mba kɔ tetonu tɔsɔŋɛ kɔ pɔmpɛrnɛ MARIKI nnɔ iyi mɔ haŋ, k'ɔntɔwosɛ kɔcaŋkɔl im. Kɔ MARIKI olok'im: «Moloku mam mamɔkɔ mɛntaŋn'em kane! Ta mɔgbɔkɔrɛ sɔ kɔlok'im mi de!»
27 Kɔ MARIKI olok'im: «Mɔpɛ tɔrɔ ta Piska nde dɔtelempan, mɔyekti fɔr mɔgbɔtnɛ antɔf kɔca nkɛ dec dɛŋkalɛ, kɔ nde dɛmpɛ mɔ, kɔca kɔtɔt kɔ kɔmeriya, mɔmɔmɔnɛ ŋi fɔr yam mba mɔfɔdecali Yurdɛn yayɛ mɔnɔŋk mɔ.
28 Mba mɔsom Yosuwe, mɔsɔŋ kɔ sɔkɔt, mɔyeŋkɔs kɔ abɔkɔc, bawo nkɔn endekɔyinɛ aka Yisrayel kiriŋ pɔsɔŋɛ ŋa kɔbaŋ atɔf ŋaŋɛ mɔŋkɔgbɔtnɛ mɔ.»
29 Awa, kɔ sɔndɛ oŋ dɔndo mɔrɔ dacɔ, sɔtɛfɔrɛnɛ kɔ Bet Peyɔr.

4

Kɔkɔtɛnɛ ka sariyɛ sa Kanu

1 «Ndɛkɔl oŋ, aka Yisrayel, nɔcɔŋkɔl sariyɛ kɔ mɔyɔ mokur mamɛ indetɔksɛ nu kɔcɔmɛ mi darɔŋ mɔ, ntɛ tendesɔŋɛ nu kɔyi doru nɔbaŋ atɔf ŋɔkɔ MARIKI Kanu ka atem anu kɔsɔŋ nu mɔ.
2 Ta nɔdeŋɔr ntɛ o ntɛ moloku mamɛ indesom nu mɔ, ali tin ta nɔbelɔr sɔ mi, mba nɔmɛŋkɔrnɛ mosom ma MARIKI Kanu konu pɔmɔ ntɛ indesom nu mi mɔ.
3 Fɔr yonu yɛnɔŋk ntɛ MARIKI ɔyɔ Bal Peyɔr mɔ: MARIKI Kanu kam kɔmɔlɔk nu dacɔ fum nwɛ o nwɛ ɛnacɔmɛ kanu ka Peyɔr darɔŋ mɔ.
4 Mba nɔna aŋɛ nɔsektɔrnɛ MARIKI Kanu konu mɔ, fɔp fonu nɔsɔrɔyi doru haŋ mɔkɔ.
5 Nɔmɔmɔn, inatɔksɛ nu sariyɛ kɔ mɔyɔ mokur pɔmɔ ntɛ MARIKI Kanu kem ɛnasom im mi mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nɔdekɔ nɔcɔmɛ mi darɔŋ nde atɔf nŋɛ nɔndekɔbaŋ, ŋɔyɔnɛ ŋonu mɔ.
6 Nɔdekɔ nɔmɛŋkɔrnɛ mi, nɔcɔmɛ sɔ mi darɔŋ. Ti tendekɔmentɔr kɔcɔrɛ kɔkɔtɛnɛ mes konu kɔ kɔsɔk konu sɔbomp fɔr ya afum alpɔs aŋɛ ŋandekɔ ŋacne pacloku sariyɛ sonu saŋsɛ mɔ. Ŋandekɔ ŋacloku: ‹Afum apɔŋ a atɔf ŋaŋɛ ŋancɔrɛ kɔkɔtɛnɛ mes kɔ ŋasɔk sɔbomp!›
7 Afum aka atɔf ŋɔpɔŋ ŋere ŋayɔ canu ncɛ cɔlɔtɔrnɛ ŋa pɔmɔ ntɛ MARIKI Kanu kosu kɔŋlɔtɔrnɛ sɔna tɛm o tɛm ntɛ sɔŋwe kɔ kɔmar su mɔ-ɛ?
8 Afum aka atɔf ŋɔpɔŋ ŋere ŋayɔ sariyɛ kɔ mɔyɔ mokur mmɛ molomp, pɔmɔ sariyɛ nsɛ iyi kɔbocɔr nu mɔkɔ fɔr kiriŋ mɔ-ɛ?»

Kɔlok-loku ka Kanu nde tɔrɔ ta Horɛb

9 «Mba mɔkɛkɔsnɛ belbel, mɔkɛmbɔrnɛ sɔ mɔnasɔrka mataka ma kɔyi kam doru fɔp, ta mɔdepɔlɔrnɛ mɔyɔ mmɛ mɔnanɔŋkɛ fɔr yam mɔ, ta mɔbɔlɛnɛ abɔkɔc ŋam. Mɔtɔksɛ mi awut am kɔ awut-sɔ am.
10 Mɔcɛm-cɛmnɛ dɔsɔk ndɛ mɔnacɔmɛ MARIKI Kanu kam fɔr kiriŋ nde tɔrɔ ta Horɛb mɔ, dɔsɔk dadɔkɔ kɔ MARIKI olok'im: ‹Mɔloŋkan'em aka Yisrayel fɔp, ifaŋ kɔsɔŋɛ ŋa kane moloku mem, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋatɔkɔs kɔnes'em mataka ma kɔyi kɔŋan doru fɔp, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋade ŋactɔksɛ sɔ mi awut aŋan mɔ.›
11 Dɔsɔk dadɔkɔ kɔ nɔncɔmɛ tɔrɔ dɔntɔf. Tɔrɔ tɛcmar nɛnc haŋ nde darenc, mba kubump kɔnayi, kɔp kɔ kibi kɔpɔŋ.
12 Kɔ MARIKI olok-lokɔr nu nɛnc disrɛ, kɔ nɔne moloku dɔnɛnc, mba nɔnanɔŋk fɛ ali teyi tɔn, mɛnɛ dim gbɔcɔrɔm.
13 K'ɛndɔŋkɔr nu kɔsek kɔn danapa kɔ nɔna, danapa ndɛ osom nu kɔkɔtɛnɛ sɔ moloku mmɛ wɔco mɔ, k'encicɔs mi dɔwalakɛ wa masar mɛrɔŋ.
14 Tɛm tatɔkɔ tɔ MARIKI ɛnasom im kɔtɔksɛ nu sariyɛ kɔ mɔyɔ mokur, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nɔcɔmɛ mi darɔŋ nde atɔf ŋɔkɔ nɔŋkɔbaŋ, ŋɔyɔnɛ ŋonu mɔ.»

Ambeŋnɛ molom

15 «Bawo nənanəŋk fɛ ali teyi tən dəsək ndɛ MARIKI ɛnalok-lokər nu nɛnc
disrɛ nde tərə ta Horɛb mə, nəkɛmbərnɛ belbel
16 ta nədetalərnɛ kəlompəs tɛrəŋka powurɛnɛ pa wərkun kə pəyənɛ fɛ ti
wəran,
17 kə pəyənɛ fɛ ti wɛsɛm wələma nwɛ weyi antəf kəroŋ, kə pəyənɛ fɛ ti bɛmp
nyɛ yɛŋfɛlər darenc mə,
18 kə pəyənɛ fɛ ti yɛliŋɛ-liŋɛ ya dəntəf, kə pəyənɛ fɛ ti lop nyɛ yeyi dəkəba mə.
19 Ta məckənayekti fər kəmə mən dəkəm, mənəŋk dec, ŋof, kə cəs nyɛ yəyənɛ
kənay ka ca ya dəkəm mə, ta məsaknɛ paliŋəs əm kəctontnɛnɛ yi, kəcsalɛnɛ yi.
Bawo afum aka doru fəp ŋə MARIKI Kanu kam əsəŋ ca yayəkə.
20 Mba nəna, MARIKI ɛlɛk nu k'owurɛnɛ nu Misira, nde nənayinɛ dacar ndɛ
dɛnawurɛnɛ kə aco nŋɛ ŋəŋsəŋɛ afɛc kəsaynɛ mə, ntɛ təŋsəŋɛ nəyənɛ afum ən a
dətim mə. Itə teyinɛ məkə tantɛ.
21 Mba tetonu tɛnasəŋɛ pətɛlɛ MARIKI nnə ina Musa iyi mə. K'ɛndɛrəm a
ifəcepər Yurdɛn, a ifəbɛrɛ antəf ŋobotu ŋəkə MARIKI Kanu kam əsəŋ əm kɛ mə.
22 Awa ina Musa, nnə atəf ŋaŋɛ ŋ'indefi, ifədecepər dɛ. Mba nəna nəndecepər,
nəkə nəbaŋ antəf ŋobotu ŋaŋəkə.
23 Nəkɛmbərnɛ belbel ta nədepələrnɛ danapa da MARIKI Kanu konu ndɛ
ɛnasek kə nəna mə. Ta nəlompəs tɛrəŋka powurɛnɛ pa paka mpɛ o mpɛ, ta
məyə tes ntɛ MARIKI Kanu kam kəmənɛ kəyə mə.
24 Bawo MARIKI Kanu kam, eyi pəmə nɛnc ndɛ dəncəf paka mpɛ o mpɛ peŋyi
di kiriŋ mə, Kanu kə nkɛ kəyə kəraca mə.
25 Kə nəndekəsətə awut kə awut-sə, nəwon atəf ŋaŋəkə, kə nəndekətalərnɛ
nəlompəs tɛrəŋka powurɛnɛ pa paka mpɛ o mpɛ, nəcyə mes mɛlɛc fər ya
MARIKI Kanu konu kiriŋ mmɛ məŋsəŋɛ kə kətɛlɛ mə-ɛ,
26 indɛrəm məkə kəm kə antəf dacə, yəyənɛ su sede: Nəndekəfis-fis katəna
dəndo atəf ŋaŋəkə nəŋkəbaŋ ŋəyənɛ ŋonu mə, kə nəndekəcali Yurdɛn mə. Kə
nəyə tatəkə-ɛ, mataka monu məfədekəbəlɛ atəf ŋaŋəkə, padifət nu.
27 MARIKI ɛŋsamsər nu afum alpəs aŋɛ dacə, nəpicɛ afum akə MARIKI
endekekərɛ nu dacə mə.
28 Dəndo təf yayəkə, nəndekə nəcsalɛnɛ canu ncɛ cəyənɛ yɛbəc ya waca
w'afum mə, pəyənɛ kətək, tasar, canu ncɛ cəntənəŋk, ta cəŋne, ta cəndi peri,
ta cəŋne sə ambənc mə.
29 Dəndo nəndekətɛn MARIKI Kanu kam. Kə məntɛnɛ ki abəkəc ŋam fəp kə
amera ŋam fəp-ɛ, məndekənəŋk ki.
30 Pəcuy pam disrɛ, kə mes mamɛ fəp mendekəbəp əm-ɛ, tɛm tatəkə
məndekəluksərnɛ MARIKI Kanu kam, məcəŋkəl sə dim dən.
31 Bawo MARIKI Kanu kam, Kanu ka nənəfər kə, kəfəkəsak əm, kəfəkəmələk
əm, kəfədekəpələr danapa ndɛ ɛnadɛrmɛ atem am mə.»

Kəpocɛ pətət mpɛ aka Yisrayel ŋasətər MARIKI mə

32 «Kəyɛfɛ dəsək ndɛ Kanu kəlompəs afum doru mə, kəyɛfɛ toŋkubut pa doru
kəbəp ka pəkə, tes təpəŋ tencepər doru ntɛ tɛmbɛk pəmə tantɛ mə ba? Ane tes
doru towurɛnɛ ta tantɛ ba?
33 Afum aləma ŋane kanu kəŋan dim kəclok-loku dənɛnc, pəmə ntɛ məna
məne Kanu kam dim, a kə məyi sə doru mə ba?
34 Kə pəyənɛ fɛ Kanu kosu-ɛ, kanu kəre kəkə kəbaŋ afum ən aterɛnɛ aŋan
dəwaca dəmɛwakəs, dəmɛgbɛkərɛ, dəməyə mɛwɛy-wɛy, kəwan disrɛ, dəsəkət
sa kəca kən kətenci, kə mes məpəŋ mɛwɛy-wɛy mmɛ MARIKI ɛnayənɛ nu atəf
ŋa Misira mə fəp, fər yam kiriŋ mə ba?
35 Tɛnasəkər əm, kəcərɛ a MARIKI əyənɛ Kanu. Kələma kəyi fɛ mɛnɛ nkən.

36 Kəyɛfɛ darenc kɔ kəsɔŋ'am kəne ki dim, kəctəks'am. Nnɔ dəntɔf kɔ kəsɔŋ'am
kənəŋk nɛnc dɔpɔŋ da ki, ndɛ mənane ki dim disrɛ kəclok-lokər əm mɔ.
37 Kɔ nkɔnsərka yati owurɛn'am atɔf ŋa Misira kɔ fənəntər fɔn fəpɔŋ, bawo
ɛnabɔtər atem am, itɔ ɛnayɛk-yɛkɛ yuruya yaŋan ntɛ ŋa ŋancepər mɔ.
38 Kɔ kəmbaŋər afum tɔf aŋɛ ŋala əm kɔ ŋambɛk əm sɔkət mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
kəbɛrs'am yi kəsɔŋ əm yi kɛ yɔyɔnɛ yam mɔ, itɔ teyinɛ mɔkɔ tantɛ.
39 Awa, məndecərɛ mɔkɔ, məde məmɛŋkərnɛ sɔ ti dɛbəkəc, a MARIKI ɔyɔnɛ
Kanu kəyɛfɛ darenc nde dəkɔm haŋ nnɔ antɔf kəroŋ, kanu kələma kəyi fɛ sɔ,
mɛnɛ Ki sona gboŋ.
40 Məmɛŋkərnɛ sariyɛ sɔn kɔ mosom mɔn pəmɔ mamɛ iyi kəsom əm mɔkɔ mɔ,
ntɛ tɔŋsɔŋɛ mes mam mede mectesɛ, mənа kɔ awut am kɔ məncepər-ɛ, məwon
sɔ doru antɔf kəroŋ nŋɛ MARIKI Kanu kam ɔsɔŋ əm kəndɛ doru o doru mɔ.»

Sədare səyacnɛ maas ntende mokuru ma Yurdɛn

41 Kɔ Musa ɛyɛk-yɛk sədare maas, mokuru ma Yurdɛn ntende dec dɛmpɛ mɔ,
42 ntɛ tɔŋsɔŋɛ səyɔnɛ səyacnɛ sa fum nwɛ endif wɛnc ta ɛyɛfɛnɛ ti. Tɔyɔnɛ yati
fum nwɛ ɛnatɔter tokur aŋa mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pətam kəyɛksɛ pəkɔ sədare saŋsɛ
din pəyacnɛ kəluksɛ ayɛk mɔ.
43 Sədare sasɔkɔ sənayɔnɛ: Teta afum a Ruben, dare da Bɛcɛr nde aranta ŋa
dətɛgbərɛ. Teta afum a Kad, dare da Ramot nde Kalad. Teta afum a Manase,
dare da Kolan nde Basan.

Moloku ma kawandi ka mɛrəŋ ka Musa

4.44-11.32

44 Sariyɛ nsɛ sɔ Musa ɛnacəmbərɛ-cəmbərɛ aka Yisrayel.
45 Mosom, sariyɛ kɔ məyɔ mokur mmɛ mɔ Musa ɛnalɔmər aka Yisrayel, ntɛ
ŋanawur atɔf ŋa Misira mɔ.
46 Mokuru ma Yurdɛn mɔ ŋanayi, nde mərɔ dacɔ, pətɛfərɛnɛ di kɔ Bet Peyɔr,
nde atɔf ŋa Sihɔŋ wəbɛ wəka aka Amər, nwɛ ɛnandɛ Hesbon, nwɛ Musa ɛnasut
kɔ aka Yisrayel mɔ, ntɛ ŋanawur kəyɛfɛ atɔf ŋa Misira mɔ.
47 K'aka Yisrayel ŋambaŋ atɔf ŋɔn kɔ ŋa Ɔk, wəbɛ wəka Basan. Abɛ a aka Amər
akaŋɛ mɛrəŋ, nde mokuru ma Yurdɛn ntende dec dɛmpɛ mɔ ŋanandɛ.
48 Aka Yisrayel ŋambaŋ atɔf ŋaŋɔkɔ kəyɛfɛ ka Arower nde agbɛp ŋa kəŋgbɔkɔ
ka Arnɔŋ, haŋ nde tərɔ ta Siyɔn mpɛ aŋwe sɔ Hɛrmɔŋ mɔ,
49 Araba fəp, mokuru ma Yurdɛn ntende dec dɛmpɛ mɔ, haŋ nde kəba ka
Araba, nde pətəmbələr pa Piska.

5

Mosom wəco ma sariyɛ sa MARIKI
KWUR 20.1-17

1 Kɔ Musa ewe aka Yisrayel fəp, k'oloku ŋa: «Məsu ləŋəs, mənа Yisrayel,
sariyɛ kɔ məyɔ mokur mmɛ iyi kəloku mɔkɔ mɔ. Nətəkəs mi, nəmɛŋkərnɛ
kəcəmɛ ka mi sɔ darəŋ.
2 MARIKI Kanu kosu kəsek danapa kɔ səna aka Yisrayel nde tərɔ ta Horɛb.
3 Bafɔ atem asu ŋɔ MARIKI ŋanasek danapa dadɔkɔ de, mba səna aŋɛ səyi
mɔkɔ doru səcŋesəm mɔ.
4 MARIKI ɛnalok-lokər nu dətərɔ nətɛfərɛnɛ pəyi nɛnc disrɛ.
5 Tɛm tatɔkɔ t'ina Musa, inacəmɛ nu dacɔ kɔ MARIKI, ntɛ tɔŋsɔŋɛ icluksɛ nu
moloku ma MARIKI mɔ, bawo nəncnesɛ nɛnc dadɔkɔ. Nənapɛ fɛ tərɔ kəroŋ.
K'oloku:
6 ‹In'ɔyɔnɛ MARIKI Kanu kam, in'owurɛn'am atɔf ŋa Misira nde kələ ka dacar.
7 Məfədeyɔ canu cələma fər ya ina kiriŋ.

8 Ta məlompəs tɛrəŋka mpɛ o mpɛ powurɛnɛ kɔ paka mpɛ peyi dəkɔm, dəntɔf
kɔ dəkəba mɔ.
9 Ta məde məctontnɛ ca yayɔkɔ fər kiriŋ, ta məde məcsalɛnɛ yi sɔ. Bawo ina
MARIKI Kanu kam, Kanu k'iyɔnɛ nkɛ kəyɔ kəraca mɔ, nkɛ kəŋluksɛ kəway ka
kiciya ka kas nnɔ awut ɔn ŋayi mɔ, haŋ dɛtɛmp maas haŋ dɛtɛmp maŋkəlɛ da
akɔ ŋanter im mɔ.
10 Mba iŋsektərnɛ danapa da dɛtɛmp wul win (1.000), da afum aŋɛ ŋambɔtər
im ŋamɛŋkərnɛ mosom mem mɔ.
11 Ta məbonc tewe ta MARIKI Kanu kam kifəli. MARIKI ɔfɔsak ta ɔsɔŋ kəway
ka kiciya, nwɛ omboncəs tewe tɔn kifəli mɔ.
12 Məleləs simiti dɔsɔk da kəŋesəm, dəyɔn'am dɔsɔk dopus pəmɔ ntɛ MARIKI
Kanu kam kəsom əm ti mɔ.
13 Mata camət-tin tataka toluksər disrɛ mədekɔ məcbəc, məclompəs yɛbəc yam
fəp mataka mamɔkɔ disrɛ.
14 Mba tataka ta camət-mɛrəŋ, dɔsɔk da kəŋesəm dɔ ndɛ ampusɛ MARIKI Kanu
kam mɔ. Ali yɛbəc ta məbəc dɔsɔk dadɔkɔ, kəyɛfɛ məna, wan kam wərkun kɔ
wəran, kəkɔ ka wəcar kam wərkun kɔ wəran, kəbəp wana wam, sɔfale sam,
pɔcɔl pam mpɛ o mpɛ, kɔ wəcikəra kam nwɛ eyi nde ndaram, ntɛ təŋsɔŋɛ wəcar
kam wərkun kɔ wəran ŋactam kəŋesəm dɔsɔk dadɔkɔ pəmɔ məna mɔ.
15 Mədekɔ məccɛm-cɛmnɛ a mənayɔnɛ wəcar atɔf ŋa Misira, kɔ MARIKI Kanu
kam kəŋkɔ kəwurɛn'am di kɔ sɔkət sa kəca kɔn kətenci. Itɔ MARIKI Kanu kam
kəsom əm kəcleləs dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ kɔ mɔ.
16 Məleləs wisi kɔ wiri, pəmɔ ntɛ MARIKI Kanu kam osom'əm mɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ
mataka mam meyi doru məbɔl mɔ, mes mam mede mectesɛ sɔ nde
antɔf ŋɔkɔ MARIKI Kanu kam ɔsɔŋ əm mɔ.
17 Ta mədif fum.
18 Ta məsumpər dalakɔ.
19 Ta məkiyɛ.
20 Ta məbaŋɛ wɛnc əm sede sa yem.
21 Ta məyɔ fər gban-gban nnɔ wəran ka wɛnc əm eyi mɔ. Ta məfaŋ kəlɔ ka wɛnc
əm, kəyɛfɛ dalɛ dɔn, wəcar kɔn wərkun kɔ wəran, wana wɔn, sɔfale sɔn,
ta məfaŋɛ daka o daka da wɛnc əm abəkəc ŋɛlɛc.›»
22 Moloku mamɛ mɔ MARIKI ɛnaloku kəloŋkanɛ konu fəp nde dətərɔ, pəyi
nɛnc disrɛ, dəkəp kɔ kubump kəpɔŋ, pəpɛnɛ dim, ali toloku ɛnadeŋər fɛ sɔ.
K'encic moloku mamɛ walakɛ mɛrəŋ wa masar kəroŋ k'ɔsɔŋ im wi.

Musa wəcepərɛnɛ ka moloku ma Kanu

23 Ntɛ nəne dim dadɔkɔ kəyɛfɛ ka kubump disrɛ mɔ, tɛtəŋnɛ tərɔ fəp pɛcmar
nɛnc, kəyɛfɛ nəna, kəkɔ akiriŋ a cusuŋka conu fəp, kəbəp abeki anu nənder
nələtərn'em.
24 Kɔ nəloku: «MARIKI Kanu kosu kəmentər su nərɔ da debeki dɔn, kɔ səne
dim dɔn pəyi nɛnc disrɛ. Dɔsɔk dadɔkɔ sənanəŋk oŋ a Kanu kəntam kəlok-lokər
fum, wəkayi pətam sɔ kəyi doru.
25 Mba ndɛkəl, ta ake tɔ səndefinɛ ti-ɛ? Bawo nɛnc dɔpɔŋ dandɛ dendecɔf su.
Kɔ səŋgbɔkərɛ sɔ kəcəŋkəl dim da MARIKI Kanu kosu-ɛ, səŋfi.
26 Fum wəre ɛnane pəmɔ səna dim da Kanu ka doru o doru kəclok-loku
dənɛnc wəkayi pəyi sɔ doru-ɛ?
27 Musa məna mələtərnɛ məcəŋkəl təkɔ MARIKI Kanu kosu ɔŋkəloku mɔ fəp,
məna məder məloku su ntɛ o ntɛ MARIKI Kanu kosu kəlok'əm mɔ. Səndecəŋkəl
ti, səcyɔ sɔ ti.»
28 Kɔ MARIKI ene moloku məkɔ nəna aka Yisrayel nəlok'im mɔ, kɔ MARIKI
olok'im: «Ine təkɔ aka Yisrayel ŋalok'əm mɔ. Təkɔ ŋaloku mɔ fəp tentesɛ.

29 Təcyənɛ a ŋandeyɔ bəkəc yayɛ tɛm fəp ŋacnes'em, ŋamɛŋkərnɛ mosom mem fəp, ntɛ təŋsɔŋɛ mes maŋan mede mectesɛ ŋa kɔ awut aŋan doru o doru mɔ.
30 Məna Musa, məloku ŋa: ‹Nəlukus nde cəbal conu.›
31 Mba məna Musa, məyi nnɔ kɔ ina, idelok'əm tosom fəp, sariyɛ kɔ məyɔ mokur mem mmɛ məŋkətəksɛ ŋa, ntɛ təŋsɔŋɛ ŋacəmɛ mi darəŋ nde atɔf ŋɔkɔ iŋkəsɔŋɛ ŋa kəbaŋ ŋɔyɔnɛ ŋaŋan mɔ.»
32 Ina Musa icloku nu a nədekɔ nəmɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka təkɔ MARIKI Kanu konu kəsom nu mɔ darəŋ. Ta nədekɔ nəcgbaymɛ kəca kətɔt, ta nədekɔ nəcgbaymɛ kəca kəmeriya.
33 Nəsurɛnɛ kəcəmɛ dɔpɔ dɔkɔ MARIKI Kanu konu kəsom nu mɔ fəp darəŋ, ntɛ təŋsɔŋɛ nəyi doru, pəde pəbɔt nu, nəbɔlsɛ mataka monu nde atɔf ŋaŋɔkɔ nəŋkɔbaŋ ŋɔyɔnɛ ŋonu mɔ.

6

Pəmar məbɔtər MARIKI Kanu kam

1 Mosom, sariyɛ kɔ məyɔ mokur mɛmɛ, mmɛ MARIKI Kanu konu kəsom a patəksɛ nu mɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ nədekɔ nəcəmɛ mi darəŋ ntende atɔf ŋɔkɔ nəyi kəcepər kəkɔbaŋ ŋɔyɔnɛ ŋonu mɔ,
2 ntɛ təŋsɔŋɛ məcnesɛ MARIKI Kanu kam, məmɛŋkərnɛ dəsək o dəsək kiyi kam doru, məna kɔ wan kam kɔ wan ka wan kam sariyɛ sən fəp kɔ mosom mən mmɛ iyi kəsom əm, ntɛ təŋsɔŋɛ mataka mam meyi doru məbəl mɔ.
3 Awa məcəŋkəl mi məna Yisrayel, məmɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka mi darəŋ, ntɛ təŋsɔŋɛ mes mam mede mectesɛ, nəkoməs, nəla duk pəmə təkɔ MARIKI Kanu ka atem am kənalok'əm ti, nnɔ atɔf ŋaŋɛ ŋomboŋ dalɛ k’awop mɔ.
4 Məcəŋkəl, Yisrayel! MARIKI Kanu kosu, sona gboŋ s'ɔyɔnɛ MARIKI.
5 Məbɔtərɛ MARIKI Kanu kam, abəkəc ŋam fəp, afɔkəl ŋam fəp, kɔ səkət sam fəp.
6 Moloku mamɛ iyi kəsom əm məkɔ mɔ, mede mey'əm dɛbəkəc.
7 Mədekɔ məgbɔkərɛnɛ mi awut am, məcloku mi kɔ məndɛ kəlɔ kam disrɛ, kɔ mənde kəckɔt, kɔ mənde kəcfəntərɛ, kɔ mənde kəcyɛfɛ sɔ dəkəfənc-ɛ.
8 Məkotərnɛ mi kəca kam kəroŋ, tɔyɔnɛ tɛgbɛkərɛ dəwaca wam kəroŋ, mey'əm dətobu fər yam dacɔ.
9 Məcicəs mi fərɛm fa kumba ka kəlɔ kam kɔ dəcusuŋka ca sədare sam.

Pəmar fɛ Yisrayel ŋapələr Kanu kəŋan

10 Kɔ MARIKI Kanu kam, endekɔbɛrs'am atɔf ŋɔkɔ kənadɛrmɛ atem am Abraham, Siyaka, kɔ Yakuba kəsɔŋ əm mɔ, sədare səpɔŋ, sətɔt, nsɛ məntɔcəmbər mɔ,
11 məndebɛrɛ wɔlɔ nwɛ wɛlarɛ ca cətɔt fəp nyɛ məntɔbɛrsɛ mɔ, məndekɛt domun dəcələmp ncɛ məntɔkay mɔ, məndedi yokom ya ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn kɔ tɔk ya olif nyɛ məntɔbɔf mɔ. Kɔ məndekɔdi yeri mənɛmbərɛ-ɛ,
12 məkɛmbərnɛ kətɔpələr MARIKI, nwɛ ɛnawurɛn'am atɔf ŋa Misira kəlɔ ka dacar mɔ.
13 Nkɔn MARIKI Kanu kam məndekɔ məcnesɛ, məcsalɛnɛ kɔ, məcdɛrmɛ tewe tɔn.
14 Ta nədekɔ nəccəmɛ canu cəcuru darəŋ, canu ca afum aŋɛ ŋandekɔkɛl nu mɔ de!
15 Bawo MARIKI Kanu kam nwɛ eyi nu dacɔ mɔ, Kanu kɔ nkɛ kəyɔ kəraca mɔ, kɔ məsɔŋɛ pətɛlɛ ki nnɔ məyi mɔ-ɛ, kəŋmələk əm, kəsɔŋɛ ta anəŋk əm sɔ antɔf ŋaŋɛ kəroŋ-ɛ.
16 Ta nədəktər MARIKI Kanu konu, pəmɔ təkɔ nənadəktər kɔ Masa mɔ.

17 Mba nəmɛŋkərnɛ mosom ma MARIKI Kanu konu, mɛtəksɛ, kɔ sariyɛ sɔn
nsɛ kəsom əm mɔ.
18 Mədekɔ məcyɔ tɔkɔ tolomp kɔ tɔmbɔt fɔr ya MARIKI kiriŋ mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
mes mam mede mectesɛ, mətam kəbaŋ atɔf ŋɔtɔt nŋɛ MARIKI ɛnadɛrmɛ atem
am kəsɔŋ ŋa mɔ,
19 teta kəwɛnəs aterɛnɛ anu fəp fɔr yam kiriŋ, pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnaloku ti
mɔ.
20 Alna kɔ wan kam endeyif əm-ɛ: «Cəke cɔ mɛtəksɛ, sariyɛ, kɔ məyɔ mokur
mamɛ MARIKI Kanu kosu osom su mɔ moloku-ɛ?»,
21 məluksɛ wan kam: «Acar a firawona ŋɔ sənayɔnɛ atɔf ŋa Misira, kɔ MARIKI
owurɛnɛ su atɔf ŋa Misira kəca ka sɔkət.
22 MARIKI owurɛ fɔr yosu kiriŋ mɛgbɛkərɛ, mes mɛwɛy-wɛy məpɔŋ kɔ
mocuy nnɔ aka Misira, firawona k'aka kəlɔ kɔn disrɛ ŋayi mɔ fəp.
23 K'owurɛnɛ su di, k'ɛmbɛrsɛnɛ su atɔf nŋɛ ɛnadɛrmɛ atem asu kəsɔŋ su mɔ.
24 MARIKI osom su kəcəmɛ sariyɛ saŋsɛ darəŋ fəp, kɔ kənesɛ ka nkɔn MARIKI
Kanu kosu, ntɛ tɔŋsɔŋɛ mes mosu mede mectesɛ su dɔsɔk o dɔsɔk, tɔsɔŋɛ sɔ
pəsak su səyi doru mɔ. Itɔ teyinɛ mɔkɔ tantɛ.
25 Nnɔ səyi mɔ, dolompu dɔ kəmɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka tosom tantɛ fəp darəŋ fɔr
ya MARIKI Kanu kosu kiriŋ pəmɔ tɔkɔ osom su ti mɔ.»

7

Yisrayel, afum apus aka MARIKI

1 Kɔ MARIKI Kanu kam endekɔbɛrsɛ nu atɔf ŋɔkɔ məndekɔbɛrɛ məbaŋ ŋi
ŋɔyɔnɛ ŋam mɔ, tɛtəŋnɛ ɛmbɛləs fɔr yam kiriŋ afum a tɔf yɛlarəm: AHit,
aKirkasi, aka Amɔr, aKanaŋ, aPerisi, aHiwy, kɔ aYebus, afum a tɔf camət-
mɛrəŋ aŋɛ ŋala, ŋayɔ sɔ sɔkət ŋatas əm mɔ.
2 Kɔ MARIKI Kanu kam kəndekɔlɛk ŋa kəbɛr əm dəwaca, məsut ŋa haŋ
məmələk ŋa-ɛ, ta mədekɔsek danapa kɔ ŋa, ta mədekɔ məcyɔnɛ ŋa nɔnɔfɔr de!
3 Ta mədekɔ nəcnɛncɛnɛnɛ kɔ afum akakɔ, ta mədekɔ məcsɔŋ wan kam
wəran wan kəŋan wərkun, ta məlɛkɛ sɔ wan kam wərkun wan kəŋan wəran
kənɛncɛ,
4 bawo ŋandebɔlɛn'em awut am arkun, akakɔ ŋacsalɛnɛ canu cəcuru, tɔsɔŋɛ
pətɛlɛ MARIKI nnɔ nəyi mɔ, kəŋmələk əm katəna.
5 Mba ntɛ tɔ pəmar nədekɔ nəcyɔ ŋa: Nədekɔ nəcwuŋ metek moloŋnɛ canu
cəcuru cəŋan, nəcwɔkəc masar maŋan mɛcəmbər motontnɛ ma canu cəŋan,
nəccɛp mogbu motontnɛ mmɛ aŋwenɛ tolom «Asera», nəcləm dənɛnc mɛrəŋka
maŋan.
6 Bawo afum acempi aŋɛ ampus mɔ ŋɔ nəyɔnɛ nnɔ MARIKI Kanu konu kəyi
mɔ. MARIKI Kanu konu kəyɛk-yɛk nu ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəyɔnɛ daka dɔn da dətim
afum fəp dacɔ antɔf ŋaŋɛ kəroŋ mɔ.

MARIKI kəyeŋkɛ kɔn danapa

7 Tɔyɔnɛ fɛ a nəla nətas afum alpəs akɔ ntɛ MARIKI esektərnɛ nu k'ɛyɛk-yɛk
nu, bawo nən'epicɛ nətas afum a doru fəp.
8 Teta kəbɔtər konu kɔ kəfaŋ kəlas ka tɔkɔ ɛnadɛrmɛ atem anu mɔ, itɔ MARIKI
ɛnawurɛnɛ nu atɔf ŋa Misira kɔ kəca ka sɔkət, k'owurɛnɛ nu yɛŋən kəlɔ ka
dacar, kɔ firawona wəbɛ ka Misira dəkəca.
9 Məcərɛ oŋ a MARIKI Kanu kam kəyɔnɛ Kanu, nkɛ antam kəgbɛkər kəlaŋ
tɛm o tɛm mɔ, nkɛ kəŋmɛŋkərnɛ danapa, nkɛ kəŋsektərnɛ di haŋ dɛtɛmp wul
win da afum aŋɛ ŋambɔtər kɔ, ŋamɛŋkərnɛ sɔ mosom mən mɔ.
10 Mba ɔŋsɔŋ kəway ka afum akɔ ŋanter kɔ mɔ, pəmələk ŋa. Ɔfɔwon kəluksɛ
kəway nnɔ ater ɔn ŋayi mɔ, gbəncana babɔkɔ bɔ oŋluksɛ ŋa ki.

11 Awa məmɛŋkərnɛ oŋ tosom, sariyɛ kɔ məyɔ mokur mmɛ iyi kəsom əm
məkɔ mɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ məcəmɛ mi darəŋ mɔ.
12 Kɔ nəncəŋkəl məyɔ mokur mamɛ belbel, nəmɛŋkərnɛ mi, nəcəmɛ
mi darəŋ-ɛ, MARIKI Kanu kam kəŋmɛŋkərnɛ kəsektərnɛ kɔn danapa ndɛ
ɛnadɛrmɛ atem am mɔ.
13 MARIKI endebɔtər əm, pəpoc'am pətɔt, pəsɔŋ'am kəla. Endepocɛ pətɔt
pokom pa kor kam kɔ pa antɔf ŋam: Mɛŋgbɛn, member kɔ moro mam, yokom
ya cəna cam kɔ awut a ŋkesiya kɔ cir cam, dəndo antɔf ŋaŋɔkɔ ɛnadɛrmɛ atem
am kəsɔŋ əm mɔ.
14 Andepoc'am pətɔt patas afum alpəs a doru dandɛ fəp. Fum wətɔkom
ɔfɔdeyi ndaram, tɔyɔnɛ wəran tɔyɔnɛ wərkun, pɔcɔl pətɔkom pɔfɔdesɔyi yɔcɔl
yam dacɔ.
15 MARIKI endekɔbɔlɛn'am docu fəp. Ɔfɔdekɔwɛnər'am arom nŋɛ o nŋɛ
mənacərɛ atɔf ŋa Misira mɔ. Ater am fəp ŋ'ɔŋkɔ kəwɛnərɛ ŋi.
16 Məndekɔnim afum akakɔ fəp aŋɛ MARIKI Kanu kam kəndekɔbɛr əm
dəwaca mɔ. Ta dɔfɔr dam dedekɔyɔnɛ ŋa nɔnɔfɔr. Ta mədekɔ məcsalɛnɛ canu
cəŋan, bawo towul tɔ tendeyɔn'am.

MARIKI, wəbum ka afum ɔn

17 Kɔ məndekɔ məclokunɛ dəbəkəc: «Afum a tɔf yayɛ ŋala ŋatas im, cəke
c'indetam kəbaŋər ŋa ntɔf yaŋan-ɛ?»,
18 ta mənesɛ ŋa! Mədekɔ məccɛm-cɛmnɛ tɔlɔma tɔkɔ MARIKI Kanu kam
kənayɔ firawona kɔ Misira fəp mɔ.
19 Mənanəŋkɛ fər yam mɛwakəs məpəŋ, mɛgbɛkərɛ kɔ mes mɛwɛy-wɛy
məpəŋ ma sɔkət sa kəca kətenci nkɛ MARIKI Kanu kam kənawurɛn'am atɔf ŋa
Misira mɔ. Tatɔkɔ tɔ MARIKI Kanu kam endekɔyɔn'am afum akakɔ məŋnesɛ
mɔ fəp!
20 MARIKI Kanu kam endekɔsak deme yati ndɛ dendekɔca-cas ŋa haŋ ŋafis-
fis, ali alpəs akɔ ŋandekɔgbɔpn'am mɔ.
21 Ta məyikcɛ tetaŋan, bawo MARIKI Kanu kam nkɛ kəyi nu dacɔ mɔ kəyɔnɛ
Kanu nkɛ kəmbɛk kɔ kəyɔ wɛywɛy.
22 MARIKI Kanu kam endekɔbɛləs afum aka tɔf yayɔkɔ pipic pipic fər yam
kiriŋ. Məfɔdekɔtam kədifət ŋa katəna, ta sɛm ya dop yedela fər yam kiriŋ.
23 MARIKI Kanu kam endekɔlɛk afum akakɔ kəbɛr əm dəwaca, anciyan
ŋendekɔbɛr ŋa haŋ padifət ŋa.
24 Endekɔlɛk abɛ aŋan pəbɛr əm dəwaca, mənim mewe maŋan antɔf ŋaŋɛ
kəroŋ. Ali fum ɔfɔdekɔtam kəcəm'am fər kiriŋ, haŋ məlip ŋa kədifət.
25 Nədekɔ nəcləm dənɛnc mɛrəŋka maŋan mmɛ ŋayɔ canu cəŋan mɔ. Ta
mədekɔfaŋ gbeti, ta məfaŋ kɛma nkɛ ayesɛ mi mɔ, ta mədekɔ məclɛk yi, ta
tedeyɔn'am towul. Bawo pəyikyik pɔ mpɛ MARIKI Kanu kam kənter mɔ.
26 Ta mədekɔbɛrsɛ pəyikyik mpɛ MARIKI enter mɔ ndaram, ntɛ təŋsɔŋɛ ta
mədekɔyi pəmɔ pi mɔ. Kɔ məyɔ ti-ɛ, pəmar pasut əm haŋ məməlkɛ kɔ pi.

8

MARIKI ondusum aka Yisrayel nde dətɛgbərɛ

1 Tosom tantɛ iyi kəsom əm məkɔ mɔ fəp, nəmɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka mi darəŋ
ntɛ təŋsɔŋɛ nəyi doru, nəkoməs, nəkɔ nəbaŋ atɔf ŋɔkɔ MARIKI ɛnadɛrmɛ atem
anu kəsɔŋ nu mɔ.
2 Mədekɔ məccɛm-cɛmnɛ teta dɔpɔ fəp ndɛ MARIKI Kanu kam ɔŋkɔtɛn'am
meren mmɛ wəco maŋkəlɛ (40) disrɛ nde dətɛgbərɛ mɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ pədusum
əm kətərəs disrɛ, pəwakəs əm, pəcərɛ tɔkɔ tɛnay'əm dɛbəkəc mɔ, pəməmən kɔ
tɔyɔnɛ məŋmɛŋkərnɛ mosom mən-ɛ.

3 Kɔ MARIKI ondusum əm kətərəs disrɛ, k'ɔsɔŋ'am dor kəyɔ, k'ɔsɔŋ əm yeri
ya «man» kədi, mmɛ mənatɔcərɛ, mmɛ atem am ŋanatɔcərɛ sɔ mɔ, ntɛ tɔsɔŋ'am
sɔ kəcərɛ a bafɔ kəcom gbəcərəm kɔ fum endi pəyi doru, mba ntɛ o ntɛ towur
MARIKI dəkusu tɔŋsɔŋɛ fum kəyi doru.
4 Yamos yam yɛnaməcɛ-məcɛ f'am, wɛcək wam wɛnakəf fɛ meren wəco
maŋkəlɛ (40) mmɛ disrɛ.
5 Məcərɛnɛ dɛbəkəc a MARIKI Kanu kam kəndusum əm pəmɔ ntɛ fum
ondusum wan kɔn mɔ.
6 Məmɛŋkərnɛ mosom ma MARIKI Kanu kam, mədekɔ məccəmɛ səpɔ sɔn
darəŋ, məcnesɛ kɔ.

Ta məpələr MARIKI

7 Bawo MARIKI Kanu kam kəyi kəbɛrs'am antɔf ŋobotu: Atɔf ŋa cəŋgbəkɔ ŋɔ,
nde domun dɛmpɛ dəntɔf, kɔ məncaca mɛcyɛksɛ nde daranta kɔ dəmərɔ mɔ,
8 atɔf ŋa dokom da mɛŋgbɛn məlɔma, ŋa ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn, ŋa dokom da tɔk
ya yokom yobotu yɔlɔma, atɔf ŋa mɛsɛ ma cəme kɔ tɔk ya olif nŋɛ ŋɔŋsɔŋ moro
mɔ,
9 atɔf nŋɛ məndekɔ məcdi ta məncɛm-cɛmnɛ kədɛmnɛ, atɔf nŋɛ daka o daka
dəntədekɔbut əm mɔ. Antɔf ŋətət ŋɔ nŋɛ antam kəwurɛ fɛc dəmasar mɔ, nde
məndekɔ məckay məwurɛ kəpər dəmərɔ mɔ.
10 Kɔ məndekɔ məcdi yeri nənɛmbərɛ-ɛ, məcyif MARIKI Kanu kam barka
teta antɔf ŋətət ŋɔkɔ ɔsɔŋ əm mɔ.
11 Məkɛmbərnɛ ta mədekɔpələrnɛ MARIKI Kanu kam de, haŋ məyi ta
məmɛŋkərnɛ mosom mən, məyɔ mokur mən kɔ sariyɛ sɔn, nsɛ iyi kəsom əm
məkɔ mɔ.
12 Məkɛmbərnɛ ta məpələr MARIKI kɔ məndekɔ məcdi yeri mənɛmbərɛ, kɔ
məndekɔcəmbər wɔlɔ wətət məbɛrɛ wi disrɛ-ɛ.
13 Məkɛmbərnɛ ta məpələr MARIKI kɔ yɔcɔl yam yɔpɔŋ, ŋkesiya yam kɔ cir
cam yendekɔkoməs, kɛma kɔ gbeti yɛlar əm, daka ndɛ dəyɔnɛ dam mɔ fəp dɛla-
ɛ,
14 məkɛmbərnɛ ta abəkəc ŋam ŋɛpɛ, tɔsɔŋ'am kəpələrnɛ MARIKI Kanu kam,
nkɛ kənawurɛn'am atɔf ŋa Misira nde kəlɔ ka dacar mɔ.
15 Kɔ kəsol'am tɛgbərɛ tɔpɔŋ kɔ tɛwɛy-wɛy, atɔf ŋa bok ya məkən, ŋa
mekəlencər, antɔf ŋowosu. Kɔ MARIKI owur'am domun dətasar teyeŋkərɛnɛ,
16 k'ɔsɔŋ'am kədi nde tɛgbərɛ «man» mmɛ atem am ŋanatɔcərɛ mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
pədusum əm kətərəs disrɛ, pəwakəs əm, a pədeyɔn'am oŋ pətət mɔ.
17 Ta məlokunɛ dɛbəkəc: «Sɔkət sem kɔ fənɔntər fa waca wem fəsɔŋ'em kəsɔtɔ
ka daka dɛlarəm dandɛ!»
18 Mədekɔ məccɛm-cɛmnɛ MARIKI Kanu kam, bawo ki kəŋsɔŋ'əm sɔkət
səsɔtɔnɛ sa daka dɛlarəm dadɔkɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəpɛnɛ danapa dɔkɔ ɛnadɛrmɛ
atem am mɔ. Mənəŋk itɔ teyinɛ məkɔ tantɛ.
19 Kɔ məmpələrnɛ MARIKI Kanu kam, kɔ məcəmɛ canu cəcuru darəŋ, kɔ
məsalɛnɛ ci, məctontnɛnɛ ci-ɛ, isɔŋ'on məkɔ kəcərɛ kance disrɛ a nəŋfis-fis de.
20 Ɛy, nəŋfis-fis pəmɔ afum aka tɔf nyɛ MARIKI eyi kəmələk fər yonu kiriŋ mɔ,
kɔ nəntɔcəŋkəl dim da MARIKI Kanu konu-ɛ.

9

Kanu kəmbaŋ tɔf teta bəkəc yɛlɛc

1 Məcəŋkəl Yisrayel! Kəcali kɔ məndər məkɔ kəŋgbəkɔ ka Yurdɛn, məkɔbaŋ
tɔf yɔpɔŋ nyɛ yɔyɔ sɔkət yɛtas əm, sədare səpɔŋ nsɛ sibiŋkəli sayi səŋsɔ kɔm mɔ,
2 tɔf ya afum apɔŋ ŋaŋɛc tɛcəmɛ yuruya ya Anak akakɔ məncərɛ, aŋɛ məne
pacloku taŋan mɔ: «An'ɛntam kəcəmɛ yuruya ya Anak dɛbəkəc-ɛ?»

3 Məcərɛ məkɔ a MARIKI Kanu kam kəsol'am pəmɔ nɛnc ndɛ dɔncɔf kulum fər yam kiriŋ mɔ. Nkɔn endekələsər aterɛnɛ, nkɔn endekəlapəs ŋa fər yam kiriŋ, məndekɔbaŋər ŋa atɔf ŋaŋan, mədifət ŋa katəna, pəmɔ təkɔ MARIKI olok'əm ti mɔ.
4 Kɔ MARIKI Kanu kam kəndekɔwɛnəs ŋa fər yam kiriŋ-ɛ, ta mədekɔ məclokunɛ dɛbəkəc: «Teta dolompu dem təsɔŋɛ ntɛ MARIKI eyi kəsɔŋ'em kəbaŋ atɔf ŋaŋɛ mɔ!» Mba teta dɛlɛc bəkəc da afum akakɔ dəsɔŋɛ ntɛ MARIKI eyi kəbaŋərɛ ŋa fər yam kiriŋ təf yaŋan mɔ.
5 Ala, bafɔ teta dosoku dam abəkəc kɔ dolompu dam dəsɔŋɛ ntɛ məndebaŋ təf yaŋan mɔ, mba teta dɛlɛc bəkəc da afum akakɔ dɔ MARIKI Kanu kam eyi kəbaŋərɛ ŋa yi fər yam kiriŋ, kəmentər əm sɔ kəcəmɛ darəŋ ka kədɛrəm nkɛ ɛnadɛrmɛ atem am Abraham, Siyaka, kɔ Yakuba mɔ.
6 Awa məcərɛ oŋ a bafɔ teta dolompu dam tɔ MARIKI Kanu kam kəyi kəsɔŋ'am antɔf ŋobotu ŋaŋɔkɔ ntɛ təŋsɔŋɛ məbaŋ ŋi mɔ. Bawo fum wətaŋi ləŋəs məyɔnɛ!

Tɛrəŋka ta tura towut

7 Məcɛm-cɛmnɛ, ta məpələrnɛ a mənadəktər MARIKI Kanu kam haŋ pətɛlɛ kɔ nde dətɛgbərɛ. Kəyɛfɛ dəsɔk ndɛ nəwur atɔf ŋa Misira haŋ dəsɔk ndɛ nəmbɛrɛ nnɔ kəfo kaŋkɛ mɔ, nəncyeŋkər kəyeŋkər dəm MARIKI domp.
8 Nde tərɔ ta Horɛb, nənadəktər MARIKI, kɔ pəntɛlɛ kɔ nnɔ nəyi mɔ haŋ k'ɛfaŋ kəmələk nu.
9 Ntɛ inapɛ nde dətərɔ kəkɔbaŋ walakɛ wa masar mɔ, walakɛ wa danapa ndɛ MARIKI ɛnasek kɔ nəna mɔ, k'iyi dəndo tərɔ kəroŋ mata wəco maŋkəlɛ (40), pibi kɔ daŋ, incdi fɛ yeri, incmun fɛ.
10 Kɔ MARIKI ɔsɔŋ im walakɛ wa masar wawɔkɔ mɛrəŋ, nwɛ nkɔn Kanu ɛnacicɛ kəca kɔn mɔ, moloku min mayi kɔ mɔkɔ ɛnaloku nu nde tərɔ kəroŋ, pəyi nɛnc disrɛ dəsɔk dadɔkɔ analoŋkanɛ mɔ.
11 Dəkələpsər da mata wəco maŋkəlɛ (40) dadɔkɔ, kɔ MARIKI ɔsɔŋ im walakɛ wa masar mɛrəŋ wa danapa.
12 Awa, kɔ MARIKI olok'im: «Məyɛfɛ məkufɛ kətor, bawo afum am aŋɛ məwurɛnɛ atɔf ŋa Misira mɔ ŋantalərnɛ. Ŋaŋgbaymɛ katəna dəpɔ ndɛ incicɛ ŋa mɔ, ŋalompsɛ ŋasərka tɛrəŋka.»
13 Kɔ MARIKI olok'im: «Inəŋk afum akaŋɛ, afum ataŋi ləŋəs ŋɔ.
14 Məsak im imələk ŋa, inim ŋa mewe antɔf kəroŋ. Indesɔŋɛ məna Musa kəyɔnɛ wəka afum a atɔf ŋɔpɔŋ aŋɛ ŋandeyɔ sɔkət, ŋala ŋatas akaŋɛ mɔ.»
15 K'iŋgbɔkərɛ sɔ kətor kəyɛfɛ tərɔ kəroŋ, walakɛ wa masar wa danapa nwɛ mɛrəŋ wey'im dəwaca, tɛtəŋnɛ tərɔ fəp pɛcmar nɛnc.
16 K'inəŋk ntɛ nənciya MARIKI Kanu konu mɔ, kɔ nəlompsɛ nənasərka tɛrəŋka ta tura towut, kɔ nəŋgbaymɛ katəna dəpɔ dɔkɔ MARIKI ɛnacicɛ nu mɔ.
17 K'isumpər walakɛ wa masar wawɔkɔ mɛrəŋ, k'iŋgbalɛ wi waca wem mɛrəŋ, k'iwɔkəc wi fər yonu kiriŋ.

Musa ɛlɛtsɛnɛ MARIKI teta aka Yisrayel

18 K'iŋkɔ itɛmpɛnɛ MARIKI fər kiriŋ, pəmɔ təkɔ inayɔ ti təcɔkɔ-cɔkɔ mɔ. Mata wəco maŋkəlɛ (40), pibi kɔ daŋ, incdi fɛ yeri, incmun fɛ teta kiciya fəp kəŋkɔ nənaciya mɔ, bawo nənadəktər MARIKI kəyɔ ka təkɔ təŋsɔŋɛ kɔ mɛtɛlɛ mɔ.
19 Bawo inanesɛ mɛtɛlɛ kɔ abəkəc ŋa MARIKI kəpɛ, ntɛ pənatɛlɛ kɔ pəpɔŋ nnɔ nəyi mɔ haŋ pəfaŋ kəmələk nu. Mba tantɛ sɔ kɔ MARIKI ɛncəŋkəl kəlɛtsɛnɛ kem.
20 Bel-bel bɔ pənatɛlɛ MARIKI nnɔ Aruna eyi mɔ haŋ pəfaŋ kəmələk kɔ, mba k'ilɛtsɛnɛ sɔ teta Aruna dəsɔk dadɔkɔ.

21 K'ilɛk tura towut tatɔkɔ, kiciya kaŋkɔ nənaciya mɔ, k'iŋgbal pi dənɛnc,
k'incatki-catki pi, k'imbifəli pi haŋ kɔ pɔyɔnɛ kəbof, k'iŋkɔ igbal kəbof kaŋkɔ
dəndo kəŋgbɔkɔ kaŋkɔ kəntor kəyɛfɛ ka nde dətərɔ mɔ.
22 Nde Tabera, nde Masa, kɔ nde Kibərot Tawa nənagbɔkərɛ sɔ kədəktər
MARIKI haŋ pətɛlɛ kɔ.
23 Ntɛ MARIKI ɛnasom nu kəyɛfɛ Kadɛs Barneya, pəcloku: «Nəyɛfɛ nəkɔ
nəwɛkərnɛ nəbaŋ atəf ŋɔkɔ isɔŋ nu mɔ,» kɔ nəyeŋkər sɔ mosom ma MARIKI
Kanu konu səbomp, nənalaŋ fɛ kɔ, nənacəŋkəl fɛ dim dən.
24 Nəyeŋkər kəyeŋkər dəm MARIKI səbomp kəyɛfɛ ntɛ incərɛ nu mɔ.
25 Ti tɛnasɔŋɛ k'intɛmpɛnɛ MARIKI fər kiriŋ mata wəco maŋkəlɛ (40), pibi kɔ
daŋ, bawo MARIKI ɛnaloku kəfaŋ kəmələk nu.
26 K'ilɛtsɛnɛ MARIKI, k'iloku: «MARIKI Wəbɛ kem, ta məmələk afum am, aŋɛ
ŋayɔnɛ kɛ kam nkɛ məwurusɛ debeki dam, nkɛ mənawurɛnɛ atəf ŋa Misira
kəca ka sɔkət mɔ!
27 Məcɛm-cɛmnɛ Abraham, Siyaka, kɔ Yakuba acar am. Ta məcɛpsər dɛtaŋi
ləŋəs, dɛlɛc bəkəc kɔ kiciya ka afum akaŋɛ,
28 ta tedesɔŋɛ afum a atəf ŋɔkɔ məwurɛnɛ su mɔ, ŋadeloku: ‹Bawo MARIKI
ɛntam fɛ kəbɛrsɛnɛ ŋa antəf ŋɔkɔ ɛnadɛrəm kəsɔŋ ŋa mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, bawo
MARIKI enter ŋa, it'owurɛnɛ ŋa kəkɔdifət nde dətɛgbərɛ.›
29 Afum am ŋɔ, kɛ kam nkɛ mənawurɛnɛ fənɔntər fam fəpɔŋ kɔ kəca kam
kətenci mɔ.»

10

Kəŋaŋnɛ ka Kanu

1 «Tɛm tatɔkɔ tɔ MARIKI ɛnalok'im: ‹Məpat walakɛ wa masar mɛrəŋ pəmɔ
wɔcɔkɔ-cɔkɔ, məpɛ tərɔ kəroŋ nnɔ iyi mɔ. Məndelompsɛnɛ sɔ kaŋkəra ka tɔk.
2 Moloku məkɔ mɛnayi walakɛ wa masar wɔcɔkɔ-cɔkɔ wɔkɔ mənawɔkəc
mɔ, m'indecicəs sɔ walakɛ wa masar wɔkɔ məndekɔkɛrɛ mɔ kəroŋ, məbɛr wi
kaŋkəra disrɛ.›
3 K'ilompəs kaŋkəra ka kətɔk ka kasiya, k'impat walakɛ wa masar mɛrəŋ
pəmɔ wɔcɔkɔ-cɔkɔ, k'impɛ nde tərɔ kəroŋ walakɛ mɛrəŋ wey'im dəkəca.
4 Kɔ MARIKI encic moloku məkɔ ɛnacicəs walakɛ wa masar wɔcɔkɔ-cɔkɔ
wɔkɔ kəroŋ mɔ, mosom wəco məkɔ ɛnaloku nu nde tərɔ kəroŋ pəyi nɛnc disrɛ,
dəsɔk ndɛ aka Yisrayel ŋanaloŋkanɛ mɔ, kɔ MARIKI ɛlɛk walakɛ wa masar
wawɔkɔ k'ɛmbɛr im dəwaca.
5 Ntɛ iluksərnɛ kətor tərɔ mɔ, k'imbɛr walakɛ wa masar wawɔkɔ mɛrəŋ
dəkaŋkəra kəŋkɔ inalompəs mɔ, kɔ weyi dənda pəmɔ tɔkɔ MARIKI ɛnasom im
ti mɔ.
6 K'aka Yisrayel ŋayɛfɛ Beyerot Bene Yakan kəkɔ Mosera. Difɔ Aruna ɛnafi,
k'awup kɔ di. Kɔ wan kɔn Elasar ɛlɛk dəkəcəmɛ da kas kəyɔnɛ wəloŋnɛ wəpɔŋ.
7 Kɔ ŋayɛfɛ dəndo kɔ ŋaŋkɔ Kudkoda, kɔ ŋayɛfɛ dəndo kɔ ŋaŋkɔ Yotbata atəf
nŋɛ ŋɛla cəŋgbɔkɔ mɔ.
8 Tɛm tatɔkɔ tɔ MARIKI ɛnagbɛy aka kusuŋka ka Lewy taciŋa, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
ŋacgbaŋnɛ kaŋkəra ka danapa da MARIKI, tɔsɔŋɛ ŋacəmɛ MARIKI fər kiriŋ,
ŋayɔnɛ akiriŋ a yɛbəc yɔn, ŋactolanɛ pətɔt sɔ aka Yisrayel tewe ta nkɔn MARIKI.
Yɛbəc yayɔkɔ yɔ ŋayi haŋ mɔkɔ.
9 It'ɔsɔŋɛ aka kusuŋka ka Lewy kəntɔsɔtɔ kəfo ka kɛ awɛnc aŋa dacɔ. MARIKI
ɔyɔnɛ kɛ kəŋan pəmɔ tɔkɔ nkɔn MARIKI Kanu kam ɛnaloku tetɔn mɔ.
10 K'iwon sɔ dəndo tərɔ kəroŋ pəmɔ tɔcɔkɔ-cɔkɔ, mata wəco maŋkəlɛ (40), pibi
kɔ daŋ. Kɔ MARIKI owosɛ tantɛ sɔ kəlɛtsɛnɛ kem, owosɛ fɛ sɔ kəmələk əm.
11 Kɔ MARIKI olok'im: ‹Məyɛfɛ məkɔ məyi aka Yisrayel kiriŋ. Ŋabɛrɛ ŋabaŋ
atəf nŋɛ inadɛrmɛ atem aŋan kəsɔŋ ŋa mɔ.›»

Sariyɛ sa kəbətər

12 «Ndɛkəl oŋ Yisrayel, ake MARIKI Kanu kam kəfaŋər əm-ɛ? Ntɛ ɛfaŋ
mə a mənesɛ MARIKI Kanu kam, məccəmɛ səpə sən fəp darəŋ, məbətər kə,
məcsalɛnɛ MARIKI Kanu kam abəkəc ŋam kə amera ŋam fəp,
13 məmɛŋkərnɛ mosom ma MARIKI kə sariyɛ sən pəmə ntɛ iyi kəsom əm si
məkə mə, ntɛ təŋsəŋɛ pətət pam peyi mə.
14 MARIKI Kanu kam kəyə kəm, kə moŋkubut ma ki, antəf kə ca cəkə ŋəyə mə
fəp.
15 Atem am gbəcərəm ŋə MARIKI ɛnasektərnɛ te taŋan, ŋa ŋ'ɛnabətər. Ntɛ
ŋancepər mə, nəna yuruya yaŋan, nəna ŋ'ɛyɛk-yɛk afum alpəs aŋɛ dacə fəp, itə
teyinɛ məkə tantɛ.
16 Awa nəyənɛ aŋɛ ampusɛ MARIKI bəkəc yonu fəp mə, ta nətaŋ sə ləŋəs!
17 Bawo MARIKI Kanu konu, Kanu ka canu k'əyənɛ, MARIKI ma mariki,
Kanu kəpəŋ, Kanu ka fənəntər, Kanu kəwɛy-wɛy, nkɛ kəntəcəmɛnɛ afum mə,
Kanu nkɛ antəkafəli amera kəpocɛ disrɛ mə,
18 Kanu nkɛ kəŋyac sariyɛ sa wan wətəyə akombəra kə wəcəbokəra mə, nkɛ
kəmbətər wəcikəra, kəcsəŋ kə yeri kə yamos mə.
19 Nədekə nəcbətər acikəra, bawo acikəra ŋə nənayənɛ nde atəf ŋa Misira.
20 MARIKI Kanu kam məndekə məcnesɛ, nkən məndekə məcsalɛnɛ, nkən
məndesektərnɛ, tewe tən tə məndekə məcdɛrmɛ.
21 Nkən pəmar nəkor-koru, nkən əyənɛ Kanu kam, nkən ɛbəc ndaram məyə
məpəŋ kə mɛwɛy-wɛy mmɛ fər yam yɛnanəŋk mə.
22 Atem am ŋanator atəf ŋa Misira, ŋayi afum wəco camət-mɛrəŋ (70). Ndɛkəl
oŋ, MARIKI Kanu kam kəsəŋ'am kəyənɛ kənay pəmə cəs ca dəkəm.»

11

Kəcɛm-cɛməs ka təkə Kanu kəyənɛ aka Yisrayel mə

1 Mədekə məbətər MARIKI Kanu kam, mədе məleləs mɛmɛŋkərnɛ mən, mədе
məmɛŋkərnɛ dəsək o dəsək məyə mokur mən, sariyɛ sən, kə mosom mən.
2 Awa nəcərɛ məkə a bafə awut anu ŋ'iyi kəlok-lokər akə ŋanatəcərɛ, ta ŋanəŋk
sə mi mə de, mba nəna ŋ'iŋle, nəna aŋɛ nənayənɛ atəŋnɛ tes ta kədusum ka
MARIKI Kanu konu, ta debeki dən, kə səkət sa kəca kən kətenci mə.
3 Nənayənɛ sə atəŋnɛ tes ta mɛgbɛkərɛ mən kə məyə mən, mmɛ ɛnayə
firawona wəbɛ wəka Misira kə aka atəf ŋən fəp Misira dacə mə.
4 Nənayənɛ sə atəŋnɛ tes ntɛ ɛnayə asədar aka Misira mə, fəlɛs yən, cibil cən
ca dəkəwan, ntɛ MARIKI ɛnakal asədar akakə domun da kəba ka Cəŋkəlma mə,
ntɛ ŋanacəmɛ nu darəŋ kəbɛləs mə, təkə MARIKI ɛmələk ŋa haŋ məkə mə.
5 Nənayənɛ sə atəŋnɛ məyə mmɛ ɛnayə nde dətɛgbərɛ haŋ kə nənder nəbɛrɛ
nnə kəfo kaŋkɛ mə,
6 təkə MARIKI ɛnayə Dataŋ kə Abiram wan ka Eliyab wansə ka Ruben fər ya
aka Yisrayel fəp kiriŋ, ntɛ antəf ŋɛnawani kusu kə ŋemer ŋa kə aka kələ kəŋan
disrɛ kəlɛkɛnɛ cəbal cəŋan haŋ kəbəp ca cəŋan fəp.
7 Iŋlok-lokər nu bawo fər yonu yati yə nənanəŋkɛ tes təpəŋ ntɛ o ntɛ MARIKI
ɛnayə mə.
8 Awa, nədekə nəmɛŋkərnɛ tosom fəp ntɛ iyi kəsom nu məkə mə, ntɛ təŋsəŋɛ
nədekəsətə səkət səkənɛ nəbaŋ atəf ŋəkə ŋendeyənɛ ŋonu mə,
9 ntɛ təŋsəŋɛ nədekəbəlsɛ mataka monu atəf nŋɛ MARIKI ɛnadɛrmɛ atem
anu kəsəŋ ŋa kə yuruya yaŋan, atəf ŋaŋəkə ŋomboŋ dalɛ k'awop mə.

Antəf nŋɛ MARIKI ɛŋgbɛkərɛ mə

10 Atɔf ŋɔkɔ mənŋkɔbaŋ ŋɔyɔnɛ ŋam mɔ ŋeyi fɛ pəmɔ antɔf ŋa Misira nŋɛ məyɛfɛ mɔ, nde məncgbal defet məcloŋsərɛ di domun wɛcək wam pəmɔ ntɛ fum endeloŋsər dəkəbɔfət-bɔfət yeri domun mɔ.
11 Atɔf nŋɛ nəndecepər kəkɔbaŋ ŋɔyɔnɛ ŋonu mɔ, antɔf ŋa mərɔ kəroŋ kɔ mərɔ dacɔ ŋɔ, nŋɛ ŋoŋmun domun da wəcafən mɔ.
12 Antɔf ŋɔ ŋɔyɔnɛ nŋɛ MARIKI Kanu kam kəŋgbɛkərɛ mɔ, nŋɛ kəmbumɛ fɔr kəyɛfɛ dəkəcop haŋ dəkələpsər da teren mɔ.

13 Kɔ nəncəŋkəl mosom mem pəmɔ ntɛ iyi mi kəsom nu mɔkɔ mɔ, nəbɔtər MARIKI Kanu konu, nəcsalɛnɛ kɔ bəkəc yonu yosoku pɛs, kɔ mera yonu fəp-ɛ,
14 MARIKI oloku: «Indesɔŋ antɔf ŋonu wəcafən tɛm ntɛ pəmar pəder mɔ, kəyɛfɛ məlɔfɛ haŋ lɛŋk, tɛm tatɔkɔ məntɛl mɛŋgbɛn mam, məpim yokom ya wɛn wam kɔ yokom ya moro mam.
15 Iŋsɔŋɛ sɔ yika kəcpoŋɛ yɔcəl yam dalɛ. Yeri yedeyi, məcnɛmbərɛ.»

16 Nəkɛmbərnɛ kəsaknɛ patiŋkər nu, nəgbaymɛ nəcsalɛnɛ canu cəcuru, nəctontnɛ fɔr ya ci kiriŋ.
17 Mɛtɛlɛ ma MARIKI mɛmbɛk nnɔ nəyi mɔ, pəgbət kɔm, wəcafən ɔfɔsɔtuf. Antɔf ŋɔfɔsɔtesɛ yɔbɔf, nəfɔwon kəfis-fis katəna dəndo atɔf ŋɔtɔt ŋaŋɔkɔ MARIKI ɔŋkɔsɔŋ nu mɔ.
18 Nədekɔ nəbɛrnɛ dəbəkəc kɔ dəmera moloku mmɛ iyi kəloku nu mɔ. Nəsektərɛnɛ mi dəwaca pəmɔ tɛgbɛkərɛ, mey'əm dətobu fɔr yam dacɔ.
19 Nədekɔ nəctəksɛ mi awut anu nəcloku ŋa mi kɔ nəndekɔyi wɔlɔ wonu, kɔ nəndekɔ nəckɔt, kɔ nəndekɔ nəcfəntərɛ, kɔ nəndekɔ nəcyɛfɛ.
20 Nədekɔ nəcic mi fərɛm fa cumba ca wɔlɔ wonu kɔ dəcusuŋka ca sədare sonu.
21 Awa mataka monu kɔ ma awut anu antɔf kəroŋ nŋɛ MARIKI ɛnadɛrmɛ kəsɔŋ atem anu mɔ, mendela pəmɔ dɛlay da mataka ma kɔm kɔ antɔf.

22 Kɔ nəmɛŋkərnɛ tosom tantɛ iyi kəsom nu mɔ, kɔ nəcəmɛ sɔ ti darəŋ, nəbɔtər MARIKI Kanu konu, nəcəmɛ səpɔ sɔn fəp darəŋ, nəsektərnɛ kɔ-ɛ,
23 MARIKI endekɔbaŋər fɔr yonu kiriŋ afum akakɔ fəp tɔf yaŋan, nəna nəkɔ nəbaŋ tɔf ya afum aŋɛ ŋala nu kɔ ŋambɛk sɔ sɔkət ŋatas nu mɔ.
24 Kəfo nkɛ o nkɛ kɔ nəndekɔcəmbər wɛcək wonu kəŋyɔnɛ konu: Kələncər konu kəndekɔyɛfɛ dətɛgbərɛ haŋ Libaŋ, kɔ kəyɛfɛ ka kəŋgbɔkɔ ka Ɛfərat haŋ nde kəba ka nde dec dɛŋkalɛ mɔ.
25 Ali fum ɔfədekɔsimsər nu. MARIKI Kanu konu endekɔsɔŋɛ afum aka tɔf yayɔkɔ nəndekɔbəp mɔ fəp kənesɛ kɔ ayek-yek, pəmɔ tɔkɔ ɛnaloku nu ti mɔ.

26 Məcəŋkəl, incəmbər mɔkɔ kəpocɛ pətɔt kɔ kəpocɛ pəlɛc fɔr yonu kiriŋ:
27 Kəpocɛ pətɔt, kɔ nəncəŋkəl mosom ma MARIKI Kanu konu mmɛ iyi kəsom nu mɔkɔ mɔ-ɛ.
28 Kɔ kəpocɛ pəlɛc, kɔ nəntɔcəŋkəl mosom ma MARIKI Kanu konu mmɛ iyi kəsom nu mɔ, nəgbaymɛ dɔpɔ dɔkɔ iyi kəcicɛ nu mɔkɔ mɔ, nəcsalɛnɛ canu cəcuru ncɛ nəntɔcərɛ mɔ-ɛ.
29 Kɔ MARIKI Kanu kam kəndekɔbɛrs'am atɔf ŋɔkɔ mənŋkɔbaŋ ŋɔyɔnɛ ŋam mɔ-ɛ, mədekɔ məcam pətɔt nde tərɔ ta Karisim kəroŋ, məcam pəlɛc nde tərɔ ta Ebal kəroŋ.
30 Kəca ka Yurdɛn kɔ mərɔ mamɔkɔ meyi ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, nde atɔf ŋ'aKanaŋ akɔ ŋayi Araba ŋatɛfərɛnɛ kɔ Kilkal, nde tɔk yɔpɔŋ ya More kəsək.
31 Məcam moloku mamɔkɔ dəndo, bawo kəcali kɔ nənder Yurdɛn, nəkɔbaŋ atɔf ŋɔkɔ MARIKI Kanu konu kəsɔŋ nu mɔ, nəndekɔbaŋ ŋi nəndɛ.
32 Nədekɔ nəmɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka sariyɛ fəp kɔ məyɔ mokur darəŋ, mmɛ iyi kəcəmbər fɔr yonu kiriŋ mɔkɔ mɔ.

12
Sariyɛ sa MARIKI

12-26

1 Sariyɛ saŋsɛ kɔ məyɔ mokur mmɛ nədekɔmɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka mi darəŋ atɔf ŋɔkɔ MARIKI Kanu ka atem anu kəsɔŋ əm kəkɔbaŋ məndɛ mɔ, dəsɔk o dəsɔk kəyi konu doru antɔf kəroŋ.

Dəkəsalɛnɛ Kanu din

2 Nədekɔ nəcləsər few mofo fəp mmɛ afum akakɔ nəndekɔbaŋər tɔf mɔ, ŋaŋsalɛnɛ canu cəŋan mɔ, kəyɛfɛ mərɔ meŋeci kəroŋ, kəkɔ ka mofo mɛtəmbələr, kəbəp kətək nkɛ o nkɛ kəŋkumptər dəntɔf mɔ.

3 Nədekɔ nəcwuŋ metek moloŋnɛ canu caŋan, nəcwɔkəc masar maŋan mɛcəmbər motontnɛ, nəccɔf mogbu maŋan motontnɛ mmɛ aŋwenɛ tolom «Asera» mɔ, nəccɛpəs mɛrəŋka ma canu cəŋan, nənim mewe maŋan mofo mamɔkɔ.

4 Ta nədekɔ nəcyɔ tatɔkɔ nnɔ MARIKI Kanu konu kəyi mɔ.

5 Mba nədekɔ nəctɛn kɔ kəfo kəŋkɔ MARIKI Kanu konu kəndekɔyɛk-yɛk kəyɔnɛ dəkiyi dən cusuŋka conu dacɔ mɔ, pəyi dənda. Difɔ məndekɔ məckɔ.

6 Difɔ nəndekɔ nəckekərɛ yɔcəl yoloŋnɛ pacɔf yonu, yoloŋnɛ yonu yələma, farilɛ fa yokom yonu, kəfɛk konu, kəloŋnɛ ka kədɛrəm kɔ kətola ka tes, kəpocɛ ka bəkəc yonu yosoku pɛs, kɔ kəsɔŋ ka awut acɔkɔ-cɔkɔ a yɔcəl yonu: Cəna, cir kɔ ŋkesiya.

7 Difɔ nəndekɔ nəcdi yeri fər ya MARIKI Kanu konu kiriŋ, nəna kɔ aka wələ wonu disrɛ fəp nəwoləs-woləs kɔ daka ndɛ nəndekɔtɔmpər mɔ fəp, daka dɔkɔ MARIKI Kanu konu kəndekɔpocɛ nu pətət mɔ.

8 Ta nədekɔ oŋ nəcyɔ mes mamɛ səŋyɔ nnɔ məkɔ mɔ de, tantɛ nwɛ o nwɛ ɔŋyɔ tɔkɔ tentesɛ kɔ dəfər mɔ,

9 bawo nəntabɛrɛ fɛ kərɛsna atɔf ŋɔkɔ nəŋkɔsɔtɔ kəŋesəm mɔ, kɛ nkɛ MARIKI Kanu kam kəŋkɔsɔŋ əm mɔ.

10 Kɔ nəndekɔcali Yurdɛn, kɔ nəndekɔndɛ atɔf ŋɔkɔ MARIKI Kanu konu kəndekɔsɔŋ nu kɛ mɔ, k'endekɔsɔŋ nu kəŋesəm, kəyac nu aterɛnɛ akɔ ŋandekɔkɛl nu mɔ fəp, kɔ nəndɛ atɔf ŋaŋɔkɔ pəforu disrɛ-ɛ,

11 nde kəfo kəŋkɔ MARIKI Kanu konu endekɔyɛk-yɛk kəyɔnɛ dəkiyi dən mɔ, difɔ nəndekɔ nəckekərɛ ca yɔkɔ isom nu kəkekərɛ mɔ: Yoloŋnɛ pacɔf yonu, yoloŋnɛ yonu yələma, farilɛ fa yokom yonu, kəfɛk konu, kɔ yoloŋnɛ nyɛ nəyɛk-yɛk teta kətolanɛ pətət kɔ kədɛrəm nnɔ MARIKI eyi mɔ.

12 Nəwoləs-woləs fər ya MARIKI Kanu konu kiriŋ kəlɛk ka awut anu arkun, aran, kəkɔ ka acar anu arkun kɔ aran kəbəp ka wəLewy nwɛ o nwɛ eyi nde ndaram mɔ, bawo ɔsɔtɔ fɛ kɛ kəyer nəna awɛnc aŋa dacɔ.

13 Məkɛmbərnɛ kədekɔ kəcloŋnɛ pɔcəl pɔcɔf pam mofo mmɛ məndekɔ məcnəŋk mɔ fəp.

14 Mba kəfo gbəcərəm nkɛ MARIKI endekɔyɛk-yɛk kusuŋka konu kin dacɔ mɔ, difɔ mədekɔ məcloŋnɛ yɔcəl yɔcɔf, difɔ məndekɔ məcyɔ mes mamɛ iyi kəsom əm mɔ fəp.

15 Tɔmənɛ f'am kəfay ka pɔcəl məsɔm sɛm tɛm o tɛm ntɛ məŋfaŋ mɔ, pəmɔ tɔkɔ MARIKI Kanu kam kəmpocɛ pətət nde ndaram dare o dare mɔ. Pəyɔnɛ fum wəsoku pəyɔnɛ wətɔsɔk fəp fəntam kəsɔm yi, pəmɔ tɔkɔ aŋsɔm were kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wər mɔ.

16 Ta nəmun mecir ma pɔcəl pɔkɔ nəndif mɔ gbəcərəm. Məloŋ mecir mamɔkɔ dəntɔf pəmɔ domun.

17 Pəmar fɛ mədekɔ məcdi nde ndaram farilɛ fa mɛŋgbɛn mam, wɛn wam, kɔ moro mam, kəkɔ ka awut acɔkɔ-cɔkɔ a cəna, cir kɔ ŋkesiya yam, kəbəp ka

kəloŋnɛ kam nkɛ məndetola pətɔt kɔ kədɛrəm mɔ, haŋ kəloŋnɛ ka kəpocɛ nkɛ məŋsɔŋ MARIKI abəkəc ŋosoku pɛs mɔ kɔ yɛfɛk yam.
18 Mba nde fɔr ya MARIKI Kanu kam gbəcərəm pəmar mədekɔ məcdi yeri yayɔkɔ, nde kəfo kaŋkɔ endekɔyɛk-yɛk mɔ, kəlɛk məna haŋ wan kam wərkun kɔ wəran, kəkɔ wəcar kam wərkun kɔ wəran, kəbəp kɔ wəLewy nwɛ o nwɛ eyi nde ndaram mɔ. Məwoləs-woləs MARIKI Kanu kam fɔr kiriŋ teta daka dɔkɔ məndekɔsɔtɔ mɔ fəp.
19 Kəwon kam kəyi doru fəp antɔf kəroŋ, mədekɔ məkɛmbərnɛ ta məsak wəLewy.
20 Kɔ MARIKI Kanu kam kəndekɔwɔkələs cələncər cam pəmɔ tɔkɔ kənalok'əm ti mɔ, kəbas ka kəsɔm sɛm kəcsɔŋ'am kəcɔpɛnɛ-ɛ: «Mba, sɛm yɛmbas im kəsɔm», məntam kəsɔm sɛm pəmɔ tɔkɔ məfaŋ mɔ.
21 Kɔ pəyɔnɛ kəfo nkɛ MARIKI Kanu kam ɛyɛk-yɛk kəyɔnɛ dəkiyi dɔn kəmbɔl'am-ɛ, məntam kədif cəna, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, cir kɔ ŋkesiya nyɛ MARIKI ɔsɔŋ əm mɔ, pəmɔ tantɛ iyi ti kəsom əm mɔ, məntam kəsɔm sɛm yayɔkɔ nde ndaram, tɔkɔ pəmbɔt əm mɔ.
22 Məsɔm sɛm yayɔkɔ pəmɔ tɔkɔ məŋsɔm sɛm ya were kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, sɛm ya wər mɔ. Fum pəsɔk, ɔsɔk fɛ, ɛntam yi kəsɔm.
23 Mba məkɛmbərnɛ kətɔmun mecir ma yi, bawo mecir kiyi wəyeŋ kɔ. Ta məsɔmɛnɛ kiyi wəyeŋ kɔ sɛm.
24 Ta məmun mi, məloŋ mi dəntɔf pəmɔ domun.
25 Ta məmun mi, ntɛ tɔŋsɔŋɛ mes mam mede mectesɛ, məna kɔ awut am kɔ məna məncepər-ɛ, məcyɔ tɔkɔ tentesɛ MARIKI fɔr kiriŋ mɔ.
26 Mba daka dam ndɛ məmpus gbəcərəm yɔsɔtɔ yam dacɔ kəsɔŋ MARIKI mɔ, kɔ yoloŋnɛ yam ya kətola tes kɔ ya kədɛrəm yɔ mədekɔ məckekərɛ kəfo kaŋkɔ MARIKI ɛyɛk-yɛk mɔ.
27 Mədekɔ məcloŋnɛ yɔcəl pacɔf yonu, sɛm kɔ mecir, nde tetek toloŋnɛ kəroŋ pa MARIKI Kanu kam. Mecir ma yoloŋnɛ yam, mədekɔ məcloŋ mi tetek toloŋnɛ ta MARIKI Kanu kam kəroŋ, məna məsɔm sɛm yayɔkɔ.
28 Məmɛŋkərnɛ məcəŋkəl belbel moloku mamɛ iyi kəsom əm mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ mes mam mede mectesɛ tɛm fəp mɔ, məna kɔ awut am kɔ məncepər-ɛ, məŋyɔ tɛm tatɔkɔ tes ntɛ tɔmbɔt kɔ tentesɛ sɔ MARIKI Kanu kam mɔ.

Tɛyɛfərɛnɛ kɔ canu ca aKanaŋ

29 Kɔ MARIKI Kanu kam endekɔmələk fɔr yam kiriŋ afum akɔ məndekɔbaŋər tɔf yaŋan mɔ, kɔ məna məndekɔlip sɔ kəbaŋ tɔf yayɔkɔ məndɛ-ɛ,
30 mədekɔ məkɛmbərnɛ kəsaknɛ towul tosumpər əm kətubucnɛ kəŋan, k'andekɔlip kəmələk ŋa fɔr yam kiriŋ-ɛ. Məkɛmbərnɛ kədekɔ kəctɛnəs mes ma canu cəŋan məcyifət: «Cəke c'afum akaŋɛ ŋancsalɛnɛ canu cəŋan-ɛ? It'ina sɔ ifaŋ kəyɔ.»
31 Ta mədekɔ məcyɔ tatɔkɔ MARIKI Kanu kam de! Bawo pəyikyik mpɛ MARIKI enter mɔ fəp pɔ ŋancyɔnɛ canu cəŋan, ŋanckɔ haŋ ŋacləmɛ canu cəŋan dənɛnc awut aŋan arkun kɔ aran.

13

1 Moloku mamɛ iŋsom nu mɔ fəp, nəmɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka mi darəŋ. Ta mədeŋər, ta məbeli sɔ təlɔm o təlɔm.

Tɛyɛfərɛnɛ kɔ aleləs canu cəcuru

2 Təlɔma fum pədewur əm dacɔ, pəyɔnɛ sayibɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, waliwu wəlɔma, pəclok'əm tɛgbɛkərɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti tes tɛwɛy-wɛy təlɔma-ɛ.
3 Kɔ tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy tɔkɔ ɛnaloku teder teyi-ɛ, pəcloku: «Pacəmɛ canu cəcuru darəŋ,» canu ncɛ nəntɔcərɛ mɔ, «Pasalɛnɛ ci»,

4 ta nəcəŋkəl təkɔ sayibɛ sasɔkɔ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti waliwu wəkakɔ oŋloku nu mɔ! Bawo MARIKI Kanu konu kəyi kəwakəs nu kəcərɛ kɔ pəyɔnɛ a nəmbətərɛ kɔ bəkəc yonu yosoku pɛs, kɔ mera yonu fəp-ɛ.
5 Nədekɔ nəcəmɛ MARIKI Kanu konu darəŋ, nənesɛ kɔ, nəmɛŋkərnɛ mosom mən, nəcəŋkəl dim dən, nkɔn pəmar nəcsalɛnɛ, nəsektərnɛ kɔ.
6 Sayibɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti waliwu wəkakɔ mɛnɛ padif kɔ, bawo ɔncɔŋəs afum kəyeŋkər MARIKI Kanu konu səbomp, Kanu nkɛ kənawurɛnɛ nu atɔf ŋa Misira, kɔ kəwurus əm kələ ka dacar. Wəkayi ɛfaŋ kəliŋs'əm kəgbaymɛ dɔpɔ dɔkɔ MARIKI Kanu kam ɛnasom əm kəcəmɛ darəŋ mɔ. Məŋnim tɛm tatɔkɔ pəlɛc aka Yisrayel dacɔ.
7 Kɔ wɛnc əm wan ka iya wəkam, wan kam wərkun, wan kam wəran, wəran nwɛ endir'am kəsək mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wanapa kam nwɛ məmbətər pəmɔ mənasərka mɔ, pəwakəs kəliŋəs əm kəgbɔpnɛ disrɛ pəcloku: «Pakɔloŋnɛ canu cələma,» canu ncɛ məna kɔ awisi aŋa ŋanatɔcərɛ mɔ,
8 canu cɔ ncɛ afum alɔma aŋɛ ŋanɔŋkər nu mɔ ŋaŋsalɛnɛ mɔ, tɔyɔnɛ afum akakɔ ŋayi nu kəsək, tɔyɔnɛ ŋambɔlɛn'am, kəyɛfɛ nde doru doncop haŋ nde dɛləpsər mɔ-ɛ,
9 ta məwosɛ ti, ta məcəŋkəl kɔ, ta məyɔnɛ kɔ nənəfər, ta məyay kɔ, ta məyac kɔ.
10 Pəmar mədif wəkayi. Mənuŋkɛnɛ kədeŋər kɔ kəca ka kəsut ka kədif, a waca wa afum alpəs aŋɛ fəp wedebəp kɔ.
11 Məca-cas kɔ, pəfi, bawo wəkayi ɛfaŋ kəliŋəs əm pəbɔlɛn'am MARIKI Kanu kam nkɛ kənawurɛn'am atɔf ŋa Misira nde mənayi kələ ka dacar mɔ.
12 Tɛm tatɔkɔ, aka Yisrayel fəp ŋandene ti, tɔsɔŋɛ ŋa kənesɛ, ŋafɔsɔgbɔkərɛ kəyɔ tes tɛlɛc pəmɔ tatɔkɔ aka Yisrayel dacɔ.
13 Kɔ məne paclokɛ ti dare din dələma ndɛ MARIKI Kanu kam ɛnasɔŋ əm kəndɛ mɔ-ɛ:
14 «Abut mera ŋawur afum am dacɔ kɔ ŋaliŋəs aka dare daŋan, ŋacloku ŋa: ‹Paŋkɔnsalɛnɛ canu cələma,›» canu ncɛ nəntɔcərɛ mɔ-ɛ,
15 mətɛnəs kance ka moloku mamɔkɔ belbel, məyifət, məkɔkcɛ mi belbel. Kɔ pəyɔnɛ a kance yati kɔ, kɔ pəyɔnɛ a afum ŋayɔ ti, kɔ pəyɔnɛ a pəyikyik papɔkɔ MARIKI enter mɔ nəna dacɔ ayɔ pi-ɛ,
16 məpaŋnɛ aka dare dadɔkɔ mədiftɛ ŋa dakma. Məsut dare dadɔkɔ haŋ ŋamələk afum di fəp, kəlɛkɛnɛ yɔcəl yaŋan mədiftɛ yi dakma.
17 Məloŋka daka daŋan dofoŋət dabaŋka, məcɔf dare kɔ daka dofoŋət dadɔkɔ fəp, mələsərɛ yi few MARIKI Kanu kam. Kəfo kaŋkɔ kəŋyɔnɛ tɛm tatɔkɔ tɛpɛsa mpɛ antɔsɔtam kəndɛ mɔ, afɔsɔgbɔkərɛ kəcəmbər dare dadɔkɔ few.
18 Ta məlɛkɛnɛ pəyikyik mpɛ o mpɛ MARIKI enter mɔ, pəmar paləsər haŋ pamələk mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ abəkəc ŋotor MARIKI pəbɛr mɛtɛlɛ mən məpɔŋ kumunt mɔ, pəyɔn'am nənəfər, pəsɔŋ'am kəkoməs, pəmɔ təkɔ ɛnadɛrmɛ ti atem am mɔ,
19 ntɛ tɔŋsɔŋɛ məcəŋkəl dim da MARIKI Kanu kam, məmɛŋkərnɛ mosom fəp mamɛ iyi kəsom əm məkɔ mɔ, məcyɔ sɔ təkɔ tolomp fər ya MARIKI Kanu kam kiriŋ mɔ.

14

Kəmənɛ ka məyɔ mokur ma afum acuru dəkəbal

1 Awut a MARIKI Kanu konu ŋɔ nəyɔnɛ, kɔ fum efir nu-ɛ, ta nəgbes-gbesinɛ tetən, ta nəfonnɛ cəfon ca dəmobu.
2 Bawo afum apus ŋɔ nəyɔnɛ nnɔ MARIKI Kanu konu kəyi mɔ. Nən'ɔ MARIKI Kanu konu ɛyɛk-yɛk ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəyɔnɛ afum ɔn aka dətim afum a doru dandɛ fəp dacɔ mɔ.

Sɛm nyɛ awosɛ kɔ nyɛ amɔnɛ fum kəsɔm mɔ

3 Ta mədi pəyikyik mpɛ o mpɛ MARIKI enter, a k'ɔmɔnɛ mɔ.
4 Sɛm nyɛ y'awosɛ nu kəde kəcsɔm: Wana, aŋkesiya, kɔ wir,
5 wɛsɛm nwɛ o nwɛ woŋwurɛnɛ kɔ wɛcək mɔ, aŋkesiya kɔ wir wa dəmərɔ meŋeci, kɔ dokom da were wɔpɔŋ kɔ wɛfɛt.
6 Nədetam kəcsɔm sɛm fəp nyɛ yɛŋgbɛyɛnɛ mɛlər mɔ, yɔyɔ mɛlər mɛrəŋ, nyɛ yɛŋnakəmnɛ kɔ yɔntɔyi kəsɔmət pəmɔ wana-ɛ.
7 Mba ta nəde nəcsɔm sɛm dacɔ nyɛ yɛŋnakəmnɛ pəmɔ wana mɔ, kɔ yɔyɔ mɛlər mɛrəŋ mɛgbɛyɛnɛ: Yɔkɔmɛ, tərɔp, kɔ dokom da debem ndɛ deyi dəmasar mɔ. Sɛm yɔ nyɛ yɔŋsɔm yika mɔ, mba yi yɛŋgbɛyɛnɛ fɛ mɛlər mɛrəŋ. Awa, sɛm yayɔkɔ yɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ.
8 Asop nŋɛ ŋɛŋgbɛyɛnɛ mɛlər, mba ŋɔfɔnakəmnɛ yika pəmɔ wana, ŋɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ. Ta nəsɔm sɛm ya sop, ta nəgbuŋɛnɛ yefi ya yi.
9 Sɛm nyɛ yeyi dəromun mɔ, nyɛ yɔ awosɛ nu kəde kəcsɔm: Sɛm nyɛ yɔyɔ yɛŋɛrnɛnɛ kɔ wokwok mɔ fəp.
10 Mba ta nəsɔm mpɛ o mpɛ pɔntɔyɔ yɛŋɛrnɛnɛ kɔ wokwok mɔ, yayɔkɔ yɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ.
11 Nəde nəcsɔm bɛmp nyɛ yɔsɔk mɔ fəp.
12 Mba bɛmp nyɛ yɔ ta nəde nəcsɔm yi: Ayɔfən, abəkar kɔ asiksik ŋefer kɔ ŋa dəkəba,
13 təŋgbɛ pebi kɔ peyim, aŋkəlokəlo kɔ dokomɛnɛ dayi,
14 bɛmp ya mənar kɔ dokomɛnɛ dayi fəp,
15 otəris, awump, abəkar kɔ dokomɛnɛ dayi,
16 awump kɔ dokom da ŋi,
17 antombon, alifət, kɔ ancapəraman,
18 bɛmp ya agbɛp ŋa cəba kɔ dokomɛnɛ dayi, kɔ tempirfin.
19 Yoyokɛ-yokɛ yɛfɛt yɛfɛt nyɛ yɔyɔ banca yɛfɛlər fəp, pəmar fɛ nəsɔm yi, yɔsɔk fɛ nnɔ nəyi mɔ.
20 Mba nəntam kəcsɔm yɛfɛlər-fɛlər fəp nyɛ yɔsɔk mɔ.
21 Ta nəde nəcsɔm wɛsɛm nwɛ atɔfay amera mɔ. Mədekɔ məcsɔŋ wi wəcikəra nwɛ eyi nde ndaram mɔ, nkɔn pəsɔm wi, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, məcamsər wi wəcikəra, bawo fum nwɛ ampus mɔ məyɔnɛ nnɔ MARIKI Kanu kam kəyi mɔ. Ta mədekɔ məcpɛcɛ sɛm ya wir mɛsɛ ma kɛrɛ ka wi.

Sariyɛ sa farilɛ

22 Mədekɔ məcsɔŋ kəren o kəren farilɛ fa yokom ya yɔbɔf nyɛ dalɛ dam dendekɔ dɔcsɔŋ əm mɔ fəp.
23 Mədekɔ məcdi yeri fər ya MARIKI Kanu kam kiriŋ, nde kəfo nkɛ endekɔyɛk-yɛk kəyɔnɛ dəkiyi dɔn mɔ, kəyɛfɛ farilɛ fa mɛŋgbɛn mam, fa wɛn wam, kɔ fa moro mam, kəbəp ka awut acɔkɔ-cɔkɔ a yɔcɔl yam cəna, cir kɔ ŋkesiya yam, ntɛ təŋsɔŋɛ mətəkəs kənesɛ tɛm fəp MARIKI Kanu kam mɔ.
24 Təlɔma dɔpɔ dəbəlɛ teta kəsarɛ fi, təlɔma kəfo nkɛ MARIKI Kanu kam kəyɛk-yɛk kəyɔnɛ dəkiyi dɔn mɔ kəmbəlɛnɛ ndaram, bawo MARIKI Kanu kam ompoc'am pətət-ɛ,
25 tɛm tatɔkɔ məntam kəsəkpərɛ farilɛ fam pəsam, mətəmpər pəsam papɔkɔ dəkəca məkɔ nde kəfo kaŋkɔ nkɔn MARIKI Kanu kam ɛyɛk-yɛk mɔ.
26 Dəndo kəfo kaŋkɔ, məntam kəsəkpərɛ sɔ pəsam papɔkɔ daka o daka ndɛ məŋfaŋ mɔ, pəyɔnɛ cəna, pəyɔnɛ cir kɔ ŋkesiya, pəyɔnɛ wɛn, pəyɔnɛ member mpɛ o mpɛ pɔmbət əm mɔ, mədi yi dəndo MARIKI Kanu kam fər kiriŋ, məwoləs-woləs, məna k'aka kəlɔ kam disrɛ.
27 Ta məsak wəLewy nwɛ o nwɛ eyi nde ndaram mɔ, bawo ɔsətɔ fɛ kɛ aka Yisrayel dacɔ.

28 Dəkələpsər da teren ta maas ntɛ o ntɛ, məcwurɛ farilɛ fəp fa yokom ya yəbɔf yam ya kəren, məcboc yi sədare sonu nsɛ nəndɛ mɔ.
29 Məcərɛ a wəLewy ɔsɔtɔ fɛ kəfo kɛ kam dacɔ. Awa, wəLewy, wəcikəra, wətəyɔ kɛrɛ kɔ kas, wəcəbokəra, aŋɛ ŋayi dare donu mɔ fəp, ŋader ŋadi yeri yayɔkɔ haŋ ŋanɛmbərɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ MARIKI Kanu kam kəpoc'am pətət dəyɛbəc ya waca wam fəp mɔ.

15

Kəluksɛ ka debe teren ta camət-mɛrəŋ ntɛ o ntɛ

1 Dəkələpsər da teren ta camət-mɛrəŋ ntɛ o ntɛ məde məcŋaŋnɛ səbe sam.
2 Ntɛ tɔ pəmar pacŋaŋnɛ səbe dəkələpsər da teren ta camət-mɛrəŋ: Nwɛ o nwɛ ɛnabər wɛnc mɔ, pəmar pəŋaŋnɛ. Pəmar fɛ pəcɔŋəs wanapa kɔn kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wɛnc kəsɔŋ ka debe dɔn, k'andəŋk kəŋaŋnɛ səbe tewe ta MARIKI-ɛ.
3 Məntam kəcɔŋəs wəcikəra kəluks'am debe, mba məŋaŋnɛ səbe sa wɛnc nsɛ mənasɔŋ kɔ mɔ.
4 It'ɔsɔŋɛ ta ancərɛ wətəyɔ daka nu dacɔ, bawo MARIKI endepoc'am kəpocɛ pətət nde atəf ŋam nŋɛ MARIKI Kanu kam endekɔsɔŋ əm kəndɛ, məbaŋ ŋɔyɔn'am kɛ mɔ.
5 Tes tin gboŋ t'ɛfaŋ, məcəŋkəl belbel dim da MARIKI Kanu kam, məmɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka mosom mən darəŋ fəp mmɛ iyi kəsom əm məkɔ mɔ.
6 MARIKI Kanu kam endepoc'am pətət pəmɔ təkɔ olok'əm ti mɔ. Məndekɔ məcbər acikəra a təf yɛlarəm sɛkɛ, mba məna məfəde kɔ məccəmbər sɛkɛ kəbɔ. Məndekɔtasərnɛ afum a təf yɛlarəm, mba ŋafɔdekɔtasərnɛ məna.
7 Kɔ wɛnc əm wələma eyi nde ndaram ta ɔyɔ daka-ɛ, dəndo atəf nŋɛ MARIKI Kanu kam kəsɔŋ əm mɔ, ta mədekɔyeŋkər kɔ fər, ta mədekɔmɛpər wɛnc əm wətəyɔ daka wəkakɔ kəca.
8 Məperər kɔ kəca, pəcəmbər'am sɛkɛ, məbər kɔ daka pəlompəs mes mmɛ mombut kɔ mɔ.
9 Məkɛmbərnɛ belbel ta mələkunɛ dɛbəkəc mɛcɛm-cɛmnɛ ma kəbut amera, məclokunɛ: «Teren ta camət-mɛrəŋ tələtərnɛ, kəren kəŋaŋnɛ səbe,» ta məcməmənɛ wɛnc əm wətəyɔ daka dəfər dɛlɛc, məyi ta məsɔŋ kɔ daka ndɛ o ndɛ-ɛ. Kɔ məyɔ ti-ɛ, oŋkornɛ MARIKI teta kəbut amera kam, təyən'am kiciya.
10 Məsɔŋ kɔ belbel, ta abəkəc ŋam ŋey'im pəlɛc kɔ məndeyi kəsɔŋ kɔ-ɛ. Ti tɔŋsɔŋɛ MARIKI Kanu kam pəcpoc'am pətət dəyɛbəc yam kɔ dəmosumpər mam fəp.
11 Atəyɔ daka ŋandeyi tɛm fəp dətəf. Itɔ isom am tantɛ: Pəmar məperər kəca wɛnc əm nwɛ ɔntəyɔ daka kɔ nwɛ eyi dəpəcucanɛ pəyi nde ndaram mɔ.

Tɛsak ta acar ŋakɔ yɛŋən

12 Kɔ wɛnc əm wələma wəHebəre wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəran, ɛncamsərn'am kəyɔnɛ ka wəcar kam-ɛ, pəbəc'am meren camət-tin. Teren ta camət-mɛrəŋ, məsak kɔ pəyi yɛŋən.
13 Kɔ mədekɔsak kɔ, pəyi yɛŋən-ɛ, pəmar fɛ pəkɔ waca wɔsɔkər.
14 Məde məperər kɔ waca, məpocɛ kɔ ŋkesiya kɔ cir cələma yɔcəl yam dacɔ, məwurɛ mɛŋgbɛn kɔ wɛn wam wələma məpocɛ kɔ pəla pəmɔ ntɛ MARIKI Kanu kam ompoc'am pətət pəla mɔ.
15 Mədekɔ məccɛm-cɛmnɛ a mənayɔnɛ wəcar atəf ŋa Misira, kɔ MARIKI Kanu kam owurus əm dacar dadɔkɔ. It'iyi kəsom'am ti məkɔ tantɛ.
16 Mba kɔ wəcar kam olok'əm: «Ifaŋ fɛ kəwur nnɔ kələ kam,» bawo ɔmbətər əm, məna kɔ aka kələ kam, tɛtəŋnɛ pəyi ndaram belbel-ɛ,
17 tɛm tatɔkɔ mələk abak, məpifi kɔ aləŋəs məbakcər kɔ kumba. Tɛm tatɔkɔ, ɔyɔnɛ wəcar kam kəyi kɔn doru oŋ fəp. Itɔ məntam sɔ kəyɔ wəcar kam wəran.

18 Ta pəcuc'am kəsak wəcar kam pəyi yɛŋən, bawo ɛmbəc'am meren camət-
tin, əsəŋ'am kəsətə kəmɛrəŋ ka kəway ka wəbəc wələma nwɛ eyi kəbəc'am mə,
MARIKI Kanu kam ompoc'am pətət dəmes məkə mənsumpər mə fəp.

Yokom ya yəcəl yam yəcəkə-cəkə

19 Mədekə məcsəŋ yokom yəcəkə-cəkə yorkun ya yəcəl yam fəp MARIKI
Kanu kam nyɛ ande packom nnə yəcəl yam dacə mə: Cəna, cir kə ŋkesiya. Ta
mədekə məbəcɛ yokom yorkun yəcəkə-cəkə ya cəna cam, ta məgbɛt-gbɛtəs sə
yowut yorkun yəcəkə-cəkə ya ŋkesiya.
20 Mədekə məcsəm yi teren kə teren, məna kə aka kələ kam disrɛ, MARIKI
Kanu kam fər kiriŋ, nde kəfo kənjkə endekəyɛk-yɛk kəyənɛ dəkiyi dən mə.
21 Kə pəyənɛ pəcəl pam papəkə pəyə dolokəp, pontorər, pətənəŋk, kə pəyənɛ
fɛ ti, pəyə kəfo kələma nkɛ kəntətesɛ mə, ta məloŋnɛnɛ pi MARIKI Kanu kam.
22 Məsəm pəcəl posoku papəkə nde ndaram. Fum wəsoku kə wətəsək fəp
ŋantam kəsəm pi, pəmə təkə aŋsəm were kə wər mə.
23 Mecir ma wɛsɛm mamək mə məntəmun. Məloŋ mi dəntəf pəmə domun.

16

Kəsata ka Pak

1 Kə Musa oloku sə, «Mədе məcleləs ŋof ŋa Abib məcbocɛ MARIKI Kanu kam
kəsata ka kəcɛm-cɛməs ka Kəcepər ka mɛlɛkɛ medif. Bawo ŋof ŋa Abib ŋaŋəkə
ŋə MARIKI Kanu kam ɛnawurɛn'am atəf ŋa Misira pibi disrɛ.
2 Məloŋnɛnɛ kəleləs ka MARIKI Kanu kam yəcəl yam dacə teta kəsata kaŋkə
wana, wir kə pəyənɛ fɛ ti aŋkesiya, nde kəfo nkɛ MARIKI endekəyɛk-yɛk kəyənɛ
dəkiyi dən mə.
3 Kəsata kaŋkə disrɛ, ta məsəm paka o paka pənəŋkəl lebin, məcsəm mata
camət-mɛrəŋ disrɛ cəcom cətənəŋkəl lebin, cəcom ca pucuy cə, ncɛ cənde
kəccɛm-cɛməs əm kəbɛlkər nkɛ mənawurɛnɛ atəf ŋa Misira mə. Tendesəŋ'am
kəccɛm-cɛmnɛ dəsək ndɛ mənawur atəf ŋa Misira mə mataka mam ma doru
fəp.
4 Nde atəf ŋam disrɛ fəp mata camət-mɛrəŋ maməkə disrɛ ta lebin ndɛ o ndɛ
deŋyi nde ndaram. Sɛm yəkə məndekəloŋnɛ dəfəy da tataka təcəkə-cəkə mə, ta
sɛm yayəkə yedirɛ haŋ dəckəsək bətbət.
5 Məfəde məcloŋnɛ poloŋnɛ teta kəsata kaŋkə dare o dare ndɛ MARIKI Kanu
kam endesəŋ əm kəndɛ mə.
6 Mba kəfo kin nkɛ MARIKI Kanu kam endekəyɛk-yɛk kəyənɛ dəkiyi dən
mə gbəcərəm pəmar mədekə məcloŋnɛ poloŋnɛ papəkə, dec dərəfəy kə dec
dendekalɛ-ɛ, məsurɛnɛ dec dəkə mənawur Misira mə.
7 Məkakəl tɛsɛm poloŋnɛ pam, məsəm pi kəfo nkɛ MARIKI Kanu kam
endekəyɛk-yɛk mə. Dəckəsək bətbət, məlukus nde cəbal cam.
8 Mata camət-tin disrɛ məcsəm cəcom cətənəŋkəl lebin. Tataka ta camət-
mɛrəŋ kəloŋkanɛ kəlpəs ka kəsata kaŋkɛ kə, teta pəlel pa MARIKI Kanu kam,
ali tɛbəc məfəsumpər dəsək dadəkə.»

*Kəsata ka Mataka Moluksər**

9 «Mələm mataka moluksər camət-mɛrəŋ, mataka wəco kəcamət kəyɛfɛ tɛm
ntɛ ambɛr mɛŋgbɛn kətetiya kətɛl mə,
10 a məndebocɛ MARIKI Kanu kam kəsata ka Mataka Moluksər. Kəpocɛ nkɛ
məndekə məcsəŋɛ abəkəc ŋosoku pɛs mə, kənde kəctəŋnɛnɛ kə kəpocɛ pətət nkɛ
MARIKI Kanu kam ende pəcsəŋ əm mə.

---

* **16:8** *Kəsata ka Mataka Moluksər*, aŋsəkpər tewe ta kəsata kaŋkɛ «Pantikət»

11 Məwoləs-woləs MARIKI Kanu kam fər kiriŋ, nde kəfo kaŋkɔ nkɔn MARIKI Kanu kam endekɔyɛk-yɛk kəyɔnɛ dəkiyi dɔn mɔ, kəyɛfɛ mɔna, wan kam wərkun kɔ wəran kəkɔ ka wəcar kam wərkun kɔ wəran, kəbəp wəLewy nwɛ endekɔyi nde ndaram mɔ, wəcikəra haŋ wan nwɛ akombəra ɔn ŋafi mɔ kɔ wəcəbokəra aŋɛ ŋayi nu dacɔ mɔ.
12 Mədekɔ məccɛm-cɛmnɛ a mənayɔnɛ wəcar atɔf ŋa Misira, mədekɔ məcmɛŋkərnɛ sariyɛ sasɔkɔ məcəmɛ sɔ si darəŋ.»

Kəsata ka Ŋgbancan

13 «Kɔ mədekɔ məcboc kəsata ka Cəlɛŋgbɛ mata camət-mɛrəŋ disrɛ kɔ məlip kəsɛpər yɛtɛl yam kɔ kəfɔcəs wɛn wam-ɛ.
14 Məwoləs-woləs kəsata kaŋkɔ disrɛ kəyɛfɛ mɔna, wan kam wərkun kɔ wəran kəkɔ wəcar kam wərkun kɔ wəran, kəbəp ka wəLewy kɔ wəcikəra haŋ wan nwɛ akombəra ɔn ŋafi mɔ, kɔ wəcəbokəra aŋɛ ŋayi nde ndaram mɔ.
15 Mədekɔ məcbocɛ MARIKI Kanu kam kəsata mata camət-mɛrəŋ disrɛ nde kəfo kaŋkɔ MARIKI endekɔyɛk-yɛk mɔ. Bawo MARIKI Kanu kam endekɔpoc'am pətɔt dəyɛtɛl yam kɔ yɛbəc ya waca wam fəp, məyinɛ oŋ pəbotu yati.
16 Kəmaas kəren disrɛ pəmar arkun aka Yisrayel ŋakɔ ŋamentərnɛ MARIKI Kanu kam fər kiriŋ nde kəfo kaŋkɔ endekɔyɛk-yɛk mɔ: Tɛm ta kəsata ka Cəcom cətɔnɔŋkəl lebin, ta kəsata ka Mataka Moluksər, ta kəsata ka Cəlɛŋgbɛ†. Afɔmentərnɛ MARIKI fər kiriŋ waca wɔsɔkər.
17 Nwɛ o nwɛ pəsɔŋ pɔkɔ ɛntam mɔ, pətəŋnɛnɛ pa kəpocɛ pətɔt nkɛ MARIKI Kanu kam kəsɔŋ əm mɔ.»

Sariyɛ sa kəkɔtɛnɛ kiti

18 «Mədekɔ məccəmbər aboc kiti kɔ atubuc mes nde sədare nsɛ MARIKI Kanu kam endekɔsɔŋ əm mɔ fəp, dəcusuŋka kɔ dəcusuŋka. Ŋadekɔ ŋacbocɛ aka Yisrayel kiti kance kəlompu disrɛ.
19 Ta məkafəli kiti. Ta məcəmɛnɛ nwɛ o nwɛ, ta məwosɛ sɔ kəbaŋ kəpocɛ kəgbɔpnɛ, bawo kəsɔŋɛ fər ya acərɛ kəkɔtɛnɛ mes kətənəŋk kance, kəsɔŋɛ fum kəgbaymɛ moloku ma alompu.
20 Məsektərnɛ kəcəmɛ pəlompu pa kance darəŋ, ntɛ tɔŋsɔŋ'am kəyi doru, məkɔ sɔ məbaŋ atɔf nŋɛ MARIKI Kanu kam kəsɔŋ əm mɔ.»

Məyɔ mmɛ amɔnɛ mɔ

21 «Ta mədɔf ali togbu pin potontnɛ mpɛ aŋwenɛ tolom ta Asera mɔ, ali kətɔk kin ta məcəmbər dəndo tetek toloŋnɛ MARIKI Kanu kam kəsək, tetek toloŋnɛ mpɛ məndelompsɛ Kanu kam mɔ.
22 Məfɔdekɔdɔf tasar pɛcəmbər potontnɛ, MARIKI Kanu kam kənter tɔyɔ tatɔkɔ.»

17

1 Kɔ Musa oloku sɔ: «Ta məloŋnɛ MARIKI Kanu kam, wana, aŋkesiya kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wir nwɛ wɔyɔ dolokəp kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəfo kələma dəris nkɛ kəntɔtesɛ mɔ. Pəyikyik pɔ mpɛ MARIKI Kanu kam enter mɔ.
2 Ntɛ tɛntam kəyi: Kɔ dare din dələma ndɛ MARIKI Kanu konu kəsɔŋ nu mɔ, tɔyɔnɛ wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəran pəcyɔ tes tɛlɛc fər ya MARIKI Kanu kam kiriŋ, wəkayi eleləs fɛ danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel,

† **16:16** Mewe ma cəsata mamɛ andeŋər cəsata maas cəpɔŋ cacɔkɔ. Pantikət, tewe ta kəsata nkɛ ancboc teren o teren. Amboc kəsata nkɛ ntɛ mata wəco kəcamət kəŋcepər kəyɛfɛ dɔsɔk ndɛ anacop kətɛl mɔ. Andeŋər sɔ kəsata kaŋkɛ «kəsata ka Mataka moluksər,» bawo kələm ka mataka moluksər camət-mɛrəŋ kəntəŋnɛ kɔ mata wəco maŋkələ kɔ camət-maŋkələ, mata wəco kəcamət k'amboc kəsata dɔckɔsɔk-ɛ.

3 pəkɔ pəcsalɛnɛ canu cələma, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəctontnɛnɛ ci, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəctontnɛnɛ dec, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti ŋɔf kɔ pəyɔnɛ ti ca ca dəkɔm fəp, ntɛ intɔsom mɔ,
4 k'ander palok'əm ti, məne sɔ ti pacloku-ɛ, mətɛnəs ti belbel: Toloku tatɔkɔ tɔyɔnɛ kance-ɛ? Tes tatɔkɔ teyi-ɛ? Pəyikyik papɔkɔ MARIKI enter mɔ pɛnayi aYisrayel dacɔ-ɛ?
5 Kɔ tɔyɔnɛ kance-ɛ, məwurɛnɛ wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəran wəkakɔ ɔyɔ tes tɛlɛc tatɔkɔ mɔ nde cusuŋka ca dare dam, nəca-cas kɔ haŋ wəkayi pəfi.
6 Fum nwɛ pəmar padif mɔ, andif wəkayi kɔ afum mɛrəŋ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, maas ŋayɔnɛ sede kəloku kance ka tes tɛlɛc tatɔkɔ ɔyɔ mɔ-ɛ. Afɔdif kɔ, kɔ sede sin gbəcərəm səloku kance ka tes tɛlɛc tatɔkɔ-ɛ.
7 Sede atəŋnɛ a tes tatɔkɔ ŋanuŋkɛnɛ kəca-cas kɔ, a afum fəp ŋadecəmɛ ŋa darəŋ kəca-cas kɔ. Itɔ məŋnim oŋ tɛm tatɔkɔ pəlɛc aka Yisrayel dacɔ.»

Mes mocuca mmɛ aŋkiti nde kəfo nkɛ MARIKI ɛyɛk-yɛk mɔ

8 «Kɔ kiti kəncuc'am kəboc-ɛ, pəyɔnɛ ka defi, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, ka kəgbɛkəlɛnɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kiti ka kəbopər, pəyɔnɛ kiti nkɛ o nkɛ aŋkekərɛ nde cusuŋka ca sədare sam kəcuc'am kəboc mɔ, məyɛfɛ məpɛ kəfo nkɛ MARIKI Kanu kam kəndekɔyɛk-yɛk mɔ.
9 Məkɔ məyifət tɔkɔt tam aloŋnɛ aLewy, kɔ wəboc kiti nwɛ eŋyi mata mamɔkɔ kəboc kiti mɔ, ŋa ŋagbint'am kiti kaŋkɔ.
10 Məyɔ tatɔkɔ agbinti kiti kaŋkɔ ŋaŋlok'əm mɔ, dəndo kəfo kaŋkɔ MARIKI ɛyɛk-yɛk mɔ, məmɛŋkərnɛ kəsurɛnɛ kəcəmɛ ka tɔkɔ ŋaŋkɔtəks'am mɔ darəŋ.
11 Məkɔtɛnɛ tɛtəkəs ntɛ ŋandekɔtəks'am kɔ kiti kaŋkɔ ŋaŋkɔlok'əm mɔ. Ta məgbaymɛ kəca kəmeriya kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəca kətɔt ka tegbinti ta kiti kaŋkɔ ŋaŋkɔlok'əm mɔ.
12 Fum nwɛ ɛŋlɛknɛ ta ɛncəŋkəl wəloŋnɛ nwɛ ɛncəmɛ kiriŋ kəsalɛnɛ ka MARIKI Kanu kam, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəboc kiti mɔ, fum wəkakɔ eŋfi. Itɔ məŋnim pəlɛc Yisrayel.
13 Aka Yisrayel fəp ŋandene ti, tɔsɔŋɛ ŋa kənesɛ, ŋafɔsɔlɛknɛ.»

Sariyɛ nsɛ sɔyɔnɛ sa wəbɛ mɔ

14 «Kɔ məndekɔbɛrɛ atɔf nŋɛ MARIKI Kanu kam ɔsɔŋ əm kəndɛ mɔ, kɔ məkɔbaŋ ŋi ŋɔyɔnɛ ŋam, məndɛ ŋi məcloku-ɛ: ‹Ifaŋ kəcəmbər wəbɛ nde atɔf ŋem pəmɔ afum a tɔf nyɛ yɛŋkɛl im mɔ,›
15 məntam kəcəmbər wəbɛ nwɛ MARIKI Kanu kam, ɛyɛk-yɛk mɔ. Məcəmbər wəbɛ nwɛ ɔyɔnɛ wɛnc əm mɔ, məfɔtam kəyɔ wəbɛ wəcikəra, nwɛ ɔntɔyɔnɛ wɛnc əm mɔ.
16 Mba ta wəbɛ wəkakɔ pəyɔ fəlɛs yɛlarəm, ta wəbɛ wəkakɔ pəluksɛ sɔ aka Yisrayel Misira ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəsɔtɔ fəlɛs yɛlarəm mɔ. Bawo MARIKI, oloku nu: ‹Nəfɔsɔluksərnɛ dɔpɔ dandɛ.›
17 Ta wəbɛ wəkakɔ pəla aran, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta abəkəc ŋɔn ŋɛgbaymɛ mɔ, ta wəbɛ wəkakɔ pəyɔ sɔ gbeti kɔ kɛma kəlarəm.
18 Kɔ wəbɛ wəkakɔ ɛndɛ nde dɔcɔm dɔn da dɛbɛ-ɛ, pacepərɛnɛ dəbuk bɔlɔma yecicəs ya sariyɛ nsɛ ɔŋkɔlɛk dəbuk mbɛ aloŋnɛ aLewy ŋantɔmpər mɔ.
19 Pəmar wəbɛ pəctɔmpər oŋ buk babɔkɔ, pəckaraŋ bi dɔsɔk o dɔsɔk kəyi kɔn doru fəp, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pətəkəs kənesɛ MARIKI Kanu kɔn mɔ, pəmɛŋkərnɛ moloku ma sariyɛ saŋsɛ fəp kɔ mɛtəksɛ pəcəmɛ sɔ mi darəŋ.
20 Ti tendeyaməsɛ kɔ kəcɛm-cɛmnɛ dɛbəkəc, a encepər awɛnc aŋa aka Yisrayel, tɛyamsɛ kɔ sɔ kəgbaymɛ ka kəca kəmeriya kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəca kətɔt ka tosom, ntɛ tɔŋsɔŋɛ mataka mɔn məbɔl dɛbɛ dɔn disrɛ nkɔn kɔ awut ɔn afum a atɔf ŋa Yisrayel dacɔ mɔ.»

18

Sariyɛ sa kusuŋka ka Lewy

1 Kɔ Musa oloku sɔ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel: «Ali fum wəkin wəka kusuŋka
ka Lewy aloŋnɛ dacɔ ɔfədesətə antəf ŋa kɛ aka Yisrayel. Yoloŋnɛ nyɛ ande
paccɔfɛ MARIKI mɔ yende yɔyɔnɛ ŋa kɛ, yi yendeyɔnɛ aloŋnɛ yeri.
2 Ŋafədeyɔ kɛ awɛnc aŋa aka Yisrayel dacɔ, MARIKI ɔyɔnɛ kɛ kəŋan, pəmɔ
təkɔ oloku ŋa ti mɔ.
3 Sariyɛ nsɛ sɔ aloŋnɛ aLewy ŋandeyɔ nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ, kɔ təyɔnɛ
afum ŋander kəloŋnɛ wana, aŋkesiya kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wir-ɛ, pasɔŋ wəloŋnɛ
kəbanca, kanca, kɔ aputuk.
4 Məde məcsɔŋ MARIKI yɛtɛl yam yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya mɛŋgbɛn mam, yɔfɔcəs
yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya wɛn wam kɔ ya moro ma olif mam, kɔ yofon yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya
ŋkesiya nyɛ mənde məcfon mɔ.
5 Bawo kusuŋka ka Lewy kɔ, MARIKI Kanu kam kəyɛk-yɛk cusuŋka ca
Yisrayel fəp dacɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ yuruya yɔn ŋacəmɛ MARIKI fɔr kiriŋ, ŋayɔnɛ
dɔsɔk o dɔsɔk akiriŋ a yɛbəc yɔn, ŋacloŋnɛnɛ sɔ aka Yisrayel tewe ta nkɔn
MARIKI mɔ.
6 Kɔ wəLewy ender dare dam dələma, pəyɔnɛ dare ndɛ o ndɛ ɔŋkɔ atəf ŋa
Yisrayel mɔ, ɛntam kəckɔ ntɛ o ntɛ ɛŋfaŋ mɔ, nde kəfo nkɛ MARIKI endekɔyɛk-
yɛk mɔ.
7 Wəkayi endekɔ pəccəmɛ dekiriŋ da kəsalɛnɛ MARIKI Kanu kɔn pəmɔ təkɔ
awɛnc aŋa fəp ŋancəmɛ kəsalɛnɛ MARIKI fɔr kiriŋ mɔ.
8 Pəmar pəsətə yeri yɔn, ŋatəŋnɛnɛ kɔ aLewy akɔ ɛmbəp di mɔ, ta alɔm kəsətə
kɔn nkɛ ɔŋsətə kəway ka daka da akas aŋa disrɛ mɔ.»

Sayibɛ sa yem kɔ sayibɛ sa kance

9 «Kɔ məndekɔbɛrɛ atəf nŋɛ MARIKI Kanu kam kəsɔŋ əm mɔ, ta mədekɔ
məctəkəs kətubucnɛ ka pəyikyik mpɛ MARIKI enter pa afum a təf yayɔkɔ
məndekɔbəp di mɔ.
10 Ta fum o fum pəyi aka Yisrayel dacɔ nwɛ oŋloŋnɛ wan kɔn wərkun kɔ
pəyɔnɛ fɛ ti wan kɔn wəran dənɛnc mɔ, ta dure deyi nu dacɔ, ta wəka dɔfɔr
pəyi nu dacɔ, ta fum pəyi nu dacɔ nwɛ ɛŋgbal kəsənc mɔ, nwɛ ɛncəmɛ deser
darəŋ mɔ,
11 fum nwɛ entiriŋ wɛnc mɔ, fum nwɛ ɔŋkɔ nda afum aŋɛ ŋantontnɛ tɔk
dəntəf kəkɔgbal kəsənc mɔ, fum nwɛ oŋlok-lokər afi mɔ.
12 Fum nwɛ o nwɛ endeyɔ məyɔ mamɔkɔ mɔ, pəyikyik pəyɔnɛ mpɛ MARIKI
enter mɔ. Teta pəyikyik papɔkɔ tɔ MARIKI Kanu kam eyi kəbaŋərɛ afum akakɔ
fɔr yam kiriŋ.
13 Ta pəyikyik mpɛ o mpɛ peyi əm fɔr ya MARIKI Kanu kam kiriŋ.
14 Bawo afum aŋɛ məŋkɔbaŋər təf mɔ, dure kɔ agbal kəsənc ŋɔ ŋancəŋkəl.
Mba məna, MARIKI Kanu kam kəwosɛ f'am ntɛ o ntɛ towurɛnɛ ta məyɔ
mamɔkɔ.
15 MARIKI Kanu kam, endekɛr'am sayibɛ, pəwurɛ kɔ awɛnc əm aŋa dacɔ nwɛ
eyi pəmɔ ina Musa mɔ. Nəde nəcəŋkəl kɔ!
16 Tatɔkɔ yati tɔ mənatola MARIKI Kanu kam, nde tərɔ ta Horɛb, dɔsɔk da
kəloŋkanɛ, ntɛ mənaloku: ‹Ilɛtsɛn'am ta məsak im kəgbɔkərɛ sɔ kəne MARIKI
Kanu kem dim, ta məsak im sɔ kənəŋk nɛnc dɔpɔŋ dandɛ, ntɛ təŋsɔŋɛ ta ifi mɔ.›
17 Kɔ MARIKI olok'im: ‹Təkɔ afum akaŋɛ ŋaloku mɔ, ŋaloku ti belbel.
18 Indekɛrɛ ŋa sayibɛ iwurɛ kɔ awɛnc aŋa dacɔ nwɛ eyi pəmɔ məna Musa mɔ.
Ibɛr kɔ moloku mem dəkusu, pəcloku ŋa ntɛ o ntɛ iŋsom kɔ mɔ.
19 Kɔ fum wəlɔma eyi nwɛ ɔntɔcəŋkəl moloku mem mmɛ inde icsom kɔ
kəcloku tewe tem mɔ-ɛ, in'endebocər kɔ kiti.

20 Mba sayibɛ nsɛ səndelɛknɛ kəcloku tewe tem toloku təkɔ intəsom kɔ mə,
kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, pəcloku dim da canu cəcuru mə, mɛnɛ padif sayibɛ sasəkɔ.›
21 Təlɔma mədɛ məcyifnɛ dɛbəkəc: ‹Cəke cɔ səntam kəcərɛ a MARIKI oloku
toloku tatɔkɔ-ɛ?›
22 Kɔ sayibɛ səloku toloku tewe ta MARIKI ta tende teyi ta ande panəŋk ti-
ɛ, toloku tɔ ntɛ MARIKI ɔntɔloku mə. Kəlɛknɛ kəsɔŋɛ sayibɛ sasɔkɔ kəloku ka
toloku tatɔkɔ. Ta mənesɛ kɔ!»

19

Sədare səyacnɛ

1 Kɔ Musa oloku sɔ: «MARIKI Kanu kam kəndekɔmələk afum a təf aŋɛ
endekɔsɔŋ əm ntɔf yaŋan, mənа məbaŋ sədare sasɔkɔ, məndɛ si, məndɛ wəlɔ
waŋan.
2-3 Kɔ tatɔkɔ telip-ɛ, məyer atɔf ŋaŋɔkɔ MARIKI Kanu kam endekɔsɔŋ əm
kəlɛk ŋɔyɔnɛ ŋam kɛ mə, kəmaas. Məyɛk-yɛk sədare maas taciŋa tɔf yayɔkɔ
disrɛ. Məlompəs səpɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ wədif fum nwɛ o nwɛ pətam kəyɛksɛ pəbɛrɛ
di pəyacnɛ mə.
4 Tes ntɛ tɔ wədif fum ɛntam kəyɛksɛ pəyacnɛ di, pəyi sɔ doru: K'ɔntɔyɛfɛnɛ
kədif ka wəkos, pacərɛ sɔ a ɛnater fɛ kɔ tokur-aŋa-ɛ.
5 Kɔ tɔyɔnɛ fum ɔŋkɔ kɔ wəkos dop kəkɔyipɛ, pədot tomunt kəkɔcɛp kətɔk,
tomunt pokoŋər wəkin dəkupus pəkɔ pɛcɛp wəkos wəkakɔ pəfinɛ ti-ɛ, fum
wəkɔ ɛncɛp wəkos mə, ɛntam kəyɛksɛ pəkɔ pəndɛ nde sədare sasɔkɔ din, ntɛ
tɔŋsɔŋɛ pəyi sɔ doru mə,
6 tɔsɔŋɛ wəluksɛ ayɛk ŋa kədif, mɛtɛlɛ disrɛ, pəbɛləs wəkɔ endif fum mə, haŋ
pəbəp kɔ, kɔ pəyɔnɛ dɔpɔ dɔmbɔl-ɛ, pəsut kɔ pədif. Mba pəmar fɛ padif kɔ, bawo
ɛyɛfɛnɛ fɛ kədif ka wəkos.
7 It'isom'am kəyɛk-yɛk sədare maas taciŋa.
8 Kɔ MARIKI Kanu kam endewɔkələs cələncər cam pəmɔ təkɔ ɛnadɛrmɛ ti
atem am mə, k'endesɔŋ əm atɔf fəp nŋɛ ɛnasɔŋ temer kəsɔŋ atem am mɔ-ɛ,
9 ntɛ tɔŋsɔŋɛ məmɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka tosom ta MARIKI darəŋ ntɛ iyi kəsom
əm məkɔ mə, məbɔtər MARIKI Kanu kam, məckɔt dɔsɔk o dɔsɔk səpɔ sɔn. Kɔ
məyɔ tatɔkɔ fəp-ɛ, mədɛ mənɔcər sɔ sədare maas səlɔma, səcɔkɔ-cɔkɔ saŋsɛ
maas.
10 Ti disrɛ afɔdeloŋ mecir ma fum wətɔyɛfɛnɛ kədif ka fum atɔf ŋonu dacɔ nŋɛ
MARIKI Kanu kam endekɔsɔŋ əm kɛ kəndɛ mə, ta teta mecir tedekotərn'am.
11 Mba kɔ tɔyɔnɛ fum pəter wəkos, pəkɔ pəcəpɛ kɔ towul, pəwɛkərnɛ kɔ,
pətɛmp kɔ paka, nwɛ antɛmp paka mɔ pəfi, kɔ wəkayi ɛyɛksɛ pəkɔ dare din
da sədare saŋsɛ-ɛ,
12 abeki a dare dən ŋakɔ ŋasumpər kɔ, ŋakɛrɛ kɔ wəkɔ pəmar pəluksɛ kɔ ayɛk
ŋa kədif, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəfi mə.
13 Ta fər yam yɔməmənɛ kɔ nənəfər, məŋnim tɛm tatɔkɔ atɔf ŋa Yisrayel kədif
ka wətələsər tes, məyinɛ pəbotu disrɛ.»

Kələləs ka cələncər

14 «Ta mədekɔ məccepɛ cələncər ca wəkos əm ncɛ abeki ŋanaboc mə, kɛ nkɛ o
nkɛ məndekɔsɔtɔ nde atɔf ŋɔkɔ MARIKI Kanu kam kəsɔŋ əm kəbaŋ mə.»

Sede sin gbəcərəm səmpicɛ

15 «Sede sin səmpicɛ kəloku ka toloku ta kəluksɛ ayɛk ŋa kiciya, kɔ pəyɔnɛ fɛ
ti ta kələsər nkɛ o nkɛ. Afɔtam kəboc kiti kaŋkɔ ta ane moloku ma sede mɛrəŋ,
maas-ɛ.
16 Kɔ sede sa yem səyemsɛnɛ fum wələma kəyeŋk ka domp-ɛ,
17 afum mɛrəŋ akakɔ ŋayi kəgbɛkəlɛnɛ mə, ŋakɔ ŋacəmɛ MARIKI fər kiriŋ, kɔ
aloŋnɛ kɔ aboc kiti akɔ ŋayi kəbəc mata mamɔkɔ mə.

18 Aboc kiti ŋatɛnəs ti belbel. Kɔ pəyɔnɛ sede sa yem sɔ fum wəkakɔ ɔyɔnɛ,
kɔ pəyɔnɛ a eyemsɛnɛ wɛnc-ɛ,
19 awa nədeŋər kɔ təkɔ ɛnafaŋ a padeŋər wɛnc mɔ. Məŋnim pəlɛc tɛm tatɔkɔ
aka Yisrayel dacɔ.
20 K'afum alpəs akɔ ŋane ti-ɛ, ŋaŋnesɛ. Tɛm tatɔkɔ afɔsɔyɔ tes tɛlɛc tatɔkɔ nəna
aka Yisrayel dacɔ.
21 Ali nɔnɔfər ta məyɔnɛ wəkayi: Kəway ka defi kəyɔnɛ defi, kəway ka dɔfər
kəyɔnɛ dɔfər, ka desek kəyɔnɛ desek, ka kəca kəyɔnɛ kəca, ka kəcək kəyɔnɛ
kəcək.»

20

Sariyɛ səlɔma teta dəkəwan

1 «Kɔ mənde məckɔ dəkəwan kɔ aterɛnɛ am, məcnəŋk fəlɛs, cibil ca dəkəwan,
kɔ afum ayɛfərɛnɛ ŋala nu-ɛ, ta mənesɛ, bawo MARIKI Kanu kam nkɛ
kəmpɛn'am atɔf ŋa Misira mɔ, eyi kɔ məna.
2 Kɔ tɛm tosutɛnɛ tələtərnɛ-ɛ, wəloŋnɛ pələtərnɛ asutɛnɛ anu, pəlok-lokər ŋa.
3 Pəloku ŋa: ‹Məcəŋkəl Yisrayel! Kəkɔ kɔ nənder məkɔ dəkəbəpɛnɛ kəsutɛnɛ
kɔ aterɛnɛ anu. Ta abɔc ŋɛbɛrɛ nu dəbəkəc, ta nənesɛ, ta pəyi nu yamayama,
ta nəyikcɛ fər yaŋan kiriŋ.
4 Bawo MARIKI Kanu konu kəsol kɔ nəna, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəsutɛnɛnɛ nu nnɔ
aterɛnɛ anu ŋayi mɔ, pəyac nu sɔ.›
5 Atubuc mes ŋaloku afum ntɛ: ‹An'ɔlɔ kəlɔ kofu k'ɛntatəpus ki-ɛ? Wəkayi
pəlukus nde kəlɔ kɔn, ta pədefi dəkəwan wəlɔma pəkɔpus ki.
6 An'ɔbɔf ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn a k'ɛntatəfɔcəs yokom ya wi kərɛsna-ɛ? Wəkayi
pəlukus nde kəlɔ kɔn, ta pədefi nnɔ dəkəwan, wəlɔma pədekɔmun wɛn
wawəkɔ!
7 An'ɛfac wəran wəyecəra a k'ɛntatɔnɛncɛ kɔ-ɛ? Wəkayi pəlukus nde kəlɔ
kɔn, ta pədefi nnɔ dəkəwan, wəlɔma pədekɔnɛncɛ kɔ!›
8 Atubuc mes ŋanɔcər sɔ kəyif afum: ‹An'enesɛ-ɛ? An'abɔc ŋɛmbɛrɛ-ɛ?
Wəkayi pəlukus nde kəlɔ kɔn, ta pədesɔŋɛ awɛnc aŋa bəkəc kəsəŋgbər pəmɔ
nkɔn.›
9 Kɔ atubuc mes ŋalip kəloku moloku maməkɔ afum-ɛ, ŋacəmbər oŋ akiriŋ
asutɛnɛ cəgba cəgba ca afum.
10 Kɔ nələtərnɛ kəwɛkərnɛ dare dɔlɔma kəsutɛnɛ-ɛ, nənuŋkɛnɛ kəloku ŋa
kətəŋnɛ.
11 Kɔ aka dare dadɔkɔ ŋawosɛ nu moloku ma kətəŋnɛ, ŋagbitɛ nu cumba-ɛ,
afum aŋɛ ŋayi dare dadɔkɔ mɔ fəp, nəcəmbər ŋa yɛbəc yonu. Ŋayɔnɛ acar anu.
12 Kɔ ŋantəwosɛ nu kətəŋnɛ, ŋawosɛ kəsutɛnɛ kɔ nəna-ɛ, nəkɛl dare dadɔkɔ.
13 MARIKI Kanu konu ɛŋlɛk dare dadɔkɔ pəbɛr nu dəwaca, nədiftɛ arkun fəp
sakma.
14 Mba nəntam kəfoŋət aran, awut, yɔcəl kɔ daka ndɛ o ndɛ nəmbəp dare
dadɔkɔ mɔ fəp, nəyɔ yɛŋən daka o daka da aterɛnɛ anu, bawo MARIKI Kanu
konu kəsɔŋ nu di.
15 Tatɔkɔ tɔ nəndekɔ nəcyɔ sədare səkɔ səmbɔlɛ nu mɔ fəp, sədare sasɔkɔ
səntəyɔnɛ nsɛ nəndekɔndɛ mɔ.
16 Mba aka sədare nsɛ MARIKI Kanu kam endekɔsɔŋ nu kɛ kəndɛ mɔ, ali
paka pin ta nəsak mpɛ peŋesəm mɔ.
17 Nəsut haŋ nəmələk aHit, aka Amər, aKanaŋ, aPerisi, aHiwy, kɔ aYebus
pəmɔ təkɔ MARIKI Kanu konu kəsom nu ti mɔ,
18 ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ŋadekətəksɛ nu pəyikyik mpɛ MARIKI enter mɔ fəp. Pəyikyik
pɔ mpɛ ŋaŋyɔnɛ canu cəŋan, mpɛ pɛntam kəsɔŋɛ nu kəciya nnɔ MARIKI Kanu
konu kəyi mɔ.

19 Kɔ nəndekɔwon kəkɛl dare ndɛ nəfaŋ kəwɛkərnɛ, nəbaŋ di mɔ-ɛ, ta nədot momunt kəcɛpəs tɔk yokom ya kulum kəŋan. Iyɔ nənde nəcdi yokom ya yi, awa, ta nəcɛp yi. Kətɔk fum ɔfɔ, nwɛ ɛntam kəkɔ dəkəwan mɔ ba?
20 Mba nəntam kələsər nəcɛpəs tɔk nyɛ nəncərɛ a bafɔ tɔk yokom yɔ nyɛ andi mɔ. Nəntam kəcɛp nəlompsɛ yi yosutnɛnɛ nyɛ nəndekɔkɛl dare dadɔkɔ, nətam di haŋ samba sa di sətɛmpɛnɛ mɔ.»

21

K'antɔcərɛ wədif ka fum-ɛ

1 Kɔ Musa oloku sɔ: «Kɔ pəyɔnɛ antɔf nŋɛ MARIKI Kanu kam kəsɔŋ əm kəndɛ mɔ, aŋkɔ pabəp fum dəkulum nwɛ andif ta ancərɛ wədif kɔn mɔ-ɛ,
2 abeki am kɔ aboc'am kiti ŋakɔ ŋatubuc kəyɛfɛ ka dəndo andif fum mɔ, kəkɔ ka sədare səkɔ səŋkɛl di mɔ.
3 K'ancərɛ dare dɔkɔ dɛnaŋkanɛ kələtərnɛ fum nwɛ andif mɔ-ɛ, abeki a dare dadɔkɔ ŋalɛk wana wɛran wowut win, nwɛ wɛntatɔbəc nde dalɛ mɔ,
4 abeki a dare ŋakekərɛ wana wawɔkɔ nde agbɛp ŋa kəŋgbɔkɔ nkɛ kəntɔwosər mɔ, nde antɔbifti, nde antɔgbal defet ndɛ o ndɛ mɔ. Ŋatepi wana wɛran wawɔkɔ kilim dəndo dəkəŋgbɔkɔ.
5 Tɛm tatɔkɔ aloŋnɛ aŋɛ ŋayɔnɛ yuruya ya Lewy mɔ ŋalɔtərnɛ, bawo MARIKI Kanu kam kəyɛk-yɛk ŋa ŋayɔnɛ akiriŋ a kəsalɛnɛ kɔn, ŋactolanɛ sɔ afum pətət tewe ta MARIKI. Ŋa ŋɔ pəmar ŋakiti moloku ma kəgbɛkəlɛnɛ kɔ mes ma kəbopərɛnɛ fəp.
6 Abeki a dare dadɔkɔ aŋɛ ŋanaŋkanɛ kələtərnɛ fum nwɛ andif mɔ, ŋabikɛnɛ waca wana wɛran wawɔkɔ antepi kilim mɔ kəroŋ dəndo dəkəŋgbɔkɔ.
7 Ŋadɛrəm kəcloku ntɛ: ‹Waca wosu woloŋ fɛ mecir mmɛ, fər yosu yɛnəŋk fɛ ti.
8 MARIKI, məsɔkəs aka Yisrayel kiciya kəŋan, aŋɛ mənawurus mɔ. Ta mədeŋər afum am aka Yisrayel teta mecir mmɛ ŋantɔcərɛ teta mi mɔ.› Ti disrɛ, MARIKI ɔsɔkəs ŋa kiciya teta mecir mamɔkɔ.
9 Tɛm tatɔkɔ, məŋnim nu dacɔ pəciya pa mecir mamɔkɔ, kɔ mənde məcyɔ tɔkɔ tolomp MARIKI dəfər mɔ.»

Kənɛncɛ ka wəran aterɛnɛ dacɔ aŋɛ nəsumpər mɔ

10 «Kɔ məŋkɔ dəkəwan kəsutɛnɛ kɔ aterɛnɛ am, MARIKI Kanu kam pəlɛk ŋa pəbɛr əm dəwaca, məsumpər ŋa mədе məbɛr dəbili-ɛ,
11 kɔ mənəŋk asumpər dacɔ akakɔ wəran wətes, nwɛ ɔmbɔt əm tɛnəŋk mɔ, məfaŋ kɔ kənɛncɛ-ɛ,
12 məkekərɛ kɔ nde kəlɔ kam. Pəfonnɛ domp, pətɛtəsnɛ sɛnc,
13 pəwurɛ yamos yən nyɛ ɛnabɛrnɛ a pasumpər kɔ mɔ. Pəyi nde kəlɔ kam pəbok kɛrɛ kɔ kas ŋof ŋin. Kɔ tencepər-ɛ, mənɛncɛ kɔ, pəyɔnɛ wəran kam.
14 K'ɛsak kəbɔt əm mes-ɛ, məsak kɔ pəkɔ nnɔ ɛŋfaŋ mɔ. Məfɔsɔtam kəcamsɛ kɔ pəsam, məfɔsɔkafəli kɔ wəcar kam, bawo mənalip kəsɔŋ kɔ malap kənɛncɛ kɔn.»

Sariyɛ sa wan wəcɔkɔ-cɔkɔ

15 «Kɔ wərkun ɔyɔ aran mɛrəŋ, pəbɔtər wəkin pəter wəka mɛrəŋ-ɛ, pəsɔtər wəkɔ ɔmbɔtər kɔ wəkɔ enter mɔ awut-ɛ, tɔyɔnɛ a wəran nwɛ ɔntɔbɔtər mɔ okomɛ kɔ wan wərkun wəcɔkɔ-cɔkɔ-ɛ,
16 ɔfɔtam dəsɔk ndɛ endeyer awut akakɔ daka dɔn mɔ, pəcəmbər wan ka wəran wəkɔ ɔmbɔtər mɔ dəkəcəmɛ da wan ka wəran wəkɔ enter mɔ, bawo wəkakɔ yati ɛbɛk.

17 Pəmar pəwosɛ debeki da wan ka wəran nwɛ ɔntəbətər mɔ, pəsɔŋ kɔ kəmɛrəŋ ka daka dɔkɔ ɔŋsɔŋ awɛnc aŋa mɔ, bawo wan wəkakɔ ɔyɔnɛ wan kɔn wəcɔkɔ-cɔkɔ, nkɔn pəmar pətəmpər sariyɛ sa wan wəcɔkɔ-cɔkɔ.»

Wan wətɔcəŋkəl kədusum

18 «Kɔ fum ɔyɔ wan nwɛ ɔntɔcəŋkəl kədusum mɔ, pəyeŋk domp, ta ɛncəŋkəl dim da kas kɔ kɛrɛ, ali akakɔ ŋacnal kɔ, pəcfati kəcəŋkəl ŋa-ɛ,
19 kas kɔ kɛrɛ ŋasumpər kɔ, ŋakekərɛ kɔ fər ya abeki a dare dɔn, nde kusuŋka ka dare dɔn.
20 Ŋaloku abeki a dare dɔn: ‹Wan kosu ɔfɔ wəkawɛ, ɔfɔcəŋkəl kədusum, k'eyeŋkər su domp, wəcɛlək kɔ wəcis ɔfɔ.›
21 Arkun a dare dɔn fəp ŋaca-cas kɔ pəfi. Məŋnim tɛm tatɔkɔ pəlɛc nnɔ nəyi mɔ, aka Yisrayel fəp ŋaŋne ti, ŋa sɔ ŋanesɛ.»

Kəbel ka fum nwɛ aŋgbɛk mɔ

22 «Kɔ pəyɔnɛ fum enciya teciya ntɛ pəmar padifɛ kɔ mɔ, tɔyɔnɛ a dəkətɔk aŋgbɛk kɔ kədif-ɛ,
23 pəmar fɛ kəbel kaŋkɔ kəcepərɛnɛ di pibi, məwup kɔ dɔsɔk dadɔkɔ, bawo wəkakɔ aŋgbɛk mɔ, fum ɔyɔnɛ nwɛ Kanu kəsɔŋ pəlɛc mɔ, ta məyik-yikəs antɔf nŋɛ MARIKI Kanu konu kəsɔŋ nu kəndɛ mɔ.»

22

Kələlɔs ka daka da wɛnc ɔm

1 Kɔ Musa oloku: «Kɔ mənəŋk wana wa wɛnc əm, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti aŋkesiya ŋɔn, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wir wɔn yɔsələr kɔ-ɛ, ta məsak yi, məliŋəs yi məkɛrɛ wɛnc əm.
2 Kɔ pəyɔnɛ wɛnc əm wəka pɔcɔl papɔkɔ ɔmbɔl'am, tɔyɔnɛ məncərɛ fɛ kɔ-ɛ, məmɛŋkərnɛ pɔcɔl papɔkɔ nde kəlɔ kam, peyi ndaram haŋ tɛm ntɛ endewer əm pɔcɔl papɔkɔ mɔ. Məluksɛ kɔ pi.
3 Tin tayi tɔ pəmar məyɔ sɔfale sɔn kɔ yamos yɔn, məyɔ sɔ tin tayi ca cəkɔ yɔŋsələr wɛnc əm mɔ fəp a məna məfir yi mɔ, pəmar fɛ məsak yi yɔsɔlɛ.
4 Kɔ mənəŋk sɔfale sa wɛnc əm kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wana wɔn wɛtɛmpɛnɛ dɔpɔ-ɛ, ta məsak wi, məmar kɔ nəyekti wi.»

Sariyɛ sa mes məlɔma

5 «Pəmar fɛ wəran pəbɛrnɛ yamos y'arkun, wərkun sɔ ta pəbɛrnɛ yamos y'aran, nwɛ o nwɛ endeyesnɛ tatɔkɔ mɔ, pəyikyik mpɛ MARIKI Kanu kam enter mɔ pɔyɔnɛ.
6 Kɔ məŋkɔ məbəp dɔpɔ kəlɔ ka abɛmp, tɔyɔnɛ kətɔk nkɛ o nkɛ kəroŋ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti dəntɔf, kəlɔ kaŋkɔ kəyɔ awut kɔ pəyɔnɛ fɛ ti mes, abɛmp ŋɛfəntərər awut a ŋi kɔ pəyɔnɛ fɛ ti mes ya ŋi-ɛ, ta məlɛk kɛrɛ ka abɛmp ŋaŋɔkɔ kɔ awut aka ŋi.
7 Məsak kɛrɛ ka yi pəkɔ, məlɛk awut gbəcərəm ntɛ tɔŋsɔŋɛ mes mam mede metesɛ, məbɔlsɛ mataka mam sɔ doru mɔ.
8 Kɔ məlɔ kəlɔ kəfu-ɛ, məcəmbər ki biŋkəli kəroŋ haŋ mənɔŋkər. Itɔ tɔntɔdeyɔn'am kəsarɛ teta mecir, kɔ tɔyɔnɛ fum ɛntɛmpɛnɛ nde kəlɔ kam kəroŋ-ɛ.
9 Pəmar fɛ məbɔf ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn wam dacɔ defet da yɔbɔf yəlɔma. Ta tedesɔŋ'am kəpusɛ MARIKI yɛtɛl yam fəp, kəlɛkɛnɛ yokom ya ŋgbɔŋkəlɔ yam.
10 Ta məkot wana kɔ sɔfale kel kəbiftɛ kin.
11 Ta məbɛrnɛ kəloto kənɔŋksəl səbeŋa sa cəfon ca aŋkesiya kɔ sa akotan.
12 Mədekɔ məcbɛr pɔŋpɔŋ səbol maŋkəlɛ sa kəloto kam kəkumpɛnɛ.»

Tes tɛgbɛkəlɛnɛ ta wəran

13 «Kɔ wərkun ɛnɛncɛ wəran, pəfəntərər kɔ, tɛlpəs pəter kɔ-ɛ,

14 wərkun wəkakɔ pədena pəcləsər wəran wəkakɔ tewe, pəcloku: ‹Inanɛncɛ
wəran wəkawɛ k'ifəntərər kɔ, mba inabəp kɔ pələsər kəfac.›
15 Tɛm tatɔkɔ wan wəyecəra kas kɔ kɛrɛ ŋalɛk kəloto kəsumpərɛ kɔn ŋakekərɛ
ki nde dəkəbəpsɛnɛ d'abeki.
16 Wan wəyecəra kas pəcloku abeki: ‹Inasɔŋ wan kem wəran wərkun
wəkawɛ kənɛncɛ, mba enter kɔ.
17 K'ɛyɛfɛ kələsər kɔ tewe, pəcloku: «Inasumpər kɔ, mba inabəp wan kam
pələsər kəfac.» Awa, nənəŋk kəloto nkɛ k'ɛnasumpərɛ wan kem.› Akombəra
a wan wəran ŋaperi kəloto kaŋkɔ fɔr ya abeki a dare kiriŋ.
18 Abeki a dare ŋasumpər wərkun wəkakɔ ŋatərəs kɔ tɔkɔ pəmar mɔ,
19 bawo ɛləsər wan wəyecəra wəbɛrsɛ kəfac wəYisrayel tewe, abeki ŋawer
wərkun wəkakɔ mɛncəmbəl tasar tin ma gbeti, ŋasɔŋ mi wan wəran kas.
Wəran pəyɔnɛ sɔ wəkɔn, ɔfɔsɔtam kəbɛləs kɔ kəyi kɔn doru fəp.
20 Mba kɔ pəyɔnɛ a ntɛ wərkun oloku mɔ kance kɔ, wan wəyecəra ɛnabɛrsɛ
fɛ kəfac-ɛ,
21 pawurɛnɛ wan wəyecəra nwɛ nde abaŋka ŋa kas. Arkun aka dare dɔn
ŋaca-cas kɔ. Pəfi, bawo ɔyɔ tes tɛlɛc ntɛ tɛŋlapəs Yisrayel mɔ, kəcfəntərɛ-fəntərɛ
kɔ arkun pəsɔrɔyi nde kələ ka kas. Məŋnim pəlɛc tɛm tatɔkɔ aka Yisrayel dacɔ.
22 K'ambəp wərkun ŋafəntərɛ kɔ wəran nwɛ anɛncɛ mɔ, padif mɛrəŋ maŋan
fəp, kəyɛfɛ ka wərkun haŋ wəran wəkakɔ ŋafəntərɛ mɔ. Məŋnim pəlɛc tɛm
tatɔkɔ Yisrayel.
23 Kɔ wan wəyecəra wətatɔcərɛ wərkun, mba wərkun pəwurɛnɛ tetɔn
kənɛncɛ, wərkun wələma pəkɔ pəbip kɔ dare disrɛ pəfəntərər-ɛ,
24 nəwurɛnɛ mɛrəŋ maŋan fəp nde kusuŋka ka dare, nəca-cas ŋa, ŋafi,
wəyecəra teta ntɛ ɛnatɔkul-kulɛnɛ dare disrɛ mɔ, kɔ wərkun, teta ntɛ ɛlapsɛ
wəran ka wɛnc wəfac mɔ. Məŋnim tɛm tatɔkɔ pəlɛc nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ.
25 Mba kɔ pəyɔnɛ a dəkulum wərkun ɛmbəp wəyecəra nwɛ awurɛnɛ tetɔn
kənɛncɛ mɔ, pəsumpər kɔ pəfəntərər-ɛ, wərkun wəkakɔ, sona sɔn gboŋ s'andif
kɔ.
26 Ali tes ta payɔ wəyecəra. Wəyecəra ɛləsər fɛ tes ntɛ pəmar padifɛ kɔ mɔ.
Teyi pəmɔ ntɛ wərkun ɔŋgbɔpnɛ wəkos wərkun dəkulum a pədif kɔ mɔ.
27 Wəyecəra nwɛ wərkun owurɛnɛ tetɔn kənɛncɛ mɔ, ntɛ tɔyɔnɛ a dəkulum
ŋambəpɛnɛ kɔ wərkun nwɛ mɔ, ali pənakulɛ-kulɛ, kɔ fum ɛnayi fɛ nwɛ ɔŋkɔyac
kɔ wərkun wəkawɛ mɔ.
28 Kɔ wərkun ɔŋkɔ pəbəp wəyecəra wətɔcərɛ wərkun nwɛ antatɔwurɛnɛ tetɔn
kənɛncɛ mɔ, pəsumpər kɔ pəfəntərər, kɔ tɔyɔnɛ ambəpɛnɛ ŋa-ɛ,
29 pəmar wərkun wəkakɔ pəsɔŋ wəyecəra kas gbeti mɛncəmbəl wəco
kəcamət, bawo ɛləsər kɔ kəfac, pəkafələ sɔ pəlɛk kɔ pənɛncɛ, wərkun wəkakɔ
ɔfɔsɔtam kəbɛləs wəran nwɛ kəyi kɔn doru fəp.»

23

1 «Ali fum pəmar fɛ kənɛncɛ kɔncəra kɔn. Kɔ teyi-ɛ, wərkun wəkayi ɔŋsɔŋ kas
malap.»

Afum aŋɛ amənɛ kəloŋkanɛ ka alaŋ mɔ

2 Kɔ Musa oloku: «Wərkun nwɛ ampor-poru cɔkəl, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pafɔn kɔ
akok mɔ, pəmar fɛ pəbɛrɛ nde kəloŋkanɛ ka alaŋ a MARIKI.
3 Wan nwɛ antɔkom kəfac disrɛ mɔ, pəmar fɛ pəbɛrɛ kəloŋkanɛ ka alaŋ a
MARIKI, ta pawosɛ kəbɛrɛ ka yuruya ya wəkayi kəloŋkanɛ ka alaŋ a MARIKI
dacɔ haŋ dɛtɛmp wəco.

4 WəAmoŋ kɔ wəMohab nwɛ o nwɛ ŋafɔkɔbɛrɛ kəloŋkanɛ ka alaŋ a MARIKI,
ali dɛtɛmp wəco da awut aŋan dɛmar fɛ kəbɛrɛ kəloŋkanɛ ka afum teta MARIKI.
Itɔ teyi doru o doru,
5 bawo afum akakɔ ŋanader fɛ ŋafaynɛ nu ŋapocɛ nu kəcom kɔ domun dɔpɔ
ntɛ nənawur atɔf ŋa Misira mɔ. Mba ŋanasɔŋ Balam wan ka Behor wəka dare
da Petor nde atɔf ŋa Mesopotami kəway, ntɛ tɔŋsɔŋɛ wəkakɔ pətolanɛ nu pəlɛc
mɔ.
6 Mba MARIKI Kanu kam, ɛnawosɛ fɛ kəcəŋkəl Balam. Kɔ MARIKI Kanu
kam kəŋkafəli kətolanɛ pəlɛc kaŋkɔ kətolanɛ pətɔt, bawo MARIKI Kanu kam
ɛnabɔtər əm.
7 Ta mətɛnɛ ŋa pəforu, ta mətɛnɛ ŋa kəyi pətɔt disrɛ kəyi kam doru fəp.
8 WəEdɔm fum ɔfɔ nwɛ Kanu kəntɔter mɔ, bawo wɛnc əm ɔfɔ. WəMisira nwɛ
sɔ fum ɔfɔ nwɛ Kanu kəntɔter mɔ, bawo mənayi decikəra nde atɔf ŋɔn.
9 Awut aŋan dɛtɛmp da maas ndɛ ŋandekom mɔ dendetam kəbɛrɛ kəloŋkanɛ
ka alaŋ a MARIKI.»

Dosoku da saŋka

10 «Kɔ məndekɔ dəkəwan kɔ aterɛnɛ am-ɛ, məkɛmbərnɛ mes mmɛ meyik-
yikəs əm mɔ fəp.
11 Kɔ pəyɔnɛ a fum eyi nde kəlɔ kam nwɛ ɔntɔsɔk mɔ, bawo domun dowurna
kiriŋ kɔn pibi disrɛ, wəkayi pəwur dəsaŋka, ta pəbɛrɛ si disrɛ,
12 dec dɔrɔfɔy pəbikɛ domun, kɔ dec dɛŋkalɛ-ɛ, wəkayi ɛntam kəlukus sɔ
saŋka disrɛ.
13 Məde məwurɛ kəfo saŋka sonu tadarəŋ, nde məndekɔ məctam kəyɔ ka
mɛfaŋ mam məlɔma mɔ.
14 Məyɔ yosutnɛnɛ yam dacɔ pɛkayɛ, kɔ məŋkɔ kəwur afef-ɛ, məkay abi kɔ
məlip-ɛ, məkufun nini yam.
15 Bawo MARIKI Kanu kam endekɔ pəckɔt saŋka sam disrɛ pəcyac əm, pəclɛk
aterɛnɛ am pəcbɛr əm dəwaca, saŋka sam sədekɔ səcsɔk, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta MARIKI
pənəŋk nde ndaram ntɛ o ntɛ tɔntɔtesɛ kɔ, tɔsɔŋɛ kɔ kəlukus əm darəŋ mɔ.»

Wəcar wəyɛksɛ

16 «Kɔ wəcar wəlɔma ɛyɛksər mariki mɔn pəkɔ pəcyacnɛ nde ndaram-ɛ, ta
məluksɛ kɔ mariki mɔn de.
17 Wəcar wəkakɔ pəndɛ nu dacɔ nde kəfo nkɛ ɛŋyɛk-yɛk kəndɛ, dare ndɛ
dɔmbɔt kɔ nde sədare sam dacɔ mɔ. Ta mədir kɔ.»

Yopocɛ nyɛ MARIKI ɔntɔfaŋ mɔ

18 «Ta wəYisrayel nwɛ o nwɛ, wəran kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wərkun, pəmar fɛ pəyi
yamayama teta kəsali.
19 Məfɔkekərɛ nde kəlɔ ka MARIKI Kanu kam, teta kədɛrəm nkɛ o nkɛ pɔsɔtɔ
pa wəyamayama wəran, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ wərkun. Afum akakɔ mɛrəŋ fəp
pəyikyik mpɛ MARIKI Kanu kam enter mɔ, pɔ ŋayɔnɛ.»

Kəbɔr kədeŋərɛ

20 «Ta məfaŋər wɛnc əm kədeŋərɛ ka daka ndɛ o ndɛ ɛnabɔr əm mɔ kəroŋ,
pəyɔnɛ pəsam, pəyɔnɛ yeri pəyɔnɛ paka mpɛ o mpɛ antam kədeŋər pɔkɔ anabɔ
mɔ.
21 Mba məntam kəwer wəcikəra nwɛ ɛyɛfɛ atɔf ŋəlɔma mɔ, kədeŋər'am daka
ndɛ mənabɔr kɔ mɔ, mba wɛnc əm, ta məwer kɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ MARIKI Kanu kam
kəpoc'am pətɔt dəməyɔ mam fəp, nde atɔf ŋɔkɔ məŋkɔbɛrɛ ŋɔyɔnɛ ŋam mɔ.»

Kədɛrəm nnɔ MARIKI eyi mɔ

22 «Kɔ məndɛrəm kəloŋnɛ MARIKI Kanu kam-ɛ, ta məwonɛnɛ ti kəyɔ, bawo
MARIKI Kanu kam kəndekɔyif əm ti, tɔyɔn'am oŋ kiciya.

23 Kɔ məsumpərnɛ kətədɛrəm təlɔm o təlɔm kəyɔnɛ MARIKI-ɛ, kiciya kəyi f'am.
24 Mba məmɛŋkərnɛ təkɔ towur kusu kam disrɛ, məyɔ təkɔ məloku kəyɔnɛ abəkəc ŋosoku pɛs MARIKI Kanu kam mɔ, təkɔ məlokɛ kusu kam yati mɔ.»

Sariyɛ səpimɛ yokom yəlɔma

25 «Kɔ məmbɛrɛ ŋgbɔŋkələ ya wɛn wa wɛnc əm disrɛ-ɛ, məntam kədi yokom ya wi tɛfaŋ tam haŋ mənɛmbərɛ, mba ta məbɛr wi dəpaka kəkekərɛ.
26 Kɔ məntor abɔf ŋa mɛŋgbɛn ma wɛnc əm-ɛ, məbaŋsɛ mi kəca, mba ta mətɛlɛ mi kətetiya.»

24

Wəran nwɛ ance mɔ

1 Kɔ Musa oloku: «Kɔ wərkun ɛnɛncɛ wəran, tɛlpəs, ta endesɔ pəfaŋ wəran nwɛ-ɛ, bawo ɛnəŋkɛ wəran pɔkɔt mpɛ pɔntəbɔt kɔ mɔ, pəmar pəcicsɛ wəran wəkakɔ areka ŋecenɛ kɔ, pəsɔŋ kɔ ŋi dəkəca, a pədewurɛnɛ kɔ nde kələ kɔn.
2 Wəran pəwur kələ ka wərkun wəkakɔ, pəkɔ, ɛntam sɔ kəyɔnɛ wəran ka wərkun wələma.
3 Kɔ pəyɔnɛ wərkun wəkakɔ ɛlɛk kɔ sɔ k'ɛnɛncɛ mɔ, ɛfaŋ fɛ kɔ sɔ-ɛ, pəcicəs areka ŋecenɛ kɔ sɔ, pəsɔŋ ŋi wəran nwɛ dəkəca, pəbɛləs kɔ nde kələ kɔn. Kɔ təyɔnɛ wərkun nwɛ ɛnɛncɛ kɔ tɛlpəs mɔ pəfi-ɛ,
4 wos wəcɔkɔ-cɔkɔ ɔfɔsɔtam kəlɛk kɔ pənɛncɛ, bawo wəran wəkakɔ ɔsɔk fɛ sɔ nnɔ nkɔn wərkun nwɛ eyi mɔ, bawo pəyikyik mpɛ MARIKI enter mɔ pɔ təyɔnɛ. Pəmar fɛ məsarsər kiciya atɔf nŋɛ MARIKI Kanu kam kəsɔŋ əm kɛ mɔ.»

Wərkun wətɛp kənɛncɛ

5 «Kɔ wərkun ɛntɛp kəcnɛncɛ-ɛ, pəmar fɛ palɛk kɔ kəkɔ ka dəkəwan, ali tes ta pacəmɛnɛ kɔ darəŋ. Pasak kɔ yɛŋən teren tin teta aka kələ kɔn disrɛ ŋawoləs-woləs kɔ wəran wəkɔ ɛlɛk mɔ.»

Sɛkɛ

6 «Afɔlɛkər fum sɛkɛ sa yosumpər-sumpər ya dɔsɔk o dɔsɔk, bawo kəlɛkər ka wəkayi teyinɛ doru tɔ.»

Wəkiyɛ fum

7 «K'asumpər fum nwɛ eŋkiyɛ wɛnc wələma aYisrayel dacɔ, pəcəmbər kɔ dacar kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pəcaməs kɔ-ɛ, pəmar wəkiyɛ fum wəkakɔ pəfi. Məŋnim tɛm tatɔkɔ pəlɛc aka Yisrayel dacɔ.»

Docu d'akata dɛcalərnɛ

8 «Nəkɛmbərnɛ docu d'akata dɛcalərnɛ pəmɔ docu da sen, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəmɛŋkərnɛ, nəsurɛnɛ sɔ kəyɔ təkɔ aloŋnɛ aLewy ŋandekɔ ŋactəksɛ nu mɔ. Nəmɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka təkɔ isom ŋa mɔ darəŋ.
9 Nəcɛm-cɛmnɛ təkɔ MARIKI Kanu konu ɛnayɔ Miriyam dɔpɔ, ntɛ nənayɛfɛ atɔf ŋa Misira mɔ.»

Sariyɛ sa sɛkɛ

10 «Kɔ məmbər wəkos əm daka ndɛ o ndɛ-ɛ, ta məbɛrɛ kələ kɔn disrɛ kəbaŋər kɔ paka pa sɛkɛ.
11 Məcəmɛ dabaŋka, fum nwɛ ɛnalɛkər əm debe mɔ, pəkɛr'am paka pa sɛkɛ dəndo dabaŋka.
12 Kɔ pəyɔnɛ a wətɔyɔ daka ɔfɔ-ɛ, ta məcepərɛnɛ pibi kɔ kəloto kɔn kəkumpɛnɛ nkɛ ɛncəmbər'am sɛkɛ mɔ.
13 Məluksɛ kɔ kəloto kɔn kəkumpɛnɛ a dec dɛckalɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəfəntərɛ ki mɔ, pətolan'am pətɔt. Tɔŋyɔn'am dolompu nnɔ MARIKI Kanu kam kəyi mɔ.»

Paleləs atəyɔ daka

14 «Ta mətərəs wəbəc kam wətəyɔ daka kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəyi dəpəcuca, pəyɔnɛ
wɛnc əm wəkin wələma kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəcikəra wəkin wələma nwɛ ender dare
din da sədare sam dəkəbəc mɔ.
15 Məsɔŋ wəbəc kam kəway kɔn a dec dɛckalɛ. Bawo ɔyɔ fɛ daka, pəŋwon kɔ
kəsətə ka kəway kɔn. Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ombokɛnɛ nnɔ MARIKI eyi mɔ tetam,
təyɔn'am kiciya.»

Nwɛ enciya mɔ, ɛŋsarɛ kətərəs

16 «Ta nədif cas teta kiciya ka awut aŋan, ta nədif sɔ awut teta kiciya ka akas
aŋa. Nwɛ o nwɛ kiciya kɔnsərka k'andifɛ kɔ.»

Sariyɛ nnɔ atəyɔ daka ŋayi mɔ

17 «Ta məlɛcər wan wəcikəra nwɛ akombəra ɔn ŋafi mɔ kiti yem disrɛ, ta
məbaŋər sɔ wəcəbokəra kəloto kɔn kəkumpɛnɛ sɛkɛ.
18 Məde məccɛm-cɛmnɛ a mənayɔnɛ wəcar atɔf ŋa Misira, kɔ MARIKI Kanu
kam kəwurus əm di, it'isom'am kəcəmɛnɛ sariyɛ sasɔkɔ darəŋ.
19 Kɔ məntɛl abɔf ŋam məpəl acəkər ŋin dəbɔf-ɛ, ta məluksərnɛ kəkɔlɛk ŋi.
Acəkər ŋaŋɔkɔ ŋɔyɔnɛ ŋa wəcikəra, ŋa wan nwɛ akombəra ɔn ŋafi mɔ kɔ ŋa
wəcəbokəra, ntɛ təŋsɔŋɛ MARIKI Kanu kam kəpoc'am pətɔt dəyɛbəc ya waca
wam fəp mɔ.
20 Kɔ məyikəc kəra ka olif-ɛ, ta məcɛpsɛ kəkɔpim yokom nyɛ yɔntɔtɛmpɛnɛ
mɔ, məsak yi yɔyɔnɛ ya wəcikəra, ya wan nwɛ akombəra ɔn ŋafi mɔ kɔ ya
wəcəbokəra.
21 Kɔ məmpim yokom ya ŋgbɔŋkəlɔ yam-ɛ, ta məluksərnɛ kəkɔpim yin yin
yɔkɔ məmpələs mɔ, yayɔkɔ yɔyɔnɛ ya wəcikəra, ya wan nwɛ akombəra ɔn ŋafi
mɔ kɔ ya wəcəbokəra.
22 Məde məcɛm-cɛmnɛ a mənayɔnɛ wəcar atɔf ŋa Misira, it'isom am
kəcəmɛnɛ sariyɛ saŋsɛ darəŋ.»

25

Təkɔ pəmar paboc kiti mɔ

1 Kɔ Musa oloku sɔ: «Kɔ afum mɛrəŋ ŋayɛfərɛnɛ ŋakɔ dabɛ kəkɔkiti-ɛ, pabonc
wəkɔ olomp, pabonc wəkɔ enciya mɔ.
2 Kɔ pəmar pasut wəciya-ɛ, wəboc kiti pətenci kɔ dəntɔf pasut kɔ fər ya wəboc
kiti kiriŋ kəŋgban-gban kətəŋnɛnɛ ka kiciya kɔn.
3 Ta wəboc kiti pəwosɛ pasut kɔ pacepərər kəŋgban-gban wəco maŋkəlɛ,
k'asut kɔ pacepərər tatɔkɔ-ɛ, wɛnc konu ɛntam kəlapəsnɛ fər yonu kiriŋ.»

Wana workun «tura»

4 «Ta məsunc wana kusu kɔ wendebɛrɛ dəkur kəkɔsɛpər-ɛ.»

Wəcəbokəra wətəkom

5 Kɔ Musa oloku: «Kɔ dɛwɛnc aŋa mɛrəŋ ŋandɛ kəfo kin, wəkin pəfi ta ɛsak
wan wərkun-ɛ, pəmar fɛ fum wəcuru pənɛncɛ wəran kɔn, wɛnc ka wos wəkɔ
efi mɔ, pəmar pəlɛk kɔ pənasər, pəlas sɔ sariyɛ səkɔ pəmar pəkenɛ wəran ka
wɛnc wəkɔ efi mɔ.
6 Wan wərkun wəcɔkɔ-cɔkɔ nwɛ wəran wəkakɔ endekom mɔ, pəmar pawe
kɔ tewe ta wos wəkɔ ɛnanuŋkɛnɛ kənɛncɛ kɔ mɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ ta tewe tən təsəlɛ
Yisrayel mɔ.
7 Kɔ wɛnc ka wos ɔntɔfaŋ kəlɛk kɔ pənɛncɛ-ɛ, wəran pəkɔ nde kusuŋka ka
dare nde abeki ŋayi mɔ, pəkɔ pəloku ŋa: ‹Wɛnc ka wos im ɛfati kəsɔŋɛ tewe ta
wɛnc kəcəmɛ Yisrayel, ɛfaŋ fɛ kəkɔt im təkɔ pəmar mɔ.›

8 Abeki a dare dɔn ŋawe wərkun ŋalok-lokər kɔ, k'ombupərɛ sɔ, pəcloku: ‹Ifaŋ
fɛ kəlɛk kɔ inasər,›
9 wəran nwɛ pələtərnɛ kɔ fər ya abeki a dare kiriŋ, pəwurɛ wərkun kɔfta
dəkəcək, pəyukər kɔ lin dəkəro. Pəloku: ‹Tantɛ t'aŋyɔ wərkun nwɛ ɛŋfati
kəcəmbər kəlɔ ka wɛnc mɔ.›
10 Ntɛ tɔ pəmar pade pacwe aka kəlɔ kaŋkɔ Yisrayel: ‹Aka kəlɔ ka nwɛ awurɛ
cɔfta mɔ.›»

Tosutɛnɛ ntɛ amənɛ mɔ

11 «Kɔ arkun mɛrəŋ ŋandesutɛnɛ, kɔ wəran ka wəkin ɔlətərnɛ kəkɔbaŋ wos
dəwaca wa wəkɔ eyi kəsut kɔ mɔ, k'eŋkekərɛ kəca pəsumpər wəkɔ eyi kəsut
wos mɔ yokomɛ-ɛ,
12 məgbinti wəran wəkakɔ kəca, ali nɔnɔfər ta məyɔnɛ kɔ.»

Dolompu kəcaməs disrɛ

13 «Ta mətɔmpərnɛ alɔba ŋam disrɛ masar ma səkel mɛrəŋ: Tasar telel kɔ
tasar tɛfəfər.
14 Ta məyɔ nde kəlɔ kam cəfala cətubcɛ mɛrəŋ: Kəfɛt kɔ kəpɔŋ.
15 Məyɔ tasar ta səkel pin mpɛ polomp mɔ, məyɔ kəfala kətubcɛ kin nkɛ
kəlomp mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ mataka mam məbəl nde antəf nŋɛ MARIKI Kanu kam
endekɔsɔŋ əm mɔ.
16 Bawo nwɛ o nwɛ endekɔ pəcyɔ mes mətəlomp maməkɔ mɔ, pəyikyik
p'ɔyɔnɛ mpɛ MARIKI Kanu kam enter mɔ.»

Amalɛk, aterɛnɛ asu a doru o doru

17 «Məcɛm-cɛmnɛ ntɛ aka Amalɛk ŋanayɔ nu dɔpɔ ntɛ nənawur Misira mɔ,
18 ntɛ ŋanader ŋagbintərnɛ akɔ ŋanayi kəgba ka aka Yisrayel tadarəŋ mɔ, kɔ
ŋayektər ŋa kəsutɛnɛ tɛtəŋnɛ dis dələl nu ta nəyɔ sɔ səkət-ɛ, bawo ŋananesɛ fɛ
Kanu.
19 Kɔ MARIKI Kanu kam endesɔŋ əm kəŋesəm kəbaŋ əm nnɔ aterɛnɛ am aŋɛ
ŋaŋkɛl əm mɔ fəp dəwaca-ɛ, nde atəf nŋɛ MARIKI Kanu kam ɔsɔŋ əm kɛ mɔ,
mənim tewe ta Amalɛk antəf kəroŋ. Ta məpələrnɛ tosom tatɔkɔ de!»

26

Yokom yəcɔkɔ-cɔkɔ, kɔ kəlokɛ MARIKI pətət

1 Kɔ Musa oloku: «Kɔ məndekɔbɛrɛ nde atəf nŋɛ MARIKI Kanu kam kəsɔŋ
əm mɔ, kɔ məndekɔbaŋ di məndɛ-ɛ,
2 mədekɔ məclɛk yokom yəcɔkɔ-cɔkɔ ya yɔbɔf yam nyɛ məndekɔ məctɛl nde
antəf nŋɛ MARIKI Kanu kam ɔŋkɔsɔŋ əm mɔ, məbɛr yi dəkəfala, məkekərɛ nde
kəfo kaŋkɔ MARIKI Kanu kam endekɔyɛk-yɛk kəyɔnɛ dəkiyi dɔn mɔ.
3 Məkɔ nde wəloŋnɛ wəkɔ eyi kəbəc mata maməkɔ mɔ, məloku kɔ: ‹Iloku
məkɔ MARIKI Kanu kam fər kiriŋ, a imbɛrɛ nnɔ atəf nŋɛ MARIKI, ɛnadɛrmɛ
atem asu kəsɔŋ su mɔ.›
4 Wəloŋnɛ pəbaŋər əm kəfala kaŋkɔ, pəkɔ pəcəmbər ki nde tetek toloŋnɛ
MARIKI Kanu kam kiriŋ.
5 Məna məloku MARIKI Kanu kam fər kiriŋ: ‹Wətem kem wəArame wəcepɛ-
cepɛ ɛnayɔnɛ. K'ontor atəf ŋa Misira kɔ afum apic aŋɛ ŋanacəmbər kɔ mɔ.
Difɔ ende pəyɔnɛ wəka atəf ŋɔpɔŋ ŋa afum alarəm aŋɛ ŋanader ŋasɔtɔ səkət kɔ
fənɔntər mɔ.
6 K'aka Misira ŋayɔ su pəlɛc, kɔ ŋalapəs su, kɔ ŋancəmbər su yɛbəc ya dacar
yeyeŋki.
7 Kɔ səmbokər MARIKI Kanu ka atem asu. Kɔ MARIKI ene su sim, k'ɛnəŋk
kətərəs kosu, pəcuca posu kɔ yɛbəc yosu ya dacar yeyeŋki.

8 Kɔ MARIKI owurɛnɛ su atɔf ŋa Misira kɔ sɔkɔt sa kɔca kɔn kɔtenci,
mɛgbɛkɔrɛ mɛwɛy-wɛy kɔ mes mɔpɔŋ mmɛ moncwosɔs afum cusu mɔ.
9 K'ɛŋkɛrɛ su kɔfo kaŋkɛ, k'ɔsɔŋ su atɔf ŋaŋɛ ŋomboŋ dalɛ k'awop mɔ.
10 Ndɛkɔl oŋ, iŋkɛrɛ yokom yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya yɔbɔf ya antɔf nŋɛ mɔna MARIKI
mɔsɔŋ im mɔ.› Mɔboc yokom yayɔkɔ MARIKI Kanu kam fɔr kiriŋ, mɔtontnɛnɛ
kɔ.
11 Kɔ telip-ɛ, mɔwoləs-woləs kɔ wɔLewy kɔ wɔcikɔra aŋɛ ŋayi nu dacɔ mɔ,
teta pɔtɔt pɔkɔ MARIKI Kanu kam kɔsɔŋ ɔm, mɔna kɔ aka kɔlɔ kam disrɛ mɔ.»

Farilɛ fa teren ta maas

12 «Teren ta maas ntɛ o ntɛ tɔyɔnɛ ta farilɛ. Kɔ mɔndekɔ mɔclip kɔwurɛ farilɛ
fa yɔbɔf yam fɔp-ɛ, mɔsɔŋ fi wɔLewy, wɔcikɔra, wan nwɛ akombɔra ɔn ŋafi mɔ,
kɔ wɔcɔbokɔra. Ŋadi fi nde sɔdare sam ŋanɛmbɔrɛ.
13 Mɔloku fɔr ya MARIKI Kanu kam kiriŋ: ‹Iwurɛnɛ nde kɔlɔ kem daka
ndɛ ampus mɔ, k'isɔŋ di wɔLewy, wɔcikɔra, wan nwɛ akombɔra ɔn ŋafi mɔ
kɔ wɔcɔbokɔra, pɔmɔ tɔkɔ mɔsom im ti mɔ. Ali tosom tam tin ifati fɛ, ali tin
impɔlɔr fɛ.
14 Ali paka pin indi fɛ ca cancɛ dacɔ ntɛ inayi dɔkɔbal mɔ. Ali pin inabeli fɛ
ntɛ inatɔsɔk mɔ, ali pin imbeli fɛ isɔŋ teta wɔfi, incaŋkɔl dim da MARIKI Kanu
kem, k'isurɛnɛ kɔkɔtɛnɛ belbel tɔkɔ mɔnasom im mɔ.
15 Mɔmɔmɔn oŋ dɔkiyi dam dosoku nde darenc, mɔpocɛ aka Yisrayel afum
am kɔ antɔf nŋɛ mɔsɔŋ su mɔ pɔtɔt, pɔmɔ tɔkɔ mɔnadɛrmɛ ti atem asu mɔ, atɔf
ŋaŋɛ ŋomboŋ dalɛ k'awop mɔ.›»

AYisrayel afum a MARIKI aka dɔtim

16 «Mɔkɔ, MARIKI Kanu kam kɔsom ɔm kɔcamɛ sariyɛ sɔn kɔ mɔyɔ mokur
mɔn darɔŋ. Mɔmɛŋkɔrnɛ mi, mɔcamɛ sɔ mi darɔŋ abɔkɔc ŋosoku pɛs kɔ amera
ŋam fɔp.
17 Nɔsɔtɔ mɔkɔ kɔdɛrɔm kaŋkɛ nnɔ MARIKI eyi mɔ: Nkɔn endeyɔnɛ oŋ Kanu
konu, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nɔkɔt sɔpɔ sɔn, nɔmɛŋkɔrnɛ sariyɛ sɔn, mosom mɔn kɔ mɔyɔ
mɔn mokur, nɔleləs sɔ dim dɔn mɔ.
18 Mɔkɔ MARIKI ɔsɔŋ'am kɔdɛrɔm ntɛ tɔŋsɔŋɛ mɔyɔnɛ daka dɔn da dɔtim
afum a doru fɔp dacɔ, pɔmɔ tɔkɔ olok'ɔm ti mɔ, mɔmɛŋkɔrnɛ mosom mɔn fɔp,
19 tɔsɔŋɛ pɔcɔmbɔr ɔm dɔkɔcamɛ dɔcɔkɔ-cɔkɔ afum a doru fɔp dacɔ aŋɛ nkɔn
MARIKI owurɛ mɔ. Kɔyɛfɛ nɔrɔ da debeki dam kɔkɔ kɔbɛkɔs kam tewe kɔbɔp
ka delel, mɔcepɔr afum a doru fɔp, nɔyɔnɛ afum acempi aŋɛ ampusɛ MARIKI
Kanu konu, pɔmɔ tɔkɔ ɛnalok'ɔm ti mɔ.»

27

Ancicɔs Sariyɛ sa Kanu masar kɔroŋ

1 Musa kɔ abeki ŋasom aka Yisrayel ntɛ: «Nɔmɛŋkɔrnɛ mosom fɔp ntɛ iyi
kɔloku nu mɔkɔ mɔ.
2 Dɔsɔk ndɛ nɔndekɔcali Yurdɛn, kɔbɛrɛ ka atɔf nŋɛ MARIKI Kanu kam kɔsɔŋ
ɔm mɔ, mɔcɔmbɔr masar mɔpɔŋ cos, nɔsop mi dos defer.
3 Nɔcicɔs masar mamɔkɔ kɔroŋ moloku ma Sariyɛ fɔp, kɔ mɔndekɔcepɔr
mɔcbɛrɛ atɔf nŋɛ MARIKI Kanu kam kɔsɔŋ ɔm mɔ, atɔf nŋɛ ŋomboŋ dalɛ k'awop
mɔ, pɔmɔ tɔkɔ MARIKI Kanu ka atem am ɛnalok'ɔm ti mɔ.
4 Kɔ nɔndekɔcali Yurdɛn-ɛ, nɔcɔmbɔr nde tɔrɔ ta Ebal masar mmɛ isom nu
mɔkɔ kɔkɔcɔmbɔr mɔ, mɔsop mi dos defer.
5 Dɔndo, mɔcɔmbɔrɛ di MARIKI Kanu kam tetek toloŋnɛ ta masar mmɛ afɛc
ŋɔntɔgbuŋɛnɛ kɔpat mɔ.
6 Mɔcɔmbɔrɛ tetek toloŋnɛ MARIKI Kanu kam masar mɔtɔpat. Tetek papɔkɔ
kɔroŋ pɔ mɔndekɔ mɔcloŋnɛnɛ MARIKI Kanu kam yɔcɔl yɔcɔf.

7 Mədekɔ sɔ məcloŋnɛ kəloŋnɛ ka kəpaŋnɛ pəforu. Difɔ məndi yeri ya yoloŋnɛ yonu ya kəpaŋnɛ pəforu, difɔ məwoləs-woləs fər ya MARIKI Kanu kam kiriŋ.
8 Məcicəs masar mamɔkɔ kəroŋ moloku ma sariyɛ saŋsɛ fəp, məcic mi pəsɔk pɛs.»
9 Musa kɔ aloŋnɛ aLewy ŋaloku aka Yisrayel fəp: «Yisrayel, məcaŋk məcəŋkəl! Məkɔ nəyɔnɛ oŋ atɔf ŋa afum aka MARIKI Kanu konu.
10 Məcəŋkəl dim da MARIKI Kanu kam, məcəmɛ mosom mən darəŋ, kɔ sariyɛ sɔn pəmɔ tɔkɔ iyi kəsom əm məkɔ mɔ.»
11 Dəsɔk dadɔkɔ, kɔ Musa osom aka Yisrayel ntɛ:
12 «Kɔ nəndekɔcali Yurdɛn-ɛ, aka cusuŋka ca Simeyɔŋ, Lewy, Yuda, Isakar, Isifu kɔ Beŋyamin ŋadekɔ ŋacəmɛ tərɔ ta Karisim kəroŋ ŋaləmər aka Yisrayel pətɔt.
13 Kɔ aka cusuŋka ca Ruben, Kadu, Asɛr, Sabulon, Dan kɔ Naftali ŋa ŋadekɔ ŋacəmɛ tərɔ ta Ebal kəroŋ, ŋaləmər aka Yisrayel pəlɛc.»

Pəlɛc mpɛ wəco kɔ mɛrəŋ

14 «Aka Yisrayel fəp fər kiriŋ, aLewy ŋakulɛ pəpɔŋ:
15 ‹MARIKI pəsɔŋ pəlɛc fum nwɛ oŋlompəs tɛrəŋka, pəyikyik mpɛ MARIKI enter mɔ, yɛbəc ya waca wa fum wəcɛrəŋ, a pəlɛk tɛrəŋka tatɔkɔ pəkɔ pəcəmbər pi kəfo kəkumptər mɔ!› Afum fəp ŋakulɛ: ‹Amina!›
16 ‹MARIKI pəsɔŋ pəlɛc fum nwɛ ɛŋlapəs kas kɔ kɛrɛ mɔ!› Aka Yisrayel fəp, ŋakulɛ: ‹Amina!›
17 ‹MARIKI pəsɔŋ pəlɛc fum nwɛ encepɛnɛ togbu pa kələncər ka wɛnc mɔ!› Aka Yisrayel fəp, ŋakulɛ: ‹Amina!›
18 ‹MARIKI pəsɔŋ pəlɛc fum nwɛ ɔŋsɔŋɛ wətənəŋk kəgbaymɛ dɔpɔ mɔ!› Aka Yisrayel fəp, ŋakulɛ: ‹Amina!›
19 ‹MARIKI pəsɔŋ pəlɛc fum nwɛ ɛŋlɛcər wəcikəra kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wan nwɛ akombəra ɔn ŋafi mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəcəbokəra kiti yem disrɛ mɔ!› Aka Yisrayel fəp, ŋakulɛ: ‹Amina!›
20 ‹MARIKI pəsɔŋ pəlɛc fum nwɛ ɛŋfəntərər wəran ka kas mɔ, bawo kɔ teyi-ɛ, wərkun wəkayi ɛŋlapəs kas!› Aka Yisrayel fəp, ŋakulɛ: ‹Amina!›
21 ‹MARIKI pəsɔŋ pəlɛc fum nwɛ ɛŋfəntərər wɛsɛm nwɛ o nwɛ mɔ!› Aka Yisrayel fəp, ŋakulɛ: ‹Amina!›
22 ‹MARIKI pəsɔŋ pəlɛc fum nwɛ ɛŋfəntərər wəkirɛ kɔn mɔ, wan ka kas kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, wan ka iya wəkɔn!› Aka Yisrayel fəp, ŋakulɛ: ‹Amina!›
23 ‹MARIKI pəsɔŋ pəlɛc fum nwɛ ɛŋfəntərər iya wəka wəran kɔn mɔ!› Aka Yisrayel fəp, ŋakulɛ: ‹Amina!›
24 ‹MARIKI pəsɔŋ pəlɛc fum nwɛ ɔŋgbɔpnɛ pədif wɛnc mɔ!› Aka Yisrayel fəp, ŋakulɛ: ‹Amina!›
25 ‹MARIKI pəsɔŋ pəlɛc fum nwɛ ɛmbaŋ kəpocɛ kəlɛc, pəsut wətələsər tes haŋ pəfi mɔ!› Aka Yisrayel fəp ŋakulɛ: ‹Amina!›
26 ‹MARIKI pəsɔŋ pəlɛc fum nwɛ ɔntədeleləs moloku ma Sariyɛ saŋsɛ, pəcəmɛ sɔ mi darəŋ mɔ!› Aka Yisrayel fəp, ŋakulɛ: ‹Amina!›»

28

Kəsɔŋ temer ka pətɔt

1 «Kɔ məncəŋkəl dim da MARIKI Kanu kam, məmɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka mosom mən darəŋ fəp, pəmɔ ntɛ iyi kəsom əm mi məkɔ mɔ-ɛ, MARIKI Kanu kam endecəmbər əm takəroŋ ta afum a tɔf ya doru fəp.
2 Kəpocɛ pətɔt kaŋkɛ fəp kəndeder əm, kəbəp əm, kɔ məncəŋkəl dim da MARIKI Kanu kam-ɛ.
3 MARIKI endepoc'am pətɔt dare, pəpoc'am pətɔt dəkulum.

4 Yokom ya kor kam, yokom ya antɔf ŋam, awut a yɔcɔl yam cəna, cir kɔ
ŋkesiya yam endepocɛ yi pətɔt.
5 MARIKI endepocɛ pətɔt kəfala kam kɔ pəpɔckɛ pam kəcom.
6 Endekɔ pəcpoc'am pətɔt kɔ məndekɔ məcbɛrɛ, pəcpoc'am pətɔt kɔ mendekɔ
məcwur-ɛ.
7 MARIKI endekɔsut aterɛnɛ am aŋɛ ŋandekɔcəm'am fɔr kiriŋ kəsutɛnɛ mɔ.
Dəpɔ din dɔ ŋandesolnɛ kəwɛkərn'am, ŋayɛksər əm səpɔ camət-mɛrəŋ.
8 MARIKI endesom a pətɔt peyi dəcɛlɛ cam, kɔ mes mam mosumpər fəp.
Endepoc'am pətɔt nde atɔf nŋɛ MARIKI Kanu kam endekɔsɔŋ əm mɔ.
9 MARIKI endesɔŋɛ nu kəyɔnɛ ka afum acempi, pəmɔ tɔkɔ ɛndɛrmɛ nu ti mɔ,
kɔ nəndekɔmɛŋkərnɛ mosom ma MARIKI Kanu konu, nəckɔt sɔ səpɔ sɔn-ɛ.
10 Afum aka doru dandɛ fəp ŋandenəŋk a nəna aŋwenɛ MARIKI, ŋacnesɛ nu.
11 MARIKI endelas nu pətɔt, pəsɔŋɛ yokom ya kor konu, yokom ya yɔcɔl
yonu, yokom ya antɔf yonu kəla, dəndo atɔf ŋaŋɔkɔ MARIKI ɛnadɛrmɛ atem
anu kəsɔŋ nu mɔ.
12 MARIKI endekɔgbitɛ nu daka dɔn dɔtɔt ndɛ dɔyɔnɛ donu mɔ, pəcsɔŋ antɔf
ŋonu wəcafən tɛm ntɛ pəmar pətuf mɔ, pəpocɛ pətɔt yɛbəc ya waca wonu fəp.
Nəna nəndekɔ nəcsɔŋ tɔf yɛlarəm səbe, mba nəna nəfɔdekɔ nəcbɔ.
13 MARIKI, ɔfɔdekɔsɔŋ nu kəyɔnɛ kəleŋa, mba domp. Takəroŋ tɔ nəndekɔ
nəcyi, nəfɔdekɔ nəcyi tantɔf, kɔ nəncəŋkəl mosom ma MARIKI Kanu konu
mmɛ iyi kəsom nu məkɔ mɔ, nəmɛŋkərnɛ mi nəcəmɛ sɔ mi darəŋ,
14 kɔ nəntɔgbaymɛ kəca kəmeriya ta nəŋgbaymɛ kəca kətɔt ka moloku mamɛ
iyi kəsom nu məkɔ mɔ, kɔ nəntɔcəmɛ canu cəlɔma darəŋ nəcsalɛnɛ ci-ɛ.»

Kəbeŋnɛ kəyɔ ka pəlɛc

15 «Mba kɔ nəntɔcəŋkəl dim da MARIKI Kanu konu-ɛ, kɔ nəntɔmɛŋkərnɛ
kəcəmɛ ka mosom mən fəp kɔ sariyɛ sɔn darəŋ pəmɔ ntɛ iyi kəsom nu mi məkɔ
mɔ-ɛ, pəlɛc pampɛ fəp pendeder nu, pɛbəp nu sɔ:
16 MARIKI endepocɛ nu pəlɛc nde dare, pəpocɛ nu pəlɛc nde dəkulum.
17 Endepocɛ cəfala conu kɔ pəpɔckɛ kəcom ponu pəlɛc.
18 Endekɔ pəcpocɛ pəlɛc yokom ya kor konu, yokom ya tɔf yonu, awut a cəna
conu, cir conu kɔ aka ŋkesiya yonu fəp.
19 Pəcpocɛ nu pəlɛc kɔ nəndekɔ nəcbɛrɛ, pəcpocɛ nu pəlɛc kɔ nəndekɔ nəcwur-ɛ.
20 MARIKI endekɔ pəckɛrɛ nu pəlɛc, pəcsut nu anciyan kɔ pəcuca
dəmosumpər monu fəp haŋ paləsər nu, haŋ nəməlkɛ katəna teta məyɔ monu
mɛlɛc, bawo nəlukus kɔ darəŋ.
21 MARIKI endekɔkotərɛnɛ nu arom, haŋ ŋɛmələk nu, ŋeliŋ nu antɔf nŋɛ
ŋɔyɔnɛ ŋonu mɔ.
22 MARIKI endekɔsutɛ nu meleŋki, fiba, kəkəf, kətɔder ka wəcafən, yokom ya
yɔbɔf yowosərɛnɛ dəcəkər, yɔsɔtɔ sɔ docu dɛlɛc, kɔ kəloŋəc. Mes mɛlɛc məmɔkɔ
mendecəmɛ nu darəŋ haŋ nəfi.
23 Kɔm nkɛ kəyi nu domp kəroŋ mɔ kəndeyi nu pəmɔ kɔpər nkɛ kəŋyaməs
wəcafən kətuf mɔ, kɔ antɔf nŋɛ nəncəmɛ kəroŋ mɔ ŋɔyɔnɛ nu masar.
24 Kəfəl kɔ kəbof yɔ MARIKI endekɔ pəckɛrɛ nu wəcafən antɔf ŋam, pəctufər
nu yi kəyɛfɛ dəkɔm haŋ məməlkɛ.
25 MARIKI endekɔsut nu fɔr ya aterɛnɛ anu kiriŋ. Dəpɔ din dɔ nəndekɔ
nəcwɛkərnɛ ŋa kəkɔsutɛnɛ, mba səpɔ camət-mɛrəŋ sɔ nəndekɔ nəcyɛksər ŋa. Kɔ
afum a tɔf ya doru fəp ŋandenəŋk mes məkɔ mende kəcsɔtɛ nu mɔ, ŋandenesɛ
cusu cəwos ŋa.
26 Cəbel conu cəndeyɔnɛ yeri ya bɛmp ya darenc kɔ sɛm ya dop. Ali fum
ɔfɔde pəcyamsər yi.

27 MARIKI endekɔsutɛ nu bɛcɛ ya Misira, pəkəf, aməncɔ, kɔ kəŋɛtnɛ, docu ndɛ nəntədetam kəctaməs mɔ.
28 MARIKI endekɔsutɛ nu kətənəŋk, dɛyamayama kɔ dotoŋkulu.
29 Nənde kəcwakəs nne yowon cuk pəmɔ tɔkɔ wətənəŋk ɛŋwakəs kubump mɔ, ali mosumpər monu min məfɔde kəctesɛ nu, ande kəcdir nu tɛm fəp, pacfoŋət nu tɛm o tɛm, nəfɔde kəcsətɔ wəyac.
30 Mənde kəcfac wəran, wərkun wələma pəcfəntərər kɔ. Məcəmbər kələ ta məmbɛrɛ ki-ɛ. Məbəf ŋgbɔŋkələ ya wɛn ta məŋpim yokom ya yi-ɛ.
31 Ande pacfay wana wonu fər yonu kiriŋ, ta nəsɔm sɛm ya wi-ɛ. Ande paclɛk səfale sonu fər yonu kiriŋ, ta aluksɛ nu si-ɛ. Ande pacsɔŋ cir kɔ ŋkesiya yonu aterɛnɛ anu, ali fum ɔfɔdeder kədeyac nu.
32 Awut anu arkun k'awut anu aran ŋandeyi afum acuru dəwaca dacar. Nəndegbətnɛ ti, fər yendelɔl nu kəmɔmən ŋa dɔpɔ kəkar, mba ali tes nəfɔde nəctam ti disrɛ.
33 Afum a atɔf ŋocuru aŋɛ nəntɔcərɛ mɔ, ŋandesɔm yokom ya ntɔf yonu kɔ daka ndɛ nənde nəcsətɔ yɛbəc yonu disrɛ mɔ fəp, ande pacdir nu, pactərəs nu tɛm fəp.
34 Mes mamɔkɔ nənde nəcnəŋkɛ fər yonu mɔ, mendesɔŋɛ nu dotoŋkulu.
35 MARIKI, endesutɛ nu bɛcɛ dəsuwu kɔ dələŋk nŋɛ nəntədetam kətaməs mɔ, endesut nu kəyɛfɛ nde dəwɛcək haŋ nde dəromp.
36 MARIKI endesɔŋɛ nu kəkɔt, nəna kɔ wəbɛ konu nwɛ nəndecəmbər mɔ, kəkɔ ka nde atɔf nŋɛ nəna kɔ atem anu nəntɔcərɛ mɔ. Kɔ nəŋkɔ dəndo-ɛ, nəŋkɔsalɛnɛ di canu cəcuru ca kətək kɔ ca tasar.
37 Afum aŋɛ MARIKI eŋkekərɛ nu ndaraŋan mɔ fəp, cusu cəŋwos ŋa teta mes mɔkɔ məŋsətɔ nu mɔ. Ŋayɛfɛ kəselər nu, ŋacfanɛ nu.
38 Nənde kəcgbal defet dɛlarəm nde dalɛ donu, mba kətɛl konu kənde kəcpicɛ, bawo cəlaŋkəma cənde kəcsəmɛ nu yɔbəf.
39 Nənde nəcbəf ŋgbɔŋkələ ya wɛn, nəbifti yi dəntəf, mba nəfɔde nəcmun wɛn wa yi, nəfɔde nəcpim yokom ya yi yati bawo yɛt yende kəcsɔm yi.
40 Nəndeyɔ tək ya olif nde atɔf ŋonu fəp, mba nəfɔde nəcsopɛ moro ma yi dəris, bawo olif ŋende kəcbɔkɛ-bɔkɛ ta ŋɛntalɔl-ɛ.
41 Nəndekom awut arkun kɔ awut aran, mba ŋafɔdeyɔnɛ akonu, bawo dacar dɔ ŋandekɔ.
42 Tɔk yam kɔ yokom ya antɔf ŋonu fəp, cəcal cəndesɔm yi haŋ yelip.
43 Wəcikəra nwɛ endeyi atɔf ŋonu mɔ, tetɔn tendepɛ tɛm fəp tɛtas tam, mba ta məna toctor kətor dəm.
44 Ŋa nənde kəclɛkər səbe, nəna nəfɔdeyɔ daka o daka ndɛ nənde kəcbər kɔ mɔ. Ŋa ŋandeyɔnɛ nu domp, nəna nəyɔnɛ kəleŋa.
45 Mes ma kəpocɛ kəlɛc kaŋkɔ fəp mendeder nu, mɛcəmɛ nu darəŋ, mɛbəp nu haŋ məməlkɛ, bawo nəncəŋkəl fɛ dim da MARIKI Kanu konu, nəmɛŋkərnɛ fɛ kəcəmɛ ka mosom mən kɔ sariyɛ sən darəŋ pəmɔ tɔkɔ osom nu si mɔ.
46 Pəlɛc papɔkɔ fəp pendeyɔnɛ nu mɛgbɛkərɛ mɛwɛy-wɛy mɛcɛm-cɛməs nnɔ nəyi kɔ yuruya yonu yeyi mɔ doru o doru.»

47 «Kɔ nəntəsalɛnɛ MARIKI Kanu konu pəbotu disrɛ kɔ abəkəc ŋətət tɛm ntɛ nənayɔ ca fəp haŋ nəcepərər mɔ-ɛ,
48 nəndebəcɛ aterɛnɛ aŋɛ MARIKI endekɛrɛ nu mɔ dədor, domun kəbas, kəpɛŋ kɔ kəbut ka ca fəp. Pəgbɛk nu gbekce dəkilim haŋ pəmələk nu.
49 MARIKI endekɛrɛ nu kəyɛfɛ pəbɔlɛ, kəyɛfɛ moŋkubut ma doru afum aŋɛ ŋandegbutəlɛnɛ nu pəmɔ siksik mɔ, afum aŋɛ nəntəde nəcne kusu kəŋan mɔ,
50 atɔf ŋa afum ayeŋki bəkəc, aŋɛ ŋantəde ŋacleləs wətem mɔ, ŋafɔde ŋacyɔnɛ wətɛmp nənəfər.

51 Ŋandekɔ ŋacsɔm yokom ya yɔcɔl yonu, kɔ yokom ya antɔf ŋonu, haŋ nəməlkɛ. Ŋafɔdekɔ ŋacsakərɛ nu mɛŋgbɛn, ŋafɔdekɔ ŋacsakərɛ nu member, ŋafɔdekɔ ŋacsakərɛ nu moro, ŋafɔdekɔ ŋacsakərɛ nu cəna conu cəwut, ŋafɔdekɔ ŋacsakərɛ nu ŋkesiya yonu yowut kɔ cir conu cəwut, haŋ ŋasɔŋɛ nu kəməlkɛ.
52 Ŋandewɛkərnɛ sədare sonu fəp kəsut, haŋ samba səpɔŋ, səŋeci sasɔkɔ mənagbɛkər kəlaŋ konu mɔ fəp, səlip kəwuŋɛ atɔf ŋonu fəp. Ŋandekɔwɛkərnɛ nu kəsut dəsədare sonu fəp, dətɔf nyɛ MARIKI Kanu konu kəsɔŋ nu mɔ fəp.
53 Kəkɛl ka aterɛnɛ anu kəndetərəs nu, kələləs nu dis haŋ kəsɔŋɛ nu kəcsɔm yokom ya cor conu, sɛm ya awut anu arkun kɔ aran aŋɛ MARIKI Kanu konu kəsɔŋ nu mɔ.
54 Wərkun nwɛ kəbɔt kɔn amera kəntas konu fəp mɔ, kəkɔkcɛ kɔn mes kətas konu nwɛ eyi nu dacɔ mɔ, endekɔ pəcməmənɛ wɛnc dɔfɔr dɛlɛc, kɔ wəran nwɛ endirɛ kɔ kəsək mɔ, kɔ awut ɔn aŋɛ ŋancəmɛ kɔ mɔ,
55 pəcnesɛ kəpocɛ ka wəkin sɛm ya awut ɔn nyɛ ende kəcsɔm mɔ, bawo ali paka afɔdesakərɛ kɔ kətərəs kɔ dis kələl kaŋkɔ disrɛ, nkɛ aterɛnɛ ɔn ŋandecəmbər nu nde dəkəbɛrɛ da sədare sonu fəp ntɛ ŋackɛl nu mɔ.
56 Wəran nwɛ kəbɔt kɔn amera kəntas konu fəp mɔ, wəkɔkcɛ mes nwɛ endeyi nu dacɔ mɔ, nwɛ endeyɔ amera pəckɔkcɛ haŋ pəcnes-nesər kədeŋ kəcək dəntɔf mɔ, ende kəcməmənɛ wos nwɛ endirɛ kɔ kəsək mɔ, wan kɔn wərkun kɔ wəran, dɔfɔr dɛlɛc,
57 kəlɛkɛnɛ kənaka nkɛ ɛntɛp kəckom mɔ kɔ dɛsəm da wan, bawo kətɔyɔ daka o daka disrɛ, ɔŋgbɔpnɛ kəcsɔm yi teta kətərəs kɔ kələləs dis kaŋkɔ disrɛ nkɛ aterɛnɛ am ŋandecəmbər nu nde sədare sonu mɔ.»

58 «Kɔ nəntəmɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka moloku ma sariyɛ saŋsɛ fəp darəŋ, mmɛ acic buk bambɛ disrɛ mɔ, kɔ nəntənesɛ tewe teyek-yekəs kɔ tɛwɛy-wɛy ta MARIKI Kanu konu-ɛ,
59 MARIKI endesutɛ nu, nəna kɔ yuruya yonu rom yɔpɔŋ yocuca kəliŋ, docu dəpɔŋ ndɛ doncuca kətaməs mɔ.
60 MARIKI endekɛrɛ nu pucuy pa Misira fəp mpɛ nəcnesɛ mɔ, pucuy papɔkɔ pokotərnɛ nu.
61 MARIKI endekɛrɛ nu docu fəp, kɔ rom nyɛ antɔcic nde buk ba sariyɛ saŋsɛ mɔ, haŋ nəməlkɛ.
62 Kɔ nəndela pəmɔ cɔs ca darenc, afum apic ŋandesak nu dacɔ doru, bawo nəncəŋkəl fɛ dim da MARIKI Kanu konu.
63 Təkɔ pəncbɔt MARIKI kəyɔ nu pətɔt kɔ kəsɔŋɛ nu kəla mɔ, itɔ pəndesɔ pəcbɔt kɔ kədifət nu, pəcmələk nu, paliŋ nu antɔf ŋaŋɔkɔ nəndekɔbɛrɛ kəbaŋ ŋɔyɔnɛ ŋonu mɔ.
64 MARIKI endesamsər nu afum a doru fəp dacɔ, kəyɛfɛ nde doru doncop mɔ, haŋ nde dəkələpsər mɔ. Dəndo, nəŋkɔsalɛnɛ canu cəcuru ncɛ nəna kɔ atem anu nəntɔcərɛ mɔ, canu ca kətɔk kɔ ca tasar.
65 Afum a təf yayɔkɔ dacɔ, bəkəc yɔfɔdekɔfɔr nu, wɛcək wonu wɔfɔdekɔsɔtɔ kəfo nkɛ wendekɔ wecŋesəm mɔ. MARIKI endekɔ pəcsɔŋɛ nu bəkəc kəclɛcɛ-lɛcɛ, fər yɔlɔl nu, dis fəp dɛdɛncɛ nu.
66 Kəyi doru konu kəndegbɛksɛ, nəyinɛ kənesɛ kəpɔŋ pibi kɔ daŋ, nəfɔdekenɛ kiyi konu doru yati amera,
67 nəcloku bətbət: ‹Pəcyɔnɛ a dɔfɔy gbəcərəm dɔ-ɛ!› Nəcloku dɔfɔy: ‹Pəyɔnɛ a bətbət gbəcərəm bɔ-ɛ,› teta kənesɛ nkɛ kəndeyi nu dɛbəkəc mɔ, kɔ mes mɔkɔ nəndekɔ nəcnəŋkɛ fər yonu mɔ.
68 MARIKI endekɔluksɛ nu atɔf ŋa Misira dəcibil, nəkɔt sɔ kəfo kaŋkɔ inaloku nu: ‹Nəfɔsɔnəŋk di› mɔ. Dəndo nəndekɔcaməsnɛ aterɛnɛ am kəyɔnɛ ka acar aŋan kəyɛfɛ arkun haŋ aran. Mba ali fum ɔfɔdekɔway nu.»

Moloku mɛlpəs ka Musa

28.69-30.20

69 Moloku ma danapa mamɛ mə MARIKI ɛnasom Musa kəcaŋəs kə aka Yisrayel nde atəf ŋa Mohab, kəbɛrɛnɛ ka məkə ŋanacaŋəs kə aka Yisrayel nde tərə ta Horɛb mə.

29

Kəgbəkərɛ ka danapa da aka Yisrayel kə MARIKI

1 Kə Musa ewe aka Yisrayel fəp, k'oloku ŋa:
«Nənanəŋk təkə MARIKI ɛnayə fər yonu kiriŋ nde atəf ŋa Misira mə, ntɛ ɛnayə firawona, amarəs ən k'aka atəf ŋən fəp mə,
2 mɛwakəs məpəŋ mmɛ fər yonu yɛnanəŋk mə, mɛgbɛkərɛ kə məyə mɛwɛy-wɛy məpəŋ.
3 Mba haŋ məkə, MARIKI əsəŋ fɛ nu abəkəc nəctam kəccərɛ, fər yɛctam kəcnəŋk, ləŋəs yɛctam kəcne.
4 Meren wəco maŋkəlɛ (40) ickətɛn'on dətɛgbərɛ. Yamos yonu yɛnaməcɛ-məcɛ fɛ nu, cəfta conu cənacopər fɛ nu dəwɛcək,
5 nənasəm fɛ cəcom, nənamun fɛ wɛn, nənamun fɛ maŋkəntə, ntɛ təŋsəŋɛ nətam kəcərɛ a in'əyənɛ MARIKI Kanu konu mə.
6 Kə nənder nəbɛrɛ nnə kəfo kaŋkɛ. Sihəŋ wəbɛ ka Hesbon, kə Ɔk wəbɛ ka Basan, ŋawur kəkəgbintərnɛ su kəsutɛnɛ, kə səsut ŋa.
7 Kə səlɛk atəf ŋaŋan kə səsəŋ aRuben, aKadu kə aka kusuŋka dacə ka Manase, ŋi ŋəyənɛ kɛ kaŋan.
8 Itə pəmar nəmɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka moloku ma danapa dandɛ darəŋ, ntɛ təŋsəŋɛ nəctam mes mmɛ nəŋsumpur mə fəp.»
9 «Nəna aka Yisrayel, nəna ŋə akaŋɛ nəncəmɛ məkə MARIKI Kanu konu fər kiriŋ mə. Fəp fonu nəyi dɛ, kəyɛfɛ abɛ anu kəkə ka cusuŋka conu kəbəp k'abeki anu haŋ atubuc mes anu, arkun a Yisrayel fəp,
10 aran anu, awut anu, acikəra anu akə ŋayi nu dacə dəsaŋka mə, kəyɛfɛ wətɛnɛ kam tək, haŋ wəkɛtsɛ kam domun.
11 Ndɛkəl oŋ MARIKI Kanu konu kəsek danapa kə nəna k'ɛfaŋ a pədɛrmɛ kəsek ka danapa dadəkə məkə,
12 ntɛ təŋsəŋɛ pəsəŋ'am kəyɛfɛ məkə kəyənɛ ka fum kən mə, nkən sə pəyənɛ Kanu kam, pəmə təkə ɛnalok'əm ti mə, pəmə təkə ɛnadɛrmɛ ti atem am Abraham, Siyaka, kə Yakuba mə.
13 Bafə nəna gbəcərəm ŋə iyi kəsek danapa dandɛ kə kədɛrəm kaŋkɛ de,
14 mba kə akə ŋayi su dacə məkə fər ya MARIKI Kanu kosu kiriŋ, kə akə ŋantəyi su dacə məkə mə.
15 Nəncərɛ nənasərka təkə sənandɛ atəf ŋa Misira, kə təkə sənacal-cali təf nyɛ nənacepər mə.
16 Nənanəŋk mɛrəŋka maŋan mmɛ MARIKI enter mə, mɛrəŋka ma tək, masar, gbeti kə kɛma mmɛ meyi nde ndaraŋan mə.
17 Ta fum pəyi nu dacə pəyənɛ wərkun, wəran, kusuŋka, kə pəyənɛ fɛ ti-ɛ kor, nwɛ abəkəc ŋən ŋendelukus məkə MARIKI Kanu konu darəŋ, pəkə pəcsalɛnɛ canu ca afum a təf yayəkə mə. Ta nwɛ o nwɛ pəde pəyi nu dacə pəmə kəntɛntəl nkɛ kəŋkom pɛkəntəŋnɛ podokət mə.
18 Kə təyənɛ fum pəne moloku ma kədɛrəm mamɛ-ɛ, ta pəyek-yekəsnɛ dɛbəkəc pəcloku: ‹Pəforu pendey'im, ali ickətɛnɛ deyeŋki abəkəc dem! Bawo əfətəma a antəf nŋɛ aloŋər domun mə ŋəfəsəwos.›
19 MARIKI əfəwosɛ kəŋaŋnɛnɛ kə. Bawo mɛtɛlɛ kə kəraca ka MARIKI Kanu konu, kəŋkuncəlɛ nnə fum wəkakə eyi mə. Pəlɛc pampɛ ancicəs dəbuk bambɛ mə fəp, pɛntəpnɛ kə, MARIKI pənim tewe ta fum wəkakə antəf kəroŋ.

20 MARIKI endegbɛy wəkayi cusuŋka ca Yisrayel fəp dacɔ k'endesɔŋ kɔ pəlɛc-
ɛ, kəsɔŋ pəlɛc fəp ka danapa nkɛ ancic dəbuk ba sariyɛ bambɛ disrɛ mɔ.»
21 «Dɛtɛmp ndɛ dender mɔ, awut anu aŋɛ ŋandeyɛfɛ nu tadarəŋ mɔ, kɔ
wəcikəra nwɛ endeyɛfɛ atəf ŋobol-bolu mɔ, k'akakɔ ŋandenəŋk pucuy pa atəf
ŋaŋɛ kɔ docu ndɛ MARIKI endesutɛ atəf ŋonu mɔ, ŋandeloku:
22 ‹Atəf ŋaŋɛ: Soda, mɛr kɔ nɛnc dɔcəf ŋi tantɛ. Afətam ŋi kəbəf, paka o
paka pəfəpoŋ ŋi kəroŋ, ali ayika ŋəfəpoŋ ŋi kəroŋ pəmɔ təkɔ pəyi Sodom,
Komora, Adma kɔ Ceboyim, sədare nsɛ MARIKI ɛnakafəli pəgbəp, dəmɛtɛlɛ
mən mecepərər disrɛ mɔ.›
23 Afum a təf fəp ŋandeloku: ‹Ta ake tɔ MARIKI ɔyɔnɛ tantɛ atəf ŋaŋɛ-ɛ? Ta ake
tɔ pəntɛlɛnɛ kɔ pəpɔŋ tantɛ-ɛ?›
24 Pacluksɛ ŋa moloku: ‹Bawo aka Yisrayel ŋafati kəcəmɛ danapa darəŋ dɔkɔ
MARIKI Kanu ka atem aŋan ŋanasek kɔ ŋa, ntɛ ɛnawurɛnɛ ŋa atəf ŋa Misira mɔ.
25 Bawo ŋaŋkɔ sɔ ŋacsalɛnɛ canu cəcuru, ŋactontnɛnɛ ci, canu ncɛ ŋantɔcərɛ
mɔ, ncɛ MARIKI ɔntɔwosɛ afum ɔn kəcsalɛnɛ mɔ.
26 Itɔ pəntɛlɛnɛ MARIKI nnɔ aka atəf ŋaŋɛ ŋayi mɔ, kɔ kəwɛnərɛ ŋa kəway
kəlɛc nkɛ anacic dəbuk babɔkɔ disrɛ mɔ fəp.
27 MARIKI oŋgbuktu ŋa antəf ŋaŋan mɛtɛlɛ məpɔŋ mɛlɛc kɔ pucuy pɛbɛr-bɛrɛ
disrɛ, k'ɛləm ŋa atəf ŋocuru. Itɔ pəyinɛ məkɔ tantɛ.›
28 MARIKI Kanu konu kəyɔ mes mmɛ məŋgbəpnɛ mɔ. Səna kɔ awut asu,
sən'ɔtɔmpər mes mmɛ amentər su mɔ, doru o doru ntɛ təŋsɔŋɛ səcəmɛ moloku
ma Sariyɛ saŋsɛ darəŋ mɔ.»

30

Aka Yisrayel ŋaluksərnɛ sɔ MARIKI

1 «Kɔ moloku mamɛ fəp mendebəp əm-ɛ, kəpocɛ pətət kɔ kəpocɛ pəlɛc nkɛ
imbocər əm fər kiriŋ mɔ, kɔ MARIKI Kanu kam endesamsər nu afum a təf ya
doru fəp dacɔ-ɛ, mənde məccɛm-cɛmnɛ mes mamɔkɔ,
2 kɔ məluksərnɛ sɔ MARIKI Kanu kam, kɔ məncəŋkəl sɔ dim dən abəkəc ŋam
yosoku pɛs kɔ amera ŋam fəp-ɛ, məna kɔ awut am pəmɔ təkɔ iyi kəlok'əm ti
məkɔ mɔ,
3 MARIKI Kanu kam ɛŋsəkpər tetam, pəyɔn'am nɔnɔfər, pəloŋka nu sɔ kəfo
kin, MARIKI oŋwurɛnɛ nu afum akɔ ɛnasamsər nu dacɔ mɔ.
4 Ali təyɔnɛ a asamsər nu dəmoŋkubut ma doru, MARIKI Kanu kam ɛŋlɛk nu
dəndo pəloŋka nu nnɔ o nnɔ ɛnasamsər nu mɔ.
5 MARIKI Kanu kam kəŋluks'am sɔ atəf nŋɛ atem am ŋanabaŋ mɔ, məna
məgbɔkərɛ sɔ ŋi kəbaŋ ŋɔyɔnɛ ŋam. MARIKI pəyɔn'am pətət, pəsɔŋ'am sɔ kəla
mətas atem am.
6 MARIKI Kanu kam kəndesɔkəs abəkəc ŋam, kɔ abəkəc ŋa yuruya yam
təsɔŋɛ nu kəyɔnɛ akɔn, ntɛ təŋsɔŋɛ məbətər MARIKI Kanu kam abəkəc kɔ
amera ŋam fəp mɔ, təŋsɔŋ'am kəyi doru.
7 MARIKI Kanu kam, kəŋwɛnərɛ aterɛnɛ am pəlɛc papɔkɔ fəp, akɔ
ŋanatɛfərn'am teta kətərəs əm mɔ.
8 Kɔ məna, məndeluksərnɛ, məndecəŋkəl dim da MARIKI, məcəmɛ sɔ mosom
mən fəp darəŋ mmɛ iyi kəsom əm məkɔ mɔ.
9 MARIKI Kanu kam kəndelas əm pətət, pətesəs yɛbəc ya waca wam fəp,
kəyɛfɛ yokom ya kor kam, yokom ya yɔcəl yam, yokom ya antəf ŋam,
pəndegbɔkərɛ sɔ kəbət MARIKI kəyɔn'am pətət, pəmɔ təkɔ pɛnabət kɔ kəyɔnɛ
ka atem am pətət mɔ,

10 kɔ pəyɔnɛ məndecəŋkəl MARIKI Kanu kam, məmɛŋkərnɛ mosom mən kɔ
sariyɛ sɔn nsɛ ancic dəbuk ba sariyɛ mbɛ disrɛ mɔ, kɔ məndeluksərnɛ MARIKI
Kanu kam abəkəc ŋosoku pɛs kɔ amera ŋam fəp-ɛ.»

Toloku ta Kanu tɔlɔtərnɛ

11 «Bawo tosom tantɛ iyi kəsom əm məkɔ mɔ, toncuca fɛ kəcərɛ, toncuca fɛ
kələləs.
12 Bafɔ darenc kəyi, tɔsɔŋ'am kəcloku: ‹An'endepɛnɛ su dəKɔm-ɛ, pəkekərɛ
su, pəsɔŋɛ su kəcəŋkəl ki, ntɛ tɔŋsɔŋɛ səcəmɛ ki darəŋ mɔ?›
13 Bafɔ ntende kəba mokuru kəsom kaŋkɛ kəyi, tɔsɔŋ'am kəcloku:
‹An'endecalɛnɛ su ntende kəba mokuru pəkɔkɛrɛ su, pəsɔŋɛ su kəcəŋkəl
ki, ntɛ tɔŋsɔŋɛ səcəmɛ ki darəŋ mɔ?›
14 Toloku tantɛ tɔlɔtərn'am, tey'im dəkusu kɔ dɛbəkəc, ntɛ tɔŋsɔŋɛ məcəmɛ ti
darəŋ mɔ.»

Nəyɛk-yɛk tin: Defi kɔ kəyi doru

15 «Məmɔmən məna Yisrayel, imboc məkɔ fɔr yam kiriŋ kiyi doru kɔ pətɔt,
defi kɔ pəlɛc, məlɛk tin.
16 Ntɛ iyi kəsom əm məkɔ mɔ, kəbɔtər MARIKI Kanu kam kɔ, məkɔt səpɔ
sɔn, məmɛŋkərnɛ mosom mən, sariyɛ sɔn kɔ məyɔ mən mokur, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
məyi doru, məkomɔs, nkɔn MARIKI Kanu kam kəpoc'am pətɔt nde atɔf ŋɔkɔ
məŋkɔbaŋ ŋɔyɔnɛ ŋam mɔ.
17 Mba kɔ abəkəc ŋam ŋɛŋkafəlɛ, ta məncəŋkəl MARIKI, kɔ məsaknɛ paliŋəs
əm məctontnɛnɛ canu cəcuru, məcsalɛnɛ ci-ɛ,
18 iloku nu ti məkɔ, nəŋməlkɛ, mataka monu məfɔbəlɛ antɔf nŋɛ məŋkɔbaŋ
ŋɔyɔnɛ ŋam, kɔ məŋkɔcepər Yurdɛn-ɛ.
19 Ilɛk məkɔ kɔm kɔ antɔf yɔyɔn'em sede nnɔ nəyi mɔ. Imbocər əm fɔr kiriŋ
kiyi doru kɔ defi, kəpocɛ pətɔt kɔ kəpocɛ pəlɛc. Məyɛk-yɛk kiyi doru ntɛ tɔŋsɔŋɛ
məyi doru məna kɔ yuruya yam mɔ,
20 məcbɔtər MARIKI Kanu kam, məccəŋkəl kɔ, məckotərnɛ kɔ. Nkɔn ɔyɔnɛ
kiyi wəyeŋ kam kɔ kəwon kam doru, ntɛ tɔŋsɔŋ'am kəndɛ antɔf nŋɛ MARIKI
Kanu konu ɛnadɛrəm kəsɔŋ atem anu, Abraham, Siyaka kɔ Yakuba mɔ.»

31
Defi da Musa

31-34

Yosuwe ɔyɔnɛ wəcɔnc ka Musa

1 Kɔ Musa ɔŋkɔ pəloku moloku mamɛ fəp aka Yisrayel,
2 pəcloku ŋa: «Isɔtɔ məkɔ meren tasar tin kɔ wəco mɛrəŋ (120), ifɔsɔtam tes
o tes, kɔ MARIKI olok'im: ‹Məfɔcali nnɔ Yurdɛn yayɛ.›
3 MARIKI Kanu kam yati, endesol'am, pəmələk afum aka tɔf yayɔkɔ fəp,
məna məkɔ məbaŋər ŋa ntɔf yaŋan. Yosuwe nkɔn sɔ pəsol'am, pəmɔ tɔkɔ
MARIKI oloku ti mɔ.
4 MARIKI endekɔyɔ afum akakɔ pəmɔ tɔkɔ ɛnayɔ Sihɔŋ kɔ Ɔk abɛ a Amor kɔ
atɔf ŋaŋan, k'ɛmələk ŋa mɔ.
5 MARIKI endekɔlɛk ŋa pəbɛr nu dəwaca, nəyɔ ŋa pəmɔ tosom fəp tɔkɔ isom
nu mɔ.
6 Nəyɔ sɔkət nəbəknɛ! Ta nənesɛ ta nəyikcɛ fɔr yaŋan kiriŋ. MARIKI Kanu
kam yati osol'am, ɔfɔsak əm, ɔfɔsim'am.»
7 Kɔ Musa ewe Yosuwe, k'oloku kɔ fɔr ya aka Yisrayel fəp kiriŋ: «Məyɔ sɔkət,
məbəknɛ, bawo mən'endekɔbɛrɛ atɔf nŋɛ MARIKI ɛnadɛrəm kəsɔŋ atem aŋan
mɔ, mən'endekɔyer ŋa ŋi kɛ.

8 MARIKI osol'am. Nkɔnsərka yati nəndekɔsol, ɔfɔdesak əm, ɔfɔdesim'am.
Ta mənesɛ, ta dis dɔlɔl əm.»

Kəkaraŋ ka sariyɛ teren ta camət-mɛrəŋ fəp

9 Kɔ Musa encicəs sariyɛ sasɔkɔ, k'ɔsɔŋ si aloŋnɛ, awut aLewy aŋɛ ŋayɔnɛ
agbaŋnɛ kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel mɔ, kɔ abeki
aka Yisrayel fəp.
10 Kɔ Musa osom ŋa ntɛ: «Dəkələpsər da meren camət-mɛrəŋ ndɛ o ndɛ, tɛm
ntɛ ambonc kəŋaŋnɛ səbe mɔ, kəsata ka Cəlɛŋgbɛ,
11 kɔ aka Yisrayel fəp ŋandeder kədementərnɛ MARIKI Kanu kam fɔr kiriŋ,
nde kəfo kəŋkɔ endementər mɔ, məkaraŋɛnɛ aka Yisrayel fəp sariyɛ saŋsɛ.
12 Məloŋka afum, arkun, aran kɔ awut kəbəp ka acikəra akɔ ŋayi sədare
sam, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋane ti, ŋatəkəs kənesɛ MARIKI Kanu konu mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
sɔ ŋamɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka moloku ma sariyɛ saŋsɛ fəp darəŋ mɔ.
13 Ti disrɛ awut aŋan aŋɛ ŋantɔcərɛ mi mɔ, ŋane mi, ŋa sɔ ŋatəkəs kənesɛ
MARIKI Kanu konu mataka ma kəyi konu doru fəp mmɛ nəndendɛ antɔf nŋɛ
nəndekɔbaŋ ŋɔyɔnɛ ŋonu, kɔ nəndekɔcali Yurdɛn-ɛ.»

Aka Yisrayel ŋandegbaymɛ Kanu

14 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Mata mam mefi mələtərnɛ. Məwe Yosuwe nəkɔ
nəcəmɛ nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu, ikɔ idəs kɔ, isɔŋ kɔ mosom mem.»
Musa kɔ Yosuwe ŋaŋkɔ ŋacəmɛ nde aŋgbancan ŋɛbəpɛnɛ kɔ Kanu.
15 Kɔ MARIKI owurər ŋa dəndo daŋgbancan, dəkəp, kɔ kəp kəŋkɔ kəcəmɛ
dəkusuŋka ka aŋgbancan.
16 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Mənəŋk, kəfi kɔ mənder. Kɔ defi dam dencepər-
ɛ, afum akaŋɛ ŋandesak im ŋacamsərnɛ canu cəcikəra, canu ca nde atɔf ŋɔkɔ
ŋaŋkɔbɛrɛ mɔ. Ŋandekɔsak im, ŋandekɔcopu danapa dem ndɛ sənasek kɔ ŋa
mɔ.
17 Dɔsɔk dadɔkɔ, pəndetɛl'em nnɔ ŋayi mɔ. Ina sɔ indesimɛ ŋa, ibɛr ŋa
kumunt kem. Andewatəri-watəri ŋa. Pəlɛc kɔ pəcuca pɛlarəm pendebəp ŋa.
Ŋacloku: ‹Bafɔ ntɛ Kanu kosu kəntɔyi su dacɔ mɔ, tɔ mes mɛlɛc mamɛ məŋsɔtɔ
su ba?›
18 Kɔ ina, indebɛr ŋa kumunt kem dɔsɔk dadɔkɔ, teta pəlɛc pɔkɔ ŋandeyɔ mɔ
fəp, kəkafəlɛ kəŋan ŋacsalɛnɛ canu cəcuru.
19 Ndɛkəl oŋ nəcic teleŋ ntɛ. Mətəksɛ ti aka Yisrayel, məbɛr ŋa ti dəcusu, teleŋ
tantɛ tedeyɔn'em sede sa pəlɛc pa aka Yisrayel.
20 Bawo indekɔbɛrsɛ afum akaŋɛ antɔf nŋɛ inadɛrmɛ atem aŋan kəsɔŋ ŋa
mɔ, antɔf nŋɛ ŋomboŋ dalɛ k'awop mɔ. Ŋandekɔ ŋacdi yeri ŋacnɛmbərɛ, ŋatəf.
Kɔ ŋalip-ɛ, ŋakafəlɛ ŋatɛfərnɛ oŋ canu cəcuru ncɛ ŋandekɔ ŋacsalɛnɛ, ŋacfər-fərəs
im, ŋacopu danapa dem ndɛ sənasek kɔ ŋa mɔ.
21 Kɔ pəlɛc kɔ pucuca pɛlarəm pəndebəp ŋa-ɛ, teleŋ tantɛ tendeyɔnɛ sede
kəmentər kance ka mes mɛlɛc maŋan, bawo yuruya yaŋan ŋafɔdepələr ti.
Intakekərɛ fɛ ŋa atɔf ŋɔkɔ inadɛrəm kəsɔŋ ŋa mɔ, mba incərɛ məkɔ tantɛ, ntɛ
teyi ŋa dəbəkəc mɔ.»
22 Dɔsɔk dadɔkɔ dɔ Musa encic teleŋ tantɛ, k'ɛntəksɛ ti aka Yisrayel.
23 Kɔ MARIKI osom Yosuwe wan ka Nun, k'oloku kɔ: «Məyɔ sɔkət məbəknɛ,
bawo mən'ɔŋkɔbɛrsɛ aka Yisrayel atɔf nŋɛ inadɛrəm kəsɔŋ ŋa mɔ. Ina yati
in'endesol'am.»
24 Ntɛ Musa elip kəcicəs moloku ma sariyɛ saŋsɛ fəp dəbuk mɔ,
25 k'osom aLewy aŋɛ ŋancgbaŋnɛ kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da MARIKI kɔ
aka Yisrayel mɔ:

26 «Nəlɛk buk ba Sariyɛ mbɛ, nəboc bi kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da MARIKI
Kanu konu kəsək. Bi bendeyɔnɛ sede kəmentər kance nnɔ aka Yisrayel ŋayi
mɔ.
27 Bawo incərɛ tɔkɔ nəntaŋ ləŋəs kɔ nəyeŋk səbomp mɔ. Kɔ nəyeŋkər MARIKI
səbomp tɛm ntɛ isərəyi doru-ɛ, cəke cɔ nəndeyi k'indefi-ɛ!
28 Ndɛkəl oŋ, nəloŋkan'em abeki a cusuŋka conu fəp, k'atubuc mes anu.
Iloku moloku mamɛ fər yaŋan kiriŋ, ilɛk sɔ kɔm kɔ antɔf yɔyɔnɛ nəna kɔ
MARIKI dacɔ sede.
29 Bawo incərɛ a k'indefi-ɛ, nəndetalərnɛ: Nəndebɔlɛnɛ dɔpɔ dandɛ imentər
nu mɔ. Tɛm tatɔkɔ pəlɛc pendeder nu, kɔ nəndegbɛkəl MARIKI dəməyɔ monu
ma dəwaca, nəcyɔ mes məkɔ məntətesɛ kɔ mɔ.»

Teleŋ ta Musa

30 Kɔ Musa ɔŋkɔ pəloku moloku ma teleŋ tantɛ kəloŋkanɛ ka aka Yisrayel fəp
fər kiriŋ.

32

1 «Kɔm, məsu aləŋəs, ilok-loku!
Antɔf, məcəŋkəl moloku ma kusu kem! Nəyɔn'em sede!
2 Kanu kəsɔŋɛ mɛtəksɛ mem mɛsamsər pəmɔ ntɛ wəcafən endetufər yɔbɔf mɔ,
Kanu kəsɔŋɛ a toloku tem tɛgbələr pəmɔ kibi,
pəmɔ tɔkɔ mewiy-wiy mendeŋsɛ yika yobuk kəroŋ,
pəmɔ ntɛ mɛbɛlɛk mendetufər yɔbɔf ya dalɛ mɔ.
3 Kəkor-koru k'inder tewe ta MARIKI.
Nəyek-yekəs debeki da Kanu kosu!
4 Nkɔn eyi pəmɔ asar.
Yɛbəc yɔn yentesɛ tɛm fəp,
bawo səpɔ sɔn fəp səlomp.
Kanu kɔ nkɛ kəntəsəkpər mɔ, nkɛ kəntɔyɔ pətəlomp mɔ.
Kanu kɔ nkɛ kəntɔmpər kance kɔ pəlompu mɔ.
5 Mba məna aka Yisrayel nəntalərnɛ nnɔ MARIKI eyi mɔ, nəyɔnɛ fɛ sɔ awut ɔn!
Pəyikyik paŋan pɔ.
Dɛtɛmp dɛlɛc donutəsnɛ dɔ.
6 Nəna afum atoŋkulu, atɔcərɛ kəkɔtɛnɛ mes,
tantɛ tɔ pəmar nəyɔ MARIKI ba?
Bafɔ wisi ɔyɔnɛ MARIKI, nwɛ owur'am doru mɔ ba?
Bafɔ nkɔn olompəs əm k'ɛlɛk əm kɔ məyɔnɛ fum kɔn ba?

7 Nəcɛm-cɛmnɛ mata məkɔ mɛnacepər pəwon mɔ,
Ta nəpələr meren ma dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp dəkɔ dɛnacepər mɔ,
Məyifət wisi, endekɔləmər əm ti,
abeki anu ŋandekɔloku nu ti.
8 Ntɛ Kanu nkɛ kəyi ca ya doru fəp kəroŋ kənasɔŋəs afum a tɔf ya doru kɛ,
ntɛ ɛŋgbɛy afum a doru tɔf tɔf mɔ,
k'ombocɛ ŋa cələncər,
tɔkɔ mɛlɛkɛ ma Kanu mɛlanɛnɛ mɔ.
9 Kɔ MARIKI ɛlɛk aka Yisrayel ŋayɔnɛ aka nkɔn,
yuruya ya Yakuba yɛnayɔnɛ kɛ kɔn.
10 Nde dətɛgbərɛ MARIKI ɛnabəp nəna yuruya ya Yakuba,
nde antɔf nŋɛ ŋəyɔ yer-yer, mɛnɛ pukulɛ-kulɛ pa canda pɔkɔ yɛnayi dacɔ mɔ.
Kɔ MARIKI ombum yi, k'ondusum yi,
k'ɛŋgbɛkərɛ yi pəmɔ dɔfər dɔn.
11 MARIKI eyi nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ pəmɔ ntɛ asiksik ŋentimi awut a ŋi mɔ,

MARIKI ombum aka Yisrayel pəmə ntɛ asiksik ŋombum awut a ŋi mə,
ŋemperi banca ntɛ təŋsəŋɛ wan ka ŋi pədeŋsɛ yi kəroŋ mə,
ŋɛdeŋnɛ wan ka ŋi dəbanca.
12 MARIKI sona gboŋ ɛnasolɛ afum ən,
ali kanu kəcuru kin kənamar fɛ kə.
13 K'ɛfɛlərɛnɛ ŋa k'əŋkə pədəs mofo meŋeci tadarəŋ,
ŋacdi yokom ya dalɛ.
Pəcmɛsərɛ ŋa mɛsɛ ma cəme mmɛ moncwur masar dacə mə,
kə moro ma antəf ŋa masar,
14 pəcmɛsərɛ ŋa mɛsɛ medirɛ ma cəna, mɛsɛ mɛcaŋki ma ŋkesiya kə cir,
kəlɛkɛnɛ sɛm yoboŋu ya ŋkesiya yowut, ŋkesiya ya Basan kə mbiyofo.
Məcdi yeri yətət nyɛ ancoŋɛ mɛŋgbɛn mətət mə,
məcmun sə wɛn wətət wa yokom ya ŋgbəŋkələ yam.

15 Yesurun endetəf oŋ, k'ɛyɛfɛ kəsimɛ Kanu.
Ntɛ Yisrayel ŋanasətə ntɛ o ntɛ ŋanafaŋ mə, kə ŋantaŋ ləŋəs!
Daka daŋan dəsəŋɛ ŋa kətəf, kə ŋasak Kanu nkɛ kəlompəs ŋa mə,
kə ŋance Kanu nkɛ kəyənɛ togbu taŋan mpɛ pəyənɛ wəyac kəŋan mə.
16 Aka Yisrayel ŋancsəŋɛ MARIKI kəyə kəraca teta canu cəcuru.
Ŋacdəktərɛ sə MARIKI pəyikyik mpɛ pəyənɛ mɛrəŋka mə.
17 Ŋasak kəloŋnɛ Kanu, ŋacloŋnɛ yəŋk yɛlɛc nyɛ yəntəyənɛ Kanu mə,
canu ncɛ ŋanatəcərɛ mə,
canu ncɛ cəntɛp kəcder ndɛkəl mə,
ncɛ atem anu ŋanatəcərɛ mə.
18 Məmce Kanu nkɛ kəsəŋɛ k'aŋkom əm mə,
məmpələrnɛ Kanu nkɛ kəsəŋ'am kəyi doru mə,
nkɛ kəyənɛ togbu pətət pa kiyi kam wəyeŋ.
19 Ntɛ MARIKI ɛnəŋk ntɛ awut ən ŋaŋfər-fərəs kə mə,
it'əsəŋɛ k'esimɛ ŋa.
20 Kə MARIKI oloku: ‹Indelukus ŋa darəŋ,
iməmən tɛləpsər taŋan!
Dɛtɛmp dɛtalərnɛ də,
awut ŋə aŋɛ antətam kəgbɛkər kəlaŋ mə.
21 Ŋaŋsəŋ'em kəyə kəraca teta pəkə pəntəyənɛ Kanu,
ŋasəŋ'em mɛtɛlɛ teta mɛrəŋka maŋan mmɛ məntəyə dəkəcəmɛ mə.
Ina sə kəsəŋɛ ŋa k'inder kəyə kəraca teta atəf ŋa afum aŋɛ ŋantəyə dəkəcəmɛ mə,
teta atəf ŋa afum atoŋkulu t'indesəŋɛnɛ ŋa mɛtɛlɛ.
22 Ɛy, nɛnc da mɛtɛlɛ mem dɛmar,
dəncəf haŋ kə dɛbəp aka dabiya,
dəncəf antəf kə yokom ya ŋi fəp,
nɛnc ndɛ dəncəf tantəf ta mərə mə.
23 Indedeŋsər ŋa pəlɛc,
ŋa ŋ'indelip kələmər cəbəlma cem.
24 Dor dendelələs ŋa dis, fiba fəsəm ŋa fəlip,
docu dəpəŋ d'indewɛnərɛ ŋa.
Sɛm ya dop y'indewɛnərɛ ŋa,
kə məkən ma yeliŋɛ-liŋɛ yɛlɛc!
25 Kə ŋawur doru-ɛ, aterɛnɛ aŋan ŋadifɛ awut aŋan dakma,
kə wələ waŋan disrɛ-ɛ, aterɛnɛ aŋan ŋade ŋacsəŋɛ ŋa kənesɛ kəpəŋ.
Afum fəp ŋandefi, kəyɛfɛ wətɛmp kə wəyecəra,
kənaka kə wətem.›
26 K'iloku: ‹Kifir kin k'indesamsərɛ ŋa,

indenim kəcɛm-cɛmnɛ ka mewe maŋan afum a doru dacɔ!›
27 Mba ifɔwosɛ wəterɛnɛ kəŋan pəfan'im.
Ta aterɛnɛ aŋan, ŋadecɛm-cɛmnɛ a ŋa ŋasɔŋɛ ŋa kəməlkɛ,
ta ŋadeloku: ‹Waca wosu wɔyɔ fənɔntər,
bafɔ MARIKI ɔyɔ mamɛ fəp!›»
28 Bawo aka Yisrayel, afum ŋɔ aŋɛ mosumpər maŋan məntələpsər mɔ,
ŋasɔk fɛ səbomp.
29 K'aka Yisrayel ŋacərɛ kəkɔtɛnɛ mes-ɛ,
ŋancərɛ nde mamɛ fəp meŋkekərɛ ŋa mɔ.

30 «Kɔ pəntəyɔnɛ Kanu togbu paŋan pɛcaməs ŋa-ɛ,
kɔ pəyɔnɛ fɛ a MARIKI ɔsɔŋ ŋa aterɛnɛ aŋan dəwaca-ɛ, cəke cɔ wəterɛnɛ wəkin gboŋ ɛntam kəbɛləs aka Yisrayel wul win-ɛ (1.000)?
Cəke cɔ aterɛnɛ aŋan mɛrəŋ, ŋantam kəbɛləs afum aka Yisrayel wul wəco-ɛ (10.000)?
31 Kanu togbu pa aka Yisrayel kəyi fɛ pəmɔ kanu togbu paŋan,
aterɛnɛ asu yati ŋancərɛ ti.
32 Aterɛnɛ anu ŋayi pəmɔ afum alɛc nde sədare sa Sodom kɔ Komora mɔ:
Mes maŋan mowurɛnɛ cɛk ya yokom ya ŋgbɔŋkələ ya wɛn yayɔkɔ yondoktɛ kɔ yɛŋkəntəŋ mɔ.
33 Wɛn wa yi, məkən ma niŋkinaŋka mɔ,
məkən meyeŋki ma aŋkisin mɔ.
34 Bafɔ tɛfaŋ tem tantɛ t'ina MARIKI ifɔkərnɛ dɛbəkəc ba?
Bafɔ imɛŋkərnɛ dɛbəkəc təyɔ ntɛ indeyɔ aterɛnɛ anu mɔ pəmɔ ntɛ fum ɛncaŋər yɔsɔtɔ yɔn kumba mɔ ba?
35 In'ɔtɔmpər oŋ kəluksɛ ayɛk kɔ kəway ka pəlɛc ka aterɛnɛ anu,
tɛm ntɛ wɛcək waŋan wende wecyikcɛ mɔ!
Dɔsɔk da pəlɛc paŋan dələtərnɛ kəbəp ŋa,
tɛləpsər taŋan teyi kəbɛlkər.»

36 «Ɛy, MARIKI endebocɛ afum ɔn kiti kəlompu,
endeyɔnɛ amarəs ɔn nənɔfər,
k'endenəŋk təkɔ sɔkət saŋan səlip mɔ,
tɛm ntɛ wəcar ɔntɔdeyi, ta wəyi yɛŋən eyi pəyac ŋa mɔ.
37 MARIKI pəyif aterɛnɛ anu: ‹Deke canu conu cəyi-ɛ,
ncɛ cəbum nu mɔ,
38 canu ncɛ cəncsɔmɛ nu sɛm yoboŋu ya yoloŋnɛ mɔ,
canu ncɛ cəncmunɛ nu wɛn wa yoloŋnɛ mɔ-ɛ?
Canu cacɔkɔ cəyɛfɛ cəyac nu!
Canu cacɔkɔ cəyɛfɛ cəbum nu!›
39 Ndɛkəl oŋ, nənəŋk ina sona gboŋ ɔyɔnɛ Kanu, kələma kəyi fɛ sɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ina-ɛ!
In'ɔŋsɔŋɛ kəyi doru, in'ɔŋsɔŋɛ kəfi,
In'ombopər, in'ɔŋsɔŋɛ kətamnɛ,
ali fum ɔfɔtam kəbaŋər im nwɛ iŋsumpər mɔ.
40 Bawo indot kəca kem darenc k'indɛrəm, icloku:
‹Kanu k'iyɔnɛ nkɛ kəyi wəyeŋ, nkɛ kəyi doru o doru mɔ.
41 K'iwotər dakma dem haŋ kɔ domot,
isumpər di teta kəboc kiti-ɛ,
iŋluksɛ ayɛk nnɔ aterɛnɛ em ŋayi mɔ,
isɔŋ sɔ akɔ ŋanter im mɔ kəway ka pəlɛc paŋan.
42 Indecisəsɛ cəbəlma cem mecir ma aterɛnɛ em,

dakma dem degbint-gbinti dis da aŋɛ iŋsumpər mɔ,
kəlɛkɛnɛ ka domp da akiriŋ a aterɛnɛ em.
Indeloŋ mecir ma aŋɛ ambopər kɔ aŋɛ asumpər mɔ.›
43 O Kɔm, nəkul-kulɛnɛ pəbotu Mariki! Nəna canu fəp, nətontnɛ fər ya MARIKI
kiriŋ!
bawo eyi kəluksɛ ayɛk ŋa awut ɔn,
kəluksɛ kɔ Kanu kənder ayɛk nnɔ aterɛnɛ ɔn ŋayi mɔ,
kəsɔkəs k'ɛndɛ antəf ŋɔn, pəsɔkəs afum ɔn kiciya kəŋan.»
44 Musa kɔ Hose wan ka Nun ŋaŋkɔ ŋaloku moloku ma teleŋ tantɛ fəp aka
Yisrayel fər kiriŋ.
45 Ntɛ Musa elip kəloku moloku ma teleŋ tantɛ aka Yisrayel fəp fər kiriŋ mɔ,
46 k'oloku ŋa: «Nəbɛrnɛ moloku mamɛ iloku nu məkɔ mɔ dɛbəkəc, nəde
nəctəksɛ mi awut anu, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋade ŋamɛŋkərnɛ kəcəmɛ ka moloku ma
sariyɛ saŋsɛ fəp darəŋ mɔ.
47 Bafɔ toloku tefəli tɔ nnɔ nəyi mɔ, mba kiyi wəyeŋ konu kɔ! Toloku tantɛ
t'endekɔsɔŋɛ nu kəwon doru antəf nŋɛ nəŋkɔbaŋ, kɔ nəncepər Yurdɛn-ɛ.»

MARIKI ɛndəŋk defi da Musa

48 Dɔsɔk dadɔkɔ yati dɔ MARIKI oloku Musa:
49 «Məpɛ nde mərɔ ma Abarim, nde atəf ŋa Mohab. Məpɛ tərɔ ta Nebo kəroŋ
nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Yeriko mɔ. Məkɔ məmɔmən atəf ŋa Kanaŋ, nŋɛ impocɛ aka
Yisrayel ŋɔyɔnɛ ŋaŋan mɔ.
50 Tərɔ tatɔkɔ məŋkɔpɛ mɔ, difɔ məŋkɔfi, məkɔ məbəp atem am, pəmɔ ntɛ
Aruna wəbek'am ɛnafi nde tərɔ ta Hor, k'ɔŋkɔ pəbəp atem ɔn mɔ.
51 Bawo Aruna kɔ məna Musa, nənaleləs f'em fər ya aka Yisrayel kiriŋ teta
domun da Meriba, nde Kadɛs, nde tɛgbərɛ ta Cin. Nənamentər fɛ fər ya aka
Yisrayel kiriŋ a in'ɔyɔnɛ Kanu kəsoku yati.
52 Məŋkɔnəŋk atəf ŋaŋɔkɔ fər yam kiriŋ, mba məfɔdekɔbɛrɛ atəf ŋaŋɔkɔ isɔŋ
aka Yisrayel mɔ.»

33

Musa ontola Kanu kəpocɛ pətət aka Yisrayel

1 Kəpocɛ pətət nkɛ kɔ Musa fum ka Kanu ɛnatolanɛ aka Yisrayel, a pəcfi.
2 Kɔ Musa oloku:
«Kɔ MARIKI ɛyɛfɛ tərɔ ta Sinayi,
k'ɛyɛfɛ aka Yisrayel kəroŋ pəmɔ ntɛ dec dɛmpɛ atəf ŋa Sehir mɔ.
Kəyɛfɛ nde tərɔ ta Paran, k'omot aka Yisrayel nərɔ,
k'ender nnɔ afum ɔn ŋayi mɔ, mɛlɛkɛ mosoku wul wəco (10.000) mɛkɛl kɔ.
Pətɔmpər dəkəca sariyɛ səmotər-motər.
3 Ɛy, MARIKI ɔmbətər afum ɔn acempi,
aŋɛ ampus mɔ fəp ŋayi kɔ dəkəca.
Ŋancəmɛ məna MARIKI dəntəf,
kɔ ŋawosɛ moloku mam.
4 Sariyɛ nsɛ Musa osom su mɔ,
kəloŋkanɛ ka Yakuba, afum a Yisrayel ŋayɔ si!
5 MARIKI ɛnayɔnɛ wəbɛ ka Yesurun afum em,
tɛm ntɛ abɛ aka Yisrayel ŋancloŋkanɛ kɔ cusuŋka cəŋan mɔ.»

6 Kɔ Musa ontolanɛ cusuŋka ca Yisrayel ntɛ:
«Kanu kəsɔŋɛ a kusuŋka ka Ruben kəyi doru, ta kəlip,
ali tɔyɔnɛ afum ɔn ŋapicɛ!»
7 Kɔ Musa oloku teta kusuŋka ka Yuda ntɛ:

«MARIKI, məcəŋkəl dim da Yuda,
Məlompəs aka kusuŋka ka Yuda dacɔ kɔ cusuŋka cəlpəs ca Yisrayel!
Məsɔŋɛ waca waŋan wɛyac ŋa.
Məna MARIKI məyɔnɛ wəyac kəŋan nnɔ aterɛnɛ aŋan ŋayi mɔ!»

8 Kɔ Musa oloku teta kusuŋka ka Lewy ntɛ:
«MARIKI, məsɔŋ masar ma kiti mam *Tumim* kɔ *Yurim* amarəs am aka kusuŋka ka Lewy,
aŋɛ mənawakəs Masa mɔ, aŋɛ mənatɛnsər kəcɔp nde domun da Meriba kəsək mɔ.
9 Nwɛ oŋloku teta kas kɔ kɛrɛ mɔ:
‹Ifɔmɔmən ŋa!›
Nwɛ ɔntɔcərɛ awɛnc aŋa mɔ,
ta ɛncərɛ awut ɔn mɔ,
bawo ŋamɛŋkərnɛ toloku ta məna MARIKI,
kɔ ŋatɔmpərnɛ sɔ danapa dam.
10 Ŋatəksɛ afum a Yakuba məyɔ mokur mam,
ŋatəksɛ aka Yisrayel sariyɛ sam!
Ŋasɔŋ'am kəne ambɔnc ŋa suray,
ŋasɔŋ əm poloŋnɛ pɔcɔf pam nde dətetek toloŋnɛ tam kəroŋ!
11 Məpocɛ sɔkət sa kusuŋka ka Lewy pətɔt, MARIKI,
məpocɛ sɔ mosumpər mən pətɔt!
Mətepi məkɔc ma aŋɛ ŋaŋyektər aLewy kəyɛfərɛnɛ mɔ,
kɔ akɔ ŋanter ŋa mɔ. Ta ŋatam sɔ kəyɛfɛ!»
12 Kɔ Musa oloku teta yuruya ya Beŋyamin, ntɛ:
«Abɔt aka MARIKI ŋɔ,
ŋayi kubum kən dəntɔf.
MARIKI ombum ŋa dɔsɔk o dɔsɔk,
eyi ŋa dacɔ tɛm fəp.»

13 Kɔ Musa oloku teta kusuŋka ka Isifu ntɛ:
«MARIKI ɔsɔŋ kəpocɛ kətɔt antɔf ŋaŋan,
Kibi ka darenc kənde kəctufər antɔf ŋaŋan,
kɔ domun ndɛ dende kəcpɛ kəyɛfɛ ka dəntɔf mɔ.
14 Dec dəŋsɔŋɛ yɔbɔf kəpoŋ,
ŋof o ŋof yokom yofu yɔŋlɔl.
15 MARIKI ompocɛ ŋa yokom yətɔt ya antɔf ŋa mərɔ mokur,
kɔ kəctesɛ yɔbɔf mofo meŋeci ma tɛm tobol-bolu.
16 MARIKI pəsɔŋɛ daka da antɔf ŋətɔt dadəkɔ,
kɔ kəmar ka Kanu nkɛ kənalok-lokər Musa dɛrəntəm mɔ,
daka dadəkɔ dɛlarɛ kusuŋka ka Isifu,
nkən nwɛ anapus awɛnc aŋa dacɔ mɔ!
17 Isifu ɔyɔ pəlel pəmɔ tura pɔcɔkɔ-cɔkɔ pa yɔcɔl ya cəna.
Lɛn yɔn mɛrəŋ yɔyɔ fənɔntər pəmɔ lɛn ya wana wa dop,
iy'ɛŋwɛnsɛ afum a doru fəp, haŋ nde doru dɛləpsər mɔ.
Kəlɛn kin, kənay kəpɔŋ ka yuruya ya Efrayim kɔ,
kɔ kəlɛn ka mɛrəŋ, afum wul wul aka kusuŋka ka Manase kɔ.»

18 Kɔ Musa oloku teta aka cusuŋka ca Sabulon kɔ Isakar ntɛ:
«Sabulon, kəwur kam delek kəbɔt əm,
kɔ məna Isakar mənɔnɛ pəbotu nde abal ŋam disrɛ!
19 Ŋandewe cusuŋka ca Yisrayel nde tərɔ taŋan kəroŋ,
ŋaŋkɔ ŋacloŋnɛ di yoloŋnɛ nyɛ sariyɛ səloku mɔ,

bawo dəkəba ŋandekɔ ŋacwurɛ daka daŋan,
kɔ daka dɔkɔ dɔŋgbɔpnɛ dəkəsənc mɔ.»

20 Kɔ Musa oloku teta yuruya ya Kadu ntɛ:
«Iyek-yekəs MARIKI nwɛ ɔsɔŋ yuruya ya Kadu antɔf ŋowokəlu mɔ!
Ŋa aŋɛ ŋaŋliŋɛ pəmɔ kusunuŋku kəran mɔ,
ŋa aŋɛ ŋaŋwatəri-watəri kəyɛfɛ dəkəcək haŋ dəromp mɔ.
21 Kusuŋka ka Kadu kəyɛk-yɛk antɔf ŋətət ŋa atɔf,
k'ɛmɛŋkərnɛ daka pəmar wəbɛ pəsətɔ mɔ.
Nkɔn eyi aka Yisrayel kiriŋ,
k'ɔŋkətɛnɛ mɛfaŋ ma MARIKI dolompu disrɛ,
k'ɔŋkətɛnɛ sariyɛ sɔn nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ.»

22 Kɔ Musa oloku teta kusuŋka ka Dan ntɛ:
«Dan kusunuŋku kəwut kɔ,
nkɛ kəŋgbəpərnɛ kəyɛfɛ nde atɔf ŋa Basan mɔ.»

23 Kɔ Musa oloku teta aka kusuŋka ka Naftali ntɛ:
«Kusuŋka ka Naftali kənɛmbərɛ kəmar kɔ kəlarɛ kəpocɛ kətət ka MARIKI.
Naftali, məwɔkələs atɔf ŋam ntende dec dɛŋkalɛ, kɔ ntende kəca kətət ka nde
dec dɛmpɛ mɔ!»

24 Kɔ Musa oloku teta aka kusuŋka ka Asɛr ntɛ:
«MARIKI pəpocɛ Asɛr pətət awut a Yakuba dacɔ!
Pəsətɔ kəmar ka kəbɔtər ka awɛnc aŋa,
dɛlay da moro dɔsɔŋɛ Asɛr pəgbət mi wɛcək wɔn!
25 Asɛr, Kanu kəpoc'am a məyi kumba ka fɛc kɔ kəpər darəŋ.
Kanu kəsɔŋ kusuŋka kam sɔkət kəyi kam doru fəp!
26 Ali kanu kələma kəwurɛnɛ fɛ kɔ Kanu ka nəna Yesurun afum em,
nkɛ kəncal-cali darenc kədemar nu,
nkɛ kəncepərɛnɛ kɔm debeki dɔn disrɛ mɔ.
27 Kəyɛfɛ kəcop ka doru o doru Kanu kəyɔnɛ dəkəyacnɛ donu,
tɛm fəp eyi yɛbəc ya kəbum nu.
Fɔr yam kiriŋ k'ɛmbɛləs wətərɛnɛ kam,
kəcloku: ‹Mədifət!›

28 Aka Yisrayel nəyi kubum disrɛ,
Yuruya ya Yakuba ŋandɛ taciŋa
nde atɔf ŋa mɛŋgbɛn kɔ member ma wɛn,
antɔf nŋɛ kibi kəntufər kəŋyɛfɛ darenc mɔ.

29 Pəmbɔt nu nəna aka Yisrayel!
Are ŋayi pəmɔ nəna-ɛ?
Nəna nəyɔnɛ afum aŋɛ MARIKI ɛyac mɔ.
MARIKI ɔyɔnɛ nu aca nŋɛ ŋɛŋyac nu mɔ,
ɔyɔnɛ dakma ndɛ dɔŋsɔŋɛ nu kətam aterɛnɛ anu mɔ.
Aterɛnɛ anu ŋandeder ŋalɛtsɛnɛ nu kəŋaŋnɛ,
mba nəndenas-nas dofum daŋan.»

34

Defi da Musa

1 Kɔ Musa ɛmpɛ kəyɛfɛ ka Araba nde Mohab kəkɔ ka tərə ta Nebo, telempan
pa Piska, nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Yeriko mɔ. Kɔ MARIKI ɔsɔŋɛ kɔ kənəŋk atɔf ŋaŋɔkɔ
fəp: Kəyɛfɛ Kalad haŋ Dan,
2 Naftali fəp, atɔf ŋa Efrayim kɔ ŋa Manase, atɔf ŋa Yuda fəp haŋ nde kəba
Kəpɔŋ ntende dec dɛŋkalɛ mɔ,
3 kəbəp ka atɔf ŋa Nɛkɛf, kɔ aranta ŋa Yurdɛn kəbəp ka Yeriko dare da komp,
haŋ Cohar.
4 Kɔ MARIKI oloku Musa: «Atɔf ŋaŋɛ ŋ'inadɛrmɛ atem am Abraham, Siyaka
kɔ Yakuba, icloku ŋa: ‹Indesɔŋ atɔf ŋaŋɛ yuruya yam.› Isɔŋ'am ŋi kənəŋkɛ fər
yam, mba məfədebɛrɛ di.»
5 Kɔ Musa wəmarəs ka MARIKI efi dəndo atɔf ŋa Mohab, pəmɔ tɔkɔ MARIKI
ɛnasom ti mɔ.
6 Kɔ MARIKI owup kɔ mərɔ dacɔ, nde atɔf ŋa Mohab, nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Bet
Peyɔr mɔ. Ali fum ɛncərɛ fɛ kufu ka Musa haŋ məkɔ.
7 Musa ɛnasɔtɔ meren tasar tin kɔ wəco mɛrəŋ (120) ntɛ encfi mɔ. Fər yɔn
yɛncnəŋk belbel pəyeŋk sɔ dis.
8 K'aka Yisrayel ŋambok Musa mata wəco maas (30), nde Araba ŋa Mohab,
ti disrɛ kɔ mataka ma kəbok kɔ kəbal ka Musa melip.
9 Yosuwe, wan ka Nun ɛnalarɛ amera ŋa kəcərɛ kəkɔt, bawo Musa ɛnadeŋər
kɔ waca. K'aka Yisrayel ŋacəŋkəl kɔ, kɔ ŋancəmɛ moloku mmɛ MARIKI ɛnasom
Musa mɔ darəŋ.
10 Kəyɛfɛ tatɔkɔ, ali sayibɛ səyɛfɛ fɛ sɔ Yisrayel pəmɔ Musa, sayibɛ nsɛ MARIKI
ɛnacərɛ, ŋaclok-lokərɛnɛ gbasŋa kɔ wəkayi mɔ.
11 MARIKI ɛnasom kɔ kəkɔyɔ mɛgbɛkərɛ mɛwɛy-wɛy atɔf ŋa Misira fər ya
firawona, abɛ aka kəlɔ kɔn disrɛ kɔ afum a atɔf ŋɔn fəp kiriŋ.
12 Mes məpɔŋ kɔ mɛwɛy-wɛy mmɛ Musa ɛnayɔnɛ kəca ka sɔkət fər ya aka
Yisrayel fəp kiriŋ mɔ.

Yosuwe
Kəbɛrɛ: Toloku ntɛ Kanu kənaloku Aŋnabi Yosuwe mɔ

Moloku mɛlarəm teta kətabu kaŋkɛ, ancicəs taruku ta aka Yisrayel dəcətabu cəlarəm disrɛ. DəTawureta Musa ancop. Afum apɔŋ a Yisrayel, Aŋnabi Abraham, Aŋnabi Siyaka, Aŋnabi Yakuba, kɔ awut ɔn wəco kɔ mɛrəŋ (12) fəp faŋan dəkətabu kəcɔkɔ-cɔkɔ ka Tawureta Musa aŋnəŋk pi, mpɛ aŋwe «Dəkəcop» mɔ. Dəkələpsər da kətabu kaŋkɔ dementər su təkɔ aka Yisrayel ŋanabəp atɔf ŋa Misira mɔ.

Kətabu ka mɛrəŋ ka Tawureta Musa nkɛ aŋwe «Kəwur» mɔ, taruku ta Aŋnabi Musa ɔ toncop. Kɔ Kanu kəsɔŋɛ k'aŋkom kɔ atɔf ŋa Misira, ntɛ təŋsɔŋɛ pəwurɛ afum a Yisrayel dacar mɔ.

Ntɛ aka Yisrayel ŋancali Kəba ka Cəŋkəlma kəmar ka mes mɛwɛy-wɛy mmɛ Kanu kənamentər mɔ, kɔ ŋambɛrɛ dətɛgbərɛ. Atɔf ŋa Kanaŋ ŋɔ Kanu kənafaŋ kəkekərɛ ŋa, nde kənadɛrmɛ aYisrayel kəsɔŋ ŋa mɔ. Kətabu ka maas ka Tawureta Musa «Buk ba Aloŋnɛ», ka maŋkəlɛ «Kələm», kɔ ka kəcamət «Sariyɛ sa Mɛrəŋ», cətabu cancɛ fəp cəloku teta marənt ma aka Yisrayel ntɛ MARIKI kənawurɛ ŋa dacar nde Misira mɔ. Kəwon ka afum aka Yisrayel dətɛgbərɛ kənasɔtɔ meren wəco maŋkəlɛ a ŋadebəp atɔf ŋa Kanaŋ. Kətɔlaŋ kəŋan kənasɔŋɛ ŋa kəwon di.

Ntɛ ŋanayɛfɛ kəcali kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn, ŋabɛrɛ atɔf ŋa Kanaŋ mɔ, kɔ Kanu kəloku aka Yisrayel a Yosuwe pəyɔnɛ ŋa wəkiriŋ dəkəcəmɛ da Aŋnabi Musa. Kɔ Aŋnabi Yosuwe ɛncalɛnɛ ŋa kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəmar ka mes mɛwɛy-wɛy ma Kanu, pəmɔ təkɔ Musa ɛnacalɛnɛ ŋa Kəba ka Cəŋkəlma mɔ.

Ntɛ tatɔkɔ tencepər mɔ, kɔ Aŋnabi Yosuwe ɛntɛfərnɛnɛ ŋa atɔf ŋa Kanaŋ, ŋakɔ ŋasutɛnɛ ntɛ təŋsɔŋɛ ŋasətɔ tɔf yayɔkɔ mɔ. Kanu kənafaŋ kəsɔŋ ŋa tɔf yayɔkɔ teta danapa daŋan kɔ kədɛrəm kəŋkɔ ɛnadɛrmɛ ŋa kəsɔŋ ŋa yi mɔ. Ti disrɛ kɔ Kanu kəmar ŋa kəwan kaŋkɔ disrɛ haŋ kɔ aKanaŋ fəp ŋanesɛ ŋa. Kɔ cusuŋka ncɛ wəco kɔ mɛrəŋ ca Yisrayel fəp cəsɔtɔ sədare. Kɔ Kanu kəsɔŋ ŋa tɔf yayɔkɔ yɔyɔnɛ ŋa kɛ.

Taruku tantɛ fəp acic pi kətabu kaŋkɛ disrɛ, kəyɛfɛ tɛm ntɛ aka Yisrayel ŋanacali kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn mɔ, haŋ tɛm ntɛ ŋanatam sədare sa Kanaŋ fəp mɔ. Ti disrɛ aŋnəŋk fənəntər fa Kanu bel-bel. Kanu kəmbətər afum ɔn. Kədɛrəm nkɛ o nkɛ kəndɛrmɛ ŋa mɔ, kəŋlas ki fənəntər kɔ teta danapa daŋan. Tatɔkɔ təŋyɔnɛ su totubucnɛ tətət. Kɔ səna səyɔnɛ sɔ afum a Kanu-ɛ, kəŋmarɛ su fənəntər fən tecepərɛnɛ tosu doru, pəmɔ təkɔ kənadɛrmɛ su mɔ. Kanu kəmar su, ntɛ təŋsɔŋɛ pane moloku mamɛ, palaŋ sɔ mi mɔ.

Amina

Kanu kəloku Yosuwe a pəbɛrɛ antɔf ŋa kɛ nde Kanaŋ

1 Ntɛ defi da Aŋnabi Musa wəcar wəka Mariki dencepər mɔ, kɔ Mariki oloku Yosuwe wan ka Nun wəmarəs ka Musa:

2 «Wəcar kem Musa efi. Ndɛkəl oŋ məyɛfɛ, məcali kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kaŋkɛ, məna kɔ afum akaŋɛ fəp. Nəkɔ nde atɔf nŋɛ indesɔŋ aka Yisrayel mɔ.

3 Nnɔ o nnɔ məncəmbər kəcək mɔ, isɔŋ un di pəmɔ təkɔ inaloku ti Musa mɔ.

4 Cələncər conu cəndeyɛfɛ nde dətɛgbərɛ kɔ Libaŋ dandɛ, haŋ nde kəŋgbɔkɔ kəpɔŋ ka Ɛfərat, kəyɛfɛ ka atɔf ŋa aka Hitit, haŋ nde Kəba Kəpɔŋ ntende dec dɛŋkalɛ mɔ.

5 Ali fum ɔfɔcəm'am fɔr kiriŋ kəyi kam doru fəp. Isol'am pəmɔ tɔkɔ inasolɛ
Musa mɔ. Ifɔdesak əm, ifɔc'am.
6 Məyeŋk dis, məbəknɛ! Bawo mən'endekɔtɛnɛ afum a Yisrayel kəbaŋ atɔf
ŋa kɛ nŋɛ inadɛrəm kəsɔŋ atem aŋan mɔ.
7 Məyeŋk dis gbaŋ, məbəknɛ! Məgbətnɛ məkɔt sariyɛ nsɛ Musa wəcar kem
omboc'am mɔ: Ta məgbaymɛ si kəca kətɔt, ta məgbaymɛ kəca kəmeriya, ntɛ
tɔŋsɔŋ'am kətam mes fəp nnɔ o nnɔ məŋkɔ mɔ.
8 Ta buk ba sariyɛ mbɛ bəbɔl'am dəkusu! Məckaraŋ bi daŋ kɔ pibi ntɛ
tɔŋsɔŋɛ məgbətnɛ, məkɔt tɔkɔ ancic buk bambɛ disrɛ mɔ, itɔ məŋsolnɛ dəpɔ
dətɔt, it'ɔŋsɔŋɛ mətam mes fəp.
9 Indɛm f'am: Məyeŋk dis, məbəknɛ ba? Awa, ta mənesɛ, ta dis dəlɔl əm,
bawo Mariki, Kanu kam kəsol'am nnɔ o nnɔ məŋkɔ mɔ.»

Yosuwe kəlompəs kən kəcali ka Yurdɛn

10 Kɔ Yosuwe osom ti akiriŋ:
11 «Nəkɔt afan disrɛ fəp, nəloku afum ntɛ: ‹Nədɛmnɛ yeri, bawo mata maas
mɛncəmɛ kəcali ka Yurdɛn yayɛ, nəkɔbaŋ atɔf nŋɛ Mariki, Kanu konu kəsɔŋ
un mɔ.›»
12 Kɔ Yosuwe oloku aRuben, aKadu kɔ aka kusuŋka dacɔ ka Manase:
13 Nəmɛŋkərnɛ dəsəbomp tɔkɔ Musa wəcar ka Mariki ɛnasom'un mɔ,
pəcloku: «Mariki, Kanu konu kəsɔŋ'un kəŋesəm, kəsɔŋ un atɔf nŋɛ.»
14 Aran anu, awut anu, kɔ yɔcɔl yonu yendeyi atɔf nŋɛ Musa ɔsɔŋ un
nde Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ. Mba nəna arkun aŋɛ nəŋyɛfərɛnɛ
nətɔmpər yosutnɛnɛ yonu mɔ, nən'endekɔnuŋkɛnɛ kəcali kəŋgbɔkɔ. Nəmar
awɛnc un aŋa,
15 haŋ Mariki pəsɔŋ awɛnc un aŋa kəŋesəm pəmɔ nəna, ŋa sɔ ŋasɔtɔ atɔf nŋɛ
Mariki, Kanu konu kəsɔŋ ŋa mɔ. Kɔ telip-ɛ, nəluksərnɛ nəder nəlɛk atɔf ŋa kɛ
nŋɛ ŋɔyɔnɛ ŋonu mɔ. Musa wəcar ka Mariki ɔsɔŋ un ŋi Yurdɛn kəca kəŋkɔ
ntende dec dɛmpɛ mɔ.»
16 Kɔ ŋaloku Yosuwe: «Səndeyɔ ntɛ o ntɛ məŋsom su mɔ: Səndekɔ sɔ nnɔ o nnɔ
məndekekərɛ su mɔ.
17 Səndecəŋkəl'əm pəmɔ tɔkɔ sənacəŋkəl Musa mɔ. Tes tin gbəcərəm tɛbas su:
Mariki, Kanu kam kəsol'am pəmɔ tɔkɔ kənasolɛ Musa mɔ!
18 Nwɛ o nwɛ endetaŋər'əm aləŋəs, pəyeŋkər dim dam domp mɔ, andif kɔ.
Məyeŋk dis gbaŋ, məbəknɛ!

2

Yosuwe kəsom kən afum mɛrəŋ Yeriko

1 Kɔ Yosuwe wan ka Nun osom afum mɛrəŋ dim dantɔf kəyɛfɛ ka Sitim,
pəcloku ŋa: «Nəkɔ, nəkɔkcɛ antɔf ŋaŋɔkɔ kɔ dare da Yeriko! Kɔ afum
akakɔ ŋaŋkɔ ŋabɛrɛ nde kəlɔ ka wəran wəyamayama, pacwe kɔ Rahab, kɔ
ŋancepərɛnɛ pibi nde ndərən.
2 K'aloku wəbɛ ka Yeriko: «Awa, nəgbətnɛ ntɛ arkun aka Yisrayel ŋanderna
nnɔ pibi kədefen-feni atɔf ŋosu mɔ!»
3 Kɔ wəbɛ wəka Yeriko osom pakɔloku Rahab: «Məwurɛnɛ afum akɔ ŋayi
nnɔ ndaram mɔ, aŋɛ ŋambɛrɛ nde kəlɔ kam mɔ, bawo kəfen-feni ka atɔf fəp
kɔ ŋanderɛnɛ.»
4 Kɔ wəran nwɛ eŋkekərɛ arkun aŋɛ mɛrəŋ k'ɔŋkɔ pəmɛŋk, k'oloku asom a
wəbɛ: «Kance kɔ, arkun aŋɛ mɛrəŋ ŋandersa nnɔ kəlɔ kem, mba incərɛsa fɛ aka
nnɔ ŋayɔnɛ mɔ.
5 Nendisna tɛm ntɛ dec dɛŋkalɛsa packɔ kəgbət kumba ka dare dəkusu mɔ,
kɔ arkun aŋɛ ŋawur nnɔ, mba incərɛ fɛ nde ŋaŋkɔsa mɔ. Nəbɛlkər nəcəmɛ ŋa
darəŋ, nəŋkɔbəp ŋa!»

6 Ntɛ tɛnayi mɔ, ɛnapɛnɛ ŋa nde kɛlɔ darenc, k'ɛmɛŋk ŋa nde sek ya cəŋkɔlma dacɔ, ncɛ ɛnadɛt nde kɛlɔ darenc mɔ.
7 Kɔ afum ŋasumpər dɔpɔ da Yurdɛn kəbɛlər ŋa haŋ nde dəkətənta. K'aŋgbət kumba ka dare dəkusu ntɛ afum abɛlər aŋan ŋanawur mɔ.
8 Ta acikəra atɛn mes ŋantadirɛ-ɛ, kɔ Rahab ɛmpɛ kəkɔbəp ŋa nde kɛlɔ darenc.
9 Kɔ wəran nwɛ oloku arkun aŋɛ: «Incərɛ a Mariki ɔsɔŋ un atɔf ŋaŋɛ. Pəlɛc pɔkɔ nəfaŋɛ su mɔ pɔsɔtɔ su, ayek-yek ŋɛŋgbəpərnɛ afum fəp, ŋayi kənes'on.
10 Bawo səne a Mariki kənawosər'on domun da Kəba ka Cəŋkɔlma ntɛ nənawur Misira mɔ. Səne sɔ tɔkɔ nənadif abɛ a Amər mɛrəŋ aŋɛ ŋanayi kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ: Sihɔŋ kɔ Oku.
11 Səne ti, itɔ mim mowurɛ su, kɔ nwɛ o nwɛ eŋgbiŋ kifir nnɔ nəyi mɔ, bawo Mariki, Kanu konu, kəyɔnɛ Kanu ka darenc, kɔ dəntɔf.
12 Ndɛkəl oŋ, nədɛrm'em nnɔ Mariki eyi mɔ, a məndelasɛ afum a kɛlɔ kem layidi pəmɔ dɔkɔ iyɔn'on mɔ. Nəsɔŋ im paka mpɛ pendesɔŋ em kəlaŋ a nəntiŋkər f'em mɔ.
13 A nəndesak iya kem, papa kem, awɛnc im aŋa arkun, aran, kɔ afum alpəs aŋɛ ŋayɔnɛ akəŋan mɔ fəp. Nəsak su səmulpər defi, nəfɔdedif su.»
14 Kɔ arkun aŋɛ ŋaloku wəran nwɛ: «Səwosɛ kəfinɛ tetam, mba ta mədeloku afum tɔkɔtɛnɛ tosu de! Kɔ Mariki kəndesɔŋ su atɔf-ɛ, səndebɔt mera səlasɛnɛ sɔ layidi nnɔ məyi mɔ.»
15 K'ɔsɔŋ ŋa kəbənda kɔ ŋantorɛnɛ ki nde dəwundɛr, bawo kɛlɔ kɔn kənayi disrɛ kəgbəcɛnɛ kɔ damba da saŋka sa dare.
16 Kɔ wəran nwɛ oloku ŋa: «Nəkɔ ta dəmərɔ kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, nəmbəpɛnɛ kɔ abɛlər anu. Nəgbɔpnɛ dəndo haŋ mata maas, tɛntəŋnɛ abɛlər anu ŋalukus, a nəna nədesumpər dɔpɔ donu kəkɔ!»
17 Kɔ arkun aŋɛ ŋaloku kɔ: «Ntɛ tendesɔŋɛ su kəlas kədɛrəm nkɛ məsɔŋɛ su kədɛrm'am mɔ:
18 Awa, məcəŋkəl im! Tɛm ntɛ səndebɛrɛ dare mɔ, mɛnɛ məkotər tafəc peyim nde wundɛr wɔkɔ mənatorɛnɛ su mɔ. Məcəmbərərnɛ iya wəkam, papa wəkam, awɛnc'əm aŋa arkun aran, afum am fəp nde kɛlɔ kam.
19 Nwɛ o nwɛ ɛncali kusuŋka kaŋkɔ a pəwur mɔ, ɛsarɛ teta mecir mɔn, kɔ səna, səncərɛ fɛ! Mba kaŋkɔ pagbuŋɛnɛ wəkin nu dacɔ nde kɔlɔ kam disrɛ-ɛ, səsarɛ teta mecir ma wəkayi!
20 Kɔ məloku afum tɔkɔtɛnɛ tosu-ɛ, tɛm tatɔkɔ səŋsikili tɛtəŋnɛ tosu kɔ məna.»
21 Kɔ wəran nwɛ oloku: «Kanu kəsɔŋɛ teyi pəmɔ tɔkɔ nəloku ti mɔ!» Kɔ wəran nwɛ ɛsak arkun aŋɛ kɔ ŋaŋkɔ. Kɔ wəran nwɛ oŋkot tafəc pəyim nde wundɛr wɔn.
22 Kɔ arkun aŋɛ ŋaŋkɔ ta dəmərɔ, kɔ ŋaŋgbɔpnɛ di mata maas, haŋ kɔ abɛləs aŋan ŋalukus. Abɛlər aŋan ŋactɛn ŋa dɔpɔ, mba ŋananəŋk fɛ ŋa.
23 Kɔ afum aŋɛ mɛrəŋ ŋande ŋator dəmərɔ, kɔ ŋancali Yurdɛn. Kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp Yosuwe wan ka Nun, kɔ ŋaləmər kɔ tɔkɔ ŋanasɔtɔ nde anasom ŋa mɔ.
24 Kɔ ŋaloku Yosuwe: «Pəwurɛnɛ pəmɔ Mariki ɔsɔŋ su atɔf ŋaŋɔkɔ fəp. Ayek-yek ŋɛŋgbəpərnɛ afum fəp, ŋayi kənesɛ su.»

3

Kəcali ka Yurdɛn

1 Yosuwe ɛyɛfɛ bətbət suy, nkən kɔ aka Yisrayel fəp, kɔ ŋayɛfɛ Sitim kɔ ŋaŋkɔ haŋ kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn. Dəndo ŋayekti saŋka, kɔ ŋandirɛ di, ŋantacali fɛ kərɛsna.
2 Tataka ta maas, k'akiriŋ ŋaŋkɔtɛnɛ dəsaŋka fəp.
3 Kɔ ŋaloku afum ntɛ: «Kɔ nəndenəŋk kaŋkəra ka danapa da Mariki, Kanu konu, aloŋnɛ aLewy aŋɛ ŋagbaŋnɛ ki-ɛ, nəyɛfɛ nde nəyi mɔ, nəcəmɛ ki darəŋ.

4 Mba nəbəlɛnɛ ki cururu wul mɛrəŋ, ta nələtərnɛ ki de! Tɛm tatəkɔ, nəncərɛ
dəpɔ dəkɔ pəmar a nəkɔ mɔ, bawo nəntacepər fɛ dəpɔ dandɛ təcɔkɔ-cɔkɔ.»
5 Kɔ Yosuwe oloku afum: «Nəsɔkəsnɛ, bawo Mariki kəŋyɔ alna mes məpɔŋ
nnɔ nəyi mɔ.»
6 Kɔ Yosuwe oloku aloŋnɛ: «Nəlɛk kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da Kanu nkɛ
nəgbaŋnɛ, nəcepər afum fɔr kiriŋ.» Kɔ aloŋnɛ ŋalɛk kaŋkəra, kɔ ŋancepər afum
fɔr kiriŋ.
7 Kɔ Mariki oloku Yosuwe: «Məkɔ incop kələləs'əm nnɔ afum aka Yisrayel
ŋayi mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋacərɛ a indesol am, pəmɔ tɔkɔ inasolɛ Musa mɔ.
8 Kɔ məna, məsom aloŋnɛ aŋɛ ŋaŋgbaŋnɛ kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa Kanu
mɔ ntɛ: Kɔ nəŋkɔbəp kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn-ɛ, nəcəmbərəs domun disrɛ.»
9 Kɔ Yosuwe oloku aka Yisrayel: «Nəcɔŋnɛ nnɔ, nəcəŋkəl moloku ma Mariki,
Kanu konu!»
10 Kɔ Yosuwe oloku: «Ntɛ tɔ nəndecərɛ a Kanu Kəpɔŋ kəy'un dacɔ, ki
kəŋkɔbɛləs nu fɔr kiriŋ aka Kanaŋ, aHit, aHiwy, aPerisi, aKirkasa, aka Amər,
kɔ aYebus.
11 Awa nəgbətnɛ ntɛ: Kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da Mariki ma doru fəp
kəndecali kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn fɔr yonu kiriŋ mɔ.
12 Ndɛkəl oŋ nəlɛk afum wəco kɔ mɛrəŋ cusuŋka ca Yisrayel disrɛ, fum wəkin
kusuŋka o kusuŋka.
13 Kɔ aloŋnɛ aŋɛ ŋagbaŋnɛ kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da Mariki, Mariki ma
doru fəp ŋanadegbət wɛcək domun da Yurdɛn, kɔ domun da Yurdɛn deŋgbintər,
kɔ səbo səsak kətorɛ domun, kɔ doŋloŋkanɛ tofo tin.»
14 Ntɛ afum ŋanawur dəcəbal kəkɔcali kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn mɔ, aloŋnɛ ag-
baŋnɛ kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da Kanu mɔ ŋancepər afum fɔr kiriŋ.
15 Ntɛ agbaŋnɛ kaŋkəra kəsɛlɛŋ ŋambəp Yurdɛn kɔ ŋaŋkɔtorɛ wɛcək dəromun
mɔ, kɔ Yurdɛn yompurur cəŋgbɔkɔ cəkɔ katɛla kaŋkɔ fəp
16 kɔ domun ndɛ dɛŋyɛfɛ dəsəbo mɔ dɛncəmɛ, kɔ doloŋkanɛ kəfo kin pəbolu
pəmɔ aboŋən ntende dare da Adam nŋɛ ŋeyi Cartaŋ kəsək, kɔ dəkɔ dontor kəca
ka kəba ka Araba, kəba Kədokət, kɔ səbo sasɔkɔ fəp səncopər domun. Kɔ afum
ŋancali kəŋgbɔkɔ ŋatɛfərnɛ dare da Yeriko.
17 Aloŋnɛ aŋɛ ŋanagbaŋnɛ kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da Marki mɔ ŋacəmɛ
antɔf ŋowosu fər kəroŋ kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn dacɔ. Kɔ afum a Yisrayel fəp ŋalip
kəcali kəŋgbɔkɔ antɔf ŋowosu kəroŋ.

4

Aka Yisrayel ŋancəmbər masar pəyɔnɛ tɛnɛpəlɛ taŋan ta kəcali ka Yurdɛn

1 Ntɛ afum a Yisrayel fəp ŋalip kəcali Yurdɛn mɔ, kɔ MARIKI kəloku Yosuwe:
2 «Məyɛk-yɛk atɛmp wəco kɔ mɛrəŋ afum dacɔ, kusuŋka o kusuŋka fum
wəkin.
3 Məloku ŋa: ‹Nəkɔ nəlɛk masar wəco kɔ mɛrəŋ nde antɔf ŋowosu fər kəŋgbɔkɔ
ka Yurdɛn dacɔ, kəfo nkɛ aloŋnɛ ŋancəmɛ mɔ. Nəlɛk mi nəkɛrɛ nəkɔ nəboc mi
nde kəfo nkɛ nəndenacepərɛnɛ pibi mɔ.›»
4 Kɔ Yosuwe ewe afum aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ aŋɛ anayɛk-yɛk aka Yisrayel dacɔ
mɔ, kusuŋka o kusuŋka fum wəkin.
5 Kɔ Yosuwe oloku ŋa: «Nəcepər kaŋkəra ka danapa da MARIKI Kanu konu
fɔr kiriŋ, nəsolnɛ cər kəkɔ ka Yurdɛn dacɔ, nwɛ o nwɛ pəgbaŋnɛ tasar tin, kələm
ka cusuŋka ca Yisrayel,
6 ntɛ tɔŋsɔŋɛ təyɔnɛ tɛnɛpəlɛ tonu mɔ. Kɔ awut anu ŋandeyif un dəsək dələma-
ɛ: ‹Ake masar mamɛ mɛfaŋ kəloku su-ɛ?›

7 nəloku ŋa fɔ domun da Yurdɛn dɛnacopər fɔr ya kaŋkəra ka danapa da
MARIKI kiriŋ ntɛ kənccali Yurdɛn mɔ, kɔ kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəncopɛ domun.
Masar mamɛ mende kəccɛm-cɛməs aka Yisrayel doru o doru.»
8 K'aka Yisrayel ŋayɔ tɔkɔ Yosuwe ɛnaloku ŋa mɔ. Kɔ ŋaŋkɔ ŋalɛk masar wəco
kɔ mɛrəŋ nde kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn dacɔ pəmɔ tɔkɔ MARIKI kənaloku ti Yosuwe
mɔ, kələm ka cusuŋka ca aYisrayel. Kɔ ŋalɛk masar mamɔkɔ kɔ ŋancalɛnɛ nde
ŋanacəmbər cəbal kərɛsna mɔ, kɔ ŋamboc.
9 Kɔ Yosuwe omboc sɔ masar wəco kɔ mɛrəŋ kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn dacɔ,
kəfo nkɛ aloŋnɛ agbaŋnɛ a kaŋkəra ka danapa ŋanacəmbər wɛcək mɔ. Masar
mamɔkɔ məsərəyi di haŋ mɔkɔ.
10 Aloŋnɛ aŋɛ ŋanagbaŋnɛ kaŋkəra kəsɛlɛŋ mɔ, ŋanacepɛ fɛ dəkəcəmɛ daŋan
kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn disrɛ haŋ kɔ aka Yisrayel ŋalip kəyɔ ka tɔkɔ MARIKI
kənasom Yosuwe a pəloku ŋa mɔ, kɔ Yosuwe ɔyɔ mes fəp pəmɔ tɔkɔ Musa
ɛnasom kɔ ti mɔ. Kɔ aka Yisrayel ŋambɛlkər kəcali.
11 Ntɛ afum fəp ŋalip kəcali mɔ, kaŋkəra ka MARIKI kɔ aloŋnɛ akɔ ŋanagbaŋnɛ
ki mɔ ŋancali sɔ, kɔ ŋancepər sɔ afum kiriŋ.
12 Kɔ aka Yisrayel alɔma aka cusuŋka ca Ruben, Kadu kɔ kusuŋka dacɔ ka
Manase ŋancepər aka Yisrayel kiriŋ pəmɔ tɔkɔ Musa ɛnaloku ŋa ti mɔ.
13 Antam kəloku fɔ dɔsɔk dadɔkɔ asɔdar mɛcəp wəco maŋkəlɛ, atɔmpər
yosutnɛnɛ ŋancepər MARIKI kiriŋ, ŋalip kəlompəsnɛ kəkɔsutɛnɛ, nde aranta ŋa
Yurdɛn.
14 Dɔsɔk dadɔkɔ, kɔ MARIKI kəmbɛkəs Yosuwe aka Yisrayel fəp dacɔ, kɔ
ŋaleləs kɔ pəmɔ tɔkɔ ŋanaleləs Musa kiyi kɔn doru fəp mɔ.
15 Kɔ MARIKI kəloku Yosuwe:
16 «Məloku aloŋnɛ aŋɛ ŋagbaŋnɛ kaŋkəra nkɛ kəyɔ sariyɛ nsɛ sədɛrmɛnɛ
danapa dosu mɔ, ŋapɛnɛ ki Yurdɛn.»
17 Kɔ Yosuwe oloku aloŋnɛ: «Nəpɛ Yurdɛn!»
18 Ntɛ aloŋnɛ agbaŋnɛ a kaŋkəra ka danapa da MARIKI ŋanadepɛ kəŋgbɔkɔ
ka Yurdɛn kɔ ŋandeŋ wɛcək dəpəwosu mɔ, kɔ domun da kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn
doncop sɔ kəkɔt səbo sayi pəmɔ tɔkɔ mɛnc ma fraŋsuwa mɛŋyɛfɛ mɔ.
19 Kɔ afum ŋancali Yurdɛn tataka ta wəco ta ŋof ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋayekti
saŋka nde Kilkal, ntende dec dɛmpɛ Yeriko mɔ.
20 Masar wəco kɔ mɛrəŋ mmɛ ŋanalɛk kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn disrɛ mɔ, kɔ
Yosuwe ɛncəmbər mi Kilkal.
21 Kɔ Yosuwe oloku aka Yisrayel: «Alna kɔ awut anu ŋandeyif un: ‹Masar ma
ake mɔ mamɛ-ɛ?›
22 nəcloku ŋa fɔ: ‹Aka Yisrayel ŋanacali kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəwosər domun.›
23 MARIKI Kanu konu kənawosərɛ nu domun da kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn haŋ kɔ
aka Yisrayel ŋalip kəcali pəmɔ tɔkɔ MARIKI Kanu konu kənayɔnɛ su ti Kəba ka
Cəŋkɔlma haŋ kɔ səncali ki mɔ.
24 Ti tendesɔŋɛ afum a doru fəp kəcərɛ a kəca ka MARIKI kəyɔ fənɔntər.
Tɔsɔŋ'on sɔ kənesɛ MARIKI Kanu konu kiyi konu doru fəp.»

5

1 Ntɛ abɛ a Amər fəp aŋɛ ŋayi ntende dec dɛŋkalɛ Yurdɛn mɔ, kɔ abɛ aKanaŋ
aŋɛ ŋayi agbɛp ŋa Kəba Kəpɔŋ mɔ, ŋane a MARIKI kənawosəsərɛ aka Yisrayel
kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn haŋ kɔ ŋancali ki, bəkəc yɔfər fɛ ŋa sɔ, kɔ ŋanesɛ aka Yisrayel
pəpɔŋ.
2 Tɛm tatɔkɔ kɔ MARIKI kəloku Yosuwe: «Məpat səfaka sa masar, kɔ tɛyɛfɛ
dənda-ɛ, məkənc aka Yisrayel.»
3 Kɔ Yosuwe ɛmpatɛnɛ səfaka sa masar, k'ɛŋkənc aka Yisrayel nde Tɔrɔ ta
Cərot.

4 Ntɛ tɛnasəŋɛ Yosuwe pəkəncɛ ŋa: Ntɛ afum a Yisrayel ŋancwur Misira mə,
arkun abeki fəp, aŋɛ ŋanctam kəsutɛnɛ mə anakənc ŋa, mba afum akakə fəp
ŋanafi nde dətɛgbərɛ, ntɛ ŋanckət mə. Awut arkun aŋɛ anakom oŋ tɛlpəs mə,
ŋanatəkənc, itə Yosuwe ɛnakəncɛ ŋa.
5 Arkun aŋɛ ŋanayɛfɛ Misira mə fəp anakənc ŋa, mba awut arkun aŋɛ
anakom dətɛgbərɛ dəpə ntɛ ŋanawur Misira ŋanckət mə, anakənc fɛ akakə ali
wəkin.
6 Aka Yisrayel ŋanakət meren wəco maŋkəlɛ dətɛgbərɛ, haŋ afum akə
ŋanatam kəsutɛnɛ ntɛ ŋancyɛfɛ Misira mə ŋalip kəfi dəpə, bawo ŋanacəŋkəl fɛ dim
da MARIKI. MARIKI kənadɛrəm kətə-səŋɛ ŋa kənəŋk antəf nŋɛ ŋɛŋgbələr mɛsɛ
ma wana kə mɛsɛ ma cəme haŋ moctoŋ, ŋəkə nkən MARIKI kənadɛrəm kəsəŋ
ka atem aŋan mə.
7 Awut aŋan ŋanabɛk oŋ kə ŋaŋkə ŋandɛ dəkəndɛ daŋan. Kə Yosuwe ɛŋkənc
ŋa, bawo anakənc fɛ ŋa dəpə.
8 Ntɛ alip kəkənc ka afum fəp mə, kə ŋandɛ dando dəsaŋka haŋ kə ŋantamnɛ.
9 Kə MARIKI kəloku Yosuwe: «Məkə, imbiŋkəli malap monu ma Misira
k'imbəlɛn'on.» Itə asərəwenɛ kəfo kaŋkə Kilkal* haŋ məkə.

Kəsata ka Pak pəcəkə-cəkə nde Kanaŋ

10 Kə aka Yisrayel ŋandɛ Kilkal kə ŋamboc di kəsata ka Pak tataka ta wəco kə
maŋkəlɛ ta ŋof, dec dərəfəy, nde aranta ŋa Yeriko.
11 Dəckəsək da Pak kə ŋandi yeri ya dətəf, cəcom ncɛ antənəŋkəl lebin mə, kə
mɛŋgbɛn mɛkakəl.
12 Kə cəcom ncɛ ancwe «man» mə cəsak kəwur dəckəsək ndɛ ŋanadi yeri ya
dətəf mə. Kəren kaŋkə aka Yisrayel ŋasak kədi man, mba ŋacdi oŋ yeri ya atəf
ŋa Kanaŋ.

Yosuwe kəbəpənɛ kən kə wəkiriŋ wəka asədar a MARIKI

13 Dəsək dələma Yosuwe pələtərnɛ Yeriko, k'ɛmpɛnɛ fər darenc, k'əməmən,
kə fum owur k'ɛncəmɛ kə fər kiriŋ, pəwurɛ dakma dən dobom pətəmpər. Kə
Yosuwe ələtərnɛ kə, k'eyif kə: «Səna ŋə məyinɛ ba, ka aterɛnɛ asu ŋə məyinɛ-
ɛ?»
14 Kə fum wəkakə oloku: «Ala, fətə inəyənɛ wəkiriŋ ka asədar a MARIKI, intɛp
kəcder.» Kə Yosuwe ontontnɛnɛ kə, k'ɛncəpɛ kə tobu dəntəf, k'eyif kə: «Cəke cə
Mariki endeloku wəcar kən-ɛ?»
15 Kə wəbɛ ka asədar a MARIKI oloku Yosuwe: «Məwurɛ cəfta cam dəwɛcək,
bawo kəfo kaŋkə məncəmɛ mə, kəsək.» Kə Yosuwe owurɛ cəfta.

6

Kəbaŋ ka Yeriko

1 Anakaŋkəla dəkəbɛrɛ da Yeriko, pabɛŋkər-bɛŋkər di teta aka Yisrayel. Fum
o fum oncwur fɛ, fum ɛncbɛrɛ fɛ.
2 Kə MARIKI kəloku Yosuwe: «Ilɛk Yeriko, wəbɛ kəŋan kə asədar aŋan ayeŋki
dis, k'imbɛr'əm dəwaca.
3 Awa asədar fəp ŋanəŋkər dare. Ŋanəŋkər dare katin dəsək o dəsək haŋ mata
camət-tin.
4 Aloŋnɛ camət-mɛrəŋ ŋatəmpər lɛn ya ŋkesiya camət-mɛrəŋ dəwaca, ŋayi
kaŋkəra ka danapa kiriŋ. Mba tataka ta camət-mɛrəŋ, nənəŋkər dare camət-
mɛrəŋ, tɛm ntɛ aloŋnɛ ŋacfula lɛn.
5 Kə ŋandenafula kəlɛn ka aŋkesiya-ɛ, nəckənane kəlɛn dim, afum fəp ŋakulɛ-
kulɛ sim sa kəwan. Kə damba da dare dɛntɛmpɛnɛ di sərka-ɛ, asədar am ŋabɛrɛ
oŋ tɛm tatəkə, nwɛ o nwɛ nde ɛntɛfərnɛ mə.»

---

* **5:9** *Kilkal* = cəHebəru «kəbiŋkəli.»

6 Kɔ Yosuwe wan ka Nun ewe aloŋnɛ, k'oloku ŋa: «Nəlɛk kaŋkəra ka danapa
kəsɛlɛŋ, aloŋnɛ camət-mɛrəŋ ŋantɔmpər lɛn ya ŋkesiya camət-mɛrəŋ ŋayi aloŋnɛ
atɔmpər a kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da MARIKI kiriŋ.»
7 K'oloku asɔdar: «Nəkɔ nənɔŋkər dare, akɔ ŋantɔmpər yosutnɛnɛ mɔ ŋayi
kaŋkəra ka MARIKI kiriŋ.»
8 Kɔ afum ŋayɔ tɔkɔ Yosuwe ɛnaloku ŋa mɔ. Aloŋnɛ camət-mɛrəŋ aŋɛ
ŋanatɔmpər lɛn camət-mɛrəŋ ya ŋkesiya mɔ ŋayi MARIKI kiriŋ, ŋancepər kɔ
ŋafula lɛn. Kɔ kaŋkəra ka danapa da MARIKI kəcəmɛ ŋa darəŋ.
9 Asɔdar atɔmpər yosutnɛnɛ ŋayi aloŋnɛ afula lɛn tekiriŋ, aloŋnɛ agbaŋnɛ
kaŋkəra kəsɛlɛŋ mɔ ŋacɔnc afula lɛn, asɔdar alɔma ŋayi kaŋkəra tadarəŋ, ŋackɔt
ŋacsurɛnɛ kəlɛn dim.
10 Mba Yosuwe ɛnaloku afum: «Ta nəkɔkulɛ-kulɛ de! Ta nəkɔyɔ pane nu sim
de! Ta nwɛ o nwɛ pəkɔloku toloku haŋ dɔsɔk ndɛ indeloku nu a nəkulɛ-kulɛ
mɔ! Tɛm tatɔkɔ nəkulɛ-kulɛ sim sa kəwan .»
11 Kɔ kaŋkəra ka MARIKI kənɔŋkər dare katin, kɔ ŋambɛrɛ dəsaŋka, kɔ
ŋancepərɛnɛ pibi.

12 Kɔ Yosuwe ɛyɛfɛ bətbət suy, kɔ aloŋnɛ ŋalɛk sɔ kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka MARIKI.
13 Asɔdar atɔmpər yosutnɛnɛ ŋanayi kiriŋ, aloŋnɛ camət-mɛrəŋ atɔmpər lɛn
ya ŋkesiya ŋacfula ŋacɔnc ŋa, aloŋnɛ atɔmpər kaŋkəra ka danapa da Kanu ŋayi
afula lɛn tadarəŋ, kɔ asɔdar alpəs ŋayi kaŋkəra tadarəŋ.
14 Kɔ ŋanɔŋkər dare katin tataka ta mɛrəŋ, kɔ ŋalukus nde dəsaŋka. Kɔ ŋayɔ ti
mata camət-tin.
15 Tataka ta camət-mɛrəŋ kɔ ŋayɛfɛ pəpanpan kɔ ŋanɔŋkər dare camət-
mɛrəŋ. Mba dɔsɔk din dadɔkɔ gbəcərəm dɔ ŋananɔŋkər dare camət-mɛrəŋ.
16 Kənɔŋkər ka camət-mɛrəŋ kɔ aloŋnɛ ŋafula lɛn, kɔ Yosuwe oloku afum:
«Nəkulɛ-kulɛ sim sa kəwan, bawo MARIKI kəsɔŋ un dare dandɛ!
17 Kələsər k'ander dare dandɛ kɔ ca cəkɔ cəyi dɛ mɔ fəp. Rahabu wəran
wəyamayama sona gboŋ kɔ afum ɔn aŋɛ ŋayi nde kəlɔ kɔn disrɛ mɔ ŋɔ
andesak, bawo ɛnawosɛ kəmɛŋkɛ su afum akɔ sənasom yɔkyɔk kədetɛnəs mes
ma atɔf ŋaŋɛ mɔ.
18 Mba nəkɛmbərnɛ kəlɛk paka pin mpɛ Kanu kənamɔnɛ mɔ, bawo daka fəp
ndɛ nəŋsɔtɔ dəkəwan mɔ, mɛnɛ nəmbɛrɛnɛ di daka da Kanu. Kɔ nəmɛŋkərnɛ
paka pin, nəndesɔŋ pəlɛc saŋka sa Yisrayel.
19 Kəyɛfɛ gbeti, kɛma, ca ca kɔpər fəp fayi, MARIKI kəyɔ yɔsɔtɔ ya dəkəwan
fəp. Pəmar padebɛrɛnɛ yi daka da MARIKI.»

20 K'afula lɛn ya ŋkesiya, ntɛ afum ŋane lɛn dim mɔ, kɔ ŋa sɔ ŋawurɛ sim
sa kəwan pəpɔŋ, kɔ damba da saŋka sa dare dɛntɛmpɛnɛ di sərka, kɔ afum
ŋambɛrɛ dare disrɛ. Nwɛ o nwɛ pəsolnɛ nde ɛntɛfərnɛ mɔ, kɔ ŋambaŋ dare.
21 Kɔ ŋandifətɛ afum kɔ yɔcɔl yɔkɔ yɛnayi dare disrɛ mɔ fəp sakma səŋan,
kəyɛfɛ wərkun, wəran, wanfɛt, wəbeki, wana, aŋkesiya, sɔfale.

22 Yosuwe ɛnaloku afum akɔ mɛrəŋ aŋɛ ŋanakɔ kətɛnəs yɔkyɔk mes ma atɔf
ŋaŋɔkɔ mɔ: «Nəkɔ ndena wəran wəyamayama wəkakɔ, nəkɔ nəwurɛnɛ kɔ, kɔ
afum ɔn fəp, pəmɔ tɔkɔ nənadɛrmɛ kɔ mɔ.»
23 Kɔ atɛmp mɛrəŋ aŋɛ ŋanakɔ ŋatɛn mes yɔkyɔk nde atɔf ŋaŋɔkɔ mɔ, ŋaŋkɔ
ŋawurɛnɛ Rahabu, papa wəkɔn, iya wəkɔn, awɛnc aŋa, kɔ afum ɔn fəp. Kɔ
ŋawurɛnɛ afum ɔn fəp aŋɛ ŋanabəp nde kəlɔ kɔn mɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋadəs ŋa tofo tətət
saŋka sa Yisrayel tadarəŋ.
24 Kɔ ŋancɔf dare kɔ ca cəkɔ yɛnayi di mɔ fəp, mɛnɛ gbeti, kɛma, kɔ ca ca kɔpər
kɔ fɛc, nyɛ ŋanabɛrɛnɛ daka da kəlɔ ka MARIKI mɔ.

25 Yosuwe ɛnadif fɛ Rahabu wəran wəyamayama kɔ afum a kələ kɔn fəp.
K'ɛndɛ aka Yisrayel dacɔ haŋ məkɔ, bawo nkɔn ɛnawosɛ kəmɛŋk ka atɛn mes
yɔkyɔk, aŋɛ Yosuwe ɛnasom kəkɔtɛnəs mes ma Yeriko mɔ.
26 Tɛm tatɔkɔ kɔ Yosuwe ɛndɛrəm:
«Intolanɛ fum pəlɛc
nwɛ endeyɛfɛ a dare da Yeriko doŋlompəs mɔ.
Wəkayi pəckɔnakay kədɔf ka togbu pɔcɔkɔ-cɔkɔ,
tɔyɔnɛ kəway ka wan kɔn coco.
K'ɔnckɔnabɛr kumba ka dare-ɛ,
tɔyɔnɛ kɔ kəway ka wan kɔn wəlpəs.»
27 MARIKI kənasolɛ Yosuwe, kɔ tewe tɔn tɛmbɛk tɔf fəp.

7

Fum wəkin kəyɔ kɔn pəlɛc kəsɔŋ aka Yisrayel fəp pəlɛc

1 Kɔ aka Yisrayel ŋaŋluksɛ kəcəmɛ MARIKI darəŋ ntɛ kənamɔnɛ ŋa kəlɛk ka
daka da dare mɔ. Kɔ Akaŋ wan ka Karmi, wan ka Sabidi, wan ka Sera, wəka
kusuŋka ka Yuda, ɛŋkiyɛ ca cələma daka da dare dacɔ, kɔ pəntɛlɛ MARIKI nnɔ
aka Yisrayel ŋayi mɔ.
2 Kɔ Yosuwe osom afum kəyɛfɛ Yeriko kəkɔ dare da Hay nde pələtərɛnɛ Bet
Awɛn ntende dec dɛmpɛ Betel mɔ. K'oloku ŋa: «Nəpɛ nəkɔ nətɛn mes yɔkyɔk
dətɔf.» Kɔ afum akakɔ ŋampɛ kəkɔtɛn mes yɔkyɔk Hay.
3 Kɔ ŋaluksərnɛ nnɔ Yosuwe eyi mɔ, kɔ ŋaloku kɔ: «Ta afum fəp ŋapɛ de! Afum
mɛcəp mɛrəŋ, kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, afum mɛcəp maas ŋapɛ, ŋa ŋantam kəsut Hay! Ta
nələləs afum dis, bawo akɔ pəmar a payɛfərɛnɛ mɔ, ŋala fɛ.»
4 Kɔ afum mɛcəp maas ŋampɛ kəkɔsutɛnɛ kɔ aka Hay, mba ŋanatam fɛ, kɔ
afum akakɔ ŋaŋkɔ ŋayɛksər aka Hay.
5 Kɔ afum aka Hay ŋandifər ŋa afum wəco maas kɔ camət-tin. Kɔ ŋayɛfɛ
kəbɛləs ŋa kəyɛfɛ dare dəkusu haŋ Sabarim*, kɔ ŋasut ŋa pətəmbələr pa tərɔ.
Kɔ afum ŋanesɛ kəsutɛnɛ kɔ dis dɛŋdɛncɛ ŋa.
6 Kɔ Yosuwe ɛwal-wali yamos yɔn, k'ɛfəntərɛ k'ɛncəpɛ kaŋkəra ka MARIKI
tobu dəntɔf haŋ dɔfɔy. Kɔ abeki a Yisrayel ŋaloŋərnɛ sɔ kəbof dəsəbomp.
7 Kɔ Yosuwe oloku: «MARIKI Wəbɛ kem, ta ake tɔ məncɔŋsɛ afum kəcali
ka kəŋgbəkɔ ka Yurdɛn-ɛ kədelɛk su məbɛr aka Amər dəwaca, kəmələk su kɔ
məfaŋ? Kəyi kosu Yurdɛn ntende dec dɛmpɛ mɔ kəncepər su kəder ka nnɔ!
8 Məŋaŋɛnɛn'em Mariki! Cəke c'ideloku oŋ-ɛ?: ‹Yisrayel ŋayɛksər aterɛnɛ
aŋan.›
9 Kəyɛfɛ aka Kanaŋ haŋ afum alpəs aŋɛ fəp ŋayi dətɔf mɔ, kɔ ŋandene ti-ɛ,
ŋandebɛrɛnɛ, ŋapaŋnɛ su ŋasut, ŋamələk su doru. Cəke cɔ məndementər oŋ
debeki dam-ɛ?»
10 Kɔ MARIKI kəloku Yosuwe: «Məyɛfɛ, ta ake tɔ məncəpɛnɛ tobu dəntɔf-ɛ?
11 Aka Yisrayel ŋanciya! Ŋaləsər temer pɔkɔ inasəŋ ŋa mɔ. Ɛy, ŋalɛkərnɛ ca
cələma nyɛ inaloku ŋa kəbɛrɛnɛ yi daka dem mɔ. Ŋaŋkiyɛ ŋa yati, kɔ ŋamɛŋk ca
cələma dəyɛsarɛ yaŋan.
12 Ti disrɛ, aka Yisrayel ŋafətam kəsutɛnɛ kɔ aterɛnɛ aŋan. Mɛnɛ ŋayɛksər ŋa,
bawo ŋa ŋɔ pəmar oŋ pamələk. Ifətam kəyi tes tin kɔ nəna kɔ nəntəwurɛnɛ nu
dacɔ ca ncɛ inamənɛ nu kəlɛk mɔ de!
13 Məyɛfɛ, məkɔ, məloŋka afum. Məloku ŋa: «Nəsɔkəsnɛ alna. MARIKI, Kanu
ka Yisrayel kəsom im ti kədelok'un: Ca ncɛ inamən'on mɔ, yey'un dəwaca.›
Aka Yisrayel nəfətam kəyɛfərɛnɛ kɔ aterɛnɛ anu kɔ nəntəwurɛ ca cacɔkɔ nu
dacɔ-ɛ.

* **7:5** *Sabarim* = «Kəfo nkɛ aŋkay masar mɔ»

14 Alna bətbət, nəder nnɔ fər ya Kanu kiriŋ, nəmɛntərnɛ Ki cusuŋka cusuŋka. Kusuŋka nkɛ Kanu kəncɔkər mɔ kəcɔŋnɛ dəcor dəcor. Kor nkɛ kəndecɔkər mɔ kəcɔŋnɛ wɔlɔ wɔlɔ. Kəlɔ nkɛ Kanu kəndecɔkər mɔ afum aŋɛ ŋadecɔŋnɛ akin akin.
15 Nwɛ o nwɛ andebonc kətɔmpər ka ca ncɛ Kanu kəmɔnɛ mɔ, ambɛr kɔ dənɛnc, nkɔn kɔ afum a kəlɔ kɔn fəp. Nkɔn ɛpətəs danapa da MARIKI bawo nkɔn ɔyɔ tes ntɛ tɔntɔtesɛ mɔ ntɛ təsɔŋɛ aka Yisrayel kəlapərnɛ mɔ.
16 Kɔ Yosuwe ɛyɛfɛ bətbət suy, k'ɔncɔŋɛnɛ aka Yisrayel cusuŋka cusuŋka. Kɔ MARIKI kəncɔkər aka kusuŋka ka Yuda.
17 Kɔ Yosuwe ɔncɔŋɛnɛ Yuda cor cor, k'ɔncɔkər kor ka Sera. K'ɔncɔŋɛnɛ kor ka Sera wɔlɔ wɔlɔ, k'ɔncɔkər kəlɔ ka Sabidi.
18 K'ancɔŋɛnɛ kəlɔ ka Sabidi akin akin, k'ɔncɔkər Akaŋ, wan ka Karmi, wan ka Sabidi, wan ka Sera wəka kusuŋka ka Yuda.
19 Kɔ Yosuwe oloku Akaŋ: «Wan kem məlelɔs MARIKI, Kanu ka Yisrayel, məyek-yekəs ki! Məlok'im ma tɔkɔ məyɔ mɔ, ta məmɛŋkər'im ti de!»
20 Kɔ Akaŋ oloku Yosuwe: «Ɛy, kance kɔ, in'eciya MARIKI, Kanu ka Yisrayel. Iləmər'əm ntɛ iyɔ mɔ:
21 Yɔsɔtɔ yosu disrɛ, inanəŋk duma da Mesopotami, duma dadɔkɔ dentesɛ decepərər, kɔ gbeti masar mɛrəŋ, kɔ ancəmbəl ŋa kɛma ŋi sona gboŋ ŋelelɛ kilo dacɔ. Kɔ ca cacəkɔ yɛmbas'im, itɔ inalɛkɛ yi. Mba inamət yi dəntɔf, imɛŋk yi nde abal ŋem disrɛ gbeti beyi tantɔf.»
22 Kɔ Yosuwe osom afum, kɔ ŋayɛksɛ kəkɔmɔmən abal ŋa Akaŋ disrɛ, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp ca yayɔkɔ fəp gbeti bɛfəntərɛ yi tantɔf.
23 Kɔ ŋalɛk yi fəp, kɔ ŋaŋkenɛ Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp, kɔ ŋaŋkɔ ŋaboc yi fər ya MARIKI kiriŋ.
24 Kɔ Yosuwe ɛlɛk Akaŋ wan ka Sera, kɔ gbeti, duma, ancəmbəl ŋa kɛma, awut ɔn arkun kɔ aran, cəna cɔn, səfale sɔn, yɔcɔl yɔn yɛfɛt yɛfɛt, abal ŋɔn kɔ ca cɔkɔ yɛnayɔnɛ yɔn mɔ fəp. Kɔ aka Yisrayel fəp ŋasol kɔ Yosuwe, kɔ ŋampɛnɛ Akaŋ nde mərə dacɔ, nde aŋwe «Aranta ŋa Pəlɛc mɔ».
25 Kɔ Yosuwe oloku: «Ta ake tɔ məyɔnɛ su pəlɛc pampɛ-ɛ? Məna sɔ kəyɔ'm kɔ MARIKI kənder pəlɛc məkɔ.» Kɔ aka Yisrayel fəp ŋancacas kɔ masar haŋ k'efi. Kɔ ŋancacas afum ɔn fəp masar, kɔ ŋancɔf ŋa fəp dənɛnc.
26 K'amboc ŋa kəroŋ tɛpɛsa pɔpɔŋ pa masar, mpɛ pɔsərəyi haŋ məkɔ mɔ, kɔ abəkəc ŋedetor MARIKI. Itɔ awenɛ kəfo kaŋkɔ tewe ta «Aranta ŋa Pəlɛc» haŋ məkɔ.

8

Aka Yisrayel kətam kəŋan aka Hay

1 Kɔ MARIKI kəloku Yosuwe: «Ta mənesɛ, ta məyikcɛ! Məlɛk asɔdar am fəp, məyɛfɛ məkɔsutɛnɛ kɔ aka Hay. Mənəŋk, isɔŋ əm wəbɛ ka Hay, k'imbɛr'əm kɔ dəwaca, nkɔn kɔ afum ɔn, kɔ dare dɔn, kɔ atɔf ŋɔn.
2 Məŋkɔyɔ wəbɛ ka Hay pəmɔ tɔkɔ mənayɔ wəbɛ ka Yeriko kɔ dare dɔn mɔ. Mba dəndo taŋ, nəntam kəlɛk yɔcɔl kɔ ca cəlpəs fəp ncɛ nəŋkɔsɔtɔ dəndo mɔ. Nəgbɔpnɛ dare tadarəŋ, nəwɛkərnɛ ŋa.»
3 Kɔ Yosuwe ɛyɛfɛ kɔ asɔdar ɔn fəp kəpɛ ka Hay. Kɔ Yosuwe ɛyɛk-yɛk asɔdar ayeŋki dis mɛcəp wəco maas, k'oloku ŋa kəkɔ Hay pibi.
4 K'oloku ŋa: «Nəkɛmbərnɛ, nəgbɔpnɛ dare darəŋ haŋ tɛm ntɛ andenaloku a nəwɛkərnɛ ŋa mɔ. Ta nəbəlɛ dare pəlarəm de! Nəlompəsnɛ kəsutɛnɛ!
5 Ina kɔ afum aŋɛ isolɛ mɔ fəp, səna səŋkɔlɔtərnɛ dare. Tɛm ntɛ aka Hay ŋandenawur kəkɔsɛtər su pəmɔ tɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ, səŋkɔbaŋɛnɛ kəyɛksər ŋa.

6 Tɛm tatɔkɔ ŋandecɔmɛ su darəŋ kəbɛləs, səŋkekərɛ ŋa haŋ səwurɛnɛ ŋa dare,
bawo ŋande kəcloku: ‹Kəyɛksər su kɔ ŋandɛ sɔ pəmɔ təcɔkɔ-cɔkɔ.› Təyɔnɛ fɔ səna
səyi kəyɛksər səcder nnɔ nəyi mɔ,
7 nəwurər ŋa, nəbaŋ katina dare. MARIKI Kanu konu, kəŋkɔbɛr un dare
dadɔkɔ dəwaca.
8 Nəckɔnasumpər dare, nəbɛr di nɛnc. Nəyɔ mes pəmɔ tɔkɔ MARIKI kəloku
mɔ. Nəkɛmbərnɛ tatɔkɔ ilok'un mɔ.»
9 Kɔ eŋkekərɛ ŋa, dəkəliŋɛ dare da Hay. Kɔ ŋaŋkɔ ŋagbɔpnɛ Betel kɔ Hay dacɔ,
kəca nkɛ dec dɛŋkalɛ Hay mɔ. Kɔ Yosuwe encepərɛnɛ pibi kəfo kaŋkɔ kɔ asɔdar
ɔn.
10 Dɔckɔsɔk kɔ Yosuwe ɛyɛfɛ bətbət suy, k'oloŋka asɔdar ɔn, nkɔn kɔ abeki
aka Yisrayel, kɔ ŋancepər asɔdar kiriŋ kəkɔ ka Hay.
11 Asɔdar akɔ ɛnasolɛ mɔ fəp kɔ ŋampɛ, kɔ ŋalətərnɛ ntɛ ŋanadetɛfərnɛ dare
mɔ, kɔ ŋancəmbər saŋka nde dec dɛŋkalɛ mɔ kəca kətɔt. Aranta ŋɛnayi Hay kɔ
asɔdar dacɔ.
12 Kɔ Yosuwe ɛlɛk asɔdar afum mɛcəp kəcamət, k'ɛncəmbər ŋa Betel kɔ Hay
dacɔ, ŋacliŋɛ ntende dec dɛŋkalɛ mɔ.
13 Ntɛ asɔdar ŋalip kəcəmbər saŋka fəp ntende kəca kəmeriya ka nde dec
dɛmpɛ dare da Hay mɔ, kɔ Yosuwe encepər pibi papɔkɔ nde d'aranta.

14 Ntɛ wəbɛ ka Hay endecərɛ ti mɔ, kɔ ŋambɛlkər kəyɛfɛ kɔ asɔdar ɔn kɔ
afum a dare ŋawur, kəkɔbəpɛnɛ kɔ aka Yisrayel kəsutɛnɛ nde pətəmbələr pɔkɔ
pɛtɛfərɛnɛ kɔ Araba mɔ, mba wəbɛ ka Hay ɛnacərɛ fɛ a kəliŋɛ ŋa kɔ aka Yisrayel
ŋandɛ ntende dare tadarəŋ.
15 Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ŋayɛl waca Hay fɔr kiriŋ, kɔ ŋayɛfɛ kəyɛksər
aka Hay, ŋasolnɛ dɔpɔ da nde dətɛgbərɛ.
16 K'aloku aka Hay a ŋabɛləs ŋa. Kɔ ŋambɛləs Yosuwe kɔ afum ɔn haŋ kɔ
ŋambɔlɛnɛ dare da Hay.
17 Ali fum anasak fɛ Hay kɔ Betel nwɛ ɛnatɔ-wur kəkɔbɛləs aka Yisrayel mɔ.
Kəbɛlkər kəbɛləs aka Yisrayel kənasɔŋɛ ta aŋgbət cumba ca dare-ɛ.
18 Kɔ MARIKI kəloku Yosuwe: «Mətukər dakma dam dadɔkɔ məntɔmpər
mɔ kəca ka Hay, bawo ilɛk Hay, k'imbɛr'əm dəwaca.» Kɔ Yosuwe ontukər
kəŋgbasar kəŋkɔ ɛnatɔmpər mɔ Hay.
19 Kɔ aliŋɛ ŋawur katəna katəna nde ŋanagbɔpəsnɛ mɔ, kɔ ŋayɛksɛ kəkɔ dare,
kɔ ŋambɛrɛ, kɔ ŋasumpər dare kɔ ŋancɔf di katəna katəna.

20 Aka Hay ŋandeluksərnɛ, kɔ ŋaŋgbətnɛ ntɛ: Kinimɛ ka dare kəcpɛ haŋ
kəsumpər darenc. Ŋasɔtɔ fɛ sɔ tɛyɛksɛ ŋakɔ kəca kətɔt, kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, kəca
kəmeriya. Asɔdar aka Yisrayel akɔ ŋanabaŋɛnɛ kəyɛksər aka Hay mɔ, ŋaŋkafəlɛ
kəkɔsutɛnɛ kɔ ŋa.
21 Ntɛ Yosuwe kɔ asol ɔn aka Yisrayel fəp ŋanəŋk fɔ aŋɛ ŋacliŋɛ dare mɔ
ŋasumpər di, kɔ kinimɛ kəyi kəpɛ dare, kɔ ŋaŋkafələrnɛ aka Hay kəsutɛnɛ, kɔ
ŋasut ŋa.
22 Akɔ ŋanabaŋ dare ŋancɛpsɛ aka Hay darəŋ, kɔ tɔyɔnɛ fɔ aŋkuc-kucɛnɛ aka
Hay, ali wəkin ɛnatam fɛ kəmulpər aka Yisrayel.
23 Kɔ ŋasumpər wəbɛ ka Hay pəyi wəyeŋ, kɔ ŋaŋkenɛ kɔ Yosuwe.
24 Ntɛ aka Yisrayel ŋalip kədif aka Hay nde dətɛgbərɛ mɔ, akakɔ ŋanacəmɛ aka
Yisrayel darəŋ kəbɛləs mɔ, k'andifɛ ŋa fəp sakma. Kɔ aka Yisrayel fəp ŋander
Hay kɔ ŋande ŋadif ŋa fəp.
25 Dəsɔk dadɔkɔ anadif afum mɛcəp wəco kɔ mɛrəŋ (12.000), kəyɛfɛ arkun
haŋ aran, fəp fəŋan aka Hay.
26 Yosuwe ontorɛ fɛ dakma dadɔkɔ ɛnatukər Hay mɔ haŋ kɔ aka Yisrayel
ŋalip kədifət ŋa.

27 Kɔ aka Yisrayel ŋalɛk yɔcɔl yɛfɛt yɛfɛt, kɔ ca cəlɔma ya dare pəmɔ tɔkɔ MARIKI kənasom ti Yosuwe mɔ.
28 Kɔ Yosuwe ɔncɔf Hay, kɔ tɔyɔnɛ fɔ haŋ mɔkɔ tofo tɛtɛyɛ tɔ, tɔyɔnɛ nde dətɛgbərɛ.
29 Kɔ Yosuwe ɛŋgbɛk wəbɛ wəka Hay dəkətɔk haŋ dɔfɔy. Dec dendekafəlɛ, kɔ Yosuwe oloku a patorɛ wəfi. K'aŋkɔ pagbal kɔ nde dare dəkusu, k'andeŋəsər kɔ masar məpɔŋ kəroŋ mmɛ məsərəyi di haŋ məkɔ mɔ.
30 Kɔ Yosuwe ɛncəmbərɛ Mariki tetek toloŋnɛ Kanu ka aka Yisrayel nde tərɔ ta Ebal.
31 Pəmɔ tɔkɔ Musa wəcar ka Mariki ɛnasom ti aka Yisrayel mɔ, pəmɔ tɔkɔ ancic ti nde buk ba sariyɛ sa Musa mɔ: Tetek toloŋnɛ Kanu ta masar mətɔpat mpɛ afɛc ŋontogbuŋɛnɛ mɔ, nəndekɔ nəkekərɛ yɔcɔl yɔcɔfɛ Mariki. Ŋaloŋnɛ di kəloŋnɛ ka pəforu.
32 Dəndo aka Yisrayel fəp fɔr kiriŋ Yosuwe ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəcicəs masar maməkɔ kəroŋ sariyɛ nsɛ Musa ɛnacicəs mɔ.
33 Aka Yisrayel fəp, abeki aŋan, akiriŋ aŋan, aboc aŋan kiti, acikəra kɔ aYisrayel ŋancəmɛ kaŋkəra kəca kətɔt kɔ kəmeriya. Ŋatɛfərɛnɛ kɔ aloŋnɛ aLewy aŋɛ ŋanagbaŋnɛ kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da MARIKI kɔ aka Yisrayel mɔ. Afum dacɔ ŋanayi kəca ka tərɔ ta Karisim, kɔ dacɔ ŋanayi kəca ka tərɔ ta Ebal, pəmɔ tɔkɔ Musa wəcar ka MARIKI ɛnasom ti, a patolanɛ aka Yisrayel tɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ.
34 Kɔ Yosuwe oloku moloku ma sariyɛ fəp, kətolanɛ pətɔt kɔ pəlɛc, pəmɔ tɔkɔ anacic ti dəbuk ba sariyɛ mɔ.
35 Ali toloku ta Musa tin Yosuwe ɛnasak fɛ ntɛ ɛnatɔ-loku aka Yisrayel fəp fɔr kiriŋ mɔ, kəbəp aran, awut, haŋ acikəra aŋɛ ŋanandɛ ŋa dacɔ mɔ.

9

Kəsek danapa kɔ aka Kabayɔŋ

1 Ntɛ toloku ta kəder ka asɔdar aYisrayel tɛmbəp abɛ aŋɛ ŋanandɛ Yurdɛn kəsək ntende dec dɛŋkalɛ dəmərɔ kɔ nde pətilsərnɛ tɔf ya tantɔf mɔ, abɛ aŋɛ ŋanadɛs-ndɛs kəba kəsək mɔ fəp, haŋ atɔf ŋa Libaŋ kəsək: Aka Hit, aka Amər, aKanaŋ, aPerisi, aHiwy, kɔ aYebus,
2 kɔ ŋambɛrɛnɛ kəkɔsutɛnɛ kɔ Yosuwe kɔ aka Yisrayel.
3 Kɔ aka Kabayɔŋ ŋane sɔ ntɛ Yosuwe ɛnayɔ aka Yeriko kɔ Hay mɔ.
4 Kɔ ŋa sɔ ŋaŋkɔ kəkɔyɔ aka Yisrayel kɔ Yosuwe cəmpənpən. Kɔ ŋalɛk ləba yɛlɛc, kɔ ŋandeŋər səfale səŋan kɔ cəbuntəlɛ ca member cəlɛc cəfutɛ-futɛ.
5 Kɔ ŋaŋbɛrəsnɛ cɔfta cəlɛc cəlɛc cəwalɛ-walɛ, pasətəs ci, ŋabɛrəsnɛ suma səwalɛ-walɛ. Cəcom ncɛ ŋanamɛŋkərnɛ kəkɔsɔm mɔ fəp cənawos, cəputkɛ.
6 Kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp Yosuwe nde saŋka sa Kilkal kɔ ŋaloku kɔ kɔ afum aka Yisrayel: «Atɔf ŋɔbɔlɛ ŋɔ səyɛfɛ. Səfaŋ fɔ səsek danapa kɔ nəna.»
7 Mba kɔ afum aka Yisrayel ŋaloku ŋa: «Anɔ'cərɛ-ɛ? Təlɔma səna ŋɔ nəndɛ dacɔ. Cəke cɔ antam kəsek danapa kɔ nəna-ɛ?»
8 Kɔ ŋaloku Yosuwe: «Acar anu ŋɔ səyɔnɛ.» Kɔ Yosuwe eyif ŋa: «Are ŋɔ nəyɔnɛ-ɛ? Deke nəyɛfɛ-ɛ?»
9 Kɔ ŋaloku Yosuwe: «Atɔf ŋobol-bolu ŋɔ acar am ŋayɛfɛ, bawo tewe ta MARIKI tɔ səne, Kanu kam, bawo səne kɔ tewe kɔ tɔkɔ ɛnayɔ Misira mɔ fəp,
10 kɔ tɔkɔ ɛnayɔ abɛ a Amər mɛrəŋ nde Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ: Sihɔŋ wəbɛ wəka Hesbon, kɔ Oku wəbɛ wəka Basan nwɛ ɛnayi Astarot mɔ.
11 Abeki asu kɔ afum asu fəp aka dɔtɔf ŋaloku su: «Nəlɛk yeri yonu ya dɔpɔ, nəkɔ nəfaynɛ ŋa. Nəkɔ nəloku ŋa: ‹Acar anu ŋɔ səyɔnɛ! Ndɛkəl oŋ nəsek danapa kɔ səna!

12 Cəcom cosu cancɛ cənawonɛ tɛm ntɛ səndenalɛk ci dɛkɛr kəder təmpərnɛ
dəpə mə, kəyɛfɛ dəsək ndɛ səyɛfɛ nnə ndorosu kəder nnə nəyi mə. Awa nəgbətnɛ
ntɛ: Icə cancɛ cəwosərɛnɛ kə cəmputkɛ mə.
13 Kə cəbuntəlɛ cancɛ sənalɛk ci cəfu, nəgbətnɛ ntɛ icə cancɛ cəmpərɛ-pərɛ mə!
Nənəŋk yamos yosu kə cɔfta cosu, dəpə dobolu dəsəŋɛ yi kəlɛcɛ.›»
14 Kə afum a Yosuwe ŋaməmən ca ya acikəra ta ŋayif ti MARIKI-ɛ.
15 Kə Yosuwe ɛncaŋəs kətəŋnɛ kə afum aŋɛ, kə ŋantəŋnɛ pəforu, kə ŋasəŋ ŋa
temer ta kəsak ŋa ŋayi doru, kə akiriŋ a kəloŋkanɛ ka Yisrayel ŋandɛrmɛ ŋa
moloku maməkə ŋanatəŋnɛ mə.
16 Mata maas disrɛ ntɛ ŋalip kəcaŋəs ka danapa kə ŋa mə, kə aka Yisrayel
ŋande ŋane a andɛ aŋan ŋə, afum aŋɛ ŋanəŋkəlɛnɛ kəndɛ.
17 Kə aka Yisrayel ŋaŋkə nde dare daŋan, tataka ta maas kə ŋambɛrɛ di.
Sədare sasəkə sənatəŋnɛ Kabayəŋ, Kefira, Beyerot, kə Kiriyat-Yeyarim.
18 Aka Yisrayel ŋanadif fɛ ŋa teta kədɛrəm kəŋkə akiriŋ a kəloŋkanɛ ŋanadɛrmɛ
ŋa tewe ta MARIKI, Kanu ka Yisrayel mə. Kə afum a Yisrayel fəp ŋayɛfɛ
kəbupərɛ moloku ma akiriŋ aŋan.
19 Mba kə akiriŋ ŋaloku kəloŋkanɛ ka aYisrayel fəp: «Sənadɛrmɛ ŋa MARIKI,
Kanu ka Yisrayel. Afəsətam kəgbuŋɛnɛ ŋa.
20 Ntɛ tə andeyə ŋa: Andece ŋa ŋayi doru, ta padewernɛ mɛtɛlɛ ma MARIKI
teta kədɛrəm nkɛ anadɛrmɛ ŋa mə.
21 Ŋayi doru, təyə fɛ tes! Mba aŋkəcəmbər ŋa kəkɛtəs ka domun, kə kəgbɛs ka
tək ya kəloŋkanɛ ka Yisrayel.» Itə akiriŋ a Yisrayel ŋanaloku afum aŋan.
22 Kə Yosuwe ewe aka Kabayəŋ, k'oloku ŋa: «Ta ake tə nəyembərɛ su nəcloku
a nəmbəlɛnɛ kə səna-ɛ, a kə pəyənɛ fə sənəŋkəlɛnɛ kəndɛ kə nəna-ɛ?
23 Ndɛkəl oŋ, pəlɛc pəncəm'on darəŋ! Ali wəkin ɔfəsə-wur dacar. Nəna ande
kəckɛtəs domun, nəcgbɛs tək ya kələ ka Kanu kem.»
24 Kə aka Kabayəŋ ŋaloku Yosuwe: «Aləmər acar am teta aka Yisrayel tin tin
tin a MARIKI Kanu kam kənasom wəcar kən Musa a kəsəŋ un antəf ŋaŋɛ fəp,
a nələsər andɛ a ŋi fəp fər yonu kiriŋ. Awa kəder konu kəsəŋɛ su kənesɛnɛ
səbomp sosu, itə səyənɛ tantɛ.
25 Ndɛkəl oŋ, səyi'm dəwaca. Məyə su təkə tentes'am mə, məyə su ti pəlompu
disrɛ.»
26 Itə Yosuwe ɛnayə ŋa, k'ɛmbaŋər ŋa aka Yisrayel aŋɛ ŋanatəsə-dif ŋa mə.
27 Kə Yosuwe ɛncəmbər ŋa kəyɛfɛ dəsək dadəkə kəgbɛs tək, kə kəkɛtəs domun
da afum kə da tetek toloŋnɛ ta Mariki. Haŋ məkə, awut-sə aŋan ŋasərəbəc
yɛbəc yayəkə nde atəf ŋa Yisrayel.

10

Yosuwe kə aYisrayel kətam kəŋan abɛ Amər

1 Kə Adoni Cɛdɛk wəbɛ wəka Yerusalɛm ene a Yosuwe ɛmbaŋ Hay, k'endif
afum aka di fəp, k'əyə aka Hay kə wəbɛ kəŋan pəmə təkə ɛnayə Yeriko kə wəbɛ
kəŋan mə. K'ene sə aka Kabayəŋ ŋa ŋasek danapa kə aka Yisrayel, kə ŋayi kəfo
kin.
2 Kə kənesɛ kəpəŋ kənder ŋa, bawo Kabayəŋ dare dəpəŋ dɛnayi, pəmə dare
da abɛ. Dɛnabɛk dɛtas Hay, afum a di ŋayeŋk dis.
3 Kə Adoni Cɛdɛk wəbɛ wəka Yerusalɛm osom pakəloku Hoham wəbɛ wəka
Hebərəŋ, Piram wəbɛ wəka Yarmut, Yafiya wəbɛ wəka Lakis, kə Debir wəbɛ
wəka Ekiləŋ:
4 «Nəder nəmar'im ntɛ təŋsəŋɛ itam kəsut Kabayəŋ, bawo ŋantəŋnɛ kəsek
danapa kə Yosuwe kə aka Yisrayel.»

5 Kɔ ŋambɛrɛnɛ abɛ kəcamət nde atɔf ŋa Amɔr: Wəbɛ wəka Yerusalɛm, wəbɛ
wəka Hebərɔŋ, wəbɛ wəka Yarmut, wəbɛ wəka Lakis, kɔ wəbɛ wəka Ekilɔŋ. Kɔ
ŋampɛ fəp faŋan kɔ asɔdar aŋan, kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbər saŋka səŋan Kabayɔŋ kiriŋ
kɔ ŋawɛkərnɛ ŋa.
6 Kɔ aka Kabayɔŋ ŋasom pakɔloku Yosuwe nde saŋka sa Kilkal: «Ta məsak
acar am, məpɛrnɛ nnɔ səyi mɔ katəna! Ta məbaŋər acar am kəmar kam, bawo
abɛ Amɔr fəp, aŋɛ ŋanandɛ nde dəmərɔ mɔ, ŋambɛrɛnɛ kədeyɛfərɛnɛ kɔ səna.
7 Kɔ Yosuwe ɛmpɛ Kilkal kɔ asɔdar ɔn fəp kɔ afum ɔn ayeŋki dis fəp.
8 Kɔ MARIKI kəloku Yosuwe: «Ta mənesɛ ŋa, bawo ilɛk ŋa k'imbɛr'əm
dəwaca. Ali fum kəŋan wəkin ɔfɔtam kəcəm'am fɔr kiriŋ.»
9 Kɔ Yosuwe ɔŋkɔt pibi papɔkɔ fəp kəyɛfɛ ka Kilkal, k'ɔŋkɔ pəbɛrər ŋa.
10 Kɔ MARIKI kəsɔŋɛ ŋa kəyɛksər aka Yisrayel. Kɔ ŋasut ŋa pəpɔŋ Kabayɔŋ,
kɔ ŋancəmɛ kəbɛləs ŋa dɔpɔ ndɛ dɛmpɛ Bet Horon mɔ, kɔ ŋandifət aka Amɔr haŋ
sədare sa Aseka kɔ Makeda.
11 Kəyɛksər kəŋan Yisrayel, ntɛ aka Amɔr ŋanabəp pətəmbələr pa Bet Horon
mɔ, kɔ MARIKI kəyɛfɛ kətorər ŋa cul ya letər yɔpɔŋ haŋ Aseka, kɔ ŋafi. Aŋɛ cul
ya letər yɛnadif mɔ ŋanala ŋatas akɔ aka Yisrayel ŋanadifɛ sakma səŋan mɔ.
12 Kɔ Yosuwe oloku MARIKI dɔsɔk ndɛ kənalɛk aka Amɔr kəbɛr aka Yisrayel
dəwaca mɔ, k'oloku aka Yisrayel fɔr kiriŋ:
«Məna Dec, məcəmbərəs Kabayɔŋ!
Kɔ məna Ŋof, məcəmbərəs nde aranta ŋa Ayalon!»
13 Kɔ dec dɛncəmɛ tofo tin kɔm dacɔ kɔ dɛfati kəkɔt kələtəs ka dɔsɔk din
camcam, kɔ ŋof ŋi sɔ ŋɛcəmɛ haŋ tɛm ntɛ aka atɔf ŋa Yisrayel ŋanalip kəluksɛ
aterɛnɛ aŋan ayɛk mɔ. Ancic fɛ ti nde Buk ba Wəlompu ba?
14 Dɔsɔk dɛntayi fɛ pəmɔ dɔsɔk dadɔkɔ, tɔcɔkɔ-cɔkɔ tɛlpəs tɛnayi. MARIKI
kənacəŋkəl dim da fum, bawo MARIKI Yisrayel ŋɔ kəncsutnɛnɛ dɔsɔk dadɔkɔ.
15 Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ŋalukus dɔsɔk dadɔkɔ nde saŋka sa Kilkal.

Yosuwe kədifət kɔn abɛ kəcamət

16 Kɔ abɛ aŋɛ kəcamət ŋayɛksɛ kɔ ŋaŋkɔ ŋagbɔpnɛ dətɔgbɔkɛnɛ nde Makeda.
17 K'aŋkɔ paloku ti Yosuwe: «Abɛ akɔ kəcamət ŋaŋkɔ ŋagbɔpnɛ nde tɔgbɔkɛnɛ
ta Makeda.»
18 Kɔ Yosuwe oloku: «Nəbiŋkəli masar mɔpɔŋ, nəkɔ nəsuncɛ mi kusuŋka ka
tɔgbɔkɛnɛ tatɔkɔ, nəcəmbər di afum ŋacbum.
19 Ta nəsak kəcəmɛ aterɛnɛ anu darəŋ, nəgbintərnɛ ŋa dɔpɔ, ta nəsak ŋa
ŋabɛrɛ dare daŋan de! MARIKI kəlɛk ŋa kɔ kəmbɛr un dəwaca!»
20 Ntɛ Yosuwe kɔ awut aka Yisrayel ŋalip kəsut ŋa, mba ŋabut kəmələk ŋa
fəp mɔ, mɛnɛ afum akin akin akɔ ŋanayɛksɛ-yɛksɛ ŋakɔ sədare sa saŋka səkɔ
sənalɔtərnɛ ŋa mɔ.
21 Kɔ afum fəp ŋalukus bəkəc yoforu disrɛ nde saŋka sa Makeda, nde Yosuwe
ɛnayi mɔ. Ali fum ɛnayeŋk fɛ abəkəc kəlokɛ ka aka Yisrayel tes təlɔma.
22 Kɔ Yosuwe oloku: «Nəfeni dəkəbɛrɛ da tɔgbɔkɛnɛ ta tərɔ tantɛ, nəwurɛnɛ
abɛ akaŋɛ kəcamət nəkɛr'em ma!»
23 Kɔ awurɛ kɔ abɛ akaŋɛ kəcamət dəndo dətɔgbɔkɛnɛ, k'aŋkenɛ kɔ: Wəbɛ
wəka Yerusalɛm, wəbɛ wəka Hebərɔŋ, wəbɛ wəka Yarmut, wəbɛ wəka Lakis,
kɔ wəbɛ wəka Ekilɔŋ.
24 Ntɛ awurɛnɛ abɛ aŋɛ k'aŋkenɛ Yosuwe mɔ, kɔ Yosuwe ewe afum aka
Yisrayel fəp, k'oloku abɛ ɔn aka dəkəwan aŋɛ ŋanckɔ dəkəsutɛnɛ mɔ: «Nəcɔŋnɛ
nəna nəgbəcɛ abɛ akaŋɛ kəcamət mera wɛcək wonu.» Kɔ afum aŋɛ ŋalətərnɛ
kɔ ŋaŋgbəcɛ abɛ aŋɛ kəcamət mera, wɛcək waŋan.
25 Kɔ Yosuwe oloku: «Ta nənesɛ, ta nəyikcɛ! Nəyeŋk dis, nəbəknɛ, bawo tantɛ
tɔ MARIKI kəndekɔyɔ aterɛnɛ anu fəp aŋɛ nəyi kəsutɛnɛ mɔ.»

26 Ntɛ tencepər mɔ, kɔ Yosuwe osut ŋa, k'endif. K'ɛŋgbɛk ŋa tɔk kəcamət darenc, kɔ ŋandɛtsɛ tɔk yayɔkɔ darenc haŋ dəfɔy.
27 Dec dərəfɔy, kɔ Yosuwe oloku a padeti ŋa dətɔk dəndo anagbɛk ŋa mɔ. K'aŋkɔ pagbal ŋa dəndo ŋanagbɔpnɛ mɔ, k'asuncɛ kusuŋka ka tɔgbɔkɛnɛ tatɔkɔ masar məpɔŋ. Tatɔkɔ tɔ pəsərɔyi dənda haŋ məkɔ.

Yosuwe kətam kɔn afum a sədare səlɔma

28 Kɔ Yosuwe ɛmbaŋ sɔ dare da Makeda dɔsɔk din dadɔkɔ, k'osut ŋa k'endifɛ ŋa dakma dɔn, kəlɛkɛnɛ wəbɛ kəŋan. Kɔ Yosuwe endif aka Makeda fəp, kɔ yɔcəl yaŋan yɔkɔ yɛnayi di mɔ, ali fum ɛnamulpər fɛ ŋa. K'ɔyɔ wəbɛ ka Makeda tɔkɔ ɛnayɔ wəbɛ ka Yeriko mɔ.
29 Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ŋancepər Makeda kɔ ŋaŋkɔ Libana, kɔ ŋawɛkərnɛ aka Libana.
30 Kɔ MARIKI kəlɛk sɔ Libana kɔ wəbɛ kəŋan kɔ kəmbɛr ŋa aka Yisrayel dəwaca. Kɔ aka Yisrayel ŋandifətɛ ŋa sakma səŋan, kɔ afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp. Ali fum ɛnamulpər fɛ ŋa, kɔ ŋayɔ sɔ wəbɛ wəka Libana pəmɔ tɔkɔ ŋanayɔ wəbɛ wəka Yeriko mɔ.
31 Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ŋayɛfɛ Libana kɔ ŋaŋkɔ Lakis. Kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbər di saŋka səŋan fər yaŋan kiriŋ, kɔ ŋawɛkərnɛ ŋa.
32 Kɔ MARIKI kəlɛk Lakis kɔ kəmbɛr aka Yisrayel dəwaca tataka ta mɛrəŋ ntɛ, kɔ aka Yisrayel ŋandifətɛ ŋa sakma səŋan, kɔ afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp, pəmɔ tɔkɔ ŋanayɔ aka Libana mɔ.
33 Kɔ Horam wəbɛ wəka Keser ɛmpɛ kəkɔmar aka Lakis. Kɔ Yosuwe osut kɔ kɔ afum ɔn, ali wəkin ɛnasak fɛ.
34 Yosuwe kɔ afum ɔn ŋancepər Lakis, kɔ ŋaŋkɔ Ekiləŋ. Kɔ ŋancəmbər di saŋka səŋan fər yaŋan kiriŋ, kɔ ŋawɛkərnɛ ŋa.
35 Kɔ MARIKI kəlɛk aka Ekiləŋ kɔ kəmbɛr aka Yisrayel dəwaca dɔsɔk din dadɔkɔ. Kɔ ŋandifətɛ ŋa sakma səŋan, kɔ afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp. Kɔ Yosuwe endif ŋa fəp dɔsɔk din dadɔkɔ, pəmɔ tɔkɔ ɛnayɔ aka Lakis mɔ.
36 Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ŋayɛfɛ Ekiləŋ kɔ ŋaŋkɔ Hebərɔŋ, kɔ ŋawɛkərnɛ ŋa.
37 Kɔ MARIKI kəlɛk aka Hebərɔŋ kɔ kəmbɛr ŋa dəwaca. Kɔ ŋandifətɛ ŋa sakma səŋan kəbəp ka wəbɛ kəŋan kɔ afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp, pəmɔ tɔkɔ ŋanayɔ Ekiləŋ mɔ. Ali fum ɛnamulpər fɛ Yosuwe, k'endif ŋa kəlɛkɛnɛ afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp.
38 Yosuwe kɔ aka Yisrayel ŋaŋkafələrnɛ aka Debir, kɔ ŋawɛkərnɛ ŋa.
39 Kɔ MARIKI kəlɛk Debir kɔ wəbɛ kəŋan kɔ kəmbɛr aka Yisrayel dəwaca. Kɔ ŋandifətɛ ŋa sakma səŋan, kɔ ŋandif afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp. Ali fum ɛnamulpər fɛ ŋa. Kɔ Yosuwe ɔyɔ aka Debir kɔ wəbɛ kəŋan pəmɔ tɔkɔ ɛnayɔ Hebərɔŋ, Libana kɔ abɛ aŋan mɔ.
40 Kɔ Yosuwe osut aka mərɔ kəroŋ akakɔ fəp, atɔf ŋa Nɛkɛf nde kəca kətɔt ka nde dec dɛmpɛ mɔ, pətilsərnɛ di atɔf ŋa tantɔf, kɔ atɔf nŋɛ ŋeyi mərɔ kɔ aranta dacɔ mɔ, kəlɛkɛnɛ ka abɛ aŋan fəp. Ali fum ɛnasak fɛ. K'endif ca nyɛ yencŋesəm mɔ fəp, pəmɔ tɔkɔ MARIKI Kanu ka Yisrayel, kənasom kɔ ti mɔ.
41 Kɔ Yosuwe ɛntam afum kəyɛfɛ ka Kadɛs-Barneya haŋ Kasa, kɔ kəyɛfɛ antɔf ŋa Kosɛŋ fəp haŋ Kabayɔŋ.
42 Kɔ Yosuwe ɛmbaŋ tɔf yayɔkɔ fəp, kɔ abɛ a tɔf yayɔkɔ, bawo MARIKI, Kanu aka Yisrayel, kəncsutnɛnɛ Yisrayel.
43 Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ŋalukus nde saŋka səŋan nde Kilkal.

11

Yisrayel kəsutɛnɛ kəŋan nde Merɔm

1 Ntɛ toloku tɛmbəp Yabin wəbɛ wəka Hacɔr mɔ, k'osom afum nda abɛ
alɔma: Yobab wəbɛ wəka Madɔŋ, wəbɛ ka Simrɔŋ, wəbɛ ka Aksaf,
2 abɛ a kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ dəmɔrɔ mɔ, nde Araba, kəca kətɔt
ka ntende dec dɛmpɛ Kinarot mɔ, nde pəntilsərnɛ pa tɔf ya tantɔf, antɔf ŋa
dəmɔrɔ ŋa Dɔr nde dec dɛŋkalɛ mɔ,
3 aka Kanaŋ kəyɛfɛ nde dec dɛmpɛ mɔ kɔ aka nde dec dɛŋkalɛ mɔ, aka Amɔr,
aHit, aPerisi, aYebus nde dəmɔrɔ, kɔ aHiwy nde tɔrɔ ta Hɛrmɔŋ tantɔf nde
antɔf ŋa Mispe.
4 Kɔ ŋawur fəp kɔ asɔdar aŋan, kɔ ŋayɔnɛ afum akin ayi, ŋanala pəmɔ asənc
nŋɛ ŋeyi nde kəba kəsək mɔ. Fəlɛs kɔ cibil ca kəwan yɛnala.
5 Kɔ abɛ akaŋɛ fəp ŋaloŋkanɛ, kɔ ŋander ŋacəmbər saŋka səŋan nde domun da
Merɔm kəsək, ŋadesutɛnɛ kɔ aka Yisrayel.
6 Kɔ MARIKI kəloku Yosuwe: «Ta mənesɛ ŋa, bawo dec dandɛ alna indesɔŋɛ
ŋa kəfi fəp fɔr ya aka Yisrayel kiriŋ. Məcopu bənta ya fəlɛs yaŋan, məcɔf cibil
cəŋan.»
7 Yosuwe kɔ asɔdar ɔn ŋantorər ŋa katina dəndo domun da Merɔm, kɔ
ŋawɛkərnɛ ŋa.
8 Kɔ MARIKI kəlɛk ŋa kɔ kəmbɛr aka Yisrayel dəwaca. Kɔ ŋasut ŋa kɔ ŋambɛləs
ŋa haŋ nde Sidɔŋ Səpɔŋ, haŋ Misrefɔt-Mayim, haŋ nde aranta ŋa Mispe nde
mərɔ dacɔ ntende dec dɛmpɛ mɔ. Kɔ ŋandifət ŋa, ali fum ɛnamulpər fɛ ŋa.
9 Kɔ Yosuwe ɔyɔ ŋa pəmɔ tɔkɔ MARIKI kənasom kɔ mɔ: K'oncopu bənta ya
fəlɛs yaŋan, k'ɔncɔfɛ cibil cəŋan ca dəkəwan nɛnc.

Kəbaŋ ka dare dəpɔŋ da Hacɔr

10 Tɛm tatɔkɔ, ntɛ ŋayi kəluksərnɛ mɔ, kɔ Yosuwe ɛmbaŋ Hacɔr, k'endifɛ wəbɛ
kəŋan dakma. Cɔkɔ-cɔkɔ Hacɔr ŋɛnayɔnɛ dare dəpɔŋ da sədare nsɛ fəp.
11 Kɔ ŋandifətɛ ŋa sakma, kɔ ŋandif afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp. Ali paka
peŋesəm pin ŋanasak fɛ, kɔ ŋancɔf Hacɔr.
12 Kɔ Yosuwe ɛmbaŋ sɔ sədare sa abɛ akaŋɛ fəp, k'osumpər sɔ abɛ aŋan,
k'endifɛ ŋa dakma dən. K'endif ŋa fəp, pəmɔ tɔkɔ Musa wəcar ka MARIKI
ɛnasom kɔ ti mɔ.
13 Mba aka Yisrayel ŋanacɔfɛ fɛ ali dare din ndɛ deyi nde mərɔ kəroŋ mɔ,
mɛnɛ dare da Hacɔr gbəcərəm ndɛ Yosuwe ɛnacɔf mɔ.
14 Kɔ aka Yisrayel ŋalɛk daka ndɛ ŋanabəp di mɔ fəp kɔ yɔcɔl, mba kɔ ŋandifətɛ
afum fəp sakma səŋan haŋ kɔ ŋamələk ŋa. Ali paka ŋanasak fɛ mpɛ peŋesəm mɔ.
15 Tosom ntɛ MARIKI kənasom wəcar kɔn Musa mɔ, Musa ɛnaluksɛ kəsom
kaŋkɔ Yosuwe, kɔ Yosuwe ɔŋkɔtɛnɛ kəsom kaŋkɔ. Ali tes tin ɛnadɛncəs fɛ ntɛ
MARIKI kənasom Musa mɔ.

Yosuwe kəbaŋ kən ka tɔf

16 Kɔ Yosuwe ɛmbaŋ ntɔf yayɔkɔ fəp, kəyɛfɛ dəmɔrɔ, antɔf ŋa Nɛkɛf fəp, antɔf
ŋa Kosɛŋ, pətilsərnɛ pa ntɔf ya tantɔf, Araba, antɔf nde mərɔ ma Yisrayel kɔ
pətilsərnɛ pa antɔf ŋa tantɔf ntende dec dɛŋkalɛ mɔ.
17 Kəyɛfɛ ka tɔrɔ mpɛ pəntəyɔ tɔk peyi kəca ka Seyir mɔ, haŋ Bal Kad, nde
mərɔ dacɔ ma Libaŋ nde tɔrɔ ta Hɛrmɔŋ tantɔf, k'osumpərɛnɛ abɛ aŋan fəp,
k'endifət ŋa.
18 Yosuwe ŋanawon kəsutɛnɛ kɔ abɛ akaŋɛ.
19 Ali dare dɛnayi fɛ ndɛ deŋsek kətəŋnɛ kɔ aka Yisrayel mɔ, mɛnɛ Kabayɔŋ
nkɛ aHiwy ŋanandɛ mɔ. Kɔ ŋambaŋ sədare səlpəs nsɛ fəp kəsutɛnɛ disrɛ.
20 Bawo deyeŋki bəkəc daŋan nde MARIKI kɔ tɛncyɛfɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋabɛrɛ aka
Yisrayel dɛbəkəc kəsutɛnɛ mɔ, akakɔ ŋadifət ŋa, ta ŋaŋaŋnɛnɛ ŋa mɔ, ŋamələk ŋa
pəmɔ tɔkɔ MARIKI kənasom ti Musa mɔ.

21 Kɔ Yosuwe ɔŋkɔ sɔ pəwɛkərnɛ aka Anak aŋɛ ŋanayi nde mərɔ ma Hebərɔŋ, Debir, Anaba, nde mərɔ ma Yuda fəp, kɔ mərɔ ma Yisrayel mɔ. Kɔ Yosuwe endif afum aka di fəp kəlɛkɛnɛ sədare səŋan.
22 Ali wəka Anak wəkin anasak fɛ sɔ nde antɔf ŋa aYisrayel, mɛnɛ ŋayi sɔ nde Kasa, nde Kat, kɔ nde Asdodi.
23 Kɔ Yosuwe ɛmbaŋ antɔf məlməl pəmɔ tɔkɔ MARIKI kənasom ti Musa mɔ. Kɔ Yosuwe ɔsɔŋ ntɔf ya kɛ yayɔkɔ aka Yisrayel k'eyer yi cusuŋka ncɛ wəco kɔ mɛrəŋ. Kɔ antɔf ŋɔfər oŋ, kɔ kəwan kəsakɛ.

12

Abɛ aŋɛ ŋɔ aka Yisrayel ŋanatam

1 Abɛ aŋɛ ŋɔ aka Yisrayel ŋanatam, ŋabaŋər ŋa ntɔf yaŋan nde Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ, kəyɛfɛ ka nde kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ haŋ nde tərɔ ta Hɛrmɔŋ, kɔ Araba fəp nde dec dɛmpɛ mɔ:
2 Sihɔŋ wəbɛ ka aka Amər, nwɛ ɛnandɛ Hesbon mɔ, wəkakɔ ɛnayɔnɛ wəbɛ wəka antɔf kəyɛfɛ ka Arower nŋɛ ŋeyi kəca ka nde kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ mɔ, kəyɛfɛ ka nde kəŋgbɔkɔ dacɔ, kəlɛkɛnɛ dare da Kaladu dacɔ, haŋ kəŋgbɔkɔ ka Yabɔk, nde ŋayɔ kələncər kɔ aka Amɔŋ mɔ.
3 Dɛbɛ dɔn dɛlɛkɛnɛ antɔf ŋa Araba, haŋ nde kəba ka Kinarot nde dec dɛmpɛ mɔ, kəkɔ ka nde kəba ka Araba, Kəba Kədokət, kəca nkɛ dec dɛmpɛ Bet Yesimət mɔ, kɔ kəca kətɔt ka pətəmbələr pa Piska ntende dec dɛmpɛ mɔ.
4 Antɔf ŋa Oku wəbɛ wəka Basan, wəRefay wəlpəs wələma ɛnayi wəkakɔ, nwɛ ɛnandɛ Astarot kɔ Edreyi mɔ.
5 Wəkakɔ ɛnayɔnɛ wəbɛ kəyɛfɛ ka tərɔ ta Hɛrmɔŋ kəkɔ ka Salka, kəbəp ka Basan fəp, haŋ nde kələncər ka aka Kesur kɔ aka Mahaka, kɔ kəyɛfɛ antɔf ŋa Kaladu dacɔ haŋ kələncər ka antɔf ŋa Sihɔŋ wəbɛ wəka Hesbon.
6 Musa wəcar ka MARIKI kɔ aka Yisrayel ŋasut ŋa. Kɔ Musa wəcar ka MARIKI ɔsɔŋ cusuŋka cacɔkɔ Ruben, Kadu, kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase ntɔf yayɔkɔ.
7 Abɛ aŋɛ ŋɔ Yosuwe kɔ aka Yisrayel ŋanatam nde antɔf ŋa Yurdɛn ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kəyɛfɛ ka Bal Kad nde aranta ŋa Libaŋ nde mərɔ dacɔ ntende kəca kəmeriya nkɛ dec dɛmpɛ, haŋ tərɔ mpɛ pəntɔyɔ tɔk peyi kəca ka Seyir mɔ. Kɔ Yosuwe ɔsɔŋ ntɔf yayɔkɔ aka Yisrayel, k'eyer yi cusuŋka cusuŋka ntɛ,
8 nde dəmərɔ, nde pətilsərnɛ pa ntɔf ya tantɔf, nde Araba, nde pətəmbələr mpɛ pəyi mərɔ kɔ aranta dacɔ, nde dətɛgbərɛ kɔ Nɛkɛf. Nyɛ yɛnayɔnɛ ntɔf ya aHit, aka Amər, aKanaŋ, aPerisi, aHiwy kɔ aYebus.
9 Abɛ aŋɛ aka Yisrayel ŋanatam mɔ, ŋanayɔnɛ aka sədare nsɛ:
Yeriko, Hay nde Betel kəsək,
10 Yerusalɛm, Hebərɔŋ,
11 Yarmut, Lakis,
12 Ekilɔŋ, Keser,
13 Debir, Keder,
14 Horma, Arad,
15 Libana, Adulam,
16 Makeda, Betel,
17 Tapuwa, Hefer,
18 Afek, Sarɔŋ,
19 Madɔŋ, Hacɔr,
20 Simrɔŋ-Merɔŋ, Aksaf,
21 Tahanak, Mekido
22 Kɛdɛs, Yokonam nde Karmɛl
23 Dɔr ndɛ dɔlɔtərnɛ Nafat Dɔr mɔ, kɔ Koyim nde Kilkal kəsək

24 kɔ Tirsa.
Ti tɛnakɔ abɛ wəco maas kɔ tin.

13

Ntɔf nyɛ yɛncəmɛ kəbaŋ mɔ

1 Yosuwe ɛnasikər, pəyɔnɛ wətem. Kɔ MARIKI kəloku kɔ: «Məsikər, məyɔnɛ oŋ wətem, kɔ ntɔf nyɛ pəmar a məbaŋ mɔ yɛla.
2 Ntɔf nyɛ yɛcəmɛ kəbaŋ: Ntɔf ya aFilisti fəp, kɔ ŋa aka Kesur fəp,
3 kəyɛfɛ ka kəŋgbɔkɔ ka Sihɔr nkɛ kəŋyɛksɛ domun Misira tekiriŋ mɔ, haŋ nde kələncər ka Ekəron kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ mɔ, nkɛ kəmar kəyɔnɛ ka aka Kanaŋ akɔ abɛ aFilisti aŋɛ kəcamət ŋayi ŋa kəroŋ mɔ: Wəbɛ wəka Kasa, wəbɛ wəka Asdodi, wəbɛ wəka Askalɔŋ, wəbɛ wəka Kat, kɔ wəbɛ wəka Ekəron, kəlɛkɛnɛ antɔf ŋa aka Awi.
4 Kəca kətɔt ka nde dec dɛmpɛ mɔ, antɔf məlməl ŋa aka Kanaŋ, Meyara, mmɛ məyɔnɛ ma aSidɔŋ mɔ, haŋ Afek, haŋ nde kələncər ka aka Amɔr.
5 Ntɔf yɔkɔ yɛncəmɛ kəbaŋ mɔ yɔyɔnɛ antɔf ŋa Kebal, kɔ Libaŋ məlməl ntende dec dɛmpɛ mɔ, kəyɛfɛ Bal Kad nde tərɔ ta Hɛrməŋ tantɔf haŋ kəbɛrɛ ka Hamat.
6 Ntɔf ya afum aka dəmərɔ fəp kəyɛfɛ Libaŋ haŋ Misrefət-Mayim yɛncəmɛ kəbaŋ, aka Sidɔŋ ŋɔ ŋayɔnɛ. Təkɔ aka Yisrayel ŋande kəccɔŋəsnɛ mɔ, itɔ indekɔ iclin ŋa fər yaŋan kiriŋ. Məde məsɔŋ antɔf ŋanəkɔ fəp aka Yisrayel, məcyer ŋa ŋi kusuŋka o kusuŋka kɔ da endetəŋnɛ mɔ təyɔnɛ kɛ kəŋan pəmɔ təkɔ ilok'əm ti mɔ.
7 Məyer antɔf nŋɛ cusuŋka ncɛ camət-maŋkəlɛ kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase.»

Kəyerɛnɛ ka antɔf nŋɛ ŋeyi Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ

8 Kusuŋka dacɔ ka Manase, kɔ cusuŋka ca Ruben kɔ Kadu ŋanasətɔ ntɔf ya kɛ yaŋan Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ, pəmɔ təkɔ Musa wəcar ka MARIKI ɛnasɔŋ ŋa di mɔ.
9 Anasɔŋ ŋa antɔf kəyɛfɛ ka Arower nde kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ kəbəp ka dare dɔkɔ deyi aranta nde mərɔ dacɔ mɔ, kɔ pəgbantəkəla pa Medeba, haŋ Dibɔŋ,
10 kəbəp ka sədare sa Sihɔŋ wəbɛ wəka aka Amɔr, nwɛ ɛnayɔnɛ wəbɛ wəka Hesbon mɔ, haŋ nde kələncər ka aka Amɔŋ.
11 Kɔ ŋasətɔ sɔ antɔf ŋa Kaladu, ntɔf ya aka Kesur kɔ aka Mahaka, tərɔ ta Hɛrməŋ, kɔ Basan, haŋ Salka,
12 kəlɛkɛnɛ dɛbɛ da Oku fəp nde Basan, nwɛ ɛnayɔnɛ wəbɛ wəka Astarot kɔ Edreyi mɔ, nkɔn sɔ pəyɔnɛ fum wəlpəs wələma wəka aRefay. Kɔ Musa osut abɛ akakɔ, k'ɛmbaŋər ŋa ntɔf yaŋan.
13 Mba aka Yisrayel ŋanabaŋər fɛ aka Kesur kɔ aka Mahaka ntɔf yaŋan, bawo haŋ məkɔ aka Kesur kɔ aka Mahaka ŋandɛ aka Yisrayel dacɔ.
14 Kusuŋka ka Lewy gbəcərəm k'anatɔsɔŋ antɔf ŋa kɛ. Daka ndɛ anasakɛ ŋa mɔ dɛnayɔnɛ yoloŋnɛ nyɛ ancɔfɛ MARIKI Kanu ka Yisrayel, pəmɔ təkɔ ɛnaloku ŋa ti mɔ.
15 Kɔ Musa ɔsɔŋ aka kusuŋka ka Ruben antɔf nŋɛ dəcor dəcor.
16 Ŋa ŋanasətɔ antɔf kəyɛfɛ Arower nde kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ kɔ dare ndɛ deyi mərɔ dacɔ, pəgbantəkəla pa nde Medeba,
17 kəlɛkɛnɛ Hesbon kɔ sədare fəp nsɛ səyi nde pəgbantəkəla pa Dibɔŋ, Bamət Bal, Bet Bal Meyɔŋ,
18 Yahas, Kedemot, Mefahat,
19 Kiriyatayim, Sibma, Sɛrɛt-Sahar nde tərɔ teŋeci mpɛ pɛnayi aranta dacɔ mɔ,
20 Bet Peyɔr, pətəmbələr pa Piska, kɔ Bet Yesimət,

21 kɔ sədare sa pəgbantəkəla, kɔ dɛbɛ da Sihɔŋ wəbɛ wəka Amər, nwɛ ɛnayi
aka Hesbon kəroŋ mɔ. Musa ɛnasut ŋa, ŋa kɔ akiriŋ aka Madiyaŋ: Efy, Rekem,
Cur, Hur, kɔ Reba, nde dɛbɛ da Sihɔŋ aŋɛ ŋanandɛ dətəf mɔ.
22 Aka Yisrayel ŋanadifɛ afum alɔma sakma səŋan. Wəgbal kəsənc Balam
wan ka Beyər ɛnayi ŋa dacɔ.
23 Kələncər ka antəf ŋa aka Ruben ntende dec dɛŋkale mɔ kənayɔnɛ kəŋgbɔkɔ
ka Yurdɛn. Kɛ ka aka Ruben kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor: Sədare səpɔŋ kɔ sədare
səfɛt sa si.
24 Musa ɛnasɔŋ antəf aka kusuŋka ka Kadu dəcor dəcor.
25 Ŋa ŋanasətɔ dare da Yaser, sədare sa Kaladu, kɔ antəf ŋa aka Amɔŋ dacɔ
haŋ dare da Arower ndɛ dɛntɛfərnɛ dare da Raba mɔ,
26 kɔ kəyɛfɛ ka Hesbon haŋ dare da Ramat-Mispe, kɔ Betonim, kəbəp ka dare
da Mahanayim haŋ nde kələncər ka antəf ŋa Debir.
27 Kɛ kəŋan kəlɛkɛnɛ sədare sa Bet Haram nde daranta, Bet Nimra, Sukət kɔ
Cafɔŋ, kɔ pɛlpəs pa dɛbɛ da Sihɔŋ wəbɛ wəka Hesbon, kəlɛkɛnɛ antəf ŋa Yurdɛn
kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ haŋ dəkələpsər da kəba ka Kinarot.*
28 Kɛ ka aka Kadu kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor: Sədare səpɔŋ kɔ sədare səfɛt sa
si.
29 Musa ɛnasɔŋ kusuŋka dacɔ ka aka Manase ntəf dəcor dəcor.
30 Ŋa ŋanasətɔ ntəf nyɛ yɛnayɔnɛ kəyɛfɛ Mahanayim, Basan məlməl, dɛbɛ da
Oku wəbɛ wəka Basan fəp kəlɛkɛnɛ ka sədare wəco camət-tin sa cəbal ca antəf
ŋa Yahir nde Basan,
31 antəf dacɔ ŋa Kaladu, dare da Astarot, kɔ dare da Edreyi, sədare sa Oku
wəbɛ wəka Basan. Anasɔŋ afum dacɔ a Makir wan ka Manase antəf ŋaŋɔkɔ
dəcor dəcor.
32 Ntəf yayɔkɔ yɔ Musa ɛnasɔŋəs nde aranta ŋa Mohab, Yurdɛn kəsək ntende
dec dɛmpɛ mɔ, pəntɛfərɛnɛ kɔ Yeriko.
33 Musa ɛnasɔŋ fɛ kusuŋka ka Lewy antəf ŋa kɛ: MARIKI, Kanu ka Yisrayel
kənayɔnɛ daka daŋan, pəmɔ təkɔ Kanu kənaloku ŋa mɔ.

14

Kəyerɛnɛ ka antəf ŋa Kanaŋ

1 Ntəf yayɔkɔ yɔ anasɔŋəs aka Yisrayel nde antəf ŋa Kanaŋ. Wəloŋnɛ Elasar,
Yosuwe wan ka Nun, kɔ abɛ akiriŋ a cusuŋka ŋanasɔŋ aka Yisrayel ntəf ya kɛ.
2 K'aŋkot yampuŋ-puŋ kəyer ka ntəf ya kɛ pəmɔ təkɔ MARIKI kənasom Musa
kəyer yi, cusuŋka ncɛ camət-maŋkəlɛ kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase mɔ.
3 Bawo Musa ɛnasɔŋ antəf ŋa kɛ cusuŋka cancɛ mɛrəŋ kəlɛkɛnɛ ka kusuŋka
dacɔ ka Manase nde Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ, mba ɛnasɔŋ fɛ
kusuŋka ka Lewy ntəf ya kɛ aka Yisrayel dacɔ.
4 Afum a awut mɛrəŋ a Isifu ŋanayi cusuŋka mɛrəŋ: Manase kɔ Efrayim. Ali
kəfo anasɔŋ fɛ aka kusuŋka ka Lewy, mɛnɛ sədare səndɛ kɔ cəsək ca si, teta
yɔcɔl nyɛ ŋanasətɔ mɔ.
5 Kɔ aka Yisrayel ŋayɔ pəmɔ təkɔ MARIKI kənasom Musa a pəyer antəf mɔ.
6 Kɔ aka Yuda ŋalətərnɛ Yosuwe nde Kilkal. Kɔ Kalebi wan ka Yefune wəka
Kenisi eyif kɔ: «Məna məncərɛ təkɔ MARIKI kəloku Musa fum wəka Kanu te
tosu mɔ, ina kɔ məna, nde Kadɛs-Barneya.
7 Meren wəco maŋkəlɛ m'inayɔ, tɛm ntɛ Musa wəcar ka MARIKI oncsom'im
kəyɛfɛ ka Kadɛs-Barneya kəkətɛn mes yɔkyɔk dətəf, k'iŋkɔ iləmər kɔ mes mmɛ
intəŋnɛ mɔ abəkəc ŋosoku pɛs.

* **13:27** *Kəba ka Kinarot* andeŋər sɔ tewe ta «Kəba ka Kalile»

8 Awɛnc'im aŋa aŋɛ sənapɛ mɔ, ŋanasɔŋɛ afum kətor bəkəc, mba ina inacəmɛ
dim da MARIKI, Kanu kem darəŋ.
9 Dɔsɔk dadɔkɔ dɔ Musa ɛndɛrəm ntɛ: ‹Ilaŋ ti fɔ ntɔf yayɛ mənakɔtɛnɛ mɔ,
mɛnɛ antɔf ŋam ŋeyi yi dacɔ, antɔf ŋaŋɔkɔ ŋendeyɔn'am kɛ, məna kɔ awut am
doru o doru, bawo məncəŋkəl dim da MARIKI, Kanu kem.›
10 Awa məgbətnɛ ntɛ: Ndɛkəl MARIKI kəsɔŋ em kiyi ka doru, pəmɔ təkɔ
kənaloku ti mɔ. Tɛnasɔtɔ meren wəco maŋkəlɛ kɔ kəcamət ntɛ MARIKI
kəncloku Musa ntɛ mɔ, ntɛ aka Yisrayel ŋanckət dətɛgbərɛ mɔ. Ndɛkəl oŋ, inɛwɛ
isɔtɔ məkɔ meren wəco camət-maas kɔ kəcamət.
11 Isərətamnɛ pəmɔ dɔsɔk ndɛ Musa oncsom'im mɔ. Isərɔyɔ fənɔntər fa
kəwan, kəbɛrɛ kɔ kəwur pəmɔ tɛm tatɔkɔ.
12 Məsɔŋ'im oŋ antɔf nde dəmərɔ nŋɛ MARIKI kənaloku ta ŋi dɔsɔk dadɔkɔ
mɔ. Mənane dɔsɔk dadɔkɔ a aka Anak ŋandɛ di sədare səpɔŋ. Kɔ ŋalompəs si
ntɛ təsɔŋɛ ta aterɛnɛ aŋan ŋantam kəbɛrɛ. Kɔ MARIKI kəsol em-ɛ, indebaŋər ŋa
sədare saŋan pəmɔ təkɔ nkɔn MARIKI kənalok'im ti mɔ.
13 Kɔ Yosuwe ontola Kanu teta Kalebi wan ka Yefune, k'ɔsɔŋ kɔ dare da
Hebərɔŋ.
14 Ti tɛnasɔŋɛ Kalebi wan ka Yefune wəka Kenisi pəsɔtɔ dɔsɔk dadɔkɔ kɛ ka
Hebərɔŋ, nkɛ kəsərɔyi haŋ məkɔ bawo Kalebi ɛnacəmɛ dim da MARIKI Kanu
ka Yisrayel darəŋ.
15 Tewe ta Hebərɔŋ təcɔkɔ-cɔkɔ tɛnayɔnɛ Kiriyat-Arba. Arba fum wəpɔŋ
ɛnayi aka Anak dacɔ.

Kəyɛfɛ tɛm tatɔkɔ kɔ antɔf ŋɔfər, kəwan kəyi fɛ sɔ.

15

Antɔf ŋa kusuŋka ka Yuda

1 Antɔf nŋɛ kusuŋka ka Yuda ŋasɔtɔ dəcor dəcor mɔ ŋɛnayɔnɛ kəyɛfɛ ka
kələncər ka Edɔm nde tɛgbərɛ ta Cin nde Nɛkɛf poŋ dəndo kəca kətɔt ka nde
dec dɛmpɛ mɔ.
2 Kələncər kəŋan kəyɛfɛ kəsɛr ka Kəba Kədokət nde kəca kətɔt, kəbəp dobo da
kəba dɔkɔ dɛntɛfərɛnɛ kɔ Nɛkɛf mɔ.
3 Ipɔkɔ pɛbəp nde kəca kətɔt ka Dəkəpɛ da Mekələncər, kəcepər ka Cin,
kəpɛrnɛ ta Kadɛs Barneya, kəcepər haŋ Hɛcəron, kəpɛrnɛ ta Adar, kɔ kəkafələr
Karka.
4 Ki kəcepər sɔ ta Asməŋ, kəkɔ sɔ kənarnɛ kəŋgbɔkɔ ka Misira, kələncər kayi
kəfutər nde dəkəba. Kələncər konu kəndeyi kaŋkɔ nde kəca kətɔt ka nde dec
dɛmpɛ mɔ.
5 Ntende dec dɛmpɛ mɔ, kələncər kənayɔnɛ Kəba Kədokət haŋ nde dobo da
kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn. Kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ mɔ, kələncər kənccop
kəyɛfɛ ka nde temer ta kəba, mpɛ peyi nde dobo da Yurdɛn mɔ.
6 Kələncər kəŋan kəpɛrnɛ kəca ka Bet Hokəla, kəcepər ntende kəca kəmeriya
haŋ Bet Araba mɔ, kɔ kəpɛrnɛ haŋ nde Tasar ta Bohan wan ka Ruben.
7 Kəyɛfɛ di kələncər kəŋkɔ Debir kəcepər ta mərɔ dacɔ nde aranta ŋa Akɔr,
kəkafələr kəca kəmeriya ntende Kilkal, nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Kəpɛ ka Adumim
kəca kətɔt ka kəŋgbɔkɔ. Kəccepər domun da En-Sɛmɛs kəsək, kəkɔ kəfutər nde
En-Rokɛl.
8 Kələncər kənapɛrnɛ kəyɛfɛ ka nde aranta ŋa Bɛn-Hinɔm haŋ pətəmbələr pa
aka Yebus kəca kətɔt, nde pəyɔnɛ Yerusalɛm mɔ, kəpɛrnɛ haŋ nde telempan
pa tərɔ mpɛ peyi aranta ŋa Hinɔm kəca nkɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, kɔ dəkələpsər da
aranta ŋa aka Refay nde mərɔ dacɔ ntende kəca kəmeriya.

9 Kəyɛfɛ ka nde dətelempan, kɔ kələncər kənder kəkafələr nde domun dɛncpɛ mɔ nde Nɛftowa, kɔ kəsolnɛ sədare sa tərɔ ta Efrɔŋ, kɔ kəŋkafələr sɔ Bala
nde pəyɔnɛ Kiriyat-Yeyarim mɔ.
10 Ntɛ kəŋkafələr Bala ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kəca ka nde mərɔ ma Seyir,
kɔ kəncepər pətəmbələr pa Tərɔ ta Yeyarim ntende kəca kəmeriya, it'ɔyɔnɛ
Kɛsaləŋ, kətor Bet Sɛmɛs, kɔ kəcepərɛnɛ Timna.
11 Kənarnɛ pətəmbələr pa Ekəron kəca kəmeriya, kəkafələr ntende dec
dɛŋkalɛ mɔ nde Sikərɔŋ, kəcepərɛnɛ nde Tərɔ ta Bala, kəkɔ kənarnɛ Yabanel,
kɔ kəcɔŋnɛ kəfutər nde dəkəba.
12 Cələncər ca ntende dec dɛŋkalɛ mɔ cənayɔnɛ Kəba Kəpɔŋ kɔ agbɛp ŋa ki.
Tantɛ tɔ aka kusuŋka ka Yuda ŋanayɔ cələncər ca antɔf ŋaŋan dəcor dəcor.
13 K'asɔŋ Kalebi wan ka Yefune dare da Kiriyat Arba aka kusuŋka ka Yuda
dacɔ, pəmɔ tɔkɔ MARIKI kənaloku ti Yosuwe mɔ. Kiriyat-Arba kəyɔnɛ Hebərɔŋ.
Arba ɛnayɔnɛ papa wəka aka Anak.
14 Kɔ Kalebi ɛmbaŋər atɔf ŋa aka Anak aŋɛ maas dəndo: Sesay, Ahiman, kɔ
Talmay, ŋa ŋanayɔnɛ afum a Anak.
15 Kɛyɛfɛ dəndo kɔ Kalebi ɛmpɛrnɛ kəkɔwɛkərnɛ afum a dare da Debir. Debir
dɔ ancwe cɔkɔ-cɔkɔ Kiriyat-Sefer.
16 Kɔ Kalebi oloku: «Məna nwɛ məŋsut aka Kiriyat-Sefer məbaŋər ŋa di mɔ,
isɔŋ'əm Aksa wan kem wəran mənɛncɛ.»
17 Otniyel wan ka Kenas wɛnc ka Kalebi ɛmbaŋər ŋa di. Kɔ Kalebi ɔsɔŋ kɔ
wan kɔn wəran Aksa kənɛncɛ.
18 Ntɛ Aksa ender mɔ, k'ɛmpɛnɛ wos abəkəc kəkɔwer ka kas Kalebi abɔf.
Aksa ɔŋkɔtor sɔfale kəroŋ, kɔ kas Kalebi eyif kɔ: «Ake məfaŋ-ɛ?»
19 Kɔ wan wəran nwɛ oloku kas fɔ: «Mətolan'em, bawo məsɔŋ'im antɔf nde
kəca kətɔt, məpoc'em sɔ antɔf nde domun dɛncpɛ mɔ.» Kɔ Kalebi ɔsɔŋ kɔ antɔf
ŋətɔt nŋɛ domun dɛncpɛ dəntɔf nde dətərɔ kɔ nde daranta mɔ.
20 Ntɔf yayɔkɔ yɔ kusuŋka ka aka Yuda ŋanasətɔ kəyer ka kɛ disrɛ dəcor dəcor.
21 Sədare nsɛ səyi dəkələpsər da antɔf ŋa kusuŋka ka Yuda mɔ ntende
kələncər ka Edɔm nde Nɛkɛf kəca kətɔt ntende dec dɛmpɛ mɔ. Si sənayɔnɛ:
Kabəcel, Eder, Yakur,
22 Kina, Dimona, Adada,
23 Kɛdɛs, Hacɔr, Yitnan,
24 Sif, Telem, Beyalɔt,
25 Hacɔr-Hadata, Keriyɔt-Hɛcəron nkɛ kəyɔnɛ Hacɔr mɔ,
26 Amam, Sema, Molada,
27 Hasar-Kada, Hesbon, Bet Palet,
28 Hasar-Suhal, Berseba, Bisiyoteya,
29 Bala, Hiyim, Hɛsɛm,
30 Ɛltoladu, Kesil, Horma,
31 Cikəlak, Madamana, Saŋsana,
32 Lebayot, Silhim, Ayin kɔ Rimon. Kəbɛrɛnɛ ka sədare sasɔkɔ fəp səkɔ sədare
wəco mɛrəŋ kɔ camət-maŋkəlɛ (29) kɔ sədare səfɛt sa si.
33 Sədare nsɛ səyi aranta nde pəntilsərnɛ pa antɔf ŋa tantɔf mɔ: Ɛstɔl, Corha,
Asna,
34 Sanowa, En-Kanim, Tapuwa, Enam,
35 Yarmut, Adulam, Soko, Aseka,
36 Sarayim, Aditayim, kɔ Kedera nkɛ aŋwe sɔ Kederotayim mɔ. Sədare wəco
kɔ maŋkəlɛ (14) kɔ sədare səfɛt sa si.
37 Cenan, Hadasa, Mikədal-Kad
38 Dilhan, Mispe, Yokətel,
39 Lakis, Bocəkat, Ekiləŋ,

40 Kabon, Lahamas, Kitəlis,
41 Kederət, Bet Dakɔŋ, Nahama, kɔ Makeda. Si sənayɔnɛ sədare wəco kɔ
camət-tin (16) kɔ sədare səfɛt sa si.
42 Libana, Hɛtɛr, Asan,
43 Yifta, Asna, Necibi,
44 Keyila, Akəsibu kɔ Maresa. Si sənayɔnɛ sədare camət-maŋkəlɛ (9) kɔ
sədare səfɛt sa si.
45 Ekəron, kɔ sədare səfɛt sa di,
46 kəyɛfɛ ka Ekəron sədare nsɛ səyi Asdodi kəsək mɔ fəp,
47 Asdodi kɔ sədare səfɛt sa di, Kasa kɔ sədare səfɛt nsɛ səyi di kəsək mɔ, haŋ
nde kəŋgbɔkɔ ka Misira, haŋ nde Kəba Kəpɔŋ kɔ agbɛp ŋa ki.
48 Nde dəmərə: Samir, Yatir, Soko,
49 Dana, Kiriyat-Sana, nde pəyɔnɛ Debir mɔ,
50 Anaba, Esitemo, Anim,
51 Kosɛŋ, Holon kɔ Kilo. Si səyɔnɛ sədare wəco kɔ pin (11) kɔ sədare səfɛt sa
si.
52 Araba, Ruma, Ɛsaŋ,
53 Yanum, Bet Tapuwa, Afeka,
54 Humeta, Kiriyat-Arba nde pəyɔnɛ Hebərəŋ mɔ, kɔ Cihɔr. Si səyɔnɛ sədare
camət-maŋkəlɛ (9) kɔ sədare səfɛt sa si.
55 Mahon, Karmɛl, Sif, Yuta,
56 Yisrel, Yɔkdeham, Sanowa,
57 Kayin, Kibeya, kɔ Timna. Si səyɔnɛ sədare wəco (10) kɔ sədare səfɛt sa si.
58 Halhul, Bet Cur, Kedər,
59 Maharat, Bet Anot, kɔ Ɛltəkon. Si sənayɔnɛ sədare camət-tin (6) kɔ sədare
səfɛt sa si.
60 Kiriyat Bal nde pəyɔnɛ Kiriyat-Yeyarim mɔ, kɔ Raba, si sənayɔnɛ sədare
mɛrəŋ (2) kɔ sədare səfɛt sa si.
61 Nde dətɛgbərɛ: Bet Araba, Midin, Sekaka,
62 Nibəsan, Hir-Mela*, kɔ En-Kedi, si sənayɔnɛ sədare camət-tin (6) kɔ sədare
səfɛt sa si.
63 Aka kusuŋka ka Yuda ŋanatam fɛ kəbaŋər aYebus aŋɛ ŋanandɛ Yerusalɛm
mɔ, kɔ aYebus ŋandɛ kɔ aka kusuŋka ka Yuda nde Yerusalɛm haŋ mɔkɔ.

16

Antəf ŋa kɛ ŋa kusuŋka ka Isifu

1 Ntəf nyɛ anasɔŋ aka kusuŋka ka Isifu mɔ yɛnayɔnɛ, ntɛ aŋkot yampuŋ-
puŋ mɔ, kəyɛfɛ ka Yurdɛn nde Yeriko kəsək kəca ka ntende domun da Yeriko
ntende dec dɛmpɛ mɔ, kəcepər ka dətɛgbərɛ kəpɛrnɛ ka Yeriko kəkɔ ka nde
dəmərə ma Betel.
2 Ki kəcepər Betel kɔ Lus, kəkɔ kəcepər kəca ka kələncər ka aka Arki nde
Atarot,
3 kətor ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kəca ka kələncər ka aYafəlet haŋ nde antəf ŋa
Bet Horon-Tantəf, haŋ Keser kəkɔfutər nde dəkəba.
4 Kɛ kaŋkɔ cusuŋka ca Efrayim kɔ Manase awut a Isifu ŋanasətə.
5 Antəf ŋa aka Efrayim ŋɔ ŋaŋɛ dəcor dəcor: Kələncər kɔ kɛ kəŋan kənayɔnɛ
ntende dec dɛmpɛ mɔ, Atarot Adar haŋ Bet Horon Takəroŋ.
6 Kələncər kənabəp Kəba Kəpɔŋ ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kəca ka Mikəmetat
ntende kəca kəmeriya. Kəkafələr ntende dec dɛmpɛ mɔ, kəca ka Tahanat-Silo,
kəcali ntende dec dɛmpɛ mɔ, kəca ka Yanoha.

* **15:62** *Hir-Mela* ti təyɔnɛ «Dare da Mɛr.»

7 Kɔ kəyɛfɛ Yanoha, kɔ kəntor Atarot kɔ Nahara, kɔ kəŋkɔ kəsəŋkələr Yeriko,
kɔ kəŋkɔ kənarnɛ Yurdɛn.
8 Kəyɛfɛ Tapuwa , kɔ kələncər kəŋkɔ kəca nkɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, ntende
kəŋgbɔkɔ ka Kana kəkɔnarnɛ nde dəkəba. Kɛ kaŋkɔ kɔ kusuŋka ka Efrayim
ŋanasɔtɔ dəcor dəcor,
9 kəlɛkɛnɛ ka sədare nsɛ anacəmbərɛ aka Efrayim nde antɔf ŋa kɛ ka Manase
mɔ, kəlɛkɛnɛ sədare səfɛt sa si.
10 Ŋa sɔ ŋanabaŋər fɛ aKanaŋ aŋɛ ŋandɛ Keser mɔ, aKanaŋ ŋandɛ afum a
Efrayim dacɔ haŋ məkɔ, mba ŋayi acar aŋɛ ŋambəcɛ afum a Efrayim mɔ dacɔ.

17

1 Anacəmbərɛ sɔ kusuŋka ka Manase coco ca Isifu atɔf ŋa kɛ. Awut a Makir
coco ca Manase papa wəka Kaladu, ŋanasɔtɔ antɔf, bawo fum wəka kəwan
ɛnayi. Anacəmbərɛ ŋa Kaladu kɔ Basan.
2 Anacəmbərɛ sɔ afum a Manase alpəs antɔf ŋa kɛ dəcor dəcor, kəlɛkɛnɛ afum
a Abiyeser, a Helek, a Asriyel, a Sɛkɛm, a Hefer, kɔ afum a Semida. Awut arkun
a Manase wan ka Isifu ŋanayi akakɔ dəcor dəcor.
3 Celofahad wan ka Hefer, wan ka Kaladu, wan ka Makir, wan ka Manase,
ɛnayɔ fɛ wan wərkun, mɛnɛ awut aran. Mewe maŋan mɛmɛ: Mahala, Noha,
Hokəla, Milka, kɔ Tirsa.
4 Kɔ awut aran aŋɛ ŋaŋkɔ fɔr ya wəloŋnɛ Elasar, Yosuwe wan ka Nun kɔ
akiriŋ, kɔ ŋaloku: «MARIKI kənasom Musa a pasɔŋ sɔ səna kɛ awɛnc asu dacɔ.»
K'asɔŋ ŋa kɛ awɛnc aŋan dacɔ pəmɔ tɔkɔ MARIKI kənaloku ti mɔ.
5 K'anacəmbərɛ Manase ntɔf wəco, kəlɛkɛnɛ antɔf ŋa Kaladu kɔ ŋa Basan nŋɛ
ŋeyi Yurdɛn kəca kəŋkɔ ntende dec dɛmpɛ mɔ,
6 bawo awut aran a kusuŋka ka Manase ŋanasɔtɔ kɛ awut arkun a kusuŋka
ɔn dacɔ. Kɔ antɔf ŋa Kaladu ŋɔyɔnɛ ŋa awut arkun alpəs a kusuŋka ka Manase
akɔ.
7 Kələncər ka Manase kənckɔ kəyɛfɛ Asɛr haŋ Mikəmetat, nde pəntɛfərɛnɛ kɔ
Sɛkɛm, kəkɔ kəca kətɔt ntende antɔf ŋa aka En-Tapuwa.
8 Atɔf ŋa Tapuwa ŋa Manase ŋɛnayi, mba dare da Tapuwa, ndɛ dɛnayi
kələncər ka Manase kəroŋ mɔ, aka kusuŋka ka Efrayim ŋɔ ŋanapaŋnɛ di.
9 Kələncər kaŋkɔ kənctor nde kəŋgbɔkɔ ka Kana. Sədare səlɔma sa Efrayim
sənayi sədare sa Manase dacɔ nde kəca kətɔt ka kəŋgbɔkɔ ntende dec dɛmpɛ
mɔ. Ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kələncər ka Manase kəncfutər dəkəba.
10 Itɔ tatɔkɔ antɔf ŋa kusuŋka ka Efrayim ŋɛnayi kəca kətɔt ka nde dec dɛmpɛ
mɔ, k'antɔf ŋa Manase ŋeyi kəca kəmeriya. Kəba kənayɔnɛ ŋa kələncər ka nde
dec dɛŋkalɛ mɔ, antɔf ŋaŋan ŋɛmbəp antɔf ŋa Asɛr ntende kəca kəmeriya, kɔ
ŋɛmbəp antɔf ŋa Yisakar ntende dec dɛmpɛ mɔ.
11 Anacəmbərɛ kusuŋka ka Manase sədare nsɛ nde ntɔf ya Asɛr kɔ Yisakar:
Bet San, Yibəleham, afum aka Dər , afum aka En-Dər, afum aka Tahanak, kɔ
afum aka Mekido, sədare sa Nafet maas, kɔ sədare səfɛt səfɛt sa si fəp.
12 Aka Manase ŋanatam fɛ kəbaŋ ka sədare sasɔkɔ, bawo aka Kanaŋ sɔ ŋafaŋ
kəyi ka atɔf ŋaŋɔkɔ.
13 Ntɛ aka Yisrayel ŋandesɔtɔ fənɔntər mɔ, kɔ ŋancəmbər aka Kanaŋ yɛbəc
yaŋan, mba ŋanatam fɛ kəbaŋər ŋa antɔf məlməl.
14 Kɔ afum a Isifu ŋaloku Yosuwe ntɛ mɔ: «Ta ake tɔ məsɔŋ em tofo tin gboŋ
kɛ-ɛ? Məncərɛ a afum em ŋala, bawo kətolanɛ ka MARIKI kəsərɔy'im darəŋ
haŋ ndɛkəl.»
15 Kɔ Yosuwe oloku ŋa: «Kɔ məyɔ afum alarəm-ɛ, məpɛ nde dəkulum, məkɔ
məcɛpəs kəfo nde ntɔf ya aPerisi kɔ aRefay, bawo antɔf nde mərɔ ma Efrayim
ŋɛwɛkɛn'am.»

16 Kɔ aka Isifu ŋaloku: «Antɔf ŋa nde mərɔ nŋɛ ŋɔfɔtəŋnɛ su kəndɛ. Ta mɛrəŋ
ta ti, cibil ca kəwan ca fɛc cəyi nda aKanaŋ aŋɛ ŋayi nde aranta ŋa di mɔ, aŋɛ
ŋayi aranta ŋa Bet San kɔ sədare səfɛt sa di, kɔ akɔ ŋayi nde aranta ŋa Yisrel
nde mərɔ dacɔ mɔ.»
17 Kɔ Yosuwe oloku aka cusuŋka ca Isifu, Manase kɔ Efrayim: «Afum alarəm
ŋɔ nəyɔnɛ, kɔ nəyɔ sɔ fənɔntər. Nəfɔdeyɔ kəfo kin gboŋ,
18 mba nəŋyɔ antɔf ŋa dəmərɔ məlməl. Ali ntɛ ŋɔyɔnɛ kulum mɔ, nəndecɛpəs
ki, ntɔf fəp yendeyɔnɛ yonu. Nəndebaŋər aKanaŋ antɔf ŋaŋan, ali ntɛ ŋayɔ cibil
ca fɛc kɔ ŋayɔ sɔ fənɔntər mɔ.»

18

Kəyer ka ntɔf cusuŋka cəlpəs

1 Kɔ aka Yisrayel fəp ŋaloŋkanɛ Silo, kɔ ŋacəmbər di aŋgbancan ŋa dəkəbəpɛnɛ
kɔ Kanu. Ŋanabaŋ antɔf, ŋeyi oŋ kiyi kəŋan.
2 Mba pəncəmɛ cusuŋka camət-mɛrəŋ ca aka Yisrayel aŋɛ ŋanatɔ-sɔtɔ kərɛsna
kɛ kəŋan mɔ.
3 Kɔ Yosuwe oloku aka Yisrayel: «Ake tɛm tɔ nəndesak kədɛncəs kəlɛk ka kɛ
nkɛ MARIKI, Kanu ka awisi aŋa kəsɔŋ'un mɔ?
4 Nəwurɛ afum maas maas dəcusuŋka dəcusuŋka. Isom ŋa ŋandeyɛfɛ
ŋakɔtɛnɛ antɔf ŋakɔkcɛ ŋapirint ŋi, ŋader ŋasɔŋ'im.
5 Ŋandeyerɛnɛ antɔf mopoc camət-mɛrəŋ. Aka Yuda ŋaŋkɔyi Nɛkɛf, antɔf
ŋaŋan ntende kəca kətɔt ka nde dec dɛmpɛ mɔ, kɔ aka kusuŋka ka Isifu ŋa ŋayi
nde antɔf ŋaŋan ntende kəca kəmeriya.
6 Kɔ nəna nəkɔ nəkɔkcɛ atɔf mofo camət-mɛrəŋ, nəde nəlok'im ti nnɔ.
Kəkot'on k'inder yampuŋ-puŋ fər ya MARIKI Kanu kosu kiriŋ.
7 Mba aLewy ŋa ŋafɔsɔtɔ antɔf ŋa kɛ nəna dacɔ, bawo ŋa ŋatɔmpər teta
MARIKI, ti tɔyɔnɛ kɛ kəŋan. Kɔ Kadu, Ruben kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase
ŋanasɔtɔ nde Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ kɛ kəŋan nkɛ Musa wəcar
ka MARIKI ɛnasɔŋ ŋa mɔ.»
8 Kɔ afum aŋɛ ŋayɛfɛ, kɔ ŋaŋkɔ. Yosuwe ɛnaloku akɔ ɛnasom kəkɔcic
mɛgbɛkərɛ maŋan ma antɔf mɔ ntɛ: «Nəkɔ nənɔŋkər antɔf, nəkɔkcɛ nəder
nəlok'im, bawo kəkot'on k'inder yampuŋ-puŋ fər ya MARIKI kiriŋ teta
kəyerɛnɛ ka antɔf nde Silo.»
9 Kɔ afum aŋɛ ŋaŋkɔ, kɔ ŋancali antɔf, kɔ ŋacic dəbuk təkɔkcɛ ta mofo mmɛ
camət-mɛrəŋ, sədare sədare. Kɔ ŋaluksərnɛ nnɔ Yosuwe eyi mɔ, nde saŋka sa
Silo.
10 Kɔ Yosuwe oŋkotɛ ŋa yampuŋ-puŋ fər ya MARIKI kiriŋ nde Silo, k'eyer
antɔf ŋa Yisrayel afum akaŋɛ dacɔ, pəmɔ təkɔ anayer mɔ.

Antɔf ŋa Beŋyamin

11 K'aŋkot yampuŋ-puŋ kəyer ka kɛ ka kusuŋka ka aka Beŋyamin dəcor dəcor,
ancəmbər ŋa antɔf nde kusuŋka ka Yuda kɔ kusuŋka ka Isifu dacɔ.
12 Kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ mɔ, kɔ kələncər kəŋan kəncop kəyɛfɛ ka
Yurdɛn. Kɔ kəmpɛrnɛ pətəmbələr pa Yeriko kəca kəmeriya, kɔ kəmpɛrnɛ mərɔ
ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kəkɔ kəfutər ntende dətɛgbərɛ ta Bet Awɛn.
13 Kələncər kəŋan kəccepər Lus, kɔ nde pətəmbələr pa Lus, nde pəyɔnɛ Betel
kəca kətɔt ka ntende dec dɛmpɛ mɔ, kɔ kəntor Atarot Adar, kɔ kəmpɛ tərɔ təkɔ
teyi kəca kətɔt Bet Horon-Tantɔf mɔ.
14 Ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kɔ kələncər kəŋkafələr ntende kəca kətɔt kəyɛfɛ ka
tərɔ ntɛ tɛntɛfərɛnɛ kɔ Bet Horon kəca kətɔt mɔ, kɔ kəŋkɔ kənarnɛ Kiriyat Bal,
nde pəyɔnɛ Kiriyat-Yeyarim, dare da aka kusuŋka ka Yuda. Tatɔkɔ tɔ kələncər
ka ntende dec dɛŋkalɛ mɔ kənafəntərɛ.

15 Kələncər ka kəca kətət nde dec dɛmpɛ mɔ kəcyɛfɛ Kiriyat-Yeyarim,
kəkɔnarnɛ nde domun dɛncpɛ mɔ nde Nɛftowa.
16 Kələncər kaŋkɔ kəctor dəkələpsər da mərɔ mmɛ mɛntɛfərɛnɛ kɔ aranta ŋa
Bɛn-Hinɔm mɔ, kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ aranta ŋa aRefay mɔ. Kəsolnɛ
aranta ŋa Hinɔm nde mərɔ dacɔ, pətəmbələr pa aYebus ntende kəca kətət ka
nde dec dɛmpɛ mɔ, ki kətor haŋ En-Rokɛl.
17 Kɔ kəŋkafələr kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ mɔ, kəkɔ kənarnɛ En-
Sɛmɛs, kəcepər kəkɔ kəsumpər Kelilot, nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Kəpɛ ka Adumim,
kəkɔ kətor nde Tasar ta Bohan wan ka Ruben.
18 Kəkɔ kəcepər pətəmbələr pa kəca kəmeriya ka tərɔ nde dec dɛmpɛ mɔ, nde
pəntɛfərɛnɛ kɔ Araba, kɔ kəntor nde Araba disrɛ.
19 Kələncər kaŋkɔ kəccepər nde pətəmbələr pa kəca kəmeriya ka nde dec
dɛmpɛ Bet Hokəla mɔ, kəkɔfutər nde dobo da Kəba Kədokət ntende kəca
kəmeriya ka nde dec dempɛ mɔ, ntende dobo da kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəca
kətət ka nde dec dɛŋkalɛ mɔ, tatɔkɔ tɔ kələncər ka kəca kətət kənafəntərɛ.
20 Ntende dec dɛmpɛ mɔ, Yurdɛn yɛnayɔnɛ kələncər.

Kɛ ka aka kusuŋka ka Beŋyamin kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor, kɔ cələncər cəŋan
fəp.
21 Sədare sa kusuŋka ka Beŋyamin sənayi nsɛ dəcor dəcor: Yeriko, Bet
Hokəla, Hemek-Kecic,
22 Bet Araba, Cemarayim, Betel,
23 Awim, Para, Hofra,
24 Kefar-Amoni, Hofni kɔ Keba, sədare wəco kɔ mɛrəŋ (12) kɔ sədare səfɛt sa
si.
25 Kabayɔŋ, Rama, Beyerot,
26 Mispe, Kefira, Mosa,
27 Rekɛm, Yirpel, Tarala,
28 Cela, Helef, Yebus yi yɔyɔnɛ Yerusalɛm, Kibeya kɔ Kiriyat, sədare wəco kɔ
maŋkəlɛ (14) kɔ sədare səfɛt sa si. Kɛ ka aka kusuŋka ka Beŋyamin kənayi kaŋkɔ
dəcor dəcor.

19

Antɔf ŋa kusuŋka ka Simeyɔŋ

1 Topoc ta mɛrəŋ mpɛ anawurɛ mɔ pɛnayɔnɛ pa kusuŋka ka Simeyɔŋ dəcor
dəcor. Ŋa ŋanasətɔ kɛ kəŋan awut a Yuda dacɔ.
2 Kɔ ŋa ŋasətɔ kɛ nkɛ kəyɔnɛ sədare sa Berseba, Seba, Molada,
3 Hasar-Suhala, Bala, Hɛsɛm,
4 Ɛltoladu, Betula, Horma,
5 Cikəlak, Bet Markabot, Hasar-Susa,
6 Bet Lebayot kɔ Saruhɛn, sədare wəco kɔ maas (13) kɔ sədare səfɛt sa si.
7 Ayin, Rimon, Hɛtɛr kɔ Asan, sədare maŋkəlɛ kɔ sədare səfɛt sa si,
8 kəlɛkɛnɛ ka sədare səfɛt səfɛt səkɔ sənɔŋkər sədare sasɔkɔ mɔ fəp, haŋ nde
Balat-Ber nde pəyɔnɛ Ramat-Nɛkɛf mɔ. Kɛ ka aka kusuŋka ka Simeyɔŋ kənayi
kaŋkɔ dəcor dəcor.
9 Atɔf ŋa kɛ ka kusuŋka ka Simeyɔŋ, kɛ ka kusuŋka ka Yuda ŋ'anabelər ki,
bawo kɛ kəŋan kənabɛkər ŋa pəpɔŋ, kɛ kəŋan disrɛ anasətənɛ kusuŋka ka
Simeyɔŋ kɛ kəŋan.

Antɔf ŋa Sabulon

10 Topoc ta maas pɛnayɔnɛ kɛ ka kusuŋka ka Sabulon dəcor dəcor. Kələncər
kəŋan kənakɔ haŋ Saridi.

11 Kəpɛrnɛ kəca nkɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, kɔ kəca ka Marala, kəkɔ kəgbuŋɛnɛ
Dabasɛt, kəyɛfɛ dənda kəkɔ nde kəŋgbɔkɔ ka Yokonam tekiriŋ mɔ.
12 Ntɛ kəyɛfɛ Saridi mɔ, kɔ kələncər kəŋkafəlɛ kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ ntende
kələncər ka Kisləṭ-Tabor, kəkɔ kənarnɛ Daberat, kɔ kəpɛrnɛ Yafiya.
13 Kɔ kəyɛfɛ dəndo kɔ kəncepər ntende dec dɛmpɛ Kat-Hefer, kɔ Et-Katsin,
kəkɔ kənarnɛ Rimon, kɔ kəkafələr haŋ Neha.
14 Kɔ kələncər kaŋkɔ kəŋkɔ kəkafələr ntende kəca kəmeriya ka nde dec
dɛmpɛ Hanaton mɔ, kəkɔ kəfutər nde mərə dacɔ nde aranta ŋa Yifta-El.
15 Kɛ kəŋan kəlɛkɛnɛ Katat, Nahalal, Simrəŋ, Yidala, kɔ Bet Lɛhɛm. Ŋanasətə
sədare wəco kɔ mɛrəŋ (12), kɔ sədare səfɛt sa si.
16 Antəf ŋa kɛ ŋa aka Sabulon kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor, sədare səpɔŋ sasɔkɔ
kɔ sədare səfɛt sa si.

Antəf ŋa Yisakar

17 Topoc ta maŋkəlɛ pɛnayɔnɛ pa Yisakar, kɛ ka kusuŋka ka Yisakar dəcor
dəcor.
18 Kələncər kəŋan kənakɔ haŋ Yisrel, Kesuləṭ, Sunem,
19 Hafarayim, Siyɔŋ, Anaharat,
20 Rabit, Kisiyon, Abɛc,
21 Rɛmɛt, En-Kanim, En-Hada kɔ Bet Pacɛc.
22 Kələncər kəŋan kəŋkɔ kəgbuŋɛnɛ Tabor, Sahacima, Bet Sɛmɛs, kəkɔ kəfutər
Yurdɛn, sədare wəco kɔ camət-tin (16) kɔ sədare səfɛt sa si.
23 Kɛ ka kusuŋka ka aka Yisakar kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor, sədare səpɔŋ
sasɔkɔ kɔ səfɛt sa si.

Antəf ŋa Asɛr

24 Topoc ta kəcamət mpɛ pɛnawur mɔ pɛnayɔnɛ pa kusuŋka ka Asɛr dəcor
dəcor.
25 Ŋa ŋanayɔ kələncər kəyɛfɛ ka Hɛlkat, kəkɔ Hali, Bɛtɛn, Aksaf,
26 Alamelek, Hamhadu kɔ Misal, kəkɔ kəgbuŋɛnɛ tərə ta Karmɛl kɔ Sihər-
Libnat,
27 kɔ kəŋkɔ kəkafələr kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ, nde Bet Dakɔŋ, kəkɔ sɔ
kəgbuŋɛnɛ Sabulon, kɔ nde aranta ŋa Yifta-El nde mərə dacɔ ntende kəca
kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ Bet Hemek kɔ Neyel mɔ, kəkɔ kənarnɛ Kabul, kəca
kəmeriya,
28 kɔ kəca ka Ebərəŋ, Rehobo, Hamon kɔ Kana, haŋ Sidəŋ dare dəpəŋ.
29 Kɔ kələncər kaŋkɔ kəŋkɔ kəkafələr kəca ka Rama haŋ nde dare da saŋka
da Tir, kɔ kəca ka Hosa, kɔ kəŋkɔ kəfutər nde dəkəba, kəcepərɛnɛ ta Akəsibu,
30 kəlɛkɛnɛ ka Huma, Afek kɔ Rehobo, sədare wəco mɛrəŋ kɔ mɛrəŋ (22) kɔ
sədare səfɛt sa si.
31 Kɛ ka kusuŋka ka Asɛr kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor, sədare səpɔŋ sasɔkɔ kɔ
səfɛt sa si.

Antəf ŋa Naftali

32 Topoc ta camət-tin pɛnayɔnɛ kɛ ka kusuŋka ka Naftali dəcor dəcor.
33 Kələncər kəŋan kənckɔ kəyɛfɛ ka Helef kɔ kətək kəpɔŋ kəŋkɔ kəyi Cananim
kəsək mɔ, kəcepər ta Adami Nɛkɛb kɔ Yabanel, haŋ Lakum, kɔ kəŋkɔ kəfutər
Yurdɛn.
34 Kɔ kələncər kaŋkɔ kəŋkɔ kəkafələr ntende dec dɛŋkalɛ Asnət-Tabor mɔ, kɔ
kəŋkɔ kənarnɛ Hukək, kɔ kəŋkafələr Sabulon kəca kətət ka ntende dec dɛmpɛ
mɔ, nde Asɛr kəca nkɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, kɔ Yuda. Yurdɛn yeyi kələncər kaŋkɔ
nde dec dɛmpɛ mɔ.
35 Sədare sa saŋka sasɔkɔ sənayɔnɛ: Cidim, Cer, Hamat, Rakat, Kineret,
36 Adama, Rama, Hacɔr,

37 Kɛdɛs, Edreyi, En-Hacɔr,
38 Yiron, Mikədal-El, Horem, Bet Hanat kɔ Bet Sɛmɛs, sədare wəco kɔ camət-maŋkəlɛ (19) kɔ sədare səfɛt sa si.
39 Kɛ ka kusuŋka ka Naftali kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor, sədare səpɔŋ kɔ sədare səfɛt sa si.

Antɔf ŋa Dan

40 Topoc ta camət-mɛrəŋ mpɛ pɛnawur mɔ pɛnayɔnɛ kɛ ka kusuŋka ka Dan dəcor dəcor.
41 Anacəmbərɛ ŋa Corha, Ɛstəl, Hir-Sɛmɛs,
42 Sahalabin, Ayalon, Yitala,
43 Elon, Timna, Ekəron,
44 Elteke, Kibeton, Balat,
45 Yehudu, Bene Berak, Kat-Rimon,
46 Domun da Yarkon kɔ Rakon, kɔ antɔf ŋɔkɔ ŋɛntɛfərɛnɛ kɔ Yafa mɔ.
47 Ntɛ kɛ kəŋan, atɔf ŋaŋan ŋende ŋɔsɔlər ŋa mɔ, kɔ awut a Dan ŋaŋkɔ ŋawɛkərnɛ aka Lɛsɛm kɔ ŋandif ŋa. Kɔ ŋambaŋ antɔf ŋaŋɔkɔ, kɔ ŋɔyɔnɛ ŋaŋan, kɔ ŋandɛ di, kɔ ŋawe di Dan, tewe ta kas kəŋan.
48 Kɛ ka kusuŋka ka Dan kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor, sədare sasɔkɔ kɔ sədare səfɛt sa si.
49 Ntɛ aka Yisrayel ŋalip kəyerɛnɛ cəgbɛ ca antɔf mɔ, kɔ ŋampocɛ Yosuwe wan ka Nun antɔf ŋa kɛ ŋa dacɔ,
50 pəmɔ tɔkɔ MARIKI kənasom ti mɔ. Kɔ ŋasɔŋ kɔ dare dɔkɔ ɛnafaŋ mɔ, Timnat-Sera, nde mərɔ ma Efrayim. Yosuwe oluksərnɛ kəcəmbər dare dadɔkɔ, k'ɛndɛ.
51 Antɔf ŋa kɛ ŋaŋɔkɔ ŋɔ wəloŋnɛ Elasar, Yosuwe wan ka Nun, kɔ abɛ a cusuŋka ca Yisrayel ŋanakot yampuŋ-puŋ, anacəmbər mopoc fər ya MARIKI kiriŋ nde Silo, nde dəkəbɛrɛ da aŋgbancan ŋa dəkəbəpɛnɛ kɔ Kanu. Ntɛ tɔ ŋanalip kəyer antɔf.

20

Sədare nsɛ anayɛk-yɛk kəgbəpənɛ teta ayɛk ŋa mecir mɔ

1 Kɔ MARIKI kəloku Yosuwe:
2 «Məloku aka Yisrayel: Nəndɛs-dɛs sədare nsɛ wədif fum ta ɛyɛfɛnɛ ti ɛntam kəyacnɛ mɔ nsɛ isom Musa kəsɔŋ'un mɔ.
3 Nwɛ endif fum ta ɛyɛfɛnɛ ti mɔ, ɛntam kəyɛksɛ pəde pəndɛ di. Ntɛ tɔŋsɔŋɛ wəkayi pəyacnɛ ta wəkɔ pəluksɛ kɔ ayɛk ŋa mecir mɔ.
4 Wədif ka fum wəkakɔ ɛntam kəyɛksɛ pəkɔ dare din sədare sasɔkɔ dacɔ, k'ɔŋkɔ-ɛ, pəkɔ pəcəmɛ dare dəkusu, pəloku abeki a dare tes tɔkɔ ɛləsər mɔ. Ŋambaŋ kɔ dare dadɔkɔ disrɛ, ŋamentər'kɔ kəfo nkɛ ɔŋkɔndɛ ŋa dacɔ mɔ.
5 Kɔ wəluksɛ ayɛk ɛncɛpsɛ kɔ darəŋ kəbɛləs-ɛ, abeki a dare ŋafɔwosɛ kəsɔŋ kɔ kɔ, bawo ɛyɛfɛnɛ fɛ kədif ka wɛnc, nwɛ ɛnatɔ-yɔnɛ wətərɛnɛ kɔn mɔ.
6 Pəyi dare dadɔkɔ haŋ tɛm ntɛ aka Yisrayel ŋandekɔ kiti kɔ mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ wəloŋnɛ wəpɔŋ pəfi. Tɛm tatɔkɔ, wədif fum wəkɔ ɛyɛksɛ mɔ, ɛntam kəlukus nde dare dɔn, nde kəlɔ kɔn, nde dare dɔkɔ ɛnayɛksɛ mɔ.»
7 Kɔ ŋalɛk sədare nsɛ: Kɛdɛs ka Kalile nde mərɔ ma Naftali, Sɛkɛm nde mərɔ ma Efrayim, kɔ Kiriyat-Arba nde pəyɔnɛ Hebərəŋ mɔ, nde mərɔ ma Yuda.
8 Kəca kəŋkɔ ntende Yurdɛn ntende dec dɛmpɛ Yeriko mɔ, kɔ ŋalɛk Bɛcɛr nde dətɛgbərɛ, pəgbantəkəla mpɛ pɔyɔnɛ pa kusuŋka ka Ruben mɔ, Ramot da Kaladu nde kusuŋka ka Kadu disrɛ, kɔ Kolan ka Basan nde kusuŋka ka Manase disrɛ.
9 Sədare sasɔkɔ sɔ aka Yisrayel ŋanatəŋnɛ kəyɔnɛ ka sədare nsɛ, wəka Yisrayel kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, wəcikəra, kɔ endif fum ta ɛyɛfɛnɛ ti-ɛ, wəkakɔ ɛntam

kəyɛksɛ pəde pəndɛ di ta aluksɛ kɔ ayɛk ŋa mecir kədif kɔn fum haŋ kəloŋkanɛ ka afum a Yisrayel kəbəp ŋabocɛ kɔ kiti.

21

Anacəmbərɛ aLewy sədare kɔ culum

1 Kɔ abɛ a kusuŋka ka aLewy ŋancɔŋnɛ wəloŋnɛ Elasar kəsək, kɔ Yosuwe wan ka Nun, kɔ abeki a dəcor dəcor ca cusuŋka ca aka Yisrayel.
2 Kɔ ŋaloku ŋa ntɛ nde Silo antɔf ŋa Kanaŋ: «MARIKI kəsom Musa a kəsɔŋ su sədare a pandɛ si, kɔ culum ca si a packɛk ci yɔcɔl yosu.»
3 Kɔ aka Yisrayel ŋasɔŋ aLewy sədare səlɔma kɔ culum ca si kəbɛrɛnɛ ka ntɔf yaŋan pəmɔ təkɔ MARIKI kənaloku ti mɔ.
4 K'aŋkotɛ yampuŋ-puŋ aka cor ca Kehat. K'awurɛ aLewy afum a wəloŋnɛ Aruna sədare wəco kɔ maas (13) nde cusuŋka ca Yuda, Simeyɔŋ kɔ Beŋyamin, k'asɔŋ ŋa si.
5 Kɔ cusuŋka cəlpəs ca Kehat ŋasɔtɔ sədare wəco (10) nde antɔf ŋa cusuŋka ca Efrayim, Dan, kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase.
6 K'aŋkot yampuŋ-puŋ, kɔ afum a Kerson ŋasɔtɔ sədare wəco kɔ maas (13) nde antɔf ŋa aka cusuŋka ca Yisakar, Asɛr, Naftali, kɔ aka kusuŋka dacɔ ka Manase nde Basan.
7 Kɔ afum a Merari dəcor dəcor, ŋasɔtər sədare wəco kɔ mɛrəŋ (12) aka cusuŋka ca Ruben, Kadu, kɔ Sabulon.
8 Kɔ aka Yisrayel ŋaŋkot yampuŋ-puŋ kɔ ŋasɔŋ aLewy sədare sasɔkɔ kəlɛkɛnɛ culum ca si, pəmɔ təkɔ MARIKI kənasom ti Musa mɔ.
9 Nde ntɔf ya cusuŋka ca Yuda kɔ Simeyɔŋ anasɔŋ sədare
10 afum a Aruna, aka kor ka Kehat wan ka Lewy, bawo ŋa ŋɔ yampuŋ-puŋ yɛnanuŋkɛnɛ kəmentər. K'anaboncər ŋa sədare sasɔkɔ mewe.
11 Kɔ aka Yisrayel ŋasɔŋ aka Kehat Kiriyat-Arba antɔf dəndo dəmərɔ da Yuda, kɔ culum cacɔkɔ cənɔŋkər di mɔ. Aŋwe sɔ dare dandɛ tewe ta Hebərɔŋ. Arba ɛnayɔnɛ papa wəka Anak.
12 Mba dalɛ da dare dɔpɔŋ kɔ sədare səfɛt sa si k'asɔŋ Kalebi wan ka Yefune.
13 Kɔ ŋasɔŋ awut a wəloŋnɛ Aruna Hebərɔŋ, dare da kəgbɔpənɛ ndɛ wədif fum ta ɛyɛfɛnɛ ti ɛntam kəyacnɛ mɔ, Libana,
14 Yatir, Esitemo,
15 Holon, Debir,
16 Ayin, Yuta kɔ Bet Sɛmɛs, sədare camət-maŋkəlɛ (9) ca cusuŋka ca Simeyɔŋ kɔ Beŋyamin kəlɛkɛnɛ culum ca si.
17 Nde atɔf ŋa Beŋyamin kɔ ŋasɔtɔ Kabayɔŋ, Keba,
18 Anatot, kɔ Halmon. Itɔ tatɔkɔ sədare maŋkəlɛ kɔ culum ca si.
19 Aloŋnɛ aŋɛ ŋanayɔnɛ aka kusuŋka ka Aruna mɔ ŋanasɔtɔ sədare wəco kɔ maas (13) kɔ culum ca si.
20 Cor ca aka Kehat cəlpəs aŋɛ ŋanayɔnɛ kusuŋka ka Lewy mɔ, kɔ ŋasɔtɔ sədare nde antɔf ŋa kusuŋka ka Efrayim.
21 K'asɔŋ ŋa Sɛkɛm dare da kəgbɔpənɛ nde mərɔ ma Efrayim, Keser,
22 Kibasayim, kɔ Bet Horon, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si.
23 K'asɔŋ kusuŋka ka Dan: Elteke, Kibeton,
24 Ayalon, kɔ Kat-Rimon, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si.
25 K'asɔŋ kusuŋka dacɔ ka Manase: Tahanak kɔ Kat-Rimon, sədare mɛrəŋ (2) kəlɛkɛnɛ culum ca si.
26 Cor ca afum a Kehat alɔma cənasɔtɔ sədare wəco (10) kɔ culum ca si.

27 K'asɔŋ afum a Kerson cor ca aLewy dacɔ: Ŋasɔtər aka kusuŋka dacɔ ka
Manase nde Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ sədare mɛrəŋ (2) kɔ culum
ca si: Kolan nde Basan disrɛ, dare da kəgbɔpənɛ, kɔ Bɛstara.
28 K'asɔŋ kusuŋka ka Yisakar: Kisiyon, Daberat,
29 Yarmut, kɔ En-Kanim, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si.
30 K'asɔŋ kusuŋka ka Asɛr: Misal, Abadon,
31 Hɛlkat, kɔ Rehobo, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si.
32 K'asɔŋ kusuŋka ka Naftali: Kɛdɛs nde Kalile, dare da kəgbɔpənɛ, Hamot-
Dɔr, kɔ Kartan, sədare maas (3) kəlɛkɛnɛ culum ca si.
33 Sədare sa aka Kerson dəcor dəcor sənakɔ sədare wəco kɔ maas (13) kɔ
culum ca si.
34 K'asɔŋ aLewy alpəs akɔ ŋanayɔnɛ cor ca afum a Merari mɔ, kɔ ŋa ŋasɔtər
aka kusuŋka ka Sabulon: Yokonam, Karta,
35 Dimna, kɔ Nahalal, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si.
36 K'asɔŋ kusuŋka ka Ruben: Bɛcɛr, Yahas,
37 Kedemot, kɔ Mefahat, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si.
38 K'asɔŋ kusuŋka ka Kadu: Ramot nde Kaladu dare da kəgbɔpənɛ, Ma-
hanayim,
39 Hesbon, kɔ Yaser, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si.
40 Ntɛ aŋkot yampuŋ-puŋ mɔ kɔ afum a Merari ŋawurɛ dəcor dəcor akɔ
ŋanayɔnɛ aka kusuŋka ka Lewy alpəs mɔ, ŋasɔtɔ sədare wəco kɔ mɛrəŋ (12).
41 Sədare sa kusuŋka ka aLewy ntɔf ya aka Yisrayel dacɔ sənakɔ sədare wəco
maŋkəlɛ kɔ camət-maas (48) kɔ culum ca si.
42 Sədare sasɔkɔ fəp sənayɔ culum ncɛ cəncnɔŋkər si mɔ, itɔ sədare səkɔ fəp
sənayi.
43 Tatɔkɔ tɔ MARIKI kənasɔŋəs aka Yisrayel atɔf məlməl nŋɛ kənadɛrmɛ atem
aŋan kədesɔŋ ŋa mɔ, kɔ ŋambaŋ ŋi kɔ ŋandɛ.
44 Kɔ MARIKI kəsɔŋ ŋa kəŋesəm, mofo fəp pəforu tuŋ pɔ ŋanayinɛ, pəmɔ tɔkɔ
ɛnadɛrmɛ ti atem aŋan mɔ. Ali ater aŋan akin ŋanatam fɛ kəcəmɛ ŋa fɔr kiriŋ,
kɔ MARIKI kəlɛk ater aŋan kɔ kəmbɛr ŋa dəwaca.
45 Moloku mətət mmɛ MARIKI kənaloku aka Yisrayel mɔ, ali tin tɛnayi fɛ ntɛ
ɛnatɔ-yɔnɛ ŋa mɔ, kɔ kəlas mi fəp.

22

Cusuŋka ca Yisrayel nde dec dɛmpɛ Yurdɛn mɔ

1 Kɔ Yosuwe ewe aRuben, aKadu, kɔ aka kusuŋka dacɔ ka Manase.
2 K'oloku ŋa: «Nəyɔ tɔkɔ Musa wəcar ka MARIKI ɛnalok'un mɔ fəp, kɔ
nəncəŋkəl sɔ dim dem, tɔkɔ ilok'un mɔ.
3 Nəsumpər awɛnc un aŋa kəyɛfɛ ntɛ tɛnayi mɔ haŋ ndɛkəl, kɔ nələləs sɔ dim
ndɛ MARIKI Kanu konu kənalok'un mɔ.
4 Ndɛkəl oŋ ntɛ MARIKI kəsɔŋ awɛnc un aŋa pəforu mɔ pəmɔ tɔkɔ ɛnaloku
ŋa ti mɔ, nəlɛk oŋ səpɔ sa cəbal conu nde ntɔf yɔkɔ yɔyɔnɛ yonu mɔ, nyɛ Musa
wəcar ka MARIKI ɛnasɔŋ un nde Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ.
5 Ta nəgbaymɛ mɛtəksɛ kɔ sariyɛ yɔkɔ Musa wəcar ka MARIKI ɛnalok'un
mɔ: Nəbɔtər MARIKI Kanu konu, nəsolnɛ səpɔ sɔn fəp, nəcəmɛ dim dɔn darəŋ,
nəlɔtərnɛ kɔ, nəbəcɛ kɔ bəkəc yosoku pɛs doru o doru.»
6 Kɔ Yosuwe ontola Kanu te taŋan, k'oloku ŋa nwɛ o nwɛ a pəkɔ nde abal ŋɔn,
kɔ ŋaŋkəkɔs-kɔs nde cəbal cəŋan.
7 Musa ɛnasɔŋ kusuŋka dacɔ ka Manase kəfo kələma Basan, kɔ Yosuwe nkɔn
ɔsɔŋ kusuŋka dacɔ kəŋkɔ kəfo kələma awɛnc aŋa kəsək nde Yurdɛn ntende dec
dɛŋkalɛ mɔ. Ntɛ Yosuwe oloku ŋa kəkɔ ka nde cəbal cəŋan mɔ, k'ontolanɛ ŋa,

8 k'oloku ŋa: «Nəlukus nde cəbal conu kɔ daka dəpəŋ, kɔ yɔcɔl yɛlarəm, kɔ
pəsam, kɛma, kəpər, fɛc kɔ yamos yɛlarəm. Nəyerɛnɛ kɔ awɛnc un aŋɛ yɔsɔtɔ
ya aterɛnɛ anu.»

Ancəmbər tetek toloŋnɛ Kanu Yurdɛn kəsək

9 Kɔ kusuŋka ka aka Ruben, aka Kadu, kɔ aka kusuŋka dacɔ ka Manase
ŋalukus, kɔ ŋasak aka Yisrayel nde Silo antɔf ŋa Kanaŋ, kɔ ŋaŋkɔ nde antɔf ŋa
Kaladu, antɔf ŋa kɛ nŋɛ ŋanasɔtɔ mɔ MARIKI kənasom Musa kədesɔŋ ŋa ŋi.
10 Ntɛ ŋambɛrɛ sədare nsɛ səyi Yurdɛn nde antɔf ŋa Kanaŋ mɔ, kɔ aRuben,
aKadu kɔ aka kusuŋka dacɔ ka Manase ŋancəmbər tetek toloŋnɛ Kanu Yurdɛn
kəsək, tetek toloŋnɛ Mariki pəpəŋ.
11 K'aka Yisrayel ŋane pacloku: « aRuben, aKadu kɔ aka kusuŋka dacɔ ka
Manase ŋancəmbər tetek toloŋnɛ Kanu pɛtɛfərɛnɛ kɔ Kanaŋ, nde Yurdɛn kəsək
kəca ka aka Yisrayel.»
12 Ntɛ ŋane ti mɔ, kɔ aka Yisrayel fəp ŋaloŋkanɛ Silo kəkɔsutɛnɛ kɔ ŋa.
13 Kɔ aka Yisrayel ŋasom Pinahas wan ka wəloŋnɛ Elasar nda aka Ruben,
aka Kadu, kɔ afum a kusuŋka dacɔ ka Manase nde antɔf ŋa Kaladu,
14 kɔ ŋaŋkɔ kɔ akiriŋ wəco akin akin aka cusuŋka cacɔkɔ dəcor dəcor. Fəp
faŋan akiriŋ a dəcusuŋka ŋɔ ŋanayɔnɛ afum alarəm aka Yisrayel akakɔ dacɔ.
15 Kɔ afum aŋɛ ŋaŋkɔ nde aRuben, aKadu, kɔ aka kusuŋka dacɔ ka Manase
nde antɔf ŋa Kaladu, kɔ ŋaŋkɔ ŋaloku ŋa:
16 «Ntɛ tɔ kəloŋkanɛ ka afum a Mariki fəp ŋaloku: Ake dɛtaŋi ləŋəs dɔ nəyɔ
Kanu ka aka Yisrayel tantɛ-ɛ? Nəlukus məkɔ Mariki darəŋ ntɛ nəncəmbər
tetek toloŋnɛ Kanu, nəyeŋkər məkɔ Mariki domp!
17 Kiciya nkɛ sənayɔ nde Peyɔr mɔ kənayɔnɛ mes mɛlɛc. Haŋ məkɔ an-
tasɔkəsnɛ fɛ. Kiciya kosu kənasɔŋɛ kəloŋkanɛ ka afum ɔn arom ŋɛlɛc.
18 Kɔ nəna nəŋyeŋk məkɔ kəlukus dim da MARIKI darəŋ! Kɔ nəyeŋkər məkɔ
MARIKI domp-ɛ, alna aka Yisrayel fəp ŋɔ endewurər mɛtɛlɛ mamɔkɔ.
19 Kɔ tɔyɔnɛ atɔf nŋɛ ŋəyɔnɛ ŋonu mɔ, ŋɔsɔk fɛ-ɛ, nəcepər oŋ atɔf nŋɛ ŋəyɔnɛ
ŋa Mariki mɔ, nde Mariki eyi mɔ, tɛm tatɔkɔ nəndɛ su dacɔ, mba ta nəyeŋkər
Mariki səbomp, ta nəyeŋkər səna sɔ səbomp kəcərɛ a nəcəmbər tetek toloŋnɛ
pəlɔma mpɛ pɔntɔyɔnɛ tetek toloŋɛ pa Mariki, Kanu kosu mɔ.
20 Ntɛ Akaŋ wan ka Sera ɛnalukus kəcəmɛ Kanu darəŋ teta ca cəkɔ MARIKI
kənamɔnɛ kəlɛk mɔ, aka Yisrayel fəp ŋɔ MARIKI kənawurər mɛtɛlɛ mɔn.
Nəncərɛ ti belbel a bafɔ Akaŋ sona ɛnafinɛ kiciya kaŋkɔ.»
21 Kɔ afum a Ruben, Kadu, kɔ aka kusuŋka dacɔ ka Manase ŋaloku abɛ akiriŋ
aka cor ca Yisrayel:
22 «Kanu ka canu, MARIKI! Kanu ka canu, MARIKI, Ki kəncərɛ ti! Aka
Yisrayel ŋandecərɛ ti! Kɔ pəyɔnɛ fɔ kətɔ-cəŋkəl kɔ kəyeŋkər domp kɔ-ɛ, ta
pədeyac su dɔsɔk dadɔkɔ!
23 Kɔ pəyɔnɛ a səncəmbər tetek toloŋnɛ posu teta kədegbɛkəl Mariki-ɛ, kɔ
pəyɔnɛ sənde səcloŋnɛ di yoloŋnɛ yɔcɔf-ɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti yoloŋnɛ ya yokom ya
yɔbɔf, kɔ pəyɔnɛ a yoloŋnɛ ya pəforu-ɛ, awa, Mariki endegbɛkərɛ ti!
24 Bafɔ itɔ teyi! Səlompəs tetek toloŋnɛ Kanu pampɛ bawo sənesɛ ta alna
awut anu ŋade ŋacyif akosu fɔ: ‹Ak'eyi nu dacɔ kɔ MARIKI, Kanu ka Yisrayel-
ɛ?
25 MARIKI kəmboc kələncər Yurdɛn nəna kɔ səna dacɔ, aRuben, kɔ aKadu,
ali tes teyi f'on sɔ dacɔ kɔ MARIKI!› Teta awut anu tendesɔŋɛ ta awut asu
ŋaŋnesɛ sɔ MARIKI-ɛ.
26 Itɔ sancɛm-cɛmnɛ a: Səmarɛnɛ səcəmbər tetek toloŋnɛ, bafɔ səde səcloŋnɛ
di yɔcɔl yɔcɔf kɔ kəloŋnɛ kələma de,

27 mba ŋeyi su dacɔ kɔ nəna pəmɔ sede. Ŋeyi sɔ awut asu dacɔ kɔ awut
anu ŋacloŋnɛ yoloŋnɛ ya yɔcɔf kɔ yoloŋnɛ ya pəforu MARIKI fər yɔn kiriŋ, ntɛ
tɔŋsɔŋɛ ta ŋade ŋacloku dəsɔk dələma a tələm o tələm teyi fɛ awut asu dacɔ kɔ
MARIKI!
28 Kɔ səloku: ‹Kɔ ŋande ŋaloku su tantɛ, kɔ pəyɔ fɛ ti ŋaloku awut asu ti-ɛ,
moloku mamɛ mɔ səndeluksɛ ŋa: «Nəgbətnɛ teyi ta tetek toloŋnɛ Mariki mpɛ
atem asu ŋanacəmbər mɔ, bafɔ teta kəloŋnɛ ka yɔcɔl yɔcɔf kɔ kəloŋnɛ ka yokom
yɔbɔf yələma tɔ anacəmbərɛ ŋi de, mba ŋɔyɔnɛ sede su dacɔ kɔ nəna ŋɛccɛm-
cɛməs su.»›
29 Səmbələnɛ kəyeŋkər Mariki səbomp, tes o tes doru dandɛ tɔfɔsɔŋɛ su mɔkɔ
kəlukus kɔ darəŋ, kəcəmbər kosu tetek toloŋnɛ pɔcɔl pɔcɔf kəloŋnɛ yokom
yɔbɔf kɔ kəloŋnɛ kələma, səfɔloŋnɛ kəfo kəcuru ta pəyɔnɛ nde tetek toloŋnɛ
Mariki Kanu kosu nwɛ eyi tekiriŋ ta kəfo nkɛ asɔkəs mɔ!
30 Ntɛ wəloŋnɛ Pinahas, kɔ abɛ akiriŋ a kəloŋkanɛ kɔ abeki a cor ca Yisrayel
aŋɛ ŋanayi di ŋane moloku maməkɔ afum a Ruben, Kadu, kɔ kusuŋka dacɔ ka
Manase ŋanaloku mɔ, kɔ moloku maməkɔ məmbɔt ŋa.
31 Kɔ Pinahas wan ka wəloŋnɛ Elasar oloku afum a Ruben, Kadu, kɔ afum
a Manase: «Səncərɛ mɔkɔ a MARIKI kəyi su dacɔ, bawo nəntalukus fɛ kəcəmɛ
MARIKI darəŋ, kɔ nəyac sɔ aka Yisrayel ta MARIKI kəboc ŋa kiti.»
32 Kɔ Pinahas wan ka wəloŋnɛ Elasar kɔ akiriŋ a cor cəŋan ŋalukus kəyɛfɛ
ndena afum a Ruben kɔ Kadu nde atɔf ŋa Kaladu kəkɔ nde antɔf ŋa Kanaŋ
ndena aka Yisrayel aŋɛ ŋanakɔ ŋaluksɛ moloku məkɔ ŋanasɔtər ŋa mɔ.
33 Kɔ moloku maməkɔ məmbɔt aka Yisrayel, kɔ ŋaŋkor-koru Kanu. Ŋaloku fɛ
sɔ kəkɔmələk antɔf nŋɛ afum a Ruben kɔ afum a Kadu ŋanandɛ mɔ.
34 Afum a Ruben kɔ afum a Kadu ŋasɔŋ tetek toloŋnɛ Kanu papɔkɔ tewe,
ŋacloku: «Tɔyɔnɛ su sede a Mariki ɔyɔnɛ Kanu.»

23

Moloku mɛlpəs ma Yosuwe

1 Tɛm tobolu-bolu tɛnacepər kəyɛfɛ ka ntɛ MARIKI kənasɔŋ aka Yisrayel
kəŋesəm mɔ, kəbɛr ŋa aterɛnɛ aŋan acəsək fəp dəwaca. Yosuwe ɛnasikər oŋ
tɛm tatɔkɔ.
2 Kɔ Yosuwe ewe aka Yisrayel fəp kəyɛfɛ abeki, abɛ afɛt dəcor dəcor, aboc
kiti, kəbəp ka abɛ akiriŋ aŋan, k'oloku ŋa: «Iyɔnɛ oŋ wətem.
3 Kɔ nənəŋk tɔkɔ MARIKI Kanu konu kənayɔ afum aka tɔf nyɛ fəp mɔ te tonu,
bawo MARIKI kəsutnɛn'on.
4 Nənəŋk ntɛ iŋkot yampuŋ-puŋ a k'iyer un tɔf ya kɛ konu dəcusuŋka
dəcusuŋka mɔ, tɔf nyɛ yɛncəmɛ kəbaŋ Yurdɛn ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kɔ tɔf
nyɛ inim haŋ nde Kəba Kəpɔŋ mɔ.
5 MARIKI kəndewɛnəs afum aka tɔf yayɔkɔ, kɔ nənde nəclətəs yi-ɛ, nəndendɛ
ntɔf yayɔkɔ pəmɔ tɔkɔ nkɔn MARIKI Kanu konu kənasɔŋ un temer ta ti mɔ.
6 Nəwurɛ fənɔntər, nəsumpər nəleləs moloku mmɛ acicəs buk ba sariyɛ sa
Musa mɔ, ta nəgbaymɛ kəca kəmeriya, ta nəgbaymɛ kəca kətɔt,
7 ta nədenɔŋkəlɛnɛ afum a tɔf akakɔ ŋayi nu dacɔ mɔ! Ta nəbonc canu cəŋan,
ta nəkornɛ ci kədɛrəm. Ta nəkor-koru ci, ta nətontnɛ ci fər kiriŋ!
8 Mba nəsumpər MARIKI Kanu konu pəmɔ tɔkɔ nənalɛk ti kəyɔ haŋ məkɔ mɔ.
9 MARIKI kəmbaŋər tɔf yɔpɔŋ aka fənɔntər, ali fum ɛntatam fɛ haŋ məkɔ
kəcəmɛ konu fər kiriŋ.
10 Nəna fum wəkin gboŋ ɛncbɛləs aterɛnɛ anu pɛcəp pin, bawo MARIKI
Kanu konu kəncsutnɛn'on, pəmɔ tɔkɔ kənalok'un mɔ.
11 Nəkɛmbərnɛ nəbətər MARIKI Kanu konu!

12 Kɔ nəlukus MARIKI darəŋ-ɛ, kɔ nəcəmɛ afum acuru aŋɛ ŋayi nu dacɔ mɔ darəŋ-ɛ, kɔ nənɛncɛnɛ-ɛ, kɔ nənɔŋkəlɛnɛ-ɛ,
13 nəcərɛ a MARIKI Kanu konu kəfɔdecəmɛ sɔ kəbaŋsər ŋa afum akakɔ tɔf yaŋan fər yonu kiriŋ, mba afum akakɔ ŋandeyɔn'on mowul, mɛnəmp, yala, cəŋgban-gban ca cəsək conu, kɔ gbɛc dəfər yonu, haŋ nəlip kəməlkɛ atɔf ŋobotu ŋaŋɛ MARIKI Kanu konu kəsɔŋ'un mɔ.

14 «Awa, nəcəŋkəl im! Məkɔ tɛm tɛmbəp kəkɔ ka nde ca ca doru fəp yendekɔ mɔ. Nəcərɛ ti bəkəc yonu yosoku pɛs, a moloku mobotu mmɛ MARIKI Kanu konu kənalok'un mɔ, ali tin teyi fɛ ntɛ ɔntɔyɔn'on mɔ, ali tin teyi fɛ ntɛ ɔntɔlas mɔ.
15 MARIKI kəlas kəyɔnɛ ka pətət pəkɔ ɛnaloku kəyɔn'on mɔ, mba ɛntam sɔ kəlas ka pəlɛc pəkɔ eyi kənɛps'on mɔ, pəmələk un antɔf ŋobotu ŋaŋɛ ɔsɔŋ'un mɔ.
16 Kɔ nəsak mɛtəŋnɛ mosu mmɛ MARIKI kəndəŋk'on mɔ-ɛ, kɔ nəŋkɔ nəcloŋnɛ canu cələma-ɛ, kɔ nəŋkɔ nəctontnɛ canu cələma fər kiriŋ-ɛ, abəkəc ŋa MARIKI ŋɛmpɛ nnɔ nəyi mɔ. Tɛm tatɔkɔ nəŋməlkɛ antɔf ŋobotu ŋaŋɛ MARIKI kəsɔŋ'un mɔ, nəlip.

24

Aka Yisrayel fəp kədɛrəm kəŋan kəkornɛ MARIKI

1 Kɔ Yosuwe oloŋka cusuŋka ca Yisrayel fəp Sɛkɛm. K'ewenɛnɛ sɔ abeki a Yisrayel, abɛ aŋan, aboc aŋan kiti, kɔ akiriŋ aŋan, kɔ ŋamentərnɛ nnɔ Kanu kəyi mɔ.
2 Kɔ Yosuwe oloku afum fəp: «Ntɛ tɔ MARIKI Kanu ka Yisrayel kəloku: ‹Tɛm tobol-bolu atem anu, Terah papa wəka Abraham kɔ papa wəka Nahor nde kəŋgbɔkɔ ka Ɛfərat ntende dec dɛmpɛ mɔ kɔ ŋanandɛ, ŋackornɛ canu cələma.
3 K'ilɛk wətem konu Abraham dəndo kəŋgbɔkɔ ntende dec dɛmpɛ mɔ, k'iŋkɔtɛnɛ kɔ antɔf ŋa Kanaŋ fəp. K'isɔŋɛ afum ɔn kəla, k'isɔŋ kɔ Siyaka.
4 K'isɔŋ Siyaka awut: Yakuba kɔ Esayu. K'isɔŋ Esayu mərɔ ma Seyir ntɛ tɔyɔnɛ antɔf ŋɔn, kɔ Yakuba kɔ awut ɔn ŋa ŋantor Misira.
5 K'isom Musa kɔ Aruna kədemar afum anu. K'isut Misira fər yonu kiriŋ a k'indewurɛnɛ afum anu di.
6 Ntɛ iwurɛ awisi aŋa Misira, kɔ nəmbəp dəkəba mɔ. Kɔ aka Misira ŋancəmɛ ŋa darəŋ kəbɛləs haŋ nde Kəba ka Cəŋkɔlma, ŋacbɛləs ŋa dəfəlɛs kəroŋ kɔ cibil ca kəwan.
7 Ntɛ awisi aŋa ŋawes-wes kəmar ka MARIKI mɔ, kɔ kəntorɛ kubump kəpɔŋ aka Misira kɔ nəna dacɔ. Kɔ Kanu kəŋgbətəs ŋa dəkəba. Nənatəŋnɛ mes mmɛ inayɔ Misira mɔ fər yonu kiriŋ. Kɔ nəwon kəndɛ dətɛgbərɛ meren mɛlarəm.
8 Tɛm tatɔkɔ t'inakekər'on antɔf ŋa aka Amər aŋɛ ŋanandɛ Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ. Kɔ nəsutɛnɛ kɔ ŋa, mba k'ilɛk aka Amər k'imbɛr'un ŋa dəwaca. Kɔ nəmbaŋər ŋa antɔf ŋaŋan, k'imələk ŋa fər yonu kiriŋ.
9 Kɔ Balak wan wəka Sipər wəbɛ wəka Mohab ɛwɛkərnɛ aka Yisrayel. K'osom Balam wan wəka Beyər a pətolan'on pəlɛc,
10 mba k'ifati kəcəŋkəl kɔ. Pətət gbəcərəm pɔ Balam onctolan'on, k'iyac nu fənɔntər fɔn.
11 Kɔ nəncali kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn, kɔ nənder Yeriko. Kɔ aka Yeriko kəlɛkɛnɛ aka Amər, aPerisi, aKanaŋ, aHit, aKirkasa, aHiwy, kɔ aYebus ŋasutɛnɛ kɔ nəna, k'ilɛk ŋa k'imbɛr'un dəwaca.
12 K'isom deme ndɛ dɛnayi nu kiriŋ kɔ dɛmbɛləs abɛ a Amər mɛrəŋ mɔ. In'ɛnasɔŋ on kətam ŋa. Bafɔ sakma sonu, bafɔ mbəncəran yonu yɔ nənatamɛ aterɛnɛ anu de!

13 In'ɔsɔŋ un antɔf nŋɛ nəntɔbəc haŋ nətaka mɔ, kɔ nəndɛ sədare nsɛ nəntɔcəmbərɛ waca wonu mɔ. Kɔ nəndi yeri ya dalɛ ndɛ nəntɔbifti mɔ, nəcdi yokom ya tɔk nyɛ nəntɔbɔf mɔ.›
14 Ndɛkəl oŋ nənesɛ MARIKI, nəkornɛ MARIKI kɔ bəkəc yosoku pɛs! Nəcəmɛ kɔ darəŋ tɛm fəp. Nəce canu ncɛ atem anu ŋanckornɛ nde kəŋgbɔkɔ ka Ɛfərat ntende dec dɛmpɛ kɔ nde Misira mɔ. Nəkornɛ oŋ MARIKI!
15 Kɔ nəntɔwosɛ oŋ kəkornɛ MARIKI-ɛ, nəbonc məkɔ anɔ nənde nəckornɛ-ɛ, kɔ pəyɔnɛ canu ncɛ atem anu ŋanckornɛ ntende Ɛfərat kəca ka ntende dec dɛmpɛ mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, canu ca aka Amər aŋɛ nəyi kəndɛ antɔf ŋaŋan mɔ. Mba ina kɔ aka kəlɔ kem disrɛ MARIKI kɔ sənde səckornɛ!»
16 Kɔ afum ŋaluksɛ kɔ: «Səmbəlɛnɛ kəsak MARIKI a səckornɛ canu cələma! Səfətam kəyɔ tatɔkɔ!
17 MARIKI kənawurɛ atem asu kɔ səna dacar dəndo antɔf ŋa Misira, Kənayɔ mɛgbɛkərɛ məpɔŋ nde fər yosu kiriŋ. Kəcbum su dəpɔ kəcmar su kəcepər tɔf ya afum alarəm.
18 MARIKI kənabɛləs afum aka tɔf yayɔkɔ fəp, kəlɛkɛnɛ aka Amər aŋɛ ŋanandɛ di mɔ. Səna sɔ səndekornɛ MARIKI, bawo Kanu kosu k'ɔyɔnɛ!»
19 Kɔ Yosuwe oloku afum: «Nəfədetam kəckornɛ MARIKI, bawo kəcempi kɔ ɔyɔnɛ! Kanu kɔ nkɛ kəyɔ kəraca mɔ nkɛ kətəŋaŋnɛnɛ kətaŋ konu ləŋəs, kɔ kiciya konu mɔ.
20 Kɔ nəlukus MARIKI darəŋ-ɛ, kɔ nəkornɛ canu cəcuru-ɛ, MARIKI kəndekafəlɛ kətɛfərnɛ nəna. Kəndeləsər on mes, kəndemələk nu, ali ntɛ cɔkɔ-cɔkɔ kənay'on pətət mɔ.»
21 K'afum ŋaluksɛ Yosuwe ntɛ: «Ala, səndekornɛ MARIKI!»
22 Kɔ Yosuwe oloku afum: «Nəwosɛ kəyɔnɛ sede sa ntɛ nəloku mɔ ba? Antəŋnɛ oŋ a MARIKI kɔ nənde nəckornɛ!» Kɔ afum ŋaloku: «Atəŋnɛ a ti ŋɔ səyɔnɛ!»
23 Kɔ Yosuwe oloku: «Awa, nəsak canu cəcuru ncɛ cəyi nu dacɔ mɔ, nəcəmɛ MARIKI Kanu ka Yisrayel darəŋ kɔ abəkəc ŋosoku pɛs!»
24 Kɔ afum ŋaloku Yosuwe: «Səndekornɛ MARIKI Kanu kosu, Ki kɔ səndecəŋkəl!»
25 Dəsək dadəkɔ dəndo Sɛkɛm kɔ Yosuwe encicəs mes ma danapa ndɛ ŋasek mɔ, k'ələmər afum a Yisrayel tiŋ tiŋ tiŋ mɛfaŋ fəp kɔ sariyɛ nsɛ Kanu kənabocər kɔ mɔ.
26 Kɔ Yosuwe encicəs moloku mmɛ dəbuk ba sariyɛ sa Kanu. K'ɛlɛk tasar təpəŋ k'ɛncəmbər pi kətɔk tantɔf nde aŋgbancan ŋa Kanu.
27 Kɔ Yosuwe oloku afum fəp: «Nəgbətnɛ pi, tasar pampɛ peyi su dacɔ, bawo pi pɛtəŋnɛ moloku mmɛ MARIKI kənaloku su mɔ fəp. Sede sɔ pɔyɔnɛ kɔ nəlukus Kanu darəŋ-ɛ.
28 Ntɛ Yosuwe elip kəloku mɔ k'ɛsak afum kəkɔ, kɔ fəp fəlukus nde antɔf ŋa kɛ ŋən.

Defi da Yosuwe

29 Ntɛ mes mamɔkɔ mencepər mɔ, Yosuwe wan ka Nun wəcar wəka MARIKI efi. Meren mən mɛnakɔ tasar tin kɔ wəco (110).
30 Anawup kɔ nde antɔf ŋa kɛ kɔn, nde Timnat-Sera nde mərɔ ma Efrayim, kəca kəmeriya ka Tərɔ ta Kahas.
31 Aka Yisrayel ŋanckornɛ MARIKI mata ma Yosuwe fəp, haŋ kɔ abeki aŋɛ ŋanasol kɔ Yosuwe mɔ ŋalip kəfi. Abeki aŋɛ ŋanatəŋnɛ mes fəp mmɛ MARIKI kənayɔnɛ aka Yisrayel mɔ.
32 Bɛnt ya Isifu nyɛ aka Yisrayel ŋanakɛrɛ kəyɛfɛ Misira mɔ, anawup yi nde Sɛkɛm nde dalɛ ndɛ Yakuba ɛnawayər awut a Hamər papa wəka Sɛkɛm

mɛncəmbəl ma gbeti tasar tin (100). Itɔ dalɛ dandɛ dɛnayɔnɛ kɛ ka kusuŋka ka Isifu.
33 Kɔ Elasar wan wəka Aruna efi, k'awup kɔ nde Kibeya nde mɔrɔ ma Efrayim, antəf nŋɛ anasɔŋ wan kɔn Pinahas mɔ.

RUT
An'ɔ Rut ɔyɔnɛ-ɛ, kɔ t'ake tɔ pəmar pakaraŋɛnɛ buk bambɛ-ɛ?

Buk bambɛ, teta taruku ta aran mɛrəŋ tɔ boloku. Wəran wəlɔma kɔ wos ŋanayɛfɛ Yisrayel nde aŋkom ŋa mɔ. Kɔ ŋaŋkɔ ŋandɛ nde atɔf ŋa Mohab. Kɔ wəran nwɛ wos efi kɔ awut ɔn mɛrəŋ dəndo ŋanandɛ mɔ. Wəran nwɛ wos efi mɔ, kɔ aran mɛrəŋ aka awut ɔn aŋɛ ŋafi mɔ, ŋayi oŋ sona dɔtɔf kətɔyɔ daka disrɛ. Kɔ wəran nwɛ wos efi mɔ, ɛncɛm-cɛmnɛ kəlukus nde atɔf nŋɛ ɛnayɛfɛ mɔ. Wəran ka wan kɔn nwɛ ancwe Rut, nwɛ ɛnabɔtər kɔ haŋ mɔ, ɛncəmɛ kɔ darəŋ kəkɔ. Ntɛ ŋambɛrɛ atɔf ŋa Yisrayel nɔnɔfɔr disrɛ mɔ, kɔ Kanu kəwurɛ pəwɛy-wɛy mpɛ peŋmentər kəbɔtər kɔn atɔyɔ daka mɔ. Kɔ Kanu kəmar aran akaŋɛ mɛrəŋ, kɔ kəwurɛ ŋa kətɔyɔ daka disrɛ nkɛ ŋanayi mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ŋayi sɔ sona mɔ.

Taruku tantɛ tɛntam kəsɔŋɛ afum a mɔkɔ alarəm kəbəknɛ aŋɛ ŋancɛm-cɛmnɛ a Kanu kəmpələrnɛ ŋa mɔ. Kɔ afum ŋawosɛ kəcəmɛ Kanu darəŋ ŋacyɔ mɛfaŋ mɔn-ɛ, Kanu kəfɔpələr ŋa few. Pəcucanɛ pələma pɛntam kəder, mba Kanu kəntiŋkəli pi pətɔt. Dəkəcop da taruku tantɛ dementər nɔnɔfɔr, mba dəkələpsər da pi, anəŋk fənɔntər fa Kanu kɔ kəbɔtər kɔn nkɛ kəntɔlip mɔ. Kanu kəmar su kəcərɛ ka tantɛ kəyi kosu doru fəp. Amina!

Taruku ta Rut

Pəlɛcər pa afum a Elimɛlɛk

1 Tɛm ntɛ aboc kiti ŋanatɔmpər dɛbɛ da Yisrayel mɔ, kɔ dor dende deyi dɔtɔf. Kɔ fum wəka dare da Bet Lɛhɛm nde atɔf ŋa Yuda, ende pəkɔ nkɔn kɔ wəran kɔn kɔ awut ɔn arkun mɛrəŋ, kəkɔcepərɛnɛ tɛm nde atɔf ŋa Mohab.

2 Tewe ta fum wəkakɔ tɛnayɔnɛ Elimɛlɛk, pacwe wəran kɔn Noyemi, kɔ mewe ma awut ɔn arkun akakɔ mɛrəŋ mɛnayɔnɛ Maləŋ kɔ Kilyɔŋ. Fəp faŋan aka kor ka Ɛfərat ŋɔ ŋanayɔnɛ, dare da Bet Lɛhɛm nde atɔf ŋa Yuda. Kɔ ŋander atɔf ŋa Mohab kɔ ŋandɛ di.

3 Kɔ Elimɛlɛk wos ka Noyemi ende pəfi dəndo, kɔ Noyemi eyi di oŋ kɔ awut ɔn arkun mɛrəŋ.

4 Kɔ awut akakɔ ŋande ŋanɛncɛ aran aMohab. Wəran wəcɔkɔ-cɔkɔ ancwe Ɔrpa, kɔ wəka mɛrəŋ ancwe Rut. Kɔ ŋayi di meren wəco.

5 Maləŋ kɔ Kilyɔŋ ŋande ŋafi, kɔ Noyemi ende pəyi oŋ, ɔyɔfɛ wərkun, ɔyɔfɛ sɔ awut.

Rut kəcəmbər kən Noyemi Bet Lɛhɛm

6 Kɔ Noyemi ɛyɛfɛ nkɔn kɔ aran a awut ɔn dalɛ da Mohab, bawo analoku kɔ dəndo dalɛ da Mohab a MARIKI ɛmar afum ɔn aka atɔf ŋa Yuda, k'ompocɛ ŋa yeri.

7 Kɔ Noyemi ɛyɛfɛ dalɛ dadɔkɔ ɛnayi mɔ, kɔ aran a awut ɔn mɛrəŋ, kɔ ŋasumpər dɔpɔ kəlukus ka nde atɔf ŋa Yuda.

8 Kɔ Noyemi oloku aran a awut ɔn mɛrəŋ: «Awa, nəlukus nwɛ o nwɛ nde kələ ka iya kɔn! MARIKI pəyɔnɛ nu nɔnɔfɔr, pəmɔ tɔkɔ nənayɔnɛ akɔ ŋafi mɔ nɔnɔfɔr kɔ ina mɔ.

9 Intolanɛ nu: MARIKI pəpocɛ nu nwɛ o nwɛ pəforu nda wərkun!» K'oncup ŋa, kɔ ŋayɛfɛ kəbok.

10 Kɔ aran a awut ɔn ŋambupərɛ: «Ala! Sən'endekɔ kɔ məna nde afum am ŋayi mɔ.»

11 Kɔ Noyemi oloku: «Nəlukus aran a awut em! T'ake tɔ nəndecɛpsɛn'em darəŋ-ɛ? Ifɔsɔtam kəsɔtɔ awut aŋɛ ŋandetam sɔ kənɛncɛ nu mɔ.
12 Nəlukus nde ndoronu aran a awut em, nəkɔ! Bawo imbɛk oŋ wərkun kədesɔnɛnc'em. Ali icloku isɔrɛgbɛkər Kanu amera, ali pibi pampɛ pɔ səyi kəfo kin kɔ wərkun tɔyɔn'em kəkom sɔ awut arkun-ɛ,
13 nəndetam kəkar ŋa ŋabɛk, nəndefatɛnɛ ti oŋ a panɛncɛ nu ba? Ala, awut em aran! Pəlɛc mpɛ pɔsɔt'em mɔ, poncu pɛtas pɔkɔ pɔsɔtɔ nu mɔ, kəca ka MARIKI kəmbəp im.»
14 Kɔ ŋambok sɔ. Kɔ Ɔrpa nkɔn oncup kɔncəra kɔn Noyemi, k'elembərnɛ kɔ, k'osumpər dɔpɔ k'ɔŋkɔ. Mba Rut nkɔn owosɛ fɛ kəsak kɔncəra kɔn Noyemi pəkɔ.
15 Kɔ Noyemi oloku Rut: «Məmɔmən wəres əm, olukus ndena afum ɔn kɔ canu cɔn. Məyɔ tɔkɔ ɔyɔ mɔ, məna sɔ məkɔ nde ndaram!»
16 Mba kɔ Rut oloku kɔ: «Ta məsɔŋ'em kəsak əm, məsɔŋ'em kəlukus əm darəŋ! Nde məŋkɔ mɔ, difɔ ina sɔ indekɔ. Nde məndeyi mɔ, ina sɔ difɔ indekɔyi. Afum am, afum em ŋɔ. Kanu kam, Kanu kem kɔ.
17 Nde məndekɔfi mɔ, difɔ indekɔfi, pawup im di. MARIKI pəyɔn'em ti, pənɔcərɛn'em ntɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ defi gbəcərəm dendesɔŋɛ su kəgbɛyɛnɛ kɔ mənaɛ.»
18 Ntɛ Noyemi ɛnəŋk Rut ɛŋgbəc kəkɔ kɔ nkɔn mɔ, k'ɛsak kəloku kɔ sɔ teta kəlukus.
19 Kɔ ŋasol mɛrəŋ maŋan kəkɔ haŋ kɔ ŋambɛrɛ dare da Bet Lɛhɛm.
Ntɛ ŋambɛrɛ Bet Lɛhɛm mɔ, kɔ pənciyanɛ afum fəp te taŋan. Kɔ aran ŋaŋyiftɛnɛ: «Noyemi ɔfɔ wəkawɛ ba?»
20 Kɔ Noyemi oloku ŋa: «Ta nəw'em sɔ Noyemi «Wəyi dəpəbotu», mba nəcw'em oŋ Mara, «Wəyi dəpəcuy». Bawo Kanu nkɛ kəntam mes ma doru fəp mɔ kəsɔŋ im pəcuy.
21 Ntɛ incyɛfɛ dɛ kəkɔ mɔ, waca wem wɛnalarɛ kɔ MARIKI olukus'em waca wəsɔkər. Awa! Nəsak kəw'em Noyemi, bawo MARIKI nwɛ ɛntam mes fəp mɔ, ɛŋkafələrn'em, kɔ kəsɔŋ'im pəcuy.»
22 Tatɔkɔ tɔ Noyemi ɛnayɛfɛ dalɛ da Mohab kɔ Rut wəMohab, wəran ka wan kɔn. Ntɛ ŋambɛrɛ Bet Lɛhɛm mɔ, patɛp kəccop kətɛl ka mɛŋgɛn məlɔma mmɛ ambɔf nde atɔf ŋa Yisrayel mɔ.

2

Rut ɔŋkɔ dəkəgbɛtəs atɛl a Bɔs tadarəŋ

1 Noyemi ɛnayɔ wəkomɛnɛ ka wos wəlɔma. Fum wəka fənɔntər ɛnayi, pəyɔ sɔ daka. Bɔs b'ancwe kɔ.
2 Kɔ Rut wəMohab oloku kɔncəra kɔn Noyemi: «Məwos'em ikɔ nde dalɛ ikɔ icgbɛtəs wətɛl nwɛ ɔŋkɔwos'em kəyi kɔ darəŋ mɔ.» Kɔ Noyemi oloku Rut: «Məkɔ, wan kem wəran.»
3 Kɔ Rut ɔŋkɔ dəkəgbɛtəs nde dalɛ atɛl tadarəŋ. Kɔ tɔyɔnɛ dalɛ ndɛ ɛncgbɛtəs mɔ da Bɔs dɔ, Bɔs nwɛ ɛnayɔnɛ wəkomɛnɛ ka Elimɛlɛk mɔ.
4 Pəwon fɛ kɔ Bɔs ɛmbɛrɛ kəyɛfɛ ka Bet Lɛhɛm. Kɔ Bɔs eyif atɛl ɔn, k'oloku ŋa: «MARIKI pəsolɛ nu!» K'atɛl ŋantolanɛ kɔ ntɛ: «Awa! Məna sɔ, MARIKI pəpoc'am pətɔt!»
5 Kɔ Bɔs eyif fum wəkɔ ɛnayɔnɛ wəbɛ ka atɛl ɔn mɔ: «An'ɔyɔ wəyecəra nwɛ-ɛ?»
6 Kɔ wəbɛ ka atɛl ɔn oloku: «Wan wəran wəMohab ɔfɔ, nwɛ ŋander kɔ Noyemi, kəyɛfɛ ka dalɛ da Mohab mɔ.
7 Ntɛ oloku mɔ: ‹Nəwos'em icəmɛ atɛl darəŋ icgbɛtəs, icwɛtsɛnɛ sɔ mɛŋgbɛn min min məkɔ mɛntɛmpɛnɛ toka dacɔ mɔ.› Kəyɛfɛ ntɛ enderna nnɔ bətbət a k'ɛncəmɛ mɔ, haŋ ndɛkəl. Pəpic p'eŋesəmna nde dəkələ.»

8 Kɔ Bɔs oloku Rut: «Məcəŋkəl im belbel wan kem: Ta məkɔ sɔ dəkəgbɛtəs
tofo tocuru. Ta məbɔlɛ sɔ nnɔ dalɛ dem, ta nəbɔlɛnɛ sɔ abəc em.
9 Məgbətnɛ belbel nde abəc em ŋantɛl mɔ, məcəmɛ aran akɔ ŋaŋgbɛtəs mɔ
darəŋ. Mənəŋk iloku abəc em, ta ŋagbuŋɛn'am. Kɔ domun dendenabas əm-ɛ,
məkɔ nde dətɔbɔl, məkɛt domun ndɛ abəc em ŋaŋkɛt mɔ.»
10 Kɔ Rut ontontnɛnɛ Bɔs haŋ k'ɛfəntərɛ dəntɔf. K'oloku Bɔs: «Cəke c'iyɔ-ɛ, ntɛ
məndeyɔn'em mamɛ, ina nwɛ iyɔnɛ wəcikəra mɔ?»
11 Kɔ Bɔs oloku kɔ: «Aləmər im mi tin tin tin mes mmɛ məyɔ kɔncəra kam,
kəyɛfɛ ntɛ wos əm efi mɔ, tɔkɔ məsak papa kam, iya kam, k'atɔf ŋam nŋɛ aŋkom
əm mɔ, məcder nnɔ nda afum aŋɛ mənatɔcərɛ tɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ.
12 MARIKI pəlukus'am tɔkɔ məyɔ mɔ! MARIKI pəsɔŋ'am ti kəway, nkɔn Kanu
ka Yisrayel nkɛ məndər məndɛ katəkəp kɔn dəntɔf mɔ.»
13 Kɔ Rut oloku: «Məmbaŋ im belbel, məna wəbɛ kem! Moloku mam
məsɔŋ'em abəkəc kəfəntərɛ, kɔ məŋkɔ məmɔmən ti-ɛ, ali wəbəc kam wəkin
səfɔtəŋnɛnɛ.»
14 Ntɛ tɛm ta kədi yeri tendebəp mɔ, kɔ Bɔs oloku Rut: «Məcɔŋnɛ mədi yeri
nnɔ səyi mɔ, məbaŋ kəcom, məctɛm ki nnɔ dəmɛnc.» Kɔ Rut ɔŋkɔ pəndɛ atɛl
kəsək. Kɔ Bɔs ɔsɔŋ kɔ kəcom, k'ɔsɔm ki, k'ɛnɛmbərɛ, k'ɛmɛŋkərnɛ kəlpəs.
15 Kɔ Rut ɛyɛfɛ sɔ kəgbɛtəs, kɔ Bɔs oloku abəc ɔn: «Nəce kɔ sɔ pəgbɛtəs nde
dətoka, ta nəmɔmənɛnɛ kɔ.
16 Nəcwak kəcsul-sulu səbomp sa mɛŋgbɛn məlɔma yati nəcgbalɛ kɔ, ntɛ
tɔŋsɔŋɛ pəcwɛtəs si mɔ, ta nəcmɔmənɛnɛ kɔ, ta nəloku kɔ tɔlɔm o tɔlɔm.»
17 Kɔ Rut ɛŋgbɛtəs haŋ dɔfɔy, k'ɛsɛpər mɛŋgbɛn məkɔ ɛnagbɛtəs mɔ, k'ɔsɔtɔ
mɛŋgbɛn ma ɔrs abɛk ŋin.
18 Kɔ Rut ɛlɛk mɛŋgbɛn mmɛ k'ɛsarɛ, k'eŋkekərɛ mi, k'ɔŋkɔ pəmentər kɔncəra
kɔn. K'owurɛ sɔ yeri yɔn yɛlpəs, k'ɔsɔŋ kɔ.
19 Kɔ kɔncəra kɔn eyif kɔ: «Deke məŋgbɛtəs mɛŋgbɛn mmɛ fəp məkɔ-ɛ? Dalɛ
d'ana dɔ məmbəcna-ɛ? Kanu kəmar nwɛ ɛŋkɛkəsən'am mɔ!»
Kɔ Rut oloku kɔncəra kɔn: «Abɔf ŋa wərkun wələma ŋ'imbəcna, pacwe kɔ
Bɔs.»
20 Kɔ Noyemi oloku wəran ka wan kɔn: «Inəŋk MARIKI nwɛ ɔsɔrɔlasɛ səna
ayi doru nɔnɔfɔr, pəmɔ akɔ ŋafi mɔ. Kanu kəpocɛ wərkun wəkawɛ pətɔt.» Kɔ
Noyemi oloku kɔ sɔ: «Wərkun wəkakɔ, wəkomɛnɛ kosu ɔfɔ! Ŋa ŋɔ pəmar
ŋacəmɛ su dəntɔf.»
21 Kɔ Rut wəMohab oloku sɔ: «Olok'im sɔ, mələtərnɛ abəc em haŋ ŋalip
kətɛl'em fəp.»
22 Kɔ Noyemi oloku Rut wəran ka wan kɔn: «Wan kem pəntesɛ ti tatɔkɔ,
nəsumpərɛnɛ kɔ abəc ɔn, ta mətor dalɛ da nwɛ o nwɛ nde aŋkɔtərs'əm mɔ.»
23 Kɔ Rut ŋasumpərɛnɛ kɔ abəc a Bɔs kəgbɛtəs haŋ kɔ kətɛl ka mɛŋgbɛn ma ɔrs
kɔ cəgbay kəlip* kɔ mɛŋgbɛn ma dəmərɔ.† Ŋasərəyi kəfo kin kɔ kɔncəra kɔn.

3

Rut kəcepərɛnɛ pibi nde wɛcək wa Bɔs tantɔf

1 Noyemi kɔncəra ka Rut, oloku kɔ: «Wan kem, ifaŋ kəsɔŋ əm wərkun
pənɛnc'am, məna sɔ məŋesəm, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəbɔt sɔ məna mɔ.
2 Ndɛkəl oŋ, Bɔs nwɛ ɛsak əm məcbəc kɔ abəc ɔn mɔ, məlaŋ ti oŋ a fum kosu
ɔfɔ? Məncərɛ sɔ a pibi pa məkɔ p'aŋkɔfoy nde kur kɔn mɛgbɛn ma ɔrs mamɔkɔ
anatɛlɛ kɔ mɔ.

---

* **2:23** Mɛŋgbɛn mowurɛnɛ malɔ, mmɛ aŋwe databo «orge» mɔ. † **2:23** Malɔ mmɛ aŋwe cətabo «blé» mɔ, mi mɔ aŋlompsɛ «farine».

3 Məyɛfɛ, məsopɛ moro, məbɛrnɛ duma məkɔ dəndo aŋkɔsɛpərɛ kɔ mɔ! Ta
məwurər kɔ ta ɛntalip kədi yeri kɔ kəmun de!
4 K'endena pəckɔ dəkəfəntərɛ-ɛ, məgbɛkərɛ da ɛŋfəntərɛ mɔ. Kɔ məyɛfɛ-ɛ,
məkɔ məfeni kɔ kəloto nde dəwɛcək, məfəntərɛ. Nkɔn Bɔs yati ɔŋkɔlok'əm tɔkɔ
pəmar a məyɔ mɔ.»
5 Kɔ Rut oloku kɔncəra kɔn: «Iŋkɔyɔ tantɛ məlok'im mɔ fəp.»
6 Kɔ Rut ɔŋkɔ nde dəkur, k'ɔyɔ tɔkɔ kɔncəra kɔn ɛnaloku kɔ mɔ fəp.
7 Kɔ Bɔs endi yeri, k'omun, kɔ pəmbɔt kɔ dəris. K'ɔŋkɔ pəfəntərɛ nde kur
kələpsər mɔ. Kɔ Rut ɔŋkɔ pəfeni kɔ kəloto dəwɛcək, k'ɛmbɛrɛ, k'ɛfəntərɛ.
8 Pəndeyi cɛk-cɛk, kɔ wərkun nwɛ oyokərnɛ, endekafəlɛ: K'ɛmbəp wəran
pəfəntərɛ kɔ wɛcək tantɔf!
9 K'eyif: «An'ɔfɔ-ɛ?» Kɔ Rut oloku kɔ: «In'ɔfɔ, ina Rut, wəcar kam. Məkump
wəcar kam dobol da duma dam, bawo wəcəmɛ kem dəntɔf məyɔnɛ.»
10 Kɔ Bɔs oloku: «MARIKI pəpoc'am pətət wan kem wəran! Məmentər sɔ
nɔnɔfər nnɔ akomɛnɛ a kɔncəra kam ŋayi mɔ pətas dɔkɔ mənamentər tɔcɔkɔ-
cɔkɔ mɔ. Bawo məncəmɛ fɛ atɛmp darəŋ ŋayɔ daka, ŋayɔ fɛ daka.
11 Ndɛkəl oŋ wan kem wəran ta mənesɛ, ntɛ o ntɛ tɔ məloku, iŋyɔn'am ti,
bawo dare fəp dɛncərɛ a wəran wəka dəkəcəmɛ dɔpɔŋ məyɔnɛ.
12 Ndɛkəl oŋ, kance kɔ pəmar a icəm'am dəntɔf, mba wələma eyi nwɛ ɔlətərnɛ
dokom kɔ wos əm pətas ina mɔ.
13 Məcepərɛnɛ nnɔ pibi. Bətbətana, k'ɛfaŋ kəlɛk kəcəm'am dəntɔf-ɛ, tentesɛ,
pəcəm'am dəntɔf. Mba k'ɔntɔfaŋ kəcəm'am dəntɔf-ɛ, ina incəm'am dəntɔf, kɔ
MARIKI owosɛ-ɛ! Məfəntərɛ haŋ dec dɔcsɔk.»
14 Kɔ Rut ɛfəntərɛ kɔ wɛcək tantɔf haŋ kɔ dec dɔsɔk, k'ɛyɛfɛ pəpan-pan, tɛm
ntɛ antɔtam kəcnɛpəlɛnɛ mɔ. Kɔ Bɔs oloku kɔ: «Ta pacərɛ a məndersa nnɔ dəkur
de!»
15 Kɔ Bɔs oloku kɔ: «Məcipi kəfakəl nkɛ məncəpnɛ mɔ, məsumpər ki belbel.»
Kɔ Rut osumpər kəfakəl, kɔ Bɔs ɛmbɛrɛ kɔ mɛŋgbɛn ma ɔrs tafala camət-tin,
k'onuŋkər kɔ, kɔ Bɔs ɔŋkɔ dare.
16 Kɔ Rut ɔŋkɔ ndena kɔncəra kɔn Noyemi. Kɔ wəkakɔ eyif kɔ: «Cəke cɔ
tencepərna-ɛ, wan kem wəran?»
Kɔ Rut ɔləmər kɔncəra kɔn mes məkɔ wərkun nwɛ ɛnayɔnɛ kɔ mɔ fəp.
17 Kɔ Rut oloku: «Ɔsɔŋ im ɔrs kəfala camət-tin, pəcloku: ‹Ta məlukus waca
wəsɔkər ndena kɔncəra kam!›»
18 Kɔ Noyemi oloku Rut: «Məyi nnɔ, wan kem wəran, haŋ məccərɛ tɔkɔ mes
mamɛ mendeləpsər mɔ, bawo wərkun wəkawɛ, ɔfɔsɔtam kəndɛ k'ɔntɔlip mes
mamɛ məkɔ-ɛ!»

4

Bɔs ɛlɛk kɛ ka Elimɛlɛk

1 Kɔ Bɔs ɔŋkɔ dəkəbɛrɛ da dare daŋan k'ɔŋkɔ pəndɛ. Pəwon fɛ, Elimɛlɛk
wəkomɛnɛ wəkɔ Bɔs ɛnaloku a wəkakɔ ɛnaŋkanɛ kələtərnɛ kəcəmɛ ka Rut
dəntɔf pətas kɔ mɔ, kɔ wərkun nwɛ encepər, kɔ Bɔs ewe kɔ: «Məcɔŋnɛ məde
məndɛ nnɔ!» Kɔ wəkakɔ ɔncɔŋnɛ k'ɔŋkɔ pəndɛ.
2 Kɔ Bɔs ɛlɛk afum abeki wəco dare disrɛ, k'oloku ŋa: «Nəndɛ nnɔ!» Kɔ akakɔ
ŋandɛ.
3 Kɔ Bɔs oloku wəkɔ pənamar a pəcəmɛ Rut dəntɔf mɔ: «Ntɛ Noyemi ɛyɛfɛ
atɔf ŋa Mohab, k'ɛfaŋ kəcaməs tofokəl ta antɔf ŋɔkɔ ŋɛnayɔnɛ ŋa wɛnc kosu
Elimɛlɛk mɔ.
4 K'incɛm-cɛmnɛ kəsɔŋ'am ti kəcərɛ, ilok'əm ti: Məsɛp məway di fər ya abeki
a afum asu kiriŋ kɔ afum acuru akɔ ŋandetəŋnɛ ti mɔ! Kɔ məfaŋ kəway di-ɛ,
məway! Kɔ məntɔsɔfaŋ di-ɛ, məsɔŋ'em ti kəcərɛ, bawo sariyɛ sa kɛ kaŋkɛ, kɔ

məna məyɛfɛ day-ɛ, in'ɔ pəmar icəmɛ.» Kɔ wərkun nwɛ oloku Bɔs: «Ifaŋ kəway dalɛ dadɔkɔ yati.»
5 Kɔ Bɔs endeŋər: «Kɔ məway dalɛ Noyemi dəwaca-ɛ, mɛnɛ mənasər sɔ Rut wəMohab, wəran ka wəfi. Ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta tewe ta wəfi tɔsɔlɛ kɛ kaŋkɛ kəroŋ mɔ.»
6 Kɔ wərkun nwɛ oloku: «Kɔ pəyɔnɛ tatɔkɔ tɔ-ɛ, ifɔtam kəway kɛ nkɛ ta ideyaməs teta daka dem ndɛ iyɔ mɔ. Məlɛk sariyɛ sem sa kəwurus, bawo ifɔtam ina wəsərka kəkɔtɛnɛ ti.»
7 Awa, cɔkɔ-cɔkɔ atɔf ŋa Yisrayel, kɔ afum ŋandecaŋəs kəway kɔ pəyɔnɛ fɛ ti ŋasəkpərɛnɛ daka dələma-ɛ, wəkin oŋwurɛ kɔfta kɔn pəsɔŋ ki wəkɔ ŋayi kəlompəs mes mɔ. Tɔyɔ tatɔkɔ tɛnayɔnɛ tɛcaŋsɛ moloku cɔkɔ-cɔkɔ atɔf ŋa Yisrayel.
8 Kɔ wərkun nwɛ pənamar kəway dalɛ ndɛ mɔ, oloku Bɔs: «Bɔs, məna məway!» Kɔ wərkun nwɛ owurɛ kɔfta kɔn, k'ɔsɔŋ ki Bɔs.
9 Awa, kɔ Bɔs oloku abeki kɔ afum fəp: «Teyi məkɔ fɔr yonu kiriŋ, a iway Noyemi dəwaca daka ndɛ dɛnayɔnɛ da Elimɛlɛk, da Kilyɔŋ haŋ kəbəp ka Maloŋ mɔ fəp.
10 Iwosɛ sɔ kənasər Rut wəMohab, wəran ka Maloŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pade pacwenɛ kɛ kaŋkɛ wəfi mɔ, ta pade pələrnɛ tewe ta wəfi awɛnc aŋa dacɔ dare dandɛ. Nəyɔnɛ məkɔ atəŋnɛ a ti.»
11 Kɔ afum akɔ ŋanacəmɛ dəkəbɛrɛ da dare kɔ abeki ŋaluksɛ: «Ɛy, teyi məkɔ fɔr yosu kiriŋ! MARIKI pəsɔŋɛ wəran wəkawɛ məyi kənasər mɔ pəyi pəmɔ Leya kɔ Rasɛl, aran aŋɛ mɛrəŋ aŋɛ ŋaŋkom afum aka atɔf ŋa Yisrayel mɔ! Kanu kəsɔŋ əm sɔkət aka kusuŋka ka Ɛfərat dacɔ, məsɔtɔ tewe nde Bet Lɛhɛm!
12 MARIKI pəsɔŋ əm kɔ wəran wəkawɛ awut alarəm, MARIKI pəsɔŋɛ afum aka kəlɔ kam ŋade ŋayi pəmɔ awut aka kəlɔ ka Perɛs, aŋɛ Tamar ɛnakomɛ Yuda mɔ!»
13 Kɔ Bɔs ɛnɛncɛ Rut, k'ombocərnɛ kɔ. Kɔ MARIKI ɔsɔŋɛ Rut kəbɛkəs, k'oŋkom wan wərkun.
14 Kɔ aran ŋaloku Noyemi: «Səŋkor-koru MARIKI! Ɔsɔŋɛ məkɔ k'aŋkom fum nwɛ endekɛkəs əm mɔ. Kanu kəde kəpocɛ wansɔ kam pədebɛk tewe Yisrayel.
15 Endekafəl'əm teyi, pəkɛkəs əm detembəra dam disrɛ. Bawo wəran ka wan kam nwɛ ɔmbɔtər əm mɔ, okom kɔ. Wəran ka wan kam nwɛ encepər əm awut arkun camət-mɛrəŋ mɔ.»
16 Kɔ Noyemi ɛlɛk wan k'ɛnɛknɛ, nkɔn Noyemi ɛnadusum wan wəkakɔ.
17 K'andɛ a Noyemi ŋasɔŋ kɔ tewe, ŋacloku: «Noyemi oŋkom wan!» Kɔ ŋawe kɔ Obɛd. Nkɔn ɛnayɔnɛ papa wəka Yese, Yese ɛnayɔnɛ papa wəka Dawuda.

Mewe ma atem a Dawuda

18 Mewe ma awut a Perɛs mɛmɛ: Perɛs okom Hɛcəron,
19 Hɛcəron okom Ram, Ram okom Aminadab,
20 Aminadab okom Nasɔŋ, Nasɔŋ okom Salməŋ.
21 Salməŋ okom Bɔs, Bɔs okom Obɛd,
22 Obɛd okom Yese, Yese okom Dawuda.

Kibaru Kətɔt ka Yesu nkɛ Matiye ɛnacicəs mɔ
Matiye
Kəsɔkəs ka Kibaru Kətɔt ka Yesu nkɛ Matiye encicəs mɔ

Səbuk səcempi maŋkəlɛ səloku moloku mmɛ aŋwe «Kibaru Kətɔt ka teta Yesu Krist mɔ». Kəmar ka Amera ŋecempi ŋa Kanu, acɛpsɛ a Yesu darəŋ maŋkəlɛ ŋacicəs taruku ta Yesu. Ŋa ŋayɔnɛ: Matiye, Mark, Luk kɔ Isaŋ. Mba Matiye kɔ Isaŋ ŋanayi asom a Yesu aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ dacɔ.

Ntɛ kəpɛ ka Yesu dəkɔm kəncepər mɔ, kɔ Matiye encicəs buk bambɛ pəcloku mecepərɛnɛ fəp ma Yesu antɔf ŋaŋɛ kəroŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ afum a doru ŋaccərɛ a Yesu ɔyɔnɛ Krist, wəyɛk-yɛk nwɛ Kanu kənasom kəder teta kəyac afum doru dandɛ mɔ. CəKərɛk cɔ Matiye ɛnacicəs buk bambɛ, mba səna səŋkafəli bi cəBaka ntɛ tɔŋsɔŋɛ aBaka sɔ ŋacərɛ mes mamɔkɔ mɔ.

Buk bambɛ boloku mes mɛwɛy-wɛy mɛlarəm mmɛ Yesu ɛnayɔ doru dandɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ afum ŋacərɛ fənɔntər nfɛ Kanu kənasɔŋ kɔ mɔ. Yesu ɛnataməs acuy, pəcbɛləs yɔŋk yɛlɛc. Matiye ɛnafaŋ sɔ a afum ŋacərɛ mɛtəksɛ ma Yesu. Ntɛ Yesu ɛnctəksɛ afum mɔ, ŋanacərɛ a moloku ma Kanu m'oncloku, pəcloku kance kəsoku pɛs. Tɛlpəs oŋ, defi kɔ kəfɔtɛ ka Yesu afi dacɔ kɔ kəpɛ kɔn kɔ buk bambɛ boloku su.

Mamɛ fəp mɛŋmar su kəcərɛ fum nwɛ Yesu ɔyɔnɛ mɔ. Kəcərɛ ka buk bambɛ kəŋmar su kəcepərɛnɛ doru kəcərɛ kəkɔtɛnɛ mes disrɛ, bɛmar su sɔ kəlompəs ka kiyi wəyeŋ ka doru o doru, k'afi-ɛ. Kanu kəsɔŋ su kəcərɛ ka moloku ma buk bambɛ! Amina!

Tokotərɛnɛ ta Taruku ta Kibaru kətɔt ka Matiye:

1. Sora 1-4: Matiye oncop Kibaru Kətɔt kɔn kələm kəkom ka Yesu Krist kɔ tocop tɔn yɛbəc nyɛ Kanu kəsom kɔ mɔ.
2. Sora 5-25: Ta mɛrəŋ, Matiye ementər yɛbəc ya Yesu kɔ mɛtəksɛ mɔn mɛlarəm.
3. Sora 26-28: Tɛlpəs, Matiye ələm ntɛ Yesu ɛmbəcɛ Kanu defi dɔn disrɛ kɔ kəfɔtɛ kɔn afi dacɔ mɔ.

Atem a Yesu
Luk 3.23-38

1 Kəbənda ka dokom da Yesu Krist kɔ kaŋkɛ, wansɔ ka Dawuda, wansɔ ka Abraham:
2 Abraham ɛnakom Siyaka, kɔ Siyaka oŋkom Yakuba, kɔ Yakuba oŋkom Yuda kɔ awɛnc ɔn,
3 Yuda okom Perɛc kɔ Serah. Tamar ɔyɔnɛ ŋa kɛrɛ. Kɔ Farɛs oŋkom Hecərəŋ, kɔ Hecərəŋ oŋkom Aram.
4 Kɔ Aram oŋkom Aminadab, kɔ Aminadab oŋkom Nasɔŋ kɔ Nasɔŋ oŋkom Salməŋ.
5 Salməŋ kɔ wəran kɔn Rahab ŋaŋkom Bɔs, Bɔs kɔ wəran kɔn Rut ŋaŋkom Yobed. Kɔ Yobed oŋkom Yisay,
6 kɔ Yisay oŋkom Dawuda wəbɛ wəka Yisrayel.
Dawuda ɛnanasər wəran ka Uri, kɔ ŋaŋkom Sulemani.
7 Kɔ Sulemani oŋkom Roboyam, kɔ Roboyam oŋkom Abiya, kɔ Abiya oŋkom Asaf.
8 Kɔ Asaf oŋkom Yosafat, kɔ Yosafat oŋkom Yoram kɔ Yoram oŋkom Osiyas.
9 Kɔ Osiyas oŋkom Yotam, kɔ Yotam oŋkom Akas, kɔ Akas oŋkom Esekiyas.

10 Kɔ Esekiyas oŋkom Manase kɔ Manase oŋkom Amɔs kɔ Amɔs oŋkom Yosiya.
11 Yosiya oŋkom Yekoniya kɔ awɛnc aŋa tɛm ntɛ anasumpər aka Yisrayel pakekərɛ ŋa Babiloŋ mɔ.
12 Ntɛ tatɔkɔ tencepər mɔ, kɔ Yekoniya oŋkom Salatiyel kɔ Salatiyel oŋkom Sorobabɛl.
13 Kɔ Sorobabɛl oŋkom Abiyud kɔ Abiyud oŋkom Eliyakim, kɔ Eliyakim oŋkom Asor.
14 Kɔ Asor oŋkom Sadok kɔ Sadok oŋkom Akim kɔ Akim oŋkom Eliyud.
15 Kɔ Eliyud oŋkom Elasar kɔ Elasar oŋkom Matan kɔ Matan oŋkom Yakuba.
16 Kɔ Yakuba oŋkom Isifu wos ka Mari wəkɔ oŋkom Yesu nwɛ aŋwe Krist, wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ.
17 Awa, dɛtɛmp wəco kɔ maŋkəlɛ dɛnacepər kəyɛfɛ Abraham haŋ kəbəp Dawuda, dɛtɛmp wəco kɔ maŋkəlɛ kəyɛfɛ Dawuda haŋ kəbəp kəkekərɛ ka aYisrayel Babiloŋ, dɛtɛmp wəco kɔ maŋkəlɛ kəyɛfɛ kəkekərɛ kəŋan Babiloŋ haŋ kəbəp Krist.

Kəkom ka Yesu Krist

18 Tokom ntɛ t'anakom Yesu Krist: Wərkun nwɛ ancwe Isifu mɔ, ɛncfac iya ka Yesu nwɛ ancwe Mari mɔ. Ta Isifu ɛntagbaŋnɛ Mari-ɛ, kɔ Mari ɛnəŋknɛ pəbɛksɛ fənəntər fa Amera Ŋecempi.
19 Isifu wos ka Mari nwɛ ɛnalomp, ta ɛfaŋ kəcɛŋ kɔ gbasŋa mɔ, ɛncɛm-cɛmnɛ kəluksɛ Mari nda afum ɔn kəgbəpnɛ disrɛ.
20 Isifu eyi ti kəcɛm-cɛmnɛ, gbəncana babɔkɔ kɔ mɛlɛkɛ ma Mariki mowurər kɔ dəmere, kɔ moloku kɔ: «Isifu wan ka Dawuda, ta mənesɛ kəlɛk Mari mənɛncɛ kɔ, bawo wan nwɛ ɛmbɛkəs mɔ, bafɔ dəfum ɛyɛfɛ, mba dəAmera Ŋecempi.
21 Wəran kam Mari endekom wan wərkun mənde məwe kɔ Yesu*, bawo nkɔn endeyac afum ɔn kiciya kəŋan.»
22 Maməkɔ fəp mɛnayi ntɛ təŋsɔŋɛ ntɛ Mariki ɛnalokɛ kusu ka sayibɛ mɔ, meyi:
23 «Məcəŋkəl, wəyecəra wətɔcərɛ wərkun endebɛkəs.
Pəkom wan wərkun
nwɛ andewe Emaniyel mɔ.»
Itɔ tatɔkɔ: «Kanu kəyi kɔ səna.»
24 Ntɛ Isifu entimɛ mɔ, k'ɔyɔ tɔkɔ mɛlɛkɛ ma Mariki mɛnasom kɔ mɔ. K'ɛlɛk Mari k'ɛnɛncɛ kɔ.
25 Mba ŋanafəntərɛ fɛ kɔ Mari haŋ ntɛ Mari ɛnakom wan wərkun, nwɛ Isifu ɛnasɔŋ tewe ta Yesu mɔ.

2

Acərɛ mes ŋander kənəŋk Yesu

1 K'aŋkom Yesu dare da Betlɛhɛm nde atɔf ŋa Yude, tɛm tatɔkɔ tɔ Herodu ɛnayɔnɛ di wəbɛ. Kɔ acərɛ mes aka ntende kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ ŋander Yerusalɛm,
2 kɔ ŋayif: «Deke kənaka nkɛ kəndeyɔnɛ wəbɛ k'aSuyif nwɛ antɛp kəckom mɔ, eyi-ɛ? Bawo sənəŋk kɔs kɔn ntende dec dɛmpɛ mɔ, sənder kədetontnɛnɛ kɔ fər kiriŋ.»
3 Ntɛ wəbɛ Herodu ene toloku tatɔkɔ mɔ, kɔ pəyi kɔ yamayama, kɔ aka Yerusalɛm fəp.

---

* **1:21** *Yesu* = cəHebəre «Wəyac» **1:23** Esayi 7.14

4 Kɔ wəbɛ Herodu oloŋka aloŋnɛ apɔŋ fəp kɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif, k'eyif ŋa
kəfo nkɛ andekom Krist, wəyac nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ.
5 Kɔ akakɔ ŋaloku kɔ: «Dare da Betlɛhɛm nde atɔf ŋa Yude andekom kɔ, bawo
itɔ sayibɛ sənicəs:
6 Kɔ məna Betlɛhɛm atɔf ŋa Yuda,
məyɔ dəkəcəmɛ sədare səpɔŋ sa Yuda dacɔ,
bawo dare dam dɔ wəkiriŋ endewur
nwɛ endekɛkəs afum em aŋɛ ŋayɔnɛ aka Yisrayel mɔ.»
7 Awa, kɔ Herodu ewe acərɛ ɔn mes, k'eyif ŋa yɔkyɔk kəcərɛ yati tɛm təkɔ kɔs
kaŋkɔ kənamentərnɛ mɔ.
8 Kɔ Herodu osom afum Betlɛhɛm, pəcloku: «Nəkɔ nətɛnəs kəcərɛ pəsoku teta
wan wəkawɛ. Kɔ nənəŋk kɔ-ɛ, nəder nəsɔŋ'em ti kəcərɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ina sɔ ikɔ
itontnɛnɛ kɔ fər kiriŋ mɔ.»
9 Ntɛ acərɛ mes ŋalip kəcəŋkəl wəbɛ mɔ, kɔ ŋaŋkɔ. Awa, kɔs nkɛ ŋananəŋk mɔ,
kəyi ŋa tekiriŋ, ntɛ kɔs kaŋkɔ kəmbəp kəfo nkɛ wan nwɛ ɛnayi mɔ, kɔ kəncəmɛ.
10 Ntɛ ŋananəŋk kɔs nkɛ mɔ, kɔ pəmbɔt ŋa pəpɔŋ.
11 Kɔ ŋambɛrɛ kələ disrɛ, kɔ ŋanəŋk wan kɔ kɛrɛ Mari, kɔ ŋancəpɛ wan suwu
dəntɔf kətontnɛnɛ kɔ fər kiriŋ. Kɔ ŋasikəli ləba ya daka daŋan kɔ ŋampocɛ wan
Yesu kɛma, suray sətɔt sa kələl ka kətɔk kɔ labundɛ da mir.
12 Ntɛ Kanu kəlok-lokər ŋa dəmere a ta ŋaluksərnɛ sɔ nda wəbɛ Herodu mɔ,
kɔ ŋalɛk dəpɔ dələma kəkɔ ka ndaraŋan.

Kəyɛksɛ ka Isifu, Mari kɔ wan kən Yesu ŋakɔ Misira

13 Ntɛ ŋankɔ mɔ, gbəncana babɔkɔ kɔ mɛlɛkɛ ma Mariki mowurər Isifu
dəmere kɔ moloku kɔ: «Məyɛfɛ məlɛk wan kɔ kɛrɛ, məyɛksɛ məkɔ Misira, məyi
di haŋ tɛm ntɛ indelok'əm kəlukus mɔ, bawo Herodu endetɛn wan pəmələk
kɔ.»
14 Kɔ Isifu ɛyɛfɛ pibi disrɛ, k'ɛlɛk wan kɔ kɛrɛ k'ɔŋkɔ Misira,
15 k'eyi di haŋ kɔ Herodu efi. Mamɔkɔ mɛnayi ntɛ tɔŋsɔŋɛ mɔkɔ Mariki
ɛnalokɛ kusu ka sayibɛ mɔ, mɛlarɛ: «Iwe wan kem pəwur Misira.»

Kədifət ka awut

16 Ntɛ Herodu ɛnəŋk ntɛ acərɛ mes ŋantiŋkər kɔ mɔ, kɔ pənaŋkanɛ kətɛlɛ kɔ,
k'osom a padifət awut fəp aŋɛ ŋanasətɔ meren mɛrəŋ haŋ kətor mɔ, aŋɛ ŋanayi
Betlɛhɛm kɔ sədare nsɛ səŋkɛl di mɔ, ɛnalɛk tɛcɛmcɛmnɛ tatɔkɔ ntɛ acərɛ mes
ŋanaloku kɔ tɛm ntɛ kɔs kənawur mɔ.
17 Awa, təkɔ Sayibɛ Yeremy ɛnaloku mɔ, tɛlarɛ:
18 «Ane kəbokɛnɛ nde dare da Rama,
kəbok kəpɔŋ kɔ kəkulɛ-kulɛ ka defi.
Rasɛl eyi kəbok awut ɔn.
Ɛfaŋ fɛ a palɛtsɛnɛ patorɛ-torɛ kɔ abəkəc, bawo awut ɔn ŋaŋkɔs-kɔs.»

Kəlukus kəŋan Yisrayel

19 Ntɛ wəbɛ Herodu efi mɔ, gbəncana babɔkɔ kɔ mɛlɛkɛ ma Mariki mowurər
Isifu dəmere atɔf ŋa Misira,
20 kɔ moloku kɔ: «Məyɛfɛ məlɛk wan kɔ kɛrɛ, məlukus atɔf ŋa Yisrayel, bawo
akɔ ŋanafaŋ kədif ka wan wəkawɛ mɔ ŋafis-fis.»
21 Kɔ Isifu ɛyɛfɛ, k'ɛlɛk wan kɔ kɛrɛ kɔ ŋalukus Yisrayel.
22 Mba ntɛ ɛnane a Arkelayos ɔsɔtɔ kəyɔnɛ ka wəbɛ dəkəcəmɛ da kas Herodu
mɔ, kɔ Isifu enesɛ kəkɔ atɔf ŋa Yude. Kɔ mɛlɛkɛ molok-lokər kɔ dəmere, kɔ Isifu
ɔŋkɔ atɔf ŋa Kalile.

2:6 Mika 5.2 **2:6** 2 Samiyel 5.2 **2:15** Hose 11.1 **2:18** Yeremy 31.15

23 K'ɔŋkɔ pəyi dare da Nasarɛt, ɛnayɔ ti ntɛ tɔŋsɔŋɛ toloku ta Yecicəs Yosoku
nyɛ sayibɛ ŋanacicəs mɔ tɛlarɛ: «Andewe kɔ wəka Nasarɛt.»

3

Kawandi ka Aŋnabi Saŋ Batis
Mark 1.1-8; Luk 3.1-6

1 Mata mamɔkɔ kɔ Aŋnabi Saŋ Batis owur pəckawandi nde tɛgbərɛ ta atɔf ŋa
Yude:
2 «Nəsəkpər bəkəc nəlomp, bawo dɛbɛ da dəKɔm dɔlɔtərnɛ!»
3 Nkɔn sayibɛ Esayi ɛnaloku tetɔn: «Fum wəkɔ dim dɔn deyi kəwur dətɛgbərɛ
mɔ ɔfɔ:
‹Nəlompəs dɔpɔ da Mariki,
Nəlompɛ səpɔ sɔn sa wɛcək!›»
4 Saŋ nwɛ, yamos ya cəfon ca yɔkɔmɛ y'ɛncbɛrnɛ, pəcgbəncnɛ bɛlɛt ba akata
defi. Cəlaŋkma kɔ mɛsɛ ma cəme ca dop gbəcərəm yɛnayɔnɛ kɔ yeri.
5 Afum aŋɛ ŋancyɛfɛ Yerusalɛm, akɔ ŋancyɛfɛ atɔf ŋa Yude fəp mɔ, kɔ akɔ
ŋancyɛfɛ sədare nsɛ səyi kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəsək mɔ fəp ŋanckɔ nde eyi mɔ,
6 ŋacsɔtər kɔ kəgbət dəromun teta Kanu nde kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn, ŋaccɛŋ kiciya
kəŋan afum dacɔ.
7 Ntɛ ɛncnəŋk aka dinɛ da aFarisi* kɔ da aSadisi† ŋacderɛnɛ kəgbət dəromun
teta Kanu mɔ, k'oloku ŋa: «Nəna aŋɛ nəyi pəmɔ ŋkisin mɔ! An'ɔsɔŋɛ nu kəcərɛ
ntɛ aŋyɛksər kiti ka Kanu nkɛ kəyi kəder mɔ-ɛ?
8 Awa, nəde nəcyɔ məyɔ mətɔt mmɛ meŋmentər a nəsəkpər mera kɔ nəncəmɛ
pəlompu darəŋ mɔ.
9 Ta nəcɛm-cɛmnɛ a Kanu kəndeyac nu bawo nəloku: ‹Abraham ɔyɔnɛ
wətem kosu!› Ɛy, icloku nu, nənəŋk masar mamɛ ba? Kanu kəntam kəkafəli
mi məyɔnɛ awut a Abraham.
10 Ndɛkəl oŋ, tomunt pelip kəcəmɛ kəcɛp ka tɔk haŋ nde ntɛntəl ya yi: Kətɔk
nkɛ o nkɛ kəntɔkom yokom yɔtɔt mɔ, ancɛp ki, paləm dənɛnc.
11 Ina, dəromun iŋgbət nu teta kəmentər a nəsəkpər bəkəc, mba nwɛ eyi
kəder im tadarəŋ mɔ, dəAmera Ŋecempi ŋa Kanu kɔ nɛnc ende pəcgbət nu.
Wəkakɔ ɔyɔ fənɔntər pətas im. Isɔtɔ fɛ dofum dowurɛ kɔ cɔfta dəwɛcək.
12 Pəcəmɛ dəkur pətɔmpər kərɛbɛ dəwaca pəcgbap, pəgbɛy mɛŋgbɛn mətɔt
mmɛ endemɛŋkərnɛ dəkɛlɛ mɔ, mba pəcɔf fonta dənɛnc ndɛ dɔntɔnimɛ mɔ.»

Kəgbət ka Yesu dəromun teta Kanu
Mark 1.9-11; Luk 3.21-22; Isaŋ 1.29-34

13 Tɛm tatɔkɔ tɔ Yesu ɛnayɛfɛ atɔf ŋa Kalile, k'ender nde kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛŋ
kəsək nnɔ Saŋ eyi mɔ pədesɔtər kɔ kəgbət dəromun teta Kanu.
14 Mba kɔ Saŋ ɛfaŋ kəyamsər kɔ ti, k'oloku Yesu: «In'ɔ pəmar isɔtər məna
kəgbət dəromun teta Kanu, kɔ məna məndər nnɔ iyi mɔ!»
15 Kɔ Yesu oluksɛ kɔ: «Məwosɛ ti kərɛsna. Tatɔkɔ tɔ pəmar payɔ mes fəp mmɛ
Kanu kəsom su mɔ.» Awa, kɔ Saŋ owosɛ.
16 Yesu ɛnadelip kəsɔtɔ kəgbət dəromun teta Kanu, k'ɛmpɛ. Gbəncana
babɔkɔ kɔ kɔm kəŋgbitɛ tetɔn, k'ɛnəŋk Amera ŋa Kanu ŋoctorər kɔ pəmɔ
antantoriya.
17 Awa kɔ dim dontor kəyɛfɛ dəkɔm: «Wəkawɛ wan kem nwɛ imbətər mɔ ɔfɔ,
nkɔn ɔbət im mes belbel.»

3:3 Esayi 40.3 * **3:7** *WəFarisi, aFarisi* = Kəgba k'abeki ka dinɛ d'aSuyif aŋɛ ŋasektərɛnɛ sariyɛ kɔ məyɔ mokur ma aSuyif mɔ tin tin tin. † **3:7** *WəSadisi, aSadisi* = Kəgba k'abeki ka dinɛ d'aSuyif kəlɔma, aŋɛ ŋasektərɛnɛ sariyɛ kɔ məyɔ mokur ma aSuyif mɔ. **3:7** Luk 3.7

4

Ŋəŋk Ŋɛlɛc ŋɛwakəs kəsəŋɛ Yesu kəciya
Mark 1.13; Luk 4.1-13

1 Ntɛ tencepər mə, kə Amera ŋa Kanu ŋeŋkekərɛ Yesu nde dətɛgbərɛ kəkəsak
kə Ŋəŋk Ŋɛlɛc ŋɛwakəs kəsəŋɛ kə kəciya.
2 Ntɛ Yesu elip kəsuŋ mata wəco maŋkəlɛ (40) pibi kə daŋ mə, kə dor dəyə kə.
3 Ntɛ Ŋəŋk Ŋɛlɛc ŋɛfaŋ kəsəŋɛ Yesu kəciya mə, kə ŋender ŋoloku kə: «Kə təyənɛ
a Wan ka Kanu məyənɛ-ɛ, məloku oŋ masar mamɛ məyənɛ cəcom.»
4 Kə Yesu oloku: «Yecicəs Yosoku yoloku: ‹Bafə kəcom gbəcərəm kəŋsəŋɛ fum
kəyi doru, mba moloku ma Kanu fəp məŋsəŋɛ fum kəyi doru.›»
5 Kə Ŋəŋk Ŋɛlɛc ŋeŋkekərɛ Yesu nde Yerusalɛm dare dosoku, kə ŋəŋkə
ŋɛcəmbər kə nde dətelempan pa kələ kəpəŋ ka Kanu kəroŋ.
6 Kə ŋoloku Yesu: «Kə təyənɛ a wan ka Kanu məyənɛ-ɛ, məyokɛ ma dəntəf,
bawo dəYecicəs Yosoku ancicəs:
‹Kanu kəndesom mɛlɛkɛ ən, ŋandetəmpər əm dəwaca
ntɛ təŋsəŋɛ ta məmpət tasar mə.›»
7 Kə Yesu oloku ŋi: «Mba ancicəs dəYecicəs Yosoku sə: ‹Ta məcəŋəs Mariki Kanu
kam kəyə ka tes tɛwɛy-wɛy tən.›»
8 Kə Ŋəŋk Ŋɛlɛc ŋeŋkekərɛ Yesu sə tərə teŋeci kəroŋ, kə ŋementər kə dɛbɛ da
təf ya doru fəp kə dətət da yi.
9 Kə Ŋəŋk Ŋɛlɛc ŋoloku Yesu: «Iŋsəŋ əm yayɛ fəp kə məwosɛ kətontnɛn'em fər
kiriŋ-ɛ.»
10 Kə Yesu oloku ŋi: «Məbəlɛ, məna Sentani! Bawo ancicəs dəYecicəs Yosoku:
‹Mariki Kanu kam pəmar məctontnɛnɛ fər kiriŋ,
nkən gbəcərəm pəmar məcsalɛnɛ.›»
11 Kə Ŋəŋk Ŋɛlɛc ŋɛsak Yesu, awa kə mɛlɛkɛ mender mɛbəcɛ kə.

Yesu oncop yɛbəc yən Kalile
Mark 1.14-15; Luk 4.14-15; Isaŋ 4.1-3,43-46

12 Ntɛ Yesu ene a alɛk Saŋ Batis k'ambɛr dəbili mə, k'owur kəkə atəf ŋa Kalile.
13 Yesu ɛnayi dare da Nasarɛt, k'ende pəcepɛ dare da Kaparnam ndɛ deyi
kəba ka Kalile kəsək dəndo təf ya Sabulon kə Naftali,
14 ntɛ təŋsəŋɛ təkə Kanu kənalokɛ kusu ka sayibɛ Esayi mə, tɛlarɛ:
15 «Atəf ŋa Sabulon
kə ŋa Naftali dəpə ndɛ dəŋkə nde kəba ka Kalile,
kəŋgbəkə ka Yurdɛn kəsək,
atəf ŋa Kalile nde atəyənɛ aSuyif ŋandɛ mə,
16 afum a di aŋɛ ŋanacɛm-cɛmnɛ a Kanu kəmbɛr ŋa kumunt mə,
ŋanəŋk ntɛ Kanu kəŋkafəlɛ kə kəntɛfərnɛ ŋa mə.
Aŋɛ ŋanayi kubump ka kətəgbɛkər amera mə,
kə pəwaŋkəra pomot ŋa.»
17 Tɛm tatəkə tə Yesu ɛnacop kəkawandi: «Nəsəkpər bəkəc nəlomp, bawo dɛbɛ
da dəKəm dələtərnɛ.»

Yesu ewe acɛpsɛ ən darəŋ acəkə-cəkə maŋkəlɛ
Mark 1.16-20; Luk 5.1-11; Isaŋ 1.35-51

18 Ntɛ Yesu ənckətəs kəba ka Kalile kəsək mə, k'ɛnəŋk dɛwɛnca mɛrəŋ, Simən
nwɛ ancwe Piyɛr mə, kə wɛnc Andəre, ŋacgbal manta dəkəba, bawo awɛnt ŋə
ŋanayənɛ.
19 Kə Yesu oloku ŋa: «Nəder nəcɛps'em darəŋ, indesəŋɛ nu kəyənɛ awɛnt a
afum.»

4:6 Yabura 91.11-12 **4:7** Sariyɛ 6.16 **4:10** Sariyɛ 6.13 **4:16** Esayi 9.1-2

20 Gbəncana babəkɔ kɔ ŋasak manta maŋan kɔ ŋancəmɛ Yesu darəŋ.
21 Ntɛ Yesu ɔŋkɔ pipic mɔ, kɔ ɛnəŋk sɔ dɛwɛnca mɛrəŋ Sak wan ka Sebede kɔ wɛnc Isaŋ, aŋɛ ŋanayi sɔ abil ŋaŋan disrɛ kɔ kas kəŋan Sebede, ŋaclompəslompəs manta mɔ. Kɔ Yesu ewe ŋa.
22 Gbəncana babəkɔ kɔ ŋasak abil kɔ kas kəŋan, kɔ ŋancəmɛ Yesu darəŋ.

Yesu ɛnctəksɛ pəctaməs sɔ
Mark 1.39; Luk 4.44; Luk 6.17-18

23 Yesu ɔnckətəs atɔf ŋa Kalile fəp pəctəksɛ dəkətola Kanu da aSuyif, pəckawandi Kibaru Kətɔt ka dɛbɛ da dəKɔm, pəctamsɛnɛ sɔ docu kɔ laŋyiru fəp ndɛ dɛnayi afum mɔ.
24 Ti tɛnasɔŋɛ tewe tɔn tɛsamsər atɔf ŋa Siri fəp disrɛ. Packɛrɛ kɔ afum fəp akɔ docu yamayama dɛnasumpər, pəccu ŋa mɔ: Akɔ yɔŋk yɛlɛc yɔnctərəs, akɔ docu da kətɛmpɛnɛ dɛnayi, kɔ akɔ ŋanayɔ laŋyiru mɔ, Yesu ɛnctaməs ŋa fəp.
25 Kənay k'afum alarəm kəncder kəyɛfɛ Kalile, atɔf ŋa Sədare Wəco, dare da Yerusalɛm, atɔf ŋa Yude, kɔ sədare sa kəca nkɛ dec dɛmpɛ Yurdɛn mɔ.

5

Kawandi ka Yesu nde tərɔ kəroŋ
Mark 3.13; Luk 6.12-13

1 Ntɛ Yesu ɛnəŋk kənay ka afum mɔ, k'ɛmpɛ tərɔ kəroŋ, k'ɔŋkɔ pəndɛ, kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋander nnɔ eyi mɔ.
2 Kɔ Yesu ɛlɛk moloku k'ɛyɛfɛ kətəksɛ ŋa:

Amera ŋətət nŋɛ ŋəsəŋ fum pəbotu nnɔ Kanu kəyi mɔ
Luk 6.20-26

3 «Pəbotu peyi aŋɛ Kanu kəsɔŋ pətɔt kɔ ŋancərɛnɛ a ŋancəmɛ Kanu fɔr kiriŋ waca wɔsɔkər mɔ,
bawo dɛbɛ da dəKɔm, daŋan dɔ!
4 Pəbotu peyi aŋɛ Kanu kəsɔŋ pətɔt kɔ ŋayi kəbok mɔ,
bawo Kanu kəndekɔfɛŋət ŋa mɛncər.
5 Pəbotu peyi aŋɛ Kanu kəsɔŋ pətɔt kɔ ŋandɛncɛ mɔ,
bawo ŋandekɔsɔtɔ doru fəp, dɔyɔnɛ ŋa kɛ!
6 Pəbotu peyi aŋɛ Kanu kəsɔŋ pətɔt kɔ tɛfaŋ ta Kanu tɛmbas ŋa kənəŋk pəmɔ ntɛ amera ŋoŋwos fum dor dɔyɔ kɔ mɔ,
bawo ŋandekɔnɛmbərɛ!
7 Pəbotu peyi aŋɛ Kanu kəsɔŋ pətɔt kɔ ŋaŋyɔnɛ awɛnc aŋa nɔnɔfɔr mɔ,
bawo Kanu kəndekɔyɔnɛ ŋa nɔnɔfɔr!
8 Pəbotu peyi aŋɛ Kanu kəsɔŋ pətɔt kɔ ŋasɔk bəkəc mɔ,
bawo ŋandekɔnəŋk Kanu!
9 Pəbotu peyi aŋɛ Kanu kəsɔŋ pətɔt kɔ ŋayɔnɛ alompəs a pəforu awɛnc aŋa dacɔ mɔ,
bawo andekɔwe ŋa awut a Kanu!
10 Pəbotu peyi aŋɛ Kanu kəsɔŋ pətɔt kɔ antərəs ŋa teta kəyi kəŋan tɛfaŋ ta Kanu mɔ,
ŋa ŋandekɔsɔtɔ dɛbɛ da dəKɔm!
11 Pəbotu peyi aŋɛ Kanu kəsɔŋ pətɔt mɔ k'alɔməs nu, pactərəs, k'andele nu moloku mɛlɛc fəp ma yem teta ina Yesu.
12 Kɔ tatɔkɔ tɛmbəp nu-ɛ, nəwoləs-woləs, nəyi pəbotu disrɛ, bawo kəway konu kəmbɛk nde dəKɔm. Tantɛ t'anatərəs sayibɛ aŋɛ ŋananuŋkɛnɛ kəder a nəna nəcder mɔ.»

Nəyi pəmɔ mɛr kɔ pəwaŋkəra
Mark 9.50; Luk 14.34-35

13 «Nəna mɛr ma doru mɔ nəyɔnɛ. Mba kɔ mɛr mɛndɛncɛ-ɛ, afətam kədɔktəsɛ
mi paka o paka. Mentesɛ fɛ sɔ təlɔm o təlɔm, mɛnɛ pagbal mi afum ŋanas-nas.
14 Nən'ɔyɔnɛ pəwaŋkəra pa doru. Dare ndɛ deŋyi tərɔ kəroŋ mɔ, afətam
kəmɛŋk di.
15 Afɔmot lamp pagbəpər di kəfala, mba andɛt di kədɛt dəm pɛdɛtɛ lamp
kəroŋ, dəsɔŋ pəwaŋkəra akɔ ŋayi kəlɔ disrɛ mɔ fəp.
16 Tin tayi tɔ pəmar pomot ponu pəsɔŋ pəwaŋkəra tatɔkɔ afum fər kiriŋ,
ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋanəŋk yɛbəc yonu yɔtɔt, ŋakor-koru Kanu Papa konu nwɛ eyi nde
dəkɔm mɔ.»

Yesu ɛntəksɛ sariyɛ nsɛ Musa ɛnasɔŋ mɔ

17 «Ta nəcɛm-cɛmnɛ a teta Sariyɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti mɛtəksɛ ma sayibɛ fəp
m'inder kəliŋ day. Inder fɛ kəliŋ mi day, mba kəsɔkəs ka mi pɛs k'inderɛnɛ.
18 Kance, iŋloku nu ti, kəwon nkɛ o nkɛ ka kɔm kɔ antɔf afɔliŋ ntɛ o ntɛ
dəsariyɛ. Afɔliŋ ali toloku tɛfɛt tin, afɔliŋ ali tɛgbɛyəs-gbɛyəs tin, tatɔkɔ haŋ
doru delip.
19 Məna nwɛ o nwɛ məŋfani tosom tɛfɛt tin mɔ, mətəksɛ sɔ afum kəfani tosom
tatɔkɔ, fum wəkakɔ endekɔfɛtɛ dəkəcəmɛ nde dɛbɛ da dəKɔm. Mba kɔ fum
eleləs mosom pətəksɛ sɔ afum kəleləs mi-ɛ, fum wəkakɔ endekɔyɔ dəkəcəmɛ
dɔpɔŋ nde dɛbɛ da dəKɔm.
20 Icloku nu, pəmar nəcəmɛ dolompu da Kanu darəŋ nətas atəksɛ sariyɛ
s'aSuyif kɔ aFarisi. Kɔ tɔntɔyi-ɛ, nəfɔbɛrɛ dɛbɛ da dəKɔm.»

Kətəksɛ teta mɛtɛlɛ
Mark 11.25; Luk 12.57-59

21 «Nənane ntɛ analoku atem anu mɔ: ‹Ta mədif fum.› Məna nwɛ məndif
fum mɔ, aŋkekər'am dəŋkiti.
22 Mba ina iloku nu: Nwɛ o nwɛ pəntɛlɛ nnɔ wɛnc eyi mɔ, aŋkekərɛ kɔ dəŋkiti.
Kɔ fum oloku wɛnc ‹Daku dɔ məyɔnɛ›-ɛ, pakekərɛ kɔ aboc kiti fər kiriŋ. Kɔ fum
oloku wɛnc: ‹Məntɔŋkəlɛ-ɛ,› palɛk kɔ pakɔ paləm dənɛnc da yahanama.
23 Kɔ məndekɔ kəmentər poloŋnɛ pam nde tetek toloŋnɛ Kanu kəroŋ a
məcɛm-cɛmnɛ dənda, a wɛnc əm ɛmɛŋk'am tes təlɔma-ɛ,
24 məsak poloŋnɛ pam papɔkɔ tetek toloŋnɛ Kanu kiriŋ, məkɔ kərɛsna
məlompəsnɛ dacɔ kɔ wɛnc əm a məluksərnɛ kədeloŋnɛ.
25 Kɔ nəsol kɔ wəyɛfərɛnɛ kam kəkɔ dəŋkiti-ɛ, nətɛn kətəŋnɛ dɔpɔ, ta
wəyɛfərɛnɛ kam pəkɔbɛr əm wəboc kiti dəwaca, wəkakɔ pəsɔŋ əm wəsɔdar nwɛ
ɔŋkɔbɛr əm dəbili mɔ.
26 Kance, iclok'əm, məfɔwur dəndo ta məlip kəluksɛ fərɛŋk fəlpəs nfɛ
məntɔmpərɛ kɔ mɔ-ɛ.»

Kətəksɛ teta kəsumpər dalakɔ
MAT 18.8-9; Mark 9.43,47-48

27 «Nənane pacloku: *‹Ta məsumpər dalakɔ.›*
28 Mba ina iloku nu: Nwɛ o nwɛ ɔməmən wəran haŋ pəfaŋ kəfəntərər kɔ mɔ-
ɛ, elip kəsumpər dalakɔ kɔ wəran wəkakɔ dɛbəkəc.
29 Kɔ təyɔnɛ dəfər dam da kəca kətɔt dendesɔŋ'am kəciya-ɛ, məkakti di mələm
di dəbəl'am. Bawo kəliŋ kəfo kələma dis dam kəncepər kəyɔ dis dam məlməl
paləm əm yahanama.
30 Kɔ təyɔnɛ kəca kam kətɔt kəndesɔŋ'am kəciya-ɛ, məgbinti ki mələm ki
kəbəl'am. Bawo kəliŋ kəfo kələma dis dam kəncepər kəyɔ dis dam məlməl
paləm əm yahanama.»

5:27 Kəwur 20.14; Sariyɛ 5.18

Sariyɛ nsɛ səncəmɛ anɛncɛnɛ mɛrəŋ anɛ ŋayi kəcenɛnɛ mə
Mat 19.7-9; Mark 10.4-5,10-12; Luk 16.18

31 Kɔ Yesu oloku sɔ: «Ancicəs dəYecicəs Yosoku ntɛ: ‹Kɔ wərkun endece
wəran-ɛ, pəmar pəcicsɛ wəran wəkakɔ areka ŋecenɛ kɔ.›
32 Mba ina icloku nu: Nwɛ ence wəran kɔn mɔ, ɔŋsɔŋɛ wəran wəkakɔ
kəsumpər dalakɔ kɔ wərkun wələma ɛnɛncɛ kɔ-ɛ, mɛnɛ tɔyɔnɛ a kənɛncɛnɛ
kaŋkɔ kəyi fɛ sariyɛ disrɛ. Mba nwɛ ɛŋnɛncɛ wəran nwɛ wərkun wələma ence
mɔ, nkɔn sɔ dalakɔ d'oŋsumpər.»

Kətəksɛ teta kədɛrəm

33 «Nəncərɛ təkɔ anacicsɛ atɛm anu dəYecicəs Yosoku mɔ: ‹Ta məyi ta məyɔ
təkɔ mənadɛrəm kəyɔ mɔ. Mba məyɔ təkɔ mənadɛrəm Mariki fɔr kiriŋ kəyɔ mɔ
fəp.›
34 Mba ina icloku nu, ta nədɛrmɛ tələm o tələm: Ta nədɛrmɛ kɔm, bawo
dɔcɔm da Wəbɛ Kanu dɔ.
35 Ta nədɛrmɛ antɔf, bawo antɔf ŋɔyɔnɛ dəkəcəmbər dɔn wɛcək, ta nədɛrmɛ
sɔ ali Yerusalɛm bawo dare da Kanu Wəbɛ wəpɔŋ dɔ.
36 Ta nədɛrəm sɔ domp, bawo məfɔtam kəsɔŋɛ ali kəfon kam kin kəferɛ kɔ
pəyɔnɛ fɛ ti kəbiyɛ.
37 Dəmɛdɛrəm monu pəmar məloku: ‹Ɛy,› kɔ pəyɔnɛ kance kɔ-ɛ, məloku:
‹Ala,› kɔ pəyɔnɛ a bafɔ kance kɔ-ɛ. Ntɛ o ntɛ ambɛrɛnɛ moloku ma kədɛrəm
maməkɔ mɔ, dəNɔŋk Nɛlɛc tɛyɛfɛ.»

Kətəksɛ teta kəluksɛ ayɛk
Luk 6.29-30

38 Kɔ Yesu oloku sɔ ŋa: «Nəne pacloku dəYecicəs Yosoku: Dɔfɔr d'aŋsɔŋɛ dɔfɔr
kəway, desek d'aŋsɔŋɛ desek kəway.
39 Mba ina iloku nu ta nəluksɛ ayɛk nwɛ ɔŋyɔ nu pəlɛc mɔ. Kɔ fum efer əm
kəca dəkanca ŋa kəca kətɔt-ɛ, məencɛ kɔ sɔ ŋa mɛrəŋ ŋɔkɔ.
40 Kɔ fum ɛfaŋ əm kəkiti teta kəbaŋər kam duma-ɛ, məsakərɛ kɔ sɔ burumus
bam.
41 Kɔ fum ɛntar'am kəkɔt kilomɛtər kin-ɛ, məkɔt kilomɛtər mɛrəŋ kɔ nkɔn.
42 Məpocɛ wəkɔ ontol'am mɔ, ta məbɛr kəmunt nwɛ ɛŋfaŋ kəlɛkər əm debe
da paka pələma mɔ.»

Nəbɔtər aterɛnɛ anu
Luk 6.27-28,32-36

43 Kɔ Yesu oloku ŋa sɔ ntɛ: «Nəne a analoku: ‹Məbɔtər wɛnc əm, məter
wəterɛnɛ kam.›
44 Mba ina icloku nu: Nəbɔtər aterɛnɛ anu nətola Kanu pətɔt akɔ ŋantərəs nu
mɔ.
45 Kɔ nəyɔ ti-ɛ, nəntubucɛnɛ məyɔ mətɔt ma Kanu Papa konu nwɛ eyi nde
dəkɔm mɔ, bawo eŋyektər dec dɔn ayeŋki bəkəc kɔ atɔt, pətufər wəcafən
alompu kɔ atələmp.
46 Kɔ tɔyɔnɛ nəbɔtər gbəcərəm akɔ ŋambɔtər nu mɔ, kəway kəre kɔ nəsɔtɔnɛ
ti-ɛ? Ali abaŋəs dut tatəkɔ tɔ ŋaŋyɔ pəmɔ nəna.
47 Kɔ tɔyɔnɛ awɛnc əm aŋa gbəcərəm ŋɔ məŋyif-ɛ, pətɔt pere pɔ məyɔ-ɛ mpɛ
pencepər pa akɔ mɔ? Ali atɔyɔnɛ aSuyif, bafɔ tatəkɔ tɔ ŋaŋyɔ pəmɔ nəna ba?
48 Awa, nəna nəlarɛ dolompu nəcemp pəmɔ ntɛ Papa konu nwɛ eyi nde
dəkɔm ɛlarɛ dolompu k'encemp mɔ.»

6

Kətəksɛ teta kəpocɛ atɔyɔ daka

5:31 Sariyɛ 24.1 **5:33** ALewy 19.12; Kələm 30.3; Sariyɛ 23.22-24 **5:43** ALewy 19.18

1 Kɔ Yesu oloku ŋa sɔ: «Nəkɛmbərnɛ kəcyɔ məyɔ monu ma dinɛ afum fər
kiriŋ ntɛ təŋsɔŋɛ ŋaməmən nu mɔ. Kɔ teyi-ɛ, Papa konu nwɛ eyi nde dəkɔm
mɔ ɔfɔdesɔŋɛ nu ti kəway.
2 Nənəfər disrɛ kɔ mənde kəcmar atɔyɔ daka-ɛ, ta məcam ti afum ŋacərɛ.
Abaŋɛnɛ kəlomp ŋaŋyɔ ti, nde wɔlɔ wa dəkətola Kanu kɔ dɔpɔ dacɔ, ŋactɛn a
afum alɔma kəyek-yekəs ŋa. Icloku nu, kance kɔ: Kəway kəŋan məlməl kɔ ŋayi
kəbaŋ.
3 Mba kɔ məndepocɛ atɔyɔ daka-ɛ, ta məsɔŋɛ kəca kəmeriya kəcərɛ təkɔ kətɔt
kəyi kəyɔ mɔ.
4 Nənəfər disrɛ kɔ mənde məcmar fum-ɛ, məmar kɔ kəgbɔpnɛ disrɛ ta
wɔlɔma pəcərɛ ti. Papa kam nwɛ ɛŋnəŋk ali ntɛ təŋgbɔpnɛ mɔ, endesɔŋ əm
kəway.»

Mɛtəksɛ mmɛ antola Kanu mɔ

5 «Kɔ nənde kəctola Kanu-ɛ, ta nəcyɔ pəmɔ abaŋɛnɛ kəlomp aŋɛ kəcəmɛ
dəkətola Kanu kɔ məgbɔkɛnɛ ma səpɔ səpɔŋ kəmbɔt, ntɛ təŋsɔŋɛ ŋamentərnɛ
afum mɔ. Kance, icloku nu, kəway kəŋan kɔ ŋayi kəbaŋ tatɔkɔ.
6 Mba məna, kɔ mənde kəctola Kanu-ɛ, məbɛrɛ dukulɔ, məgbətərnɛ kumba,
mətola Papa kəgbɔpnɛ disrɛ, Papa kam nwɛ ɛŋnəŋk ntɛ təŋgbɔpnɛ mɔ, ɔŋsɔŋ
əm kəway.
7 Kɔ məndetola Kanu-ɛ, ta məla moloku pəmɔ atɔcərɛ Kanu, aŋɛ ŋancɛm-
cɛmnɛ a kɔ ŋalok-loku pəlarəm-ɛ, təŋsɔŋɛ Kanu pəcəŋkəl ŋa.
8 Ta nəctubucnɛ akakɔ, bawo Papa konu ɛncərɛ mes mmɛ nəfaŋər kɔ dɔsɔk
o dɔsɔk mɔ, ta nəntatola kɔ-ɛ.
9 Mba nəna, ntɛ tɔ pəmar nəctola Kanu:
Kas kosu nwɛ eyi nde dəKɔm mɔ,
məsɔŋɛ paleləs decempi da tewe tam topus!
10 Məsɔŋɛ a dɛbɛ dam deder.
Məsɔŋɛ afum ŋacəmɛ tɛfaŋ tam darəŋ dəntɔf pəmɔ dəKɔm!
11 Məpocɛ su kəcom kəməkɔ.
12 Məŋaŋnɛnɛ su kiciya kosu,
pəmɔ ntɛ səŋŋaŋnɛnɛ akɔ ŋanciyanɛ su mɔ.
13 Ta məsak su səyɔ mes mmɛ məŋsɔŋɛ su kəciya mɔ,
mba məbaŋ su Ŋɔŋk Ŋɛlɛc dəwaca. [Bawo məna mən'ɔyɔ dɛbɛ, fənɔntər kɔ
kəkorkoru teta meren kɔ meren disrɛ.]*
14 Awa, kɔ nəŋaŋnɛnɛ afum pəlɛc mpɛ ŋayɔ nu mɔ-ɛ, Kas konu nkɛ kəyi nde
dəKɔm mɔ kəŋŋaŋnɛnɛ nəna sɔ,
15 mba kɔ nəntɔŋaŋnɛ afum-ɛ, Kas konu ɔfɔŋaŋnɛnɛ nəna sɔ pəlɛc ponu.»

Kətəksɛ teta kəsuŋ

16 «Kɔ məsuŋ-ɛ, ta məŋɛy kəro pəmɔ abaŋɛnɛ kəlomp, ŋa ŋandukut kəro
kəmentər a ŋasuŋ. Kance icloku nu: Kəway kəŋan məlməl kɔ ŋayi kəbaŋ kaŋkɔ.
17 Mba məna, kɔ məsuŋ-ɛ, məsopnɛ labundɛ, məbufərnɛ kəro,
18 ntɛ təŋsɔŋɛ ta məmentər afum a kəsuŋ kɔ məndɛ mɔ, mba məmentər ti
Papa kam Kanu nwɛ ɔŋgbɔpnɛ, pəcnəŋk ntɛ o ntɛ təŋgbɔpnɛ mɔ. Ɔŋsɔŋ əm
kəway.»

Daka da dəkɔm dɛtas da doru
Luk 11.33-34

19 «Ta nətɛn kəsətɔ daka dɛlarəm nnɔ doru dandɛ, ndɛ ate kɔ mərka yɛŋləsər
fəp, ndɛ akiyɛ ŋambɛrɛ dəwɔlɔ ŋakiyɛ mɔ.

---

* **6:13** Yecicəs yɔləma yɔyɔ fɛ moloku mamɛ.

20 Mba nətɛn kəyɔ daka dɛlarəm da dəKɔm nde Kanu kəyi mɔ. Dəndo, ate kɔ
mərka yɔfələsər mpɛ o mpɛ, akiyɛ ŋafɔbɛrɛ, ŋafɔkiyɛ.
21 Bawo kəfo nkɛ daka dam deŋyi mɔ, difɔ abəkəc ŋam ŋeŋyi.»

Pəwaŋkəra pa dis
Luk 11.34-36

22 «Dɔfər dəyɔnɛ lamp da dis. Kɔ dɔfər dam dentesɛ-ɛ, dis dam fəp doŋmot,
23 mba kɔ dɔfər dam dɛlɛcɛ-ɛ, dis dam fəp, kubump kɔ deŋyi. Kɔ təyɔnɛ
pəwaŋkəra mpɛ peyi dis dam mɔ kəbump kɔ-ɛ, kubump kam kəmbɛk!»

Kanu kɔ pəsam: Ake məlɛk-ɛ?
Luk 16.13

24 «Nwɛ o nwɛ ɔfɔtam kəbəcɛ abɛ mɛrəŋ. Kɔ teyi-ɛ, enter wəkin pəbɔtər wəkɔ,
kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəsektərnɛ wəkin, pəbɛr wəkɔ kumunt. Nəfɔtam kəbəcɛ Kanu
kɔ pəsam tɛm tin.»

Məgbɛkər Kanu kəlaŋ
Luk 12.22-32

25 «It'ɔsɔŋɛ ntɛ iloku nu: Ta nəcɛm-cɛmnɛ pəlarəm teta tecepərɛnɛ tonu doru,
paka mpɛ nəndedi kɔ pɔkɔ nəndemun mɔ. Ta nəcɛm-cɛmnɛ sɔ teta dis donu,
pɔkɔ nəndebɛr di mɔ, bafɔ kəyi wəyeŋ kəncepər yeri yedi kɔ dis dencepər
yamos ba?
26 Nəmɔmən bɛmp ya darenc: Yɔfɔgbal defet, yɔfɔtɛl, yɔfɔmɛŋkərnɛ mɛŋgbɛn
dəcɛlɛ, mba Kas konu nkɛ kəyi dəKɔm mɔ kəŋsɔŋ yi yeri. Bafɔ kəyi wəyeŋ ka
nəna kəncepər ka bɛmp ya darenc yayɔkɔ dəkəcəmɛ ba?
27 Fum wəre eyi nu dacɔ nwɛ mɛcɛmcɛmnɛ mɔn mɛntam kəbɔləs kiyi kɔn
doru ali kururu katin gboŋ mɔ-ɛ?
28 Ta ake tɔ nəncɛm-cɛmnɛnɛ teta yamos-ɛ? Nəmɔmən ntɛ yɛlɛŋk ya dalɛ
yompoŋ mɔ: Yɔfɔbəc, yɔfɔdu yamos.
29 Mba icloku nu, ali wəbɛ Sulemani yati kɔ daka da debeki dɔn fəp ɛnasɔtɔ
fɛ yamos nyɛ yɛnatesɛ pəmɔ ya pɛlɛŋk papɔkɔ pin mɔ.
30 Yika yeyi mɔkɔ dalɛ, alna pacləm yi dənɛnc, mba Kanu kəŋsɔŋɛ pəmar yi.
Nəntam kəlaŋ tes tin: Pipicɛ oŋ cəke o cəke, Kanu kəndebɛr nəna apicɛ kəlaŋ
yamos pəcepər tatɔkɔ!
31 Ta nəcɛm-cɛmnɛ kəyi konu doru, nəcyifnɛ: Ake səndedi-ɛ? Ake
səndemun-ɛ? Yamos yere yɔ səndebɛrnɛ-ɛ?
32 Mamɔkɔ mɔ atɔcərɛ Kanu ŋantɛn tɛm fəp. Mba Kas konu nkɛ kəyi nde
dəKɔm mɔ kəncərɛ a pəmar nəyɔ ca yayɔkɔ fəp.
33 Nənuŋkɛnɛ kərɛsna kətɛn dɛbɛ da Kanu† kɔ pəlompu pɔn. Kɔ nəyɔ tatɔkɔ-ɛ,
nkɔn Kanu endedeŋərɛ nu yayɔkɔ fəp.
34 Ta nəcɛm-cɛmnɛ pəlarəm teta tecepərɛnɛ doru tonu alna, nəce alna
ŋɛcɛm-cɛmnɛ teta ŋisərka. Pəcuy pa dɔsɔk o dɔsɔk pɛntəŋnɛ dɔsɔk da di.»

7

Ta nəlɛk dəkəcəmɛ da Kanu dəŋkiti fum

1 Yesu oloku ŋa: «Ta nəkiti akɔ ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta andesɔkiti nəna mɔ.
2 Bawo tɔkɔ nəŋkiti akɔ mɔ, itɔ Kanu kəndekɔkiti sɔ nəna! Kɔ potubcɛ pɔkɔ
nəntubcɛ akɔ mɔ, ip'andekɔsɔtubcɛ nu.
3 Ake'sɔŋɛ ntɛ məŋgbətnɛ ayika nŋɛ ŋeyi wɛnc əm dərɔfər mɔ, mba ta
məŋnəŋk təmboŋk ta kətɔk pɔkɔ pey'əm dərɔfər mɔ-ɛ?
4 Pəlompu pɔ ba, kəloku wɛnc əm: ‹Wɛnc im, məwosɛ a iliŋ əm ayika nŋɛ
ŋey'əm dərɔfər mɔ,› mba məna məyɔ təmboŋk ta kətɔk dərɔfər ba?

† **6:33** Yəgbəkərɛ ya Yecicəs Yosoku yokur yələma yəyɔ fɛ «da Kanu.»

5 Məna wəbaŋɛnɛ kəlomp, məliŋnɛ kərɛsna təmboŋk ta kətək dəfər dam,
it'ənsəŋ'am kənəŋk belbel ayika ŋəkə məfaŋ kəliŋ wɛnc əm dərəfər mə.
6 Ta məsəŋ daka dəkə ampus mə cen, yɛntam kəluksərnɛ yɛŋaŋ əm. Ta
nələmər sə mətət monu meyeŋki kəway səp, ta yedenas-nas mi.»

Kə məntɛn-ɛ, məŋsətə
Luk 11.9-13

7 «Nətola, nəndesətə. Nətɛn, nəndenəŋk. Nəsut-sut kumba, andegbitɛ nu.
8 Bawo nwɛ o nwɛ ontola Kanu mə, ompocɛ kə. Nwɛ o nwɛ ɛntɛn mə, ɛŋnəŋk.
Nwɛ o nwɛ oŋsut-sut kumba mə, aŋgbitɛ kə.
9 Kas kəre kəyi nu dacə nwɛ wan kən ontola kə kəcom, nkən pəsəŋ kə tasar
mə-ɛ?
10 Kə pəyənɛ fɛ ti, an'eyi nu dacə nwɛ wan kən ontola kə alop, nkən pəsəŋ kə
abok mə?
11 Kə pəyənɛ nəna aŋɛ nəlɛcɛ mə, nəncərɛ kəsəŋ awut anu ca yətət-ɛ, Kas konu
nkɛ kəyi nde dəKəm kəndenaŋkanɛ kəsəŋ aŋɛ ŋantola kə ca yətət yayəkə mə!
12 Nəyənɛ afum təkə nəfaŋ a ŋayənɛ nu mə. Tatəkə tə Sariyɛ sa Musa kə
Yecicəs ya Sayibɛ yosom.»

Dəkəbɛrɛ da nde Kanu kəyi mə dɛwɛkɛnɛ
Luk 13.23-24

13 «Nəbɛrɛ dəkəbɛrɛ ndɛ dɛwɛkɛnɛ mə! Dəkəbɛrɛ ndɛ dɛntɛfərnɛ kələsər mə
dəwəkəl, dəpə dəkə aŋkə di mə doncuca fɛ kəkət. Afum aŋɛ ŋaŋkət dəpə dadəkə
mə ŋala.
14 Mba dəkəbɛrɛ ndɛ dɛntɛfərnɛ kiyi wəyeŋ mə dɛwɛkɛnɛ, dəpə ndɛ aŋkə di
mə doncuca kəkət, aŋɛ ŋaŋkət di mə ŋala fɛ.»

Sayibɛ sa yem
Luk 6.43-44

15 «Nəkɛmbərnɛ sayibɛ sa yem. Ŋa ŋander nu ŋakɛrɛ nu moloku mobotu, mba
alɛc bəkəc ŋə aŋɛ ŋawɛy-wɛy mə.
16 Məyə maŋan mɛlɛc mə nənde nəcnɛpəlɛ ŋa. Awa, nəcərɛ sə a afəpim yokom
ya wɛn kə pəyənɛ fɛ ti cəyabɛ dəbɛŋk!
17 Yokom yətət yə tək yətət fəp yoŋkom, mba kətək nkɛ kəntətamnɛ mə, yokom
yɛlɛc yə kəŋkom.
18 Kətək kətət kəfəkom yokom yɛlɛc, kətək kətətamnɛ kəfəkom yokom yətət.
19 Kətək nkɛ o nkɛ kəntəkom yokom yətət mə, ancɛp ki paləm dənɛnc.
20 Awa məyə ma sayibɛ sa yem akakə mə nənde nəcnɛpəlɛ ŋa pəmə ntɛ
aŋnɛpəlɛ kətək kətət kə pəyənɛ fɛ ti kətətamnɛ yokom ya ki mə.»

Ayemɛ acəmɛ Mariki darəŋ
Luk 6.46; 13.25-27

21 «Bafə nwɛ o nwɛ oŋlok'im: ‹Mariki! Mariki!› ŋandekəbɛrɛ dɛbɛ da kəm
dəntəf, mba nwɛ gbəcərəm əŋyə tɛfaŋ ta Papa kem nwɛ eyi nde dəkəm mə.
22 Dəsək ndɛ Kanu kəndeboc kiti afum a doru fəp dacə mə alarəm ŋandeloku:
‹Mariki, Mariki, bafə tewe tam tə səncbonc ntɛ səncloku mosom mam mə, bafə
tewe tam tə səncbɛlsɛ yəŋk yɛlɛc, bafə tewe tam tə səncyənɛ mes mɛwɛy-wɛy
ba?›
23 Indeluksɛ ŋa dəsək dadəkə: ‹Incərɛ fɛ nu ali katin! Nəbəl'em day fəp fonu
nəŋyə mes mɛlɛc!›»

Wələ nwɛ mɛrəŋ
Luk 6.47-49

24 «Awa nwɛ o nwɛ eŋnen'em moloku mamɛ pəkət sə mi mə, endeyi pəmə
wərkun wəcərɛ kəkətɛnɛ mes, nwɛ ɛncəmbər kələ kən dətasar teyeŋki mə.

25 Wəcafən pətuf, məncaca mɛyɛksɛ, afef ŋowur yɛwɛkərnɛ kələ kaŋkɛ: Kəfɔwuŋɛ bawo dətasar ancəmbər ki gbiŋ.
26 Nwɛ o nwɛ eŋnen'em moloku mamɛ ta ɔŋkɔt mi mɔ, endeyi pəmɔ wərkun wətɔcərɛ kəkɔtɛnɛ mes, nwɛ ɛncəmbər kələ kɔn dɛsənc mɔ.
27 Wəcafən pətuf, məncaca mɛyɛksɛ, afef ŋowur yɛwɛkərnɛ kələ kaŋkɛ. Kəwuŋɛ, kətɛmpɛnɛ ka ki kəbɛk.»

Yesu kətam kɔn mes
Mark 1.22; Luk 4.32

28 Ntɛ Yesu elip kələk-loku mɔ, kɔ cusu cəwos kənay teta kətəksɛ kɔn,
29 bawo ɛnctəksɛ ŋa pəmɔ fum nwɛ ɔntɔmpər kətam mɔ, kətəksɛ kɔn kənaciyanɛ kɔ ka atəksɛ sariyɛ s'aSuyif.

8

Yesu ɛntaməs wəcunɛ sen
Mark 1.40-44; Luk 5.12-14

1 Ntɛ Yesu ontor kəyɛfɛ dətərə mɔ, kɔ kənay ka afum kəncəmɛ kɔ darəŋ.
2 Awa kɔ wəcunɛ sen ender pətontnɛnɛ kɔ fər kiriŋ pəcloku: «Mariki, kɔ məfaŋ ti-ɛ, məntam kəsɔkəs im.»
3 Kɔ Yesu ɛntɛnc kəca, k'oŋgbuŋɛnɛ kɔ, k'oloku: «Ifaŋ ti, məsɔk.» Gbəncana babɔkɔ kɔ sen sən səntamnɛ.
4 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məkɛmbərnɛ kəloku ti fum, mba məkɔ məmentərnɛ wəloŋnɛ, pəmɔmən əm teta kəsɔkəsnɛ kam, məkekərɛ poloŋnɛ pəmɔ təkɔ Musa encic ti mɔ. Tendeyɔnɛ afum fəp kəcərɛ a məntamnɛ.»

Yesu ɛntaməs wəbəcɛ ka wəbɛ wəka asədar a Rom
Luk 7.1-10; Isaŋ 4.46-54

5 Ntɛ Yesu ɛmbɛrɛ dare da Kaparnam mɔ, kɔ wəbɛ k'asədar wəRom ender pəloku kɔ.
6 Kɔ wəsədar nwɛ ɛlɛtsɛnɛ Yesu: «Mariki, wəbəcɛ kem ɛfəntərɛ nde kələ kem, ɔfətam kəkət, kɔ pəcuy pəpəŋ peyi kɔ.»
7 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Indekɔ ndaram kətaməs kɔ.»
8 Kɔ wəbɛ k'asədar oloku Yesu: «Mariki, isətə fɛ dofum dɛfaynɛn'am nde kələ kem disrɛ, mba məloku toloku tin gbəcərəm, wəbəcɛ kem pətamnɛ.
9 Bawo ina yati kətam ka abɛ em k'iyi dəntəf, k'iyɔ sɔ asədar aŋɛ ŋayi kətam ka ina sɔ dəntəf mɔ. K'iloku wəkin: ‹Məkɔ,› wəkayi ɔŋkɔ. K'iloku wəkɔ: ‹Məder,› wəkayi ender. K'iloku wəcar kem: ‹Məyɔ ntɛ-ɛ,› ɔŋyɔ ti.»
10 Ntɛ Yesu ɛncəŋkəl moloku mən mɔ, kɔ teta wəsədar nwɛ tenciyanɛ kɔ, k'oloku akɔ ŋanacəmɛ kɔ darəŋ mɔ: «Icloku nu kance: Inəŋkɛ fɛ fum o fum aYisrayel dacɔ kəlaŋ pəmɔ kaŋkɛ!
11 Iloku nu: Afum alarəm ŋandeder kəyɛfɛ kəca nkɛ dec dɛmpɛ kɔ nkɛ dɛŋkalɛ mɔ, ŋandɛ dɛmɛsa nde dɛbɛ da dəKɔm dəntəf kɔ Abraham, Siyaka kɔ Yakuba.
12 Mba afum aŋɛ pənamar ŋalɛk kɛ ka di mɔ, andeləm ŋa dəkubump. Difɔ kəbok kɔ kəŋaŋərɛnɛ sek kəndekɔyi.»
13 Kɔ Yesu oloku wəsədar wəkakɔ: «Məlukus nde ndaram, təkɔ məŋgbɛkər kəlaŋ mɔ teder əm.» Tɛm tatəkɔ yati tɔ wəbəcɛ kɔn ɛnatamnɛ.

Yesu ɛntaməs acuy alarəm
Mark 1.29-34; Luk 4.38-41

14 Kɔ Yesu ɔŋkɔ nda Piyɛr, k'ɔŋkɔ pənəŋk iya ka wəran ka Piyɛr pəfəntərɛ ta ɛntamnɛ-ɛ. Fiba fənayi kɔ.
15 Kɔ Yesu oŋgbuŋɛnɛ kɔ kəca, kɔ fiba fəsak kɔ, kɔ wəran nwɛ ɛyɛfɛ, k'osumpər kəbəcɛ Yesu.

16 Dəfɔy dendebəp, k'aŋkɛrɛ Yesu afum alarəm aŋɛ yɔŋk yɛlɛc yɔnctərəs mɔ. Kɔ Yesu ɛmbɛlsɛ moloku mən yɔŋk yɛlɛc, k'ɛntaməs acuy fəp.
17 Tatɔkɔ tɔ mes mɛnalarɛ, mmɛ Sayibɛ Esayi ɛnaloku mɔ: «Ɛnaliŋ tɔkɔ tənctərəs su mɔ, k'ɛsarɛ docu dosu.»

Aŋɛ ŋafaŋ kəcəmɛ Yesu darəŋ mɔ
Luk 9.57-60

18 Ntɛ Yesu ɛnəŋk kənay kəkɛl kɔ mɔ, k'osom acɛpsɛ ɔn darəŋ a ŋacali kɔ nkɔn ntende mokuru ma kəba kaŋkɔ.
19 Kɔ wətəksɛ sariyɛ sa aSuyif ɔlətərnɛ Yesu, k'oloku kɔ: «Wətəksɛ, ifaŋ kəyɔnɛ wəcepsɛ kam, indecəm'am darəŋ nnɔ o nnɔ məndekɔ mɔ.»
20 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məsəŋk məyɔ bi dəkədirɛ kɔ bɛmp yɔyɔ wɔlɔ dəkədirɛ. Mba ina Wan ka Wərkun, iyɔ fɛ kəfo nkɛ intam kəboc domp dem mɔ.»
21 Kɔ fum wəlɔma acɛpsɛ ɔn darəŋ dacɔ oloku kɔ: «Mariki, məwos'em kərɛsna kəkɔ, ikɔ iwup papa kem.»
22 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məcɛps'em darəŋ, məce afi ŋawup afi aŋan.»

Yesu ontorɛ-torɛ afef
Mark 4.35-41; Luk 8.23-25

23 Kɔ Yesu ɛmbɛkɛ debil kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ.
24 Pəwon fɛ kɔ afef ŋɔpɔŋ ŋɛyɛfɛ kəwur dəkəba. Ntɛ yam yeyi kəgbəpərnɛ abil mɔ, Yesu pəcdirɛ.
25 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋalətərnɛ, kɔ ŋantimi kɔ ŋacloku: «Mariki, məyac su! Kəfi kɔ sənder!»
26 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Ta ake tɔ nəŋnesɛnɛ-ɛ? Nəyɔ fɛ kəlaŋ kəpɔŋ!» Kɔ Yesu ɛyɛfɛ k'ɛŋgbəŋ-gbəŋər afef kɔ kəba, kɔ pəyɔ yeŋ.
27 Kɔ cusu cəwos acɛpsɛ ɔn darəŋ, kɔ ŋaloku: «Ake wərkun ɔfɔ wəkawɛ-ɛ, ntɛ afef kɔ domun yɛncəmɛ tɛfaŋ tɔn darəŋ mɔ?»

Yesu ɛntaməs arkun mɛrəŋ aŋɛ yɔŋk yɛlɛc yɛnayi mɔ
Mark 5.1-20; Luk 8.26-39

28 Ntɛ Yesu ɛncali mokuru ntende atɔf ŋa Kadara mɔ, kɔ afum mɛrəŋ ŋawur nde cufu dacɔ, kɔ ŋander ŋacəmɛ kɔ fɔr kiriŋ. Afum akaŋɛ yɔŋk yɛlɛc yɛnayi ŋa, ŋanayɔ wɛywɛy, ali fum ɛnctam fɛ kəcepər dɔpɔ dadɔkɔ.
29 Awa kɔ ŋayɛfɛ kəkulɛ-kulɛ: «Wan ka Kanu, ake məfaŋər su-ɛ? Məndər nnɔ kədetərəs su a tɛm tɛcbəp ba?»
30 Awa, ŋanabɔlɛnɛ fɛ kɔ səp yɛlarəm nyɛ yɔncsəmət mɔ.
31 Kɔ yɔŋk yɛlɛc yɛlɛtsɛnɛ Yesu, yocloku: «Kɔ məfaŋ kəbɛləs su-ɛ, məkekərɛ su dəsɔp yɛlarəm yayɛ!»
32 Kɔ Yesu oloku: «Nəkɔ dəndo!» Kɔ yɔŋk yɛlɛc yowur afum akaŋɛ kɔ yɔŋkɔ yɛbɛrɛ dəsɔp. Gbəncana babɔkɔ kɔ səp yayɛ yɛyɛfɛ tɔrɔ kəroŋ kɔ yontor dəkəba, kɔ yɛŋgbətsɛ, kɔ yefis-fis fəp dəromun.
33 Kɔ akɛk a səp yayɔkɔ ŋayɛksɛ kəkɔ dare. Kɔ ŋalɔm tɔkɔ tɛnacepər mɔ fəp kɔ tɔkɔ tɔsɔtɔ afum mɛrəŋ akakɔ yɔŋk yɛlɛc yɛnayi mɔ.
34 Awa, kɔ aka dare fəp ŋawur kəkɔnəŋk Yesu. Ntɛ ŋambəp kɔ mɔ, kɔ ŋalɛtsɛnɛ Yesu a pəbɔlɛ atɔf ŋaŋan.

9

Yesu ɛntaməs wərkun nwɛ ɛnafi wɛcək mɔ
Mark 2.3-12; Luk 5.18-26

1 Kɔ Yesu ɛmbɛkɛ debil, k'ɛncali kəba k'ɔŋkɔ dare dɔn.

2 Gbəncana babəkɔ kɔ afum ŋaŋkɛrɛ Yesu wərkun nwɛ ɛnafi wɛcək pəfəntərɛ
dəpoko mɔ. Ntɛ Yesu ɛncərɛ a kəlaŋ kəŋan kəmbɛk mɔ, k'oloku wəfi wɛcək:
«Wɛnc im, məbəknɛ! Aŋaŋnɛn'am kiciya kam.»
3 Awa kɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif alɔma ŋayɛfɛ kəcɛm-cɛmnɛ dɛbəkəc: «Fum
wəkawɛ, Kanu k'eyi kəlɔməs!»
4 Ntɛ Yesu ɛncərɛ mɛcɛm-cɛmnɛ maŋan mɔ, k'eyif ŋa: «T'ake tɔ nəncɛm-
cɛmnɛnɛ pəlɛc dəbəkəc yonu-ɛ?
5 Mosom mɛrəŋ mɔ mamɛ: ‹Aŋaŋnɛn'am kiciya,› kɔ ‹Məyɛfɛ, məkɔt,› tosom
tere tɔtɔcuca kəloku-ɛ?
6 Awa, indeyɔ nu tantɛ ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəcərɛ a ina, Wan ka Wərkun, intɔmpər
kətam kəŋaŋnɛnɛ kiciya nnɔ doru dandɛ.» Kɔ Yesu oloku wəfi wɛcək: «Məyɛfɛ
məlɛk poko pam məkɔ nde ndaram!»
7 Kɔ wərkun nwɛ ɛyɛfɛ k'ɔŋkɔ ndərən.
8 Ntɛ kənay k'afum kənəŋk ti mɔ, kɔ cusu cəwos ŋa pəpɔŋ, kɔ ŋaŋkor-koru
Kanu nkɛ kəsɔŋ afum kətam kaŋkɛ mɔ.

Yesu ewe Matiye
Mark 2.13-17; Luk 5.27-32

9 Kɔ Yesu osumpur dɔpɔ kəkɔ, k'ɛnəŋk wərkun wəlɔma pacwe kɔ Matiye
pandɛ aŋgbancan ŋa abaŋəs dut. Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məcɛps'em darəŋ!» Kɔ
Matiye ɛyɛfɛ k'ɛncɛpsɛ Yesu darəŋ.
10 Dɔsɔk dəlɔma, Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaŋkɔ ŋadi yeri nda Matiye. Awa,
k'abaŋəs dut alarəm kɔ aciya ŋander ŋadi yeri kɔ Yesu.
11 Ntɛ aFarisi ŋanəŋk tatɔkɔ mɔ, kɔ ŋayif acɛpsɛ darəŋ a Yesu: «Ta ake tɔ
wətəksɛ konu eyi kədinɛ yeri kɔ abaŋəs dut kɔ aciya-ɛ?
12 Kɔ Yesu ene ŋa sim, k'oloku: «Pəmar fɛ atamnɛ ŋafaŋ wətɛn cɔl, mba acuy
ŋɔ pəmar a ŋafaŋ kɔ.
13 Nəkɔ nətəkəs tɔkɔ moloku ma Kanu mmɛ mementər mɔ: ‹Nənəfər d'ifaŋ,
bafɔ yoloŋnɛ.› Awa, bafɔ alompu ŋ'inder kəwe, mba aciya.»

Yesu kɔ kəsuŋ
Mark 2.18-22; Luk 5.33-39

14 Kɔ acɛpsɛ a Saŋ Batis darəŋ ŋalətərnɛ Yesu kɔ ŋayif kɔ: «T'ake tɔ acɛpsɛ am
darəŋ ŋantəsuŋɛ, mba səna kɔ aFarisi səcsuŋ pəlarəm-ɛ?»
15 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Pəmar afum aŋɛ awe kəgbaŋnɛ mɔ, ŋaməncnɛ kɔ ŋasərəyi
kɔ wəfura ba? Mba dɔsɔk dendebəp ntɛ andeliŋ wəfura mɔ. Awa, ŋandesuŋ
dɔsɔk dadəkɔ.
16 Ali fum ɔfɔfapərɛ kəloto kəfu yamos yɛməcɛ-məcɛ. Kɔ teyi-ɛ, kəloto kəfu
kəŋwali yamos yɛməcɛ-məcɛ, tɔsɔŋɛ pɛwali pa kəloto kəkur pɛbɛk pɛtas pɛwalɛ
pɔcɔkɔ-cɔkɔ.
17 Ali fum ɔfɔbɛr wɛn wofu dətələba pa akata pokur, kɔ teyi-ɛ, wɛn wɛŋwɛsəli
tələba, woloŋɛ dəntəf, tələba pɛlɛcɛ. Mba wɛn wofu, dətələba tofu t'ambɛr wi.
Ti disrɛ, wɛn kɔ tələba yeŋyi belbel.»

Yesu ɛntaməs wəran, k'eyekti wəyecəra wəfi
Mark 5.21-43; Luk 8.40-56

18 Ntɛ Yesu eyi kəloku ŋa moloku mamɛ mɔ, kɔ wəkiriŋ k'aSuyif wəlɔma
ender. K'ontontnɛ Yesu fər kiriŋ, k'oloku kɔ: «Wan kem wəran ɛntɛp kəcfi. Mba
məkɔ mədeŋər kɔ waca, endefɔtɛ.»
19 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ k'ɛncəmɛ wəkiriŋ nwɛ darəŋ, kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋasol kɔ ŋa.
20 Gbəncana babəkɔ kɔ wəran wəlɔma nwɛ docu da kəwur mecir dɛnayi
tɛnasɔtɔ meren wəco kɔ mɛrəŋ mɔ, ender Yesu tadarəŋ, k'oŋgbuŋɛnɛ dobol da
yamos yɔn.

9:13 Hose 6.6

21 Awa kɔ wəran nwɛ olokunɛ dɛbəkəc: «K'iŋgbuŋɛnɛ gbəcərəm yamos yɔn-ɛ,
intamnɛ!»
22 Kɔ Yesu ɛŋkafəlɛ, k'ɛnəŋk wəran nwɛ, k'oloku kɔ: «Məbəknɛ, wan kem!
Kəlaŋ kam kəntaməs əm.» Gbəncana babəkɔ kɔ wəran nwɛ ɛntamnɛ oŋ.
23 Ntɛ Yesu ender kəlɔ ka wəkiriŋ nwɛ mɔ, k'ɛnəŋk afula luk ya defi kɔ kənay
ka afum ŋacbok ŋacpɛ ŋactor.
24 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəwur nde dabaŋka! Wəyecəra wəkawɛ efi fɛ, kədirɛ
k'ɛndɛ.» Kɔ afum ŋayɛfɛ kəfani Yesu.
25 Ntɛ awurɛnɛ kənay ka afum dabaŋka mɔ, kɔ Yesu ɛmbɛrɛ dukulɔ
k'osumpər wəyecəra kəca, kɔ wəkakɔ ɛyɛfɛ.
26 Kɔ tes tatɔkɔ tɛsamsər dətəf fəp.

Yesu ɛntaməs atənəŋk mɛrəŋ
Mat 20.29-34

27 Ntɛ Yesu osumpər dəpɔ kəkɔ mɔ, kɔ atənəŋk mɛrəŋ ŋancəmɛ kɔ darəŋ
ŋackulɛ-kulɛ: «Wan ka Dawuda, məyɔnɛ su nɔnəfər!»
28 Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ kəlɔ kaŋkɔ ɛnayi mɔ disrɛ, k'atənəŋk ŋalətərnɛ kɔ, kɔ Yesu
eyif ŋa: «Nəncɛm-cɛmnɛ a intam kətaməs fər yonu ba?» Kɔ atɔnəŋk ŋaluksɛ kɔ:
«Ɛy, Mariki.»
29 Kɔ Yesu oŋgbuŋɛnɛ fər yaŋan pəcloku: «Mes mecepər nnɔ nəyi mɔ, pəmɔ
ntɛ nəlaŋ mɔ!»
30 Kɔ fər yaŋan yoluksərnɛ sɔ kənəŋk. Kɔ Yesu olok-lokər ŋa pəctiŋ-tiŋ ŋa:
«Nəkɛmbərnɛ, ta nwɛ o nwɛ pəcərɛ ti!»
31 Mba ntɛ akakɔ ŋawur mɔ, kɔ ŋaloku teta Yesu dətəf fəp.

Yesu ɛntaməs wərkun wətəlok-loku
Luk 11.14-15

32 Akakɔ Yesu ɛnatɛp kəctaməs mɔ ŋandewur, gbəncana babəkɔ k'aŋkɛrɛ kɔ
wətəlok-loku nwɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɔnctərəs mɔ.
33 Kɔ Yesu ɛmbɛləs ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋɔkɔ, kɔ wətəlok-loku ɛyɛfɛ kəlok-loku. Kɔ
cusu cəwos kənay ka afum pəpɔŋ, kɔ ŋaloku: «Səntanəŋk fɛ tes pəmɔ tantɛ atəf
ŋa Yisrayel!»
34 Mba kɔ aFarisi ŋaloku: «Wəkiriŋ ka yɔŋk yɛlɛc ɔsɔŋ kɔ fənɔntər fəbɛləsɛ yɔŋk
yɛlɛc.»

Yesu ɔyɔnɛ kənay k'afum nənəfər
Mark 6.6

35 Kɔ Yesu encepər-cepər sədare səpɔŋ kɔ səfɛt sa dətəf fəp. Pəctəksɛ mofo
maŋan ma dəkətola Kanu d'aSuyif, pəckawandi Kibaru Kətɔt ka dɛbɛ da Kanu,
pəctamsɛnɛ sɔ docu kɔ laŋyiru fəp.
36 Ntɛ Yesu ɛnanəŋk kənay ka afum mɔ, k'ɔyɔnɛ ŋa nənəfər. Dis dələl afum kɔ
bəkəc yɛlɛcɛ ŋa, ŋanayi dəpəcuca pəmɔ ŋkesiya nyɛ yɔntɔyɔ wəkɛk mɔ.
37 Awa kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ: «Dalɛ dɛtɛl dɛmbɛk, mba atɛl ŋampicɛ.
38 Nəlɛtsɛnɛ Mariki ma kətɛl pəbɛrɛnɛ sɔ atɛl alɔma aŋɛ ŋandetɛlɛ kɔ mɔ.»

10

Asom a Yesu aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ
Mark 3.16-19; Luk 6.14-16

1 Kɔ Yesu ewe acɛpsɛ ɔn darəŋ aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ, k'ɔsɔŋ ŋa fənɔntər fətamɛ
kəbɛləs yɔŋk yɛlɛc, kətaməs ka docu kɔ laŋyiru fəp.
2 Mewe ma Asom ɔn wəco kɔ mɛrəŋ mɔ mamɛ: wəcɔkɔ-cɔkɔ Simɔŋ nwɛ aŋwe
Piyɛr mɔ, kɔ wɛnc Andəre, Sak kɔ wɛnc Isaŋ awut a Sebede,
3 Filip, Bartelemy, Tɔma, Matiye wəbaŋəs dut, Sak wan ka Alfe, Tade,

9:26 Matiye 20.29-34 **9:35** Luk 8.1

4 Simɔŋ wəKanaŋ* kɔ Yudas wəka dare da Keriyot nwɛ ɛnabɛr Yesu aterɛnɛ ɔn dəwaca mɔ.

Kəsom ka acɛpsɛ Yesu aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ
Mark 6.7-11; Luk 9.2-5; 10.3-12

5 Acɛpsɛ darəŋ wəco kɔ mɛrəŋ aŋɛ ŋɔ Yesu ɛnasom dətəf, k'endeŋər ŋa sɔ mosom mmɛ: «Ta nəkɔ nda atɔyɔnɛ aSuyif, ta nəbɛrɛ dare da aSamari.
6 Mba nəkɔ nda aYisrayel aŋɛ ŋayi pəmɔ ŋkesiya yɔsɔlɛ mɔ.
7 Kɔ nəyi dɔpɔ-ɛ, nəcdəŋk: ‹Dɛbɛ da dəKɔm dɔlɔtərnɛ!›
8 Nətaməs atətamnɛ, nətimi afi, nətaməs acunɛ sen, nəbɛləs yɔŋk yɛlɛc. Ampocɛ nu kifəli, nəna sɔ nəpocɛ kifəli.
9 Ta nədɛmnɛ kɛma, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti gbeti, ta nəbɛr pəsam dəyuba.
10 Ta nətɔmpər ləba kəkɔ marənt. Nəkekərɛ burumus bin bin gboŋ. Ta nətɔmpərɛnɛ cɔfta, ta nətɔmpərɛnɛ kəgbo. Ti disrɛ pəmar wəbəc pəsətɔ yeri yɔn.
11 Kəbɛrɛ nkɛ o nkɛ kɔ nəmbɛrɛ dare dɔpɔŋ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti dɛfɛt-ɛ, nətɛn fum wəlel nwɛ oŋwosɛ kəmɛŋk nu mɔ. Nəyi nda fum wəkakɔ haŋ dəsɔk ndɛ nəŋyɛfɛ kəwur dare dadɔkɔ nəsumpər dɔpɔ donu kəkɔ mɔ.
12 Kəlɔ nkɛ nəmbɛrɛ mɔ, nəkulɛ: ‹Kanu kəsɔŋ nu pəforu!›
13 Kɔ aka kəlɔ kaŋkɔ ŋawosɛ kəbaŋ nu belbel-ɛ, kətolanɛ konu kəŋsɔŋ ŋa pəforu! Mba kɔ ŋantɔwosɛ kəbaŋ nu-ɛ, kətolanɛ konu ka pəforu kaŋkɔ kəŋluksərnɛ nu!
14 K'afati kəbaŋ nu waca mɛrəŋ, ta awosɛ kəcəŋkəl moloku monu kəlɔ kəlɔma, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti dare dɔlɔma-ɛ, nəyɛfɛ kəfo kaŋkɔ, nəckoŋ-koŋ kəfəl nkɛ wɛcək wonu wɛlɛk mɔ, ti tendeyɔnɛ aka dare dadɔkɔ sede a ŋanabaŋ fɛ nu.
15 Iloku nu kance: Dəsɔk ndɛ Kanu kəndekiti afum fəp mɔ, Kanu kənayeŋk fɛ abəkəc nnɔ afum alɛc a təf ya Sodom kɔ Komora ŋayi mɔ pəmɔ ntɛ kəndeyeŋkər aka dare dadɔkɔ abəkəc mɔ.»

Mətərəs mmɛ meyi kəder mɔ
Mark 13.9-13; Luk 12.11-12; 21.12-19

16 «Nəcəŋkəl! Isom nu, mba nəŋkɔyi pəmɔ ntɛ ŋkesiya yeŋyi calma dacɔ mɔ. Awa, nəkɛmbərnɛ pəmɔ bok, nəyɔnɛ atələsər mes pəmɔ ntantoriya.
17 Nəkɛmbərnɛ afum ŋandekɔkekərɛ nu aboc kiti fər kiriŋ dəŋkiti. Ŋandekɔsutɛ nu cəŋgban-gban nde dəkətola Kanu daŋan.
18 Ŋandekɔkekərɛ nu nda akiriŋ a sədare səpɔŋ kɔ abɛ a təf fər kiriŋ teta ina. Nən'endekɔyɔn'em sede fər yaŋan kiriŋ kɔ ya atɔyɔnɛ aSuyif.
19 K'andekekərɛ nu fər ya aboc kiti kiriŋ-ɛ, ta nədekɔ nəccɛm-cɛmnɛ pəlarəm nəcyifnɛ: ‹Cəke cɔ səŋkɔlok-loku, kɔ moloku mere mɔ səŋkɔloku-ɛ?› Ɛy, tɛm tatɔkɔ, Kanu kəndekɔsɔŋ nu təkɔ pəmar nəloku mɔ.
20 Ti disrɛ bafɔ nən'endekɔlok-loku, mba Amera ŋa Papa konu Kanu ŋendekɔlok-lokɛ nu.
21 Wɛnc endekɔsɔŋ wɛnc padif. Tatɔkɔ tɔ kas kəndekɔsɔyɔ wan kɔn. Awut ŋandekɔcəmɛ akombəra aŋan dɛbəkəc, ŋasɔŋ ŋa padif.
22 Fəp fəndeter nu teta tewe tem. Mba nwɛ endebəknɛ ti haŋ mes maməkɔ melip mɔ, Kanu kəndeyac kɔ.
23 K'andekɔ pactərəs nu dare dadɔkɔ-ɛ, nəcepɛ nəkɔ dare dɔlɔma. Icloku nu kance kɔ: Kɔ Wan ka Wərkun endeder-ɛ, tendetəŋnɛ ta nəntalip kəkɔt sədare sa Yisrayel fəp-ɛ.
24 Wəcɛpsɛ darəŋ ɔfɔbɛk dəkəcəmɛ pətas wətəksɛ kɔn. Wəcar ɔfɔyɔ dəkəcəmɛ dɔpɔŋ pətas mariki mɔn.

---

* **10:4** Simɔŋ wəKanaŋ nwɛ Luk pəwe Simɔŋ wəsaŋka-saŋka.

25 Ntɛ tentesɛ mɔ, pəmar wəcɛpsɛ darəŋ pəyi pəmɔ wətəksɛ kɔn, wəcar pəyi
pəmɔ mariki mɔn. K'aloku wəkiriŋ ka kəlɔ: ‹Sentani Bɛlsɛbul bɔ məyɔnɛ-ɛ,›
alɔmsɛnɛ sɔ aka kəlɔ kɔn disrɛ haŋ pacepərər.»

Nwɛ pəmar panesɛ mɔ

26 «Ti disrɛ ta nənesɛ afum! Ntɛ o ntɛ tɛmɛŋknɛ mɔ andenəŋk ti, kɔ ntɛ
tɔŋgbɔpnɛ mɔ, andecərɛ ti.
27 Ntɛ iŋloku nu kubump mɔ, nəgbɔkərɛ ti kəloku daŋ peŋ. Ntɛ imɛŋkəs nu
dɛləŋəs mɔ, nədəŋk ti pəpɔŋ mofo mɛbəpsɛnɛ.
28 Ta nənesɛ afum aŋɛ ŋandif dis gbəcərəm, ta ŋantam kədif kəyi wəyeŋ nkɛ
kəyi nu mɔ. Mba nwɛ pəmar nənesɛ mɔ, nkɔn ɔyɔnɛ Kanu nkɛ kəntam kədif
nu kədifɛnɛ sɔ afɔkəl nde yahanama mɔ.
29 Ali pacaməs gbaŋa mɛrəŋ fərɛŋk fin, təfɔsɔŋɛ agbaŋa ŋaŋɔkɔ ŋin ŋɛtɛmpɛnɛ
dəntɔf ta Papa konu ɛncərɛ ti-ɛ.
30 Mba nəna, ali dɛlay da cəfon ca domp donu Kanu kəncərɛ di fəp.
31 Awa, ta nənesɛ! Nnɔ Kanu kəyi mɔ nəyɔ dəkəcamɛ ndɛ dɛmbɛk dɛtas da
gbaŋa yayɔkɔ mɔ!»

Məna nwɛ məncərɛ Yesu mɔ, endekɔcər'am fər ya Kanu kiriŋ
Luk 12.8-9

32 «Kɔ fum nwɛ o nwɛ oloku afum fər kiriŋ: ‹Incərɛ Yesu, nkɔn ɔy'em›-ɛ, ina
Yesu indekɔwosɛ teta fum wəkayi ndena Papa kem nwɛ eyi nde dəKɔm mɔ.
33 Mba kɔ fum oloku afum fər kiriŋ: ‹Incərɛ fɛ Yesu, bafɔ nkɔn ɔy'em›-ɛ, ina
Yesu sɔ ifɔdekɔcərɛ kɔ ndena Papa kem nwɛ eyi nde dəkɔm mɔ.»

Bafɔ pəforu p'iŋkɛrɛ nu, mba kəsutɛnɛ kɔ kəgbɛyɛnɛ
Luk 12.51-53

34 «Ta nəcɛm-cɛmnɛ a pəforu p'iŋkɛrɛ kəsɔŋ doru, bafɔ pəforu p'iŋkɛrɛ mba
kəsutɛnɛ.
35 Bawo inder kəgbɛy kas kɔ wan kɔn wərkun, wan wəran kɔ kɛrɛ, wansɔ kɔ
kəncəra kɔn.
36 Afum a kəlɔ kɔn disrɛ yati ŋandeyɔnɛ aterɛnɛ ɔn.
37 Nwɛ ɔmbɔtər kas kɔ kɛrɛ pətas ina Yesu mɔ, ɔyɔ fɛ dəkəcamɛ kəyɔnɛ wəcɛpsɛ
kem darəŋ. Nwɛ ɔmbɔtər wan kɔn wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wan kɔn wəran pətas
ina Yesu mɔ, ɔyɔ fɛ dəkəcamɛ kəyɔnɛ wəcɛpsɛ kem darəŋ.
38 Kɔ məna nwɛ məntɔwosɛ kətərəs kɔ kəfi teta kəcɛpsɛ kem darəŋ mɔ, məfɔyɔ
dəkəcamɛ kəyɔnɛ wəcɛpsɛ kem.
39 Məna nwɛ məndetɛn kəyac kiyi kam doru mɔ, kəndesalpər əm. Məna nwɛ
kiyi kam doru kəŋsalpər əm teta ina Yesu mɔ, məndesɔtɔ ki.»

Yesu ɛmbaŋ nwɛ o nwɛ ɛmbaŋ acɛpsɛ ɔn darəŋ mɔ
Mark 9.37,41; Luk 9.48; 10.16; Isaŋ 13.20

40 Nnɔ o nnɔ nəŋkɔ kədəŋk Kibaru kətɔt pabaŋ nu mɔ, ina Yesu ambaŋ. Fum
nwɛ ɛmbaŋ im mɔ, ɛmbaŋ sɔ nwɛ osom im mɔ.
41 Kɔ fum ɛmbaŋ sayibɛ bawo sayibɛ sɔ-ɛ, wəkayi endesɔtɔ kəway nkɛ aŋsɔŋ
sayibɛ mɔ. Kɔ fum ɛmbaŋ fum wəlompu teta dolompu dɔn-ɛ, kəway ka
wəlompu k'ɔŋkɔsɔtɔ.
42 Icloku nu ti kance kɔ: Kɔ fum ɔsɔŋ nwɛ ɛfɛtɛ dəkəcamɛ acepsɛ em dacɔ
domun dɛcaŋk tɔmbəl katin teta kəyɔnɛ kəŋan acɛpsɛ em darəŋ mɔ, ɔfɔdekɔbut
kəsɔtɔ kəway kɔn kətɔt.

10:31 Luk 12.2-7 **10:36** Mika 7.6

11

Asom a Aŋnabi Saŋ Batis
Luk 7.18-35

1 Ntɛ Yesu elip kəsom tosom tatəkɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ wəco kɔ mɛrəŋ mɔ, k'ɔŋkɔ
pəctəksɛ pəckawandi sədare səŋan.
2 Ntɛ Aŋnabi Saŋ Batis ɛnayi dəbili mɔ, k'ene pacloku teta Krist kɔ yɛbəc nyɛ
ɔncyɔ mɔ. Kɔ Saŋ osom acɛpsɛ ɔn darəŋ alɔma nnɔ Krist eyi mɔ,
3 kəkɔyif Yesu: «Mən'ɔyɔnɛ nwɛ eyi kəder kədeyac afum a Kanu mɔ, kɔ tɔyɔnɛ
fɛ məna-ɛ, ka pəmar səkar sɔ wələma ba?»
4 Kɔ Yesu oluksɛ ŋa: «Nəkɔ nəloku Saŋ təkɔ nəne kɔ təkɔ nənəŋk mɔ:
5 Atɔnəŋk ŋanəŋk, atɔtam kəkɔt ŋaŋkɔt, k'asɔkəs acunɛ sen, atɔne ŋane, afi
ŋafɔtɛ, aŋkawandi Kibaru Kətɔt nnɔ atɔyɔ daka ŋayi mɔ.*
6 Pəbɔt nwɛ ɔntɔdesak kəgbɛkər im kəlaŋ kɔn mɔ!»
7 Ntɛ acɛpsɛ a Saŋ darəŋ ŋayɛfɛ kəlukus mɔ, kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəloku kənay ka
afum teta Saŋ pəcyif: «Ake nənakɔ kəmɔmən nde dətɛgbərɛ-ɛ: Fum nwɛ ɛfanɛ
pəmɔ awo nŋɛ afef ŋeyikəc mɔ ba?
8 Anɔ nənakɔ kəmɔmən: Wərkun wəsəkəp ba? Mba nəcərɛ a aŋɛ ŋaŋsəkəp
belbel mɔ, dəwələ wa abɛ wɔ ŋayi!
9 Mba anɔ nənakɔ oŋ kəmɔmən-ɛ: Sayibɛ ba? Ɛy, icloku nu, Saŋ encepər
sayibɛ fəp dəkəcəmɛ.
10 Tetɔn t'ancicəs nde Yecicəs Yosoku disrɛ: ‹Məcəŋkəl: Indekekərɛ wəsom
kem fər yam kiriŋ, pəkɔlomps'am dɔpɔ.›
11 Kance icloku nu: Afum aŋɛ aran ŋaŋkom mɔ dacɔ, ali fum ɔyɔ fɛ dəkəcəmɛ
pətas Saŋ Batis. Mba wəkɔ ɛfɛtɛ dɛbɛ da dəKɔm mɔ, ɔyɔ dəkəcəmɛ pətas kɔ.
12 Kəyɛfɛ dɔsɔk da Saŋ Batis haŋ ndɛkəl, dɛbɛ da dəKɔm kədəktər disrɛ deyi,
adəktər a di ŋayi kətɛn kəbaŋ di.
13 Bawo sariyɛ sa Musa kɔ Sayibɛ fəp ŋanadəŋk təkɔ tendeder mɔ haŋ tɛm ta
Saŋ,
14 kɔ nəwosɛ kance ka ti-ɛ, Saŋ ɔyɔnɛ Aŋnabi Eli nwɛ pənamar kəder mɔ.
15 Məna nwɛ məŋyɔ ləŋəs mɔ, məne ti!
16 An'indetubucɛnɛ dɛtɛmp dandɛ-ɛ? Awa, nənəŋk aŋɛ ŋaŋwurɛnɛ mɔ: Awut
aŋɛ ŋandɛ kəfo nkɛ afum ŋambəpsɛnɛ mɔ, ŋacwe akɔ mɔ.
17 Ŋacloku: ‹Səfulanɛ nu luk, kɔ nəntɔpisɛ! Kɔ səleŋsɛ nu meleŋ ma defi, kɔ
nəntɔbok.›
18 Bawo Saŋ ender: Pəcsuŋ, ta oŋmun wɛn-ɛ, k'aloku: ‹Ɔyɔ ŋɔŋk ŋɛlɛc!›
19 Kɔ ina Wan ka Wərkun inder, icdi yeri icmun wɛn, awa k'aloku: ‹Wəcɛlək
iyɔnɛ, wəcis, wanapa ka abaŋəs dut k'aciya!› Mba k'anəŋk ntɛ kəcərɛ kəkɔtɛnɛ
mes ka Kanu kəŋyɔ mɔ-ɛ, ancərɛ a belbel bɔ kəyi kəyɔ.»

Sədare nsɛ səfati kəgbɛkər kəlaŋ kəŋan Yesu mɔ
Mat 10.15; Luk 10.12-15

20 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ kənal pəpɔŋ sədare nsɛ anayɔ mes mɛwɛy-wɛy məlarəm mɔ,
bawo ŋanasəkpər fɛ bəkəc yɛlɛc yaŋan:
21 Pəlɛc pɔpɔŋ peyi məna dare da Korasin! Pəlɛc pɔpɔŋ peyi məna dare da
Bɛtsayida! Bawo təcyɔnɛ a mes mɛwɛy-wɛy mmɛ Kanu kənayɔ nnɔ ndoronu
mɔ, m'anayɔ aka sədare sa Tir kɔ Sidɔŋ-ɛ, kɔ ŋanasəkpər bəkəc pəwon, ŋacəmɛ
pəlompu darəŋ, ŋabɛrnɛ yamos ya kəbal, ŋamɔncnɛ!
22 It'ɔsɔŋɛ ntɛ iloku nu, dɔsɔk ndɛ Kanu kəndekiti afum fəp mɔ pəndeyeŋkər
nu pətas aka sədare sa Tir kɔ Sidɔŋ.
23 Kɔ nəna aka Kaparnam, nəncɛm-cɛmnɛ a andepɛnɛ nu haŋ dəkɔm ba?
Ala! Andetorɛ nu dəntɔf haŋ nde afum afi ŋayi mɔ. Bawo mes mɛwɛy-wɛy

* **11:5** **11:10** Malaki 3.1

mmɛ anayɔ ndoronu mɔ, im'anayɔ dare da afum alɛc aSodom-ɛ, kɔ dare dadɔkɔ dɔsɔrɔyi haŋ mɔkɔ!
24 It'ɔsɔŋɛ, icloku nu: Dɔsɔk ndɛ Kanu kəndekiti afum fəp mɔ, pəndeyeŋkər nu pətas aka dare da Sodom.»

Nəder nnɔ Yesu eyi mɔ, nəndesɔtɔ kəŋesəm
Luk 10.21-22
25 Tɛm tatɔkɔ tɔ Yesu ɛnatola Kanu ntɛ: «Iŋkor-kor'əm Papa, Mariki ma dəkɔm kɔ dəntɔf, bawo məmɛŋkər mes mamɔkɔ acərɛ kəkɔtɛnɛ mes kɔ asoku səbomp, kɔ məmentər mi afɛt dəkəcəmɛ.
26 Ɛy, Papa, bawo tatɔkɔ tɔ məfaŋ ti.
27 Papa kem ɔsɔŋ im mes fəp, nwɛ o nwɛ ɛncərɛ fɛ Wan mɛnɛ Papa, nwɛ o nwɛ ɛncərɛ fɛ sɔ Papa kɔ pəntɔyɔnɛ Wan-ɛ, kɔ nwɛ Wan ɛŋfaŋ kəmentər kɔ mɔ.
28 Nəder nnɔ iyi mɔ, nəna aŋɛ nəntarpɛnɛ yɛsarɛ yonu mɔ. Intɛn fɛ kətasərnɛ nu, imbɔt mes. Kəŋesəm k'indesɔŋ nu.
29 Nəlɛk oŋ nəna sɔ yɛbəc nyɛ ifaŋ a nəsumpər mɔ, nəcəŋkəl mɛtəksɛ mem, bawo imbɔt amera, k'indɛncɛ. Ti disrɛ nəndesɔtɔ kəŋesəm nənasərka.
30 Ɛy, yɛbəc nyɛ ifaŋ a nəsumpər mɔ yoncuca fɛ. Pɛsarɛ mpɛ isarsər nu mɔ pəfəfərɛnɛ.

12

Yesu ɛntəksɛ afum teta dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ
1 Tɛm təlɔma Yesu pəccali dalɛ, dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ dɛnayi. Dor dɛnayɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ, kɔ ŋayɛfɛ kəcŋosuru səbomp sa mɛŋgbɛn ŋacsɔm.
2 Ntɛ aFarisi ŋanəŋk ti mɔ, kɔ ŋaloku Yesu: «Mənəŋk! Acɛpsɛ am darəŋ ŋayi kəyɔ ntɛ Sariyɛ səntɔwosɛ dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ.»
3 Mba kɔ Yesu eyif ŋa: «Nəŋkaraŋ fɛ dəYecicəs Yosoku təkɔ Dawuda kɔ asol ɔn ŋanayɔ ntɛ dor dɛnayɔ ŋa mɔ ba?
4 Ntɛ ɛnabɛrɛ kələ ka Kanu, kɔ ŋasɔm cəcom ncɛ analoŋnɛ Kanu, ncɛ Sariyɛ sənatɔwosɛ nkɔn kɔ asol ɔn kəsɔm mɛnɛ aloŋnɛ gbəcərəm mɔ?
5 Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti nəŋkaraŋ fɛ sɔ dəsariyɛ sa Musa, a dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ, bafɔ aloŋnɛ ŋafələləs sariyɛ sa kəŋesəm dəkələ kəpɔŋ ka Kanu ba? Mba ti disrɛ ŋafɔsarɛ kiciya!
6 Icloku nu ti, paka pələma peyi nnɔ mpɛ dəkəcəmɛ da pi dɛmbɛk dɛtas kələ kəpɔŋ ka Kanu mɔ.
7 Kanu kənaloku dəYecicəs Yosoku: ‹Nənəfər d'ifaŋ, bafɔ yoloŋnɛ!› Nəccərɛ tatɔkɔ-ɛ, kɔ nəntɔrəs fɛ atɔciya.
8 Bawo Wan ka Wərkun ɔyɔnɛ mariki ma dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ.

Yesu ɛntaməs wərkun nwɛ kəca kɔn kənadɛmtər mɔ
Mark 3.1-6; Luk 6.6-11
9 Kɔ Yesu ɔŋkɔ nde dəkətola Kanu daŋan dələma.
10 Awa wərkun wələma ɛnayi dəndo pədɛmtər kəca. Kɔ aFarisi ŋayif Yesu: «Aŋwosɛ fum kətaməs dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ ba?» Ŋanayɔ ti ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋayemsɛnɛ kɔ mɔ.
11 Kɔ Yesu eyif ŋa: «An'eyi nu dacɔ nwɛ ɔŋyɔ aŋkesiya ŋin gboŋ, ŋɛtɛmpɛnɛ debi dɔsɔk da kəŋesəm ta ɛmpɛnɛ ŋi dɔsɔk din dadɔkɔ-ɛ?
12 Dəkəcəmɛ da fum dencepər da aŋkesiya pəbɔlɛ! Ti disrɛ, Sariyɛ səwosɛ kəyɔ pətət simiti dɔsɔk da kəŋesəm.»

12:7 Hose 6.6

13 Kɔ Yesu oloku wərkun nwɛ: «Mətenci kəca!» Kɔ wərkun nwɛ entenci kəca
kən kɔ kaŋkɔ sɔ kəntamnɛ pəmɔ kəŋkɔ.
14 Ti tɛnasɔŋɛ kɔ aFarisi ŋawur dəkətola Kanu daŋaŋ kəkɔnəŋkɛnɛ ntɛ tɔŋsɔŋɛ
ŋatəŋnɛ tedifɛ ta Yesu mɔ.

Yesu ɔyɔnɛ wəbəcɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ

15 Ntɛ Yesu ɛncərɛ mɛcɛmcɛmnɛ mɛlɛc maŋan mɔ, k'ɛyɛfɛ kəfo kaŋkɔ. Kɔ
kənay k'afum kəncəmɛ kɔ darəŋ, k'ɛntaməs acuy fəp.
16 Mba Yesu pəctiŋ-tiŋ ŋa, pəcmɔnɛ ŋa kəloku afum nwɛ ɔyɔnɛ mɔ.
17 Ɛnaloku ti ntɛ tɔŋsɔŋɛ mes mɛlarɛ, mmɛ sayibɛ Esayi ɛnaloku mɔ:
18 «Kɔ Kanu kəloku:
‹Mənəŋk, wəbəcɛ kem ɔfɔ wəkawɛ: Nkɔn iyɛk-yɛk,
nkɔn imbɔtər,
nkɔn, ɔŋsɔŋ im pəbotu fəp.
Indebɛr kɔ Amera ŋem,
pəde pəcdəŋkər afum a tɔf ya doru fəp dolompu dem.
19 Ŋafɔdecɔp kɔ fum, ɔfɔdekulɛ-kulɛ.
Afɔdecəŋkəl dim dɔn dabaŋka.
20 Ɔfɔdetepi awo ŋonutnɛ,
ɔfɔdenim lamp depicɛ pomot.
Tantɛ tende pəcyɔ sɔ haŋ pəsɔŋɛ pəlompu kətam.
21 Afum a tɔf fəp ŋandegbɛkər tewe tən amera.›»

Yesu oluksɛ moloku ma yem məkɔ anaboncɛ kɔ mɔ
Mark 3.22-30; Luk 11.14-23

22 K'aŋkɛrɛ Yesu fum nwɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɔnctərəs ta ɛŋnəŋk, ta ɛntam sɔ kəloku-
loku mɔ. Kɔ Yesu ɛntaməs kɔ, k'ɛnəŋk k'oloku-loku sɔ.
23 Ntɛ pənciyanɛ kənay k'afum fəp mɔ, kɔ ŋaloku: «Bafɔ Wan ka Dawuda ɔfɔ,
nwɛ Kanu kəsom kədeyac afum ɔn mɔ ba?»
24 Ntɛ aFarisi ŋane ti mɔ, kɔ ŋaloku: «Wəkiriŋ ka yɔŋk yɛlɛc Sentani Bɛlsɛbul,
Yesu wəkawɛ ɛmbɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc!»
25 Ntɛ Yesu ɛncərɛ pɛcɛmcɛmnɛ paŋan mɔ, k'oloku: «Atɔf o atɔf nŋɛ ŋeŋyerɛnɛ
ŋisərka mɔ, dəkəlɛcɛ ŋɔŋkɔ, tɔyɔnɛ dare o dare, kəlɔ o kəlɔ disrɛ, ca fəp nyɛ
yeŋyerɛnɛ yisərka mɔ, yɔfɔtam kəcəmɛ.
26 Kɔ Sentani səmbɛləs Sentani-ɛ, səyernɛ sisərka. Cəke cɔ dɛbɛ da si dɛntam
kəcəmɛ gbiŋ-ɛ?
27 Kɔ tɔyɔnɛ ina Yesu, Bɛlsɛbul imbɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc-ɛ, afum anu oŋ, an'ɔ
ŋambɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc-ɛ? Ti tɔsɔŋɛ ntɛ akakɔ yati ŋandeyɔnɛ akiti anu mɔ.
28 Mba kɔ tɔyɔnɛ Amera ŋa Kanu ŋ'ina imbɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc-ɛ, awa dɛbɛ da Kanu
dender haŋ nnɔ nəyi mɔ.
29 Cəke cɔ fum ɛntam kəbɛrɛ kəlɔ ka wəka sɔkət disrɛ, pəwɛtəs daka dɔn
fəp, ta onuŋkɛnɛ pəsekət kərɛsna wəka sɔkət wəkakɔ-ɛ? K'elip kəsekət kɔ-ɛ a
pədefoŋət daka da kəlɔ kɔn.
30 Nwɛ ɔntɔyi kɔ ina mɔ, enter im, mba nwɛ ɔntɔloŋkan'em mɔ, ɛsamsər'em.
31 It'ɔsɔŋɛ ntɛ iloku nu, kiciya kɔ kələməs fəp andekɔŋaŋnɛnɛ yi afum, mba
afɔdekɔŋaŋnɛnɛ kələməs ka Amera ŋa Kanu.
32 Məna nwɛ o nwɛ məŋloku pəlɛc pa Wan ka Wərkun mɔ, andekɔŋaŋnɛn'am
ti, mba nwɛ o nwɛ oŋloku pəlɛc pa Amera Ŋecempi mɔ, afɔŋaŋnɛnɛ kɔ ti kəyɛfɛ
nnɔ doru dandɛ haŋ doru ndɛ dendeder mɔ.»

Kətɔk kɔ yokom ya ki
Mat 7.16-20; Luk 6.43-45

12:21 Esayi 42.1-4

33 Kɔ Yesu endeŋər sɔ moloku mmɛ: «Kɔ kətɔk kəntesɛ-ɛ, yokom ya ki yentesɛ. Kɔ kətɔk kəntətamnɛ-ɛ, yokom ya ki yɔfətesɛ. Yokom ya kətɔk y'aŋnɛpəlɛ ki.
34 Nəna Ŋkisin! Cəke cɔ nəntam kəcərɛ kəloku moloku mətət ta nəna nəntesɛ-ɛ? Bawo ntɛ tɛŋlas abəkəc mɔ, tɔ kusu kəŋloku.
35 Fum wətət, dəabəkəc ŋɔn ŋətət ɛŋlɛk mes mətət məkɔ meyi kɔ mɔ. Fum wəlɛc, dəabəkəc ŋɔn ŋɛlɛc ɛŋlɛk mes mɛlɛc məkɔ meyi kɔ mɔ.
36 Icloku nu ti: Dəsək ndɛ andekiti afum fəp mɔ, ŋandelɔmər Kanu moloku maŋan mɛlɛc fəp mmɛ məntɔyɔ dəkəcəmɛ mɔ.
37 Bawo moloku mam mendesɔŋɛ Kanu kəlɔm əm wəlompu, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, patərəs əm.»

Kəwer ka tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy ta dəKɔm
Mark 8.11-12; Luk 11.29-32

38 Atəksɛ sariyɛ sa aSuyif kɔ aFarisi ŋaloku Yesu: «Wətəksɛ, səfaŋ kənəŋk tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy tam tin ntɛ tementər a Kanu kəsom əm mɔ.»
39 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Dɛtɛmp dɛlɛc dətɔcəmɛ danapa da Kanu darəŋ ŋayi kətɛn tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy ntɛ tementər a Kanu kəsom im mɔ. Afɔsɔmentər ŋa tɛgbɛkərɛ ntɛ o ntɛ kɔ pəntɔyɔnɛ ta sayibɛ Yunusa-ɛ.
40 Ɛy, Yunusa ɛnayi mata maas daŋ kɔ pibi kor ka alop ŋɔpɔŋ disrɛ. Ti tɔ pəndeyi Wan ka Wərkun sɔ, endeyi mata maas daŋ kɔ pibi antɔf disrɛ.
41 Aka Niniwe ŋandeyɛfɛ dɔsək ndɛ Kanu kəndeboc kiti ka afum fəp mɔ, ŋaboncɛ afum a dɛtɛmp dandɛ kətɔsəkpər bəkəc, bawo kawandi ka Yunusa kənasɔŋɛ aka Niniwe kəsəkpər bəkəc yaŋan yɛlɛc kɔ ŋalomp. Awa fum eyi nu dacɔ nwɛ ɛntas Yunusa dəkəcəmɛ mɔ.
42 Wəbɛra ka atɔf nŋɛ ŋeyi Yisrayel kəca kətət mɔ, endetimɛ dɔsək da kiti kɔ dɛtɛmp dandɛ, pəboncɛ di kətɔwosɛ kəcəŋkəl kəcərɛ kəkɔtɛnɛ mes kətət, bawo pəbɔlɛ p'ɛnayɛfɛ kədecəŋkəl kəcərɛ kəkɔtɛnɛ mes kətət ka Sulemani*. Awa fum eyi dɛ nwɛ ɛntas Sulemani dəkəcəmɛ mɔ.»

Kəlukus ka ŋɔŋk ŋɛlɛc
Luk 11.24-26

43 «Ntɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋɔkɔ ŋowur fum nwɛ dəris mɔ, ŋɛcyara-yara mofo mowosu, ŋɛctɛn dəkəŋesəm, mba ŋɛnasɔtɔ fɛ.
44 Kɔ ŋolokunɛ: ‹Iluksərnɛ nde kəlɔ kem, nkɛ inawur disrɛ mɔ.› Ntɛ ŋolukus mɔ, kɔ ŋɛmbəp kəlɔ fos, pafɛŋ ki palompəs ki belbel.
45 Kɔ ŋolukus kəkɔtɛn yɔŋk yɛlɛc camət-mɛrəŋ nyɛ yɛnaŋkanɛ kəlɛcɛ yɛtas ŋi mɔ. Kɔ yɛmbɛrɛ kəlɔ disrɛ kɔ yɛndɛ. Ntɛ tencepər mɔ, kɔ pəlɛc pənaŋkanɛ fum nwɛ pətas tɔkɔ pənayi kɔ tɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ! Ti tendesɔtɔ afum a dɛtɛmp dɛlɛc dɔmɔkɔ dandɛ!»

Iya kɔ awɛnc a Yesu
Mark 3.31-35; Luk 8.19-21

46 Ntɛ Yesu onclok-lokər afum mɔ, awa kɔ kɛrɛ k'awɛnc aŋa ŋacəmɛ dabaŋka, ŋacfaŋ kəlok-lokər kɔ.
47 Kɔ fum wəlɔma oloku Yesu: «Məcəŋkəl, wiri kɔ awɛnc əm aŋa ŋancəmɛ nde dabaŋka, ŋafaŋ kəlok-lokər əm.»
48 Mba kɔ Yesu oloku fum wəkakɔ ɛnaloku kɔ toloku tatɔkɔ mɔ: «An'ɔyɔnɛ iya kem-ɛ? Are ŋayɔnɛ awɛnc im aŋa-ɛ?»
49 Kɔ Yesu entenci kəca nnɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋayi mɔ, k'oloku: «Nənəŋk: Iya kem kɔ awɛnc im aŋa ŋɔ akaŋɛ!

* **12:42** Məmɔmən 1 Abɛ 10.1-10

50 Nwɛ o nwɛ ɔŋyɔ tɛfaŋ ta Kanu Papa kem nwɛ eyi nde dəKɔm mɔ, wəkakɔ ɔyɔnɛ wɛnc im, wəkirɛ kɔ iya kem.»

13

Totubcɛnɛ ta wəgbal defet
Mark 4.1-9; Luk 8.4-8

1 Dəsɔk dadɔkɔ kɔ Yesu owur dəkəlɔ k'ɔŋkɔ pandɛ agbɛp ŋa kəba.
2 Kɔ kənay ka afum alarəm ŋaŋkɔ ŋaloŋkanɛ kɔ kəsək, kɔ tɔsɔŋɛ kɔ kəbɛkɛ debil k'ɛndɛ. Kɔ kənay ka afum fəp kəncəmɛ agbɛp ŋa kəba.
3 Kɔ Yesu olok-lokər ŋa pəlarəm dəmotubcɛnɛ, k'oloku ŋa: «Nəcəŋkəl: Wəbɔf ɛnawur kəkɔgbal defet.
4 Ntɛ ɛncgbal defet mɔ, kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ dəpɔ. Kɔ bɛmp yender yɔsɔm mi.
5 Kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ antɔf ŋa masar nde kəbof kəlarəm kənatɔyi mɔ. Ntɛ antɔf ŋɛnadəm mɔ, kɔ mɛŋgbɛn mompoŋ katəna.
6 Mba ntɛ nne yɛnadewonɛ mɔ, kɔ yɔncɔf buma yayɔkɔ, kɔ yowosərɛnɛ, bawo yɛnayɔ fɛ ncɔnc.
7 Kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ dəbɛŋk, kɔ mompoŋ, mba kɔ bɛŋk yɛmpɛ kɔ yendi mi.
8 Kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ antɔf ŋətət, kɔ mompoŋ kɔ mɛləpsər kəkom yokom nyɛ tasar tin (100), yɔkɔ wəco camət-tin (60), kɔ yɔlɔma wəco maas (30).
9 Mənа nwɛ məŋyɔ ləŋəs mɔ, məne ti.»

Ta ake tɔ Yesu ɛnctəksɛ dəmotubcɛnɛ-ɛ?

10 Kɔ acɛpsɛ a Yesu darəŋ ŋander ŋayif kɔ: «Ta ake tɔ məŋlok-lokərɛ ŋa dəmotubcɛnɛ-ɛ?»
11 Kɔ Yesu oluksɛ ŋa ntɛ: «Bawo Kanu kəsɔŋɛ nəna kəcərɛ kance kəgbɔpnɛ ka dɛbɛ da dəKɔm, mba ŋa, asɔŋ fɛ ŋa ki.
12 Ti disrɛ, nwɛ ɔŋyɔ kəcərɛ ka tɔgbɔpnɛ ta dɛbɛ da dəKɔm mɔ ambɛrɛnɛ kɔ, haŋ pəlar kɔ, mba nwɛ ɔntɔyɔ mɔ, andebaŋər kɔ ali pəkɔ ɔyɔ mɔ.
13 Ti tɔsɔŋɛ ntɛ ilok-lokərɛ ŋa dəmotubcɛnɛ mɔ, bawo ŋaŋgbətnɛ belbel mba ŋafɔnəŋk, kɔ ŋancəŋkəl belbel mba ŋafɔne, ŋafɔcərɛ sɔ.
14 Ntɛ Kanu kənalokɛ kusu ka sayibɛ Esayi tetaŋan mɔ tɛlarɛ:
‹Nəndewon kəcəŋkəl mba nəfɔdecərɛ few.
Nəndewon kəgbətnɛ mba nəfɔdenəŋk few,
15 bawo səbomp sa afum akaŋɛ səfɔtam kəcərɛ.
Ŋasunc ləŋəs yaŋan,
kɔ ŋamɛp fər
ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ŋanəŋkɛ yi,
ta ŋanenɛ ləŋəs yaŋan,
ta bəkəc yaŋan yɔsɔŋɛ ŋa kəcərɛ,
ŋadekafəlɛ, ŋaluksərnɛ nnɔ iyi mɔ,
tɔsɔŋɛ itaməs ŋa!›
16 Mba pəmbət nu, bawo fər yonu yɛŋnəŋk kɔ ləŋəs yonu yeŋne!
17 Kance, icloku nu: Sayibɛ səlarəm kɔ alompu alarəm ŋanafaŋ kənəŋk mamɛ nəyi kənəŋk mɔ, mba ŋananəŋk fɛ mi. Kɔ ŋanafaŋ kəne mamɛ nəyi kəne mɔ, mba ŋanane fɛ mi.

Kətəksɛ dətotubcɛnɛ ta wəbɔf
Mark 4.13-20; Luk 18.11-15

18 Awa nəcəŋkəl tedisrɛ ta totubcɛnɛ ta wəgbal defet.

19 Mɛŋgbɛn məkɔ mɛnatɛmpɛnɛ dɔpɔ meyi pəmɔ fum nwɛ eŋne toloku ta
dɛbɛ da dəKɔm ta tɔsɔkər kɔ mɔ. Wəlɛc pəder pəlɛk tɔkɔ anabɔf abəkəc ŋɔn mɔ.
It'ɔyɔnɛ nwɛ ɛnasɔtɔ mɛŋgbɛn dɔpɔ dacɔ mɔ.
20 Mɛŋgbɛn mmɛ mɛnatɛmpɛnɛ kəfo ka masar mɔ meyi pəmɔ fum nwɛ
ɔnckɔnane Toloku ta Kanu pəbaŋ ti katəna pəbotu disrɛ mɔ,
21 mba wəkayi eyi pəmɔ pəbɔf pɔtɔyɔ ncɔnc: Kəcəmɛ kɔn kəfɔwon, pəcuca kɔ
kətɔrəs kənckɔnader teta Toloku tatɔkɔ, tɔŋsɔŋɛ kɔ kəsak ti fɛw.
22 Mɛŋgbɛn mmɛ anabɔf dəbɛŋk mɔ meyi pəmɔ fum nwɛ eŋne Toloku ta
Kanu, mba mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlarəm ma doru kɔ kətɛn daka, mes mamɔkɔ
mɛrəŋ medi Toloku tatɔkɔ, tɔsɔŋɛ ti kətɔkom.
23 Mɛŋgbɛn mmɛ mɛnatɛmpɛnɛ antɔf ŋɔtɔt mɔ meyi pəmɔ fum nwɛ eŋne
Toloku pəcərɛ ti, tokom ntɛ tasar tin (100), tɔkɔ wəco camət-tin (60), kɔ tɔlɔma
wəco maas (30).»

Totubcɛnɛ ta defet dɔtɔt kɔ yika yɛlɛc

24 Kɔ Yesu oloku ŋa sɔ totubcɛnɛ tɔlɔma: «Dɛbɛ da dəKɔm dowurɛnɛ kɔ
wərkun nwɛ ɔmbɔf defet dɔtɔt dalɛ dɔn mɔ.
25 Pibi pɔlɔma afum ŋacdirɛ, kɔ wəter kɔn ender pəbɔf yika yɛlɛc dəbəle,
k'ɔŋkɔ.
26 Ntɛ yɔbɔf yompoŋ kɔ yokom mɔ, mba yika yɛlɛc yompoŋ sɔ.
27 Kɔ acar a wəka dalɛ ŋander ŋaloku kɔ: ‹Mariki, bafɔ mɛŋgbɛn mɔtɔt mɔ
mənabɔf dalɛ dam ba? Deke yika yɛlɛc yɛyɛfɛ yedepoŋ nnɔ-ɛ?›
28 Kɔ mariki oloku ŋa: ‹Wəter kem wəlɔma ɔyɔ ti.› Kɔ acar ŋayif kɔ: ‹Məfaŋ a
səkɔ səwas yika yɛlɛc yayɔkɔ ba?›
29 Kɔ mariki oloku ŋa: ‹Ala, iŋnesɛ kɔ nəndewas yika-ɛ, nəndesɔ kəcgbuktɛnɛ
bəle.
30 Nəce yika yɛlɛc yɛbɛk kɔ bəle haŋ patɛl, kɔ tɛm ta kətɛl tendebəp-ɛ,
indeloku atɛl: Nənuŋkɛnɛ kərɛsna nəgbuktu yika yɛlɛc nəsek yi pacɔf, kɔ nəlip-
ɛ, nəbɛr bəle kɛlɛ kem disrɛ.›»

Totubcɛnɛ ta tɛŋgbɛn tɛfɛt pa dəlakɔ
Mark 4.30-32; Luk 13.18-19

31 Kɔ Yesu oloku ŋa totubcɛnɛ tin: «Dɛbɛ da dəKɔm dowurɛnɛ tɛŋgbɛn tɛfɛt
mpɛ fum ɛlɛk k'ɔmbɔf pi dalɛ dɔn mɔ.
32 Tɛŋgbɛn tatɔkɔ pɛfɛtɛ pɛtas mɛŋgbɛn fəp, mba ntɛ pompoŋ mɔ, kɔ pɛmbɛk
pətas yɔbɔf ya dəlakɔ fəp, kɔ pende pɔyɔnɛ kətɔk, kɔ tɔsɔŋɛ bɛmp ya darenc
kəder yɔlɔ dəwara wa ki.

Totubcɛnɛ ta lebin
Luk 13.20-21

33 Kɔ Yesu ɛntəksɛ sɔ afum totubcɛnɛ tɔlɔma, pəcloku: «Ntɛ tɔ dɛbɛ da dəKɔm
dowurɛnɛ pəmɔ lebin ndɛ wəran ɛŋlɛk pənɔktərɛnɛ di kəmbefe kilo wəco
mɛrəŋ (20) mɔ. Kɔ kəmbefe fəp kəmpɛ!»

Ta ake tɔ Yesu onclokɛnɛ motubcɛnɛ-ɛ?
Mark 4.33-34

34 Mamɔkɔ fəp Yesu oncloku mi kənay ka afum dəmotubcɛnɛ. Ti disrɛ Yesu
oncloku fɛ ntɛ o ntɛ ta oloku totubcɛnɛ ta ti-ɛ,
35 ntɛ tɔŋsɔŋɛ moloku mmɛ sayibɛ ŋanaloku mɔ mɛlarɛ:
«Motubcɛnɛ m'indelok-lokərɛ ŋa.
Indedəŋk moloku mmɛ məŋgbɔpnɛ kəyɛfɛ dəkəcop da doru mɔ.»

Yesu oloku tedisrɛ ta totubcɛnɛ ta defet dɔtɔt kɔ yika yɛlɛc

36 Kɔ Yesu ɛsak kənay ka afum k'ɛmbɛrɛ dɛkɛr, kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋander
ŋaloku kɔ: «Məloku su tedisrɛ ta yika yɛlɛc dalɛ disrɛ.»

13:35 Yabura 78.2

37 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nwɛ ɔmbɔf mɛŋgbɛn mɔtɔt mɔ, Wan ka Wərkun ɔfɔ.
38 Dalɛ, doru dandɛ dɔ. Defet dɔtɔt, awut a dɛbɛ da dəKɔm ŋɔ. Yika yɛlɛc, awut a Ŋɔŋk Ŋɛlɛc ŋɔ.
39 Wəter nwɛ ɔmbɔf yi mɔ, ɔyɔnɛ Ŋɔŋk Ŋɛlɛc. Kətɛl kəyɔnɛ dəkəlip da doru, atɛl ŋayɔnɛ mɛlɛkɛ.
40 Pəmɔ tɔkɔ aŋgbuktu yika yɛlɛc paləm yi dənɛnc mɔ, itɔ pəndeyi dəkəlip da doru.
41 Wan ka Wərkun endekɛrɛ mɛlɛkɛ mmɛ mendewurɛ dɛbɛ dɔn disrɛ aŋɛ ŋaŋsɔŋɛ akɔ kəbɛrɛ kiciya kɔ akɔ ŋaŋyɔ pəlɛc mɔ,
42 mendeləm alɛc dənɛnc da Yahanama, difɔ kəbok kəŋkɔyi kɔ kəŋaŋərɛnɛ sek.
43 Alompu ŋandekɔmot pəmɔ dec ndɛ deyi nde dɛbɛ da Papa kəŋan mɔ. Məna nwɛ məŋyɔ ləŋəs mɔ, məne ti!»

Totubcɛnɛ ta daka dɔtɔt dɔgbɔpnɛ

44 Kɔ Yesu endeŋər sɔ totubcɛnɛ ntɛ: «Ntɛ tɔ dɛbɛ da dəkɔm dowurɛnɛ pəmɔ daka deyeŋki kəway ndɛ dɔŋgbɔpnɛ dalɛ mɔ. Wərkun nwɛ ɛnəŋk di mɔ, pəgbɔkərɛ sɔ di kəmɛŋk. Pəlarɛ pəbotu, pəkɔ pəcaməs daka dɔkɔ ɔyɔ dɛcaməs mɔ fəp, pəder pəway dalɛ dandɛ.
45 Dɛbɛ da dəKɔm dowurɛnɛ sɔ ntɛ: Wəcaməs nwɛ ɛntɛn tɛncəmbəl pa kɛma mɔ.
46 Ntɛ ɔŋkɔ pənəŋk tɛncəmbəl pa kɛma pɔtɔt mɔ, k'ɔŋkɔ pəcaməs daka dɔkɔ ɔyɔ mɔ fəp kəkɔway tɛncəmbəl pa kɛma papɔkɔ.»

Totubcɛnɛ ta manta

47 Kɔ Yesu oloku sɔ totubcɛnɛ ntɛ: «Dɛbɛ da dəkɔm dowurɛnɛ manta mmɛ aŋgbal dəkəba mɔ, kɔ mosumpər lop dokom fəp.
48 Kɔ mɛlarɛ-ɛ, paliŋ mi nde pəwosu, pandɛ kəpit-piti yɔkɔ yentesɛ mɔ, pabɛr dətaŋku, pagbal yɛlɛc yɔkɔ.
49 Itɔ pəndeyi dəkəlip da doru. Mɛlɛkɛ mendekɔ mɛgbɛy alompu alɛc dacɔ.
50 Mendeləm alɛc dənɛnc da Yahanama, difɔ kəbok kəŋkɔyi kɔ kəŋaŋərɛnɛ sek.»

Totubcɛnɛ ta daka dofu kɔ dokur

51 Kɔ Yesu eyif acɛpsɛ ɔn darəŋ: «Nəncərɛ tedisrɛ ta mamɔkɔ inatəksɛ nu mɔ ba? Kɔ ŋawosɛ: «Ɛy.»
52 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Ti tɔsɔŋɛ ntɛ atəksɛ fəp aŋɛ ŋayɔnɛ acɛpsɛ darəŋ a dɛbɛ da dəKɔm mɔ ŋawurɛnɛ kɔ wəkiriŋ ka kələ nwɛ oŋwurɛ daka dɔn dacɔ ca yofu kɔ yokur mɔ.»

Aka Nasarɛt ŋafati kəgbɛkər Yesu kəlaŋ
Mark 6.1-6; Luk 4.16-30

53 Ntɛ Yesu elip kəloku totubcɛnɛ tantɛ mɔ, k'ɛyɛfɛ di,
54 k'ɔŋkɔ dare dɔn Nasarɛt. Dəndo, kɔ Yesu ɛyɛfɛ kətəksɛ nde dəkətola Kanu daŋan, ntɛ cusu cəwos afum mɔ, kɔ ŋayɛfɛ kəyiftɛnɛ: «Deke Yesu ɔsɔtɔ kəcərɛ kəkɔtɛnɛ mes kətɔt kaŋkɛ kɔ mes mɛwɛy-wɛy mamɛ-ɛ?
55 Bafɔ wan ka kamdɛr ɔfɔ ba? Bafɔ kɛrɛ aŋwe Mari kɔ awɛnc aŋa Sak, Isifu, Simɔŋ kɔ Yuda ba?
56 Bafɔ akirɛ ɔn ŋayi su dacɔ ba? Deke ɔsɔtɔ mamɛ fəp-ɛ?»
57 Mes mamɔkɔ mɛnayamsɛ ŋa kəgbɛkər Yesu kəlaŋ. Awa kɔ Yesu oloku ŋa: «Afɔfati kələləs sayibɛ, mɛnɛ dare dɔn kɔ kələ kɔn disrɛ.»
58 Dəndo Nasarɛt, Yesu ɛnayɔ fɛ di mes mɛwɛy-wɛy mɛlarəm, bawo aka di ŋanabut kəlaŋ.

14

Defi da Aŋnabi Saŋ Batis
Mark 6.14-29; Luk 9.7-9

1 Tɛm tatɔkɔ, Herodu nwɛ ɛnatɔmpər dɛbɛ da Kalile mɔ, ene pacloku teta Yesu.
2 K'oloku afum ɔn aka dəsaŋka: «Saŋ Batis ɔfɔ! Afum afi dacɔ ɔfɔtɛ, it'ɔsɔŋɛ ntɛ ɛntam kəyɔnɛ mes mɛwɛy-wɛy mɔ.»
3 Herodu ɛnaloku ti bawo nkɔn ɛnasom afum, ŋasumpər Saŋ Batis, ŋakot kɔ, ŋabɛr kɔ dəbili teta Herodiyad wəran ka wɛnc Filip.
4 Saŋ oncloku Herodu: «Sariyɛ səmɔn'am kənɛncɛ kɔ.»
5 Herodu ɛnafaŋ kədif Saŋ, mba encnesɛ kənay ka afum, bawo ŋanacɛm-cɛmnɛ a sayibɛ sɔ Saŋ ɔyɔnɛ.
6 Kəsata ka teren toluksər ta kəkom ka Herodu, kɔ wan wəran ka Herodiyad empisɛ fər ya afum aŋɛ ŋanatəŋnɛ kəsata kaŋkɔ mɔ kiriŋ, kɔ təmbɔt Herodu,
7 haŋ kɔ Herodu ɛndɛrəm kəsɔŋ wan ka Herodiyad paka mpɛ o mpɛ eŋwer kɔ mɔ.
8 Kəmɛŋkəs ka iya kɔn Herodiyad, kɔ wəyecəra oloku: «Məsɔŋ im domp da Saŋ Batis depəlet.»
9 Wəbɛ Herodu, kəmɔncnɛ disrɛ, ɛnafaŋ fɛ kəbupərɛ tes təkɔ ɛnadɛrəm fər ya afum akɔ ɛnawe kətəŋnɛ kəsata kɔn mɔ, kɔ Herodu osom a pasɔŋ wan ka Herodiyad domp dɔkɔ ɛnawer kɔ mɔ.
10 K'asom kəkɔgbinti domp da Saŋ Batis nde dəbili.
11 K'aŋkɛrɛ wəyecəra ka Herodiyad domp da Saŋ Batis depəlet, k'eŋkenɛ di kɛrɛ.
12 Kɔ acɛpsɛ a Saŋ Batis darəŋ ŋander ŋalɛk kəbel kən kɔ ŋaŋkɔ ŋawup. Ntɛ telip mɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋasɔŋɛ ti kəcərɛ Yesu.

Yesu ɔsɔŋ afum wul kəcamət yeri
Mat 15.32-39; Mark 6.30-44; Luk 9.10-17; Isaŋ 6.1-14

13 Ntɛ Yesu ene moloku mamɔkɔ mɔ, k'ɛlɛk abil k'ɔŋkɔ kəfo kəyer-yer. Mba kɔ kənay ka afum kənde kəcərɛ a Yesu ɛyɛfɛ di, kɔ ŋawur sədare səŋan, kɔ ŋasolnɛ dɛgbɛp kɔ ŋancɛpsɛ kɔ darəŋ.
14 Ntɛ Yesu ontor debil mɔ, k'ɛnəŋk kənay ka afum, k'ɔyɔnɛ ŋa nənəfər, k'ɛntaməs acuy aŋan.
15 Ntɛ dəfəy dɛmbəp mɔ, kɔ acɛpsɛ a Yesu darəŋ ŋalətərnɛ ŋacloku kɔ: «Kəfo kaŋkɛ kəyɔ yer-yer kɔ dec dɛləp. Məsak kənay ka afum akaŋɛ ŋakɔ ŋawayəs yeri nde sədare səlɔma.»
16 Mba kɔ Yesu oloku ŋa: «Ali ŋaŋkɔ fɛ kəfo, nənasərka nəsɔŋ ŋa yeri.»
17 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaloku kɔ: «Cəcom kəcamət kɔ lop mɛrəŋ gbəcərəm yɔ səyɔ nnɔ.»
18 Kɔ Yesu oloku: «Nəkɛr'em yi nnɔ.»
19 Kɔ Yesu osom kənay ka afum kəndɛ yika kəroŋ, k'ɛlɛk cəcom ncɛ kəcamət kɔ lop mɛrəŋ, k'eyekti fər darenc, k'eyif Kanu barka. K'entepi cəcom k'ɔsɔŋ ci acɛpsɛ ɔn darəŋ a ŋayer ci kənay ka afum.
20 Kɔ fəp fəsɔm ci kɔ ŋanɛmbərɛ, k'aŋkenɛ Yesu cəfala wəco kɔ mɛrəŋ cəlarɛ cəcom cəlpəs.
21 Kənay ka afum aŋɛ ŋanasɔm cəcom cacɔkɔ mɔ ŋanabəp arkun wul kəcamət (5.000), ta alɔm aran kɔ awut-ɛ.

Yesu ɔŋkət kəba kəroŋ
Mark 6.45-52; Isaŋ 6.16-21

22 Ntɛ tencepər mɔ, gbəncana babɔkɔ kɔ Yesu ɛntarɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ kəbɛrɛ
debil, ŋanuŋkɛnɛ kəcali mokuru məkɔ, nkɔn pəcsak kənay ka afum kəkɔ
ndaraŋan.
23 Ntɛ elip kəsak ka kənay ka afum kəkɔ ndaraŋan mɔ, k'ɛmpɛ tərə kəroŋ
kəkɔtola Kanu. Kɔ dəfɔy dɛmbəp kɔ di pəyi sona.
24 Tɛnatəŋnɛ abil ŋɔbəlɛ pəpɔŋ pəwosu, yam yecfikəli-fikəli abil, bawo
kəgbofnɛ kɔ ŋancndɛ.
25 Dəsɔka dɛləpəs, kɔ Yesu ender nnɔ ŋayi mɔ pəckɔt kəba kəroŋ.
26 Ntɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋanəŋk kɔ pəckɔt kəba kəroŋ mɔ, kɔ pəyi ŋa ya-
mayama. Kənesɛ kəŋan disrɛ kɔ ŋaloku: «Tubari tɔ,» kɔ ŋaŋkulɛ-kulɛ.
27 Mba kɔ Yesu oloku ŋa gbəncana babɔkɔ: «Nəbəknɛ! In'ɔfɔ, ta nənesɛ!»
28 Kɔ Piyɛr oloku kɔ: «Mariki, kɔ tɔyɔnɛ mən'ɔfɔ-ɛ, məsom im ikɔt domun
kəroŋ ider nde məyi mɔ.»
29 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məder.» Kɔ Piyɛr ontor debil, k'ɔŋkɔt domun kəroŋ,
k'ɔŋkɔ nde Yesu eyi mɔ.
30 Mba ntɛ ɛnanəŋk afef ŋɛbɛk mɔ, k'enesɛ k'oŋkulɛ-kulɛ: «Mariki, məyac im!»
31 Gbəncana babɔkɔ kɔ Yesu ɛntɛnc kəca k'osumpər Piyɛr, k'oloku kɔ: «Mənа
məmpicɛ kəlaŋ, ta ake tɔ mənesərnɛnɛ-ɛ?»
32 Yesu kɔ Piyɛr ŋambɛrɛ debil, kɔ afef ŋɛsak kəwur.
33 Acɛpsɛ a Yesu darəŋ anɛ ŋanayi debil mɔ ŋantontnɛnɛ kɔ fər kiriŋ, kɔ ŋaloku:
«Wan ka Kanu yati məyɔnɛ!»

Yesu ɛntaməs acuy atɔf ŋa Kenesarɛt
Mark 6.53-56

34 Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋancali, kɔ ŋambəp atɔf ŋa Kenesarɛt.
35 Kɔ afum a dare dadɔkɔ ŋanɛpəl Yesu, kɔ ŋandəŋk kəder kɔn sədare səkɔ fəp,
k'aŋkɛrɛ kɔ acuy fəp.
36 K'alɛtsɛnɛ kɔ pəwosɛ afum ŋagbuŋɛnɛ ali dobol da burumus bən. Akɔ
ŋanagbuŋɛnɛ di mɔ fəp ŋanatamnɛ keŋ.

15

Məyɔ mokur ma atem kɔ mosom ma Kanu
Mark 7.1-13

1 AFarisi kɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif ŋander nnɔ Yesu eyi mɔ kəyɛfɛ Yerusalɛm,
kɔ ŋayif kɔ:
2 «Ta ake tɔ acɛpsɛ am darəŋ ŋantɔcəmɛnɛ tɔyɔ tokur ta atem darəŋ-ɛ? Bawo
ŋafɔsɔkəsnɛ saliye a ŋacdi yeri-ɛ.»
3 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Kɔ nəna, ta ake tɔ nəntɔcəmɛnɛ mɛtəksɛ mmɛ Kanu kəsom
mɔ, kɔ nəncəmɛ məyɔ mokur ma atem anu darəŋ-ɛ?
4 Bawo Kanu kəloku: ‹Məleləs wisi kɔ wiri› k'oloku sɔ: ‹Nwɛ oŋlok-lokər kas
pəyɔnɛ fɛ ti kɛrɛ pəlɛc mɔ, padif wəkayi.›
5 Mba nəna nəŋloku a kɔ məloku wisi kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wiri: «Paka mpɛ pəmarna
isɔŋ əm kəmar kam mɔ, isɔŋ pi Kanu,»
6 ali wəkayi ɔyɔnɛ fɛ sɔ kas kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kɛrɛ tes tɔləma.› Ti disrɛ, nənimɛ
tosom ta Kanu məyɔ mokur ma atem anu.
7 Nəna abaŋɛnɛ kəlomp, Esayi ɛnaloku belbel tetonu cəsayibɛ:
8 ‹Afum akaŋɛ dəcusu gbəcərəm ŋaŋleləs im,
mba bəkəc yaŋan yɔmbɔl'em pəpɔŋ.
9 Kəsali nkɛ ŋanctolan'em ŋacloŋn'em mɔ kəyɔ fɛ dəkəcəmɛ,
bawo mosom mmɛ ŋantəksɛ mɔ, afum ŋapər mi, bafɔ Kanu.›»

15:4 Kəwur 20.12; Sariyɛ 5.16 **15:4** Kəwur 20.17; ALewy 20.9 **15:9** Esayi 29.13

Ca nyɛ yəŋsəŋɛ fum kətəsək mə
Mark 7.14-23

10 Kɔ Yesu ewe kənay ka afum k'oloku ŋa: «Nəcəŋkəl, nəcərɛ sɔ ti belbel!
11 Bafɔ peri mpɛ pɛmbɛrɛ fum dəkusu mə pəŋsəŋɛ fum kətəsək, mba mpɛ poŋwur kɔ dəkusu yati mə.»
12 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋander ŋayif kɔ: «Məncərɛ a toloku tatəkɔ tɛnasəŋɛ aFarisi kəfətɛnɛ?»
13 Kɔ Yesu oloku: «Pəbəf mpɛ o mpɛ Papa kem nwɛ eyi nde dəkɔm ɛnatəbəf mə, andegbuktu pi.
14 Nəce ŋa: Atənəŋk ŋɔ aŋɛ ŋayi kəkətɛnɛ atənəŋk alɔma mə. Kɔ wətənəŋk endekɔtɛnɛ wətənəŋk-ɛ, mɛrəŋ maŋan fəp ŋantɛmpɛnɛ debi.
15 Kɔ Piyɛr oloku Yesu: «Məsɔksər su tedisrɛ ta tɛtəksɛ tatəkɔ.»
16 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Nəna sɔ nəsərəyi kətɔcərɛ disrɛ ba?
17 Nəncərɛ fɛ a peri mpɛ pɛmbɛrɛ fum dəkusu mə dəkor pəŋkɔ a padewurɛ pi nde dəkofi?
18 Mba ntɛ toŋwur dəkusu mə, dɛbəkəc tɛŋyɛfɛ, tatəkɔ təŋsəŋɛ fum kətəsək.
19 Bawo mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlɛc, kədif fum, kəsumpər dalakɔ, məkɔt mɛlɛc, deke, sede səlɛc, kəfor, dɛbəkəc mes mamɔkɔ fəp mɛŋyɛfɛ.
20 Mes mamɔkɔ məŋsəŋɛ fum kətəsɔk, mba kədi peri ta məmbikɛnɛ kəfɔsəŋɛ fum kətəsək.»

Wəran wəcikəra ɛŋgbɛkər Yesu kəlaŋ
Mark 7.24-30

21 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ dəndo, k'ɔŋkɔ atɔf ŋa Tir kɔ Sidɔŋ.
22 Gbəncana babɔkɔ kɔ wəran wəKanaŋ nwɛ ɛnayɛfɛ atɔf ŋaŋɔkɔ mə, ɛyɛfɛ kəkulɛ-kulɛ: «Məyɔn'em nɔnɔfər, Mariki, Wan ka Dawuda! Ŋɔŋk ŋin ŋɛlɛc ŋontoŋkulu-toŋkulu wan kem wəran pəpɔŋ.»
23 Ali toloku Yesu ɛnaloku fɛ kɔ. Kɔ acɛpsɛ a Yesu darəŋ ŋander ŋalɛtsɛnɛ nkɔn Yesu: «Məbɛləs kɔ, bawo eyi kəkulɛ-kulɛ su kumunt darəŋ.»
24 Kɔ Yesu oluksɛ ŋa: «Mba Kanu kəsom im nda aYisrayel gbəcərəm, aŋɛ ŋayi pəmɔ ŋkesiya nyɛ yɔsɔlɛ mɔ.»
25 Mba kɔ wəran nwɛ ender pətontnɛnɛ Yesu fər kiriŋ pəcloku: «Mariki, məde məmar im!»
26 Mba kɔ Yesu oloku kɔ: «Pəntesɛ fɛ kəlɛkər awut kəcom mələmɛ ki cen.»
27 Wəran nwɛ oluksɛ kɔ: «Kance kɔ, Mariki. Mba mecen, yeri nyɛ yɛntɛmpɛnɛ amɛsa dəntɔf ya aka mi mə, yɔ mendi.»
28 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Wəran, kəlaŋ kam kəmbɛk! Kanu kəsəŋɛ tɛfaŋ tam teyi.» Gbəncana babɔkɔ bɔ wan kɔn wəran ɛnatamnɛ.

Yesu ɛntaməs acuy alarəm
Mark 7.31

29 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəfo kaŋkɔ k'osumpər dɔpɔ da agbɛp ŋa kəba ka Kalile. K'ɔŋkɔ pəpɛsɛ tərɔ kəroŋ k'ɛndɛ.
30 Kɔ kənay ka afum alarəm kənder nnɔ Yesu eyi mɔ. Kɔ afum atətam kəkɔt, atənəŋk, bobo, alaŋyiru kɔ acunɛ docu dɛlarəm, kɔ ŋander ŋabocər ŋa Yesu dəntɔf, k'ɛntaməs ŋa,
31 kɔ cusu cəwos kənay ka afum kənəŋk bobo ŋaclok-loku, aka laŋyiru ŋaluksərnɛ sɔ kətamnɛ, atətam kəkɔt ŋackɔt, atənəŋk ŋacnəŋk. Kɔ ŋaŋkor-koru Kanu ka Yisrayel.

Yesu ɔsəŋ arkun wul maŋkəlɛ yeri
Mark 8.1-10

32 Kɔ Yesu ewe acɛpsɛ ɔn darəŋ k'oloku ŋa: «Nɔnɔfɔr deyi'm teta kənay ka
afum kaŋkɛ: Mata maas ŋayi kɔ ina, ŋayɔ fɛ sɔ paka o paka pedi. Ifaŋ fɛ kəsak
ŋa ŋakɔnɛ dor, iŋnesɛ ta dis dɔkɔlɔl ŋa dɔpɔ.»
33 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋayif kɔ: «Deke səŋkɔsɔtɔ nnɔ kəfo kəyer-yer kaŋkɛ
cəcom ncɛ səndenɛmbərsɛ kənay ka afum alarəm akaŋɛ mə-ɛ?»
34 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Cəcom cəke cɔ nəyɔ-ɛ?» Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaloku:
«Cəcom camət-mɛrəŋ kɔ molop məlɔma.»
35 Kɔ Yesu osom kənay ka afum kəndɛ dəntəf.
36 Kɔ Yesu ɛlɛk cəcom ncɛ camət-mɛrəŋ kɔ lop, ntɛ elip kəyif Kanu barka mɔ,
k'entepi yi, k'ɛyɛfɛ kəsɔŋəs yi acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋayerəs kənay ka afum.
37 Kɔ kənay ka afum kədi yeri nyɛ kɔ ŋanɛmbərɛ, k'awɛtəs cəcom cəlpəs ncɛ
cənalarɛ cəfala camət-mɛrəŋ mɔ.
38 Arkun aŋɛ ŋanadi yeri yayɔkɔ mɔ ŋanabəp afum wul maŋkəlɛ (4.000), ta
alɔm aran kɔ awut-ɛ.
39 Ntɛ Yesu ɛsak kənay ka afum kɔ ŋalukus nde ndaraŋan mɔ, kɔ nkɔn ɛmbɛrɛ
debil k'ɔŋkɔ atɔf ŋa Makadaŋ.

16

AFarisi kɔ aSadisi ŋawer Yesu tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy ta dəKɔm
Mark 8.11-13; Luk 12.54-56

1 AFarisi kɔ aSadisi ŋaŋkɔ ŋabəp Yesu kɔ ŋancəpɛ kɔ towul dəmoloku, kɔ
ŋawer kɔ a pəmentər ŋa tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy ntɛ tementər a Kanu kəsom kɔ
mɔ.
2 Kɔ Yesu oluksɛ ŋa: «Dec dɔrɔfɔy kɔ kɔm kəyimbərɛ-ɛ, nəloku a pəndenayɔ
waŋkəra.
3 Bətbət kɔ kɔm kənɔŋkəl pəyim kɔ pəbi-ɛ, nəloku: ‹Afef ŋɔpɔŋ ŋende mɔkɔ
wur!› Kɔ nəŋgbətnɛ kɔm-ɛ, nəncərɛ kəloku tɔkɔ kəndenayi mɔ, mba nəncərɛ fɛ
kəloku mɛgbɛkərɛ ma tɛm tosu!
4 Dɛtɛmp dɛlɛc dɔtɔcəmɛ danapa da Kanu darəŋ ŋayi kətɛn tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-
wɛy ntɛ tementər a Kanu kəsom im mɔ, mba afɔsɔmentər ŋa tɛgbɛkərɛ ntɛ o
ntɛ kɔ pəntɔyɔnɛ ta Yunusa-ɛ.» Kɔ Yesu ɛsak ŋa k'ɔŋkɔ.

Mɛtəksɛ mɛlɛc m'aFarisi k'aSadisi
Mark 8.14-21

5 Ntɛ acɛpsɛ darəŋ a Yesu ŋanccali mokuru mɔkɔ mɔ, kɔ ŋampələrnɛ kəlɛk
cəcom.
6 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəkɛmbərnɛ lebin d'aSadisi kɔ d'aFarisi!»
7 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋayɛfɛ kəgbɛkəlɛnɛ taŋan: «Ntɛ səntɔlɛk cəcom mɔ toŋlokɛ
ti.»
8 Kɔ Yesu ɛncərɛ mɛcɛmcɛmnɛ maŋan, k'eyif ŋa: «Ta ake tɔ nəŋyifɛnɛ-ɛ, nəna
apicɛ kəlaŋ, nəcloku a nəyɔ fɛ cəcom?
9 Haŋ ndɛkəl nəntacərɛ fɛ? Nəncɛm-cɛmnɛ fɛ teta cəcom kəcamət ncɛ arkun
wul kəcamət (5.000) ŋanasɔm kɔ cəfala cəke c'anakɛr'em cəcom cəlpəs-ɛ?
10 Nəncɛm-cɛmnɛ fɛ sɔ cəcom camət-mɛrəŋ ncɛ arkun wul maŋkəlɛ (4.000)
ŋanasɔm, kɔ cəfala cəke cɔ nənalukəs'em cəcom cəlpəs-ɛ?
11 Cəke cɔ nəntam kətɔcərɛ a bafɔ teta cəcom t'iyi kəloku nu-ɛ? Mba
nəkɛmbərnɛ lebin d'aFarisi kɔ d'aSadisi.»
12 Itɔ acɛpsɛ a Yesu darəŋ ŋanacərɛ oŋ a bafɔ teta lebin da cəcom t'onclok-
lokərɛ ŋa, mba teta mɛtəksɛ ma aFarisi kɔ aSadisi.

Yesu ɔyɔnɛ wəyac nwɛ Kanu kənayɛk-yɛk mɔ
Mark 8.27-30; Luk 9.18-21

13 Ntɛ ɛmbɛrɛ sədare sa Sesari sa Filip mɔ, kɔ Yesu eyif acɛpsɛ ɔn darəŋ: «Ntɛ
afum ŋaŋloku mɔ, an'ɔ Wan ka Wərkun ɔyɔnɛ-ɛ?»

14 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaluksɛ kɔ: «Afum alɔma ŋaloku a Aŋnabi Saŋ Batis, kɔ alɔma a Eli, mba alɔma ŋaloku sɔ a Yeremy kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, sayibɛ səlɔma sɔ ɔyɔnɛ.»
15 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Pɛcɛmcɛmnɛ ponu, an'iyɔnɛ-ɛ?»
16 Kɔ Simɔŋ Piyɛr oloku: «Məna, Krist məyɔnɛ, wan ka Kanu nkɛ kəyi doru o doru mɔ.»
17 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Pəbɔt əm, Simɔŋ wan ka Yunusa, bawo bafɔ afum ŋasɔŋ'am ti kəcərɛ, mba Papa kem nwɛ eyi nde dəkɔm mɔ!
18 Mba ina, iclok'əm, Piyɛr məyɔnɛ, itɔ tatɔkɔ ‹tasar›, mpɛ indecəmbər kələ ka kəloŋkanɛ ka alaŋ em kəroŋ mɔ. Ali defi dəfədetam təlɔm o təlɔm nnɔ peyi mɔ.
19 Indesɔŋ əm masapa ma dɛbɛ da dəKɔm: Ntɛ o ntɛ məndemɔnɛ nnɔ doru dandɛ mɔ, Kanu kəndekəmɔnɛ ti dəKɔm. Ntɛ o ntɛ məndewosɛ nnɔ doru dandɛ mɔ, Kanu kəndekəwosɛ ti nde dəKɔm.»
20 Kɔ Yesu ɔmɔnɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ kəloku ti ali fum a Krist ɔyɔnɛ, wəyɛk-yɛk nwɛ Kanu kənasom kədeyac afum a doru mɔ.

Yesu ɛndəŋk defi dən kɔ kəfətɛ kɔn
Mark 8.31-9.1; Luk 9.22-27

21 Tɛm tatɔkɔ kɔ Yesu oncop kəlok-lokər acɛpsɛ ɔn gbasŋa a mɛnɛ pəkɔ Yerusalɛm. Dəndo abeki, aloŋnɛ apɔŋ kɔ atəksɛ sariyɛ sa aSuyif ŋaŋkətərəs kɔ pəlarəm, padif kɔ, pəfətɛ afi dacɔ tataka ta maas.
22 Kɔ Piyɛr ewe Yesu kəsək k'ɛyɛfɛ kənal kɔ, pəcloku: «Kanu kəyac əm ti, Mariki! Tatɔkɔ təfəbəp əm few.»
23 Mba kɔ Yesu ɛŋkafəlɛ k'oluksɛ Piyɛr: «Məkafəl'em kumunt darəŋ, məna Sentani! Məyamsər'em kəcepər dəpɔ ndɛ pəmar icepər mɔ. Iw'am tewe ta Sentani bawo məfɔcɛm-cɛmnɛ pəmɔ Kanu, mba pəmɔ afum.»
24 Kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ: «Kɔ fum ɛfaŋ kəcɛps'em darəŋ-ɛ, wəkayi pəsak kəcɛm-cɛmnɛ teta nkɔnsərka, pəgbaŋnɛ kətɔk kɔn kəpəmpəl, pəcəm'em darəŋ.
25 Bawo nwɛ o nwɛ ɛŋsɛp kəyac kiyi kɔn doru mɔ, kəndesalpər kɔ, mba nwɛ o nwɛ kiyi kɔn doru kəŋsalpər teta ina mɔ, məndesɔtɔ ki.
26 Dəkəcəmɛ dere dɔ tɔyɔ fum kəsɔtɔ kɔn doru kərkər, kiyi kɔn doru kəsələr kɔ-ɛ? Ake fum ɛntam kəsɔŋ kəwursɛ ka kiyi kɔn doru-ɛ?
27 Iloku nu ti, bawo Wan ka Wərkun endeder dənərɔ da debeki da Kas kɔ mɛlɛkɛ ɔn, endesɔŋ nwɛ o nwɛ kəway ka mes mən məyɔ.
28 Kance icloku nu: Aləma ŋayi su dacɔ nnɔ, aŋɛ ŋantədefi ta ŋanəŋk Wan ka Wərkun pəcder dɛbɛ dən disrɛ mɔ-ɛ.

17

Kətəŋkəlɛ ka Yesu
Mark 9.2-13; Luk 9.22-36

1 Ntɛ mata camət-tin mencepər mɔ, kɔ Yesu ɛlɛk Piyɛr, Sak kɔ wɛnc Isaŋ, k'eŋkekərɛ ŋa kəsək tərɔ teŋeci kəroŋ.
2 Kɔ Yesu ɔŋkɔ pətəŋkəlɛ kəro fər yaŋan kiriŋ: Kɔ kəro kɔn kəncop kəmotər-motər pəmɔ dec, kɔ yamos yɔn pəmɔ pəwaŋkəra.
3 Gbəncana babəkɔ kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋanəŋk Aŋnabi Musa kɔ Aŋnabi Eli ŋawurər Yesu ŋaclok-loku.
4 Kɔ Piyɛr oloku Yesu: «Mariki, pəntesɛ su kəyi nnɔ! Kɔ məwosɛ-ɛ, incəmbər nnɔ ŋgbancan maas, ŋin ŋa məna, ŋin ŋa Musa kɔ ŋin ŋa Eli.»

5 Ntɛ Piyɛr eyi kəlok-loku mɔ, gbəncana babɔkɔ kɔ kəp kəmotər-motər
kəŋgbəpərnɛ ŋa. Awa kɔ dim dowur dəkəp kaŋkɔ docloku: «Wəkawɛ, wan kem
nwɛ imbətər mɔ ɔfɔ, nkɔn ɔbɔt im mes belbel. Nəcəŋkəl kɔ!»
6 Ntɛ acɛpsɛ darəŋ a Yesu ŋane moloku maməkɔ mɔ, kɔ ŋantɛmpɛnɛ ŋagbəpsɛ
ntɛ kənesɛ kəpɔŋ kəsumpər ŋa mɔ.
7 Mba kɔ Yesu ɔlətərnɛ, k'oŋgbuŋɛnɛ ŋa kəca kɔn k'oloku: «Nəyɛfɛ, ta nənesɛ!»
8 Ntɛ ŋayekti fɔr mɔ, ŋanəŋk fɛ fum nwɛ o nwɛ mɛnɛ Yesu sona.
9 Ntɛ ŋanctor dətərə mɔ, kɔ Yesu osom ŋa ntɛ: «Ta nəloku nwɛ o nwɛ ntɛ
nənəŋk mɔ haŋ Wan ka Wərkun pəfɔtɛ afi dacɔ.»
10 Kɔ acɛpsɛ darəŋ a Yesu ŋayif kɔ toloku ntɛ: «Ta ake tɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif
ŋaŋlokɛ a mɛnɛ Aŋnabi Eli pənuŋkɛnɛ kəder kərɛsna a wəyɛk-yɛk pədeder-ɛ?»
11 Kɔ Yesu oluksɛ ŋa: «Kance kɔ, a mɛnɛ Eli pənuŋkɛnɛ pəder kədelompəs mes
fəp.
12 Mba icloku nu a Eli elip kəder: Ŋanɛpəl fɛ kɔ, kɔ ŋayɔ kɔ pəmɔ təkɔ ŋafaŋ
mɔ. Itɔ ŋandetərəs sɔ Wan ka Wərkun.»
13 Kɔ acɛpsɛ darəŋ a Yesu ŋancərɛ oŋ a teta Saŋ Batis tɔ Yesu eyi kəloku.

Yesu ɛntaməs wan nwɛ docu da kətɛmpɛnɛ dɛnayi mɔ
Mark 9.14-29; Luk 9.37-43

14 Ntɛ Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋalətərnɛ kənay ka afum mɔ, kɔ wərkun
wəlɔma ender pəcəpɛ kɔ suwu fɔr kiriŋ,
15 pəcloku: «Mariki, məyɔnɛ wan kem nɔnɔfɔr, nwɛ ɔyɔ docu da kətɛmpɛnɛ
mɔ, tɔntərəs kɔ belbel. Dənɛnc kɔ dəromun ɛlasnɛ kətɛmpɛnɛ.
16 Iŋkenɛ kɔ acɛpsɛ am darəŋ mba ŋantam fɛ kətaməs kɔ.»
17 Kɔ Yesu oŋkulərnɛ: «Nəna afum a dɛtɛmp da tɛm tantɛ dɛkafəlɛ-kafəlɛ,
dətəlaŋ Kanu, ake tɛm t'indesɔyi kɔ nəna-ɛ, icəmɛ nu dəntɔf haŋ tɛm tere-ɛ?
Nəkɛr'em kɔ nnɔ.»
18 Kɔ Yesu ɛŋgbəŋ-gbəŋər ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋɔkɔ, kɔ ŋowur wan wərkun nwɛ,
k'ɛntamnɛ gbəncana babɔkɔ.
19 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋander ŋayif Yesu yɔkyɔk: «Ake'sɔŋɛ ntɛ səna səntətam
kəbɛləs ŋi sənasərka mɔ-ɛ?»
20 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Bawo kəlaŋ konu kəmpicɛ. Kance, icloku nu, kɔ kəlaŋ
konu kəyi pəmɔ tɛŋgbɛn tɛfɛt-ɛ, nəŋloku tərɔ tantɛ: ‹Məcepɛ nnɔ, məkɔ nde,›
pencepɛ di. Tes o tes təfɔyi ntɛ nəntətam mɔ.» [
21 *]

Yesu ɔŋgbəkərɛ sɔ kəsɔŋɛ kəcərɛ defi kɔ kəfɔtɛ kɔn
Mark 9.30-32; Luk 9.43-45

22 Dəsɔk dələma ntɛ acɛpsɛ a Yesu darəŋ ŋanaloŋkanɛ Kalile mɔ. Kɔ Yesu oloku
ŋa: «Andelɛk Wan ka Wərkun, pabɛr kɔ arkun dəwaca.
23 Akakɔ ŋandedif kɔ, mba tataka ta maas ta defi dɔn pəfɔtɛ afi dacɔ.» Kɔ
acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaməncnɛ haŋ kɔ tɔntərəs ŋa dəbəkəc.

Kəsɔŋ dut da kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu

24 Ntɛ Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋambɛrɛ dare da Kaparnam mɔ, k'abaŋəs dut
da kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu ŋander ŋayif Piyɛr: «Wətəksɛ konu ɔfɔsɔŋ dut da kəlɔ
kəpɔŋ ka Kanu ba?»
25 Kɔ Piyɛr owosɛ, «Ɛy, ɔŋsɔŋ di.» Tɛm ntɛ Piyɛr ɛncbɛrɛ kəlɔ disrɛ mɔ, kɔ
Yesu onuŋkɛnɛ kəlɛk moloku, k'eyif: «Simɔŋ, cəke cɔ məncɛm-cɛmnɛ-ɛ? Are
ŋɔ pəmar kəcsɔŋ abɛ a doru dandɛ dut da teren kɔ dɔkɔ ambaŋsər arkun tɛm
təlɔma mɔ: Afum aka təf yaŋan, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti acikəra ba?»

17:5 Kəwur 13.21-22; 16.10; 19.9 * **17:21** Yecicəs yokur yəlɔma yedeŋər moloku mamɛ: «Mba kətola Kanu kɔ kəsuŋ gbəcərəm kɔ məntam kəbɛlsɛ yɔŋk pəmɔ yayɛ.»

26 Kɔ Piyɛr oloku: «Acikəra ŋɔ pəmar ŋasɔŋ di.» Kɔ Yesu oloku kɔ: «Afum aka
dətəf ŋa ŋafəsɔŋ dut.
27 Mba ta payamsər abaŋəs dut aŋɛ. Itɔ məndekɔnɛ nde dəkəba məfɛkəs,
alop ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ ŋɔkɔ mənkɔsumpər mɔ, məmepi ŋi kusu. Məŋkɔbəp ŋi disrɛ
pəsam, məlɛk pi məsɔŋ dut dem kɔ dam.»

18

Nwɛ ɛmbɛk dəkəcəmɛ nde dɛbɛ da dəKɔm mɔ
Mark 9.33-37; Luk 9.46-48

1 Tɛm tatɔkɔ kɔ acɛpsɛ darəŋ a Yesu ŋander ŋayif kɔ: «An'ɛbɛk dəkəcəmɛ nde
dɛbɛ da dəKɔm-ɛ?»
2 Kɔ Yesu ewe wanfɛt, k'ɛncəmbər kɔ ŋa dacɔ,
3 k'oloku: «Kance, icloku nu: Kɔ nəntɔsəkpər mera nəyi pəmɔ awut afɛt-ɛ,
nəfɔdekɔbɛrɛ dɛbɛ da dəkɔm.
4 Ti tɔsɔŋɛ, nwɛ o nwɛ ontorɛ banca pəmɔ wanfɛt wəkawɛ mɔ, nkɔn en-
dekɔyɔnɛ nwɛ ɛmbɛk dəkəcəmɛ nde dɛbɛ da dəKɔm mɔ.
5 Nwɛ o nwɛ ɛmbaŋ wanfɛt pəmɔ wəkawɛ tewe ta ina Yesu mɔ, ina yati
ɛmbaŋ.»

Kəbeŋnɛ kəpɔŋ
Mark 9.42-48; Luk 17.1-2

6 Mba kɔ fum ɔsɔŋɛ wanfɛt kəloŋɛ nwɛ ɛŋgbɛkər im kəlaŋ mɔ-ɛ, pəlɛc papɔkɔ
pencepər kəgbɛk kɔ tasar tɔpɔŋ dəkilim, paləm kɔ dəkəba.
7 Apayo, pəlɛc pere peyi doru! Mes mmɛ mɔŋsɔŋɛ afum kəloŋɛ mɔ mɛla! Mes
maməkɔ məfəlip, mba pəlɛc peyi nwɛ ɔŋsɔŋɛ mes maməkɔ kəyi mɔ!
8 Kɔ kəca kam kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəcək kam kəndesɔŋ'am kəciya-ɛ, məgbinti ki
mələm ki kəbəl'am. Kəbɛrɛ kiyi kam ka doru o doru məyɔ kəca kin kɔ pəyɔnɛ fɛ
ti kəcək kin kəncepər kələm kam yahanama məyɔ waca mɛrəŋ kɔ wɛcək mɛrəŋ.
Bawo dəndo nɛnc dəfɔnimɛ di doru o doru.
9 Kɔ tɔyɔnɛ dəfər dam dendesɔŋ'am kəciya-ɛ, məkakti di mələm dəbəl'am.
Kəbɛrɛ kiyi kam ka doru o doru məyɔ dəfər din kəncepər kələm kam dənɛnc
da yahanama məyɔ fər mɛrəŋ.

Totubcɛnɛ ta aŋkesiya ŋɔsɔlɛ nŋɛ ŋolukus mɔ
Luk 15.3-7

10 Ta nədɛncəs teta fum wəfɛt nwɛ o nwɛ, icloku nu, a mɛlɛkɛ maŋan mmɛ
meyi nde dəkɔm mɔ, meŋyi tɛm fəp fər ya Kanu Papa kem nwɛ eyi nde dəkɔm
mɔ.
11 [*]
12 Cəke cɔ nəncɛm-cɛmnɛ-ɛ? Kɔ fum ɔyɔ ŋkesiya tasar tin (100), ŋin ŋɔsɔlɛ-ɛ,
fum nwɛ ɔfɔsak ŋkesiya yɔkɔ wəco camət-maŋkəlɛ kɔ camət-maŋkəlɛ (99) nde
dəmərɔ kəkɔtɛn ŋin ŋɔkɔ ŋɔsɔlɛ mɔ ba?
13 Kance icloku nu: Kɔ fum ɛnəŋk aŋkesiya ŋɔsɔlɛ ŋɔn ŋin-ɛ, teta ŋin ŋaŋɔkɔ
ɛnəŋk mɔ tɔmbɔt kɔ tetas ta yɔkɔ wəco camət-maŋkəlɛ kɔ camət-maŋkəlɛ (99)
nyɛ yɛnatɔsɔlɛ mɔ.
14 Tin tayi tɔ: Kanu Papa konu nwɛ eyi nde dəkɔm mɔ, ɛfaŋ fɛ afəkəl ŋa wəkin
ŋɔsɔlɛ awut akaŋɛ dacɔ.

Məyɔ ntɛ kɔ wɛnc əm ɔyɔ'm pəlɛc-ɛ

15 Kɔ wɛnc əm enciyan'am-ɛ, məkɔ məbəp kɔ mɛrəŋ monu, məloku kɔ ti.
K'enen'am toloku tatɔkɔ-ɛ, məntam kɔ.

---

* **18:11** Yɔgbəkərɛ yokur ya Yecicəs Yosoku yɛlarəm yendeŋər moloku mmɛ: «Bawo Wan ka Wərkun ender kədetɛn kɔ kəyac aŋɛ ŋanasɔlɛ mɔ.»

16 Mba k'ɔntɔnen'am toloku tatɔkɔ-ɛ, mәkɔ mәtɛn fum wәkin kɔ pәyɔnɛ fɛ ti afum mɛrәŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ afum mɛrәŋ, maas ŋayɔnɛ toloku tatɔkɔ sede mɔ.
17 K'ɛfati sɔ kәcәŋkәl ŋa-ɛ, mәkɔ mәloku ti aka kәloŋkanɛ ka alaŋ a Yesu, k'ɛfati sɔ kәcәŋkәl kәloŋkanɛ kaŋkɔ-ɛ, nәsumpәr kɔ pәmɔ wәtәlaŋ kɔ wәbaŋәs dut.
18 Kance icloku nu, tes ntɛ o ntɛ nәndemɔnɛ doru dandɛ mɔ, Kanu kәndekɔmɔnɛ ti nde dәKɔm, tes ntɛ o ntɛ nәdewosɛ nnɔ doru dandɛ mɔ, Kanu kәndekɔwosɛ ti nde dәKɔm.
19 Kance icloku nu sɔ: Kɔ tɔyɔnɛ afum mɛrәŋ ŋasol kәtәŋnɛ disrɛ ŋatola Kanu mpɛ o mpɛ, Papa kem Kanu nwɛ eyi nde dәkɔm mɔ ɔŋsɔŋ ŋa pi.
20 Bawo nnɔ afum mɛrәŋ, maas ŋambәpsɛnɛ teta tewe tem mɔ, iŋyi ŋa dacɔ.

Totubcɛnɛ ta wәmarәs nwɛ ɛŋfati kәŋaŋnɛ mɔ

21 Kɔ Piyɛr ender pәyif Yesu: «Kɔ wɛnc im ender pәciyan'em, cәke cɔ pәmar im iŋaŋnɛnɛ kɔ-ɛ? Haŋ camәt-mɛrәŋ ba?»
22 Kɔ Yesu oloku: «Iloku f'am haŋ camәt-mɛrәŋ gbәcәrәm, mba haŋ wәco camәt-mɛrәŋ yoboc camәt-mɛrәŋ (70 yoboc 7).
23 Bawo dɛbɛ da dәKɔm dowurɛnɛ ntɛ: Wәbɛ nwɛ ɛŋfaŋ kәsɔtәr amarәs ɔn debe dɔn mɔ.
24 Ntɛ oncop ti kәyɔ mɔ, k'aŋkɛrɛ kɔ wәmarәs wәkin nwɛ ɛnatɔmpәrɛ kɔ pәsam pɔpɔŋ mɔ.
25 Ntɛ wәmarәs ɛnatɔtam kәluksɛ pәsam mpɛ mɔ, kɔ wәbɛ kɔn osom a pacamәs kɔ pәyɔnɛ wәcar, wәran kɔn kɔ awut ɔn kɔ daka dɔkɔ ɔyɔ mɔ fәp, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pәsɔŋ debe dɔn mɔ.
26 Kɔ wәmarәs nwɛ ɛncәpɛ wәbɛ kɔn suwu fɔr kiriŋ, pәcloku kɔ: ‹Mәŋaŋnɛ, ta mәbɛlkәr im, indeluks'am debe dam fәp!›
27 Kɔ wәbɛ kɔn ɔyɔnɛ kɔ nɔnɔfɔr, k'ɛŋaŋnɛnɛ kɔ pәsam papɔkɔ, k'ɛsak wәmarәs kɔn k'ɔŋkɔ.
28 Ntɛ wәmarәs nwɛ owur mɔ, kɔ ŋambәpɛnɛ kɔ wanapa kɔn wәmarәs wәlɔma nwɛ ɛnatɔmpәrɛ sɔ nkɔn debe da tapәsam pepic mɔ. Nkɔn nwɛ anatɔmpәrɛ tapәsam mɔ, osumpәr wәtɔmpәrɛ kɔn pәsam duma dәkilim, pәcloku: ‹Mәluks'em debe dɔkɔ mәntɔmpәr'em mɔ.
29 Kɔ wanapa kɔn osumpәr kɔ wɛcәk, pәclɛtsɛnɛ kɔ: ‹Mәŋaŋnɛ, ta mәbɛlkәr im, indeluks'am debe dam!›
30 Mba kɔ nwɛ antɔmpәrɛ debe mɔ ɛfati, k'eŋkekәrɛ wanapa kɔn, k'ɔŋkɔ pәbɛr kɔ dәbili, haŋ tɛm ntɛ endeluksɛ kɔ pәsam pɔkɔ ɔntɔmpәrɛ kɔ mɔ.
31 Ntɛ amarәs alpәs akɔ ŋanәŋk tɔkɔ tencder mɔ, kɔ kәmɔncnɛ kәpɔŋ kәyi ŋa. Kɔ ŋaŋkɔ ŋalɔmәr wәbɛ kәŋan mɔkɔ mɛnacepәr mɔ fәp.
32 Kɔ wәbɛ ewe sɔ wәmarәs nwɛ, k'oloku kɔ: ‹Mәna wәmarәs wәlɛc, inaŋaŋnɛn'am debe dɔkɔ mәnatɔmpәr'em mɔ fәp, bawo mәnalɛtsɛn'em,
33 mba mәna mәntam fɛ kәyɔnɛ wanapa kam nɔnɔfɔr, pәmɔ tɔkɔ ina iyɔn'am nɔnɔfɔr mɔ ba?›
34 Mɛtɛlɛ disrɛ, kɔ wәbɛ ɔsɔŋ wәmarәs wәlɛc nwɛ asɔdar, ŋabɛr kɔ dәbili ŋactɔrәs kɔ haŋ pәcluksɛ kɔ debe da pәsam fәp, mpɛ ɛnatɔmpәrɛ kɔ mɔ.
35 Tatɔkɔ tɔ Kanu Papa kem nwɛ eyi nde dәKɔm mɔ, endekɔyɔ nәna dacɔ nwɛ o nwɛ ɔntɔŋaŋnɛnɛ wɛnc abәkәc ŋosoku pɛs mɔ.»

19

Kәtәksɛ ka Yesu teta kәcenɛnɛ ka anɛncɛnɛ
Mark 10.1-12

1 Ntɛ Yesu elip moloku mamәkɔ mɔ, k'ɛyɛfɛ atɔf ŋa Kalile k'ɔŋkɔ atɔf ŋa Yude ntende mokuru ma kәŋgbɔkɔ ka Yurdɛn.
2 Kɔ kәnay ka afum alarәm kәncәmɛ kɔ darәŋ, k'ɛntaməs di afum.

3 K'aFarisi ŋander ŋawakəs kəcəpɛ Yesu towul dəmoloku, ŋacyif kɔ: «Sariyɛ
səwosɛ wərkun kəce wəran kɔn teta tes təlɔma ba?»
4 Kɔ Yesu oluksɛ ŋa: «Nəŋkaraŋ fɛ Yecicəs Yosoku ba? Dəkəcop da doru kɔ
Kanu kəsɛl afum wərkun kɔ wəran,
5 kɔ Kanu kəloku sɔ: ‹Wərkun endesak kas kɔ kɛrɛ pəsektərnɛ wəran kɔn,
ŋakafəlɛ ŋayɔnɛ tɛsɛm tin.›
6 Ti disrɛ, ŋayi fɛ sɔ mɛrəŋ mba tɛsɛm tin. Ta fum pəgbɛy təkɔ Kanu
kənabɛmbərɛnɛ mɔ!»
7 Kɔ aFarisi ŋayif Yesu sɔ: «Awa, ta ake tɔ Musa osomɛ a mənuŋkɛnɛ məsɔŋ
wəran kam areka ŋecenɛ kɔ a mədewurɛnɛ kɔ ndaram-ɛ?»
8 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Teta bəkəc yonu yeyeŋki tɔ Musa owosɛnɛ nu kəce aran
anu. Bafɔ tatɔkɔ tɔ tɛnayi dəkəcop.
9 Mba icloku nu: Nwɛ ence wəran kɔn pənɛncɛ wəlɔma mɔ, dalakɔ dɔ ŋayi kɔ
wəkakɔ, mɛnɛ tɔyɔnɛ a kənɛncɛnɛ kaŋkɔ kəyi fɛ sariyɛ disrɛ.»
10 Kɔ acɛpsɛ darəŋ a Yesu ŋaloku: «Kɔ tɔyɔnɛ tatɔkɔ teyi wərkun kɔ wəran
dacɔ-ɛ, kətɔnɛncɛ kəncepər kənɛncɛ.»
11 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Bafɔ fəp fəwosɛ tɛtəksɛ tatɔkɔ, mɛnɛ akɔ asɔŋ ti mɔ.
12 Mes mɛla mmɛ məŋsɔŋɛ wərkun kətɔnɛncɛ mɔ: Alɔma ŋayi aŋkomɛ ŋa ti,
alɔma ayamsɛ ŋa kənɛncɛ teta kədif pokomɛ paŋan, alɔma ŋafɔnɛncɛ ŋasərka
kəfaŋ kəŋan kəbəcɛ dɛbɛ da dəKɔm. Məna nwɛ məŋwosɛ kəsumpər ti mɔ,
məsumpər ti.»

Yesu ontolanɛ awut pətɔt
Mark 10.13-16; Luk 18.15-17

13 Tɛm tatɔkɔ tɔ afum ŋanakɛrɛ Yesu awut afɛt ntɛ təŋsɔŋɛ pədeŋ ŋa waca,
pətolanɛ ŋa sɔ Kanu mɔ. Mba kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaŋgbəŋ-gbəŋər ŋa.
14 Kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ: «Nəsak awut! Ta nəyamsər ŋa kəder nnɔ
iyi mɔ, bawo afum aŋɛ ŋayi pəmɔ awut afɛt akaŋɛ mɔ ŋayɔ dɛbɛ da dəKɔm.»
15 Kɔ Yesu endeŋəs ŋa waca dəsəbomp, k'ontolanɛ ŋa pətɔt, k'ɛyɛfɛ k'ɔŋkɔ.

Wətɛmp wəka daka dɛlarəm
Mark 10.17-31; Luk 18.18-30

16 Gbəncana babɔkɔ kɔ wərkun wəlɔma ender pəyif Yesu: «Wətəksɛ, cəke cɔ
pəmar iyɔ tɔtɔt ntɛ tɛntam kəsɔŋ im kiyi wəyeŋ ka doru o doru mɔ-ɛ?»
17 Mba kɔ Yesu eyif kɔ: «Ta ake tɔ məyif'em ntɛ tɔyɔnɛ tɔtɔt mɔ-ɛ? Kanu sona
gboŋ ɔyɔnɛ wətɔt. Kɔ məfaŋ kəsɔtər Kanu kiyi wəyeŋ ka doru o doru-ɛ, məleləs
mosom.» Kɔ wərkun nwɛ eyif Yesu: «Mosom mere?»
18 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Ta mədif fum. Ta məsumpər dalakɔ. Ta məbaŋɛ fum
sede sa yem. Ta məkiyɛ.
19 Məleləs wisi kɔ wiri. Məbɔtər wɛnc əm pəmɔ tɔkɔ məmbɔtərnɛ mɔ.»
20 Kɔ wətɛmp nwɛ oloku Yesu: «Ileləs mamɔkɔ fəp, akebut im sɔ-ɛ?»
21 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Kɔ məfaŋ kəlarɛ decempi ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəsɔŋ əm kiyi
wəyeŋ ka doru o doru mɔ-ɛ, məkɔ məcaməs daka dɔkɔ məyɔ mɔ, məsɔŋ pəsam
papɔkɔ atɔyɔ daka. Kɔ məyɔ ti-ɛ, məndekɔsɔtɔ daka dɛlarəm nde dəKɔm. Kɔ
məlip-ɛ, məder məcɛps'em darəŋ.»
22 Ntɛ wətɛmp nwɛ ene moloku mamɔkɔ mɔ, k'olukus dis dɛdɛncɛ kɔ, bawo
ɛnayɔ daka dɛlarəm.
23 Awa, kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ: «Kance, icloku nu: Pəncuca wəka
daka kəbɛrɛ dɛbɛ da dəKɔm.
24 Icloku nu sɔ, kəbɛrɛ ka yɔkɔmɛ dəabi ŋa tɛsɛmbɛ kəfəfərɛnɛ kətas kəbɛrɛ ka
wəka daka dɛbɛ da dəKɔm.»

19:5 Dəkəcop 2.24

25 Ntɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋane moloku maməkɔ mə, kɔ təsɔŋɛ ŋa kənaŋkanɛ cusu
kəwos. Kɔ ŋayiftɛnɛ: «Awa an'ɛntam oŋ kəfis-ɛ?»
26 Kɔ Yesu ɔməmən acɛpsɛ ɔn darəŋ, k'oloku ŋa: «Afum ŋafətam, mba Kanu
kəntam mes fəp.»
27 Kɔ Piyɛr oloku Yesu: «Məcəŋkəl, səna səsak ca fəp kɔ səncəm'am darəŋ.
Cəkɔ cɔ tetosu tendekɔyi-ɛ?»
28 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Kance icloku nu teta nəna aŋɛ nəncɛps'em darəŋ mə: Kɔ
doru dofu dendeder-ɛ, Wan ka Wərkun endelɛk dɛbɛ pəndɛ dəcɔm da nərɔ da
debeki dən, nəna sɔ nəndekɔndɛ səcɔm wəco kɔ mɛrəŋ sa dɛbɛ, nəckiti cusuŋka
wəco kɔ mɛrəŋ ca Yisrayel.
29 Nwɛ o nwɛ ɛsak wəlɔ, awɛnc aŋa, kas, kɛrɛ, awut kɔ pəyɔnɛ fɛ ti dalɛ dən
teta tewe tem, endekɔsɔtɔ tasar tin ta yayɔkɔ ɛsak mɔ, pəsɔtɔ sɔ kiyi wəyeŋ ka
doru o doru.
30 Akiriŋ alarəm ŋandekɔyɔnɛ adarəŋ, adarəŋ alarəm ŋayɔnɛ akiriŋ.

20

Abəc a nde dəŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn

1 «Ntɛ tɔ dɛbɛ da dəkɔm dowurɛnɛ wəka abɔf wəlɔma nwɛ ɛnawur bətbət suy
kəkɔtɛn afum aŋɛ ŋaŋkɔbəcɛ kɔ nde ŋgbɔŋkəlɔ yɔn ya wɛn mɔ.
2 Kɔ ŋantəŋnɛ kɔ afum akɔ ɔsɔtɔ kəkɔbəcɛ kɔ mɔ, dəsək din pəsam gbəleŋ bin,
k'eŋkekərɛ ŋa kəbəc nde ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn yɔn.
3 Kɔ wəka abɔf nwɛ owur walaha, k'ɔŋkɔ pənəŋk afum alɔma ŋayi dare disrɛ
ta ŋayi kəyɔ ntɛ o ntɛ-ɛ.
4 K'oloku ŋa: ‹Nəna sɔ nəkɔ nəbəc nde dəŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn, indekɔsɔŋ nu
kəway nkɛ pəmar mɔ.»
5 Kɔ afum aŋɛ ŋaŋkɔ ŋabəc. Kɔ wəka abɔf nwɛ owur daŋ kəkɔtɛn sɔ abəc
alɔma, pəndeyi salifana k'owur sɔ.
6 Pəndeyi lahansara, kɔ wərkun nwɛ owur, k'ɔŋkɔ pənəŋk arkun alɔma dare
disrɛ ta ŋayi kəbəc ntɛ o ntɛ-ɛ, k'eyif ŋa: ‹Ta ake tɔ nəyinɛ nnɔ tɛbətbət haŋ dɔfɔy
ta nəmbəc tɔlɔm o tɔlɔm-ɛ?›
7 Kɔ afum aŋɛ ŋaloku kɔ: ‹Fum ɔtɔlɛk su yɛbəc.› Kɔ wəka abɔf oloku ŋa: ‹Nəna
sɔ nəkɔ nəbəc nde dəŋgbɔŋkəlɔ yem.› .
8 Ntɛ pəndecop kəbiyɛ mɔ, kɔ wəka abɔf nwɛ oloku wəkiriŋ ka abəc ɔn:
‹Məwe abəc, məsɔŋ ŋa kəway. Məcop aŋɛ ŋander tɛlpəs mɔ, mələpsər akɔ
ŋanuŋkɛnɛna mɔ.›
9 Akɔ ŋancop yɛbəc lahansara mɔ ŋander, kɔ ŋasɔtɔ-sɔtɔ nwɛ o nwɛ gbəleŋ bin
bin.
10 Kɔ akɔ mariki ɛnanuŋkɛnɛ kəlɛk yɛbəc mɔ ŋander ŋaccɛm-cɛmnɛ kəsɔtɔ
pəsam ŋacepər akɔ anuŋkɛnɛna kəsɔŋ kəway mɔ, mba kɔ ŋa sɔ ŋasɔtɔ nwɛ o
nwɛ pəsam gbəleŋ bin bin.
11 Ntɛ ŋayi kəbaŋ kəway kəŋan mɔ, kɔ ŋancɔpɛnɛ teta mariki wəka yɛbəc nwɛ.
12 Kɔ ŋaloku: ‹Akaŋɛ ŋander tɛlpəs mɔ, dec din gboŋ dɔ ŋambəc, kɔ məsɔŋ ŋa
kəway sətəŋnɛnɛ, səna aŋɛ sələpɛ dec kəbəc nne yowon disrɛ mɔ.›
13 Kɔ wəka abɔf oloku wəkin ŋa dacɔ: ‹Wanapa, iyɔ f'am pəlɛc, bafɔ pəsam
gbəleŋ bin bɔ səntəŋnɛna ba?
14 Məbaŋ pəkɔ pəyɔnɛ pam mɔ, məkɔ. Tantɛ isɔŋ əm mɔ, t'indesɔŋ wəkɔ
enderna tɛlpəs mɔ.
15 Pəmar f'em kəyɔ daka dem təkɔ iŋfaŋ mɔ ba? Kəraca kɔ məyɔ ntɛ iyɔ tes
tətət mɔ ba?›
16 Ti disrɛ akiriŋ ŋandekɔyɔnɛ adarəŋ, adarəŋ ŋayɔnɛ akiriŋ.»

Yesu ɔsɔŋɛ kəcərɛ ta maas defi kɔ kəfɔtɛ kɔn afi dacɔ
Mark 10.32-34; Luk 18.31-34

17 Ntɛ Yesu ɛncpɛ Yerusalɛm mɔ, k'ɛlɛk taciŋa acɛpsɛ ɔn darəŋ aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ, k'oloku ŋa dɔpɔ:
18 «Nəcəŋkəl im, Yerusalɛm ayi kəpɛ. Aŋkɔlɛk Wan ka Wərkun, pabɛr kɔ aloŋnɛ apɔŋ, kɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif dəwaca. Akakɔ ŋadeŋər kɔ sariyɛ sa defi.
19 Ŋandebɛr kɔ atɔyɔnɛ aSuyif dewaca ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋafani kɔ, ŋasut kɔ, ŋacaŋ kɔ dətək yɛpəmpəl. Tataka ta maas, pəfɔtɛ afi dacɔ.»

Totola ta iya ka awut a Sebede
Mark 10.35-45

20 Iya ka awut a Sebede ɔlətərnɛ Yesu kɔ awut ɔn, k'ontontnɛ pəctola.
21 Kɔ Yesu eyif kɛrɛ kəŋan: «Cəke cɔ məfaŋ-ɛ?» K'oluksɛ kɔ: «Məsɔŋ im temer a awut em mɛrəŋ akaŋɛ məŋgbətnɛ mɔ, wəkin pənd'am kəca kətɔt, wəkɔ pənd'am kəca kəmeriya kɔ məndeyi dɛbɛ dam disrɛ-ɛ.»
22 Kɔ Yesu oloku: «Nəncərɛ fɛ ntɛ nəyi kətola mɔ. Nəntam kəwosɛ kətɔrəs nkɛ ina indesɔtɔ mɔ ba?» Kɔ ŋawosɛ «Ɛy, səntam ki kəwosɛ.»
23 K'oloku ŋa: «Awa nəna sɔ nəndesɔtɔ kətɔrəs nkɛ indesɔtɔ mɔ, mba ntɛ tɔyɔnɛ kəndɛ kəca kem kətɔt kɔ kəmeriya mɔ, bafɔ in'ɔŋsɔŋ ti. Afum akɔ Papa kem olompsɛ dəkəcəmɛ dadɔkɔ mɔ ŋayɔ di.»
24 Ntɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ aŋɛ wəco ŋane moloku maməkɔ mɔ, kɔ pəntɛlɛ ŋa nnɔ awɛnc aŋɛ mɛrəŋ ŋayi mɔ.
25 Kɔ Yesu ewe nnɔ eyi mɔ k'oloku ŋa: «Nəncərɛ a akiriŋ a tɔf ya doru ŋantasərnɛ afum aŋan k'abeki apɔŋ ŋaŋkɔtɛnɛ kətam afum aŋan kəroŋ.
26 Ta tatɔkɔ teyi nu dacɔ. Nwɛ o nwɛ ɛŋfaŋ kəbɛk nu dacɔ mɔ, endeyɔnɛ wəmarəs konu.
27 Nwɛ o nwɛ ɛŋfaŋ kəcəmɛ dəkəcəmɛ dɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ, pəmar pəyɔnɛ wəcar konu.
28 Ti disrɛ Wan ka Wərkun ender fɛ padebəcɛ kɔ, mba ender kədebəcɛ afum pəsɔŋ sɔ kiyi kɔn wəyeŋ pəwurus kənay ka afum.»

Yesu ɛntaməs atənəŋk mɛrəŋ
Mark 10.46-52; Luk 18.35-43

29 Ntɛ Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋawur Yeriko mɔ, kɔ kənay ka afum alarəm kəncəmɛ Yesu darəŋ.
30 Atənəŋk mɛrəŋ ŋanandɛ dəpɔ kəsək, kɔ ŋane a Yesu eyi kəcepər, awa kɔ ŋaŋkulɛ-kulɛ: «Məyɔnɛ su nənɔfɔr, Mariki, Wan ka Dawuda!»
31 Kɔ kənay ka afum kəgbəŋ-gbəŋər ŋa a ŋacaŋk, mba ŋancnaŋkanɛ kənaŋkanɛ dəm kəkulɛ-kulɛ: «Məyɔnɛ su nənɔfɔr, Mariki, Wan ka Dawuda!»
32 Kɔ Yesu ɛncəmɛ, k'ewe atənəŋk aŋɛ pəcyif ŋa: «Cəke cɔ nəfaŋ a iyɔnɛ nu-ɛ?»
33 Kɔ atənəŋk aŋɛ ŋaloku kɔ: «Mariki, məsɔŋɛ su fər kəmepɛ, yɛnəŋk!»
34 Kɔ nənɔfɔr dosumpər Yesu tetaŋan, k'oŋgbuŋɛnɛ ŋa fər. Gbəncana babɔkɔ, kɔ ŋaluksərnɛ sɔ kənəŋk, kɔ ŋancəmɛ nkɔn Yesu darəŋ.

21

Yesu ɛmbɛrɛ dare da Yerusalɛm
Mark 11.1-11; Luk 19.28-40; Isaŋ 12.12-19

1 Ntɛ Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋanclətərnɛ Yerusalɛm, ŋasərəyi Bɛtfase ntende tərə ta Tək ya Olif mɔ, k'osom acɛpsɛ ɔn darəŋ mɛrəŋ,
2 pəcloku ŋa: «Nəkɔ nde dare dəkɔ deyi nu tekiriŋ mɔ, nəŋkɔbəp di səfale səran pakot si, səfɛt səyi si kəsək. Nəsikəli səfale sasɔkɔ nəkɛr'em.
3 Kɔ tɔyɔnɛ fum pəyif nu tes təlɔma-ɛ, nəloku kɔ: ‹Pəmar Mariki pəyɔnɛ si tes təlɔma.› Aŋsakɛ nu si katəna.»

4 Tatɔkɔ tɛnayi ntɛ tɔŋsɔŋɛ moloku mɔkɔ Sayibɛ ɛnaloku mɔ meyi:
5 «Nəloku afum aka Siyɔŋ nsɛ səyɔnɛ Yerusalɛm mɔ:
Məmɔmən! Wəbɛ kam endeder nnɔ məyi mɔ!
Ɛlarɛ pəbotu.
Sɔfale səran s'ɛndɛ kəroŋ,
sɔfale səfɛt wan ka wɛsɛm nwɛ wɛŋsarɛ-sarɛ mɔ.»
6 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaŋkɔ kəyɔ tɔkɔ Yesu ɛnasom ŋa mɔ.
7 Kɔ ŋaŋkɛrɛ sɔfale səran kɔ səfɛt, nsɛ ŋanadeŋsər suma səŋan mɔ. Kɔ Yesu ɛndɛ si kəroŋ.
8 Kɔ afum alarəm akɔ ŋanayi di mɔ, ŋamper-peri suma səŋan dɔpɔ teta kəyek-yekəs kɔ. Alɔma ŋaccɛp wara wa tɔk ŋacper-perɛ kɔ wi dɔpɔ.
9 Kənay ka afum kənckɔt kɔ tekiriŋ, kɔ akɔ ŋanacəmɛ kɔ darəŋ mɔ ŋackulɛ-kulɛ pəpɔŋ: «Hosana, pəlel pəyi Wan ka Dawuda! Kanu kəpocɛ pətɔt nwɛ enderɛnɛ tewe ta Mariki mɔ! Hosana,* pəlel peyi Kanu mofo meŋeci ma dəKɔm!»
10 Ntɛ Yesu ɛmbɛrɛ Yerusalɛm mɔ, kɔ dare fəp dendikcɛ pacyiftɛnɛ: «Ana wərkun wəkawɛ ɔyɔnɛ-ɛ?»
11 Kɔ kənay ka afum kəloku: «Aŋnabi Yesu wəka Nasarɛt ɔfɔ, dare da atɔf ŋa Kalile.»

Yesu nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu
Mark 11.15-17; Luk 19.45-46

12 Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ. K'ɛmbɛləs akɔ ŋanccaməs kɔ akɔ ŋancway dəndo kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu mɔ, pəcgbal mɛsa ya asəkpər pəsam kɔ səbɛnc sa acaməs ntantoriya.
13 Yesu pəcloku ŋa: «Ancic: Pəmar pawe kəlɔ kem ‹Dəkətola Kanu da afum›, mba kɔ nəna nəŋkafəli dɛ tɔgbɔkɛnɛ ta calbante.»
14 Awa, atɔnəŋk kɔ atɔtam kəkɔt ŋalɔtərnɛ Yesu dəndo kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, k'ɛntaməs ŋa.
15 Mba kɔ pəntɛlɛ aloŋnɛ apɔŋ kɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kənəŋk kəŋan mes mmɛ mocwosəs cusu mmɛ nkɔn Yesu ɔncyɔ mɔ, kɔ awut akɔ ŋanckulɛ-kulɛ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ mɔ: «Pəlel peyi Wan ka Dawuda!»
16 Aloŋnɛ kɔ atəksɛ akakɔ ŋayif Yesu: «Məne tɔkɔ ŋayi kəloku mɔ?» Kɔ Yesu oluksɛ ŋa: «Ɛy, ali katin nəŋkaraŋ fɛ moloku mamɛ: ‹Məsɔŋɛ ali awut kɔ cənaka ŋakor-kor'əm›?»
17 Kɔ Yesu ɛsak ŋa, k'owur dare disrɛ k'ɔŋkɔ dare da Betani nde ɛnacepərɛnɛ pibi mɔ.

Yesu ontolanɛ pəlɛc kətɔk
Mark 11.12-14,20-25

18 Dəckɔsɔk bətbət ntɛ Yesu eyi kəlukus dare mɔ, kɔ dor dɔyɔ kɔ.
19 K'ɛnəŋk kətɔk ka yokom ya fik dɔpɔ, k'ɔlətərnɛ ki, mba bɔpər gbəcərəm y'ɛnabəp. K'oloku kətɔk kaŋkɛ: «Ta pokom pɛdɛtərnɛ sɔ məna!» Gbəncana babɔkɔ kɔ kətɔk kaŋkɔ kəwos.
20 Ntɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋanəŋk ti mɔ, kɔ pənciyanɛ ŋa ŋacyifnɛ: «Cəke cɔ kətɔk ka fik nkɛ kəntam kəwos gbəncana bambɛ-ɛ?»
21 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Kance icloku nu: Kɔ nəntɔmpər kəlaŋ ta nənesərnɛ-ɛ, nəntam kəyɔ ntɛ ayɔ kətɔk ka fik kaŋkɛ mɔ. Mba icloku nu sɔ, ali nəloku tərɔ tantɛ: ‹Məyotɛ nnɔ məkɔ mələmnɛ dəkəba›, tatɔkɔ teŋyi.
22 Ntɛ o ntɛ nəntola Kanu kəlaŋ disrɛ mɔ, nəŋsɔtɔ ti.»

21:5 Esayi 62.11 **21:5** Sakary 9.9 * **21:9** Hosana, cəArame = «Məyac su!» Toloku ta kəkor-koru Kanu tɔ. **21:13** Moloku ma Aŋnabi Esayi kɔ Yeremy: Esayi 56.7; Yeremy 7.11 **21:16** Yabura 8.3

Deke kətam ka Yesu kəŋyɛfɛ-ɛ ?
Mark 11.27-33; Luk 20.1-8

23 Kɔ Yesu ɔŋkɔ nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu. Pəyi kətəksɛ, aloŋnɛ apɔŋ kɔ abeki
a dətɔf ŋander ŋayif kɔ: «Kətam kəre kɔ məŋyɔnɛ mamɛ-ɛ? An'ɔsɔŋ əm kətam
kaŋkɔ-ɛ?»
24 Kɔ Yesu oluksɛ ŋa: «Ina sɔ, iyif nu toloku tin gboŋ, kɔ nəluks'em toloku
tatɔkɔ-ɛ, iŋloku nu kətam nkɛ iŋyɔnɛ mamɛ mɔ.
25 Deke kəgbət dəromun ka Saŋ kənayɛfɛ-ɛ? Dəkɔm, ka dəafum?» Kɔ afum
aŋɛ ŋayɛfɛ kəgbɛkəlɛnɛ ŋacloku: «Kɔ səluksɛ: ‹Dəkɔm›, eŋyif su: ‹Ta ake tɔ
nənatɔlaŋɛ Saŋ-ɛ?›
26 Mba kɔ səluksɛ: ‹Dəafum-ɛ›, səŋnesɛ kənay ka afum, bawo fəp fənacərɛ a
Saŋ sayibɛ s'ɛnayɔnɛ.»
27 Kɔ ŋaluksɛ Yesu: «Səncərɛ fɛ.» Kɔ Yesu nkɔn oloku ŋa sɔ: «Ina sɔ, ifɔloku nu
kətam nkɛ iŋyɔnɛ mamɛ mɔ.»

Totubcɛnɛ ta awut arkun mɛrəŋ

28 Kɔ Yesu endeŋər sɔ: «Nəcəŋkəl taruku tantɛ indeloku nu mɔ. Cəke cɔ
nəncɛm-cɛmnɛ teta ti-ɛ? Wərkun ɛnayi nwɛ ɛnayɔ awut arkun mɛrəŋ. K'oloku
Coco cɔn: ‹Wan kem, məkɔ məkɔ məbəc nde ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn wem.›
29 Kɔ wan wəkakɔ oluksɛ kas: ‹Ala, ifɔkɔ.› Ntɛ tɛm tepic tencepər mɔ, kɔ
abəkəc ŋɛŋkafəlɛ wan, k'osumpər dɔpɔ, k'ɔŋkɔ dəkəbəcɛ kas.
30 Kɔ kas kəŋan oloku sɔ toloku tin tayi Tɔŋɔ. Kɔ wəkakɔ owosɛnɛ kas: ‹Awa
Papa, iŋkɔ,› mba ɛnakɔ fɛ di.
31 Awa, icyif nu: Awut akaŋɛ mɛrəŋ, wəre ɔyɔ tɛfaŋ ta kas kəŋan-ɛ?» Kɔ
ŋaluksɛ: «Coco.» Kɔ Yesu oloku ŋa: «Kance icloku nu: Abaŋəs dut kɔ aran ayi
yamayama ŋandekɔgbontu nu kəbɛrɛ ka dɛbɛ da dəkɔm.
32 Bawo Saŋ Batis ɛnader k'ementər nu dɔpɔ dolompu da Kanu, kɔ nəntɔlaŋ
kɔ. Mba awerəs dut kɔ aran ayi yamayama ŋanalaŋ kɔ, ali ntɛ nənanəŋk ti mɔ,
tɛnasɔŋɛ fɛ nu kəsəkpər bəkəc a nəlaŋ kɔ.»

Totubcɛnɛ ta abəc a ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn alɛc
Mark 12.1-12; Luk 20.9-19

33 Kɔ Yesu endeŋər sɔ: «Nəcəŋkəl totubcɛnɛ təlɔma: Wəka abɔf wəlɔma
ɛnabɔf ngbɔŋkəlɔ ya wɛn. K'ɔsɔnɛ yi saŋka haŋ k'ɔnɔŋkər, k'ɛŋkay dəkəfɔcəs
da wɛn, k'ɛncəmbər tetek tobumɛ, k'ɔsɔŋ yɛbəc ya abɔf ŋa ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn
yayɔkɔ afum alɔma, ŋatəŋnɛ kɔ akakɔ kəcsɔŋ kɔ kəway, kɔ nkɔn owur k'ɔŋkɔ
marənt.
34 Tɛm ta kəpim ka yokom ya ŋgbɔŋkəlɔ tendebəp, kɔ wəka ŋgbɔŋkəlɔ osom
acar ɔn nnɔ abəc ɔn ŋayi mɔ kəkɔbaŋ tɔkɔ pəmar pəsɔtɔ mɔ.
35 Kɔ abəc a ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn ŋasumpər acar akaŋɛ, kɔ ŋasut wəkin, kɔ ŋandif
wəka mɛrəŋ kɔ ŋanca-casɛ wəka maas masar.
36 Kɔ wəka ŋgbɔkəlɔ osom sɔ acar alɔma, aŋɛ ŋanala ŋatas acɔkɔ-cɔkɔ mɔ. Kɔ
abəc aŋɛ ŋayɔ akakɔ tɔkɔ ŋanayɔ afum acɔkɔ-cɔkɔ akɔ pəcuy pin payi mɔ.
37 Tɛlpəs oŋ, kɔ wəka ŋgbɔŋkəlɔ osom wan kɔn yati, pəclokunɛ: ‹Ntɛ wəkawɛ
ɔyɔnɛ wan kem mɔ, ŋaŋkɔleləs kɔ!›
38 Mba ntɛ abəc ŋanəŋk wan nwɛ mɔ, kɔ ŋalokɛnɛ: ‹Wəlɛk kɔn kɛ ɔfɔ, wəkawɛ!
Nəder, padif kɔ, kɛ kəndeyɔnɛ kosu.›
39 K'abəc ŋasumpər wan nwɛ, kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ saŋka sa ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn
tadarəŋ, kɔ ŋandif kɔ.
40 Awa, kɔ wəka ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn nwɛ endeder-ɛ, cəke c'endeyɔ abəc akaŋɛ-
ɛ?»

41 Kɔ ŋaluksɛ Yesu: «Pədifət ayeŋki bəkəc akaŋɛ, ali nənəfər ta pəyɔnɛ ŋa.
Pəsɔŋ yɛbəc ya ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn yayɔkɔ abəc alɔma aŋɛ ŋande ŋacsɔŋ kɔ yokom
ya ŋgbɔŋkəlɔ tɛm ta kəpim ka yi mɔ.» ***
42 Kɔ Yesu eyif : «Nəŋkaraŋ fɛ ali katin dəYecicəs Yosoku yayɛ ba?
‹Togbu mpɛ acəmbər kəlɔ ŋanace mɔ
pɛnader pəyɔnɛ oŋ togbu pətət pa dacɔ.
DəMariki tɛyɛfɛ,
tes tɔ ntɛ tenciyanɛ su dəfɔr mɔ.›
43 Ti təsɔŋɛ ntɛ iloku nu: Kanu kəndebaŋər nu akip ŋa dɛbɛ dɔn, pəsɔŋ ŋi afum
acuru aŋɛ ŋendekomər yokom yətət mɔ.
44 [Nwɛ ɛntɛmpɛnɛ togbu tatɔkɔ kəroŋ mɔ, ɛntɛpɛ. Məna nwɛ pɛntɛmpɛnɛ
kəroŋ mɔ, pomputuk əm.»]†
45 Ntɛ ŋane totubcɛnɛ tatɔkɔ mɔ, aloŋnɛ apɔŋ kɔ aFarisi ŋancərɛ a tetaŋan tɔ
Yesu eyi kəloku.
46 Kɔ ŋantɛn kəsumpər kɔ, mba kɔ ŋanesɛ kənay ka afum, bawo ŋanalaŋ a
sayibɛ sɔ Yesu ɛnayɔnɛ.

22

Totubcɛnɛ ta yeri ya kəsata ka kəgbaŋnɛ
Luk 14.16-24

1 Kɔ Yesu ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəlok-lokər afum aŋɛ dəmotubcɛnɛ, k'oloku:
2 «Dɛbɛ da dəkɔm dowurɛnɛ ntɛ: Wəbɛ wəlɔma ɛnayi, nwɛ ɛnalompəs yeri
yɛlarəm ya kəgbaŋnɛ ka wan kɔn wərkun mɔ,
3 k'osom acar ɔn kəkɔwe afum aŋɛ anawe kədetəŋnɛ kəgbaŋnɛ kaŋkɔ mɔ,
mba kɔ afum aŋɛ ŋafati kəder.
4 K'ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəsom acar alɔma pəcloku ŋa: ‹Nəkɔ nəloku aŋɛ awe mɔ:
Awa alip kəlompəs yeri, mura mem kɔ cəna cəboŋu cem andifət ci. Yɛbəc ya
kəlompəs yeri fəp yelip. Nəder pawoləs!›.
5 Mba aŋɛ awe kəsata kaŋkɔ mɔ, ŋancɛm-cɛmnɛ fɛ kəkɔwosɛ kəwe kaŋkɔ: Kɔ
wəkin ɔŋkɔ dalɛ dɔn, kɔ wəkɔ nkɔn ɔŋkɔ dəyɛbəc yɔn ya kəcaməs.
6 Kɔ alɔma ŋasumpər acar kɔ ŋayɔ ŋa pəlɛc kɔ ŋandif ŋa.
7 Kɔ mɛtɛlɛ meyi wəbɛ, k'osom asɔdar ɔn ŋakɔ ŋamələk adifət afum akaŋɛ
ŋacɔf sɔ dare daŋan.
8 Kɔ wəbɛ oloku acar ɔn: ‹Yɛbəc ya kəlompəs ka yeri ya kəgbaŋnɛ yelip, mba
aŋɛ awe mɔ, ŋayɔ fɛ delel dedinɛ yeri yayɛ.
9 Nəkɔ nde səpɔ səkɔ səwur dare mɔ, nəwe nwɛ o nwɛ nəmbəp di mɔ,
pədetəŋnɛ kəgbaŋnɛ kaŋkɛ.›
10 Kɔ acar ŋalɛk dɔpɔ, kɔ ŋaloŋka afum atət kɔ alɛc aŋɛ ŋanabəp di mɔ fəp, ntɛ
tɔŋsɔŋɛ akut ŋɛlarɛ afum aŋɛ awe kəgbaŋnɛ mɔ tɛp.
11 Kɔ wəbɛ ɛmbɛrɛ pəcmɔmən aŋɛ ewe mɔ, kənəŋk wərkun wəlɔma nwɛ
ɔntəbɛrnɛ yamos ya kəsata mɔ.
12 K'eyif kɔ: ‹Wanapa, cəke cɔ məntam kəbɛrɛ nnɔ ta məmbɛrnɛ yamos ya
kəsata-ɛ?› Mba wərkun nwɛ ɛnaluksɛ fɛ wəbɛ toloku o toloku.
13 Kɔ wəbɛ oloku abəc ɔn: ‹Nəkot kɔ wɛcək kɔ waca, nələm kɔ nde kubump
ka dabaŋka disrɛ. Difɔ kəbok kɔ kəŋaŋərɛnɛ sek kəndekɔyi.›»
14 Kɔ Yesu endeŋər: « Afum alarəm ŋɔ Kanu kəŋwe kəbɛrɛ dɛbɛ da dəkɔm,
mba apic ŋanayɛk-yɛk kəbɛrɛ ka di.»

Dut ndɛ asɔŋ wəbɛ Sesar mɔ
Mark 12.13-17; Luk 20.20-26

21:42 Yabura 118.22-23 † **21:44** Moloku ma werse 44 meyi fɛ nde yecicəs yokur yɔlɔma.

15 Mata maməkɔ disrɛ k'aFarisi ŋaloŋkanɛ, ŋactɛn kəcəpɛ Yesu towul
ŋasumpər kɔ dəmoloku.
16 K'aFarisi ŋasom acɛpsɛ aŋan darəŋ alɔma kɔ afum a Herodu. Kɔ afum
akakɔ ŋaŋkɔ ŋaloku Yesu: «Wətəksɛ, səncərɛ a məŋloku kance, kɔ məntəksɛ
afum dɔpɔ da Kanu kance fəp disrɛ, kənesɛ ka fum kəfɔyi əm, bawo
məfɔməmən dəkəcəmɛ daŋan.
17 Awa məloku su tɛcɛm-cɛmnɛ tam: Sariyɛ səwosɛ su kəsɔŋ Sesar wəbɛ wəka
təf ya Rom dut ba, ka səwosɛ fɛ su kəsɔŋ kɔ di?»
18 Mba Yesu nwɛ ɛnacərɛ mɛcɛm-cɛmnɛ maŋan mɛlɛc mɔ, oluksɛ ŋa: « Nəna
abaŋɛnɛ kəlomp! Ta ake tɔ nəŋwakəs em-ɛ, ?
19 Nəmentər im gbəleŋ mbɛ aŋsɔŋɛ dut mɔ.» Kɔ ŋaŋkɛrɛ kɔ gbəleŋ ba pəsam
papɔkɔ.
20 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Alulu kɔ yecic ya ana yeyi gbəleŋ bambɛ kəroŋ-ɛ?»
21 Kɔ ŋaluksɛ Yesu: «Ŋa wəbɛ Sesar ŋɔ.» Kɔ Yesu oloku ŋa ntɛ: «Nəsɔŋ Sesar
yɔkɔ yɔyɔnɛ yɔn mɔ, kɔ Kanu sɔ yɔkɔ yɔyɔnɛ yɔn mɔ.»
22 Ntɛ ŋane moloku mmɛ mɔ, kɔ pənciyanɛ ŋa kɔ ŋasak Yesu kɔ ŋaŋkɔ.

Ayif Yesu teta kəyɛfɛ ka afi dacɔ
Mark 12.18-27; Luk 20.27-38

23 Awa aSadisi ŋancɛm-cɛmnɛ a kəyɛfɛ defi kəyi fɛ. Dɔsɔk din dadɔkɔ kɔ
alɔma ŋa dacɔ ŋander ŋayif Yesu:
24 «Wətəksɛ, Musa ɛnaloku: Kɔ fum efi ta ɔyɔ wan, mba pəsak wəran-
ɛ, pəmar wɛnc ka wəfi pəlɛk wəcəbokəra wəkakɔ pənɛncɛ, pəsɔŋ wɛnc wəfi
yuruya.
25 Məcəŋkəl, awɛnc camət-mɛrəŋ alɔma ŋanayi su dacɔ. Kɔ wəcɔkɔ-cɔkɔ
ɛnɛncɛ k'efi, mba ntɛ ɛnatɔyɔ wan mɔ, k'ɛsakərɛ wɛnc wəran kɔn.
26 Tatɔkɔ tɔ wəka mɛrəŋ, wəka maas haŋ wəka camət-mɛrəŋ ŋanafis-fis sɔ fəp,
ali wəkin ɛnasak fɛ wan.
27 Ntɛ dɛwɛnc aŋa delip kəfis-fis mɔ, kɔ wəran ɛfəntərɛ sɔ k'efi.
28 Awa, səyif əm: Dɔsɔk ndɛ afi ŋandekɔyɛfɛ defi mɔ, awɛnc aŋa akaŋɛ camət-
mɛrəŋ an'endekɔsɔtɔ wəran wəkawɛ-ɛ? Bawo fəp faŋan ŋananɛncɛ kɔ!»
29 Kɔ Yesu oluksɛ ŋa: «Mɛcɛm-cɛmnɛ monu mɔsɔk fɛ, bawo nəncərɛ fɛ Yecicəs
Yosoku, nəncərɛ fɛ sɔ fənɔntər fa Kanu.
30 Dɔsɔk ndɛ afi ŋandekɔyɛfɛ dədefi mɔ, wərkun ɔfɔnɛncɛ, wəran ɔfɔlɔ,
afɔdekɔ pacnɛncɛ pəmɔ mɛlɛkɛ mmɛ meyi dəkɔm mɔ.
31 Ntɛ tɔyɔnɛ ta afum kəyɛfɛ dədefi mɔ, nənakaraŋ fɛ ntɛ Kanu kənaloku nu
dəYecicəs Yosoku mɔ ba?
32 ‹In'ɔyɔnɛ Kanu ka Abraham, ka Siyaka, kɔ ka Yakuba.› Bafɔ Kanu ka afi
k'ɔyɔnɛ, mba ka ayi wəyeŋ.»
33 Cusu cənawos kənay ka afum aŋɛ ŋanccəŋkəl mɛtəksɛ mɔn mɔ.

Tosom ntɛ tɛmbɛk dəkəcəmɛ mɔ
Mark 12.28-34; Luk 10.25-37

34 Ntɛ aFarisi ŋane a moloku mətət ma Yesu mɔsɔŋɛ aSadisi kəmɛp cusu mɔ,
kɔ ŋa sɔ ŋaloŋkanɛ.
35 Wəkin ŋa dacɔ nwɛ ɛnayɔnɛ wətəksɛ sariyɛ s'aSuyif mɔ, eyif Yesu toloku
ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəcəpɛ kɔ towul mɔ pəsumpər kɔ dəmoloku mɔn:
36 «Wətəksɛ, tosom tere tɛbɛk dəkəcəmɛ mosom ma sariyɛ fəp dacɔ-ɛ?»
37 Kɔ Yesu oluksɛ kɔ: «‹Məbətərɛ Mariki Kanu kam abəkəc ŋam fəp, afɔkəl
ŋam fəp kɔ mɛcɛmcɛmnɛ mam fəp.›
38 Tatɔkɔ tɔyɔnɛ tosom tɔpɔŋ tɔcɔkɔ-cɔkɔ.

22:24 Sariyɛ 25.5-6 **22:32** Kəwur 3.6 **22:37** Sariyɛ 6.5

39 Tosom ta mɛrəŋ ntɛ towurɛnɛ təcɔkɔ-cɔkɔ mɔ: ‹Məbɔtər wɛnc əm pəmɔ tɔkɔ
məmbɔtərnɛ mɔ.›
40 Sariyɛ sa Musa kɔ mɛtəksɛ ma sayibɛ fəp, mosom mamɔkɔ mɛrəŋ mɔ
mɛŋgbɛkərnɛ.»

Wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ ɔyɔnɛ Wan ka Dawuda
Mark 12.35-37; Luk 20.41-44

41 Ntɛ aFarisi ŋanaloŋkanɛ mɔ, kɔ Yesu eyif ŋa toloku ntɛ:
42 «Cəke cɔ nəncɛm-cɛmnɛ teta Krist wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ-ɛ? Wan
ka ana ɔfɔ-ɛ?» Kɔ aFarisi ŋaloku: «Wan ka Dawuda ɔfɔ.»
43 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Ak'ɛnasɔŋɛ Dawuda kəwe Krist ‹Mariki mem›-ɛ? Ntɛ
Amera ŋa Kanu yati ŋɛnasɔŋɛ Dawuda kəloku dəYecicəs Yosoku:
44 ‹Kɔ Mariki Kanu oloku Mariki mem:
Məder mənd'em nnɔ kəca kem kətɔt,
haŋ iclip kəboc aterɛnɛ am wɛcək wam dəntɔf.
45 Kɔ Dawuda ewe oŋ Krist wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ ‹Mariki mem›-ɛ,
cəke cɔ wəkakɔ ɛntam sɔ kəyɔnɛ wan ka nkɔn Dawuda-ɛ?»
46 AFarisi dacɔ, ali wəkin ɛnatam fɛ kəluksɛ kɔ toloku. Kəlɛk dɔsɔk dadɔkɔ,
ali fum eyeŋk fɛ sɔ abəkəc kəyif kɔ toloku.

23

Yesu embeŋnɛ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kɔ aFarisi
Mark 12.38-40; Luk 20.45-46

1 Kɔ Yesu ɛŋkafəlɛ k'oloku kənay ka afum kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ:
2 «Atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kɔ aFarisi, ŋatɔmpər kətəksɛ sariyɛ sa Musa.
3 Ti disrɛ nəcyɔ, nəccəmɛ sɔ mes məkɔ ŋande ŋacloku nu mɔ fəp, mba ta nəcyɔ
mes məkɔ ŋaŋyɔ mɔ, bawo tɔkɔ ŋaŋloku mɔ, bafɔ itɔ ŋaŋyɔ.
4 Ŋa ŋaŋsarəsər afum yɛsarɛ nyɛ yoncuca kəsarɛ mɔ, mba ŋasərka ŋafɔwosɛ
ali tɛlər taŋan tin kəgbuŋɛnɛ yi.
5 Ŋayɔ məyɔ maŋan fəp ntɛ tɔŋsɔŋɛ afum ŋanəŋk ŋa mɔ. Ti disrɛ, ŋambɛksəs
sɛbɛ səŋan səkɔ ŋaŋkotnɛ dətobu kɔ dəkəca mɔ, ŋawɔkələs tegberi suma səŋan
cəsək.
6 Pəmbɔt ŋa kəcndɛ mofo mmɛ aŋleləs ŋa dəkədi yeri dəcəsata mɔ, kɔ səcɔm
səkiriŋ sa dəkətola Kanu daŋan.
7 Pəcbɔt ŋa sɔ ntɛ aŋyif ŋa pəlel mofo mmɛ ambəpsɛnɛ mɔ, afum ŋacwe ŋa
‹Atəksɛ.›
8 Mba nəna, ta nəwosɛ pawe nu ‹Atəksɛ,› bawo dɛwɛnc aŋa dɔ nəyɔ fəp fonu,
Wətəksɛ wəkin gboŋ nəyɔ.
9 Ta nəleləs nwɛ o nwɛ doru dandɛ nəwe wəkayi ‹Papa› bawo, wəkin gboŋ
ɔyɔnɛ Papa konu, Papa mpɛ peyi nde dəkɔm mɔ.
10 Ta nəwosɛ pawe nu ‹abɛ,› bawo wəbɛ wəkin gboŋ nəyɔ nwɛ ɔyɔnɛ Krist
mɔ.
11 Nwɛ ɛmbɛk dəkəcəmɛ nu dacɔ mɔ, pəmar pəyɔnɛ wəbəcɛ konu.
12 Nwɛ endeyoknɛ mɔ, andetorɛ kɔ. Nwɛ endetorɛ banca mɔ, andepɛnɛ kɔ.»

Yesu ɛnal atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kɔ aFarisi teta kətəlomp kəŋan
Mark 12.40; Luk 11.39-52; 20.45-47

13 «Pəlɛc peyi nu nəna atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kɔ aFarisi, nəna abaŋɛnɛ
kəlomp, nəŋgbətər afum kumba ka dɛbɛ da dəkɔm, nəna nəfɔbɛrɛ, nəwosɛ fɛ
sɔ akɔ ŋafaŋ kəbɛrɛ mɔ ŋabɛrɛ.
[

22:39 ALewy 19.18 **22:44** Yabura 110.1

14 *]
15 Pəlɛc peyi nəna atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kɔ aFarisi, nəna abaŋɛnɛ kəlomp! Nəckɔ marənt kəba kɔ antɔf kəroŋ kətɛn ka fum wəkin nwɛ nəmbɛrsɛnɛ dinɛ donu mɔ, kɔ fum wəkakɔ elip oŋ kəbɛrɛ-ɛ, nəsɔŋɛ kɔ kəyɔnɛ wan wəka yahanama pəcepər nəna kəmɛrəŋ.
16 Pəlɛc peyi nu, nəna atənəŋk aŋɛ ŋaŋkətɛnɛ afum mɔ! Nən'ɛntəksɛ a kɔ fum ɛndɛrəm kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu-ɛ, a tɔyɔ fɛ tɔlɔm o tɔlɔm. Mba kɔ tɔyɔnɛ pədɛrəm kɛma ka kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu-ɛ, tatɔkɔ tɔyɔ tes.
17 Atoŋkulu atənəŋk! Ca yayɔkɔ mɛrəŋ pere pɛbɛk dəkəcəmɛ-ɛ, kɛma ba, ka kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu nkɛ kəmpus kɛma mɔ?
18 Kɔ fum oloku nu kədɛrəm tetek toloŋnɛ Kanu-ɛ, tɔyɔ fɛ tes. Mba kɔ fum ɛndɛrəm poloŋnɛ mpɛ pɛfəntərɛ tetek toloŋnɛ kəroŋ mɔ-ɛ, ti tɔyɔnɛ tes.
19 Nəna atənəŋk! Pəre pəbɛk dəkəcəmɛ-ɛ: poloŋnɛ ba, ka tetek toloŋnɛ mpɛ pompus pi mɔ?
20 Awa icloku nu: Məna nwɛ məndɛrəm tetek toloŋnɛ mɔ, məndɛrəm pi kɔ ca yɔkɔ yeyi pi kəroŋ mɔ fəp.
21 Məna nwɛ məndɛrəm kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu mɔ, məndɛrəm ki kɔ Kanu nkɛ kəyi ki disrɛ mɔ.
22 Məna nwɛ məndɛrəm kɔm mɔ, məndɛrəm dɔcɔm da dɛbɛ da Kanu kɔ Kanu nkɛ kəndɛ di mɔ.
23 Pəlɛc peyi nu, nəna atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kɔ aFarisi, nəna abaŋɛnɛ kəlomp! Nəcsɔŋ farilɛ fa mɛrkɛt, fa malaŋkan kɔ fa ces, nəcsak mes məkɔ melelɛ dəsariyɛ sa Kanu mɔ, mes mmɛ mɔ pəmar nəcyɔ: Nəmentər dolompu, nɔnɔfər kɔ kəsektərnɛ teta Kanu, mba ta nəcsak kəcyɔ mɛlpəs məkɔ.
24 Nəna atənəŋk aŋɛ ŋaŋkətɛnɛ afum mɔ! Tococ pɔ nəyi kəcɛŋ-cɛŋ, nəcmer yɔkɔmɛ!
25 Pəlɛc pɔpɔŋ peyi nu, nəna atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kɔ aFarisi, nəna abaŋɛnɛ kəlomp! Nən'ɛŋyakəs takəroŋ ta apɔt kɔ apəlet, mba yɛlarɛ yeri nyɛ nəmbaŋsər afum deke kɔ dɛcɛlək disrɛ mɔ.
26 WəFarisi wətənəŋk! Məsɔkəs kərɛsna tedisrɛ ta apɔt, ntɛ təŋsɔŋɛ takəroŋ ta ŋi tɔsɔk sɔ mɔ.
27 Pəlɛc peyi nu, nəna atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kɔ aFarisi, nəna abaŋɛnɛ kəlomp! Cufu ncɛ ancɛm pəfer mɔ cɔ nəwurɛnɛ. Cətesɛ todoru mba cəlarɛ bɛnt ya afum afi kɔ ca yɔtɔsɔk fəp.
28 Nəna sɔ todoru nəwurɛnɛ alompu nnɔ afum ŋayi mɔ, mba tedisrɛ tonu, nəlarɛ kəbaŋɛnɛ kəlomp kɔ pəlɛc.
29 Pəlɛc peyi nəna, atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kɔ aFarisi, nəna abaŋɛnɛ kəlomp! Nəna aŋɛ nəncəmbər cufu cətɔt ca sayibɛ, nəcnɛkəs cufu ca alompu mɔ,
30 nəcloku: ‹Pəcyɔnɛ a sənayi doru tɛm ta atem asu-ɛ, kɔ sənanɔŋkəl fɛ ŋa kəloŋ ka mecir ma sayibɛ alarəm.
31 Ti disrɛ nəna yati nəwosɛ sede sa ti, a nən'ɔyɔnɛ yuruya ya akɔ ŋanadifət sayibɛ mɔ.
32 Awa, nələpəs təkɔ atem anu ŋanacop mɔ!
33 Nəna bok, dokom da ŋkisin! Cəke cɔ nəntam kəyɛksər kiti ka yahanama-ɛ?
34 Nəcəŋkəl: Ti təsɔŋɛ ntɛ indesom Sayibɛ, afum acərɛ kəkətɛnɛ mes kɔ atəksɛ sariyɛ nnɔ nəyi mɔ. Nəndekɔ nəcdif alɔma nəccaŋ ŋa tɔk yɛpəmpəl kəroŋ, nəcsutɛ akɔ mərɔŋkɔn nde wɔlɔ wonu wa dəkətola Kanu, nəcbɛləs ŋa dəsədare kɔ sədare,

* **23:14** Yecicəs yokur yɔlɔma yendeŋər moloku mamɛ: «Pəlɛc peyi nəna atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kɔ aFarisi, nəna abaŋɛnɛ kəlomp! Nəbaŋər wɔlɔ wa acəbokəra, kɔ nəctola sali səbolu ntɛ təŋsɔŋɛ afum ŋafətɛ kəcɛm-cɛmnɛ a afum atət nəyɔnɛ. Teta kabaŋɛnɛ kəlɛc nkɛ nəndesətɔ kiti kəyeŋki!»

35 ntɛ tɔŋsɔŋɛ, nəsarɛ teta mecir ma alompu məkɔ moloŋɛ kəyɛfɛ tɛm ta Abɛl
wəlompu haŋ kəbəp ka mecir ma Sakary wan ka Barasi, nwɛ nənadif aŋgbip
kɔ tetek toloŋnɛ dacɔ mɔ.
36 Icloku nu kance: Kəloŋ ka mecir mamɔkɔ fəp dɛtɛmp dandɛ dendesarɛ
ki.»

Yesu ombok teta Yerusalɛm
Luk 13.34-35

37 «Yerusalɛm, Yerusalɛm, məna nwɛ məndif sayibɛ mɔ, məcca-cas akɔ Kanu
kəŋsom nnɔ məyi mɔ, isɛp pəlarəm kəloŋka ka awut am pəmɔ ntɛ acɔkɔ
ŋokombəra ŋoŋloŋka awut banca ya ŋi dəntɔf mɔ! Mba mənawosɛ fɛ ti.
38 Awa nəcəŋkəl! Andesakərɛ nu kəlɔ konu kəyɔ fos.
39 Bawo, icloku nu, nəfɔsɔnəŋk im haŋ tɛm ntɛ nənde nəcloku: ‹Kanu kəpocɛ
pətɔt nwɛ enderɛnɛ tewe ta Mariki mɔ!›

24

Yesu oloku a andeləsər kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu
Mark 13.1-37; Luk 21.5-36

1 Ntɛ Yesu owur nde saŋka sa kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu pəckɔ mɔ, kɔ acɛpsɛ ɔn
darəŋ ŋander ŋasɔŋɛ kɔ kəkɔkcɛ tɛcəmbər ta kəlɔ.
2 Mba kɔ Yesu oluksɛ ŋa: «Nəŋnəŋk mamɛ fəp? Icloku nu kance, tasar
pɔfədedeŋsɛ tasar kəroŋ nnɔ, mpɛ antədewuŋ mɔ.»

Pəlɛc kɔ kətərəs nkɛ kəyi kəder mɔ
Mark 13.5-13; Luk 21.8-19

3 Tɛm ntɛ Yesu ɛnandɛ tərɔ ta Tək ya Olif mɔ, kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ alɔma akɔ
ŋanasol kɔ nkɔn mɔ, kɔ ŋayifət kɔ ŋabɔkərɛ: «Məloku su, tɛm tere tɔ kələsər ka
kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu kəndeder-ɛ? Tɛgbɛkərɛ tere tendementər su a kəder kam
nərɔ da debeki dam disrɛ kɔ kəlip ka doru kəmbəp-ɛ?»
4 Kɔ Yesu oluksɛ ŋa: «Nəkɛmbərnɛ ta nwɛ o nwɛ pəsɔŋɛ nu kəsɔlɛ!
5 Afum alarəm ŋandeder ŋacbaŋɛnɛ kəbəcɛ tewe tem, ŋacloku: ‹In'ɔyɔnɛ Krist
wəsom wəka Kanu!› Ŋandetalər kənay ka afum alarəm.
6 Nəndene pacloku teta kəwan nkɛ kəlɔtərnɛ mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti pacfor teta
ki-ɛ: Nəkɛmbərnɛ ta nənesɛ, mɛnɛ mes mamɔkɔ meyi, mba tɔfədeyɔnɛ kərɛsna
kəlip ka doru.
7 Bawo afum a atɔf ŋələma ŋandeyɛfərɛnɛ kɔ afum a atɔf ŋocuru, dɛbɛ
dɛyɛfərɛnɛ kɔ dɛbɛ. Dor kɔ antɔf kəyikcɛ kɔ yendeyi mofo mɛlarəm.
8 Mamɔkɔ fəp mendeyi pəmɔ kəcop ka pucuy pa dokombəra.
9 Awa, tɛm tatɔkɔ t'andelɛk alɔma nu dacɔ pabɛr pəcuca dəwaca, padif alɔma
nu dacɔ. Afum a tɔf ya doru fəp ŋandeter nu teta tewe tem.
10 Tɛm tatɔkɔ, acɛpsɛ darəŋ alarəm ŋandesak kəgbɛkər kəlaŋ Kanu,
ŋandetiŋkərɛnɛ, ŋandeterɛnɛ aŋɛ kɔ akɔ.
11 Sayibɛ sa yem səlarəm səndewur, ŋasɔŋɛ afum alarəm kəsɔlɛ.
12 Pəlɛc pende pɛcsamsər kəsamsər dəm, tɔsɔŋɛ kəbɔtər ka afum alarəm
kəfər.
13 Mba nwɛ endebəknɛ ti haŋ mes mamɔkɔ melip mɔ, Kanu kəndeyac kɔ.
14 Andedəŋk Kibaru Kətɔt ka dɛbɛ da Kanu ndɛ dender mɔ afum a tɔf ya doru
fəp, ntɛ tɔŋsɔŋɛ aŋɛ ŋantɔcərɛ Kanu mɔ fəp ŋane ti. Awa, tɛm tatɔkɔ tendecepər
a doru dedelip.

Pucuy pendebɛkər afum alarəm
Mark 13.14-23; Luk 21.20-24

23:39 Yabura 118.26

15 Kɔ nəndenəŋk pəyikyik pɛləsər pəpɔŋ mpɛ Mariki enter mɔ, mpɛ Sayibɛ
Daniyɛl ɛnaloku ta pi mɔ, pəndɛ nde kəfo kəsoku-ɛ, pəmar wəkaraŋ ka buk
bambɛ pəcərɛ tantɛ:
16 Awa tɛm tatɔkɔ, aŋɛ ŋandeyi atɔf ŋa Yude mɔ, pəmar ŋa ŋayɛksɛ ŋapɛ mərɔ
kəroŋ.
17 Nwɛ tendebəp pəyi dabaŋka mɔ, ta pəbɛrɛ kələ kɔn disrɛ kəkɔlɛk paka,
18 nwɛ tendebəp pəyi dalɛ mɔ, ta pəlukus nde ndərən kəkɔlɛk duma dən.
19 Pucuy pere pɔ tendeyɔnɛ abɛkəs, kɔ aŋɛ ŋande ŋacmɛsər dəsɔk dadɔkɔ mɔ!
20 Nətola Kanu ta kəyɛksɛ konu kədesurɛnɛ dɛrəŋ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ dəsɔk da
kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ.
21 Bawo pəcuy pendebɛk, mpɛ pɛntatəyi kəyɛfɛ ntɛ doru doncop mɔ haŋ
ndɛkəl, fum o fum afəsətərəs pəmɔ tatɔkɔ.
22 Mba Kanu pənatəbelər mataka mamɔkɔ-ɛ, k'ali fum ɔfədekɔfis. Mba
ɛnabelər mataka mamɔkɔ teta akɔ ɛnayɛk-yɛk mɔ.
23 Awa, kɔ wələma oloku nu: ‹Məcəŋkəl: Krist eyi nnɔ,› kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, ‹Eyi
nde-ɛ,› ta nəlaŋ wəkayi.
24 Bawo abaŋɛnɛ kəyɔnɛ Krist kɔ sayibɛ sa yem ŋandewur doru, ŋacyɔ
mɛgbɛkərɛ mɛwɛy-wɛy kɔ mes mocuca, ntɛ təŋsɔŋɛ, kɔ təyɔnɛ ŋactam-ɛ, ŋatalər
akɔ Kanu kənayɛk-yɛk mɔ.
25 Nəcəŋkəl! Iloku nu mes mamɛ ta mɛntabəp-ɛ.
26 K'aloku nu: ‹Nənəŋk, eyi nde dətɛgbərɛ-ɛ,› ta nəyɛksərnɛ kəkɔ di. K'aloku
nu sɔ: ‹Nənəŋk, eyi nde dukulə dɛfɛt dɔkɔ-ɛ,› ta nəlaŋ ti.
27 Ti disrɛ kəder ka Wan ka Wərkun kəndeyi pəmɔ təkɔ pəmot pəŋsəŋ
pəwaŋkəra kəyɛfɛ nde dec dɛmpɛ haŋ nde dɛŋkalɛ mɔ, tatɔkɔ tɔ kəder ka Wan
ka Wərkun kəndeyi.
28 Nde kəbel kəndeyi mɔ, difɔ yɔfən yendebəpsɛnɛ.»

Kəder ka Wan ka Wərkun
Mark 13.24-27; Luk 21.25-28

29 Kɔ Yesu endeŋər sɔ: «Kɔ pucuy pa mata mamɔkɔ pencepər-ɛ, gbəncana
babɔkɔ bɔ pəndeyɔ gbərəp, ŋof ŋɔfədesɔmar, cɔs cəndetɛmpɛnɛ kəyɛfɛ dəkɔm,
fənɔntər fa kɔm fəndeyikcɛ.
30 Tɛm tatɔkɔ, tɛgbɛkərɛ ta kəder ka Wan ka Wərkun tendewur dəkɔm, afum
a tɔf ya doru fəp ŋandekulɛ-kulɛ kənesɛ disrɛ, ŋacnəŋk Wan ka Wərkun pəcder
kəp kəroŋ dəfənɔntər kɔ nərɔ da debeki dən disrɛ.
31 Tɛgbɛkərɛ ta kəfula luk pəpɔŋ itɔ Wan ka Wərkun endesom mɛlɛkɛ ɔn,
mɔkɔ moloŋka afum aŋɛ ɛyɛk-yɛk moŋkubut maŋkəlɛ ma dəKɔm kɔ antɔf mɔ.»

Tɛtəkəs ta totubcɛnɛ ta kətək ka fik
Mark 13.28-31; Luk 21.29-33

32 Kɔ Yesu endeŋər sɔ: «Nətəkəs totubcɛnɛ ntɛ kətɔk ka fik kəmentər mɔ: Kɔ
wara wa ki wɛcaŋk wɛlɛŋk-ɛ, nəcərɛ a kətən kələtərnɛ.
33 Nəna sɔ, kɔ nəndenəŋk mamɔkɔ fəp-ɛ, nəcərɛ a Wan ka Wərkun ɔlətərnɛ
yati.
34 Kance icloku nu: Dɛtɛmp dandɛ dɔfɔcepər ta mamɔkɔ fəp meyi-ɛ.
35 Kɔm kɔ antɔf yendesɔlɛ mba moloku mem məfədesɔlɛ.»

Kanu gbəcərəm kəcərɛ tɛm ntɛ doru dendelip mɔ
Mark 13.32-37; Luk 17.26-30,34-36

36 Kɔ Yesu oloku sɔ: «Ntɛ təyɔnɛ ta dəsɔk kɔ tɛm ntɛ doru dendelip mɔ, ali fum
ɛncərɛ fɛ ti, ali mɛlɛkɛ kɔ Wan ŋa sɔ ŋancərɛ fɛ ti, mɛnɛ Papa sona gboŋ.
37 Tɔkɔ tɛnayi tɛm ta Nuha mɔ, itɔ teta kəder ka Wan ka Wərkun kəndeyi.

24:15 Daniyel 9.27; 11.31; 12.11 **24:29** Esayi 13.10; 34.4

38 Ta mataka ma kutup mɛntabəp-ɛ, afum ŋancdi yeri ŋacmun, ŋacnɛncɛ,
ŋacsəŋ sɔ awut aŋan aran kələ haŋ dəsɔk ndɛ Nuha ɛnabɛrɛ debil mɔ,
39 ali kəcɛmcɛmnɛ kəfɛt kənayi fɛ ŋa haŋ kɔ kutup kənder kɔ kəmələk ŋa fəp.
Tatɔkɔ tɔ kəder ka Wan ka Wərkun kəndeyi.
40 Awa, kɔ arkun mɛrəŋ ŋayi dalɛ-ɛ, palɛk wəkin, pasak wəka mɛrəŋ.
41 K'aran mɛrəŋ ŋayi kəbifəli mɛŋgbɛn-ɛ, palɛk wəkin, pasak wəka mɛrəŋ.
42 Nəkɛmbərnɛ, nəckar kəder kɔn tɛm fəp, bawo nəncərɛ fɛ dəsɔk ndɛ Mariki
monu mendeder mɔ.
43 Nəcərɛ ti belbel kɔ tɔyɔnɛ wəka kələ pəcərɛ tɛm ta pibi ntɛ wəke endeder
dəŋkiyɛ mɔ, wəka kələ ɔfədirɛ pəcbum kumba kɔn ta wəke pəbɛrɛ kələ kɔn disrɛ.
44 Ti tendesɔŋɛ nəna sɔ kəcəmɛ nəckar, bawo Wan ka Wərkun endeder tɛm
ntɛ nəntɔyɔ kɔ amera mɔ.»

Wəmarəs wəlompu kɔ wətəlomp
Luk 12.41-48

45 Kɔ Yesu endeŋər sɔ: «Wəmarəs wəsektərnɛ mariki mən pəckɔtɛnɛ amera
kəyɔ pətɔt wəre mariki mən ɛncəmbər kəyɔnɛ wəbum ka amarəs alpəs akɔ,
pəcsəŋ ŋa yeri tɛm ntɛ pəmar mɔ-ɛ?
46 Pəbɔt wəmarəs wəkakɔ mariki mən mender mɛbəp kɔ pəsumpər yɛbəc nyɛ
ɛnasom kɔ mɔ!
47 Kance icloku nu: Mariki mən mendesɔŋɛ kɔ kəyɔnɛ ka wəcəmbər-cəmbər
ka daka dən fəp.
48 Mba kɔ wəmarəs olokunɛ dɛbəkəc: ‹Mariki mem ɛntayɛfɛ fɛ kəder,›
49 k'oncop kəsut anapa ɔn amarəs, pəcdi yeri pəcmun kɔ acis,
50 mariki ma wəmarəs wəkakɔ endeder dəsɔk ndɛ ɔntɔyɔ kɔ amera mɔ, dec
ndɛ ɔntɔcərɛ mɔ,
51 pəbɛləs wəmarəs wəkakɔ, pətərəs kɔ pəpɔŋ pəmɔ tɔkɔ antərəs abaŋɛnɛ
kəlomp mɔ. Difɔ kəbok kəndeyi kɔ kəŋaŋərɛnɛ sek.

25

Totubcɛnɛ ta ayecəra wəco atɔcərɛ arkun

1 Kɔ Yesu ɔnɔcər ntɛ: «Tɛm tatɔkɔ, dɛbɛ da dəkɔm dendeyi pəmɔ ayecəra wəco
atɔcərɛ arkun aŋɛ ŋanalɛk səlamp kəkɔbəpɛnɛ kɔ wəgbaŋnɛ mɔ.
2 Kəcamət kənayi ŋa dacɔ aŋɛ anatoŋkulu mɔ, kəcamət kəyi ŋa dacɔ aŋɛ
ŋanacərɛ kəkɔtɛnɛ mes mɔ.
3 Ntɛ atoŋkulu ŋanclɛk səlamp səŋan mɔ, ŋanalɛkɛnɛ fɛ moro.
4 Mba ayecəra aŋɛ ŋanayɔnɛ acərɛ mes mɔ, ŋalɛk səlamp səŋan kɔ
ŋantɔmpərɛnɛ sɔ nwɛ o nwɛ moro dətɔkɔbɔ.
5 Ntɛ wəgbaŋnɛ oncwon kəder mɔ, kɔ mere mɔyɔ ayecəra kɔ ŋandirɛ.
6 Cɛkcɛk cəndebəp, kɔ dim dowur: ‹Awa wəgbaŋnɛ ender, nəwur pade
pafaynɛ kɔ!›
7 Kɔ ayecəra aŋɛ ŋantimɛ kɔ ŋayɛfɛ kəlompəs səlamp saŋan.
8 Kɔ ayecəra atoŋkulu ŋaloku acərɛ kəkɔtɛnɛ mes: ‹Nəpocɛ su moro monu,
kənimɛ kɔ səlamp sosu səndɛ!›
9 Mba kɔ acərɛ kəkɔtɛnɛ mes ŋaloku: ‹Moro mosu məfətəŋnɛ su kəmotɛnɛ kɔ
nəna. Mɛnɛ nəkɔ nəway nda akɔ ŋancaməs moro mɔ!›
10 Ayecəra atoŋkulu ŋawur kəkɔway moro, kɔ wəgbaŋnɛ ender kumunt kəŋan
darəŋ, ayecəra aŋɛ ŋanayi di mɔ ŋambɛrɛ dukulɔ kɔ wəgbaŋnɛ, k'ancaŋ kumba.
11 Ntɛ pəwon pipic mɔ, kɔ ayecəra atoŋkulu ŋander kɔ ŋaloku: ‹Mariki, mariki,
məgbitɛ su!›
12 Mba kɔ mariki mmɛ moluksɛ ŋa: ‹Kance icloku nu: Incərɛ fɛ nu!›
13 Ta nəpələr, bawo nəncərɛ fɛ dəsɔk, nəncərɛ fɛ sɔ dec ndɛ indeder mɔ.»

Totubcɛnɛ ta amarəs maas
Luk 19.11-27

14 «Towurɛnɛ pəmɔ ntɛ wərkun ɛŋfaŋ kəkɔ marənt, pəwe acar ɔn pəsɔŋ ŋa daka dɔn kəmɛŋk.
15 Kɔ wərkun nwɛ ɔsɔŋ kɛma kilo kəcamət wəcar wəkin, k'ɔsɔŋ wəka mɛrəŋ kilo kəmɛrəŋ, kɔ wəka maas kilo katin, ntɛ ɔsɔŋ nwɛ o nwɛ tɔkɔ ɛntam mɔ, k'ɛyɛfɛ k'ɔŋkɔ marənt.
16 Wəcar nwɛ anasɔŋ kəmɛŋk kɛma kilo kəcamət mɔ, ɔŋkɔ pəckafəli-kafəli waca haŋ k'ɔsɔtɔ sɔ kɛma kilo kəcamət kədeŋərnɛ.
17 Nwɛ anasɔŋ kɛma kilo kəmɛrəŋ kəmɛŋk mɔ, nkɔn sɔ ɔŋkɔ pəckafəli-kafəli waca haŋ k'ɔsɔtɔ kɛma kədeŋərnɛ kilo mɛrəŋ.
18 Wəcar nwɛ anasɔŋ kɛma kilo kin kəmɛŋk mɔ, ɔŋkɔ pəkay abi k'ɛmɛŋk pəsam pa mariki mɔn.
19 Ntɛ pəwon mɔ, kɔ mariki maŋan mender, k'ewe acar aŋɛ kədeyif ŋa ntɛ ŋambəc mɔ.
20 Wəcar wəkɔ anasɔŋ kɛma kilo kəcamət kəmɛŋk mɔ, ender pəloku mariki mɔn: ‹Mariki, mənasɔŋ im kəmɛŋk kɛma kilo kəcamət, iŋkafəli-kafəli waca k'isɔtɔ sɔ kilo kəcamət kədeŋər.›
21 Kɔ mariki mɔn moloku kɔ: ‹Tentesɛ, wəcar wətət məyɔnɛ nwɛ pəmar palaŋ mɔ! Məlas kəlaŋ teta tes tɛfɛt, awa dəkəcəmɛ dɔpɔŋ d'indesɔŋ əm kətɔmpər. Pəbɔt əm kɔ mariki mam.›
22 Wəcar nwɛ anasɔŋ kɛma kilo mɛrəŋ kəmɛŋk mɔ, ender pəloku: ‹Mariki, mənasɔŋ im kəmɛŋk kɛma kilo mɛrəŋ, ntɛ iŋkafəli-kafəli waca mɔ, k'isɔtɔ kilo mɛrəŋ kədeŋər ka ki.›
23 Kɔ mariki mɔn moloku kɔ: ‹Tentesɛ, wəcar wətət məyɔnɛ nwɛ pəmar palaŋ mɔ! Məlas kəlaŋ teta tes tɛfɛt, awa dəkəcəmɛ dɔpɔŋ d'indesɔŋ əm kətɔmpər. Pəbɔt əm kɔ mariki mam.›
24 Wəcar wəkɔ anasɔŋ kəmɛŋk kɛma kilo kin mɔ ender pəloku: ‹Mariki, incərɛ a fum wəcuca məyɔnɛ: Kəfo kɔ məntɛl nkɛ mənatɔgbal defet mɔ, məcpim yokom nyɛ mənatɔbəf mɔ.
25 Inanesɛ, kɔ tɔsɔŋ'em kəkɔmət kɛma kam dəntɔf: Ikɔ nkɛ, məbaŋ daka dɔkɔ dɔyɔnɛ dam mɔ.
26 Kɔ mariki mɔn moloku kɔ: ‹Wəcar wəlɛc, wəfan! Məna mənacərɛ a intɛl nde intɔgbal defet mɔ, icpim yokom nyɛ intɔbəf mɔ?
27 Pənamar məsɔŋ pəsam pem amɛŋk pəsam, kɔ ntɛ ilukus mɔ, k'imbaŋ pəsam pem isɔtɔ sɔ pi kəroŋ kəntaŋgbɛ.›
28 Kɔ mariki mmɛ moloku: ‹Nəbaŋər kɔ kɛma, nəsɔŋ ki wəkɔ ɔsɔtɔn'em kɛma kilo wəco mɔ.
29 Bawo, andebɛrɛnɛ wəkɔ ɔyɔ mɔ haŋ pəlar kɔ, mba wətɔyɔ, andebaŋər kɔ ali pɔkɔ ɔyɔ mɔ.
30 Nəbɛləs wəcar wətɔyɔ dəkəcəmɛ dəkubump ka nde dabaŋka. Difɔ kəbok kɔ kəŋaŋərɛnɛ sek kəŋkɔyi.›»

Kəgbɛy ka alompu kɔ alɛc tɛm ntɛ doru dendelip mɔ

31 Kɔ Yesu endeŋər sɔ: «Kɔ Wan ka Wərkun endeder nərɔ da debeki dɔn disrɛ kɔ mɛlɛkɛ fəp-ɛ, pəndɛ dɔcɔm dɔn da dɛbɛ.
32 Andeloŋka afum a tɔf ya doru fəp fər yɔn kiriŋ. Pəgbɛy aŋɛ kɔ akɔ pəmɔ ntɛ wəkɛk ɛŋgbɛy ŋkesiya kɔ cir mɔ:
33 Pəcəmbər alompu kəca kətət kɔ alɛc kəca kəmeriya pəmɔ ntɛ wəkɛk ɛncəmbər ŋkesiya kəca kɔn kətət, kɔ cir kəca kɔn kəmeriya mɔ.

34 Awa, wəbɛ pəloku akɔ ŋayi kɔ kəca kətɔt mɔ: ‹Nəder nəna aŋɛ Papa kem ompocɛ pətɔt mɔ. Nəlɛk kɛ, dɛbɛ ndɛ anacəmbərɛ nu kəyɛfɛ ntɛ doru dɛnacop mɔ.
35 Bawo dor dɛnasumpər im kɔ nəsɔŋ im yeri, kɔ amera ŋowos im kɔ nəsɔŋ im domun, k'iyɔnɛ wəcikəra kɔ nəmbaŋ im,
36 inawur dis fos kəfe kəctərəs im kɔ nəmbɛr im yamos, k'incu kɔ nətɛn'em acɔl, k'iyi dəbili kɔ nənder nənəŋk im.›
37 Awa, alompu ŋaluksɛ kɔ kəyif: ‹Mariki, ake tɛm tɔ sənanəŋk əm dor dosumpər əm, kɔ səsɔŋ əm yeri-ɛ? Ake tɛm tɔ amera ŋɛnawos əm, kɔ səsɔŋ əm domun-ɛ?
38 Ake tɛm tɔ sənanəŋk əm məyɔnɛ wəcikəra, kɔ səmbaŋ əm-ɛ? Ake tɛm tɔ mənayi dis fos kɔ səsɔŋ əm yamos-ɛ?
39 Ake tɛm tɔ sənanəŋk əm məccu kɔ səntɛn'am acɔl-ɛ? Ake tɛm tɔ mənayi dəbili, kɔ sənder kədenəŋk əm-ɛ?›
40 Kɔ wəbɛ oloku ŋa: ‹Kance icloku nu: Tɛm o tɛm tɔ nəyɔ tes tin ta mes mətɔt mamɔkɔ nwɛ ɛfɛtɛ dəkəcəmɛ awɛnc im aŋa fəp dacɔ mɔ, ina yati nəyɔ ti.›
41 Kɔ tatɔkɔ telip-ɛ, wəbɛ pədeloku akɔ ŋayi kɔ kəca kəmeriya mɔ: ‹Nəbɔl'em day, nəna aŋɛ Kanu kəsɔŋ pəlɛc mɔ. Nəkɔ nəbɛrɛ dənɛnc ndɛ dɔntɔnimɛ doru o doru mɔ, ndɛ analompsɛ ŋɔŋk Ŋɛlɛc kɔ mɛlɛkɛ ma ŋi mɔ.
42 Bawo dor dɛnay'em kɔ nəntɔsɔŋ im yeri, kɔ amera ŋowos im kɔ nəntɔsɔŋ im domun.
43 Inayi decikəra kɔ nəntəbaŋ im, inawur dis fos kəfe kəctərəs im, kɔ nəntɔsɔŋ im yamos, inacu k'iyi dəbili kɔ nəntɔkɔ kənəŋk im.›
44 Ŋa sɔ ŋayif: ‹Mariki, ake tɛm tɔ sənanəŋk əm dor dɔy'əm, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti amera ŋowos əm, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti məyi decikəra, məyi dis fos, məyi ta məntamnɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti məyi dəbili ta səŋkɔ səmar əm-ɛ?›
45 Wəbɛ pəluksɛ ŋa: ‹Kance icloku nu: Ntɛ nənatɔyɔnɛ ti wəkin akɔ ŋafɛtɛ mɔ dacɔ, ina nəntɔyɔnɛ ti.›
46 Akakɔ ŋandebɛrɛ kətərəs disrɛ ka Kanu nkɛ kəntəlip doru o doru mɔ, mba alompu ŋandebɛrɛ kəyi wəyeŋ ka doru o doru.»

26

Abɛ ŋasekɛ Yesu tɛŋkəndəm
Mark 14.1-2; Luk 22.1-2

1 Ntɛ Yesu elip kəloku moloku mamɛ mɔ, k'oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ:
2 «Nəncərɛ a kɔ mata mɛrəŋ mendecepər-ɛ, kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ Medif kəŋyi. Andebɛr Wan ka Wərkun afum dəwaca ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋacaŋ kɔ tɔk yɛpəmpəl kəroŋ mɔ.
3 Aloŋnɛ apɔŋ kɔ abeki aSuyif ŋandekɔloŋkanɛ nde kəlɔ kəpɔŋ ka wəloŋnɛ wəpɔŋ nwɛ aŋwe Kayif mɔ,
4 ŋatəŋnɛ kəsumpər Yesu cəpənpən disrɛ ŋadif kɔ.
5 Ti disrɛ kɔ ŋalokɛnɛ: «Ta pasumpər kɔ kəsata disrɛ ta tedesɔŋɛ pidikcɛ pedeyi afum dacɔ.»

Wəran wələma oloŋər domp da Yesu labundɛ
Mark 14.3-9; Luk 7.36-50; Isaŋ 12.1-8

6 Ntɛ Yesu ɛnayi Betani ndena Simɔŋ wəcunɛ sen,
7 kɔ wəran wələma ɔlɔtərnɛ Yesu. Wəran nwɛ pətɔmpər tɔkɔbɔ pa alabatər * pɛlarɛ labundɛ da nar tɛp ndɛ deyeŋk kəway mɔ, Yesu pəyi dɛmɛsa kɔ wəran nwɛ ender pəloŋər kɔ labundɛ ndɛ fəp dəromp.

---

* **26:7** *Təkəbɔ pa alabatər* = Tɔkɔbɔ pɔ mpɛ anclompsɛ tasar pefer pɛpat mɔ. Tasar pətɔt papɔkɔ p'aŋwe «alabatər».

8 Kɔ pantɛlɛ acɛpsɛ a Yesu darəŋ alɔma, kɔ ŋayifnɛ: «Ta ake tɔ wəran wəkawɛ
ɛləsərɛ-ləsərɛ labundɛ dandɛ-ɛ?
9 Anatam di kəcaməs kəway kəyeŋki, pasɔŋ pəsam papɔkɔ atɔyɔ daka.»
10 Mba kɔ Yesu oloku: «Nəce kɔ! Ta ake tɔ nəŋnalɛ kɔ-ɛ? Tɔyɔ tɔtɔt t'ɔyɔ nnɔ
ina iyi mɔ.
11 Atɔyɔ daka, ŋayi nu dacɔ tɛm fəp. Mba ina, nəfɔdey'em tɛm fəp.
12 Ntɛ oloŋər im labundɛ dandɛ dəris mɔ, kəbel kem k'eyi kəlompəs a
pacwup ki.
13 Kance icloku nu: Nnɔ o nnɔ andedəŋk Kibaru Kətɔt kaŋkɛ doru dandɛ
kɔrkɔr mɔ, aŋloku sɔ tɔyɔ tɔtɔt ntɛ wəran wəkawɛ ɔyɔ mɔ kəcɛm-cɛməs ka doru.»

Yudas ɛfaŋ kəbɛr Yesu abɛ a aloŋnɛ apɔŋ dəwaca
Mark 14.10-11; Luk 22.3-6

14 Wəkin acɛpsɛ a Yesu darəŋ wəco kɔ mɛrəŋ dacɔ, nwɛ ancwe Yudas wəka
dare da Keriyot, ɔŋkɔ nde abɛ a aloŋnɛ ŋayi mɔ,
15 kəkɔyif ŋa: «Kɔ tɔyɔnɛ ilɛk Yesu ibɛr nu dəwaca-ɛ, pəsam cəke pɔ nəndesɔŋ
im-ɛ?» Kɔ abɛ aŋɛ ŋalɔm gbeti gbəleŋ wəco maas (30), kɔ ŋasɔŋ kɔ.
16 Kɔ Yudas ɛyɛfɛ oŋ kətɛn tɔyɔ ntɛ endebɛrɛ Yesu abɛ akakɔ dəwaca mɔ.

Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaloŋkanɛ kəboc kəsata
Mark 14.12-21; Luk 22.7-14,21-23; Isaŋ 13.21-30

17 Dɔsɔk dɔcɔkɔ-cɔkɔ da kəsata ka Cəcom Cətɔnɔŋkəl Lebin, acɛpsɛ a Yesu
darəŋ ŋayif kɔ: «Deke məfaŋ səkɔlomps'am yeri ya kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ
Medif-ɛ?»
18 Kɔ Yesu oloku: «Nəkɔ nəbɛrɛ dare ndena fum wəlɔma, nəloku kɔ: ‹Wətəksɛ
kosu oloku: Tɛm tem tɔlɔtərnɛ, nnɔ ndaram indecepərɛnɛ kəsata ka Kəcepər
ka Mɛlɛkɛ Medif kɔ acɛpsɛ em darəŋ.›»
19 Kɔ acɛpsɛ a Yesu darəŋ ŋayɔ tɔkɔ ɛnasom ŋa mɔ, kɔ ŋalompəs yeri ya kəsata
kaŋkɔ.
20 Ntɛ dɔfɔy dɛmbəp mɔ,Yesu ŋandɛ dɛmɛsa kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ aŋɛ wəco kɔ
mɛrəŋ.
21 Ŋayi kədi yeri, kɔ Yesu oloku: «Kance icloku nu: Wəkin nu dacɔ, endebɛr
im aterɛnɛ em dəwaca.»
22 Kɔ dis dɛndɛncɛ ŋa kɔ ŋamɔncnɛ, kɔ ŋayɛfɛ kəyifət Yesu: «Mariki, in'ɔfɔ ba?»
23 Kɔ Yesu oloku: Nwɛ səmbɛr waca dap din disrɛ kədi yeri mɔ endebɛr im
aterɛnɛ em dəwaca.
24 Wan ka Wərkun endefi pəmɔ tɔkɔ ancic ti mɔ. Mba pəlɛc pere peyi wərkun
wəkawɛ endebɛr Wan ka Wərkun aterɛnɛ ɔn dəwaca mɔ! Kənatɔkom ka
wərkun wəkawɛ kənatam kətesɛ kɔ!»
25 Yudas nwɛ ɛnayi kəyɔ Yesu cəpənpən mɔ, eyif Yesu: «Wətəksɛ, in'ɔfɔ ba?»
Kɔ Yesu oluksɛ kɔ: «Mən'oloku ti.»

Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋampaŋnɛ kədi yeri tɛlpəs
Mark 14.22-25; Luk 22.15-20; 1Ko 11.23-26

26 Ntɛ ŋancdi yeri mɔ, kɔ Yesu ɛlɛk kəcom, k'eyif Kanu barka, k'entepi ki
k'ɔsɔŋəs acɛpsɛ ɔn darəŋ pəcloku: «Nəbaŋ nəsɔm kəcom kaŋkɛ, dis dem dɔ.»
27 K'ɛlɛk sɔ tɔmbəl ta wɛn, ntɛ elip kəyif Kanu barka mɔ, k'ɔsɔŋ ŋa pəcloku:
«Nəmun wɛn wawɛ fəp,
28 mecir mem mɔ, mmɛ aloŋɛ kəcaŋəs ka danapa da Kanu kɔ kənay ka afum
teta kəŋaŋnɛnɛ ka kiciya mɔ.
29 Kance icloku nu: Ifɔsɔmun wɛn haŋ dɔsɔk ndɛ indegbɔkərɛ sɔ kəmun wi
kɔ nəna, nde dɛbɛ da Papa kem mɔ.»
30 Ntɛ ŋalip kəleŋəs meleŋ mokor-korɛ Kanu mɔ, Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ
ŋawurnɛ ntende kəca ka tərɔ ta Tɔk ya Olif.

Yesu oloku Piyɛr a endegbɛkəl kəcərɛ kɔn
Mark 14.26-31; Luk 22.31-34; Isaŋ 13.37-38

31 Ntɛ Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋambəp tərɔ tatɔkɔ mɔ, k'oloku ŋa: «Nəna
akaŋɛ fəp nəndelukus im darəŋ, bawo Yecicəs Yosoku yoloku: ‹Indesut wəkɛk,
ŋkesiya yɔcəl yɛsamsər.›
32 Mba k'indefətɛ afi dacɔ-ɛ, indekɔkar nu Kalile.»
33 Kɔ Piyɛr oloku kɔ: «Ali fəp fəlukus əm darəŋ, ina ifɔlukus əm darəŋ.»
34 Kɔ Yesu oloku Piyɛr: «Kance, iclok'əm, pibi pampɛ yati, məndegbɛkəl
kəcər'em kəmaas a kicipi kəccam.»
35 Mba Piyɛr pəcgbɛkəl ti: «Ali səcfi kɔ məna, ifəgbɛkəl a incər'am.» Acɛpsɛ a
Yesu darəŋ akɔ fəp toloku tin tayi tə ŋancloku.

Yesu ontola Kanu nde Ketsemane
Mark 14.32-42; Luk 22.40-46

36 Ti disrɛ kɔ Yesu ender kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ nde kəfo nkɛ aŋwe Ketsemane†
mɔ, k'oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ: «Nəndɛ nnɔ, ibɔlɛ nu pipic itola Kanu.»
37 Kɔ Yesu ɛlɛkɛnɛ Piyɛr kɔ awut a Sebede mɛrəŋ, ntɛ dis dɛndɛncɛ Yesu kɔ
abəkəc ŋɛlɛcɛ-lɛcɛ kɔ mɔ,
38 k'oloku ŋa: «Abəkəc ŋɛnaŋkanɛ kədɛnc'em pəmɔ ifi. Nəyi nnɔ, ta padirɛ!»
39 Kɔ Yesu ɔmbɔlɛnɛ ŋa pipic, k'ontotnɛ k'ɛmbɛlkər kəcəp tobu dəntɔf,
k'ontola ntɛ: «Papa kem, kɔ təyɔnɛ məwosɛ ti-ɛ, məbɔlɛn'em tɔmbəl pa kətərəs
pampɛ! Mba bafɔ təkɔ ifaŋ ti mɔ, mba təkɔ məna Papa məfaŋ ti mɔ.»
40 Kɔ Yesu ender pəbəp acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋacdirɛ. K'eyif Piyɛr: «Nəntam fɛ
kətədirɛ kɔ ina ali dec din ba?
41 Ta nədirɛ, nətola Kanu ntɛ təŋsəŋɛ ta nəmbɛrɛ kəwakəs nkɛ kəŋsəŋɛ nu
kəyɔ mes mɛlɛc mɔ. Pəmbas mera yonu kəyɔ pətət, mba nəyɔ fɛ səkət kəyɔ ti.»
42 Kɔ Yesu ɔmbɔlɛ sɔ ta mɛrəŋ k'ontola Kanu ntɛ: «Papa kem, kɔ təyɔnɛ a
tɔmbəl pampɛ pəfɔbɔlɛ ta imun pi-ɛ, awa, tɛfaŋ tam teyi!»
43 Kɔ Yesu olukus, k'ender pəbəp acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋacdəŋəs, ntɛ fər yɛnalɔl ŋa
mɔ.
44 Kɔ Yesu ɛsak ŋa k'ɔmbɔlɛ sɔ, k'ontola sɔ Kanu ta maas, pəcgbɔkərɛ sɔ
moloku min mayi.
45 Kɔ Yesu oluksərnɛ nnɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋayi mɔ, k'ɛŋgbəŋ-gbəŋər ŋa:
«Nəndirɛ sɔ, kəŋesəm kɔ nəndɛ! Nəcəŋkəl: Tɛm tɛmbəp, ambɛr Wan ka Wərkun
aciya dəwaca!
46 Nəyɛfɛ, paŋkɔn! Bawo nwɛ eyi kəbɛr im afum dəwaca mɔ, ɔlətərnɛ.»

Kəsumpər ka Yesu
Mark 14.43-50; Luk 22.47-53; Isaŋ 18.2-11

47 Yesu pəsərɔlok-loku, gbəncana babɔkɔ kɔ Yudas nwɛ ɛnayi acɛpsɛ a
Yesu aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ dacɔ mɔ, ender pəsolɛ kənay ka afum alarəm aŋɛ
ŋanatɔmpər-tɔmpər sakma kɔ tɔk yosutnɛnɛ mɔ. Aloŋnɛ apɔŋ kɔ abeki aSuyif
ŋanasom ŋa.
48 Yudas nwɛ ɛncbɛr Yesu aterɛnɛ ɔn dəwaca mɔ, ɛnasɔŋ asədar tɛməncɛ ntɛ:
«Nwɛ iŋkɔcup mɔ, nkɔn ɔfɔ wəkakɔ. Nəsumpər kɔ.»
49 Gbəncana babɔkɔ kɔ Yudas ender, k'ɔlətərnɛ Yesu, k'ewe kɔ: «Iyif əm,
Wətəksɛ,» k'oncup kɔ.
50 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Wanapa, ntɛ mənder kəyɔ mɔ, məyɔ ti.» Kɔ afum akakɔ
ŋancɔŋnɛ kɔ ŋantəpsər Yesu waca, kɔ ŋasumpər kɔ.
51 Gbəncana babɔkɔ kɔ wəkin asol a Yesu dacɔ, owurɛ dakma k'ɛncɛp wəcar
ka wəloŋnɛ wəpɔŋ alənəs, k'eŋgbinti ŋi.

26:31 «Indesut wəkɛk, ŋkesiya ya yɔcəl yɛsamsər.» Sakary 13.7 † **26:36** *Ketsemane* itɔ tatɔkɔ cəArame «Dəkəfɔcəs moro».

52 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məluksɛ dakma dam dobom, bawo nwɛ o nwɛ
endeyɛfərɛnɛ dakma mɔ, dakma dendedif kɔ.
53 Məncɛm-cɛmnɛ a ifɔtam kəwe Papa kem nwɛ ɛntam kəkɛr'em mɛlɛkɛ
asɔdar alarəm cəgba wəco kɔ mɛrəŋ ca wul kɔ wul ba?
54 Cəke cɔ Yecicəs Yosoku yɛntam kəlarɛ-ɛ? Bawo yɛnaloku a tantɛ tɔ pəmar
mes mamɛ medecepər?»
55 Gbəncana babɔkɔ bɔ Yesu ɛnaloku kənay kaŋkɔ: «Nəwur kədesumpər im,
nətɔmpər-tɔmpər sakma kɔ tɔk yosutnɛnɛ pəmɔ ntɛ iŋyɔnɛ kalbante mɔ. Dɔsɔk
o dɔsɔk inder indɛ nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu ictəksɛ ta nənder nəsumpər im-ɛ.
56 Mba mamɛ fəp meyi ntɛ tɔŋsɔŋɛ Yecicəs ya sayibɛ yɛlarɛ mɔ. Kɔ acɛpsɛ
darəŋ ŋasak Yesu kɔ ŋayɛksɛ.

Yesu eyi nda aboc kiti
Mark 14.53-65; Luk 22.54-55,63-71; Isaŋ 18.12-24

57 Afum aŋɛ ŋanasumpər Yesu mɔ ŋaŋkekərɛ kɔ ndena wəloŋnɛ wəpɔŋ Kayif,
dəndo atəksɛ sariyɛ kɔ abeki aSuyif ŋanabəpsɛnɛ.
58 Piyɛr ɛnacəmɛ Yesu darəŋ pəbɔlɛ haŋ nde abaŋka ŋa kəlɔ ka wəloŋnɛ
wəpɔŋ. Kɔ Piyɛr ɛmbɛrɛ dəsaŋka k'ɔŋkɔ pəndɛ k'abum a kəlɔ ka wəloŋnɛ Kayif
kəsək pəckəkcɛ ntɛ mes ma Yesu mendekəlip mɔ.
59 Aloŋnɛ apɔŋ k'aboc kiti aSuyif fəp ŋanctɛn yem nyɛ ŋantam kəyemsɛnɛ
Yesu, ntɛ tɔŋsɔŋɛ padif kɔ mɔ.
60 Mba ŋanasɔtɔ fɛ, ali ntɛ sede alarəm ŋanader ŋaboncɛ kɔ yem mɔ. Tɛlpəs kɔ
sede mɛrəŋ sənder,
61 nsɛ sənaloku: «Yesu oloku: ‹Intam kəcekəli kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, icəmbər
sɔ ki mata maas disrɛ.›»
62 Kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ ɛyɛfɛ k'eyif Yesu: «Məfɔluksɛ su tɔlɔm o tɔlɔm ba? Cəke
cɔ məŋloku teta moloku ma sede mmɛ akaŋɛ ŋambonc am mɔ?»
63 Mba kɔ Yesu ɛncaŋk. Kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ oloku kɔ: «Tewe ta Kanu nkɛ kəyi
mɔ, məloku su kɔ tɔyɔnɛ mən'ɔyɔnɛ Krist, Wan ka Kanu-ɛ.»
64 Kɔ Yesu oluksɛ kɔ: «Mən'oloku ti. Mba icloku nu, kəyɛfɛ oŋ ndɛkəl,
nəndenəŋk Wan ka Wərkun pəndɛ kəca kətɔt ka Kanu nkɛ kəntam mes fəp mɔ,
pəcder nərə da debeki dən disrɛ kəp ka dəKɔm kəroŋ.»
65 Kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ ɛwal-wali yamos yɔn pəcloku: «Ɔləməs Kanu! Sede səre
sɔ pəmar payif-ɛ? Nəne tɔkɔ ontubcɛnɛnɛ Kanu mɔ, kələməs ka Kanu kɔ.
66 Cəke cɔ nəncɛm-cɛmnɛ-ɛ?» Kɔ ŋaluksɛ moloku: «Mɛnɛ padif kɔ.»
67 Ti disrɛ kɔ ŋayukər Yesu lin dəkəro, kɔ ŋantiməs kɔ ŋkulma, alɔma ŋacsut kɔ
waca dəkanca, ŋacloku:
68 «Krist wəyɛk-yɛk wəka Kanu, məboncər su ma, nwɛ osut əm mɔ!»

Piyɛr ɛŋgbɛkəl kəcərɛ ka Yesu
Mark 14.66-72; Luk 22.56-62; Isaŋ 18.17,25-27

69 Piyɛr pəndɛ nde dabaŋka, kɔ wəcar wəyecəra wələma ɔlətərnɛ kɔ, k'oloku:
«Məna wəkakɔ məndɛ mɔ, nən'ɛnayi kɔ Yesu wəka Kalile.»
70 Mba kɔ Piyɛr ɛŋgbɛkəl ti afum fəp fər kiriŋ, pəcloku: «Ina, incərɛ fɛ ntɛ
məna məfaŋ kəloku mɔ.»
71 Ntɛ nkɔn Piyɛr ɔnckɔ dəkusuŋka kəwur mɔ, kɔ wəran wələma ɛnəŋk kɔ sɔ,
k'oloku afum akɔ ŋanayi dənda mɔ: «Wəkawɛ, ŋa ŋanayi kɔ Yesu wəka Nasarɛt.»
72 Kɔ Piyɛr ɛŋgbɛkəl sɔ tatɔkɔ k'ɛndɛrəm: «Incərɛ fɛ wərkun wəkawɛ!»
73 Pəwon fɛ akɔ ŋanacəmɛ di mɔ ŋalətərnɛ Piyɛr kɔ ŋayif kɔ: «Məna sɔ afum
akaŋɛ ŋɔ nəyi, tolok-loku tam tementər ti.»
74 Kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ kədɛrəm: «Kanu kətərəs im kɔ pəyɔnɛ a kəyemɛ k'indɛ-ɛ!
Incərɛ fɛ fum wəkawɛ nəŋle mɔ!» Gbəncana babɔkɔ kɔ kicipi kəncam.

75 Kɔ Piyɛr ɛncɛm-cɛmnɛ moloku mɔkɔ Yesu ɛnaloku kɔ mɔ: «Məndegbɛkəl kətɔcər'em kəmaas a kicipi kəccam.» Kɔ Piyɛr owur dabaŋka k'ombok belbel.

27

Aŋkekərɛ Yesu ndena Pilat
Mark 15.1; Luk 23.1-2; Isaŋ 18.28-32

1 Ntɛ bətbət bɛmbəp mɔ, aloŋnɛ apɔŋ kɔ abeki aSuyif fəp ŋaloŋkanɛ kɔ ŋantəŋnɛ a padif Yesu.
2 Ntɛ ŋalip kəkot kɔ mɔ, kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ, kɔ ŋambɛr kɔ Pilat dəwaca nwɛ ɛnayɔnɛ wəkiriŋ wəka sədare sa Yude mɔ.

Defi da Yudas
Asom 1.18-19

3 Ntɛ Yudas nwɛ ɛnawurɛ Yesu pəbɛr kɔ aterɛnɛ ɔn dəwaca ɛnəŋk a kədif k'aŋkɔ Yesu mɔ, kɔ abɔc ŋɛmbɛrɛ kɔ. K'oluksɛ gbeti gbəleŋ wəco maas aloŋnɛ apɔŋ kɔ abeki,
4 pəcloku: «Inciya, imbɛr wətɔciya nu dəwaca ntɛ tɔŋsɔŋɛ padif kɔ mɔ.» Mba aloŋnɛ apɔŋ kɔ abeki ŋaloku: «Yudas, tatɔkɔ tɔmɔmən fɛ səna! Məna tatɔkɔ tɔmɔmən!
5 Kɔ Yudas ɛŋgbal pəsam dəndo kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, k'ɛyɛfɛ kəfo kaŋkɔ, k'ɔŋkɔ pəgbɛknɛ k'efi.
6 Kɔ aloŋnɛ apɔŋ ŋaloŋka gbəleŋ ba gbeti mbɛ, kɔ ŋaloku: «Sariyɛ səwosɛ fɛ su kəbɛr pəsam papɔkɔ kɛlɛ ka kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, bawo kəway ka mecir kɔ.»
7 Ntɛ ŋanəŋkɛnɛ mɔ, kɔ ŋantəŋnɛ kəwayɛ ka gbeti babɔkɔ dalɛ da wəsɛl, pəyɔnɛ di dəkəwup da acikəra.
8 Ti tɔsɔŋɛ k'asɔrɔwe dəkəwupɛnɛ dadɔkɔ haŋ mɔkɔ «Dalɛ da Mecir.»
9 Kɔ tɔyɔnɛ moloku mmɛ sayibɛ Yeremy ɛnadəŋk mɔ, mɛlarɛ: «ŋanalɛk gbeti gbəleŋ wəco maas. Gbeti babɔkɔ bɔ aka Yisrayel ŋanatəŋnɛ kəsɔŋɛ kɔ,
10 kɔ ŋasɔŋɛ bi teta dalɛ da wəsɛl, pəmɔ ntɛ Mariki ɛnasom im ti mɔ.»*

Yesu ɛncəmɛ fər kiriŋ ya Pilat kəkiti
Mark 15.2-5; Luk 23.2-5,9-10; Isaŋ 18.29-38

11 Kɔ wəbɛ Pilat eyif Yesu: «Mən'ɔyɔnɛ wəbɛ ka aSuyif ba?» Kɔ Yesu oluksɛ kɔ: «Mən'oloku ti.»
12 Mba ali toloku tin Yesu ɛnaloku fɛ kəluksɛ moloku ma kəyemsɛnɛ mmɛ aloŋnɛ apɔŋ kɔ abeki ŋanaboncɛ kɔ mɔ.
13 Ti disrɛ, kɔ wəbɛ Pilat eyif kɔ sɔ: «Mes mɛlɛc mɛlarəm mmɛ ŋambonc am mɔ, məfɔne mi ba?»
14 Mba ali toloku tin Yesu ɛnaluksɛ fɛ kɔ, ti tɛnawosəs wəbɛ Pilat kusu pəpɔŋ.

Wəbɛ Pilat osom a padif Yesu
Mark 15.6-14; Luk 23.13-23; Isaŋ 18.39-40

15 Kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ Medif, wəkiriŋ ka sədare sa Yude ɛncsakɛ afum yɛŋən kəren o kəren tataka ta kəsata kaŋkɛ, fum wəkin ayi dəbili dacɔ nwɛ kənay ka afum kəncfaŋ mɔ.
16 Tɛm tatɔkɔ wəyi dəbili wələma ɛnayi nwɛ tewe tɔn tɛnasam dɔtɔf mɔ, pacwe kɔ Yesu Barabas.
17 Ntɛ ŋanaloŋkanɛ mɔ, kɔ Pilat eyif ŋa: «Yesu Barabas kɔ Yesu nwɛ aŋwe Krist mɔ, an'ɔ nəfaŋ isak kɔ yɛŋən-ɛ?»
18 Pilat ɛnacərɛ a kəraca kənasɔŋɛ ŋalɛk Yesu ŋabɛr kɔ dəwaca.

* **27:10** Sakary 11.12-13 kɔ məmɔmən sɔ Yeremy 18.2-3; 19.1-2; 32.6-15

19 Tɛm ntɛ Pilat ɛnandɛ dəŋkiti mɔ, kɔ wəran kɔn osom pakɔloku kɔ: «Ta tɔlɔm
o tɔlɔm tey'əm dacɔ kɔ fum wəlompu wəkawɛ! Bawo pibi pa məkɔ intərɔna
belbel icwɛrəp teta fum wəkawɛ.»
20 Kɔ aloŋnɛ apɔŋ kɔ abeki ŋagbiŋər kənay ka afum kəloku a pasakɛ ŋa
Barabas, padif Yesu.
21 Kɔ wəbɛ Pilat eyif kənay: «Afum akaŋɛ mɛrəŋ an'ɔ nəfaŋ a pasakɛ nu yɛŋən-
ɛ?» Kɔ ŋaluksɛ kɔ: «Barabas!»
22 Kɔ Pilat eyif ŋa sɔ: «Ak'indeyɔnɛ oŋ Yesu nwɛ aŋwe Krist mɔ?» Kɔ fəp fəloku:
«Məcaŋ kɔ dətɔk yɛpəmpəl!»
23 Kɔ Pilat ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəyif ŋa: «Pəlɛc pere p'ɔyɔ-ɛ?» Mba kɔ kənay ka afum
kənaŋkanɛ kəkulɛ-kulɛ: «Məcaŋ kɔ dətɔk yɛpəmpəl!»
24 Ntɛ Pilat ɛnacərɛ a ɔfɔtam tes o tes, kɔ pidikcɛ pa kənay ka afum pɛmbɛk
kəbɛk dəm, k'ɛlɛk domun k'embikɛnɛ waca fər ya afum kiriŋ, k'oloku: «Isarɛ fɛ
kiciya ka defi da fum wəkawɛ. Nən'endesarɛ kiciya ka kədif kɔn!»
25 Kɔ afum fəp ŋaloku: «Səwosɛ kəsarɛ teta defi dɔn, səna kɔ awut asu!»
26 Kɔ Pilat ɛsakɛ afum aŋɛ Barabas, kɔ Barabas ɔŋkɔ yɛŋən. Ntɛ Pilat elip
kəsom pasutɛ Yesu tərɔŋkɔn mɔ, k'ɛmbɛr kɔ afum dəwaca a pacaŋ kɔ dətɔk
yɛpəmpəl.

Asɔdar ŋafani Yesu
Mark 15.16-20; Luk 23.11; Isaŋ 19.2-3

27 K'asɔdar a Pilat ŋaŋkekərɛ Yesu tedisrɛ ta kəlɔ kɔn kəpɔŋ, kɔ ŋaloŋka
dɛŋgbɛŋk dadɔkɔ fəp ndɛ dɛnakɛl kɔ mɔ.
28 K'asɔdar ŋawurɛ Yesu yamos yɔn kɔ ŋambɛr kɔ burumus beyim.
29 Kɔ ŋandunɛ kɔ aŋgbɔŋkəlɔ ŋa bɛŋk nŋɛ ŋanacəp kɔ dəromp mɔ, kɔ ŋambɛr
kɔ kəgbo dəkəca kətət kəyɔnɛ kɔ kəŋgbasar k'abɛ, kɔ ŋancəpɛ kɔ suwu ŋacfani kɔ,
ŋacloku: «Iŋyif əm, wəbɛ ka aSuyif!»
30 Kɔ ŋayukər Yesu lin kɔ ŋalɛk kəgbo ŋacsut kɔ dəromp.
31 Ntɛ ŋalip kəfani Yesu mɔ, kɔ ŋawurɛ kɔ burumus bəkɔ ŋanabɛr kɔ mɔ, kɔ
ŋambɛr kɔ sɔ yamos yɔn. Kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ kəkɔcaŋ kɔ dətɔk yɛpəmpəl.

Ancaŋ Yesu dəkətɔk kəpəmpəl
Mark 15.21-32; Luk 23.26-43; Isaŋ 19.16-24

32 Ntɛ asɔdar ŋancwur dare mɔ, kɔ ŋanəŋk wərkun wəka dare da Sirɛn
wəlɔma nwɛ ancwe Simɔŋ mɔ, kɔ ŋancəmbər kɔ yɛbəc ya kəgbaŋnɛ tɔk
yɛpəmpəl nyɛ anakɔ kəcaŋ Yesu mɔ.
33 Kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp kəfo nkɛ aŋwe Kolkota mɔ, itɔ tatɔkɔ «Kəfo ka
Kəmbɛmbəlɛ.»
34 K'asɔdar ŋasɔŋ Yesu wɛn wɔnɔŋkəl pədokət, mba ntɛ ɛnatɛm wi temer mɔ,
ɛnawosɛ fɛ wi kəmun.
35 Ntɛ ŋalip kəcaŋ kɔ dətɔk yɛpəmpəl mɔ, kɔ ŋaŋkot yampuŋpuŋ teta kəyer
yamos yɔn.†
36 Kɔ ŋandɛ ŋacbum kɔ.
37 K'antəp kɔ domp takəroŋ yecicəs nyɛ yɛnaloku tes ntɛ təsɔŋɛ k'andif kɔ
mɔ: «Fum wəkawɛ Yesu ɔfɔ, wəbɛ ka aSuyif.»
38 Anacaŋ sɔ Yesu kəsək dətɔk yɛpəmpəl tɛm tin kɔ calbante mɛrəŋ, wəkin
pəyi kɔ kəca kətət, wəkɔ pəyi kɔ kəca kəmeriya.
39 Afum acepər ŋacləməs kɔ ŋacfɛk kɔ domp.
40 Ŋacloku: «Məna nwɛ məncekəli kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, məcəmbər sɔ ki mata
maas disrɛ mɔ, məyacnɛ mənasərka! Kɔ təyɔnɛ a Wan ka Kanu məyɔnɛ-ɛ,
mətor oŋ dətɔk yɛpəmpəl yayɛ!»
41 Aloŋnɛ apɔŋ, atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kɔ abeki sɔ ŋancfani Yesu ŋacloku:

† **27:35** Məməmən Yabura 22.18

42 «Ɛnayac alɔma, mba ɔfɔtam kəyacnɛ nkɔnsərka! Wəbɛ ka Yisrayel ɔyɔnɛ:
Awa pətor oŋ ma dətɔk yɛpəmpəl yayɛ, tɔsɔŋɛ səgbɛkər kɔ kəlaŋ kosu!
43 Ɛŋgbɛkər Kanu amera, awa Kanu kəyac kɔ oŋ ma, kɔ tɔyɔnɛ Kanu
kəmbɔtər kɔ. Bawo oloku: ‹Wan ka Kanu iyɔnɛ!›»
44 Calbante aŋɛ anacaŋ kɔ Yesu mɔ ŋacləməs kɔ tin tayi.

Defi da Yesu
Mark 15.33-41; Luk 23.44-49; Isaŋ 19.28-30

45 Pəndeyi daŋ kɔ kubump kəntor dəntɔf fəp haŋ salifana.
46 Salifana səndebəp, kɔ Yesu oŋkulɛ-kulɛ: «*Eloyi, Eloyi, lema sabaktani?*» Itɔ
tatɔkɔ: «Kanu kem, Kanu kem, ta ake tɔ məsak'em-ɛ?»
47 Kɔ afum alɔma akɔ ŋanayi di mɔ, ŋanane kɔ dim. Ŋancloku kəfɔtɔ disrɛ a
Aŋnabi Eli eyi kəwe.
48 Kɔ fum wəkin ɛyɛksɛ kəkɔlɛk yaŋgba, nyɛ ɛnapuk dəməncɔncɔ mɔ,
k'ɛnɛpsər yi dəkəmota k'encenc kɔ yi a pəmun.
49 Mba kɔ akɔ ŋaloku: «Məkar ma, paməmən belbel kɔ tɔyɔnɛ Eli endeder
kədeyac kɔ-ɛ.»
50 Kɔ Yesu oŋkulɛ sɔ pəpɔŋ, a k'oluksɛ Kanu afɔkəl ŋɔn.
51 Tɛm tatɔkɔ tɔ kəloto kəlel nkɛ kəŋkəŋk tɔksɔ ta kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu mɔ
kəŋgbɛrɛ dacɔ, kəyɛfɛ takəroŋ haŋ tantɔf. Kɔ antɔf ŋɛyɛfɛ kəyikcɛ pəpɔŋ kɔ
masar mɛŋgbɛrɛ,
52 kɔ cufu cəŋgbitɛ, kɔ cəbel ca afum a Kanu alarəm ŋafɔtɛ afi dacɔ.
53 Kɔ ŋayɛfɛ dəcufu ntɛ Yesu ɔfɔtɛ afi dacɔ mɔ, kɔ ŋambɛrɛ Yerusalɛm dare ndɛ
ampusɛ Kanu mɔ, kɔ ŋamentərnɛ afum alarəm.
54 Wəbɛ k'asɔdar wəRom kɔ amarɛnɛ ɔn asɔdar akɔ ŋanayi di ŋacbum kəbel
ka Yesu mɔ, ŋanesɛ pəpɔŋ ntɛ ŋananəŋk antɔf kəyikcɛ, kɔ tɔkɔ tɛnayi kəfi ka Yesu
mɔ, kɔ ŋaloku: «Wəkawɛ, Wan ka Kanu yati ɛnayi!»
55 Aran alarəm ŋanacəmɛ pəbɔlɛ ŋacməmən, aran aŋɛ ŋanasol kɔ Yesu kəyɛfɛ
Kalile kədebəcɛ kɔ mɔ.
56 Aran akakɔ dacɔ, Mari wəka Makdala, Mari iya wəka Sak kɔ Isifu, kɔ iya
ka awut arkun a Sebede.

Antorɛ Yesu dəkufu
Mark 15.42-47; Luk 23.50-56; Isaŋ 19.38-42

57 Ntɛ dɔfɔy dɛmbəp mɔ, kɔ wərkun wəka daka wəlɔma ender, wəka dare da
Arimate ɛnayi, pacwe kɔ Isifu. Nkɔn sɔ wəcɛpsɛ Yesu darəŋ wəlɔma ɛnayi.
58 Kɔ wərkun nwɛ ɔŋkɔ ndena Pilat k'ɔŋkɔ pətola kɔ kəbel ka Yesu. Kɔ Pilat
osom a pasɔŋ kɔ ki.
59 Kɔ Isifu ɛlɛk kəbel ka Yesu, k'ɛnɛpsər ki kasaŋke ka kəloto kətelər kəfu,
60 k'ontorɛ kəbel ka Yesu dəkufu nkɛ anatɔtorɛ wəfi kərɛsna mɔ, kufu nkɛ
nkɔn Isifu anayɔk ka nkɔnsərka dətasar mɔ, k'osuncɛ dəkəbɛrɛ da kufu kaŋkɔ
tasar tɔpɔŋ, k'ɔŋkɔ.
61 Awa, Mari wəka Makdala kɔ Mari nwɛ ɛnayɔnɛ iya ka Sak kɔ Isifu mɔ
ŋanayi di, ŋandɛ ŋatɛfərnɛ kufu.

Kəbum ka kufu

62 Dɔckɔsɔk da tataka tolompəsnɛnɛ dɔsɔk da kəŋesəm, aloŋnɛ apɔŋ k'aFarisi
ŋasol kɔ ŋaŋkɔ ndena Pilat,
63 kɔ ŋaloku: «Mariki, səncɛm-cɛmnɛ a wəyemɛ wəkawɛ ɛnaloku ntɛ ɛnayi
wəyeŋ mɔ: ‹Tataka ta maas ta defi dem, indefɔtɛ afi dacɔ.›

27:46 Yesu ɔŋgbəkərɛ moloku ma Dawuda Yabura 22.2

64 Awa, məsom afum ŋacbum kufu kɔn haŋ tataka ta maas, ta acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋadeder ŋakiyɛ kəbel kɔn, ŋakafəlɛ kəloku afum: ‹Nənəŋk, ɔfɔtɛ afi dacɔ!› Yem yayɔkɔ yendebɛk sɔ yecepər yɔcɔkɔ-cɔkɔ.»
65 Kɔ Pilat oloku ŋa: «Iwosɛ kəsɔŋ nu asədar, nəyɔ ŋa ŋabum kufu kaŋkɔ pəmɔ tɔkɔ nəfaŋ ti mɔ.»
66 Awa, kɔ ŋaŋkɔ ŋalompəs tobum ta kufu nkɛ, kɔ ŋasuncɛ ki tasar pɔpɔŋ, kɔ ŋancəmbər afum ŋancbum ki.

28

Yesu kəfɔtɛ kɔn afi dacɔ
Mark 16.1-10; Luk 24.1-12; Isaŋ 20.1-10

1 Dɔckɔsɔk da dəsɔk da kəŋesəm, sandeŋ bətbət, Mari wəka dare da Makdala kɔ Mari wələma ŋander kəməmən kufu.
2 Gbəncana babɔkɔ kɔ antɔf ŋeyikcɛ pəpɔŋ, bawo mɛlɛkɛ ma Mariki mɛnator dəntɔf kədebiŋkəli tasar, mɛndɛ sɔ pi kəroŋ.
3 Mɛlɛkɛ mamɔkɔ mɛnayi pəmɔ pəmot pa dəkɔm, yamos ya mi yeferɛ poŋ.
4 Kɔ asədar abum a kufu ŋayikcɛnɛ kənesɛ, ŋaməmpnɛ pəmɔ ntɛ ŋaŋfi mɔ.
5 Mba kɔ mɛlɛkɛ moloku aran: «Ta nəna nənesɛ, bawo incərɛ a Yesu wəkɔ anacaŋ dətɔk yɛpəmpəl mɔ, nəyi kətɛn.
6 Eyi fɛ dɛ, ɔfɔtɛ afi dacɔ pəmɔ tɔkɔ ɛnaloku ti mɔ. Nəder nəməmən nnɔ kəfo nkɛ anaboc kɔ mɔ.
7 Nəkufɛ nəkɔloku acɛpsɛ ɔn darəŋ a Yesu ɔfɔtɛ afi dacɔ, awa a nəŋkɔbəp kɔ Kalile, difɔ nəŋkɔnəŋk kɔ. Nəcəŋkəl: Tatɔkɔ t'iyɔna toloku nu.»
8 Kɔ aran aŋɛ ŋambɔlɛ kufu nkɛ katəna kənesɛ kɔ pəbotu pəpɔŋ disrɛ, kɔ ŋayɛksɛ kəkɔloku ti acɛpsɛ a Yesu darəŋ.
9 Gbəncana babɔkɔ kɔ Yesu ender aran aŋɛ tekiriŋ k'eyif ŋa: «Iyif nu!» Kɔ aran aŋɛ ŋalətərnɛ kɔ ŋancəpɛ kɔ suwu kɔ ŋasumpər kɔ wɛcək teta kələləs kɔn.
10 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Ta nənesɛ, nəkɔ nəloku awɛnc im aŋa a ŋakɔ Kalile, a difɔ ŋandekɔnəŋk im.

Abum kufu ŋaləmər abɛ mes mmɛ mɛnacepər nde dəkufu mɔ
11 Ntɛ aran aŋɛ ŋanayi dəpɔ kəkɔ mɔ, awa kɔ abum a dəkufu alɔma ŋambɛrɛ dare kɔ ŋaləmər aloŋnɛ apɔŋ mes məkɔ mɛnacepər mɔ fəp.
12 Ntɛ ŋaloŋkanɛ kɔ abeki mɔ, kɔ ŋantəŋnɛ kəsɔŋ asədar akakɔ pəsam pɛlarəm,
13 kɔ ŋasom asədar akakɔ ntɛ: «Nəde nəloku: ‹Acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋanderna ŋakiyɛ kɔ, tɛtəŋnɛ sədirɛ.›
14 Kɔ wəkiriŋ ene ti-ɛ, səŋkɔcərɛ kəlok-lokər kɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta antərəs nu mɔ.»
15 Kɔ asədar ŋambaŋ pəsam kɔ ŋayɔ tɔkɔ analoku ŋa mɔ. Kɔ taruku pa yem papɔkɔ pɛsam aSuyif dacɔ haŋ məkɔ.

Yesu ementərnɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ
Mark 16.14-18; Luk 24.36-49; Isaŋ 20.19-23; Asom 1.6-8

16 Kɔ acɛpsɛ a Yesu darəŋ aŋɛ wəco kɔ pin ŋaŋkɔ Kalile, nde tərɔ tɔkɔ Yesu ɛnaboncər ŋa mɔ.
17 Ntɛ ŋanəŋk Yesu mɔ, kɔ ŋantontnɛnɛ kɔ, mba kɔ alɔma ŋa dacɔ ŋanalip fɛ kəlaŋ tetɔn.
18 Kɔ Yesu ɔlətərnɛ ŋa, k'oloku: «Kanu kəsɔŋ im kətam fəp kəyɛfɛ dəKɔm haŋ dəntɔf.
19 Nəkɔ, nəsɔŋɛ afum a tɔf ya doru fəp kəyɔnɛ acɛpsɛ em darəŋ, nəcgbət ŋa dəromun tewe ta Kas, ta Wan kɔ t'Amera Ŋecempi,
20 nəctəksɛ ŋa kələləs mosom məkɔ isom nu mɔ fəp. Awa kɔ ina iyi nu dacɔ dəsɔk o dəsɔk haŋ doru delip.»

MARK
Kəsɔkəs ka Kibaru Kətɔt teta Yesu nkɛ Mark encicəs mɔ

Kibaru Kətɔt ka Mark buk bin ba Kədɛm Kəfu bɔ bəyɔnɛ səbuk nsɛ manŋkəlɛ dacɔ nsɛ səloku tecepərɛnɛ doru ta Yesu Krist mɔ. Buk mbɛ o mbɛ səbuk saŋsɛ manŋkəlɛ dacɔ, «Taruku ta Kibaru Kətɔt» t'aŋwe bi. Matiye, Mark, Luk kɔ Isaŋ ŋanacicəs səbuk saŋsɛ defi da Yesu Krist tadarəŋ. Ancɛm-cɛmnɛ a taruku tantɛ tɔ ananuŋkɛnɛ kəcicəs meren wəco camət-tin (60) kəbəp ka meren wəco camət-mɛrəŋ (70) ntɛ kəkom ka Yesu Krist kəncepər mɔ. Acərɛ taruku alarəm ŋancɛm-cɛmnɛ a dare da Rom anacic buk bambɛ, teta kəyeŋkəs bəkəc ya alaŋ a Yesu aka Rom. Mark, nwɛ anacərɛ sɔ tewe ta «Isaŋ Mark» mɔ, wanapa ka asom a Yesu Pol kɔ Barnabas ɛnayi. Mba kəpɛ kɔn tewe kənacop ntɛ ɛnasak kəkɔt marənt teta kəsamsər tosom ta Yesu mɔ (Asom 13.13). Ntɛ tencepər mɔ, Mark ɛnader pəckɔt marənt kɔ Barnabas (Asom 15.37-39). Anacərɛ Mark kəyɔnɛ ka wanapa wətɔt ka Piyɛr (1 Piyɛr 5.13). Ali ntɛ kəyi doru ka Yesu kənatɔcepər fɔr ya Mark kiriŋ mɔ, acərɛ taruku ŋancɛm-cɛmnɛ a Mark ɛnamɛŋkərnɛ moloku ma sede sa Piyɛr mmɛ məyɔnɛ mogbu ma Taruku ta Mark mɔ. DəKibaru Kətɔt kaŋkɔ disrɛ, Mark oloku teta acɛpsɛ a Yesu darəŋ kɔ mɛtəksɛ ma Yesu teta tɛm tɛlpəs ta doru.

Tokotərɛnɛ ta Taruku ta Kibaru Kətɔt ka Mark

1. Mark ementər buk (1.1-13)
2. Mark oloku təkɔtɛnɛ mes ma Yesu ntɛ ɛnayi Kalile mɔ (1.14-8.21).
3. Kɔ tɛyɛfɛ dənda, k'oloku kəkɔ marənt ka Yesu Yerusalɛm (8.22-10.52).
4. Dəkələpsər, kɔ Mark encicəs tecepərɛnɛ doru ta Yesu Krist nde Yerusalɛm kəlɛkɛnɛ defi kɔ kəfɔtɛ kɔn afi dacɔ (11.1-16.8).

Taruku ta Aŋnabi Saŋ Batis

1 Dəkəcop da Kibaru Kətɔt teta Yesu Krist* Wan ka Kanu dɔ dandɛ.
2 Deyi pəmɔ ntɛ ancic ti nde buk ba sayibɛ Esayi disrɛ mɔ:
«Indekekərɛ wəsom kem fər yam kiriŋ pəkɔlomps'am dəpɔ.
3 Fum wəkɔ dim dən deyi kəwur nde dətɛgbərɛ mɔ ɔfɔ:
‹Nəlompəs dəpɔ da Mariki,
nəlompɛ səpɔ sən sa wɛcək!›»
4 Itɔ Aŋnabi Saŋ Batis ɛnaderɛnɛ nde dətɛgbərɛ, pəckawandi a pagbət afum dəromun teta kəsəkpər bəkəc ŋacəmɛ pəlompu darəŋ, ntɛ təŋsəŋɛ Kanu kədeŋaŋnɛnɛ ŋa kiciya kəŋan mɔ.
5 Afum aka atɔf ŋa Yude kɔ aka Yerusalɛm fəp ŋanckɔ nde eyi mɔ, ŋacsətər kɔ kəgbət dəromun teta Kanu, nde kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn ŋaccɛŋ kiciya kəŋan afum dacɔ.
6 Yamos ya cəfon ca yɔkəmɛ yɔ Saŋ ɛncbɛrnɛ, pəcgbəncnɛ bɛlɛt ba akata defi. Cəlaŋkəma c'ɔncsɔm kɔ mɛsɛ ma cəme ca dəkulum.
7 Pəcdəŋk: ‹Fum eyi kəder im tadarəŋ, nwɛ ɔyɔ fənəntər pətas im mɔ, isətɔ fɛ dofum dotulnɛnɛ isikəli cɔfta cən.
8 Ina, dəromun iŋgbət nu teta Kanu, mba nkən dəAmera Ŋecempi ŋa Kanu ende pəcgbət nu.›
9 Mata mamɔkɔ kɔ Yesu ender kəyɛfɛ Nasarɛt dare da Kalile, k'ɔsətər Saŋ kəgbət dəromun teta Kanu nde kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn.

---

* **1:1** *Krist* = Tewe ta dəkəcəmɛ da nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk kəyɔnɛ ka wəyac ka afum a doru mɔ. **1:2** Malaki 3.1 **1:3** Esayi 40.3

10 Yesu endepɛ dəromun, gbəncana babɔkɔ k'ɛnəŋk kɔm kəŋgbɛrɛ, k'ɛnəŋk sɔ
Amera ŋa Kanu ŋotorər kɔ pəmɔ antantoriya.
11 Kɔ dim dontor kəyɛfɛ dəkɔm: «Wan kem məyɔnɛ nwɛ imbətər mɔ, mən'ɔbɔt
im mes belbel.»
12 Gbəncana babɔkɔ kɔ Amera ŋa Kanu ŋeŋkekərɛ Yesu nde dətɛgbərɛ.
13 K'encepərɛnɛ di mata wəco maŋkəlɛ (40), Sentani səcwakəs kəsɔŋɛ kɔ
kəciya. Sɛm ya dəkulum yɔ ŋanayi, mɛlɛkɛ mɛckɛkəs kɔ.

Acɛpsɛ darəŋ a Yesu acɔkɔ-cɔkɔ aŋɛ maŋkəlɛ

14 Ntɛ analip kəsɔŋ Saŋ kəbɛr dəbili mɔ, kɔ Yesu ender Kalile, pəcdəŋk Kibaru
Kətɔt ka Kanu,
15 pəcloku: «Tɛm tɛmbəp kɔ dɛbɛ da Kanu dələtərnɛ. Nəsəkpər bəkəc nəlomp,
nəgbɛkər kəlaŋ Kibaru Kətɔt ka Kanu!»
16 Ntɛ Yesu eyi kəcepər agbɛp ŋa kəba ka Kalile kəsək mɔ, k'ɛnəŋk Simɔŋ kɔ
Andəre wɛnc ka Simɔŋ, ŋacgbal manta dəkəba, bawo awɛnt ŋɔ ŋanayɔnɛ.
17 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəder nəcɛps'em darəŋ, indesɔŋɛ nu kəyɔnɛ awɛnt a
afum.»
18 Gbəncana babɔkɔ kɔ ŋasak manta maŋan kɔ ŋancəmɛ Yesu darəŋ.
19 Ntɛ ɔŋkɔ kiriŋ pəpic mɔ, k'ɛnəŋk Sak wan ka Sebede kɔ wɛnc Isaŋ aŋɛ
ŋanayi abil ŋaŋan disrɛ ŋaclompəs-lompəs manta mɔ.
20 Gbəncana babɔkɔ k'ewe sɔ akakɔ mɛrəŋ ntɛ təŋsɔŋɛ ŋayɔnɛ acɛpsɛ ɔn mɔ.
Kɔ ŋasak kas kəŋan Sebede debil kɔ akɔ ŋacbəc mɔ, kɔ ŋancɛpsɛ Yesu darəŋ.

Fum nwɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɔntərəs kɔ mɔ

21 Kɔ ŋambɛrɛ dare da Kaparnam. Ntɛ ŋaŋkɔ dəkətola Kanu da aSuyif simiti,
dəsɔk da kəŋesəm mɔ, kɔ Yesu oncop kətəksɛ.
22 Cusu cənawos ŋa kətəksɛ kɔn, bawo ɛnctəksɛ pəmɔ fum nwɛ ɔntɔmpər
kətam mɔ, ɛnctəksɛ fɛ pəmɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif.
23 Tɛnatəŋnɛ wərkun wələma nwɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɛnabɛrɛ mɔ pəyi dəkətola
Kanu da aSuyif dadɔkɔ disrɛ, pəckulɛ-kulɛ:
24 «Ta ake tɔ məmbɛrɛnɛ mes mosu-ɛ, Yesu wəka Nasarɛt? Dəkələsər su
məndər ba? Səncərɛ belbel nwɛ məyɔnɛ mɔ: Wəcempi wəka Kanu!»
25 Kɔ Yesu ɛŋgbəŋ-gbəŋər ŋi, pəcloku: Məmɛp kusu! Məwur fum wəkawɛ
dəris.
26 Kɔ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋowur kɔ dəris ŋecyikəc kɔ pəpɔŋ, ŋockulɛ-kulɛ sɔ pəpɔŋ.
27 Kɔ cusu cəwos afum fəp, ŋacgbɛkəlɛnɛ taŋan: «Tere tɔ tantɛ-ɛ? Kətəksɛ kəfu,
dɛbɛ dere! Ɔntɔmpər ali dɛbɛ da yɔŋk yɛlɛc, nyɛ yeŋleləs mosom mən mɔ!»
28 Kɔ debeki da tewe tən dɛsamsər katəna katəna məmpɔmpɔ ma Kalile fəp.

Yesu ɛntaməs acuy alarəm

29 Ntɛ ŋawur dəkətola Kanu da aSuyif mɔ, nkən Sak kɔ Isaŋ ŋaŋkɔ ndena
Simɔŋ kɔ Andəre.
30 Iya wəka wəran ka Simɔŋ ɛnafəntərɛ ta ɛntamnɛ-ɛ, fiba fənayi kɔ,
gbəncana babɔkɔ k'aloku Yesu tetən.
31 K'ɔncɔŋnɛ, k'osumpər kɔ kəca k'eyekti, kɔ fiba fəsak kɔ, k'eyerəs afum yeri.
32 Ntɛ dəfɔy dender, kɔ dec dɛŋkalɛ mɔ, k'aŋkɛrɛ kɔ acuy fəp kɔ aŋɛ yɔŋk yɛlɛc
yɔnctərəs mɔ.
33 Kɔ afum a dare fəp ŋaloŋkanɛ nde kusuŋka ka dəkələ.
34 K'ɛntaməs acuy alarəm aŋɛ ŋanccunɛ docu yamayama mɔ, pəcbɛləs yɔŋk
yɛlɛc yɛlarəm. Ɛncsak fɛ yɔŋk yɛlɛc yolok-loku, bawo yɛnacərɛ kɔ.

Yesu ɔŋkətɛnɛ Kalile

35 Bətbət ta pəntayɔ waŋkəra-ɛ, k'ɛyɛfɛ k'owur kəkɔ ka kəfo kəyer-yer kələma,
k'ɔŋkɔ pəcəmɛ kətola Kanu.

36 Simɔŋ kɔ asol ɔn ŋambɛlkər kətɛn kɔ.
37 Ntɛ ŋanəŋk kɔ mɔ, kɔ ŋaloku kɔ: «Fəp fəyi kətɛn əm.»
38 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Paŋkɔn kəfo kələma, nde sədare nsɛ sələtərnɛ mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ dəndo sɔ idəŋk Kibaru Kətət mɔ, bawo itɔ iwurɛnɛ.»
39 Kɔ Yesu ɔŋkətɛnɛ atəf ŋa Kalile fəp, pəckawandi Kibaru Kətət dəkətola Kanu d'aSuyif, pəcbɛlsɛnɛ sɔ yɔŋk yɛlɛc.

Yesu ɛntaməs wəcunɛ sen

40 Kɔ wəcunɛ sen wələma ender nnɔ Yesu eyi mɔ, k'ɛncəp suwu pəclɛtsɛnɛ Yesu: «Kɔ məfaŋ ti-ɛ, məntam kəsɔkəs im.»
41 Kɔ Yesu ɔyɔnɛ kɔ nɔnɔfɔr, k'ɛntɛnc kɔ kəca, k'oŋgbuŋɛnɛ kɔ, k'oloku: «Ifaŋ ti, məsɔk!»
42 Gbəncana babɔkɔ kɔ sen səsak kɔ, k'ɔsɔk.
43 Kɔ Yesu ɛmbɛləs kɔ pəctiŋ-tiŋ kɔ:
44 «Ta məloku ti fum o fum, mba məkɔ məmentərnɛ wəloŋnɛ, məkenɛ kɔ poloŋnɛ teta kəsɔkəs kam pəmɔ tɔkɔ Musa encic ti mɔ, tendeyɔnɛ afum fəp kəcərɛ a məntamnɛ.»
45 Mba wərkun nwɛ, ntɛ nkɔn ɔŋkɔ mɔ, k'ɛyɛfɛ kədəŋk ti pəpɔŋ, pəcsamsərɛnɛ toloku tatɔkɔ, kɔ tɔsɔŋɛ Yesu kətətam sɔ kəbɛrɛ dare. Dare kəsək encyi, mofo meyer-yer mmɛ afum ŋanatɔ kəcyi mɔ, afum ŋancder kɔ kəyɛfɛ mofo fəp.

2

Yesu kətaməs kən fum wətətam kəkət

1 Ntɛ mata məlɔma mencepər mɔ, kɔ Yesu ender Kaparnam. K'ane a Yesu eyi dɛkɛr,
2 k'afum alarəm ŋaloŋkanɛ haŋ kɔ dəkəcəmɛ delip ali nde dəkəsuŋka. Yesu pəccam ŋa toloku ta Kanu.
3 K'aŋkɛrɛ kɔ wəfi wɛcək nwɛ afum maŋkəlɛ ŋanagbaŋnɛ mɔ.
4 Ntɛ agbaŋnɛ ɔn ŋanatətam kəkekərɛ kɔ haŋ nde Yesu eyi mɔ teta dɛlay da afum, kɔ ŋampɛsɛ kəlɔ kəroŋ* ŋasurɛnɛ da Yesu ɛnacəmɛ mɔ, kɔ ŋafeni da ŋanatorɛnɛ yala nyɛ wətətam kəkət wəkakɔ ɛnafəntərɛ mɔ.
5 Ntɛ Yesu ɛnəŋk kəlaŋ kəŋan mɔ, k'oloku wəfi wɛcək: «Wɛnc im, aŋaŋnɛn'am kiciya kam.»
6 Atəksɛ sariyɛ s'aSuyif alɔma aŋɛ ŋanandɛ di mɔ, ŋaccɛm-cɛmnɛ dɛbəkəc ntɛ:
7 «T'ake toŋlok-lokɛ tantɛ-ɛ? Kələməs k'ɛndɛ Mariki! An'ɛntam kəŋaŋnɛnɛ kiciya kɔ pəntɔyɔnɛ Kanu sona-ɛ?»
8 Kɔ Yesu ɛncərɛ gbəncana babɔkɔ amera ŋɔn disrɛ mɛcɛm-cɛmnɛ mmɛ mɛnayi atəksɛ sariyɛ akakɔ mɔ. Kɔ Yesu eyif ŋa: «T'ake tɔ mɛcɛm-cɛmnɛ mamɛ meyinɛ nu-ɛ?
9 Mosom mɛrəŋ mɔ mamɛ, tosom tere tətɔcuca kəloku wəfi wɛcək-ɛ: ‹Aŋaŋnɛn'am kiciya kam,› kɔ kəloku: ‹Məyɛfɛ, məlɛk poko pam, məkɔt›?
10 Awa, indeyɔ nu tantɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəcərɛ a ina, Wan ka Wərkun, intɔmpər kətam kəŋaŋnɛnɛ ka kiciya nnɔ doru dandɛ.» Kɔ Yesu oloku wəfi wɛcək:
11 «Ilok'əm: Məyɛfɛ, məlɛk poko pam, məkɔ nde ndaram!»
12 Kɔ wərkun nwɛ ɛyɛfɛ, k'ɛlɛk gbəncana babɔkɔ poko pɔn, k'owur fər ya afum fəp kiriŋ, ntɛ towosəs afum cusu mɔ, kɔ fəp fəŋkor-koru Kanu ŋacloku: «Səntanəŋk fɛ towurɛnɛ ta tantɛ!»

Yesu ewe Lewy kəcɛpsɛ kɔ darəŋ

13 Kɔ Yesu ɔŋkɔ sɔ kəca ka dəkəba. Kɔ afum alarəm ŋander nnɔ eyi mɔ, pəctəksɛ ŋa.

---

* **2:4** Dəndo atəf ŋa Palestin, aŋsalkən di wəlɔ darenc, ntɛ tɔŋsɔŋɛ afum ŋactam kəcpɛ wəlɔ kəroŋ, ŋacsali mɔ.

14 Ntɛ eyi kəcepər mɔ, k'ɛnəŋk Lewy wan ka Alfe, pəndɛ nde aŋgbancan ŋa
abaŋəs dut. Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məcɛps'em darəŋ,» kɔ wəkakɔ ɛyɛfɛ k'ɛncɛpsɛ
kɔ darəŋ.
15 Ntɛ ŋanadi yeri nda Lewy, kɔ abaŋəs dut alarəm kɔ aciya ŋandɛ kɔ Yesu kɔ
acɛpsɛ ɔn, bawo afum akakɔ ŋanacɛpsɛ kɔ darəŋ mɔ, ŋanala.
16 Ntɛ aFarisi kɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif † ŋanəŋk Yesu pəcdi yeri kɔ abaŋəs
dut kɔ aciya mɔ, kɔ ŋayif acɛpsɛ a Yesu darəŋ: «Ta ake t'endinɛ yeri kəfo kin kɔ
abaŋəs dut kɔ aciya-ɛ?»
17 Yesu nwɛ ɛnane ti mɔ, oloku ŋa: «Bafɔ atamnɛ ŋafaŋ wətɛn cɔl de, mba
acuy. Inderɛnɛ fɛ teta kəwe k'alompu, mba teta aciya.»

Yesu kɔ kusuŋ

18 Dɔsɔk dɔlɔma, acɛpsɛ a Saŋ darəŋ kɔ aFarisi ŋasuŋ. K'afum alɔma ŋander
ŋayif Yesu: «T'ake tɔ acɛpsɛ a mɔna darəŋ ŋantɔsuŋɛ-ɛ, ntɛ acɛpsɛ a Saŋ darəŋ
kɔ aFarisi ŋaŋsuŋ mɔ?»
19 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Afum aŋɛ awe kəgbaŋnɛ mɔ ŋantam kəsuŋ ŋasərɔyi wəfura
kəsək ba? Tɛm ntɛ ŋayi wəfura kəsək mɔ, ŋafɔsuŋ.
20 Dɔsɔk dendebəp ndɛ ŋandegbɛyɛnɛ kɔ wəfura mɔ, awa ŋandesuŋ dɔsɔk
dadɔkɔ.»
21 «Ali fum ɔfɔfapərɛ kəpol ka kəloto kəfu yamos yɛməcɛ-məcɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ
ti-ɛ kəpol ka kəloto kəfu kaŋkɔ kəŋŋɔs-ŋɔsu yamos yɛməcɛ-məcɛ yayɔkɔ, tɔsɔŋɛ
yamos yayɔkɔ kəwalɛ pətas kəwalɛ kəcɔkɔ-cɔkɔ.
22 Fum o fum ɔfəbɛr wɛn wofu dətələba pa akata pokur, kɔ məyɔ ti-ɛ, wɛn
weŋwesəli tələba, məyi oŋ məsɔtɔ fɛ wɛn, məsɔtɔ fɛ sɔ tələba. Wɛn wofu,
dətələba pofu!»

Yesu kɔ dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ

23 Dɔsɔk dɔlɔma da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ, Yesu pəccali dalɛ, acɛpsɛ
ɔn darəŋ ŋasol kɔ nkɔn, kɔ ŋayɛfɛ kəcŋosuru səbomp sa mɛŋgbɛn.
24 Kɔ aFarisi ŋayif Yesu: «Məcəŋkəl! Ta ake tɔ ŋaŋyɔnɛ ntɛ Sariyɛ səntɔwosɛ
kəyɔ dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ?»
25 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Ali katin nəkaraŋ fɛ dəYecicəs Yosoku təkɔ Dawuda ɛnayɔ
ntɛ ɛnayi dəpəcuca, dor dɔyɔ kɔ, nkɔn kɔ akɔ ŋanasol mɔ ba?
26 Ntɛ Dawuda ɛnabɛrɛ kələ ka Kanu disrɛ tɛm ta wəkiriŋ ka aloŋnɛ Abiyatar
mɔ, pəsɔm cəcom ncɛ ancloŋnɛ Kanu, cəcom ncɛ Sariyɛ sənawosɛ aloŋnɛ
gbəcərəm kəsɔm mɔ. Mba Dawuda ɛnasɔm ci, k'ɔsɔŋɛnɛ sɔ cələma asol ɔn.»
27 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Kanu kənawurɛ dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ kɔ mɔ
teta kəmar ka afum, mba kənawurɛ fɛ afum teta dɔsɔk da kəŋesəm de!
28 Ti tɔyɔnɛ Wan ka Wərkun ɔyɔnɛ mariki ali ma dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ
ampusɛ Mariki mɔ.»

3

Yesu ɛntaməs wərkun dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ

1 Kɔ Yesu olukus nde dəkətola Kanu da aSuyif. Dəndo, wərkun wələma ɛnayi
di pədɛmtər kəca.
2 Kɔ aFarisi* ŋaŋkɔkcɛ kɔ pəyɔnɛ a Yesu ɔŋkətaməs kɔ dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ
ampusɛ Mariki mɔ-ɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋayemsɛnɛ kɔ mɔ.
3 Awa, k'oloku wərkun nwɛ ɛnadɛmtər kəca mɔ: «Məyɛfɛ məcəmɛ nnɔ afum
dacɔ.»

---

† **2:16** *WəFarisi/aFarisi* = Kəgba k'abeki aSuyif aŋɛ ŋacepərər ŋasektərɛnɛ sariyɛ kɔ məyɔ mokur ma aSuyif mɔ. * **3:2** *WəFarisi/aFarisi* = Kəgba k'abeki aSuyif aŋɛ ŋacepərər ŋasektərɛnɛ sariyɛ kɔ məyɔ mokur ma aSuyif mɔ.

4 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Cəke cɔ Sariyɛ səwosɛ dəsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ
Mariki mə-ɛ: Kəyɔ ka pətət ba, ka pəlɛc? Kəyac fum ba, ka kədif kɔ?» Mba
kɔ akakɔ ŋancaŋk.
5 Awa, kɔ Yesu ɔməmən ŋa dəcəro fəp faŋan dəmɛtɛlɛ disrɛ, kɔ kətɔyɔnɛ kəŋan
nɔnɔfɔr kəntərəs kɔ dɛbəkəc. K'oloku wərkun nwɛ: «Mətenci kəca!» Kɔ wərkun
nwɛ entenci ki, kɔ kəca kɔn kəntamnɛ.
6 Kɔ aFarisi ŋawur dəkətola Kanu daŋan kəkɔnəŋkɛnɛ kɔ afum a Herodu ntɛ
tɔŋsɔŋɛ ŋatəŋnɛ tedifɛ ta Yesu mə.

Afum alarəm ŋander Yesu

7 Kɔ Yesu ɔŋkɔ ntende dəkəba kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ. Kɔ kənay k'afum kəncəmɛ
Yesu darəŋ, aŋɛ ŋanayɛfɛ tɔf ya Kalile kɔ Yude mə,
8 aka Yerusalɛm, aka Idume, aka mokuru ma kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kɔ akɔ ŋayi
Tir kɔ Sidɔŋ kəsək mə. Kənay k'afum kaŋkɛ ŋancne mes fəp mmɛ Yesu ɔncyɔ mə,
kɔ ŋander nnə eyi mə.
9 Kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ a ŋalompsɛ kɔ abil ŋin, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta kənay
kədegbəcərɛnɛ kɔ mə.
10 Bawo ɛnctaməs afum alarəm, akɔ ŋanayɔ docu mə fəp ŋancmɛpnɛ kɔ ntɛ
tɔŋsɔŋɛ ŋatam kəgbuŋɛnɛ kɔ mə.
11 Ntɛ yɔŋk yɛlɛc yɛncnəŋk Yesu mə, yonctontnɛnɛ kɔ dəntɔf, yockulɛ-kulɛ:
«Məna, Wan ka Kanu məyɔnɛ!»
12 Mba Yesu pəctiŋ-tiŋ yi, pəcmənɛ yi kəloku afum nwɛ ɔyɔnɛ mə.

Yesu ɛyɛk-yɛk asom ɔn wəco kɔ mɛrəŋ

13 Kɔ Yesu ɛmpɛ nde tərə kəroŋ, k'ewe akɔ ɛnafaŋ mə, kɔ akakɔ ŋander nnə
eyi mə.
14 K'ɛyɛk-yɛk afum wəco kɔ mɛrəŋ, k'ɔsɔŋ ŋa tewe ta «asom», ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋayi
kɔ nkɔn, pəcsom ŋa kəkɔdəŋk Kibaru Kətət mə,
15 k'ɔsɔŋɛnɛ ŋa sɔ dɛbɛ dɛbɛlsɛnɛ yɔŋk yɛlɛc.
16 Mewe ma afum wəco kɔ mɛrəŋ aŋɛ ɛnayɛk-yɛk mə mamɛ: Simɔŋ nwɛ Yesu
ɛnasɔŋ tewe ta Piyɛr mə,
17 Sak wan ka Sebede, kɔ Isaŋ wɛnc ka Sak aŋɛ ɛnasɔŋ tewe ta «Bowanɛrsɛs»
mə. Itɔ tatɔkɔ «Awut a pəkulɛ-kulɛ pa dɛwɛ».
18 Kɔ Yesu endeŋər sɔ Andəre, Filip, Bartelemy, Matiye, Tɔma, Sak wan ka
Alfe, Tade, Simɔŋ wəKanaŋ,
19 kɔ Yudas wəka dare da Keriyot nwɛ ɛnader pəbɛr Yesu aterɛnɛ ɔn dəwaca
mə.

Afum a Yesu ŋafaŋ kəkekərɛ kɔ dɛkɛr

20 Ntɛ tencepər mə, kɔ Yesu olukus nde ɛnayi decikəra mə, kɔ afum ŋaloŋkanɛ
sɔ. Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋanatam fɛ kədi yeri yati.
21 Ntɛ aka kəlɔ disrɛ a Yesu ŋane ti mə, kɔ ŋawur kəkɔsumpər kɔ, bawo
ŋanaloku: «Dotoŋkulu deyi kɔ.»

Yesu ɛŋgbɛkəl yem nyɛ ambonɛ kɔ mə

22 Atəksɛ sariyɛ s'aSuyif aŋɛ ŋanayɛfɛ Yerusalɛm mə ŋaloku: «Yesu ɔyɔ
Bɛlsɛbul, wəkiriŋ wəka yɔŋk yɛlɛc! Nkɔn ɔŋsɔŋɛ Yesu kəbɛləs ka yɔŋk yɛlɛc!»
23 Kɔ Yesu ewe ŋa pəctəksɛ ŋa mes pəctubcɛnɛ mi məlɔm: «Cəke cɔ Sentani
səntam kəbɛləs Sentani-ɛ?
24 Kɔ atɔf ŋeyerɛnɛ ŋisərka-ɛ, atɔf ŋaŋɔkɔ ŋɔfɔsɔtam kəcəmɛ.
25 Kɔ aka kəlɔ kin ŋayerɛnɛ taŋan-ɛ, kəlɔ kaŋkɔ kəfɔsɔtam kəcəmɛ.
26 Awa, kɔ Sentani səyɛfərnɛ sisərka-ɛ, səfɔtam kəcəmɛ gbiŋ. Ta si teŋlip tɛm
tatɔkɔ.

27 Ali fum ɔfɔtam kəbɛrɛ kəlɔ ka wəka sɔkət disrɛ, pəfoŋət daka dɔn ta onuŋkɛnɛ pəsekət wəka sɔkət wəkakɔ-ɛ, a pədefoŋət daka da kəlɔ kɔn.
28 Kance icloku nu ti, andeŋaŋnɛnɛ afum kiciya kɔ kələməs nkɛ ŋaləməs Mariki mɔ fəp,
29 mba nwɛ o nwɛ ɔŋləməs Amera Ŋecempi ŋa Kanu mɔ, afɔdekɔŋaŋnɛnɛ kɔ, endesarɛ kiciya kaŋkɔ doru o doru.»
30 Kɔ Yesu oloku ŋa ti, bawo ŋanaloku: «Ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋeyi kɔ.»

Iya kɔ awɛnc a Yesu

31 Iya kɔ awɛnc a Yesu ŋander, ŋacəmɛ dabaŋka, kɔ ŋasom pawenɛ ŋa Yesu.
32 Kənay ka afum kənandɛ kəkɛl kɔ, k'aloku kɔ: «Iya kam, awɛnc əm aŋa arkun kɔ aran ŋancəmɛ dabaŋka, mən'ɔ ŋayi kətɛn.»
33 Kɔ Yesu oloku: «Iya kem k'awɛnc im aŋa, are ŋɔ-ɛ?»
34 K'ɔnkɔtɛnɛ fɔr kəmɔmən ka akɔ ŋanandɛ ŋakɛl kɔ mɔ, k'oloku: «Iya kem k'awɛnc im aŋa ŋ'akaŋɛ!
35 Bawo nwɛ o nwɛ endeyɔ tɛfaŋ ta Kanu mɔ, nkɔn ɔyɔnɛ wɛnc im, wəkirɛ kɔ iya kem.»

4

Totubcɛnɛ ta wəbɔf

1 Kɔ Yesu oluksərnɛ sɔ kəctəksɛ nde agbɛp ŋa kəba. Kɔ kənay ka afum alarəm kəŋkɔ kəloŋkanɛ nnɔ eyi mɔ, kɔ tɔsɔŋɛ kɔ kəbɛkɛ debil, k'ɛndɛ. Kɔ kənay ka afum akakɔ fəp kəncəmɛ agbɛp ŋa kəba.
2 Kɔ Yesu ɛntəksɛ ŋa mes mɛlarəm pətubcɛnɛ mi məlɔm, k'oloku ŋa kətəksɛ kɔn disrɛ:
3 «Nəcəŋkəl: Kɔ wəbɔf owur kəkɔgbal defet.
4 Ntɛ ɛncgbal defet mɔ, kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ dɔpɔ, mba kɔ bɛmp yender yɔsɔm mi.
5 Kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ antɔf ŋa masar kəroŋ nde kəbof kəlarəm kənatɔyi mɔ. Ntɛ antɔf ŋɛnadəm mɔ, kɔ mɛŋgbɛn mamɔkɔ mompoŋ katəna.
6 Mba ntɛ nne yɛnadewonɛ mɔ, kɔ buma yayɔkɔ yowosərɛnɛ, bawo yɛnayɔ fɛ ncɔnc.
7 Kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ dəbɛŋk, kɔ bɛŋk yɛmpɛ kɔ yendi mi, kɔ tɔŋsɔŋɛ mɛŋgbɛn mətɔt kətɔkom.
8 Kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ antɔf ŋətɔt kəroŋ, kɔ mompoŋ kɔ mɛsəŋk, kɔ mɛləpsər kəsɔŋ yokom. Kɔ məlɔma moŋkom wəco maas (30), məlɔma wəco camət-tin (60) kɔ məlɔma tasar tin (100).»
9 Kɔ Yesu oloku: «Məna nwɛ məŋyɔ ləŋəs yenenɛ mɔ, məne ti!»

Ta ake tɔ Yesu ɛnctəksɛ dəmotubcɛnɛ-ɛ?

10 Ntɛ ŋaŋgbɛynɛ kəsək mɔ, acɛpsɛ a Yesu darəŋ aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ kɔ akɔ ŋaŋkɛl kɔ mɔ ŋayɛfɛ kəyifət kɔ teta mes mmɛ ɛnctəksɛ ŋa pətubcɛnɛ mi məlɔm mɔ.
11 K'oloku ŋa: «Nəna ŋɔ Kanu kəsɔŋɛ kəcarɛ kance kəgbɔpnɛ ka dɛbɛ da Kanu, mba akɔ, motubcɛnɛ gbəcərəm mɔ ŋane,
12 ti tɔsɔŋɛ ntɛ: ‹Ŋaŋgbətnɛ belbel, mba ŋafɔnəŋk, tɔsɔŋɛ ŋaccəŋkəl belbel, mba ŋafɔcərɛ tɔlɔm o tɔlɔm, pətɔyɔnɛ ti-ɛ, kɔ ŋaluksərnɛ Kanu, Kanu kəŋaŋnɛnɛ ŋa!›»

Yesu oloku tedisrɛ ta totubcɛnɛ ta wəbɔf

13 Kɔ Yesu eyif ŋa sɔ: «Nəncərɛ fɛ totubcɛnɛ tantɛ! Awa, cəke cɔ nəntam kəcərɛ motubcɛnɛ fəp-ɛ?
14 Wəbɔf, Toloku ta Kanu t'ɔmbɔf.

4:12 Esayi 6.9-10

15 Afum aŋɛ ŋayi dəpɔ dacɔ mɔ, ŋ'ambəfɛ Toloku ta Kanu. Kɔ ŋane ti-ɛ,
gbəncana babəkɔ Sentani səder səbaŋər ŋa Toloku Tətət ntɛ anabəf ŋa mɔ.
16 Kɔ mɛŋgbɛn məkɔ anabəf kəfo ka masar mɔ, məyɔnɛ afum aŋɛ ŋaŋne
Toloku, ŋabaŋ ti pəbotu disrɛ,
17 mba ŋafəwosɛ ncɔnc* kətor ŋa, pəpic pɔ ŋancəmɛ ti darəŋ. Kɔ pəcuca kɔ
kətərəs kənder teta Toloku tatəkɔ-ɛ, ŋasak ti fɛw gbəncana babəkɔ.
18 Anabəf məlɔma dəbɛŋk, ŋa ŋayɔnɛ afum aŋɛ ŋaŋne Toloku ta Kanu,
19 mba pəyeŋki pa tɛm tatəkɔ, pəbas pa daka kɔ mes məlɔma medi toloku
tatəkɔ, təsəŋɛ ti kətəkom.
20 Tɛlpəs, anabəf məlɔma antəf ŋətət. Antəf ŋətət ŋəyɔnɛ afum aŋɛ ŋaŋne
toloku ta Kanu, ŋabaŋ ti, ŋasəŋɛ ti kəkom, ntɛ wəco maas (30), təkɔ wəco camət-
tin (60), kɔ təlɔma tasar tin (100).»

Totubcɛnɛ ta lamp

21 Kɔ Yesu eyif ŋa sɔ: «Ambɛr lamp dəkəfala kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kəfənc dəntəf ba?
Bafɔ andɛt di kədɛt dəm ba?
22 Bawo ntɛ o ntɛ təŋgbɔpnɛ mɔ, tendewur dəsɔk dəlɔma. Ntɛ o ntɛ təyɔnɛ
təgbɔpnɛnɛ mɔ, mɛnɛ tedewur təyɔ afum waŋkəra.
23 Kɔ fum ɔyɔ ləŋəs yenenɛ-ɛ, pəne ti!»
24 Kɔ Yesu oloku ŋa sɔ: «Nəkɛmbərnɛ təkɔ nəŋne mɔ: Potubcɛ pəkɔ nəntubcɛ
akɔ mɔ, ip'andekɔsɔtubcɛ nu, padeŋərɛ nu sɔ.
25 Wəkɔ ɔyɔ pəlarəm mɔ ambɛrɛnɛ kɔ sɔ, mba wəkɔ ɔŋyɔ pepic mɔ, ambaŋər
kɔ yati pəkɔ ɔyɔ mɔ.»

Totubcɛnɛ ta mɛŋgbɛn mmɛ mompoŋ misərka mɔ

26 Kɔ Yesu oloku sɔ: «Dɛbɛ da Kanu deyi pəmɔ ntɛ wərkun endewur pəcgbal
mɛŋgbɛn məbəf dəntəf mɔ,
27 təyɔnɛ a endirɛ kɔ endirɛ fɛ-ɛ, pibi kɔ daŋ, mɛŋgbɛn mompoŋ, mɛbɛk ta
ɛncərɛ ti ntɛ o ntɛ-ɛ.
28 Antəf ŋəŋsəŋɛ yəbəf kəpoŋ: Antəf ŋisərka ŋəŋsəŋɛ yɔbəf kəpoŋ: Pəcop
buma, mɛŋgbɛn mocop kəwurəs dəbuma, mɛlas.
29 Mɛŋgbɛn mənckənalɔl, pabɛr mi kətetiya, bawo tɛm tɛtɛl ta mi tɛmbəp.»

Totubcɛnɛ ta tɛŋgbɛn tɛfɛt

30 Kɔ Yesu eyif sɔ: «Ak'andetubcɛnɛ dɛbɛ da Kanu-ɛ? Totubcɛnɛ tere
t'andelokɛ di-ɛ?
31 Dɛbɛ da Kanu deyi pəmɔ tɛŋgbɛn tɛfɛt mpɛ ambəf pɛfɛtɛ pətas yɔbəf ya
dəntəf fəp mɔ,
32 mba k'ambəf pi-ɛ, pɛpɛ pɛbɛk pɛtas yɔbəf fəp ya dəlakɔ, pəsəŋ wara wəpəŋ
təsəŋɛ bɛmp ya darenc kəctam kəndɛ katəkəp ka ki dəntəf.»
33 Dəmotubcɛnɛ mɛlarəm Yesu oncloku ŋa moloku ma Kanu, kəbəp ka təkɔ
ŋactam kəcərɛ mɔ.
34 Yesu onclok-lokər fɛ afum fəp ta pəyɔnɛ motubcɛnɛ-ɛ, mba kɔ ŋaŋgbɛynɛ-ɛ,
oncloku acɛpsɛ ɔn darəŋ tedisrɛ ta mi fəp.

Yesu ontorɛ-torɛ afef

35 Dəsɔk dadəkɔ yati ntɛ pəmbiyɛ mɔ, kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn: «Pacali ntende
mokuru.»
36 Ntɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋasak kənay ka afum mɔ, Yesu pəyi debil kɔ ŋaŋkekərɛ
kɔ. Cibil cələma cənayi kɔ kəsək.
37 Kɔ afef ŋəpəŋ ŋɛyɛfɛ kəwur, yam yɛcbɛrɛ debil haŋ kɔ abil ŋɛfaŋ kəlarɛ
domun.

---

* **4:17** *Kəcənc, ncənc* = «kəntɛntəl», «ntɛntəl»

38 Yesu nkɔn pəfəntərɛ, pəfakɛnɛ pədɛmət, pəcdirɛ nde abil darəŋ. Kɔ acɛpsɛ ɔn ŋantimi kɔ ŋacloku: «Wətəksɛ, kəfi kɔ sənder, kɔ məyi ta məwe ti daka-ɛ?»
39 Ntɛ entimɛ mɔ, k'ɛŋgbəŋ-gbəŋər afef, k'oloku kəba: «Məcaŋk, mətor!» Kɔ afef ŋɛsak, kɔ pəyɔ yeŋ!
40 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Ta ake tɔ nəferɛnɛ fɔr tantɛ-ɛ? Nəntayɔ fɛ kəlaŋ haŋ ndɛkəl ba?»
41 Kɔ kənesɛ kəpɔŋ kəsumpər ŋa, kɔ ŋayifɛnɛ aŋɛ kɔ akɔ: «Ake fum wəkawɛ ɔyɔnɛ-ɛ, ntɛ afef kɔ kəba yɛncəmɛ tɛfaŋ tɔn darəŋ mɔ?»

5

Yesu ɛntaməs wərkun nwɛ yɔŋk yɛlɛc yɛnayi mɔ

1 Kɔ Yesu ɔŋkɔ ntende kəba mokuru nde kulum ka Kerasa.
2 Ntɛ endewur debil mɔ, kɔ fum wəlɔma owur cufu dacɔ, ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋeyi kɔ. K'ender pəcəmɛ kɔ fɔr kiriŋ.
3 Fum wəkakɔ dəndo cufu dacɔ ɛnayi, fum o fum ɛnctam fɛ kəkot kɔ, ali gbekce.
4 Tɛlarəm ɔncyɔ fɛc dəwɛcək packotɛ kɔ gbekce, mba onccopu gbekce pəcteptepi fɛc, ali fum ɛnayɔ fɛ sɔkət səcəmbərsɛ kɔ.
5 Pəyi dəndo cufu dacɔ kɔ mərɔ kəroŋ tɛm fəp, pibi kɔ daŋ, pəckulɛ-kulɛ, pəcbopərnɛ masar.
6 K'ɛnəŋk Yesu pəbɔlɛ, k'ender pəcəpɛ kɔ suwu fɔr kiriŋ,
7 k'oŋkulɛ-kulɛ pəpɔŋ: «Yesu Wan ka Kanu nkɛ kəyi darenc mɔ, ta ake tɔ məmbɛrɛnɛ mes mem-ɛ? Ilɛtsɛn'am teta tewe ta Kanu, ta mətərəs im!»
8 Bawo Yesu ɛnaloku kɔ: «Məwur wərkun wəkawɛ, məna ŋɔŋk ŋɛlɛc.»
9 Kɔ Yesu eyif kɔ: «Cəke cɔ aŋw'am-ɛ?» K'oloku Yesu, «‹Kənay› k'aŋw'em, bawo səla.»
10 K'ɛŋgbəcər kəlɛtsɛnɛ Yesu a ta pəsɔŋɛ kɔ kəwur dəkulum.
11 Dəndo tərɔ kəroŋ sɔp yɛlarəm yɛnayi di yɔcsɔmət.
12 Kɔ yɔŋk yɛlɛc yɛlɛtsɛnɛ Yesu: «Məkekərɛ su nde sɔp yayɛ yeyi mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ səbɛrɛ yi disrɛ mɔ.»
13 Kɔ Yesu owosɛnɛ yi. Kɔ yɔŋk yɛlɛc yowur dəfum kɔ yɛmbɛrɛ dəsɔp, kɔ sɔp yɛyɛksɛ kətor dəkəba yɛyɛfɛ dətərɔ. Dɛlay da sɔp yayɔkɔ dɛncbəp wul mɛrəŋ (2.000). Kɔ yɛŋgbətsɛ, kɔ yefis-fis dəndo dəkəba.
14 K'akɛk a sɔp aŋɛ ŋayɛksɛ kɔ ŋasamsərɛnɛ toloku tatɔkɔ dare kɔ sədare səkəsək, kɔ afum ŋander kədeməmən tɔkɔ tɛnacepər mɔ.
15 Ntɛ ŋander nnɔ Yesu eyi mɔ, kɔ ŋambəp fum wəkɔ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɔnctərəs mɔ, pəsəkəp pəndɛ kɔ amera ŋɔn fəp, nkɔn nwɛ «kənay» kənayi mɔ. Afum aŋɛ ŋanader kəməmən mɔ, ŋanesɛ.
16 Afum akɔ ŋananəŋk tɔkɔ tɛnacepər mɔ, ŋalɔmər ader tɔkɔ tɛnasɔtɔ wəkɔ yɔŋk yɛlɛc yɔnctərəs mɔ kɔ sɔp.
17 Awa! Kɔ ŋayɛfɛ kəlɛtsɛnɛ Yesu, a pəbɔlɛ atɔf ŋaŋan.
18 Ntɛ ɔŋkɔ kəbɛrɛ debil mɔ, fum nwɛ yɔŋk yɛlɛc yɔnctərəs mɔ ɛlɛtsɛnɛ Yesu a pəwosɛ ŋayi kɔ nkɔn.
19 Yesu ɛnawosɛnɛ fɛ kɔ ti, mba k'oloku kɔ: «Məkɔ ndaram, ndena afum am, məlɔmər ŋa mes mmɛ Mariki ɔyɔn'am mɔ fəp, nɔnəfər ndɛ ɔyɔn'am mɔ.»
20 Kɔ fum nwɛ yɔŋk yɛlɛc yɛnayi mɔ ɔŋkɔ pəcop kədəŋk dəSədare Wəco mes mmɛ Yesu ɛnayɔnɛ kɔ mɔ fəp. Kɔ tenciyanɛ afum fəp.

Wan ka Yayirəs kɔ wəran wəcu

21 Kɔ Yesu ɔŋkɔ nde kəba mokuru, kɔ afum kənay ŋaloŋkanɛ kɔ kəsək, nkɔn pəyi kəba kəsək.

22 Kɔ wəkiriŋ ka dəkətola Kanu da aSuyif, nwɛ ancwe Yayirəs mɔ ender. Ntɛ
ɛnəŋk Yesu mɔ, k'ontontnɛ kɔ dəntɔf, k'osumpər kɔ wɛcək.
23 K'ɛlɛtsɛnɛ kɔ pəlarəm: «Dəkəfi wəyecəra kem eyi. Məder mədeŋər kɔ waca,
ntɛ təŋsəŋɛ pətamnɛ pəyi sɔ doru mɔ.»
24 Kɔ Yesu ŋaŋkɔ kɔ fum nwɛ. Kɔ kənay ka afum kəsol kɔ ŋa, ŋacgbəcərɛnɛ kɔ
cəsək fəp.
25 Dəndo, wəran wələma ɛnayi di, docu da kəwur mecir deyi kɔ tɛnasətɔ
meren wəco kɔ mɛrəŋ.
26 Tɛnatərəs wəran wəkakɔ pəlarəm, teta atɛn cɔl aŋɛ ɛnanəŋk, pəsɔŋsɛ
ti daka dəkɔ ɛnayɔ mɔ fəp, mba ali mɛtɛn ɛnasətɔ fɛ, mɛnɛ ntɛ docu dɔn
dɛncnaŋkanɛ kɔ mɔ.
27 Ntɛ wəran nwɛ ene pacloku teta Yesu mɔ, k'ender kənay ka afum tadarəŋ,
k'oŋgbuŋɛnɛ yamos ya Yesu,
28 bawo onclokunɛ: «K'iŋgbuŋɛnɛ yamos yɔn-ɛ, intamnɛ.»
29 Gbəncana babəkɔ kɔ docu dɔn da kəwur mecir dɛsakɛ, k'ɛncərɛnɛ dəris a
docu dɔn dɛntamnɛ.
30 Kɔ Yesu ɛncərɛ gbəncana babəkɔ a səkət səlɔma səwur kɔ dəris,
k'ɛŋkafələrnɛ kənay pəcyif: «Anɔ ogbuŋɛnɛ yamos yem-ɛ?»
31 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaloku kɔ: «Mənəŋk ntɛ kənay kəŋgbəcərɛn'am waca fəp
mɔ, məcyif sɔ a anɔ ogbuŋɛn'em-ɛ?»
32 Mba k'ɛŋkafəli fər kəməmən nwɛ ɛnagbuŋɛnɛ yamos yɔn mɔ.
33 Ntɛ ɛnacərɛ təkɔ teyi kɔ mɔ, kɔ wəran ɛyɛfɛ kəyikcɛ, k'enesɛ, k'ender
pətɛmpɛnɛ kɔ wɛcək dəntɔf, k'oloku kɔ kance fəp.
34 Mba kɔ Yesu oloku kɔ: «Wan kem, kəlaŋ kam kəntaməs əm, məkɔnɛ abəkəc
ŋoforu, docu dam dɛntamn'am.»
35 Yesu ɛnayi kəlok-loku ntɛ afum ŋanader kəyɛfɛ ka ndena wəbɛ ka
dəkətola Kanu da aSuyif mɔ, ŋacloku Yayirəs: «Wan kam wəran efi, ta ake tɔ
məndesətərsɛ wətəksɛ-ɛ?»
36 Mba Yesu ɛnalɔm fɛ moloku maŋan ntɛ o ntɛ, k'oloku wəbɛ ka dəkətola
Kanu da aSuyif: «Ta mənesɛ, məlaŋ gbəcərəm.»
37 Yesu ɛnawosɛ fɛ nwɛ o nwɛ pəcəmɛ kɔ darəŋ, mɛnɛ Piyɛr, Sak kɔ Isaŋ wɛnc
ka Sak.
38 Kɔ ŋander ndena wəbɛ ka dəkətola Kanu da aSuyif, dəndo kɔ Yesu ɛnəŋk
təkɔ afum ŋanckafəlɛ-kafəlɛ mɔ, afum ŋacbok, ŋackulɛ-kulɛ pəpɔŋ.
39 Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ k'eyif ŋa: «Ta ake tɔ nəŋkafəlɛnɛ-kafəlɛnɛ, nəcbok tantɛ-ɛ?
Wan wəkawɛ efi fɛ, kədirɛ k'ɛndɛ.»
40 Kɔ afum ŋayɛfɛ kəfani Yesu. Mba kɔ Yesu ɛmbɛləs ŋa fəp, k'ewe wəyecəra
kas kɔ kɛrɛ kɔ akɔ ɛnasolɛ mɔ, k'ɛmbɛrɛ nde wəyecəra ɛnayi mɔ.
41 K'osumpər wan wəran kəca, k'oloku kɔ: «*Talita kum*», itɔ tatəkɔ:
«Wəyecəra, iclok'əm, məyɛfɛ!»
42 Gbəncana babəkɔ kɔ wan wəran ɛyɛfɛ, k'oncop kəkɔt. Wəyecəra wəkakɔ
ɛnasətɔ meren wəco kɔ mɛrəŋ, kɔ cusu cəwos ŋa pəpɔŋ.
43 Kɔ Yesu embeŋəsnɛ ŋa, a ta fum o fum pəcərɛ ti, k'oloku ŋa kəsɔŋ wan yeri.

6

Aka Nasarɛt ŋalaŋ fɛ Yesu

1 Ntɛ Yesu ɛyɛfɛ di mɔ, k'ɔŋkɔ dare dɔn Nasarɛt, kɔ acɛpsɛ ɔn ŋancəmɛ kɔ
darəŋ.
2 Ntɛ simiti, dəsək da kəŋesəm dɛmbəp mɔ, k'ɛyɛfɛ kətəksɛ nde dəkətola Kanu
da aSuyif. Kɔ afum alarəm acəŋkəl aŋɛ cusu cənawos teta mɛtəksɛ mən mɔ,
ŋaŋyiftɛnɛ: «Deke mamɛ mɛŋyɛfɛ kɔ-ɛ? Kəcərɛ kəkɔtɛnɛ mes kəre kɔ kaŋkɛ asɔŋ
kɔ mɔ? Cəke cɔ waca wɔn wɔŋyɔ mes mɛwɛy-wɛy mamɛ-ɛ?

3 Bafɔ kamdɛr ɔfɔ, wan ka Mari, wɛnc ka Sak, Yoses, Yuda kɔ Simɔŋ ba? Bafɔ
akirɛ ɔn ŋayi su dɛ dacɔ ba?» Mes mamɔkɔ mɛnasɔŋɛ ŋa kətɔgbɛkər kɔ kəlaŋ.
4 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Afɔfati kəleləs sayibɛ, mɛnɛ nde ndɔrɔn, akomɛnɛ ɔn
dacɔ kɔ aka kəlɔ kɔn disrɛ.»
5 Ali tes tɛwɛy-wɛy ɛnatam fɛ kəyɔ di, mɛnɛ ntɛ ɛnataməs acuy alɔma,
pədeŋər ŋa waca mɔ.
6 Kɔ pənciyanɛ Yesu, bawo aka di ŋanabut kəlaŋ. K'encepər-cepər sədare
səcəsək sa dətɔf fəp pəctəksɛ.

Kəsom ka acɛpsɛ aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ

7 Ntɛ ewe acɛpsɛ ɔn darəŋ wəco kɔ mɛrəŋ mɔ, kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəsom ŋa mɛrəŋ
mɛrəŋ, pəcsɔŋ ŋa fənɔntər fətamɛ yɔŋk yɛlɛc.
8 K'endeŋər ŋa kəcloku a ta ŋatɔmpərɛnɛ daka o daka teta dɔpɔ, mɛnɛ kəgbo
gbəcərəm. K'oloku ŋa: «Ta nətɔmpərɛnɛ kəcom, alɔba, ta nəgbəncənɛ pəsam
dəfi,
9 mba nəbɛrnɛ cɔfta cin gboŋ, ta nəbɛrnɛ səburumus mɛrəŋ.»
10 Kɔ Yesu oloku ŋa sɔ: «Kəlɔ nkɛ nəmbɛrɛ mɔ, nəyi ki disrɛ haŋ nəyɛfɛ kəfo
kaŋkɔ.
11 Kɔ tɔyɔnɛ kəfo kəlɔma afum ŋawosɛ fɛ kəbaŋ nu, ŋawosɛ fɛ kəcəŋkəl nu, kɔ
nənde kəcyɛfɛ di-ɛ, nəkoŋ kəfəl ka wɛcək wonu, ti tendeyɔnɛ ŋa sede a ŋanabaŋ
fɛ nu.»
12 Kɔ acɛpsɛ ɔn ŋaŋkɔ, ŋaccam ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋaŋsəkpər bəkəc, ŋaŋlomp.
13 Kɔ ŋambɛləs yɔŋk yɛlɛc yɛlarəm, ŋacsop acuy alarəm moro, ŋactaməs ŋa.

Defi da Saŋ Batis

14 Kɔ Herodu nwɛ ɛnatɔmpər dɛbɛ da Kalile mɔ, ene pacloku teta Yesu, bawo
tewe tɔn tɛnasam, pacloku: «Saŋ ɔfɔ, wəkɔ ɛncgbət dəromun teta Kanu mɔ,
nkɔn ɔfɔtɛ afi dacɔ, itɔsɔŋɛ ntɛ ɛntam kəyɔnɛ mes mɛwɛy-wɛy mɔ.»
15 Alɔma ŋacloku: «Eli ɔfɔ,» alɔma ŋacloku sɔ: «Sayibɛ sɔ, nsɛ səwurɛnɛ sayibɛ
sa tɛm tokur aŋa mɔ.»
16 Mba ntɛ Herodu ene mes mamɔkɔ mɔ, k'oloku: «Saŋ nwɛ inasom
k'aŋgbinti domp mɔ, nkɔn ɔfɔtɛ afi dacɔ!»
17 Herodu yati ɛnasom afum, ŋasumpər Saŋ ŋakot kɔ, ŋambɛr kɔ dəbili teta
Herodiyad wəran ka wɛnc Filip, nwɛ Herodu ɛnabaŋər kɔ pənɛncɛ mɔ.
18 Saŋ oncloku Herodu: «Sariyɛ səmən'am kənɛncɛ wəran ka wɛnc əm.»
19 Herodiyad ɛnater Saŋ pəfaŋ kədif kɔ, mba ɛnctam fɛ,
20 bawo Herodu ɔncsɔŋ Saŋ pəlel, pəcərɛ sɔ a wərkun wəlompu Saŋ ɔyɔnɛ,
pəsɔk sɔ, Herodu ɛnckɛkəs kɔ. Kɔ Herodu endecəŋkəl Saŋ-ɛ, pəncyi kɔ ya-
mayama, mba kəcəŋkəl kɔn kəncbət kɔ.
21 Kɔ dəsɔk dende dɛbəp ndɛ Herodu ɛnaboc kəsata ka teren toluksər ta
kəkom kɔn mɔ, k'ewe asəŋkɛnɛ ɔn dɛbɛ, abɛ asɔdar, k'abeki a Kalile kəkɔ di
yeri.
22 Kɔ wan ka wəran kɔn Herodiyad ɛmbɛrɛ k'empisɛ, kɔ tɔmbət Herodu kɔ
abɛ akɔ ŋanayi di mɔ. Kɔ Herodu oloku wəyecəra: «Məwer im paka mpɛ o mpɛ
məfaŋ mɔ, isɔŋ əm pi.»
23 K'ɛndɛrmɛ kɔ toloku ntɛ: «Mpɛ məŋwer im mɔ, iŋsɔŋ əm pi, ali pəyɔnɛ dɛbɛ
dem kəsək kin.»
24 Kɔ wan wəran owur k'ɔŋkɔ pəyif kɛrɛ: «Ak'iŋkɔwer kɔ-ɛ?» Kɔ kɛrɛ oloku
kɔ: «Domp da Saŋ Batis.»
25 Kɔ wan wəran ɛmbɛlkər kəluksərnɛ nde wəbɛ eyi mɔ pəkɔwer kɔ: «Ifaŋ a
məsɔŋ im gbəncana bambɛ depəlet domp da Saŋ Batis.»
26 K'abɔc ŋɛmbɛrɛ wəbɛ Herodu, mba teta kədɛrəm kɔn kɔ akɔ ŋanayi di mɔ,
ɛnafaŋ fɛ kəbupərɛ kədɛrəm kɔn.

27 Kɔ wəbɛ osom gbəncana babɔkɔ wəsɔdar a pəkɛrɛ kɔ domp da Saŋ. Kɔ wəsɔdar ɔŋkɔ pəgbinti Saŋ domp dəbili.
28 K'aŋkɛrɛ domp da Saŋ depəlet. Kɔ Herodu ɔsɔŋ di wəyecəra, kɔ nkɔn ɔsɔŋ di kɛrɛ.
29 Ntɛ acɛpsɛ a Saŋ Batis ŋane ti mɔ, kɔ ŋander ŋalɛk kəbel kɔn kɔ ŋawup.

Yesu ɔsɔŋ afum wul kəcamət yeri

30 Kɔ asom ŋaloŋkanɛ Yesu kəsək, kɔ ŋaləmər kɔ tɔkɔ ŋanayɔ kɔ tɔkɔ ŋanatəksɛ mɔ fəp.
31 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəder nnɔ kəsək, nnɔ kəfo kəyer-yer, nəŋesəm pəpic.» Bawo afum alarəm ŋancder ŋaclukus, ŋanayɔ fɛ tɛm tedi yeri yati.
32 Kɔ ŋambɛrɛ debil kəkɔ kəfo kəyer-yer.
33 Kɔ afum alarəm ŋanəŋk ŋa ntɛ ŋanckɔ mɔ, kɔ ŋanɛpəl ŋa. Kɔ afum a sədare səcəsək ŋayɛksɛ sɔ kəkɔgbintərnɛ ŋa.
34 Ntɛ Yesu ontor debil mɔ, k'ɛnəŋk kənay ka afum alarəm, k'ɔyɔnɛ ŋa nɔnəfɔr, bawo ŋanayi pəmɔ ŋkesiya nyɛ yɔntɔyɔ wəkɛk mɔ, k'ɛyɛfɛ kətəksɛ ŋa mes mɛlarəm.
35 Ntɛ dec dɛncləpɛ mɔ, kɔ acɛpsɛ ɔn ŋalətərnɛ ŋacloku kɔ: «Kəfo kaŋkɛ kəyɔ yer-yer, dec deyi kələp,
36 məloku ŋa ŋakɔ ŋatɛn yeri, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋakɔ ŋawayɛnɛ yeri dəmadare mɛfɛt mɛfɛt, kɔ sədare səcəsək mɔ.»
37 Mba kɔ Yesu oloku ŋa: «Nənasərka nəsɔŋ ŋa yeri.» Kɔ acɛpsɛ ŋayif kɔ: «Ntɛ məfaŋ mɔ səkɔ səwayɛ afum akaŋɛ fəp yeri pəsam mpɛ pɛmbəp gbəleŋ masar mɛrəŋ mɔ ba?»
38 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Cəcom cəke cɔ nəyɔ-ɛ? Nəkɔ nəmɔmən.» Ntɛ ŋaŋkɔ ŋamɔmən mɔ, kɔ ŋaloku Yesu: «Cəcom kəcamət kɔ lop mɛrəŋ.»
39 Kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn ŋadəs afum cəgba cəgba yika yobuk kəroŋ.
40 Kɔ ŋandəs afum cəgba ca tasar tin (100) kɔ cəgba ca wəco kəcamət (50).
41 Kɔ Yesu ɛlɛk cəcom ncɛ kəcamət kɔ lop nyɛ mɛrəŋ, k'eyekti fər darenc, k'eyif Kanu barka. K'entepi cəcom k'ɛyɛfɛ ci kəsɔŋəs acɛpsɛ ɔn, ŋayerəs ci afum. K'eyer sɔ lop yayɔkɔ afum fəp.
42 Kɔ fəp fəsɔm ci kɔ ŋanɛmbərɛ,
43 k'aluksɛ yeri cəcom kɔ lop yɛlpəs cəfala ncɛ wəco kɔ mɛrəŋ.
44 Arkun aŋɛ ŋanasɔm cəcom cacɔkɔ mɔ, ŋanabəp arkun wul kəcamət (5.000).

Yesu ɔŋkət kəba kəroŋ

45 Ntɛ tencepər mɔ, gbəncana babɔkɔ kɔ Yesu ɛntarɛ acɛpsɛ ɔn kəbɛrɛ debil ŋanuŋkɛnɛ kəcali mokuru məkɔ, ntende Bɛtsayida, nkɔn pəcgbəcɛnɛ kəloku kənay ka afum kəlukus ndaraŋan.
46 Ntɛ elembərnɛ ŋa mɔ, k'ɔŋkɔ kətola Kanu nde tərɔ kəroŋ.
47 Ntɛ dəfɔy dɛmbəp mɔ, abil ŋeyi kəba dacɔ, nkɔn sona pəyi dəntɔf.
48 Kɔ Yesu ɛnəŋk tɔkɔ pənacuca acɛpsɛ ɔn kəŋas mɔ, bawo afef ŋɔ ŋancgbofnɛ, pibi pəbɔlɛ k'ender nnɔ ŋayi mɔ pəckɔt kəba kəroŋ kəkɔcepər ŋa.
49 Ntɛ acɛpsɛ ɔn ŋanəŋk kɔ pəckɔt kəba kəroŋ mɔ, kɔ ŋafɔtɔ a tubɛri tɔ, kɔ ŋaŋkulɛ-kulɛ,
50 bawo fəp faŋan ŋancnəŋk kɔ, kɔ kənesɛ kəyi ŋa. Mba gbəncana babɔkɔ kɔ Yesu olok-lokər ŋa, pəcloku: «Nəbəknɛ! In'ɔfɔ, ta nənesɛ!»
51 Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ debil kɔ afef ŋɛsak kəwur. Kɔ cusu cəwos ŋa.
52 Bawo acɛpsɛ ɔn ŋanacərɛ fɛ ntɛ o ntɛ teta cəcom, pənasɔk fɛ ŋa anɔ Yesu ɔfɔ-ɛ.

Yesu ɛntaməs acuy nde atəf ŋa Kenesarɛt

53 Ntɛ ŋalip kəcali kəba kɔ acɛpsɛ ɔn mɔ, kɔ ŋambəp atɔf ŋa Kenesarɛt kɔ ŋaŋkot
di abil.
54 Ŋandetor debil k'anɛpəl Yesu,
55 kɔ afum a atɔf ŋaŋɔkɔ fəp ŋayɛksɛ kəder, ŋackɛrɛ acuy dəsəpoko nnɔ o nnɔ
ancne a Yesu eyi mɔ.
56 Nnɔ o nnɔ ɛncbɛrɛ mɔ, pəyɔnɛ tadare kɔ pəyɔnɛ fɛ ti dare dɔpɔŋ, kɔ
pəyɔnɛ fɛ ti dəkulum, ancboc acuy abaŋka ŋɔpɔŋ, paclɛtsɛnɛ Yesu kəwosɛ acuy
ŋagbuŋɛnɛ ali dobol da burumus bɔn. Acuy aŋɛ o aŋɛ ŋancgbuŋɛnɛ di mɔ,
ŋanctamnɛ.

7

Kətəksɛ nkɛ atem ŋanatəksɛ mɔ

1 AFarisi* kɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif alɔma aŋɛ ŋanader kəyɛfɛ Yerusalɛm mɔ,
ŋaloŋkanɛ nde Yesu eyi mɔ, ŋakɛl kɔ.
2 Kɔ ŋanəŋk acɛpsɛ a Yesu darəŋ akin akin ŋacdi yeri ta waca waŋan wɔsɔk-ɛ,
itɔ tatɔkɔ ta ŋasumpər saliye-ɛ.
3 Awa, aFarisi kɔ aSuyif fəp ŋancdi fɛ yeri ta ŋambikɛnɛ waca ŋasumpər saliye-
ɛ, bawo ŋanacəmɛ məyɔ mokur maŋan darəŋ.
4 Kɔ ŋalukus kəyɛfɛ nde abaŋka ŋɔpɔŋ-ɛ, ŋancdi fɛ yeri mɛnɛ ŋalip kəsumpər
saliye, ŋanacəmɛ sɔ məyɔ mokur mɛlarəm darəŋ, pəmɔ tɛyakəs ta məmbəl,
məndɛ, kɔ yɛbɛrɛ domun†.
5 aFarisi kɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif ŋayif Yesu: «Ta ake tɔ acɛpsɛ am ŋandinɛ yeri
waca waŋan weyik-yik, ta ŋasɔkəsnɛ saliye, ŋacəmɛ tɔyɔ tokur ta atem darəŋ-
ɛ?»
6 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Esayi ɛnaloku belbel tetonu cəsayibɛ, nəna abaŋɛnɛ
kəlomp, pəmɔ tɔkɔ ancic ti mɔ: ‹Afum akaŋɛ dəcusu gbəcərəm ŋaŋleləs im, mba
bəkəc yaŋan yɔmbəl'em pəpɔŋ.
7 Kəsali nkɛ ŋanctolan'em ŋacloŋn'em mɔ kəyɔ fɛ dəkəcəmɛ, bawo mosom mmɛ
ŋantəksɛ mɔ, afum ŋapər mi, bafɔ Kanu.›
8 Nəsak mosom ma Kanu, nəcəmɛ məyɔ mokur ma afum darəŋ.»
9 K'oloku ŋa: «Pəfəfərɛnɛ nu kəfən tosom ta Kanu, nəccəmɛ məyɔ mokur
monu darəŋ.
10 Bawo Musa ɛnaloku: ‹Məleləs wisi kɔ wiri,› k'oloku sɔ: ‹Nwɛ oŋlok-lokər
kas kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kɛrɛ pəlɛc mɔ, padif wəkayi.›
11 Mba nəna nəŋloku: ‹Kɔ fum oloku kas kɔ pəyɔnɛ fɛ ti kɛrɛ-ɛ, paka pɔkɔ
pəmarna isɔŋ əm kəmar kam mɔ, isɔŋ pi Kanu,›
12 ti disrɛ nəna nəwosɛ a ta pəyɔnɛ sɔ kas kɔ kɛrɛ təlɔm o təlɔm.
13 Nənimɛ tatɔkɔ toloku ta Kanu məyɔ mokur mmɛ nənctəksɛ mɔ. Nəŋyɔ mes
mɛlɛc mɛlarəm mmɛ mowurɛnɛ mamɔkɔ mɔ.»

Məyɔ mmɛ məŋsəŋɛ fum kətəsək mɔ

14 Kɔ Yesu ewe sɔ kənay ka afum, k'oloku ŋa: «Nəcəŋkəl im belbel, nəcərɛ sɔ!
15 Daka o daka deyi fɛ todoru ta fum ndɛ dɛmbɛrɛ kɔ disrɛ dɔŋsəŋɛ kɔ kətəsək
mɔ. Mba ntɛ toŋwur dəfum mɔ təŋsəŋɛ kɔ kətəsək.
16 Nəcəŋkəl belbel, kɔ təyɔnɛ nəyɔ ləŋəs nəcne-ɛ.»
17 Ntɛ Yesu olukus dɛkɛr mɔ, pəbəlɛ kənay ka afum, kɔ acɛpsɛ ɔn ŋayif kɔ teta
totubcɛnɛ tatɔkɔ.
18 K'eyif ŋa: «Nəna sɔ, nəsərəyi kətəcərɛ disrɛ ba? Nəncərɛ fɛ a daka o daka
ndɛ dɛŋyɛfɛ todoru dɛbɛrɛ dəfum mɔ, dəfəsəŋɛ kɔ kətəsək?

---

* **7:1** *WəFarisi/aFarisi* = Kəgba k'abeki aSuyif aŋɛ ŋacepərər ŋasektərɛnɛ sariyɛ kɔ məyɔ mokur ma aSuyif mɔ. † **7:4** Yecicəs yokur yəlɔma yendeŋər «kɔ səcɔm», kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «kɔ kəfənc.» **7:7** Esayi 29.13 **7:10** Kəwur 20.12, Sariyɛ 5.16 **7:10** Kəwur 21.17, ALewy 20.9

19 Bawo daka dadɔkɔ dɔfɔbɛrɛ kɔ dɛbəkəc, mba dəkor dɛmbɛrɛ kɔ, kɔ telip-ɛ
pəwurɛ di dəkofi.» Ti disrɛ, Yesu ɛnasɔksɛ alaŋ ɔn yeri fəp.
20 K'oloku sɔ: «Ntɛ toŋwur dəfum mɔ, tɔŋsɔŋɛ kɔ kətɔsɔk.
21 Bawo dɛbəkəc mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlɛc moŋwur: Dowon, deke, kədif ka fum,
22 kəsumpər dalakɔ, dɛcɛlək, mɛcɛm-cɛmnɛ ma kəyɔ mes mɛlɛc, cəmpənpən,
dɛyamayama, kəraca, kələməs ka Mariki, kədot banca kəlɛc dotoŋkulu disrɛ.
23 Mes mɛlɛc mamɔkɔ fəp dəfum moŋwur, məcsɔŋɛ kɔ kətɔsɔk.»

Wəran wəcikəra ɛlaŋ Yesu

24 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ dando k'ɔŋkɔ atɔf ŋa Tir. K'ɔŋkɔ pəbɛrɛ kəlɔ kələma. Ɛnafaŋ fɛ
nwɛ o nwɛ pəcərɛ ti, mba ɛnatam fɛ kəyi kəgbəpnɛ disrɛ.
25 Wəran wələma nwɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɛnatɔŋkəlɛ wan kɔn wəran mɔ, ɛnane
gbəncana babɔkɔ pacloku tetɔn, kɔ wəran nwɛ ender pətɛmpɛnɛ Yesu wɛcək
dəntɔf.
26 Wəran wəkakɔ wəKresi ɛnayi, pakom kɔ Siriya Fenisiya. K'ontola Yesu a
pəbɛləs ŋɔŋk ŋɛlɛc nŋɛ ŋeyi wan kɔn mɔ.
27 Kɔ Yesu oloku: «Məkar kərɛsna awut ŋanɛmbərɛ, bawo pəntesɛ fɛ kəlɛkər
awut kəcom mələmɛ ki cen.»
28 Mba kɔ wəran nwɛ oluksɛ Yesu: «Mariki, mecen amɛsa dəntɔf meŋyi mecdi
yeri yɛlpəs ya awut.»
29 Kɔ Yesu oloku wəran nwɛ: «Teta toloku tam, məkɔ, ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋowur wan
kam wəran.»
30 Ntɛ wəran nwɛ ɛmbɛrɛ ndərən mɔ, k'ɛmbəp wan nwɛ pəfəntərɛ dəkəfənc.
Ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋowur kɔ.

Yesu ɛntaməs wərkun nwɛ ɛnatɔ kəcne ta oŋlok-loku sɔ mɔ

31 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ atɔf ŋa Tir, k'oluksərnɛ ta Sidɔŋ kəca ka kəba ka Kalile,
k'ɛncali atɔf ŋa Sədare Wəco.
32 K'aŋkɛrɛ kɔ wətɔne nwɛ ɛnctarpɛnɛ kəlok-loku mɔ, k'alɛtsɛnɛ kɔ kədeŋər
kɔ kəca.
33 Kɔ Yesu eŋkekərɛ wətɔne kakɔ kəsək pəbɔlɛ kənay ka afum, k'ɛmbɛr kɔ tɛlər
dɛlənəs, k'oyuk lin k'osoptɛ kɔ yi tɛlər dətemer.
34 K'eyekti fər darenc teta kətola Kanu, k'ɛmpɛnɛ kifir pəpɔŋ, k'ɔncɔp kusu
kəŋan: «*Ɛffata!*», ti tɔyɔnɛ «Məgbitɛ!»
35 Gbəncana babɔkɔ, kɔ ləŋəs yɔn yeŋgbitɛ, kɔ temer pɔn pesikəlɛ. K'olok-
loku pəcempi cəleŋ.
36 Kɔ Yesu oloku ŋa kətɔloku ti ali fum, mba tɔkɔ Yesu ɔncmɔnɛ ŋa ti mɔ, itɔ
ŋancdəŋk ti.
37 Cusu cənawos afum pəpɔŋ, ŋacloku: «Mes mmɛ ɔŋyɔ mɔ fəp mentesɛ!
Ɔŋsɔŋɛ atɔne kəne, pəsɔŋɛ atɔlok-loku kəlok-loku!»

8

Yesu ɔsɔŋɛ afum wul maŋkəlɛ kənɛmbərɛ

1 Mata mamɔkɔ, ntɛ kənay ka afum kələma sɔ kənatɔyɔ yeri yedi mɔ, k'ewe
acɛpsɛ ɔn darəŋ, k'oloku ŋa:
2 «Nɔnɔfər deyi'm teta kənay ka afum kaŋkɛ. Mata maas ŋayi kɔ ina, ŋayɔ fɛ
sɔ paka o paka pedi.
3 K'isɔŋɛ ŋa kəlukus nde ndaraŋan ta ŋandi peri-ɛ, iŋnesɛ ta dis dɔkələl ŋa
dəpɔ, bawo alɔma pəbɔlɛ pɔ ŋayɛfɛ.»
4 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋayif kɔ: «Awa, deke antam kəsɔtɔ cəcom ncɛ an-
denɛmbərsɛ ŋa, nnɔ kəfo kəyer-yer kaŋkɛ mɔ?»
5 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Cəcom cəke cɔ nəyɔ-ɛ?» Kɔ ŋaloku kɔ: «Cəcom camət-
mɛrəŋ.»

6 Awa, k'oloku kənay a ŋandɛ dəntəf. Ntɛ ɛlɛk cəcom ncɛ camət-mɛrəŋ mə, k'eyif Kanu barka, k'entep-tepi ci, k'ɛyɛfɛ kəsəŋəs ci acɛpsɛ ɔn darəŋ ntɛ təŋsəŋɛ ŋayerəs ci kənay k'afum mə.
7 Molop məlɔma mɛnayi sɔ. Ntɛ elip kəyif Kanu barka teta mi mə, k'oloku a payer sɔ mamɔkɔ.
8 Kɔ kənay ka afum kəndi kɔ kənɛmbərɛ, k'asətə cəfala camət-mɛrəŋ cəlarɛ cəcom cəlpəs.
9 Kənay ka afum kaŋkɔ kənabəp afum wul maŋkəlɛ (4.000), ntɛ telip mə, kɔ Yesu elembərnɛ ŋa.
10 Gbəncana babɔkɔ k'ɛmbɛrɛ debil kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ, kɔ ŋaŋkɔ sədare sa Dalmanuta.

aFarisi ŋawer Yesu tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy

11 Kɔ aFarisi ŋander, kɔ ŋancop kəgbɛkəlɛnɛ kɔ Yesu, ntɛ ŋafaŋ kəsumpər kɔ dəmoloku mə, kɔ ŋawer kɔ tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy təlɔma ntɛ tementər a Kanu kəsom kɔ mə.
12 Kɔ Yesu ontorɛ kifir pəpɔŋ, k'eyif: «Ta ake tə dɛtɛmp dandɛ deŋwenɛ tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy ntɛ tementər a Kanu kəsom im mɔ-ɛ? Kance icloku nu: Afɔmentər dɛtɛmp dandɛ tɛgbɛkərɛ ntɛ o ntɛ.»
13 Ntɛ elip kəlok-lokər ŋa mə, kɔ Yesu ɛsak ŋa, k'ɛmbɛrɛ sɔ debil kəkɔ ka mokuru.

Lebin da aFarisi kɔ da Herodu

14 Acɛpsɛ a Yesu darəŋ ŋanapələrnɛ kəlɛk cəcom. Kəcom kin gboŋ kɔ ŋanayɔ dəndo debil.
15 Kɔ Yesu oloku ŋa tosom ntɛ: «Nəmepi fər, nəkɛmbərnɛ lebin da aFarisi kɔ da Herodu.»
16 Kɔ acɛpsɛ ŋayɛfɛ kəgbɛkəlɛnɛ taŋan, bawo ŋanayɔ fɛ cəcom.
17 Kɔ Yesu ɛncərɛ tes ntɛ ŋancbocərɛnɛ kiti mə, k'eyif ŋa: «Ta ake tə nəmbocərɛnɛ kiti nəcloku a nəyɔ fɛ cəcom-ɛ? Nəntasətə fɛ mera haŋ ndɛkəl? Nəfɔcərɛ? Nəna nəmbiyɛ səbomp?
18 Nəyɔ fər, mba nəfɔnəŋk? Nəyɔ ləŋəs, mba nəfɔne? Nəncɛm-cɛmnɛ fɛ,
19 ntɛ inatep-tepɛ arkun wul kəcamət (5.000) cəcom kəcamət mə, cəcom cəlpəs cəfala cəke cɔ nənasətɔ-ɛ?» Kɔ acɛpsɛ ŋaloku Yesu: «Wəco kɔ mɛrəŋ.»
20 «Ntɛ inatep-tepɛ afum wul maŋkəlɛ (4.000) cəcom camət-mɛrəŋ mə, cəfala cəke cɔ nənasətə cəcom cəlpəs-ɛ?» Kɔ ŋaloku Yesu: «Cəfala camət-mɛrəŋ.»
21 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Haŋ ndɛkəl nəntacərɛ fɛ ba?»

Yesu ɛntaməs wətənəŋk nde Bɛtsayida

22 Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn ŋander Bɛtsayida. K'aŋkɛrɛ kɔ wətənəŋk k'alɛtsɛnɛ kɔ, a pədeŋ kɔ kəca.
23 Kɔ Yesu osumpər wətənəŋk wəkakɔ kəca k'eŋkekərɛ kɔ dare kəsək. K'oyukər kɔ lin dəfər, k'endeŋər kɔ waca, pəcyif kɔ: «Məŋnəŋk paka pəlɔma ba?»
24 Kɔ wətənəŋk emepi fər pəcloku: «Iŋnəŋk afum, iŋnəŋk ŋa pəmɔ tɔk, mba ŋaŋkət.»
25 Kɔ Yesu ɔŋgbɔkərɛ sɔ kədeŋ kɔ waca dəfər, ntɛ wətənəŋk nwɛ endegbɔkərɛ kəmepi fər pəpɔŋ mə, k'ɛntamnɛ, pəcnəŋk pəwaŋkəra.
26 Kɔ Yesu elembərnɛ kɔ, pəkɔ nde ndɔrɔn, k'oloku kɔ: «Ta məbɛrɛ dare de!»

Piyɛr oloku a Yesu ɔyɔnɛ wəyɛk-yɛk

27 Kɔ Yesu ŋawur kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ntende dare da Sesari sa Filip. Ŋayi dəpɔ, k'ɛyɛfɛ kəyifət acɛpsɛ ɔn: «Ntɛ afum ŋaŋloku mə, an'iyɔnɛ-ɛ?»
28 Kɔ acɛpsɛ ŋaloku kɔ: «Alɔma ŋaloku a Aŋnabi Saŋ Batis, kɔ alɔma a Eli, kɔ alɔma sɔ a sayibɛ səlɔma.»

29 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Pɛcɛmcɛmnɛ ponu, an'iyɔnɛ-ɛ?» Kɔ Piyɛr oloku: «Mɔna, Krist* mɔyɔnɛ.»
30 K'entiŋ-tiŋ ŋa kɔtɔloku tetɔn ali fum.

Yesu ɛndɔŋk defi dɔn kɔ kɔfɔtɛ kɔn

31 Kɔ Yesu oncop kɔtɔksɛ ŋa pɔclenɛ: «Mɛnɛ patɔrɔs Wan ka Wɔrkun pɔlarɔm. Abeki, alonŋnɛ apɔŋ, kɔ atɔksɛ sariyɛ sa aSuyif ŋandewɛnɔs kɔ, padif kɔ, mba pɔfɔtɛ afi dacɔ kɔ tataka ta maas tencepɔr-ɛ.»
32 Yesu oncloku moloku mamɛ pɔsoku pɛs. Kɔ Piyɛr ewe Yesu kɔsɔk, k'ɛyɛfɛ kɔnal kɔ.
33 Mba Yesu olukus, k'ɛŋgbɔtnɛ acɛpsɛ ɔn, k'ɛŋgbɔŋ-gbɔŋɔr Piyɛr: «Mɔkafɔl'em kumunt darɔŋ, mɔna Sentani! Iw'am tewe ta Sentani bawo mɔfɔcɛm-cɛmnɛ pɔmɔ Kanu, mba pɔmɔ afum.»
34 Kɔ Yesu ewe kɔnay ka afum kɔ acɛpsɛ ɔn darɔŋ, k'oloku ŋa: «Kɔ fum ɛfaŋ kɔcɛps'em darɔŋ-ɛ, wɔkayi pɔsak kɔcɛm-cɛmnɛ teta nkɔnsɔrka, pɔgbaŋnɛ kɔtɔk kɔn kɔpɔmpɔl pɔcɔm'em darɔŋ.
35 Bawo nwɛ o nwɛ ɛŋsɛp kɔyac kɔyi doru kɔn mɔ, kɔndesalpɔr kɔ, mba nwɛ o nwɛ kiyi doru kɔn kɔŋsalpɔr kɔ teta ina kɔ Kibaru Kɔtɔt mɔ, endeyac ki.
36 Dɔkɔcɔmɛ dere dɔ tɔyɔ fum kɔsɔtɔ kɔn doru kɔrkɔr, kiyi kɔn doru kɔsɔlɔr kɔ-ɛ?
37 Ake fum ɛntam kɔsɔŋ kɔwursɛ ka kiyi kɔn doru-ɛ?
38 Nwɛ o nwɛ ɛlapɔrn'em kɔ moloku mem dɛtɛmp da aciya kɔ asumpɔr dalakɔ dandɛ dacɔ mɔ, Wan ka Wɔrkun sɔ endekɔlapɔrnɛ wɔkayi k'endeder nɔrɔ da Kas disrɛ, kɔ mɛlɛkɛ mecempi.»

9

1 Kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn sɔ: «Icloku nu kance: Afum alɔma ŋayi nnɔ, aŋɛ ŋantɔdefi ta ŋantanɔŋk dɛbɛ da Kanu dederɛnɛ fɔnɔntɔr-ɛ.»

Kɔtɔŋkɔlɛ ka Yesu

2 Ntɛ mata camɔt-tin mencepɔr mɔ, kɔ Yesu ɛlɛk Piyɛr, Sak kɔ Isaŋ k'eŋkekɔrɛ ŋa kɔsɔk nde dɔtɔrɔ teŋeci, kɔ ŋambɔkɔrɛ. Kɔ Yesu ɔŋkɔ pɔtɔŋkɔlɛ fɔr yaŋan kiriŋ.
3 Kɔ yamos yɔn yomot pɔfer mpɛ fum o fum ɔntɔtam kɔcɛm yi yeferɛ pɔmɔ tatɔkɔ mɔ.
4 Aŋnabi Eli kɔ Aŋnabi Musa ŋawurɔr Piyɛr, Sak kɔ Isaŋ, kɔ ŋanɔŋk afum akaŋɛ mɛrɔŋ ŋaclok-loku kɔ Yesu.
5 Kɔ Piyɛr oloku: «Wɔtɔksɛ, pɔntesɛ su kɔyi nnɔ. Pacɔmbɔr ŋgbancan maas: Ŋin ŋam, ŋin ŋa Aŋnabi Eli kɔ ŋin ŋa Aŋnabi Musa.»
6 Piyɛr ɛnacɔrɛ fɛ tɔlɔm o tɔlɔm ntɛ ɔŋkɔloku mɔ, bawo kɔnesɛ kɔnasumpɔr ŋa pɔpɔŋ.
7 Kɔ kɔp kɔŋgbɔpɔr ŋa katɔkɔp, kɔ dim dowur kɔp kaŋkɔ disrɛ: «Wɔkawɛ wan kem nwɛ imbɔtɔr mɔ ɔfɔ. Nɔcɔŋkɔl kɔ!»
8 Gbɔncana babɔkɔ kɔ ŋamɔmɔn kɔsɔk, ŋanɔŋk fɛ sɔ fum mɛnɛ Yesu sona.
9 Ntɛ ŋanctor dɔtɔrɔ mɔ, kɔ Yesu entiŋ-tiŋ ŋa kɔtɔloku tɔkɔ ŋanɔŋk mɔ fum, haŋ Wan ka Wɔrkun pɔcfɔtɛ afi dacɔ.
10 Kɔ acɛpsɛ aŋɛ maas ŋamɛŋkɔrnɛ toloku tatɔkɔ, ŋacyiftɛnɛ taŋan: «Cɔke cɔ ‹kɔfɔtɛ afi dacɔ› kɔloku-ɛ?»
11 Kɔ ŋayif Yesu: «Ta ake tɔ atɔksɛ sariyɛ s'aSuyif ŋaŋlokɛ a mɛnɛ Aŋnabi Eli pɔnuŋkɛnɛ kɔder kɔrɛsna-ɛ?»
12 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Eli ender kɔrɛsna kɔdelompɔs mes fɔp. Ta ake t'ancicɛ a mɛnɛ patɔrɔs Wan ka Wɔrkun pɔlarɔm, pawɛnɔs kɔ-ɛ?

---

* **8:29** *Krist* = «Wɔsom ka Kanu» tokulɛ tɔ = «Nwɛ Kanu kɔyɛk-yɛk kɔsom mɔ teta kɔyac afum a Kanu.»

13 Mba iloku nu a Eli ender, kɔ afum ŋayɔ kɔ tɔkɔ ŋafaŋ mɔ, pəmɔ tɔkɔ Yecicəs Yosoku yoloku tetɔn mɔ.»

Yesu ɛntaməs wan nwɛ ŋəŋk ŋɛlɛc ŋɛnatoŋkulu mɔ

14 Ntɛ Yesu, Piyɛr, Sak kɔ Isaŋ ŋander ŋabəp acɛpsɛ alpəs a Yesu darəŋ mɔ, kɔ ŋanəŋk kənay ka afum alarəm kəkɛl ŋa, atəksɛ sariyɛ s'aSuyif ŋacgbɛkəlɛnɛ kɔ ŋa.
15 Ntɛ kənay ka afum kəndenəŋk Yesu mɔ, kɔ cusu cəwos ŋa, kɔ ŋayɛksərnɛ kədeyif kɔ.
16 Kɔ Yesu eyif acɛpsɛ ɔn: «Ake nəyi kəgbɛkəlɛnɛ kɔ ŋa-ɛ?»
17 Kənay ka afum disrɛ kɔ fum wəlɔma oluksɛ Yesu moloku: «Wətəksɛ, wan kem iŋkɛr'am, nwɛ ɔyɔ ŋɔŋk nŋɛ ŋɛŋyamsɛ kɔ kəlok-loku mɔ.
18 Kəfo nkɛ o nkɛ ɛncəmɛ ŋɛbɛrɛ kɔ mɔ, difɔ ŋɛŋgbal kɔ dəntɔf, wan pəwurɛ kəfoc dəkusu, pəcŋaŋərɛnɛ sek, pəcyeŋkərɛnɛ. Ilɛtsɛnɛ acɛpsɛ am darəŋ ŋabɛləs ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋɛ, mba ŋantam fɛ.»
19 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Dɛtɛmp dətəlaŋ, ake tɛm t'indesɔyi kɔ nəna-ɛ? Icəmɛ nu dəntɔf haŋ tɛm tere-ɛ? Nəkɛr'em kɔ.»
20 K'aŋkɛrɛ kɔ wan nwɛ. Ntɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋendenəŋk Yesu mɔ, kɔ ŋeyikəc wan pəpɔŋ, k'ɛntɛmpɛnɛ dəntɔf pəcbəŋkəlɛ, pəcwurɛ kəfoc dəkusu.
21 Kɔ Yesu eyif wan nwɛ kas: «Kəyɛfɛ ake tɛm tɔ tantɛ teŋyi kɔ-ɛ?» Kɔ kas oloku Yesu: «Kəyɛfɛ pəfɛtɛ.
22 Tɛlarəm ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋɛ ŋɛŋgbal kɔ dənɛnc, təlɔma dəromun ntɛ təŋsɔŋɛ ŋedif kɔ mɔ. Mba kɔ təyɔnɛ məntam təlɔma-ɛ, məyɔnɛ su nɔnəfər məmar su!»
23 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məloku a kɔ məntam-ɛ? Antam kəyɔ mes fəp, kɔ təyɔnɛ patɔmpər kəlaŋ-ɛ.»
24 Gbəncana babɔkɔ kɔ wan kas oŋkulɛ pəpɔŋ: «Ilaŋ! Kəlaŋ kem kəmbut, mba məmar im!»
25 Ntɛ Yesu ɛnəŋk kənay ka afum kəcyɛksɛ kəder mɔ, k'ɛŋgbəŋ-gbəŋər ŋɔŋk ŋɛlɛc pəcloku ŋi: «Məna ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋətɔlok-loku, ŋətɔne, in'oŋsom əm, məwur wan wəkawɛ dəris, ta məbɛrɛ kɔ sɔ!»
26 Kɔ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋowur wan wəkawɛ dəris ŋockulɛ-kulɛ pəpɔŋ, ŋecyikəc kɔ pəpɔŋ. Kɔ wan eyi pəmɔ efi, kɔ afum alarəm ŋaloku a efi.
27 Mba kɔ Yesu osumpər kɔ kəca, k'eyekti kɔ, kɔ wan ɛncəmɛ.
28 Ntɛ Yesu ŋalukus dɛkɛr kɔ acɛpsɛ ɔn mɔ, kɔ ŋayɛfɛ kəyifət kɔ yɔkyɔk: «Ta ake tɔ sənasərka səntɔnatamɛ kəbɛləs ŋi-ɛ?»
29 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Dokom da yɔŋk yɛlɛc dandɛ, kətola Kanu gbəcərəm kəntam kəwurɛ yi dəfum.»

Yesu ɔŋgbəkərɛ sɔ kədəŋk defi dən kɔ kəfətɛ kən

30 Ntɛ Yesu ɛyɛfɛ dəndo mɔ, k'ɛncali Kalile, ɛnafaŋ fɛ a pacərɛ ti.
31 Ɛnctəksɛ acɛpsɛ ɔn pəcloku ŋa: «Dəkəbɛr afum dəwaca Wan ka Wərkun eyi, ŋandedif kɔ, pəfətɛ afi dacɔ kɔ mata maas mencepər-ɛ.»
32 Mba toloku tantɛ tɛnasɔkər fɛ acɛpsɛ ɔn, ŋacnesɛ kəyifət kɔ.

An'ɛbɛk dəkəcəmɛ-ɛ?

33 Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn ŋaŋkɔ Kaparnam. Ntɛ ŋambɛrɛ dɛkɛr mɔ, kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəyifət ŋa: «Teta ake tɔ nəndenagbɛkəlɛnɛnɛ dɔpɔ-ɛ?»
34 Mba acɛpsɛ ɔn ŋanaloku fɛ kɔ tes o tes, bawo ŋanagbɛkəlɛnɛ dɔpɔ, kəcərɛ ka nwɛ ɛmbɛk dəkəcəmɛ mɔ.
35 Ti disrɛ, kɔ Yesu ɛndɛ, k'ewe acɛpsɛ ɔn aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ, k'oloku ŋa: «Kɔ fum ɛfaŋ kəyɔnɛ wəcɔkɔ-cɔkɔ-ɛ, wəkayi pəyɔnɛ wədarəŋ ka fəp, pəyɔnɛ sɔ wəmarəs ka fəp.»
36 Kɔ Yesu ɛlɛk wanfɛt, k'ɛnɛknɛ kɔ ŋa dacɔ, k'oloku ŋa:

37 «Nwɛ o nwɛ ɛmbaŋ wanfɛt pəmɔ wəkawɛ tewe tem mɔ, ɛmbaŋ sɔ inasərka. Nwɛ o nwɛ ɛmbaŋ im mɔ, bafɔ ina gbəcərəm ɛmbaŋ, mba ɛmbaŋ sɔ nwɛ osom im mɔ.»

Nwɛ ɔntɔter su mɔ, ɔmbətər su

38 Kɔ Isaŋ oloku kɔ: «Wətəksɛ, sənəŋk fum wələma pəcbɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc tewe tam, kɔ səsɛp kəmɔnɛ kɔ ti, bawo wəkayi ɛncəmɛ fɛ su darəŋ.»
39 Kɔ Yesu oluksɛ moloku: «Ta nəmɔnɛ kɔ ti, bawo ali fum eyi fɛ nwɛ ɛntam kəyɔnɛ tewe tem tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy pəckɔlip wəkayi pəloku pəlɛc pem mɔ.
40 Ti disrɛ, nwɛ ɔntɔce su mɔ, wəkayi ɛfaŋ su.
41 Nwɛ o nwɛ ɔsɔŋ nu domun tɔmbəl katin teta kəyɔnɛ konu aka Krist mɔ, kance icloku nu: Wəkayi ɔfɔdekɔbut kəsɔtɔ kəway kɔn kətət.»

Kəbeŋnɛ kəpəŋ

42 Kɔ Yesu embeŋnɛ ŋa ntɛ: «Mba kɔ fum ɔsɔŋɛ wanfɛt wəkin kəloŋɛ awut akaŋɛ dacɔ nwɛ ɛŋgbɛkər im kəlaŋ kɔn mɔ-ɛ, kiti ka wəkayi kəyeŋk kətas tɔkɔ aŋkotərɛnɛ kɔ tasar pɔpɔŋ dəkilim paləm kɔ dəkəba mɔ.
43 Kɔ kəca kam kəndesɔŋ'am kəciya-ɛ, məgbinti ki! Bawo kəbɛrɛ kiyi kam ka doru o doru məyɔ kəca kin kəncepər kələm kam yahanama dənɛnc ndɛ dɔntɔnimɛ mɔ, məyɔ waca mɛrəŋ.
44 *
45 Kɔ tɔyɔnɛ kəcək kam kəŋsɔŋ'am kəciya-ɛ, məgbinti ki. Kəbɛrɛ kiyi kam ka doru o doru məyɔ kəcək kin kəncepər kələm kam yahanama məyɔ wɛcək mɛrəŋ.
46 †
47 Kɔ tɔyɔnɛ dəfər dam dɔŋsɔŋ'am kəciya-ɛ, məkakti di. Kəbɛrɛ kam akip ŋa dɛbɛ da Kanu dəntəf məyɔ dəfər din kəncepər kələm kam yahanama məyɔ fər mɛrəŋ.
48 Dəndo, «yɛt nyɛ yɔŋsəm dis mɔ yɔfɔfi, nɛnc ndɛ dəncəf dis mɔ dəfɔnimɛ.»
49 Bawo nwɛ o nwɛ andekɔyɛk-yɛkər kɔ nɛnc da kədusum pəmɔ ntɛ aŋyɛk-yɛkər mɛr dəperi mɔ.
50 Mɛr paka pɔtɔt pɔ. Mba kɔ mɛr mɛndɛncɛ-ɛ, ak'antam kədɔktəsɛ sɔ mi-ɛ? Nəyi nənasərka pəmɔ mɛr, nəyinɛ pəforu kɔ akɔ.»

10

Yesu kətəksɛ kɔn teta kəcenɛnɛ ka anɛncɛnɛ

1 Ntɛ Yesu ɛyɛfɛ dəndo mɔ, k'ɔŋkɔ atəf ŋa Yude ntende mokuru ma kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn. Kɔ kənay ka afum alarəm kəŋkɔ sɔ kəloŋkanɛ kɔ kəsək. Kɔ Yesu oncop kətəksɛ ŋa, pəmɔ tɔkɔ ɔncyɔ ti mɔ.
2 K'aFarisi ŋander bawo ŋanafaŋ kəcəpɛ kɔ towul dəmoloku, kɔ ŋayif kɔ: «Sariyɛ səwosɛ wərkun kəce wəran kɔn ba?»
3 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Cəke cɔ Musa ɛnasom nu-ɛ?»
4 Kɔ ŋaloku: «Ntɛ Musa ɛnaloku mɔ, a məcic areka ŋecenɛ wəran a mədewurɛnɛ kɔ.»
5 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Teta bəkəc yonu yeyeŋki tɔ Musa ɛnacicɛ tosom tantɛ.
6 Mba dəkəcop da doru kɔ Kanu kəsɛl ŋa wərkun kɔ wəran.
7 Ti tɔsɔŋɛ ntɛ wərkun ɛŋsakɛ kas kɔ kɛrɛ, pəsektərnɛ wəran kɔn mɔ,
8 afum akaŋɛ mɛrəŋ ŋakafəlɛ ŋayɔnɛ tɛsɛm tin. Ti disrɛ ŋayɔnɛ fɛ sɔ afum mɛrəŋ, mba tɛsɛm tin.
9 Ta fum pəgbɛy tɔkɔ Kanu kənabɛmbərɛnɛ mɔ!»

---

* **9:44** Yecicəs yɔgbəkərɛ yələma yendeŋər: «Yahanama, yɛt nyɛ yɔŋsəm dis mɔ yɔfɔfi, nɛnc ndɛ dəncəf dis mɔ dəfɔnimɛ.» † **9:46** Yecicəs yokur yələma yendeŋər: «Dəndo yɛt nyɛ yɔsəm dis yɔfɔfi, dəndo nɛnc dəfɔnimɛ haŋ dabada.» **9:48** Esayi 66.24 **10:6** Dəkəcop 1.27 **10:8** Dəkəcop 2.24

10 Ntɛ ŋalukus dɛkɛr mə, kɔ acɛpsɛ ɔn ŋayɛfɛ kəyifət kɔ teta moloku maməkɔ.
11 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nwɛ ence wəran kɔn pəkɔ pənɛncɛ wəlɔma mə,
dəkəcəmɛ da wəsumpər dalakɔ d'eyinɛ wəran wəkakɔ.
12 Kɔ wəran ence wos, wərkun wəlɔma pənɛncɛ kɔ-ɛ, nkɔn sɔ dalakɔ d'eyi.»

Yesu kɔ awut

13 Afum ŋanckɛrɛ Yesu awut afɛt ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəcdeŋər ŋa waca teta kətolanɛ
ŋa pətət. Mba kɔ acɛpsɛ ɔn ŋaŋgbəŋ-gbəŋər ŋa.
14 Ntɛ Yesu ɛnəŋk ti mə, kɔ pəntɛlɛ kɔ, k'oloku ŋa: «Nəsak awut ŋader nnɔ iyi
mə, ta nəyamsər ŋa kəder, bawo, afum aŋɛ ŋayi pəmə awut afɛt akaŋɛ mə, ŋa
ŋayɔ dɛbɛ da Kanu.
15 Kance icloku nu: Nwɛ o nwɛ ɔntɔfaynɛ dɛbɛ da Kanu pəmɔ wanfɛt mə,
ɔfɔdekəbɛrɛ di disrɛ.»
16 Kɔ Yesu ɛlɛk awut k'ɔntɔmpər, k'ɛyɛfɛ kətolanɛ ŋa pətət, pəcdeŋ ŋa waca
dəsəbomp.

Yesu kɔ wərkun wəka daka

17 Ntɛ Yesu osumpər dɔpɔ kəkɔ mə, kɔ fum wəlɔma ɛyɛksɛ k'ende pəcəpɛ kɔ
suwu pəcyif kɔ: «Wətəksɛ wətət, cəke cɔ pəmar im kəyɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ isətɔ kiyi
wəyeŋ ka doru o doru mɔ-ɛ?»
18 Kɔ Yesu eyif kɔ: «Ta ake tɔ məwen'em ‹Wətət›-ɛ? Ali fum ɔyɔnɛ fɛ wətət,
mɛnɛ Kanu sona gboŋ.
19 Məncərɛ mosom ma Kanu: ‹Ta mədif fum, ta məsumpər dalakɔ, ta məkiyɛ,
ta məbaŋɛ fum sede sa yem, ta mədir fum, məleləs wisi kɔ wiri.›»
20 Kɔ fum nwɛ oloku Yesu: «Wətəksɛ, ileləs maməkɔ fəp kəyɛfɛ isərəfɛtɛ.»
21 Kɔ Yesu ɔməmən kɔ, kɔ tetɔn tɔmbət kɔ. Kɔ Yesu oloku kɔ: «Tes tin gboŋ
tobut əm: Məkɔ məcaməs daka ndɛ məyɔ mə fəp, məsɔŋ pəsam papɔkɔ atɔyɔ
daka. Kɔ məyɔ ti-ɛ məndekɔsɔtɔ daka dɛlarəm nde dəKɔm. Kɔ məlip-ɛ, məder
məcɛps'em darəŋ.»
22 Kɔ dis dɛndɛncɛ fum nwɛ kəne toloku ta Yesu, k'owur pəmɔncnɛ, bawo
ɛnayɔ daka dɛlarəm.
23 Kɔ Yesu ɔməmən acɛpsɛ ɔn k'oloku ŋa: «Pəncuca aka daka kəbɛrɛ ka akip
ŋa dɛbɛ da Kanu dəntɔf!»
24 Kɔ pənciyanɛ acɛpsɛ ɔn teta moloku maməkɔ. Mba kɔ Yesu ɔŋgbɔkərɛ sɔ:
«Awut em, pəncuca kəbɛrɛ akip ŋa dɛbɛ da Kanu dəntɔf!
25 Pəfəfərɛnɛ yɔkɔmɛ kəbɛrɛ abi ŋa tɛsɛmbɛ pətas wəka daka kəbɛrɛ ka akip
ŋa dɛbɛ da Kanu dəntɔf.»
26 Kɔ toloku tatɔkɔ tɛnaŋkanɛ kəwosəs acɛpsɛ ɔn cusu, kɔ ŋayiftɛnɛ: «Awa
an'ɛntam oŋ kəfis-ɛ?»
27 Kɔ Yesu ɔməmən ŋa, k'oloku: «Afum ŋafɔtam ti, mba Kanu kəntam ti, bawo
Kanu kəntam mes fəp.»
28 Kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ kəloku kɔ: «Səna səsak ca fəp ntɛ tɔŋsɔŋɛ səncəm'am darəŋ
mə.»
29 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Kance icloku nu: Fum eyi fɛ nwɛ ɛsakɛ teta ina kɔ
Kibaru Kətət: Kəlɔ, awɛnc, akirɛ, kɛrɛ, kas, awut kɔ pəyɔnɛ fɛ ti antɔf-ɛ,
30 wəkayi ɔŋsətɔ tɛm tantɛ ayi mə tasar tin ta yayɔkɔ məsak mə fəp, kəyɛfɛ
wəlɔ, awɛnc, akirɛ, cɛrɛ, awut kɔ ntɔf kətərəs disrɛ, pəsətɔ sɔ kiyi wəyeŋ ka doru
o doru tɛm tekiriŋ.
31 Akiriŋ alarəm ŋandekɔyɔnɛ adarəŋ, kɔ adarəŋ ŋayɔnɛ akiriŋ.»

Yesu ɛndəŋk sɔ tamaas defi dən kɔ kəfətɛ kən

10:19 Kəwur 20.12-16, Sariyɛ 5.16-20

32 Dəpɔ ŋanayi kəpɛ ka Yerusalɛm, kɔ Yesu eyi ŋa kiriŋ, bəkəc yɛnalɛcɛ-lɛcɛ acɛpsɛ ɔn, afum akɔ ŋanacəmɛ ŋa darəŋ mɔ, ŋanesɛ. Kɔ Yesu ɛlɛk sɔ Asom ɔn aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ, k'ɛyɛfɛ kəlɔmər ŋa təkɔ tendesətɔ kɔ mɔ.
33 K'oloku ŋa: «Nəcəŋkəl im, Yerusalɛm ayi kəpɛ, andekəlɛk Wan ka Wərkun pabɛr kɔ aloŋnɛ apɔŋ kɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif dəwaca. Kɔ ŋandeŋər kɔ sariyɛ sa defi, ŋabɛr kɔ sɔ atɔyɔnɛ aSuyif dəwaca,
34 akakɔ ŋafani kɔ, ŋayuksər kɔ lin, ŋasutɛ kɔ tərəŋkɔn, ŋadif kɔ. Kɔ mata maas mencepər-ɛ, pəfətɛ afi dacɔ.»

Teyif ta Sak kɔ Isaŋ

35 Kɔ awut a Sebede aŋɛ mɛrəŋ Sak kɔ Isaŋ ŋander ŋaloku Yesu: «Wətəksɛ, səfaŋ məyɔnɛ su ntɛ səndetol'am mɔ.»
36 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Cəke cɔ nəfaŋ a iyɔnɛ nu-ɛ?»
37 Kɔ ŋaluksɛ Yesu: «Məwosɛ su wəkin kənd'am kəca kətət kɔ wəkɔ kəca kam kəmeriya nde nərə da debeki dam.»
38 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəncərɛ fɛ ntɛ nəyi kətola mɔ. Nəntam kəwosɛ kətərəs pəmɔ nkɛ ina indesətɔ mɔ ba? Nəntam kəcəmɛ pucuy fər kiriŋ mpɛ pender kəbəp im mɔ ba?»
39 Kɔ ŋaloku: «Səntam ti.» Kɔ Yesu oloku ŋa: «Awa, nəna sɔ nəndesətɔ kətərəs nkɛ indesətɔ mɔ, nəsətɔ sɔ pucuy pɔpɔŋ mpɛ pendebəp im mɔ.
40 Mba ntɛ tɔyɔnɛ kənd'em kəca kətət kɔ kəca kəmeriya mɔ, bafɔ in'ɔŋsɔŋ ki. Afum akɔ amɛŋkɛ mofo mɛndɛ mamɔkɔ mɔ, ŋa ŋayɔ mi.»
41 Kɔ pəntɛlɛ acɛpsɛ ɔn aŋɛ wəco nnɔ Sak kɔ Isaŋ ŋayi mɔ.
42 Kɔ Yesu ewe ŋa, k'oloku: «Nəncərɛ a akɔ ancərɛ kətɔmpər dɛbɛ nde tɔf yɔlɔma mɔ, ŋantasərnɛ afum aŋan, sɔkət sɔ akiriŋ a tɔf yayɔkɔ ŋaŋkɔtɛnɛ kətam afum aŋan kəroŋ.
43 Mba tatɔkɔ teyi fɛ nnɔ nəna nəyi mɔ, ntɛ tɔyɔnɛ mɔ, nwɛ ɛŋfaŋ kəbɛk dəkəcəmɛ nu dacɔ mɔ, pəmar wəkayi pəyɔnɛ wəbəcɛ konu,
44 nwɛ o nwɛ ɛŋfaŋ kəyɔnɛ wəkiriŋ nu dacɔ mɔ, pəmar pəyɔnɛ wəcar ka fəp.
45 Wan ka Wərkun ender fɛ padebəcɛ kɔ, mba ender kədebəcɛ afum pəsɔŋ sɔ kiyi kɔn wəyeŋ pəwurus kənay ka afum.»

Yesu ɛntaməs wətɔnəŋk

46 Kɔ ŋander Yeriko. Ntɛ Yesu ɛncyɛfɛ Yeriko ŋasol kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ kɔ kənay ka afum alarəm mɔ, kɔ wətola wətɔnəŋk wələma, Bartime wan ka Time pəndɛ dəpɔ kəsək.
47 Kɔ Bartime ene a Yesu wəka Nasarɛt ɔfɔ, k'ɛyɛfɛ kəkulɛ-kulɛ: «Wan ka Dawuda, Yesu, məyɔn'em nənəfər!»
48 K'afum alarəm ŋaŋgbəŋ-gbəŋər kɔ a pəcaŋk, mba pəcnaŋkanɛ kəkulɛ-kulɛ: «Wan ka Dawuda, məyɔn'em nənəfər!»
49 Kɔ Yesu ɛncəmɛ k'oloku: «Nəwe kɔ.» Kɔ ŋawe wətɔnəŋk ŋacloku kɔ: «Məbəknɛ, məyɛfɛ, ɛw'am.»
50 Kɔ wətɔnəŋk ɛləm duma dəkəroŋ, k'oyoknɛ kəyɛfɛ, k'ɔŋkɔ nde Yesu eyi mɔ.
51 Kɔ Yesu eyif kɔ: «Cəke cɔ məfaŋ a iyɔn'am-ɛ?» Kɔ wətɔnəŋk oloku: «Wətəksɛ, iluksərnɛ sɔ kənəŋk!»
52 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məkɔ, kəlaŋ kam kəntaməs əm.» Gbəncana babɔkɔ, k'oluksərnɛ sɔ kənəŋk, k'ɛncəmɛ Yesu darəŋ.

11

Yesu ɛmbɛrɛ Yerusalɛm

1 Ntɛ Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋalətərnɛ Yerusalɛm mɔ, pəsərəyi kəca ka
Bɛtfase kɔ Betani ntende tərə ta Tək ya Olif kəsək, k'osom acɛpsɛ ɔn darəŋ
mɛrəŋ,
2 pəcloku ŋa: «Nəkɔ nde dare dandɛ nəntɛfərnɛ mɔ, kɔ nəndena kəcbɛrɛ di-ɛ,
nəŋkɔbəp di səfale səfɛt nsɛ fum o fum ɛntatəndɛ kərɛsna kəroŋ mɔ. Nəsikəli
si, nəkɛr'em.
3 Kɔ təyɔnɛ fum pəyif nu: ‹Ta ake tɔ nəŋyɔnɛ ti-ɛ?› Nəloku kɔ: ‹Bawo Mariki
ɛfaŋ si. K'elip-ɛ, ɔŋkɔ ndɛkəl luksɛ si nnɔ.›»
4 K'acɛpsɛ a Yesu darəŋ aŋɛ ŋaŋkɔ, kɔ ŋambəp səfale səfɛt nsɛ pakot si dabaŋka
kumba kəsək dəpɔ, kɔ ŋasikəli si.
5 Afum aləma aŋɛ ŋanayi dənda mɔ ŋayif ŋa: «Cəke cɔ nəyi kəyɔ-ɛ? Ta ake tɔ
nəŋsikəlɛ səfale sasəkɔ-ɛ?»
6 Kɔ ŋaloku təkɔ Yesu ɛnaloku ŋa mɔ, k'akakɔ ŋawosɛ ŋa kəsikəli si.
7 Kɔ ŋaŋkenɛ Yesu səfale nsɛ, kɔ ŋadeŋsər si suma səŋan sakəroŋ, kɔ Yesu ɛndɛ
si kəroŋ.
8 K'afum alarəm ŋamper-perɛ kɔ suma səŋan sakəroŋ dəpɔ, kɔ aləma ŋambocɛ
kɔ bat dəpɔ nyɛ ŋanacɛp dəkulum mɔ.
9 Afum akɔ ŋanckət kɔ tekiriŋ, kɔ akɔ ŋanacəmɛ kɔ darəŋ mɔ ŋackulɛ-kulɛ:
«Hosana!* Kanu kəpocɛ pətət nwɛ enderɛnɛ tewe ta Mariki mɔ!
10 Kanu kəpocɛ pətət dɛbɛ da kas kosu Dawuda ndɛ deyi kəder mɔ!
Hosana pəlel peyi Kanu nkɛ kəyi dəKɔm mɔ!»
11 K'ɛmbɛrɛ Yerusalɛm nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu. Ntɛ elip kəməmən cəsək cɔn
mɔ, kɔ pibi pender, Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn wəco kɔ mɛrəŋ ŋawur kɔ ŋaŋkɔ Betani.

Yesu ontolanɛ kətək pəlɛc

12 Dəckɔsək ntɛ ŋacwur Betani mɔ, dor dɛnayɔ Yesu.
13 K'ɛnəŋk pəbəlɛ kətək ka yokom ya fik kəkumptər bəpər, k'ɔŋkɔ kəməmən
kɔ pəyɔnɛ a ɔŋsətər ki pedi-ɛ, mba ntɛ ɛmbəp ki mɔ, ɛnanəŋk fɛ pokom o pokom
mɛnɛ bɔpər, bawo bafɔ tɛm tokom ta fik tɛnayi.
14 Kɔ Yesu oloku kətək: «Ta fum o fum pədi sɔ yokom ya məna!» Kɔ acɛpsɛ
ɔn darəŋ ŋane ti.

Yesu nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu

15 Kɔ ŋaŋkɔ Yerusalɛm. Ntɛ Yesu ɛmbɛrɛ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu mɔ, k'ɛyɛfɛ
kəbɛləs acaməs fəp kɔ akɔ ŋancway dəndo kəlɔ kəpɔŋ mɔ. K'ɛŋgbaləs mɛsa ya
asəkpər pəsam kɔ səcɔm sa acaməs ntantoriya,
16 ɛnawosɛ fɛ nwɛ o nwɛ kəsarɛ-sarɛ ca pəcepərɛnɛ dəndo kəlɔ kəpɔŋ disrɛ.
17 Kɔ Yesu ɛntəksɛ ŋa pəcloku: «Bafɔ Kanu kəloku dəYecicəs: ‹Andewe kəlɔ
kem dəkətola Kanu da afum a tɔf ya doru fəp.› Mba nəna nəŋkafəli ki tɔgbəkɛnɛ
ta calbante.»
18 Aloŋnɛ apɔŋ kɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif ŋane kɔ dim, kɔ ŋantɛn təkɔ ŋantam
kədif kɔ mɔ. Ŋancnesɛ kɔ, bawo cusu cənawos afum fəp teta mɛtəksɛ mən.
19 Ntɛ dəfɔy dɛmbəp mɔ, Yesu kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋawur dare.

Yesu kɔ kətək kəwosərɛnɛ

20 Bətbət, ntɛ ŋayi kəcepər mɔ, kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋanəŋk kətək ka fik
kəwosərɛnɛ haŋ ntɛntəl.
21 Kɔ Piyɛr ɛncɛm-cɛmnɛ təkɔ tɛnacepər mɔ, k'oloku Yesu: «Wətəksɛ,
məməmən kətək ka fik nkɛ mənatolanɛ pəlɛc mɔ, kəwosərɛnɛ.»
22 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəgbɛkər kəlaŋ konu Kanu.

---

* **11:9** *Hosana* = toloku ta kusu ka Arame tɔ, it'oloku «O Mariki, məyac su!» **11:9** Yabura 118.25-26
11:17 Esayi 56.7 **11:17** Yeremy 7.11

23 Kance icloku nu: Nwɛ oŋloku tərɔ tantɛ: ‹Məyɛfɛ nnɔ məkɔ mələmnɛ dəkəba,› kɔ məntɔnesər-nesər dɛbəkəc, mba məlaŋ a tɔkɔ məloku mɔ teŋyi-ɛ, aŋyɔn'am ti.
24 It'ɔsɔŋɛ ntɛ iloku nu: Ntɛ o ntɛ tɔ nəloku kətola Kanu disrɛ mɔ, nəlaŋ a nəŋsɔtɔ ti, aŋyɔnɛ nu ti.
25 Kɔ tɔyɔnɛ nəndetola, pəyɔnɛ nəmɛŋkɛ fum mɛtɛlɛ-ɛ, nəŋaŋnɛnɛ kɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ Kas konu nkɛ kəyi nde dəKɔm mɔ, kəŋaŋnɛnɛ sɔ nəna pəlɛc ponu.
26 [†]

Deke dɛbɛ da Yesu dɛŋyɛfɛ-ɛ?

27 Kɔ Yesu ŋalukus Yerusalɛm kɔ acɛpsɛ ɔn, ntɛ ŋanckɔt nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu mɔ, aloŋnɛ apɔŋ, atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kɔ abeki a dɔtɔf ŋander ŋabəp Yesu
28 kədeyif kɔ: «Kətam kəre kɔ məŋyɔnɛ mamɛ-ɛ? An'ɔsɔŋ əm kətam nkɛ məŋyɔnɛ mes mamɛ mɔ-ɛ?»
29 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Teyif tin gboŋ t'indeyif nu, nəluks'em ti, ina sɔ iloku nu kətam nkɛ iŋyɔnɛ mamɛ mɔ.
30 Kəgbət dəromun ka Saŋ dəkɔm kəncyɛfɛ ba, ka nda afum? Nəluks'em toloku.»
31 Mba kɔ ŋayɛfɛ kəgbɛkəlɛnɛ taŋan: «Kɔ səluksɛ ndɛkəl a dəkɔm kəgbət kɔn kənayɛfɛ-ɛ, eŋyif su: ‹Ta ake tɔ nənatɔlaŋɛ Saŋ-ɛ?›
32 Kɔ səloku a nda afum kəncyɛfɛ-ɛ, apayo! Pəyɔ wɛywɛy dənda!» Ŋancnesɛ kənay ka afum, bawo fəp fənacərɛ a Saŋ sayibɛ yati s'ɛnayɔnɛ.
33 Kɔ ŋaluksɛ Yesu moloku: «Səncərɛ fɛ.» Kɔ Yesu nkɔn oloku ŋa sɔ: «Ina sɔ, ifɔloku nu kətam nkɛ iŋyɔnɛ mamɛ mɔ.»

12

Totubcɛnɛ ta abəc ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn alɛc

1 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəlok-lokər ŋa dətotubcɛnɛ: «Fum wəlɔma ɛnabəf ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn. Kɔ fum nwɛ ɔsɔnɛ yi saŋka haŋ k'ɔnɔŋkər, k'ɛŋkay dəkəfɔcəs da wi, k'ɛncəmbər tetek tobumɛ. Ntɛ elip mɔ, k'ɔsɔŋ yɛbəc ya abəf ŋa ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn yayɔkɔ afum alɔma, ŋatəŋnɛ kɔ akakɔ kəcsɔŋ kɔ kəway, kɔ nkɔn owur k'ɔŋkɔ marənt.
2 Ntɛ tɛm tepim tɛmbəp mɔ, kɔ fum nwɛ osom wəcar nda abəf a ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn, kəkɔbaŋ yokom ya wɛn yɔkɔ pəmar pasɔŋ kɔ kəway kɔn mɔ.
3 Kɔ abəc a ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn ŋasumpər kɔ, kɔ ŋasut, kɔ ŋasak, k'olukus waca wɔsɔkər.
4 Kɔ wəka ŋgbɔŋkəlɔ nwɛ osom sɔ wəcar wəlɔma, kɔ abəc a ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn aŋɛ ŋasut sɔ wəkakɔ domp, kɔ ŋalapəs kɔ dəməlɔməs.
5 Kɔ mariki mmɛ məŋgbɔkərɛ sɔ kəsom wəlɔma, kɔ abəf aŋɛ ŋasumpər wəkakɔ kɔ ŋandif. Abəc akaŋɛ ŋanasut alarəm, ŋacdif alarəm.
6 Wan kɔn nwɛ ɔmbɔtər mɔ, sona s'ɛnacəmɛ kɔ oŋ. K'osom wəlpəs wəkakɔ nnɔ ŋayi mɔ, pəcloku: ‹Ŋaŋkələləs wəkawɛ, wan kem ɔfɔ!›
7 Kɔ abəc a ŋgbɔŋkəlɔ ya wɛn aŋɛ ŋalokɛnɛ: ‹Wəlɛk kɔn kɛ ɔfɔ, wəkawɛ! Nəder, padif kɔ, kɛ kəndeyɔnɛ kosu.›
8 Kɔ ŋasumpər kɔ, kɔ ŋandif, kɔ ŋaŋgbal kəbel kɔn saŋka tadarəŋ.»
9 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Cəke cɔ wəka ŋgbɔŋkəlɔ endeyɔ-ɛ? Wəka ŋgbɔŋkəlɔ ender pədifət abəc akakɔ, pəlɛk abəc alɔma, pəsɔŋ ŋa yɛbəc ya ŋgbɔŋkəlɔ yɔn.
10 Nənakaraŋ fɛ Yecicəs Yosoku yayɛ ba?: ‹Togbu mpɛ acəmbər kəlɔ ŋanace mɔ, pɛnader pɔyɔnɛ oŋ togbu pətət, pa dacɔ.
11 DəMariki tɛyɛfɛ, tes tɔ ntɛ tenciyanɛ su dəfɔr mɔ.›»

---

† **11:26** Yecicəs yokur yəlɔma yendeŋər moloku mamɛ: «Mba kɔ nəna nəntɔŋaŋnɛnɛ akɔ-ɛ, Papa konu nwɛ eyi nde dəkɔm mɔ ɔfɔŋaŋnɛnɛ sɔ nəna kəciya konu.» **12:11** Yabura 118.22-23

12 Kɔ akiriŋ aSuyif ŋafaŋ kəsumpər Yesu, mba kɔ ŋanesɛ kənay ka afum.
Ŋanacərɛ a tetaŋan tɔ Yesu ɛnalokɛnɛ totubcɛnɛ tatɔkɔ. Kɔ ŋasak Yesu, kɔ ŋaŋkɔ.

Akiriŋ aSuyif ŋafaŋ kəcəpɛ Yesu towul

13 Kɔ akiriŋ aSuyif ŋasom nnɔ Yesu eyi mɔ aFarisi kɔ afum a Herodu alɔma,
ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋacəpɛ Yesu towul, ŋasumpər kɔ dəmoloku mɔ.
14 Kɔ akakɔ ŋander ŋaloku kɔ: «Wətəksɛ, səncərɛ a məlomp, məfɔnesɛ kələsər
tewe, məfɔkiti fum tɛnəŋk tɔn, dɔpɔ da Kanu yati dɔ məntəksɛ afum dəkance.
Awa, sariyɛ səwosɛ su kəsɔŋ Sesar* wəbɛ wəka tɔf ya Rom dut ba, ka ta səsɔŋ
kɔ di?»
15 Ntɛ Yesu ɛnacərɛ ŋa kəyɔnɛ abaŋɛnɛ kəlomp mɔ, k'oluksɛ ŋa: «Ta ake tɔ
nəŋwakəs em-ɛ? Nəkɛr'em gbəleŋ bin ba pəsam, ider imɔmən.»
16 Kɔ ŋaŋkɛrɛ kɔ gbəleŋ bin. K'eyif ŋa: «Alulu ŋa ana ŋɔ ŋaŋɛ kɔ yecicəs yayɛ-
ɛ?» Kɔ afum aŋɛ ŋaloku: «Ya Sesar wəbɛ wəka Rom yɔ.»
17 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Awa, nəsɔŋ Sesar pɔkɔ pɔyɔnɛ pɔn mɔ, kɔ Kanu sɔ pɔkɔ
pɔyɔnɛ pɔn mɔ.» Kɔ cusu cəwos ŋa pəpɔŋ tetɔn.

Teyif ta kəfɔtɛ afi dacɔ

18 K'aSadisi† aŋɛ ŋaloku a fum ɔfɔyɛfɛ defi mɔ, ŋander ŋayif Yesu:
19 «Wətəksɛ, ntɛ tɔ Musa ɛnacicɛ su: ‹Kɔ fum efi ta ɔyɔ wan, mba pəsak wəran-
ɛ, pəmar wɛnc ka wəfi pəlɛk wəcəbokəra wəkakɔ pənɛncɛ, pəsɔŋ wɛnc wəfi
yuruya.›
20 Awɛnc aŋa camət-mɛrəŋ ŋanayi. Kɔ wəcɔkɔ-cɔkɔ ɛnɛncɛ, k'efi ɛsak fɛ
yuruya.
21 Kɔ wəka mɛrəŋ ɛnɛncɛ, nkɔn sɔ k'efi ɛsak fɛ yuruya. Itɔ pənayi wɛnc wəka
maas,
22 ali wəkin awɛnc aŋa akaŋɛ camət-mɛrəŋ ɛnasak fɛ yuruya. Ntɛ ŋalip kəfis-
fis mɔ, kɔ wəran sɔ efi.
23 Ti disrɛ, kɔ dɔsɔk dɛyɛfɛ da afi dendebəp, an'endeyɔ wəran-ɛ? Bawo afum
akaŋɛ camət-mɛrəŋ ŋananɛncɛ kɔ!»
24 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nənəŋk it'ɔsɔŋɛ ntɛ nənciyanɛ mɔ. Nəncərɛ fɛ Yecicəs
Yosoku, nəncərɛ fɛ sɔ fənɔntər fa Kanu.
25 K'afi ŋandefɔtɛ afi dacɔ-ɛ, ŋafɔde ŋacnɛncɛnɛ, ŋandeyi pəmɔ mɛlɛkɛ mmɛ
meyi Kanu kəsək mɔ.
26 Kəcloku a fum endefɔtɛ afi dacɔ, nəŋkaraŋ fɛ buk ba Musa ba? Ntɛ Kanu
kənaloku Musa nde dɛrəntəm mɔ: ‹In'ɔyɔnɛ Kanu ka Abraham, Kanu ka
Siyaka, Kanu ka Yakuba!›
27 Bafɔ Kanu ka afi k'ɔyɔnɛ, mba ka ayi wəyeŋ. Nəna nəsolnɛ fɛ kance!»

Tosom tɔkɔ telelɛ tɛtas mosom fəp mɔ

28 Kɔ wətəksɛ sariyɛ s'aSuyif wəlɔma, nwɛ ɛnane ŋa sim ŋacgbɛkəlɛnɛ mɔ,
ɛnəŋk a Yesu olok-lokər ŋa belbel, k'ender pəcyif Yesu: «Tosom tere tɛbɛk
dəkəcamɛ mosom fəp dacɔ-ɛ?»
29 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Tosom tayi tɔyɔnɛ: ‹Məcəŋkəl Yisrayel! Mariki, Kanu
kosu sona gboŋ s'ɔyɔnɛ Mariki.
30 Məbɔtərɛ Mariki Kanu kam abəkəc ŋam fəp, afɔkəl ŋam fəp, mɛcɛmcɛmnɛ
mam kɔ səkət sam fəp.›
31 Tɔcɔnc ta ti tɔyɔnɛ: ‹Məbɔtər wɛnc əm pəmɔ tɔkɔ məmbɔtərnɛ mɔ.› Tosom
tɔlɔma teyi fɛ ntɛ tɛmbɛk tɛtas mamɛ mɛrəŋ mɔ.»

---

* **12:14** *Sesar* tewe tɔ, ntɛ anasɔŋ nwɛ o nwɛ ɔtɔmpər dɛbɛ da tɔf ya Rom mɔ. † **12:18** *ASadisi* = kəgba ka afum aSuyif aŋɛ ŋancɛm-cɛmnɛ a kəyɛfɛ defi kəyi fɛ, mɛlɛkɛ meyi fɛ, yɔŋk kɔ arkifin yeyi fɛ mɔ. Məmɔmən sɔ Asom 23.8 **12:26** Kəwur 3.6 **12:30** Sariyɛ 6.4-5 **12:31** ALewy 19.18

32 Kɔ wətəksɛ sariyɛ nwɛ oloku kɔ: «Tentesɛ, Wətəksɛ, məloku ti kance disrɛ:
A Mariki sona sɔn gboŋ s'ɔyɔnɛ Kanu, a wəlɔma eyi fɛ kɔ pəntəyɔnɛ nkɔn-ɛ,
33 məbətər kɔ abəkəc ŋam fəp, kɔ dosoku domp dam fəp, kɔ səkət sam fəp,
məbətər wɛnc əm pəmɔ təkɔ məmbətərnɛ mɔ. Mosom mamɔkɔ məyɔ dəkəcəmɛ
mɛtas yɔcəl nyɛ ancɔfɛ Mariki mɔ kɔ yoloŋnɛ yəlɔma fəp.»
34 Ntɛ Yesu ɛnəŋk a wətəksɛ sariyɛ wəkawɛ oloku təkɔ pəmar mɔ, kɔ Yesu
oloku kɔ: «Məmbəlɛ fɛ kəbɛrɛ akip ŋa dɛbɛ da Kanu dəntəf.» Ali fum ɛnabəknɛ
fɛ sɔ kəyifət kɔ toloku təlɔma.

Krist kɔ Dawuda

35 Yesu pəctəksɛ nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu: «Cəke cɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif
ŋantam kəloku a Krist‡ wan ka Dawuda gbəcərəm ɔfɔ-ɛ?
36 Amera Ŋecempi ŋɛnasɔŋɛ nkɔn Dawuda yati kəloku ntɛ: ‹Mariki Kanu
oloku Mariki mem: «Məder mənd'em nnɔ kəca kem kətət haŋ iclip kəboc
aterɛnɛ am wɛcək wam dəntəf.»›
37 Nkɔn Dawuda yati ewe wəsom wəka Kanu ‹Mariki›, cəke cɔ Mariki ɛntam
kəyɔnɛ wan ka Dawuda-ɛ?» Kənay ka afum alarəm kənccəŋkəl Yesu pəbotu
disrɛ.

Yesu oloku kənay ka afum kəkɛmbərnɛ ka atəksɛ sariyɛ

38 Yesu oncloku kənay ka afum dəmɛtəksɛ mɔn: «Nəkɛmbərnɛ atəksɛ sariyɛ
s'aSuyif, ŋambətər kəcacɛnɛ suma səpɔŋ, pacyif ŋa kəyif kəlel mofo mmɛ
ambəpsɛnɛ mɔ,
39 pacsɔŋ ŋa səcɔm səkiriŋ sa dəkətola Kanu da aSuyif, pacsɔŋ ŋa dəkəndɛ
d'abɛ mofo medi yeri dəcəsata.
40 Ŋacbaŋsər acəbokəra daka daŋan, ŋacbəlsɛ sali ntɛ təŋsəŋɛ pagbɛkərɛ ŋa
mɔ. Andekɔkiti ŋa kiti kəyeŋki.»

Kəpocɛ ka wəcəbokəra wətəyɔ daka

41 Dəndo kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, Yesu pəndɛ pətɛfərnɛ kaŋkəra, pəgbətnɛ ntɛ
kənay ka afum kəmbɛr ki pəsam mɔ. Aka daka alarəm ŋancbɛr ki pəsam
pɛlarəm.
42 Kɔ wəcəbokəra wətəyɔ daka wəlɔma ender pəboc fərɛŋk mɛrəŋ nfɛ
fənapicɛ dəkəcəmɛ mɔ.
43 Kɔ Yesu ewe acɛpsɛ ɔn darəŋ k'oloku ŋa: «Kance icloku nu: Wəcəbokəra
wətəyɔ daka wəkawɛ ompocɛ pətas akɔ fəp aŋɛ ŋamboc pəsam kaŋkəra disrɛ
mɔ.
44 Bawo, pecernɛ paŋan pɔ akɔ fəp ŋamboc, mba nkɔn, kətəyɔ kɔn daka disrɛ
omboc pəkɔ ɔyɔ gbəcərəm pedi mɔ .»

13

Yesu oloku a andeləsər kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu

1 Ntɛ Yesu owur kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ mɔ, kɔ wəcɛpsɛ kɔn darəŋ wəkin
oloku kɔ: «Wətəksɛ, məmɔmən masar mɛpat mətət, məmɔmən wɔlɔ wəpɔŋ wa
kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu!»
2 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məŋnəŋk wɔlɔ wɔpɔŋ wawɛ! Tasar pɔfədedeŋsɛ tasar
kəroŋ nnɔ, mpɛ antədewuŋ mɔ.»

Pəlɛc kɔ kətərəs

3 Ntɛ Yesu ɛndɛ nde tərɔ ta Tək ya Olif pətɛfərnɛ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu mɔ, Piyɛr,
Sak, Isaŋ kɔ Andəre ŋayɛfɛ kəyifət kɔ ŋabɔkərɛ:
4 «Məloku su ake tɛm tɔ tatɔkɔ tendeyi-ɛ? Tɛgbɛkərɛ tere tendementər kəlarɛ
ka mes mamɛ məloku mɔ fəp-ɛ?»

---

‡ **12:35** *Krist* = Wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ, Wəyɛk-yɛk ka Kanu **12:36** Yabura 110.1

5 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəloku ŋa: «Nəkɛmbərnɛ ta fum o fum pəsɔŋɛ nu kəsɔlɛ!
6 Afum alarəm ŋandeder ŋacbaŋɛnɛ kəbəcɛ tewe tem, ŋacloku nu: ‹In'ɔfɔ, wəsom wəka Kanu!› Ŋandetalər kənay ka afum alarəm.
7 Kɔ nəndene pacloku teta kəwan kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, pacfor teta ki-ɛ, ta nənesɛ! Mɛnɛ mes mamɔkɔ meyi, mba tɔfɔdeyɔnɛ kərɛsna kəlip ka doru de.
8 Bawo afum a atɔf ŋələma ŋandeyɛfərɛnɛ kɔ afum a atɔf ŋocuru, dɛbɛ dɛyɛfərɛnɛ kɔ dɛbɛ. Antɔf kəyikcɛ kɔ dor yendeyi mofo mɛlarəm. Mamɔkɔ fəp mendeyi pəmɔ kəcop ka pucuy pa dokombəra.
9 Nəkɛmbərnɛ nənasərka ntɛ tɛntam kəbəp nu mɔ. Andekekərɛ nu dəŋkiti d'aSuyif, andesut nu dəkətola Kanu da aSuyif dɛlarəm. Nəndeloku tɔkɔ nəncərɛ tetem mɔ akiriŋ a sədare səpɔŋ kɔ abɛ a tɔf aləma fɔr kiriŋ.
10 Mɛnɛ padəŋkər kərɛsna Kibaru Kətət afum a tɔf ya doru fəp.
11 K'andekekərɛ nu kəkɔbɛr ŋa dəwaca-ɛ, ta nənesɛ tɔkɔ nəŋkɔloku mɔ, mba nəloku tɔkɔ aŋkɔsɔŋ nu gbəncana babɔkɔ mɔ, bawo bafɔ nən'endekɔlok-loku, mba Amera Ŋecempi ŋa Kanu.
12 Wɛnc wendekɔsɔŋ wɛnc padif. Tatɔkɔ tɔ kas kəndekɔsɔyɔ wan kɔn. Awut ŋandekɔcəmɛ akombəra aŋan dɛbəkəc, ŋasɔŋ ŋa padif.
13 Fəp fəndeter nu teta tewe tem, mba nwɛ endebəknɛ ti haŋ mes mamɔkɔ melip mɔ, Kanu kəndeyac kɔ.»

Pəyikyik pɛləsər pəpɔŋ mpɛ Mariki enter mɔ

14 «Kɔ nəndenəŋk pəyikyik pɛləsər pəpɔŋ mpɛ Mariki enter mɔ, pɛndɛ nnɔ pəntɔmar pi kəyi mɔ, a afum akɔ ŋandeyi Yude mɔ pəmar ŋayɛksɛ ŋapɛ mərɔ kəroŋ. Pəmar wəkaraŋ ka buk bambɛ pəcərɛ tantɛ!
15 Nwɛ eŋyi dabaŋka mɔ, ta pəbɛrɛ kəlɔ kɔn disrɛ kəkɔlɛk paka.
16 Nwɛ eŋyi dalɛ mɔ, ta pəlukus nde ndərən kəkɔlɛk duma dɔn.
17 Pucuy pere pɔ tendeyɔnɛ abɛkəs, kɔ aŋɛ ŋande ŋacmɛsər dɔsɔk dadɔkɔ mɔ!
18 Nətola Kanu ta pucuy papɔkɔ peder dɛrəŋ.
19 Bawo mataka mamɔkɔ mɔŋyɔnɛ mataka ma kətərəs, nkɛ kəntɔyɔ kəwurɛnɛ kəyɛfɛ ntɛ Kanu kəlompəs doru mɔ haŋ ndɛkəl, fum o fum afɔsɔtərəs pəmɔ tatɔkɔ.
20 Mba Mariki Kanu pənatəbelər mataka mamɔkɔ-ɛ, k'ali fum ɔfɔdekɔfis. Mba ɛnabelər mataka mamɔkɔ teta aŋɛ ɛnayɛk-yɛk mɔ.
21 Kɔ fum wələma oloku nu: ‹Məmɔmən: Krist eyi nnɔ,› ‹Məmɔmən: Eyi nde,› ta nəlaŋ wəkayi.
22 Bawo abaŋɛnɛ kəyɔnɛ Krist kɔ sayibɛ sa yem ŋandewur doru. Ŋade ŋacyɔ mɛgbɛkərɛ kɔ mes mɛwɛy-wɛy ntɛ tɔŋsɔŋɛ, kɔ tɔyɔnɛ ŋactam-ɛ, ŋatalər akɔ Kanu kənayɛk-yɛk mɔ.
23 Nəkɛmbərnɛ belbel, iloku nu mes mamɛ ta mɛntabəp-ɛ!»

Kəder ka Wan ka Wərkun

24 «Mba mataka mamɔkɔ, kɔ pucuy papɔkɔ pencepər-ɛ, pəndeyɔ gbərəp, ŋɔf ŋɔfɔdesɔmar,
25 cɔs cəndetɛmpɛnɛ kəyɛfɛ dəkɔm, fənəntər fa kɔm fəndeyikcɛ.
26 Awa, andenəŋk Wan ka Wərkun pəcder dəkəp kɔ fənəntər fəlarəm kɔ nərɔ da debeki dɔn.
27 Endesom mɛlɛkɛ ɔn dəmɔmpɔmpɔ ma doru fəp kəloŋka ka aŋɛ ɛnayɛk-yɛk mɔ dəmoŋkubut maŋkəlɛ ma dəKɔm kɔ antɔf.»

Kətəksɛ nkɛ kətək ka fik kəsɔŋ mɔ

28 «Nətəkəs totubcɛnɛ ntɛ kətɔk ka fik kəmentər mɔ: Kɔ wara wa ki wɛcaŋk wɛlɛŋk-ɛ, nəcərɛ a kətən kələtərnɛ.

13:14 Daniyel 9.27; 11.31; 12.11 **13:25** Esayi 13.10; 34.4

29 Nəna sɔ, kɔ nəndenəŋk mes mamɔkɔ mecder-ɛ, nəcərɛ a Wan ka Wərkun ɔlətərnɛ yati.
30 Kance icloku nu: Dɛtɛmp dandɛ dəfɔcepər ta mes mamɛ fəp meyi-ɛ.
31 Kɔm kɔ antəf yendesɔlɛ, mba moloku mem məfədesɔlɛ.»

Fum o fum ɔfɔcərɛ tɛm ntɛ Mariki endeder mɔ

32 «Ntɛ tɔyɔnɛ ta dəsɔk, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, ta tɛm ntɛ doru dendelip mɔ, fum o fum ɛncərɛ fɛ ti, ali mɛlɛkɛ mmɛ meyi dəkɔm mɔ fəp, ali wan, mɛnɛ Papa sona gbɔŋ ɛcərɛ ti.
33 Nəkɛmbərnɛ, ta nədɔŋəs, bawo nəncərɛ fɛ tɛm ntɛ tendeyi mɔ.
34 Pəndeyi pəmɔ ntɛ wərkun endekɔ marənt, pəsak kəlɔ kɔn, pəsɔŋ acar ɔn nwɛ o nwɛ yɛbəc yɔn, pəsom wəbum kəkɛmbərnɛ kumba.
35 Nəna sɔ nəkɛmbərnɛ, bawo nəncərɛ fɛ tɛm ntɛ wəka kəlɔ endeder mɔ: Tɛntam kəyɔnɛ dəfana, cɛkcɛkana, dəsɔkana kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ bətbətana.
36 Ta pəder pəbəp nu nəcdirɛ.
37 Tantɛ iŋloku nu mɔ, iŋloku ti fəp, nəkɛmbərnɛ!»

14

Abɛ ŋasekɛ Yesu tɛŋkəndəm

1 Cəsata ca Kəcepər ka Mɛlɛkɛ medif kɔ ka Cəcom cətɔnəŋkəl lebin pəmar cəyi kɔ mata mɛrəŋ mencepər-ɛ. Aloŋnɛ apɔŋ kɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif ŋanctɛn kəsumpər Yesu cəpənpən disrɛ, ŋadif kɔ.
2 Bawo ŋancloku a ta pasumpər kɔ dəsɔk da kəsata, ta tedesɔŋɛ pəyamayama pedeyi afum dacɔ.

Wəran osop Yesu labundɛ dəromp

3 Ntɛ Yesu ɛnayi Betani mɔ, ndena Simɔŋ wəcunɛ sen, kɔ wəran wəlɔma ɛmbɛrɛ tɛtəŋnɛ ŋacdi yeri. Wəran nwɛ pətɔmpər təkɔbɔ pa alabatər* pɛlarɛ labundɛ da nar tɛp, labundɛ deyeŋki kəway. K'osuncu təkɔbɔ mpɛ, k'oloŋsər labundɛ ndɛ fəp Yesu dəromp.
4 Kɔ pəntɛlɛ afum alɔma, kɔ ŋayifnɛ: «Ta ake tɔ ɛləsərɛ-ləsərɛ labundɛ dandɛ-ɛ?
5 Anatam di kəcaməs haŋ pəsam gbəleŋ masar maas, pasɔŋ pi atɔyɔ daka.» Kɔ pəntɛlɛ ŋa nnɔ wəran nwɛ eyi mɔ.
6 Mba kɔ Yesu oloku: «Nəce kɔ! Ta ake tɔ nəcəmɛnɛ kɔ darəŋ-ɛ? Tɔyɔ tətət t'ɔyɔ nnɔ ina iyi mɔ.
7 Atɔyɔ daka, ŋayi nu dacɔ tɛm fəp, nəntam kəyɔnɛ ŋa pətət tɛm ntɛ o ntɛ nəŋfaŋ mɔ. Mba ina, nəfədey'em tɛm fəp.
8 Ɔyɔ təkɔ ɛntam mɔ. Onuŋkɛnɛ kəsop im labundɛ kəlompəs ka kəbel kem a pacwup ki.
9 Kance icloku nu: Nnɔ o nnɔ andedəŋk Kibaru Kətət doru dandɛ kərkər mɔ, aŋloku sɔ tɔyɔ tətət ta wəran wəkawɛ kəcɛm-cɛməs ka doru.»

Yudas ɛfaŋ kəsɔŋ Yesu abɛ a aloŋnɛ

10 Yudas wəka dare da Keriyot, nwɛ ɛnayi acɛpsɛ a Yesu darəŋ aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ dacɔ mɔ, ɔŋkɔ pəbəp abɛ a aloŋnɛ, ntɛ təŋsɔŋɛ pəbɛr Yesu ŋa dəwaca mɔ.
11 Ntɛ aloŋnɛ ŋancəŋkəl moloku mən mɔ, kɔ pəmbət ŋa, kɔ ŋaloku kəsɔŋ kɔ pəsam. Yudas pəctɛn tɔyɔ ntɛ endekɔbɛr Yesu ŋa dəwaca mɔ.

Yesu eyi kədi yeri ya Pak kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ

* **14:3** *Təkəbə pa alabatər* = Təkəbə mpɛ anclompsɛ tasar pefer pɛpat. Aŋwe tasar pətət mpɛ «alabatər».

12 Dəsək dəcəkə-cəkə da kəsata ka Cəcom cətənəŋkəl lebin, dəsək ndɛ anclonŋnɛ ŋkesiya ya Kəcepər ka Mɛlɛkɛ medif mə, kə acɛpsɛ a Yesu darəŋ ŋayif kə: «Deke məfaŋ səkəlomps'am yeri ya kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ medif-ɛ?»
13 Kə Yesu osom acɛpsɛ ən darəŋ mɛrəŋ, k'oloku ŋa: «Nəkə dare, nəŋkənəŋk wərkun pəsarɛ apampɛ ŋa domun pəder, kədefaynɛ nu. Nəcəmɛ kə darəŋ,
14 nde ənŋkəbɛrɛ mə, nəloku wəka kələ: ‹Wətəksɛ oloku: Deke dəkələ deyi ndɛ indedi yeri ya kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ medif kə acɛpsɛ em darəŋ-ɛ?›
15 Endekəmentər nu dəkələ dəpəŋ kələ darenc, palompəs di belbel ca fəp yeyi di. Dəndo nəŋkəlompsɛ su yeri ya kəsata kaŋkə.»
16 Kə acɛpsɛ ən darəŋ ŋaŋkə, kə ŋambɛrɛ dare, kə ŋambəp ca fəp pəmə təkə ɛnaloku ŋa ti mə. Kə ŋalompəs yeri ya kəsata kaŋkə.
17 Kə dəfəy dɛmbəp, k'ender kə acɛpsɛ ən wəco kə mɛrəŋ.
18 Tɛm ntɛ ŋanandɛ dɛmɛsa ŋacdi yeri mə, kə Yesu oloku: «Kance icloku nu: Wəkin nu dacə, nwɛ eyi kədi yeri kə ina mə, endebɛr im aterɛnɛ em dəwaca.»
19 Kəməncnɛ disrɛ kə ŋayɛfɛ kəyifət kə: «In'ɔfə ba?»
20 Kə Yesu oloku ŋa: «Wəkin nəna akaŋɛ wəco kə mɛrəŋ dacə, nwɛ səmbɛr waca dap din disrɛ kədi yeri mə.
21 Wan ka Wərkun endefi, pəmə təkə ancic ti mə. Mba pəlɛc pere peyi wərkun wəkawɛ endebɛr Wan ka Wərkun aterɛnɛ ən dəwaca mə! Kənatəkom ka wərkun wəkawɛ kənatam kətesɛ kə!»

Mariki kəpaŋnɛ kən yeri, kəpus kə acɛpsɛ ən

22 Ntɛ ŋancdi yeri mə, kə Yesu ɛlɛk kəcom, k'eyif Kanu barka, k'entepi ki k'əsəŋəs ŋa pəcloku: «Nəbaŋ, dis dem də.»
23 K'ɛlɛk sə təmbəl ta wɛn, ntɛ elip kəyif Kanu barka mə, k'əsəŋəs ŋa kə ŋamun fəp faŋan.
24 K'oloku ŋa: «Mecir mem mə, mmɛ aloŋ teta kəcaŋəs danapa da Kanu kə kənay ka afum mə.
25 Kance icloku nu: Ifəsəmun wɛn haŋ dəsək ndɛ indegbəkərɛ sə kəmun wi, nde dɛbɛ da Kanu mə.»
26 Ntɛ ŋalip kəleŋəs meleŋ mokor-korɛ Kanu mə, kə ŋawurnɛ ntende kəca ka tərə ta Tək ya Olif.

Yesu oloku a Piyɛr endece kəcərɛ kən

27 Kə Yesu oloku ŋa: «Nəna akaŋɛ fəp nəndelukus im darəŋ, bawo Yecicəs Yosoku yoloku: ‹Indesut wəkɛk, ŋkesiya yɛsamsər.›
28 Mba k'indefətɛ afi dacə-ɛ, indekəkar nu Kalile.»
29 Kə Piyɛr oloku kə: «Ali fəp fəlukus əm darəŋ, ina ifəlukus əm darəŋ.»
30 Kə Yesu oloku kə: «Kance iclok'əm: Pibi pampɛ yati, məndegbɛkəl kəmaas a məncərɛ f'em a kicipi kəccam tamɛrəŋ.»
31 Mba Piyɛr pəcgbɛkəl ti pəpəŋ: «Ali səcfi kə məna, ifəgbɛkəl a incər'am.» Acɛpsɛ a Yesu darəŋ akə fəp toloku tin tayi tə ŋancloku.

Yesu ɛsali Ketsemane

32 Kə ŋambəp kəfo nkɛ aŋwe Ketsemane mə, k'oloku acɛpsɛ ən darəŋ: «Nəndɛ nnə tɛm ntɛ iŋkətola Kanu mə.»
33 K'ɛlɛk Piyɛr, Sak kə Isaŋ. Kə kənesɛ kəpəŋ kəncop kəsumpər Yesu kə abəkəc ŋɛlɛcɛ-lɛcɛ kə.
34 K'oloku ŋa: «Abəkəc ŋɛnaŋkanɛ kədɛnc'em pəmə ifi. Nəyi nnə, ta nədirɛ!»
35 Ntɛ Yesu ənbəlɛnɛ ŋa pəpic mə, k'ɛmbɛlkər kəcəp tobu dəntəf, k'ontola ntɛ təŋsəŋɛ, kə tɛntam kəyi-ɛ, tɛm tocuca tatəkə təbəlɛ kə.
36 Pəcloku: «Aba, Papa, mən'ɛtam mes fəp, məbəlɛn'em təmbəl pa kətərəs pampɛ. Ti disrɛ, bafə təkə ifaŋ mə de, mba ntɛ məna məfaŋ mə.»

14:27 Sakary 13.7

37 Kɔ Yesu ender pəbəp acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋacdirɛ. K'eyif Piyɛr: «Simɔŋ, kədirɛ
kɔ məndɛ ba? Məntam fɛ kətɔdirɛ ali dec din?
38 Ta nədirɛ, nətola Kanu ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta nəmbɛrɛ kəwakəs disrɛ mɔ. Pəmbas
mera yonu kəyɔ pətɔt, mba nəyɔ fɛ sɔkət kəyɔ ti.»
39 Kɔ Yesu ɔmbɔlɛ sɔ, pəcgbɔkərɛ totola Kanu tin tatɔkɔ.
40 Kɔ Yesu olukus, k'ender pəbəp acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋacdɔŋəs, ntɛ fər yɛnalɔl ŋa
mɔ, ŋanacərɛ fɛ toloku ntɛ ŋaŋluksɛ kɔ mɔ.
41 Kɔ Yesu ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəder tamaas k'ɛŋgbəŋ-gbəŋər ŋa: «Nəndirɛ sɔ,
kəŋesəm kɔ nəndɛ! Telip! Nəcəŋkəl: Tɛm tɛmbəp, ambɛr Wan ka Wərkun aciya
dəwaca.
42 Nəyɛfɛ, paŋkɔn, nwɛ eyi kəbɛr im afum dəwaca mɔ, ɔlɔtərnɛ.»

Asɔdar ŋasumpər Yesu

43 Yesu pəsɔrɔlok-loku, kɔ Yudas nwɛ ɛnayi acɛpsɛ a Yesu aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ
dacɔ mɔ, ender pəsolɛ kənay ka afum aŋɛ ŋanatɔmpər-tɔmpər sakma, kɔ tɔk
yosutnɛnɛ mɔ. Aloŋnɛ apɔŋ, atəksɛ sariyɛ s'aSuyif kɔ abeki ŋanasom ŋa.
44 Yudas nwɛ ɛncbɛr Yesu aterɛnɛ ɔn dəwaca mɔ, ɛnasɔŋ asɔdar tɛməncɛ
ntɛ: ‹Nwɛ iŋkɔcup mɔ, nkɔn ɔfɔ wəkakɔ. Nəsumpər kɔ, nəkekərɛ, nəgbɛkərɛ
kɔ belbel.›
45 Gbəncana babɔkɔ kɔ Yudas ender, k'ɔlɔtərnɛ Yesu, k'ewe kɔ: «Wətəksɛ,»
k'oncup kɔ.
46 Kɔ afum akakɔ ŋantəpsər Yesu waca, kɔ ŋasumpər kɔ.
47 Wəkin acɛpsɛ ɔn darəŋ dacɔ owurɛ dakma dɔn, k'ɛncɛp wəcar ka wəloŋnɛ
wəpɔŋ aləŋəs, k'eŋgbinti ŋi.
48 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəwur kədesumpər im, nətɔmpər-tɔmpər sakma kɔ tɔk
yosutnɛnɛ pəmɔ ntɛ iŋyɔnɛ kalbante mɔ.
49 Dɔsɔk o dɔsɔk incyi nu dacɔ ictəksɛ nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, ta nənder
nəsumpər im-ɛ. Mba tatɔkɔ teŋyi ntɛ tɔŋsɔŋɛ Yecicəs Yosoku yɛlarɛ mɔ.»
50 Kɔ asol ɔn fəp ŋasak Yesu, kɔ ŋayɛksɛ.
51 Wətɛmp wəlɔma ɛnacəmɛ Yesu darəŋ, pəgbalərnɛ kəloto gbəcərəm. Kɔ
ŋasumpər kɔ,
52 mba wəkakɔ ɛnasalpər ŋa, k'ɛsakərɛnɛ ŋa kəloto kəŋkɔ ɛnagbalərnɛ mɔ,
k'ɛyɛksɛ pəwur fos.

Yesu fər ya aboc kiti apɔŋ

53 Kɔ ŋaŋkekərɛ Yesu ndena wəloŋnɛ wəpɔŋ. Abɛ a aloŋnɛ fəp, abeki kɔ atəksɛ
sariyɛ s'aSuyif ŋambəpsɛnɛ.
54 Piyɛr ɛncəmɛ ŋa darəŋ, pəcmɔmən ti pəbəlɛ, haŋ nde kəlɔ kəpɔŋ ka wəloŋnɛ
wəpɔŋ, nde abaŋka disrɛ. Pəndɛ kɔ abum, pəcsayɛ nɛnc kəsək.
55 Aloŋnɛ apɔŋ k'aboc kiti aSuyif fəp ŋanctɛn sede nsɛ sənakəbaŋɛ ŋa moloku
məkɔ ŋanakɔdeŋɛ Yesu, ntɛ tɔŋsɔŋɛ padif kɔ mɔ, mba ŋanasɔtɔ fɛ.
56 Afum alarəm ŋancboncɛ kɔ yem, mba yem yayɔkɔ yoncsurɛnɛ fɛ.
57 Alɔma ŋaccop kəboncɛ kɔ yem nyɛ:
58 «Səne kɔ pəcloku: ‹Indeləsər kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu kaŋkɛ waca wa
fum wolompəs mɔ, mata maas disrɛ icəmbər kəlɔma nkɛ waca wa fum
wɔntɔdelompəs mɔ.»
59 Ali yem yayɔkɔ yɛnasurɛnɛ fɛ kəyɔnɛ ka sede.
60 Kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ ɛyɛfɛ afum dacɔ, k'eyif Yesu: «Məfɔluksɛ su təlɔm o
təlɔm ba? Cəke cɔ məŋloku teta moloku ma sede mmɛ akaŋɛ ŋambonc am mɔ?»
61 Mba kɔ Yesu ɛncaŋk, oluksɛ fɛ toloku ntɛ o ntɛ. Kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ eyif kɔ
sɔ: «Mən'ɔyɔnɛ Krist, Wan ka Kanu nkɛ aŋkor-koru mɔ ba?»

62 Kɔ Yesu oloku: «In'ɔfɔ. Nəndenəŋk Wan ka Wərkun pəndɛ kəca kətət
ka Kanu nkɛ kəntam mes fəp mɔ, pəcder nərə da debeki dən disrɛ dəkəp ka
dəKɔm.»
63 Kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ ɛwali-wali yamos yɔn k'eyif: «Sede səre sɔ pəmar payif-
ɛ?
64 Nəne təkɔ ɔləməs Kanu mɔ. Cəke cɔ nəncɛm-cɛmnɛ-ɛ?» Kɔ fəp fəloku a
pəmar padif kɔ.
65 Kɔ afum alɔma ŋayɛfɛ kəyuksər Yesu lin, ŋackump kɔ kəro, ŋacsut kɔ ŋkulma,
ŋacloku: «Awa Sayibɛ, məloku su an'osut əm-ɛ?» Kɔ abum ŋambaŋ Yesu kɔ
ŋaferəs kɔ waca dəkanca.

Piyɛr ence kəcərɛ Yesu

66 Tɛm ntɛ Piyɛr ɛnayi tantɔf nde saŋka disrɛ mɔ, kɔ wəcar wəyecəra wəkin
wəka wəloŋnɛ wəpɔŋ ender.
67 Ntɛ ɛnəŋk Piyɛr pəcsayɛ mɔ, k'ɛŋgbətnɛ kɔ, k'oloku kɔ: «Məna sɔ Yesu wəka
Nasarɛt nənayi.»
68 Kɔ Piyɛr ɛŋgbɛkəl ti pəcloku: «Incərɛ fɛ, incərɛ fɛ ntɛ məna məfaŋ kəloku
mɔ!» K'owur kəkɔndɛ saŋka tadarəŋ, nde dəkəbɛrɛ. Kɔ kicipi kəncam.†
69 Kɔ wəcar wəran nwɛ ɛnəŋk kɔ, k'ɔŋgbɔkərɛ sɔ ti kəloku akɔ ŋanayi di mɔ:
«Wələma ɔfɔ wəkawɛ sɔ.»
70 Mba kɔ Piyɛr ɛŋgbɛkəl sɔ. Pəwon fɛ, aŋɛ ŋanayi di mɔ, ŋaloku sɔ Piyɛr: «Səlaŋ
ti, afum akaŋɛ wəkin məyɔnɛ, bawo məna sɔ wəka Kalile məyɔnɛ.»
71 Kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ kədɛrəm: «Kanu kətərəs im kɔ pəyɔnɛ a kəyemɛ k'indɛ-ɛ!
Indɛrəm a incərɛ fɛ fum wəkawɛ nəŋle mɔ!»
72 Gbəncana babɔkɔ kɔ kicipi kəncam sɔ tamɛrəŋ. Kɔ Piyɛr ɛncɛm-cɛmnɛ
toloku təkɔ Yesu ɛnaloku kɔ mɔ: «Məndegbɛkəl kəmaas a məncərɛ f'em a kicipi
kəccam tamɛrəŋ.» Kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ kəbok.

15

Yesu fər ya Pilat kiriŋ

1 Ntɛ bətbət bɛmbəp mɔ, aloŋnɛ apɔŋ kɔ abeki, atəksɛ sariyɛ kɔ aboc kiti
aSuyif fəp, ŋaloŋkanɛ kəkɔtəŋnɛ ntɛ andeyɔ Yesu mɔ. Ntɛ ŋalip kəkot kɔ mɔ, kɔ
ŋambɛr kɔ Pilat dəwaca.
2 Kɔ Pilat eyif kɔ: «Mən'ɔyɔnɛ wəbɛ ka aSuyif ba?» Kɔ Yesu oluksɛ kɔ:
«Mən'oloku ti.»
3 Aloŋnɛ apɔŋ ŋanatɔmpərɛ kɔ meyemsɛnɛ mɛlarəm.
4 Kɔ Pilat eyif kɔ sɔ: «Məfɔloku ntɛ o ntɛ? Məne mamɛ ŋambonc am mɔ fəp!»
5 Mba Yesu ɛnaluksɛ fɛ kɔ sɔ toloku ntɛ o ntɛ, ti tɛnawosəs Pilat kusu pəpɔŋ.

Aŋkiti Yesu kəfi

6 Awa kəren o kəren kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ Medif, Pilat ɛncsakɛ afum
yɛŋən wəyi dəbili wəkin nwɛ ŋaŋfaŋ mɔ.
7 Tɛm tatɔkɔ fum wələma ɛnayi dəbili pacwe kɔ Barabas nwɛ anabɛr dəbili
teta kədif fum, ntɛ ŋanayɛfɛ kəyeŋkər abɛ a dətəf səbomp mɔ.
8 Kɔ kənay ka afum kəmpɛ, kɔ ŋayɛfɛ kəyifət a payɔnɛ ŋa təkɔ ambət kəyɔnɛ
ŋa mɔ.
9 Kɔ Pilat eyif ŋa: «Isakərɛ nu wəbɛ wəka aSuyif ba?»
10 Bawo Pilat ɛnacərɛ a kəraca ka aloŋnɛ apɔŋ kənasɔŋɛ ŋa kəlɛk Yesu ŋabɛr
kɔ dəwaca.
11 Mba kɔ aloŋnɛ apɔŋ ŋagbiŋər kənay ka afum, ntɛ təŋsɔŋɛ pasakɛ ŋa yɛŋən
Barabas mɔ.

† **14:68** Yəgbəkərɛ ya yecicəs yokur yələma yəyɔ fɛ: «Kɔ kicipi kəncam.»

12 Kɔ Pilat ɔŋgbɔkərɛ sɔ: «Cəke cɔ nəfaŋ a iyɔ nwɛ nəŋwe wəbɛ ka aSuyif mɔ-ɛ?»
13 Kɔ ŋayɛfɛ kəkulɛ-kulɛ: «Məcaŋ kɔ dətɔk yɛpəmpəl!»
14 Kɔ Pilat eyif ŋa: «Pəlɛc pere p'ɔyɔ-ɛ?» Mba kɔ afum ŋanaŋkanɛ kəkulɛ-kulɛ pəpɔŋ: «Məcaŋ kɔ dətɔk yɛpəmpəl!»
15 Kɔ Pilat ɛncɛm-cɛmnɛ kəyɔ tɛfaŋ ta kənay ka afum: K'ɛsakɛ ŋa yɛŋən Barabas. Ntɛ elip kəsom pasutɛ Yesu tərɔŋkɔn mɔ, k'ɛmbɛr kɔ afum dəwaca a pacaŋ kɔ dətɔk yɛpəmpəl.

Asɔdar ŋafani Yesu

16 Kɔ asɔdar ŋaŋkekərɛ Yesu nde abaŋka ŋa kəlɔ kəpɔŋ ka Pilat, kɔ ŋawe dɛŋgbɛŋk dadɔkɔ fəp.
17 K'asɔdar ŋambɛr Yesu duma d'abɛ deyim, kɔ ŋandeŋər kɔ dəromp aŋgbɔŋkəlɔ ŋa bɛŋk yodu.
18 Kɔ ŋayɛfɛ kəfani kɔ ŋacyif: «Iŋyif əm, wəbɛ ka aSuyif.»
19 Kɔ ŋasutɛ Yesu domp kəgbo, kɔ ŋayukər kɔ lin, ŋanut suwu teta kəfani kɔ.
20 Ntɛ ŋalip kəfani kɔ mɔ, kɔ ŋawurɛ kɔ duma d'abɛ deyim kɔ ŋambɛr kɔ yamos yɔn. Kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ kəkɔcaŋ kɔ dətɔk yɛpəmpəl.

Ancaŋ Yesu dətɔk yɛpəmpəl

21 Kɔ asɔdar ŋawe fum wəlɔma nwɛ ɛnayɛfɛ dalɛ mɔ, pacwe wəkayi Simɔŋ wəka dare da Sirɛn, papa ka Alɛksandər kɔ Rifis, kəkɔgbaŋnɛ tɔk yɛpəmpəl nyɛ anakɔ kəcaŋ Yesu mɔ.
22 Kɔ ŋaŋkekərɛ Yesu kəfo nkɛ aŋwe Kolkota mɔ, itɔ tatɔkɔ «Kəfo ka Kəmbɛmbəlɛ».
23 Kɔ asɔdar ŋafaŋ kəsɔŋ Yesu wɛn wɔnɔŋkəl acɔl nŋɛ aŋwe «*mir*» mɔ, mba Yesu ɛnawosɛ fɛ wi kəmun.
24 Kɔ asɔdar ŋancaŋ Yesu dətɔk yɛpəmpəl, kɔ ŋayerɛnɛ yamos yɔn, ŋakotɛ ti yampuŋpuŋ nyɛ nwɛ o nwɛ eŋkekərɛ nde ndɔrɔn mɔ.
25 Walaha wɛnayi ntɛ ŋanccaŋ Yesu dətɔk yɛpəmpəl mɔ.
26 Tecicəs ntɛ tɔ ŋanacic kəmentər ka tes ntɛ tɛnasɔŋɛ k'andif kɔ mɔ: «Wəbɛ ka aSuyif.»
27 Kɔ ŋancaŋ Yesu dətɔk yɛpəmpəl kɔ calbante mɛrəŋ, wəkin pəyi kɔ kəca kətɔt, wəkɔ pəyi kɔ kəca kəmeriya.
28 [*]
29 Acepər ŋaclɔməs Mariki Yesu, ŋacfɛk kɔ domp. Ŋacloku: «Məna nwɛ məncekəli kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, məcəmbər sɔ ki mata maas disrɛ mɔ,
30 məyacnɛ mənasərka, mətor dətɔk yɛpəmpəl yayɛ!»
31 Aloŋnɛ apɔŋ kɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif, ŋa sɔ ŋancfani Yesu ŋacloku: «Ɛnayac alɔma, mba ɔfɔtam kəyacnɛ nkɔnsərka!
32 Krist, wəbɛ ka Yisrayel pətor oŋ ma dətɔk yɛpəmpəl, ntɛ tɔŋsɔŋɛ sənəŋk səlaŋ sɔ ti mɔ!» Afum akɔ anacaŋ kɔ Yesu mɔ, ŋancləməs kɔ sɔ.

Defi da Yesu

33 Pəndeyi daŋ, dec dosurɛnɛ afum dəsəbomp, kɔ kubump kəntor dəntɔf fəp, tɛnabɔlɛ kətɛnc haŋ salifana.
34 Salifana səndebəp, kɔ Yesu oŋkulɛ-kulɛ: «*Eloyi, Eloyi, lema sabaktani?*» Itɔ tatɔkɔ: «Kanu kem, Kanu kem, ta ake tɔ məsak'em-ɛ?»
35 Afum alɔma akɔ ŋanayi di mɔ ŋanane kɔ dim. Ŋancloku kəfətɔ disrɛ: «Məcəŋkəl, Aŋnabi Eli eyi kəwe tatɔkɔ.»

---

* **15:28** Yecicəs yokur yɔcɔkɔ-cɔkɔ yɔlɔma yɔyɔ fɛ moloku mamɛ: «Tatɔkɔ tɔ tecicəs tɛnamentərnɛ, ntɛ tɛnaloku: ‹K'ancəmbər kɔ calbante dacɔ.›» (Məmɔmən sɔ Luk 22.37 kɔ Esayi 53.12.) **15:34** Yabura 22.1

36 Kɔ fum wəlɔma ɛyɛksɛ, k'ɔŋkɔ pəpuk yaŋgba dəmənconcɔ, k'ɛnɛpsər yi
dəkəmota, k'ɔsɔŋ Yesu a pəmun, pəcloku: «Nəkar ma, paməmən belbel kɔ
tɔyɔnɛ a Eli endeder kədetorɛ kɔ-ɛ.»
37 Mba kɔ Yesu owurɛ dim dɔpɔŋ, k'eŋgbiŋ kifir.
38 Kɔ kəloto kəlel nkɛ kəŋkəŋk tɔksɔ ta kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu mɔ kəŋgbɛrɛ dacɔ,
kəyɛfɛ takəroŋ haŋ tantɔf.
39 Ntɛ anəŋk Yesu kəgbiŋ kɔn kifir mɔ, kɔ wəbɛ k'asɔdar wəRom nwɛ ɛnayi
di pətɛfərnɛ kɔ mɔ, oloku: «Fum wəkawɛ, Wan ka Kanu yati ɛnayi.»
40 Aran sɔ ŋanacəmɛ pəbɔlɛ ŋacməmən. Aran akaŋɛ dacɔ: Mari wəka
Makdala, Mari iya wəka Sak wəfɛt kɔ Yoses, kɔ wəran wəlɔma nwɛ ancwe
Salome mɔ.
41 Aran akakɔ ŋanacəmɛ Yesu darəŋ, ŋacbəcɛ kɔ ntɛ ɛnayi Kalile mɔ, kɔ aran
alarəm alɔma aŋɛ ŋanapɛ kɔ nkɔn Yesu Yerusalɛm mɔ.

Ambɛr Yesu dəkufu

42 Dəfɔy dɛmbəp, mba ntɛ pənayɔnɛ dɔsɔk da kəlompəsnɛnɛ simiti dɔsɔk da
kəŋesəm mɔ,
43 wəka Arimate wəlɔma nwɛ ancwe Isifu mɔ ɛmbəknɛ, k'ɔŋkɔ ndena Pilat
kəkɔtola kɔ kəbel ka Yesu ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəwup ki mɔ. Isifu, fum wəpɔŋ ɛnayi
aboc kiti aSuyif dacɔ, nwɛ kəder ka dɛbɛ da Kanu kənabas mɔ.
44 Kɔ pənciyanɛ Pilat kəne a Yesu elip kəfi katəna. Kɔ Pilat ewe wəbɛ wəsɔdar
k'eyif kɔ, kɔ tɔyɔnɛ a Yesu efina pəwon-ɛ?
45 Ntɛ wəbɛ wəsɔdar oloku kɔ tɔkɔ tɛnayi mɔ, kɔ Pilat owosɛ Isifu kəlɛk kəbel
ka Yesu.
46 Kɔ Isifu ɛway arɔfən ŋa kəloto kətelər, k'ontorɛ Yesu dətɔk yɛpəmpəl,
k'ɛnɛpsər kɔ ŋi, k'omboc kɔ dəkufu nkɛ anayɔk dətasar mɔ. Ntɛ elip mɔ,
k'embiŋkəli tasar mpɛ ɛnasuncɛ dəkəbɛrɛ da kufu kaŋkɔ mɔ.
47 Mari wəka Makdala kɔ Mari, iya ka Yoses, ŋacgbɛkərɛ nde kəfo nkɛ anabɛr
kɔ mɔ.

16

Yesu kəfɔtɛ kɔn afi dacɔ

1 Ntɛ simiti dɔsɔk da kəŋesəm dencepər mɔ, dɔckɔsɔk sandeŋ, kɔ Mari wəka
dare da Makdala, Mari iya ka Sak, kɔ wəran wəlɔma Salome ŋaway moro
mobotu ambɔnc, kədesop mi kəbel ka Yesu.
2 Tataka ta sandeŋ bətbət suy, kɔ ŋander nde dəkufu.
3 Ŋacyiftɛnɛ taŋan: «An'ɔŋkɔbiŋkəlɛ su tasar tɔkɔ asuncɛ dəkəbɛrɛ da kufu mɔ-
ɛ?»
4 Ŋandeyekti fər, kɔ ŋanəŋk tasar pɔpɔŋ papɔkɔ pabiŋkəli pi.
5 Ntɛ ŋancbɛrɛ dəkufu mɔ, kɔ ŋanəŋk wətɛmp wəlɔma pəndɛ kəca kətɔt,
pəbɛrnɛ duma dobolu defer, kɔ ŋanesɛ.
6 Kɔ wətɛmp nwɛ oloku ŋa: «Ta nənesɛ. Yesu wəka Nasarɛt nəntɛn, wəkɔ
anacaŋ dətɔk yɛpəmpəl mɔ. Ɔfɔtɛ afi dacɔ, eyi fɛ nnɔ! Nənəŋk kəfo nkɛ k'anaboc
kɔ.
7 Mba nəkɔ nəloku acɛpsɛ ɔn darəŋ kɔ Piyɛr a Yesu eyi nu kiriŋ kəkɔ Kalile:
Difɔ nəŋkɔnəŋk kɔ, pəmɔ tɔkɔ ɛnaloku nu ti mɔ.»
8 Kɔ aran aŋɛ ŋawur dəndo dəkufu kɔ ŋayɛksɛ, ŋacyikcɛ, cusu cəwos ŋa. Ali
tes ŋanaloku fɛ fum, bawo ŋananesɛ.

Yesu ementərnɛ Mari wəka Makdala

9 [Ntɛ Yesu ɔfɔtɛ defi mɔ, bətbət ba tataka tɔcɔkɔ-cɔkɔ ta tataka toluksər,
k'owurər kərɛsna Mari wəka Makdala, wəkɔ Yesu ɛnabɛləs yɔŋk yɛlɛc camət-
mɛrəŋ mɔ.

10 Kɔ Mari wəka Makdala ɔŋkɔ pəloku moloku maməkɔ akɔ ŋanakɔ kɔ nkɔn,
ŋayi kəbal ka defi da Yesu, ŋacbok mɔ.
11 Ntɛ afum akaŋɛ ŋanane a eyi wəyeŋ, a nkɔn Mari wəka Makdala ɛnanəŋk
kɔ mɔ, ŋanalaŋ fɛ ti.

Yesu ementərnɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ

12 Ntɛ tatɔkɔ tencepər mɔ, kɔ Yesu ementərnɛ sɔ teyi təlɔma acɛpsɛ ɔn darəŋ
mɛrəŋ aŋɛ ŋanckɔ dəkulum mɔ.
13 Kɔ akakɔ mɛrəŋ ŋander sɔ ŋaloku ti acɛpsɛ a Yesu darəŋ alpəs akɔ. Ŋa sɔ,
ŋanalaŋ fɛ ŋa.

Yesu ementərnɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ aŋɛ wəco kɔ pin

14 Tɛlpəs oŋ, kɔ Yesu ementərnɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ aŋɛ wəco kɔ pin, tɛm ntɛ
ŋacdi yeri mɔ, k'ɛnal ŋa kəbut kəŋan kəlaŋ kɔ kəyeŋk domp kəŋan, bawo
ŋanalaŋ fɛ akɔ ŋananəŋk kɔ ntɛ ɛnafɔtɛ afi dacɔ mɔ.
15 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəkɔ doru dandɛ fəp, nəkɔ nəcam Kibaru Kətət nnɔ
afum a doru fəp ŋayi mɔ.
16 Məna nwɛ məŋyɔnɛ wəlaŋ, məsɔtɔ kəgbət dəromun teta Kanu mɔ, aŋyac
əm, mba məna nwɛ məntɔlaŋ mɔ, antərəs əm dɔsɔk da kəkiti.
17 Nənəŋk mɛgbɛkərɛ mmɛ mendesolɛ aŋɛ ŋandeyɔnɛ alaŋ mɔ: Tewe tem
tendesɔŋɛ ŋacbɛləs yɔŋk yɛlɛc. Ŋande ŋaccɔp cusu ncɛ ŋanatɔcərɛ mɔ.
18 Ŋande ŋacsumpərɛ bok waca. Pomun pɛkəntəŋ mpɛ o mpɛ pɔ ŋamun pəfɔyɔ
ŋa təlɔm o təlɔm. Ŋande ŋacdeŋ acuy waca, akakɔ ŋactamnɛ.»

Yesu olukus Kanu kəsək

19 Mariki Yesu, ntɛ elip kəlok-lokər ŋa mɔ, k'ampɛnɛ kɔ dəKɔm, k'ɔŋkɔ pəndɛ
Kanu kəsək.]*
20 Kɔ acɛpsɛ a Yesu darəŋ ŋaŋkɔ mofo fəp kəkɔsamsər Kibaru Kətət. Mariki
ɛncbəc kɔ ŋa, pəcsɔŋɛ dəmɛgbɛkərɛ mmɛ ŋancwurɛ, paclaŋ moloku maməkɔ.†

---

* **16:19** Yecicəs yecepər yokur mɛrəŋ, kɔ yəlɔma nyɛ alaŋ mɔ, yəyɔ fɛ moloku mɛlpəs ma kibaru kaŋkɛ kəyɛfɛ sora 9 haŋ 19. Moloku mamɛ dəyecicəs yofu yɛlpəs meyi. † **16:20** Moloku mmɛ meyi fɛ Yecicəs Yosoku yokur fəp: «Mba pəpic pɔ ŋancloku asol a Piyɛr ntɛ anasom ŋa kəloku mɔ. Ntɛ tencepər mɔ, Yesu nkɔnsərka osom ŋa kəkekərɛ kawandi kəpus nkɛ kəntɔlip mɔ kəyɛfɛ nde dec dɛmpɛ kəkɔ ka nde dɛŋkalɛ mɔ, kəyac ka doru o doru nkɛ kəntɔlip mɔ. Amina»

Kibaru Kətɔt ka Luk

Kəbɛrɛ ka kəcop moloku ma Luk

1 Ntɛ afum alarəm ŋancop kəlompəs ka mes mmɛ mɛnacepər su dacɔ mɔ,
2 pəmɔ təkɔ akɔ ŋananəŋk mi dəkəcop, akɔ ŋanasom kəloku ka afum toloku ta
Kanu mɔ.
3 Kələləs kam, Teyofil, itɔ pəwurɛn'em fɔ pəntesɛ ina sɔ, ntɛ intɛn mi belbel
kəyɛfɛ dəkəcop mɔ. Awa, isɔŋ'am mi kəcərɛ dəmecicəs pəmɔ təkɔ inatəkəs mi
mɔ,
4 ntɛ təŋsɔŋɛ məcərɛ kance ka mes mmɛ antəks'am mɔ.

*Mɛlɛkɛ moloku kədekom ka Aŋnabi Saŋ**

5 Tɛm ntɛ Herodu ɛnayɔnɛ wəbɛ ka atɔf ŋa Yude mɔ, wəloŋnɛ ka Kanu
wələma ɛnayi pacwe kɔ Sakary, wəka kəgba ka aloŋnɛ nkɛ ancwenɛ wətem
Abiya mɔ ɛnayɔnɛ. Wəran kɔn pəwur dokom da Aruna, pacwe kɔ Elisabɛt.
6 Mɛrəŋ maŋan fəp ŋanalomp fɔr ya Kanu kiriŋ, ŋacəmɛ sɔ dɔpɔ kɔ mosom ma
Mariki fəp darəŋ pəmɔ təkɔ pəmar mɔ.
7 Mba ŋanayɔ fɛ wan, bawo Elisabɛt ɛnayɔnɛ fɛ wəran wəkombəra, mɛrəŋ
maŋan fəp ŋanasikər.
8 Dɔsɔk dələma Sakary pəcbəc yɛbəc yɔn ya kəloŋnɛ ka Kanu, bawo kəgba
kəŋan kənakɔ kətɔmpər kəloŋnɛ kaŋkɔ.
9 Pəmɔ təkɔ aloŋnɛ a Kanu ŋaŋyɔ ti mɔ, k'aŋgbal kəla†, kɔ kəla kəmentər
Sakary dɔsɔk dadɔkɔ kəbɛrɛ ka dəkəfo kəcempi ka kəlɔ kəpɔŋ pəkɔmotɛ Mariki
curay.
10 Afum alarəm ŋanayi nde dabaŋka **ŋ**aclok-lokə**r Kanu** tɛm tatɔkɔ ancmot
curay mɔ.
11 Awa, kɔ mɛlɛkɛ ma Mariki mowurər Sakary, mɛcəmɛ nde kəca kətɔt ka
tetek ntɛ aŋmotɛ Mariki suray mɔ.
12 Ntɛ Sakary ɛnəŋk mɛlɛkɛ mmɛ mɔ, kɔ pəyi kɔ yamayama, kɔ kənesɛ
kəsumpər kɔ.
13 Mba kɔ mɛlɛkɛ mmɛ moloku kɔ:
«Ta mənesɛ Sakary,
bawo Kanu kəlɛk kətola kam:
Elisabɛt, wəran kam, endekom'am wan wərkun
məde məwe kɔ tewe ta Saŋ‡.
14 Wan wəkakɔ endesɔŋ'am kəyekti domp pəbɔt əm sɔ mes,
kəkom kɔn kəndesɔŋɛ afum alarəm kəselsər.
15 Bawo fum wəpɔŋ endeyi fɔr ya Mariki kiriŋ,
ɔfɔde pəcmun member, ɔfɔde pəcmun yomunəs nyɛ yencisəs mɔ,
endelarɛ **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** pəsɔrɔyi kɛrɛ dəkor.
16 Endeluksɛ awut a Yisrayel alarəm nnɔ Mariki, Kanu kəŋan kəyi mɔ.
17 Kanu kəndesak Saŋ pəyi Wəbɛ kiriŋ kədərɛnɛ amera kɔ fənəntər ya wədəŋk
wəka Kanu Eli.
Endekafəli bəkəc ya cas nnɔ awut ŋayi mɔ,
bəkəc ya ataŋi ləŋəs nnɔ kəsɔk domp ka alompu kəyi mɔ,
pəlompəs afum aŋɛ ŋandeyi kiyi ka Mariki tɛm fəp mɔ.»

---

* **1:4** *Saŋ Batis* = «Yaya», itɔ «Saŋ, wəgbət afum dəromun teta kəsɔkəs bəkəc yaŋan.». † **1:9** *K'aŋgbal kəla* = tatɔkɔ tɔ ancyɛk-yɛk wəloŋnɛ aloŋnɛ dacɔ nwɛ pəcmar kəbɛrɛ kəfo kəcempi kəkɔmotɛ Kanu curay nde kəlɔ kəpɔŋ mɔ. Kɔ kəla kəmentər nwɛ Kanu kəfaŋ mɔ. ‡ **1:13** *Saŋ* = «Yaya»

18 Kɔ Sakary eyif mɛlɛkɛ: «Cəke cɔ indecərɛnɛ, a kance kɔ-ɛ? Bawo wətem
iyɔnɛ kɔ wəran kem sɔ ɛmbɛk.»
19 Kɔ mɛlɛkɛ məsɔŋɛ kɔ kəcərɛ, mocloku kɔ : «Ina ɔyɔnɛ Yibirila nwɛ ɛncəmɛ
Kanu fər kiriŋ mɔ! Asom im kəsom dəm kədelok-lokər əm, ilok'əm toloku tətət
tantɛ.
20 Mba ntɛ məntɔlaŋ moloku mem mɔ, məfədesɔtam kəlok-loku haŋ dəsɔk
ndɛ tendeyi mɔ, tɛm ntɛ Kanu kəndefaŋ mɔ.»
21 Ntɛ afum fəp ŋackar Sakary nde dabaŋka mɔ, kɔ pənde pəciyanɛ ŋa, bawo
oncwon dəndo kəfo kəcempi.
22 Sakary endewur, ɛntam fɛ kəlok-lokər ŋa, kɔ afum ŋancərɛ a Kanu kəsɔŋɛ
Sakary kənəŋk tes tɔlɔma dəndo kəfo kəcempi disrɛ. Kɔ Sakary ɔyɔnɛ wətɔtam
kəlok-loku, k'ɛyɛfɛ kəlok-lokərɛ ŋa waca.
23 Ntɛ mataka mən ma yɛbəc mencepər mɔ, k'olukus nde kəlɔ kɔn.
24 Pəwon fɛ, kɔ wəran kɔn Elisabɛt ɛmbɛkəs. K'ɔŋgbɔpnɛ yof kəcamət,
pəcloku:
25 «Ntɛ tɔ Mariki ɔyɔn'em, ɛntɛp oŋ kədewosɛ kəwur'em malap nnɔ afum ŋayi
mɔ.»

Mɛlɛkɛ moloku kədekom k'Aŋnabi Yesu

26 Ntɛ Kəbɛkəs ka Elisabɛt kəsɔtɔ yof camət-tin mɔ, kɔ Kanu kəsom mɛlɛkɛ
mən Yibirila nde dare dɔkɔ aŋwe Nasarɛt mɔ, atɔf ŋa Kalile,
27 ndena wan wəran wətɔcərɛ wərkun, nwɛ ancwe Mari mɔ. Isifu wəka
dokom da Dawuda ɛncfac kɔ.
28 Kɔ mɛlɛkɛ mɛmbɛrɛ ndena Mari, kɔ moloku: «Pəbɔt əm, mənа nwɛ Kanu
kəmar kifəli mɔ! Mariki osol'am!»
29 Kɔ toloku tatɔkɔ tɔsɔŋɛ kɔ pəyi Mari yamayama. K'eyifnɛ ntɛ kəyif kaŋkɔ
kəloku mɔ.
30 Kɔ mɛlɛkɛ moloku kɔ:
«Ta mənesɛ Mari, bawo məsɔtɔ kəmar kifəli nkɛ kəyɛfɛ ndena Kanu mɔ.
31 Mənəŋk fɛ! Kəbɛkəs kɔ mənder, məkom wan wərkun,
məde məwe kɔ tewe ta Yesu.
32 Fum wəpɔŋ endeyi, pacwe kɔ wan ka Wəbɛ wəka darenc,
Mariki Kanu Kəpɔŋ kəndesɔŋ kɔ kəŋgbasar § ka dɛbɛ da Dawuda, wətem kɔn.
33 Nkɔn endekekərɛ dɛbɛ da doru o doru nnɔ aka dolom da Yakuba * ŋayi mɔ,
dɛbɛ dɔn dɔfɔdelip.»

34 Kɔ Mari eyif mɛlɛkɛ: «Cəke cɔ tatɔkɔ tɛntam kəyi-ɛ, bawo incərɛ fɛ
wərkun?»
35 Kɔ mɛlɛkɛ moloku kɔ:
«**Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** ŋendeder əm, fənɔntər fa Wəbɛ wəka darenc
fəkump əm katəkəp kɔn.
Itɔ endesɔŋɛ wan nwɛ andekom mɔ kəcemp, packulɛ kɔ «Wan ka Kanu.»
36 Mənəŋk fɛ! Elisabɛt wəkomɛnɛ kam, nkɔn sɔ ɛmbɛkəs wan wərkun de-
tembəra dɔn disrɛ. Nkɔn nwɛ anckulɛ kətɔkom mɔ, ŋof ŋɔn ŋa camət-tin ŋa
kəbɛkəs ŋeyi ŋaŋɛ,
37 bawo Kanu kəfɔtarpɛnɛ tes o tes.»
38 Kɔ Mari oloku: «Kanu kəyɔn'em tatɔkɔ məntɛp kəcloku mɔ. Wəcar ka Kanu
Kəpɔŋ iyɔnɛ. Intola teyi pəmɔ tantɛ məlok'im ti mɔ.» Kɔ mɛlɛkɛ mɛyɛfɛ kɔ day
kɔ mɔŋkɔ.

Mari kəkɔtəs ndena Elisabɛt pəkɔnəŋk kɔ

§ **1:32** *Kəŋgbasar* = «dɔcɔm da dɛbɛ», ti tɔyɔnɛ tɛgbɛkərɛ ta dɛbɛ. * **1:33** *Aka dolom da Yakuba* = «afum aka Yisrayel»

39 Mata mamɔkɔ, kɔ Mari ɛyɛfɛ kəkɔ katəna katəna dare da Yuda dɔlɔma, nde
atɔf ŋa dəmərɔ.
40 K'ɔŋkɔ pəbɛrɛ kəlɔ ka Sakary, k'eyif Elisabɛt.
41 Elisabɛt endene kəne dəm kəyif ka Mari, kɔ wan ɛsɛp kɔ dəkor. Kɔ **Amera**
Ŋecempi **ŋ**a **Kanu** ŋɛlarɛ katin Elisabɛt,
42 kɔ ŋɔsɔŋɛ Elisabɛt kəgbəŋɛ kəloku:
«Kanu kəmpoc'am pətɔt aran fəp dacɔ,
43 Ak'iyɔnɛ ntɛ iya wəka Wəbɛ kem endeder kəyif im mɔ?
44 Ntɛ ine kəyif kam mɔ, kɔ wan ɛsɛp im dəkor pəbotu disrɛ.
45 Pəbɔt nwɛ ɛnalaŋ mɔ, bawo ntɛ Kanu Kəpɔŋ kənaloku kɔ mɔ tendeyi.»

Teleŋ ta Mari tokor-korɛ Kanu

46 Kɔ Mari oloku oŋ:
«Iŋkor-koru Kanu Kəpɔŋ kətam kem fəp,
Kanu kəpocɛ pətɔt pokom pa kor kam!
47 Amera ŋem ŋɛlarɛ pəbotu teta Kanu Kəpɔŋ Wəyac kem,
48 bawo owosɛ kəgbal fɔr nnɔ ina, wəcar kɔn wəfəfər iyi mɔ.
Ɛy, kəyɛfɛ ndɛkəl haŋ tɛm fəp, afum ŋande ŋaclok'im a pəmbɔt im,
49 bawo Wəka fənɔntər nwɛ ɔyɔn'em mes məpɔŋ mɔ,
tewe tɔn tencemp!
50 Kəbɔt ka Kanu amera kəŋyɛfɛ dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp
akɔ ŋaleləs ki mɔ.
51 Kəmentər fənɔntər fa kəca kɔn:
kɔ kəsamsər afum akɔ ŋanabɛk bəkəc mɔ,
52 kɔ kəŋgbal abɛ apɔŋ dɛbɛ daŋan
kɔ kəncəmbər afəfər kiriŋ.
53 Kɔ kəsɔŋɛ kənɛmbərɛ pətɔt aŋɛ dor dɛnayɔ mɔ,
kɔ kəmbɛləs akɔ ŋanayɔ daka mɔ waca wɔsɔkər.
54 Kɔ kənder kədemar aka Yisrayel, amarəs ɔn:
kəmpələrnɛ fɛ kəmentər dobotu amera dɔn
55 a Abraham kɔ yuruya yɔn ta doru o doru
—pəmɔ tɔkɔ ɛnaloku ti atem asu mɔ.»

56 Kɔ Mari ŋayi kɔ Elisabɛt haŋ yof maas, k'olukus nde ndərən.

Kəkom ka Aŋnabi Saŋ Batis†

57 Kɔ tɛm tɛmbəp ntɛ pənamar Elisabɛt pəkom mɔ, k'oŋkom wan wərkun.
58 Andɛ ɔn kɔ akomɛnɛ ɔn ŋane, a Kanu kəntorɛ kɔ pəforu disrɛ, kɔ pəmbɔt ŋa
fəp faŋan.
59 Tataka ta camət-maas ta kəkom kɔn, kɔ ŋander kədekənc ka wan, kɔ
ŋasɔŋɛnɛ kɔ tewe ta kas Sakary.
60 Mba kɔ kɛrɛ ɛlɛk moloku, k'oloku: «Ala, Saŋ sɔ andewe kɔ.»
61 Mba afum ŋaloku kɔ: «Ali fum eyi fɛ dokom dam nwɛ aŋwe tewe tantɛ mɔ.»
62 Kɔ afum ŋayɛfɛ kəyifətɛ kas waca, tewe ta wan ntɛ ɛfaŋ pawe kɔ mɔ.
63 Kɔ Sakary ewe tabam, k'encic: «Saŋ sɔ andewe kɔ.» Kɔ pənciyanɛ afum
fəp.
64 Kɔ kusu kɔn kəmepɛ katina, kɔ temer tɔn tɛyɛfɛ, k'ɛyɛfɛ kəkor-koru Kanu.
65 Kɔ kənesɛ kəyi andɛ ɔn fəp, kɔ mes mamɔkɔ mɛmbaŋ atɔf ŋa Yude fəp,
pacyifətɛnɛ mi.
66 Nwɛ o nwɛ ene pacloku mi, teŋyi kɔ dɛbəkəc, ŋacyifnɛ: «Ake wan wəkakɔ
endeyɔnɛ oŋ-ɛ?» Kɔ fənɔntər fa Kanu Kəpɔŋ fəncəmɛ kɔ darəŋ.

† **1:56** *Saŋ Batis*, məmɔmən 1.6

Teleŋ ta Sakary tokor-korɛ Kanu

67 K'**Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** ŋɛlarɛ Sakary papa ka Saŋ, k'ɛyɛfɛ kədəŋk
moloku mmɛ Kanu kənasɔŋ kɔ kəloku mɔ, pəcloku:
68 «Iŋkor-kor'əm məna Mariki, Kanu ka aka Yisrayel,
bawo kənder kəmar afum ɔn, kɔ kəmbaŋ ŋa.
69 Kəwurɛ su wəyac wəpɔŋ,
dokom da Dawuda, wəmarəs kɔn.
70 —Itɔ Kanu kənalok-lokɛ cusu ca adəŋk ɔn acempi kəyɛfɛ ntɛ pənawon mɔ—
71 kənasɔŋ su temer kədebaŋ su aterɛnɛ asu dəwaca
kɔ kətam ka akɔ ŋantɔfaŋɛ su pətɔt mɔ.
72 Itɔ kənamentərɛ amera ŋobotu ŋa ki atem asu,
kɔ kəncɛm-cɛmnɛ **kəcaŋəs kəcempi kəŋ**an **kəyi tes tin**.
73 Pəmɔ **kədɛrəm** kaŋkɔ Kanu kənadɛrmɛ Abraham wətem kosu, itɔ ɛlasɛ su ki,
74 a kɔ kəndebaŋ su aterɛnɛ asu dəwaca-ɛ,
kəndesɔŋɛ su tɛm tatɔkɔ packor-koru kɔ bəkəc yoforu disrɛ,
75 ntɛ tɔŋsɔŋɛ pakor-koru kɔ decempi kɔ dolompu disrɛ fər yɔn kiriŋ
kiyi kosu doru fəp mɔ.
76 Kɔ məna wan kem, wədəŋk wəka Wəbɛ wəka darenc ɔ andew'am.
Məna endeyi Mariki kiriŋ, məclompəs səpɔ sɔn.
77 Məkɔ məsɔŋɛ afum ɔn kəcərɛ a Kanu kənder kədeyac ŋa,
kəŋaŋnɛnɛ ŋa kiciya kəŋan.
78 Ɛy! Teta dɛrɛnc kɔ dobotu amera da Kanu kosu,
kəmot su pəwaŋkəra pa darenc, mpɛ powurɛnɛ kɔ pəwaŋkəra pa dec dɛpɛncɛ
mɔ.
79 Ntɛ tɔŋsɔŋɛ akɔ ŋayi kubump kɔ akɔ ŋayi katəkəp ka defi dəntɔf mɔ, ŋasətɔ
pəwaŋkəra,
kəsolɛ su sɔ dɔpɔ da pəforu.»
80 Kɔ wan ɛmbɛk, pəcsətɔ fənɔntər fa amera. K'eyi dəndo dətɛgbərɛ haŋ dɔsɔk
ndɛ ɛnamentərnɛ nnɔ afum aka Yisrayel ŋayi mɔ.

2

Kəkom ka Aŋnabi Yesu (Isa)
Mat 1.18-25

1 Mata mamɔkɔ mɔ, Okustu wəbɛ wəpɔŋ wəka tɔf ya Rom fəp, osom kələm
ka afum aŋɛ ŋanayi dɛbɛ dɔn dəntɔf mɔ fəp.
2 Kələm kəcɔkɔ-cɔkɔ kaŋkɔ kənayi tɛm ntɛ Okustu ɛnacəmbər Kureniyo,
pəyɔnɛ wəbɛ ka atɔf ŋa Siri mɔ.
3 Kɔ afum fəp ŋaŋkɔ kəsɔŋnɛ mewe nwɛ o nwɛ nde dare dɔn dɔpɔŋ ndɛ aŋkom
kɔ mɔ.
4 Kɔ Isifu nkɔn sɔ ɛmpɛ kəyɛfɛ dare da Nasarɛt atɔf ŋa Kalile kəkɔ dare da
Dawuda ndɛ aŋwe Betlɛhɛm mɔ, bawo Isifu wəka kəlɔ kɔ dokom da Dawuda
dɔ ɛnayɔnɛ.
5 Ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəsɔŋnɛ tewe kɔ Mari, wəran nwɛ ɛncfac mɔ, wəkakɔ pəbɛkəs.
6 Ŋanasərəyi di, kɔ tɛm ta Mari tokom tɛmbəp,
7 k'oŋkom wan kɔn wəcɔkɔ-cɔkɔ wərkun. K'ɔfɔktər kɔ dəkələto, k'ɔŋkɔ pəboc
kɔ dətaŋku ntɛ ancbɛrɛ yɔcɔl yeri mɔ, bawo ŋanasətɔ fɛ kəfo dəndo dəkarwaŋse.

Mɛlɛkɛ ma Kanu mowurər akɛk yɔcɔl

8 Atɔf ŋin ŋaŋɔkɔ ŋɛnayɔ akɛk aŋɛ ŋanccepərɛnɛ pibi dəkulum kəbum ka yɔcɔl
yaŋan mɔ.
9 Kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu Kəpɔŋ mowurər ŋa, kɔ **pəmot pa debeki da Kanu
Kəpəŋ** pɛŋkɛl ŋa. Kɔ kənesɛ kəpɔŋ kəyi ŋa.

10 Mba kɔ mɛlɛkɛ moloku ŋa: «Ta nənesɛ! Bawo toloku tɔtɔt tɔ inder kədeloku
nu, ntɛ tendebɔtəs afum fəp bəkəc mɔ:
11 Məkɔ, nde dare da Dawuda disrɛ, aŋkomɛ nu wəyac, nwɛ ɔyɔnɛ Wəbɛ, nwɛ
Kanu kəyɛk-yɛk mɔ. *
12 Ntɛ tendeyɔnɛ nu tɛnɛpəlɛ taka ti: Nəŋkɔbəp kənaka pafɔktər ki dəkəloto,
kəfəntərɛ dətaŋku ntɛ ambɛrɛ yɔcɔl yeri mɔ.
13 Gbəncana babɔkɔ kɔ kənay ka mɛlɛkɛ ma darenc kəmɛpnɛ katina məcɔkɔ-
cɔkɔ kəkor-koru ka Kanu, mocloku:
14 «**Debeki da Kanu** deyi darenc, bəkəc yɔfər akɔ ŋayi dəntəf ak'ɔmbətər ŋa
mɔ!»

Akɛk kəkɔ kəŋan Bet Lɛhɛm

15 Ntɛ mɛlɛkɛ mɛsak ŋa kɔ mɛmpɛ darenc mɔ, kɔ akɛk ŋalokɛnɛ: «Awa, paŋkɔn
haŋ Betlɛhɛm, pakɔ panəŋk tɔkɔ teyi mɔ, ntɛ Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋɛ su kəcərɛ mɔ.»
16 Kɔ akɛk ŋambɛlkər kəkɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp Mari kɔ Isifu, kənaka kəfəntərɛ
taŋku pɛbɛrɛ pa yɔcɔl yeri.
17 Ntɛ ŋalip kənəŋk ti mɔ, kɔ ŋaləm tɔkɔ analoku ŋa teta wan kakɔ mɔ.
18 Akɔ ŋanacəŋkəl moloku məkɔ akɛk ŋancləmər ŋa mɔ fəp, kɔ menciyanɛ ŋa.
19 Kɔ Mari ɛmɛŋkərnɛ moloku mamɔkɔ fəp, pəccɛm-cɛmnɛ mi dɛbəkəc.
20 Kɔ akɛk ŋaluksərnɛ sɔ nde ŋanayɛfɛ mɔ, **ŋ**accam **debeki** da Kanu, ŋanckor-
koru Ki teta moloku məkɔ mɛlɛkɛ mɛnaloku ŋa, a kɔ ŋanəŋk sɔ mi mɔ.

Kəwurɛ ka Aŋnabi Yesu doru

21 Ntɛ kəkom ka wan kəsɔtɔ mata camət-maas mɔ, k'aŋkənc kɔ, k'awe kɔ
Yesu, tewe ntɛ mɛlɛkɛ mɛnaboncər ŋa, ta antabɛkəs kɔ mɔ.

Kəmentər ka Aŋnabi Yesu nde **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu**

22 Ntɛ mataka maŋan ma kəsɔkəsnɛ melip pəmɔ ntɛ sariyɛ sa Musa səloku ti
mɔ, kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ Yerusalɛm kəkɔmentər kɔ Wəbɛ Kanu.
23 Ŋanayɔ məyɔ məkɔ ancic buk ba sariyɛ sa Wəbɛ disrɛ mɔ: «Awut arkun
acɔkɔ-cɔkɔ aŋɛ aran ŋaŋkom mɔ fəp, pəmar pasɔŋ ŋa Wəbɛ Kanu ŋayɔnɛ
acempi.»
24 Pəmar sɔ akombəra a wan wəkakɔ ŋaloŋnɛ Kanu «məpay mɛrəŋ, kɔ pəyɔnɛ
fɛ ti-ɛ, ntantoriya yowut mɛrəŋ,» pəmɔ tɔkɔ aloku ti sariyɛ sa Wəbɛ disrɛ mɔ.
25 Tɛm tatɔkɔ fum wəlɔma ɛnayi Yerusalɛm pacwe kɔ Simeyɔŋ. Fum
wəlompu ɛnayi pəcəmɛ dɔpɔ da Kanu darəŋ, pəckar nwɛ endeyac Yisrayel mɔ,
Amera Ŋecempi **ŋ**a **Kanu** ŋɛnayi kɔ kəroŋ.
26 Amera Ŋecempi ŋaŋɔkɔ ŋɛnasɔŋɛ kɔ kəcərɛ, a ɔfɔfi ta ɛnəŋk Krist, wəbɛ nwɛ
Kanu Kəpɔŋ kəyɛk-yɛk mɔ.
27 Kɔ **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** ŋɔncɔŋəs kɔ, k'ɔŋkɔ nde **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu**.
Ntɛ akombəra a Yesu ŋaŋkekərɛ kɔ kəkɔyɔnɛ kɔ tɔkɔ sariyɛ səloku mɔ,
28 kɔ Simɔŋ ɛlɛk wan dəwaca k'eyif Kanu barka pəcloku:
29 «Wəbɛ, məntam oŋ kəsak wəcar kam pəfinɛ abəkəc ŋoforu pəmɔ tɔkɔ
mənaloku ti mɔ,
30 bawo fər yem yati yɔ inəŋkɛ ntɛ məyɔ kəyac ka afum am mɔ—
31 Nwɛ məlompəs afum fəp fər kiriŋ mɔ—
32 endeyɔnɛ pəmɔ pəmot mpɛ pendesɔŋ afum a tɔf ya doru fəp pəwaŋkəra
it'ɔŋsɔŋɛ ŋacərɛ Kanu. Nwɛ endeyɔnɛ pəlel pa afum am, aka Yisrayel.»

Simɔŋ kəloku ka tɔkɔ Kanu kəndeyɔ mɔ

33 Kɔ pənciyanɛ akombəra a Yesu ntɛ Simɔŋ oncloku teta Yesu mɔ.

---

* **2:11** *Wəsom ka Kanu* = «Krist» tokulɛ tɔ = «Nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk kəsom mɔ».

34 Kɔ Simeyɔŋ ontolanɛ ŋa, k'oloku Mari iya wəka Yesu: «Kanu kəŋkɛrɛ wan
wəkawɛ kədesɔŋɛ aka Yisrayel alarəm kətɛmpɛnɛ, pəyekti sɔ alarəm. Paka pa
Kanu pɔ mpɛ pendesɔŋɛ afum kəgbɛkəlɛnɛ mɔ.
35 Endebɛr pəwaŋkəra bəkəc ya akɔ ŋayɔ mɛcɛm-cɛmnɛ məgbɔpnɛ mɔ. Kɔ
məna Mari, pəcuy pendefut'əm abəkəc pəmɔ tɔkɔ kəŋgbasar kəŋfutu mɔ.»

Wədəŋk wəka Kanu wəran Hana

36 Wədəŋk wəran wəlɔma ɛnayi pacwe kɔ Hana, wan ka Panuyɛl, wəka
kusuŋka ka Asɛr. Wəran wəsikər ɛnayi. Ɛnalɔ nda wərkun meren camət-mɛrəŋ
kəyɛfɛ ntɛ anagbaŋnɛ kɔ mɔ.
37 Kɔ wos ende pəfi, k'eyi oŋ ta ɔyɔ wərkun-ɛ. Hana pəsɔtɔ meren 84 k'eyi, ta
ɔmbɔlɛ **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu**-ɛ pəcbəc mɛfaŋ ma Kanu daŋ kɔ pibi **kəlok-lokər
Kanu** kɔ kəsuŋ disrɛ.
38 Kɔ nkɔn ɔŋkɔ sɔ pəbɛrɛ di tɛm tatɔkɔ Simɔŋ oncloku teta wan pəckor-koru
sɔ Kanu mɔ, pəcyif Kanu nəwali, pəcloku teta wan akɔ ŋanckar Kanu kədeyac
Yerusalɛm mɔ.

Kəlukus ka Nasarɛt

39 Ntɛ akombəra a Yesu ŋalip kəyɔ ka mɔyɔ mɔkɔ aloku sariyɛ sa Kanu Kəpɔŋ
disrɛ mɔ, kɔ ŋalukus nde ndaraŋan Kalile, nde dare da Nasarɛt.
40 Awa, wan pəcbɛk, pəcsɔtɔ fənɔntər. Pəlarɛ kəcərɛ kəkɔtɛnɛ mes, kəmar
kifəli ka Kanu kəyi kɔ kəroŋ.

Aŋnabi Yesu kəkɔ ka nde Kəlɔ kəpɔŋ teren tɔn ta wəco kɔ mɛrəŋ

41 Kəren o kəren, akombəra a Yesu ŋanckɔ Yerusalɛm kətəŋnɛ kəsata ka
aSuyif ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ Medif.†
42 Ntɛ Yesu ɔsɔtɔ meren wəco kɔ mɛrəŋ mɔ, kɔ akombəra ɔn ŋasolɛ kɔ
kəkɔtəŋnɛ kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ Medif dəndo Yerusalɛm pəmɔ tɔkɔ
ŋancyɔ ti kəren o kəren mɔ.
43 Ntɛ mataka ma kəsata melip mɔ, kɔ akombəra a Yesu ŋasumpər dɔpɔ
kəlukus ndaraŋan, mba kɔ wan Yesu nkɔn eyi Yerusalɛm, ta akombəra ɔn
ŋancərɛ ti-ɛ.
44 Akombəra ɔn ŋanacɛm-cɛmnɛ a Yesu ŋasol kɔ alukus, kɔ ŋaŋkɔt tataka tin.
Kɔ ŋantɛn Yesu akomɛnɛ kɔ acərɛnɛ aŋan dacɔ.
45 Mba ŋananəŋk fɛ kɔ. Kɔ ŋaluksərnɛ sɔ Yerusalɛm ŋactɛn kɔ.
46 Mata maas disrɛ, kɔ ŋaŋkɔ ŋanəŋk kɔ nde **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu** disrɛ, pəndɛ
atəksɛ dacɔ pəccəŋkəl ŋa, pəcyifət ŋa moloku.
47 Aŋɛ ŋanccəŋkəl kɔ mɔ fəp, cusu cənawos ŋa dosoku domp dən, kɔ moloku
mmɛ oncluksɛ ŋa mɔ.
48 Ntɛ akombəra ɔn ŋanəŋk kɔ mɔ, kɔ pənciyanɛ ŋa. Kɔ kɛrɛ eyif kɔ: «Wan kem,
ta ake tɔ məyɔnɛ su tantɛ-ɛ? Papa kam kɔ ina, bəkəc yɛlɛcɛ-lɛcɛ su kətɛn kam!»
49 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Ta ake tɔ nəntɛn'em-ɛ? Nəncərɛ fɛ a mɛnɛ isumpər yɛbəc
ya Papa kem?»
50 Mba akombəra ɔn ŋanacərɛ fɛ tedisrɛ ta toloku tatɔkɔ.
51 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ kɔ ŋasol kɔ akombəra ɔn kəkɔ ka Nasarɛt, bawo Yesu ɛnaleləs
ŋa. Kɔ iya kɔn ɛmɛŋkərnɛ dɛbəkəc mes mamɔkɔ fəp.
52 Yesu pəcbɛrɛnɛ kəcərɛ kəkɔtɛnɛ mes kətɔt, pəcnaŋkanɛ kəbɛk, pəcsɔtɔ
kəmar kifəli ka Kanu kɔ afum.

---

† **2:41** *Kəsata ka kəcepər* = Kəsata kəpɔŋ ka Yisrayel kɔ, nkɛ kəncɛm-cɛməs ŋa tɔkɔ mɛlɛkɛ mencdifət awut
acɔkɔ-cɔkɔ a Misira a mɛcsak akəŋan mɔ.

3

Kawandi ka Aŋnabi Saŋ
Mat 3.1-12; Mark 1.1-8; Isaŋ 1.19-28

1 Teren ta wəco kɔ kəcamət ta wəbɛ wəka atɔf ŋa Tibɛr, tɛm tatɔkɔ sɔ Pɔŋse Pilat pəyɔnɛ wəbɛ wəka atɔf ŋa Yude, Herodu nkɔn pəyɔnɛ wəbɛ ka atɔf ŋa Kalile, wɛnc Filip pəyɔnɛ wəbɛ wəka tɔf mɛrəŋ: nde Iture kɔ atɔf ŋa Tirakoniti. Lisaniyas pəyɔnɛ wəbɛ nde atɔf ŋa Abilɛn.
2 Tɛm ta aloŋnɛ a Kanu apɔŋ Hana kɔ Kayifa tɛnayi sɔ. Kɔ toloku ta Kanu tender Saŋ, wan ka Sakary, nde dətɛgbərɛ.
3 Kɔ Saŋ ɔŋkɔt sədare fəp nsɛ səyi kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəsək mɔ, pəckawandi kəgbət afum dəromun teta kəsəkpər bəkəc ŋacəmɛ pəlompu darəŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ Kanu kədeŋaŋnɛnɛ ŋa kiciya kəŋan mɔ.
4 Pəmɔ tɔkɔ ancic mi nde buk ba moloku ma sayibɛ Esayi mɔ:
«Fum wəkɔ dim dɔn deyi kəwur nde dətɛgbərɛ mɔ ɔfɔ:
Nəlompəs dɔpɔ da Mariki.
Nəlompɛ səpɔ sɔn sa wɛcək!
5 Andelas mərɔ dacɔ fəp,
mərɔ kɔ pəŋeci fəp yendetor,
Səpɔ sənutəsnɛ fəp səndelomp,
Səpɔ səcumbul-cumbul fəp, andeyukur si,
6 Afum fəp ŋandenəŋk kəyac ka Kanu.»
7 Afum alarəm akɔ ŋancder nkɔn Saŋ pədegbət ŋa dəromun teta Kanu mɔ, ŋɔ oncloku ti: «Nəna aŋɛ nəyi pəmɔ ŋkisin mɔ! An'ɔsɔŋɛ nu kəcərɛ ntɛ aŋyɛksər kiti ka Kanu nkɛ kəyi kəder mɔ-ɛ?
8 Awa nəde nəcyɔ məyɔ mətət mmɛ meŋmentər a nəsəkpər mera kɔ nəncəmɛ pəlompu darəŋ mɔ. Ta pəbət nu kəcɛm-cɛmnɛ: ‹Abraham ɔyɔnɛ wətem kosu.› Ɛy, icloku nu, nənəŋk masar mamɛ ba? Kanu kəntam kəkafəli mi məyɔnɛ awut a Abraham.
9 Ndɛkəl oŋ tomunt pelip kəcəmɛ kəcɛp ka tɔk haŋ nde ntɛntəl ya yi: Kətɔk nkɛ o nkɛ kəntɔkom yokom yətət mɔ, ancɛp ki, paləm dənɛnc.»
10 Kɔ cəgba ca afum cəyɛfɛ kəyifət kɔ: «Cəke cɔ səndeyɔ oŋ-ɛ?»
11 K'oloku ŋa: «Məna nwɛ məŋyɔ suma mɛrəŋ mɔ, məpocɛ wəkɔ ɔntəyɔ mɔ, məna nwɛ məŋyɔ yeri mɔ, məpocɛ wəkɔ ɔntəyɔ mɔ.»
12 Kɔ abaŋəs dut ŋander a Saŋ pəgbət ŋa dəromun teta Kanu, ŋacyifət kɔ: «Wətəksɛ, cəke cɔ pəmar sədeyɔ oŋ-ɛ?»
13 K'oloku ŋa: «Ta nədeŋər mpɛ o mpɛ antəloku nu kəbaŋ mɔ.»
14 Kɔ asədar ŋayif kɔ sɔ: «A səna-a, cəke cɔ pəmar səyɔ oŋ-ɛ?» K'oloku ŋa: «Ta nəmentər nwɛ o nwɛ fənəntər, ta nədeŋɛ sɔ nwɛ o nwɛ yem, kəway konu kətəŋnɛ nu.»
15 Ntɛ afum fəp ŋanayi kəkar mɔ, kɔ ŋaŋyifnɛ dəbəkəc kɔ pəyɔnɛ bafɔ Saŋ ɔyɔnɛ Krist, nwɛ Kanu kəpɔŋ kəyɛk-yɛk mɔ.
16 Kɔ Saŋ oluksɛ ŋa: «Ina dəromun iŋgbət nu teta Kanu de, mba wələma eyi kəder nwɛ ɔyɔ fənəntər pətas im mɔ, ali bənda ya cɔfta cɔn isətɔ fɛ yati dofum isikəli ci. Wəkakɔ, **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** disrɛ kɔ nɛnc yɔ ende pəcgbət nu.
17 Pəcəmɛ dəkur pətəmpər kərɛbɛ dəwaca pəcgbap, pəgbɛy mɛŋgbɛn mətət mmɛ endemɛŋkərnɛ dəkɛlɛ mɔ, mba pəcɔf fonta dənɛnc ndɛ dəntənimɛ mɔ.»
18 Saŋ oncloku sɔ afum moloku mətət pəcyeŋkəs ŋa sɔ bəkəc belbel.
19 Mba kɔ Saŋ ɛnal wəbɛ Herodu teta Herodiyad, wəran nwɛ ɛnabaŋər wɛnc k'ɛnɛncɛ mɔ, kɔ teta mes mɛlɛc məkɔ Herodu ɛnayɔ mɔ.
20 Kɔ Herodu ende pənaŋkanɛ kələsər: k'osumpər Saŋ, k'ɛmbɛr kɔ dəbili.

Kəsəkəs ka Aŋnabi Yesu
Mat 3.13-17; Mark 1.9-11

21 Ntɛ afum ŋasətə kəgbət dəromun teta Kanu mə, kə Yesu nkən sə əsətə
kəgbət dəromun. Eyi **kəlok-lokər Kanu**, kə kəm kəŋgbitɛ,
22 kə **Amera Ɲ**ecempi **ŋ**a **Kanu** ŋontorər kə pəmə antantoriya. Kə dim dontor
kəyɛfɛ dəkəm: «Wan kem məyənɛ nwɛ imbətər mə, mən'əbət im mes belbel.»

Akombəra a Aŋnabi Yesu
Mat 1.1-17

23 Yesu ɛnasətə meren 30, a pədecop yɛbəc yən. Wan ka Isifu ɛnayi pəmə
tatəkə anacɛm-cɛmnɛ ti mə, wəka Heli,
24 wəka Matat, wəka Lewy,
wəka Melki, wəka Yannay, wəka Isifu,

25 wəka Matatiyas, wəka Amɔs,
wəka Nahum, wəka Hesəli, wəka Nakay,
26 wəka Mahat, wəka Matatiyas,

wəka Semeyin, wəka Yosɛk, wəka Yoda,
27 wəka Yohanaŋ, wəka Resa, wəka Sorobabɛl,

wəka Salatiyel, wəka Neri,
28 wəka Melki, wəka Adi, wəka Kosam,
wəka Ɛlmadam, wəka Er,

29 wəka Yesu,* wəka Eliyɛsɛr, wəka Yorim,
wəka Matat, wəka Lewy,
30 wəka Simeyɔŋ, wəka Yuda, wəka Isifu,

wəka Yonam, wəka Eliyakim,
31 wəka Meleya, wəka Mɛnna, wəka Matata,
wəka Natan, wəka Dawuda,

32 wəka Yisay, wəka Yobed, wəka Bɔs,
wəka Sala, wəka Nasɔŋ,
33 wəka Aminadab, wəka Admin,

wəka Arni, wəka Hecərɔŋ,
wəka Perɛc, wəka Yuda,
34 wəka Yakuba, wəka Siyaka, wəka Abraham,

wəka Terah, wəka Nahor,
35 wəka Seruk, wəka Rehu, wəka Pɛlɛk,
wəka Heber, wəka Sala,

36 wəka Kayinan, wəka Arpaksad,
wəka Semy, wəka Nuha, wəka Lɛmɛk,
37 wəka Metusela, wəka Henok,

wəka Yɛrɛdu, wəka Mahalalel, wəka Kenan,†
38 wəka Enɔs, wəka Sɛt,
wəka Adama, wəka Kanu.

---

* **3:29** *Yesu* = ceHebəre «Yosuwe» † **3:37** *Kenan* = ceKresi «Kayinam»

4

Sentani kəfaŋ kəsəŋɛ Aŋnabi Yesu kəciya*
Mat 4.1-11; Mark 1.12-13

1 Kɔ Yesu ender kəyɛfɛ Yurdɛn, pəlarɛ **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu**. Kɔ Amera
ŋeŋkekərɛ kɔ nde dətɛgbərɛ,
2 nde Ŋɔŋk Ŋɛlɛc ŋɛnawakəs kəsɔŋɛ kɔ kəciya mata wəco maŋkəlɛ (40) disrɛ
mɔ. Ali paka ɛnadi fɛ mataka mamɔkɔ disrɛ, ntɛ mataka mamɔkɔ melip mɔ, kɔ
dor dɔyɔ kɔ.
3 Kɔ Ŋɔŋk Ŋɛlɛc ŋoloku kɔ: «Kɔ tɔyɔnɛ a Wan ka Kanu məyɔnɛ-ɛ, məloku oŋ
tasar tantɛ tɔyɔnɛ kəcom.»
4 Kɔ Yesu oloku sentani: «Ancic ti dəbuk ba sariyɛ sa Kanu: ‹Bafɔ kəcom
gbəcərəm kəŋsɔŋɛ fum kəyi ka doru.›»
5 Kɔ sentani səmpɛnɛ kɔ sɔ tofo teŋeci kəroŋ, tɛm tepic kɔ səmentər Yesu tɔf
ya doru fəp.
6 Kɔ səloku kɔ: «Indesɔŋ əm kətam fəp kɔ da tɔf yayɛ fəp, bawo anasɔŋ im yi,
ina sɔ ictam kəsɔŋ yi nwɛ o nwɛ iŋfaŋ mɔ.
7 Awa, kɔ məna məntontnɛn'em fɔr kiriŋ-ɛ, yayɛ fəp yam yɔ yɔŋyɔnɛ.»
8 Kɔ Yesu oloku sentani: «Ancic dəYecicəs yosoku: ‹Mariki Kanu kam pəmar
məctontnɛnɛ fɔr kiriŋ, nkɔn gbəcərəm pəmar məcsalɛnɛ.›»
9 Kɔ sentani səŋkekərɛ kɔ sɔ Yerusalɛm, kɔ səŋkɔ səcəmbər kɔ nde dətelempan
pa **kəl**ɔ **kəpɔŋ ka Kanu** kəroŋ. Kɔ səloku Yesu: «Kɔ pəyɔnɛ a Wan ka Kanu
məyɔnɛ-ɛ, məyokɛ oŋ ma nnɔ dəntɔf. Bawo dəYecicəs Yosoku ancicəs:
10 ‹Kanu kəndesom mɛlɛkɛ ɔn aŋɛ ŋande kəcbum əm mɔ.›
11 K'ancic sɔ: ‹Ŋandetɔmpər əm dəwaca ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta məmpət tasar mɔ.›»
12 Kɔ Yesu oloku Sentani: «Ancicəs dəYecicəs Yosoku: ‹Ta məcɔŋəs Mariki
Kanu kam kəyɔ ka tes tɛwɛy-wɛy tɔn.›»
13 Ntɛ Ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋelip kəwakəs Yesu kəciya mɔ, kɔ ŋɔmbəlɛ kɔ haŋ tɛm
təlɔma.

Aŋnabi Yesu kəcop ka yɛbəc yɔn Kalile
Mat 4.12-17; Mark 1.14-15

14 Kɔ Yesu olukus Kalile kɔ fənɔntər fa Amera ŋa Kanu disrɛ, kɔ tewe tɔn
tɛsam dətɔf fəp.
15 Pəctəksɛ afum nde dəkətola Kanu daŋan, kɔ afum fəp ŋaŋleləs kɔ.

Kəbɛləs ka Aŋnabi Yesu nde Nasarɛt
Mat 13.53-58; Mark 6.1-6

16 Kɔ Yesu ender Nasarɛt nde anadusum kɔ mɔ. K'ɛmbɛrɛ dəkətola Kanu da
aSuyif simiti, dəsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ, pəmɔ tɔkɔ ɔncyɔ ti mɔ.
K'ɛyɛfɛ kəkɔkaraŋ dim dɔpɔŋ,
17 k'asɔŋ kɔ buk ba wədəŋk wəka Kanu Esayi. K'emperi buk, k'ɛmbəp da
ancic:
18 «Amera ŋa Mariki ŋey'im kəroŋ,
bawo Kanu kəyɛk-yɛk im
ntɛ tɔsɔŋɛ iloku afum atɔyɔ daka toloku tətət mɔ.
Kanu kəsom im kədedəŋk kəyac ka acar aŋɛ asumpər dəkəwan mɔ.†
Ideloku atɔnəŋk a ŋandenəŋk,
kədekekərɛ aŋɛ ŋayi kətam disrɛ mɔ, bəkəc yoforu disrɛ

---

* **4:** *Sentani* = ceKresi «diyabolos» = «wəfor», itɔ wəbɛ wəka yɔŋk yɛlɛc, ŋi ŋɔsɔŋɛ afum kəciya, wəter ka Kanu wəcɔkɔ-cɔkɔ ŋɔ ɔyɔnɛ. **4:4** Sariyɛ 8.3 † **4:18** *Kədedəŋk kəyac ka acar aŋɛ asumpər dəkəwan mɔ* kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «Kədeloku acar kəsak kəŋan ŋayi tɛfaŋ taŋan.»

19 kədedəŋk kəren ka kəmar nkɛ Kanu kəndeŋaŋnɛnɛ afum səbe nsɛ ŋantəmpər
mɔ.»

20 Ntɛ Yesu elip kəkaraŋ mɔ, k'ɛnɛp buk, k'ɔsɔŋ bi wəmarəs nwɛ ɛnatəmpər
teta səbuk mɔ, k'ɔŋkɔ pəndɛ. Akɔ ŋanayi dəkətola Kanu da aSuyif disrɛ mɔ fəp
kɔ ŋaŋgbətnɛ kɔ.
21 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəlok-lokər ŋa: «Məkɔ toloku tecic tatɔkɔ nəne mɔ, tɛlarɛ.»
22 Kɔ fəp fəmentər kɔ ntɛ pəmbət kɔ nnɔ eyi mɔ, kɔ təkɔ pənciyanɛ ŋa moloku
mətət mmɛ moncwur kɔ dəkusu mɔ, kɔ ŋaŋyiftɛnɛ: «Bafɔ wan ka Isifu ɔfɔ ba?»
23 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Incərɛ a nəndelok'im capafɔ ncɛ: ‹Wətɛn cɔl,
mətaməsnɛ mənasərka!› Nəndesɔlok'im: ‹Səne mes məkɔ məncepərɛnɛ Ka-
parnam mɔ fəp, məyɔ sɔ mes min mayi nnɔ aŋkom əm mɔ.›»
24 Kɔ Yesu oloku ŋa sɔ: «Kance k'indeloku nu: Ali sayibɛ afɔselɛnɛ belbel nde
aŋkom kɔ mɔ.
25 Kance kɔ kaŋkɛ indesɔloku nu mɔ: Aran aŋɛ awos aŋa ŋanafi Yisrayel mɔ
ŋanala tɛm ta Eli, tɛm ntɛ kɔm kənagbətnɛ meren maas yof camət-tin mɔ, a kɔ
dor dəpəŋ dosumpər atɔf mɔ.
26 Mba kənasom fɛ Eli nda nwɛ o nwɛ, mɛnɛ nda wəran wətɔlɔ wələma, nde
Sarepta nde atɔf ŋa Sidəŋ.
27 Acunɛ sen alarəm ŋanayi sɔ Yisrayel tɛm ta sayibɛ Elise. Mba ali wəkin ŋa
dacɔ anasɔkəs fɛ, mɛnɛ Naman wəka Siri.»
28 Ntɛ afum akɔ ŋanayi dəkətola Kanu da aSuyif, ŋanane moloku maməkɔ mɔ,
kɔ mɛtɛlɛ meyi fəp faŋan.
29 Kɔ ŋayɛfɛ kəbɛləs kɔ kəwurɛnɛ dare, kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ nde tərɔ teŋeci ta dare
da Nasarɛt kəroŋ nde ŋanacəmbər dare daŋan mɔ, kəkɔwɛn kɔ pətɛmpɛnɛ.
30 Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ-bɛrɛ ŋa dacɔ, k'ɔŋkɔ.

Fum nwɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɛnakafəli-kafəli mɔ
Mark 1.21-28

31 Kɔ Yesu ontor dare da Kaparnam atɔf ŋa Kalile. K'ɔŋkɔ pəctəksɛ simiti,
dɔsɔk da kəŋesəm.
32 Cusu cənawos ŋa kətəksɛ kɔn, bawo moloku mən mɛnayɔ fənəntər.
33 Fum wələma ɛnayi dəndo dəkətola Kanu da aSuyif, nwɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɛnayi
mɔ, pəckulɛ-kulɛ pəpəŋ:
34 «Ta ake tɔ məmbɛrɛnɛ mes mosu-ɛ, Yesu wəka Nasarɛt? Dəkələsər su
məndər ba? Səncərɛ belbel nwɛ məyɔnɛ mɔ: Wəcempi wəka Kanu!»
35 Kɔ Yesu ɛŋgbəŋ-gbəŋər ŋi, pəcloku: «Məmɛp kusu! Məwur fum wəkawɛ
dəris!» Kɔ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɛŋgbal fum wəkakɔ dəntɔf afum dacɔ, kɔ ŋowur kɔ dəris,
ali pəlɛc ŋɛnayɔ fɛ kɔ.
36 Kɔ cusu cəwos afum fəp, kɔ ŋayɛfɛ kəyifətɛnɛ: «Ake toloku tɔ tantɛ-ɛ?
Fənəntər kɔ kətam kɔn k'oŋlok-lokərɛ yɔŋk yɛlɛc, yɔcbɔlɛ ŋa.»
37 Kɔ tetɔn tɛsam məmpɔmpɔ ma dətɔf fəp.

Aŋnabi Yesu kətaməs kən acuy alarəm
Mat 8.14-17; Mark 1.29-34

38 Ntɛ Yesu ɛyɛfɛ dəndo dəkətola Kanu da aSuyif mɔ, k'ɔŋkɔ ndena Simɔŋ.
K'ɔŋkɔ pəbəp iya wəka wəran ka Simɔŋ pəcyikcɛnɛ fiba fəpəŋ, kɔ akakɔ ŋayɛfɛ
kəlɛtsɛnɛ Yesu a pəmar kɔ.
39 Kɔ Yesu entilsərnɛ wəran nwɛ k'ɛŋgbəŋ-gbəŋər fiba fafɔkɔ, kɔ fiba fəsak kɔ.
Gbəncana babɔkɔ kɔ wəran nwɛ ɛyɛfɛ k'eyerəs afum yeri.
40 Ntɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, aŋɛ ŋanayɔ acuy aŋɛ ŋanccunɛ docu dɛyamayama mɔ,
kɔ ŋaŋkenɛ ŋa Yesu. K'endeŋəsər ŋa waca fəp, kɔ ŋantamnɛ.

4:19 Esayi 61.1-2

41 Kɔ yɔŋk yɛlɛc yolukus afum alarəm darəŋ, yockulɛ-kulɛ: «Mən'ɔyɔnɛ Wan ka Kanu!» Kɔ Yesu ɛŋgbəŋ-gbəŋər yi, ta oŋwosɛ a yolok-loku-ɛ, bawo yɛnacərɛ a nkɔn ɔyɔnɛ Wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ.

Aŋnabi Yesu kəkawandi kən dəkətola Kanu da aSuyif
Mat 4.23; Mark 1.35-39

42 Dec dendesɔk, kɔ Yesu owur k'ɔŋkɔ nde kəfo kəyer-yer kələma. Kɔ afum alarəm ŋawur kətɛn kɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp kɔ dəndo kəfo kaŋkɔ. Ŋanafaŋ fɛ kəsak Yesu pəkɔ.

43 Mba k'oloku ŋa: «Nəsak im ikɔdəŋk sɔ sədare səlɔma moloku mətɔt ma dɛbɛ da Kanu, bawo itɔ anasom'em.»

44 Kɔ Yesu ɛŋkawandi Kibaru Kətɔt dəndo dəkətola Kanu da aSuyif nde sədare sa Yude.

5

Yesu kəwe acɛpsɛ ɔn darəŋ acɔkɔ-cɔkɔ
Mat 4.18-22; Mark 1.16-20

1 Dəsɔk dələma, Yesu pəcəmɛ agbɛp ŋa kəba ka Kenesarɛt, afum ŋamɛpnɛ kɔ ŋaccəŋkəl toloku ta Kanu.

2 K'ɛnəŋk dəndo kəba kəsək cibil mɛrəŋ, ncɛ awɛnt ŋanawur disrɛ, ŋacyak manta maŋan mɔ.

3 Kɔ Yesu ɛmbɛkɛ abil ŋin disrɛ, nŋɛ ŋɛnayɔnɛ ŋa Simɔŋ mɔ, k'oloku kɔ a pəbɔlɛnɛ agbɛp pipic. K'ɛndɛ debil pəctəksɛ kənay kəŋkɔ kənacəmɛ dəntɔf mɔ.

4 Ntɛ ɛsak kəlok-loku mɔ, k'oloku Simɔŋ: «Məcɔŋnɛ nde pəntukmɛ mɔ, nəgbal manta monu nəsumpər lop.»

5 Kɔ Simɔŋ oloku kɔ: «Wəkiriŋ, pibi pampɛ fəp səcgbal manta, mba ali paka səsɔtɔ fɛ. Mba ntɛ məloku ti mɔ, kəgbal k'inder manta.»

6 Ntɛ ɛŋgbal manta mɔ, k'osumpər lop yɛlarəm haŋ kɔ manta moncop kəwalɛ.

7 Kɔ ŋawe anapa aŋan akɔ ŋanayi abil ŋa mɛrəŋ ŋɔkɔ disrɛ mɔ, kədemar ŋa. Kɔ akakɔ ŋander, kɔ ŋalas cibil cacɔkɔ mɛrəŋ haŋ cəcfaŋ kəkalɛ.

8 Ntɛ ɛnəŋk tatɔkɔ mɔ, kɔ Simɔŋ Piyɛr ɛntɛmpɛnɛ Yesu wɛcək dəntɔf, k'oloku: «Wəbɛ, məbɔl'em! Fum wəciya iyɔnɛ.»

9 Kɔ kusu kəwos kɔ, nkɔn kɔ akɔ ŋanayi mɔ fəp, teta lop yɔkɔ ŋanasumpər mɔ.

10 Itɔ pənayi sɔ asol a Simɔŋ, Sak kɔ Isaŋ, awut a Sebede. Kɔ Yesu oloku Simɔŋ: «Ta mənesɛ! Kəyɛfɛ məkɔ, afum ŋɔ mənde məcfɛkəs oŋ.»

11 K'asumpər lop akakɔ ŋampɛnɛ cibil dɛgbɛp, kɔ ŋasak ca fəp, kɔ ŋancəmɛ Yesu darəŋ.

Yesu ɔsɔkəs wətɔtamnɛ
Mat 8.1-4; Mark 1.40-45

12 Dare dələma dɔ Yesu ɛnayi. Kɔ wərkun wələma nwɛ sen sənasumpər dis fəp mɔ, ender. Ntɛ ɛnəŋk Yesu mɔ, k'ɛntɛmpɛnɛ dəntɔf, k'ɛncəpɛ Yesu tobu, k'ɛlɛtsɛnɛ kɔ: «Mariki, kɔ məfaŋ ti-ɛ, məntam kəsɔkəs im.»

13 Kɔ Yesu ɛntɛnc kəca, k'oŋgbuŋɛnɛ kɔ, k'oloku: «Ifaŋ ti, məsɔk!» Gbəncana babɔkɔ kɔ sen səsak fum wəkakɔ.

14 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Ta məloku ti fum o fum, mba məkɔ məmentərnɛ wəloŋnɛ. Məkenɛ kɔ poloŋnɛ teta kəsɔkəs kam pəmɔ tɔkɔ Musa encic ti mɔ, tendeyɔnɛ afum fəp kəcərɛ a məntamnɛ.»

15 Tewe tɔn tɛncsam kəsam dəm, afum alarəm ŋacloŋkanɛ kəcəŋkəl kɔ, kətɛn ka kətaməs ka docu daŋan.

16 Mba kɔ Yesu owur afum dacɔ, k'ɔŋkɔ nde dətɛgbərɛ **dəkəlok-lokər Kanu**.

Yesu kətaməs kən fum nwɛ ɛnatətam kəkət mə
Mat 9.1-8; Mark 2.1-12

17 Dəsək dələma Yesu pəctəksɛ. AFarisi kə atəksɛ a sariyɛ ŋandɛ. Ŋayɛfɛ-yɛfɛ sədare sa təf ya Kalile kə Yude, kə dare da Yerusalɛm. Kə fənəntər fa Kanu Kəpəŋ fəyi kə Yesu, ntɛ təŋsəŋɛ pəctaməs acuy mə.
18 Kə afum ŋander, ŋagbaŋnɛ fum nwɛ efi wɛcək mə dəpoko, ŋacsɛp kəbɛrɛ kəkəboc kə fər ya Yesu kiriŋ.
19 Ntɛ dɛlay da afum dəsəŋɛ ŋa kətəsətə dəkəbɛrɛ mə, kə ŋampɛsɛ kələ kəroŋ, kə ŋaŋkə ŋafeni kələ darenc kəfo kələma, kə ŋantorɛ wətəkət nwɛ pəyi dəyala yən afum dacə, Yesu fər kiriŋ.
20 Ntɛ Yesu ɛnəŋk kəlaŋ kəŋan mə, kə Yesu oloku fum nwɛ: «Wərkun, aŋaŋnɛn'am kiciya kam!»
21 Atəksɛ sariyɛ kə aFarisi ŋayɛfɛ kəcɛm-cɛmnɛ, ŋacyifnɛ: «Fum wəre ɔfə wəkawɛ ɔŋləməs Mariki mə? An'ɛntam kəŋaŋnɛnɛ kiciya, kə pəntəyənɛ Kanu sona-ɛ?»
22 Kə Yesu ɛncərɛ pɛcɛm-cɛmnɛ paŋan, k'eyif ŋa: «T'ake tə mɛcɛm-cɛmnɛ mamɛ meyinɛ nu-ɛ?
23 Mosom mɛrəŋ mə mamɛ, tosom tere təcuca kəloku: ‹Aŋaŋnɛn'am kiciya kam,› kə kəloku: ‹Məyɛfɛ, məkət›-ɛ?
24 Awa indeyə nu tantɛ ntɛ təŋsəŋɛ nəcərɛ a ina, Wan ka Wərkun, intəmpər kətam nnə doru dandɛ kəŋaŋnɛnɛ ka kiciya: Kə Yesu oloku wəfi wɛcək, ‹Ilok'əm: Məyɛfɛ! Məlɛk poko pam, məlukus nde ndaram!›»
25 Gbəncana babəkə kə wərkun nwɛ ɛyɛfɛ fər yaŋan kiriŋ, k'ɛlɛk poko pən, k'osumpər dəpə kəkə nde ndərən pəckor-koru Kanu.
26 Kə cusu cəwos afum fəp, kə ŋa sə ŋayɛfɛ kəkor-koru Kanu. Kə kənesɛ kəyi ŋa, ŋacloku: «Sənəŋk məkə ntɛ səntatənəŋk mə.»

Yesu kəwe kən Lewy
Mat 9.9-13; Mark 2.13-17

27 Ntɛ tatəkə tencepər mə, kə Yesu owur k'ɛnəŋk wəbaŋəs dut wələma, nwɛ ancwe Lewy mə, pəndɛ nde aŋgbancan ŋa abaŋəs dut. Kə Yesu oloku kə: «Məcɛps'em darəŋ.»
28 Kə Lewy ɛsak mes fəp, k'ɛyɛfɛ k'ɛncɛpsɛ Yesu darəŋ.
29 Kə Lewy ɔŋkə pəbocɛ Yesu kəsata kəpəŋ nde ndərən. Abaŋəs dut alarəm ŋanayi di, ŋandɛs-ndɛs dəmɛsa kə afum aləma kə Yesu.
30 AFarisi kə atəksɛ sariyɛ s'aSuyif ŋaccəpɛnɛ, ŋacyif acɛpsɛ a Yesu darəŋ: «T'ake tə nəndinɛ yeri, nəcmunəs kəfo kin kə abaŋəs dut kə aciya-ɛ?»
31 Mba Yesu oloku ŋa: «Bafə atamnɛ ŋafaŋ wətɛn cəl de, mba acuy ŋafaŋ kə.
32 Bafə alompu ŋə inder kəwe, mba aciya, ntɛ təŋsəŋɛ ŋasəkpər bəkəc, ŋacəmɛ pəlompu darəŋ.»

Yesu kə kəsuŋ
Mat 9.14-17; Mark 2.18-22

33 Kə ŋaloku Yesu: «Acɛpsɛ a Saŋ darəŋ kə aFarisi, ŋaŋsuŋ tɛm fəp ŋaccəpəs, mba kə aka məna ŋandi yeri ŋacmun.»
34 Mba kə Yesu eyif ŋa: «Nəntam kəsəŋɛ afum aŋɛ awe kəgbaŋnɛ mə kəsuŋ, ŋasərəyi wəfura kəsək ba?
35 Dəsək dendebəp ndɛ ŋandegbɛyɛnɛ kə wəfura mə, awa ŋandesuŋ dəsək dadəkə.»
36 Kə Yesu oloku ŋa sə capafə ncɛ: «Ali fum ɔfəwali kəpol dəkəloto kəfu kəkəfapərɛ yamos yɛməcɛ-məcɛ. Bawo təŋsəŋɛ kəpol ka kəloto kəfu kaŋkə ɛwali mə, kətəmar yamos yɛməcɛ-məcɛ yayəkə ɛfaŋ kəlompəs mə.

37 Fum o fum ɔfɔbɛr wɛn wofu dətələba pa akata pokur. Kɔ məyɔ ti-ɛ, wɛn
wɛŋwesəli tələba, wɛn woloŋɛ. Məyi oŋ məsətə fɛ tələba, məsətə fɛ sɔ wɛn.
38 Məbɛr wɛn wofu dətələba pofu!
39 Fum o fum omun wɛn wokur ɔfɔsɔfaŋ wofu, bawo oloku: ‹Wokur
wɛntəŋnɛ.›»

6

Aŋnabi Yesu kɔ dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ
Mat 12.1-8; Mark 2.23-28

1 Ntɛ Yesu ɛnccali dalɛ dɔsɔk dələma da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ,* kɔ
acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋayɛfɛ kəcŋosuru səbomp sa mɛŋgbɛn ŋacsɔm.
2 Kɔ aFarisi aləma ŋayif ŋa: «Ta ake tɔ nəŋyɔnɛ ntɛ Sariyɛ səntɔwosɛ kəyɔ dɔsɔk
da kəŋesəm mɔ?»
3 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Nəŋkaraŋ fɛ Yecicəs Yosoku disrɛ tɔkɔ Dawuda ɛnayɔ, ntɛ
dor dɛnayɔ kɔ, nkɔn kɔ akɔ ŋanasol mɔ ba?
4 —Ntɛ Dawuda ɛnabərɛ kələ kəpɔŋ ka Kanu mɔ, k'ɛlɛk cəcom ncɛ ancloŋnɛ
Kanu mɔ, k'ɔsɔm ci, k'ompocɛ sɔ asol ɔn akɔ dor dɛnayɔ mɔ, mba aloŋnɛ
gbəcərəm ŋɔ Sariyɛ sənawosɛ kəsɔm ci.»
5 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Wan ka Wərkun ɔyɔnɛ mariki ma dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ
ampusɛ Mariki mɔ.»

Fum wəfi kəca
Mat 12.9-14; Mark 3.1-6

6 Kɔ dɔsɔk dələma da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ dendebəp, kɔ Yesu
ɔŋkɔ nde dəkətola Kanu da aSuyif pəctəksɛ afum. Wərkun wələma ɛnayi di
pədɛmtər kəca kətɔt.
7 Atəksɛ sariyɛ kɔ aFarisi ŋaŋkɔkcɛ Yesu belbel, kɔ pəyɔnɛ a ɔŋkɔtaməs
fum dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ. Ŋanayɔ ti ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋasɔtɔ
teyemsɛnɛ kɔ mɔ.
8 Mba Yesu ɛnacərɛ mɛcɛm-cɛmnɛ maŋan, k'oloku wərkun nwɛ ɛnadɛmtər
kəca mɔ: «Məyɛfɛ məcəmɛ nnɔ afum dacɔ.» Kɔ wəkakɔ ɛyɛfɛ, k'ɛncəmɛ.
9 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Icyif nu ma: Cəke cɔ Sariyɛ səwosɛ dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ
ampusɛ Mariki mɔ-ɛ? Kəyɔ ka pətɔt ba, ka pəlɛc? Pataməs fum ba, ka pace kɔ
pəfi?»
10 Awa, kɔ Yesu ɔməmən ŋa dəcəro fəp faŋan, k'oloku wərkun nwɛ: «Mətenci
kəca!» Kɔ wərkun nwɛ entenci ki, kɔ kəca kɔn kəntamnɛ.
11 Mba kɔ pəntɛlɛ acicəs a sariyɛ kɔ aFarisi pəpɔŋ, kɔ ŋayɛfɛ kəgbɛkəlɛnɛ teta
pəlɛc mpɛ ŋantam kəyɔ Yesu mɔ.

Yesu kəyɛk-yɛk Asom ɔn wəco kɔ mɛrəŋ
Mat 10.1-4; Mark 3.13-19

12 Tɛm tatɔkɔ, kɔ Yesu ɛmpɛ nde dətərɔ kəkɔsali, k'ɔŋkɔ pəcepərɛnɛ pibi fəp
kəlok-lokər Kanu.
13 Ntɛ dec dɔsɔk mɔ, k'ewe acɛpsɛ ɔn darəŋ, k'ɛyɛk-yɛk ŋa dacɔ afum wəco kɔ
mɛrəŋ, aŋɛ ɛnasɔŋ tewe ta «asom» mɔ.
14 K'ewe Simɔŋ, nwɛ Yesu ɛnasɔŋ tewe ta Piyɛr mɔ, kɔ wɛnc Andəre, Sak, Isaŋ
kɔ Filip, Bartelemy,
15 Matiye, Tɔma, Sak wan ka Alfe, Simɔŋ wəsimsɛ teta atɔf,
16 Yude wan ka Sak, kɔ Yudas wəka dare da Keriyot nwɛ ɛnader pələpsər
kəbɛr Yesu aterɛnɛ ɔn dəwaca mɔ.

---

* **6:1** *Simiti, dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ* sariyɛ səmɔnɛ aHebəre fəp kəbəc tataka ta
camət-mɛrəŋ lokun o lokun. Difɔ aŋwe simiti «simiti, dɔsɔk da kəŋesəm».

Yesu pəctəksɛ pəctaməs
Mat 4.23-25

17 Kɔ Yesu ŋantor kəyɛfɛ dətərə kɔ ŋa, k'ɔŋkɔ pəcəmɛ kəfo kətəŋnɛnɛ nkɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ alarəm, kɔ kənay ka afum alarəm: Afum aka Yude fəp, dare da Yerusalɛm, kɔ afum aka kəba kəsək nde sədare sa Tir kɔ Sidɔŋ.
18 Afum akaŋɛ fəp ŋanader kədecəŋkəl kɔ, pətaməsɛnɛ sɔ docu daŋan. Afum aŋɛ yɔŋk yɛlɛc yɔnctərəs mɔ, ŋanatamnɛ.
19 Afum fəp ŋacsɛp kəgbuŋɛnɛ kɔ, bawo fənɔntər fəncwur kɔ nfɛ fənctaməs acuy fəp mɔ.

Pətət kɔ pəlɛc
Mat 5.1-12

20 Kɔ Yesu ɔməmən acɛpsɛ ɔn darəŋ, k'oloku:
«Pəbɔt nu nəna atɔyɔ daka,
bawo nən'eyi akip ŋa dɛbɛ da Kanu dəntəf!
21 Pəbɔt nəna aŋɛ dor dɔyɔ tantɛ mɔ,
bawo nəndenɛmbərɛ!
Pəbɔt nu, nəna aŋɛ nəyi kəbok mɔ,
bawo nəndesel!
22 Pəbɔt nu kɔ afum ŋandeter nu-ɛ, ŋacbɛləs nu, ŋacləməs nu, ŋacləsər nu mewe bawo nəlaŋ dim da «Wan ka Wərkun.»
23 Nəde nəwoləs kɔ dɔsɔk dadəkɔ dendeder-ɛ, nəyok-yokɛnɛ pəbotu, bawo kəpocɛ kəpɔŋ kəŋkar nu nde darenc. Tantɛ tɔ atem aŋan ŋancyɔ adəŋk a Kanu.
24 Pəlɛc peyi nu nəna aŋɛ nəyɔ daka mɔ!
Bawo nəlip kəsɔtɔ pɛnɛmpəsɛ ponu mpɛ pənamar nu kədekɔsɔtɔ mɔ.
25 Pəlɛc peyi nu nəna aŋɛ ca fəp yɛlar mɔ,
bawo dor dendekɔyɔ nu!
Pəlɛc peyi nu nəna aŋɛ nəyi kəsel mɔ,
bawo nəndekɔyi kəbal kɔ kəbok disrɛ!
26 Pəlɛc peyi nu nəna aŋɛ afum fəp ŋandeloku pətət ponu mɔ,
tantɛ tɔ atem aŋan ŋancyɔ kɔ akɔ ŋancbaŋɛnɛ kəyɔnɛ Sayibɛ sa Kanu mɔ.»

Kəbɔtər ka aŋɛ ŋanter nu mɔ
Mat 5.38-48; 7.12

27 «Mba, iŋloku ti nəna aŋɛ nəncəŋkəl im mɔ: Nəbɔtər aterɛnɛ anu, nəyɔ pətət aŋɛ ŋanter nu mɔ!
28 Nətolanɛ pətət aŋɛ ŋantolanɛ nu pɛlɛc mɔ, nətolanɛ aŋɛ ŋaŋləməs nu mɔ!
29 Kɔ fum efer əm kəca dəkanca-ɛ, məcencɛ kɔ sɔ akanca ŋa mɛrəŋ ŋɔkɔ. Kɔ fum ɛlɛkər əm burumus-ɛ, məce kɔ sɔ pəlɛk duma dam.
30 Məpocɛ nwɛ o nwɛ ontol'am mɔ, kɔ fum ɛlɛkər əm paka mpɛ pɔyɔnɛ pam mɔ, ta məwerəs kɔ pi.
31 Nəyɔnɛ afum tɔkɔ nəfaŋ a ŋayɔnɛ nu mɔ.
32 Kɔ tɔyɔnɛ nəbɔtər gbəcərəm akɔ ŋambɔtər nu mɔ, kəway kəre kɔ nəŋgbɛkər sɔ mera-ɛ? Ali aciya ŋambɔtər aŋɛ ŋambɔtər ŋa mɔ!
33 Kɔ pəyɔnɛ a akɔ ŋaŋyɔnɛ nu pətət mɔ gbəcərəm ŋɔ məŋyɔnɛ pətət-ɛ, kəway kəre kɔ məntam kəgbɛkər amera-ɛ? Ali aciya, bafɔ tatɔkɔ tɔ ŋaŋyɔ pəmɔ nəna ba?
34 Kɔ pəyɔnɛ a akɔ nəyɔ amera kədeluksɛ nu mɔ gbəcərəm ŋɔ nəntam kəbɔr-ɛ, kəway kəre kɔ nəna nəntam kəgbɛkər amera-ɛ? Bawo ali aciya sɔ ŋambɔr aciya ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋa kədesɔtɔ pɛtəŋnɛnɛ payi mɔ.
35 Nəbɔtər ater anu, nəbɔr ŋa nəwurɛ kəluksɛ debe dadəkɔ amera. Nəndesɔtɔ kəpocɛ kəpɔŋ, nəyɔnɛ sɔ awut a Wəbɛ wəka darenc, bawo Kanu kəntesɛ nnɔ apələrnɛ pətət kɔ ayeŋki bəkəc ŋayi mɔ.

36 Nəbət mera pəmə təkə Papa konu ɔmbət amera mə.»

Ta nəcin afum aləma
Mat 7.1-5

37 «Ta nəcin fum, afəkəcin nu. Ta nəkiti akə ntɛ təŋsəŋɛ ta andesəkiti nəna mə. Nəŋaŋnɛnɛ akə, andekəŋaŋnɛnɛ nu.
38 Nəpocɛ, andekəpocɛ nu. Andekəbɛr nde yuba yonu yəpəŋ ya duma donu potubcɛ pətət, pasumpər, pasəŋk-səŋk, pəloŋər. Bawo potubcɛ mpɛ nəntubcɛ mə, ip'andekəsətubcɛ nu kəluksɛ nu kəway.»
39 Kə Yesu olok-lokər ŋa capafə: «Wətənəŋk ɛntam kəkətɛnɛ wətənəŋk ba? Kə pəyənɛ fɛ ti-ɛ mɛrəŋ maŋan fəp mə ŋantɛmpɛnɛ abi disrɛ.
40 Ali wəcɛpsɛ darəŋ wəkin eyi fɛ nwɛ ɛmbɛk dəkəcəmɛ pətas wətəksɛ kən mə, mba wəcɛpsɛ darəŋ nwɛ ɛntəksɛ belbel mə, eyi pəmə wətəksɛ kən.
41 Ake'səŋɛ ntɛ məŋgbətnɛ ayika nŋɛ ŋeyi wɛnc əm dərəfər mə, mba ta məŋnəŋk təmboŋk ta kətək mpɛ peyi mənasərka dərəfər mə-ɛ?
42 Pəlompu pə ba, kəloku wɛnc əm: ‹Wɛnc im məwosɛ a iliŋ əm ayika nŋɛ ŋey'əm dərəfər mə,› mba dəfər da məna dəyə təmboŋk ta kətək? Məna wəbaŋɛnɛ kəlomp! Məliŋnɛ kərɛsna təmboŋk ta kətək dəfər dam, it'əŋsəŋ'am kənəŋk belbel ayika ŋəkə məfaŋ kəliŋ wɛnc əm dərəfər mə.»

Kətək kə yokom ya ki
Mat 7.16-20; 12.33-35

43 «Kətək kətət kəfəkom yokom yɛlɛc, kətək kətətamnɛ kəfəkom yokom yətət.
44 Kətək nkɛ o nkɛ kə, yokom ya ki y'aŋnɛpəlɛ ki. Afəpim cəyabɛ† kə wɛn ‡ dəbɛŋk.
45 Fum wətət nde abəkəc ŋən ŋətət ɛŋlɛk məyə mətət, kə fum wəlɛc nde abəkəc ŋən ŋɛlɛc ɛŋlɛk məyə mɛlɛc. Bawo ntɛ o ntɛ kusu kəŋloku mə, ti teyi nde dɛbəkəc.»

Wələ mɛrəŋ
Mat 7.24-27

46 «Ta ake tə nəŋwen'em ‹Mariki! Mariki!› ta nəŋyə mes məkə iŋloku mə-ɛ?
47 Nwɛ o nwɛ eder im, pəne moloku mem, pəkət mi, imentər nu nwɛ oŋwurɛnɛ mə:
48 Owurɛnɛ fum nwɛ eyi kəcəmbər kələ pəkay dəntəf haŋ pətukmɛ belbel, pəcəmbər kələ kən tasar teyeŋki kəroŋ. Ali wəcafən pətuf pəlarəm, məncaca mɛyɛksɛ, kələ kən kəfətam kəwuŋɛ, bawo anacəmbər ki gbiŋ.
49 Mba nwɛ o nwɛ ene moloku mem, ta ɔŋkətɛnɛ mi-ɛ, fum wəkakə ŋawurɛnɛ kə nwɛ ɛncəmbər kələ kən katina dəntəf, ta ɛŋkay pətukmɛ pəcəmbər ki tasar kəroŋ mə. Kə wəcafən ontuf, məncaca mɛyɛksɛ-ɛ, kələ kaŋkə kəŋwuŋɛ katina, kəlɛcɛ few!»

7

Aŋnabi Yesu kətaməs kən wəcar ka wəbɛ ka asədar 100
Mat 8.5-13

1 Ntɛ Yesu elip kəlok-lokər afum aŋɛ ŋanccəŋkəl kə mə, k'ɛmbɛrɛ dare da Kaparnam.
2 Dəndo kəfo kaŋkə, wəbɛ k'asədar wəRom wələma ɛnayə wəcar nwɛ tetən tɛnayeŋk kə mə. Wəcar wəkakə ɛnatamnɛ fɛ, pəcfaŋ kəfi.
3 Ntɛ wəbɛ k'asədar nwɛ ene pacloku teta Yesu mə, k'osom abeki aSuyif aləma, ŋakəwenɛ kə Yesu pədetaməsɛ kə wəcar kən.

† **6:44** *Cəyabɛ* = CəTabo «figue» ‡ **6:44** Pokom mpɛ poŋkom nde Yisrayel, pi pəkə aŋfəc kəsətə member mmɛ aŋwe «wen» mə.

4 Kɔ abeki akakɔ ŋander ŋabəp Yesu kɔ ŋalɛtsɛnɛ kɔ ŋacgbɔkərɛ, ŋacloku: «Ɔyɔ
dofum ndɛ pəmar məyɔnɛ kɔ ti mɔ,
5 bawo wəbɛ wəkawɛ ɔmbɔtər atəf ŋosu, nkɔn ɛnacəmbər dəkətola Kanu da
aSuyif dosu.»
6 Kɔ Yesu ɔŋkɔ kɔ ŋa. Ŋanabɔlɛnɛ fɛ kəlɔ ka wəbɛ wəsɔdar, kɔ wəsɔdar osom
anapa ɔn kəkɔloku kɔ: «Mariki, ta mətərəsnɛ, bawo isɔtɔ fɛ dofum dɛfaynɛn'am
nde kəlɔ kem disrɛ.
7 It'ɔsɔŋɛ ntɛ inasərka intɔnakɔ nnɔ məyi mɔ. Mba məloku toloku tin, wəbəcɛ
kem ɛntamnɛ.
8 Bawo ina wəkawɛ yati abɛ em ŋ'iyi dəntəf, k'ina sɔ iyɔ asɔdar alɔma aŋɛ
ŋay'im dəntəf mɔ. K'iloku wəkin: ‹Məkɔ,› wəkayi ɔŋkɔ. K'iloku wəkɔ ‹Məder,›
wəkayi ender. K'iloku wəcar kem: ‹Məyɔ ntɛ-ɛ,› ɔŋyɔ ti.»
9 Ntɛ Yesu ene moloku maməkɔ mɔ, kɔ teta wəsɔdar nwɛ tenciyanɛ kɔ.
K'ɛŋkafəlɛ, k'ɛntɛfərnɛ kənay k'afum akɔ ŋanacəmɛ kɔ darəŋ mɔ, k'oloku:
«Icloku nu, ali nde Yisrayel inanəŋk fɛ kəlaŋ pəmɔ kaŋkɛ!»
10 Kɔ asom a wəsɔdar nwɛ, ŋalukus ndɔrɔn. Kɔ ŋabəp wəcar nwɛ ɛnatɔ-tamnɛ
mɔ, pətamnɛ keŋ.

Yesu ɔsɔŋɛ wəfi kəfɔtɛ

11 Ntɛ telip mɔ, k'ɔŋkɔ dare ndɛ ancwe Nayin mɔ. Atəkəs ɔn kɔ afum alarəm
ŋanasol kɔ nkɔn kəkɔ.
12 Ntɛ ŋalɔtərnɛ kəbɛrɛ ka dare mɔ, kɔ ŋambəpɛnɛ kɔ afum ŋanckekərɛ fum
wəfi dəkəwup, mba fum nwɛ sona gboŋ sɔ kɛrɛ ɛnakom kɔ, wos pəfi sɔ. Afum
alarəm a dare dadɔkɔ ŋanckekərɛ wəfi wəkakɔ dəkəwup.
13 Kɔ Yesu ɛnəŋk wəran nwɛ, k'ɔyɔnɛ kɔ nɔnɔfər, k'oloku kɔ: «Ta məbok!»
14 Kɔ Yesu ɔncɔŋnɛ k'oŋgbuŋɛnɛ kaŋkəra ka wəfi. Aŋɛ ŋanatəmpər kɔ mɔ
ŋancəmɛ. Kɔ Yesu oloku: «Wətɛmp, in'olok'əm: Məyɛfɛ!»
15 Kɔ wəfi ɛyɛfɛ k'ɛndɛ, k'oncop kəlok-loku. Kɔ Yesu oluksɛ wəfi nwɛ kɛrɛ.
16 Kɔ fəp fənesɛ, kɔ ŋayɛfɛ **kəcam debeki** da Kanu, ŋacloku: «Wədəŋk wəka
Kanu wəpɔŋ ɛyɛfɛ su dacɔ! Kɔ Kanu kənder kəmar afum ɔn!»
17 Kɔ tɔyɔ ta Yesu tatɔkɔ tɛsam atəf ŋa Yude fəp, kəbəp ka sədare səkɔ səŋkɛl
Yude mɔ.

Asom a Aŋnabi Saŋ
Mat 11.2-19

18 Kɔ acɛpsɛ a Aŋnabi Saŋ darəŋ ŋaŋkɔ ŋaloku kɔ mes maməkɔ fəp. Kɔ Saŋ
ewe acɛpsɛ ɔn darəŋ dacɔ afum mɛrəŋ,
19 k'osom ŋa kəkɔyif Mariki kɔ pəyɔnɛ nkɔn ɔyɔnɛ nwɛ eyi kəder kədeyac
afum a Kanu mɔ, kɔ tɔyɔnɛ fɛ nkɔn-ɛ, pəmar pakar sɔ wəlɔma ba?
20 Ntɛ ŋambəp Yesu mɔ, kɔ afum aŋɛ ŋayif kɔ: «Saŋ Batis osom su kədeyif əm:
‹Mən'ɔyɔnɛ nwɛ eyi kəder mɔ, ka pəmar səkar sɔ wəlɔma ba?›»
21 Afum akakɔ anasom mɔ ŋaŋkɔ ŋabəp Yesu pəctaməs docu da atɔtamnɛ
alarəm, lanyiru, aŋɛ yɔŋk yɛlɛc yɛncəmɛ darəŋ mɔ, k'ɔsɔŋɛ atɔnəŋk alarəm
kənəŋk.
22 Kɔ Yesu oluksɛ ŋa: «Nəkɔ nəloku Saŋ tɔkɔ nənəŋk kɔ tɔkɔ nəne mɔ:
Atɔnəŋk ŋanəŋk, atɔtam kəkɔt ŋaŋkɔt,
k'asɔkəs acunɛ sen, atɔne ŋane,
afi ŋafɔtɛ, aŋkawandi Kibaru Kətɔt nnɔ atɔyɔ daka ŋayi mɔ.
23 Pəbɔt nwɛ ɔntɔdesak kəgbɛkər im kəlaŋ kɔn * mɔ!»
24 Ntɛ asom a Saŋ aŋɛ ŋalukus mɔ, kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəloku kənay ka afum teta
Saŋ pəcyif: «Ake nənakɔ kəmɔmən nde dətɛgbərɛ-ɛ: Fum nwɛ ɛfanɛ pəmɔ awo
nŋɛ afef ŋeyikəc mɔ ba?

---

* **7:23** kəsolɛ

25 Mba anɔ nənakɔ oŋ kəmɔmən di-ɛ, wərkun wəsəkəp belbel ba? Mba
nəcərɛ a asəkəp belbel nde wəlɔ w'abɛ wɔ ŋandɛ pətət disrɛ.
26 Mba anɔ nənakɔ oŋ kəmɔmən-ɛ, Sayibɛ ba? Ɛy, icloku nu, Saŋ encepər
Sayibɛ fəp dəkəcəmɛ.
27 Tetɔn t'ancicəs nde Yecicəs Yosoku disrɛ:
‹Indekekərɛ wəsom kem fɔr yam kiriŋ
pəkɔlomps'am dɔpɔ.›»
28 Kɔ Yesu oloku: «Icloku nu, aŋɛ aran ŋaŋkom mɔ fəp, ali wəkin eyi fɛ nwɛ
encepər Saŋ dəkəcəmɛ mɔ. Mba nwɛ ɛfɛtɛ nde dɛbɛ da Kanu dəntɔf mɔ, ɔyɔnɛ
nwɛ encepər Saŋ dəkəcəmɛ mɔ.
29 Afum aŋɛ ŋanane kɔ kəlok-loku mɔ fəp, kəbəp awerəs dut, kɔ ŋawosɛ
dolompu da Kanu. Ti disrɛ kɔ ŋawosɛ a Saŋ pəgbət ŋa dəromun teta Kanu.
30 Mba aFarisi kɔ atəksɛ a sariyɛ ŋanawosɛ fɛ ntɛ Kanu kənafaŋɛ ŋa mɔ, kɔ
ŋafati a Saŋ pəgbət ŋa dəromun teta Kanu.
31 An'indetubcɛnɛ afum a dɛtɛmp dandɛ-ɛ? Anɔ ŋawurɛnɛ-ɛ?
32 Aŋɛ ŋɔ ŋawurɛnɛ: Ŋawurɛnɛ awut aŋɛ ŋandɛ kəfo nkɛ afum fəp ŋambəpsɛnɛ
mɔ, a ŋacwenɛnɛ kəkɔloku:
‹Səfulanɛ nu luk, kɔ nəntɔpisɛ!
Kɔ səleŋsɛ nu meleŋ ma defi, kɔ nəntɔbok.›
33 Bawo ntɛ Saŋ Batis, nwɛ ɛncgbət afum dəromun ɛnader mɔ, oncsuŋ, ta
oŋmun wɛn-ɛ, kɔ nəloku a ɔyɔ ŋɔŋk ŋɛlɛc!
34 Kɔ Wan ka Wərkun ender, pəcdi yeri pəcmun wɛn kɔ nəloku: ‹Wəcɛlək kɔ
wəcis ɔfɔ, wanapa ka abaŋəs dut k'aciya!›
35 Mba awut a kəcərɛ kəkɔtɛnɛ mes ka Kanu ŋawosɛ dolompu da ki.»

Yesu nde kəlɔ ka Simɔŋ wəFarisi

36 Kɔ wəFarisi wəlɔma ewe Yesu kəkɔdi yeri kɔ nkɔn. Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ nde
kəlɔ ka wəFarisi wəkakɔ, k'ɔŋkɔ pəndɛ amɛsa kiriŋ.
37 Wəran wəciya wəlɔma ɛnayi dare dadɔkɔ, k'ene a Yesu ŋayi kədi yeri nde
kəlɔ ka wəFarisi. Wəran wəkakɔ ɛlɛk tɔkɔbɔ pa alabatər pɛlarɛ labundɛ,
38 k'ɔŋkɔ pəcəmɛ Yesu kumunt darəŋ pəsumpər kɔ wɛcək. K'ɛyɛfɛ kəbok
pəccaŋkəsɛ mɛncər mɔn wɛcək wa Yesu, k'ɛfɛŋətɛ wɛcək wa Yesu cəfon cɔn,
pəccup wi, pəcloŋsər wi labundɛ.
39 Ntɛ wəFarisi nwɛ ɛnawe Yesu nde ndərɔn, ɛnəŋk tatɔkɔ mɔ, k'olokunɛ
dɛbəkəc: «Fum wəkawɛ ɔŋyɔnɛ wədəŋk wəka Kanu-ɛ, k'ɛncərɛ wəran nwɛ
oŋgbuŋɛnɛ kɔ mɔ, fum nwɛ ɔyɔnɛ mɔ—Wəran wəciya.»
40 Kɔ Yesu ɛlɛk moloku, k'oloku: «Simɔŋ, iyɔ toloku tɔlɔma tolok'əm.» Kɔ
Simɔŋ oloku kɔ: «Məlok'im ti, Wətəksɛ.»
41 «Wəbɔs-bɔsər wəlɔma afum mɛrəŋ ŋanatɔmpərɛ debe: Wəkin nwɛ
pətɔmpərɛ kɔ gbeti mɛncəmbəl masar kəcamət (500), kɔ wəka mɛrəŋ
pətɔmpərɛ kɔ mɛncəmbəl 50.
42 Mba ntɛ wəbɔs-bɔsər nwɛ ɛnəŋk fɔ alɛkər ɔn səbe ŋayɔ fɛ gbeti boluksɛ kɔ
mɔ, k'ɛŋaŋnɛnɛ mɛrəŋ maŋan fəp. Akakɔ mɛrəŋ anɔ endenaŋkanɛ kəbətər kɔ
pətas wəkɔ-ɛ?»
43 Kɔ Simɔŋ oloku kɔ: «Pəwurɛn'em, a wəkɔ ɛnatɔmpərɛ kɔ gbeti bɛlarəm
mɔ.» Kɔ Yesu oloku kɔ: «Gbɛs, məloku kance!»
44 Kɔ Yesu ɛŋkafəlɛ k'ɛntɛfərnɛ wəran nwɛ, k'oloku Simɔŋ: «Mənəŋk wəran
nwɛ? Imbɛrɛna nnɔ kəlɔ kam mba məsɔŋna f'em domun ibikɛnɛ wɛcək, mba
nkɔn ɛncaŋkəsɛ wɛcək wem mɛncər mɔn, k'ɛfɛŋətɛ wi cəfon cɔn.
45 Məncupna f'em, mba nkɔn kəyɛfɛ ntɛ imbɛrɛna nnɔ mɔ, a k'oncop kəcupəs
im wɛcək mɔ, haŋ ndɛkəl itɔ eyi kəyɔ.

7:27 Malaki 3.1

46 Məsopna f'em moro dəromp,† mba wəran wəkawɛ osop im labundɛ
dəwɛcək.
47 Itɔ ɔsɔŋɛ ntɛ intam kəlok'əm a, kiciya kəlarəm nkɛ enciya mɔ, aŋaŋnɛnɛ
kɔ ki, bawo nkɔn ɔmbɔtər pənaŋkanɛ. Məna nwɛ aŋaŋnɛnɛ pipic mɔ, pipic pɔ
məmbɔtər.»
48 Kɔ Yesu oloku wəran nwɛ: «Aŋaŋnɛn'am kiciya kam.»
49 Afum aŋɛ ŋanandɛ amɛsa kiriŋ kɔ nkɔn mɔ, ŋancop kəclokunɛ dəbəkəc:
«An'ɔfɔ wəkawɛ ɛŋaŋnɛnɛ ali kiciya mɔ?»
50 Mba kɔ Yesu oloku wəran: «Kəlaŋ kam kəyac əm, məkɔnɛ abəkəc ŋoforu.»

8

Aran aŋɛ ŋaŋsol kɔ Yesu mɔ

1 Ntɛ tɛyɛfɛ dənda mɔ, kɔ Yesu ende pəckɔt sədare səpɔŋ kɔ səfɛt sa dɔtɔf fəp,
pəckawandi pəcdəŋk Kibaru Kətɔt ka dɛbɛ da Kanu. Ŋasol kɔ Asom ɔn wəco kɔ
mɛrəŋ,
2 kəbɛrɛnɛ ka aran alɔma aŋɛ ɛnataməs docu da dis kɔ da yɔŋk yɛlɛc mɔ: Mari
wəkɔ ancwe «Wəka Makdala» mɔ, nwɛ anabɛləs yɔŋk yɛlɛc camət-mɛrəŋ mɔ,
3 Yohanna (wəran ka Cusa, wəlompəs ka mes ma kəlɔ disrɛ ka Herodu),
Susan kɔ aran alarəm alɔma aŋɛ ŋancwurɛ daka daŋan kəmar ka Yesu kɔ Asom
ɔn mɔ.

Capafɔ ca wəbɔf
Mat 13.1-9; Mark 4.1-9

4 Kɔ kənay ka afum alarəm ayɛfɛ sədare səlɔma ŋamɛpənɛ kɔ. Kɔ Yesu oloku
totubcɛnɛ ntɛ:
5 «Ntɛ wəbɔf owur kəkɔgbal defet dɔn mɔ, eyi kəgbal defet kɔ mɛŋgbɛn
məlɔma mɛntɛmpɛnɛ dɔpɔ. Afum ŋacnas-nas mi, kɔ bɛmp yender yɔsɔm mi.
6 Kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ antɔf ŋa masar kəroŋ. Ntɛ mompoŋ mɔ,
kɔ mowos, bawo mɛnasɔtɔ fɛ pədəm.
7 Kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ dəbɛŋk, kɔ bɛŋk yompoŋ kɔ mɛŋgbɛn
mamɔkɔ, kɔ yendi mi.
8 Kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ antɔf ŋətɔt kəroŋ. Ntɛ mamɔkɔ mompoŋ
mɔ, kɔ yoŋkomɔs, kɔ popoŋ mpɛ o mpɛ poŋkom mɛŋgbɛn tasar tin (100).» Yesu
oncloku toloku tatɔkɔ, pəcgbəŋɛ: «Məna nwɛ məŋyɔ ləŋəs yenenɛ mɔ, məne ti!»

Ta ake tɔ Yesu onclokɛ totubcɛnɛ-ɛ?
Mat 13.10-17; Mark 4.10-12

9 Kɔ acɛpsɛ Yesu darəŋ ŋayif kɔ ntɛ totubcɛnɛ tatɔkɔ toloku mɔ.
10 K'oluksɛ ŋa: «Nəna ŋɔ Kanu kəsɔŋɛ kəcərɛ kance kəgbəpnɛ ka dɛbɛ dən,
mba kɔ akɔ dəmotubcɛnɛ aloku ŋa ki, ti təsɔŋɛ ntɛ:
‹Ŋaŋgbətnɛ belbel mba ŋafɔnəŋk,
ŋacəŋkəl belbel mba ŋafɔcərɛ.›»

Yesu kəloku tedisrɛ ta capafɔ ca wəbɔf

11 «Tedisrɛ ta totubcɛnɛ tantɛ tɛntɛ: Defet, Toloku ta Kanu tɔ.
12 Mɛŋgbɛn mmɛ mɛntɛmpɛnɛ dɔpɔ dacɔ mɔ, mi məyɔnɛ afum aŋɛ ŋaŋne mɔ,
Ŋɔŋk Ŋɛlɛc ŋeder ŋeliŋ ŋa dəbəkəc Toloku ta Kanu təkɔ ɛnane mɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ
payaməsər ŋa kəlaŋ nkɛ kəntam kəyac ŋa mɔ.
13 Mɛŋgbɛn məkɔ meyi kəfo ka masar mɔ, məyɔnɛ afum aŋɛ ŋanckɔnane
Toloku ta Kanu, pəbət ŋa mɔ. Mba ŋayɔ fɛ ncɔnc,* ŋalaŋ tɛm təlɔma, kɔ tɛm
teyeŋki tender ŋa-ɛ, ŋasak ti few.

† **7:46** Aka Yisrayel moro mɔ ŋancsop acikəra aŋan alel * **8:13** *Kəntɛntəl, ntɛntəl* = «kəcɔnc», «ncɔnc»

14 Mɛŋgbɛn mmɛ mɛntɛmpɛnɛ dəbɛŋk mə, mi məyənɛ afum aŋɛ ŋancəŋkəl Toloku ta Kanu, kə ŋalasərnɛ mes məpəŋ mmɛ mendi toloku tatəkə mə: Mɛcɛmcɛmnɛ mɛlarəm, kəsətə ka daka kə mɛfaŋ mobotu ma doru, məfəsəŋɛ ti kəkom yokom yololu.
15 Mɛŋgbɛn mmɛ meyi antəf ŋətət mə, afum ŋə aŋɛ ŋancəŋkəlɛ Toloku abəkəc ŋətət ŋosoku, ŋamɛŋkərnɛ ti, ŋacəmɛ ti darəŋ mə, ŋa ŋaŋsəŋ yokom yətət.»

Totubcɛnɛ ta lamp
Mark 4.21-25

16 «Nwɛ o nwɛ ɔfɔmot lamp a pəgbəpər di kəfala, ɔfəsəbɛrsɛnɛ di kəfənc dəntəf, mba ɛndɛt di kədɛt dəm, ntɛ təŋsəŋɛ aŋɛ ŋambɛrɛ dəkələ mə, ŋanəŋknɛ pəwaŋkəra.
17 Paka mpɛ o mpɛ pəŋgbəpnɛ mə, andetam pi kənəŋk. Tes ntɛ o ntɛ aŋmɛŋk mə, andetam ti kəcərɛ, towur təyə afum waŋkəra.
18 Nəkɛmbərnɛ təkə nəncəŋkəl mə, bawo andekəbɛrɛnɛ wəkə ɔyə mə, pabelər wəkə ɔntəyə mə ali pəkə ɛŋgbɛkər amera kəyɔnɛ pən mə.»

Iya kə awɛnc a Yesu
Mat 12.46-50; Mark 3.31-35

19 Kə iya ka Yesu kə awɛnc ɔn ŋander ŋabəp kə, mba ŋanctam fɛ kələtərnɛ kə ntɛ afum ŋala mə.
20 K'aŋkə paloku Yesu: «Iya kam kə awɛnc əm aŋa ŋancəmɛ nde dabaŋka, məna ŋafaŋ kənəŋk.»
21 Kə Yesu oloku: «Iya kem k'awɛnc im aŋa, ŋayənɛ aŋɛ ŋancəŋkəl toloku ta Kanu ŋacəmɛ sə ti darəŋ mə.»

Yesu kəcəmbərəs kən afef ŋəpəŋ
Mat 8.23-27; Mark 4.35-41

22 Dəsək dələma kə Yesu ɛmbɛkɛ debil kə acɛpsɛ ɔn darəŋ. K'oloku ŋa: «Pacali ntende kəba mokuru.» Kə ŋayekti abɛla kəkə.
23 Ŋayi kəcali, kə Yesu endirərnɛ. Kə afef ŋəpəŋ ŋɛyɛfɛ kəwur dəkəba kə abil ŋɛfaŋ kəkalɛ, kə ŋayi dəpəwɛy-wɛy.
24 Kə acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋander ŋatimi kə, ŋackulɛ-kulɛ: «Wətəksɛ! Wətəksɛ! Kəfi kə sənder!» Ntɛ entimɛ mə, k'ɛyɛfɛ kəgbəŋ-gbəŋər afef kə yam yəpəŋ yəkə yɛnayɛfɛ mə, kə yɛsak few. Kə pəyə yeŋ, ali tes ancne fɛ sə.
25 Kə Yesu eyif ŋa: «Deke kəlaŋ konu kəyi-ɛ?» Ntɛ ŋanesɛ a kə cusu cəwos ŋa mə, kə ŋayifɛnɛ aŋɛ kə akə: «An'ɔfə wəkawɛ? Wəkawɛ ɛŋgbəŋ-gbəŋər ali afef kə yam, yɛcəmɛ sə tɛfaŋ tən darəŋ mə!»

Yesu kətaməs ka fum nwɛ yəŋk yɛlɛc yɛnacəmɛ darəŋ mə
Mat 8.28-34; Mark 5.1-20

26 Yesu kə acɛpsɛ ɔn ŋaŋkə mokuru nde kulum ka Kerasa, nde pəntɛfərɛnɛ kə atəf ŋa Kalile mə.
27 Ntɛ Yesu owur debil mə, kə fum wələma wəka dare dadəkə ender pəcəmɛ kə fər kiriŋ, nkən yəŋk yɛlɛc yɛlarəm yɛnayi mə. Kəyɛfɛ ntɛ pənawon mə, ɛncbɛrnɛ fɛ duma, ɛnayi fɛ dəkələ, mɛnɛ pəyi nde cufu dacə.
28 Ntɛ fum nwɛ ɛnəŋk Yesu mə, kə ŋəŋk ŋɛlɛc ŋəsəŋɛ kə kəkulɛ-kulɛ pəpəŋ, k'ɛntɛmpɛnɛ Yesu wɛcək dəntəf, k'oloku pəpəŋ: «T'ake tə məmbɛrɛnɛ mes memɛ, Yesu Wan ka Kanu nkɛ kəyi darenc mə? Ilɛtsɛn'am ta mətərəs im!»
29 Fum wəkakə ɛnaloku ti bawo Yesu oncloku ŋəŋk ŋɛlɛc nŋɛ ŋɛnabɛrɛ fum wəkakə dəris pəwon mə kəwur. Cəkə-cəkə, anckotərɛnɛ fum wəkawɛ gbekce dəwɛcək kə afɛc ŋəpəŋ, mba onccopu yi, ŋəŋk ŋɛlɛc ŋosolɛ kə ŋekekərɛ nde dətɛgbərɛ.

30 Kɔ Yesu eyif kɔ: «Cɔke cɔ aŋw'am-ɛ?» Kɔ fum nwɛ oloku Yesu: «Ina aŋwe ‹Kənay›.» K'oloku ti bawo yɔŋk yɛlɛc yɛlarəm yɛnacəmɛ kɔ darəŋ.
31 Kɔ yɔŋk yɛlɛc nyɛ yɛlɛtsɛnɛ Yesu kəsak yi, ta pəsɔŋɛ yi kəwur yɔkɔ dəpəŋal-ŋal.
32 Awa, ŋanabɔlɛnɛ fɛ sɔp yɛlarəm nyɛ yɔncsɔmət dəndo tərɔ kəroŋ mɔ. Kɔ yɔŋk yɛlɛc yɛlɛtsɛnɛ Yesu kəce yi yɛbɛrɛ dəsɔp nyɛ, kɔ Yesu owosɛnɛ yi.
33 Kɔ yɔŋk yɛlɛc yowur dəfum, kɔ yɔŋkɔ yɛmbɛrɛ dəsɔp. Kɔ sɔp nyɛ fəp yontor kəyɛfɛ dətərɔ, kɔ yɔŋkɔ yotor dəkəba, kɔ yɛŋgbətsɛ, kɔ yefis-fis fəp.
34 Ntɛ akɛk sɔp aŋɛ ŋanəŋk ti mɔ, kɔ ŋayɛksɛ kɔ ŋaŋkɔ ŋasamsərɛnɛ toloku tatɔkɔ dare kɔ aka sədare səkəsək.
35 Kɔ afum ŋander kəmɔmən tɔkɔ tɛnacepər di mɔ. Kɔ ŋander nnɔ Yesu eyi mɔ, kɔ ŋambəp fum wəkɔ yɔŋk yɛlɛc yɛnawur dəris mɔ, pəsəkəp pəndɛ Yesu dəntɔf, kɔ amera ŋɔn fəp, afum aŋɛ ŋanader kəmɔmən mɔ ŋanesɛ.
36 Afum akɔ ŋananəŋk tɔkɔ tɛnacepər mɔ, ŋaləmər akɔ ŋanader kəmɔmən tɔkɔ anayac kɔ mɔ.
37 Kɔ afum a atɔf ŋa Kerasa fəp ŋalɛtsɛnɛ Yesu a pəyɛfɛ ndaraŋan pəkɔ, bawo ŋananaŋkanɛ kənesɛ. Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ debil, k'olukus.
38 Fum wəkɔ Yesu ɛnaluksɛ yɔŋk yɛlɛc darəŋ mɔ, ɛlɛtsɛnɛ Yesu a pətam kəce kɔ pəyi kɔ dəntɔf. Mba kɔ Yesu ombupərɛ kɔ pəcloku:
39 «Məlukus nnɔ ndaram. Məkɔ məcloku afum tɔkɔ Kanu kəyɔn'am mɔ fəp.» Kɔ fum nwɛ ɔŋkɔ pəloku dare disrɛ fəp mes məkɔ Yesu ɛnayɔnɛ kɔ mɔ.

Wan wəran wəka Sayirus, kɔ wəran wəkɔ ɛnagbuŋɛnɛ yamos ya Yesu mɔ
Mat 9.18-26; Mark 5.21-43

40 Yesu kəlukus kɔn, kɔ afum ŋaŋkɔ ŋafaynɛ kɔ, bawo fəp fənckar kɔ.
41 Tɛm tatɔkɔ fum wəlɔma ɛnader pacwe kɔ Yayirɔs, nwɛ ɛnayɔnɛ wəbɛ ka dəkətola Kanu da aSuyif mɔ. Kɔ Yayirɔs ontontnɛ k'osumpər Yesu wɛcək, pəclɛtsɛnɛ kɔ kəwosɛ kəder ka kəlɔ kɔn.
42 Bawo ɛnayɔ wan wəran wəkin gboŋ, nwɛ ɛnasɔtɔ meren wəco kɔ mɛrəŋ mɔ, pəcfi. Ntɛ Yesu ɛyɛfɛ kəkɔ mɔ, kɔ kənay kəmɛpnɛ kɔ haŋ ŋacyaməsər kɔ kəŋesəm.
43 Wəran wəlɔma ɛnayi di, pəyɔ docu da kəwur mecir tɛnasɔtɔ meren wəco kɔ mɛrəŋ ta pəncəmbərəs-ɛ. Wəran nwɛ ɛnabɛrsɛ daka dɔn fəp nnɔ atɛn cɔl ŋayi mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pataməs kɔ mɔ. Mba ali fum ɛnatam fɛ kətaməs kɔ.
44 Kɔ wəran nwɛ ɔlɔtərnɛ Yesu tadarəŋ, k'oŋgbuŋɛnɛ dobol da yamos yɔn. Gbəncana babɔkɔ kɔ kəwur mecir kaŋkɔ kənayi kɔ mɔ kəsakɛ.
45 Kɔ Yesu eyif: «Anɔ ogbuŋɛn'em-ɛ?» Ntɛ afum fəp ŋambupərɛ ti mɔ, kɔ Piyɛr oloku: «Wətəksɛ afum ŋaŋkɛl əm waca nwɛ fəp!»
46 Kɔ Yesu oloku: «Fum wəlɔma oŋgbuŋɛn'em, bawo incərɛ a fənɔntər fəlɔma fəwur im dəris.»
47 Ntɛ wəran nwɛ ɛncərɛ a Yesu ɛncərɛ a fum oŋgbuŋɛnɛ kɔ mɔ, k'ender pəcyikcɛ, k'ɛntɛmpɛnɛ Yesu wɛcək dəntɔf. K'oloku afum fəp fər kiriŋ tes tɔkɔ tɛnasɔŋɛ kɔ kəgbuŋɛnɛ ka duma da Yesu mɔ, kɔ tɔkɔ docu dɔn dɛnatamnɛ gbəncana babɔkɔ mɔ.
48 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Wan kem, kəlaŋ kam kəntaməs əm, məkɔnɛ abəkəc ŋoforu.»
49 Yesu eyi kəlok-loku kaŋkɔ, kɔ fum wəlɔma ender kəyɛfɛ ka ndena wəbɛ ka dəkətola Kanu da aSuyif da dare, k'ender pəloku: «Wan kam efi, ali məntərəs fɛ sɔ wətəksɛ kəkɔ di.»
50 Mba Yesu ɛnane fum nwɛ kəloku ka wəbɛ wəka dəkətola Kanu da aSuyif defi da wan kɔn, k'oloku wəbɛ nwɛ: «Ta mənesɛ! Məlaŋ gbəcərəm, wan kam ɛntamnɛ.»

51 Ntɛ ŋander dɛkɛr mɔ, Yesu owosɛ fɛ fum kəbɛrɛ kɔ nkɔn mɛnɛ Piyɛr, Isaŋ, Sak, wan wəran nwɛ kas kɔ kɛrɛ gbəcərəm, ŋɔ ɛnawosɛ kəbɛrɛ nnɔ wan wəran wəfi nwɛ eyi mɔ.
52 Kɔ afum fəp ŋambok ŋacləm pəcuy paŋan tetɔn. Kɔ Yesu oloku: «Ta nəbok! Efi fɛ, kədirɛ k'ɛndɛ.»
53 Kɔ afum ŋayɛfɛ kəfani Yesu, bawo afum aŋɛ ŋanacərɛ a wan wəran nwɛ efi.
54 Kɔ Yesu osumpər wan wəran nwɛ kəca, k'olokɛ dim dəpɔŋ: «Wan kem, məyɛfɛ!»
55 Kɔ amera ŋɔn ŋoluksərnɛ kɔ dəris, gbəncana babɔkɔ k'ɛyɛfɛ, kɔ Yesu oloku a pasɔŋ kɔ yeri.
56 Kɔ cusu cəwos akombəra aka wan wəran nwɛ, kɔ Yesu oloku ŋa a ta ŋaləmər nwɛ o nwɛ ntɛ tencepər mɔ.

9

Yesu osom acɛpsɛ ɔn darəŋ wəco kɔ mɛrəŋ
Mat 10.5-15; Mark 6.7-13

1 Kɔ Yesu ewe acɛpsɛ ɔn darəŋ aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ, k'ɔsɔŋ ŋa fənɔntər fa kətam ka kəbɛləs yɔŋk yɛlɛc fəp, kɔ kətaməs ka docu.
2 Kɔ Yesu osom ŋa kəkɔdəŋk dɛbɛ da Kanu, kɔ kətaməs ka acuy.
3 K'oloku ŋa: «Ta nətɔmpərɛnɛ daka o daka teta dɔpɔ, ta nətɔmpər togbo, ta nətɔmpər təlɔba, ta nətɔmpər tocom, ta nətɔmpər pəsam, ta nwɛ o nwɛ pətɔmpər səburumus mɛrəŋ.
4 Kɔ nəndekɔbɛrɛ kəlɔ nkɛ o nkɛ-ɛ, nəyi di, difɔ nəndekɔyɛfɛ a nəsumpər dɔpɔ donu kəkɔ.
5 Nnɔ o nnɔ afum ŋantɔkɔwosɛ nu kəyi mɔ, kɔ nəndewur dare dadɔkɔ-ɛ, nəkoŋ-koŋ wɛcək wonu, it'endeyɔnɛ sede a ŋanabaŋ fɛ nu.
6 Kɔ asom aŋɛ ŋawur ŋackɔt sədare, ŋacdəŋk toloku tɔtɔt ta Kanu, ŋactaməs acuy mofo fəp.

Pəciyanɛ pa Herodu
Mat 14.1-12; Mark 6.14-29

7 Ntɛ Herodu nwɛ ɛnatɔmpər dɛbɛ Kalile ene mes mmɛ menccepər mɔ, kɔ pənciyanɛ kɔ, bawo alɔma ŋancloku a Saŋ ɔfɔ, nkɔn ɔfɔtɛ afi dacɔ,
8 alɔma ŋacloku, a Eli eder, alɔma ŋacloku, a wədəŋk wəka Kanu wəcɔkɔ-cɔkɔ wəlɔma oluksərnɛ sɔ kəder.
9 Kɔ Herodu nkɔn oloku: «Inagbinti Saŋ domp! An'ɔyɔnɛ fum wəkawɛ aŋloku tetɔn mɔ-ɛ?» Kɔ Herodu ɛfaŋ kənəŋk kɔ.

Yesu kəsɔŋɛ ka afum wul kəcamət (5000) kənɛmbərɛ
Mat 14.13-21; Mark 6.30-34; Isaŋ 6.1-14

10 Kɔ asom ŋander ŋaluksɛ Yesu tɔkɔ ŋanayɔ mɔ fəp. Kɔ Yesu ɛlɛk ŋa kɔ ŋawurnɛ kəsək, ntende dare da Bɛtsayida.
11 Kɔ afum ŋancərɛ kəwur kəŋan kɔ ŋancɛpsɛ ŋa darəŋ. Kɔ Yesu owosɛ ŋa kəder, k'ɔŋkɔ pəcloku ŋa teta dɛbɛ da Kanu, k'ɛntaməs sɔ aŋɛ ŋanatɔtamnɛ mɔ.
12 Ntɛ dec dɛyɛfɛ kəkalɛ mɔ, kɔ acɛpsɛ ɔn ŋalətərnɛ kɔ ŋacloku: «Məyɔ oŋ məsak afum akaŋɛ ŋakɔ ŋatɛn dəkədirɛ kɔ yeri nde sədare səcsək kɔ dəmadare mɛfɛt mɛfɛt mmɛ mɛŋkɛl nnɔ mɔ, bawo dətɛgbərɛ ayi wəkawɛ.»
13 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nənasərka nəsɔŋ ŋa yeri.» Kɔ acɛpsɛ ɔn ŋayif kɔ: «Cəcom kəcamət kɔ lop mɛrəŋ gbəcərəm yɔ səyɔ, məfaŋ oŋ a səkɔ səwayɛ kənay kaŋkɛ yeri ba?»
14 Mba afum aŋɛ ŋancbəp arkun wul kəcamət (5000). Kɔ Yesu oloku Asom ɔn: «Nəyɔ ŋa ŋaloŋkanɛ arkun wəco kəcamət wəco kəcamət (50-50).»

15 Kɔ asom ɔn ŋayɔ tɔkɔ Yesu ɛnaloku ŋa kəyɔ mɔ, kɔ ŋandəs ŋa fəp.
16 Kɔ Yesu ɛlɛk cəcom ncɛ kəcamət kɔ lop nyɛ mɛrəŋ, k'eyekti fər darenc, k'eyif Kanu barka. Kɔ tɛyɛfɛ dənda k'entepi cəcom ncɛ a k'endesɔŋəs ci acɛpsɛ a ŋayerəs kənay kaŋkɔ.
17 Kɔ fəp fəsɔm ci kɔ ŋanɛmbərɛ. Ntɛ anawɛtəs yeri yɛləpəs nyɛ mɔ, yɛnayɔ cəfala wəco kɔ mɛrəŋ.

Piyɛr oloku a Yesu ɔyɔnɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ
Mat 16.13-19; Mark 8.27-29

18 Dəsɔk dələma Yesu **pəclok-lokər Kanu** taciŋa, acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaloŋkanɛ kɔ kəsək. Kɔ Yesu eyif ŋa: «Toloku ta afum, anɔ iyɔnɛ-ɛ?»
19 K'acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaloku kɔ: «Ntɛ alɔma ŋaloku mɔ, a Aŋnabi Saŋ məyɔnɛ, k'alɔma ŋaloku a Eli məyɔnɛ, alɔma a sayibɛ səlɔma sɔ məyɔnɛ nwɛ ɛyɛfɛ afi dacɔ mɔ.»
20 Kɔ Yesu eyif ŋa sɔ: «Pɛcɛmcɛmnɛ ponu, an'iyɔnɛ-ɛ?» Kɔ Piyɛr oloku Yesu: «Krist wəyɛk-yɛk wəka Kanu məyɔnɛ.»

Yesu kəcam defi dən kɔ kədeyɛfɛ kən afi dacɔ
Mat 16.20-28; Mark 8.30-9.1

21 Kɔ Yesu entiŋ-tiŋ ŋa kəcaŋkɛ ti, ta ŋaloku ti ali fum.
22 K'ɔnɔcər a pənamar dis dələl Wan ka Wərkun belbel. Abeki, aloŋnɛ apɔŋ kɔ atəksɛ sariyɛ ŋandewɛnəs kɔ, padif kɔ, pəfɔtɛ afi dacɔ tataka ta maas.
23 K'oloku afum fəp ntɛ: «Kɔ fum ɛfaŋ kəcɛps'em darəŋ-ɛ, wəkayi pəsak kəcɛm-cɛmnɛ teta nkɔnsərka, pəgbaŋnɛ kətɔk kən kəpəmpəl dəsɔk o dəsɔk, pəcəm'em darəŋ.
24 Bawo, nwɛ o nwɛ ɛŋsɛp kəyac kəyi doru kən mɔ, kəŋsalpər kɔ, mba nwɛ o nwɛ kiyi kən doru kəŋsalpər kɔ tetem mɔ, endeyac ki.
25 Dəkəcəmɛ dere dɔ tɔyɔ fum kəsɔtɔ kən doru kərkər-ɛ, kɔ pəyɔnɛ a wəkayi eyi kəsɔlɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəkayi pəcləsərnɛ-ɛ?
26 Nwɛ o nwɛ ɛlapərn'em kɔ moloku mem, Wan ka Wərkun endekɔsɔdəmnɛ lapərnɛ məna wəkayi k'endeder nərɔ da debeki dən, da Papa, kɔ da mɛlɛkɛ mecempi-ɛ.
27 Icloku nu kance: Afum akin akin ŋayi nnɔ kəfo kaŋkɛ aŋɛ ŋantɔdefi ta ŋantanəŋk kəder ka dɛbɛ da Kanu-ɛ.»

Piyɛr, Isaŋ kɔ Sak ŋanəŋk Yesu pəyi pəmotu pa debeki da Kanu disrɛ
Mat 17.1-8; Mark 9.2-8

28 Ntɛ Yesu oloku moloku mamɔkɔ mɔ, kɔ mata camət-maas mencepər, k'ɛlɛk Piyɛr, Isaŋ kɔ Sak, kɔ ŋampɛ tərɔ kəroŋ **kəkɔtola Kanu**.
29 Yesu eyi kəsali, kɔ kəro kən kɛsəkpər, kɔ yamos yən yɛnaŋkanɛ kəferɛ yocmotər-motər.
30 Pəwon fɛ kɔ afum mɛrəŋ ŋayɛfɛ kəlok-loku kɔ nkɔn: Aŋnabi Musa kɔ Aŋnabi Eli ŋanayi,
31 aŋɛ ancnəŋk **pəmot pa pəlel** pa debeki da Kanu disrɛ mɔ. Ŋacloku Yesu kəkɔ kɔn nkɛ kəŋkɔyi Yerusalɛm mɔ.
32 Tɛtəŋnɛ Piyɛr k'asol ɔn ŋacdirɛ pəpɔŋ. Ntɛ ŋantimɛ mɔ, kɔ ŋanəŋk Yesu pəmot pa debeki da Kanu disrɛ, kɔ afum mɛrəŋ akɔ ŋanacəmɛ kɔ nkɔn mɔ.
33 Tɛm ntɛ afum akakɔ mɛrəŋ ŋancgbɛyɛnɛ kɔ Yesu mɔ, kɔ Piyɛr oloku kɔ: «Wətəksɛ pəntesɛ su kiyi ka nnɔ. Səcəmbər **ŋ**gbancan **ŋ**ecepɛ-**cep**ɛ maas, ŋin ŋam, ŋin ŋa Musa, kɔ ŋin ŋa Eli.» Piyɛr ɛnacərɛ fɛ ntɛ oloku mɔ.
34 Ntɛ oncloku tatɔkɔ mɔ, kɔ kəp kənder kəgbəpərnɛ ŋa kɔ kənesɛ kəsumpər acɛpsɛ a Yesu darəŋ ntɛ ŋananəŋk kəp kaŋkɔ kəcder kəgbəpərnɛ ŋa mɔ.

35 Kɔ dim dowur kəp kaŋkɔ disrɛ, docloku: «Wəkawɛ ɔyɔnɛ wan kem, nkɔn
iyɛk-yɛk: Nəcəŋkəl kɔ!»
36 Ntɛ ane dim dadəkɔ mɔ, k'anəŋk Yesu pəcəmɛ sona. K'acɛpsɛ a Yesu darəŋ
ŋancaŋk ali fum ɛnaloku fɛ sɔ wəkos təlɔma ntɛ ɛnəŋk mɔ mata maməkɔ.

Yesu kətaməs ka wan nwɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɛnatoŋkulu-toŋkulu
Mat 17.14-18; Mark 9.14-27

37 Dɔckɔsɔk ntɛ ŋantor kəyɛfɛ dətɔrɔ mɔ, kɔ afum alarəm ŋander kədefaynɛ
Yesu.
38 Kɔ fum wəlɔma oŋkulərnɛ kənay kaŋkɔ dacɔ: «Wətəksɛ, ilɛtsɛn'am
məmɔmən wan kem, bawo wəkin wəkawɛ gboŋ iyɔ.
39 Ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɔlɔma ŋɛmbɛrɛ kɔ, kɔ ŋɔsɔŋɛ kɔ kəkulɛ-kulɛ gbəncana babəkɔ,
kɔ ŋeyikəc kɔ pəpɔŋ, kɔ ŋɔsɔŋɛ kɔ kəfoc kəwur kɔ dəkusu, kɔ ŋɔlɔləs kɔ dis,
pəŋyeŋk a ŋendesak kɔ.
40 Ilɛtsɛnɛ acɛpsɛ am darəŋ kəbɛləs ka ŋi, mba ŋantam fɛ ti.»
41 Kɔ Yesu oŋkulərnɛ: «Nəna afum a dɛtɛmp da tɛm tantɛ dɛkafəlɛ-kafəlɛ,
dətəlaŋ Kanu, ake tɛm t'indesɔyi kɔ nəna-ɛ? Tɛm cəke tɔ pəmar sɔ icəmɛ nu
dəntɔf-ɛ? Məkɛrɛ wan kam nnɔ.»
42 Ntɛ wan wəkakɔ ɔnclətərnɛ Yesu mɔ, kɔ ŋɔŋk ŋɛŋgbal kɔ dəntɔf kɔ ŋeyikəc kɔ
pəpɔŋ. Mba kɔ Yesu ɛŋgbəŋ-gbəŋər ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋɔkɔ, k'ɛntaməs wan wəkakɔ,
k'ɔsɔŋ kɔ kas.
43 Kɔ cusu cəwos afum fəp kənəŋk ka fənɔntər fəpɔŋ fa Kanu.

Yesu kəgbəkərɛ kɔn kəloku defi dən
Mat 17.22-23; Mark 9.30-32

Ntɛ mes maməkɔ Yesu ɔncyɔ mɔ mecciyɛnɛ afum mɔ, k'oloku acɛpsɛ ɔn
darəŋ:
44 «Nəna nəsu ləŋəs, nəcəŋkəl belbel moloku mamɛ: Kəbɛr k'ander Wan ka
Wərkun afum dəwaca.
45 Mba acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋanacərɛ fɛ tedisrɛ ta toloku tatəkɔ oncloku mɔ.
Tɛnagbəpnɛ ŋa, ntɛ təŋsɔŋɛ ta ŋancərɛ ti mɔ. Kɔ ŋanesɛ kəyifət kɔ tedisrɛ ta
toloku tatəkɔ.

Anɔ ecepər nu fəp-ɛ?
Mat 18.1-5; Mark 9.33-37

46 K'acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋayɛfɛ kəyifətɛnɛ ntɛ təŋsɔŋɛ ŋacərɛ nwɛ encepər ŋa
dəkəcəmɛ mɔ.
47 Yesu nwɛ ɛnacərɛ mɛcɛm-cɛmnɛ mmɛ meyi ŋa dəcor mɔ, ɛlɛk wan wəfɛt
wəkin, k'ɛncəmbərərnɛ kɔ.
48 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nwɛ o nwɛ ɛbaŋ wanfɛt wəkawɛ kəbaŋ kətət tetem mɔ,
ɛmbaŋ sɔ inasərka pətət. Nwɛ o nwɛ ɛbaŋ im, ɛmbaŋ sɔ wəkɔ osom im mɔ.
Bawo fum wəkɔ ɛncəmbərnɛ dəkəcəmɛ dɛfɛt mɔ, ɔyɔnɛ wəkɔ encepər nu fəp
mɔ.»

Nwɛ ɔntɔc'am mɔ, ɛfaŋ əm
Mark 9.38-40

49 Kɔ Isaŋ ɛlɛk moloku k'oloku: «Wətəksɛ sənanəŋk fum wəlɔma pəcbɛləsɛ
yɔŋk yɛlɛc tewe tam, kɔ səfaŋ kəmɔnɛ kɔ, bawo wəkayi ɛncəmɛ f'am darəŋ
pəmɔ səna.»
50 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Ta nəmɔnɛ kɔ ti, bawo fum nwɛ ɔntɔc'am mɔ, ɛfaŋ əm.»

Dare dəlɔma da Samari kəfati kəbaŋ ka Yesu

51 Ntɛ dɔsɔk dɛlɛk da Yesu doru dɔnclətəs mɔ, k'olokunɛ a mɛnɛ pəkɔ
Yerusalɛm gbəs.
52 K'osom afum alɔma ŋayi kɔ kiriŋ. Kɔ akakɔ ŋayi kiriŋ kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp dare
da Samari dəlɔma, ntɛ təŋsɔŋɛ ŋalompəsnɛnɛ kɔ mɔ.

53 Mba kɔ aka dare dadɔkɔ ŋafati kəbaŋ kɔ, bawo Yerusalɛm ŋanckɔ.
54 Ntɛ afum aŋɛ ŋanəŋk ti mɔ, acɛpsɛ a Yesu darəŋ, Isaŋ kɔ Sak ŋaloku: «Wətəksɛ, məfaŋ səloku nɛnc dotor kəyɛfɛ dəkɔm dɛləsər ŋa?»
55 Kɔ Yesu ɛŋkafəlɛ k'ɛntɛfərnɛ ŋa, k'ɛgbəŋ-gbəŋər ŋa.
56 Kɔ ŋayɛfɛ kɔ ŋaŋkɔ dare dəlɔma.

Aŋɛ ŋafaŋ kəcəmɛ Yesu darəŋ mɔ
Mat 8.19-22
57 Ntɛ ŋanayi dɔpɔ kəkɔ mɔ, kɔ fum wəlɔma oloku kɔ: «Indecəm'am darəŋ nnɔ o nnɔ məndekɔ mɔ.»
58 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məsɔŋk məyɔ bi dəkədirɛ kɔ bɛmp yɔyɔ wəlɔ dəkədirɛ, mba ina Wan ka Wərkun iyɔ fɛ kəfo nkɛ intam kəboc domp dem mɔ.»
59 Kɔ Yesu oloku fum wəlɔma: «Məcəm'em darəŋ.» Kɔ fum wəkakɔ oloku kɔ: «Mariki, məwos'em kərɛsna ikɔ iwup papa kem.»
60 Kɔ Yesu oloku fum wəkakɔ: «Məce afi ŋawup afi, kɔ məna, məkɔ mədəŋk dɛbɛ da Kanu.»
61 Kɔ fum wəlɔma oloku: «Kəcəm'am k'inder darəŋ Wəbɛ, mba məkar ikɔ kərɛsna ilembərnɛ aka kəlɔ kem disrɛ.»
62 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Nwɛ o nwɛ edebiftɛ cəna a wəkayi pəcməmən tadarəŋ mɔ, ɔyɔ fɛ dəkəcəmɛ akip ŋa dɛbɛ da Kanu dəntɔf.»

10

Kəsom ka acɛpsɛ darəŋ 72
Mat 10.7-16
1 Ntɛ tatɔkɔ tencepər mɔ, kɔ Wəbɛ ɛyɛk-yɛk sɔ afum 72 alɔma, k'osom ŋa mɛrəŋ mɛrəŋ ŋayi kɔ tekiriŋ kəkɔt ka sədare kɔ mofo fəp mmɛ pənamar kɔ kəkɔ mɔ.
2 K'oloku ŋa: «Dalɛ dɛtɛl dɛmbɛk, mba atɛl ŋampicɛ. Nəlɛtsɛnɛ Mariki ma kətɛl pəbɛrɛnɛ sɔ atɛl alɔma aŋɛ ŋandetɛlɛ kɔ mɔ.
3 Awa! Isom nu nəŋkɔyi pəmɔ ntɛ meŋkesiya meŋyi calma dacɔ mɔ.
4 Ta nətɔmpərɛnɛ pəsam pa delek, ta nətɔmpərɛnɛ ləba, ta nətɔmpərɛnɛ cɔfta, ta nəyifɛnɛ sɔ kɔ fum o fum dəpɔ.
5 Kəlɔ nkɛ o nkɛ nəndekɔbɛrɛ mɔ, nəkulɛ kərɛsna: ‹Kanu kəbɛrsɛ pəforu kəlɔ kaŋkɛ!›
6 Kɔ pəyɔnɛ, fum wəka pəforu eyi kəlɔ kaŋkɔ-ɛ, pəforu ponu peŋyi kɔ kəroŋ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəforu papɔkɔ poluksərnɛ nu.
7 Nəyi kəlɔ kaŋkɔ, nədi yeri, nəmun domun da kəlɔ kaŋkɔ, bawo pəmar wəbəc pəsɔtɔ kəway kɔn. Ta nəccal-cali wəlɔ de!
8 Dare ndɛ o ndɛ nəbɛrɛ a pabaŋ nu mɔ, nədi yeri yɔkɔ aŋsɔŋ nu mɔ.
9 Nətaməs acuy akɔ ŋayi di mɔ, nəloku ŋa: ‹Dɛbɛ da Kanu dələtərnɛ nu.›
10 Dare ndɛ o ndɛ nəkɔ ta ambaŋ nu mɔ, nəkɔ nde abaŋka ŋaŋan nəloku:
11 ‹Səŋkoŋər nu kəfəl ka dare donu ali nkɛ kəsoptɛ su dəwɛcək mɔ, səluksɛ nu ki, nətam kəcərɛ a dɛbɛ da Kanu dələtərnɛ.›
12 Icloku nu a dəsɔk ndɛ Kanu kəndekiti afum fəp, tɔyɔ ntɛ andeyɔ dare dandɛ mɔ, tendeyeŋk tɛtas ta aka dare da Sodom.»

Sədare nsɛ səfati kəlaŋ mɔ
Mat 11.20-24
13 «Pəlɛc pɔpɔŋ peyi məna dare da Korasin! Pəlɛc pɔpɔŋ peyi məna, dare da Bɛtsayida! Bawo kɔ tɔcyɔnɛ a mes mɛwɛy-wɛy mmɛ Kanu kənayɔ nnɔ ndoronu mɔ, m'anayɔ aka sədare sa Tir kɔ Sidɔŋ-ɛ, kɔ ŋanasəkpər bəkəc pəwon, ŋacəmɛ pəlompu darəŋ, ŋabɛrnɛ yamos ya kəbal, ŋandɛ ŋaməncnɛ!
14 It'endesɔŋɛ dəsɔk ndɛ Kanu kəndekiti afum fəp mɔ, pəndeyeŋkər nəna pətas aka sədare sa Tir kɔ Sidɔŋ.

15 Kɔ nəna aka Kaparnam, nəncɛm-cɛmnɛ a andepɛnɛ nu haŋ dəkɔm ba? Ala! Andetorɛ nu dəntɔf haŋ nde afum afi ŋayi mɔ.
16 Nwɛ ɛncəŋkəl nu mɔ, ɛncəŋkəl im. Kɔ nwɛ ɛŋwɛnəs nu mɔ, ɛwɛnəs sɔ ina, k'ɛwɛnəs wəkɔ osom im mɔ.»

Kəlukus ka acɛpsɛ darəŋ 72

17 Kɔ afum 72 aŋɛ anasom mɔ ŋalukus pəbotu disrɛ kɔ ŋaloku: «Wəbɛ! Ali yɔŋk yɛlɛc fəp yɛnayi su dəntɔf tewe tam.»
18 K'oloku ŋa: «Indenanəŋk Sentani kətɛmpɛnɛ kəyɛfɛ darenc pəmɔ tɔkɔ pəŋmot mɔ.
19 Nəcəŋkəl: Isɔŋ nu kətam kəkɔt ka bok kɔ mekəlencər kəroŋ kəlɛkɛnɛ fənɔntər fa ater anu fəp, daka o daka dɔfɔtam kəyamsɛ nu ti.
20 Mba ta pəbɔt nu ntɛ yɔŋk yɛlɛc yeyi nu dəntɔf mɔ, mba pəbɔt nu ntɛ ancic mewe monu nde darenc, ndena Kanu mɔ.»

Pəbotu pa Yesu
Mat 11.25-27; 13.16-17

21 Tɛnatəŋnɛ, **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** ŋɔsɔŋɛ pənaŋkanɛ kəbɔt Yesu, k'oloku: «Iŋkor-kor'əm Papa, Mariki ma dəkɔm kɔ dəntɔf, bawo məmɛŋkər mes maməkɔ acərɛ kəkɔtɛnɛ mes kɔ asoku səbomp, kɔ məmentər mi afɛt dəkəcəmɛ. Ɛy, Papa, bawo tatɔkɔ tɔ məfaŋ ti.
22 Icloku nu a Papa kem ɛmbɛr im ca fəp dəwaca. Nwɛ o nwɛ ɛncərɛ fɛ nwɛ ɔyɔnɛ Wan mɔ, kɔ pəntɔyɔnɛ Papa-ɛ. Nwɛ o nwɛ ɛncərɛ fɛ sɔ nwɛ ɔyɔnɛ Papa mɔ, kɔ pəntɔyɔnɛ Wan-ɛ, kɔ afum akɔ Wan ɛŋfaŋ kəmentər kɔ mɔ.»
23 Kɔ Yesu ɛŋkafəlɛ k'ɛntɛfərnɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ, k'ɛyɛl dim, pəcloku ŋa: «Pəmbɔt aŋɛ ŋaŋnəŋk məkɔ nəyi kənəŋk mɔ!
24 Bawo sayibɛ səlarəm kɔ abɛ a tɔf yɛlarəm ŋanafaŋ kənəŋk mamɛ nəyi kənəŋk mɔ, mba ŋananəŋk fɛ mi, ŋanafaŋ kəne mamɛ nəyi kəne mɔ, mba ŋanane fɛ mi.»

Totubcɛnɛ ta wəSamari wətɔt

25 Kɔ wətəksɛ sariyɛ s'aSuyif wələma ɛyɛfɛ k'oloku Yesu, ntɛ ɛfaŋ kəcəpɛ kɔ towul dəmoloku mɔ. K'eyif Yesu: «Wətəksɛ, cəke cɔ pəmar im kəyɔ, isɔtɔ kiyi wəyeŋ ka doru o doru-ɛ?»
26 Kɔ Yesu eyif kɔ: «Cəke cɔ ancic nde buk ba sariyɛ-ɛ? Cəke cɔ məŋkaraŋ bi disrɛ-ɛ?»
27 Kɔ fum nwɛ oloku Yesu: «Pəmar məbɔtərɛ Mariki Kanu abəkəc ŋam fəp, afɔkəl ŋam fəp, sɔkət sam fəp, kɔ mɛcɛm-cɛmnɛ mam fəp. Kɔ telip-ɛ, məbɔtər wɛnc əm pəmɔ tɔkɔ məmbɔtərnɛ mɔ.»
28 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məloku ti belbel, məyɔ tatɔkɔ ntɛ tɔŋsɔŋ'am kəyi wəyeŋ mɔ.»
29 Mba ntɛ wəbɛ wəka sariyɛ nwɛ ɛfaŋ kəmentər dolompu dɔn mɔ, k'eyif Yesu: «An'ɔyɔnɛ wɛnc im-ɛ?»
30 Kɔ Yesu ɔŋgbɔkərɛ moloku k'oloku: «Fum wələma ɛnayɛfɛ Yerusalɛm pəckɔ Yeriko. Kɔ wəfum wəkakɔ ɔŋkɔ pəbɛrɛ afum alɛc dacɔ, kɔ afum alɛc akakɔ ŋambaŋər kɔ daka dɔkɔ ɛnatɔmpər mɔ fəp, kɔ ŋasut kɔ haŋ pəcbut kəfi, kɔ ŋasumpər dɔpɔ kɔ ŋaŋkɔ.
31 Kɔ tosurɛnɛ wəloŋnɛ wələma osolnɛ sɔ dɔpɔ din dadɔkɔ. Ntɛ wəloŋnɛ nwɛ ɛnəŋk fum wəkɔ anasut mɔ, k'encepər dɔpɔ ntende pəbɔlɛ kɔ.
32 Kɔ wəLewy wələma ender sɔ kəfo kin kaŋkɔ, kɔ wəkakɔ sɔ ɛnəŋk fum nwɛ, kɔ nkɔn sɔ encepər ntende pəbɔlɛ kɔ.
33 Kɔ wəSamari wələma nwɛ ɔnckɔ marənt mɔ, ender pəbəp fum wəkawɛ ntɛ ɛnəŋk kɔ mɔ, kɔ nɔnɔfər deyi kɔ.

34 Kɔ wəSamari nwɛ ɔlɔtərnɛ fum nwɛ, k'oloŋər runc yɔn member, k'ɔmbɔy
yi moro, k'esektər yi. Kɔ wəSamari nwɛ ɛlɛk fum wəkakɔ k'endeŋ kɔ pɔkɔtɛnɛ
pɔn kəroŋ, k'eŋkekərɛ kɔ karwaŋse kələma, k'ɔŋkɔ pəboc kɔ di, k'ɛncəmɛ tetɔn.
35 Dɔckɔsɔk kɔ wəSamari nwɛ owurɛ gbəleŋ mɛrəŋ ba pəsam, k'ɔsɔŋ bi
wəka karwaŋse. K'oloku kɔ: ‹Məgbɛkərɛ kɔ, mpɛ o mpɛ mendesɔŋ kɔ mɔ,
indeluks'am pi dəkəlukus dem.›»
36 Kɔ Yesu ɔnɔcər: «Afum akaŋɛ maas dacɔ anɔ məna məncɛm-cɛmnɛ kəyɔnɛ
ka wɛnc ka fum wəkɔ afum alɛc ŋanasut mɔ?»
37 Kɔ wəbɛ wəka sariyɛ nwɛ oloku: «Nwɛ ɛnamentər kɔ amera ŋobotu mɔ.»
Kɔ Yesu oloku wəbɛ wəka sariyɛ nwɛ: «Awa, məna sɔ məkɔ məyɔ tatɔkɔ.»

Yesu ndena Marta kɔ Mari

38 Yesu ŋayi dɔpɔ kəkɔ kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ, kɔ ŋambɛrɛ dare dɔləma, kɔ wəran
wələma pacwe kɔ Marta, ɛmbaŋ kɔ nde ndɔrɔn.
39 Marta ɛnayɔ wɛnc wəran wələma nwɛ ancwe Mari mɔ, kɔ wɛnc nwɛ ɔŋkɔ
pəndɛ Wəbɛ dəntɔf, pəccəŋkəl moloku mən.
40 Marta nkɔn pəsumpər yɛbəc yɛlarəm. Kɔ Marta ender pəloku Yesu: «Wəbɛ
tɔfɔtɔrəs əm tantɛ wɛnc im wəran ende pənd'am dəntɔf pəsakər'em yɛbəc yayɛ
sona mɔ? Məloku kɔ pəde pəmar im.»
41 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Marta, Marta! Məyi kəcɛm-cɛmnɛ kɔ kəsimsɛ teta mes
mɛlarəm.
42 Mba tes tin gboŋ tɔyɔ dəkəcəmɛ. Mari ɛlɛk da pəntesɛ mɔ, afɔsɔbaŋər kɔ
dənda.»

11

Yesu kɔ sali
Mat 6.9-13; 7.7-11

1 Dɔsɔk dɔləma Yesu **pəclok-lokər Kanu** kəfo kələma. Ntɛ elip mɔ, kɔ
wəcɛpsɛ kɔn darəŋ wələma eyif kɔ: «Wətəksɛ, mətəksɛ su kəlok-lokər Kanu,
pəmɔ tɔkɔ Saŋ ɛnatəksɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ kəlok-lokər Kanu mɔ.»
2 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Kɔ nənde nəctola Kanu-ɛ, nəloku:
Kas kosu!
Məsɔŋɛ paleləs decempi da tewe tam topus.
Məsɔŋɛ a dɛbɛ dam deder!
3 Məpocɛ su dɔsɔk o dɔsɔk kəcom kosu.
4 Məŋaŋnɛnɛ su kiciya kosu
pəmɔ ntɛ səŋŋaŋnɛnɛ nwɛ o nwɛ enciyanɛ su mɔ.
Ta məsak su səyɔ mes mmɛ məŋsɔŋɛ su kəciya mɔ.»
5 Kɔ Yesu oloku ŋa sɔ: «An'ɛntam kəyɔ wəkos wəkin nu dacɔ, nwɛ ɛŋyɛfɛ cɛk-
cɛk pəkɔ pəbəp wanapa kɔn nde ndɔrɔn pəcloku kɔ: ‹Wanapa məbɔr im cəcom
maas,
6 bawo wəbɔt kem wələma eder nde nderem cɛk-cɛk cancɛ, mba ali paka iyɔ
fɛ mpɛ iŋsɔŋ kɔ pədi mɔ.›
7 Kɔ wanapa kɔn wəkakɔ, eyi dukələ mɔ oloku kɔ: ‹Ta mətɔrs im! Aŋgbət
kumba, səfəntərɛ kɔ awut em, ifɔtam kəyɛfɛ isɔŋ əm cəcom,›
8 icloku nu ti: Ali pəyɔnɛ a ɔfɔyɛfɛ pəsɔŋ kɔ ci bawo wanapa kɔn ɔfɔ, endeyɛfɛ
pəsɔŋ kɔ daka o daka ndɛ ɛfaŋ mɔ, bawo wanapa kɔn ɛŋgbəc gbɛs a mɛnɛ pəsɔŋ
kɔ.
9 Kɔ ina, iloku nu: Nətola, nəndesɔtɔ. Nətɛn, nəndenəŋk. Nəsut-sut kumba,
andegbitɛ nu.
10 Bawo nwɛ o nwɛ ontola Kanu mɔ, ompocɛ kɔ. Nwɛ o nwɛ ɛntɛn mɔ, ɛŋnəŋk.
Nwɛ o nwɛ oŋsut-sut kumba mɔ, aŋgbitɛ kɔ.
11 Kas kəre kəyi nu dacɔ, nkɛ wan kɔn ontola kɔ alop, pəsɔŋ kɔ abok mɔ?

12 Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, wan kɔn pətola kɔ ames ŋɛgbɛŋ, nkɔn pəsɔŋ kɔ tekəlencər-ɛ?
13 Kɔ pəyɔnɛ a nəna aŋɛ nəlɛcɛ mɔ, nəncərɛ kəsɔŋ awut anu ca yɔtɔt-ɛ, Kas kəndenaŋkanɛ kəsɔŋ Amera Ŋecempi ŋɔn kəyɛfɛ dəKɔm aŋɛ ŋantola kɔ ŋi mɔ!»

Yesu kəluksɛ moloku ma yem nyɛ anaboncɛ kɔ mɔ
Mat 12.22-30; Mark 3.22-27

14 Dəsɔk dɔlɔma Yesu pəcbɛləs ŋɔŋk ŋɛlɛc nŋɛ ŋɛnasɔŋɛ fum wəlɔma kətɔlok-loku mɔ. Ntɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋɔkɔ ŋowur kɔ mɔ, kɔ wətɔlok-loku wəkakɔ ɛyɛfɛ kəlok-loku, kɔ cusu cəwos kənay k'afum fəp.
15 Mba kɔ afum alɔma ŋaloku: «Bɛlsɛbul, wəkiriŋ wəka yɔŋk yɛlɛc, ɛmbɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc.»
16 Ntɛ alɔma ŋafaŋ kəsumpər kɔ dəmoloku mɔ, kɔ ŋawer kɔ a pəmentər **tɔyɔ tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy tin ntɛ tementər a Kanu kəsom kɔ mɔ**.
17 Mba ntɛ Yesu ɛnacərɛ pɛcɛmcɛmnɛ paŋan mɔ, k'oloku ŋa: «Atɔf o atɔf nyɛ ŋɛŋyɛfərnɛ ŋisərka mɔ, ŋɛŋləpsər kəlɛcɛ. Wɔlɔ wa ŋi wɛtɛmpɛnɛ win win.
18 Awa, kɔ pəyɔnɛ a Sentani səyi kəyɛfərnɛ sisərka-ɛ, cəke cɔ dɛbɛ da si dɛntam kəcəmɛ gbiŋ-ɛ? Bawo nəloku a Bɛlsɛbul imbɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc.
19 Kɔ tɔyɔnɛ ina Yesu, Bɛlsɛbul imbɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc-ɛ, afum anu oŋ, an'ɔ ŋambɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc-ɛ? Ti tɔsɔŋɛ ntɛ akakɔ yati ŋandeyɔnɛ akiti anu mɔ.
20 Mba kɔ tɔyɔnɛ a kətam ka Kanu k'imbɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc-ɛ, awa dɛbɛ da Kanu dender haŋ nnɔ nəyi mɔ.
21 Kɔ fum wəka sɔkət ɔntɔmpər posutnɛnɛ-ɛ, ombum daka dɔn belbel ta tɔlɔm o tɔlɔm tɛnəŋk di-ɛ.
22 Mba kɔ fum wəlɔma nwɛ ɛmbɛk kɔ fənɔntər ender pəsut kɔ kəyɛfərɛnɛ pətam kɔ-ɛ, wəkakɔ ɛmbaŋər kɔ yosutnɛnɛ yɔn nyɛ ɛnalaŋ mɔ, pəlɛk daka dɔn fəp pəyerəs.
23 Nwɛ ɔntɔyi kɔ ina mɔ, enter im, mba nwɛ ɔntɔloŋkan'em mɔ, ɛsamsər'em.»

Kəlukus ka ŋɔŋk ŋɛlɛc
Mat 12.43-45

24 «Ntɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋɔkɔ ŋowur fum nwɛ dəris mɔ, ŋɛcyara-yara mofo mowosu ŋɛctɛn dəkəŋesəm, mba ŋɛnasɔtɔ fɛ, kɔ ŋolokunɛ: ‹Ilukus nde kəlɔ kem nkɛ inawur disrɛ mɔ.›
25 Ntɛ ŋolukus mɔ, kɔ ŋɛmbəp kəlɔ kaŋkɔ pafɛŋ ki, palompəs ki belbel.
26 Awa! Kɔ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋɔkɔ ŋɔŋkɔ, ŋɛtɛn yɔŋk yɛlɛc camət-mɛrəŋ nyɛ yɛnaŋkanɛ kəlɛcɛ yɛtas ŋi mɔ, kɔ yɛmbɛrɛ kəlɔ disrɛ kɔ yɛndɛ. Ntɛ tencepər mɔ, kɔ pəlɛc pənaŋkanɛ fum nwɛ pətas tɔkɔ pənayi kɔ tɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ.»

Pətɔt posoku

27 Yesu eyi kəloku moloku mamɔkɔ, kɔ wəran wəlɔma oŋkulərnɛ kənay ka afum akakɔ dacɔ: «Pəbɔt kor nkɛ kənabɛkəs əm mɔ, kɔ mɛsɛ mmɛ anamɛsər'am mɔ!»
28 Mba kɔ Yesu oŋkulɛ: «Pəbɔt aŋɛ ŋancəŋkəl toloku ta Kanu, ŋamɛŋkərnɛ ti mɔ!»

Kəwe ka **tɔyɔ tɛgbɛkərɛ tɔlɔma ntɛ tɛyɛfɛ nde Kanu kəyi mɔ**
Mat 12.38-42

29 Ntɛ kənay ka afum kəncmɛpnɛ Yesu mɔ, k'ɛyɛfɛ kəloku: «Dɛtɛmp dɛlɛc dentesɛ fɛ. **Tɛgbɛkərɛ ntɛ tementər a Kanu kəsom im mɔ** tɔ ŋayi kəwer im, mba ali tin afəsəmentər ŋa kɔ pəyɔnɛ fɛ ta Yunusa-ɛ.
30 Bawo tɔkɔ teta Yunusa tɛnayɔnɛ aka Niniwe tɔyɔ tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy mɔ, itɔ teta Wan ka Wərkun tendesɔyɔnɛ dɛtɛmp dantɛ tɔyɔ tɛgbɛkərɛ tɛwɛy-wɛy.
31 Wəbɛra ka atɔf nŋɛ ŋeyi Yisrayel kəca kətɔt mɔ, endetimɛ dəsɔk da kiti kɔ afum a dɛtɛmp dandɛ, pəboncɛ ŋa kətɔwosɛ kəcəŋkəl kəcərɛ kəkɔtɛnɛ mes kətɔt,

bawo pəbɔlɛ p'ɛnayɛfɛ kədecəŋkəl kəcərɛ kəkɔtɛnɛ mes kətɔt ka Sulemani. Mba fum eyi dɛ nwɛ ɛntas Sulemani dəkəcəmɛ mɔ.
32 Afum a Niniwe ŋandeyɛfɛ dɔsɔk ndɛ Kanu kəndeboc kiti ka afum fəp mɔ, ŋaboncɛ afum a dɛtɛmp dandɛ kətɔsəkpər bəkəc, bawo kawandi ka Yunusa kənasɔŋɛ aka Niniwe kəsəkpər bəkəc yaŋan yɛlɛc kɔ ŋalomp. Fum eyi nu dacɔ nwɛ ɛntas Yunusa dəkəcəmɛ mɔ.»

Capafɔ ca lamp da dis
Mat 5.15; 6.22-23

33 «Fum nwɛ o nwɛ ɔfɔmot lamp pəkəŋk di kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ pəmɛŋk di, mba pəfos pɔ ancəmbər di ntɛ tɔŋsɔŋɛ aŋɛ ŋambɛrɛ mɔ ŋanəŋk pəwaŋkəra.
34 Dɔfər dam dəyɔnɛ lamp da dis. Kɔ dɔfər dam dentesɛ-ɛ, dis dam fəp doŋmotnɛ, mba kɔ dɔfər dam dɔntɔtesɛ-ɛ, dis dam sɔ kubump kɔ deŋyi.
35 Məkɛmbərnɛ ta pəwaŋkəra mpɛ pey'əm dəris mɔ pəyɔn'am kubump.
36 Kɔ dis dam domot ta tofo o tofo teyi ntɛ teyi kubump mɔ, tɛm tatɔkɔ dis dam fəp dɛmar, pəmɔ tɔkɔ lamp doŋmot əm kɔ dendemar-ɛ.»

Yesu kəboncɛ aFarisi kɔ atəksɛ a sariyɛ kiciya
Mat 23.1-36; Mark 12.38-40

37 Ntɛ Yesu ɛnayi kəlok-loku mɔ, kɔ wəFarisi wələma ɛlɛtsɛnɛ kɔ kəkɔdi yeri dɔsɔk dadɔkɔ nde ndərən. Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ k'ɔŋkɔ pandɛ amɛsa kiriŋ.
38 Kɔ pənciyanɛ wəFarisi nwɛ ntɛ Yesu ɛnatɔsumpər saliye * kərɛsna a pədedi yeri mɔ.
39 Mba kɔ Wəbɛ oloku kɔ: «Nəna aFarisi, apəlet kɔ apɔt takəroŋ yɔ nəŋsɔkəs, mba bəkəc yonu disrɛ nəlasərnɛ deke dəris kɔ kəyɔ mes mɛlɛc.
40 Nəna atɔcərɛ mes, Kanu nkɛ kəlompəs tadarəŋ mɔ, bafɔ ki kəlompəs sɔ tedisrɛ ba?†
41 Nəcpocɛ atɔyɔ daka mpɛ peŋyi səpɔt kɔ dəpəlet yonu mɔ, fəp fa yi fəndesɔk nnɔ nəyi mɔ.
42 Mba pəlɛc peyi nu nəna aFarisi! Bawo nən'ɔŋsɔŋ Kanu farilɛ fa mɛrkɛt kɔ malaŋkan, mba nəcsak dolompu kɔ kəbɔtər ka Kanu. Mamɔkɔ mɔ pəmar pacyɔ, mba ta nəcpələrnɛ kəcyɔ mɛlpəs mɔkɔ de.
43 Pəlɛcər nu nəna aFarisi, bawo nəmbɔtər pacsɔŋ nu dəkəndɛ mofo mmɛ aŋleləs nu mɔ, nde dəkətola Kanu da aSuyif kɔ kəyif kəlel nde ambəpsɛnɛ mɔ.
44 Pəlɛc peyi nu, bawo nəyi pəmɔ cufu ncɛ antɔgbɛkərɛ mɔ, packɔt ci kəroŋ ta ancərɛ-ɛ.»
45 Kɔ fum wələma atəksɛ a sariyɛ dacɔ ɛlɛk moloku, k'oŋkulərnɛ: «Wətəksɛ, kɔ məloku tatɔkɔ-ɛ, məŋsunu sɔ səna!»
46 Kɔ Yesu oloku: «Pəlɛcər sɔ nəna, atəksɛ a sariyɛ! Bawo nən'ɛŋsarəsər afum yɛsarɛ nyɛ yoncuca kəsarɛ mɔ, ta nəŋwosɛ kəgbuŋɛnɛnɛ yi ali tɛlər tonu-ɛ.»
47 «Pəlɛc peyi nu! Bawo nən'ɛncəmbərɛ cufu ca sayibɛ masar mɛcɛm-cɛməs, sayibɛ aŋɛ atem anu ŋanadifət mɔ.
48 Kəmentər kɔ məndɛ tantɛ a məna sɔ məwosɛ məyɔ ma atem anu mamɔkɔ, bawo ŋa ŋanadifət sayibɛ sa Kanu, kɔ nəna nəcəmbər cufu cəŋan!
49 It'ɔsɔŋɛ kəcərɛ kəkɔtɛnɛ mes ka Kanu disrɛ, kəloku: ‹Indekenɛ ŋa sayibɛ kɔ asom.› Kɔ ŋandifət aŋɛ, kɔ ŋantərəs akɔ.
50 It'endesɔŋɛ afum a tɛm tantɛ kədekɔsarɛ kiciya ka kədif ka sayibɛ saŋsɛ fəp, kəlɛk ntɛ doru doncop mɔ,
51 kəyɛfɛ mecir ma Abɛl, haŋ kəbəp ka ma Sakary, nwɛ anadif aŋgbip kɔ **tetek tolonɲ**nɛ dacɔ mɔ. Ɛy, iloku nu ti: Andekɔyif ti afum a dɛtɛmp dandɛ.»

---

* **11:38** CəFarisi, kɔ fum ɔŋkɔ kədi yeri-ɛ, mɛnɛ pəgbət kərɛsna waca dəromun. † **11:40** *Kanu nkɛ kəlompəs tadarəŋ mɔ, bafɔ ki kəlompəs sɔ tedisrɛ ba?* kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «nwɛ olompəs tadarəŋ mɔ, bafɔ nkɔn olompəs sɔ tedisrɛ ba?»

52 «Pəlɛc peyi nu, nəna atəksɛ sariyɛ! Bawo nəliŋ tasapa pa kəcərɛ. Nənasərka nəmbɛrɛ fɛ, nəyamsər sɔ akɔ ŋafaŋ kəbɛrɛ mɔ ŋabɛrɛ.»
53 Ntɛ Yesu owur nde kəlɔ kaŋkɔ mɔ, kɔ pəntɛlɛ atəksɛ sariyɛ kɔ aFarisi nnɔ eyi mɔ. Kɔ ŋayɛfɛ kəgbəŋ-gbəŋər kɔ, ŋacyifət kɔ mes fəp,
54 ŋaccəpɛ kɔ mowul, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋanenɛ kɔ yem dəmoloku mɔ.

12

Nəkɛmbərnɛ ta nəbaŋɛnɛ dofum
Mat 10.26-27

1 Tɛm tatɔkɔ afum wul wul ŋanaloŋkanɛ, pəwurɛnɛ pəmɔ ŋadeŋsərɛnɛ, kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ kərɛsna: «Nəkɛmbərnɛ lebin da aFarisi ndɛ dɔyɔnɛ kəbaŋɛnɛ dofum mɔ.
2 Tes o tes tɔgbɔpnɛ teyi fɛ ntɛ antədecɛŋ paloku mɔ, ntɛ o ntɛ tɔŋgbɔpnɛ fɛ ntɛ antədecərɛ mɔ.
3 It'ɔsɔŋɛ ntɛ o ntɛ aŋloku nu kubump mɔ, nəgbəkərɛ ti kəloku daŋ peŋ, kɔ ntɛ nəŋmɛŋkəs fum dɛlənəs dukulɔ mɔ, andedəŋk ti pəpɔŋ mofo mɛbəpsɛnɛ.»

Nwɛ pəmar nənesɛ mɔ
Mat 10.28-31

4 «Icloku nu ti, nəna anapa em: Ta nənesɛ aŋɛ ŋandif dis gbəcərəm, kɔ tɛyɛfɛ dənda ta ŋantam təlɔm o təlɔm sɔ mɔ.
5 Indementər nu nwɛ pəmar nənesɛ mɔ: Nənesɛ nwɛ endif pəkafəlɛ sɔ pətam kələm əm yahanama mɔ. Ɛy! Icloku nu, nkɔn pəmar nənesɛ!
6 Bafɔ gbaŋa kəcamət y'ancaməs fərɛŋk mɛrəŋ? Awa! Icloku nu a Kanu kəfɔpəl ali ŋin yi dacɔ.
7 Ali dɛlay da cəfon ca domp donu Kanu kəncərɛ di fəp. Ta nənesɛ, nnɔ Kanu kəyi mɔ nəyɔ dəkəcəmɛ ndɛ dɛmbɛk dɛtas da gbaŋa yayɔkɔ mɔ!»

Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋendetəksɛ pəmar acɛpsɛ a Yesu kəloku mɔ
Mat 10.32-33; 12.32; 10.19-20

8 «Icloku nu ti: Nwɛ o nwɛ owosɛ afum fər kiriŋ a ina Yesu ɔyɔ kɔ mɔ, Wan ka Wərkun endesərəmnɛwosɛ nnɔ fər ya mɛlɛkɛ a Kanu kiriŋ, a wəkən fum wəkakɔ ɔyɔnɛ.
9 Mba məna nwɛ məndekɔbupərɛ kəcərɛ kem afum fər kiriŋ mɔ, Wan ka Wərkun endekɔsərəmnɛ simɛ məna wəkayi mɛlɛkɛ a Kanu fər kiriŋ.
10 Nwɛ o nwɛ oŋloku pəlɛc pa Wan ka Wərkun mɔ, andekɔŋaŋnɛnɛ wəkayi, mba nwɛ o nwɛ ɔləməs **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** mɔ, afɔdekɔŋaŋnɛnɛ kɔ.»
11 «K'ande packekərɛ nu nde dəkətola Kanu da aSuyif, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti nda aboc kiti, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti abɛ-ɛ, ta nəcɛm-cɛmnɛ pəlarəm tɛyacnɛ tonu, kɔ təkɔ nəŋkɔloku mɔ,
12 bawo **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** ŋendekɔtəksɛ nu gbəncana babəkɔ təkɔ pəmar nəndekɔloku mɔ.»

Capafɔ ca wəka daka wətəcərɛ tes

13 Kɔ fum wələma oloku Yesu kənay kaŋkɔ disrɛ: «Wətəksɛ, məloku wɛnc im a səyerɛnɛ kɛ kosu!»
14 Kɔ Yesu oloku fum wəkakɔ: «An'ɛcəmbər im kəyɔnɛ ka wəboc kiti nu dacɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wəyer nu daka donu-ɛ?»
15 Kɔ tɛyɛfɛ dənda, kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəkɛmbərnɛ kəbətər ka kəyɔ daka dɛlarəm, bawo bafɔ daka dadəkɔ dətəmpər tecepərɛnɛ ta fum doru, ali wəkayi pəyɔ daka dɛlarəm.»
16 Kɔ Yesu oloku ŋa capafɔ cələma: «Fum wəka daka wələma ɛnayɔ ntəf nyɛ yenctesɛ yəbəf mɔ.

17 Pəccɛm-cɛmnɛ, pəcyifnɛ: ‹Cəke cɔ indeyɔ-ɛ? Bawo iyɔ fɛ kəfo nkɛ iŋkəloŋka
yɛtɛl yem fəp mɔ.›
18 Kɔ fum nwɛ olokunɛ, ‹Ntɛ tɔ indeyɔ: Kəwəkəc k'iŋkɔ cɛlɛ cem, isɛl ncɛ
cəmbɛk mɔ, iloŋka ci disrɛ malə kɔ ca yem yəlɔma.
19 Kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, ilokunɛ dɛbəkəc: «Iyɔ daka dɛlarəm dɛmɛŋkərnɛ meren
mɛlarəm. Iŋesəm oŋ, idi, imun, iwoləs.»›
20 Mba kɔ Kanu kəloku kɔ: ‹Məna Wətoŋkulu, Wətɔcərɛ tes! Pibi pa məkɔ yati
pɔ andewer əm kiyi kam doru. Təkɔ məlompəs mɔ, anɔ məndesakərɛ ti-ɛ?›»
21 Kɔ Yesu ɔnɔcər: «Itɔ pəyi fum nwɛ endeloŋka daka dɔn, a ta Kanu kəŋnəŋk
kəyɔ kɔn daka mɔ-ɛ.»

Kəlaŋ Kanu
Mat 6.25-34

22 Kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ: «It' ɔsɔŋɛ ntɛ iloku nu: Ta nəcɛm-cɛmnɛ
pəlarəm tecepərɛnɛ tonu doru, paka mpɛ nəndedi mɔ. Ta nəcɛm-cɛmnɛ sɔ teta
dis donu pəkɔ nəndebɛrnɛ mɔ.
23 Bawo kəyi wəyeŋ kəncepər yeri, kɔ dis dencepər yamos.
24 Nəkɔkcɛ bɛmp yaser: Yɔfɔgbal defet, yɔfɔtɛl, yɔfɔmɛŋkərnɛ, yɔyɔ fɛ cɛlɛ,
mba Kanu kəŋsɔŋ yi yeri. Nəna nəncepər bɛmp yayɔkɔ dəkəcəmɛ!
25 Fum wəre eyi nu dacɔ nwɛ mɛcɛmcɛmnɛ mən mɛntam kəbələs kiyi kɔn
doru ali kururu katin gboŋ mɔ-ɛ?
26 Kɔ pəyɔnɛ a nəfɔtam ali tes tɛfɛt-ɛ, ake nəŋkɔcɛm-cɛmnɛnɛ tɔkɔ tɛncəmɛ
mɔ?
27 Nəkɔkcɛ ntɛ yɛlɛŋk ya dalɛ yomponŋ mɔ: Yɔfɔbəc, yɔfɔdu yamos, mba icloku
nu, ali wəbɛ Sulemani kɔ daka da debeki dən fəp ɛnasɔtɔ fɛ yamos nyɛ yɛnatesɛ
pəmɔ pɛlɛŋk papəkɔ pin mɔ.
28 Yika yeyi məkɔ dalɛ, alna pacləm yi dənɛnc, mba Kanu kəŋsɔŋɛ pəmar yi.
Nəna, apicɛ kəlaŋ, nəntam kəlaŋ tes tin: Pipicɛ oŋ cəke o cəke, Kanu kəndebɛr
nəna apicɛ kəlaŋ yamos pəcepər tatɔkɔ.
29 Kɔ nəna, ta nətərəsnɛ kəcɛm-cɛmnɛ teta yeri yɔkɔ nənde nəcdi mɔ, ta
nəcɛm-cɛmnɛ teta yomunəs yɔkɔ nənde nəcmunəs mɔ.
30 Bawo mes mamɔkɔ mɔ atɔcərɛ Kanu a doru dandɛ ŋantɛn tɛm fəp. Mba
nəna, Kas konu kəncərɛ a pəmar nəyɔ ca yayɔkɔ.
31 Nətɛn dɛbɛ da Kanu, nkɔn Kanu endedeŋərɛ nu ca yayɔkɔ.»

Daka kiyi ka darenc
Mat 6.19-21

32 «Ta mənesɛ, nəna acɛps'em darəŋ! Bawo pəmbɔt Papa konu kəsɔŋ nu dɛbɛ.
33 Nəcaməs daka donu, nəpocɛ kəway kaŋkɔ atɔyɔ daka. Ntɛ təŋsɔŋɛ
nəmɛŋkərnɛ daka da alna ndena Kanu mɔ. Daka da ndena Kanu dɔfɔlip!
Dəndo wəke eyi fɛ nwɛ ɔŋlətərnɛ di mɔ. Ate ŋeyi fɛ nŋɛ ŋɔŋsɔm di mɔ.
34 Bawo kəfo nkɛ daka donu deŋyi mɔ, difɔ abəkəc ŋonu ŋeŋyi.»

Abəc aŋɛ ŋambum mɔ

35 «Nəgbəncnɛ səbɛlɛt dəfi, nəmot səlamp sonu, nəcəmɛ belbel!
36 Nəyi pəmɔ abum aŋɛ ŋandekar wəbɛ kəŋan kəder kəyɛfɛ dəŋgbaŋnɛ mɔ, ntɛ
təŋsɔŋɛ wəkakɔ ɔnckɔnader pəsut-sut kumba, ŋa ŋagbitɛ kɔ ki katəna mɔ.
37 Pəbɔt acar akakɔ wəbɛ kəŋan, ɔnckɔnader pəbəp kɔ pəckar kəgbitɛ kɔ mɔ.
Amina! Icloku nu ti: Endegbəncnɛ bɛlɛt, pədəs acar akakɔ dəmɛsa kəkɔdi yeri,
nkɔn pəyerəs ŋa yi.
38 Ali pəyɔnɛ a cɛk-cɛk c'ender, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ dɔsɔka, mba k'ɛmbəp ŋa ta
ŋandirɛ-ɛ, pəbɔt ŋa!»
39 «Nəcərɛ ntɛ belbel a kɔ wəka kəlɔ ɛncərɛ tɛm ntɛ wəke endeder mɔ-ɛ, ɔfɔsak
kɔ pəbɛrɛ kəlɔ kɔn disrɛ.

40 Nəna sɔ, nəcəmɛ nəckar! Bawo Wan ka Wərkun endeder tɛm ntɛ nəntɔyɔ
kɔ amera mɔ.»

Wəbəc wəlompu kɔ wəbəc wətɔlomp
Mat 24.45-51

41 Kɔ Piyɛr eyif Yesu: «Wəbɛ, səna gbəcərəm ŋɔ məŋloku capafɔ cancɛ, ka fəp
fɔ məŋloku ci ba?»
42 Kɔ Mariki oloku: «Wəcəmbər-cəmbər daka wəre esektərnɛ mariki mən,
pəckɔtɛnɛ amera kəyɔ pətɔt-ɛ? Nkən ɔyɔnɛ nwɛ mariki oŋloku: ‹Isəŋ əm yɛbəc
nyɛ: Məcsəŋ yeri afum aŋɛ ŋayi kəbəc'em mɔ, tɛm ntɛ pəmar mɔ.›
43 Pəbɔt wəmarəs wəkakɔ mariki mən mender mɛbəp kɔ pəsumpər yɛbəc nyɛ
ɛnasom kɔ mɔ!
44 Iloku nu ti, kance kɔ: Mariki mən mendesəŋɛ kɔ kəyɔnɛ ka wəcəmbər-
cəmbər ka daka dən fəp!
45 Mba kɔ wəmarəs olokunɛ dɛbəkəc: ‹Mariki mem ɛntayɛfɛ fɛ kəder,› pəyɛfɛ
kəsut ka amarəs arkun kɔ aran, pəcdi yeri, pəcmun haŋ pəcis-ɛ,
46 mariki ma wəmarəs wəkakɔ endeder dəsək ndɛ ɔntɔyɔ kɔ amera mɔ, dec
ndɛ ɔntɔcərɛ mɔ, pəbɛləs wəmarəs wəkakɔ, pətərəs kɔ pəpɔŋ pəmɔ təkɔ antərəs
acar atənenɛ mariki maŋan mɔ.
47 Wəcar nwɛ ɛncərɛ tɛfaŋ ta mariki mən mɔ, ta olompəsnɛnɛ kɔ mɔ, ta ɔŋyɔ
təkɔ mariki mən ɛfaŋ mɔ, aŋsut wəcar wəkakɔ kəsut kəpɔŋ.
48 Mba wəcar nwɛ ɔntɔcərɛ tɛfaŋ ta mariki mən mɔ, pəciya-ciya kəlompəs
mɔ, wəcar wəkakɔ pəpic pɔ aŋsut kɔ. K'anasɔŋ fum pəlarəm-ɛ, pəlarəm p'aŋwer
kɔ. K'anasɔŋ kɔ kəmɛŋk pəlarəm-ɛ, aŋnaŋkanɛ kəwer kɔ pəlarəm.»

Teta Yesu təsɔŋɛ afum kəgbɛyɛnɛ
Mat 10.34-36

49 «Nɛnc d'inder kəbɛr doru, k'ifaŋɛ di kəmar!
50 Pəmar isɔtɔ kəgbət dəromun teta Kanu, kɔ kəŋwon im kəyi.
51 Nəncɛm-cɛmnɛ a pəforu p'iŋkɛrɛ kəsɔŋ doru ba? Ala de, mba icloku nu a
kəgbɛy k'iŋkɛrɛ.
52 Kəyɛfɛ oŋ tantɛ aŋɛ o aŋɛ ŋayi kəcamət kəlɔ disrɛ mɔ, ŋandegbɛyɛnɛ akɔ ŋayi
maas akɔ ŋayi mɛrəŋ.
53 Kas kəgbɛy wan kɔn wərkun, wan wərkun pəgbɛy kas, kɛrɛ kəgbɛy wan
kɔn wəran, wan wəran pəgbɛy kɛrɛ, kɔncəra kəgbɛy wəran ka wan kɔn, wansɔ
pəgbɛy kɔncəra.»

Kəcərɛnɛ ka kəm
Mat 16.2-3

54 Kɔ Yesu oloku sɔ kənay ka afum: «Kɔ nənəŋk kəp kəgbəpərnɛ ntende dec
dɛŋkalɛ mɔ, nəŋkulɛ katina: ‹Kəder kɔ wəcafən endeder!› Pəfɔwon wəcafən
pəder.
55 Mba kɔ nənəŋk afef ŋa kəca kətɔt ŋocwur-ɛ, nəloku: ‹Kəwonɛ kɔ pənder,›
təkɔ nəŋloku ti mɔ, itɔ teŋyi.
56 Nəna Abaŋɛnɛ dofum! Nəntam kəcərɛ mɛgbɛkərɛ ma təkɔ antəf kɔ kəm
yeŋyi mɔ. Ta ake tɔ nəntətam kəcərɛnɛ tɛgbɛkərɛ ta tɛm tantɛ nəyi mɔ-ɛ?»

Mətɛn kətəŋnɛ kɔ wəterɛnɛ kam
Mat 5.25-26

57 «Ta ake tɔ nəntɔcərɛnɛ nənasərka təkɔ pəmar nəyɔ mɔ-ɛ?
58 Kɔ məndekɔ kɔ wəyɛfərɛnɛ kam dəŋkiti-ɛ, məwosɛ nətəŋnɛ dɔpɔ kərɛsna.
Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, enkekər'am dabɛ. Wəboc kiti pəsɔŋ əm wəsɔdar nwɛ ɔŋkɔbɛr
əm dəbili mɔ.
59 Iclok'əm məfɔwur dəndo ta məlip kəluksɛ tapəsam pəkɔ məntɔmpərɛ kɔ
mɔ-ɛ.

13

Nəsəkpər mera, nəcəmɛ pəlompu darəŋ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, nəŋfi!

1 Tɛm tatɔkɔ kɔ afum alɔma ŋanader ŋaləmər Yesu tɔkɔ Pilat ɛnadifət aKalile
alɔma ntɛ ŋancloŋnɛ Kanu mɔ. Itɔ tatɔkɔ Pilat ɛnanɔŋkəl mecir ma afum
kəloŋnɛ kəŋan.
2 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəncɛm-cɛmnɛ a k'anadifət aKalile akakɔ tatɔkɔ-ɛ, a
tementər oŋ a ŋananaŋkanɛ kəciya ŋatas aKalile alpəs akɔ anatɔdif mɔ ba?
3 Ala! Icloku nu: Mba kɔ nəntɔsəkpər mera nəcəmɛ pəlompu darəŋ-ɛ,* tatɔkɔ
tɔ nəndeləsərnɛ fəp pəmɔ akakɔ.
4 Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, afum aŋɛ wəco kɔ camət-maas aŋɛ kəlɔ ka Siloye
kənawɛkərnɛ kədif mɔ, nəncɛm-cɛmnɛ a ŋa ŋananaŋkanɛ kəciya ŋatas aka
Yerusalɛm alpəs aŋɛ ba?
5 Ala, icloku nu, mba kɔ nəntɔsəkpər mera nəcəmɛ pəlompu darəŋ-ɛ, nəna
sɔ fəp nəŋfi pəmɔ ŋa!»

Capafɔ ca kətɔk kəkom nkɛ kənatɔyɔ yokom mɔ

6 Kɔ Yesu oloku sɔ capafɔ ncɛ: «Fum wəlɔma ɛnabɔf kətɔk ka fik dalɛ dɔn dacɔ.
K'ender kətɛn yokom ya ki, mba k'ɛmbəp kətɔk ka fik nkɛ ta kəŋkom-ɛ.
7 Awa, k'oloku wəbəc kɔn wəkɔ oncbumɛ kɔ dalɛ mɔ: ‹Meren maas mɔ mamɛ
ntɛ inder kəpim yokom ya kətɔk kaŋkɛ mɔ, mba ifɔsɔtɔ. Awa məcɛp ki! Ta ake
tɔ kəndecəmɛnɛ, kəbaŋ antɔf gbəcərəm-ɛ?›
8 Kɔ wəbum ka dalɛ oloku kɔ: ‹Mariki, məsak kətɔk kəkom kaŋkɛ kəren nkɛ
gbəcərəm paməmən sɔ. Indekay haŋ inɔŋkər, ibɛr ma sɔ ncɛk-cɛk-a.
9 Kɔ tatɔkɔ teyi-ɛ, tɔlɔma kəŋkom dok, kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, məcɛp ki.›»

Yesu kətaməs ka wəran wəlɔma dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ

10 Kətəksɛ kɔ Yesu ɛncndɛ dəkətola Kanu da aSuyif dɔlɔma dɔsɔk da kəŋesəm
ndɛ ampusɛ Mariki mɔ.
11 Wəran wəlɔma ɛnayi dənda nwɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɛnasɔŋɛ kətɔkɔt kəyɛfɛ meren
wəco kɔ camət-maas mɔ. ɛnanutnɛ, ta ɛntam kətɛncɛ-ɛ.
12 Ntɛ Yesu ɛnəŋk wəran nwɛ mɔ, k'ewe kɔ, k'oloku kɔ: «Wəran, docu dam
dɛsak əm.»
13 Kɔ Yesu endeŋ kɔ kəca. Gbəncana babɔkɔ kɔ wəran nwɛ ɛntɛncɛ, k'ɛyɛfɛ
kəcam debeki da Kanu.
14 Mba kɔ pəntɛlɛ wəbɛ wəka dəkətola Kanu da aSuyif dadɔkɔ, ntɛ Yesu
ɛnataməs wəran wəkakɔ simiti, dɔsɔk da kəŋesəm mɔ, kɔ wəbɛ nwɛ oloku
afum: «Mata camət-tin meyi mmɛ pəmar pacbəc mɔ, nəder nətɛn kətaməsnɛ
mata maməkɔ disrɛ, mba ta nəder dɔsɔk da kəŋesəm da Kanu.»
15 Kɔ Yesu oloku kɔ ntɛ: «Nəna abaŋɛnɛ dofum: Dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ
ampusɛ Mariki mɔ, an'ɔntɔgbeki wana wən, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, sɔfale sən
pəkekərɛ kəkɔmun-ɛ?
16 A wəran nwɛ owur dokom da Abraham, a kɔ Sentani səsumpər səkot
kəyɛfɛ meren wəco kɔ camət-maas mɔ, pəmar fɛ pasikəli kɔ bənda yayɔkɔ dɔsɔk
da kəŋesəm ba?»
17 Yesu kəloku moloku maməkɔ, kɔ tɔsɔŋɛ ater ɔn fəp kəlapərnɛ, mba
pənabət kənay fəp, məyɔ məpɔŋ maməkɔ Yesu ɔncyɔ mɔ.

Capafɔ ca tɛŋgbɛn tɛfɛt
Mat 13.31-32; Mark 4.30-32

18 Kɔ Yesu eyif sɔ: «Ake dɛbɛ da Kanu dowurɛnɛ-ɛ? Ak'indetubcɛnɛ di-ɛ?

* **13:3** *Nəntubi* itɔ «Nəsəkpərɛ məyɔ mətət məyɔ mɛlɛc.»

19 Tɛŋgbɛn tɛfɛt† ntɛ fum ɛlɛk, pəbɔf dalɛ dən disrɛ mɔ. Tɛŋgbɛn tatɔkɔ topoŋ, pɔyɔnɛ kətɔk kəpɔŋ, bɛmp yeder yɔlɔ wara wawɔkɔ kəroŋ mɔ.»

Totubcɛnɛ ta lebin
Mat 13.33

20 Kɔ Yesu oloku sɔ: «Ak'indetubcɛnɛ dɛbɛ da Kanu-ɛ?
21 **Dɛbɛ da Kanu** dowurɛnɛ pəmɔ lebin ndɛ wəran ɛŋlɛk pənɔktərɛnɛ di kəmbefe kilo wəco mɛrəŋ (20) mɔ. Kɔ kəmbefe fəp kəmpɛ!.»

Capafɔ ca dəkəbɛrɛ dɛwɛkɛnɛ
Mat 7.13-14; 21-23

22 Ntɛ Yesu ɛncali sədare səfɛt kɔ səpɔŋ kəkɔ ka Yerusalɛm mɔ, pəctəksɛnɛ sɔ afum.
23 Kɔ fum wəlɔma eyif kɔ: «Wətəksɛ, afum apic ŋɔ Kanu kəndekɔyac ba?» Kɔ Yesu oloku ŋa:
24 «Nəna sɔ nəsɛp kədekɔbɛrɛ dəkəbɛrɛ dɛwɛkɛnɛ dadɔkɔ, bawo icloku nu: Afum alarəm ŋandesɛp kəbɛrɛ ka di, mba ŋafɔdekɔtam.»
25 «Kɔ wəka kəlɔ endekɔyɛfɛ pəcaŋ kumba, nəna aŋɛ nəŋyi doru mɔ, nədeyɛfɛ kəsut-sut kumba, nəcloku: ‹Mariki məgbitɛ su!› Tɛm tatɔkɔ endeluksɛ nu: ‹Incərɛ fɛ kəca nkɛ nəyɛfɛ mɔ!›
26 Tɛm tatɔkɔ tɔ nəndekɔcop kəloku: ‹Sənadi yeri, səmun kɔ məna, məctəksɛ nde səpɔ səpɔŋ sa dare dosu.›
27 Nkɔn pəcloku nu, ‹Incərɛ fɛ aka nde nəyɔnɛ mɔ! Nəbɔl'em day, fəp fonu nəŋyɔ mes mɛlɛc!›
28 Difɔ kəbok kɔ kəŋaŋərɛnɛ sek kəndekɔyi, kɔ nəŋkɔnəŋk Abraham, Siyaka, Yakuba kɔ sayibɛ sa Kanu fəp dɛbɛ da Kanu disrɛ, paləm nəna dabaŋka.
29 Afum ŋandeder kəyɛfɛ kəca nkɛ dec dɛmpɛ kɔ nkɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, kəca kətɔt, kɔ kəmerya, ŋader ŋandɛ dɛmɛsa nde dɛbɛ da Kanu dəntɔf.
30 Ti disrɛ, adarəŋ ŋayi aŋɛ ŋandekɔyɔnɛ akiriŋ mɔ, kɔ akiriŋ ŋayi aŋɛ ŋandekɔyɔnɛ adarəŋ mɔ.»

Yesu kɔ Yerusalɛm
Mat 23.37-39

31 Tɛm tatɔkɔ, kɔ aFarisi alɔma ŋander ŋaloku kɔ: «Məyɛfɛ nnɔ məkɔ! bawo Herodu ɛfaŋ kədif əm.»
32 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəkɔ nəloku ayɔfən ŋaŋɔkɔ: Kəbɛləs yɔŋk yɛlɛc kɔ kətaməs k'iyinɛ məkɔ kɔ alna, a indeləpəs yɛbəc yem tataka ta maas.
33 Mba mɛnɛ ikət məkɔ, alna kɔ dɔsɔkɔ, bawo pəmar fɛ wədəŋk wəka Kanu pəfi kəfo kəcuru ta pəyɔnɛ Yerusalɛm-ɛ.»
34 «Yerusalɛm, Yerusalɛm, məna nwɛ məndif sayibɛ mɔ, məcca-cas aŋɛ Kanu kəŋsom nnɔ məyi mɔ, isɛp pəlarəm kəloŋka ka awut am pəmɔ ntɛ acɔkɔ ŋokombəra ŋoŋloŋka awut banca ya ŋi dəntɔf mɔ! Mba mənawosɛ fɛ ti.
35 Awa nəcəŋkəl! Andesakərɛ nu kəlɔ konu kəyɔ fos. Mba icloku nu: Nəfɔsɔnəŋk im, haŋ tɛm tɛbəp ntɛ nəndeloku:
‹Kanu kəpocɛ pətɔt nwɛ enderɛnɛ tewe ta Mariki mɔ.›»

14

Yesu kətaməs ka wəcuy wəlɔma

1 Simiti, dɔsɔk da kəŋesəm dəlɔma, k'awe Yesu nde kəlɔ ka wəbɛ ka aFarisi wəlɔma kəkɔdi yeri, kɔ akakɔ ŋaŋkɔkcɛ kɔ.
2 Kɔ fum wəlɔma nwɛ docu dɛnakəfəs mɔ, pəcəmɛ kɔ fɔr kiriŋ.

† **13:19** *Tɛŋgbɛn tɛfɛt* = tɛŋgbɛn tɛfɛt ta tɔk ya dalɛ, ntɛ tompoŋ mɔ-ɛ, kətɔk ka ki kəmbɛk pətas tɔk yɔlɔma ya dalɛ.

3 Kɔ Yesu eyif atəksɛ a sariyɛ kɔ aFarisi: «Aŋwosɛ kətaməs ka wətətamnɛ
simiti, dəsɔk da kəŋesəm ba, ka afɔwosɛ?»
4 Kɔ afum aŋɛ ŋancaŋk. Awa kɔ Yesu oŋgbuŋɛnɛ wətətamnɛ nwɛ, kɔ wəkakɔ
ɛntamnɛ, k'ɛsak kɔ a pəkɔ.
5 Ntɛ tencepər mɔ, kɔ Yesu eyif ŋa: «An'eyi nu dacɔ nwɛ wan kɔn, kɔ pəyɔnɛ
fɛ ti wana wɔn wɛntɛmpɛnɛ dəkələmp dəsɔk da kəŋesəm, ta ɛmpɛnɛ wi dəsɔk
dadɔkɔ yati mɔ-ɛ?»
6 Kɔ abɛ akakɔ ŋantətam kəluksɛ kɔ məcɔp.

Ntɛ aŋyɛk-yɛk dəkəndɛ, kɔ ntɛ aŋwenɛ fum tes mɔ

7 Kɔ Yesu olok-lokər afum aŋɛ anawe dəkəsata mɔ, bawo ɛnakɔkcɛ ntɛ akakɔ
ancgbutəlɛnɛ dəkəndɛ dɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ. K'oloku ŋa:
8 «Kɔ fum ew'am kəkətəŋnɛ kəsata ka kəgbaŋnɛ kɔn-ɛ, ta məkɔ məndɛ
dəkəndɛ dɔcɔkɔ-cɔkɔ, bawo təlɔma wəka kəsata ewe sɔ fum wəlɔma kəsata
kaŋkɔ, nwɛ encepər məna mɔ.
9 Ta təsɔŋɛ wəkɔ ewe nu kəsata mɔ, kədelok'əm: ‹Məyɛfɛ məsakərɛ nwɛ
dəkəndɛ dadɔkɔ.› Kəlapərnɛ kɔ məŋkɔ kəyɛfɛ dəkəndɛ dɔcɔkɔ-cɔkɔ dadɔkɔ
kəkɔndɛ dadarəŋ dɔkɔ.
10 Mba, k'aw'am kəsata-ɛ, məkɔ məndɛ dəkəndɛ dadarəŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nwɛ
ew'am kəsata mɔ k'ender pənəŋk əm-ɛ, pəlok'əm: ‹Wanapa, məcɔŋnɛ kiriŋ.›
Awa tɛm tatɔkɔ məna məlelɛ nnɔ afum aŋɛ nəŋkɔpaŋnɛ amɛsa kədi yeri mɔ.
11 Nwɛ o nwɛ oyoknɛ mɔ, andetorɛ kɔ. Nwɛ o nwɛ ontorɛ banca mɔ,
andepɛnɛ kɔ.»
12 Kɔ Yesu oloku fum nwɛ ɛnawe kɔ kəsata mɔ: «Kɔ məwe afum kədi yeri
yɛraŋ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti yɔrɔfɔy-ɛ, ta məwenɛ yi akos'əm aŋa, ta məwenɛ yi awɛnc
əm aŋa, ta məwenɛ yi akomɛnɛ am, ta məwenɛ yi andɛ am aka daka. Ntɛ
tɔŋsɔŋɛ ta ŋadetam kəluksɛ ayɛk ŋa kəwenɛ yeri mɔ.
13 Mba kɔ məndewenɛ afum yeri-ɛ, məwe atɔyɔ daka, lanyiru, atorər kɔ
atɔnəŋk.
14 Tɛm tatɔkɔ pəbɔt əm, bawo ŋayɔ fɛ daka ndɛ ŋaŋkɔluks'am kəway ka pətɔt
papɔkɔ mɔ. Kanu gbəcərəm kəndekɔtam kəluks'am kəway kaŋkɔ, nde ayɔ pətɔt
ŋandekɔyɛfɛ defi mɔ.»

Capafɔ ca yeri ya kəsata
Mat 22.1-10

15 Ntɛ afum ŋane moloku mamɛ mɔ, kɔ fum wəlɔma nwɛ ɛnandɛ dɛmɛsa mɔ,
oloku Yesu: «Pəbɔt məna nwɛ məndekɔdi yeri nde akip ŋa dɛbɛ da Kanu dəntɔf
mɔ!»
16 Kɔ Yesu oloku fum wəkakɔ: «Fum wəlɔma ɛnaboc kəsata kəpɔŋ, k'ewenɛ
ki afum alarəm.
17 Ntɛ tɛm ta kədi yeri yayɔkɔ tendebəp mɔ, k'osom wəcar kɔn kəkɔloku afum
aŋɛ ewe kəsata mɔ: ‹Nəder! Alip kəcoŋ.›
18 Mba kɔ kan-kan ɛyɛfɛ kəlɛtsɛnɛ kɔ. Kɔ wəcɔkɔ-cɔkɔ oloku kɔ:
‹Məŋaŋnɛn'em, dalɛ d'iway idɔ pəmar ikɔ imɔmən. Ilɛtsɛn'am ta məsumpər'em
ti!›
19 Kɔ wəka mɛrəŋ oloku kɔ: ‹Iway cəna cəbifti wəco, ic'ifaŋ kəkɔwak.
Ilɛtsɛn'am ta məsumpər'em ti!›
20 Kɔ wəka maas oloku sɔ: ‹Intɛp kəcgbaŋnɛ, itɔ intətam kəkɔnɛ!›
21 Kɔ wəcar nwɛ ender pəluksɛ mosom mamɔkɔ mariki mɔn, kɔ pəntɛlɛ kɔ,
k'oloku wəcar: ‹Məkɔ katəna nde mofo məpɔŋ kɔ nde səpɔ səpɔŋ sa dare!
Məwen'em atɔyɔ daka, lanyiru, atorər kɔ atɔnəŋk.›
22 Kɔ wəcar ender pəloku kɔ: ‹Mariki ntɛ məsom im mɔ telip, mba yeri
yɔsɔrɔcəmɛ!›

23 Kɔ mariki mɔn oloku kɔ sɔ: ‹Məkɔ səpɔ sa dəkulum kɔ dəŋgbancan, məloku
afum ŋabɛrɛ ntɛ tɔŋsɔŋɛ kəlɔ kem kəlarɛ mɔ.›
24 Bawo, icloku nu: Arkun akakɔ inanuŋkɛnɛ kəwe kəsata kaŋkɛ mɔ, ali
wəkin ɔfɔsɔdi yeri ya ki.»

Cəke cɔ aŋyi a patam kəyɔnɛ wəcɛpsɛ ka Yesu darəŋ-ɛ
Mat 10.37-38

25 Kənay kənacəmɛ Yesu darəŋ, kɔ Yesu ɛŋkafəlɛ, k'oloku ŋa:
26 «Mɔna nwɛ mɔncɛps'em darəŋ mɔ, pəmar mətam kəce wisi kɔ wiri, kɔ
wəran kam, kɔ awut am, awɛnc əm aŋa arkun, akirɛ am kɔ kiyi kam doru yati,
kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, fum wəkakɔ ɔfɔtam kəyɔnɛ wəcɛpsɛ kem darəŋ.
27 Mɔna nwɛ o nwɛ mɔntɔwosɛ kətɔrəs kɔ kəfi mɔ, məfɔtam kəyɔnɛ wəcɛpsɛ
kem darəŋ.
28 Bawo nɔna akaŋɛ dacɔ, mɔna nwɛ mɔŋfaŋ kəcəmbər kəlɔ mɔ, məfɔndɛ
kərɛsna məlɔm daka dɔkɔ mɔŋkɔbɛrsɛ teta kəlɔ kam mɔ, kɔ pəyɔnɛ a daka
dadɔkɔ dɛntam kəlip kəcəmbər ka kəlɔ kaŋkɔ-ɛ.
29 Mba kɔ nɔncop kəcəmbər kəlɔ ta nəlip kəcəmbər ki, nwɛ o nwɛ ɛnəŋk ki
mɔ, endeselər nu
30 pəcloku: ‹Afum akaŋɛ ŋancop kəcəmbər kəlɔ mba ŋantam fɛ ki kəlapəs.›
31 Itɔ pəyi wəbɛ nwɛ ɛŋfaŋ kəkɔsutɛnɛ kɔ wəbɛ wəlɔma mɔ, mɛnɛ pəndɛ
pəmɔmən kɔ pəyɔnɛ, afum wul wəco (10.000) ŋantam kəsutɛnɛ kɔ afum wul
wəco mɛrəŋ (20.000) aka wəbɛ wəkɔ ŋaŋkɔsutɛnɛ mɔ.
32 Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ŋaŋsɔrɛbəlɛnɛ, wəbɛ wəka afum wul wəco (10.000) pəsom
nda wəbɛ wəka afum wul wəco mɛrəŋ (20.000) wəkɔ ŋaŋkɔsutɛnɛ mɔ, ntɛ
pəmar pəkɔt ta ŋasutɛnɛ mɔ.
33 Awa, mɔna nwɛ o nwɛ mɔntɔce ca yɔkɔ məyɔ mɔ, məfɔtam kəyɔnɛ wəcɛpsɛ
kem darəŋ.»

Mɛr mmɛ mɛndɛncɛ mɔ
Mat 5.13; Mark 9.50

34 «Paka pɔtɔt pɔ mɛr məyɔnɛ, mba kɔ mɛr mɛndɛncɛ-ɛ, ak'antam mi kəbɔtsɛ-
ɛ?
35 Mɛr mɛdɛnc məfɔtesɛ tɛm tatɔkɔ antɔf, məfɔtesɛ ncɛk-cɛk ya yɔbɔf, mɛnɛ
pagbal mi dəyika. Mɔna nwɛ mɔŋyɔ lɔŋəs məcne mɔ, mɔne ti!»

15

Capafɔ ca aŋkesiya nŋɛ ŋɛnasɔlɛ, k'anəŋk sɔ ŋi mɔ
Mat 18.12-14

1 Abaŋəs dut kɔ afum aciya ŋalɔtərnɛ Yesu kəkɔcəŋkəl kɔ.
2 AFarisi kɔ acicəs a sariyɛ ŋaccɔpɛnɛ: «Fum wəkawɛ eŋselɛnɛ aciya, pəwosɛ
kədi yeri kɔ ŋa.»
3 Mba kɔ Yesu oloku ŋa capafɔ ncɛ:
4 «Nɔna afum akaŋɛ dacɔ, an'ɔŋyɔ ŋkesiya tasar tin (100), a ŋin ŋɔsɔlər kɔ,
ta ɛsak yɔkɔ wəco camət-maŋkəlɛ kɔ camət-maŋkəlɛ (99) dətɛgbərɛ kəkɔtɛn ŋin
ŋɔkɔ ŋɔsɔlər kɔ mɔ, haŋ pənəŋk ŋi-ɛ?
5 Kɔ wəkayi ɔŋkɔ pənəŋk ŋi-ɛ, pəgbaŋnɛ ŋi amera ŋobotu disrɛ,
6 ɔnckɔnabɛrɛ nde ndərən, ewe anapa ɔn kɔ andɛ ɔn nde ndərən, pəloku ŋa:
‹Nəwoləs kɔ ina, bawo inəŋk aŋkesiya ŋem ŋɔkɔ ŋɛnasɔlər im mɔ.›
7 Icloku nu: Pəbotu pɔŋkɔyi darɛnc teta fum wəkin nwɛ ɔŋkɔsəkpər amera
pəcəmɛ dɔpɔ dolompu darəŋ mɔ, pətas teta afum wəco camət-maŋkəlɛ kɔ
camət-maŋkəlɛ (99) aŋɛ pəntɔmar kəsəkpər mera, bawo ŋalomp mɔ.»

Capafɔ ca pəsam gbəleŋ mpɛ pɛnasɔlɛ, k'anəŋk sɔ pi mɔ

8 «Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, wəran wəre ɔŋyɔ pəsam gbəleŋ wəco, a gbəleŋ bin bɔsələr
kɔ ta omot lamp, ta ɛfɛŋ kəlɔ, ta ɛntɛn pi belbel, haŋ pənəŋk pi mɔ?
9 Kɔ wəran nwɛ ɛnəŋk pəsam gbəleŋ mpɛ-ɛ, eŋwe anapa ɔn, kɔ andɛ ɔn,
pəloku ŋa: ‹Nəwoləs kɔ ina bawo inəŋk pəsam gbəleŋ mpɛ pɛnasələr im mɔ.›
10 Icloku nu, pəbotu peyi mɛlɛkɛ a Kanu dacɔ teta fum wəciya wəkin gboŋ
nwɛ ɛŋsəkpər amera pəcəmɛ pəlompu darəŋ mɔ.

Capafɔ ca wətɛmp wəsɔlɛ, k'anəŋk kɔ sɔ mɔ

11 Kɔ Yesu oloku sɔ: «Fum wələma ɛnayɔ awut arkun mɛrəŋ.
12 Kɔ wəkɔ ɛfɛtɛ mɔ, oloku kas: ‹Papa məsɔŋ im da pəmar idesɔtɔ kɛ kam mɔ.›
Kɔ kas eyer daka dɔn awut ɔn akaŋɛ mɛrəŋ dacɔ.
13 Ntɛ mataka mepic mencepər mɔ, kɔ wan wəfɛt ɛncaməs daka dɔkɔ ɛnasɔtɔ
mɔ fəp. K'osumpər dɔpɔ k'ɔŋkɔ pəbɔlɛ, atɔf ŋocuru. Nde ɛnakɔ pəyi yamayama
pəcləsər-ləsər daka dɔkɔ ɛnayɔ mɔ.
14 Ntɛ wan nwɛ elip kədi daka dɔn mɔ, kɔ dor dɔpɔŋ dɛmbɛrɛ atɔf ŋaŋɔkɔ
ɛnayi mɔ, kɔ ca yoncop kəbut kɔ.
15 K'ɔŋkɔ pəyi nda fum wələma wəka atɔf ŋaŋɔkɔ, wəkɔ ɛnasɔŋ kɔ kəkɛk ka
sɔp yɔn mɔ.
16 Wan nwɛ pəfaŋ kədi yeri ya sɔp, mba ali fum ɛnasɔŋ fɛ kɔ yi.
17 Awa, k'ɛyɛfɛ kəcɛm-cɛmnɛ teyi tɔn, k'olokunɛ: ‹Afum cəke ŋayi kəbəc
ndena papa kem aŋɛ ŋayɔ cəcom cəlarəm mɔ, a ina icfinɛ nnɔ dor.
18 Kəyɛfɛ k'inder ikɔ ndena papa kem ikɔ iloku kɔ: Papa inciya Kanu,
k'inciya sɔ məna.
19 Imbut pəleli mpɛ pəmar məsumpər'em pəmɔ wan kam mɔ. Mba
məsumpər im oŋ pəmɔ wəbəc kam.›
20 Kɔ wan nwɛ ɛlɛk dɔpɔ k'olukus ndena kas.»

«Ɔsɔrəbɔlɛ, kɔ kas ɛnəŋk kɔ, kɔ nɔnəfər dɔpɔŋ dosumpər kɔ. Kɔ kas ɛyɛksɛ
kəkɔfayənɛ kɔ, k'ɛnɛpsərnɛ kɔ dəkilim, k'oncup kɔ.
21 Kɔ wan oloku kɔ: ‹Papa, inciya Kanu, k'inciy'am, pəmar fɛ sɔ məsumpər
im pəmɔ wan kam.›
22 Mba kɔ kas kəloku acar ɔn: ‹Nəkɛrɛ duma dɔtɔt nəbɛr kɔ! Nəbɛr kɔ
kurundɛ dətɛlər, nəsɔŋ kɔ cɔfta!
23 Nəkɛrɛ tana tetifi tɔkɔ, nədif pi. Padi yeri, pawoləs!
24 Bawo wan kem wəkawɛ nəŋnəŋk mɔ, ɛnafi, mba olukus sɔ kəder doru!
Ɛnasɔlɛ, mba inəŋk kɔ sɔ!› Kɔ ŋayɛfɛ kəwoləs.
25 Tɛnatəŋnɛ Coco pəyi dalɛ. Ntɛ wəkakɔ ender pələtərnɛ kəlɔ kəŋan mɔ, k'ene
tɔkɔ aŋfer pacpisɛ mɔ.
26 Kɔ Coco ewe wəcar wəkin k'eyif kɔ tes ntɛ teyi kəlɔ kəŋan mɔ.
27 Kɔ wəcar oloku Coco: ‹Wɛnc əm eder, mba ntɛ olukus kətamnɛ disrɛ mɔ,
itɔ papa kam endifɛ tana petifi pɔkɔ.›
28 Kɔ pəntɛlɛ Coco nwɛ, ta ɛfaŋ sɔ kəbɛrɛ dɛkɛr-ɛ. Kɔ kas owur kəkɔlɛtsɛnɛ kɔ.
29 Mba kɔ wan wəcɔkɔ-cɔkɔ nwɛ oloku kas: ‹Meren mɛlarəm mɔ mamɛ,
iy'əm darəŋ icbəc'am pəmɔ wəcar, ali dɔsɔk din iŋgbɛkəl fɛ mosom mam, mba
ali dɔsɔk din sɔ məna məsɔŋ f'em tir idif səwoləs kɔ anapa em.
30 Mba ntɛ wan kam wəkawɛ ender mɔ, nwɛ ɔŋkɔ pələsər-ləsər daka dam kɔ
aran ayamayama mɔ, nkɔn taŋ məndifɛ kɔ tana petifi pɔkɔ!›
31 Kɔ kas kəloku Coco, ‹Məna wan kem, sən'eyi dɛ kɔ məna, daka ndɛ o ndɛ
iyɔ nnɔ mɔ, dam dɔ!
32 Mba pəmar yati paboc kəsata, pawoləs: Bawo wɛnc əm wəkawɛ məŋnəŋk
mɔ, ɛnafi, k'olukus sɔ kəyi doru. Ɛnasɔlɛ, k'anəŋk kɔ sɔ.›»

16

Capafɔ ca wəcəmbər-cəmbər daka

1 Kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ: «Fum wəka daka wələma ɛnayɔ wəcəmbərɛ-cəmbərɛ daka, k'ander payemsɛnɛ kɔ, a ɛŋləsər-ləsər daka da mariki mən.
2 Kɔ mariki mən mewe kɔ, pəcloku kɔ: ‹Cəke c'ine tetam-ɛ? Məsəŋ'em kəcərɛ təkɔ məncəmbər-cəmbər daka dem mɔ, bawo məfɔsɔyɔnɛ wəcəmbər-cəmbər daka dem.›
3 Kɔ wəcəmbər-cəmbər daka nwɛ olokunɛ dɛbəkəc: ‹Cəke c'indeyɔ-ɛ, bawo wəka daka nwɛ oloku kəwur'em kəcəmbər-cəmbər daka dən? Iyɔ fɛ fənɔntər kədeyɔnɛ wəbifti antɔf, ilapərnɛ sɔ kəctola.
4 Incərɛ oŋ ntɛ indeyɔ, a afum ŋabaŋ im wəlɔ waŋan disrɛ kɔ wəkawɛ owur'em kəcəmbər-cəmbər daka dən-ɛ.›
5 Kɔ wəcəmbər-cəmbər daka nwɛ ewe fum wəcɔkɔ-cɔkɔ wəkɔ ɛnatəmpərɛ mariki mən debe mɔ. K'eyif kɔ: ‹Cəke cɔ məntəmpərɛ mariki mem debe-ɛ?›
6 Kɔ wəkakɔ oloku kɔ: ‹Moro ma olif kokos tasar tin (100).› —‹Awa, məlɛk areka, məndɛ məcic: 50.›
7 K'eyif sɔ wələma: ‹A məna-a, cəke cɔ məntəmpər-ɛ?› Kɔ wəkakɔ oloku: ‹Malɔ busul tasar tin (100).› —‹Awa, məndɛ məlɛk areka, məcic 80.›
8 Kɔ wəka daka nwɛ oŋkor-koru wəcəmbərɛ-cəmbərɛ kən daka wətɔlomp nwɛ ntɛ ɔŋkɔt belbel mɔ. Awa, afum a doru ŋancərɛ kəyɔ mes taŋan pətas akɔ ŋayɔnɛ aka pəwaŋkəra mɔ.»
9 Kɔ Yesu ɔnɔcər: «Icloku nu: Nətɛnɛ daka dətɔsɔk anapa, itɔ ɔŋsɔŋɛ kɔ dendelip-ɛ, pabaŋ nu nde nəŋkɔyi doru o doru mɔ.
10 Məna nwɛ aŋlaŋ teta tes tɛfɛt mɔ, antam sɔ kəlaŋ əm teta tes təpəŋ. Məna nwɛ məntɔlomp teta tes tɛfɛt mɔ, məfɔlomp teta tes təpəŋ.
11 Kɔ məntɔlomp kəcəmbər-cəmbər ka daka dətɔsɔk ndɛ deyi doru dandɛ mɔ, an'endesɔŋ əm kəcəmbər-cəmbər ka daka dosoku-ɛ?
12 Kɔ məntɔlomp teta daka da fum-ɛ, an'endesɔŋ əm ndɛ dəyɔnɛ dam mɔ-ɛ?
13 Ali wəcar wəkin ɔfɔtam kəbəcɛ abɛ mɛrəŋ. Kɔ teyi-ɛ, enter wəkin pəbɔtər wəkɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəsektərnɛ wəkin, pəbɛr wəkɔ kumunt. Nəfɔtam kəbəcɛ Kanu kɔ pəsam tɛm tin.»

Moloku mənəŋksəl ma Yesu
Mat 11.12-13; 5.31-32; Mark 10.11-12

14 AFarisi, aŋɛ ŋanabɔtər pəsam mɔ, kəne ka moloku mamɛ, kɔ ŋayɛfɛ kəfani Yesu.
15 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəna, nəncəmbərnɛ afum alompu nnɔ awɛnc nu aŋa ŋayi mɔ, mba Kanu kəncərɛ nu bəkəc, bawo ntɛ afum ŋampɛnɛ darenc mɔ, itɔ Kanu nkɔn ence.
16 Tɛm ta Sariyɛ sa Musa kɔ ta sayibɛ tɛnawon haŋ tɛm ta Saŋ. Kəyɛfɛ oŋ tɛm tatɔkɔ, k'ancop kədəŋk Kibaru Kətɔt ka dɛbɛ da Kanu, nwɛ o nwɛ kəsiməsɛ k'ɛndɛ kəbɛrɛ ka di dəntɔf.
17 Mba pəfəfərɛnɛ kɔm kɔ antɔf kəsɔlɛ, pətas tofo tɛfɛt ta pecic pin* pa sariyɛ kətɛmpɛnɛ.
18 Nwɛ ence wəran kɔn pəkɔ pənɛncɛ wələma mɔ, dəkəcəmɛ da wəsumpər dalakɔ d'eyi. Nwɛ o nwɛ ɛnɛncɛ wəran nwɛ wos ence mɔ, dəkəcəmɛ da wəsumpər dalakɔ d'eyi.»

Capafɔ ca wəka daka kɔ Lasar

19 «Wəka daka wələma ɛnayi, pəcbɛrnɛ yamos yətət, yeyeŋki kəway. Dəsɔk o dəsɔk pəyi pətət disrɛ, pəcdi yeri yətət.

* **16:17** Itɔ ɔyɔnɛ cəsoma «sigirɛ»

20 Kəlɔ kɔn kiriŋ, fum wətɔyɔ daka o daka wələma, nwɛ ancwe Lasar mɔ,
pəyɔ runc, pəfəntərɛ kusuŋka kɔn.
21 Lasar nwɛ pəfaŋ kəcburuk yeri nyɛ yɛntɛmpɛnɛ-tɛmpɛnɛ amɛsa dəntɔf ŋa
wəka daka nwɛ mɔ, pədi. Mba kɔ cen yender yɛcnɛntəs runc yɔn.
22 Kɔ Lasar efi, kɔ mɛlɛkɛ mender mɛlɛk kɔ, kɔ meŋkekərɛ kɔ kəkɔŋesəm nde
Abraham kəsək. Kɔ wəka daka nwɛ ender pəfi, k'awup kɔ.
23 Nde kəfo nkɛ afi ŋaŋkɔ mɔ, kɔ wəka daka eyekti fər, k'ɛnəŋk pəbəlɛ
Abraham kɔ Lasar pəcŋesəm kɔ kəsək.
24 Kɔ wəka daka nwɛ oŋkulərnɛ: ‹Papa Abraham, məyɔn'em nɔnɔfər! Məsom
Lasar pəgbət tɛlər tɔn dəromun pəder pəcaŋkəs im temer, bawo kətərɔ k'indɛ
nnɔ nɛnc dandɛ.›
25 Kɔ Abraham oloku kɔ: ‹Wan kem, məcɛm-cɛmnɛ a mənasɔtɔ daka dam ntɛ
mənayi doru mɔ, kɔ Lasar nkɔn ɔsɔtɔ pəcuy kiyi kɔn doru. Ndɛkəl oŋ, kəŋesəm
k'eyi, məna məyi sɔ dəmnɛ pəcuy.
26 Kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, dobo dəpəŋ deyi su dacɔ kɔ nəna ntɛ tɔŋsɔŋɛ nwɛ ɛŋfaŋ
kəcepər pəder nnɔ səyi mɔ, ta ɛntam-ɛ.›
27 Kɔ wəka daka nwɛ oloku: ‹Ilɛtsɛn'am, Papa, məsom Lasar nde kəlɔ ka
papa kem.
28 Bawo, iyɔ di awɛnc aŋa kəcamət, Lasar pəkɔ pəloku ŋa ntɛ teyi nnɔ mɔ, ntɛ
tɔŋsɔŋɛ ta ŋa sɔ ŋadeder nnɔ pəcuy pampɛ peyi mɔ.›
29 Kɔ Abraham oloku: ‹Ala, awɛnc əm aŋa ŋayɔ Musa kɔ adəŋk a Kanu.
ŋacəŋkəl ŋa.›
30 Kɔ wəka daka nwɛ oloku Abraham: ‹Ala, Papa, kɔ fum ɛyɛfɛ nnɔ afi ŋayi
mɔ pəkɔ pəlok-lokər ŋa-ɛ, ŋaŋsəkpər mera ŋacəmɛ pəlompu darəŋ.›
31 Kɔ Abraham oloku kɔ: ‹Kɔ ŋantɔcəŋkəl Musa kɔ adəŋk a Kanu-ɛ, ali fum
ɛyɛfɛ nnɔ afi dacɔ, ŋafɔkɔcəŋkəl wəkayi.›»

17

*Kiciya kɔ kəŋaŋnɛ ******
Mat 18.6-7; Mark 9.42

1 Kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ: «Pəfɔtam kəyi ta mes meyi mmɛ məsɔŋɛ
fum kəloŋɛ mɔ. Mba pəlɛc peyi nwɛ ɔŋsɔŋɛ mi kəyi mɔ.
2 Pəfəfərɛnɛ kəkot wəkayi tasar tɔpɔŋ dəkilim pagbal kɔ dəkəba, kɔ pəyɔnɛ
wəkayi pəsɔŋɛ wəfəfər wəkin kəloŋɛ-ɛ*.
3 Nəkɛmbərnɛ belbel!
Kɔ wɛnc'əm enciya-ɛ, məgbəŋ-gbəŋər kɔ. **K'ɛsəkpər amera pəcəmɛ**
pəlompu darəŋ-ɛ, məŋaŋnɛnɛ kɔ.
4 Kɔ wɛnc'əm enciy'am camət-mɛrəŋ dəsɔk din disrɛ-ɛ, a pəluksərnɛ
kəder'əm camət-mɛrəŋ pəclok'əm: ‹Kəsəkpər k'inder amera few, incəmɛ
pəlompu darəŋ-ɛ,› məŋaŋnɛnɛ kɔ.»
5 Kɔ asom a Yesu darəŋ ŋaloku Wəbɛ: «Məbɛrɛnɛ su kəlaŋ!»
6 Kɔ Mariki oloku ŋa: «Kɔ nəntɔmpər kəlaŋ nkɛ kəyi pəmɔ tɛŋgbɛn tɛfɛt mɔ,
nəntam kəloku kətɔk nkɛ: Məgbuktɛ nnɔ məkɔ məcəmɛ nde dəkəba, kətɔk
kaŋkɔ kəyɔ tɛfaŋ tonu.»
7 «Nəna akaŋɛ dacɔ, anɔ ɔyɔ wəcar nwɛ embifti, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəkayi pəckɛk,
a pəckɔnayɛfɛ dalɛ, pəloku kɔ: ‹Məder katəna məder məndɛ dɛmɛsa!›
8 Ntɛ oŋloku kɔ mɔ: ‹Məlompəs'em yeri yem, məbɛrnɛ duma məsɔŋ im yeri,
haŋ ilip kədi yeri imun. K'ilip-ɛ, məna mədi yeri məmun.›
9 Wəka wəcar kakɔ eŋyek-yekəs kɔ bawo ɔyɔnɛ kɔ mes məkɔ ɛfaŋ mɔ ba? Ala!

* **17:2** *Pəsɔŋɛ fum wəfəfər wəkin kəloŋɛ* = pəsɔŋɛ fum wəfəfər kəciya

10 Tin tayi tɔ kɔ nəna, kɔ nəlip k'ɔyɔ mes məkɔ afaŋər nu mɔ fəp-ɛ, nəloku:
‹Acar gbəcərəm ŋɔ səyɔnɛ. Ntɛ pəmar su kəyɔ mɔ, tɔ səyɔ.›»

Yesu kətaməs kən acunɛ sen wəco

11 Yesu eyi kəkɔ Yerusalɛm, kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəcali atɔf ŋa Samari kɔ ŋa Kalile dacɔ.
12 Eyi kəbɛrɛ tadare təlɔma, kɔ afum wəco acunɛ sen alɔma ŋander ŋafaynɛ kɔ, kɔ ŋancəmɛ pəbɔlɛ.
13 Kɔ ŋampɛnɛ sim ŋacloku: «Yesu, Mariki, məyɔnɛ su nənɔfər!»
14 Ntɛ Yesu ɛnəŋk ŋa mɔ, k'oloku ŋa: «Nəkɔ nəmentərnɛ aloŋnɛ nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu.» Afum aŋɛ ŋayi kəkɔ, kɔ pəyɔnɛ a ŋasɔk a kɔ ŋandebɛrɛ di.
15 Ntɛ wəkin ɛnəŋknɛ pətamnɛ mɔ, k'oluksərnɛ pəccam debeki da Kanu dim dɔpɔŋ.
16 K'ɛfəntərɛ dəntɔf, k'osumpər Yesu wɛcək, k'eyek-yekəs kɔ.† Fum wəkakɔ, wəSamari ɛnayi.
17 Kɔ Yesu eyif kɔ: «Bafɔ asɔkəs afum aŋɛ wəco? Deke alpəs aŋɛ camət-maŋkəlɛ ŋayi-ɛ?
18 Ali wəkin ɛncɛm-cɛmnɛ fɛ kəluksərnɛ **pədecam debeki da Kanu**, mɛnɛ wəcikəra wəkin wəkawɛ?»
19 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məyɛfɛ məkɔ, kəlaŋ kam kəyac əm.»

Kəder ka dɛbɛ da Kanu
Mat 24.23-28,37-41

20 Ntɛ aFarisi ŋayif Yesu tɛm ntɛ dɛbɛ da Kanu dendeder mɔ, k'oloku ŋa: «**Dɛbɛ da Kanu** dɔfɔder pagbətnɛ di fəp.
21 Afɔkulɛ di, ‹Id'ɛndɛ nnɔ!›, ‹Idɔkɔ nde!› Bawo dɛbɛ da Kanu nəna ŋɔ deyi dacɔ.»
22 Ntɛ Yesu elip kəloku ŋa ti mɔ, k'oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ: «Dɔsɔk dendebəp ndɛ nəndefaŋ kənəŋk dɔsɔk din da Wan ka Wərkun mɔ, mba nəfɔsɔnəŋk di.
23 Andeloku nu: ‹Eyi nnɔ!› kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ ‹Eyi nde!› Ta nədekɔ di, ta nədeyɛksərnɛ kəkɔ di.
24 Ti disrɛ, dɔsɔk ndɛ Wan ka Wərkun endeder mɔ pəndeyi pəmɔ ntɛ pəmot pɔŋsɔŋ pəwaŋkəra pa darenc kəyɛfɛ kəsək kin haŋ ka mɛrəŋ mɔ.
25 Mba mɛnɛ pətərɔ pəpɔŋ kərɛsna, afum a tɛm tantɛ ŋawɛnəs kɔ.
26 Təkɔ tɛnacepər tɛm ta Nuha mɔ, tendecepər sɔ dɔsɔk da Wan ka Wərkun.
27 Afum ŋancdi yeri, ŋacmun, arkun kɔ aran ŋacnɛncɛnɛ haŋ dɔsɔk ndɛ Nuha ɛnabɛrɛ debil mɔ: Kɔ kutup kənder nkɛ kənamələk afum fəp mɔ.
28 Pəndeyi pəmɔ tɛm ta Lɔt. Afum ŋancdi yeri, ŋacmun, ŋacway, ŋaccaməs, ŋacbɔf, ŋaccəmbər wɔlɔ.
29 Mba dɔsɔk ndɛ Lɔt owur Sodom mɔ, nɛnc kɔ pərbəlɔ yɛnatuf Sodom kɔ yɛmələk ca ya di fəp.
30 Itɔ pəndeyi dɔsɔk ndɛ andementər Wan ka Wərkun mɔ.»
31 «Dɔsɔk dadɔkɔ nwɛ eŋyi dabaŋka mɔ, ta pəbɛrɛ dəkəlɔ pəlɛk ca yɔn. Fum nwɛ tɛmbəp dalɛ mɔ, ta pəlukus nde ndərən.
32 Nəcɛm-cɛmnɛ wəran ka Lɔt.‡
33 Məna nwɛ məndesɛp kəmɛŋk kəyi doru kam mɔ kəndesalpər əm, kɔ məna nwɛ kəŋsalpər mɔ, məndesɔmɛŋk ki.
34 Icloku nu: Pibi papɔkɔ, afum mɛrəŋ ŋandefəntərɛ kəfənc kin, palɛk wəkin, pasak wəka mɛrəŋ.
35-36 Aran mɛrəŋ ŋandeyi kəcɔ kirir kin, palɛk wəkin pasak wəka mɛrəŋ.§

† **17:16** *K'eyek-yekəs kɔ* = «k'eyif Yesu barka teta kətaməs kən.» **17:27** Dəkəcop 6.9-7.24 **17:29** Dəkəcop 19.24 ‡ **17:32** Məmɔmən Dəkəcop 19.26 § **17:35-36** Andeŋər yeycicəs yɔlɔma «Arkun mɛrəŋ ŋandeyi dalɛ din dayi, pasumpər wəkin pasak wəkɔ.»

37 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋayif kɔ: «Deke tatɔkɔ tendekɔyi-ɛ, Mariki?» Kɔ Yesu oloksɛ ŋa: «Nde pefi peyi mɔ, difɔ yɔfən yendebəpsɛnɛ.»

18

Capafɔ ca wəran nwɛ wos efi mɔ, kɔ wəboc kiti

1 Kɔ Yesu oloku ŋa capafɔ, kəmentər ŋa a mɛnɛ **ŋ**aclok-lokə**r Kanu** tɛm o tɛm ta dis dɔlɔl ŋa.
2 K'oloku: «Dare dɔlɔma dɛnayi dɔyɔ wəboc kiti nwɛ ɛnatɔ kəcnesɛ Kanu mɔ, ali fum ta eleləs-ɛ.
3 Dare dadɔkɔ dɔyɔ sɔ wəran wətɔlɔ wəlɔma nwɛ encder pəcloku kɔ: ‹Məboc'em kiti kɔ wəyɛfərɛnɛ kem dacɔ!›
4 Kɔ wəboc kiti nwɛ ɛfatər kɔ haŋ, k'ende pəlokunɛ dɛbəkəc: ‹Ali ntɛ intɔcərɛ Kanu, ta ileləs nwɛ o nwɛ mɔ,
5 ntɛ wəran nwɛ wos efi, ɔlɔləs im dis mɔ, ibocɛ kɔ kiti kɔ wəyɛfərɛnɛ kɔn dacɔ, ntɛ tendesɔŋɛ kɔ kətɔgbɔkərɛ-gbɔkərɛ sɔ kəder mɔ, pədenaŋkanɛ kələləs im dis.›»
6 Kɔ Mariki ɔnɔcər: «Nəcəŋkəl ntɛ wəboc kiti wətɔlomp oŋloku mɔ.
7 Kanu nkɔn ɔfɔdekɔbocɛ afum ɔn aŋɛ kiti ba, aŋɛ ŋambokər kɔ pibi kɔ daŋ mɔ? Endesɔŋɛ ŋa kəwon kəkar ba?
8 Icloku nu: Ɔfɔdesɔŋɛ ŋa kəwon kəkar, endebocɛ ŋa kiti katəna katəna. Mba kɔ Wan ka Wərkun endeder-ɛ, endebəp kəlaŋ doru ba?»

Capafɔ ca wəFarisi kɔ wəwerəs dut

9 Kɔ Yesu oloku sɔ capafɔ ncɛ afum alɔma aŋɛ ŋanacɛm-cɛmnɛ kəlomp, a ŋacfani akɔ mɔ:
10 «Kɔ afum mɛrəŋ ŋampɛ kəkɔtola Kanu nde **kəl**ɔ **kəpɔŋ ka Kanu**, wəkin nwɛ pəyɔnɛ wəFarisi, wəkɔ pəyɔnɛ wəwerəs dut.
11 WəFarisi nwɛ pəcəmɛ pəclok-lokər Kanu dɛbəkəc ntɛ: ‹Kanu, iyif əm barka* ntɛ intɔyi pəmɔ afum alpəs akɔ ŋayɔnɛ abaŋəs ca ya afum mɔ, ta ŋalomp, ŋacsumpər dalakɔ, ntɛ intɔyi pəmɔ wəwerəs dut nwɛ mɔ.
12 Kəmɛrəŋ k'iŋsuŋ dɔsɔk doluksər disrɛ, icsɔŋ sɔ farilɛ fəp fa yɔsɔtɔ yem.›
13 Wəwerəs dut nwɛ nkɔn pəcəmɛ pəbɔlɛ, pəcnesɛ kəyekti fər darenc yati, mba pəcsut-sutnɛ abəkəc kəcloku: ‹Kanu məŋaŋnɛn'em, ina wəciya!›
14 Icloku nu: Fum wəkakɔ ɛnalomp nnɔ Kanu kəyi mɔ, a k'endelukus nde ndərən. Mba wəFarisi ɛnalomp fɛ nnɔ Kanu kəyi mɔ. Nwɛ o nwɛ oŋyoknɛ mɔ, andetorɛ kɔ. Nwɛ o nwɛ otorɛ banca mɔ, andepɛnɛ kɔ.»

Yesu kətolanɛ kɔn awut afɛt
Mat 19.13-15; Mark 10.13-16

15 Afum ŋanckɛrɛ Yesu ali cənaka ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəcdeŋər ŋa waca teta kətolanɛ ŋa pətɔt. Ntɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋanəŋk ti mɔ, kɔ ŋaŋgbəŋ-gbəŋər ŋa.
16 Mba kɔ Yesu ɔlətərnɛnɛ awut pəcloku: «Nəsak awut ŋader nnɔ iyi mɔ! Ta nəyamsər ŋa kəder, bawo afum aŋɛ ŋayi pəmɔ awut afɛt akaŋɛ mɔ, ŋa ŋayɔ dɛbɛ da Kanu.
17 Awa! Kance icloku nu: Nwɛ o nwɛ ɔntɔfaynɛ dɛbɛ da Kanu pəmɔ wanfɛt mɔ, ɔfɔdekɔbɛrɛ di disrɛ.»

Wərkun wəka daka dɛlarəm
Mat 19.16-30; Mark 10.17-31

18 Kɔ wəbɛ wəlɔma eyif kɔ: «Wətəksɛ wətɔt, cəke cɔ pəmar im kəyɔ, isɔtɔ kiyi wəyeŋ ka doru o doru-ɛ?»

---

* **18:11** *Iyif'əm barka* = Iyek-yekəs'əm

19 Kɔ Yesu eyif kɔ: «Ta ake tɔ məwen'em ‹Wətɔt›-ɛ? Ali fum ɔyɔnɛ fɛ wətɔt,
mɛnɛ Kanu sona gboŋ.
20 Məncərɛ mosom ma Kanu: Ta məsumpər dalakɔ, ta mədif fum, ta məkiyɛ,
ta məbaŋɛ fum sede sa yem, məleləs wisi kɔ wiri.»
21 «Ileləs maməkɔ fəp kəyɛfɛ isərəfɛtɛ,» fum wəkakɔ pəcloku.
22 Ntɛ Yesu ene kɔ dim mɔ, k'oloku kɔ: «Awa tes tin gboŋ tobut əm: Məcaməs
daka ndɛ məyɔ mɔ fəp, məyer pəsam papɔkɔ atəyɔ daka, məndekɔsɔtɔ daka
dɛlarəm nde dəKɔm. Kɔ məlip-ɛ, məder məcɛps'em darəŋ.»
23 Ntɛ fum nwɛ ene moloku ma Yesu mɔ, kɔ abɔc ŋɛmbɛrɛ kɔ, bawo ɛnayɔ
daka pəcepərər.
24 Ntɛ Yesu ɛnəŋk abɔc ŋɛmbɛrɛ kɔ mɔ, k'oloku: «Pəncuca aka daka kəbɛrɛ ka
akip ŋa dɛbɛ da Kanu dəntɔf.
25 Pəfəfərɛnɛ yɔkɔmɛ kəbɛrɛ ka abi ŋa tɛsɛmbɛ pətas wəka daka kəbɛrɛ ka
akip ŋa dɛbɛ da Kanu dəntɔf.»
26 Aŋɛ ŋanccəŋkəl Yesu mɔ ŋayif kɔ: «Awa, an'ɛntam oŋ kəfis-ɛ?»
27 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Ntɛ tɛntambər afum mɔ, Kanu kəntam ti.»
28 Kɔ Piyɛr oloku: «Səna səsak yosɔtɔ yosu ntɛ tɔŋsɔŋɛ səncəm'am darəŋ mɔ.»
29 K'oloku ŋa: «Awa! Kance icloku nu: Fum eyi fɛ, nwɛ ɛŋsak kələ, wəran,
awɛnc, akomɛnɛ, kɔ awut teta dɛbɛ da Kanu,
30 ta wəkayi ɔŋkɔsɔtɔ pəla pəcepərər doru dandɛ, pəsɔtɔ sɔ kiyi wəyeŋ ka
doru o doru tɛm tekiriŋ.»

Yesu ɛndəŋk tamaas defi dən kɔ kədeyɛfɛ kən afi dacɔ
Mat 20.17-19; Mark 10.32-34

31 Kɔ Yesu ɛlɛk Asom ɔn wəco kɔ mɛrəŋ, k'oloku ŋa: «Nəcəŋkəl im, Yerusalɛm
ayi kəpɛ. Mes mmɛ sayibɛ a Kanu ŋanacicəs teta Wan ka Wərkun mɔ fəp,
mendekələrɛ.
32 Bawo andekəlɛk kɔ pabɛr atəyɔnɛ aSuyif dəwaca. Andekɔfani kɔ, an-
dekətərəs kɔ, andekɔyuksər kɔ lin,
33 andekɔsutɛ kɔ tərəŋkən, a padedif kɔ. Tataka ta maas ta defi dən pəfɔtɛ afi
dacɔ.»
34 Mba Asom ɔn ŋanane fɛ ti təlɔm o təlɔm. Ŋanacərɛ fɛ ntɛ tatɔkɔ toloku mɔ.

Yesu kətaməs kən wətənəŋk
Mat 20.29-34; Mark 10.46-52

35 Ntɛ ŋayi kələtərnɛ Yeriko mɔ, tɛtəŋnɛ wətənəŋk wələma pandɛ dɔpɔ kəsək
pəctola.
36 K'ene pɔkɔt pa kənay, k'eyif daka ndɛ dender mɔ.
37 K'aloku kɔ: «Yesu wəka Nasarɛt eyi kəcepər!»
38 K'oŋkulərnɛ: «Yesu wan ka † Dawuda, məyɔn'em nənəfər!»
39 Aŋɛ ŋanasol kɔ Yesu ŋayi kɔ tekiriŋ mɔ, ŋayɛfɛ kəgbəŋ-gbəŋər kɔ a pəcaŋk,
mba pəcnaŋkanɛ kəkulɛ-kulɛ: «Wan ka Dawuda, məyɔn'em nənəfər!»
40 Kɔ Yesu ɛncəmɛ, k'osom a pakɛrɛ kɔ fum nwɛ. Ntɛ alətərnɛnɛ kɔ mɔ, k'eyif
kɔ:
41 «Cəke cɔ məfaŋ a iyɔn'am-ɛ?» K'oloku: «Mariki, iluksərnɛ sɔ kənəŋk!»
42 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məluksərnɛ sɔ kənəŋk! Kəlaŋ kam kəntaməs əm.»
43 Gbəncana babəkɔ kɔ fum nwɛ oluksərnɛ sɔ kənəŋk, k'ɛyɛfɛ k'ɛncəmɛ Yesu
darəŋ **pəccam debeki** da Kanu. Ntɛ afum fəp ŋanəŋk tatɔkɔ mɔ, kɔ ŋayɛfɛ
kəkor-koru Kanu.

19

Yesu kɔ Sasey

† **18:38** *Wan ka Dawuda* = Ti təyɔnɛ tokulɛ ta aYisrayel = «wəyac kəŋan.»

1 Ntɛ Yesu ɛmbɛrɛ Yerikɔ mɔ, k'ɛncali dare.
2 Awa, kɔ fum wəlɔma, nwɛ ancwe Sasey, nwɛ ɛnayɔnɛ wəbɛ ka awerəs dut,
pəyɔ daka dɛlarəm,
3 pəctɛn kəcərɛ fum nwɛ aŋwe Yesu mɔ, mba ɛnctam fɛ ti, bawo afum ŋanala,
nkɔn pəbumpsɛnɛ.
4 Kɔ fum nwɛ encepər kiriŋ k'ɔŋkɔ pəfərəŋk dəkətək ntɛ tɔŋsɔŋɛ kɔ kənəŋk
Yesu mɔ, bawo dif'ɛnakɔ kəcepər.
5 Ntɛ Yesu ɛmbəp kətɔt kaŋkɔ dəntɔf mɔ, k'eyekti fɔr k'ɛnəŋk fum nwɛ,
k'oloku kɔ: «Sasey məkufɛ mətor, bawo nde kəlɔ kam iŋkɔ məkɔ iyi.»
6 Kɔ Sasey ɛmbɛlkər kətor, k'ɛmbaŋ Yesu pəbotu disrɛ.
7 Ntɛ afum ŋanəŋk ti mɔ, kɔ ŋayɛfɛ kəcɔpɛnɛ, ŋacloku: «Ndena fum wəciya ɔŋkɔ
pəyi.»
8 Mba Sasey nwɛ ɛnacəmɛ mariki fɔr kiriŋ mɔ, oloku: «Mariki, indesɔŋ atɔyɔ
daka dacɔ da kəsɔtɔ kem. Nwɛ o nwɛ inananŋkanɛ kəbaŋər pɛlarəm mɔ, indesɔŋ
wəkayi kəmaŋkəlɛ ka tɔkɔ inabaŋər kɔ mɔ.»
9 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məkɔ, Kanu kəyac aka kəlɔ kaŋkɛ, bawo məna sɔ wəka
Abraham məyɔnɛ!
10 Bawo Wan ka Wərkun ender kədetɛn kɔ kəyac ka aŋɛ ŋanasɔlɛ mɔ.»

Capafɔ ca mɛncəmbəl ma kɛma
Mat 25.14-30

11 Afum ŋayi kəcəŋkəl Yesu. Kɔ Yesu ɔnɔcər capafɔ cəlɔma, bawo ŋanalətərnɛ
Yerusalɛm, afum ŋaccɛm-cɛmnɛ a dɛbɛ da Kanu dɔŋkɔwur gbəncana babɔkɔ.
12 Kɔ Yesu oloku: «Fum wətɔt tokom wəlɔma, ɛnayɛfɛ k'ɔŋkɔ atɔf ŋobol-bolu
kəkɔtɛn dɛbɛ a pədeder.
13 Kɔ fum nwɛ ewe acar ɔn wəco, k'ɔsɔŋ ŋa nwɛ o nwɛ tɛncəmbəl pa kɛma
kəpɔŋ kin, k'oloku ŋa: ‹Nəckafəlɛ-kafəlɛ pi waca haŋ icder.›
14 Mba afum aka dare dadɔkɔ ŋanater kɔ, kɔ ŋasom kəkɔloku nde fum nwɛ
ɔnckɔ kətɛn dɛbɛ mɔ: ‹Səfaŋ fɛ a fum wəkawɛ pəyɔnɛ su wəbɛ!›
15 Kɔ fum nwɛ ɔŋkɔ pəsɔtɔ dɛbɛ, ntɛ olukus mɔ, k'ewe acar ɔn aŋɛ wəco
kədecərɛ ntɛ nwɛ o nwɛ ɛŋkafəli-kafəli waca mɔ.
16 Kɔ wəcar wəcɔkɔ-cɔkɔ ender, k'oloku: ‹Mariki, isɔtɔ wəco wa kɛma kəŋkɔ
mənasɔŋ im mɔ.›
17 Kɔ fum nwɛ oloku: ‹Tentesɛ, wəcar wətɔt məyɔnɛ, bawo məlomp teta tes
tɛfɛt. Ti tendesɔŋɛ a isɔŋ am kəyɔnɛ wəbɛ ka sədare wəco.›
18 Kɔ wəcar wəka mɛrəŋ ender, kɔ wəkakɔ oloku kɔ: ‹Mariki, kəcamət ka
kəŋkɔ mənasɔŋ im mɔ, k'isɔtɔ kədeŋər ka ki.›
19 Kɔ fum nwɛ oloku sɔ wəkakɔ: ‹Isɔŋ əm sədare kəcamət, məyɔnɛ wəbɛ
kəŋan.›
20 Kɔ wəlɔma ender pəloku: ‹Mariki kɛma kam kəŋkɛ, inafɔktər ki dəkəloto
kətɔt imɛŋk.
21 Inanes'am, bawo fum wəcuca məyɔnɛ: Məŋlɛk mpɛ məntɔboc mɔ, məpim
nde mənatɔbɔf mɔ.›
22 Kɔ fum nwɛ oloku wəmarəs kɔn: ‹Moloku mam m'indekit'əm, məna
wəcar wəlɛc! Mənacərɛ a incuca, k'iŋlɛk mpɛ intɔboc mɔ, icpim mpɛ intɔbɔf
mɔ.
23 Ak'ɛnasɔŋɛ ntɛ mənatɔsɔŋ pəsam pem amɛŋk pəsam mɔ-ɛ? Kɔ ntɛ ilukus
mɔ, k'imbaŋ pəsam pem isɔtɔ sɔ pi kəroŋ kəntaŋgbɛ.›
24 K'oloku afum akɔ ŋanayi di mɔ: ‹Nəbaŋər kɔ kɛma kaŋkɔ, nəsɔŋ ki wəkɔ
ɔsɔtɔn'em kilo wəco mɔ.›
25 Kɔ afum ŋaloku: ‹Wəbɛ, wəkakɔ ɔsɔtɔ wəco!›
26 Kɔ fum nwɛ oloku ŋa: ‹Icloku nu: Məna nwɛ məyɔ mɔ, ambɛrɛnɛ sɔ məna
wəkayi. Mba məna nwɛ məntɔyɔ mɔ, ambaŋər əm ali pɔkɔ məyɔ mɔ.

27 Tamɛrəŋ tayi, nəkɛr'em ater'em aŋɛ ŋanatəfaŋ a iyɔnɛ ŋa wəbɛ mɔ, nəfay ŋa mera fər yem kiriŋ.›»

Yesu kəkɔ kən Yerusalɛm
Mat 21.1-11; Mark 11.1-11; Isaŋ 12.12-19

28 Ntɛ Yesu elip kəloku afum moloku mamɔkɔ mɔ, k'osumpər dɔpɔ afum kiriŋ kəkɔ Yerusalɛm.
29 Ntɛ Yesu ɔlətərnɛ sədare sa Bɛtfase kɔ Betani mɔ, kəca ka tərɔ tɔkɔ aŋwe tərɔ ta Tɔk ya Olif mɔ, kɔ Yesu osom acɛpsɛ ɔn darəŋ mɛrəŋ,
30 pəcloku ŋa: «Nəkɔ nde dare ndɛ antɛfərnɛ mɔ, kɔ nəŋkɔbɛrɛ-ɛ, nəŋkɔbəp di sɔfale səfɛt pakot si, nsɛ fum o fum ɛntatəndɛ mɔ. Nəsikəli si, nəkɛr'em.
31 Kɔ tɔyɔnɛ fum pəyif nu: ‹Ta ake tɔ nəŋsikəlɛ si-ɛ?› Nəloku kɔ: ‹Bawo Mariki ɛfaŋ si.›»
32 Kɔ afum aŋɛ anasom mɔ ŋaŋkɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp sɔfale səfɛt pakot si pəmɔ tɔkɔ Yesu ɛnaloku ŋa mɔ.
33 Ŋayi kəsikəli sɔfale səfɛt, kɔ asərka ŋayif ŋa: «Ta ake tɔ nəŋsikəlɛ sɔfale sasɔkɔ-ɛ?»
34 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ mɛrəŋ aŋɛ ŋaloku aka sɔfale: «Mariki ɛfaŋ si.»
35 Kɔ afum aŋɛ ŋaŋkenɛ Yesu sɔfale səfɛt nsɛ, kɔ ŋandeŋsər si suma səŋan sakəroŋ, kɔ Yesu ɛndɛ si kəroŋ.
36 Tɔkɔ ɔnckɔ kiriŋ mɔ, itɔ afum ŋancper-perɛ kɔ suma səŋan sakəroŋ dɔpɔ.
37 Ntɛ ŋalətərnɛ Yerusalɛm nde pətəmbələr pa tərɔ ta Tɔk ya Olif mɔ, kɔ pəmbɔt kənay kəŋkɔ kənacɛpsɛ kɔ darəŋ mɔ fəp. Kɔ ŋayɛfɛ kəkor-koru Kanu pəpɔŋ, bawo ŋananəŋk **mes mɛwɛy-wɛy mmɛ Kanu kəmmentər mɔ**.
38 Kɔ ŋaloku:

«Kanu kəpocɛ pətɔt wəbɛ nwɛ enderɛnɛ tewe ta Mariki mɔ!
Pəforu peyi dəKɔm,
kɔ pəlel peyi Kanu mofo meŋeci ma dəKɔm!»

39 AFarisi akin akin akɔ ŋanayi kənay kaŋkɔ dacɔ mɔ, ŋaloku Yesu: «Mariki, məloku acɛpsɛ am darəŋ ŋacaŋk!»
40 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Kɔ ŋancaŋk-ɛ, masar moŋkulɛ-kulɛ!»

Yesu kəbok kən teta Yerusalɛm

41 Ntɛ ŋalətərnɛ Yerusalɛm, a kɔ Yesu ɛnəŋk dare mɔ, k'ɛyɛfɛ kəbok teta di,
42 k'oloku: «Yerusalɛm, mən'ɛncərɛ məkɔ tɔkɔ aŋyɔ pasɔtɔ pəforu mɔ! Mba ndɛkəl tatɔkɔ tɔŋgbɔpən'am, məfɔtam ti kənəŋk.
43 Bawo dɔsɔk dendeder ndɛ ater am ŋandenɔŋkər əm kandɛ, ŋakɛl əm, a ŋadegbəcərɛn'am waca fəp mɔ.
44 Ŋandeləsər əm haŋ awut am, ali tasar tin ŋafɔdesakər'am mpɛ pendedeŋsɛ pɔlɔm kəroŋ mɔ, bawo mənacərɛ fɛ tɛm ntɛ Kanu kənader kəmar əm mɔ!»

Yesu kəbɛrɛ kən nde **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu**
Mat 21.12-17; Mark 11.15-19; Isaŋ 2.13-22

45 Ntɛ Yesu ɛmbɛrɛ nde **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu** mɔ, k'ɛyɛfɛ kəbɛləs acaməs.
46 K'oloku ŋa: «Dəyecicəs, Kanu kəloku: ‹Kəlɔ kem, dəkətola Kanu dɔ kəndeyɔnɛ,› mba nəna nəŋkafəli ki tɔgbɔkɛnɛ ta calbante.»
47 Dɔsɔk o dɔsɔk Yesu ɛnctəksɛ afum dəndo **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu** disrɛ. Aloŋnɛ apɔŋ, atəksɛ sariyɛ s'aSuyif, kɔ abeki a dɔtɔf ŋactɛn kədif kɔ.
48 Mba ta ŋancərɛ ntɛ ŋaŋyɔ, bawo afum fəp ŋanccəŋkəl moloku ma Yesu, ta ŋafaŋ kəbut ali toloku tən tin kəne-ɛ.

20

Deke kətam mes ka Yesu kəyɛfɛ-ɛ?
Mat 21.23-27; Mark 11.27-33

1 Dəsək dələma, ntɛ Yesu eyi kətəksɛ afum nde **kələ kəpəŋ ka Kanu** mə,
pəcloku moloku mətət. Aloŋnɛ apəŋ, kə atəksɛ a sariyɛ s'aSuyif kəlɛkɛnɛ abeki
a dətəf ŋambɛrər kə,
2 kə ŋaloku Yesu: «Məloku su ma: Kətam kəre kə məyənɛ mes mamɛ, kə
pəyənɛ fɛ ti-ɛ, məboncər su nwɛ əsəŋ əm kətam kaŋkə mə.»
3 Kə Yesu oloku ŋa: «Ina sə, k'iyif nu k'inder toloku tin. Nəluks'em ti:
4 Kəgbət dəromun ka Saŋ dəkəm kəncyɛfɛ ba, ka nda afum?»
5 Kə ŋayɛfɛ kəgbɛkəlɛnɛ taŋan, ŋacloku: «Kə səluksɛ ndɛkəl a dəkəm kəgbət kən
kənayɛfɛ-ɛ, eŋyif su: ‹Ta ake tə nənatəlaŋɛ Saŋ-ɛ?›
6 Kə səloku a nda afum kəncyɛfɛ-ɛ, aka dətəf fəp ŋancacas su, bawo fəp
fənacərɛ a Saŋ sayibɛ s'ɛnayənɛ.»
7 Kə ŋaluksɛ Yesu: «Səncərɛ fɛ.»
8 Kə Yesu oloku ŋa: «Ina sə, ifəloku nu kətam nkɛ iŋyənɛ mamɛ mə.»

Totubcɛnɛ ta abəc a ŋgbəŋkələ alɛc
Mat 21.33-46; Mark 12.1-12

9 Kə Yesu ɛyɛfɛ kəlok-lokər afum dətotubcɛnɛ ntɛ: «Fum ɛnabəf ŋgbəŋkələ ya
wɛn, k'əsəŋ yi abəc aləma, ŋatəŋnɛ kə akakə kəcsəŋ kə kəway, kə nkən owur
k'əŋkə marənt mowonu.
10 Ntɛ tɛm tepim tɛmbəp mə, kə wəka ŋgbəŋkələ osom wəcar nnə abəc ŋayi
mə, kəkəbaŋ yokom ya wɛn nyɛ pəmar ŋasəŋ kə kəway kən mə. Mba kə abəc a
ŋgbəŋkələ ŋasut kə, kə ŋasak, k'olukus waca wəsəkər.
11 Kə wəka ŋgbəŋkələ nwɛ əŋgbəkərɛ sə kəsom wəcar wələma, kə abəc akakə
ŋasut sə fum nwɛ, kə ŋalapəs kə, kə ŋasak, nkən sə k'olukus waca wəsəkər.
12 Kə wəka ŋgbəŋkələ osom sə wəka maas, kə abəc a ŋgbənkələ ŋambopər sə
wəkakə, kə ŋambɛləs kə.
13 Kə wəka ŋgbəkələ nwɛ eyifnɛ: ‹Cəke c'indeyə-ɛ? Wan kem nwɛ imbətər mə
indesom. Tələma ŋaŋkəleləs wəkakə.›
14 Mba ntɛ abəf a ŋgbəŋkələ ŋanəŋk wan ka wəka ŋgbəŋkələ mə, kə ŋalokɛnɛ:
‹Wəlɛk kən kɛ əfə, wəkawɛ. Padif kə ntɛ təŋsəŋɛ ŋgbəŋkələ yede yəyənɛ yosu
mə.›
15 Kə abəc aŋɛ ŋasumpər wan ka wəka ŋgbəŋkələ, kə ŋawurɛnɛ kə saŋka
tadarəŋ, kə ŋandif.»
Kə Yesu eyif acəŋkəl ən, «Cəke cə wəka ŋgbəŋkələ nwɛ endeyə ŋa-ɛ?»
16 Kə Yesu ənəcər: «Wəka ŋgbəŋkələ pəder pədifət abəc akakə fəp, pəbaŋ sə
ŋgbəŋkələ yən pəsəŋ yɛbəc ya yi abəc aləma.» Ntɛ afum ŋane moloku mmɛ mə,
kə ŋaloku: «Ta tatəkə tɛtam kəyi!»
17 Kə Yesu ɛŋkafəli kəro k'əməmən ŋa, k'eyif: «Cəke cə Yecicəs Yosoku yayɛ
yoloku oŋ-ɛ?:
‹Togbu mpɛ acəmbər kələ ŋanace mə,
pɛnader pəyənɛ oŋ togbu pətət, pa dacə.›
18 Nwɛ o nwɛ ɛntɛmpɛnɛ pi kəroŋ mə, ɛntɛpɛ.
Məna nwɛ pɛntɛmpɛnɛ sə kəroŋ mə, pomputuk əm.»

Atəksɛ a sariyɛ s'aSuyif ŋafaŋ kəcəpɛ Yesu towul
Mat 22.15-22; Mark 12.13-17

19 Atəksɛ a sariyɛ kə aloŋnɛ apəŋ ŋactɛn kətəp Yesu waca tɛm tatəkə, bawo
ŋanacərɛ a tetaŋan t'ɛnalokɛ totubcɛnɛ tatəkə. Mba ŋacnesɛ afum akə ŋanayi di
mə.

20 Ntɛ ŋanafaŋ kəsumpər Yesu dəmoloku mə, kɔ ŋasom atɛnəs mes aŋɛ
ŋanabaŋɛnɛ kəyɔnɛ alompu, ntɛ təŋsəŋɛ ŋatam kəbɛr kɔ wəbɛ dəwaca, nwɛ
ɛnatɔmpər kətam kɔ fənɔntər fa dɛbɛ da Rom mɔ.
21 Kɔ afum aŋɛ anasom mə, ŋancaŋ Yesu moloku: «Wətəksɛ, səncərɛ a
moloku mamɛ məŋloku məctəksɛ mi afum mɔ məsɔk. Məfɔkiti fum kənəŋk kɔn,
mba dɔpɔ da Kanu yati dɔ məntəksɛ afum dəkance.
22 Awa, məloku su ma, pəmar səsɔŋ dut dosu Sesar wəbɛ wəka təf ya Rom
ba, ka ta səsɔŋ kɔ di?»
23 Mba kɔ Yesu ɛnɛpəl towul taŋan, k'oluksɛ ŋa:
24 «Nəmentər im pəsam gbəleŋ bin. Alulu ŋa ana ŋeyi pəsam papɔkɔ-ɛ, kɔ
tewe ta wəkayi?» Kɔ ŋaloku, «Sesar wəbɛ wəka Rom.»
25 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Awa, nəsɔŋ Sesar pɔkɔ pɔyɔnɛ pɔn mə, kɔ Kanu sɔ pɔkɔ
pɔyɔnɛ pɔn mɔ.»
26 Afum aŋɛ ŋanatam fɛ kəsumpər kɔ dəmoloku kənay nkɛ dacɔ. Mba ntɛ
moloku ma Yesu mɛnaciyanɛ ŋa mɔ, kɔ ŋancaŋk.

Kəyif ka kədeyɛfɛ ka defi afi dacɔ
Mat 22.23-33; Mark 12.18-27

27 Kɔ aSadisi aŋɛ ŋanaloku a fum ɔfɔyɛfɛ defi mɔ, ŋander ŋayif Yesu moloku
mmɛ:
28 «Wətəksɛ, ntɛ tɔ Musa ɛnacicɛ su: ‹Kɔ fum efi pənɛncɛ mba ta ɛsak wan-ɛ,
wɛnc ka wəfi, pəlɛk wəcəbokəra pəsɔŋ wɛnc wəfi yuruya.›
29 Awɛnc camət-mɛrəŋ ŋanayi. Kɔ wəcɔkɔ-cɔkɔ ɛnɛncɛ, k'efi, ɛsak fɛ wan.
30 Kɔ wəka mɛrəŋ ɛnasər wəran wəka wɛnc,
31 kɔ tɛyɛfɛ dənda kɔ wəka maas ɛnasər kɔ. Tatɔkɔ tɔ tɛnakɔ haŋ kɔ awɛnc
aŋa aŋɛ camət-mɛrəŋ fəp ŋanɛncɛ wəran nwɛ, mba nwɛ o nwɛ ɛsak fɛ wan.
32 Tɛlpəs oŋ, kɔ wəran sɔ efi.
33 Ti disrɛ, kɔ dəsɔk dɛyɛfɛ da afi dendebəp-ɛ, an'endelɛk wəran wəkawɛ-ɛ?
Bawo afum akaŋɛ camət-mɛrəŋ ŋananɛncɛ kɔ!»
34 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Arkun kɔ aran a doru dandɛ ŋaŋnɛncɛnɛ.
35 Mba aŋɛ andekiti panəŋk dolompu daŋan mɔ, pəmar ŋafɔtɛ afi dacɔ ŋayi
sɔ wəyeŋ doru ndɛ dender mɔ, ŋafɔde ŋacnɛncɛnɛ.
36 Ŋafɔtam sɔ kəfi, bawo pəyi ŋa pəmɔ mɛlɛkɛ, ŋa ŋandeyɔnɛ awut a Kanu,
bawo Kanu kəyekti ŋa dədefi.
37 Musa oloku pəsoku pɛs a afi ŋandefɔtɛ ntɛ Kanu kənaloku kɔ nde tɛrəntəm
mpɛ pɛncmar mɔ. Dəndo Musa ewe Mariki: ‹Kanu ka Abraham, Kanu ka
Siyaka, Kanu ka Yakuba.›»
38 Kɔ Yesu ɔnɔcər, «Bafɔ Kanu ka afi k'ɔyɔnɛ, mba ka ayi wəyeŋ, bawo nnɔ
Kanu kəyi mɔ, fəp fəŋyi wəyeŋ.»
39 Kɔ acicəs a sariyɛ alɔma ŋalɛk moloku, kɔ ŋaloku: «Wətəksɛ, məloku
belbel!»
40 Kɔ ŋanesɛ sɔ kəyif kɔ moloku məlɔma.

Wəyɛk-yɛk wəka Kanu kɔ Dawuda
Mat 22.41-46; Mark 12.35-37

41 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Cəke cɔ antam kəloku a Krist wan ka Dawuda gbəcərəm
ɔfɔ-ɛ?
42 Bawo Dawuda nkɔn yati oloku buk ba Yabura Dawuda disrɛ:
‹Mariki Kanu ɛnaloku Mariki mem:
Məder mənd'em nnɔ kəca kem kətɔt,
43 haŋ iclip kəboc aterɛnɛ am wɛcək wam dəntɔf.›
44 Kɔ Dawuda ewe wəsom wəka Kanu «Mariki mən», cəke cɔ wəkakɔ ɛntam
kəyɔnɛ wan kɔn-ɛ?»

20:43 Yabura 110.1

Yesu oloku a pakɛmbərnɛ məyɔ ma atəksɛ sariyɛ
Mat 23.1-36; Mark 12.38-40

45 Ntɛ afum ŋayi kəcaŋkəl Yesu mɔ, k'oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ:
46 «Nəkɛmbərnɛ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif: Ŋambɔtər kəcacɛnɛ suma səpɔŋ, ŋambɔtər pacyif ŋa kəyif kəlel mofo mmɛ ambəpsɛnɛ mɔ, ŋambɔtər pacsɔŋ ŋa səcɔm səkiriŋ sa dəkətola Kanu da aSuyif, pacsɔŋ ŋa dəkəndɛ d'abɛ mofo medi yeri dəcəsata.
47 Ŋacbaŋsər acəbokəra daka daŋan, ŋacbəlsɛ sali ntɛ təŋsoŋɛ pagbɛkərɛ ŋa mɔ. Andekɔkiti ŋa kiti kəyeŋki!»

21

Kəpocɛ ka wəran wətɔyɔ daka nwɛ wos ɛnafi mɔ
Mark 12.41-44

1 Kɔ Yesu eyekti fɔr, k'ɛnəŋk ntɛ aka daka ŋancbɛr kəpocɛ kəŋan kaŋkəra ka pəsam ka **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu** mɔ.
2 K'ɛnəŋk sɔ wəcəbokəra wətɔyɔ daka pəcbɛr fərɛŋk mɛrəŋ.
3 K'oloku: «Kance icloku nu: Wəcəbokəra wətɔyɔ daka wəkawɛ ompocɛ pətas akɔ fəp.
4 Bawo afum fəp, pecernɛ paŋan pɔ ŋambɛr kəpocɛ kəŋan, mba nkɔn, kətɔyɔ kɔn daka disrɛ omboc pɔkɔ ɔyɔ gbəcərəm pedi mɔ.»

Yesu oluku a andeləsər kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu
Mat 24.1-2; Mark 13.1-2

5 Afum alɔma ŋancloku teta **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu**: «Kəntesɛ k'alompəsɛ ki masar mɛpat mətɔt kɔ ca yətɔt ya ki nyɛ aŋsɔŋ Kanu kəpocɛ mɔ.» Kɔ Yesu oloku:
6 «Dəsɔk dendeder, mamɛ nəŋgbətnɛ mɔ fəp andewuŋ mi. Tasar pɔfədedeŋsɛ tasar pəlɔma kəroŋ.»

Pəlɛc kɔ kətərəs
Mat 24.3-14; Mark 13.3-13

7 Kɔ ŋayif kɔ: «Wətəksɛ, ake tɛm tɔ tatɔkɔ tendeyi-ɛ? Tɛgbɛkərɛ tere tendementer a mes mamɔkɔ mɛmbəp-ɛ?»
8 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəkɛmbərnɛ, ta nəsaknɛ patalər nu! Bawo afum alarəm ŋandeder ŋacbaŋɛnɛ kəbəcɛ tewe tem, ŋacloku nu: ‹In'ɔfɔ, wəsom wəka Kanu,› ‹Tɛm tɛmbəp!› Mba ta nədecəmɛ ŋa darəŋ!
9 Kɔ nəndene pacloku teta kəwan, k'afum a dətɔf ŋayeŋkər abɛ aŋan bəkəc-ɛ, ta nənesɛ. Pəmar mamɔkɔ monuŋkɛnɛ meder kərɛsna, mba bafɔ ndɛkəl doru dandɛ dendelip.»
10 K'oloku ŋa sɔ: «Afum a tɔf ŋandeyɛfərɛnɛ kɔ afum alɔma, dɛbɛ dɛyɛfərɛnɛ kɔ dɛbɛ.
11 Antɔf ŋendeyikcɛ pəpɔŋ mofo məlɔma, dor kɔ docu dendeyi. Mes mɛwɛy-wɛy mendeyi, kɔ **mɛgbɛkərɛ mɔpɔŋ mmɛ mendeyɛfɛ nde Kanu kəyi mɔ**.
12 Mba mamɔkɔ mendebəp, pasumpər nu, patərəs nu, pasɔŋ nu kəkɔkiti dəkətola Kanu da aSuyif a padebɛr nu dəbili. Andekekərɛ nu nda abɛ a tɔf kɔ akiriŋ a sədare səpɔŋ alɔma kəkɔkiti nu teta tewe tem.
13 Tatɔkɔ tendemar nu kəloku ka tɔkɔ nəncərɛ tetem mɔ.
14 Ta nəcɛm-cɛmnɛ pəlarəm tɛyacnɛ tonu.
15 Ina wəkawɛ yati in'endekɔsɔŋ nu moloku kɔ kəcərɛ kəkɔtɛnɛ mes nkɛ ater anu nwɛ o nwɛ ɔntədetam kəgbɛkəl mɔ.
16 Akomɛnɛ, awɛnc aŋa, anapa, kɔ abɔt anu yati ŋandekɔbɛr nu aterɛnɛ anu dəwaca, andesɔŋɛ alarəm kəfi nu dacɔ.
17 Fəp fəndeter nu teta tewe tem.
18 Mba ali kəfon konu ka dəromp kin kəfədesɔlɛ.

19 Kɔ nəmbɛrɛnɛ kəsumpər belbel-ɛ, nəndeyacnɛ nəyi doru.»

Yesu ɛndəŋk kədeləsər ka Yerusalɛm
Mat 24.15-21; Mark 13.14-19

20 «Kɔ nəndenəŋk asɔdar ŋakɛl Yerusalɛm-ɛ, nəcərɛ tɛm tatɔkɔ a kələsər ka di kələtərnɛ.
21 Tɛm tatɔkɔ akɔ ŋayi Yude mɔ, ŋayɛksɛ kəpɛrnɛ ka dəmərɔ. Akɔ ŋayi Yerusalɛm dacɔ mɔ, ŋawur. Akɔ ŋayi dəkulum mɔ, ta ŋabɛrɛ sɔ dare de.
22 Bawo dɔsɔk dadɔkɔ d'andeboc kiti, ntɛ tɔŋsɔŋɛ mes mmɛ anacic mɔ fəp meyi.
23 Pucuy pere pɔ tendeyɔnɛ abɛkəs, kɔ aŋɛ ŋande ŋacmɛsər dɔsɔk dadɔkɔ mɔ! Bawo pəyeŋki pəpəŋ pendeyi dɔsɔk dadɔkɔ dətəf, kɔ mɛtɛlɛ məpəŋ ma Kanu nnɔ afum akakɔ ŋayi mɔ.
24 Sakma sɔ andedifatɛ ŋa, təf fəp yosumpər-sumpər ŋa yekekərɛ ŋa pəbɔlɛ. Tɛm tatɔkɔ afum acuru ŋabaŋ Yerusalɛm, haŋ tɛm ntɛ asɔŋ ŋa mɔ teclip.»

Kəder ka Wan ka Wərkun
Mat 24.29-31; Mark 13.24-27

25 «Məyɔ mɛgbɛkərɛ mmɛ mɛyɛfɛ nde Kanu kəyi mɔ mendeyi dədec, dəŋɔf kɔ dəcɔs. Dəntəf, bəkəc yendelɛcɛ-lɛcɛ afum teta pukulɛ-kulɛ pa dəkəba kɔ yam ya ki.
26 Afum ŋandefinɛ kənesɛ ka kəcɛm-cɛmnɛ ka tɔkɔ tendeder dəntəf mɔ, bawo fənɔntər fa kɔm fəndeyikcɛ.
27 Tɛm tatɔkɔ tɔ andenəŋk Wan ka Wərkun kəder kəp kəroŋ, dəfənɔntər fəlarəm, kɔ dənɔrɔ da debeki dɔn.
28 Kɔ məyɔ mamɔkɔ mendecop kəder-ɛ, nəlomp, nəyekti səbomp, bawo kəsɔŋ konu kəway kələtərnɛ.»

Cəke cɔ kətɔk kəkom kənatəksɛ-ɛ?
Mat 24.32-35; Mark 13.28-31

29 Kɔ Yesu oloku ŋa totubcɛnɛ tin: «Nənəŋk kətɔk kəkom* kɔ tɔk yɛləpəs nyɛ.
30 Nənckɔnanəŋk yi yɛlɛŋk, nəcərɛ katin a kətən kələtərnɛ.
31 Nəna sɔ, kɔ nəndenəŋk mes mamɔkɔ mecder-ɛ, nəcərɛ a dɛbɛ da Kanu dələtərnɛ.
32 Kance icloku nu: Dɛtɛmp dandɛ dəfɔcepər ta mes mamɛ fəp meyi-ɛ.
33 Kɔm kɔ antəf yendesɔlɛ mba moloku mem məfɔdesɔlɛ.»

Ta nədirərnɛ!

34 «Nəkɛmbərnɛ belbel! Ta nəsak bəkəc yonu yɛtasərnɛ cəsata kɔ kəcis, kɔ kəcɛm-cɛmnɛ ka doru dandɛ, kɔ pəyi ti tatɔkɔ-ɛ, dɔsɔk dəpəŋ dadɔkɔ dendebəpɛn'am,
35 pəmɔ ntɛ manta mɛŋgbəpərnɛ lop mɔ. Bawo dɔsɔk dadɔkɔ dendebəpɛnɛ afum a doru fəp.
36 Ta nədirərnɛ, **nəclok-lokər Kanu** tɛm fəp, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəde nəsɔtɔ fənɔntər fəmulpɛnɛ mes məkɔ mendeder mɔ fəp, nədekɔ nəcəmɛ, nəmentərnɛ Wan ka Wərkun, ta nəlapərnɛ.»
37 Dɔsɔk dadɔkɔ, Yesu pəctəksɛ afum dəndo **kəlɔ kəpəŋ ka Kanu**, k'owur kəkɔcepərɛnɛ pibi nde aŋwe «Tərɔ ta Tɔk ya Olif» mɔ.
38 Afum fəp, kɔ dec dɔsɔk-ɛ, ŋanckɔ nde **kəlɔ kəpəŋ ka Kanu** kəkɔcəŋkəl kɔ.

22

Abɛ kətəŋnɛ kəyɔ ka Yesu pəlɛc
Mat 26.1-5; Mark 14.1-2; Isaŋ 11.45-53

* **21:29** CəTabo «figuier»

1 Kəsata ka Cəcom cətənəŋkəl lebin nkɛ aŋwe kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ
medif mə kənalətərnɛ.
2 Aloŋnɛ apəŋ kə atəksɛ sariyɛ s'aSuyif ŋayɛfɛ kətɛn ntɛ ŋaŋyə a ŋadif Yesu mə,
mba ŋacnesɛ afum.

Yudas kəwosɛ kən kəmar abɛ a aSuyif a ŋasumpər Yesu
Mat 26.17-25; Mark 14.10-11

3 Kə Sentani səmbɛrɛ Yudas, nwɛ ancwe «Wəka dare da Keriyot» mə, nwɛ
ancləm acɛpsɛ a Yesu wəco kə mɛrəŋ dacə mə.
4 Kə Yudas əŋkə ŋanenɛnɛ kə abɛ a aloŋnɛ kə asədar aŋɛ ŋancbum **kələ kəpəŋ**
ka Kanu mə, təkə pəmar pəbɛr Yesu ŋa dəwaca mə.
5 Kə pəmbət ŋa, kə ŋantəŋnɛ kəsəŋ kə pəsam.
6 Kə Yudas owosɛ, k'ɛyɛfɛ oŋ kətɛn təyə ntɛ əŋyə a pəbɛr Yesu ŋa dəwaca ta
afum ŋancərɛ ti mə.

Yesu kəsəŋ ka kəlompəs yeri ya kəsata ka Kəcepər
Mat 26.17-25; Mark 14.12-21; Isaŋ 13.21-30

7 Kə dəsək da kəsata ka Cəcom cətənəŋkəl lebin dɛmbəp ndɛ pəmar padif
aŋkesiya ŋoloŋnɛ ŋa Kəcepər ka Mɛlɛkɛ medif mə.
8 Kə Yesu osom Piyɛr kə Isaŋ, pəcloku ŋa: «Nəkə nəlompsɛ su yeri ya kəsata
ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ Medif*, ntɛ təŋsəŋɛ səde sədi yi mə.»
9 Kə ŋayif Yesu: «Deke məfaŋ a səlompəs yi-ɛ?»
10 Kə Yesu oloku ŋa: «Kə nəndena nəcbɛrɛ dare disrɛ-ɛ, nəŋkəbəpɛnɛ kə
wərkun wələma pəsarɛ apampɛ ŋa domun. Nəcəmɛ kə darəŋ haŋ nde kələ
kəŋkə əŋkəbɛrɛ mə.
11 Nəloku wəka kələ kaŋkə: ‹Wətəksɛ osom su a səder səyif'əm: Deke dəkələ
deyi ndɛ indedi yeri ya kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ Medif kə acɛpsɛ em darəŋ-
ɛ?›
12 Endekəmentər nu kələ darenc, dəkələ dəpəŋ palompəs di belbel. Dəndo
kəfo kaŋkə kə nəŋkəlompəs yeri ya kəsata.
13 Kə acɛpsɛ ən darəŋ ŋaŋkə ŋabəp ca fəp pəmə təkə Yesu ɛnaloku ŋa ti mə, kə
ŋalompəs yeri ya kəsata kaŋkə.

Kəyer ka kəcom ka kəsata ka Kəcepər
Mat 26.26-30; Mark 14.22-26

14 Ntɛ tɛm tɛmbəp mə, kə Yesu ɛndɛ dɛmɛsa kədi yeri kə Asom ən.
15 Kə Yesu oloku: «Pəmbas im kədi yeri ya kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ Medif
yayɛ kə nəna, a idetərə.
16 Bawo iclok'un, ifəsədi yi, haŋ tɛm ntɛ teta yi tendekəlarɛ nde akip ŋa dɛbɛ
da Kanu dəntəf mə.»
17 Kə Yesu ɛlɛk təmbəl, k'eyif Kanu barka, k'oloku: «Nəlɛk təmbəl tantɛ,
nəyerɛnɛ pedisrɛ pa pi,
18 bawo icloku nu, ifəsəmun wɛn haŋ dɛbɛ da Kanu deder.»
19 Kə tɛyɛfɛ day, kə Yesu ɛlɛk kəcom, ntɛ elip kəyif Kanu barka† mə, k'entepi
ki, k'əsəŋəs ŋa pəcloku: «Dis dem də dandɛ, ndɛ asəŋɛ tetonu mə. Nəde nəcyə ti
ntɛ təŋsəŋɛ nəccɛm-cɛmn'em mə.»
20 Ntɛ ŋalip kədi yeri mə, k'ɛlɛk sə təmbəl ta wɛn, pəcloku: «Mecir mem mmɛ
meyi dətəmbəl tantɛ mə, m'andeloŋɛ tetonu, mi mendecaŋəs danapa dofu da
Kanu kə nəna.
21 Ti disrɛ, fum nwɛ endebɛr im aterɛnɛ em dəwaca mə, ɛndɛ nnə amɛsa ŋaŋɛ
kə ina.

---

* **22:8** *Kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ Medif* CəKresi = Pak † **22:19** *Kəyif Kanu barka* = «kəkor-koru Kanu» kə pəyənɛ fɛ ti-ɛ, «kəyif Kanu nəwali teta kəcom»

22 Wan ka Wərkun endefi, pəmɔ tɔkɔ ancic ti mɔ, mba pəlɛc peyi fum wəkakɔ
endebɛr kɔ aterɛnɛ ɔn dəwaca mɔ.»
23 Kɔ acɛpsɛ a Yesu darəŋ ŋayɛfɛ kəyiftɛnɛ dənda, an'eyi su dacɔ nwɛ endebɛr
kɔ aterɛnɛ ɔn dəwaca mɔ?

An'ecepər nu fəp dəkəcəmɛ-ɛ?

24 Kɔ kəgbɛkəlɛnɛ kəpɔŋ kəyɛfɛ acɛpsɛ a Yesu darəŋ dacɔ, teta kəcərɛ ka nwɛ
ɛmbɛk dəkəcəmɛ pəcepər ŋa dacɔ fəp mɔ.
25 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Abɛ a tɔf ŋantasərnɛ afum aŋan, aŋɛ ŋaŋkɔtɛnɛ kətam
nnɔ ŋayi mɔ. Abɛ akakɔ ŋacwenɛ «Ayɔ mes mətɔt».
26 Bafɔ tin tayi tɔ kɔ nəna! Mba mɛnɛ nwɛ encepər nu fəp mɔ, pəyi pəmɔ nwɛ
ɛfɛtɛ nu dacɔ fəp mɔ. Nwɛ ɔyɔnɛ wəbɛ mɔ, pəyi pəmɔ wəmarəs.
27 Bawo, nwɛ encepər nu mɔ ɔyɔnɛ, nwɛ ɛndɛ dɛmɛsa mɔ ba, ka nwɛ ɛŋkɛrɛ
kɔ yeri dənda mɔ? Bafɔ nwɛ ɛndɛ dɛmɛsa mɔ ɔfɔ? Kɔ ina, iyi nu dacɔ, pəmɔ nwɛ
ɛŋkɛrɛ nu yeri dɛmɛsa mɔ.»
28 «Nən'ɛnasimәs kɔ ina tɛm ntɛ inayi pəcuca disrɛ mɔ.
29 It'ɔsɔŋɛ ntɛ isɔŋ nu dɛbɛ pəmɔ ntɛ papa kem ɛnasɔŋ im di mɔ:
30 Ntɛ tɔŋsɔŋɛ nədi yeri, nəmun amɛsa ŋem kəroŋ nde akip ŋa dɛbɛ dem
dəntɔf mɔ. Nəndɛ səcɔm sa dɛbɛ kəroŋ, nəckiti cəsuŋka wəco kɔ mɛrəŋ ca
Yisrayel.

Yesu ɛndəŋk a Piyɛr endebaŋɛnɛ kətɔcərɛ kɔ
Mat 26.31-35; Mark 14.27-31; Isaŋ 13.36-38

31 Kɔ Yesu oloku Simɔŋ Piyɛr: «Simɔŋ, Simɔŋ! Məkɛmbərnɛ! Sentani səntola
kədɛs-dɛs'un dəsifitɛ pəmɔ kəcom.
32 Mba intolan'am, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta abəkəc ŋɛkafəl'am‡ mɔ. Kɔ məndeder'im-ɛ,
məyeŋkəs bəkəc ya awɛnc'əm aŋa.»
33 Kɔ Piyɛr oloku kɔ: «Mariki, iwosɛ kəkɔ dəbili, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ifi kɔ məna.»
34 Mba kɔ Yesu oloku kɔ: «Piyɛr, iclok'əm, məndegbɛkəl məkɔ kəcər'em
kəmaas a kicipi kəccam.»

Pəsam pa delek, alɔba, kɔ dakma

35 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Ntɛ incsom nu ta iŋsɔŋ nu pəsam, ta iŋsɔŋ nu alɔba ŋɛbɛrɛ
yamos, ta iŋsɔŋ nu cɔfta cəbɛrnɛ mɔ, paka penayi yi dacɔ mpɛ nənatɔ-sɔtɔ mɔ
ba?» Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaloku: «Ala! Ali pin pɛnayi fɛ.»
36 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Ndɛkəl mes mɛsəkpɛ! Məna nwɛ məŋyɔ pəsam mɔ,
məlɛkɛnɛ pi. Məna nwɛ məŋyɔ alɔba ŋɛbɛrɛ yamos mɔ, məlɛkɛnɛ ŋi, kɔ məna
nwɛ məntɔyɔ dakma mɔ, məcaməs yamos yam, məway din!
37 Bawo, iclok'un: Mɛnɛ tɔkɔ ancic mɔ tɛlarɛ nnɔ iyi mɔ: ‹Analɔm kɔ calbante
dacɔ.› Ntɛ tɔyɔnɛ temi mɔ, tɔmbɔlɛ fɛ sɔ kəlip.»
38 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaloku kɔ: «Wəbɛ məbaŋ sakma nsɛ mɛrəŋ.» Kɔ Yesu
oloku ŋa: «Pəntəŋnɛ tantɛ.»

Yesu kəlok-lokər Kanu nde tərɔ ta Olif
Mat 26.36-46; Mark 14.32-42

39 Pəmɔ tɔkɔ ɔncyɔ ti mɔ, Yesu endewur k'ɔŋkɔ nde tərɔ ta Tɔk ya Olif.
K'acɛpsɛ ɔn ŋancəmɛ kɔ darəŋ.
40 Ntɛ ŋambəp kəfo kaŋkɔ mɔ, k'oloku ŋa: «Nətola Kanu ta nəsaknɛ nəbɛrɛ
kəwakəs disrɛ.»
41 K'ɔmbɔlɛnɛ ŋa pəmɔ kələm ka tasar katin, k'ɛncəp suwu, k'ontola Kanu,
42 pəcloku: «Papa kɔ məwosɛ-ɛ, məbɔlɛn'em tɔmbəl pa kətərəs pampɛ. Ti
disrɛ, ta tɛfaŋ tem teyi, mba tam teyi.»
43 Kɔ mɛlɛkɛ məlɔma mowurər kɔ kəyɛfɛ darenc, kədeyeŋkəs kɔ abəkəc.

‡ **22:32** *Ta abəkəc ŋɛkafəl'am,* kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «ta kəlaŋ kam kəsolɛ»

44 K'abəkəc ŋɛlɛcɛ-lɛcɛ kɔ, k'ɛyɛfɛ kəlok-lokər Kanu, k'abəkəc ŋɛmpɛ kɔ, kɔ
kawonɛ kɔn kəyi pəmɔ ntɛ mocul ma mecir mendetɛmpɛnɛ dəntəf mɔ.
45 Kɔ Yesu ɛsak sɔ kətola Kanu kəŋkɔ ɛnayi mɔ, k'ɔŋkɔ pəbəp acɛpsɛ ɔn darəŋ
ŋadirɛnɛ bəkəc yɛrɛnc.
46 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Ta ake tɔ nəndirɛnɛ-ɛ? Nəyɛfɛ, **nətola Kanu** ta nəsaknɛ
nəbɛrɛ kəwakəs disrɛ!»

Kəsumpər ka Yesu
Mat 26.47-56; Mark 14.43-50; Isaŋ 18.3-11

47 Yesu pəsərəlok-loku, kɔ kənay k'afum kənder, fum wəkɔ ancwe Yudas,
nwɛ ɛnayi acɛpsɛ a Yesu darəŋ aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ dacɔ mɔ, pəyi ŋa kiriŋ.
K'ɔlətərnɛ Yesu kəkɔcup kɔ.
48 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Yudas, kəcup kɔ məndelɛkɛ Wan ka Wərkun məbɛr kɔ
ater ɔn dəwaca!»
49 Ntɛ asol a Yesu ŋanəŋk tatɔkɔ tɛnakɔcepər mɔ, kɔ ŋayif Yesu: «Wəbɛ, səntam
kəsutnɛnɛ sakma sosu ba?»
50 Kɔ fum wəkin acɛpsɛ a Yesu darəŋ dacɔ, ɛncɛp wəcar ka wəloŋnɛ wəpɔŋ
aləŋəs ŋa kəca kətɔt, k'eŋgbinti ŋi.
51 Kɔ Yesu ɛyac ŋa pəcloku: «Nəce tatɔkɔ!» K'oŋgbuŋɛnɛ aləŋəs ŋa fum
wəkakɔ, k'ɛntamnɛ.
52 Kɔ Yesu ɛŋkafəlɛ k'ɛntɛfərnɛ aloŋnɛ apɔŋ, abɛ a abum a kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu
kɔ abeki a dɔtəf aŋɛ ŋanader kəsumpər kɔ mɔ: «Nənder nətɔmpər sakma kɔ tɔk
yosutnɛnɛ, pəmɔ ntɛ nənder kəsumpər kalbante mɔ.
53 Dɔsɔk o dɔsɔk sən'encyi nde **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu** kɔ nəna, ali fum
ɛnasumpər f'em. Ndɛkəl oŋ, tɛm tonu tɛbəp, kɔ kətam ka kubump.»

Piyɛr ɛmbaŋnɛ kətɔ-cərɛ Yesu
Mat 26.57-58,69-75; Mark 14.53-54,66-72; Isaŋ 18.12-18,25-27

54 Ntɛ ŋalip kəsumpər Yesu mɔ, kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ nde kəlɔ ka wəloŋnɛ wəpɔŋ.
Mba Piyɛr pəcməmən ti pəbəlɛ.
55 K'amot nɛnc abaŋka dacɔ k'andɛ di kəsək. Kɔ Piyɛr ɛndɛ ŋa dacɔ.
56 Ntɛ wəcar wəyecəra wəlɔma ɛnəŋk kɔ pəndɛ ŋa dacɔ nɛnc kiriŋ mɔ,
k'oloku: «Ŋa ŋayina kɔ fum wəkawɛ.»
57 Kɔ Piyɛr ɛŋgbɛkəl wəran nwɛ, pəcloku: «Wəran, incərɛ fɛ fum wəkawɛ!»
58 Pəwon fɛ kɔ wəlɔma ɛnəŋk kɔ, k'oloku: «Məna sɔ akin ayi ŋɔ nəyɔnɛ.» Kɔ
Piyɛr oloku wərkun nwɛ: «Ala! Bafɔ akin ayi ŋɔ səyɔnɛ.»
59 Kɔ dec din dencepər, kɔ fum wəlɔma ɛŋgbəc kəloku: «Fum wəkawɛ
oŋwurɛnɛ kənayi kɔ Yesu, bawo wəKalile ɔfɔ.»
60 Kɔ Piyɛr oloku: «Məna, ina incərɛ fɛ tantɛ məŋkɛrɛ kəloku mɔ.» Ŋayi kəlok-
loku kɔ kicipi kəncam.
61 Kɔ Mariki ɛŋkafəlɛ k'ɛŋgbətnɛ Piyɛr. Kɔ Piyɛr ɛncɛm-cɛmnɛ toloku tɔkɔ
Mariki Yesu ɛnaloku kɔ mɔ: «Məndegbɛkəl kətɔcər'em kəmaas a kicipi
kəccam.»
62 Kɔ Piyɛr owur nde dabaŋka, k'ɔŋkɔ pəbok belbel.

Kələməs kɔ kəsut ka Yesu
Mat 26.67-68; Mark 14.65

63 Arkun aŋɛ ŋancbum Yesu mɔ ŋafani kɔ, ŋacsut kɔ.
64 Ŋackump kɔ kəro, a ŋacyifət kɔ ntɛ: «Awa Sayibɛ, məloku su an'osut əm-ɛ?»
65 Kɔ ŋales-les kɔ moloku məlɔməs mɛlarəm.

Yesu nde aboc kiti apɔŋ fər kiriŋ
Mat 26.59-66; Mark 14.55-64; Isaŋ 18.19-24

66 Ntɛ dec dəsək mə, kɔ abeki a dətəf, aloŋnɛ apəŋ, k'atəksɛ sariyɛ s'aSuyif ŋambəpəsɛnɛ. Kɔ ŋaŋkekərɛ Yesu nde aboc kiti aSuyif ŋayi mə.
67 Kɔ ŋayif kɔ: «Kɔ pəyɔnɛ a mən'ɔyɔnɛ Krist-ɛ, məloku su ti.» Kɔ Yesu oloku ŋa: «K'iloku nu ti-ɛ, nəfəlaŋ ti,
68 k'iyif nu sɔ moloku-ɛ, nəfəluks'em mi.
69 Kəyɛfɛ ndɛkəl, Wan ka Wərkun pandɛ Kanu nkɛ kəntam mes fəp mɔ kəsək.»
70 Kɔ afum fəp ŋambaŋɛnɛ: «Mən'ɔyɔnɛ oŋ Wan ka Kanu ba?» K'oloku ŋa: «Nən'oloku ti: Nkɔn iyɔnɛ.»
71 Kɔ ŋayiftɛnɛ: «Sede səre sɔ pəmar payif-ɛ? Səna yati, sən'enenɛ kɔ ti dəkusu.»

23

Yesu fɔr ya Pilat kiriŋ
Mat 27.1-2,11-14; Mark 15.1-5; Isaŋ 18.28-38

1 Kɔ ŋayɛfɛ fəp faŋan, kɔ ŋasolɛ Yesu kəkekərɛ kɔ nde fɔr ya Pilat kiriŋ.
2 Kɔ ŋayɛfɛ kəyemsɛnɛ kɔ, ŋacloku: «Wəkawɛ səŋkɔ səbəp pəcgbiŋər afum kəyeŋkər su səbomp, ŋafati kəsɔŋ wəbɛ ka doru fəp dut, pəcwenɛ sɔ «Wəyɛk-yɛk wəka Kanu, wəbɛ wəka atɔf».»
3 Kɔ Pilat eyif kɔ: «Mən'ɔyɔnɛ wəbɛ ka aSuyif ba?» Kɔ Yesu oluksɛ kɔ: «Mən'oloku ti.»
4 Kɔ Pilat oloku wəloŋnɛ wəpəŋ wəka kəlɔ kəpəŋ ka Kanu kɔ kənay ka afum: «Inəŋk fɛ təlɔm o təlɔm ntɛ pəmar pasumpərɛ wərkun wəkawɛ mə.»
5 Mba kɔ ŋaŋgbəc gbɛs, kəloku: «Afum ŋɔ eŋgbiŋər, pəctəksɛ afum atɔf ŋa Yude disrɛ fəp kəyɛfɛ atɔf ŋa Kalile nde ɛnacop mə, haŋ nnə.»

Yesu fɔr ya Herodu kiriŋ

6 Ntɛ Pilat ene teta Kalile mə, k'eyif kɔ: «Wəka Kalile məyɔnɛ ba?»
7 Ntɛ Pilat ene a wəka Kalile ɔfɔ mə, k'oloku a fum wəkawɛ, Herodu pəmar pəkiti kɔ. K'oloku a pakenɛ kɔ Herodu nwɛ ɛnayi mata maməkɔ Yerusalɛm mə.
8 Ntɛ Herodu ɛnəŋk Yesu mə, kɔ pəmbət kɔ, bawo ɛnctɛn kənəŋk kɔ kəyɛfɛ ntɛ pənawon mə, teta mes məkɔ encne pacloku tən mə, pəyɔ amera kənəŋk kɔ, pəyɔ **tɔyɔ tɛgbɛkərɛ ntɛ tɛyɛfɛ nde Kanu kəyi mɔ** fɔr yən kiriŋ.
9 Kɔ Herodu eyifət Yesu mes mɛlarəm, mba Yesu ɛnaluksɛ fɛ kɔ ntɛ o ntɛ.
10 Aloŋnɛ apəŋ kɔ atəksɛ sariyɛ s'aSuyif ŋanayi di, ŋacnaŋkanɛ kəyemsɛnɛ kɔ.
11 Herodu kɔ abum ɔn ŋafani kɔ, kɔ ŋayɔ kɔ pəlɛc pəlɛc, kɔ ŋambɛr kɔ duma d'abɛ, kɔ ŋasɔŋ kɔ a pakenɛ Pilat.
12 Dəsək dadəkɔ yati dɔ Pilat kɔ Herodu ŋanabət oŋ, ŋanaterɛnɛ cɔkɔ-cɔkɔ.

Antəŋnɛ kədif Yesu
Mat 27.15-26; Mark 15.6-15; Isaŋ 18.39-19.16

13 Kɔ Pilat ewe aloŋnɛ apəŋ, abɛ a dətəf, kɔ afum.
14 K'oloku ŋa: «Nəŋkɛr'em fum nwɛ a nkɔn eŋgbiŋər afum kəyeŋk səbomp. Mba fɔr yonu kiriŋ iyifət kɔ, ali tes tin inəŋk fɛ ntɛ ɔyɔ mes mamɛ nəmboncɛ kɔ mə, ntɛ pəmar padifɛ kɔ mə.
15 Herodu sɔ ɛnəŋk fɛ ali tin, bawo oluksɛ su kɔ. Awa! Fum wəkawɛ ɔyɔ fɛ ntɛ o ntɛ pəmar padifɛ kɔ mə.
16 Kəsak kɔ k'inder k'andelip kəsut kɔ-ɛ.»
17 Kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ Medif nkɛ o nkɛ, Pilat ɛncsakɛ afum yɛŋən wəyi dəbili wəkin.
18 Kɔ kənay kəmbaŋɛnɛ fəp kəkulɛ-kulɛ: «Mədif wəkawɛ! Məsakɛ su Barabas yɛŋən!»

19 Anabɛr Barabas dəbili teta kədif fum, ntɛ ŋanayɛfɛ kəyeŋkər abɛ a dətɔf
səbomp mɔ.
20 Kɔ Pilat nwɛ ɛnafaŋ kəsak Yesu mɔ, ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəyif ti kənay ka afum.
21 Mba ŋanckulɛ-kulɛ: «Mə**caŋ k**ɔ **d**ə**t**ɔ**k y**ɛ**p**ə**mp**ə**l**! Məcaŋ kɔ!»
22 Kɔ Pilat eyif ŋa sɔ tamaas: «Pəlɛc pere p'ɔyɔ-ɛ? Inəŋk fɛ ntɛ o ntɛ pəmar
padifɛ kɔ mɔ. Kəsak kɔ k'inder k'alip kəsut kɔ-ɛ.»
23 Kɔ ŋampɛnɛ sim kəbupərɛ a pacaŋ kɔ dətɔk yɛpəmpəl. Kɔ sim səŋan
səŋkalə[…]nɛ.
24 Kɔ Pilat owosɛ kəyɔ tɔkɔ ŋanafaŋ mɔ.
25 Kɔ Pilat ɛsak yɛŋən Barabas wəkɔ ŋanawer kɔ mɔ. Barabas nwɛ anabɛr
dəbili teta kədifətɛnɛ, kɔ kədif ka fum mɔ. Kɔ Pilat ɛlɛk Yesu, k'ɛmbɛr ŋa dəwaca
ŋayɔ kɔ tɔkɔ ŋanafaŋ mɔ.

Kəcaŋ ka Yesu
Mat 27.32-44; Mark 15.21-32; Isaŋ 19.17-27

26 Ntɛ ŋayi kəkekərɛ Yesu mɔ, kɔ ŋambəpɛnɛ kɔ wərkun wələma pacwe kɔ
Simɔŋ, wəka dare da Sirɛn ɛnayi pəyɛfɛ dalɛ, kɔ ŋaŋgbaŋsər kɔ tɔk yɛpəmpəl
nyɛ anakɔ kəcaŋ Yesu mɔ a pəcəmɛ kɔ darəŋ pəkekərɛ yi.
27 Kɔ kənay ka afum alarəm kɔ aran ŋancəmɛ kɔ darəŋ ŋacsut-sutnɛ bəkəc
ŋacyɔnɛ kɔ nɔnɔfər.
28 Kɔ Yesu ɛŋkafəlɛ nnɔ ŋayi mɔ, k'oloku: «Aran a Yerusalɛm, ta nəbokɛ tetem!
Mba nəbokɛ te tonu kɔ ta awut anu!
29 Bawo dɔsɔk dendeder ndɛ andeloku: ‹Pəmbɔt aran aŋɛ ŋantɔbɛkəs mɔ,
pəmbɔt cor ncɛ cəntɔkom mɔ, kɔ mɛsɛ mmɛ məntɔmɛsər mɔ!›
30 Afum ŋandeloku mərɔ dɔsɔk dadɔkɔ: ‹Mətɛmpɛnɛ su kəroŋ!› kɔ mofo
meŋeci, ‹Məgbəpərnɛ su!›
31 Bawo k'ayɔ ti kətɔk kəcaŋk-ɛ, cəke cɔ andeyɔ kəwosu-ɛ?
32 Kɔ ŋasolɛnɛ sɔ kəkekərɛ calbante mɛrəŋ aŋɛ anakɔdifɛnɛ kɔ Yesu mɔ.
33 Ntɛ ŋambɛrɛ kəfo kələma nkɛ aŋwe «Kəmbɛmbəlɛ» mɔ, kɔ ŋancaŋ kɔ dətɔk
yɛpəmpəl dəndo, kəlɛkɛnɛ calbante akakɔ mɛrəŋ, wəkin pəyi kɔ kəca kətɔt,
wəkɔ pəyi kɔ kəca kəmeriya.
34 Kɔ Yesu oloku: «Papa məŋaŋnɛnɛ ŋa, bawo ŋancərɛ fɛ ntɛ ŋayi kəyɔ mɔ.» Kɔ
asɔdar akaŋɛ ŋayerɛnɛ yamos yɔn ŋakotɛ ti yampuŋpuŋ.
35 Afum ŋacəmɛ, ŋacməmən. Abɛ ŋacfani Yesu, ŋacloku: «Bawo ɛyac akɔ,
pəyacnɛ oŋ ma nkɔnsərka, kɔ pəyɔnɛ a Krist ɔyɔnɛ, Wəsom nwɛ Kanu kəyɛk-
yɛk mɔ-ɛ!»
36 Kɔ asɔdar sɔ ŋancɔŋnɛ kəkɔfani Yesu, kɔ ŋasɔŋ kɔ məncɔncɔ.
37 Ŋacloku: «Kɔ pəyɔnɛ a mən'ɔyɔnɛ wəbɛ ka aSuyif-ɛ, məyacnɛ oŋ ma,
mənasərka!»
38 Anacic kɔ domp takəroŋ: «Wəkawɛ ɔyɔnɛ wəbɛ ka aSuyif.»
39 Kalbante kin akakɔ anacaŋ mɔ, pəclɔməs Yesu, pəcloku: «Bafɔ mən'ɔyɔnɛ
Krist Wəyɛk-yɛk wəka Kanu ba? Məyacnɛ oŋ ma, kɔ səna!»
40 Mba kɔ kalbante kamɛrəŋ kəŋkɔ anacaŋ mɔ, kəŋgbəŋ-gbəŋər kɔ, kəcloku:
«Cəpɔ məfɔnesɛ Kanu ba, məna nwɛ andeyɔ pəmɔ səna mɔ?»
41 «Ta səna, kance kɔ, tantɛ tɔ pəmar pasɔŋ su kəway ka mɛləsər mosu. Mba
wəkawɛ ɔyɔfɛ tɔləm o tɔləm tɛlɛc.»
42 K'oloku: «Yesu məde məcɛm-cɛmn'em kɔ məndekɔbɛrɛ akip ŋa dɛbɛ dam
dəntɔf-ɛ.»
43 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Kance kɔ, iclok'əm: Məkɔ, sən'ɔŋkɔyi Ariyana kɔ məna.»

Defi da Yesu
Mat 27.45-56; Mark 15.33-41; Isaŋ 19.28-30

44 Daŋ dɛnabəp, dec dosurɛnɛ afum dəsəbomp, kɔ kubump kəntor dəntɔf
fəp, tɛnabɔlɛ kətɛnc haŋ salifana.
45 Dec dɛnakalɛ, pənabiyɛ. Kɔ kəloto kəlel nkɛ kəŋkəŋk təksɔ ta kəlɔ kəpɔŋ ka
Kanu mɔ, kəŋgbɛrɛ dacɔ.
46 Kɔ Yesu oŋkulərnɛ dim dɔpɔŋ: «Papa, ilɛk amera ŋem, k'imbɛr əm dəwaca!»
Ntɛ elip kəloku moloku maməkɔ mɔ, k'efi.
47 Ntɛ wəbɛ k'asɔdar wəRom ɛnəŋk mes maməkɔ mɛnacepər mɔ, k'oŋkor-koru
Kanu pəcloku: «Kance kɔ, fum wəkawɛ wəlompu yati ɛnayi!»
48 Ntɛ kənay ka afum aŋɛ ŋanader kədetəŋnɛ mes maməkɔ mɔ, ŋanəŋk ntɛ
tɛnacepər mɔ, kɔ ŋalukus ŋacsut-sutnɛ bəkəc nɔnɔfər.
49 Aŋɛ ŋanacərɛ Yesu mɔ fəp, kɔ aran akɔ ŋanacəmbər kɔ kəyɛfɛ Kalile mɔ,
ŋanacəmɛ pəbɔlɛ, ŋacməmən təkɔ mes mencepər mɔ.

Kəbɛr ka Yesu dəkufu
Mat 27.57-61; Mark 15.42-47; Isaŋ 19.38-42

50 Wərkun wəlɔma pacwe kɔ Isifu. Ɛnayɔnɛ aboc kiti aSuyif dacɔ, fum wətɔt,
pəlomp.
51 Nkɔn ɛnawosɛ fɛ kətəŋnɛ kəsek ka moloku maməkɔ, kɔ məyɔ ma akɔ. Wəka
dare da Arimate ɛnayɔnɛ, atɔf ŋa Yude, pəckar dɛbɛ da Kanu.
52 K'ɔŋkɔ nde Pilat eyi mɔ, k'ontola kɔ kəbel ka Yesu.
53 K'ontorɛ kɔ dətɔk yɛpəmpəl* nde anacaŋ kɔ mɔ, k'ɛnɛpsər kɔ kasaŋke ka
kəloto kətelər, k'ɔŋkɔ pəboc kɔ nde dəkufu nkɛ anayɔk dətasar mɔ. Kufu kənayi
nkɛ anatɔwup fum o fum ki disrɛ kərɛsna mɔ.
54 Yuma yɛnayi, dəsɔk da kəlompəsnɛnɛ simiti, dəsɔk da kəŋesəm ndɛ
ampusɛ Mariki mɔ dɛcfaŋ kəcop.
55 Aran aŋɛ ŋanasol kɔ Yesu kəyɛfɛ Kalile mɔ, ŋander kɔ Isifu, kɔ ŋaməmən
kufu disrɛ, kɔ ŋanəŋk təkɔ anaboc Yesu mɔ.
56 Ntɛ ŋalip kəməmən kɔ mɔ, kɔ ŋalukus dare, kəkɔlompəs moro kɔ labundɛ
da dəris. Dəsɔk da kəŋesəm ndɛ ampusɛ Mariki mɔ kɔ ŋaŋesəm pəmɔ təkɔ Kanu
kəsom ti mɔ.

24

Yesu kəyɛfɛ kən afi dacɔ
Mat 28.1-10; Mark 16.1-8; Isaŋ 20.1-10

1 Tataka ta sandeŋ bətbət suy, kɔ aran aŋɛ ŋaŋkɔ sɔ dəndo dəkufu, ŋakekərɛ
moro mobotu ambənc mmɛ ŋanalompəs mɔ.
2 Kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp pabiŋkəli tasar təkɔ anasuncɛ kufu mɔ,
3 kɔ ŋambɛrɛ, mba ŋanabəp fɛ kəbel ka Mariki Yesu.
4 Ntɛ tes tatɔkɔ tenciyanɛ ŋa mɔ, kɔ arkun mɛrəŋ ŋawurər ŋa, ŋabɛrnɛ yamos
yomotər-motər.
5 Kənesɛ kəŋan disrɛ, kɔ aran ŋancəp cəro fəp faŋan dəntɔf. Mba kɔ afum aŋɛ
mɛrəŋ ŋayif ŋa: «Ta ake tɔ nəntɛnɛ wətɔfi afi dacɔ-ɛ?
6 Eyi fɛ nnɔ! Ɔfɔtɛ afi dacɔ! Nəcɛm-cɛmnɛ təkɔ ɛnaloku nu ntɛ ɛnayi atɔf ŋa
Kalile mɔ.
7 Ntɛ oncloku: ‹Mɛnɛ palɛk Wan ka Wərkun pabɛr kɔ aciya dəwaca, **ŋ**aca**ŋ**
kɔ **d**ə**t**ɔ**k** **y**ɛ**p**ə**mp**ə**l**, pəyɛfɛ defi tataka tən ta maas.›»
8 Kɔ ŋancɛm-cɛmnɛ toloku ta Yesu tatɔkɔ.
9 Kɔ ŋayɛfɛ dəndo dəkufu kəkɔloku ti asom a Yesu aŋɛ wəco kɔ pin, kəbəp ka
afum alpəs akɔ.
10 Mari wəka Makdala, Yohanna, Mari wəka Sak kɔ aran alɔma, aŋɛ
ŋananəŋk sɔ mes maməkɔ mɔ, ŋaloku sɔ tin tayi asom a Yesu.

* **23:53** *Dətɔk yɛpəmpəl* it'ɔyɔnɛ «kətɔk ka kəpandən.»

11 Mba moloku maməkɔ mɛnayi ŋa pəmɔ ntɛ atoŋkulu ŋandelok-lokər ŋa mɔ,
ŋanalaŋ fɛ moloku ma aran akakɔ.
12 Kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ, k'ɛyɛksɛ kəkɔ nde dəkufu. Ntɛ ontulnɛ kəmɔmən mɔ, ɛnəŋk
fɛ daka o daka mɛnɛ mopol ma kəloto məkɔ mɛnafəntərɛ dəntəf mɔ. K'ɛyɛfɛ
k'ɔŋkɔ ndərən, pəciyanɛ kɔ təkɔ ɛnəŋk mɔ.

Nde dəpɔ da Emayus
Mark 16.12-13

13 Dəsɔk din dadəkɔ, acɛpsɛ a Yesu darəŋ mɛrəŋ ŋackɔ dare dələma ndɛ
ancwe Emayus mɔ, dare dɛnayi, ndɛ dɛnabələnɛ Yerusalɛm kəkɔt ka dec mɛrəŋ
mɔ.
14 Afum akaŋɛ mɛrəŋ ŋaclokɛnɛ mes məkɔ mencepər mɔ fəp.
15 Ŋayi kəlokɛnɛ mes maməkɔ, ŋacgbɛkəlɛnɛ, kɔ Yesu ələtərnɛ ŋa, kɔ ŋasol.
16 Mba paka pələma pɛncyaməs ŋa kənɛpəl kɔ.
17 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Ake moloku mɔ nəyi tantɛ nəŋkɔ mɔ?» Kɔ ŋancəmɛ, kɔ dis
dɛndɛncɛ ŋa.
18 Kɔ wəkin wəkɔ ancwe Kəleyopas mɔ, oloku kɔ: «Məna sona gboŋ, məna
eyi məkɔ Yerusalɛm nwɛ ɔntəcərɛ ntɛ tencepər mata mamɛ mɔ?»
19 K'eyif ŋa sɔ: «Ake?» Kɔ akakɔ ŋaloku kɔ: «Ntɛ tencepər teta Yesu wəka
Nasarɛt, nwɛ ɛnayɔnɛ wədəŋk wəka Kanu wəpɔŋ mɔ. ɛnamentər ti dəmɔyɔ kɔ
dəmoloku, fər ya Kanu kiriŋ, kɔ nnɔ afum ŋayi mɔ.
20 Aloŋnɛ apɔŋ asu, kɔ abɛ asu aka dətɔf ŋalɛk kɔ, kɔ ŋambɛr kɔ afum dəwaca,
k'ancaŋ kɔ dətɔk yɛpəmpəl.*
21 Səncɛm-cɛmnɛ fɔ nkɔn enader kəwurəs pəbaŋ Yisrayel, mba mamɛ oŋ fəp,
tataka ta maas tɔ tantɛ, ntɛ mes mamɛ mencepər mɔ.
22 Kance kɔ: A aran alɔma ŋayi su dacɔ, aŋɛ ŋasɔŋɛ kɔ pəciyanɛ su mɔ.
ŋanuŋkɛnɛna kəkɔ nde dəkufu,
23 ntɛ ŋantɔnanəŋk kəbel ka Yesu mɔ, kɔ ŋander ŋaloku su a mɛlɛkɛ
mowurərna ŋa, kɔ moloku a eyi doru.
24 Kɔ afum alɔma ŋayina su dacɔ, kɔ ŋaŋkɔ dəndo dəkufu, kɔ akakɔ ŋaŋkɔ
ŋabəp mes pəmɔ təkɔ aran ŋalokuna su mɔ, mba nkɔn, ŋa ŋanəŋkna fɛ kɔ.»
25 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəna afum atɔsɔk səbomp, bəkəc yonu yoŋwon kəlaŋ
moloku mmɛ adəŋk a Kanu ŋanaloku mɔ!
26 Pənamar dis dələl Krist Wəyɛk-yɛk wəka Kanu tantɛ a pədebɛrɛ debeki
dɔn dɔn disrɛ?»
27 Kəyɛfɛ ka buk ba Musa kəbəp ka yecicəs yecempi ya adəŋk a Kanu alpəs
aŋɛ fəp, kɔ Yesu ələmər ŋa təkɔ Yecicəs Yosoku fəp yoloku tetɔn mɔ.
28 Ntɛ ŋalətərnɛ tadare təkɔ ŋanckɔ mɔ, kɔ Yesu ɔyɔ pəmɔ ntɛ ɛŋfaŋ kəcepər
pəkɔ pəbələ mɔ.
29 Mba kɔ ŋaməne kɔ kəcepər, ŋacloku: «Məyi nnɔ kɔ səna, dec dɛfaŋ kəkalɛ,
kəbiyɛ kɔ pəndɛ. Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ kəkɔyi di kɔ ŋa.»
30 Ŋandɛ dɛmɛsa kəkɔdi yeri, kɔ Yesu ɛlɛk kəcom, k'eyif Kanu barka, k'entepi
ki k'ɔsɔŋ ŋa.
31 Kɔ fər yaŋan yemepɛ, kɔ ŋanɛpəl kɔ, mba k'ɔsɔlɛ sɔ fər yaŋan kiriŋ.
32 Kɔ afum aŋɛ ŋayɛfɛ kəlokɛnɛ: «Pəyina fɛ pəmɔ ntɛ nɛnc deŋyi su dəcor, ntɛ
endenasɔkəsɛ su moloku mecic nde dəpɔ mɔ?»
33 Kɔ ŋayɛfɛ gbəncana babəkɔ kɔ ŋalukus Yerusalɛm, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp acɛpsɛ
darəŋ a Yesu aŋɛ wəco kɔ pin ŋacloŋkanɛ kɔ asol aŋan,
34 ŋacloku: «Kance kɔ: Wəbɛ ɔfətɛ afi dacɔ, k'ɔŋkɔ pəwurər Simɔŋ!»
35 Kɔ afum aŋɛ mɛrəŋ ŋalɔm sɔ təkɔ tɛnacepər dəpɔ mɔ, kɔ təkɔ ŋananɛpəl kɔ
kətepi kɔn kəcom pəsɔŋ ŋa mɔ.

* **24:20** *K'ancaŋ kɔ* = «ampandən kɔ dəkətɔk» kɔ «aŋgbɛk kɔ dəkətɔk»

Yesu kəmentərnɛ kən acɛpsɛ ən darəŋ
Mat 28.16-20; Mark 16.14-18; Isaŋ 20.19-23; Asom 1.6-8

36 Ŋayi kəloku moloku maməkɔ, kɔ Yesu nkənsərka owurər ŋa, k'oloku: «Pəforu peyi nu!»
37 Kɔ ayek-yek ŋontorər ŋa, kɔ ŋanesɛ, kɔ pəyi ŋa pəmɔ ntɛ ŋaŋnəŋk tubɛri mɔ.
38 Mba kɔ Yesu eyif ŋa: «Ta ake tɔ pəyinɛ nu yamayama tantɛ-ɛ, ta ake tɔ nəŋgbɛkəlnɛnɛ dəbəkəc-ɛ?
39 Nəməmən ma wɛcək wem kɔ waca wem-a, ina ɔfɔ yati! Nəgbuŋɛn'em, nəməmən! Tubɛri tɔyɔ fɛ sɛm, tɔyɔ fɛ bɛnt. Mba ina, iyɔ yayɔkɔ fəp.»
40 Yesu eyi kəloku moloku maməkɔ, k'ementər ŋa waca wɔn kɔ wɛcək.
41 Mba ntɛ pənananŋkanɛ kəbɔt ŋa haŋ ta ŋantam kəlaŋ mɔ, kɔ ŋayi pəciyanɛ disrɛ. Kɔ Yesu eyif ŋa: «Nəyɔ paka pələma pedi ba?»
42 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋawurɛ alop ŋɛnɛkət ŋin kɔ ŋasɔŋ kɔ.
43 Kɔ Yesu ɛlɛk alop ŋaŋɔkɔ k'ɔsɔm ŋi fɔr yaŋan kiriŋ.
44 Ntɛ elip kəsɔm alop nŋɛ mɔ, k'oloku ŋa: «Mes mamɛ m'inclok'un ntɛ inayi kɔ nəna mɔ. Mɛnɛ mes məkɔ ancic tetem Tawureta Musa, yecicəs yecempi ya adəŋk a Kanu kɔ Yabura Dawuda mɔ fəp meyi.»
45 Kɔ Yesu ɔsɔŋɛ ŋa kəsɔk səbomp ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋacərɛ Yecic ya Kanu fəp mɔ.
46 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Ntɛ tɔ ancic dəYecicəs Yosoku, a dis dendelɔl Krist, kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, pəfɔtɛ afi dacɔ tataka tɔn ta maas.
47 Mɛnɛ pacam kəsəkpər mera pacəmɛ pəlompu darəŋ tewe tɔn, kəyɛfɛ ka Yerusalɛm, ntɛ tɔŋsɔŋɛ paŋaŋnɛnɛ afum a tɔf ya doru fəp kiciya kəŋan mɔ.
48 Nən'ɔyɔnɛ sede sa mes mamɛ.
49 Kɔ ina, kəkɛrɛ nu k'inder daka ndɛ Papa kem ɛnasɔŋ temer kəsɔŋ nu mɔ. Nəyi nnɔ dare dandɛ haŋ Kanu kəlas nu fənɔntər fa darenc.»

Yesu kəpɛ kən darenc
Mark 16.19-20; Asom 1.9-11

50 Kɔ Yesu osolɛ ŋa k'eŋkekərɛ dare kəsək ntende Betani, ntɛ ŋambəp di mɔ, k'ɛmpɛnɛ waca darenc, k'ontolanɛ ŋa.
51 Eyi kətolanɛ ŋa, k'ɛsak ŋa, k'ampɛnɛ kɔ dəkɔm.
52 Kɔ ŋancəpɛ kɔ mobu kəsɔŋɛ kɔ pəleli, kɔ ŋalukus Yerusalɛm, pəbotu disrɛ.
53 Tɛm o tɛm ŋanckɔ oŋ nde **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu**, ŋackor-koru Kanu.

Yɛbəc ya Asom a Yesu

Asəŋ asom a Yesu temer ta kəder ka Amera Ŋecempi ŋa Kanu

1 Wanapa Teyofil,
Inacicəs kitabu kem kəcəkə-cəkə disrɛ mes mmɛ Yesu ɛnacop kəyə kə kətəksɛ mə,
2 haŋ dəsək ndɛ anapɛnɛ kə darenc, ntɛ elip kəsom asom ən Amera Ŋecempi ŋa Kanu disrɛ, aŋɛ ɛnayɛk-yɛk mə.
3 Asom akakə ŋə Yesu ɛnamentər kance ka mes mɛlarəm ntɛ ɛnayɛfɛ pucuy pa defi mə. K'owurər ŋa mata 40 pəyi wəyɛŋ, pəcloku ŋa mes ma dɛbɛ da Kanu.
4 Dəsək dələma ntɛ ŋayi kədi yeri kə Yesu mə, k'oloku ŋa: «Ta nəbəlɛ dare da Yerusalɛm, mba nəkar tes ntɛ Papa ɛnasəŋ temer kədesəŋ mə, təkə nənane icloku mə:
5 Dəromun Saŋ ɛncgbət afum teta Kanu, mba nəna kəgbət dəromun dəAmera Ŋecempi ŋa Kanu disrɛ kə nəndesətə mata mamɛ.»

Kəpɛ ka Yesu dəkəm

6 Akə ŋanaloŋkanɛ mə kə ŋayif Yesu: «Wəbɛ, tɛm tantɛ tə məndelompəsɛ Yisrayel dɛbɛ ba?»
7 K'oloku ŋa: «Tɛncəmɛ fɛ nu dəpə kəcərɛ ka tɛm kə dəsək ndɛ Apa Kanu ɛncɛmcɛmnɛ kəyə tɛfaŋ tən kətam kən disrɛ mə.
8 Mba nəndesətə fənəntər kə Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋendeder nu-ɛ, tɛm tatəkə nəndeyənɛ atəŋnɛ aŋɛ mes mencepər fər yaŋan kiriŋ mə nde dare da Yerusalɛm, atəf ŋa Yude fəp kə atəf ŋa Samari kəkəbəp cəpəc ca doru fəp.»
9 Ntɛ elip kəloku tatəkə mə, afum aŋɛ ŋanayi di mə fəp ŋanagbətnɛ Yesu ntɛ ancpɛnɛ kə mə, kə kəp kəŋkump kə, ŋanctam fɛ sə kənəŋk kə.
10 Ntɛ Asom ən ŋanagbətnɛ kəm Yesu pəcpɛ darenc mə haŋ k'əsəlɛ. Gbəncana babəkə kə mɛlɛkɛ mɛrəŋ mɛmbɛrnɛ yamos yomotər-motər mementərnɛ ŋa,
11 kə moloku: «Afum a Kalile, ta ake tə nəncəmɛnɛ kəməmən kəm-ɛ? Yesu, wəkakə ɛmpɛ dəkəm fər yonu kiriŋ mə, tantɛ nəŋgbətnɛ kə pəcpɛ mə, t'endesə-der.»

Wəcənc ka Yudas

12 K'asom a Yesu ŋalukus Yerusalɛm kəyɛfɛ nde tərə təkə aŋwe «Tərə ta tək ya *Olif*», mpɛ pəntəbəlɛnɛ dare mə. Pəbol-bolu mpɛ dinɛ da aSuyif doncwosɛ fum kəkət pabəp simiti, dəsək da kəŋesəm mə.
13 Ntɛ ŋambɛrɛ dare mə, kə ŋampɛ dəkələ da kəroŋ nde ŋancndɛ mə. Afum aŋɛ ŋanayi di mə: Piyɛr, Isaŋ, Sak kə Andəre, Filip kə Təma, Bartelemy kə Matiye, Sak wan ka Alfe, Simən wəsimsɛ teta atəf, kə Yudas wan ka Sak.
14 Fəp faŋan kəfo kin kə ŋanckə kətola Kanu tɛm o tɛm kə aran, kəbəp ka awɛnc a Yesu, kə iya kən Mari.
15 Dəsək dələma mata mamək disrɛ, afum aŋɛ ŋanayi di mə, ŋanckə haŋ afum tasar tin kə wəco mɛrəŋ (120). Kə Piyɛr ɛyɛfɛ awɛnc ən dacə, k'oloku:
16 «Awɛnc im aŋa: Pənamar yecicəs ya dəkitabu yɛlarɛ. Ti disrɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu nŋɛ Dawuda ɛnanuŋkɛnɛ kəloku teta Yudas, nwɛ ɛnasolɛ aŋɛ ŋanasumpər Yesu mə.
17 Analəm Yudas su dacə, səpaŋnɛ yɛbəc yin yayi.
18 Ntɛ elip kəsətənɛ abəf pəsam pa kiciya kən mə, k'ɛŋgbɛknɛ, k'ɛntɛmpɛnɛ tekiriŋ k'ɛwalinɛ kor kə təsəŋɛ sumpa sən fəp kəsamsər dəntəf.

19 Tes tɔ ntɛ aka Yerusalɛm fəp ŋanacərɛ mɔ, ti tɛnasɔŋɛ pawe dalɛ dadɔkɔ
‹Hakeldama›, itɔ tatɔkɔ kusu kəŋan ‹Dalɛ da mecir›.*
20 Bawo anacic nde Yabura Dawuda disrɛ:
‹Kəlɔ kɔn kəyɔ fos,
ali fum ta pəyi ki!›
K'ɛnacicəs sɔ:
‹Wəlɔma pəlɛk dəkəcəmɛ dɔn!›
21-22 Mɛnɛ pamɔmənɛ afum aŋɛ ŋanccəmbər su tɛm ntɛ Yesu ɛncpɛ pəctor kɔ
səna mɔ, mɛnɛ wəkin pəyi su dacɔ nwɛ endeyɔnɛ wətəŋnɛ mes mmɛ mɛnacepər
fɔr yɔn kiriŋ kəyɛfɛ ka Yesu afi dacɔ, mɛnɛ wəkayi sɔ pəyɔnɛ wənatəŋnɛ mes fəp
kəlɛk kəgbət ka Saŋ teta Kanu, haŋ dɔsɔk ndɛ Yesu ɛnayɛfɛ su dacɔ mɔ.»
23 Awa kɔ ŋamentər afum mɛrəŋ: Matiyas, kɔ Isifu nwɛ ancwe Barsabas,
pacdeŋər kɔ sɔ tewe ta Yusutu.
24 Kɔ ŋantola Kanu ntɛ: «Wəbɛ, məna nwɛ məncərɛ bəkəc ya fəp mɔ,
məmentər su gbasŋa wəkin nwɛ məlɛk kədecɔnc Yudas akaŋɛ mɛrəŋ dacɔ mɔ.
25 Tɔsɔŋɛ wəkayi kəcop su dacɔ yɛbəc yɔn, pəlɛk dəkəcəmɛ ndɛ Yudas ɛnasak
a k'ɔŋkɔ kəfo nkɛ kəmar kɔ mɔ.»
26 Kɔ ŋaŋkot yampuŋpuŋ † kɔ tosurɛnɛ Matiyas nwɛ anabɛrɛnɛ Asom aŋɛ
wəco kɔ pin mɔ.

2

Kəder ka Amera Ŋecempi ŋa Kanu

1 Ntɛ Dɔsɔk da kəsata ka Tataka ta wəco kəcamət dɛnabəp mɔ, alaŋ a Yesu
fəp ŋanaloŋkanɛ kəfo kin.*
2 Gbəncana babɔkɔ kɔ pukulɛ pəyɛfɛ dəkɔm mpɛ pɛnawurɛnɛ pukulɛ pa afef
ŋɔpɔŋ mɔ, kɔ pɛlas kəlɔ kaŋkɔ ŋanandɛ disrɛ mɔ.
3 Kɔ memer mowurər ŋa mmɛ mɛnawurɛnɛ ma nɛnc mɔ. Kɔ meyerəsɛnɛ fəp
faŋan, kɔ temer tɛntəpnɛ nwɛ o nwɛ dətobu.
4 Kɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋender ŋa fəp, kɔ ŋayɛfɛ kəcɔp nwɛ o nwɛ kusu
kəcuru. Amera Ŋecempi ŋɔncsɔŋɛ ŋa kəcɔp tatɔkɔ.†
5 Awa tɛm tatɔkɔ aSuyif asumpər dinɛ gbiŋ aŋɛ ŋanayɛfɛ tɔf ya doru fəp mɔ,
ŋanandɛ dare da Yerusalɛm.
6 Ntɛ ŋane pukulɛ mpɛ mɔ, kɔ ŋayɛksɛ kəkɔ di. Kɔ pənciyanɛ acikəra fəp ntɛ
ŋane afum a Kalile ŋaccɔp nwɛ o nwɛ kusu k'acəkəra mɔ.
7 Pəciyanɛ, kɔ kusu kəwos kaŋkɔ disrɛ, kɔ ŋayifɛnɛ: «Afum akaŋɛ ŋalok-loku
mɔ, bafɔ aka Kalile ŋɔ ba?
8 Ake'sɔŋɛ ntɛ səna dacɔ, fum o fum ene ŋaccɔp kusu kɔn mɔ?
9 AParto, aMede, aka Elam, aka Mesopotami, aka Yude, aka Kapados, aka
Ponto, kɔ aka Asi,
10 aka Firiki, aka Paŋfili, aka Misira, aka Libi andɛ a atɔf ŋa Sirɛn, aRom,
11 aSuyif kɔ acikəra aŋɛ ŋanctubucnɛ pətət pa dinɛ da aSuyif mɔ: Aka Krit,
aka Arabi, səŋne ŋa ŋacloku cusu cosu mes mɔpɔŋ ma Kanu!»
12 Kɔ cusu cəwos ŋa kɔ pəyi ŋa yamayama, kɔ ŋayifɛnɛ taŋan: «Cəke cɔ tantɛ
toloku-ɛ?»
13 Mba kɔ alɔma ŋaŋfani ŋa, ŋacloku: «Member mobotu mɔ ŋanɛmbərɛ!»

---

* **1:19** «Kiciya ka Yudas», məmɔmən Matiye 26.47-53, 27:3-8. **1:20** Yabura 69.26; 109.8 † **1:26** Ntɛ ŋanafaŋ kəcərɛ tɛfaŋ ta Kanu mɔ, kɔ ŋambɛr ca yowurɛnɛ mɛrəŋ dələba. Pin tewe ta Matiyas, pəkɔ tewe ta Barsabas. Dəkəwurɛ da yi, kɔ wəkin (Matiyas) ɔsɔtɔ. * **2:1** *Kəsata ka Tataka ta wəco kəcamət*: Məmɔmən ALewy 23.15-21, Sariyɛ 16.9-11. Itɔ kəren o kəren aSuyif ŋamboc kəsata ka kətɛl tatɔkɔ tataka ta wəco kəcamət (50) kɔ kəsata ka Kəcepər kəncepər-ɛ. † **2:4** Məmɔmən 1.5,8 (toloku ta kəsɔŋ temer Amera Ŋecempi ŋa Kanu.)

Kəcam ka Piyɛr

14 Kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ k'ɛncəmɛ kɔ asom a Yesu aŋɛ wəco kɔ pin, k'ɛmpɛnɛ dim
pəcloku kənay nkɛ: «Afum a Yude kɔ nəna aŋɛ nəndɛ dare da Yerusalɛm mɔ,
nəsu ləŋəs, nəcəŋkəl belbel moloku mem! Nəcərɛ ti:
15 Afum akaŋɛ ŋancis fɛ pəmɔ təkɔ nəcɛmcɛmnɛ ti mɔ, bawo bətbət b'ayi
bambɛ. ‡
16 Mba təkɔ aŋnabi Yowɛl ɛnaloku mɔ teyi kəcepər:
17 ‹Kɔ Kanu kəloku mata mɛlpəs:
«Indesamsər Amera ŋem nnɔ afum fəp ŋayi mɔ.
Awut anu arkun kɔ aran ŋande ŋacdəŋk cəsayibɛ-e.
Indesɔŋ awut atɛmp anu kənəŋk ka məyɔ mem,
indewɛrəpəs sɔ afum anu atem.›
18 ‹Ɛy,› Kanu kəloku, ‹Indeyerəs Amera Ɲecempi ŋem acar em arkun kɔ aran,
mata mamɔkɔ, ŋandedəŋk cəsayibɛ-e.
19 Indementər mes mɛwɛywɛy mɛlarəm dəkɔm
kɔ mɛgbɛkərɛ ma Kanu nnɔ dəntɔf: Mecir, nɛnc, kɔ acul ŋa kinimɛ.
20 Dec dendesəkpɛ kubump,
kɔ ŋof ŋɛsəkpɛ mecir.
Mamɔkɔ mendecepər a dɔsɔk da Wəbɛ dedebəp,
dɔsɔk dadɔkɔ dɛmbɛk kɔ dentesɛ.
21 Nwɛ o nwɛ endekornɛ Mariki mɔ endefis.›
22 Afum aka Yisrayel, nəcəŋkəl moloku mamɛ! : Yesu wəka Nasarɛt,
fum nwɛ Kanu kəmentərɛ nu debeki dɔn mɔ, dəmes mɛwɛy-wɛy, dəmɔpɔŋ,
dəmɛgbɛkərɛ pəmɔ tatɔkɔ nəncərɛ ti mɔ,
23 fum wəkawɛ anasɔŋ nu kədif kɔn pəmɔ təkɔ Kanu kənawosɛ ti kɔ kəsɔŋ
təkɔtɛnɛ ta ti mɔ. Nənim kɔ nəncaŋ kɔ dətɔk yɛpəmpəl kəmar ka waca wa
acikəra. §
24 Kanu kəyekti kɔ kəŋgbintər kɔ pəcuy pa defi, bawo defi dɛnatam fɛ
kəmɛŋkərnɛ kɔ.
25 Dawuda ɛnanuŋkɛnɛ kəloku dəyecicəs yecempi teta Yesu:
‹Incnəŋk Mariki tɛm fəp fɔr yem kiriŋ,
ifɔyikcɛ, bawo ey'im kəca kətɔt.
26 It'ɔsɔŋɛ ntɛ abəkəc ŋem ŋeyi dəkəsata mɔ, kɔ temer tem tesikəlɛ dəpəbotu.
Dis dem yati dendekɔŋesəmɛ kəgbɛkər amera.
27 Bawo məfɔdekɔsak im dabiya
məfɔdekɔsak wəsoku kam pəte.
28 Məsɔŋ'em kəcərɛ səpɔ sa kəcepərɛnɛ doru,
kiyi kam ina kəsək kəndekɔlas im pəbotu.›
29 Awɛnc im aŋa! Nəwosɛ iloku nu ntɛ kəlaŋ disrɛ teta wətem Dawuda: Ɛnafi,
k'awup kɔ, kɔ kufu kɔn kəyi su sɔ məkɔ dacɔ.
30 Mba ntɛ Dawuda ɛnayɔnɛ sayibɛ mɔ, ɛncərɛ sɔ a Kanu kənadɛrmɛ kɔ a
kəndedəs wansɔ kɔn wəlɔma dɔcɔm da dɛbɛ dɔn kəroŋ.
31 Dawuda ɛnanuŋkɛnɛ pənəŋk kəyɛfɛ ka Krist dəkufu *, ɛnanəŋk ntɛ tend-
eder mɔ k'oloku ti: a anasak fɛ Krist dabiya, dis dɔn dɛnate fɛ dəkufu.
32 Yesu wəkakɔ, Kanu kəyekti kɔ, səna fəp səyɔnɛ sede aka ti.
33 Kɔ Kanu kəmpɛnɛ Yesu kəfo kəleli, k'ɛndəs kɔ kəca kɔn kətɔt. Kɔ Yesu
ɔsətər nkɔn apa Kanu Amera Ɲecempi nŋɛ analoku kədesɔŋ mɔ, k'eyerəs tatɔkɔ
nənəŋk kɔ nəne mɔ.

---

‡ **2:15** *Bawo bətbət b'ayi bambɛ* = itɔ kusu ka aka Kresi koloku: «Dec maas da dɔsɔk dɔ dandɛ» = 9:00, bərbət. **2:21** Yowɛl 2.28-32 § **2:23** *Acikəra* = afum atətəmpər sariyɛ, atəyɔnɛ aSuyif. **2:28** Yabura 16.8-11 * **2:31** *Krist* = Wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ, Wəyɛk-yɛk ka Kanu

34 Bafɔ Dawuda ɛnapɛ darenc, nkɔn yati oloku:
‹Mariki Kanu oloku Mariki mem: ‹Mənd'em nnə kəca kem kətət,
35 haŋ iclip kəboc aterɛnɛ am wɛcək wam dəntɔf mənas-nas ŋa.›
36 Pəmar aka Yisrayel fəp ŋacərɛ ti belbel: Kanu kənasɔŋɛ Yesu kəyɔnɛ wəbɛ wəyɛk-yɛk kɔn, Yesu wəkakɔ nəncaŋ dətɔk yɛpəmpəl mɔ.»
37 Ntɛ afum ŋane moloku maməkɔ mɔ, kɔ mosumpər ŋa, kɔ ŋayif Piyɛr kɔ asom a Yesu akɔ: «Awɛnc su aŋa, cəke cɔ pəmar səyɔ oŋ-ɛ?»
38 Kɔ Piyɛr oloku ŋa: «Nəsəkpər mera yonu, nəlomp! Nwɛ o nwɛ pəsətɔ kəgbət dəromun tewe ta Yesu Krist disrɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ paŋaŋənɛnɛ kiciya ka wəkayi mɔ, nəndesətɔ sɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu.
39 Bawo, kəpocɛ nkɛ Kanu kənasɔŋɛ temer mɔ, konu kɔ, kɔ awut anu kəbəp ka akɔ ŋayi pəbəlɛ mɔ, haŋ kənay ka afum nkɛ Wəbɛ Kanu kosu endewe mɔ.»
40 Kɔ Piyɛr oloku ŋa sɔ moloku mɛlarəm ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋanenɛ kɔ mes mmɛ mɛnacepər fər yən kiriŋ mɔ. K'eŋgbiŋər ŋa, pəcloku: «Nəyacnɛ dɛtɛmp dandɛ dɛŋkafəlɛ-kafəlɛ mɔ!»
41 Afum alarəm ŋawosɛ kəgbət dəromun teta Kanu. Dəsək dadəkɔ afum wul maas (3.000) ŋambɛrɛnɛ akɔ ŋananuŋkɛnɛ kəlaŋ mɔ.
42 Kɔ ŋancəŋkəl tɛm fəp kɔ belbel mɛtəksɛ ma asom a Yesu, kiyi kəŋan tes tin, kəpaŋnɛ kəŋan dap da yeri,† kɔ kətola Kanu.
43 Kɔ kənesɛ kəsumpər nwɛ o nwɛ bawo Kanu kəncmentərɛ mes məpɔŋ kɔ mes mɛwɛy-wɛy mɛlarəm waca wa asom a Yesu.
44 Akɔ ŋanalaŋ mɔ fəp ŋanayi tes tin ŋacyerɛnɛ mpɛ o mpɛ ŋaŋsətɔ mɔ.
45 Kɔ ŋancaməs daka dəkɔ ŋanayɔ mɔ, kɔ ŋayer pəsam papəkɔ ŋacməmən təkɔ pəcucanɛ pencepərɛnɛ mɔ.
46 Dəsək o dəsək ŋanclоŋkanɛ nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, ŋacdinɛnɛ yeri kəfo kin nde wəlɔ waŋan, ŋacdinɛ yi mera yobotu kɔ bəkəc yoforu.
47 Ŋackor-koru Kanu, kɔ mes maŋan məmbət afum fəp. Kɔ Mariki nkɔn ɛmbɛrɛnɛ dəsək o dəsək kəgba ka aŋɛ ɛncyac mɔ.

3

Wəbəc wətəkət ɛntamnɛ

1 Dəsək dəlɔma Piyɛr kɔ Isaŋ ŋampɛ nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu dec dərəfɔy, dec ndɛ antola Kanu mɔ.
2 Tosurɛnɛ pasarɛ wəbəc nwɛ aŋkomɛ kətəkət mɔ. Dəsək o dəsək anckekərɛ kɔ padəs nde kusuŋka ka kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu. Dəndo wəbəc nwɛ onctolanɛ daka nənəfər disrɛ afum aŋɛ ŋancbɛrɛ kəlɔ kəpɔŋ mɔ. Kusuŋka nkɛ ancwe «Kusuŋka Kətət».
3 Ntɛ ɛnəŋk Piyɛr kɔ Isaŋ aŋɛ ŋanckɔ kəbɛrɛ kəlɔ kəpɔŋ mɔ, k'ɛyɛfɛ kətola akakɔ nənəfər disrɛ.
4 Piyɛr kɔ Isaŋ ŋaŋgbətnɛ kɔ, kɔ Piyɛr oloku: «Məgbətnɛ su!»
5 K'ɛŋgbətnɛ ŋa pəckar kədesətər ŋa paka pələm.
6 Mba kɔ Piyɛr oloku oŋ: «Ali pəsam iyɔ fɛ, mba mpɛ iyɔ mɔ, ip'indesɔŋ'əm: Tewe ta Yesu Krist wəka Nasarɛt, məyɛfɛ, məkɔt!»
7 Gbəncana babəkɔ kɔ ŋasumpər kɔ kəca kətət kɔ ŋayekti, wɛcək kɔ məgbəlkɔc mən yɛncəp.
8 Kəsərnɛ katin k'ɛyɛfɛ k'ɛncəmɛ, k'ɛlɛk wɛcək kəkɔt. K'osol kɔ ŋa, kɔ ŋambɛrɛ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ, pəckɔt, pəcyokɛ, pəckor-koru Kanu.
9 Kɔ afum fəp ŋanəŋk fum nwɛ pəckɔt, pəckor-koru Kanu.
10 Ancnɛpəl kɔ, nkɔn ɛncndɛ nde kəlɔ kəpɔŋ nde «Kusuŋka Kətət», pəctolanɛ daka nənəfər disrɛ. Kənesɛ kɔ pəciyanɛ kəmbəp afum fəp teta təkɔ tɛnabəp kɔ mɔ.

2:35 Yabura 110.1 † **2:42** *Kəpaŋnɛ kəŋan dap da yeri* = cəKresi «kətepɛnɛ kəcom kəyerɛnɛ ki mɔ»

Moloku ma Piyɛr nde kələ kəpəŋ ka Kanu

11 Ntɛ fum nwɛ ɛnader pəyi oŋ ta ɛŋyɛfɛ Piyɛr kɔ Isaŋ dəntəf mɔ, kənesɛ disrɛ
kɔ afum fəp ŋayɛksɛ kəkɔ nde akɛr nŋɛ aŋwe «Akɛr ŋa Sulemani», nde Piyɛr kɔ
Isaŋ ŋanayi mɔ.
12 Ntɛ Piyɛr ɛnəŋk ti mɔ, k'oloku afum: «Aka Yisrayel! Ake'sɔŋɛ ntɛ tantɛ
t'enciyanɛ nu mɔ? T'ake tɔ nəŋgbətnɛnɛ su pəmɔ fənɔntər fosu, kɔ pəyɔnɛ fɛ
ti-ɛ, dosoku dosu disrɛ dɔsɔŋɛ fum wəkawɛ kəkɔt?
13 Bafɔ tatɔkɔ tɔ de! Mba ti disrɛ, Kanu ka atem asu Kanu ka Abraham, Kanu
ka Siyaka, kɔ Kanu ka Yakuba kənayek-yekəs wəmarəs kɔn Yesu. Mba nkɔn
nəna nənalɛk, kɔ nəsɔŋ abɛ, nəce kɔ fər ya Pilat kiriŋ, ali ntɛ Pilat ɛnacɛm-
cɛmnɛ kəsak kɔn mɔ.
14 Nəna nənace nwɛ ɔyɔnɛ wəcempi kɔ wəlompu kɔ nəloku a pawosɛ kəsakɛ
nu wədifət afum dare disrɛ.
15 Nənadif wəkiriŋ wəka doru, mba Kanu kənasɔŋɛ kɔ kəfɔtɛ afi dacɔ.
Sən'ɔyɔnɛ atəŋnɛ aka ti.
16 Anasɔŋ fənɔntər fum wəkawɛ nəŋgbətnɛ kɔ nəncərɛ mɔ. Kəlaŋ kɔn Yesu
gbəcərəm kəsɔŋ fum wəkawɛ fənɔntər. Kəlaŋ kɔn Yesu kəsɔŋ kɔ kətamnɛ keŋ
fər ya fəp fonu kiriŋ.
17 Ndɛkəl oŋ, awɛnc im aŋa, incərɛ a kətɔcərɛ konu kənasɔŋɛ nu kəyɔ tatɔkɔ,
nəna kɔ abɛ anu.
18 Kanu kənalas tɔkɔ kənanuŋkɛnɛ kəlokɛ cusu ca sayibɛ ɔn fəp mɔ: A
pənamar dis dələl Krist, wəyɛk-yɛk kɔn.
19 Nəsəkpər bəkəc yonu, nəluksərnɛ ntɛ tɔŋsɔŋɛ paŋaŋnɛnɛ kiciya konu mɔ,
20 ntɛ tɔŋsɔŋɛ Wəbɛ Kanu pəgbɔkərɛ sɔ kəkɛrɛ nu tɛm ta kəŋesəm, Yesu nwɛ
ananuŋkɛnɛ kəyɛkyɛkɛ nu mɔ.
21 Nkɔn kɔm kəntɔmpər haŋ tɛm ntɛ mes mmɛ Kanu kənalokɛ tɛm tobol-bolu
cusu ca sayibɛ ɔn səcempi mɔ mɛlarɛ.
22 Aŋnabi Musa ɛnaloku: ‹Wəbɛ, Kanu konu, endekɛrɛ nu sayibɛ pəmɔ ina.
Fum wəkin wəka awɛnc anu dacɔ endeyi, nəde nəcəŋkəl moloku maməkɔ
ende pəcloku nu mɔ fəp.
23 Nwɛ o nwɛ ɔntədecəŋkəl wədəŋk wəkakɔ mɔ, andeləsər kɔ. Endeməlkɛ
afum a Kanu dacɔ.›
24 Sayibɛ fəp kəyɛfɛ aŋnabi Samiyɛl haŋ aŋɛ ŋanacɔnc kɔ mɔ, ŋanaloku teta
mataka maməkɔ, kɔ ŋaŋdəŋk mi.
25 Nəna, awut a sayibɛ ŋɔ nəyɔnɛ, kɔ nəyɔnɛ sɔ awut a temer tɔkɔ Kanu
kənacaŋəs kɔ atem anu mɔ, kəcloku Abraham: ‹Afum a doru fəp ŋandesɔtɔ
kəpocɛ kətɔt kem teta kəbənda ka dokom dam.›
26 Te tonu tɔ, Kanu kənanuŋkɛnɛ kəyekti wəcar kɔn, k'osom kɔ kədetolanɛ
nu, pəsəkpər nu nwɛ o nwɛ abəkəc ŋɔn ŋɛlɛc, ŋɔyɔnɛ kɔ ŋɔtɔt.»

4

Piyɛr kɔ Isaŋ fər ya aboc kiti aSuyif kiriŋ

1 Piyɛr kɔ Isaŋ ŋanayi kəlok-lokər afum tɛm ntɛ aloŋnɛ a kələ kəpəŋ ka Kanu
ŋanabɛrɛ kɔ wəbɛ ka asɔdar aŋɛ ŋancbum ki mɔ, kɔ aSadisi.
2 Pənatɛlɛ ŋa ntɛ ŋanane Piyɛr kɔ Isaŋ ŋactəksɛ afum a fəp fəndefɔtɛ afi dacɔ
pəmɔ ntɛ Yesu ɔfɔtɛ afi dacɔ mɔ.
3 Kɔ ŋasumpər Piyɛr kɔ Isaŋ, kɔ ŋandəs ŋa pacbum ŋa dəbili haŋ dɔckɔsɔk,
bawo pənabiyɛ.
4 Afum alarəm alɔma aŋɛ ŋanane moloku maŋan mɔ, ŋanalaŋ, dɛlay daŋan
dɛnabəp arkun wul kəcamət (5.000).

3:23 Sariyɛ 18.15,18,19 **3:25** Dəkəcop 22.18; Dəkəcop 26.4

5 Dəckəsək abɛ aŋan, abeki apəŋ a dətəf, kə atəksɛ a yecicəs ya Aŋnabi Musa
ŋambəpsɛnɛ Yerusalɛm
6 kə wəloŋnɛ wəpəŋ Anas, kə Kayifa, Isaŋ, Alɛksandər, kə akə ŋanayənɛ aka
kəbənda ka dokom da aloŋnɛ apəŋ mə.
7 Kə ŋancəmbər Piyɛr kə Isaŋ fər yaŋan kiriŋ kəyifət: «Fənəntər fəre, kə tewe
ta ana tə nəyənɛ tantɛ-ɛ?»
8 Awa kə Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛlarɛ Piyɛr, kə ŋəsəŋɛ kə kəloku ŋa: «Abɛ
a afum kə abeki a dətəf:
9 Ayifət su məkə teta pətət mpɛ ayənɛ wəlanyuru mə, kə ntɛ antaməs kə mə.
10 Nəcərɛ ti belbel, fəp fonu kəbəp ka aYisrayel: Tewe ta Yesu Krist wəka
Nasarɛt, wəkə nənacaŋ dətək yɛpəmpəl, akə Kanu kənasəŋɛ kə kəfətɛ afi dacə
mə, tewe tən təsəŋɛ ntɛ fum wəkawɛ ɛncəmɛ nu dacə pətamnɛ mə.
11 Nkən Yesu ‹əyənɛ togbu mpɛ nəna acəmbər kələ nənafani mə, mba ɛnayənɛ
togbu pətət pa dacə.›
12 Nkən gbəcərəm ɛntam kəsəŋ su kəfis. Kanu kənasəŋ fɛ tewe tələma ta fum
nnə doru dandɛ ntɛ pəmar payacnɛnɛ mə.»
13 Ntɛ abeki aŋɛ ŋanəŋk Piyɛr kə Isaŋ ŋabəknɛ mə, kə pənciyanɛ ŋa, bawo
ŋanacərɛ a afum gbəcərəm ŋanayi aŋɛ ŋanatətəkəs mə. Kə ŋanɛpəl ŋa dacə akə
ŋanayi kə Yesu mə.
14 Mba ntɛ abeki apəŋ ŋancnəŋk fum nwɛ anataməs pəcəmɛ ŋa fər kiriŋ mə,
ŋanayə fɛ toloku.
15 Kə aboc kiti aSuyif ŋaloku Piyɛr kə Isaŋ kəwur ka dəkələ ndɛ ancyifət ŋa
mə, kə ŋamɛŋksɛnɛ taŋan,
16 kə ŋayifɛnɛ: «Cəke c'andeyə afum akaŋɛ-ɛ? Bawo təsəkər aka Yerusalɛm
fəp a ŋa ŋasəŋɛ kə tɛgbɛkərɛ ta Kanu tantɛ teyi. Afətam kəgbɛkəl ti.
17 Mba, ntɛ aŋyə a ta tɛsam nnə afum ŋayi mə, pabeŋnɛ ŋa, pamənɛ ŋa kəclok-
lokər nwɛ o nwɛ tewe tatəkə.
18 Kə ŋawe ŋa, kə ŋambeŋnɛ ŋa kətəloku kə kətətəksɛ afum tewe ta Yesu.
19 Piyɛr kə Isaŋ ŋayif ŋa: «Pəmar fər ya Kanu kiriŋ paleləs nəna patas Kanu
Nkən ba? Nəna nəməmən ti belbel,
20 bawo səna səfətam kəyi ta səloku təkə sənəŋk kə təkə səne mə-ɛ.»
21 Kə aboc kiti ŋaŋgbəkərɛ sə kəbeŋəsnɛ ŋa, kə ŋasak ŋa. Ŋanasətə fɛ tes ntɛ
andeŋɛ ŋa a patərərsɛ ŋa ti mə bawo afum fəp ŋanckor-koru Kanu teta təkə
tɛnacepər fər yaŋan kiriŋ mə.
22 Fum nwɛ ɛnasətə tɛgbɛkərɛ ta kətaməs tatəkə mə, ɛnatam kəsətə meren
wəco maŋkəlɛ pəcepər.

Kətola ka alaŋ

23 Ntɛ asak Piyɛr kə Isaŋ mə, kə ŋaŋkə ŋaləmər afum aŋan təkə aloŋnɛ apəŋ
kə abeki a dətəf ŋanaloku ŋa mə.
24 Ntɛ ŋane moloku mamɛ mə, kətəŋnɛ disrɛ kə ŋampɛnɛ sim nnə Kanu kəyi
mə, ŋacloku: «Wəbɛ, məna nwɛ məlompəs kəm, antəf, kəba kə ca yəkə yeyi ki
mə fəp,
25 dəAmera Ŋecempi ŋə mənalokɛ kusu ka kas kosu Dawuda wəmarəs kam:
‹Akesəŋɛ ntɛ mɛtɛlɛ məpəŋ mencepərər afum a təf mə?
Akesəŋɛ ntɛ afum ŋantəŋnɛ mes mmɛ məntədeləpsər mə?
26 Abɛ a doru kərkər ŋalompəsnɛ teta kəyɛfərɛnɛ,
kə akiriŋ ŋaloŋkanɛ kə ŋantəŋnɛ pəlɛc
nnə Wəbɛ Kanu kə wəyɛk-yɛk kən ŋayi mə.›

4:11 Yabura 118.22 **4:26** Yabura 2.1-2

27 Bawo kance, Herodu kɔ Pɔŋse Pilat ŋantəŋnɛ pəlɛc dare dandɛ disrɛ
atəyɔnɛ aSuyif kɔ aYisrayel nnɔ wəmarəs kam wəcempi Yesu eyi mɔ, nwɛ
mənayɛk-yɛk mɔ.
28 Ŋanayɔ mes fəp mmɛ mənanuŋkɛnɛ kəwosɛ kəyɔ mɔ.
29 Ndɛkəl oŋ, Wəbɛ, məgbɛkərɛ kəbeŋəsnɛ kəŋan, məsɔŋɛ acar am kəbəknɛ
kəloku toloku tam kance disrɛ.
30 Mətenci kəca ntɛ təsɔŋɛ kətaməs, mɛgbɛkərɛ, kɔ mes mɛwɛy-wɛy meyi
tewe ta wəcar kam wəsoku Yesu.
31 Ntɛ ŋalip kətola Kanu mɔ, kɔ kəfo kəŋkɔ ŋanaloŋkanɛ mɔ kəyikcɛ, kɔ Amera
Ŋecempi ŋɔsɔŋɛ fəp faŋan kəloku toloku ta Kanu kəbəknɛ disrɛ.

Alaŋ Yesu ŋawosɛ kəyerɛnɛ daka daŋan

32 Kənay nkɛ kənalaŋ mɔ, ŋasɔtɔ bəkəc yin yayi, kɔ ŋayɔnɛ sɔ akin ayi. Nwɛ o
nwɛ oncloku fɛ a nkɔn sona ɔyɔ daka dɔn, mba a fəp faŋan fɔ ŋanapaŋnɛ di.
33 Asom a Yesu ŋancloku tɔkɔ ŋananəŋk kəfɔtɛ ka Mariki Yesu afi dacɔ mɔ. Kɔ
kəmar ka Kanu kəyi alaŋ fəp kəroŋ.
34 Afum akaŋɛ dacɔ, nwɛ o nwɛ abəkəc ŋɛnalɛcɛ fɛ sɔ teta kətɔyɔ kɔn daka,
bawo aŋɛ ŋanayɔ dalɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wɔlɔ mɔ, ŋanacaməs yi. Kɔ ŋaŋkɛrɛ kəway
ka ca yayɔkɔ,
35 kɔ ŋambocər ki asom a Yesu dəntɔf. Kəway kaŋkɔ k'ancyer nwɛ o nwɛ kɔ
tɔkɔ pəcuca peyi kɔ mɔ.
36 Isifu wəka kor ka Lewy ɛnayi, nwɛ asom a Yesu ŋancwe Barnabas mɔ, itɔ
tatɔkɔ kusu kəŋan «Wəcəpəs bəkəc.» Nde dare da Sipər anakom kɔ.
37 Nkɔn ɛnacaməs antɔf nŋɛ ɛnayɔ mɔ, k'ɛŋkɛrɛ kəway kaŋkɔ fəp k'ender
pəbocər ki asom a Yesu dəntɔf.

5

Ananiyas kɔ Safira

1 Wərkun wəlɔma ɛnayi pacwe kɔ Ananiyas, kɔ wəran kɔn Safira, kɔ
ŋancaməs antɔf ŋaŋan.
2 Kətəŋnɛ disrɛ kɔ wəran kɔn, k'Ananiyas embelər kəway ka antɔf ŋaŋɔkɔ
k'ɛŋkɛrɛ kəway kələpəs nkɛ k'ɔŋkɔ pəbocər ki asom a Yesu dəntɔf.
3 Kɔ Piyɛr eyif kɔ: «Ananiyas, ake'sɔŋɛ ntɛ məwosɛ Sentani səsɔŋ am
kəyembər Amera Ŋecempi mɔ? Məmbelər kəway ka dalɛ.
4 Ntɛ dalɛ dandɛ dɛnayɔnɛ dam mɔ, ak'ɛnasɔŋɛ ta məmɛŋkərnɛ di-ɛ? Ali ntɛ
mənacaməs di mɔ, pəsam papɔkɔ, bafɔ pam pɛnayi ba? Akesɔŋ'am kəyɔ tantɛ-
ɛ? Bafɔ afum ŋɔ məyembər de, mba Kanu!»
5 Ntɛ Ananiyas ene moloku mamɔkɔ mɔ, k'ɛntɛmpɛnɛ, k'eŋgbiŋ kifir, k'efi.
Kɔ kənesɛ kəpɔŋ kəsumpər akɔ ŋanane ti mɔ fəp.
6 K'atɛmp ŋayɛfɛ kɔ ŋanɛpsər kɔ arɔfən, kɔ ŋaŋkɔ ŋawup.
7 Ntɛ dec maas dencepər mɔ, kɔ wəran ka Ananiyas ɛmbɛrɛ, ta ɛncərɛ tɔkɔ
tɛnacepər mɔ.
8 Kɔ Piyɛr eyif kɔ: «Məlok'im ma kance: Kəway kaŋkɛ kɔ nəncaməs dalɛ ba?»
Kɔ wəran nwɛ oloku «Ɛy, kəway kaŋkɔ yati kɔ.»
9 Kɔ Piyɛr oloku kɔ: «Akesɔŋɛ ntɛ nəntəŋnɛ kɔ nəwak Amera ŋa Wəbɛ mɔ-
ɛ? Məcərɛ a aŋɛ ŋawup wos əm mɔ, ŋayi nde dəkusuŋka, kəkekərɛ kɔ ŋander sɔ
məna.»
10 Gbəncana babɔkɔ k'ɛntɛmpɛnɛ kɔ wɛcək dəntɔf, k'eŋgbiŋ kifir. Kɔ atɛmp
ŋambɛrɛ kɔ ŋambəp kɔ pəfi. Kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋawup wos kəsək.
11 Kɔ kənesɛ kəpɔŋ kəsumpər kəloŋkanɛ ka alaŋ fəp kɔ akɔ ŋanane moloku
mamɔkɔ mɔ.

Asom a Yesu ŋanatəmpər mes mɛwɛy-wɛy mɛlarəm ma Kanu

12 Asom a Yesu ŋancyɔ mɛgbɛkərɛ kɔ mes mɛwɛy-wɛy mɛlarəm mmɛ mɛnayi
afum dacɔ mɔ. Alaŋ fəp ŋanacəmɛ kəfo kin nde akɛr nŋɛ ancwe «Akɛr ŋa
Sulemani» mɔ.
13 Afum alpəs ŋancnesɛ kənɔŋkəl ŋa, mba ŋancyekyekəs ŋa.
14 Kənay ka arkun kɔ aran aŋɛ ŋanalaŋ Wəbɛ mɔ, ŋancla oŋ kəla dəm.
15 Packɛrɛ atɔtamnɛ səpɔ fəp packɛrɛ ŋa dəyala kɔ dəsəpoko ntɛ tɔsɔŋɛ kɔ
Piyɛr ender-ɛ, andulu ŋɔn gbəcərəm ŋɛtam kəbəp wələma mɔ.
16 Kənay ka afum aŋɛ ŋanayi sədare nsɛ sənakɛl Yerusalɛm mɔ, ŋancyɛksɛ
kəkɛrɛ Yerusalɛm atɔtamnɛ nde asom a Yesu ŋanayi afum aŋɛ yɔŋk yɛlɛc
yɛnasɔŋ dotoŋkulu mɔ, fəp faŋan anataməs ŋa.

Antərəs asom a Yesu teta kəlaŋ kəŋan

17 Wəloŋnɛ wəpɔŋ kɔ aSadisi aŋɛ ŋasol mɔ ŋayɛfɛnɛ kəraca.
18 Kɔ ŋantəp asom a Yesu waca kɔ ŋambɛr ŋa dəbili.
19 Pibi papɔkɔ disrɛ kɔ mɛlɛkɛ ma Wəbɛ Kanu meŋgbiti cumba ca bili babɔkɔ,
kɔ mowurɛnɛ ŋa. Kɔ mɛlɛkɛ moloku ŋa:
20 «Nəkɔ kəlɔ kəpɔŋ, nəloku afum moloku kɔ mes fəp ma tɔkɔtɛnɛ ta doru
dandɛ.»
21 Ntɛ ŋane moloku maməkɔ mɔ, kɔ asom a Yesu ŋaŋkɔ bətbət suy nde kəlɔ
kəpɔŋ, kɔ ŋancop kətəksɛ di afum.
Kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ ender kɔ akɔ ɛnasolɛ mɔ. Kɔ ŋawe aboc kiti alpəs aSuyif
kɔ abeki apɔŋ aka Yisrayel fəp, kɔ ŋasom a pakɔ pawurɛnɛ asom a Yesu dəbili,
pakɛrɛ.
22 Kɔ asɔdar ŋafɔ ŋakɔ afum aŋɛ ŋawur ŋambəp fɛ ŋa dəbili, kɔ ŋalukus. Kɔ
ŋaŋkɔ ŋaloku ti abɛ aŋɛ ŋanasom ŋa mɔ, ŋacloku:
23 «Səŋkɔ səbəp cumba ca bili pacaŋ ci belbel, abum a ci ŋacəmɛ dəkəcəmɛ
daŋan, mba səŋgbiti ali fum səmbəp fɛ bili disrɛ.»
24 Ntɛ ŋane moloku maməkɔ mɔ, kɔ pəyi wəbɛ ka asɔdar a kəlɔ kəpɔŋ
kɔ aloŋnɛ apɔŋ yamayama teta afum akaŋɛ, kɔ ŋayifnɛ cəke cɔ tes tantɛ
tendeləpəsər-ɛ?
25 Kɔ fum wəlɔma ende pəloku ŋa: «Afum aŋɛ nənabɛr dəbili mɔ ŋayi nde kəlɔ
kəpɔŋ, ŋactəksɛ afum.»
26 Asɔdar a kəlɔ kəpɔŋ kɔ wəbɛ kəŋan ŋaŋkɔ kəlɛk asom a Yesu, kɔ ŋaŋkɛrɛ ŋa
pəforu disrɛ, bawo ŋananesɛ afum kəca-cas ŋa.
27 Ntɛ asɔdar ŋaŋkɛrɛ asom a Yesu mɔ, kɔ ŋancəmbər ŋa fər ya aboc kiti aSuyif
kiriŋ. Kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ eyifət ŋa,
28 k'oloku: «Bafɔ sənamɔnɛ nu kətəksɛ sɔ afum teta tewe tantɛ ba? Nəlas
Yerusalɛm mɛtəksɛ monu! Kɔ nəloku gbɛs a mɛnɛ nəloŋər su pəlɛc pa defi da
fum wəkawɛ.»
29 Piyɛr kɔ asom a Yesu ŋaloku: «Kəcəŋkəlɛ Kanu kəncepər ka afum!
30 Kanu ka atem asu kənasɔŋɛ Yesu kəfɔtɛ dədefi, nwɛ nənacaŋ dəkətɔk
yɛpəmpəl mɔ.
31 Kanu kəndəsərnɛ kɔ kəsək bawo nkɔn ɔyɔnɛ wəkiriŋ kɔ wəyac, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
pəsɔŋ aka Yisrayel kəsəkpər bəkəc ŋacəmɛ dɔpɔ da Kanu darəŋ, paŋaŋnɛnɛ ŋa
kiciya kəŋan mɔ.
32 Səna səyɔnɛ atəŋnɛ a moloku kɔ mes maməkɔ fəp, səna kɔ Amera Ŋecempi
nŋɛ Kanu kəsɔŋ aŋɛ ŋaleləs kɔ ŋawosɛ toloku tɔn mɔ.»
33 Pənatɛlɛ aboc kiti aŋɛ ŋanccəŋkəl ŋa mɔ haŋ pəcepərər, kɔ ŋafaŋ kədif ŋa.
34 Mba wəFarisi wələma ɛnayi ŋa dacɔ, pacwe kɔ Kamaliyel. Wətəksɛ sariyɛ
ɛnayi, nwɛ afum fəp ŋanabətər mɔ. K'ɛyɛfɛ aboc kiti aSuyif dacɔ, k'oloku a
pawurɛnɛ afum akaŋɛ kərɛsna,

35 k'oloku: «Arkun a Yisrayel! Nəkembərnɛ belbel ntɛ nəndeyɔ afum akaŋɛ mɔ.
36 Towon fɛ, Tudas ɛnadot banca, afum masar maŋkəlɛ (400) ŋanacɛk kɔ darəŋ. Mba anamələk kɔ, afum akɔ ɛnasolɛ mɔ fəp k'ambɛləs ŋa. Ali wəkin anasak fɛ.
37 Ntɛ tatəkɔ tencepər mɔ, kɔ Yudas wəKalile ɛyɛfɛ tɛm ntɛ anclɔm afum a dətəf mɔ. K'osolɛ sɔ afum alarəm. Nkɔn sɔ anamələk kɔ, aŋɛ ɛnasɛp kəkafəli kəcəmɛ kɔ darəŋ mɔ fəp, kɔ ŋasaməsər.
38 Ndɛkəl icloku nu, ta nəcɛpsər afum akaŋɛ, nəsak ŋa ŋakɔ. Kɔ pəyɔnɛ a mɛfaŋ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti məyɔ maŋan nda fum mɛŋyɛfɛ-ɛ, mendesɔlɛ.
39 Mba kɔ pəyɔnɛ a nda Kanu mɛŋyɛfɛ-ɛ, nəfədetam kəsɔlɛnɛ mi de! Nəkɛmərnɛ kədeyɛfərɛnɛ kɔ Kanu de!» Kɔ ŋane moloku maməkɔ Kamaliyel ɛnasɛp kəloku ŋa mɔ.
40 Kɔ ŋawe asom a Yesu, kɔ ŋasut ŋa, kɔ ŋamənɛ ŋa kətəsɔlok-lokɛ tewe ta Yesu, kɔ ŋasak ŋa.
41 Kɔ asom a Yesu ŋawur ŋa aboc kiti aSuyif dacɔ. Kɔ pəmbət ŋa kətərəs kəŋan teta kəleləs ka tewe ta Yesu.
42 Dəsək o dəsək pəyɔnɛ nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu kɔ pəyɔnɛ fɛ ti nde wəlɔ waŋan, ŋanasak fɛ kəctəksɛ kɔ kəcam moloku mətət: A Yesu ɔyɔnɛ Krist, wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ.

6

Ayɛk-yɛk arkun camət-mərəŋ kəmar ka asom a Yesu

1 Mata maməkɔ ntɛ acɛpsɛ a Yesu ŋancla kəla dəm mɔ, aSuyif acɔp kusu ka Kresi ŋayɛfɛ kəcɔpəsnɛ teta akɔ ŋanccɔp Ebəre mɔ. Aran acɔp cəKresi aŋɛ awos aŋan ŋafi mɔ ŋancsətɔ fɛ yeri pəmɔ acɔp Ebəre dəsək o dəsək kɔ andeyer-ɛ.
2 Kɔ Asom wəco kɔ mɛrəŋ ŋawe kənay ka acɛpsɛ a Yesu kənəŋkɛnɛ, kɔ ŋaloku: «Pəmar fɛ su kəsak kəcam kɔ kətəksɛ toloku ta Kanu teta kəyer yeri.
3 Awa awɛnc su aŋa, nəyɛk-yɛkɛnɛ arkun camət-mɛrəŋ, aŋɛ afum ŋancərɛ kəyɔ mera yətət mɔ, ŋalarɛ sɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu kɔ kəcərɛ kəkɔt. Səsɔŋ ayɛk-yɛk anu akakɔ yɛbəc yayɔkɔ.
4 Səna səsumpər belbel kətola ka Kanu kɔ yɛbəc ya kəcam kɔ kətəksɛ toloku ta Kanu tɛm fəp.»
5 Kɔ moloku maməkɔ məmbət afum fəp, kɔ ŋayɛk-yɛk Etiyɛn, fum wəlaŋ Kanu wəpɔŋ, pəlarɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu, kɔ Filip, kɔ Pirəkər, kɔ Nikanər, kɔ Timon, kɔ Parmenas, kɔ Nikola, wəka dare da Antiyɔk, nwɛ ɛnayɔnɛ wəcikəra kəbɛrɛ ka dinɛ da aSuyif mɔ.
6 Kɔ ŋaŋkɔ ŋamentər ayɛk-yɛk akakɔ asom a Yesu ntɛ ŋalip kətola Kanu mɔ, kɔ ŋandeŋ ŋa waca kədəs kəŋan.
7 Moloku ma Kanu mmɛ anctəksɛ mɔ mɛncsam kəsam dəm, kɔ acɛpsɛ a Yesu ŋala katəna katəna Yerusalɛm, kɔ aloŋnɛ Kanu alarəm ŋawosɛ kəlaŋ Yesu.

Kəsumpər ka Etiyɛn

8 Kanu kənamar Etiyɛn kɔ kəsɔŋ kɔ kətam kəyɔ ka mes mɛwɛy-wɛy kɔ mɛgbɛkərɛ məpɔŋ ma Kanu afum dacɔ.
9 Afum aləma aka dəkətola Kanu da aSuyif aŋɛ ancwe ki «kəlɔ ka Awur dacar» mɔ, ŋanayinɛ fɛ Etiyɛn. Ŋa ŋanayɔnɛ afum aka atəf ŋa Sirɛn, aka dare da Alɛksandər kɔ afum a atəf ŋa Silisi, kɔ aka atəf ŋa Asi. Ntɛ tɔ kɔ ŋambɛrɛ kəgbɛkəlɛnɛ kɔ Etiyɛn.
10 Mba ŋanatam fɛ kəsumpər kɔ dəmoloku, bawo Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛnasɔŋ kɔ kəlok-lokɛ dɛcɛrən.

11 Ti disrɛ, kɔ afum akakɔ ŋasɔŋ calbante pəsam aŋɛ ŋanaloku ntɛ: «Səna
sənenɛ kɔ kələməs Musa kɔ Kanu!»
12 Kɔ ŋambɛrəs afum mɛr kəyɛfɛ abeki a dətəf haŋ atəksɛ sariyɛ. Kɔ ŋasumpər
Etiyɛn, kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ fər ya aboc kiti aSuyif kiriŋ.
13 Kɔ ŋaŋkenɛnɛ sɔ calbante akakɔ ŋanawosɛ kəyemɛ mɔ, ŋacloku: «Fum
wəkawɛ eyi fɛ ntɛ o ntɛ mɛnɛ kəloku pəlɛc pa kəfo kəsoku kaŋkɛ kɔ sariyɛ sa
Musa.
14 Sənenɛ kɔ pəcloku a Yesu wəNasarɛt wəkawɛ endeləsər kəfo kaŋkɛ,
pəsəkpər sɔ mɔyɔ mmɛ Musa ɛnasakɛ su mɔ.»
15 Aboc kiti aSuyif fəp ŋanagbətnɛ Etiyɛn, bawo kəro kən kəncmot pəmɔ ka
mɛlɛkɛ.

7

Etiyɛn nde fər ya aboc kiti kiriŋ

1 Kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ wəka kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu eyif Etiyɛn: «Itɔ teyi ba?»
2 Kɔ Etiyɛn oloku: «Awɛnc im aŋa, Papa kem aŋa, Nəcəŋkəl im! Kanu
nkɛ debeki dɔn doŋmot mɔ kənawurər Abraham, wətem kosu, ntɛ ɛnayi
Mesopotami, ta ɛntadeder kəndɛ Haraŋ mɔ.
3 Kɔ Kanu kəloku Abraham: «Məwur atəf ŋam, dəŋkom dam, məkɔ nde atəf
nŋɛ indekɔmentər əm mɔ.»
4 Kɔ Abraham owur atəf ŋa Kaldi, k'ɔŋkɔ pəndɛ dare da Haraŋ. Dəndo, ntɛ
defi da kas dencepər mɔ, kɔ Kanu kəncepərɛnɛ kɔ atəf ŋaŋɛ nəndɛ oŋ ndɛkəl
mɔ.
5 Kanu kənasɔŋ fɛ Abraham kɛ atəf ŋaŋɛ, ali dəkəcəmbər kəcək, mba
kənalɛkɛ kɔ temer kədesɔŋ kɔ ŋi kəbəp kəbənda ka dokom dɔn kɔ nkɔn
encepər-ɛ, mba tɛm tatɔkɔ ta ɛntayɔ wan-ɛ.
6 Kɔ Kanu kəloku Abraham ntɛ: «Kəbənda ka dokom dam kəndeyi decikəra
atəf ŋələma. Andekɔcəmbər ŋa di dacar, patərəs ŋa meren masar maŋkəlɛ
(400).
7 Mba afum aka atəf ŋaŋɔkɔ ŋandekɔcəmbər ŋa dacar mɔ, in'endekɔbocər ŋa
kiti. Kɔ tencepər-ɛ, ŋandewur ŋadekor-kor im nnɔ kəfo kaŋkɛ.»
8 Ntɛ tatɔkɔ tencepər mɔ, kɔ Kanu kəncaŋəs kiyi kɔn tetin kɔ Abraham,
ti tɔyɔnɛ kəmɛŋkərnɛ ka kəkənc arkun. Ti disrɛ kɔ Abraham oŋkom Siyaka,
k'ɛŋkənc kɔ tataka tɔn ta camət-maas. Itɔ Siyaka ɛnayɔ sɔ Yakuba, kɔ Yakuba
ɔyɔ sɔ ti awut ɔn arkun wəco kɔ mɛrəŋ, aŋɛ ŋayɔnɛ cas ca cusuŋka wəco kɔ
mɛrəŋ ca Yisrayel mɔ.
9 Ntɛ atem asu, awut a Siyaka, ŋanayɔnɛ wɛnc kəŋan Isifu kəraca mɔ, kɔ
ŋancaməs kɔ ntɛ tɔŋsɔŋɛ pakekərɛ kɔ Misira mɔ. Mba Kanu kənayi kɔ Isifu,
10 kənayac kɔ pəcuca fəp. Kanu kəncmar Isifu, kəcsɔŋ kɔ kəcərɛ kəkɔt nde
Firawona wəbɛ ka Misira fər kiriŋ. Firawona ɛnasɔŋ Isifu dekiriŋ da Misira
kɔ da kəlɔ kɔn disrɛ fəp mɔ.
11 Kɔ dor dɔpɔŋ dende deyi Misira fəp kɔ atəf ŋa Kanaŋ. Pəcuca pɛnabɛk,
atem asu ŋancsɔtɔ fɛ yeri.
12 Kɔ Yakuba ende pəne a cəgbay cəyi Misira, k'osom təcɔkɔ-cɔkɔ awut ɔn
aŋɛ ŋantəŋnɛ atem asu mɔ.
13 Tamɛrəŋ, kɔ Isifu owurərnɛ awɛnc ɔn, ntɛ tɔ kɔ Firawona ɔsɔtɔ kəcərɛ oŋ
akomɛnɛ a Isifu.
14 Kɔ Isifu osom awɛnc ɔn a pakɛrɛ kɔ kas Yakuba, kəlɛkɛnɛ ka afum ɔn fəp,
aŋɛ ŋancbəp afum wəco camət-mɛrəŋ kɔ kəcamət (75) mɔ.
15 Kɔ Yakuba ontor atəf ŋa Misira. Difɔ ɛnafi, kɔ atem asu alɔma.

7:3 Dəkəcop 12.1 **7:7** Dəkəcop 15.13-14

16 K'aŋkekərɛ cəbel cəŋan Səkɛm, k'aŋkɔ pawup nde kufu nkɛ Abraham
ɛnawayɛ pəsam nnɔ kusuŋka ka Hamər kəyi mɔ.
17 Tɛm ntɛ pənamar a Kanu kəlas temer ntɛ kənalɛkɛ Abraham mɔ
tɛnalətərnɛ. Kɔ dokombəra dɛmbɛk, kɔ afum ŋaŋla oŋ kəla dəm Misira,
18 haŋ kɔ wəbɛ wəlɔma ender pəndɛ dɛbɛ da atəf ŋaŋɔkɔ nwɛ ɛnatɔcərɛ Isifu
mɔ.
19 Wəbɛ wəkakɔ ender pəcnɛmpəs, pəctərəs atem asu. K'ende pəsɔŋɛ ŋa
kəsak cənaka cəŋan, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta akakɔ ŋantam kəyi doru mɔ.
20 Tɛm tatɔkɔ t'anakom Musa, nwɛ ɛnabət Kanu kənəŋk mɔ. K'antɔmpər kɔ
yof maas nde kəlɔ ka kas disrɛ,
21 mba ntɛ tɔyɔ tɛnatɔyi mɛnɛ kəgbal kɔn mɔ, kɔ wan ka wəbɛ ka Misira
wəran efir kɔ, k'ɔŋkɔ pədusum pəyɔ kɔ wan.
22 Kəcərɛ kəkɔt fəp k'aMisira k'anadusumɛ Musa, k'ɔsɔtɔ fənɔntər dəmoloku
kɔ dəmɔyɔ.
23 Ntɛ Musa ɔsɔtɔ meren wəco maŋkəlɛ (40) mɔ, k'ende pəcɛm-cɛmnɛ
kəkɔnəŋk awɛnc aŋa, afum a Yisrayel.
24 Kɔ Musa ɔŋkɔ pətəŋnɛ wɛnc wəkin wəka Misira paccakəra, k'ɛncəmɛnɛ
wɛnc wəkakɔ anctərəs mɔ. K'oluksɛ ayɛk ŋa wɛnc, k'endif wəMisira.
25 Kɔ Musa ɛncɛm-cɛmnɛ a awɛnc aŋa ŋaŋtam kəcgbɛkərɛ a Kanu kəntam
kəbaŋ ŋa kɔ ŋancəmɛ kɔ darəŋ-ɛ, mba ŋanacərɛ fɛ ti.
26 Dɔckɔsɔk, kɔ Musa ɔŋkɔ pəbəp aYisrayel mɛrəŋ ŋacsutɛnɛ, k'ɛyac ŋa,
k'olompəs ŋa dacɔ. K'eyif ŋa: ‹Ta ake tɔ nəŋsutnɛnɛ tantɛ-ɛ? Dɛwɛnca dɔ nəyɔ!›
27 Mba wəkɔ ɛnccakəra wɛnc mɔ, ɛwɛn Musa pəcyif: ‹An'ɔsɔŋ əm kəyɔnɛ
wəbɛ kɔ wəboc kiti səna dacɔ-ɛ?
28 Kədif im kɔ məfaŋ ba, pəmɔ tɔkɔ məndifsa wəMisira mɔ?›
29 Kɔ moloku maməkɔ məsɔŋɛ Musa kəyɛksɛ, k'ɔŋkɔ pəndɛ decikəra atəf ŋa
Madiyaŋ. Difɔ ɛnakom awut arkun mɛrəŋ.
30 Ntɛ meren wəco maŋkəlɛ mencepər (40) mɔ, kɔ mɛlɛkɛ mowurər Musa
nde tɛgbərɛ ta tərɔ ta Turisnina dəmemer ma nɛnc ndɛ dɛncmar dɛrəntəm mɔ.
31 Ntɛ Musa ɛnəŋk ti mɔ, kɔ pənciyanɛ kɔ kənəŋk ka tes tɛwɛy-wɛy tatɔkɔ, ntɛ
ɔnccɔŋnɛ kəkɔgbɛkərɛ mɔ, kɔ dim da Wəbɛ Kanu dender kɔ:
32 ‹In'ɔfɔ, Kanu ka atem am: Kanu ka Abraham, ka Siyaka kɔ ka Yakuba!›
Musa pəcyikcɛ, ta oŋwosɛ sɔ kəgbətnɛ di-ɛ.
33 Kɔ Wəbɛ oloku kɔ: ‹Məwurɛ cɔfta cam dəwɛcək, bawo kəfo kaŋkɔ məncəmɛ
mɔ, kəfo kəcempi kɔ.
34 Inəŋk pəcuy pa afum em aŋɛ ŋayi Misira mɔ, ine kigbis kəŋan: Kətor
k'inder ideyac ŋa. Ndɛkəl oŋ, məder isom əm Misira.›
35 Musa wəkakɔ ŋanace a ŋacloku: «An'ɔsɔŋ əm kəyɔnɛ wəbɛ kɔ wəboc kiti səna
dacɔ-ɛ?» Nkɔn Kanu kənasom pəyɔnɛ wəbɛ kɔ wəyac, kəbɛrɛnɛ ka mɛlɛkɛ mmɛ
mɛnawurər kɔ nde dɛrəntəm mɔ.
36 Nkɔn Musa ɛnawurɛnɛ aYisrayel Misira pəcyɔ mes mɛwɛy-wɛy kɔ
mɛgbɛkərɛ ma Kanu, nde kəba Kəyim kɔ nde dətɛgbərɛ, meren mmɛ wəco
maŋkəlɛ (40) disrɛ.
37 Nkɔn Musa wəkakɔ yati ɛnaloku aYisrayel: ‹Kanu kəndekɛrɛ nu sayibɛ
pəmɔ ina, nwɛ kəndeyɛk-yɛk awɛnc anu dacɔ mɔ, pəsom kɔ nnɔ nəyi mɔ.›
38 Nkɔn Musa, ntɛ afum ŋanaloŋkanɛ nde dətɛgbərɛ mɔ, nkɔn ɛnayɔnɛ sɔ
wəcepərɛnɛ moloku atem asu dacɔ kɔ mɛlɛkɛ mmɛ monclok-lokər kɔ nde
dətərɔ ta Turisnina mɔ. K'ɔsɔtɔ moloku meyi wəyeŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ səcərɛ mi mɔ.
39 Atem asu ŋanafaŋ fɛ kəcəŋkəl kɔ, kɔ ŋawɛnəs kɔ. Ŋanacɛm-cɛmnɛ dəbəkəc
kəluksərnɛ Misira.

7:28 Kəwur 2.14 **7:32** Kəwur 3.6 **7:34** Kəwur 3.5,7,8,10 **7:37** Sariyɛ 18.15

40 Kɔ atem asu ŋaloku Aruna, ‹Məlompəsɛ su mɛrəŋka, mmɛ mendesolɛ su
mɔ, bawo Musa nwɛ owurɛnɛ su Misira mɔ, səncərɛ fɛ ntɛ təsɔtɔ kɔ mɔ.›
41 Mata mamɔkɔ, kɔ ŋalompəs tɛrəŋka ta tura, kɔ ŋaloŋnɛ nnɔ tɛrəŋka kiriŋ, kɔ
ŋambocɛ kəsata yɛbəc ya waca waŋan.
42 Mba kɔ Kanu kəmbɛr ŋa kumunt, kɔ kəsakɛ ŋa kəkor-koru ca ya darenc.
It'ancic ti buk ba sayibɛ disrɛ:
‹Nəna aka Yisrayel,
meren wəco maŋkəlɛ (40) mmɛ nəncepərɛnɛ dətɛgbərɛ mɔ, in'ɔ nəncdifɛ sɛm
kəloŋnɛ disrɛ ba?
43 Nənakekərɛ abal ŋa tɛrəŋka ta Məlɔk
kɔ tɛrəŋka ta kɔs ka kanu konu Refaŋ.
Nənapat mɛrəŋka teta kəctontnɛnɛ ka mi fɔr kiriŋ!
Ti disrɛ kəkekərɛ nu k'inder decikəra Babiloŋ tadarəŋ.›
44 Atem asu ŋanayɔ dəndo dətɛgbərɛ aŋgbancan ŋa sede nŋɛ anamɛŋk walakɛ
wa masar nwɛ Kanu kənacicɛ Musa mɔ. Tatɔkɔ tɔ wəlok-lokər ka Musa
ɛnaloku kɔ a pəyɔ, a ŋowurɛnɛ kɔ ŋɔkɔ ɛnanəŋk mɔ.
45 Ntɛ atem asu ŋasɔtɔ ŋi mɔ, kɔ ŋaŋkekərɛ nde atɔf nŋɛ Kanu kənabɛləs afum
fɔr yaŋan kiriŋ mɔ. Yosuwe pəyɔnɛ ŋa wəkiriŋ. Aŋgbancan ŋaŋɔkɔ ŋɛnayi di
haŋ tɛm ta Dawuda.
46 Kɔ Dawuda ɔsɔtɔ kəmar ka Kanu, k'ontola sɔ kəsɔŋ kɔ kəfo nkɛ
ɔŋkɔcəmbərɛ Kanu ka Yakuba dəkəyi mɔ.
47 Mba Sulemani ɛnader pəlɔ kəlɔ kaŋkɔ.
48 Mɛnɛ ntɛ Wəbɛ wəka darenc ɔntɔwosɛ kəyi paka disrɛ mpɛ kəca ka fum
kəlompəs mɔ, pəmɔ tɔkɔ sayibɛ səloku ti mɔ:
49 ‹Wəbɛ oloku:
«Kɔm kəyɔnɛ dɔcɔm dem da dɛbɛ,
kɔ antɔf ŋɔyɔnɛ dəkəcəmbər dem wɛcək.
Ake kəlɔ kɔ nəyi kəcəmbər em-ɛ?
Kəfo kəre k'inde icŋesəm-ɛ?
50 Bafɔ kəca kem kəlompəs mamɛ fəp ba?»›
51 Nəna afum ataŋi ləŋəs, ayɔ bəkəc pəmɔ bilakoro! Haŋ məkɔ nəna nəyi
kəwɛnəs Amera Ŋecempi ŋa Kanu pəmɔ atem anu!
52 Sayibɛ səre atem anu ŋanatətərəs-ɛ? Ŋanadif aŋɛ ŋananuŋkɛnɛ kədəŋk kəder
ka Wəlompu nwɛ nəna nənasɔŋ oŋ a kɔ andif mɔ.
53 Nəna aŋɛ nənasɔtɔ sariyɛ sa Musa nsɛ mɛlɛkɛ ma Kanu mɛnaloku kɔ mɔ,
mba nənakɔtɛnɛ fɛ si, nəmɛŋkərnɛ fɛ sɔ si.»

Kədif ka Etiyɛn

54 Ntɛ Etiyɛn onclok-loku mɔ, afum akɔ ŋancne moloku mamɔkɔ mɔ,
pənananŋkanɛ kətɛlɛ ŋa haŋ ŋancŋaŋərɛnɛ sek nnɔ eyi mɔ.
55 Mba Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛncbəc Etiyɛn dəris. K'ɛŋgbətnɛ kɔm,
k'ɛnəŋk nərɔ da debeki da Kanu, Yesu pəcəmɛ Kanu kəsək.
56 K'oloku: «Inəŋk kɔm kəgbitɛ, Wan ka Wərkun pəcəmɛ Kanu kəsək!»
57 Kɔ afum aŋɛ ŋaŋkulɛ-kulɛ pəpɔŋ, kɔ ŋasuncnɛ ləŋəs, kɔ ŋawɛtnɛ fəp faŋan
kəkɔbəp Etiyɛn.
58 Kɔ ŋambɛləs kɔ haŋ kɔ ŋawurɛnɛ kɔ dare, kɔ ŋanca-cas kɔ masar. Atəŋnɛ aka
ti ŋanaboc suma saŋan sa kəroŋ wətɛmp dəntɔf, nwɛ ancwe Sol mɔ.
59 Ntɛ ŋancca-cas kɔ mɔ, kɔ Etiyɛn ontola pəcloku: «Mariki Yesu, məbaŋ amera
ŋem.»
60 Ntɛ tɔ kɔ Etiyɛn ɛncəp suwu, k'oŋkulɛ-kulɛ: «Wəbɛ, ta məsarsər ŋa kiciya
kaŋkɛ!» Ntɛ elip kəloku tatɔkɔ mɔ, k'eŋgbiŋ kifir.

7:43 Amos 5.25-27 **7:50** Esayi 66.1-2

8

1 Sol ɛnawosɛ kədif ka Etiyɛn.

Sol ɔnctərəs kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu

Dəsək dadəkə d'anacop kətərəs kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu dəndo Yerusalɛm. Kə alaŋ fəp faŋan ŋasaməsər nde təf ya Yude kə Samari, mɛnɛ asom a Yesu.
2 Kə afum alompu aləma ŋawup Etiyɛn, kə ŋambok kə belbel.
3 Kə Sol nkən ɛyɛfɛ kətərəs ka kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu, pəcbɛrɛ dəwələ waŋan, pəcwurɛnɛ ŋa, pəcsumpər arkun kə aran, pəcbɛr ŋa dəbili.

Filip kəcam kən moloku mətət atəf ŋa Samari

4 Alaŋ aŋɛ ŋanasaməsər mə, ŋanccam moloku mətət mofo fəp mmɛ ŋanccepər mə.
5 Filip nwɛ ɛnator dare da Samari mə, ɛnccam teta Krist, nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk kəyɔnɛ Wəbɛ mə.
6 Kənay k'afum kətəŋnɛ disrɛ ŋanccəŋkəl belbel təkə Filip oncloku mə, ntɛ ŋancne kə ŋacnəŋk sə mɛgbɛkərɛ ma Kanu mmɛ ɔncyə mə.
7 Yəŋk yɛlɛc yonckulɛ-kulɛ kəwur afum alarəm dəris aka dare dadəkə. Anataməs atorər kə afum alarəm akə ŋanafi wɛcək mə.
8 Kə pəbotu pəpəŋ pɛmbɛrɛ dare da Samari.
9 Wərkun wələma ɛnayi di pacwe kə Simən. Ɛnawon dare dadəkə, pəyɔnɛ dure, pəcsəŋɛ aka Samari cusu kəwos, pəcwenɛ sə fum wəpəŋ.
10 Afum fəp kəyɛfɛ wanfɛt haŋ wəbeki ŋanaleləs kə, ŋacloku: «Fum wəkawɛ ɔyɔnɛ fənəntər fa Kanu, fənəntər fəkə aŋwe ‹Fəpəŋ› mə.»
11 Ŋanacəmɛ kə darəŋ, bawo ɛnawon kəwosəs ŋa cusu teta dureya dən.
12 Mba ntɛ ŋanalaŋ moloku ma Filip, nwɛ ɛnccam moloku mətət ma dɛbɛ da Kanu kə tewe ta Yesu Krist mə, k'aŋgbət arkun kə aran dəromun teta Kanu.
13 Kə Simən nkən yati ɛlaŋ moloku ma Filip, k'owosɛ kəgbət dəromun. K'ɛncəmɛ Filip dəntəf tɛm fəp. Ntɛ Simən ɛnəŋk mɛgbɛkərɛ kə mes mɛwɛy-wɛy ma Kanu mmɛ mencyi mə, kə kusu kəwos kə.
14 Ntɛ asom a Yesu ŋanayi Yerusalɛm kə ŋane a aka Samari ŋawosɛ toloku ta Kanu mə, kə ŋasom Piyɛr kə Isaŋ kəkə di.
15 Ntɛ Piyɛr kə Isaŋ ŋantor dare da Samari mə, kə ŋantolanɛ ŋa ntɛ təŋsəŋɛ ŋasətə Amera Ŋecempi ŋa Kanu mə,
16 bawo haŋ tɛm tatəkə Amera Ŋecempi ŋɛnatorər fɛ nwɛ o nwɛ kərɛsna dəndo. Mɛnɛ kəgbət dəromun gbəcərəm kə ŋanasətə tewe ta Yesu Krist.
17 Awa Piyɛr kə Isaŋ ŋandeŋər ŋa waca, kə ŋasətə Amera Ŋecempi ŋa Kanu.
18 Ntɛ Simən ɛnanəŋk a kədeŋər kəca ka asom a Yesu gbəcərəm kənasəŋ afum Amera Ŋecempi mə, k'ɛŋkɛrɛ ŋa pəsam pəcloku:
19 «Nəsəŋ im ina sə kətam! Nwɛ o nwɛ indedeŋər waca mə, wəkayi pəsətə Amera Ŋecempi ŋa Kanu.»
20 Mba kə Piyɛr oloku kə: «Kanu kəsəŋɛ məlɛcɛ kə pəsam pam, bawo məncɛm-cɛmnɛ kəsətɛnɛ pi kəpocɛ ka Kanu!
21 Məna məyə fɛ daka, məyə fɛ tofokəl nnə tes tantɛ disrɛ, bawo abəkəc ŋam ŋolomp fɛ fər ya Kanu kiriŋ.
22 Məluksərnɛ Wəbɛ Kanu, məlɛtsɛnɛ kə, mətola kə ntɛ təŋsəŋɛ pəŋaŋnɛn'am mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlɛc ma abəkəc ŋam mə, kə Kanu kəwosɛ ti-ɛ.
23 Bawo inəŋk a mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlɛc ma kəraca mɛntam əm, kə kətəlomp kəsekət əm.»
24 Kə Simən oloku kə: «Nətolan'em Kanu Wəbɛ, ntɛ təŋsəŋɛ mamɛ nəloku mə ta təlɔm o təlɔm təsət'em.»
25 Piyer kə Isaŋ ŋancam ntɛ ŋananəŋk kə təkə ŋanane teta Yesu mə, kə ŋalukus Yerusalɛm, ŋaccam toloku tətət ta Kanu sədare sələrəm sa Samari.

Filip kɔ wərkun wəpɔŋ wəka atɔf ŋa Ecopi

26 Mɛlɛkɛ ma Wəbɛ məlɔma mender nde Filip eyi mɔ mocloku: «Məkɔ ntende
kəca kətɔt, məsolnɛ dɔpɔ deyer-yer ndɛ dɛŋyɛfɛ Yerusalɛm doctor Kasa mɔ.»
27 Kɔ Filip ɛyɛfɛ katin, k'ɛntas. Wərkun wəpɔŋ wəka Ecopi ɛnayi pabanɛ kɔ.
Nkɔn ɛnatɔmpər kəcəmbər-cəmbər ka daka da Kandas, wəbera wəka atɔf ŋa
Ecopi fəp. Ɛnader Yerusalɛm kədekor-koru Kanu.
28 Kəlukus k'ɛncndɛ ndərɔn pəndɛ pɛyɛksɛnɛ pɔn kəroŋ, pəckaraŋ pəpɔŋ buk
ba aŋnabi Esayi.
29 Kɔ Amera ŋa Kanu ŋoloku Filip: «Məcɔŋnɛ mələtərnɛ pəyɛksɛnɛ mpɛ.»
30 Kɔ Filip ɛyɛksɛ kəkɔ dəndo, k'ene wəka Ecopi nwɛ pəckaraŋ buk ba aŋnabi
Esayi. K'eyif kɔ: «Məncərɛ ntɛ məyi kəkaraŋ mɔ ba?»
31 Kɔ wəEcopi nwɛ oloku Filip: «Cəke c'intam ti kəcərɛ-ɛ, k'intɔyɔ nwɛ
ɛntəks'em mɔ?» K'oloku Filip a pəpɛsɛ pəndɛ kɔ kəsək pɛyɛksɛnɛ pɔn kəroŋ.
32 Moloku ma Buk mbɛ ɛnckaraŋ mɔ mɛnayɔnɛ mmɛ:
«K'aŋkekərɛ kɔ dəkədif pəmɔ aŋkesiya.
Pəmɔ aŋkesiya ŋowut nŋɛ ŋɔntɔkulɛ-kulɛ wəfon wəka ŋi dəntɔf mɔ,
ɛnawani fɛ kusu.
33 Owosɛ kətorɛ kɔn banca, k'ambaŋər kɔ kance kɔn.
An'endetam kəlɔm teta kəbənda ka dokom dɔn-ɛ?
Bawo anim kiyi kɔn doru antɔf ŋaŋɛ kəroŋ.»
34 Kɔ wərkun wəbanɛ nwɛ eyifnɛ Filip: «Ilɛtsɛn'am, məlok'im: Tes ta ana tɔ
sayibɛ səloku tantɛ-ɛ? Ta nkɔn wəsərka ba, ka fum wəcuru?»
35 Kɔ Filip ɛlɛk moloku k'oncop dəmoloku ma Buk babɔkɔ, k'oloku kɔ toloku
tətɔt ta Yesu.
36-37 Ntɛ ŋanasolnɛ dɔpɔ ŋackɔ mɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp domun. Kɔ wərkun wəbanɛ
oloku: «Domun dɔ dandɛ: Ak'endeyaməs oŋ kəgbət kem dəromun teta Kanu-
ɛ?»*
38 Kɔ Filip oloku a pəcəmbər pɛyɛksɛnɛ, kɔ ŋantor dəromun. kɔ Filip ɛŋgbət
kɔ dəromun teta Kanu.
39 Ntɛ ŋampɛ dəromun mɔ, kɔ Amera Ŋecempi ŋa Wəbɛ Kanu ŋɛmpɛnɛ Filip.
Ti disrɛ, wəbanɛ wəka Ecopi nwɛ ɛnəŋk fɛ kɔ sɔ, k'osolnɛ dɔpɔ dɔn abəkəc
ŋobotu disrɛ.
40 Kɔ Filip ɔŋkɔ pənəŋknɛ dare da Asot. K'oloku moloku mətɔt ma Kanu
sədare fəp nsɛ enccepər mɔ, haŋ k'ɔŋkɔ pəbəp dare da Sesari mɔ.

9

Kanu kəncəmbər Sol dɔpɔ dətɔt
22.3-16; 26.9-20

1 Tɛm tatɔkɔ Sol pəcbeŋəsnɛ kədifət acɛpsɛ a Mariki darəŋ, k'ɔŋkɔ ndena
wəloŋnɛ wəpɔŋ wəka kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu.
2 Kɔ Sol ewer wəloŋnɛ wəpɔŋ reka teta wɔlɔ wa dəkətola Kanu da aSuyif
nde Damas, ntɛ tɔŋsɔŋɛ k'ɛmbəp di akin akin-ɛ, pəyɔnɛ arkun pəyɔnɛ aran aŋɛ
ŋancəmɛ dɔpɔ da Yesu darəŋ mɔ, pətam kəsumpər ŋa pəkekərɛ Yerusalɛm.
3 Dɔpɔ Sol ɛnayi pəclɔtərnɛ dare da Damas, gbəncana babɔkɔ kɔ pəmot pɛyɛfɛ
dəkɔm, kɔ pɔsɔŋ pəwaŋkəra mpɛ pɛnakɛl kɔ mɔ.
4 K'ɛntɛmpɛnɛ dəntɔf. K'ene dim ndɛ dɛnayif kɔ: «Sol! Sol! T'ake tɔ məntərəs
em-ɛ?»
5 Kɔ Sol eyif kɔ, «Wəbɛ, məna an'ɔfɔ-ɛ?»
«Ina, Yesu iyɔnɛ, nwɛ məyi kətərəs mɔ.
6 Mba məyɛfɛ, məbɛrɛ dare, aŋkɔlok'əm tɔkɔ pəmar məyɔ mɔ.»

8:33 Esayi 53.7 * **8:36-37** Yecicəs yɔlɔma aŋdeŋər moloku məlɔma: «Kɔ Filip oloku: ‹Kɔ məlaŋ abəkəc
ŋam fəp-ɛ, səntam ti.› Kɔ wəEcopi wəbanɛ oloku: ‹Ilaŋ a Yesu Krist ɔyɔnɛ Wan ka Kanu.›»

7 Kɔ arkun aŋɛ ŋanasol kɔ nkɔn Sol mɔ ŋancəmɛ, ta ŋantam kəlok-loku-ɛ kənesɛ
disrɛ, ŋacne dim mba ta ŋaŋnəŋk fum-ɛ.
8 Kɔ Sol ɛyɛfɛ dəntəf pəmepi fər, mba ta ɛŋnəŋk paka o paka-ɛ. K'asumpər kɔ
kəca, k'ambɛrsɛnɛ kɔ dare da Damas.
9 K'eyi di mata maas ta ɛŋnəŋk-ɛ, ɔfɔdi peri, ɔfɔmun.
10 Dəndo dare da Damas wəcɛpsɛ wəka Mariki darəŋ wəlɔma ɛnayi di pacwe
kɔ Ananiyas. Kɔ Wəbɛ oloku kɔ kənəŋk disrɛ: «Ananiyas!»
K'owosɛ: «Iyi nnɔ, Mariki!»
11 Kɔ Mariki oloku kɔ: «Məkɔ dɔpɔ dɔkɔ aŋwe ‹Dolompu› mɔ, məkɔ mətɛn nde
kəlɔ ka Yudas fum wəkɔ aŋwe Sol mɔ, wəka dare da Tarəs ɔyɔnɛ. Bawo ontola
Kanu,
12 kɔ Kanu kənamentər kɔ kənəŋk disrɛ fum nwɛ aŋwe Ananiyas mɔ pəbɛrər
kɔ. K'endeŋər Sol waca, ntɛ təŋsɔŋɛ kɔ sɔ kənəŋk mɔ.»
13 Mba Ananiyas oluksɛ: «Wəbɛ, inenɛ afum alarəm ŋacləm pəlɛc mpɛ fum
wəkakɔ ɔyɔ afum am acempi nde Yerusalɛm mɔ.
14 Nnɔ kəfo kaŋkɛ yati kɔ aloŋnɛ apɔŋ aSuyif ŋanawurɛ Sol a pədesumpər nwɛ
o nwɛ ombonc tewe tam mɔ.»
15 Mba kɔ Wəbɛ oloku Ananiyas: «Məkɔ! Bawo fum wəkakɔ paka pɔ mpɛ
inayɛk-yɛk kəkɔtɛnɛ tewe tem nnɔ abɛ a təf ya doru kɔ aka Yisrayel fər kiriŋ
mɔ.
16 Ina yati in'endementər Sol pəcuy fəp pɔkɔ pəmar pədecepərɛnɛ teta tewe
tem mɔ.»
17 Kɔ Ananiyas ɔŋkɔ. Ntɛ ɛmbəp kəlɔ kaŋkɔ mɔ, k'ɛmbɛrɛ, k'endeŋər Sol
waca. K'oloku: «Sol Wɛnc im, Mariki Yesu, nwɛ ɛnawurər əm nde dɔpɔ ndɛ
mənasolnɛ məcder Damas mɔ, osom im ntɛ təŋsɔŋ'am sɔ kənəŋk, a məlarɛ sɔ
Amera Ŋecempi ŋa Kanu mɔ.»
18 Gbəncana babɔkɔ, kɔ ca yoŋkoŋɛ kɔ dəfər pəmɔ wokwok, kɔ fər yɔn yɛntam
sɔ kəcnəŋk. Kɔ Sol ɛyɛfɛ, k'ɔsɔtɔ kəgbət dəromun teta Kanu.
19 Ntɛ elip kədi yeri mɔ, k'ɔsɔtɔ sɔ fənɔntər.

Sol kəcam kɔn toloku ta Kanu dare da Damas

Kɔ Sol encepərɛnɛ mataka məlɔma kɔ acɛpsɛ a Mariki Yesu akɔ ŋanayi dare
da Damas mɔ.
20 K'ɛyɛfɛ kəcam katina dəwɔlɔ wa dəkətola Kanu da aSuyif, pəcloku a Yesu
Wan ka Kanu ɔyɔnɛ.
21 Kɔ pənciyanɛ afum fəp aŋɛ ŋancne polok-loku pa Sol mɔ, kɔ ŋayif: «Bafɔ
nkɔn nde Yerusalɛm ɛncfaŋ kəmələk aŋɛ ŋancbonc tewe tantɛ mɔ ba? Bafɔ
kəsumpər kəŋan k'ɛnaderɛnɛ nnɔ, pəkekərɛ ŋa nde aloŋnɛ apɔŋ ŋayi mɔ ba?»
22 Mba Sol pəcsɔtɔ kəsɔtɔ dəm kətam pəcsɔŋɛ aSuyif aŋɛ ŋanayi dare da
Damas mɔ kəciyanɛ, kəcmentər a Yesu ɔyɔnɛ Krist, wəbɛ wəyɛk-yɛk wəka
Kanu.
23 Ntɛ mataka məlɔma mencepər mɔ, aSuyif aŋɛ ŋanayi Damas mɔ ŋantəŋnɛ
kənim ka Sol.
24 Kɔ Sol ende pəcərɛ tɛtəŋnɛ taŋan. ASuyif ŋancbum daŋ kɔ pibi kədewur kɔn
dare ntɛ təŋsɔŋɛ ŋatam kənim kɔ mɔ.
25 Mba pibi papɔkɔ kɔ acɛpsɛ a Mariki Yesu darəŋ ŋambɛr kɔ dəkəsaksaka, kɔ
ŋayokɛnɛ kɔ damba da saŋka sa dare darəŋ.

Kəyi ka Sol Yerusalɛm

26 Ntɛ Sol ɛmbɛrɛ Yerusalɛm mɔ, k'ɛŋsɛp kənəŋkəlɛnɛ acɛpsɛ a Mariki Yesu
darəŋ. Mba fəp fəncnesɛ kɔ, ta ŋalaŋ a nkɔn sɔ ɔyɔnɛ wəcɛpsɛ wəka Yesu darəŋ-
ɛ.
27 Mba kɔ Barnabas ɛlɛk kɔ, kɔ ŋaŋkɔ nde asom a Yesu ŋayi mɔ. Kɔ Barnabas
ɔləmər ŋa ntɛ Sol ɛnanəŋk Mariki dɔpɔ, a kɔ Yesu olok-lokər kɔ mɔ, kɔ ntɛ tewe
ta Yesu kənasɔŋɛ kɔ kəbəknɛ kəlokk-loku mɔ.

28 Sol ɔnckɔ pəcder kɔ ŋa dəndo Yerusalɛm pəclok-lokɛ kəlaŋ disrɛ tewe ta Mariki.
29 Sol pəclok-loku, pəcgbɛkəlɛnɛ kɔ afum aKresi, mba, ŋa sɔ, ŋactɛn kənim kɔ.
30 Ntɛ awɛnc alaŋ ŋancərɛ ti mɔ, kɔ ŋasɔŋɛ Sol kətor Sesari, k'ɛlɛk dɔpɔ k'ɔŋkɔ dare da Tarəs.
31 Kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu a atɔf ŋa Yude, atɔf ŋa Kalile kɔ atɔf ŋa Samari, ŋa fəp ŋanayi pəforu disrɛ. Alaŋ Yesu ŋancəpəsɛnɛ bəkəc, ŋayinɛ kənesɛ ka Wəbɛ Kanu disrɛ. Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛncmarəs kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu, ti disrɛ ŋancla kəla dəm.

Kətaməs ka Eney

32 Piyɛr nwɛ ɛnccepər sədare sasɔkɔ fəp mɔ, ɛnader pətor sɔ ndena afum acempi aŋɛ ŋanandɛ dare da Lida mɔ.
33 K'ɔŋkɔ pəbəp di fum nwɛ ancwe Eney mɔ, ta ɔŋkɔt-ɛ, pəfəntərɛ debik meren camət-maas disrɛ.
34 Kɔ Piyɛr oloku kɔ: «Eney, Yesu Krist ɛntaməs əm! Məyɛfɛ məna wəsərka mənɛp abik ŋam!» Gbəncana babɔkɔ k'ɛyɛfɛ, k'ɛncəmɛ.
35 Ntɛ aka Lida kɔ aka Sarɔŋ fəp ŋanəŋk kɔ mɔ, kɔ ŋaŋkafəli mera yaŋan nnɔ Mariki eyi mɔ.

Kəyekti ka Tabita defi

36 Wəran wəcɛpsɛ ka Mariki Yesu darəŋ wələma ɛnayi dare da Yope, pacwe kɔ Tabita. Kusu kəŋan disrɛ ancwe kɔ sɔ Dorkas, ti təyɔnɛ «were». Wəran wəkakɔ ɔncyɔ mes mətət mɛlarəm, kɔ kəmar.
37 Mata mamɔkɔ disrɛ, k'ɛfəntərɛ docu, k'efi. K'ambikɛ kəbel kɔn, k'ampɛnɛ ki nde dukulɔ da kəlɔ darenc.
38 Ntɛ acɛpsɛ a Mariki Yesu darəŋ ŋane a Piyɛr eyi Lida ndɛ dələtərnɛ dare da Yope mɔ, kɔ ŋasom arkun mɛrəŋ kəkɔlɛtsɛnɛ kɔ: «Ta məwon kəcepər nde ndorosu.»
39 Kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ kɔ ŋaŋkɔ kɔ asom aŋɛ mɛrəŋ. Ntɛ ŋambɛrɛ mɔ, k'ampɛnɛ kɔ nde dukulɔ da kəlɔ darenc. K'acəbokəra fəp ŋander ŋabəp kɔ ŋacbok, ŋacmentər kɔ səbrumus kɔ yamos nyɛ Dorkas ɛnalompəs ntɛ ɛnayi kɔ ŋa mɔ.
40 Kɔ Piyɛr owurɛnɛ afum fəp nde doru, k'ɛncəp suwu, k'ontola Kanu tetɔn. Ntɛ elip mɔ, k'ɛŋkafəlɛ nde kəbel kəyi mɔ, k'oloku: «Tabita, məyɛfɛ!» Awa kɔ Tabita emepi fər, ntɛ ɛnəŋk Piyɛr mɔ, k'ɛyɛfɛ, k'ɛndɛ.
41 Kɔ Piyɛr ɔsɔŋ kɔ kəca, k'eyekti kɔ. K'ewe afum acempi kɔ acəbokəra, k'ementər ŋa Tabita pəyi wəyeŋ.
42 Kɔ aka dare da Yope fəp ŋancərɛ ti, kɔ alarəm ŋancop kəlaŋ Mariki.
43 Kɔ Piyɛr eyi dare da Yope mataka mɛlarəm, ndena Simɔŋ wələma nwɛ ɛncbəc kata mɔ.

10

Kəwe ka Piyɛr ndena Kɔrneli

1 Wərkun wələma ɛnayi Sesari pacwe kɔ Kɔrneli, pəyɔnɛ wəbɛ ka kəgba ka asədar tasar tin (100). Kəgba kaŋkɔ k'ancwe «Kəgba Itali.»
2 Nkɔn kɔ aka kəlɔ kɔn disrɛ fəp ŋancnesɛ Kanu, ŋacəmɛ tɛfaŋ ta ki darəŋ. Kɔrneli ɔncyɔnɛ afum nɔnəfər, pəctola Kanu tɛm fəp.
3 Dəsɔk dələma dec dərəfəy, k'ɛnəŋk pəsoku pɛs kənəŋk disrɛ, mɛlɛkɛ ma Kanu mələma mɛbɛrɛ nde kəlɔ kɔn disrɛ, kɔ mewe kɔ: «Kɔrneli!»
4 K'ɛŋgbətnɛ mi, kɔ kənesɛ kəyi kɔ, k'eyif mi: «Acəke Wəbɛ?»
Kɔ mɛlɛkɛ mamɔkɔ moloku kɔ: «Motola mam kɔ kəyɔnɛ kam afum nɔnəfər, mes mamɔkɔ fəp mɛmpɛ nde Kanu fər kiriŋ, kɔ kəncɛm-cɛmnɛ mi.

5 Məsom oŋ afum dare da Yope ŋakɔwen'am fum wələma nwɛ aŋwe Simɔŋ mɔ, pacdeŋər kɔ tewe ta ‹Piyɛr›.
6 Ndena Simɔŋ wələma eyi, wəkakɔ wəbəc kata ɔfɔ, kələ kɔn kəyi kəba kəsək.»
7 Ntɛ mɛlɛkɛ maməkɔ mɛnalok-lokər kɔ mɔ mɛnadelukus, kɔ Kɔrneli ewe amarəs ɔn mɛrəŋ kɔ wəsɔdar wəcəmɛ mɛfaŋ ma Kanu darəŋ wələma aŋɛ ŋanayi kɔ dəntɔf mɔ.
8 Ntɛ Kɔrneli elip kələmər asɔdar ɔn mes məkɔ mɛnacepər nkɔn kɔ mɛlɛkɛ dacɔ mɔ, k'osom ŋa Yope.
9 Dɔckɔsɔk, ntɛ ŋanayi dɔpɔ, a ŋaclətərnɛ dare da Yope mɔ, kɔ Piyɛr ɛmpɛsɛ akɛr ŋa kələ kɔn kakəroŋ kəkɔtola Kanu, tɛnatəŋnɛ daŋ dɛcbəp.
10 Kɔ dor dɔyɔ kɔ, k'ɛfaŋ kədi yeri. Tɛm tɔkɔ anayi kəlompəsɛ kɔ yeri mɔ, k'ɛnəŋk tes tɔləma ntɛ tɛyɛfɛ dəKanu mɔ.
11 K'ɛnəŋk kɔm kəgbitɛ, paka pɔləma mpɛ pɛnawurɛnɛ kɔ manta məpɔŋ mmɛ anasumpər moŋkubut maŋkəlɛ mɔ, montor haŋ kɔ mɛfəntərɛ dəntɔf.
12 Sɛm dokom fəp yɛnayi manta maməkɔ disrɛ, kəyɛfɛ sɛm ya wɛcək maŋkəlɛ, yeliŋɛ-liŋɛ haŋ kəbəp bɛmp ya darenc.
13 Kɔ dim dɔləma doloku kɔ: «Piyɛr, Məyɛfɛ, mədif, məsɔm!»
14 Kɔ Piyɛr oloku: «Ala Wəbɛ! Tɔləm o tɔləm tɛntasəŋɛ f'em kəsɔm paka mpɛ sariyɛ səmənɛ mɔ.»
15 Tamɛrəŋ kɔ dim ndɛ dolok-lokər kɔ sɔ: «Paka mpɛ Kanu kəcempəs mɔ, ta məna məyik-yikəs pi.»
16 Kɔ teyi kəmaas, pəwon fɛ k'ampɛnɛ dəkɔm manta maməkɔ mɛnayɔ sɛm mɔ.
17 Kɔ tedisrɛ ta kənəŋk kaŋkɔ teyi Piyɛr yamayama. Tɛm tatɔkɔ tɔ asom a Kɔrneli, ntɛ amentər ŋa kələ ka Simɔŋ mɔ, kɔ ŋaŋkɔ ki nde dəkusuŋka.
18 Kɔ ŋawe, kɔ ŋayif kɔ pəyɔnɛ fɔ kələ kaŋkɔ kɔ Simɔŋ nwɛ andeŋər tewe ta «Piyɛr» mɔ eyi-ɛ.
19 Ntɛ Piyɛr eyi kəcɛm-cɛmnɛ tedisrɛ ta kənəŋk kɔn mɔ, kɔ Amera ŋa Kanu ŋoloku kɔ: «Arkun maas ŋayi nde dabaŋka ŋactɛn əm.
20 Mətor, nəsol nəkɔ kɔ ŋa, ali kənesɛ ta kəy'im, bawo In'osom ŋa.»
21 Kɔ Piyɛr ontor k'eyif arkun aŋɛ: «Ina nəntɛn, ta ake tɔ nənderɛnɛ nnɔ-ɛ?»
22 Kɔ ŋaloku kɔ: «Kɔrneli, wəbɛ wəka asɔdar tasar tin (100), fum wəlompu pəcnesɛ Kanu, nwɛ aSuyif fəp ŋancərɛ dɔtɔt dɔn akɔ ŋaŋloku mes mɔn mətət mɔ, ndərən Kanu kəsom mɛlɛkɛ mosoku, a pəsak su sədew'am pəkɔcəŋkəl əm ntɛ pəmar məloku kɔ mɔ.»
23 Awa kɔ Piyɛr ɛmbɛrsɛ ŋa dɛkɛr, k'ɔsɔŋ ŋa dəkiyi.

Dɔckɔsɔk kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ, k'ɔŋkɔ kɔ ŋa. K'awɛnc alaŋ a dare da Yope aləma ŋancəmbər kɔ.
24 Kɔ ŋambɛrɛ Sesari dɔckɔsɔk, Kɔrneli pəckar ŋa, k'ewe akomɛnɛ ɔn aləma nde ndərən kɔ anapa ɔn atɔt.
25 Kəbɛrɛ ka Piyɛr, kɔ Kɔrneli ɔŋkɔ pəfaynɛ kɔ, k'ɛntɛmpɛnɛ kɔ wɛcək dəntɔf. K'ɛncəpɛ kɔ suwu.
26 Mba kɔ Piyɛr eyekti kɔ, k'oloku: «Məyɛfɛ, ina sɔ fum iyɔnɛ.»
27 Ŋayi kəlok-loku kɔ Kɔrneli, k'ɛmbɛrɛ k'ɛmbəp afum alarəm ŋaloŋkanɛ.
28 Kɔ Piyɛr oloku ŋa: «Nəncərɛ a amənɛ aSuyif kəbət kɔ acikəra, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəbɛrɛ ndərən. Mba Kanu kəmentər im a pəmar fɛ a pakulɛ fum o fum a eyik-yik, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəmar fɛ sɔ a pakulɛ fum o fum a ɔsɔk fɛ fər ya Kanu kiriŋ.
29 It'ɔsɔŋɛ ntɛ məsom a pakɔw'em mɔ, k'inder ali ta incɛmcɛmnɛ-ɛ. Ndɛkəl iyif əm, T'ake tɔ məwen'em-ɛ?»

30 Kɔ Kɔrneli oloku: «Təsətɔ mata maŋkəlɛ ictola nnɔ nderem, dəfɔy dendebəp. K'inəŋk fər yem kiriŋ wərkun wələma pəbɛrnɛ yamos yomotər-motər.
31 Kɔ fum wəkakɔ oloku: ‹Kɔrneli, Kanu kəmbaŋ kətola kam, k'ɛncɛmcɛmnɛ sɔ kəyɔnɛ kam afum nənɔfɔr.
32 Məsom fum dare da Yope pakɔwen'am Simɔŋ nwɛ andeŋər tewe ta «Piyɛr» mɔ, nde kəlɔ ka Simɔŋ, wəbəc kata, nwɛ kəlɔ kɔn kəyi kəba kəsək mɔ.›
33 K'isom katina fum, kɔ məna məsɔtɔ abəkəc ŋɔtɔt kəder. Ndɛkəl oŋ səyi fəp fosu Kanu fər kiriŋ, sədecəŋkəl moloku məkɔ Wəbɛ osom əm kəloku mɔ.»

Moloku ma Piyɛr ndena Kɔrneli

34 Awa kɔ Piyɛr ɛlɛk moloku, k'oloku: «Kance: Incərɛ oŋ a Kanu kəyi fɛ kəsək kin.
35 Mba afum fəp dacɔ məna nwɛ məŋnesɛ Kanu, məcəmɛ pəlompu darəŋ mɔ, Kanu kəmbaŋ əm.
36 Kanu kənakenɛ aka Yisrayel toloku, pəcloku ŋa moloku mətət ma pəforu mpɛ Yesu Krist ɛŋkɛrɛ afum fəp mɔ: Nkɔn ɔyɔnɛ Wəbɛ ka afum fəp.
37 Nəna nəncərɛ təkɔ teyi Yude fəp mɔ, Kalile tɛnacop, ntɛ Saŋ ɛnadəŋk kəgbət dəromun mɔ.
38 Kanu kənabɔy Yesu wəka Nasarɛt Amera Ŋecempi ŋɔn kɔ fənɔntər. Nnɔ o nnɔ enccepər mɔ, ɔncyɔ pətət, pəctaməs afum fəp aŋɛ amera ŋɛlɛc ŋɔnctərəs mɔ, bawo Kanu kənayi kɔ nkɔn Yesu.
39 Səyɔnɛ atəŋnɛ a mes fəp mmɛ Yesu ɛnayɔ nde atɔf ŋa aSuyif kɔ Yerusalɛm mɔ. Nkɔn nwɛ ŋananim, ŋacaŋ kɔ dəkətɔk mɔ,
40 mba Kanu kənasɔŋɛ kɔ kəfɔtɛ dədefi tataka tɔn ta maas. Kɔ kəsɔŋ kɔ kəmentərnɛ,
41 bafɔ nnɔ afum fəp ŋayi mɔ, mba nnɔ atəŋnɛ mes aŋɛ Kanu kənanuŋkɛnɛ kəyɛk-yɛk, kɔ səna aŋɛ sənadi yeri, səmun kɔ nkɔn ntɛ ɛnafɔtɛ afi dacɔ mɔ.
42 K'osom su kəloku afum, səmentər a nkɔn Yesu, nkɔn ɔ Kanu kəncəmbər kəyɔnɛ nwɛ endebocɛ afum afi kɔ ayi wəyeŋ kiti mɔ.
43 Sayibɛ fəp sənaloku tetɔn: Nwɛ o nwɛ ɛgbɛkər kəlaŋ kɔn Yesu mɔ, endesɔtɔ nde Kanu kəyi mɔ kəŋaŋnɛnɛ ka mes mɔn mɛlɛc teta tewe ta Yesu.»

Atɔyɔnɛ aSuyif ŋasɔtɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu

44 Moloku maməkɔ mɔ Piyɛr ɛnayi kəloku, ntɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛnatorər afum akɔ ŋanccəŋkəl moloku mɔn mɔ.
45 Cusu cənawos alaŋ a Kanu, akənc akɔ ŋanader kɔ Piyɛr mɔ, kənəŋk a kəpocɛ ka Amera Ŋecempi kənasaməsər kəbəp haŋ acikəra aŋɛ ŋantɔyɔnɛ aSuyif mɔ,
46 bawo ŋancne ŋa kəkor-koru Kanu cusu c'acikəra.
Awa kɔ Piyɛr ɔŋgbɔkərɛ:
47 «Antam kəfatɛnɛ kəgbət afum dəromun nnɔ akaŋɛ ŋasɔtɔ Amera Ŋecempi pəmɔ səna mɔ ba?»
48 K'oloku a pagbət akakɔ dəromun tewe ta Yesu Krist. Kɔ ŋalɛtsɛnɛ Piyɛr kəyi dəndo mataka məlɔma.

11

Piyɛr kəsɔksər alaŋ a Yerusalɛm mes məkɔ mɛnacepər dare da Yope mɔ

1 Asom a Yesu kɔ awɛnc aŋa alaŋ aŋɛ ŋanayi atɔf ŋa Yude mɔ ŋane a acikəra, aŋɛ ŋantɔyɔnɛ aSuyif mɔ, ŋawosɛ toloku ta Kanu.
2 Ntɛ Piyɛr ɛnapɛ Yerusalɛm mɔ, kɔ afum aŋɛ anakənc mɔ ŋayɛfɛ kənal kɔ,
3 ŋacloku: «Məmbɛrɛ ndena afum aŋɛ antɔkənc mɔ, kɔ məndi yeri kɔ ŋa, bawo aSuyif ŋanaməne ti!»
4 Awa kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ kələmər ŋa tin tin tin mes məkɔ mɛnacepər mɔ:

5 «Ina, nde dare da Yope inayi, dəsək dadəkə ictola Kanu kə kənəŋk kənder
im. Ti disrɛ, k'inəŋk paka pələma poctor powurɛnɛ kə manta pasumpər pi
moŋkubut maŋkəlɛ, kə pontor kəyɛfɛ dəkəm haŋ nnə inayi mə.
6 Ntɛ inagbətnɛ pi disrɛ mə, k'inəŋk sɛm ya wɛcək maŋkəlɛ, sɛm ya dop,
yeliŋɛ-liŋɛ, kə bɛmp ya dəkəm.
7 K'ine sə dim doclok'im: ‹Məyɛfɛ Piyɛr! Mədif, məsəm.›
8 K'iloku: ‹Ala Wəbɛ! Tələm o tələm tɛntasəŋɛ f'em kəbɛr paka pətəcemp
dəkusu, mpɛ Kanu kəmənɛ kədi mə.›
9 Kə dim ndɛ dəŋgbəkərɛ sə kəyɛfɛ dəkəm: ‹Paka mpɛ Kanu kəncempəs mə,
ta məna məlokɛ pi kətəcemp!›
10 Kə teyi kəmaas, pəwon fɛ kə ca nyɛ fəp yolukus sə dəkəm.
11 Gbəncana babəkə, kə arkun maas aŋɛ anasom nde nderem kəyɛfɛ dare
da Sesari mə, ŋander ŋacəmɛ dəkusuŋka ka kələ kəŋkə sənayi mə.
12 Kə Amera Ŋecempi ŋolok'im a səsol səkə kə ŋa, ali inesɛ fɛ. Kə awɛnc asu
aŋa alaŋ camət-tin aŋɛ ŋacəm'em darəŋ, kə səŋkə səbɛrɛ ndena Kərneli.
13 Kə Kərneli oloku su ntɛ ɛnanəŋk mɛlɛkɛ nde ndərən, kə moloku kə:
‹Məsom fum dare da Yope pakə wen'am Simən, wəkə andeŋər tewe ta «Piyɛr»
mə.
14 Nwɛ endelok'əm moloku mmɛ mendeyac əm, kəbəp aka kələ kam disrɛ
fəp mə.›
15 Iyi kəlok-loku, kə Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋontorər ŋa pəmə ntɛ ŋɛnatorər
səna sə dəkəcop mə.
16 Awa k'incɛm-cɛmnɛ toloku ta Mariki ntɛ ɛnaloku: ‹Dəromun Saŋ ɛnagbət
afum, mba nəna Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɔ nəndesətənɛ kəgbət dəromun teta
Kanu.›
17 Kə pəyənɛ a kəpocɛ kin kayi kə ŋanasətər Kanu pəmə səna aŋɛ səlaŋ Yesu
Krist mə-ɛ, an'inatam kəyənɛ-ɛ ntɛ iŋkəyamsər Kanu mə?»
18 Ntɛ ŋane moloku maməkə mə, kə bəkəc yontor ŋa, kə ŋaŋkor-koru Kanu,
ŋacloku: «Kanu kəsəŋ sə acikəra aŋɛ ŋantəyənɛ aSuyif mə kətam kəsəkpər bəkəc,
ntɛ təŋsəŋɛ ŋasətə tecepərɛnɛ doru ntɛ Kanu kəfaŋ mə!»

Kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu nde dare da Antiyək

19 Ntɛ andif Etiyɛn mə, k'ancop kətərəs afum alaŋ kə təsəŋɛ ŋa kəsamsər.
Aləma ŋanakə atəf ŋa Fenisi, aləma ŋakə Sipər, aləma ŋakə haŋ Antiyək,
ŋancluksɛ fɛ nwɛ o nwɛ sə toloku ta Kanu mɛnɛ aSuyif gbəcərəm.
20 Afum akakə dacə, aləma ŋanayi, aŋɛ ŋanader dare da Antiyək kəyɛfɛ ka
sədare sa Sipər kə Sirɛn mə, ŋanccəpər aKrɛk, ŋacloku ŋa toloku tətət ta Mariki
Yesu.
21 Kəca ka Mariki kənayi alaŋ akakə kəroŋ. Kə afum alarəm ŋayənɛ alaŋ, kə
ŋaŋkafəli bəkəc yaŋan nnə Mariki eyi mə.
22 Kə moloku maməkə mɛmbɛrɛ kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu ka Yerusalɛm
dələŋəs, k'asom Barnabas Antiyək.
23 Kəbɛrɛ kən di, ntɛ ɛnadenəŋk pətət kə pəbotu mpɛ Kanu kənayənɛ alaŋ a
Antiyək mə, kə pəmbət kə. K'eŋgbiŋər ŋa kəgbɛkər ka Mariki mera yaŋan fəp
kəlaŋ disrɛ.
24 Barnabas fum wətət ɛnayi. Kəlaŋ kənayi kə dɛbəkəc kə Amera Ŋecempi ŋa
Kanu ŋeyi kə sə darəŋ. Kə afum alarəm ŋancəmɛ dəpə da Mariki darəŋ.
25 Kə Barnabas əŋkə dare da Tarəs kəlɛk Sol.
26 Ntɛ Barnabas ɛnəŋk Sol mə, k'eŋkekərɛ kə Antiyək. Teren tin camcam,
ŋactəŋnɛ kəloŋkanɛ ka alaŋ, kə ŋaŋtəksɛ kənay ka afum. Dəndo Antiyək, difə
anacop təcəkə-cəkə kəwe acɛpsɛ a Mariki Yesu darəŋ «aka Krist.»*

* **11:26** *Aka Krist* = cəTabo « chrétiens», itə təkə kusu ka Kresi «kristianos», itə'mentər cəBaka «aŋɛ ŋawurɛnɛ Krist mə».

27 Mata mamɔkɔ, kɔ sayibɛ sa Kanu səlɔma ŋantor dare da Antiyɔk kəyɛfɛ Yerusalɛm.
28 Wəkin ɛnayi ŋa dacɔ pacwe kɔ Akabus, k'ɛyɛfɛ, kɔ Amera Ŋecempi ŋɔsɔŋɛ kɔ kədəŋk a dor dendeyi doru fəp. Dor dadɔkɔ dɛnader deyi tɛm ntɛ Kəlod ɛnayɔnɛ wəbɛ ka təf ya Rom fəp mɔ.
29 Kɔ acɛpsɛ a Yesu ŋancɛm-cɛmnɛ kəfɛk teta kəmar ka awɛnc aŋa alaŋ aŋɛ ŋanayi atəf ŋa Yude mɔ, nwɛ o nwɛ kɔ ntɛ ɛnatam kəfɛk mɔ.
30 Itɔ ŋanayɔ: Kɔ ŋasom Barnabas kɔ Sol kəkenɛ ki abeki aŋɛ ŋanayi kəloŋkanɛ ka alaŋ a Yude mɔ.

12

Kədif ka Sak, kɔ kəbɛr ka Piyɛr dəbili

1 Tɛm tatɔkɔ tɔ wəbɛ wəka atəf Herodu ɛnatəpsər afum alaŋ alɔma waca teta kətərəs kəŋan.
2 K'endifɛ Sak wɛnc ka Isaŋ dakma.
3 Ntɛ Herodu ɛnanəŋk a məyɔ mən mamɔkɔ məncbət aSuyif mɔ, k'ɛncɛm-cɛmnɛ sɔ kətəp Piyɛr waca, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəcaŋər kɔ mɔ. Mataka ma kəsata kəpɔŋ ka aSuyif mɛnayi: Kəsata ka cəcom cətɔnɔŋkəl lebin.
4 Ntɛ Herodu osumpər Piyɛr, k'ɛmbɛr kɔ dəbili mɔ, k'ɔsɔŋ cəgba maŋkəlɛ ca asɔdar kəbum kɔn, kəgba o kəgba kənayɔ asɔdar maŋkəlɛ. Ɛnccɛm-cɛmnɛ kəbocər Piyɛr kiti fər ya afum fəp kiriŋ kɔ kəsata ka Kəcepər ka Mɛlɛkɛ Medif kəncepər-ɛ.
5 Ancbum Piyɛr dəbili, mba afum alaŋ ŋanctolanɛ kɔ belbel nnɔ Kanu kəyi mɔ tɛm fəp.

Kəwurɛ ka Piyɛr dəbili

6 Ntɛ dəsɔk ndɛ Herodu ɛnacɛm-cɛmnɛ kəbocər Piyɛr kiti dɛmbəp mɔ, pibi papɔkɔ, pakotɛ Piyɛr gbekce mɛrəŋ, pəfəntərɛ pəcdirɛ asɔdar mɛrəŋ dacɔ. Nde dəkumba, asɔdar ŋanacəmɛ sɔ dəndo ŋacbum bili.
7 Gbəncana babakɔ, kɔ wəsom wəka darenc, mɛlɛkɛ ma Wəbɛ, mender, kɔ pəmot pəsɔŋ pəwaŋkəra bili disrɛ. Kɔ mɛlɛkɛ mmɛ mentimi Piyɛr m'ocsut-sut kɔ kəsək, kɔ moloku kɔ: «Məyɛfɛ katəna!» Kɔ gbekce yoŋkoŋɛ kɔ dəwaca.
8 Kɔ mɛlɛkɛ moloku kɔ: «Məlɛk yamos yam, məbɛrnɛ cɔfta cam!» Kɔ Piyɛr ɔyɔ mamɔkɔ fəp. Kɔ mɛlɛkɛ moloku kɔ sɔ: «Məbɛrnɛ yi, məcəm'em darəŋ!»
9 Kɔ Piyɛr ɛncəmɛ mɛlɛkɛ mmɛ darəŋ. Ɛnacərɛ fɛ a kəmar ka mɛlɛkɛ kaŋkɔ a kance kɔ: kənəŋk ka darenc kɔ nkɔn ɛnacɛm-cɛmnɛ.
10 Ntɛ ŋancepər abum acɔkɔ-cɔkɔ kɔ aka mɛrəŋ mɔ, kɔ ŋambəp kumba ka fɛc nkɛ kənatɛfərnɛ dare mɔ. Kɔ kumba kəŋgbitɛ kisərka fər yaŋan kiriŋ, kɔ ŋawur, kɔ ŋasumpər dɔpɔ dɔlɔma. Gbəncana babɔkɔ, kɔ mɛlɛkɛ mɛsak Piyɛr.
11 Ntɛ pəndecɛrŋɛ Piyɛr mɔ, k'oloku: «Incərɛ oŋ a Wəbɛ osomna mɛlɛkɛ mɔn, mede mɛbaŋ im waca wa Herodu disrɛ, kɔ pəlɛc pɔkɔ aSuyif ŋanafaŋ'em mɔ fəp.»
12 Ntɛ ɛncərɛ ti oŋ mɔ, k'ɔŋkɔ nde kəlɔ ka Mari, iya wəka Isaŋ, nwɛ ancdeŋər tewe ta «Mark» mɔ, nde afum alarəm ŋanaloŋkanɛ ŋactola Kanu mɔ.
13 Ntɛ Piyɛr osut-sut kumba ka dəkəbɛrɛ mɔ, kɔ wəyecəra wəlɔma pacwe kɔ Rodu, ɔncɔŋnɛ kəkɔcəŋkəl.
14 Kɔ Rodu ɛnɛpəl dim da Piyɛr, mba pəbotu disrɛ ɛŋgbiti fɛ kumba. K'ɛyɛksɛ kəkɔloku afum aŋɛ ŋanayi dəkəlɔ mɔ a Piyɛr ender, k'ɛncəmɛ dəkumba.
15 Kɔ afum ŋaloku Rodu: «Məna məntamnɛ fɛ!» Mba k'ɛŋgbəc a təkɔ oloku mɔ itɔ teyi. Kɔ ŋaloku: «Mɛlɛkɛ mɔn mɔ!»
16 Piyɛr nkɔn pəcsut-sut kəsut-sut dəm kumba. Ntɛ ŋaŋgbiti kumba kɔ ŋanəŋk Piyɛr mɔ, kɔ cusu cəwos ŋa.

17 K'olok-lokərɛ ŋa kəca a ŋacaŋk, k'ələmər ŋa ntɛ Wəbɛ owurɛ kɔ dəbili mə. K'oloku: «Nəloku ti Sak kɔ awɛnc asu.» K'owur k'əŋkɔ kəfo kələma.
18 Ntɛ dec dəsək mə, kɔ pəyamayama pəpəŋ peyi asədar dacɔ: Akesətə Piyɛr-ɛ, Deke eyi-ɛ?
19 Kɔ Herodu osom a patɛn Piyɛr, mba ŋananəŋk fɛ kɔ. K'ombocər asədar akakɔ ŋancbum Piyɛr mə kiti, kɔ Herodu oloku a padif ŋa. Ntɛ telip mə, kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ atəf ŋa Yude, k'ontor dare da Sesari kəkɔcepərɛnɛ di tɛm təlɔma.

Kəfi ka wəbɛ Herodu

20 Herodu ɛnayi kəyɛfərɛnɛ kɔ aka sədare sa Tir kɔ Sidɔŋ. Mba kətəŋnɛ disrɛ aka sədare sasɔkɔ ŋander ŋabəp Herodu. Ntɛ ŋasɛp kəsətər Bəlastus nwɛ ɛnayɔnɛ wətɔmpər ka mes ma kələ disrɛ ma wəbɛ Herodu mə, pəmar ŋa kəsətər Herodu pəforu, bawo ndərən təf yaŋan yɔncsətɔ yeri.
21 Ntɛ tataka taŋan tɛtəŋnɛ tɛmbəp mə, kɔ Herodu ɛmbɛrnɛ yamos yɔn ya dɛbɛ, pəndɛ nde aŋgbancan ŋɔn pəclok-lokər ŋa.
22 Tɛm ntɛ afum fəp ŋanckulɛ-kulɛ, a ŋacloku: «Bafɔ dim da fum dɔ dandɛ, mba da kanu dɔ!»
23 Gbəncana babəkɔ kɔ mɛlɛkɛ ma Wəbɛ mosut kɔ, bawo ɛnayek-yekəs fɛ Kanu, kɔ yɛt yoncop kəsɔm kɔ, k'efi.
24 Toloku ta Wəbɛ tɛncsam oŋ kəsam dəm təckɔ kiriŋ.
25 Barnabas kɔ Sol ntɛ ŋalip kəkɔtɛnɛ kəsom kəŋan nde dare da Yerusalɛm mə, kɔ ŋalukus, ŋaclɛkɛnɛ Isaŋ, nwɛ ancdeŋər tewe ta «Mark» mə.

13

Ayɛk-yɛk Barnabas kɔ Sol kəkɔtɛnɛ ka moloku ma Kanu

1 Kəloŋkanɛ ka alaŋ aŋɛ ŋanayi dare da Antiyɔk mə, sayibɛ-e kɔ atəksɛ ŋanayi ŋa dacɔ: Barnabas, Simeyɔŋ nwɛ ancdeŋər tewe ta «Wəbi» mə, Lusiyus wəka Sirɛn, Manahɛŋ nwɛ anadusum kəfo kin kɔ Herodu wəbɛ wəka topoc tin k'ayer atəf kəmaŋkəlɛ-ɛ, kɔ Sol.
2 Dəsək dələma, alaŋ akakɔ ŋanckor-koru Kanu, ŋasuŋɛnɛ sɔ, kɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋoloku: «Nəcəmbər em kəsək Barnabas kɔ Sol, teta yɛbəc yɔkɔ inawenɛ ŋa mɔ.»
3 Ntɛ alaŋ ŋalip kəsuŋ kɔ kətola Kanu mə, kɔ ŋandeŋər Barnabas kɔ Sol waca, kɔ ŋasom ŋa.

Kəyi ka Barnabas kɔ Sol nde Sipər

4 Ntɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋosom Barnabas kɔ Sol mə, kɔ ŋantor atəf ŋa Selusi, dəndo ŋanalɛk abil kɔ ŋancali kəkɔ ka mokuru ma Sipər.
5 Ntɛ ŋambɛrɛ Salamin mə, kɔ ŋancop kəluksɛ toloku ta Kanu nde dəkətola Kanu da aSuyif. Isaŋ ɛnayi di pəcmar ŋa.
6 Ntɛ ŋancali mokuru haŋ dare da Pafɔs mə, kɔ ŋambəp di fum wəwɛŋkɛ wələma pəcwenɛ sayibɛ, mba ta ɔyɔnɛ si-ɛ. WəSuyif ɛnayi, pacwe kɔ Bar-Yesu.
7 Wəwɛŋkɛ wəkakɔ ndena Serkus Polu ɛnayi, nwɛ ɛnayɔnɛ wəkiriŋ wəka sədare sa atəf ŋaŋɔkɔ mə. Nkɔn Serkus Polu wərkun wəcempi domp ɛnayi. K'ender k'ewe Barnabas kɔ Sol pəctɛn kənenɛ ŋa toloku ta Kanu.
8 Elimas, itɔ tatɔkɔ «wəwɛŋkɛ» kusu kəŋan, ɛncgbɛkəl moloku ma Barnabas kɔ Sol, pəctɛn kəkafəli kəlaŋ ka wəkiriŋ Serkus Polu.
9 Mba Sol, nwɛ ancwe sɔ Pol mə, Amera Ŋecempi ŋeyi kɔ darəŋ, k'ɛŋgbətnɛ Elimas.
10 Kɔ Sol oloku kɔ: «Məna wəkakɔ məla mowul kɔ yem mə, wəka amera ŋɛlɛc, wəter pəlompu fəp, məfɔsak kəkafəli-kafəli səpɔ sa Wəbɛ Kanu nsɛ səlomp mɔ ba?

11 Ndɛkəl kəca ka Wəbɛ kəy'əm kəroŋ: Wətənəŋk məndeyənɛ! Tɛm tendebəp,
məndeyi ta mənəŋk pəwaŋkəra pa dec-ɛ.»
Gbəncana babəkɔ kɔ fər yɔyɔ kɔ pafulu kɔ kubump kəwɛkərnɛ kɔ. K'ɛyɛfɛ
kənana-nana pəctɛn kəca nkɛ kəŋkɔsumpər kɔ kəsolɛ mɔ.
12 Ntɛ wəkiriŋ ka dətəf ɛnəŋk ntɛ tɛnacepər mɔ, k'ɔyɔnɛ wəlaŋ. Mɛtəksɛ mmɛ
ɛnanenɛ Barnabas kɔ Sol teta Wəbɛ mɔ mɛnabət kɔ dɛbəkəc.

Pol kɔ Barnabas dare da Antiyɔk nde Pisidi

13 Ntɛ Pol kɔ asol ɔn ŋayɛfɛ dare da Pafɔs mɔ, kɔ ŋayekti abɛla kəkɔ ka Perke,
nde atəf ŋa Paŋfili. Kɔ Isaŋ Mark ɛŋgbɛy ŋa, k'olukus Yerusalɛm.
14 Kɔ ŋayɛfɛ Perke ŋacəmɛ dəpɔ daŋan darəŋ haŋ Antiyɔk, atəf ŋa Pisidi. Kɔ
ŋaŋkɔ dəkətola Kanu da aSuyif simiti, dəsɔk da kəŋesəm, kɔ ŋandɛ.
15 Ntɛ alip kəkaraŋ Tawurɛta Musa kɔ Sayibɛ mɔ, kɔ abɛ a kəlɔ ka dəkətola
da Kanu ndɛ ŋaloku Barnabas kɔ Pol: «Awɛnc asu aŋa, kɔ nəyɔ toloku tecəpəsɛ
abəkəc ntɛ nəŋfaŋ kəloku afum mɔ, nəloku ti.»
16 Kɔ Pol ɛyɛfɛ, k'ondot kəca, k'oloku: «Arkun a Yisrayel, kɔ nəna alpəs aŋɛ
nəŋnesɛ Kanu mɔ, nəcəŋkəl!
17 Kanu ka afum akaŋɛ, Kanu ka Yisrayel, kənayɛk-yɛk atem asu, kɔ kəsɔŋɛ
ŋa kəla tɛm ntɛ ŋanayi decikəra Misira mɔ, kɔ Kanu kin kaŋkɔ kəwurɛnɛ ŋa atəf
ŋaŋɔkɔ fənəntər fa kəca kɔn.
18 Kɔ kəlɛkɛ ŋa mes mɛlɛc maŋan nde dətɛgbərɛ meren wəco maŋkəlɛ (40).
19 Ntɛ Kanu kənim afum a cusuŋka camət-mɛrəŋ nde atəf ŋa Kanaŋ mɔ, kɔ
kəsɔŋ atəf ŋaŋɔkɔ afum ɔn ntɛ təŋsɔŋɛ ŋəyɔnɛ ŋa kɛ mɔ.
20 Mes mamɔkɔ fəp mɛnawon meren masar maŋkəlɛ kɔ wəco kəcamət (450).
Ntɛ tatɔkɔ tencepər mɔ, kɔ Kanu kəsɔŋ ŋa aboc kiti, aŋɛ ŋanatɔmpər dɛbɛ da
aka Yisrayel mɔ haŋ kəbəp ka tɛm ta aŋnabi Samiyɛl.
21 Kɔ tɛyɛfɛ dənda kɔ aka Yisrayel ŋawer Kanu wəbɛ. Kɔ kəsɔŋ ŋa Sawul
wan ka Kis pəyɔnɛ ŋa wəbɛ meren wəco maŋkəlɛ (40). Fum wəka kusuŋka ka
Beŋyamin ɛnayi.
22 Ntɛ Kanu kəfən Sawul mɔ, kɔ kəsɔŋ ŋa wəbɛ Dawuda, nwɛ Kanu kənalokɛ
ntɛ mɔ: ‹Inəŋk Dawuda wan ka Yisay, fum ɔfɔ nwɛ səwurɛnɛ bəkəc mɔ, incɛm-
cɛmnɛ a endeyɔ mɛfaŋ mem fəp.›
23 Kəbənda ka dokombəra da nkən Dawuda, difɔ Kanu kənasɔŋ kəkom ka
Yesu Krist kədeyɔnɛ ka nwɛ endeyac afum a Yisrayel, pəmɔ ntɛ kənasɔŋ ti atem
asu temer mɔ.
24 Ta Yesu ɛntader-ɛ, Saŋ ɛnacam kəgbət dəromun, ntɛ təŋsɔŋɛ afum a
Yisrayel fəp ŋasəkpər bəkəc yaŋan yɛtɛfərnɛ Kanu mɔ.
25 Ntɛ Saŋ ɛncləpəs yɛbəc nyɛ Kanu kənasom kɔ mɔ, encyif: ‹Pɛcɛm-cɛmnɛ
ponu, an'iyɔnɛ-ɛ? Nwɛ nəncɛm-cɛmnɛ a nkən iyɔnɛ mɔ, bafɔ nkən iyɔnɛ de!
Mba endeder tadarəŋ tem nwɛ pəntəmar im yati kəsikəli cɔfta dəwɛcək mɔ.›
26 Awɛnc im aŋa, nəna awut aka dokom da Abraham, kɔ nəna akɔ nəŋnesɛ
Kanu mɔ, səna ŋɔ anakɛrɛ toloku ntɛ tendeyac su mɔ.
27 Mba aka Yerusalɛm kɔ abɛ aŋan ŋanacərɛ fɛ fum nwɛ Yesu ɛnayɔnɛ mɔ.
Ŋanagbɛkərɛ fɛ sɔ moloku ma sayibɛ mmɛ anckaraŋ simiti o simiti dəsɔk da
kəŋesəm mɔ, mba ŋanader ŋalas moloku maməkɔ ntɛ ŋanabocər Yesu kiti mɔ.
28 Ŋanasətɔ fɛ ntɛ o ntɛ təkɔ pənamar a ŋadifɛ Yesu mɔ, mba kɔ ŋantola Pilat
kədif kɔn.
29 Ntɛ ŋalip kəyɔ mes fəp məkɔ anacic tetən mɔ, kɔ ŋantorɛ kɔ dətək yɛpəmpəl,
kɔ ŋaŋkɔ ŋaboc kɔ dəkufu.
30 Mba Kanu kənasɔŋɛ kɔ kəfətɛ afi dacɔ.

13:22 1 Samiyel 15.23

31 Kɔ Yesu owurər mataka mɛlarəm akɔ ŋanapɛ kɔ nkɔn kəyɛfɛ Kalile kəkɔ
ka Yerusalɛm mɔ. Ŋa ŋayɔnɛ oŋ aŋɛ ŋanatəŋnɛ kəyɛfɛ ka Yesu afi dacɔ mɔ, ŋa
ŋantam sɔ kəluksɛ ti afum alɔma.
32 Kɔ səna toloku tətət tatəkɔ tɔ səloku nu: Temer mpɛ anasɔŋ atem asu mɔ,
33 Kanu kəlasɛ su ti belbel, səna dokomɛnɛ daŋan, kəyekti ka Yesu, pəmɔ təkɔ
ancic ti Yabura Dawuda ya mɛrəŋ disrɛ mɔ:
‹Wan kem məyɔnɛ,
bawo in'okom əm kəyɛfɛ məkɔ.›
34 Kanu kənaloku a kəndeyekti kɔ afi dacɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ ta oluksərnɛ pəte mɔ. Ti
tɛnasɔŋɛ pəloku:
‹Indesɔŋ nu memer mosoku mmɛ inasɔŋ Dawuda mɔ,
memer mmɛ məyɔnɛ kance mɔ.›
35 Itɔ Kanu kəlokɛnɛ kəfo kələma Yabura Dawuda disrɛ:
‹Məfɔdesak Wəsoku wəkam pəte dəkufu.›

36 Dawuda nkɔn ɛnabəc tɛfaŋ ta Kanu dɛtɛmp dɔn disrɛ, k'ɛfəntərɛ k'efi,
k'awup kɔ nde atem ɔn kəsək, k'ente dəkufu.
37 Mba fum nwɛ Kanu kənasɔŋɛ kəfɔtɛ afi dacɔ mɔ, nkɔn ɛnate fɛ.
38 Awɛnc im aŋa, nəcərɛ ti: Teta nkɔn Yesu t'ancamɛ nu kəŋaŋnɛnɛ ka kiciya,
kiciya nkɛ sariyɛ sa Musa sənatɔtam kəsɔkəsɛ nu mɔ.
39 Ti disrɛ, nwɛ o nwɛ ɛŋgbɛkər kəlaŋ kɔn Yesu mɔ, Kanu kəndesɔkəs kɔ.
40 Nəkɛmbərnɛ ntɛ təŋsɔŋɛ mes məkɔ sayibɛ ŋancic mɔ ta mɛbəp nu:
41 ‹Nəmɔmən nəna afum aŋɛ nəmbɔtər kəfani mɔ!
Nəyi pəciyanɛ disrɛ, nəsɔlɛ!
Bawo ina kəyɔ k'inder tes təlɔma kiyi konu doru kaŋkɛ disrɛ,
tes ntɛ nəntədelaŋ kɔ fum oloku nu ti-ɛ.›»
42 Ntɛ Pol kɔ Barnabas ŋawur dəkətola Kanu da aSuyif mɔ, kɔ afum ŋalɛtsɛnɛ
ŋa kəder sɔ simiti dəsɔk da kəŋesəm dəkɔ dender mɔ kədegbɔkərɛ moloku min
mayi.
43 Ntɛ kənay kəsaktɛnɛ mɔ, aSuyif alarəm kɔ akɔ ŋambɛrɛ dinɛ d'aSuyif mɔ
ŋancɛpsɛ Pol kɔ Barnabas kəlok-loku kəŋan disrɛ. Kɔ akakɔ ŋasɛp kəcəpəs ŋa
bəkəc teta kəsumpər kəmar ka Kanu.
44 Simiti dəsɔk da kəŋesəm ndɛ dɛnacɔnc mɔ, kɔ aka dare fəp ŋaloŋkanɛ
kəkɔcəŋkəl toloku ta Wəbɛ.
45 Ntɛ aSuyif ŋananəŋk kənay ka afum mɔ, kɔ ŋayɔ kəraca kəpəŋ. Kɔ ŋayɛfɛ
kəgbɛkəl Pol, ŋacləməs kɔ.
46 Pol kɔ Barnabas ŋambəknɛ kəloku ŋa: «Nəna yati pənamar a pacop kəluksɛ
toloku ta Kanu. Mba ntɛ nənabupərɛ ti, kɔ nəncɛm-cɛmnɛ a pəmar fɛ a nəsɔtɔ
kiyi wəyeŋ ka doru o doru mɔ, ndɛkəl oŋ səna səndekafəlɛ səkɔ ndena akɔ
ŋantɔyɔnɛ aSuyif mɔ.
47 Bawo Wəbɛ osom su ntɛ:
‹Isɔŋ'am kəyɔnɛ pəwaŋkəra pa tɔf,
ntɛ tɔsɔŋɛ məkekərɛ kəyac ka afum
haŋ nde cəpəc ca doru fəp cəyi mɔ.›»
48 Ntɛ afum ŋane ti mɔ, kɔ pəmbɔt atɔyɔnɛ aSuyif dəbəkəc. Kɔ ŋaŋkor-koru
toloku ta Wəbɛ, aŋɛ Kanu kənacəmbərɛ kiyi wəyeŋ ka doru o doru mɔ, kɔ
ŋayɔnɛ alaŋ.
49 Kɔ toloku ta Wəbɛ tɛsaməsər dɔtɔf fəp.

13:33 Yabura 2.7 **13:34** Esayi 55.3 **13:35** Yabura 16.10 **13:41** Habakuk 1.5 **13:47** Esayi 49.6

50 Mba kɔ aSuyif alɔma ŋaŋgbiŋər aran abeki akor-koru Kanu, kɔ abeki a
dare, kɔ ŋancop kətərəs Pol kɔ Barnabas teta kəlaŋ kəŋan kɔ ŋambɛləs ŋa dare
daŋan.
51 Pol kɔ Barnabas ŋaŋkoŋər ŋa kəfəl ka wɛcək waŋan, kɔ təyɔnɛ sede sa kəfati
kəŋan kəcəŋkəl toloku ta Kanu, kɔ ŋaŋkɔ Ikoniyon. *
52 Pəmbɔt acɛpsɛ a Yesu darəŋ, kɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛnayi kɔ ŋa.

14

Pol kɔ Barnabas nde dare da Ikoniyon

1 Dəndo dare da Ikoniyon, Pol kɔ Barnabas ŋambɛrɛ dəkətola Kanu da
aSuyif. Kɔ ŋaloku moloku mmɛ mɛnasɔŋɛ aSuyif kɔ aKresi alarəm kəgbɛkər
Yesu kəlaŋ mɔ.
2 Mba kɔ aSuyif ayeŋki səbomp aŋɛ ŋambɛrəs afum atəyɔnɛ aSuyif mɛr kəter
ka awɛnc aŋa alaŋ.
3 Ti disrɛ, Pol kɔ Barnabas ŋambələsɛ kiyi kəŋan dəndo dare dadəkɔ. Kɔ ŋalok-
lokɛ kəgbɛkər mera yaŋan teta MARIKI. Kɔ MARIKI ɔsɔŋ ŋa fənəntər fəyɔnɛ mes
mɛwɛy-wɛy kɔ mɛgbɛkərɛ, pəcmentər sɔ kance ka mes məkɔ Pol kɔ Barnabas
ŋanccam kəmar kɔn disrɛ.
4 Kɔ kənay ka afum a dare dadəkɔ ŋayersɛnɛ. Alɔma ŋanayinɛ aSuyif, alɔma
ŋayinɛ asom a Yesu.
5 Mba, aSuyif kɔ acikəra kəbəp ka abɛ aŋan ŋanalompəsnɛ kəkətərəs Pol kɔ
Barnabas kəca-cas kəŋan masar haŋ ŋadif ŋa.
6 Ntɛ Pol kɔ Barnabas ŋane ti mɔ, kɔ ŋayɛksɛ kəkɔyacnɛ nde Listər kɔ Dɛrbɛ,
sədare sa atɔf ŋa Likayoni, kɔ səkəsək sayi.
7 Dəndo sɔ ŋanccam toloku tətət ta Yesu.

Pol kɔ Barnabas nde dare da Listər

8 Fum wələma ɛnayi Listər pəyɔnɛ wətoŋkulu, wɛcək wɔn wɛnafi. Kəyɛfɛ ntɛ
aŋkom kɔ mɔ, ali ɔnckət fɛ. Ɛnandɛ,
9 pəccəŋkəl moloku ma Pol. Kɔ Pol ɛŋgbətnɛ kɔ. Ntɛ ɛnəŋk a wətoŋkulu ɔyɔ
kəlaŋ nkɛ kəntam kəyac kɔ mɔ,
10 kɔ Pol olokɛ kɔ dim dəpɔŋ: «Məyɛfɛ! Məcəmɛ wɛcək wam kəroŋ, məlomp!»
Kɔ wərkun nwɛ oyoknɛ, k'ɛyɛfɛ k'ɛncəmɛ kəkət.
11 Kɔ kənay ka afum akakɔ ŋanəŋk ntɛ Pol ɔyɔ mɔ, kɔ afum kənay ŋampɛnɛ
cəbebe ŋacloku cəLikayoni: «Canu cəntəŋkəlɛ afum kɔ cəntor nnɔ ndorosu!»
12 Ti tɛnasɔŋɛ ŋawe Barnabas «Sus», ŋawe Pol nkɔn «Hɛrmɛs», bawo Pol nkɔn
enccepərɛnɛ moloku. *
13 Wəloŋnɛnɛ ka Sus ɛnakɛrɛ mura kɔ yɛnɛkəs nde dəkəbɛrɛ da kəlɔ ka
dəkəloŋnɛ ndɛ deyi nde dare dəkusu mɔ. Pənabas kɔ kəloŋnɛ mi, nkɔn kɔ kənay
ka afum nnɔ Pol kɔ Barnabas ŋayi mɔ.
14 Mba ntɛ asom a Yesu Barnabas kɔ Pol ŋane ti mɔ, kɔ ŋawal-wali yamos
yaŋan, kɔ ŋambɛrɛ afum dacɔ ŋackulɛ-kulɛ:
15 «Anapa! Ta ake tɔ nəyɔnɛ tantɛ-ɛ? Sənа sɔ, afum ŋɔ səyɔnɛ, palompəs su tin
tayi pəmɔ nəna. Səloku nu toloku tətət ntɛ təŋsɔŋɛ nəsak mes mɛyamayama
mamɛ mɔ! Nəkafələr Kanu fər nkɛ kəyi wəyeŋ mɔ, Kanu nkɛ kəlompəs kɔm,
antɔf kɔ kəba, kɔ ca yɔkɔ yeyi ki mɔ fəp.

---

* **13:51** *Ŋaŋkoŋər ŋa kəbof ka wɛcək waŋan* = pəmɔ tɔkɔ Mariki Yesu ɛnaloku ti acɛpsɛ ɔn darəŋ mɔ: a dare o dare dəkɔ ŋaŋkɔ a tawosɛ kəcəŋkəl toloku ta Kanu mɔ, a ŋakoŋər dare dadəkɔ kəbof ka wɛcək waŋan. Ti t'eŋmentər a ŋanacepər dare dadəkɔ akɔ antəwosɛ kəcəŋkəl toloku ta Kanu. * **14:12** Dinɛ da aKresi «Sus» ɛnayɔnɛ wəbɛ ka canu, kɔ «Hɛrmɛs» ɛnayɔnɛ wəcepərɛnɛ kɔn moloku.

16 Dɛtɛmp dəkɔ dɛnacepər mɔ, Kanu kənawosɛnɛ afum a təf ya doru fəp
ŋactam kəcəmɛ dəpɔ darəŋ dəkɔ ŋaŋfaŋ mɔ.
17 Ali ntɛ nkɔn Kanu kənatəsak kəcmentər nu dətət dəməyɔ mən mɔ, bawo
kəncsəŋ nu wəcafən, kəncsəŋɛ sɔ yəbəf yonu kəkom pəlarəm, kɔ kəncsəŋ nu sɔ
yeri yɛlarəm, kɔ kənclas nu sɔ pəbotu dəbəkəc.»
18 Ali ntɛ Pol kɔ Barnabas ŋanaloku moloku maməkɔ mɔ, pəcuca pɛnayi ŋa
kəyamsər ka kənay kaŋkɔ kəloŋnɛ cəna ncɛ ŋanafaŋ kəloŋnɛnɛ ŋa mɔ.
19 Kɔ aSuyif alɔma ŋander kəyɛfɛ Antiyɔk ŋa Pisidi kɔ Ikoniyon, kɔ ŋasɛp haŋ
kɔ ŋantalər kənay ka afum akakɔ. Ntɛ tɔ kɔ kənay ka afum aŋɛ ŋayɛfɛ kəca-cas
Pol. Tɛlpəs kɔ ŋaliŋəs kɔ haŋ dare kəsək, ŋacɛm-cɛmnɛ a efi.
20 Mba ntɛ acɛpsɛ a Yesu darəŋ ŋanadekɛl Pol mɔ, k'ɛyɛfɛ, k'oluksərnɛ dare.
Dəckɔsək kɔ ŋaŋkɔ dare da Dɛrbɛ, nkɔn kɔ Barnabas.

Kəlukus ka Pol kɔ Barnabas Antiyɔk atəf ŋa Siri

21 Ntɛ Pol kɔ Barnabas ŋambəp dare da Dɛrbɛ kɔ ŋancam dəndo toloku tətət ta
Yesu. Kɔ ŋasɔtɔ di afum alarəm aŋɛ ŋanalaŋ teta Yesu mɔ. Ntɛ tɔ kɔ ŋalɛk dəpɔ
kəlukus ka Listər, Ikoniyon kɔ Antiyɔk ŋa Pisidi.
22 Kɔ ŋacəpəs acɛpsɛ darəŋ bəkəc, ŋacgbiŋər ŋa kəyinɛ kəlaŋ, ŋacloku: «Kɔ
səna, mɛnɛ səcepərɛnɛ pəcuy pɛlarəm a səcbɛrɛ nde akip ŋa dɛbɛ da Kanu
dəntəf.»
23 Kɔ ŋayɛk-yɛkɛ ŋa abeki dəkəloŋkanɛ fəp da alaŋ. Ntɛ ŋalip kətola Kanu kɔ
kəsuŋ mɔ, Pol kɔ Barnabas ŋasɔŋ ŋa Mariki nwɛ ŋanagbɛkər kəlaŋ mɔ kəbum
kəŋan.
24 Kɔ ŋancepər dəpɔ da atəf ŋa Pisidi kɔ ŋambɛrɛ atəf ŋa Paŋfili.
25 Ntɛ ŋalip kəloku toloku ta MARIKI dare da Perke mɔ, kɔ ŋantor dare da
Atali.
26 Dəndo Atali, difɔ Pol kɔ Barnabas ŋanalɛk abil kɔ ŋancali kəkɔ Antiyɔk ŋa
Siri, dare ndɛ anatolanɛ ŋa kəmar ka Kanu teta yɛbəc nyɛ ŋanalip mɔ.
27 Ntɛ ŋambɛrɛ mɔ, kɔ ŋaloŋka alaŋ a Antiyɔk fəp, kɔ ŋalɔm təkɔ Kanu
kənayɔnɛ ŋa mɔ, kɔ təkɔ nkɔn Kanu kənasɔŋɛ atɔyɔnɛ aSuyif kəlaŋ mɔ.
28 Pol kɔ Barnabas ŋawon dəndo dare dadəkɔ kɔ acɛpsɛ a Mariki Yesu darəŋ.

15

Kəbəpsɛnɛ ka alaŋ nde Yerusalɛm

1 Afum alɔma ŋanayɛfɛ atəf ŋa Yude, ŋactəksɛ awɛnc aŋa alaŋ ntɛ: Kɔ nəntɔyɔ
pakənc nu pəmɔ təkɔ tɔyɔ tokur ta Musa toloku ti mɔ, Kanu kəfɔdewosɛ kəyac
nu.
2 Ntɛ Pol kɔ Barnabas ŋaŋgbɛkəlɛnɛ kɔ arkun akakɔ kəliŋɛnɛ kəŋan moloku
mɔ, kɔ ŋantəŋnɛ a nkɔn Pol kɔ Barnabas kəbəp ka akin akin arkun akakɔ
dacɔ, ŋakɔ Yerusalɛm kəkɔnɔnɛ moloku maməkɔ nnɔ asom a Yesu kɔ abeki a
kəloŋkanɛ ka alaŋ fər kiriŋ.
3 Kɔ kəloŋkanɛ ka alaŋ a Antiyɔk ŋasɔŋ ŋa daka ndɛ pənamar a ŋayɔ teta
marənt mɔ. Ntɛ ŋancepər atəf ŋa Fenisi kɔ atəf ŋa Samari mɔ, kɔ ŋalɔmər ŋa
ntɛ atɔyɔnɛ aSuyif ŋaŋkafəli bəkəc yaŋan nnɔ Mariki eyi mɔ, ŋacsəŋɛ awɛnc aŋa
alaŋ fəp pəbotu.
4 Ntɛ ŋambɛrɛ Yerusalɛm mɔ, kɔ kəloŋkanɛ ka alaŋ, asom a Yesu, kɔ abeki a
kəloŋkanɛ ŋambaŋ ŋa. Ntɛ tɔ Pol kɔ Barnabas ŋalɔm təkɔ Kanu kənayɔ fəp kɔ ŋa
mɔ.
5 Awa kɔ aFarisi alɔma aŋɛ ŋanayɔnɛ alaŋ mɔ ŋayɛfɛ kɔ ŋaloku: «Pəmar
pakənc atɔyɔnɛ aSuyif, pagbiŋər ŋa sɔ kəleləs sariyɛ sa Musa.»
6 Asom a Yesu kɔ abeki a alaŋ aka Yerusalɛm ŋanabəpsɛnɛ kəkɔməmən ka tes
tatɔkɔ.

7 Ntɛ kəgbɛkəlɛnɛ kəwon ŋa dacɔ mɔ, kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ k'oloku: «Arkun, awɛnc im
aŋa, nəncərɛ ti: A pəwon ntɛ Kanu kənayɛk-yɛk im nəna dacɔ kəcam ka Kibaru
Kətət ka Yesu, ntɛ təŋsəŋɛ atəyɔnɛ aSuyif ŋatam kəne ti kɔ kəlaŋ ti mɔ.
8 Kanu kəncərɛ bəkəc ya afum, Ki yati kəmentər a kəmbaŋ atəyɔnɛ aSuyif,
bawo kəsəŋ ŋa sɔ Amera Ŋecempi pəmɔ səna.
9 Ali kəgbɛy kəfɛt ɛŋgbɛy fɛ su kɔ atəyɔnɛ aSuyif, bawo kəlaŋ k'ɔsəkəs ŋa
bəkəc.
10 Ndɛkəl oŋ, ta ake tɔ nəfaŋ kədəkətərɛ Kanu-ɛ? Ntɛ nəfaŋ kəsarsər acɛpsɛ a
Yesu tes tocu ntɛ, kəyɛfɛ atem asu haŋ səna yati səntətam kəsarɛ mɔ.
11 Mba səlaŋ a andeyac su kəmar ka Mariki Yesu disrɛ pəmɔ ŋa atəyɔnɛ
aSuyif.»
12 Kənay ka afum fəp ŋanacaŋk, k'ancəŋkəl oŋ moloku ma Barnabas kɔ Pol.
Kɔ ŋaləm mes mɛwɛy-wɛy kɔ mɛgbɛkərɛ mmɛ Kanu kənasɔŋɛ ŋa kəyɔ atəyɔnɛ
aSuyif dacɔ mɔ.
13 Ntɛ ŋalip kəloku mɔ, kɔ Sak endeŋər: «Awɛnc im aŋa! Nəcəŋkəl im!
14 Simeyɔŋ ɔləm təcɔkɔ-cɔkɔ ntɛ Kanu kənader kəyɛk-yɛk təf ya doru fəp dacɔ,
afum aŋɛ ŋayɔnɛ akɔn mɔ.
15 Itɔ moloku ma sayibɛ mosolnɛ kɔ moloku ma Simeyɔŋ pəmɔ ntɛ ancic ti
mɔ:
16 ‹Kɔ Mariki oloku: «Kɔ tantɛ tencepər-ɛ, indeder sɔ.
Indeyekti sɔ abal ŋa Dawuda nŋɛ ŋɛnatɛmpɛnɛ mɔ,
indeyekti samba sa abal ŋaŋɔkɔ,
Indecəmbər ŋi sɔ ŋolomp,
17 ntɛ təŋsəŋɛ afum alpəs ŋatɛn ina Mariki mɔ.
Ɛy, dətɔf fəp nyɛ anakornɛ tewe tem mɔ.»
Mariki oloku ntɛ, nwɛ ɔŋyɔ mes mamɔkɔ mɔ
18 Ɛnasɔŋɛ mi kəcərɛ kəyɛfɛ ntɛ pənawon mɔ.›
19 It'ɔsɔŋɛ ntɛ, ina Sak, iŋwosɛ sɔ a ta patərəs atəyɔnɛ aSuyif aŋɛ ŋantɛfərnɛ
nnɔ Kanu kəyi mɔ.
20 Mba pacicɛ ŋa a ŋakɛmbərnɛ pətɔcemp mpɛ pɛyɛfɛ nnɔ kətola mɛrəŋka kəyi
mɔ, kɔ dalakɔ, kɔ kəsɔm ka sɛm nyɛ antɔfay mɔ, ŋakɛmbərnɛ sɔ kəmun mecir.
21 Kəyɛfɛ dɛtɛmp dɔcɔkɔ-cɔkɔ, Musa ɔyɔ sədare fəp afum aŋɛ ŋaloku tetɔn
mɔ, bawo aŋkaraŋ Tawureta tɔn simiti o simiti dɔsɔk da kəŋesəm nde dəkətola
Kanu da aSuyif.»

Areka ŋɔkɔ anakenɛ alaŋ atəyɔnɛ aSuyif mɔ

22 Asom a Yesu kɔ abeki kəbəp ka kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu kɔrkɔr ŋande
ŋaməmən a pəmar payɛk-yɛk ŋa dacɔ afum aləma akɔ pəmar a pasom Antiyɔk
mɔ, kəbɛrɛnɛ ka Pol kɔ Barnabas. Ti disrɛ kɔ ŋayɛk-yɛk afum mɛrəŋ aŋɛ
ŋanatɔmpər delel awɛnc aŋa dacɔ mɔ: Yudas wəkɔ ancwe sɔ Barsabas mɔ, kɔ
Silas.
23 Kɔ ŋasom ŋa kɔ areka nyɛ:
«Awɛnc anu, asom a Yesu kɔ abeki kɔ alaŋ ŋancicɛ nu areka, nəna awɛnc su
aŋa aka Antiyɔk, aka Siri, aka Silisi aŋɛ ŋantɔyɔnɛ aSuyif mɔ:
Səyif nu!
24 Səne a afum asu aləma aŋɛ ŋawur nnɔ ndorosu mɔ, ŋantərəs nu kɔ
ŋampempɛ nu moloku maŋan, mmɛ səntɔsom ŋa mɔ.
25 Ntɛ sənenɛnɛ akɔ səntəŋnɛ ti mɔ, itɔ sənəŋk a pəntesɛ səyɛk-yɛk afum,
səsom ŋa nde nəyi mɔ, kəbɛrɛnɛ ka Barnabas kɔ Pol, aŋɛ səmbɔtər mɔ,
26 afum aŋɛ ŋancaməs kiyi kəŋan doru tewe ta Mariki Yesu Krist mɔ.
27 Itɔ səsom Yudas kɔ Silas ŋakɔ ŋaloku nu ntɛ teyi areka ŋaŋɛ disrɛ mɔ.

15:18 Amos 9.11-12

28 Pənabas Amera Ŋecempi kɔ səna sɔ, a pəntesɛ fɛ a sənuŋkər nu mes məkɔ
nəntətam kəsarɛ mɔ, mɛnɛ mes məkɔ mɛmar nu kəsumpər mɔ:
29 Ta nəsɔm sɛm nyɛ aloŋnɛnɛ mɛrəŋka mɔ, nəbəlɛnɛ mecir kɔ sɛm nyɛ
antɔfay mɔ, nəbəlɛnɛ sɔ dalakɔ. Pəmar nəkɛmbərnɛ mes mamɔkɔ fəp.
Kanu kəsɔŋɛ a nətamnɛ.»
30 Ntɛ anasak asom aŋɛ mɔ, kɔ ŋawurnɛ kəkɔ Antiyɔk. Kɔ ŋaŋkɔ ŋaloŋka di
alaŋ, kɔ ŋasɔŋ ŋa areka ŋaŋɔkɔ.
31 K'aŋkaraŋ ŋi kɔ pəmbɔt ŋa, bawo areka ŋaŋɔkɔ ŋɛnacəpəs ŋa bəkəc.
32 Yudas kɔ Silas aŋɛ ŋanayɔnɛ sɔ sayibɛ mɔ ŋancgbiŋər awɛnc aŋa alaŋ kɔ
ŋacəpəs ŋa sɔ bəkəc dəmoloku mɛlarəm.
33-34 Ŋanayi dəndo Antiyɔk haŋ, kɔ awɛnc aŋa alaŋ ŋatolanɛ ŋa marənt
moforu, kɔ afum a Antiyɔk ŋasak ŋa kəlukus nde asom aŋan ŋayi mɔ.
35 Mba tɛm tatɔkɔ Pol kɔ Barnabas ŋanayi Antiyɔk, kəbɛrɛnɛ kəŋan kɔ afum
alarəm alɔma, ŋactəksɛ, ŋaccam sɔ toloku tɔtɔt ta Mariki.

Pol kɔ Barnabas ŋaŋgbɛyɛnɛ

36 Ntɛ mataka məlɔma mencepər mɔ, kɔ Pol oloku Barnabas: «Səluksərnɛ
səkɔnəŋk awɛnc su aŋa sədare nsɛ sənadəŋk toloku ta Mariki mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
səcərɛ ntɛ ŋayi mɔ, kɔ tɔkɔ ŋasumpər toloku tatɔkɔ mɔ.
37 Barnabas nkɔn ɛncfaŋ kəkenɛnɛ Isaŋ, wəkɔ aŋwe sɔ «Mark» mɔ.
38 Mba Pol nkɔn ɛnawosɛ fɛ ti, ɛnacɛm-cɛmnɛ a pəmar fɛ kəlɛkɛnɛ Mark,
bawo dəndo Paŋfili Mark ɛnasak ŋa pəfati kəcəmbər ŋa kəkɔtɛnɛ ka yɛbəc yɔkɔ
anasom ŋa mɔ.
39 Kəgbɛkəlɛnɛ kəŋan kənayeŋk haŋ kɔ tɔsɔŋɛ ŋa kəgbɛyɛnɛ. Ntɛ tɔ kɔ
Barnabas ɛlɛk Mark kɔ ŋambɛkɛ debil kɔ ŋancali kəkɔ Sipər.
40 Ntɛ Pol ɛnayɛk-yɛk Silas mɔ, awɛnc aŋa alaŋ ŋantolanɛ kɔ, ŋactola Mariki a
pəbum ŋa kəmar kɔn disrɛ, kɔ ŋaŋkɔ.
41 Kəkɔ kəŋan, kɔ ŋancali tɔf ya Siri kɔ Silisi, ŋaccəpəs alaŋ aka di bəkəc.

16

Timote ɛncəmbər Pol kɔ Silas

1 Pol ɛnabɛrɛ dare da Dɛrbɛ, k'ɔŋkɔ sɔ Listər. Dəndo wəcɛpsɛ Yesu darəŋ
wəlɔma ɛnayi pacwe kɔ Timote, kɛrɛ pəyɔnɛ wəSuyif nwɛ ɛnader pəlaŋ Yesu
mɔ, mba kas pəyɔnɛ wəKresi.
2 Awɛnc aŋa alaŋ aka Listər kɔ Ikoniyon ŋanatəŋnɛ kəyɔ kɔn mes mɔtɔt.
3 Kɔ Pol ɛfaŋ kəkekərɛ Timote, k'ɛlɛk kɔ k'ɛŋkənc teta aSuyif akɔ ŋanayi atɔf
ŋaŋɔkɔ mɔ, bawo fəp fənacərɛ a Timote kas wəKresi ɛnayi.
4 Sədare nsɛ ŋanccepər mɔ, ŋancluksɛ moloku mmɛ asom a Yesu kɔ abeki alaŋ
a Yerusalɛm ŋanasom ŋa kəkɔtɛnɛ mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ alaŋ atɔyɔnɛ aSuyif ŋacəmɛ
mi darəŋ mɔ.
5 Aloŋkanɛ alaŋ ŋaccəpəs bəkəc kəlaŋ disrɛ, ŋacbɛrɛnɛ kəla dɔsɔk o dɔsɔk.

Pol ɛnasɔtɔ kənəŋk kəyɛfɛ darenc

6 Ntɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛyamsɛ Pol kɔ Silas kəloku toloku tɔtɔt ta
Kanu atɔf ŋa Asi mɔ, kɔ ŋancali atɔf ŋa Firiki kɔ atɔf ŋa Kalat.
7 Ntɛ ŋalɔtərnɛ atɔf ŋa Misi mɔ, kɔ ŋasɛp kəkɔ atɔf ŋa Bitini, mba Amera ŋa
Yesu ŋɛnawosɛnɛ fɛ ŋa ti.
8 Kɔ ŋasolnɛ atɔf ŋa Misi kɔ ŋantor dare da Torowas.
9 Pibi disrɛ kɔ Pol ɔsɔtɔ kənəŋk kəyɛfɛ ka darenc. Ti disrɛ, wəka Masedon
pəcəmɛ kɔ kəsək pəclɛtsɛnɛ kɔ: «Məder Masedon, məmar su!»
10 Pol ɛnadesɔtɔ kənəŋk kaŋkɔ, kɔ səntɛn katina kəkɔ ka atɔf ŋa Masedon,
səcboc ti a Kanu kəwe su kəkɔcam di toloku tɔtɔt ta Yesu.

Ludy kəlaŋ kən Mariki Yesu

11 Kɔ səyɛfɛ Torowas kɔ səyekti abɛla kɔ səntɛfərnɛ kəkɔ ka Samotiras,
dɔckɔsɔk kɔ səmbɛrɛ Neyapoli.
12 Kɔ səyɛfɛ dəndo, kɔ səŋkɔ Filipi, dare dɔpɔŋ da atɔf ŋa Masedon dəlɔma ndɛ
aka Rom alarəm ŋanandɛ mɔ. Kɔ səncepərɛnɛ mataka məlɔma dare dadɔkɔ.
13 Simiti dɔsɔk da kəŋesəm kɔ səwur dare dəkusu kəŋgbɔkɔ kəsək, nde
sənacɛm-cɛmnɛ kəfo nkɛ səntam kətola Kanu mɔ. Kɔ səndɛ kəlok-lokər aran
aŋɛ ŋanaloŋkanɛ di mɔ.
14 Wəran wəlɔma ɛnayi ŋa dacɔ pacwe kɔ Ludy, pəccaməs cəloto ca karɛ.
Pakom kɔ dare da Tiyatir. Wəkor-koru Kanu ɛnayi. Pəccəŋkəl su, kɔ Mariki
eŋgbiti kɔ abəkəc, ntɛ tɔŋsɔŋɛ kɔ kəcne belbel moloku mmɛ Pol oncloku mɔ.
15 Ntɛ anagbət kɔ dəromun teta Kanu mɔ, Ludy kɔ aka kəlɔ kən disrɛ, k'ewe
su kəyi nde ndərən mataka məlɔma, pəctola: «Kɔ nəncɛm-cɛmnɛ a ilaŋ Mariki
belbel-ɛ, nəder nnɔ nderem, nəyi nnɔ kɔ səna.» K'ɛlɛtsɛnɛ su kəyi di.

Kəcaŋər ka Pol kɔ Silas nde bili ba Filipi

16 Dɔsɔk dɔlɔma səckɔ dəkətola Kanu da aSuyif, kɔ wəyecəra wəcar wəlɔma
ender pəbəp su, pəyɔ ŋɔŋk nŋɛ ŋɔŋsɔŋɛ kɔ kəloku ntɛ tender mɔ. Wəyecəra
nwɛ ɔncsɔtɔnɛ ti nnɔ abɛ ɔn ŋayi mɔ pəsam pɛlarəm teta kəloku kɔn mes mmɛ
mender mɔ.
17 Kɔ wəyecəra nwɛ ɛncɛpsɛ su darəŋ Pol kɔ səna, pəckulɛ-kulɛ: «Afum akaŋɛ
acar a Kanu nkɛ kəyi darenc mɔ ŋɔ! Dɔpɔ da kəyac dɔ ŋayi kəmentər nu!»
18 Ntɛ wəyecəra ɔyɔ mes mamɔkɔ mata mɛlarəm mɔ, kɔ tɔlɔləs Pol dis.
K'ɛŋkafəlɛ, k'oloku ŋɔŋk: «Tewe ta Yesu Krist ilok'əm, məwur wəyecəra wəkawɛ
dəris!» Gbəncana babɔkɔ kɔ ŋɔŋk ŋaŋɔkɔ ŋowur kɔ dəris.
19 Ntɛ abɛ ɔn ŋanəŋk a tɔsɔtɔnɛ taŋan pəsam tɔsɔlər ŋa mɔ, kɔ ŋasumpər Pol kɔ
Silas, kɔ ŋaŋkekərɛ ŋa nde abaŋka ŋa dare dacɔ abɛ a dare fɔr kiriŋ.
20 Kɔ ŋaŋkɔ ŋamentər ŋa aboc kiti, ŋacloku: «Afum akaŋɛ pəyamayama pɔ ŋayi
kəbɛrsɛnɛ dare dosu. ASuyif ŋɔ ŋayɔnɛ,
21 aŋɛ ŋayi kəcam məyɔ maŋan mmɛ pəntɔmar su kəwosɛ kəyɔ ka mi, səna
aŋɛ səyɔnɛ aka Rom mɔ.»
22 Kɔ kənay ka afum ŋayɛfɛ kɔ ŋancəmɛ ŋa dəbəkəc. Kɔ aboc kiti a dare dadɔkɔ
ŋawurɛ ŋa yamos, k'asutɛ ŋa cəŋgban-gban.
23 Ntɛ alip kəsut ŋa pəlarəm mɔ, kɔ ŋambɛr ŋa dəbili, kɔ abɛ ŋaloku wəbum
bili a pəkɛmbərnɛ ŋa belbel.
24 Ntɛ wəbum bili ene moloku maməkɔ mɔ, k'ɛmbɛr ŋa nde bili mbɛ
ŋantɔtam kəwur mɔ, k'oŋkotərɛnɛ ŋa wəcək məmboŋk ma tɔk.
25 Cɛk-cɛk cəndebəp, Pol kɔ Silas ŋactola Kanu, ŋacleŋəs meleŋ mokor-korɛ
Kanu, kɔ ayi dəbili ŋaŋne sim səŋan.
26 Gbəncana babɔkɔ kɔ antɔf ŋeyikcɛ pəpɔŋ, kɔ tɔsɔŋɛ kəlɔ ka bili tantɔf
kəcekəlɛ. Kɔ cumba fəp cəŋgbitɛ, kɔ gbekce fəp yoŋkoŋɛ.
27 Kɔ wəbum bili entimɛ, k'ɛnəŋk ntɛ cumba ca bili cəŋgbitɛ mɔ, k'owurɛ
dakma dɔn pəckɔ kədifnɛ, bawo ɛnacɛm-cɛmnɛ a afum aŋɛ ambɛr dəbili mɔ
ŋayɛksɛ.
28 Kɔ Pol oŋkulɛ-kulɛ pəpɔŋ: «Ta məyɔnɛ pəlɛc, səyi nnɔ fəp fosu!»
29 Kɔ wəbum bili ewe nɛnc, k'ɛmbɛrɛ katəna katəna, k'ɔŋkɔ pətɛmpɛnɛ fər ya
Pol kɔ Silas kiriŋ, pəcyikcɛ kənesɛ disrɛ.
30 K'owurɛnɛ ŋa nde doru k'eyif ŋa: «Abɛ, cəke cɔ pəmar iyɔ ntɛ tendeyac im
mɔ-ɛ?»
31 Pol kɔ Silas ŋaloku kɔ: «Məlaŋ Mariki Yesu, andekɔyac əm, məna kɔ aka
kəlɔ kam disrɛ fəp.»
32 Kɔ ŋaloku kɔ toloku ta Mariki, kɔ afum akɔ ŋanayi nde kəlɔ kən mɔ fəp.

33 Pibi papəkə kə wəbum bili ɛlɛk ŋa, k'eŋkekərɛ ŋa kəkəyak gbali yaŋan.
Wəbum bili kə afum ən fəp ŋasətə gbəncana babəkə kəgbət dəromun teta Kanu.
34 K'ɛmpɛnɛ ŋa nde ndərən, k'ɛncəmbər amɛsa, kə ŋawoləs kə aka kələ kən
disrɛ pəbotu pa kəlaŋ kən Kanu.
35 Ntɛ dec dəsək mə, kə aboc kiti a dare ŋasom afum aŋan aləma kəkəloku
wəbum bili: «Məsak afum akaŋɛ.»
36 Kə wəbum bili oluksɛ moloku mamək Pol: «Aboc kiti a dare ŋasom afum
nnə iyi mə, a isak nu. Awa nəwur nəkənɛ bəkəc yoforu.»
37 Mba kə Pol oloku ŋa: «Ntɛ ŋalip oŋ kəsut su fər ya afum kiriŋ mə, ta
aŋkiti su-ɛ, səna aŋɛ səyənɛ aka Rom mə, ŋabɛr su dəbili. Ndɛkəl oŋ yəkyək yə
ŋandefaŋ kəsak su ba? Tatəkə təfəyi, ŋader ŋasərka ŋasak su!»
38 Kə asədar ŋaŋkə ŋaluksɛ moloku mmɛ aboc kiti, kə ŋanesɛ ntɛ ŋanane a Pol
kə Silas aRom ŋə ŋayənɛ mə.
39 Kə aboc kiti a dare ŋander ŋalɛtsɛnɛ Pol kə Silas kəŋaŋnɛ, kə ŋasak ŋa.
Ŋacloku a ŋawur dare dandɛ.
40 Ntɛ ŋawur dəbili mə, Pol kə Silas ŋaŋkə ndena Ludy. Kə ŋanəŋk awɛnc aŋa
alaŋ, kə ŋacəpəs ŋa bəkəc. Kə ŋasumpər dəpə, kə ŋaŋkə.

17

Pol kə Silas nde dare da Tɛsaloni

1 Ntɛ ŋancepər Aŋfipoli kə Apoloni mə, kə ŋambɛrɛ dare da Tɛsaloni, nde
aSuyif ŋanayə kələ ka dəkətola Kanu mə.
2 Kə Pol əŋkə pəmə təkə əncyə mə, simiti dəsək da kəŋesəm maas ŋacgbɛkəlɛnɛ
dəyecicəs yecempi kə ŋa.
3 Pol ɛncmentər ŋa pəsək pɛs dəYecicəs Yosoku a pənamar dis dələl Krist, a
pədeyɛfɛ afi dacə. Pol oncloku ŋa: «Yesu nwɛ indəŋkər nu tetən mə, nkən əyənɛ
Krist, wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mə.»
4 Anasɛp haŋ k'ɛŋkafəli aləma ŋa dacə kə ŋalaŋ ti, kə ŋancəmɛ moloku ma Pol
kə Silas darəŋ, kəbəp ka akor-koru Kanu aKresi alarəm, kəlɛkɛnɛ sə aran abeki
aləma.
5 Mba kə aSuyif aka dare da Tɛsaloni aləma ŋayə kəraca. Kə ŋaloŋka afum
alɛc aləma dəpə dacə, kə ŋayekti pəyamayama dare disrɛ. Kə ŋaŋkə ŋamɛpnɛ
kələ ka Yason, ŋactɛn Pol kə Silas kəkekərɛ ŋa kənay ka afum fər kiriŋ.
6 Ntɛ ŋanatənəŋk Pol kə Silas mə, kə ŋaliŋəs Yason kə awɛnc aŋa alaŋ aləma
fər ya abɛ a dare kiriŋ. Ŋackulɛ: «Afum akaŋɛ ŋaŋkafəli-kafəli doru dandɛ fəp
mə, ŋayi oŋ nnə,
7 kə Yason nkən ɛmbaŋ ŋa!» Afum akaŋɛ fəp ŋance moloku mmɛ wəbɛ wəka
təf ya Rom fəp oloku mə, ŋacloku a wəbɛ wələma eyi, pacwe kə Yesu!»
8-9 Ti tɛnasəŋɛ ŋayekti pəyamayama kənay ka afum dacə. Ntɛ abɛ a dare ŋane
ti mə, kə ŋambaŋər Yason kə awɛnc aŋa alaŋ pəsam, kə ŋasak ŋa.

Pol kə Silas nde dare da Bere

10 Pibi papəkə disrɛ kə awɛnc aŋa alaŋ ŋasak Pol kə Silas kəkə dare da Bere.
Ntɛ ŋambɛrɛ di mə, kə ŋaŋkə nde dəkətola Kanu da aSuyif.
11 Akakə ŋanabət mes ŋatas aka Tɛsaloni, kə ŋancəŋkəl toloku ta Kanu belbel
pəbotu disrɛ. Ŋackəkcɛ sə Yecicəs Yosoku belbel dəsək o dəsək kəcərɛ kə pəyənɛ
a moloku min mayi mə kə təkə Pol kə Silas ŋaŋloku ŋa dəkətola Kanu mə.
12 Kə afum alarəm ŋa dacə ŋayənɛ alaŋ, kəlɛkɛnɛ aran aKresi aŋɛ ŋanabɛk
dəkəcəmɛ mə, kə arkun alarəm.
13 Mba ntɛ aSuyif aka Tɛsaloni ŋanadecərɛ a Bere sə Pol eyi kəcam toloku ta
Kanu mə, kə ŋander sə dəndo kədeyekti pəyamayama ŋabɛrəs kənay ka afum
dacə.

14 Kɔ awɛnc aŋa alaŋ ŋambɛlkər kəkekərɛ Pol kəca ka dəkəba, mba Silas kɔ
Timote ŋayi dəndo Bere.
15 Afum aŋɛ ŋanasolɛ Pol mɔ, ŋanakekərɛ kɔ haŋ dare da Atɛn. Dəkəlukus
daŋan kɔ Pol osom ŋa nde Silas kɔ Timote ŋayi mɔ, a ŋabɛlər kɔ katəna katəna.

Pol nde dare da Atɛn

16 Ntɛ Pol ɛnckar Silas kɔ Timote nde dare da Atɛn mɔ, kənəŋk ka dare
dadɔkɔ dɛlarɛ mɛrəŋka kənacu kɔ Pol dɛbəkəc.
17 Pol ɛncgbɛkəlɛnɛ kɔ aSuyif kɔ alɔma akɔ ŋanader kəkor-koru Kanu nde
dəkətola d'aSuyif mɔ, pəcgbɛkəlɛnɛ sɔ dɔsɔk o dɔsɔk kɔ afum akɔ ŋancyi nde
abaŋka ŋa dare mɔ.
18 Acɛpsɛ mɛtəksɛ ma Epikuru kɔ ma Seno darəŋ alɔma ŋander ŋacaŋ kɔ
moloku. Alɔma ŋacloku: «Wəlok-loku ɔfɔ wəkawɛ! Cəke c'ɛfaŋ kəloku tantɛ?»
Akɔ ŋacloku: «Wəkawɛ pəwurɛnɛ pəmɔ ntɛ endecam teta canu cəcikəra mɔ!»
Ŋanaloku ti bawo toloku tətət ta Yesu kɔ kəyɛfɛ kɔn afi dacɔ kɔ Pol oncloku.
19 Awa kɔ ŋalɛk Pol, kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ tɛpɛsa mpɛ ancwe Areyopako mɔ kəroŋ,
kɔ ŋayif Pol: «Məloku su kətəksɛ kəfu kaŋkɛ məyi kəloku ta ki mɔ,
20 bawo moloku mamɛ məyi kəloku mɔ, mɔyɔnɛ ləŋəs yosu mofu. Səfaŋ
kəcərɛ tedisrɛ ta mi.»
21 Awa dəmɔyɔ ma aka dare da Atɛn kɔ acikəra aŋɛ ŋanayi di mɔ fəp,
ŋanccepərɛnɛ di tɛm taŋan fəp kəcloku, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ŋaccəŋkəl moloku
mofu.
22 Pol pəcəmɛ tɛpɛsa ta Areyopako kəroŋ, k'oloku: «Arkun a dare da Atɛn,
inəŋk a afum asumpər dinɛ belbel ŋɔ nəyɔnɛ.
23 Ntɛ indenakɔt dare donu mɔ, k'inəŋk mɛrəŋka monu, k'iŋkɔkcɛ tetek
toloŋnɛ tonu təlɔma pacic ti ntɛ: ‹Ta kanu nkɛ antɔcərɛ mɔ.› Awa tes təkɔ
nəŋkor-koru ta nəncərɛ ti mɔ, tatɔkɔ yati t'inder kəloku nu.
24 Kanu nkɛ kəlompəs doru kɔ daka ndɛ dɔyɔ mɔ fəp, nkɔn nwɛ ɔyɔnɛ Wəbɛ
wəka kɔm kɔ antɔf ɔfɔtam kəyi kəlɔ kəpɔŋ nkɛ alompəsɛ waca wa fum teta
kəkor-koru kɔn mɔ.
25 Waca wa fum wɔfɔtam kəmar Kanu kəyi, pəmɔ ntɛ kəŋfaŋər fum təlɔm
mɔ. Nkɔn ompocɛ afum yeyinɛ yaŋan doru, kəpɛnɛ kifir kɔ kətorɛ, kəbəp ka ca
yɛləpəs nyɛ fəp.
26 Dəfum wəkin Kanu kəwurɛ tɔf ya afum alpəs a doru aŋɛ fəp, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
ŋandɛ antɔf fəp kəroŋ mɔ. Kɔ Kanu kənanuŋkɛnɛ kəcic cələncər ca tɔf yayɔkɔ
fəp. Kɔ kəlompəs dɛrən kɔ kətən teren o teren disrɛ.
27 Kanu kənayɔ ti ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋatɛn kɔ haŋ ŋanəŋk kɔ kəbuma-buma disrɛ mɔ,
bawo Kanu kəmbɔlɛ fɛ nwɛ o nwɛ.
28 Ntɛ tɔ nəne moloku mamɛ: ‹Nkɔn ɔsɔŋɛ su kəyi doru, nkɔn ɔŋsɔŋɛ su
kəcepɛ, nkɔn ɔsɔŋɛ su kəyi tantɛ ayi mɔ.› Itɔ aleŋsɛ anu alɔma ŋaloku:
‹Kəbənda ka dokom da Kanu kɔ səna sɔ səyi.›
29 Kɔ pəyɔnɛ a kəbənda ka dokom dɔn kɔ səna sɔ səyi-ɛ, pəmar fɛ a pacɛm-cɛmnɛ
a Kanu kəwurɛnɛ kɔ kɛma, kɔ gbɛti, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, tasar mpɛ fum ɛncɛm-
cɛmnɛ k'ɛmpatɛ dɛcɛrəŋ dɔn mɔ.
30 Kanu kənacɛpsər fɛ afum akɔ ŋanayi tɛm ntɛ anatɔcərɛ mes mɔ, mba kəfaŋ
oŋ afum a doru fəp a ŋasəkpər bəkəc.
31 Kɔ Kanu kəmbonc dɔsɔk ndɛ kəndekɔbocɛ afum a doru fəp kiti kəlompu
mɔ. Kanu kənayɛk-yɛk fum nwɛ endekɔboc kiti kaŋkɔ mɔ, kənasɔŋɛ afum fəp
kəcərɛ wəkayi ntɛ kənayekti kɔ afi dacɔ mɔ.»
32 Ntɛ ŋane Pol pəcloku teta kəyɛfɛ ka defi mɔ, kɔ alɔma ŋayɛfɛ kəfani kɔ, mba
alɔma ŋaloku: «Səndesɔcəŋkəl əm kəloku ka tatɔkɔ dɔsɔk dɔlɔma.»
33 Kɔ Pol owur ŋa dacɔ, k'ɔŋkɔ.

34 Kɔ afum alɔma ŋasumpər moloku mən kɔ təsɔŋɛ ŋa kəyɔnɛ ka alaŋ a Yesu,
pəmɔ Denis wəka kəgba ka Areyopako, wəran wəlɔma pacwe kɔ Damaris, kɔ
afum alɔma.

18

Pol nde dare da Kərɛnt

1 Ntɛ tatɔkɔ tencepər mɔ, kɔ Pol ɛyɛfɛ dare da Atɛn k'ɔŋkɔ Kərɛnt.
2 K'ɔŋkɔ pəbəp di wəSuyif wəlɔma pacwe kɔ Akila, nwɛ anakom dare da Pənt
mɔ, pətɛp kəcder atɔf ŋa Itali kɔ wəran kən Pirsila, bawo wəbɛ Kəlod ɛnaloku
a aSuyif fəp ŋawur Rom. Kɔ Pol ɔŋkɔ pəbəp ŋa.
3 Ntɛ tɛnasurɛnɛ ŋapaŋnɛ yɛbəc yin yayi mɔ, kɔ eyi ndaraŋan, ŋacbəc,
ŋaclompəs cəbal.
4 Simiti o simiti dɔsɔk da kəŋesəm Pol ɛncgbɛkəlɛnɛ kəlɔ ka dəkətola da aSuyif
pəcsɛp dəmoloku a aSuyif kɔ aKresi ŋawosɛ kəcəmɛ moloku mən darəŋ.
5 Ntɛ Silas kɔ Timote ŋanator Masedon mɔ, kɔ Pol ɛncəmɛ oŋ gbəcərəm kəcam
toloku tɔtɔt, pəcsɔŋɛ aSuyif kəlaŋ a Yesu ɔyɔnɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ.
6 Mba ntɛ aSuyif ŋancgbɛkəl kɔ ŋacləmsɛnɛ kɔ mɔ, k'oŋkoŋ-koŋər kəfəl ka
yamos yən teta kəyeŋk kəŋan səbomp nnə eyi mɔ, k'oloku: «Doru donu deyi
nu dəwaca! Kɔ ina, isək ti disrɛ. Ndɛkəl oŋ, nda atɔyɔnɛ aSuyif indekɔ.»
7 Kɔ Pol ɛyɛfɛ di, k'ɔŋkɔ nda Titi Yusutu wəkor-koru Kanu wəlɔma, nwɛ kəlɔ
kən kənasəŋkərɛnɛ kɔ dəkətola Kanu da aSuyif mɔ.
8 Krispɔs, wəbɛ ka kəlɔ ka dəkətola wəlɔma ɛnalaŋ teta Mariki kɔ aka kəlɔ
kən disrɛ fəp. Kɔ aKərɛnt alarəm aŋɛ ŋanccəŋkəl mɔ ŋanayɔnɛ alaŋ, k'aŋgbət ŋa
dəromun teta Kanu.
9 Pibi disrɛ kɔ Mariki oloku Pol kənəŋk disrɛ: «Ta mənesɛ! Məlok-loku, ta
məcaŋk de,
10 bawo ina iyi kɔ mənа! Fum o fum ɔfɔsumpər əm kəca kəyɔ əm tes tɛlɛc,
bawo iyɔ afum alarəm dare dandɛ disrɛ.»
11 Kɔ Pol eyi ŋa dacɔ teren tin kɔ yof camət-tin pəctəksɛ ŋa toloku ta Kanu.
12 Tɛm tatɔkɔ tɔ Rom dɛnadəs Kaliyɔŋ kəyɔnɛ ka wəbɛ nde atɔf ŋa Akaya. Kɔ
aSuyif alɔma ŋantəŋnɛ kəyɛfərɛnɛ kɔ Pol, kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ dəŋkiti.
13 Kɔ ŋaloku: «Fum wəkawɛ, afum ŋ'ɛfaŋ a ŋakor-koru Kanu ŋacəmɛ dɔpɔ dən
darəŋ, dɔpɔ ndɛ denciyanɛ kɔ ndɛ sariyɛ səloku mɔ.»
14 Pol ɛyɛfɛ kəkɔloku, mba Kaliyɔŋ oloku aSuyif: «Pəcyɔnɛ a fum endif, kɔ
pəyɔnɛ fɛ ti, tes tɛlɛc təpɔŋ təlɔma təyɔ-ɛ, k'incəŋkəl nu, nəna aSuyif!
15 Mba ntɛ pəyɔnɛ a dəmoloku, dəmewe, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, teta sariyɛ sonu nəna
asərka sɔ nəyi kəgbɛkəlɛnɛ mɔ, nəna ŋɔ tatɔkɔ təmɔmən. Ina intola fɛ kəyɔnɛ
wəboc kiti kaŋkɔ.»
16 Kɔ Kaliyɔŋ ɛmbɛləs ŋa dəndo dəŋkiti.
17 Kɔ aSuyif ŋaŋkɔ ŋasumpər Sɔstɛn wəbɛ wəka dəkətola Kanu waca, kɔ ŋayɛfɛ
kəsut kɔ dəndo dəŋkiti, mba Kaliyɔŋ ɛnawe fɛ ti ali daka.

Pol olukus Antiyɔk

18 Kɔ Pol owon dare da Kərɛnt mataka məlɔma, k'ender pəlembərnɛ awɛnc
aŋa alaŋ, k'ɛlɛk abil kəkɔ atɔf ŋa Siri, nkən, Pirsila kɔ Akila. K'ofonnɛ domp
nde dare da Seŋkəre kəmentər ka kəlip ka tes ntɛ ɛnadermɛ teta Kanu mɔ.
19 Ntɛ ŋambɛrɛ dare da Efesi mɔ, kɔ Pol ɛsak Pirsila kɔ Akila. Kɔ Pol ɔŋkɔ kəlɔ
ka dəkətola Kanu da aSuyif kɔ ŋaŋgbɛkəlɛnɛ kɔ ŋa.
20 Kɔ akakɔ ŋantola kɔ kəyi ka dəndo dare daŋan kərɛsna, mba ɛnawosɛ fɛ.
21 K'elembərnɛ ŋa pəcloku: «Indelukus nnɔ ndoronu kɔ Kanu kəwosɛ-ɛ.»
K'ɛlɛk abil dare da Efesi,

22 k'ontor dare da Sesari nde ɛnacop mərənt mən mɔ. K'ɛmpɛ kərɛsna
Yerusalɛm kəkɔyif alaŋ. Ntɛ elip mɔ, k'ontor dare da Antiyək ŋa Siri.
23 Ntɛ tɛm təlɔma tencepər mɔ, kɔ Pol ɔŋkɔ k'encepər atəf ŋa Kalat kɔ Firiki
pəccəpəs acɛpsɛ a Yesu bəkəc fəp.

Apolos nde sədare sa Efesi kɔ Kɔrɛnt

24 WəSuyif wələma ancwe Apolos, ɛnader Efesi. Dare da Alɛksandər* də
anakom kɔ, fum wəcərɛ kəlok-loku ɛnayi, pəcərɛ sɔ Yecicəs Yosoku belbel.
25 Dɔpɔ da Mariki də anatəksɛ kɔ, kɔ kəsumpər ka mes belbel, kance
k'onclokɛ, pəctəksɛ teta Yesu, mba mɛnɛ kəgbət dəromun ka Saŋ gbəcərəm kɔ
ɛnacərɛ.
26 K'ɛyɛfɛ kəlok-lokɛ kəlaŋ disrɛ nde dəkətola Kanu da aSuyif. Ntɛ Pirsila
kɔ Akila ŋane kɔ kəlok-loku mɔ, kɔ ŋalɛk kɔ ndaraŋan, kɔ ŋambɛrɛnɛ kɔ kətəksɛ
kəcərɛ kəŋkɔ kənabut kɔ teta dɔpɔ da Kanu mɔ.
27 Ntɛ Apɔlɔs ɛnacɛm-cɛmnɛ kəcepər ka Akaya mɔ, kɔ awɛnc aŋa alaŋ
ŋaŋgbiŋər kɔ. Kɔ ŋancicɛ acɛpsɛ a Yesu darəŋ aŋɛ ŋayi Akaya mɔ areka, ŋacloku
ŋa kəbaŋ kɔ belbel. Ntɛ ɛmbɛrɛ mɔ, k'entesɛ afum aka di, akɔ kəmar ka Kanu
kənasɔŋɛ kəyɔnɛ alaŋ mɔ.
28 Bawo fənɔntər fɔ Apɔlɔs ɛncgbɛkəlɛ aSuyif fər ya afum alarəm kiriŋ pəsɔŋɛ
ŋa kəcərɛ dəYecicəs Yosoku a Yesu ɔyɔnɛ wəbɛ nwɛ Kanu kənayɛk-yɛk mɔ.

19

Pol nde dare da Efesi

1 Tɛm ntɛ Apolos ɛnayi Kɔrɛnt mɔ, Pol nwɛ ɛnacepər sədare sa mərɔ mɔ,
ontor dare da Efesi. K'ɛmbəp di acɛpsɛ a Mariki Yesu darəŋ alɔma.
2 K'eyif ŋa: «Nənasɔtɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu kəyɛfɛ ntɛ nənayɔnɛ alaŋ Yesu
mɔ ba?»
Kɔ ŋaluksɛ Pol: «Səntane fɛ yati teta Amera Ŋecempi.»
3 Kɔ Pol eyif ŋa sɔ: «Kɔ kəgbət dəromun kəre kɔ nəsɔtɔ-ɛ?»
Kɔ ŋaluksɛ Pol: «Kəgbət ka Saŋ.»
4 Kɔ Pol oloku: «Kəgbət dəromun ka Saŋ, kəsəkpər mera yati kənayi teta
Kanu. Mba Saŋ oncloku afum a ŋalaŋ wəkɔ endeder nkɔn tadarəŋ mɔ, itɔ
tatəkɔ Yesu.»
5 Ntɛ ŋane moloku maməkɔ mɔ kɔ ŋasɔtɔ kəgbət dəromun tewe ta Mariki
Yesu.
6 Kɔ Pol endeŋər ŋa waca, kɔ Amera Ŋecempi ŋender ŋa, kɔ ŋayɛfɛ kəcɔp cusu
ncɛ ŋantɔcərɛ mɔ, ŋacdəŋk sɔ moloku mətət mmɛ Kanu kənasom ŋa kədəŋk mɔ.
7 Arkun akakɔ ŋancbəp wəco kɔ mɛrəŋ.
8 Kɔ Pol ɛmbɛrɛ dəkətola Kanu da aSuyif, pəclok-lokɛ di kəbəknɛ disrɛ haŋ
yof maas, pəcgbɛkəlɛnɛ, pəcsɛp kəsɔŋɛ afum kəcərɛ mes ma dɛbɛ da Kanu.
9 Mba ntɛ ayeŋki səbomp alɔma ŋancfati kəlaŋ mɔ, ŋacfani dɔpɔ da Mariki
nnɔ kənay kəyi mɔ. Kɔ Pol ɔmbəlɛ ŋa, k'ɛlɛkɛnɛ acɛpsɛ a Yesu darəŋ alɔma, kɔ
ŋawɛnnɛ kəsək, kɔ ŋaŋlok-lokərɛnɛ dɔsɔk o dɔsɔk nde dəkətəksɛ da Tirano.
10 Tatɔkɔ tɛnawon meren mɛrəŋ, kɔ tɔsɔŋɛ aSuyif kɔ aKresi aŋɛ ŋanayi atəf
ŋa Asi mɔ kəne toloku ta Mariki.

Awut a Sefa

11 Kanu kəncsɔŋɛ waca wa Pol kəyɔ mes mɛwɛy-wɛy mmɛ mɛnacuca kənəŋk
mɔ.
12 Tɛnasɔŋɛ pacbəcəsɛ acuy cəloto, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ kəpol nkɛ kəŋgbuŋɛnɛ Pol
mɔ, kɔ ayɔ ti-ɛ, docu doncwur wəkayi, kɔ yɔŋk yɛlɛc yocwur sɔ wəkayi dəris.

---

* **18:24** *Alɛksandər* = dare dɔpɔŋ nde Misira nde afum alarəm a doru fəp ŋaŋkɔ kətəkəs mes.

13 Kɔ aSuyif alɔma ŋaŋkɔs-kɔs mofo mɛlarəm, kɔ ŋatubucnɛ Pol kəbɛləs ka
yɔŋk yɛlɛc nnɔ acuy ŋayi mɔ, ŋacloku: «Ilok'əm: Məwur wəcuy wəkawɛ tewe
ta Yesu wəkɔ Pol ɛncam mɔ.»
14 Wəloŋnɛ wəpɔŋ wəka aSuyif wələma ɛnayi pacwe kɔ Sefa. Awut ɔn atɛmp
camət-mɛrəŋ ŋa ŋancyɔ məyɔ mamɔkɔ.
15 Mba kɔ ŋawak kəbɛləs ŋɔŋk ŋɛlɛc-ɛ, ŋi ŋoloku ŋa: «Yesu, incərɛ kɔ. K'iŋnɛpəl
sɔ belbel fum nwɛ Pol ɔyɔnɛ mɔ, mba nəna, an'ɔ nəyɔnɛ-ɛ?»
16 Kɔ fum wəkɔ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɛnayi mɔ ɛŋgbəpərnɛ ŋa kəyɛfərɛnɛ, k'ɛntam ŋa
fəp k'ombopər-bopər atɛmp aŋɛ, kɔ ŋayɛksɛ fəp faŋan dis fos kɔ ŋasak kələ.
17 ASuyif kɔ aKresi aka dare da Efesi ŋancərɛ toloku tatɔkɔ, kɔ kənesɛ kəyi ŋa
fəp, kɔ ŋaleləs oŋ tewe ta Mariki Yesu.
18 Afum alarəm aŋɛ ŋanawosɛ kəlaŋ Yesu mɔ, ŋancder ŋaccɛŋ fər ya afum fəp
kiriŋ pəlɛc mpɛ ŋancyɔ mɔ.
19 Kɔ afum akɔ ŋanayɔnɛ dure mɔ, ŋanckɛrɛ səbuk səŋan sa dure kɔ ŋancɔf si
fər ya afum fəp kiriŋ. Kəway ka səbuk sasɔkɔ kənabəp mɛncəmbəl ma gbeti
wul wəco kəcamət (50.000).
20 Ti disrɛ kətam ka Mariki disrɛ kɔ toloku ta Kanu tɛsamsər kɔ tɔsɔtɔ
fənɔntər.

Pəyamayama dare da Efesi

21 Ntɛ tencepər mɔ kɔ Pol olompəsnɛ kəkɔ dare da Yerusalɛm pəccepərɛnɛ tɔf
ya Masedon kɔ Akaya. K'oloku: «K'iŋkɔbɛrɛ Yerusalɛm-ɛ, mɛnɛ idekɔsɔmɔmən
Rom.»
22 Kɔ Pol osom Masedon amar ɔn mɛrəŋ Timote kɔ Erasto, mba kɔ nkɔn Pol
eyi mataka mələma atɔf ŋa Asi.
23 Tɛm tatɔkɔ tɔ pəyamayama pɔpɔŋ pɛnayi Efesi teta dɔpɔ da kəlaŋ ka
Mariki Yesu.
24 Wəgbɛc wələma ɛnayi di, pacwe kɔ Demeteri, pəctubucnɛ kəlompəs ka
wəlɔ wa tɛrəŋka mpɛ ancwe Artemi mɔ. Agbɛc a wəlɔ wa gbeti wawɔkɔ
ŋancsɔtɔnɛ wi daka dɛlarəm.
25 Kɔ Demeteri oloŋka agbɛc kɔ akɔ ŋancdinɛ yɛbəc yayɔkɔ mɔ, k'oloku ŋa:
«Arkun! Nəncərɛ ti belbel a yɛbəc yayɛ y'andinɛ.
26 Mba nənəŋk kɔ nəne a nnɔ Efesi kəbəp ka atɔf ŋa Asi Pol pampɛ ɛsɛp kəsɔŋɛ
afum alarəm kəlaŋ haŋ pəckafəli ŋa mera kəloku a mɛrəŋka mmɛ waca wa
fum wolompəs mɔ, bafɔ canu cɔ.
27 Moloku mamɔkɔ mɛntam kəsɔŋɛ yɛbəc yosu kəlɛcɛ. Tɔsɔŋɛ sɔ teta kəlɔ ka
tɛrəŋka Artemi tɔyɔ sɔ abɔc. Afɔde sɔ pacloku a Artemi tɛrəŋka a kanu kɔ, kanu
kəran nkɛ afum fəp ŋaŋkor-koru nnɔ atɔf ŋa Asi, kɔ doru kərkər mɔ.»
28 Ntɛ afum ŋane moloku mamɔkɔ mɔ, kɔ mɛtɛlɛ mencepərər ŋa, kɔ ŋayɛfɛ
kəkulɛ-kulɛ: «Artemi kanu ka Efesi kəyɔnɛ kəpɔŋ!»
29 Kɔ pəyamayama papɔkɔ posumpər dare fəp, kətəŋnɛ disrɛ kɔ afum
ŋambəpsɛnɛ abaŋka ŋaŋan ŋɔpɔŋ. Kɔ ŋaliŋəs asol a Pol Kayus kɔ Aristarko, aŋɛ
ŋanayɛfɛ Masedon mɔ, kɔ ŋaŋkekərɛ.
30 Pol ɛnafaŋ kəkɔmentərnɛ afum fər kiriŋ, mba acɛpsɛ a Yesu darəŋ
ŋanawosɛnɛ fɛ kɔ ti.
31 Abɛ alɔma a atɔf ŋa Asi, aŋɛ ŋanayɔnɛ anapa a Pol mɔ, ŋanasom afum nnɔ
eyi mɔ ŋaclɛtsɛnɛ kɔ a ta pəkɔ dəndo abaŋka ŋaŋan ŋɔpɔŋ de!
32 Kɔ pəyamayama poncop afum dacɔ, aŋɛ ŋackul-kulɛnɛ ntɛ, akɔ ŋackul-
kulɛnɛ tɔkɔ. Afum alarəm ŋa dacɔ ŋanacərɛ fɛ ntɛ o ntɛ anabəpsɛnɛnɛ mɔ.
33 Kənay kaŋkɔ dacɔ kɔ afum alɔma ŋalɔmər Alɛksandər, nwɛ aSuyif alɔma
ŋanacɔŋəs kəkɔlok-loku fər ya afum kiriŋ mɔ. Kɔ Alɛksandər ɛfɛk kəca, pəfaŋ
kəlok-loku pəyacnɛ.

34 Mba ntɛ ŋanadenɛpəl a Alɛksandər wəSuyif ɔyɔnɛ mɔ, kɔ fəp fəyɛfɛ kəkulɛ-kulɛ haŋ dec mɛrəŋ: «Artemi kanu ka Efesi kəyɔnɛ kəpɔŋ!»
35 Kɔ wəbɛ wəlɔma wəka di ɛntam kətorɛ-torɛ afum bəkəc pəcloku: «Arkun a Efesi, an'ɔtɔcərɛ a dare da Efesi dɔtɔmpər kəbum ka kəlɔ kəpɔŋ ka kanu kosu Artemi kɔ tɛrəŋka tɔn mpɛ pontor kəyɛfɛ darenc mɔ-ɛ?
36 Fum ɔfɔtam kəgbɛkəl tatɔkɔ, pəmar nəndɛ nəcaŋk ta nəbɛlkər kəyɔ ntɛ o ntɛ.
37 Ntɛ tɔsɔk mɔ, afum aŋɛ nəŋkɛrɛ mɔ ŋaləsər fɛ kəlɔ kosu kəpɔŋ, ŋalɔməs fɛ sɔ kanu kosu Artemi.
38 Kɔ Demeteri kɔ awɛnc aŋa apaŋnɛ ɔn yɛbəc ŋayɔ kəbokɛnɛ teta fum-ɛ, dəkəboc kiti deyi kɔ aboc kiti ŋayi, dəndo pəmar ŋakɔ ŋabokɛnɛ!
39 Kɔ nəyɔ sɔ tobokɛnɛ təlɔma-ɛ, andekɔlompəs ti pəmɔ tɔkɔ sariyɛ səloku ti mɔ nde aboc kiti ŋaŋloŋkanɛ mɔ.
40 Nəkɛmbərnɛ, bawo antam kəboncɛ su kəsɔŋɛ pəyamayama pampɛ kəyi, teta mes mamɛ mencepər dɛ məkɔ mɔ, bawo ali toloku səfɔtam kəsɔtɔ kəloku ntɛ tɔsɔŋɛ afum kəbəpsɛnɛ tantɛ mɔ.» Ntɛ wəbɛ elip kəloku tatɔkɔ mɔ, k'oloku nwɛ o nwɛ kəlukus nde ndərən.

20

Pol nde tɔf ya Macedon kɔ Kresi

1 Ntɛ pəyamayama pɛsak mɔ, kɔ Pol ɛwe acɛpsɛ a Yesu darəŋ, k'ɛncəpəs ŋa bəkəc. Ntɛ elip kəlembərnɛ ŋa mɔ, k'ɔŋkɔ Masedon.
2 Ntɛ ɛncepər atɔf ŋaŋɔkɔ mɔ, k'ɛncəpəs alaŋ bəkəc dəmoloku mɛlarəm, k'ender atɔf ŋa Kresi.
3 K'eyi di yof maas. Tɛm ntɛ ɛnadefaŋ kəyekti abɛla kəkɔ ka atɔf ŋa Siri mɔ, k'asɔŋɛ kɔ kəcərɛ a aSuyif ŋantəŋnɛ kəyɔ kɔn pəlɛc, k'ɛncɛm-cɛmnɛ kəluksərnɛ sɔ dɔpɔ da atɔf ŋa Masedon.
4 Afum aŋɛ ŋanacəmbər kɔ mɔ, ŋanayɔnɛ: Sopateri wan ka Purus wəka Bere, Aristarko kɔ Sekondu aka Tɛsaloni, Kayus wəka Dɛrbɛ, Timote, Tikiko, kɔ Tirofimo aka atɔf ŋa Asi.
5 Afum akakɔ ŋanayi su kiriŋ kəkɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋakar su Torowas.
6 Kɔ səna ntɛ mataka ma kəsata ka cəcom cətɔyɔ lebin mencepər mɔ, kɔ səlɛk abil dare da Filipi. Mata kəcamət disrɛ kɔ səmbəp ŋa dare da Torowas, nde sənacepərɛnɛ mata camət-mɛrəŋ mɔ.

Kəcepər kələpəs ka Paul dare da Torowas

7 Tataka tɔcɔkɔ-cɔkɔ ta tataka toluksər, kɔ səloŋkanɛ kətepi ka kəcom. Pol nwɛ pənamar kəkɔ dɔckɔsɔk mɔ eyi kəlok-lokər ŋa, k'ɔmbɔlsɛ moloku haŋ cɛk-cɛk.
8 Sələmp sələrəm sənayi dəndo dukulɔ da darenc dadɔkɔ sənaloŋkanɛ mɔ.
9 Wətɛmp wəlɔma pacwe kɔ Eyutik ɛnandɛ biŋkəli ba wundɛr kəroŋ tɛm tatɔkɔ Pol onclok-loku mɔ. Kɔ mere mɛŋgbəpərnɛ kɔ, k'ɛntɛmpɛnɛ kəyɛfɛ dukulɔ dakəroŋ da maas. Aŋkɔlɛk kɔ, tɛtəŋnɛ efi.
10 Kɔ Pol ontor, k'ɔŋkɔ pəsipnɛ kɔ, k'ɛlɛk kɔ dəwaca, k'oloku: «Ta pəyi nu yamayama. Eyi wəyeŋ!»
11 Ntɛ Pol ɛmpɛ sɔ mɔ, k'entepi kəcom kəsɔm, k'oncop sɔ moloku mən haŋ dɔsɔka. Ntɛ elip mɔ, k'ɔŋkɔ.
12 K'aŋkɛrɛ wətɛmp wəkakɔ pəyi wəyeŋ, kɔ tɔyɔnɛ tɛcəpsɛ bəkəc tɔpɔŋ.

Marənt kəyɛfɛ Torowas haŋ Mileto

13 Səna, sənanuŋkɛnɛ kəlɛk abil kəkɔ dare da Asɔs nde Pol ɛnaloku a səndekɔlɛk kɔ mɔ, bawo kəroru k'ɛnafaŋ kəkɔ.
14 Ntɛ ɛnabəp su Asɔs mɔ, kɔ səlɛk kɔ kəkɔ ka Mitilɛn.

15 Ntɛ səyɛfɛ kəcali dəkəba dando mɔ, kɔ səmbɛrɛ dɔckɔsɔk Kiyo. Dɔckɔsɔk
damɛrəŋ kɔ səŋgbuŋɛnɛ Samɔs, tataka ta maas kɔ səmbəp Mileto.
16 Pol ɛnafaŋ kəcepər dare da Efesi takəroŋ ta ɛncəmbərəs di-ɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
ta owon sɔ Asi mɔ. Yerusalɛm ɛncbɛlkər kəbəp, kɔ tɛntam kəyi-ɛ, a dɔsɔk da
kəsata ka tataka ta wəco kəcamət dɛcbəp.
17 Tɛm ntɛ ɛnayi Mileto mɔ, k'osom dare da Efesi kəkɔwenɛ kɔ abeki a
kəlonkanɛ ka alaŋ aka di.
18 Ntɛ ŋander kəwe kɔn mɔ, kɔ Pol oloku ŋa ntɛ: «Nəncərɛ fəp fonu tɔkɔ
isumpər nu mɔ, kəlɛk dɔsɔk dɔcɔkɔ-cɔkɔ ndɛ incəmbər kəcək atɔf ŋa Asi mɔ.
19 Imbəcɛ Mariki kətorɛ banca disrɛ, icbok, ictərɔ, bawo aSuyif ŋancfaŋ
kəy'em pəlɛc.
20 Tes o tes tɛntam kətesɛ nu iloku nu ti fɔr ya afum kiriŋ kəkɔ haŋ dəwələ
wonu disrɛ, ali tin imɛŋkər fɛ nu.
21 K'iŋgbiŋər sɔ aSuyif kɔ aKresi kəsəkpər bəkəc ŋakafəlɛ nnɔ Kanu kəyi mɔ,
ŋagbɛkər kəlaŋ Mariki mosu Yesu.
22 Ndɛkəl oŋ Amera ŋa Kanu ŋesekət im, Yerusalɛm iŋkɔ. Incərɛ fɛ ntɛ
tɔŋkɔbəp im di mɔ,
23 mɛnɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋoŋlok'im dare o dare ntɛ: A kətərɔ k'inder,
pabɛr im dəbili.
24 Teta ina, mes ma ina darəŋ meyi, tɛfaŋ ta ina tɔyɔnɛ kəkɔtɛnɛ kəsom nkɛ
asom im mɔ, mes mmɛ Mariki Yesu olok'im kəyɔ mɔ fəp m'ifaŋ kəyɔ, ntɛ tɔyɔnɛ
kəmentər sede sa Kibaru Kətət kɔ kəmar ka Kanu mɔ.
25 Ndɛkəl oŋ intas, incərɛ a nəfɔsɔnəŋk im, nəna fəp aŋɛ inacepər kəcam dɛbɛ
da Kanu mɔ.
26 Ilip kəloku nu moloku fəp mmɛ Kanu kənasom im kəloku nu teta kəyac
konu mɔ. Kɔ nəntɔyɔ oŋ tɔkɔ inatəkəsɛ nu mɔ, te mi teyi fɛ sɔ ti,
27 bawo iloku nu mɛfaŋ ma Kanu fəp, ali tin imɛŋkər fɛ nu.
28 Nəkɛmbərnɛ nənasərka kəbəp ka alaŋ aŋɛ ŋayi pəmɔ yɔcɔl nyɛ Amera
Ŋecempi ŋa Kanu ŋɔsɔŋ nu kəkɛk mɔ. Nəkɛmbərnɛ kəloŋkanɛ ka alaŋ a Kanu,
mecir mən yati mɔsɔtɔnɛ ŋa.
29 Incərɛ a k'indekət-ɛ, afum alɛc ŋandetərəs kəloŋkanɛ konu pəmɔ calma
cəwɛy-wɛy ncɛ cəntəsak yɔcɔl mɔ.
30 K'incərɛ a alɔma nəna dacɔ yati ŋandeyɛfɛ kəloku yem, ntɛ tɔŋsɔŋɛ acɛpsɛ
alaŋ ŋacəmɛ ŋa darəŋ mɔ.
31 Nəde nəkɛmbərnɛ, ta nəpəler a meren mmɛ maas pibi kɔ daŋ isak fɛ
kəloku nu dəmɛncər a nəkɛmbərnɛ!
32 Ndɛkəl oŋ isɔŋ nu Kanu kɔ toloku ta kəŋaŋnɛ kɔn. Toloku tatɔkɔ tɛntam
kəcəpəs nu bəkəc kɔ kəsɔŋ nu kɛ, nəna aŋɛ ŋayɔnɛ afum ɔn mɔ.
33 Inafaŋ fɛ pəsam, inafaŋ fɛ kɛma, inafaŋ fɛ yamos ya fum.
34 Nəna yati nəncərɛ a waca wem wawɛ w'imbəcɛ kətɛn ka yeri yem kɔ ya
afum aŋɛ iŋsolɛ mɔ.
35 Imentər nu a kɔ məŋbəc tatɔkɔ-ɛ, mɛnɛ nəmar atɔyɔ fənɔntər. Məccɛm-
cɛmnɛ moloku ma Mariki Yesu, nkɔn nwɛ ɛnaloku: ‹Kəpocɛ kəncepər kəsɔtɔ.›
»
36 Ntɛ Pol elip kəloku moloku maməkɔ mɔ, k'ɛncəp suwu kətola Kanu kɔ ŋa
fəp faŋan.
37 Afum fəp kəbok disrɛ ŋanɛpsərnɛ Pol dəkilim ŋaccup kɔ,
38 nɔnɔfər dɛnananŋkanɛ kəyi ŋa ntɛ Pol ɛnaloku a ŋafɔsɔnəŋk kɔ mɔ. Ntɛ telip
mɔ, kɔ ŋancəmbər kɔ nde dəkətənta.

21

Pol ɔŋkɔ Yerusalɛm

1 Ntɛ səmbaŋərnɛ ŋa mə, kɔ səyekti abɛla kəkɔ ka Kɔs. Dɔckɔsɔk kɔ səncepər sɔ haŋ Rodu, kɔ səyɛfɛ dəndo kɔ səŋkɔ dare da Patara.
2 Ntɛ səmbəp di abil nŋɛ ŋɛnccali kəba kəkɔ ka ntende atɔf ŋa Fenisi mə, kɔ səmbɛkɛ ŋi, kɔ səncali.
3 Sənadetɛfərnɛ Sipər, kɔ səsak si kəca kəmeriya, kɔ səŋkɔ kəca ka atɔf ŋa Siri, kɔ səŋkɔ səpɛ dare da Tir nde pənamar abil ŋotorɛ ca yɔkɔ ŋɛnayɔ disrɛ mɔ.
4 Ntɛ sənabəp di acɛpsɛ a Yesu mə, kɔ səyi di mata camət-mɛrəŋ. Kəcɔŋəs ka Amera ŋa Kanu disrɛ kɔ ŋaŋgbiŋər Pol a ta pəpɛ Yerusalɛm.
5 Ntɛ kiyi kosu dəndo kənalip mə, kɔ səŋkɔ. Kɔ alaŋ fəp ŋancəmbər su, kəyɛfɛ aran kəbəp awut haŋ kɔ səwur dare disrɛ, kɔ səŋkɔ səcəp suwu dəndo dɛgbɛp kətola Kanu.
6 Ntɛ sənalembərnɛ ŋa mə, kɔ səmbɛkɛ debil, kɔ ŋa ŋalukus ndaraŋan.
7 Kɔ səna, kələpəs kosu kəkɔt kɔ səmbɛkɛ dare da Tir kəkɔ ka dare da Pətolemay. Nde sənakɔ səyif awɛnc asu aŋa alaŋ mə, kɔ səncepərɛnɛ di dɔsɔk din.
8 Dɔckɔsɔk dɔ sənayɛfɛ di kəkɔ dare da Sesari. Dəndo sənabɛrɛ kəlɔ ka Filip, wəcam ka toloku tɔtɔt, nwɛ ɛnayɔnɛ wəkin ka afum camət-mɛrəŋ aŋɛ anayɛk-yɛk Yerusalɛm mɔ. Kɔ səncepərnɛ dəndo mata camət-mɛrəŋ.
9 Filip ɛnayɔ awut aran maŋkəlɛ aŋɛ ŋanatɔcərɛ arkun mə, aŋɛ ŋancdəŋk moloku mmɛ Kanu kəncmar ŋa kəcam mə.
10 Ntɛ sənayi di mataka mɛlarəm mə, kɔ sayibɛ səlɔma səntor dare da Sesari kəyɛfɛ ka atɔf ŋa Yude, pacwe kɔ Akabus.
11 Ntɛ encder nnɔ səyi mə, k'ɛlɛk bɛlɛt ba Pol, k'oŋkotnɛ wɛcək kɔ waca. K'oloku: «Nəcəŋkəl ntɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋoloku mə: Fum nwɛ ɔyɔ bɛlɛt bambɛ mə, tantɛ tɔ abɛ aSuyif alɔma ŋandekot kɔ Yerusalɛm, ŋabɛr kɔ atɔyɔnɛ aSuyif dəwaca.»
12 Ntɛ səne toloku tatɔkɔ kɔ afum akɔ ŋanayi su kəsək mə, kɔ səlɛtsɛnɛ Pol ta pəpɛ Yerusalɛm.
13 Mba kɔ Pol oluksɛ su: «Ta ake tɔ nəmbokɛ, nəsɔŋ'em abəkəc kəlɛcɛ-ɛ? Iwosɛ kəkot kem, iwosɛ sɔ kəfi kem Yerusalɛm teta tewe ta Mariki Yesu.»
14 Ntɛ anasɛp kɔ antɔtam Pol dəmoloku mə, kɔ sənce kɔ. Kɔ səntola: «Kanu kəsɔŋɛ tɛfaŋ ta Mariki teyi!»
15 Ntɛ səncepərɛnɛ mataka mamɔkɔ dare da Sesari mə kɔ səlompəsnɛ, kɔ səlɛk dɔpɔ kəpɛ ka Yerusalɛm.
16 Kɔ səsol kɔ acɛpsɛ a Yesu alɔma aŋɛ sənader kəyɛfɛ ka dare da Sesari mə. Kɔ ŋaŋkekərɛ su nda fum wəlɔma nwɛ pənamar səyi ndərən mɔ, pacwe kɔ Manasɔŋ. WəSipər ɛnayi, ɛnayɔnɛ wəcɛpsɛ wəka Yesu darəŋ kəyɛfɛ ntɛ pənawon mɔ.

Pol ndena Sak

17 Kəbɛrɛ kosu Yerusalɛm, kɔ awɛnc asu aŋa alaŋ ŋaselɛnɛ su pəbotu disrɛ.
18 Dɔckɔsɔk kɔ səsol kɔ Pol, kɔ səŋkɔ ndena Sak. Kɔ abeki a kəloŋkanɛ ka alaŋ a Yerusalɛm fəp ŋambəpsɛnɛ dəndo.
19 Kɔ Pol ɛfaynɛ ŋa, k'ɛyɛfɛ kələmər ŋa tin tin tin mes fəp mmɛ Kanu kənamar kɔ kəyɔ aSuyif dacɔ mɔ.
20 Ntɛ ŋalip kəcəŋkəl Pol mə, kɔ ŋayek-yekəs Kanu. Kɔ ŋaloku Pol: «Məmɔmən wɛnc kosu, afum asu wul wɛlarəm ŋayɔnɛ alaŋ a Yesu kɔ ŋasumpərɛnɛ sɔ Sariyɛ waca mɛrəŋ.
21 Awa aSuyif alɔma ŋacɛm-cɛmmɛ kəne a kətəksɛ kam disrɛ a məloku aSuyif aŋɛ ŋayi afum acuru dacɔ mɔ a ŋasak sariyɛ sa Musa: Ta ŋakənc awut, ta ŋacəmɛ məyɔ mokur ma aSuyif darəŋ.
22 Cəke c'andeyɔ-ɛ? Bawo ŋaŋkɔne a məndər nnɔ.

23 Awa məyɔ tɔkɔ səndelok'əm mɔ. Səyɔ nnɔ arkun maŋkəlɛ aŋɛ ŋanasɔŋ
Kanu temer mɔ.
24 Məlɛk ŋa, nəkɔ kəlɔ kɔpɔŋ ka Kanu, məsɔkəsnɛ kɔ ŋa. Kɔ məwosɛ-ɛ, məlɛk
kəwurɛ pəsam pa kəway kəŋan ka kəloŋnɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋafonnɛ səbomp mɔ. Ti
disrɛ fəp fəndetam kəcərɛ a mes məkɔ asɔŋɛ ŋa kəcərɛ tetam mɔ fəp məyɔnɛ fɛ
kance, a məna sɔ yati məleləs teta sariyɛ sa Musa.
25 Ntɛ tɔyɔnɛ ta atɔyɔnɛ aSuyif aŋɛ ŋayɔnɛ alaŋ mɔ, sənəŋk a pəntesɛ kəcicɛ ŋa
reka kəbocɛ ŋa tɔnc: A ta ŋasɔm sɛm nyɛ aloŋnɛnɛ mɛrəŋka mɔ, ta ŋamun mecir,
ta ŋasɔm sɛm nyɛ antɔfay mera mɔ, ta ŋasumpər dalakɔ.»
26 Dɔckɔsɔk kɔ Pol ɛlɛk afum aŋɛ, kɔ ŋancop kəsɔkəsnɛ, k'ɛmbɛrɛ kəlɔ kəpɔŋ
ka Kanu disrɛ, k'ɔŋkɔ pəbonc dɔsɔk ndɛ kəsɔkəsnɛ kəŋan kəndelip mɔ, kɔ dɔsɔk
ndɛ andeloŋnɛnɛ nwɛ o nwɛ mɔ.

Kəsumpər ka Pol nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ

27 Dəkələpəsər da mataka maməkɔ camət-mɛrəŋ, ntɛ aSuyif alɔma aŋɛ ŋayɛfɛ
atɔf ŋa Asi ŋanəŋk Pol kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ mɔ, kɔ ŋampɛnɛ bəkəc ya afum
fəp, kɔ ŋasumpər kɔ.
28 Ŋackulɛ-kulɛ: «Arkun a Yisrayel, nəder nəmar su! Wəkawɛ ɛntəksɛ afum
fəp kəfo o kəfo tɔkɔ tɔntɔtesɛ afum asu, sariyɛ sosu, kɔ nnɔ kəfo kaŋkɛ mɔ! Ali
aKresi ɛmbɛrsɛnɛ ŋa nnɔ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, k'eyik-yikəs kəfo kəsoku kaŋkɛ!»
29 Ŋanabokɛnɛ ntɛ bawo tɔcɔkɔ-cɔkɔ ŋananəŋk Pol kɔ Tirofimo wəka Efesi
ŋasol dare disrɛ, kɔ ŋancɛm-cɛmnɛ a Pol ɛnabɛrsɛnɛ kɔ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu
disrɛ.
30 Kɔ dare məlməl deyi yamayama, kɔ afum ŋayɛfɛ waca fəp kɔ ŋasumpər Pol,
kɔ ŋaliŋəs kɔ kəwurɛnɛ abaŋka ŋa kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ, k'ancaŋəs cumba
katina.
31 Ntɛ ŋanayi kəsɛp kədif kɔ mɔ, k'aŋkɔ paloku wəbɛ wəsɔdar wəRom a
pəyamayama peyi Yerusalɛm fəp.
32 Gbəncana babɔkɔ kɔ wəbɛ wəsɔdar wəpɔŋ nwɛ ɛlɛk asɔdar kɔ abɛ aŋan
alɔma kɔ ŋayɛksɛ kəkɔ di. Ntɛ aSuyif ŋanəŋk asɔdar aŋɛ kɔ abɛ aŋan mɔ, kɔ
ŋasak kəsut Pol.
33 Kɔ wəbɛ wəpɔŋ wəsɔdar nwɛ ɔncɔŋnɛ, k'osumpər Pol, k'osom a pakotɛ kɔ
gbekce mɛrəŋ. K'eyif fum nwɛ ɔyɔnɛ mɔ, kɔ tɔkɔ ɔyɔ mɔ.
34 Kənay kaŋkɔ dacɔ, alɔma ŋackulɛ ntɛ, akɔ ŋackulɛ tɔkɔ. Ntɛ ɛnader pəyi oŋ
ta eŋne tɔlɔm o tɔlɔm teta pəyamayama papɔkɔ mɔ, kɔ wəbɛ oloku a pakekərɛ
Pol dəkədirɛ da asɔdar.
35 Ntɛ Pol ɛmbəp dəkusuŋka mɔ, kɔ asɔdar ŋasipnɛ kɔ, bawo ŋananesɛnɛ kɔ
pəlec pɔkɔ afum ŋanafaŋ kəyɔ kɔ mɔ.
36 Kənay ka afum kənacəmɛ Pol darəŋ, ŋackulɛ: «Pamələk kɔ!»

Pol kəyacnɛ kən dəmoloku

37 Tɛm ntɛ anadekɔfaŋ kɔ kəbərsɛnɛ dəkədirɛ da asɔdar mɔ, kɔ Pol eyif
wəbɛ wəsɔdar cəKresi: «Aŋwos'em kəlok'əm tes tɔlɔma ba?» Kɔ wəbɛ eyif kɔ:
«Məncərɛ kəcɔp cəKresi ba?
38 Bafɔ wəMisira məyɔnɛ, wəkɔ ɛntɛp kəcsɔŋɛ pəyamayama kəyi mɔ, məkɛrɛ
adifət afum wul maŋkəlɛ (4000) nde dətɛgbərɛ ba?»
39 Kɔ Pol oloku: «Awoŋ! Ina, wəSuyif iyɔnɛ, dare da Tarəs atɔf ŋa Silisi aŋkom
im, fum wəka dare dɔpɔŋ de! Intol'am, məwosɛ ilok-lokər afum.»
40 Kɔ wəbɛ wəsɔdar owosɛ kɔ ti. Kɔ Pol ɛmpɛ k'ɛncəmɛ dəkusuŋka, k'ɛfɛk
afum kəca. Kɔ afum fəp ŋancaŋk, k'ɔncɔpər ŋa cəEbre, kusu ka aSuyif aka di.

22

1 «Awɛnc im aŋa, Abek'em aŋa!» Pol oncloku, «Nəcəŋkəl oŋ moloku mmɛ iyɔ
mɛyacnɛnɛ mɔ.»

2 Ntɛ ŋane pəccɔpər ŋa kusu kəŋan cəEbre mɔ, kɔ pənaŋkanɛ kəyɔ yeŋ.
K'oloku:
3 «WəSuyif iyɔnɛ, pakom im dare da Tarəs, atɔf ŋa Silisi. Mba nnɔ dare dandɛ d'andusum im nnɔna Kamaliyel nwɛ afum fəp ŋancərɛ mɔ. Nwɛ ɛntəks'em belbel sariyɛ sa atem asu mɔ, k'inasumpər sɔ teta Kanu belbel kɔ abəkəc fəp, pəmɔ tantɛ pəyi nəna sɔ məkɔ mɔ.
4 K'inatərəs afum alɔma aŋɛ ŋanacəmɛ dɔpɔ da Yesu dandɛ darəŋ mɔ haŋ kɔ ŋafi. K'iŋkot aran kɔ arkun, k'imbɛr ŋa dəbili.
5 Wəloŋnɛ wəpɔŋ kɔ abeki a dɔtɔf fəp ŋayɔnɛ atəŋnɛ aka ti. Inasɔtər ŋa reka kəkenɛ afum em aka Damas, nde inckɔ kəkɔsumpər alaŋ akɔ ŋanayi di mɔ, ikɛrɛ ŋa fɔr ya abɛ kiriŋ nde Yerusalɛm pakɔsut.

Pol ɔlɔm tɛcəmɛ tɔn dɔpɔ dɔtɔt

6 Dɔpɔ inayi iclɔtərnɛ Damas, daŋ peŋ, gbəncana babɔkɔ, kɔ pəmot pɔpɔŋ pɛyɛfɛ darenc kɔ pɛŋkɛl im pəwaŋkəra.
7 K'intɛmpɛnɛ dəntɔf, k'ine dim ndɛ donclok'im: ‹Sol, Sol, ta ake tɔ məntɔrs'em-ɛ?›
8 K'iyif: ‹ Mariki, məna an'ɔfɔ-ɛ?›
K'olok'im: ‹Ina, Yesu wəka Nasarɛt iyɔnɛ, nwɛ məna məyi kətərəs mɔ.›
9 Afum aŋɛ sənasol mɔ ŋananəŋk pəwaŋkəra papɔkɔ belbel, mba ŋanane fɛ dim da nwɛ onclok-lokər im mɔ.
10 K'iyif kɔ: ‹Cəke cɔ pəmar iyɔ-ɛ, Mariki?›
Kɔ Mariki olok'im: ‹Məyɛfɛ, məkɔ dare da Damas, dəndo aŋkɔlok'əm təkɔ pəmar əm kəyɔ mɔ fəp.
11 Mba ntɛ pəwaŋkəra pa pəmot papɔkɔ pɛnasɔŋ'em kətɔnəŋk mɔ, afum akɔ sənasol mɔ ŋasumpər im kəca kɔ ŋaŋkekər'em haŋ kɔ imbɛrɛ Damas.
12 Mba fum wəlɔma ɛnayi di pacwe kɔ Ananiyas, pəcəmɛ tɛfaŋ ta Kanu darəŋ pəmɔ təkɔ sariyɛ səloku ti mɔ. Nwɛ aSuyif aŋɛ ŋanandɛ di ŋanacərɛ dɔtɔt amera mɔ.
13 Kɔ Ananiyas ender nnɔ iyi mɔ, k'ɛncəm'em kəsək, k'olok'im: ‹Sol, wɛnc im, məluksərnɛ sɔ kənəŋk.› Gbəncana babɔkɔ k'inəŋk nkɔn Ananiyas.
14 Kɔ Ananiyas olok'im: ‹Kanu ka atem asu kəsɔŋ əm kəcərɛ ka tɛfaŋ tɔn, mənəŋk Wəlompu, məne sɔ dim dɔn,
15 bawo məndekɔyɔnɛ kɔ sede fɔr ya afum fəp kiriŋ ta ntɛ mənəŋk kɔ ntɛ məne sɔ mɔ.
16 Ndɛkəl oŋ ta ake tɔ məyi kəwonɛ-ɛ? Məyɛfɛ məyɔ pagbət əm dəromum teta Kanu, payak kiciya kam kəwe ka Mariki disrɛ.›

Kəsom ka Pol decikəra

17 Ntɛ ilukus Yerusalɛm mɔ, ictola nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, kɔ kənəŋk kənder im kəyɛfɛ darenc.
18 Ti disrɛ, k'inəŋk Mariki Yesu, nwɛ ɛnalok'im: ‹Məkufɛ məwur Yerusalɛm, bawo ŋafɔdewosɛ kəne sede səkɔ məsumpər tetem mɔ.›
19 K'iloku kɔ: ‹Mariki, ŋancərɛ a inckɔ dəkətola Kanu da aSuyif, icsut, icbɛr afum dəbili aŋɛ ŋanalaŋ tetam mɔ.
20 Ntɛ analoŋ mecir ma sede sam Etiyɛn mɔ, ina wəkawɛ yati inayi di, kɔ mes maŋan məmbət im. In'ɛnamɛŋkɛ akakɔ ŋanadif kɔ mɔ yati yamos.›
21 Mba kɔ Mariki olok'im: ‹Məkɔ! Pəbəlɛ pɔ ina indesom əm, nde atɔyɔnɛ aSuyif ŋayi mɔ.›»

Pol kɔ wəbɛ wəsɔdar wəRom

22 Afum ŋanacəŋkəl kɔ haŋ tɛm ntɛ ɛnaloku toloku tatɔkɔ mɔ, mba ndɛkəl oŋ kɔ ŋampɛnɛ sim ŋacloku: «Pamələk kɔ! Ta pasak fum pəmɔ wəkawɛ pəyi doru.»
23 Kɔ ŋaŋkulɛ-kulɛ, kɔ ŋaŋgbal suma səŋan kɔ ŋaləm kəbof darenc.

24 Kɔ wəbɛ wəsɔdar wəRom osom asɔdar ɔn a pabɛrsɛnɛ kɔ dəkədirɛ daŋan.
K'oloku a pasut Pol ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəloku-loku, pacərɛ te tɔkɔ ɔyɔ ntɛ tɔsɔŋɛ afum
kəkulɛ-kulɛ tetɔn mɔ.
25 Ntɛ anakot Pol kəkɔsut kɔ mɔ, kɔ Pol eyif wəbɛ wəsɔdar wəkɔ ɛnayi di mɔ:
«Awos'am kəsut wəkom wəRom nwɛ antɔkiti mɔ ba?»
26 Ntɛ wəbɛ wəsɔdar nwɛ ene toloku tatɔkɔ mɔ, k'ɔŋkɔ pəyif wəbɛ wəsɔdar
wəpɔŋ, pəcloku: «Cəke məndeyɔ-ɛ? Wəkom wəRom ɔfɔ.»
27 Kɔ wəbɛ wəpɔŋ wəsɔdar wəRom ender k'eyif kɔ: «Məlok'im kance, wəkom
wəRom məyɔnɛ ba?»
Kɔ Pol owosɛ: «Ɛy.»
28 Kɔ wəbɛ wəpɔŋ wəsɔdar wəRom nwɛ oloku sɔ: «Ina, pəsam pɛlarəm
p'isɔtɔnɛ kəyɔnɛ ka wəRom!»
Kɔ Pol oloku: «Ina, aŋkom em ti kəkomɛ dəm.»
29 Gbəncana babɔkɔ, akɔ pənamar ŋasɔŋɛ Pol kəlok-loku mɔ ŋambɔlɛ, kɔ
wəbɛ wəsɔdar enesɛ, k'ɛncərɛ a wəkom wəRom yati nkɔn wəbɛ wəsɔdar ɔsɔŋɛ
k'aŋkot.

Pol nde fər ya aboc kiti kiriŋ

30 Dɔckɔsɔk wəbɛ wəka asɔdar nwɛ pəfaŋ kəcərɛ tes tɔkɔ aSuyif akakɔ
ŋamboncɛ Pol mɔ, k'oloku a pasikəli kɔ, k'oloku sɔ aloŋnɛ apɔŋ kɔ aboc kiti
aSuyif fəp kəloŋkanɛ. Kɔ wəbɛ ɛŋkɛrɛ Pol k'ɛncəmbər kɔ fər yaŋan kiriŋ.

23

Pol kəyacnɛ kən nde fər ya aboc kiti kiriŋ

1 Pol pəgbətnɛ aboc kiti aSuyif aŋɛ, k'oloku: «Kɔ ina, awɛnc im aŋa, amera
ŋosoku pɛs ŋ'iŋkɔtɛnɛ fər ya Kanu kiriŋ haŋ məkɔ.»
2 Ananiyas wəloŋnɛ wəpɔŋ oloku akɔ ŋanayi Pol kəsək mɔ a ŋafer kɔ kəca
dəkanca.
3 Kɔ Pol oloku kɔ: «Kanu kəndesut əm, məyɔnɛ pəmɔ damba dete ndɛ ancɛm
alom ŋefer mɔ! Məndɛ nnɔ məckit im pəmɔ tɔkɔ sariyɛ səloku mɔ, mba məcloku
a pasut im, tɔkɔ sariyɛ səmɔnɛ mɔ!»
4 Afum akɔ ŋanayi di mɔ, ŋaloku: «Wəloŋnɛ wəpɔŋ ka Kanu məyi sɔ kələməs
ba?»
5 Kɔ Pol oluksɛ ŋa: «Awɛnc im aŋa, incərɛ fɛ a nkɔn ɔyɔnɛ wəloŋnɛ wəpɔŋ.
Itɔ ancic dəYecicəs Yosoku disrɛ disrɛ: ‹Pəmar fɛ mələməs wəkiriŋ wəka afum
am.›»
6 Ntɛ tɛnayɔnɛ a aloŋkanɛ ŋanayi kəsək kin aSadisi kɔ kəŋkɔ aFarisi mɔ. Kɔ
Pol ɛyɛfɛ k'ɛmpɛnɛ dim dəndo aboc kiti aSuyif ŋancyifət kɔ mɔ: «Awɛnc im aŋa!
Ina sɔ, wəFarisi iyɔnɛ, wan ka aFarisi! K'ancəmbər im kəkiti-ɛ, kəlaŋ kem a afi
ŋandeyɛfɛ defi kəsɔŋɛ ti!»
7 Ntɛ Pol oloku moloku mamɔkɔ mɔ, kɔ kəgbɛkəlɛnɛ kəyi aFarisi kɔ aSadisi
dacɔ, kɔ kəgbɛyɛnɛ kəyi.
8 Kɔ aSadisi ŋaloku a kəyɛfɛ defi kəyi fɛ, mɛlɛkɛ meyi fɛ, yɔŋk kɔ arkifin yeyi
fɛ. AFarisi kəca kəŋan, ŋanalaŋ a mamɔkɔ fəp meyi doru.
9 Kɔ sim səmpɛ haŋ, kɔ atəksɛ sariyɛ kəca ka aFarisi ŋayɛfɛ kɔ ŋambupərɛ
pəpɔŋ, ŋacloku: «Sənəŋk fɛ ntɛ o ntɛ tɛlɛc nnɔ fum wəkawɛ eyi mɔ! Ancərɛ fɛ:
Təlɔma ŋɔŋk, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, mɛlɛkɛ molok-lokər kɔ.»
10 Ntɛ kəgbɛkəlɛnɛ kənccɔŋnɛ oŋ kəcɔŋnɛ dəm kiriŋ mɔ, kɔ wəbɛ wəsɔdar
wəpɔŋ enesɛ a ta ŋawatəri-watəri Pol, k'oloku asɔdar a ŋator ŋakɔ ŋalɛk Pol
ŋaluksɛ kɔ nde asɔdar ŋandirɛ mɔ.

23:5 ‹Pəmar fɛ mələməs wəkiriŋ wəka afum am.› Kəwur 22.28

11 Dəckəsək pibi kə Mariki ender Pol kənəŋk disrɛ, k'oloku: «Məbəknɛ! Təkə
mənayən'em sede fər ya aboc kiti nde Yerusalɛm mə, mɛnɛ məkə sə məyən'em
si Rom.»

Kəsek kədif ka Pol

12 Ntɛ dec dəsək mə, k'aSuyif aləma ŋasek kədif Pol, kə ŋantəŋnɛ kəsəŋɛnɛ
temer kətədi yeri, kətəmun haŋ ŋaclip ti.
13 Afum aŋɛ ŋanasek kədif Pol kaŋkə mə, ŋanckə haŋ ŋacepər afum wəco
maŋkəlɛ.
14 Kə ŋaŋkə ŋabəp aloŋnɛ apəŋ kə abeki a dətəf kəkəloku ŋa: «Səsəŋɛnɛ temer
kətədi peri ta səntalip kədif Pol-ɛ.
15 Nəna oŋ ndɛkəl kəbəp ka aboc kiti aSuyif, nəkə nətola wəbɛ wəsədar
pəkɛrɛ nu Pol pəmə ntɛ nəŋfaŋ kəməmən tetən belbel mə. Səna səncəmɛ səckar
kədif kən ta ɛntabəp nu-ɛ.»
16 Ntɛ wan ka wəkirɛ ka Pol ene pacloku toloku ta kəcəpɛ kə towul pɛdifɛ pən
mə, k'əŋkə nde asədar ŋandirɛ mə, k'ɛmbɛrɛ k'oloku ti Pol.
17 Kə Pol ewe wəsədar wəpəŋ wələma k'oloku kə: «Məsolɛ wətɛmp nwɛ
məkenɛ kə wəbɛ wəsədar wəRom, bawo ɛfaŋ kəsəŋɛ kə kəcərɛ toloku tələma.»
18 Kə wəsədar wəkakə ɛlɛk kə, kə ŋaŋkə ndena wəbɛ wəsədar wəRom.
K'oloku kə: «Kelmani Pol ew'em k'olok'im a ikɛr'am wətɛmp wəkawɛ, a ɛfaŋ
kəsəŋ'am kəcərɛ toloku tələm.»
19 Kə wəbɛ wəsədar wəRom osumpər kə kəca kə ŋawurnɛ kəsək. K'eyif kə:
«Ake toloku tə məyə ntɛ məfaŋ kəlok'im mə-ɛ?»
20 Kə wətɛmp nwɛ oloku: «ASuyif aləma ŋantəŋnɛ a ŋawer əm alna Pol
mətorɛnɛ ŋa kə ndena aboc kiti aSuyif, pəmə ntɛ ŋaŋfaŋ kəyifət kə ŋaməmən
tetən belbel mə.
21 Mba məsɛp ta ŋatam əm dəmoloku de! Bawo afum wəco maŋkəlɛ kə tələm
ŋa dacə ŋayi kəcəpɛ Pol towul pɛdifɛ pən. Ŋasəŋɛnɛ temer kətədi yeri, kətəmun
ta ŋantanim kə-ɛ. Tɛm tantɛ ŋalip kəlompəsnɛ. Kəwosɛ kam gbəcərəm kə ŋayi
kəkar.»
22 Kə wəbɛ wəsədar wəRom ɛmɛŋkəs wətɛmp nwɛ a ta pələmər sə nwɛ o nwɛ
toloku tatəkə oloku kə mə, k'ɛsak kə, k'əŋkə.

Pol nde fər ya wəbɛ Felikəs kiriŋ

23 Kə wəbɛ wəsədar wəRom ewe asədar ən apəŋ mɛrəŋ, k'oloku ŋa: «Nəlɛk
asədar masar mɛrəŋ (200), ayɛksɛnɛ fəlɛs wəco camət-mɛrəŋ, kə atəmpər
mbəncəran masar mɛrəŋ (200), ŋalompəsnɛ kəkə ka Sesari pibi-ana.
24 Nəlompəs sə fəlɛs, ntɛ təŋsəŋɛ pakenɛ wəbɛ Felikəs Pol pəyi wəyeŋ mə.»
25 Kə wəbɛ wəsədar wəRom encicɛ Filikəs areka nŋɛ ŋɛnaloku ntɛ mə:
26 «Ina, Kolodu Lisiyas, incic'am areka ŋaŋɛ məna wəbɛ kem Felikəs, icyif
əm.
27 Wərkun wəkawɛ, aSuyif aləma ŋalɛk kə ŋackə kənim. Mba alok'im a
wəkom wəRom əfə, it'əsəŋ em kəder kə asədar em kəbaŋər ŋa kə.
28 Ntɛ ifaŋ kəcərɛ tes ntɛ amboncɛ kə mə, k'intorɛnɛ kə nde aboc kiti aSuyif
ŋayi mə.
29 K'inəŋk, k'amboncɛ kə tes-ɛ, kəgbɛkəlɛnɛ kə nkɛ kəŋkotərɛnɛ sariyɛ səŋan
mə, mba ali tes ɛləsər fɛ ntɛ pəmar padifɛ kə, kə pəyənɛ fɛ ti-ɛ, pabɛr kə dəbili
mə.
30 Ntɛ alok'im kəsek kədif ka wərkun wəkawɛ oŋ mə, itə iŋken'am kə katəna.
K'ilokɛnɛ aboncɛ ən tes, ŋakə ŋabokɛnɛ tetən nnə məna məyi mə. Dənda əfə
ləŋtaŋ.»

31 K'asədar ŋayə pəmə tatəkə wəbɛ kəŋan ɛnasom ŋa mə. Kə ŋalɛk Pol kə
ŋaŋkekərɛ kə pibi disrɛ haŋ Antipatiri.

32 Dəckəsək kə asədar aləma ŋaluksərnɛ nde ŋandirɛ mə, kə ŋasak ayɛksɛnɛ fəlɛs ŋakekərɛ kə.
33 Ntɛ ŋambɛrɛ Sesari mə, kə ŋasəŋ areka ŋaŋəkə Felikəs wəbɛ ka dətəf, kə ŋamentər kə Pol.
34 Ntɛ wəbɛ ka dətəf elip kəkaraŋ areka nŋɛ mə, k'eyif Pol wəka atəf ŋere məyɔnɛ-ɛ. Ntɛ ene a wəka Silisi ɔyɔnɛ mə,
35 kə wəbɛ Felikəs oloku: «Indecəŋkəl əm kə aboncɛ am tes ŋandeder-ɛ.» K'osom a pacaŋər Pol nde bili bəkə bɛnayi nde abaŋka ŋa wəbɛ Herodu mə.

24

Amboncɛ Pol mes

1 Ntɛ mata kəcamət mencepər mə, kə wəloŋnɛ wəpəŋ Ananiyas ontor kə abeki a dətəf aləma kə wəgbɛkəlɛnɛ wəkin pacwe kə Tɛrtulu. Kə ŋaŋkə ŋabokɛnɛ nnə wəbɛ wəka dətəf eyi mə teta Pol.
2 Kə wəbɛ ka dətəf osom k'awe Pol, kə Tɛrtulu oncop moloku mən ntɛ: «Wəbɛ, mən'ɔsɔŋɛ ntɛ səyinɛ bəkəc yoforu mə. Kəkətɛnɛ dɛbɛ kam kətət, kə kəsəkpər ka mes məlɔma teta atəf ŋosu ŋaŋɛ, bawo mənayay ŋi ntɛ tender mə.
3 Wəbɛ Felikəs wələləs kosu, səŋsətə pətət papəkə tɛm fəp kə mofo fəp. Səŋyek-yekəs'am ti.
4 Mba ntɛ intəfaŋ kəlɛkər əm tɛm tɛlarəm mə, it'intolan'am kəcəŋkəl su abəkəc ŋətət disrɛ tɛm tepic.
5 Səŋkəkcɛ a fum wəkawɛ wəbɛrəs afum dacə ɔyɔnɛ, nkən ɔŋsɔŋɛ aSuyif fəp kəgbɛkəlɛnɛ doru mofo fəp. Wəkiriŋ wəka kəgba ka afum a Nasarɛt ɔyɔnɛ.
6-7 Ɛnafaŋ yati kəyik-yikəs kələ kəpəŋ ka Kanu, itə sənasumpərɛ kə.
8 Məna Wəbɛ məntam kəyifət kə, mətɛn kəcərɛ kə pəyɔnɛ a təkə səmboncɛ kə mə kance kə-ɛ.»
9 Kə aSuyif aŋɛ ŋanayi di mə, ŋambaŋɛ Tɛrtulu, kəcloku: «Itə teyi yati!»

Pol fər ya Felikəs kiriŋ

10 Ntɛ wəbɛ ka dətəf ɛfɛk Pol kəca a pəlok-loku mə, kə Pol oloku ntɛ: «Wəbɛ, incərɛ a meren mɛlarəm mə məyi atəf ŋaŋɛ məckiti. Kəlaŋ kaŋkə disrɛ k'indelokɛn'am kəyac kem.
11 Tɛntacepər fɛ mata wəco kə mɛrəŋ ntɛ impɛ dare da Yerusalɛm kəkəkor-koru Kanu, məntam ti kəyifət.
12 Ambəp f'em kələ kəpəŋ ka Kanu, ambəp f'em dəkətola Kanu da aSuyif, ambəp f'em dare disrɛ səcgbɛkəlɛnɛ kə afum, kə pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, icgbiŋər afum kəyɛfərɛnɛ.
13 Ŋafətam sə kəcmentər əm kance ka tes təkə ŋambonc em mə.
14 Kance intam kəwosɛ nnə fər yam kiriŋ a Kanu ka atem em k'iŋkor-koru, k'incəmɛ dəpə da Kanu darəŋ ndɛ ŋa ŋancɛm-cɛmnɛ a yem yə mə. Mba ina ilaŋ ntɛ o ntɛ ancic dəYecicəs Yosoku Tawureta Musa kə Sayibɛ mə.
15 Iŋgbɛkər teta Kanu təlɔma amera, ntɛ ŋa abonc'em mes ŋa sə ŋaŋgbɛkər mera mə: It'ɔyɔnɛ a Kanu kəndeyekti afi, alompu kə atəlomp.
16 It'ɔsɔŋɛ ntɛ ina sə iŋsɛp tɛm fəp kəkətɛnɛ amera ŋətət fər ya Kanu kə afum kiriŋ mə.
17 Ntɛ meren mɛlarəm mencepər mə, k'inder nnə Yerusalɛm kədemar afum em, k'iloŋnɛ sə Kanu.
18 Kə ŋaŋkə ŋabəp im icsəkəsnɛ kələ kəpəŋ ka Kanu disrɛ, bafə afum ŋaloŋkanɛ di, bafə pacgbɛkəlɛnɛ de.
19 Mɛnɛ aSuyif a atəf ŋa Asi aləma akə ŋanayi di mə, ŋa ŋə pəmar kəder nnə məyi mə ŋacbonc'em mes, kə pəyɔnɛ a ŋantəmpər em mi-ɛ.

20 Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, afum akaŋɛ ŋaloku tes tɛlɛc ntɛ aboc kiti aSuyif ŋananəŋk
im ntɛ ŋanakit'im mɔ.
21 Mɛnɛ pəyɔnɛ toloku tɔkɔ inalokɛ dim dɔpɔŋ, icəmɛ ŋa dacɔ mɔ de: ‹Teta
kədeyɛfɛ defi nkɛ ilaŋ mɔ, it'ancəmbər'em məkɔ kiti nnɔ fər yam kiriŋ!›»
22 Tɛnabəp paloku Felikəs belbel mes ma dɔpɔ da Mariki Yesu, k'olukəsɛ
kiti dəsɔk dələma, pəcloku: «Kɔ wəbɛ wəsɔdar wəRom Lisiyas endeder-ɛ,
indeməmən tes tonu.»
23 Kɔ wəbɛ ka dətəf oloku wəsɔdar a pəcaŋər kɔ, mba ta pəkot kɔ, ta pəmɔnɛ
sɔ afum ɔn kəmar kɔ mes mələma.

Pol fər ya Felikəs kɔ Durusil kiriŋ

24 Ntɛ mataka mələma mencepər mɔ, Felikəs ŋasol kɔ wəran kɔn, Durusil,
wəSuyif ɛnayi, kɔ ŋander, kɔ ŋasom pakɔwenɛ ŋa Pol. Kɔ ŋancəŋkəl kɔ kəloku ka
kəlaŋ kɔn Yesu Krist.
25 Mba ntɛ Pol ɛnatɛfərnɛnɛ moloku mɔn teta pəlompu, teta kəsumpərnɛ,
kɔ kiti nkɛ kəndeder mɔ, kɔ kənesɛ kəyi Felikəs. K'oloku Pol: «Pəntəŋnɛ məkɔ
tantɛ. Məkɔ kərɛsna. K'indesɔtɔ tɛm-ɛ, indesɔw'am.»
26 Felikəs ɛnafɔtɔma a Pol ɔŋkɔsɔŋ kɔ pəsam. It'oncsoməsɛ tɛm fəp, pakɔwenɛ
kɔ Pol ŋaloku-loku.
27 Kɔ ŋayi ti disrɛ haŋ kɔ meren mɛrəŋ mencepər, k'asəkpər Felikəs dɛbɛ,
k'andəs Pərsiyus Fɛstus. Mba ntɛ Felikəs ɛnafaŋ kəbɔtəs abɛ aSuyif mera mɔ,
k'ɛsak Pol dəbili.

25

Awe Pol fər ya wəbɛ wəka tɔf ya Rom fəp kiriŋ

1 Kədəs ka Fɛstus dɔcɔm da dɛbɛ tataka ta maas, k'ɛyɛfɛ dare da Sesari kəkɔ
ka Yerusalɛm.
2 Aloŋnɛ apɔŋ kɔ afum alel a dətəf aSuyif ŋaŋkɔ ŋabokɛnɛ nnɔ eyi mɔ, teta Pol.
3 Kɔ ŋaŋgbəc ŋactola Fɛstus kəmar kəŋan pakɛrɛ Pol Yerusalɛm, mba kɔ
ŋalompəs towul mpɛ ŋantam kədifɛ Pol dɔpɔ mɔ.
4 Kɔ Fɛstus oloku ŋa a ancaŋər Pol dare da Sesari, a nkɔn yati pəmar pəkɔ di
mata mamɔkɔ.
5 K'endeŋər, «Afum acərɛ kəlok-loku aŋɛ ŋayi nu dacɔ mɔ, ŋasol kɔ ina, səkɔ.
Kɔ fum wəkawɛ ɛnaləsər tes-ɛ, ŋakɔ ŋaləm kəbokɛnɛ kəŋan dəndo.»
6 Fɛstus ɛnacepərɛnɛ fɛ mata camət-maas, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ mata wəco
Yerusalɛm, k'olukus dare da Sesari. Dɔckɔsɔk k'ɛndɛ dəŋkiti, k'osom a pakɛrɛ
Pol.
7 Ntɛ Pol ender mɔ, kɔ aSuyif aŋɛ ŋanator Yerusalɛm mɔ ŋaŋkɛl kɔ, kɔ
ŋamboncɛ kɔ mes məpɔŋ mɛlarəm, mmɛ ŋanatətam kəsɔkəs mɔ.
8 Pol oncloku kəyacnɛ kɔn: «Ali tes iləsər fɛ! Inciya fɛ sariyɛ sa aSuyif, inciya
fɛ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, inciya fɛ Sesar.»
9 Fɛstus, nwɛ ɛnafaŋ kəbɔtəs aSuyif mera mɔ, eyif Pol: «Məfaŋ kəpɛ
Yerusalɛm pakɔkit'əm di fər yem kiriŋ ba?»
10 Kɔ Pol oloku: «Fər ya dəŋkiti da Sesar y'incəmɛ kiriŋ tantɛ, difɔ pəmar
pakit'im. Ali tes iləsərɛ fɛ aSuyif, pəmɔ tatɔkɔ məna yati məncərɛ ti mɔ.
11 Kɔ pəyɔnɛ a inciya, kɔ pəyɔnɛ a iyɔ ntɛ o ntɛ pəmar padif'em mɔ-ɛ, ifɔtola
a paŋaŋnɛn'em. Mba kɔ pəyɔnɛ a mes mamɛ ambonc'em məyɔnɛ fɛ kance-ɛ,
pəmar fɛ nwɛ o nwɛ pəsɔŋ im ŋa. Intola ti wəbɛ wəka tɔf ya Rom fəp pəkit'im.»
12 Awa Fɛstus, ntɛ ŋalip kəməmən mes mmɛ kɔ amar ɔn mɔ, k'oloku: «Ntɛ
məloku a Sesar məfaŋ a pəkit'əm mɔ, kəkɔ kɔ məndər Rom pəkɔkit'əm.»

Pol fər ya Akripa kɔ Bernis kiriŋ

13 Ntɛ mataka məlɔm məncepər mɔ, wəbɛ Akripa kɔ wəkirɛ kɔn Bernis ŋander dare da Sesari, kədeyif Fɛstus.
14 Ntɛ ŋawak di kəwon mɔ, kɔ Fɛstus ɔlɔmər wəbɛ nwɛ teta Pol, pəcloku: «Felikəs ɛnasak fum wəlɔma dəbili.
15 Ntɛ inakɔ Yerusalɛm mɔ, aloŋnɛ apɔŋ kɔ abeki a dɔtɔf aSuyif ŋanabokɛnɛ tetɔn, ŋactola kədif kɔn.
16 K'iloku ŋa a aRom ŋafɔsɔŋ fum kədif ta wəkayi ŋantatɛfərɛnɛ kɔ aboncɛ ɔn mes-ɛ, pəyacnɛ moloku məkɔ ambonc kɔ mɔ.
17 It'ɔsɔŋɛ ntɛ ŋatɔwon kəderɛnɛ nnɔ mɔ. Dɔckɔsɔk, k'indɛ dəŋkiti, k'isom a pakɛrɛ fum wəkakɔ.
18 Ntɛ aboncɛ ɔn mes ŋander mɔ, ali tes ŋamboncɛ fɛ kɔ ntɛ inafɔtɔnɛ kɔ mɔ.
19 Ŋaŋgbɛkəlɛnɛ kəgbɛkəlɛnɛ dəm teta dinɛ daŋan, kɔ teta Yesu wəlɔma, nwɛ efi mɔ, mba kɔ Pol nkɔn oloku a eyi wəyeŋ.
20 Kɔ ina, ntɛ intɔcərɛ ntɛ indeloku teta mes ma dinɛ daŋan mɔ, k'iyif Pol, kɔ pəyɔnɛ oŋwosɛ kəkɔ Yerusalɛm pakɔkiti kɔ dəndo-ɛ.
21 Mba Pol ontola ntɛ ɛfaŋ mɔ: A wəbɛ kosu wəlel pəkiti kɔ, it'ɔsɔŋɛ ntɛ iloku a pacaŋər kɔ haŋ ictam kəkenɛ kɔ Sesar wəbɛ wəka tɔf ya Rom fəp.»
22 Kɔ Akripa oloku Fɛstus: «Ina sɔ, ifaŋ kəcəŋkəl fum wəkawɛ.» Kɔ Fɛstus oloku: «Alna məncəŋkəl kɔ.»
23 Dɔckɔsɔk Akripa kɔ wəkirɛ kɔn Bernis ŋanderɛnɛ asos ŋayesnɛ, kɔ ŋambɛrɛ nde dukulɔ dəkɔ aŋkiti mɔ, kɔ abɛ apɔŋ asɔdar aRom, kɔ afum alel a dare. Kɔ Fɛstus osom k'aŋkɛrɛ Pol.
24 Awa kɔ Fɛstus oloku: «Wəbɛ Akripa, kɔ nəna fəp fonu aŋɛ nəyi su dacɔ mɔ, nənəŋk fum wəkawɛ, tetɔn tɔ aSuyif alarəm akaŋɛ ŋambokɛnɛ nnɔ iyi mɔ. Kəyɛfɛ Yerusalɛm haŋ nnɔ, ŋackulɛ-kulɛ a pəmar fɛ pəyi doru.
25 Kɔ ina, inəŋk fɛ ntɛ o ntɛ pəmar a padifɛ kɔ mɔ. Mba ntɛ nkɔn wəsərka ontola a wəbɛ kosu wəlel pəkiti kɔ mɔ, it'incɛm-cɛmnɛ kədekenɛ kɔ Pol wəkawɛ.
26 Ntɛ intɔyɔ ntɛ o ntɛ tosoku tecicɛ wəbɛ kosu wəlel teta fum wəkawɛ mɔ, it'iŋkɛrɛnɛ kɔ fɔr yonu kiriŋ, pənaŋkanɛ məna wəbɛ Akripa, nəyifət kɔ ntɛ tɔŋsɔŋɛ isɔtɔ tɔkɔ indecic mɔ.
27 Bawo, pəwurɛn'em kəyi samnɛ, kəsɔŋ kelmani packekərɛ Rom ta məsɔkəs kəcic mes məkɔ aboncɛ kɔ mɔ-ɛ.»

26

Pol kəyacnɛ kɔn nnɔ Akripa eyi mɔ

1 Kɔ Akripa oloku Pol: «Awos'am kəloku-loku tetam.»
Kɔ Pol ondot kəca kəlɛk moloku kəyacnɛ.
2 «Pəmbɔt im, Wəbɛ Akripa, kənəŋknɛ məkɔ ideyacnɛ nnɔ məyi mɔ mes mmɛ aSuyif aləma ŋambonc em mɔ.
3 Məncərɛ belbel mes mokur aŋa ma aSuyif kɔ kəgbɛkəlɛnɛ ka mi. Ilɛtsɛn'am məcəŋkəl im belbel.
4 ASuyif fəp ŋancərɛ ntɛ tɛnayɔnɛ teyi tem kəyɛfɛ dowut dem mɔ, dəkəcop ntɛ inayi afum em dacɔ Yerusalɛm mɔ.
5 Ŋancər'em kəyɛfɛ ntɛ pənawon mɔ, ŋantam sɔ kəbonc ti, bawo fɔr yaŋan yati ŋanatəŋnɛ mes kɔ məyɔ ma doru dem fəp, a cəFarisi c'inayi, kəgba ka afum akɔ ŋananaŋkanɛ kəyeŋk mes dinɛ dosu mɔ.
6 Məkɔ ayi kəkit'im, bawo iŋgbɛkər amera temer ntɛ Kanu kənasɔŋ atem asu mɔ.
7 Cusuŋka cosu ncɛ wəco kɔ mɛrəŋ cəŋsali tɛm fəp, daŋ kɔ pibi, ŋayɔ amera kəsɔtɔ ka kəlɛkɛ temer kaŋkɔ. Wəbɛ, teta kəgbɛkər amera kaŋkɔ kɔ aSuyif ŋambonc em mes.

8 Teta ake tɔ nəntɔfaŋɛ kəlaŋ a Kanu kəŋsɔŋɛ fum kəfɔtɛ dədefi-ɛ?
9 Ina wəkawɛ yati, inacɛm-cɛmnɛ kəsiməs kɔ tewe ta Yesu wəNasarɛt səpɔ fəp.
10 It'inayɔ Yerusalɛm, ina wəkawɛ yati inabɛr afum acempi alarəm dəbili kətam disrɛ nkɛ abɛ a aloŋnɛ ŋanasɔŋ im mɔ. Ntɛ ŋancloku kədif kəŋan mɔ, ina sɔ incwosɛ ti.
11 Inckɔ dəwɔlɔ wa dəkətola Kanu da aSuyif fəp, ictərəs alaŋ, incgbəc ŋa kələməs tewe ta Yesu. Pəctɛl'em nnɔ ŋayi mɔ, incbɛləs ŋa haŋ sədare səcuru.»

Pol ɔlɔm kəkafəlɛ kən amera

12 «Ti tɛnasɔŋɛ dəsɔk ndɛ indekɔ dare da Damas mɔ, kətam kɔ kəsom ka abɛ a aloŋnɛ apɔŋ.
13 Daŋ dɛcfaŋ kəbəp, Wəbɛ Akripa, k'inəŋk dəndo dəpɔ pəwaŋkəra mpɛ pɛnakɛl im kɔ afum akɔ sənasol mɔ. Pəmot mpɛ pənayɛfɛ dəkɔm mɔ, pocmot pɛtas dec.
14 Kɔ səntɛmpɛnɛ fəp fosu dəntɔf, k'ine dim doclok'im cəEbre: ‹Sol, Sol, ta ake tɔ məntərəs em-ɛ? Ta ake tɔ məmbərɛ pəmɔ wana cəŋgbangban ca mariki mam dəntɔf-ɛ.›
15 K'iyif: ‹Mariki, an'ɔfɔ-ɛ?›
K'oluks'em: ‹In'ɔfɔ Yesu, nwɛ məna məyi kətərəs mɔ.
16 Mba məyɛfɛ məcəmɛ wɛcək wam kəroŋ. Məcərɛ tes ntɛ təsəŋ'em kəwurər əm mɔ: Iyɛk-yɛk əm kəyɔnɛ ka wəbəcɛ kem, məyɔnɛ sɔ wətəŋnɛ mes məkɔ mənəŋk nnɔ iyi mɔ kɔ məkɔ indesɔwurər əm mɔ.
17 Indebaŋ əm afum am akaŋɛ dəwaca kɔ atɔyɔnɛ aSuyif nda aŋɛ indesom əm mɔ,
18 kəkɔmepi ŋa fər. Ntɛ təŋsɔŋɛ ŋawur dəkəbump ŋatɛfərnɛ pəwaŋkəra, ŋawur kətam ka Sentani ŋayi kətam ka Kanu disrɛ mɔ. Kɔ ŋalaŋ im-ɛ, ŋandesɔtɔ kəŋaŋnɛ ka kiciya kəŋan, ŋasɔtɔ dəkəcəmɛ afum dacɔ aŋɛ ŋayɔnɛ aka Kanu mɔ.›»

Pol oloku yɛbəc yən

19 «Ti disrɛ, Wəbɛ Akripa, iyeŋkər fɛ kənəŋk nkɛ kəŋyɛfɛ darenc mɔ domp.
20 Mba inacam kərɛsna nnɔ afum aka Damas kɔ aka Yerusalɛm, kəbəp ka afum aka atɔf ŋa Yude fəp haŋ atɔyɔnɛ aSuyif. Iloku ŋa kəsəkpər bəkəc ŋakafəlɛ nnɔ Kanu kəyi mɔ, ŋayɔ məyɔ mətət mmɛ meŋmentər kəsəkpər kəŋan bəkəc mɔ.
21 Tantɛ tɛnasɔŋɛ kɔ aSuyif ŋasumpər im nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ, ŋacfaŋ kədif im.
22 Mba kəbum ka Kanu kəsɔŋ'em kəyi doru haŋ məkɔ, iyɔnɛ sede sən nnɔ awut kɔ abeki ŋayi mɔ. Ifəloku ntɛ o ntɛ sayibɛ kɔ Musa ŋanatəloku mɔ,
23 kəcərɛ a Krist endekekərɛ pəcuca, k'ɔyɔnɛ wəyɛfɛ wəcɔkɔ-cɔkɔ defi-ɛ, nkɔn endecam teta pəwaŋkəra nnɔ aSuyif kɔ atɔyɔnɛ aSuyif ŋayi mɔ.»

Pol kəfaŋ kən kəsəŋɛ Akripa kəlaŋ

24 Ntɛ Pol oncloku moloku mən mɛyacnɛnɛ mɔ, kɔ Fɛstus oŋkulərnɛ: «Pol cəpɔ mətamnɛ fɛ? Kətəkəs kam kəlarəm kəsɔŋ'am kətɔtamnɛ.»
25 Kɔ Pol oloku: «Daka o daka dɔyɔ f'em. Intamnɛ keŋ, Wəbɛ kem wəlel, Fɛstus! Moloku ma kance kɔ molompu m'iyi kəloku.
26 Wəbɛ ɛncərɛ mamɔkɔ fəp, it'iŋlokɛ mi kəlaŋ disrɛ fər yɔn kiriŋ. Incərɛ a məncərɛ mes mamɔkɔ fəp, bawo mɛnacepər fər ya afum kiriŋ.
27 Wəbɛ Akripa, məlaŋ sayibɛ ba? Incərɛ belbel a məlaŋ ŋa!»
28 Kɔ Akripa oloku Pol: «Kɔ məsɛp kəbɛrɛnɛ pəpic-ɛ, məŋsɔŋ'em kəyɔnɛ wəlaŋ Krist.»

29 Kɔ Pol oloku: «Təyɔnɛ a ndɛkəl kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, tekiriŋ, intola kɔ Kanu
kəwosɛ-ɛ, kəyɛfɛ məna haŋ akɔ ŋayi kəcəŋkəl im məkɔ mɔ, nəyi pəmɔ ina, mba
ta gbekce yayɛ yeyi ti de.»
30 Awa wəbɛ ka atɔf, wəbɛ ka sədare səlarəm, Bernis, kəbəp ka afum akɔ
ŋanandɛ kɔ ŋa mɔ fəp ŋayɛfɛ.
31 Ntɛ ŋancwur mɔ ŋaclokɛnɛ: «Fum wəkawɛ ɔyɔ fɛ ntɛ o ntɛ pəmar padifɛ kɔ,
kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ pabɛr kɔ dəbili mɔ.»
32 Kɔ Akripa nkɔn oloku Fɛstus: «K'antam kəsak fum wəkawɛ pətə-yɔnɛ fɔ
ewe wəbɛ wəka Rom-ɛ.»

27

Aŋkekərɛ Pol Rom

1 Ntɛ antəŋnɛ oŋ a səbɛkɛ debil kəkɔ ka atɔf ŋa Itali mɔ, k'asɔŋ Pol kɔ afum
alɔma akɔ ŋanayi dəbili mɔ wəsədar wəpɔŋ wələma nwɛ ancwe Yuliyus mɔ.
Wəbum ka wəbɛ wəka Rom ɛnayɔnɛ, k'asom kɔ kəkɛkəs ŋa.
2 Kɔ səmbɛkɛ dəbil kəyɛfɛ ka dare da Adaramit kəkɔ ka cəgbɛp ca Asi kɔ səŋkɔ
səpɛ. Aristarko wəMasedon wəka dare da Tɛsaloni ɛnayi su dacɔ.
3 Dɔckɔsɔk kɔ səmbɛrɛ Sidɔŋ. Yuliyus nwɛ ɔncyɔ Pol mes mətət mɔ, owosɛ kɔ
kəkɔ ndena anapa ɔn kəkɔtɛnər ŋa kəmar kələma.
4 Ntɛ səyɛfɛ dəndo mɔ, kɔ səsumpər kəca ka Sipər bawo səncgbofnɛ afef.
5 Ntɛ səncali kəba nkɛ mɛnc moŋsut tɔf ya Silisi kɔ Paŋfili mɔ, kɔ səŋkɔ sətor
dare da Mira, atɔf ŋa Lisi.
6 Dəndo kɔ wəbɛ wəsədar ɔsɔtɔ dəndo abil nŋɛ ŋanakɔyɛfɛ dare da Alɛksandər
kəkɔ ka Itali mɔ, k'ɛmbɛk su ŋi disrɛ.
7 Mataka mɛlarəm disrɛ səckɔt mɛtɛn dəkəba. Pəcuca disrɛ pɔ sənadebəp
Sinidi, mba ntɛ afef ŋɛnatɔwosɛ su kəkɔ pəbɔlɛ mɔ, kɔ səsumpər agbɛp ŋa atɔf
ŋa Krɛt, kɔ səncepər Salmən.
8 Kɔ səŋgbofnɛ dobo dadɔkɔ pəcuca disrɛ, kɔ səŋkɔ səbəp kəfo kaŋkɔ aŋwe
«Cətənta Cətɔt,» ta pəmbɔlɛnɛ di kɔ dare da Laseya-ɛ.
9 Ntɛ tɛm tɛlarəm tenccepər, akɔ kəkɔtɛnɛ abil kəncyɔ kəyɔ dəm wɛywɛy mɔ,
kɔ mata ma kəsuŋ mencepər-ɛ. Kɔ Pol eŋgbiŋər ŋa:
10 «Anapa, inəŋk a kəkɔt kosu kaŋkɛ kəyɔ wɛywɛy. Abil kɔ yɛcaməs yɔkɔ yeyi
ŋi disrɛ mɔ yendelɛcɛ, səna aŋɛ səyi ŋi disrɛ mɔ yati sətərɔ.»
11 Mba wəbɛ wəsədar pəlaŋ wəgbɛk abil kɔ wəka ŋi, ta ewe moloku ma Pol
daka-ɛ.
12 Ntɛ tendeŋərnɛ ti mɔ, kətənta kənatesɛ fɛ kəcəpərɛnɛ dɛrəŋ. Kɔ ayi a abil
ŋaŋɔkɔ disrɛ alarəm ŋaloku kəyɛfɛ ka di ŋabɛlər Fenik, kətənta ka Krɛt nkɛ
kəŋkəŋkənɛ afef ŋɛdɛrəŋ mɔ.

Afef ŋəpɔŋ ŋosut dəkəba

13 Kɔ afef ŋepic ŋɛyɛfɛ kəwur kəca kətɔt, kɔ ŋancɛm-cɛmnɛ a ŋantam kəyɔ tɛfaŋ
taŋan. Kɔ ŋayekti abɛla ŋaŋan kɔ ŋasolnɛ dobo da Krɛt, ŋagbɛpɛnɛ di.
14 Pəwon fɛ kɔ afef ŋɔpɔŋ ŋɔkɔ ancwe «ɛrakilɔŋ» mɔ ŋowur kəyɛfɛ ka mərɔ ma
dare.
15 Kɔ afef ŋaŋɔkɔ ŋɛyɛfɛ kəcɛrnɛnɛ abil ta antam sɔ kəcəmɛ afef ŋaŋɔkɔ kiriŋ-
ɛ, kɔ səsaknɛ kɔ ŋeŋkekərɛ su nde ŋɛnafaŋ mɔ.
16 Səyi kəcepər mokuru mɛfɛt mələma tantɔf, mmɛ ancwe Koda mɔ, kɔ
səntam pəcuca disrɛ kəcəmbərəs abil.
17 Ntɛ səliŋərnɛ ŋi mɔ, kɔ aŋɛ ŋayi kəbəc abil disrɛ mɔ ŋaŋkotɛ ŋi bənda yɔkɔ
yɛnayɔnɛ yɛmɛŋkərnɛ mɔ, ŋacnesɛ kəkɔloŋɛ agbɛp ŋa atɔf ŋa Siriti, bawo kɛrɛrɛ
ka asənc kənayi di. Kɔ ŋaŋgbal aŋka, mba afef ŋosolɛ ŋa.

18 Ntɛ afef ŋɛnananŋkanɛ kəyikəc su mə, dəckəsək kə ŋaŋgbaləs yɛcaməs
yələma dəkəba.
19 Tataka ta maas, kə abəc a debil ŋasumpər gbalaŋi ba abil dəwaca kə
ŋaŋgbal bi dəkəba.
20 Mataka mɛlarəm disrɛ dec kə cəs yoncwur fɛ, afef ŋɛcbɛk oŋ kəbɛk dəm,
tɛlpəs kə səwurɛ mera kəyi sə doru.
21 Ŋanadi fɛ yeri kəyɛfɛ ntɛ pənawon mə. Itə kə Pol ɛyɛfɛ k'ɛncəmɛ ŋa dacə,
k'oloku: «Anapa, pəcyənɛ a nənacəŋkəl im ta nəyɛfɛ Krɛt nəyekti abɛla-ɛ, kə
nəmbumnɛna pəcuy pampɛ pəsətə su, kə ca nyɛ yəsələr su mə.
22 Mba ndɛkəl oŋ, intola a ancəpəs nu bəkəc, bawo ali fum əfəfi nu dacə, mɛnɛ
abil ŋendelɛcɛ.
23 Itə nnə pibi mɛlɛkɛ mələma ma Kanu nkɛ iyənɛ wəkən kə nkɛ iŋkor-koru
mə, mowurərn'em.
24 Kə molok'im: ‹Ta mənesɛ, Pol! Mɛnɛ məcəmɛ fər ya wəbɛ ka təf ya Rom fəp
kiriŋ, tetam tə Kanu kəsakɛ akaŋɛ nəyi abil ŋaŋɛ disrɛ mə fəp kəyi doru.›
25 Nəcəpəsnɛ bəkəc arkun, bawo ilaŋ təkə Kanu kəlokun'em mə tendeyi.
26 Mba mɛnɛ pakəloŋɛ mokuru mələma.»
27 Pibi pa wəco kə maŋkəlɛ p'anakə pafɛcərɛnɛ su kəba ka Adiriya. Pibi dacə
kə akətɛnɛ abil ŋancərɛ a alətərnɛ antəf ŋowosu.
28 Kə ŋantorɛ paka pelel pakotər pi kəbənda, kə ŋanəŋk a putukum pɛmbəp
mɛtər wəco maas kə camət-tin. Kə ŋancəŋnɛ kiriŋ kə ŋawak sə, kə ŋanəŋk a
pətukum pɛmbəp mɛtər wəco mɛrəŋ kə camət-mɛrəŋ.
29 Ntɛ ŋanesɛnɛ abil kəcaŋərɛnɛ masar mə, itə ŋanagbalɛ aŋka maŋkəlɛ
tadarəŋ, kə ŋandɛ ŋackar pəwaŋkəra, mba pəcwon ŋa.
30 Mba ntɛ abəc a debil ŋanafaŋ kəyɛksər abil mə, kə ŋantorɛ agbaŋkɛ, ŋacloku
a ŋakə ŋagbal aŋka tekiriŋ ta abil.
31 Kə Pol oloku wəbɛ wəsədar kə asədar, «Kə afum akaŋɛ ŋantəyi debil-ɛ,
nəfətam kəyi doru.»
32 Kə asədar ŋancopu bənda ya agbaŋkɛ, kə ŋasak ŋi kə ŋɛntɛmpɛnɛ.
33 Ŋayi kəkar dec kəsək, kə Pol ewenɛ fəp fosu kəkədi yeri, k'oloku: «Məkə
tataka ta wəco kə maŋkəlɛ ntɛ nəyi kəkar, ta nəndi yeri mə.
34 Intola nu oŋ kədi yeri, bawo pəmar nədi yi ntɛ təŋsəŋɛ nəyacnɛ mə. Ali
wəkin nu dacə, kəfon kən ka dəromp kəfəsələr kə!»
35 Ntɛ Pol elip kəloku tatəkə mə, k'ɛlɛk kəcom k'eyif Kanu barka fər ya afum
fəp kiriŋ, k'entepi ki, k'ɛyɛfɛ ki kəsəm.
36 Kə fəp fəncəp bəkəc kə ŋayɛfɛ kəsəm cəcom.
37 Sənayi afum masar mɛrəŋ wəco camət-mɛrəŋ kə camət-tin (276) akə
ŋanayi abil ŋaŋəkə disrɛ mə.
38 Ntɛ fəp fənɛmbərɛ mə, kə ŋaŋgbal malə mɛlpəs dəkəba ntɛ təŋsəŋɛ abil
ŋɛbɛrɛnɛ kəfoy mə.

Kəloŋɛ ka abil

39 Ntɛ dec dəsək mə, abəc a debil ŋananɛpəl fɛ antəf, mba ŋananəŋk kɛrɛrɛ, kə
ŋancɛm-cɛmnɛ kəcəŋəs abil haŋ ŋabəp ki.
40 Kə ŋasikəli aŋka kə yontor dəkəba, kə ŋasikəlɛnɛ sə bənda ya yas nyɛ
ancgbɛkɛ abil mə. Kə ŋayekti abɛla abil dəkəro, kə afef ŋɛlɛk ŋa, kə ŋəncəŋəs
abil kəca ka dəkɛrɛrɛ.
41 Mba kə ŋaŋkə ŋapət kɛrɛrɛ acir mɛrəŋ dacə, kə kəro ka abil kəmətnɛ dɛsənc,
ŋɛntam fɛ sə kəcəŋnɛ kiriŋ. Kə yam yəpəŋ yender yosut abil ŋaŋan kə ŋɛləsər
ŋi tadarəŋ.
42 Kə asədar ŋancɛm-cɛmnɛ kədif ka kelmani-e, ta wələma pəŋɛrəŋ pəyɛksər
ŋa.

43 Mba wəbɛ wəsədar nwɛ ɛnacɛm-cɛmnɛ kəmar Pol ta efi dəkəba mə,
ɛyamsər asədar kəyə ka tɛfaŋ taŋan, k'oloku akə ŋanacərɛ kəŋɛrəŋ mə
ŋanuŋkɛnɛ kətor dəkəba ŋaŋɛrəŋ ntɛ təŋsəŋɛ ŋapɛ pəwosu mə.
44 Afum alpəs akə ŋandelɛk cəbam kə cəpom ca abil ŋaŋɛrəŋ ŋabəp ŋa dəndo
dəpəwosu. Kə afum fəp ŋampɛ dəpəwosu, ali wəkin tes tɛnasətə fɛ.

28

Pol eyi Malit

1 Ntɛ səmpɛ ta tələm o tələm təsətə fum mə, k'aloku su a mokuru maməkə
m'aŋwe Malit.
2 Kə afum aka di ŋasumpər su belbel. Kə ŋaŋkekərɛ su kəkəsayɛ nɛnc ndɛ
ŋanacəl teta wəcafən wəkə ɛnacop kətuf kə kəfe mə.
3 Pol ɛnawɛtəs yancan yələma nyɛ ɛnayi kəcəl dənɛnc mə, mba teta pəwon,
kə dəf dowur yancan disrɛ kə dɛndɛtərnɛ kə dəkəca.
4 Ntɛ aka atəf ŋaŋəkə ŋanəŋk dəf dɛdɛtərnɛ Pol dəkəca mə, kə ŋalokɛnɛ: «Fum
wəkawɛ tələma wədif afum əyənɛ, bawo ɛntɛp kəccafɛ dəkəba, mba Pəlompu
powosɛ fɛ nkən kəyi doru.»
5 Mba kə Pol ɛwɛs abok nŋɛ dənɛnc, ali ta pəncu kə-ɛ.
6 Afum akakə ŋackar a pəŋkəkəf kə dənda abok ŋɛnadɛtərnɛ mə, kə pəyənɛ fɛ
ti-ɛ pətɛmpɛnɛ pəfi. Ntɛ ŋaŋkar kə pəwon ta ŋaŋnəŋk tələm o tələm təsətə kə mə,
kə ŋasəkpər tɛcɛm-cɛmnɛ taŋan, kə ŋaloku a kanu kə əyənɛ.
7 Kəfo kaŋkə kəsək antəf ŋəpəŋ ŋɛnayi di ŋa fum wəbeki wəpəŋ wəka
mokuru maməkə wələma, pacwe kə Pubiliyu. Nkən ɛnasəŋ su dəkiyi dətət
mata maas.
8 Papa ka Pubiliyu ɛnafəntərɛ ta ɛntamnɛ-ɛ, fiba kə kupur yeyi kə. Kə Pol
ɛmbɛrər kə, k'ɔntola Kanu, pəcdeŋər kə waca, k'ɛntaməs kə.
9 Ti disrɛ kə acu aka mokuru alpəs akə ŋander sə, kə ŋa sə ŋantamnɛ.
10 Kə aka dare ŋaleləs su belbel, ntɛ səndeyɛfɛ kəkə mə, k'asəŋ su ca yəkə
pənamar su kəyə mə fəp.

Pol kəbəp kən Rom

11 Ntɛ səncepərɛnɛ yof maas mə, kə səsətə abil nŋɛ ŋɛyɛfɛ dare da Alɛksandər,
kə ŋencepərɛnɛ dɛrəŋ mokuru ma Malit mə. Abil ŋaŋəkə ŋ'ancwe «Diyəskur.»
12 Ntɛ səmbɛrɛ dare da Sirakus mə, kə səyi di mata maas.
13 Kə səyɛfɛ dəndo, səsolnɛ agbɛp kə səŋkə səsumpər dare da Resiyo. Kə afef
ŋa kəca kətət ŋɛyɛfɛ dəckəsək, mata mɛrəŋ disrɛ kə səmbəp dare da Pusəl.
14 Difə sənabəp awɛnc su aŋa alaŋ akə ŋanatola su kəyi di mata camət-mɛrəŋ
mə. Təkət tantɛ tə sənakət kəbɛrɛ dare da Rom.
15 Awɛnc su aŋa alaŋ a dare da Rom aŋɛ ŋanane tetosu mə, ŋander kəfaynɛ
su haŋ nde makit ma Apiyus, kə nde ancwe Dəkiyi Maas mə. Ntɛ Pol ɛnəŋk ŋa
mə, k'eyif Kanu barka, k'ɛmbɛrɛnɛ sə kəcəp abəkəc.
16 Ntɛ səmbɛrɛ Rom mə, k'awosɛ Pol kəyi taciŋa kə wəsədar wəkə oncbum kə
mə.

Pol kəcam kən toloku tətət ta Kanu Rom

17 Ntɛ mata maas mencepər mə, kə Pol ewe afum alel aSuyif aŋɛ ŋanayi Rom
mə. Ntɛ ŋambəpsɛnɛ mə, k'oloku ŋa: «Awɛnc im aŋa, ali tes iləsərɛ fɛ afum asu,
ali tes iləsər fɛ ta mes mosu mokur ma atem asu, mba ŋanasumpər im nde
Yerusalɛm kə ŋambɛr im aRom dəwaca.
18 Ntɛ ayifət im mə, abɛ akakə ŋanafaŋ kəsak im, bawo ŋananəŋk fɛ ntɛ o ntɛ
pəmar padif'em mə.
19 Mba aSuyif ŋawosɛ fɛ. Ti tɛnasəŋ'em kəwe kiti ka wəbɛ ka təf ya Rom fəp
ta ifaŋ kəboncɛ afum em tes-ɛ.

20 Tes tatɔkɔ tɔsɔŋɛ ntɛ ifaŋ kənəŋkɛ nu, isɔŋɛ nu ti kəcərɛ mɔ, bawo teta
kəgbɛkər amera ka afum a Yisrayel kəsɔŋɛ ntɛ ambɛr im gbekce yayɛ mɔ.»
21 Kɔ afum alel a Rom ŋaloku kɔ: «Ali areka ŋɛfɛt ŋin səsɔtɔ fɛ kəyɛfɛ atɔf ŋa
Yude tetam. Ali awɛnc su aŋa wəkin ender fɛ pəloku su pɛlɛc pam.
22 Mba səfaŋ a sən'am kəlok-loku məna yati tɔkɔ məncɛm-cɛmnɛ mɔ, bawo
səncərɛ a kəgbɛkəlɛnɛ kəyi mofo fəp teta kəgba nkɛ məyi mɔ.»
23 Kɔ ŋamboc tataka, kɔ ntɛ dəsək dadɔkɔ dɛmbəp mɔ alarəm ŋander nda Pol
kəcəŋkəl kɔ. Kɔ Pol ɛncmentər ŋa pəsoku pɛs dəYecicəs Yosoku disrɛ mes ma
dɛbɛ da Kanu fəp, kəyɛfɛ sariyɛ sa Musa kəbəp yecicəs ya Sayibɛ. Kəyɛfɛ bətbət
haŋ dəfɔy kɔ Pol ɛncsɛp kəsɔŋɛ ŋa kəlaŋ teta Yesu.
24 K'ɛŋkafəli afum alɔma kəlaŋ tɔkɔ oncloku mɔ, mba alɔma ŋanalaŋ fɛ ti.
25 Ntɛ afum ŋancsakətɛnɛ kəgbɛkəlɛnɛ disrɛ dəndo onclok-loku mɔ, kɔ Pol
endeŋər ntɛ gbəcərəm: «Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛnalok-lokər atem anu
belbel, dəYecicəs Yosoku ya aŋnabi Esayi,
26 ntɛ t'ɛnaloku:
‹Məkɔ nnɔ afum akaŋɛ ŋayi mɔ, məloku:
Nəndewon kəcəŋkəl, mba nəfɔdecərɛ!
Nəndewon kəgbətnɛ, mba nəfɔdenəŋk few,
27 bawo səbomp sa afum akaŋɛ səfɔtam kəcərɛ,
ŋasunc ləŋəs, kɔ ŋamɛp fɔr
ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ŋanəŋkɛ yi,
ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ŋanenɛ ləŋəs yaŋan.
Ta bəkəc yaŋan yɔsɔŋɛ ŋa kəcərɛ,
ŋadekafəlɛ, ŋaluksərnɛ nnɔ iyi mɔ, tɔsɔŋɛ itaməs ŋa.›
28-29 Nəcərɛ a kəŋaŋnɛ ka Kanu kaŋkɛ atɔyɔnɛ aSuyif ŋ'anakɛrɛ ki, ŋa
ŋandecəŋkəl ki.»
30 Kɔ Pol eyi kəlɔ kəŋkɔ ɔncsɔŋ kəway mɔ meren mɛrəŋ, difɔ akɔ ŋancfaŋ
kənəŋk kɔ mɔ fəp ŋancbəp kɔ.
31 Pol pəccam dɛbɛ da Kanu, pəctəksɛ afum teta Mariki Yesu Krist kəlaŋ fəp
disrɛ, ali tes ta ayamsər kɔ-ɛ.

28:27 Esayi 6.9-10

Sak
An'ɔ Sak ɔyɔnɛ-ɛ, t'ake tɔ pəmar pakaraŋɛnɛ areka ŋɔn-ɛ?

Areka ŋɛfɛt ŋaŋɛ ŋəyənɛ yecicəs ya moloku ma Kanu, nŋɛ alaŋ a Krist ŋambətər kəkaraŋ doru dandɛ fəp mə. Wɛnc ka Yesu, Sak, ɛnacicəs ŋi ntɛ təŋsəŋɛ alaŋ aka Krist ŋacəpəs bəkəc yaŋan, ali təyənɛ a ŋanayi dəpəcuca. AKresi ŋaŋkulɛ «Sak», aHebəre ŋa ŋakulɛ «Yakuba». Tewe tin tayi tɔ.

Sak ɛnayənɛ wəbeki wəlel acɔkɔ-cɔkɔ a kəloŋkanɛ ka alaŋ nde Yerusalɛm dacɔ. Dəndo Yerusalɛm Sak ɛnayi, ntɛ kəbəpsɛnɛ kəpɔŋ ka abeki kənacəpər mə. K'ɛmar Paul kɔ Barnabas kəsətɔ ka moloku kɔ məkət mətət ntɛ ŋanagbɛkəlɛnɛ kɔ aSuyif alɔma teta kəkənc ka atəyənɛ aSuyif mə. Antam kənəŋk mes mamɔkɔ nde buk ba Yɛbəc ya Asom a Yesu disrɛ, sapitər 15.

Nnɔ areka ŋaŋɛ disrɛ, Sak ɛnacɔŋəs alaŋ a Yesu ntɛ təŋsəŋɛ ŋamentər kəlaŋ kəŋan kətət dəməyɔ mətət mə. Ɛnatəksɛ alaŋ təkɔ pəmar ŋatam kəsumpər kəlaŋ kətət kɔ dinɛ dosoku ndɛ Kanu kəmbətər mə.

Sak ɛnaloku alaŋ a ŋakɛmbərnɛ kəbətər ka mes ma doru, k'ɔləm tin tin tin təkɔ təyənɛ kəbətər ka Kanu kɔ kəbətər ka afum alɔma mə.

Itɔ areka ŋa Sak nŋɛ ŋeyeŋkəs alaŋ bəkəc haŋ mata mosu mamɛ ayi mə.

Sak

Kəyif

1 Ina Sak, wəcar ka Kanu kɔ Mariki Yesu Krist, incicɛ nu areka ŋaŋɛ nəna afum a Kanu cusuŋka wəco kɔ mɛrəŋ (12) aŋɛ ŋasamsər doru mə, iŋyif nu!

Kəlaŋ kɔ kəcərɛ

2 Awɛnc'im aŋa alaŋ, kɔ nəncepərɛnɛ pucuca pəlɔm-ɛ, nəcɛm-cɛmnɛ pi pəbotu disrɛ,
3 bawo nəncərɛ kɔ kəlaŋ kəncəp kəwakəs fər kiriŋ-ɛ, kɔŋsɔŋ kəkar kəbol-bolu.
4 Mba pəmar kəkar konu kəbol-bolu kaŋkɔ kətesɛ, kələpsər sɔ, ntɛ təsəŋɛ nu kəbɛk kəbɛk dəm ta ntɛ o ntɛ toŋbut kəlaŋ konu mə.
5 Mba kɔ afum alɔma ŋayi nu dacɔ aŋɛ kəcərɛ kəkɔt kəmbut mə-ɛ, pəmar ŋa ŋatola ki Kanu, endesɔŋ ŋa ki. Bawo Kanu kəmpocɛ afum fəp abəkəc ŋɔtɔt ta kənal'əm-ɛ.
6 Mba mɛnɛ mətola Kanu kəlaŋ disrɛ ta kəlaŋ kam kəmbut-ɛ! Bawo məna nwɛ məntolanɛ kənesərnɛ disrɛ mə, məyi pəmə yam ya dəkəba, nyɛ afef ŋeŋyekti ŋɛwɛn kəsək mə.
7 Ta fum wəkakɔ pəcɛm-cɛmnɛ kəsətər paka mpɛ o mpɛ yopocɛ yən dacɔ,
8 bawo fum wəkakɔ ɔntɔmpər fɛ təyɔ tin, ɔfɔcərɛ dəpɔ ndɛ o ndɛ oŋsumpər dəyɔkɔt yən mə.

Wəka daka kɔ wətəyɔ daka

9 Pəmar wɛnc kosu wəlaŋ wətəyɔ daka pəpus, bawo Kanu kəndepɛnɛ kɔ.
10 Pəmar wəka daka pəpus, bawo Kanu kəndetorɛ dəkəcəmɛ dən, en-dekɔcepər pəmə pɛlɛŋk pa dəkulum.
11 Kɔ dec dowur-ɛ, nne yowon yowosəs yika, yɛlɛŋk ya yi yɛtɛmpɛnɛ, detes da yi dəsəlɛ. Itɔ pəyi sɔ wəka daka, ɔŋsəlɛ dəmosumpər-sumpər mən.

Pucuca kɔ mɛwakəs

12 Pəbət fum nwɛ ɛmbər mɛwakəs mə! K'ancərɛ kɔ dəkəcəmɛ dətət-ɛ, ɔŋkəsətɔ
kəway kətət ka kiyi kən doru nkɛ Mariki ɛnasəŋ temer kəsəŋ afum aŋɛ
ŋambətər kɔ mə.
13 Ta nwɛ o nwɛ pəwakəs pəlɛc mpɛ mɛfaŋ mən mɛndeliŋərnɛ kɔ mɛcpɛnɛ
kɔ abəkəc a pəloku: «Kanu kəwak kəsəŋ'em kəciya,» bawo afətam kəsəŋɛ Kanu
kəciya, kɔ nkən Kanu kəfəsəŋɛ fum o fum kəbɛrɛ kiciya disrɛ.
14 Mba nwɛ o nwɛ mɛfaŋ mən mɛlɛc meŋliŋərnɛ kɔ kəwakəs kəyɔ tes tɛlɛc,
mɛcpɛnɛ kɔ abəkəc.
15 Kɔ mɛfaŋ mɛlɛc mɛmbɛkəs-ɛ, mokom kiciya, kiciya kəbɛkəs kəkom defi.
16 Awɛnc'im aŋa aŋɛ imbətər mə, ta nəwosɛ a pətiŋkər un,
17 bawo kəpocɛ kətət kɔ kətəŋnɛ nkɛ o nkɛ darenc kəŋyɛfɛ. Kanu Kas nkɛ
kəlompəs yomotər-motər ya darenc mə, otorɛ ki, nkən Kanu nkɛ kəntəsəkpər
ali kəmɛpər ka fər mə.
18 Bawo tatɔkɔ t'ɛnafaŋ ti k'oŋkomɛ su sɔ tamɛrəŋ toloku ta kance, ntɛ təŋsəŋɛ
payɔnɛ yɛbaŋəs yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya yolompəs yɔn dacɔ mə.

Mɛnɛ fum wətət pəyɔ məyɔ mətət!

19 Nəcərɛ tantɛ belbel awɛnc'im aŋa: Pəmar nwɛ o nwɛ pəcɛlək kəcəŋkəl, ta
pəbɛlkər kəlok-loku, pəcwon kətɛlɛ kɔ,
20 bawo mɛtɛlɛ məfɔsəŋ kəlomp fər ya Kanu kiriŋ.
21 Nəliŋnɛ pəyikyik fəp kɔ mes mɛlɛc fəp mmɛ nəcyɔ mə, nəbaŋɛ waca mɛrəŋ
toloku ntɛ anatəp nu. Toloku ntɛ tɛntam kəyac kəyi konu doru mə.
22 Nəcəmɛ toloku darəŋ, ta nəyɔnɛ acəŋkəl gbəcərəm aŋɛ ŋantiŋkərnɛ mə!
23 Nwɛ o nwɛ edecəŋkəl toloku ta ɔŋkət ti mə, owurɛnɛ fum nwɛ en-
deməmənnɛ kəro dɛmɛm mə.
24 K'elip kəməmənnɛ belbel-ɛ, pəkɔ, pəpələrnɛ katəna alulu* ŋən təkɔ ŋeyina
mə.
25 Məna nwɛ məŋkəkcɛ sariyɛ sətəŋnɛ sətət nsɛ səsikəli afum mə, məsumpər
si belbel, bafɔ məyɔnɛ wəcəŋkəl ka si gbəcərəm nwɛ ɛmpələr mə de, mba
wəcəŋkəl nwɛ ɛncəmɛ mes məyɔ mətət ma si darəŋ belbel mə. Pəbət fum nwɛ
ɛncəmɛ si darəŋ mə.
26 Kɔ fum ɛncɛm-cɛmnɛ kəyɔnɛ wəka dinɛ ta ɛŋkɛmbərnɛ kəloku-loku-ɛ,
abəkəc ŋən ŋeyi kənɛmpəs, dinɛ dən dəsək fɛ.
27 Dinɛ dosoku ndɛ dəntəyɔ ali tɛbɛlək ta pəbir-bir nde fər ya Kanu Papa kosu
kiriŋ mə dəyɔnɛ ntɛ: Nəgbɛkərɛ awut aŋɛ akɛrɛ kɔ akas aŋa ŋafi mə, kɔ aran aŋɛ
awos aŋa ŋafi mə dəpucuca paŋan. Nəkɛmbərnɛ mes mɛlɛc ma doru fəp.

2

Ta nəcəmɛnɛ fum

1 Awɛnc'im aŋa, kɔ nəlaŋ Mariki kosu Yesu Krist nwɛ debeki dən dɛmbɛk
mə-ɛ, ta nəcəmɛnɛ afum!
2 Kɔ fum ɛmbɛrɛ nde kələ ka dəkətola donu Kanu pəbɛrnɛ kurundɛ ka kɛma
dətɛlər pəbɛrnɛ yamos yətət, wələma wətəyɔ daka sɔ pəbɛrɛ pəbɛrnɛ yamos
yɛlɛc-ɛ,
3 nəŋkafəli fər nnə wəbɛrnɛ yamos yətət eyi mə. Nəloku kɔ: «Məna, məndɛ
nnə dəcəm dətət ndɛ!» Mba nəloku wətəyɔ daka: «Məna, məcəmɛ nde», kɔ
pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, nəloku kɔ: «Məndɛ nde dətɛgbɛkəlɛ pəkɔ.»
4 Kɔ nəyɔ tatɔkɔ-ɛ, bafɔ nəmbocnɛ tatɔkɔ kiti ba? Pəmar fɛ nu kəyɔ ti!
5 Nəcəŋkəl awɛnc'im aŋa aŋɛ imbətər mə: Kanu kəyɛk-yɛk atəyɔ daka doru
dandɛ ntɛ ŋantam kəbɛk kəlaŋ mə, ŋasətɔ kɛ ka dɛbɛ da Kanu nkɛ ɛnasəŋ temer
kəsəŋ aŋɛ ŋambətər kɔ mə.

---

* **1:24** *Alulu* = «andulu»

6 Mba nəna, nəfər-fərəs atəyə daka! Bafə aka daka akakə ŋantərəs un, bafə
ŋa ŋaŋkekərɛ nu dabɛ kəkəcaŋər nu ba?
7 Bafə ŋa ŋaŋləməs tewe tətət ta Mariki ba?
8 Kə pəyənɛ a nəcəmɛ sariyɛ sa abɛ darəŋ pəmə təkə Yecicəs Yosoku yoloku ti
mə: «Məbətər wɛnc əm pəmə təkə məmbətərnɛ mə!» Kə nəyə ti-ɛ, nəyə belbel.
9 Mba kə nəncəmɛnɛ afum-ɛ, nənciya tɛm tatəkə, sariyɛ səmar kəsumpər un
aciya, bawo nəleləs fɛ si.
10 Kə fum ɛncəmɛ sariyɛ fəp darəŋ mba pəciya toloku tin gboŋ ta si-ɛ, sariyɛ
səmar kəsumpər'əm bawo məleləs fɛ si fəp.
11 Bawo nwɛ ɛnaloku: «Ta məsumpər dalakə!» mə, ɛnaloku sə: «Ta mədif
fum!» Ti disrɛ, kə məsak kəsumpər dalakə mba mədif fum-ɛ, pəmar sariyɛ
səsumpər'əm, bawo məleləs fɛ si.
12 Pəmar nəlok-loku kə nəyə pəmə afum aŋɛ aŋkəkitinɛ sariyɛ nsɛ səsəŋ afum
akakə kəsikəlɛ mə.
13 Afədekəyənɛ nənəfər fum nwɛ əntəyənɛ akə nənəfər mə, bawo nənəfər
dɛtam kiti.

Kəlaŋ kə məyə

14 Ake dəkəcəmɛ də tatəkə dəyə-ɛ, awɛnc'im aŋa, fum kəcloku: «Ilaŋ» mba
k'əntə kəcmentər ti dəməyə mətət-ɛ? Kəlaŋ kaŋkə kəntam kəyac kə ba?
15 Kə wɛnc'əm wərkun kə pəyənɛ fɛ ti, wɛnc'əm wəran pəyi ta əyə yamos, ta
əyə yeri yən ya dəsək-ɛ,
16 mba kə nəlembərnɛ ŋa: «Kanu kəsolɛ nu! Kanu kəsəŋ nu yamos yətət!
Kanu kəsəŋ nu yeri yɛlarəm!» ta nəsəŋ ŋa ca yəkə yombut ŋa mə-ɛ, ake
dəkəcəmɛ də təyə-ɛ?
17 Itə kəlaŋ nkɛ kəntəmentərnɛ dəmes məyə mətət mə kəlaŋ kəfi kə kəyənɛ.
18 Mba fum wələma pəloku: «Məna məyə kəlaŋ, kə ina iyə mes məyə mətət.»
Ina icyif ŋa: «Məmentər'im cəke cə kəlaŋ kəntam kəyi ta mes məyə mətət meyi-
ɛ. Kə pəyənɛ ina-ɛ, dəmes məyə mətət mem iŋmentər kəlaŋ.»
19 Məna məlaŋ a Kanu kin kə. Məyə ti belbel. Itə yəŋk yɛlaŋ sə, mba yeyi
kəyikcɛnɛ kənesɛ.
20 Məntamnɛ fɛ ba? Məfaŋ kəcərɛ, a kəlaŋ nkɛ kəntəsol kə mes məyə mətət
mə kəyə fɛ dəkəcəmɛ ba?
21 Ak'ɛnasəŋɛ Kanu kələm bemba bosu Abraham wəlompu-ɛ? Teta mes mən
məyə, bawo ɛnasəŋ wan kən Siyaka nde dətetek teta kəloŋnɛnɛ kə Kanu.
22 Mənəŋk kəlaŋ kən kə mes mən məyə mətət mɛnasumpərɛnɛ: Dəmes mən
məyə mətət, kəlaŋ kəmentərnɛ a kəmbut fɛ kə.
23 Tantɛ tə yecicəs yɛnalarɛ, kəcloku: «Abraham ɛnalaŋ Kanu, kə Kanu kələm
kə wəlompu teta kəlaŋ kən.» K'awe kə wanapa ka Kanu.
24 Nənəŋk ti oŋ, Kanu kəfənəŋk dolompu da fum teta kəlaŋ kən gbəcərəm,
mba kəməmən sə mes mən məyə mətət.
25 Ti tɛnayi sə teta Rahabu wəran wəyamayama, bafə dəmes mən məyə mətət
Kanu kənaləm kə wəlompu, ntɛ wəran nwɛ ɛnabaŋ asom aka Yisrayel mə,
k'ɛŋkafəlɛ k'ementər ŋa dəpə dələma mə ba?
26 Itə pəyi sə dis ndɛ dəntəsol kə ni mə defi, kəlaŋ nkɛ kəntəsol kə mes məyə
mətət mə kəfi.

3

Kəcəmbər temer

1 Awɛnc'im aŋa, ta nəwosɛ kəla kəyənɛ ka atəksɛ, bawo səna aŋɛ səntəksɛ mə,
andekəbocɛ su kiti nkɛ kəndekəyeŋk kətas ka afum alpəs akə mə.

2:8 ALewy 19.18 **2:11** Kəwur 20.14 **2:11** Sariyɛ 5.18 **2:23** Dəkəcop 15.6

2 Anciya fəp fosu məyə mɛlarəm. Kə fum ɔntə kəcciya dətəkə oŋloku mə, fum wəlompu ɔfə, nwɛ ɛntam kəcəmbər dis dən fəp təkə ɛŋfaŋ mə.
3 Aŋgbəməs fəlɛs fɛc dəcusu ntɛ təŋsəŋɛ yɛcəmɛ tɛfaŋ tosu darəŋ mə, antam kəsolɛ dis dayi fəp.
4 Nəcɛm-cɛmnɛ sə cibil cəpəŋ: Kə afef ŋəpəŋ ŋɛwɛn ci-ɛ, ŋas ŋɛfɛt ŋɛŋkafəli ŋi, wəgbɛk pəkekərɛ ŋi nnə o nnə ɛŋfaŋ mə.
5 Temer sə, paka pɛfɛt pə pəyənɛ dəris, mba pɛntam kəpus kəyənɛ ka paka pəkə pəŋsəŋɛ mes məpəŋ kəyɛfɛ mə. Nəcɛm-cɛmnɛ nɛnc dɛfɛt ndɛ dɛntam kəcɔf kulum kəpəŋ mə!
6 Temer ta fum sə nɛnc də! Paka pɛlɛc pə mpɛ peyi su dəris mə, pi peŋyik-yikəs dis dosu fəp. Pi pendikəc nɛnc da yahanama kəyi kosu doru fəp.
7 Fum ɛntam kəcəmbər sɛm ya doru tɛfaŋ tən: Sɛm ya dop fəp, bɛmp, yeliŋɛ-liŋɛ kə sɛm ya dəkəba. Ayi kəcəmbər sɛm ya doru fəp tɛfaŋ ta fum, k'ɛncəmbər yi tɛfaŋ tən.
8 Mba fum ɔfətam kəcəmbər temer tɛfaŋ tən: Paka pɛlɛc pə kə peyi kəkafəlɛ-kafəlɛ tɛm fəp, pɛlarɛ məkən* tɛp mmɛ meŋdif mə.
9 Pi pə səŋkor-korɛ nwɛ əyənɛ Mariki kə Papa mə, mba sə pi pə səntolanɛ pəlɛc afum aŋɛ Kanu kəlompəs ŋawurɛnɛ kə nkən mə.
10 Moloku ma kətolanɛ pətət kə ma kətolanɛ pəlɛc kusu kin kaŋkɛ kə moŋwur. Awɛnc im aŋa, pəmar fɛ teyi tatəkə de!
11 Kələmp kin kəfəsəŋ domun dobotu kə dodokət.
12 Awɛnc im aŋa, akomp ŋeyi nŋɛ ŋoŋkom məntambɛnc mə ba? Kə pəyənɛ fɛ ti, alembəra ŋoŋkom comp ba? Kələmp ka domun dodokət kəfətam kəsəŋ domun dobotu.

Kəcərɛ nkɛ kəyɛfɛ darenc mə

13 Fum eyi nu dacə nwɛ ɛncɛm-cɛmnɛ kəsək domp, pəyə sə kəcərɛ kəkət mə ba? Pəmar wəkakə pəmentər ti dəmes mən mətət mosumpər, pəbətɛ mi amera kə kəcərɛ kəkət.
14 Mba kə nəntəmpər bəkəc yɛlarɛ kəraca kədokət kə amera ŋa kəlɛknɛ-ɛ, nəsak kəpusɛ kəcərɛ konu mes, nəcyemsɛnɛ kance.
15 Kəcərɛ kəkət kaŋkə bafə darenc kəyɛfɛ, mba nnə dəntəf kaŋkə kəyɛfɛ dəkəcɛm-cɛmnɛ ka fum kə ka yəŋk.
16 Bawo nnə o nnə kəraca kə amera ŋa kəlɛknɛ ŋeŋyi mə, pəyamayama kə məyə mɛlɛc fəp meŋyi di.
17 Mba kəcərɛ kəkət nkɛ kəyɛfɛ darenc mə, kənuŋkɛnɛ kə kəncemp, kə tɛyɛfɛ dənda kə kəyə pəforu, dɛrɛnc, kəcəŋkəl moloku ma afum, kəla nənəfər kə məyə mətət, kəfəyer fum, kəfətɛnsər fum kəbət.
18 Pəmə fum nwɛ əmbəf mɛŋgbɛn mətət dəntəf k'əsətə yɛtɛl yətət mə, atɛn pəforu aŋɛ ŋambəf pəforu disrɛ mə, ŋandesətə yɛtɛl ya dolompu.

4

Kəbətər ka ca ya doru

1 1 Deke kəwan kəlarəm kə deke kəgbɛkəlɛnɛ kəlarəm kəŋyɛfɛ nu dacə-ɛ, kə pəntəyənɛ dəmɛfaŋ mɛlɛc mmɛ moŋsutɛnɛ dis donu fəp disrɛ mə?
2 Nəfaŋ ta nəsətə-ɛ. Nədif fum, kə nəyənɛ afum kəraca, mba nəfətam kəsətə ntɛ o ntɛ. Nəbɛrɛnɛ kəcəp kəlarəm kə kəwan kəlarəm, mba nəyə fɛ, bawo nəntola fɛ Kanu.
3 Nəntola Kanu ta nəsətə-ɛ, bawo bəkəc yɛlɛc yə nəntolanɛ, ntɛ təŋsəŋɛ nətam kəsətə kələsər-ləsər teta mɛfaŋ monu mə.

---

* **3:8** *Məkən* = məkən

4 Asumpər dalakɔ! Nəncərɛ fɛ a kəyɔnɛ wanapa ka doru dandɛ kəyɔnɛ
wətɛrɛnɛ ka Kanu ba? Məna nwɛ məŋfaŋ kəyɔnɛ wanapa ka pəlɛc pa doru mɔ,
məsɔŋɛnɛ kəyɔnɛ ka wətɛrɛnɛ ka Kanu.
5 Yecicəs Yosoku yolok-loku fɛ samnɛ, kəcloku: «Kanu kəfaŋ haŋ kɔ amera
nŋɛ ɛnabɛr su mə ŋɛmbas kɔ.»
6 Mba kəmar ka kəbɔt amera nkɛ ɔsɔŋ su mə kəmbɛk, itə Yecicəs yoloku:
«Kanu kəntɛfərnɛ alɛknɛ, mba atəlɛknɛ ŋə Kanu kəŋsɔŋ kəmar ka kəbɔt kɔn
amera.»
7 Itə pəmar nəyi Kanu darəŋ, kɔ nəyeŋkər ŋɔŋk ŋɛlɛc səbomp-ɛ, ŋɛŋyɛksər nu
pəbəlɛ.
8 Nələtərnɛ Kanu, ki sɔ kəŋlətərnɛ nu. Nəsɔkəsnɛ waca nəna aciya!
Məsɔkəsnɛ abəkəc məna nwɛ o nwɛ məntətəmpər pɛcɛm-cɛmnɛ pin mə!
9 Nəŋaŋnɛ tɛlər kəyi konu pucuca, nəndɛ kəbal ka pi, nəbok! Kəsel konu
kəsəkpər kəyɔnɛ nu kəbok ka kəbal, pəbotu ponu pəyɔnɛ nu kəmɔncnɛ.
10 Nətorɛ banca nnɔ Mariki eyi mɔ, k'ɛndepɛnɛ nu.

Ta məyemsɛnɛ wɛnc əm wəlaŋ

11 Awɛnc'im aŋa, ta nəyɛmsɛnɛnɛ! Nwɛ eŋyemsɛnɛ wɛnc, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ,
pəkiti kɔ mɔ, sariyɛ s'eyi kəyemsɛnɛ, sariyɛ s'eyi kəkiti. Kɔ məŋkiti sariyɛ, ta
məyɔnɛ fum nwɛ ɛncəmɛ si darəŋ mɔ-ɛ, wəboc kiti ka si məyɔnɛ.
12 Bawo Kanu sona kəsɔŋ su sariyɛ, ki kəntam kəboc kiti. Kanu sona kəntam
kəyac, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, kəmələk. An'ɔ məna məyɔnɛ oŋ-ɛ, məna nwɛ məŋkiti
wəndɛ kam mɔ?

Ta məlɛknɛ

13 Nəcəŋkəl'im, ndɛkəl oŋ nəna aŋɛ nəŋloku: «Məkɔ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti alna dare
ndɛ dɔ səŋkɔ, səkɔcepərɛnɛ di teren tin, səŋkɔcaməs, səsɔtɔ pəsam pɛlarəm.»
14 Ta nəncərɛ təkɔ doru donu deŋyi nu alna mɔ! Doru donu dowurɛnɛ kibi
nkɛ kəntuf tɛm tepic kəsakɛ sɔ mɔ.
15 Mba ntɛ tɔ pəmar nəloku: «Kɔ Mariki ɛfaŋ ti-ɛ, səŋyi doru, səyɔ ntɛ kɔ
pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ tɔkɔ.»
16 Mba nəyek-yekəsnɛ kɔ nəlom. Kəlom fəp mes mɛlɛc mɔ kəyɔnɛ.
17 Kɔ fum ɛncərɛ tɔkɔ aŋyɔ pətɔt ta ɔŋyɔ pi-ɛ, wəkakɔ ɔyɔ tes tɛlɛc.

5

Kəbeŋnɛ ka aka daka

1 Ndɛkəl oŋ nəcəŋkəl'im, nəna aka daka! Nəbok nəsəŋɛ-səŋɛ teta pəcuy mpɛ
pendebəp nu mɔ!
2 Daka donu dente, yɛt yɔsɔm yamos yonu.
3 Kɛma konu kɔ gbeti bonu yosumpər mərka. Mərka mmɛ məŋkɔyɔnɛ
sede nsɛ səndekɔsumpər nu kiti mɔ, mərka məcsɔm dis donu pəmɔ nɛnc mɔ.
Mataka mɛlpəs mamɛ nəwɛtəs daka.
4 Nənəŋk! Kəway nkɛ nənagbɔk abəcɛ anu dalɛ mɔ, kəŋkulɛ. Kəbokɛnɛ ka atɛl
anu kəŋkɔ kəbɛrɛ Mariki ma asədar a darenc dələŋəs.
5 Nənacepərɛnɛ doru donu kəsɔtɔ daka dɛlarəm disrɛ kɔ nəncepərər tɛfaŋ
tonu. Bəkəc yonu yɛnanɛmbərɛ pəmɔ ntɛ asɔŋəs pɔcɔl yeri pɛtəf teta dɔsɔk ndɛ
aŋkɔfay pi mɔ.
6 Nənaboc kiti nəsɔŋɛ padif fum wəlompu, nwɛ ɔntəgbɛkəl nu mɔ.

Kəkar kɔ kətola

7 Nəŋaŋnɛ nəkar awɛnc'im aŋa alaŋ, haŋ Mariki pəcder. Nənəŋk təkɔ wəbifti
dalɛ ɛŋkar yɛtɛl yɔtɔt ya antəf mɔ: Ɛncərɛ a mɛnɛ wəcafən ka məlɔfɛ kɔ wəka
dɛrəŋ dɛlpəs pətuf kərɛsna.

4:6 Capafɔ 3.34

8 Nəna sɔ, nəŋaŋnɛ nəkar, nəyeŋk bəkəc, bawo kəder ka Mariki kələtərnɛ.
9 Ta nəbokərɛnɛ, awɛnc'im aŋa alaŋ, ntɛ təŋsɔŋɛ ta Mariki eŋkiti nu mɔ. Wəkiti ɔlətərnɛ, pəmbɔlɛ fɛ sɔ pəbɛrɛ!
10 Awɛnc'im aŋa alaŋ, nəcɛm-cɛmnɛ sayibɛ-e aŋɛ ŋanalok-lokɛ tewe ta Mariki mɔ. Nətubucnɛ kəkar kəbol-bolu ka aŋɛ ŋanabər pucuca mɔ.
11 Nənəŋk təkɔ səntam kəloku a pəmbət aŋɛ ŋanabər pucuca mɔ. Nənane pacloku kəkar kəbol-bolu ka Yobu, nəncərɛ təkɔ Mariki ɛnayɔnɛ kɔ tɛlpəs mɔ. Mariki ɛla nənəfər k'ɔmbət amera.
12 Pənaŋkanɛ, awɛnc'im aŋa, ta nədɛrmɛ darenc, ta nədɛrmɛ antəf, ta nədɛrəm kədɛrəm nkɛ o nkɛ. Mba dəmɛdɛrəm monu pəmar məloku: ‹Ɛy› kɔ pəyɔnɛ kance kɔ-ɛ, məloku: ‹Ala› kɔ pəyɔnɛ a bafɔ kance kɔ-ɛ, ntɛ təŋsɔŋɛ ta nəntɛmpɛnɛ kiti dəntəf mɔ.
13 Fum eyi nu dacɔ nwɛ eyi pəcuca mɔ ba? Pəmar pətola Kanu. Fum eyi pəbotu nu dacɔ ba? Pəleŋəs meleŋ ma kəkorkoru Kanu.
14 Fum wətətamnɛ eyi nu dacɔ ba? Pəmar fum wəkakɔ pəwe abeki a kəloŋkanɛ ka alaŋ, ŋatola Kanu tetən, ŋabɔy kɔ moro mepic dəromp tewe ta Mariki.
15 Kɔ fum ontola Kanu kɔ kəlaŋ-ɛ, kətola kən kəndesɔŋɛ wətətamnɛ kətamnɛ. Mariki eŋyekti kɔ pəcəmbər, k'ɛnayɔ mes mɛlɛc-ɛ, Kanu kəndeŋaŋnɛnɛ kɔ mi.
16 Nəcɛŋsɛnɛ kiciya konu, nətolanɛnɛ, ntɛ təŋsɔŋɛ nətamnɛ mɔ. Kətola ka fum wəlompu kəyɔ fənɔntər nfɛ fəntam kəsəkpər mes mɔ.
17 Eli fum ɛnayi pəmɔ səna. Pəctola pəyeŋki fəp wəcafən kətəder, kɔ wəcafən ɔntətuf haŋ meren maas kɔ yof camət-tin.
18 Kɔ Eli ontola sɔ Kanu, kɔ wəcafən ontuf sɔ, kɔ antəf ŋəsəŋ sɔ yokom.
19 Awɛnc'im aŋa, kɔ wəkin ɛŋgbaymɛ kance-ɛ, wələma ɛntam kəliŋərnɛ kɔ pəsolnɛnɛ kɔ dəpɔ da kance.
20 Wəkakɔ pəcərɛ ntɛ: Nwɛ oŋsolnɛnɛ wəciya dəpɔ da Kanu mɔ, endeyac kɔ defi, pəkufun mes mɛlɛc mɛlarəm.

1 Isaŋ
An'ɔ Isaŋ ɔyɔnɛ-ɛ, t'ake tɔ pəmar pakaraŋɛnɛ areka ŋɔn-ɛ?

Areka ŋəcɔkɔ-cɔkɔ ŋa Isaŋ ŋɔ ŋaŋɛ nŋɛ anacic meren wəco camət-maas kɔ kəcamət (85) kəbəp ka meren wəco camət-maŋkəlɛ kɔ kəcamət (95) ntɛ kəkom ka Krist kənacepər mɔ. Isaŋ ɛnamentərnɛ fɛ kəyɔnɛ ka wəcicəs ka areka ŋaŋɛ, mba sapitər səcɔkɔ-cɔkɔ səmentər a fər yɔn kiriŋ yɔ kəyi ka Yesu doru kɔ kəfɔtɛ kɔn afi dacɔ kɔ mes mamɔkɔ mɛnacepər (1.1-3). Tecicəs ta areka ŋa Isaŋ tɔlɔtərɛnɛ kəwurɛnɛ kɔ tecicəs ntɛ ambəp dəKawandi ka Isaŋ mɔ. Ancɛm-cɛmnɛ a Isaŋ ɛnacicəs Kawandi kɔn kɔ reka nyɛ maas dare da Efesi, nde ɛnandɛ mɔ: Areka ŋa Isaŋ ŋəcɔkɔ-cɔkɔ, ŋa mɛrəŋ, kɔ ŋa maas.

Isaŋ ɛnacicɛ alaŋ fəp tɛm ntɛ kəloŋkanɛ ka alaŋ kənayi dəpəcuca pa afum alɔma aŋɛ ancwe «acərɛ» mɔ. Afum akakɔ ŋanccɛm-cɛmnɛ a Yesu Kanu yati ɛnayɔnɛ, bafɔ fum ɛnayi nwɛ ɔyɔnɛ dis kɔ mecir pəyi antəf kəroŋ mɔ. It'ɔsɔŋɛ Isaŋ kəcicəs kəsɔŋɛ kəcərɛ a fər yɔn kiriŋ mes ma kəyi doru ka Yesu kənacepər haŋ nkɔnsərka pəcgbuŋɛnɛ Yesu waca wɔn yati (1.1-3). Isaŋ ɛnacic areka ŋaŋɛ ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəlas pəbotu pɔn mɔ (1 Isaŋ 1.4), pəsɔŋɛ alaŋ kətɔciya (1 Isaŋ 2.1), pəbum alaŋ mɛtəksɛ ma yem (1 Isaŋ 2.26), pəyeŋkəs alaŋ bəkəc kəsɔŋɛ ŋa kəcərɛ a ayac ŋa (5.13).

Tokotərɛnɛ ta moloku ma areka

1. Isaŋ ementər areka ŋɔn, k'oloku tes ntɛ tɔsɔŋɛ k'ancic ŋi mɔ (1.1-4).
2. Isaŋ ɛnasɔksər afum ntɛ Kanu kəyɔnɛ pəwaŋkəra mɔ, pəmar pacepərɛnɛ doru kəyi dəpəwaŋkəra pəmɔ tɔkɔ Yesu ɛnacepərɛnɛ di mɔ (1.5-3.10).
3. Ntɛ tɛncəmɛ ti darəŋ mɔ, Isaŋ ɛnacɛm-cɛməs tosom ntɛ tɔyɔnɛ ta kəbɔtərɛnɛ mɔ (3.11-5.12).
4. Moloku mɛlpəs (5.13-21).

Toloku ta kiyi wəyeŋ

1 Tɔkɔ tɛnayi kəyɛfɛ dəkəcop, ntɛ sənane, ntɛ sənanəŋkɛ fər yosu, ntɛ sənagbɛkərɛ kɔ waca wosu woŋgbuŋsərɛnɛ ti mɔ, ti tɔyɔnɛ toloku ta kiyi wəyeŋ.
2 Awa kiyi wəyeŋ kəmentərnɛ, kɔ sənəŋk ki, səndəŋk sede sa ki, səloku nu kiyi wəyeŋ ka doru o doru, nkɛ kənayi Kas kəsək akɔ kəmentərnɛ su mɔ.
3 Səndəŋkər nəna ntɛ sənanəŋk kɔ səne mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəna sɔ nətəŋnɛ kɔ səna, patəŋnɛ fəp fosu kɔ Kas kɔ wan kɔn Yesu Krist mɔ.
4 Tatɔkɔ, səna, səncic ti, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəbotu posu pɛlarɛ mɔ.

Kanu pəwaŋkəra pɔ

5 Tosom ntɛ sənanenɛ Krist mɔ, tɔ səndəŋkər nu, ti tɔyɔnɛ Kanu pəwaŋkəra pɔ, kubump nkɛ o nkɛ kəyi fɛ kɔ.
6 Kɔ səloku a səntəŋnɛ kɔ nkɔn mba səckət dəkubump-ɛ, kəyemɛ kɔ səndɛ, səyi fɛ kəcyɔ ntɛ kance kəloku mɔ.
7 Mba kɔ səndekət pəwaŋkəra disrɛ, pəmɔ tɔkɔ nkɔnsərka eyi pəwaŋkəra mɔ-ɛ, səyi kətəŋnɛ disrɛ kɔ akɔ ŋayi dəpəwaŋkəra mɔ, mecir ma Yesu wan kɔn mendesɔkəs su pəciya fəp.
8 Kɔ səloku a səyɔ fɛ kiciya-ɛ, kətiŋkərnɛ kɔ səndɛ, kance kəyi fɛ su.
9 Kɔ səwosɛ kəcɛŋ kiciya kosu-ɛ, Kanu kəŋyɔ tɔkɔ kənaloku mɔ, kəlomp, kəndeŋaŋnɛnɛ su kiciya kosu, kəsɔkəs su pətəlomp fəp.
10 Kɔ səloku a sənciya fɛ-ɛ, səsɔŋɛ pəyi pəmɔ Kanu wəyemɛ ɔfɔ, toloku tɔn teyi fɛ su.

2

Krist ender kəmar su

1 Awut em, incic'on tantɛ ntɛ təŋsəŋɛ ta nənciya mə. Mba kɔ fum enciya-ɛ,
səyɔ wəmar nwɛ eyi nde Papa kəsək mə, Yesu Krist, wəlompu.
2 Nkɔn yati ɔyɔnɛ poloŋnɛ mpɛ poŋkump kiciya kosu mə, bafɔ kiciya ka səna
gbəcərəm, mba ka aka doru dandɛ fəp.
3 Kɔ səmɛŋkərnɛ mosom ma Kanu-ɛ, səntam kəcloku a səncərɛ kɔ.
4 Nwɛ oŋloku: «Incərɛ kɔ» ta wəkayi ɛmɛŋkərnɛ mosom mən-ɛ, wəyemɛ ɔfɔ,
kance kəyi fɛ kɔ.
5 Mba nwɛ ɛŋmɛŋkərnɛ toloku tən mə, kance kəyi wəkayi, kəbɔtər ka Kanu
kəmbut fɛ kɔ. Ntɛ təŋsəŋɛ a səncərɛ a səyi kɔ nkɔn:
6 Nwɛ oŋloku kəyi kɔ Kanu mə, pəmar pəkɔt pəmə Yesu.
7 Nəna aŋɛ imbɔtər mə, bafɔ tosom tofu t'incic'on, mba tosom tokur ntɛ
nənasɔtɔ kəyɛfɛ dəkəcop mə. Tosom tokur tatɔkɔ tɔyɔnɛ toloku tɔkɔ nənane
mə.
8 Kəca kələma, tosom tofu t'incic'on ntɛ tɔyɔnɛ kance nnɔ Krist eyi mə kɔ nnɔ
nəna nəyi mə, bawo kubump kəncepər kɔ pəwaŋkəra pa kance peyi oŋ kəmar.
9 Nwɛ oŋloku kəyi dəpəwaŋkəra mba wəkayi pəter wɛnc wəlaŋ mə, ɔsərəyi
dəkubump.
10 Nwɛ ɔmbɔtər wɛnc wəlaŋ mə eyi dəpəwaŋkəra, nnə eyi mə, ntɛ o ntɛ teyi
fɛ ntɛ tɛmpət kɔ mə.
11 Mba nwɛ enter wɛnc wəlaŋ mə, dəkubump eyi kəkɔt, ɛncərɛ fɛ nde eyi
kəkɔ mə, bawo kubump kəsɔŋɛ kɔ fɔr kətɔnəŋk.

Kətɛfərnɛ ka doru kɔ ka ater a Krist

12 Kəcic'on k'indɛ awut em,
bawo aŋaŋnɛn'on kiciya konu teta tewe ta Krist.
13 Kəcic'on k'indɛ, papa aŋa,
bawo nəncərɛ wəkɔ ɛnayi kəyɛfɛ dəkəcop mə.
Kəcic'on k'indɛ, nəna atɛmp,
bawo nəntam Wəlɛc, Sentani.
14 Incic'on awut em,
bawo nəncərɛ Papa Kanu.
Incic'on papa aŋa,
bawo nəncərɛ wəkɔ ɛnayi kəyɛfɛ dəkəcop mə.
Incic'on nəna atɛmp,
bawo nəyɔ sɔkət,
kɔ toloku ta Kanu teyi nu,
kɔ nəntam Wəlɛc, Sentani.
15 Ta nəbɔtər mes ma doru, ta nəbɔtər sɔ daka da doru. Kɔ fum ɔmbɔtər mes
ma doru-ɛ, kəbɔtər ka Papa Kanu kəfɔyi kɔ.
16 Bawo daka o daka ndɛ deyi doru mə, bafɔ ndena Papa Kanu dɛŋyɛfɛ, mba
da doru dandɛ dɔ. Kəyɛfɛ tɛfaŋ tɛlɛc ta dis kəkɔ tɛfaŋ tɛlɛc ta fɔr kəbəp ka kəlaŋ
ka kədot banca ka kəsɔtɔ ka daka dadɔkɔ, mamɔkɔ fəp doru dandɛ dɔyɔ mi.
17 Doru dandɛ dendelip kɔ mɛfaŋ mɛlɛc ma di, mba məna nwɛ məncəmɛ
tɛfaŋ ta Kanu darəŋ mə, məŋyi wəyeŋ doru o doru.

18 Awut em, dec dɛlpəs d'ayi dandɛ! Nənane pacloku a wəter ka Krist
endeder. Kance kɔ: Ater a Krist ŋala oŋ ndɛkəl. It'ɔsəŋɛ ntɛ səncərɛnɛ a dec
dɛlpəs dɛmbəp mə.
19 Ŋanawur kətəŋnɛ kosu disrɛ, mba bafɔ akosu ŋanayi. Bawo ŋanayɔnɛ akosu-
ɛ, kɔ ŋanader ŋayi kɔ səna. Tementərnɛ ali wəkin ŋa dacɔ ɛnayɔnɛ fɛ wəkosu.

20 Kɔ nəna, nəsɔtər Krist Amera Ŋecempi, it'ɔsɔŋɛ ntɛ fəp fonu nəncərɛ kance mɔ.
21 Incic'on, tɔyɔnɛ fɛ a nəncərɛ fɛ kance, mba bawo ali yem yin yeyi fɛ dəkance nkɛ nəncərɛ mɔ.
22 An'ɔyɔnɛ wəyemɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ nwɛ ence kəloku a Yesu ɔyɔnɛ Krist mɔ-ɛ? Awa wəkakɔ ɔyɔnɛ wəter ka Krist, wəkakɔ ece Papa Kanu kɔ Wan.
23 Nwɛ o nwɛ ence Wan mɔ, ɔyɔ fɛ sɔ Papa Kanu. Nwɛ owosɛ pəloku sɔ teta Wan mɔ, nkɔn ɔyɔ sɔ Papa Kanu.
24 Kɔ nəna, nəmɛŋkərnɛ tɔkɔ nənane kəyɛfɛ dəkəcop mɔ. Kɔ nəmɛŋkərnɛ tɔkɔ nənane kəyɛfɛ dəkəcop mɔ-ɛ, nəna sɔ nəŋyi dəWan kɔ dəKas.
25 Temer ntɛ Krist ɛnasɔŋ su mɔ, tɔyɔnɛ kiyi wəyeŋ ka doru o doru.
26 Incic'on tantɛ teta akɔ ŋantiŋkər'un mɔ.
27 Kɔ nəna, kəbɔy ka Amera Ŋecempi ŋɔkɔ nənasɔtər Krist mɔ, kəyi nu. Kəder ka fum kədetəks'on kəyɔ fɛ dəkəcəmɛ nnɔ nəyi mɔ, bawo kəbɔy kɔn kəntəks'on mes fəp. Kəbɔy ka Amera Ŋecempi kaŋkɔ kəyɔnɛ kance, kəyɔ fɛ yem. Awa! Nəsumpər kəyi dəKrist pəmɔ tɔkɔ kəbɔy ka Amera Ŋecempi kənatəks'on mɔ.

Awut a Kanu

28 Ndɛkəl oŋ awut em, nəsumpər kəyi dəKrist, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəyɔnɛ tɛm ntɛ o ntɛ Krist endementərnɛ mɔ, patɔmpər kəbəknɛ ta malap mmɛ o mmɛ məsɔŋɛ su kəbɔlɛ kɔ tɛm ta kəder kɔn.
29 Kɔ nəncərɛ a Krist olomp-ɛ, nəcərɛ sɔ a nwɛ o nwɛ ɔŋkɔt pəlompu disrɛ mɔ, dokom da Kanu d'ɛyɛfɛ.

3

1 Nəmɔmən ma kəbɔtər kəpɔŋ nkɛ Papa Kanu ɔsɔŋ su mɔ, kəbɔtər kaŋkɔ kəsɔŋɛ pacwe su «awut a Kanu.» Ŋa ŋɔ səyɔnɛ yati! K'afum a doru ŋantɔcərɛ su-ɛ, tɔyɔnɛ a ŋancərɛ fɛ Kanu.
2 Nəna aŋɛ imbɔtər mɔ, ndɛkəl oŋ awut a Kanu ŋɔ səyɔnɛ. Teyi ntɛ səndeyi mɔ tɛntamentərnɛ fɛ kərɛsna. Mba səncərɛ a tɛm o tɛm ntɛ Krist endementərnɛ mɔ, səndewurɛnɛ kɔ nkɔn, bawo səndenəŋk kɔ pəmɔ tɔkɔ eyi mɔ.
3 Nwɛ o nwɛ ɔtɔmpər kəgbɛkər amera kaŋkɔ, ɔŋsɔkəsnɛ pəmɔ tɔkɔ Krist ɔsɔk mɔ.
4 Nwɛ o nwɛ enciya mɔ, bafɔ sariyɛ sa Kanu s'ɛncəmɛ darəŋ. Bawo kiciya, kəyeŋkər ka sariyɛ sasɔkɔ domp kɔ.
5 Awa! Nəncərɛ ti, Krist ɛnamentərnɛ kədeliŋ kiciya. Kɔ nkɔn, kiciya kəyi fɛ kɔ.
6 Nwɛ o nwɛ eyi kɔ Krist mɔ, ɔfɔciya. Nwɛ o nwɛ enciya mɔ ɛncərɛ fɛ kɔ, ali katin ɛnəŋk fɛ kɔ.
7 Awut em, ta fum o fum pətiŋkər nu! Nwɛ ɔŋyɔ tes tolompu mɔ, wəlompu ɔfɔ, pəmɔ tɔkɔ Krist olomp mɔ.
8 Nwɛ enciya mɔ dəŋɔŋk ŋɛlɛc ɛyɛfɛ, bawo ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɛnaciya kəyɛfɛ dəkəcop. Kɔ Wan ka Kanu ɛnamentərnɛ-ɛ, teta kələsər ka yɛbəc ya ŋɔŋk ŋɛlɛc kənayi.
9 Nwɛ o nwɛ ɛŋyɛfɛ dokom da Kanu mɔ ɔfɔciya, bawo defet da Kanu, ndɛ dəyɔnɛ toloku tɔn mɔ, deyi kɔ. Wəkayi ɔfɔtam kəciya bawo dəKanu ɛyɛfɛ.
10 Ti tɔyɔnɛ tɛnɛpəlɛ ta ayɛfɛ dokom da Kanu kɔ ayɛfɛ dokom da ŋɔŋk ŋɛlɛc: Nwɛ o nwɛ ɔntɔyɔ pəlompu mɔ, bafɔ dokom da Kanu d'ɛyɛfɛ, tin tayi tɔ kɔ nwɛ ɔntəbɔtər wɛnc wəlaŋ mɔ.

Pabɔtərɛnɛ!

11 Tosom tantɛ tɔ nənane kəyɛfɛ dəkəcop: Pabɔtərɛnɛ!
12 Ta payɔ pəmɔ Kayɛn, nwɛ ɛnayɛfɛ dəWəlɛc, Sentani, k'endif wɛnc mɔ. T'ake t'ɛnadifɛ kɔ-ɛ? Bawo yɛbəc yɔn yɛnalomp fɛ, ya wɛnc yolomp.

13 Awɛnc im aŋa, ta teciyanɛn'on k'afum a doru ŋanter nu-ɛ.
14 Səna, səncərɛ a nde defi deyi mɔ səyɛfɛ, kɔ səŋkɔ nde kiyi wəyeŋ kəyi mɔ,
bawo səmbɔtər awɛnc asu alaŋ. Nwɛ ɔntɔbɔtər wɛnc mɔ, eyi nde defi deyi mɔ.
15 Nwɛ o nwɛ enter wɛnc mɔ wədif fum ɔfɔ. Nəncərɛ ali wədif fum wəkin,
kiyi wəyeŋ ka doru o doru kəyi fɛ kɔ.
16 Tantɛ tɔŋsɔŋɛ su kəcərɛ kəbɔtər: Krist ɔsɔŋ kiyi wəyeŋ kɔn teta səna. Səna
sɔ pəmar səsɔŋ kiyi wəyeŋ kosu teta awɛnc asu alaŋ.
17 Mba kɔ fum wələma ɔyɔ daka da doru, pənəŋk wɛnc wəlaŋ pəyi dəpəcuca,
mba pəgbətər wɛnc wəkakɔ abəkəc-ɛ, cəke cɔ kəbɔtər ka Kanu kəyi wəkayi-ɛ?
18 Awut em, ta payɔ kəbɔtər ka dəmoloku kɔ dətemer gbəcərəm, mba payɔ
kəbɔtər nkɛ kəŋmentərnɛ dəmɔyɔ kɔ dəkance mɔ.

Kəlaŋ ka afum Kanu fər kiriŋ

19 Tatɔkɔ tɔŋsɔŋɛ su kəcərɛ a aka kance ŋɔ səyɔnɛ, bəkəc yosu yɔfər Kanu fər
kiriŋ.
20 Bawo kɔ bəkəc yosu yoloku a sənciya-ɛ, Kanu kəmbɛk kətas yi, kɔ kəncərɛ
mes fəp.
21 Nəna aŋɛ imbɔtər mɔ, kɔ bəkəc yosu yɔntɔloku su a sənciya-ɛ, səyɔ kəbəknɛ
nde Kanu kəyi mɔ.
22 Ntɛ o ntɛ səntola mɔ səŋsɔtər kɔ ti, bawo səmɛŋkərnɛ mosom mɔn, kɔ səŋyɔ
sɔ mes mmɛ mɔmbɔt kɔ mɔ.
23 Tosom tɔn tɛntɛ: Pagbɛkər tewe ta wan kɔn Yesu Krist kəlaŋ, pabɔtərɛnɛ
pəmɔ tosom tɔkɔ ɛnasom su mɔ.
24 Məna nwɛ məmɛŋkərnɛ mosom mamɔkɔ mɔ, məyi dəKanu, pəmɔ ntɛ Kanu
kəyi dəməna wəkayi mɔ. Amera Ŋecempi ŋɔkɔ ɛnasɔŋ su mɔ, ŋɔŋsɔŋɛ kəcərɛ a
Kanu kəyi su.

4

Amera ŋa Kanu kɔ ŋa wəterɛnɛ kɔn

1 Nəna aŋɛ imbɔtər mɔ, ta nəlaŋ akɔ ŋabaŋɛnɛ kəyɔ Amera mɔ fəp. Mba
nəkɔkcɛ yi ntɛ tɔŋsɔŋɛ nətam kəcərɛ kɔ pəyɔnɛ ya dəKanu yɔ-ɛ, bawo sayibɛ sa
yem səlarəm səsamsər doru.
2 Tantɛ disrɛ nəntam kəcərɛ a Amera ŋa Kanu ŋɔ: Amera nŋɛ o nŋɛ ŋoŋwosɛ
kəcərɛ a Yesu Krist ɛnader pəyɔnɛ fum mɔ, ŋa Kanu ŋɔ.
3 Mba amera nŋɛ o nŋɛ ŋɔntɔwosɛ kəloku a Yesu ɛnader cəfum mɔ, bafɔ ŋa
Kanu ŋɔ, ŋa wəter Krist ŋɔ. Nənane pacloku a kəder kɔ wəter ka Krist ɛndɛ,
ndɛkəl oŋ eyi doru.
4 Nəna awut em, aka Kanu ŋɔ nəyɔnɛ, kɔ nəntam sayibɛ sa yem, bawo nwɛ
eyi nu mɔ, ɛntas nwɛ eyi doru mɔ.
5 Ŋa, aka doru ŋɔ. Ti tɔsɔŋɛ ntɛ moloku maŋan məyɔnɛ ma doru mɔ, kɔ doru
dɛncəŋkəl ŋa.
6 Səna, aka Kanu ŋɔ səyɔnɛ. Nwɛ ɛncərɛ Kanu mɔ, ɛncəŋkəl su. Nwɛ ɔntɔyɔnɛ
wəka Kanu mɔ ɔfɔcəŋkəl su. Ti tɔsɔŋɛ su kəcərɛ amera ŋa kance kɔ amera ŋa
kətiŋkər.

Kanu, kəbɔtər kɔ

7 Nəna aŋɛ imbɔtər mɔ, pabɔtərɛnɛ,
bawo kəbɔtər dokom da Kanu dɔ kəyɛfɛ.
Nwɛ o nwɛ ɔbɔtər, dokom da Kanu d'ɛyɛfɛ,
k'ɛncərɛ sɔ Kanu.
8 Nwɛ ɔntɔbɔtər mɔ, ɛncərɛ fɛ Kanu ali katin,
bawo Kanu, kəbɔtər kɔ.
9 Tantɛ tɔ kəbɔtər ka Kanu kənamentərnɛ su dacɔ:

Kɔ Kanu kəsom wan kɔn sona doru ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəmar su səsətər kɔ kiyi wəyeŋ mɔ.
10 Kəbətər kaŋkɔ,
bafɔ sən'ɔbətər Kanu,
mba nkɔn ɔbətər su.
Kɔ Kanu kəmbətər su haŋ kɔ kəsom wan kɔn,
nwɛ ɔyɔnɛ poloŋnɛ mpɛ poŋkump kiciya kosu mɔ.
11 Nəna aŋɛ imbətər mɔ, kɔ Kanu kəmbətər su tantɛ-ɛ, pəmar səna alaŋ sɔ fəp pabətərɛnɛ.
12 Ali katin fum o fum ɛŋgbətnɛ fɛ Kanu. Kɔ səmbətərɛnɛ-ɛ, Kanu kəŋyi su dacɔ, kəbətər kɔn kəfɔbut su.
13 Tantɛ tɔ səntam kəcərɛ a səyi dəKanu, kɔ Kanu kəyi dəsəna: Bawo ɔsɔŋ su Amera ŋɔn.
14 Kɔ səna səŋgbətnɛ, kɔ səyɔnɛ sede a Papa osom Wan kədeyɔnɛ wəyac ka doru.
15 Nwɛ o nwɛ oŋwosɛ kəloku a Yesu ɔyɔnɛ Wan ka Kanu mɔ, Kanu kəŋyi kɔ, nkɔn sɔ pəyi dəKanu.
16 Kɔ səna, səncərɛ kəbətər nkɛ Kanu kəmbətər su mɔ, kɔ səŋgbɛkər kəbətər kaŋkɔ kəlaŋ.
Kanu, kəbətər kɔ. Nwɛ eŋyi kəbətər disrɛ mɔ, eyi dəKanu, Kanu kəyi dəwəkayi.
17 Kɔ kəbətər kosu kəntəbut-ɛ, tɔŋsɔŋɛ su kəbəknɛ dɔsɔk ndɛ Kanu kəŋkiti su mɔ. Ta ake-ɛ? Bawo kiyi kosu doru kəwurɛnɛ kɔ ka Yesu Krist.
18 Kənesɛ kəyi fɛ kəbətər disrɛ. Kɔ kəbətər kəntəbut-ɛ, kəmbɛləs kənesɛ. Bawo kənesɛ kəncɛm-cɛməs a kətərəs kəndeder. Wənesɛ, kəbətər kəmbut kɔ.
19 Kɔ səna, səmbətər, bawo Kanu kənanuŋkɛnɛ kəbətər su.
20 Kɔ fum oloku: «Imbətər Kanu» mba pəter wɛnc wəlaŋ-ɛ, wəyemɛ ɔfɔ, bawo nwɛ ɔntəbətər wɛnc nwɛ ɛŋnəŋk mɔ, ɔfɔtam kəbətər Kanu nkɛ ɔntənəŋk mɔ.
21 Tosom tantɛ tɔ Kanu kənasom su: Nwɛ ɔmbətər Kanu mɔ, pəmar pəbətər sɔ wɛnc.

5

Kətam kosu ka doru

1 Nwɛ o nwɛ ɛlaŋ a Yesu ɔyɔnɛ Krist mɔ, fum wəkakɔ dokom da Kanu d'ɛyɛfɛ. Nwɛ o nwɛ ɔmbətər wəkombəra mɔ, ɔmbətər sɔ nwɛ ɛyɛfɛ dokom da wəkayi mɔ.
2 Kɔ səmbətər Kanu, səcəmɛ sɔ mosom mɔn darəŋ-ɛ, səntam kəcərɛ a səmbətər awut a Kanu.
3 Bawo kəbətər ka Kanu kəyɔnɛ a səmɛŋkərnɛ mosom mɔn. Mosom mamɔkɔ məfɔtərəs,
4 bawo nwɛ o nwɛ ɛyɛfɛ dokom da Kanu mɔ, ɛntam doru. Tes ntɛ tɔsɔŋɛ su kətam doru mɔ, it'ɔyɔnɛ kəlaŋ kosu.
5 An'ɔyɔnɛ wətam ka doru-ɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ nwɛ ɛlaŋ a Yesu ɔyɔnɛ Wan ka Kanu mɔ?
6 Nkɔn Yesu Krist nwɛ ɛnader su kɔ domun da kəgbət kɔn dəromun kɔ mecir ma defi dɔn mɔ, bafɔ domun gbəcərəm d'ɛnakɛrɛ, mba domun kɔ mecir. Amera ŋɔsɔŋ sede sasɔkɔ, bawo Amera ŋɔyɔnɛ kance.
7 Awa ca maas yɔsɔŋ sede sa ti:
8 Amera, domun kɔ mecir, ca yayɛ maas fəp yɛntəŋnɛ ti.
9 Kɔ səwosɛ sede sa afum-ɛ, sede sa Kanu səmbɛk sətas si. Bawo sede sa Kanu səntəŋnɛ kəsɔŋ sede teta Wan kɔn.
10 Nwɛ ɛŋgbɛkər kəlaŋ kɔn nde Wan ka Kanu eyi mɔ, ɔyɔ sede sasɔkɔ d'nkɔnsərka. Nwɛ ɔntəlaŋ Kanu mɔ, ɛŋgbɛkəl kance nkɛ Kanu kənaloku mɔ, bawo ɛŋgbɛkər fɛ kəlaŋ kɔn dəsede nsɛ Kanu kəsɔŋ teta Wan kɔn mɔ.

11 Sede sasɔkɔ səmentər a Kanu kəsɔŋ su kiyi wəyeŋ ka doru o doru. Kiyi
wəyeŋ kaŋkɔ, dəWan kɔn kəyi.
12 Nwɛ ɔyɔ Wan mɔ, ɔyɔ sɔ kiyi wəyeŋ. Nwɛ ɔntɔyɔ Wan ka Kanu mɔ, ɔfɔyɔ
kiyi wəyeŋ.

Kiyi wəyeŋ ka doru o doru

13 Tatɔkɔ, incic'on ti, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nu kəcərɛ a nəyɔ kiyi wəyeŋ ka doru o doru
mɔ, nəna aŋɛ nəŋgbɛkər kəlaŋ konu nde tewe ta Wan ka Kanu teyi mɔ.
14 Kəbaŋsɛ nkɛ səyɔ nnɔ tewe ta Wan ka Kanu teyi mɔ kəyɔnɛ, kɔ səntola kɔ
paka mpɛ o mpɛ tɛfaŋ tɔn disrɛ-ɛ, ɛmbaŋ su.
15 Kɔ pəyɔnɛ a səncərɛ a ɛmbaŋ su-ɛ, mpɛ o mpɛ pɔ səntola kɔ, səŋsətər kɔ pi.
16 Kɔ fum ɛnəŋk wɛnc wəlaŋ pəcciya kiciya nkɛ kəntɔsolɛ kɔ dədefi mɔ,
pətolanɛ kɔ Kanu, wɛnc wəkakɔ ɔŋsətɔ kiyi wəyeŋ. Afum akɔ ŋanciya kiciya
nkɛ kəntɔsolɛ dədefi mɔ, ŋ'iŋloku taŋan. Kiciya kəyi nkɛ kəsolɛ dədefi mɔ, bafɔ
kiciya kaŋkɔ k'iŋloku a patolanɛ ki de.
17 Kətɔlomp nkɛ o nkɛ, kiciya kɔ. Mba kiciya kəyi nkɛ kətɔsolɛ dədefi mɔ.
18 Səncərɛ a nwɛ o nwɛ ɛyɛfɛ dokom da Kanu mɔ, ɔfɔciya. Bawo nwɛ ɛyɛfɛ
dokom da Kanu mɔ ombum wəkayi, Wəlɛc, Sentani, ɔfɔgbuŋɛnɛ kɔ.
19 Səncərɛ a aka Kanu ŋɔ səyɔnɛ, mba aka doru fəp ŋayi kətam ka Wəlɛc,
Sentani dəntɔf.
20 Mba səncərɛ sɔ a Wan ka Kanu ɛnader kədesɔŋ su kəsɔk domp, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
səcərɛ nwɛ ɔyɔnɛ Kance mɔ. DəKance ayi, dəkəmar ka Wan kɔn Yesu Krist.
Nkɔn ɔyɔnɛ Kanu ka kance yati kɔ kiyi wəyeŋ ka doru o doru.
21 Awut em, nəkɛmbərnɛ mɛrəŋka.

2 Isaŋ
An'ɔ Isaŋ ɔyɔnɛ-ɛ, t'ake tɔ pəmar pakaraŋɛnɛ areka ŋɔn ŋa mɛrəŋ-ɛ?

Isaŋ wəsom wəka Yesu ɛnacicəs areka ŋɔn ŋa mɛrəŋ nŋɛ meren wəco camət-maas kɔ kəcamət (85) kəbəp ka meren wəco camət-maŋkəlɛ kɔ kəcamət (95) ntɛ kəkom ka Yesu Krist kənacepər mɔ. Isaŋ ɛnamentərnɛ fɛ kəyɔnɛ ka wəcicəs ka areka ŋaŋɛ, mba encwenɛ nkɔnsərka «Wəbeki». Moloku ma Areka ŋa mɛrəŋ ŋa Isaŋ mələtərnɛ kəsurɛnɛ mmɛ ambəp Kawandi kɔn mɔ. Tatɔkɔ tɔ tɛntam kəyi pəmɔ tɔkɔ oloku teta tosom ta Yesu mɔ, a pabətərɛnɛ aŋɛ kɔ akɔ. Kɔ ntɛ oloku kəbətər ka Yesu dəmosom mɔ (1.5-6, Isaŋ 15.9-10). Ancɛm-cɛmnɛ a Isaŋ wəsom wəka Yesu ɛnacicəs Kawandi kɔn kɔ reka yɔn maas tɛm ntɛ ɛnayi dare da Efesi mɔ. Isaŋ ɛnacicsɛ kəloŋkanɛ ka alaŋ a Yesu nkɛ ɛnawe «Wəran wəyɛk-yɛk kɔ awut ɔn»* mɔ. Tɛfaŋ ta Isaŋ ntɛ tɛnasɔŋɛ kɔ kəcicəs areka ŋaŋɛ mɔ tɛnayɔnɛ kəyeŋkəs kəloŋkanɛ ka alaŋ bəkəc pəsɔŋɛ ŋa kəbumnɛ mɛtəksɛ ma yem.

Tokotərɛnɛ ta moloku m'areka

1. Isaŋ oncop areka pəcbonc akɔ ancicɛ ŋi mɔ pəcyifɛnɛ ŋa sɔ (1.1-3).
2. Kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ pəcyeŋkəs kəloŋkanɛ ka alaŋ a Yesu bəkəc, pəccɛm-cɛməs ŋa sɔ tosom tɔkɔ tɛmbɛk mosom fəp mɔ (1.4-6).
3. Kɔ tencepər-ɛ, Isaŋ oloku afum kəkɛmbərnɛ atiŋkər afum aŋɛ ŋander mɔ (1.7-11).
4. Kəloŋkanɛ ka alaŋ a Yesu nkɛ eyi mɔ, k'ɛləpsər kəyif (1.12-13).

Kəyif

1 Ina, wəbeki, incic areka nŋɛ kəkɔ nda wəran nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ† kɔ awut ɔn aŋɛ imbətər yati mɔ. Bafɔ ina sona ɔbətər nu, mba akɔ ŋancərɛ kance mɔ fəp.

2 Imbətər nu teta kance nkɛ kəyi su kɔ kəndeyi su doru o doru mɔ.

3 Papa Kanu kɔ Yesu Krist wan ka Papa ŋasɔŋ su kəmar kifəli, nɔnɔfər kɔ pəforu dəkance kɔ dəkəbɔtər mɔ.

Tosom ntɛ asətər Papa mɔ

4 Bel-bel bɔ pəmbɔt im kəbəp awut am alɔma ŋackɔtɛnɛ kance, pəmɔ tɔkɔ Papa osom su ti mɔ.

5 Ndɛkəl oŋ, məna wəran nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ‡, intol'am ntɛ iyi kəcic'am mɔ: Pabətərɛnɛ! Bafɔ tosom tofu tɔ, mba ntɛ sənasɔtɔ kəyɛfɛ dəkəcop da kəlaŋ kosu mɔ.

6 Kəbətər kəyɔnɛ: Pəmar pakɔt mosom ma Kanu pəmɔ tɔkɔ kəloku mi mɔ. Tatɔkɔ tɔyɔnɛ tosom ntɛ pəmar nəkɔt mɔ, pəmɔ tɔkɔ nənane ti kəyɛfɛ dəkəcop da kəlaŋ konu mɔ.

7 Atiŋkər afum alarəm ŋasamsər doru, ŋafati kəwosɛ kəloku a Yesu Krist kance disrɛ ɔyɔnɛ fum. Wətiŋkər afum wəkakɔ wəter ka Krist ɔyɔnɛ.

8 Nəkɛmbərnɛ nənasərka ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta yokom ya yɛbəc yonu yɔsɔlər nu mɔ, mba nəsɔtɔnɛ ti kəway kətəŋnɛnɛ ka ti.

9 Məna nwɛ o nwɛ ɔŋkɔ pəbɔlɛ, mba ta məyi kətəksɛ ka Krist mɔ, məyɔ fɛ Kanu. Məna nwɛ məŋyi kətəksɛ kaŋkɔ disrɛ mɔ, məyɔ Kas kɔ Wan.

---

* **:** Isaŋ pətubcɛnɛ kəloŋkanɛ ka alaŋ a Yesu kɔ «wəran wəyɛk-yɛk kɔ awut ɔn.» † **1:1** *Wəran nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ kɔ awut ɔn* = kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu ‡ **1:5** *Wəran nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ* = Kəloŋkanɛ ka alaŋ a Yesu.

10 Kɔ fum ender pəy'un dacɔ mba ta ɛŋkɛrɛ kətəksɛ kaŋkɔ-ɛ, ta məbaŋ kɔ nde
ndaram, ta məyif kɔ yati.
11 Bawo məna nwɛ məŋyif kɔ mɔ, wəmar kɔn məyɔnɛ dəyɛbəc yɔn yɛlɛc.

Moloku mɛlpəs

12 Ali ntɛ moloku mɛlar im kəloku nu mɔ, ifaŋ fɛ kəloku nu mi d'areka
ŋecicəs. Mba iŋgbɛkər amera kəkɔnəŋk un, ilok-lokər nu patɛfərɛnɛ ntɛ təŋsɔŋɛ
pəbotu posu pɛlarɛ mɔ.
13 Awut a wəkirɛ kam nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ§ ŋayif nu.

§ **1:13** *Awut a wəkirɛ kam nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ* = Kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu

3 Isaŋ
An'ɔ Isaŋ ɔyɔnɛ-ɛ, t'ake tɔ pəmar pakaraŋɛnɛ areka ŋɔn ŋa maas-ɛ?

Isaŋ wəsom wəka Yesu ɛnacicəs areka ŋa maas ŋaŋɛ. Ɛnacicəs ŋi meren wəco camət-maas kɔ kəcamət (85) kəbəp ka meren wəco camət-maŋkəlɛ kɔ kəcamət (95) ntɛ kəkom ka Yesu Krist kənacepər mɔ (85-95). Isaŋ ɛnamentərnɛ fɛ kəyɔnɛ ka wəcicəs ka areka ŋaŋɛ, mba encwenɛ nkɔnsərka «Wəbeki» (1.1). Towurɛnɛ tayi tɔyɔ d'areka ŋa mɛrəŋ ŋa Isaŋ (1.1). Ancɛm-cɛmnɛ a kəloŋkanɛ ka alaŋ a Yesu ŋɔ Isaŋ ɛnacicsɛ Kawandi kɔn kɔ reka yɔn maas ntɛ ɛnandɛ dare da Efesi mɔ. Wəlaŋ wəlɔma nwɛ ancwe Kayu mɔ, nkɔn Isaŋ ɛnacicsɛ areka ŋaŋɛ. Pəclokər-lokər Kayu d'areka pəmɔ wanapa kɔn, Isaŋ pəcsom kɔ kəfaynɛ alaŋ a Yesu acikəra aŋɛ ŋaŋkɔt atɔf disrɛ mɔ.

Tokotərɛnɛ ta moloku ma areka

1. Isaŋ ementər areka ŋɔn (1.1).
2. Isaŋ eyeŋkəs Kayu abəkəc kəmentər dofum nnɔ awɛnc aŋa ŋayi mɔ (1.2-8).
3. Kɔ tɛyɛfɛ dənda, k'oloku teta afum mɛrəŋ: Diyotərɛf kɔ Demeteri (1.9-12).
4. Dəkələpsər k'ɛncaŋ areka ŋɔn (1.13-14).

Kəyif

1 Ina, wəbeki, incic areka nŋɛ kəkɔ nda məna Kayu, nwɛ imbətər yati mɔ.
2 Məna nwɛ imbətər mɔ, intola mes mam fəp məckɔt belbel, mətamnɛ pəmɔ ntɛ amera ŋam ŋɔŋkɔt belbel mɔ.
3 Pənabət im belbel ntɛ awɛnc asu alaŋ alɔma ŋanader ŋalok'im ntɛ məyi dəkance kɔ tɔkɔ məŋkɔtɛnɛ sɔ ki mɔ.
4 Tes o tes tɛnaŋkanɛ fɛ kəbət im, mɛnɛ kəne a awut em ŋayi kəkɔt kance disrɛ.

Kəyeŋkɛ ka kəlaŋ ka Kayu

5 Məna nwɛ imbətər mɔ, məmentər kəyeŋkɛ ka kəlaŋ kam dəmes mam məyɔ fəp mmɛ məŋyɔnɛ awɛnc asu alaŋ haŋ acikəra mɔ.
6 Ŋanatəŋnɛ kəbətər ka Kanu kam nnɔ kəloŋkanɛ k'alaŋ kəyi mɔ. Məmar ŋa ŋasɔtɔ ca ncɛ pəmar ŋa kəyɔ marɛnt maŋan disrɛ mɔ, pəmɔ tɔkɔ Kanu kəfaŋ ti mɔ.
7 Bawo teta tewe ta Krist tɔ ŋawurɛnɛ, ali paka ŋawer fɛ atɔlaŋ.
8 Pəmar səna sɔ səbaŋ afum akakɔ ntɛ tɔŋsɔŋɛ papaŋnɛ yɛbəc teta kance.

Diyotərɛf kɔ Demeteri

9 Incicɛ kəloŋkanɛ k'alaŋ areka ŋɔlɔma, mba Diyotərɛf nwɛ dekiriŋ dɔmbət mɔ, owosɛ fɛ kəbaŋ su.
10 It'ɔsɔŋɛ, k'indeder-ɛ, indesɔksər nu mes mɔkɔ ɔŋyɔ mɔ fəp, tɔkɔ eŋyemsɛnɛ su mɔ. Tatɔkɔ tɔfɔtəŋnɛ kɔ, pəcfati kəmɛŋk awɛnc alaŋ acikəra, pəcyamsər sɔ akɔ ŋaŋfaŋ kəmɛŋk ŋa mɔ, pəcbɛləs ŋa kəloŋkanɛ ka alaŋ dacɔ.
11 Məna nwɛ imbətər mɔ, ta mətubucnɛ pəlɛc pa fum, mba pətət. Nwɛ o nwɛ ɔŋyɔ pətət mɔ, wəka Kanu məyɔnɛ. Nwɛ ɔŋyɔ pəlɛc mɔ, ɛncərɛ fɛ Kanu.
12 Teta Demeteri, alaŋ fəp ŋantəŋnɛ a fum wətət ɔfɔ. Tɔkɔtɛnɛ tɔn pətət tementər sɔ belbel a fum wəlompu ɔfɔ. Səna səndeŋər sɔ sede sosu tetɔn, kɔ məncərɛ a kəsumpər kosu sede kance kɔ yati.

Kəyif kəlpəs

13 Iyɔ mes mɛlarəm mecic'am mba ifaŋ fɛ kəloku nu mi d'areka ŋecicəs.

14 Intola ta pəwon sɔ sənəŋkɛnɛ, mba iŋgbɛkər amera kəkɔnəŋk un, ilok-lokər
nu patɛfərɛnɛ.
15 Kanu kəsɔŋ əm pəforu! Anapa asu ŋayif əm. Iyif anapa, nwɛ o nwɛ kɔ tewe
tɔn.